

Emitte Spiritu
tuum et

Ježu synu jediny Boga swého mi[illegible]

[illegible] ten den od pomet[illegible] [illegible] morowé

[illegible] Josephe [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] nam [illegible] do Bo[illegible]

[illegible] domu nebyt [illegible] [illegible]

[illegible] S. [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] smetu z [illegible] [illegible]

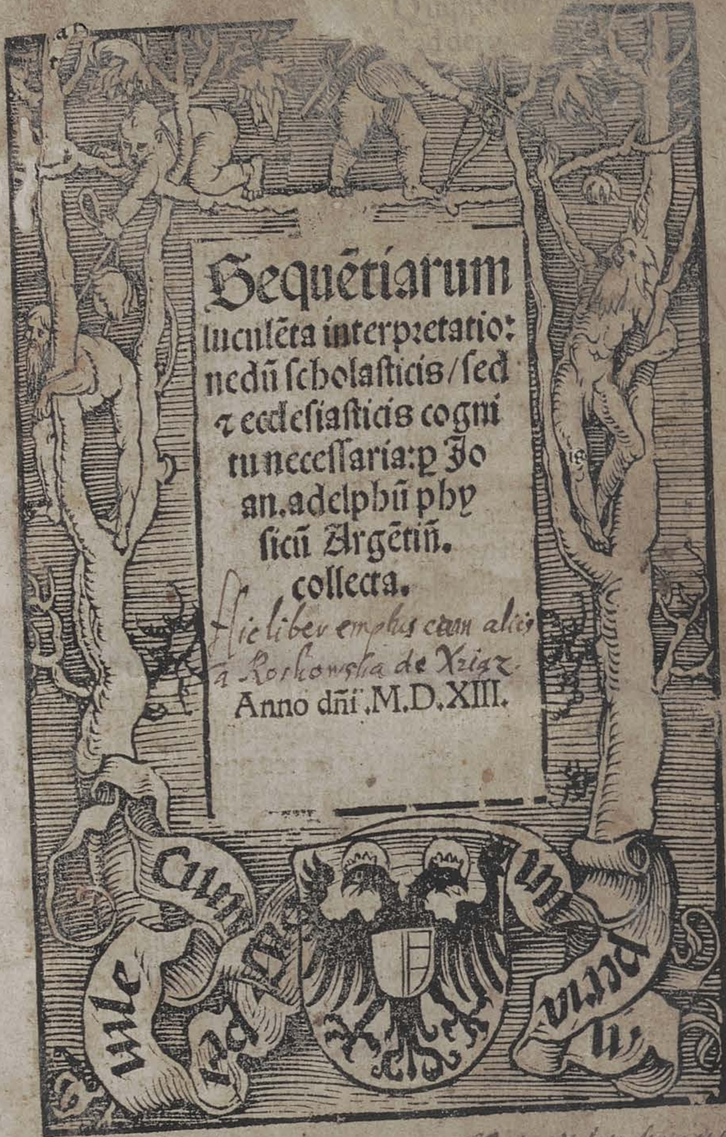
[illegible] od nas mo[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] bedaime [illegible] [illegible]

milowa[illegible]

ave maria



Sequētiarum luculēta interpretatio: nedū scholasticis/ sed ꝛ ecclesiasticis cognitu necessaria: p Joan. adelphū physicū Argētiñ. collecta.

Anno dñi. M.D.XIII.

Ioa[illegible]us Argentinus Physicus: Ioanni
Eneo (al's Enheim(presbytero innocentissi-
mo: summæq; prudentię viro: apud Tre
ueros viuenti. S.P.D.

Quærenti mihi studiose cui nam istos in hymnos & se-
quentias cōmētariolos dedicarem: tu solus Enee amicorū
optime ex omnibus quoquo me verterem occurrebas. Te
quidem omni probitate doctrinaq; varia: summa quoq; in
omnes beniuolentia: officio & pietate semper amaui: colui
& veneratus sum: venerabor item dū vita fruar: spiritusve
hos reget artus. Es em̄ homo veritatis amicissimus: graui-
tate & fide plenus: christi tui cōtentus patrimonio: suaui-
tate linguę pariter atq; vitę illustris. Quē tanti faciunt no
stri seculi homines boni: quanti Treuirorꝝ nullum veteres
illi. Tanta est tui nominis: tuę humanitatis tuęq; gratię for
ma. Tot igit' tantisq; ingenij tui dotibus ego motus: hos in
hymnos cū sequentijs cōmentariolos tibi ꝙ alij dicare con
stitui. Qui hæc diuina verba sanctissimorꝝ patrum die no
cteq; manibus versas: dū organico flatu ludere tentas lau-
dem dei. Videbis igitur mei erga te animi monumēta: qua
fronte meipsum videre solitus dū tecum vna pręsens in ca
stello tuo essem. Ad vnum itaq; probandos adolescentes
hortor moneo obsecro: minime tot tantaq; clarissimorum
hominū ingenia amissum iri patiantur. Pręsertim ꝙ illis in
terpretādis summo studio summaq; diligētia fuerim vsus
Nihilq; pene deesse quod expostulat necessitas ad rerꝝ aut
sensuū cognitionē: sed affatim omnia complexū esse. Verꝝ
ꝙ humili stilo loquor id ea ratione factum est: vt in prom-
ptu sit studiosis omnibus quod habere concupiscunt: nec
alieno egere consilio auxiliove: quibus hęc satisfaciunt. Ti
biq; itaq; gratiā habebit docilis iuuentus: qui philosophię
doctor: iuris interpres: & diuini verbi sedulus & diligēs se-
minator: vitę probitate insignis: ab omnibus passim cole-
ris amaris & veneraris. Oēsq; doctos & ingeniosos sum-

ma beneuolentia prosequeris. Quippe tua gratia assum-
ptum opus fœliciter executũ est ad dei gloriam. Itaqꝫ bene
diuqꝫ vale doctrinę morũqꝫ parens: fac me tibi persuadeas
esse charissimum. Ex Argẽtina: Idibus Decembribus: An
no domini. M.CCCCC.XII.

De sequentijs: J.W:

SEquentiarũ vsus in officio misse ante euangeliũ a Germanis
inuentus est. Magnã earũ partẽ cõscripsit Nodegerus in san
cto Gallo. Et Hermannus contractus nõnullas edidit: preci
pue illã de domina nostra: Aue pclara maris stella. Godescal
cus quoqꝫ capellanus Henrici tertij imperatoris: z prepositus
Aquensis scripsit sequẽtias. Inter quas sunt nõnulle quib9 nos vtimur:
puta. Celi enarrant gloriã dei. Dixit dñs ex basan. Laus tibi christe. de
Maria magdalena. Psallite regi. de decollatione sancti Joannis bapti-
ste. Exultent filie sion. de virginibꝫ. Cum multis alijs: quas conqueritur
Hermanno cõtracto esse asscriptas: z p maximas obtestationes asseuerat
supradictas z plerasqꝫ alias a se esse compositas. Scripsitqꝫ z dedicauit
Henrico tertio. Cuius antiquũ exemplar habetur in Elyngen: monaste-
rio diocesis Spirensis. Sequentiã de corpore christi: Lauda sion salua
torem. verisimile est sanctũ Thomã de Aquino edidisse: qui totũ illud of
ficium dicit comportasse. Et Albertus magnus episcopus Ratisbonen-
sis: Colonie in choro fratrũ predicatorꝝ sepultus (propter quod ordinis il
lius fuisse dicit) sequentias edidit. Inter quas duas repperi: Unam de
sancta trinitate. que incipit: Profitentes vnitatẽ. Aliam de ascẽsione. que
incipit: Omnes gentes plaudite. Ceterũ vna tribuit Roberto regi Fran
cie orientalis: scilicet: Sancti spiritus assit nobis gratia zc̃.

¶ Sequentie autẽ omnes carent lege metri: ideoqꝫ vocant etiã prose. Et
appellantur sequentie: quoniã sequunt melodiam que est in alleluia.

¶ Italos non reperio ab antiquo sequentias inuenisse (qui nec eis vti fe-
runtur) sed alemanos. Nihilominus Nycholaus papa primus eas in re
diuina recipi posse assensit atqꝫ confirmauit.

Tetrastychon Iacobi Merstetter.

Aonio resonans pangat quo carmine cœtus
Christo: dum sacro sistitur ęde litans.
Hoc tibi diuinum tandem depromperit opus.
Quo nil vtilius candide lector habes.

Sequentiarum index alphabeticus.

Finis.



Ad primam missam Sequētia.

GRates nūc omnes reddamus
domino deo: qui sua natiuitate
nos liberauit de diabolica po
testate.

Huic oportet vt canam⁹ cū
angelis semper gloria in excel-
sis.

¶ Ad honorē dei omnipotentis ⁊ glo
riose virginis dei genitricis Marie
aliorūq; sanctoꝝ ⁊ sanctaꝝ eius inci-
pit liber laudis diuine. Quē beatissi-
mus Gregorius merito incepit a dignissima solennitate natiuitatis chri-
sti dei veri ⁊ eterni: q2 primordialis salus ꝑ eius natiuitatē mundo illuxit.
Ab hoc quidē ente cunctis deriuatū est esse ⁊ viuere: his quidem clarius:
his vero obscurius: cū celū ⁊ tota natura ab eo dependeat. ¶ Ordo.
(Nos omnes). s. christifideles (reddamus). i. reddere debemus ī p̄senti vi
ta (dño deo). s. glorioso (grates). i. gratiarū actiones (qui). s. deus gloriosus
(liberauit nos). s. pctōres: qui eramus ꝓpter pctm̄ eterno supplicio depu-
tati (sua natiuitate). i. ꝑ suā natiuitatē tēporalē (a diabolica potestate). i. a
perpetua morte: qua eramus sub demonū potestate. Tunc ostēdit oppor-
tunitatē ⁊ necessitatē quare hoc facere debemus: dicēs (Oportet). i. oppor
tunū est (vt semꝑ canamus). s. ore ⁊ corde (huic). s. christo redēptori nostro
(cū angelis). s. annūciantib⁹ eius natiuitatē (gloria in excelsis) hoc em̄ est
letitie canticū: quod angeli in sua natiuitate cantabant. ¶ Vocabula.
Grates feminino genere plurali numero tm̄ sunt gratie. Vergil. Grates
ꝑsoluere dignas Nō opis est nostre. Gratis aūt aduerbiū ꝑcat sine causa
vel sine p̄mio. Itē ingratis aduerbiū. i. nō sponte vel ꝯtra volūtatē. Dia
bolus grece calūniator vel accusator est latine. Nec a dia qđ est duo: ⁊ bo
los morsus dr: vt aliqui dicūt. quasi hominē dupliciter mordēs aut ledēs
in corpore ⁊ aīa. Hinc fit diabolicus adiectiuū. Oportet impsonale est
⁊ dūtaxat tertijs ꝑsonis ꝯiugat. Inde opportunus a. um. i. necessariū: ⁊ op
portunitas. i. necessitas. ¶ Notabilia. Triplex est filij dei natiuitas. Pri — Natiuitas christi triplex
ma a patre: que eterna dicit. de qua Esaias: Generationē eius q̇s enarra
bit? Et talis est a patre sine matre. Secūda est a virgine Maria: que tē-
poralis appellat. quā expressit Gabriel dicens: Aue gr̄a plena ⁊c. Sil'r
Esa. ca. vij. Ecce virgo cōcipiet ⁊ pariet filiū. Et talis est a matre sine pa
tre. Tertia natiuitas fit quotidie in cordib⁹ christifideliū: ⁊ spiritualis dr.
In nobis em̄ aliqn̄ ꝓpter pctm̄ christus spūaliter mortuus est: qui ꝑ grām

renascit. Modo prima natiuitas hominib' est occulta valde: ⁊ ideo plens sequētia occulte cantat medio noctis tpe. Scda est aliquo modo pceptibilis: ideo in diluculo cantari debet. Sed tertia natiuitas cois: ideo claro die decantat. Itē Gloria in excelsis deo cantat ad repñtandū illud gaudiū quo gauisi sunt angeli in christi natiuitate: de humani generis recōciliatione ⁊ de ruine eoꝝ restauratione. Nam veniens pax nostra iesus christus abstulit pctm̄: ⁊ recōciliauit hoiem deo: angelis ⁊ hoib'. Tpe em natiuitatis christi vnus angelus loquebat pastorib' dicēs: Annuncio vobis gaudiū magnū: q2 natus est hodie saluator mundi. Quo dicto statim multitudo celestis exercitus erat cū angelo isto: ⁊ cantabant: Gloria i excelsis deo: ⁊ in terra pax hominib'. i. iudeis ⁊ gētilib' dūtaxat bone voluntatis. Per bouē em̄ iudaicus: p asinū gentilis populus designat: fm Esa. ca. j. Cognouit bos possessorē suū: ⁊ asinus presepe dñi sui. Ex isto infert opportunitas quare debemus laudare dñm: ⁊ sibi reddere grates. Nam si angeli laudauerūt deū: qui nō subiacebant morti seu damnationi: quanto magis nos qui damnati ⁊ mortales sumus. Per locū a minori. q2 si illud qd minus videt inesse inest: etiā tunc illud qd magis. Et hunc hymnum angeloꝝ dici in missa instituit Telesphorus papa. Auxit vo ⁊ cōpleuit eū Symachus: a beato Petro quinquagesimustertius. ⁊ completū vt nunc sanciuit canendum.

Gloria in excelsis deo.

Et in terra pax hoib'.

Bos ⁊ asin'

¶ In aurora ad missam secundā.

Eya recolamus laudib' piis digna huius diei carmina: in qua nobis lux oritur gratissima. Noctis interit nebula: pereunt nostri criminis vmbracula.

Hodie seculo maris stella est enixa: noue salutis gaudia.

Quem tremunt baratra: mors cruenta pauet ipsa: a quo peribit mortua.

Gemit capta pestis antiqua: coluber liuidus perdit spolia. Hō lapsus: ouis abducta: reuocat ad eterna gaudia.

Gaudent in hac die agmina angelorū celestia. Quia erat drachma decima perdita: ⁊ est inuenta.

O culpa nimium beata: qua redempta est natura. Deus q̄ creauit omnia nascitur ex femina.

¶ Hortamur hoc cantico ad diuinam laudem rite peragendā in solennitate huius diei: propter efficaciam natiuitatis christi. quoniam autor lu-

cis inseparabilis ⁊ interminabilis hodie nobis viam salutis aperuit:
¶Ordo. (Eya recolamus).s.nos fideles repetamus(pijs laudib⁹).i.reli
giosis(digna carmina).i.cantica(huius diei: In qua oritur nobis gratissi-
ma lux).s.christus:qui est vera lux illuminans omnẽ hominem venientem
in hunc mundum:vt patet Joannis.j.(Et in qua)scilicet die(interit).i. in
terimitur(nebula).i.obscuritas ⁊ error(noctis).i. veteris testamenti (⁊ pe-
reunt)scilicet in hac die(vmbracula).i. grauamina (nostri criminis).i. pec-
catorum nostrorum:quia tunc fons gratie ebulliuit. Et ideo reddit tripli-
cem causam quare hoc die debem⁹ reddere laudes ⁊ grates christo plus
q̃ alijs diebus:dicens(Stella maris) scilicet Maria(est hodie enixa).i.
peperit(seculo).i.toti vniuerso ⁊ mundo(gaudia noue salutis).i.dominum
nostrum iesum christum:qui est gaudium ⁊ salus nostra. (Quem).s. chri-
stum(baratra).i.totus infernus(tremunt).i.timent: (⁊ cruenta mors).i.cru-
delis ⁊ eterna damnatio(pauet).i.horret ⁊ formidat.(A quo)scilicet chri-
sto(ipsa)scilicet mors(mortua peribit).i.destruetur. Et hec est causa pri-
ma.Secunda autem erit hec:quoniam (antiqua pestis).i. hostis scilicet
diabolus qui ab antiquo pestem ⁊ damnationem hominibus attulit (ge-
mit).i.dolet ⁊ luget(capta).i.ligata:⁊(liuidus).i.inuidiosus (coluber).i. ser
pens diabolicus(perdit).i.amittit hodie de sua potestate(spolia).i. homi-
nes quos tanq̃ spolia detinuerat raptos ⁊ eiectos de paradiso.Quod de
clarat apertius versus sequẽs tertie cause laudis:dicens (Homo lapsus)
scilicet per peccatum originale;propter quod quasi per quinq̃ annorum
milia erat damnatus:tamẽ recuperabiliter.qui erat tanq̃ (ouis abducta)
.i.deperdita:quoniam homo damnatus fuit separatus a proprio ouili(re-
reuocatur hodie)scilicet per christi natiuitatem ⁊ incarnationem (ad eter-
na gaudia)ad que contingenda creatus est:propter quod fit gaudium an
gelorum. Nam(agmina celestia).i.congregationes ⁊ hierarchie (angelo-
rum).i.celestium(gaudent in hac die)qua christus temporaliter natus est:
Causam subiungit ex euangelio (quia drachma decima).i. decimus de-
narius:per quẽ intelligitur tota humana natura(perdita erat) scilicet trã-
gressione mandati(⁊ est inuenta)⁊ primeue sue dignitati restituta: quoniã
anime sanctorum decimum chorum debent adimplere: a quo angeli pro-
pter superbiam sunt expulsi. Propterea iam facit exclamationem ad na-
turam deitatis vnitam humanitati:qua sumus redempti mirabiliter. (O
culpa nimium beata).i.valde vel nimio beata(qua).i.propter quam vel de
qua culpa(natura)scilicet humana(est redempta.) Ubi culpa per accidẽs
dicitur beata:quia fuit occasio vt deus fieret homo:cum peccatum in se
est malum.sed quia propter culpam misericordia dei excitata est: vt tan-
tam in nobis misericordiam ostenderet q̃ filium suum pro redemptione
daret:ideo beata dicitur. Uel expone sic:(O natura)deitatis (qua).i. per
quam naturam(culpa est redempta)que inquã natura(nimium)est(beata)
Et est sensus:O natura deitatis vnita humanitati tu es nimium beata:
quia per te sumus redempti a culpa primorum parentum. Et subdit:quo
niam(deus qui creauit omnia).i.qui fecit omnia ex nihilo:celum ⁊ terram
⁊ que in eis sunt. ille (nascitur ex femina) .i.generatur in hunc mundum
ex muliere vel sexu muliebri.

¶ Vocabula. Eya aduerbiū est letantis vel hortantis. Recolere est re-
petere. Cicero. Tantū ego mihi ad hec studia recolenda sumpsero. Etiā
ſcat meditari vel mēte tractare. Idē. Que si ipse tecū recolis equior anio
morieris. Etiā pōt accipi ꝓ suo simplici colo. Orior verbū deponētis ge
neris: in tertia vel quarta inflexione cōiugabile. Intereo ab eo ⁊ inter: sic
pereo a per ⁊ eo cōponitur. Et est interire perire vel mori. Inde interitus. i.
mors vel destructor. Umbraculū. i. obscuritas vel vmbra. Nā vmbra est
aer carēs sole. Enixa ab enitor venit: qd̄ habet nixus ⁊ nisus in p̄terito.
Baratrū est locus ꝓfundissimus: ⁊ ponitur ꝓ inferno. Gemo verbum tertij
ordinis ſcat tristari. Inde gemitus. i. tristicia. Coluber est species serpē
tis magni: quasi colens vmbras ⁊ latitans. Liuidus a verbo liueo secun
di ordinis. i. inuideo. Unde liuor inuidia: ⁊ liuidus inuidus vel niger vel
turpis. Lapsus a verbo labor. i. cado. Agmen lis est ⁊ turba: q̄ freq̄nter
sunt in lite. Drachma feminini generis prime declinatiōis est quidā de-
narius: ⁊ quoddā pōdus sex obuli: cōstās ex tribus scrupulis. Culpa. i.
noxa: a verbo culpo qd̄ ſcat rep̄hendo venit. Beatus a beo verbo inusi-
tato qd̄ est beatū facere descēdit. Creare est aliq̄d ex nihilo producere.
Via christi quadruplex. Christus em̄ creauit oīa a se: q2 seip̄m nō creauit. ¶ Notabilia. Via ꝑ
quā christus ambulauit quadruplex est. Prima fuit de celo in vterū virgi
nis. Per hanc nobis humilitatis viam p̄parauit ⁊ p̄mōstrauit: qn̄ vestem
purpureā sue diuinitatis vili sacco humanitatis occultauit ⁊ texit. Secun
da ex virginis vtero in mundū: vbi viā patientie ⁊ pauptatis ostendit: qn̄
rex angelorum dn̄s celi ⁊ terre oībus relictis voluit nasci in domo cōmuni et
diuersorio: nō habēs hospitiū propriū: iuxta illud: Uulpes foueas habent
⁊ volucres celi nidos: filius aūt hoīs non habet vbi reclinet caput suum.
Tertia via fuit de mundo ad crucē. Per quā nobis p̄parauit viā dilectio
nis ⁊ passionis. Magne em̄ dilectionis signū erat q̄ christus tā crudelem
mortē ꝓ nobis pateretur: cū scribitur q̄ a planta pedis ad verticē vsq3 capitis
nō fuerit in eo sanitas. Quarta via fuit de cruce ad infernū. Per quā no-
bis viā pietatis ostēdit: cū sanctos patres captiuos a vinculis liberauit at
q3 eduxit: ⁊ nos sua passione ab eterna dānatione liberauit ⁊ redemit: cui
eramus ꝓpter originale pctm̄ addicti. Hinc sua manifestatur pietas. Nam
magnū pietatis opus erat q̄ deus īmensus sub humana specie ostēderetur.
Un̄ Chrisosto. Filioli nō solū deus dilexit nos verbo: sed opere pietatis
plenitudinē demōstrans. Et nos si ad christū venire volumus: has vias se
qui oportet. Modū natiuitatis christi ꝑ quē natus fuit Dauid ostendit
Natiuitatis christi mod9. dicens: In sole posuit tabernaculū suū. Per solē em̄ intelligitur veritas pa-
tris. Un̄ Dionysius. Ille est sol q̄ sup oīa visibilia mundi est euidens ima
go dei. Sed ꝑ tabernaculū intelligitur humanitas christi vt patet in Leuit.
Et ꝑ spōsum filius dei: ꝑ thalamū vterus virginalis cōnotatur. Itē in sexta
mundi etate natus est: dicēte ap̄lo ad Ephe. q̄ christus venit in fine secu-
li. Et december fuit mēsis natiuitatis: sed martius cōceptiōis. In medio
ꝓo noctis natus est: nā media nocte clamor factus est: Ecce sponsus ve-
nit. Natus est insup in diuersorio ⁊ loco cōmuni. qm̄ voluit nasci in medio
Maria stella maris terre habitabilis: vt nullus habeat se excusare a sua receptione vel cogni-
tione. Maria aūt interp̄tatur stella maris: q̄ est illuminatrix hui9 mundi.

Nam sicut ꝑ mare in diuinis litteris mundus iste intelligit᷑: ⁊ naute ī ma-
ri errantes stellā habent ꝑ quā cognoscunt regionē vt nauem feliciter ad
portū ꝑducāt: Sic beata virgo est stella illuminans mundum: ꝑ quā nos
peccatores errantes in mari magno huius seculi ad portū salutis attinge
re possumus ⁊ ꝑuenire. Angeli sunt duplices. Unus cōfortans: q̇ bona
ꝑsuadet. Alius deuastans: qui mala ingerit. Beatitudinis excellentia si
ue p̄celsitas in tribus est. In altitudine sapientie: in suauitate cōsciētie: et
in virtutū sublimitate. Quas cōditiones christus sufficiēter habuit: cum
ſm Eccle. oīs sapiētia a dn̄o deo est: ⁊ cū ipso fuit semꝑ. Cuius suauitas
in hoc apparet ꝙ nō p̄cipit: nō prohibet: nō cōminatur. sed ascendit in mō
tem vt altiora culmina virtutum doceret: vt habet᷑ in Matthei euāgelio.

Angeli, du plices.
Beatitudo est in trib⁹.

Mirabilis natura: mirifice induta: assumēs quod nō erat:
manens quod erat. Induit᷑ natura diuinitas humana: q̇s
audiuit talia dic rogo facta.

Querere venerat pastor pi⁹ quod perierat. Induit galeā:
certat vt miles armatura.

Prostratus in sua ꝓpria ruit hostis spicula: auferunt᷑ tela
In quibus fidebat: diuisa sunt illius spolia: capta p̄da sua.

Christi pugna fortissima salus nostra ē vera. Qui nos suā
ad patriam duxit post victoriam.

In qua sibi laus est eterna.

¶ Hic ꝓbat hanc naturā esse miraculosam: qm̄ hoc miraculū natiuitatis
christi ꝙ virgo pareret ⁊ deitas sub humana specie latitaret: nunq̄ꝫ prius
visum est: nec videbat᷑ in futurū. dicente Bernardo: Antiquū ⁊ nouū con
ueniunt mirabiliter. ¶ Ordo. (Natura). s. diuina (mirabilis). i. admirā-
da est ⁊ laudanda (mirifice). i. mirabiliter (induta). i. occultata sub huma-
na specie: hac causa q2 (assumens qᵒ nō erat). s. humanitatē (manēs quod
erat) scꝫ deus. Ergo (diuinitas induit᷑). i. vnitur hypostatice (humana natu
ra). i. fit homo. (dic rogo). s. quisquis es (quis audiuit talia). i. tā mirabilia
⁊ magna (facta) vt scꝫ deus fieret homo ⁊ homo deus. Cuius ꝓgressum
scribit dicens (Pius pastor). s. christus (venerat). s. in hūc mundū (q̄rere). i.
reuocare (qᵒ perierat). s. ꝑ pctm̄: scꝫ totū genus humanū. Et ipse idē chri-
stus (induit galeā). i. humanam naturā: q̄ galea est ⁊ instrumentū diuinita
tis. nā ꝑ eam que se habet vt (armatura: certat). i. bellū gerit atq̄ꝫ intentat
(vt miles). s. strenuissimus: ⁊ hoc cōtra diabolicā potestatē. Unde ip̄e dia-
bolus hostis noster sic certando (prostratus). i. deuictus: occisus ⁊ supera
tus (ruit). i. collapsus est (in sua ꝓpria spicula). i. ꝓpriā ꝯfusionē: ⁊ simul ei
(auferunt᷑ tela). i. ligata est aliquo modo potestas ledendi: (⁊ spolia illius)
. i. hoīes raptos de paradiso (in quib⁹ fidebat). i: cōfidebat ⁊ sperauit (diui-

sa sunt).s.in plures partes. Ex illo ptz christū nō oēs captos in inferno li-
berasse. Nam partē obtinuit: ꝛ partē liberauit: ſm Grego. Et hec erat spo
lij diuisio. Et etiā (ꝑda sua).i.rapina hoim (est capta) .s.ꝑ christi natiuita-
tē. Unde rōne victorie sic cōmēdat: (Fortissima pugna christi) .s.quā ha-
buit ꝯtra serpentē antiquū (est vera nr̄a salus).i.causat vere nostrā salutē:
(qui ꝑduxit nos post suā victoriā).i.triumphū (ad patriā).s.celestē ꝛ vitā
eternā.(In q̄)s.patria (est sibi eterna laus).i.gloria ꝛ ptās ꝑ infinita secu-
la: Amen. ¶ Uocabula. Natura fit a verbo nascor. Est em̄ natura vis
nascēdi aut vis ingenita. Ponit etiā ꝓ mēbro naturali aut genitali. Mi
rifice aduerbiū est qualitatis. Pastor a pasco verbo venit: qđ est nutrio.
nā pastor oues pascere tenet. Induitur verbū passiuū est: ab inr duor qđ
in vsu nō est. Hinc fit indutus. Prostratus.i.occisus: superatus: deuict⁹.
a verbo sterno. Inde ꝛ strages occisio facta ab hostib⁊. Spiculū est telū
acutū: vñ ꝓ deceptione capit. Sed telū est omne quo nos defendim⁹: vñ
ꝓ insidijs ꝛ ptāte capit: licet instrumentū sagittādi ſcet. Galea idē est qđ
cassis: a galeon grece: qđ est curuū seu rotundū latine. hoc em̄ instrumentū
belli curuū est atq̄ rotundū. Preda dr̄ totū qđ hostib⁊ ablatū est: a ꝑdan
do ꝛ rapiēdo dictū. Spoliū ꝟo quelibet pars prede est. Uñ preda capit:
spoliū diuidit. ¶ Notabilia. Miraculū natiuitatis christi est in tribus:

Quare christi natiuitas fuit miraculosa.

Primo in partu: qꝛ mirabiliter deus fuit natus. nā genitus est in mundū
sine patre: ꝛ in celo sine matre. Scđo rōne virginis pariētis. qꝛ talis par-
tus fuit sup naturā: ꝙ virgo pareret. ꝛ sup rationē: qꝛ sine dolore. ꝛ sup cō-
suetudinē: qꝛ de sancto spū cōcepit. Nam deus q̄ttuor modis pōt facere

Hō fit quattuor modis.

hominē: ſm Anshelmū. Primo sine viro ꝛ femina: sicut creauit adā. Se-
cūdo ex viro ꝛ femina: queādmodū cōis vsus approbat. Tertio de viro si
ne femina: sicut fecit euam de adā ꝛ eius costa. Quarto de femina sine vi
ro: sic natus est christus saluator ex virgine maria. Ultimo rōne ꝯiūctio
nis est mirabilis christi natiuitas. qꝛ ex ea ꝯiuncta sunt adinuicē deus et
hō: mater ꝛ virgo: fides ꝛ cor humanū. Uñ Bern. Mirū est ꝙ cor huma
nū fidē in his duob⁊ accōmodauit: ꝛ quō credere potuit ꝙ hō de⁹ esset: ꝛ
ꝙ virgo mansit q̄ peperit. Nā ſm Grego. qđ fuit ꝑmāsit: ꝛ qđ nō erat assū
psit. Notandū scđo: ꝙ christus ꝓpterea venit in mundū hunc vt hoiem

Quare chr̄s venit in mundum.

ꝑditū liberaret: ꝛ ꝯ diabolū triūpharet. Sed postq̄ triūphauit ꝛ demonē
vicit: ipm in inferno ligauit: ꝛ oēs antiq̄s patres qui fecerāt voluntatē ei⁹
inde liberauit: quos in regno celoꝝ ſm meritoꝝ exigentiā pie collocauit.
Habuit em̄ gladiū diuinitatis: quo diabolū interfecit. Quare etiā induit
naturā humanā tanq̄ galeā. qꝛ sicut galea occultat hoiem ne videat: sic
humana natura occultauit diuinā: ita ꝙ nunq̄ cognita fuit diabolo. qui si
sciuisset christū filiū dei: nunq̄ iudeos incitasset ad passionē eius. Uidit
em̄ demū ipm facere multa signa: ex illo habuit opinionē eū fore dei filiū:
sed tñ veritatē nesciuit. ergo tētauit eū in deserto dicēs: Si fili⁹ dei es ꝛc.

Quare nat⁹ ē de virgine

Sed quare de virgine nasci voluit: id cause erat. qm̄ q̄ prius suasu ser-
pentis mente corrupta erat ꝛ corpe filios ꝓcreando ꝛ nostre perditionis
causa: sic virgo sua integritate fieret causa salutis: vt mater culpe ꝑ ma-
trē gratie vinceret. Item qui sine matre erat in celis: sine patre nasceret ī
terris. vt sic nō duos patres habere videret. Et sicut primus adam de ter

ra virginali ꝛ innocentie factus est: sic ꝛ secūdus adam christus. Item vt virginitas extolleretur antea cōtēptibilis: vt patz Judic. xij. Ultimo: vt cuius pater nescit feminā in diuinitate: eius etiā mater virū nesciret in humanitate: ꝛ sic de vtroqꝫ parente castissimo nasceretur. Origenes addit alia.

¶ Ad summam missam.

Natus ante secula dei filius: inuisibilis: interminus.

Per quē fit machina celi ꝛ terre: maris: ꝛ in his degentium.

Per quem dies ꝛ hore labant: ꝛ se iterū reciprocant. Quē angeli in arce poli voce consona semp canunt.

Hic corpus assumpserat fragile sine labe originalis criminis De carne marie virginis: quo primi parentis culpam eueqꝫ lasciuiam tergeret.

Hoc presens diecula loquitur prelucida: adaucta longitudine: Qđ sol verus radio sui luminis vetustas mundi depulerit genitus tenebras.

¶ Tertiū canticū qđ in laudē omnipotētis canitur tpe sue natiuitatis: attestatur filiū dei esse natū ꝓpter quasdā virtutes ab eo depēdētes. ¶ Ordo. (Filius dei). s. qui est (inuisibilis). s. scḋm diuinā naturā (ꝛ interminus). i. sine termino (natus). s. a deo patre generatiōe eterna (ante secula). i. ante originē aut creationē mundi. (Per quē). s. filiū: q̇ est verbū dei quo celi firmati sunt (fit machina celi). i. structura spherarꝫ celestiū (ꝛ terre). i. spherarum elementorꝫ (ꝛ degentium). i. vitā ducentiū (in his). s. duobus celo ꝛ terra. Unde ad Romanos. xj. Ex quo omnia: p quem oīa: in quo omnia ꝛc̄. Et iterū (p quē). s. filiū (dies ꝛ hore labant). i. ꝑtereunt ꝛ transeunt (ꝛ se iterum reciprocant). i. alternatis vicib9 redeunt. Et iterū (p quē). s. filiū (angeli). s. beati existētes (in arce). i. altitudine (poli). i. celi (canunt). i. collaudāt (semp ꝯsona voce). i. cōcordi melodia. Nunc ꝓbat modū natiuitatis dicēs (hic). s. filius dei (assumpserat). s. hypostatica vnione (corpus). s. humanū (fragile). i. passibile (sine labe). i. cōtagiōe vel macula (originalis criminis). i. peccati. Assumpserat inquā ipsam humanā naturā (de carne). i. de purissimis guttulis saguinis Marie virginis (quo). i. p quā incarnationē (tergeret). i. ablueret: expelleret: remoueret (culpā). i. pctm̄ (primi parentis). s. ade (ꝛ lasciuiā). i. petulantiā ꝛ inobedientiā (eue) cuius instigatiōe adā p̄ceptū dn̄i preuaricatus est ꝛ transgressus. Quare dies ista ornata est trib9 miraculis. Na (p̄sens diecula). s. natiuitatꝫ chr̄i (loquitur). i. ānūciat (h̄). s. p̄dictū de icarnatione dei. Diecula inquam (p̄lucida). i. valde splendida: ꝛ hoc spūaliter

(⁊ adiuncta longitudine).i.ꝓlongata ſm naturalē cursum supra dies ꝑce-
dentes. Ab hac em̄ die natiuitatis dn̄ice dies ꝓlongant᷑: noctes ꝟo abbre-
uiant᷑. Vel sp̄ualiter intelligendo tēpus gratie: qđ ꝑ christi natiuitatē plu-
cidū factū est: ⁊ longitudine miserationis adauctū. Hac causa qꝛ (verus
sol) christus (genitus).s.tp̄aliter in hunc mundum (depulerit).i. absterserit
(vetustas tenebras).i.antiquas maculas pctoꝝ: ⁊ hoc (radio sui luminis)
.i.gratie ⁊ misericordie. Per hoc mystice designat᷑ ꝙ in christi natiuitate
nouū testamentū qđ ꝑ diē intelligit᷑ augmentat᷑ ⁊ crescit: vetus ꝟo minuit᷑
⁊ decrescit: qđ ꝑ noctē intelligit᷑. ¶ Vocabula. Seculū est tēpus centū
annoꝝ vel humane vite. Ergo ante secula.i.ante tp̄a. Interminus.i. sine
termino: ꝑpetuus. Sic cōterminus.i.iuxta terminos. Machina est oīs
artificiosa structura: a greco noīe machine qđ idē ſcat. A q̊ mechanicus.
Degere.i.agere aut viuere. Nā ⁊ ꝑ se ponit᷑ cū accō vitā vel etatē: vt de-
go vitā. Inde fit degens participium.i.viuens quasi in paupꝑtate. Labo
verbū antiquū primi ordinis.i.cado. Inde fit labasco. Terent᷑. Labascit
victus vno verbo. Reciproco as are. ſcat reflectere vel inclinare ⁊ reci-
Originale pctm̄ — pere. Nā reciꝓcū est qđ illuc redit vnde ꝓfectū est. Originale pctm̄ si
ue pctm̄ originis est: illud in q̊ nascit᷑ homo ratiōe parētū: de quo abluunt᷑
pueri in baptismo. nam sumit exordiū ab origine parentū etiā primoꝝ: sic
palea. De q̊ Ps̄. Et in pctis cōcepit me mater mea. Itē: Et pctm̄ matrꝫ
eius nō deleat᷑. Labes idē est qđ macula. Lasciuus.i. petulans ⁊ libidi
nosus. Inde lasciuia.i.petulantia. Et lasciuire lasciuū esse. Nā lasciuio
idē est qđ superbio. teuto. geilkeit triben. Diecula est nomen diminutiuū
a dies. Teren. Nō satis habes ꝙ tibi dieculā addo. ¶ Notabilia.
Quia ſm Grego. hodie mirabiliter cōuenit summus ⁊ infimus.i. deus et
Christi nati uitas miraculosa. — homo. Antiquus ⁊ iuuenis.s.deus qui fuit ab eterno sine principio: ⁊ pu-
er modo natus. Magnus ⁊ paruus: qui mundū sua manu cōseruat in vte
ro virginis cōtentus est. quē em̄ totus nō capit orbis: in tua se clausit visce
ra factus homo. Diues ⁊ paup. nā cū esset rex regū dn̄s dominantiū: fa-
ctus est seruus seruoꝝ. Hic inquā natus est hodie ꝑ prouidentiā diuinam
ante secula.i.ante mūdi creationē. Vn̄ ipse dicit: Ego sum alpha ⁊ o: pri-
mus ⁊ nouissimus: principiū ⁊ finis. Sic Anastasius: Eternus pater: eter
nus filius ⁊c̄. Vel natus ante saluationē mundi: aut ante tp̄a vltime etatꝫ
vel centū annoꝝ: ꝑ qđ durat successio alicuius gn̄ationis. Nā ante christi
natiuitatē mundus fuit cōstitutus ꝑ quinqꝫ milia ⁊ ducētos annos minus
vno anno. Sed de fine mundi nulla datur certitudo. qꝛ nō est vestrū nosce
tp̄a ⁊ momēta que pater posuit in sua potestate. Christus natus mirabilit᷑
ſm diuinitatē de patre sine matre ante oīa secula: nasci etiā voluit ineffa-
biliter ſm humanitatē de matre sine patre in fine tēpoꝝ. Et ſm vtrāqꝫ na
tiuitatē tp̄alē ⁊ eternā est filius regis: vt patet ad Roma.j. Pater ꝓmisit
euangeliū de filio: qui fuit dn̄s ſm diuinitatē ⁊ eternā natiuitatē: sil'r et
tēporalē: dabit em̄ ei dn̄s deus sedē dauid patris eius: Luce.j. Hic inquā
christus voluit saluare nos: nō ꝓpter nostra merita: nec em̄ nr̄a bona opera
ip̄m mouerūt ad saluandū nos: sed sola miseratione sue pietatis. vn̄ ap̄lus
ad Titū.iij. Nō ex operib' iusticie que fecimus nos.s. prius. qꝛ nulla bona
opera feceramus: sed potius multa mala. Eramus em̄ inimici eius ꝓpter

peccatū. Ad Roma. v. Natiuitas christi fuit supnaturalis: qꝛ ꝑter cur-
sum nature facta est. Non em̄ ex cōmixtione virili: neq̄ ꝑ corruptionē vir-
ginitatis seu castitatis. Fuit etiā autore Augusti. mundo necessaria: vt ip̄e
christus esset mediator dei ꝛ hominū: ꝛ recōciliaret nos deo patri. Nā ex q̄
christus deus factus est particeps nostre nature: fecit nos ecōuerso parti-
cipes deitatis: qui ante natiuitatem fuit impassibilis ꝛ incorruptibilis. Si
ergo mundus redimi debuit: christū pati oportuit. Qd̄ nisi mediante hu-
manitate fieri nō potuit: q̄ passibilis efficeret. Itaq̄ ꝑ hoc opus incarnati
onis fortissima vicit q̄ sunt in mūdo. Seip̄m ex humilitate formā serui ac
cipiens: ꝛ in cruce moriens. Diabolū: ex potētia patres a limbo redimēs.
Totū mundū: vt patet Joan. xvj. Et omnē intellectū angelicū pariter et
humanū. Quis em̄ plene excogitare poterit modū dn̄ice incarnationis?
Neq̄ angelus quisq̄ neq̄ homo: neq̄ aliq̄s creatus intellectus. Joānes
em̄ bap. qui cōparatus est angelo: se intelligere nō posse cōmemorat hu⁹
incarnationis modū: nec soluere posse nodū indissolubilē ꝑ vocis expressio
nē: q̄ calceus humanitatis assumpsit substantiā diuinitatis. Ideo Joan.
dicit: Nō sum dignus soluere corrigiā calciamenti eius. i. aperire modū
vnionis deitatis ꝛ humanitatis. Quis vnq̄ maius vinculū audiuit: qꝛ hō
de virgine nat⁹: potētius opus fortassis q̄ creatio mūdi tota. Hec Augu.

Nec nox vacat noui sideris luce: quod magoꝝ oculos ter
ruit scios. Nec gregum magistris defuit lumen: quos pre-
strinxit claritas militum dei.

Gaude dei genitrix: quā circumstant obstetricū vice con
cinentes angeli gloriam deo. Christe patris vnice: qui hu-
mana nr̄i causa formā assumpsisti: refoue supplices tuos.

Et quoꝝ participē te fore dignatus es iesu: dignanter eo-
rū suscipe preces. Ut ipsos diuinitatis tue participes deus
facere digneris vnice dei.

¶ Ostendit christi natiuitatē fuisse reuelatā ex noue stelle apparētia: dicēs
¶ Ordo. (Nec nox). s. eius (vacat). i. caret (luce noui sideris). i. stelle q̄ pri
us nunq̄ apparuit (qd̄). s. sidus (terruit). i. timorē incussit (oculos magoꝝ)
i. triū regū (scios). i. sapiētia edoctos. (Nec lumē defuit magistris gregū)
i. pastorib⁹ (quos) pastores (claritas militū dei). i. angeloꝝ (perstrinxit). i. oc
cupauit ꝛ illuminauit. Propter qd̄ cōmēdat virginē gloriosam: dicēs. O
bta (dei genitrix gaude). s. de hac ineffabili filij tui natiuitate. Sic ꝛ Gre-
go. Gaude virgo gloriosa: tāta ꝓle generosa. (Quā angeli ꝯcinētes). i. col
laudantes (gloriā deo: circūstant vice). i. loco (obstetricū). i. mulieꝝ q̄ partū
adiuuāt. Quare petitiōes ad christū dirigit: dicens. O (christe vnice) nate
(patris: q̄ causa nr̄i). i. ꝓpter nos (assumpsisti humanā formā) i. naturā (re-
foue). i. refice ꝛ cōforta (tuos supplices). i. famulos tibi supplicantes. Et o

Christi nati-
uitas supna-
turalis.

Christi nati
uitas fortis.

vnice iesu fili dei(suscipe p̄ces).i.orātiões nr̄as(dignanter).i.gratiose: eoꝝ
hoim p̄sertim(quoꝝ dignatus es).i.voluisti(te fore).i.esse (participē: vt tu
deus ⁊ vnice fili dei digneris).s.tua infinita clemētia ⁊ miscđia (ipsos) scʒ
hoies(facere pticipes tue diuinitatis).i.glie celestis. Et ꝗ ꝑ miscđiam di⸗
gnatus es fieri particeps nr̄e humanitatis:fac nos ꝑ eandē miscđiam par
ticipes diuinitatis. ¶ Vocabula. Nox dr̄ a noctin grece:qđ est vigila
re latine:ꝑ ꝯtrariū:qꝛ tūc minime vigilamus. Vacat cū datiuo ſcat intē
dit:vel operā dat. Sed vacat cū abltō ſcat carere. Magus regē: specu⸗
latorē:reꝝ supiorē ⁊ incantatorē ſcat. Vide Picū Myrandulanū desup⸗
Scius.i.sciens vel doctus atqꝫ discretus. Inde ꝑ cōpositionē p̄scius in⸗
scius cōscius. Prestringere est impedire vel obcecare. Inde p̄stigiū.i.il⸗
lusio oculoꝝ. Et p̄stigiator illusor:ein gaucker. Obstetrix.i. mulier peri⸗
ta ꝗ parienti astat:⁊ recipit fetū de vtero ꝓgredientē. Fore verbū defecti
uū infiiniti modi:ſcat futurū esse. Sed abusiue ponit ꝓ esse simpłr. Di⸗
gnari est dignū haberi:vt hic. Vel dignū facere. Vergi. Haud equidē ta
li me dignor honore. Dignatus es est p̄teritū hui⁹ verbi dignor . Et debꝫ
declinari ꝓ vna parte orationis.qꝛ nisi hoc esset:verba passiua ⁊ deponētia
haberēt p̄terita:⁊ alia ab eo formata tēpora. ¶ Notabilia. Qn̄ christus
natus est in bethleē:suboriebat stella nunqꝫ pri⁹ visa:ꝗ duxit reges ad locū
De stella do mini: christi:ꝗ eū regē celoꝝ ⁊ dn̄m dn̄antiū inde cognouerūt. Vbi offerebāt si⸗
bi aurū thus ⁊ myrrhā. Per aurū eius potētia designat. Thure magnifi⸗
centia. Myrrha dn̄ica sepultura. Hinc extāt versus isti. Tres reges ꝗrūt
dn̄m:tria dona tulerūt. Caspar fert myrrhā:thus Melchior: Balthazar
aurū. Aurū dat regē:verū dant thura ꝓphetā. Myrrha sepulturam signat
penāqꝫ futurā. Ex alio:put collegi ex lapidib⁹ supra fores tēpli Argenti⸗
neñ.diui Laurētij. Accipe trine deus ꝗ fert tria dona sabeus. Hec tibi ꝗ
dederit dona btūs erit. Auro donantis virtusqꝫ ꝓbat amātis. In myrrha
bona spes:thure beata fides. Ex hac stella quidā eliciebāt: ꝙ cū nasceret
homo:tūc cū eo stella crearet ꝗ regeret cōseruaret ⁊ inclinaret eū ad bonū
vel malū. Quod falsum est. Nā ꝓprie stella nō fuit: sed miraculosuʒ factū
habēs stelle dispositionē.qꝛ nō habuit motū stellaꝝ:nec locū. qꝛ in aere p̄⸗
cessit eos:nec vnqꝫ postea visus est qn̄ reges redierūt in sua regna. Sʒ q̄re
gentilib⁹ ꝑ stellā christi natiuitas annūciata fuit Beda docet. qm̄ magis
Quare ꝑ stellā apparuit gentibus. irrationales erāt iudei: quib⁹ ꝑ angelū rationalem creaturā annūciat. Et
pastorib⁹ p̄ alijs:qm̄ ipse futurus erat pastor ⁊ rector totius vniuersi. Etiā
rōne simplicitatis ⁊ iusticie pastoralis:de quo inferius plura.

¶ De sancto Stephano prothomartyre Sequentia.

Hanc concordi famulatu colamus solennitatē: Au
ctoris illius exēplo docti benigno: Pro ꝓsecutoꝝ
precantis fraude suorum.

O Stephane signifer regis summi bone nos exaudi: Proficue qui es pro tuis exauditus inimicis.

Paulus tuis precibus Stephane te quondam persecutus christo credit. Et tecum tripudiat in regno cui nullus persecutor appropinquat.

¶ Hoc canticũ cantat in honorẽ sancti Stephani protomartyris: in quo ad laudem eiusdem hortamur. ¶ Ordo.

Nos christifideles (colamus) .i. veneremur (hanc solennitatẽ) .i. festiuitatẽ (concordi famulatu) .i. vnanimi officio qd faciamus (docti) .i. instructi (benigno exẽplo) .i. experimentali doctrina (illius auctoris) .i. doctoris Stephani (precantis) .i. orantis (pro fraude) scz ostensa in sua passione (suorum persecutorũ) .i. eum torquentiũ. Vñ exclamationẽ facit ad beatũ Stephanum: vt pro nobis intercedere dignetur: dicens (O bone Stephane) qui es (signifer) .i. ferens signa martyrij (summi regis) .i. iesu christi: qui est rex regũ ⁊ dñs dñantiũ (exaudi nos) .s. sicut te deus exaudiuit (qui es exauditus) .i. cum effectu auditus (proficue) .i. salubriter (pro tuis inimicis) .i. persecutoribꝰ. Cuius causa est: quia o beate (Stephane Paulus persecutus te quondã) scz tẽpore mortis ⁊ passionis tue (credit tuis precibus christo) .i. per tuas preces quas pro eo fecisti ad christũ cõuersus est (⁊ tripudiat) .i. victoriã habet (tecum in regno) scz celesti (cui) .s. regno (nullus persecutor) scz manens in eo statu (appropinquat) quia non solum non intrat tale regnum celeste: sed nec appropinquat. ¶ Vocabula.

Concors idem est qd vniformis: generis omnis: cõparabile ⁊ mobile: cõpositũ a con ⁊ a nomine cor. Famulatus nomen quarte declinationis: a verbo famulor. Fraus licet proprie sit deceptio: tamen hic pro malicia vel culpa ponit. Ita etiã apud Virgiliũ: Quis deus in fraudem. Signifer dicit quasi signũ ferẽs. ⁊ componit a nomine signum: ⁊ a verbo fero fers. Proficue aduerbium est: deriuatum a nomine proficuus: ⁊ fcat vtile. Quondam temporis aduerbiũ significat presens preteritũ atq̃ futurum. Christus dicit quasi chrismate vnctus. Inde christianus. Credo verbum cõpositũ a cretum ⁊ do. Cerno eñ in supino habet cretum: vt cõcretũ discretũ decretũ. Et significat fidei cõmittere: vel confidere. Virgi. in Bucolicis. O formose puer nimiũ ne crede colori. Etiam est mutuo dare pecuniã: vel est ad seruandũ cõmittere. Tripudium est saltatio: quasi terre pauium. Nam pauire est percutere. vnde pauimentũ. Et tripudiare est tripudiũ agere ⁊ saltare. teu. dantzen. Et est neutrale verbum a tres ⁊ pos siue pes compositũ: quia in chorea triplex fit pedũ variatio. Siue a pedio pedis qd est calco: q: in chorea tellus peditur ⁊ calcatur. Persequr cõpositũ a ꝑpositione per: ⁊ verbo sequor. ⁊ dicit quasi valde sequor. Inde persecutor est qui nõ cessat sequi. Etiã idem est quod vlciscor ⁊c.

¶ Notabilia. Gratia dei est q̃dã fons: cuiꝰ oẽs virtutes sunt q̃dã riuuli. Gratia dei.
A quo quidẽ fonte riuulis mediantibꝰ oĩs vite sanctitas ꝓcedit. Et certe hic fons erat in anima beati Stephani: qui dr plenꝰ gratia ⁊ fortitudine.

Virtutes cõnexe.

Stephanus coronat⁹ triplici corona.

De Paulo aplo.

Prelium triplex.

Ex q̃ sequit̃ q̄ habebat oẽs alias virtutes: q2 virtutes ẜm esse pfectū sunt sibĳnuicē cõnexe. Q̄uis em̃ vna virt⁹ ẜm se impfecta possit esse sine multis alĳs ẜm esse: tñ pfecta nõ potest haberi aliqua quin habeantur omnes. Secundū. Stephanus interp̃tat̃ corona siue coronat⁹ p martyrĳ toleran- tiã. Nã triplicē coronã habuit. s. virginalis lilĳ: doctrina magisterĳ: ꝛ triū- pho martyrĳ: quib⁹ specialiter est coronat⁹: vt stellis auro ꝛ gēmis. Dict⁹ est aūt pthomartyr a prothos primū: ꝛ martyr testis: q2 primus post chr̃m martyr erat: sicut Abel iustus. Tertiū de btõ aplo Paulo notandū: q̄ in iuuētute fuit psecutor Stephani ꝛ oim christianoꝝ. Sed postq̄ beat⁹ Stephanus p eo orauit vt fidē christi reciperet: statim suis p̃cib⁹ ↄuersus est ad fidē. Vñ ꝛ btūs Grego. rogat hoc cātico: vt ꝛ nos in firmitate fidei dignet̃ cõfirmare: qm̃ vn⁹ fuit de septē diaconis ab aplis in ministeriū or- dinatis. Quartū. Judei ↄtra btm̃ Stephanū triplex p̄liū iniendebant: Primū disputatiõis erat. Sed vidētes se nõ posse pficere aut vincere eū: nec sapiētie ꝛ spiritui eius resistere q̄ loq̄bat̃: ad secūdū venerūt: vt eū fal- sis testib⁹ accusarēt de blasphemia in deū: in Moysen: in legē ꝛ in tēplū: Vñ legē tripliciter cõmēdauit. s. rõne dātis dei: ꝛ rõne administrātis moy- si: ꝛ rõne finis. q2 dat vitã eternã eã debite seruantib⁹. Vidētes aūt se nec sic pficere: tertiū cogitauerūt: vt eū supplicĳs ꝛ tormētis superarent.

Nos proinde supplices ad te clamātes ꝛ precibus te pul- santes: Oratio sctissima nos tua semp cõciliet deo nostro.

Te Petrus christi ministrū statuit: tu Petro normã cre- dendi astruis: ad dextram summi patris ostendendo quem plebs furens crucifixit.

Te christus elegit Stephane: p quē fideles suos corro- boret: se tibi inter rotatus saxoꝝ solatio manifestans.

Nūc inter iclytas martyꝝ purpuras coruscas coronat⁹.

¶ Ad beatū Stephanū petitiones dirigens ait. ¶ Ordo. (Proinde). i. ꝓpterea (nos supplices). i. humiliter petentes ꝛ clamātes (ad te: ꝛ pulsantes te p̃cib⁹) vt (oratio tua sctissima). i. intercessoria p nobis (re- cõciliet). i. in amicitiã restituat (nos deo nr̃o) cū q̄ p pctm̃ inimicitias ↄtra- ximus. Demū q̄re b. Stephanus fuit in fide cõfirmatus oñdit p ei⁹ mar- tyriū ꝛ p̃miū post laborē: dicēs. O Stephane sctūs (Petrus statuit). i. or- dinauit (te ministrū christi). s. ad officiū diaconatus: in q̄ (tu astruis). i. con- firmas (Petro normã). i. regulã credendi quã. s. a btõ Petro recepisti: ꝛ h̄ fecisti (ostēdendo). s. eū (quē plebs). s. iudeoꝝ ꝛ gētiliū (furēs). i. insaniens ꝛ crudelis exñs (crucifixit) stantē vel sedentē (ad dexterã sūmi patris) ꝛ i po- tiorib⁹ bonis eius. O Stephane (christus elegit te). s. specialiter sibi i p̄di- catorem (per quem fideles suos). i. in eum credentes (corroboret). i. confir- met (manifestans se tibi inter rotatus). i. inter ictus (saxorum). i. lapiduim

(solatio).i.ꝑ solatio ꝛ refrigerio. O stephane (tu coruscas).i. splēdes (nūc) s. in celo (coronatus) qꝛ stephanus interp̄tat̄ corona (inter inclytas purpuras).i. inter vestes rubras ꝛ coloratas sanguine tuo (martyrū).i. militū christi: qui ꝑ dn̄o passi sunt. ¶ Vocabula. Proinde ẜcat ꝓpterea vel ꝑ eo: ꝛ est aduerbiū. Supplices dicunt̄ qui sunt in magna deuotiōe: a supplicando ꝛ petendo dicti. Conciliū aūt cōgregatio dr̄: vt in Ps̄. Cōciliuꝫ malignantiū obsedit me. Itē: Nō sedi cū cōcilio vanitatis. Inde fit Concilio as are.i. ad cōciliū iungere aut ꝑ amorē iungere. Vergi. Tu sceptra Iouēqꝫ cōcilias. Inde fit recōciliare: qḋ est in gratiā reducere: placare et pacificare. Astruo verbū transitiuū ẜcat quasi ad aliḋ struo. Qn̄qꝫ ẜcat addo: qn̄qꝫ aūt affirmo: vt hic. Corroborare est robur dare ꝛ firmare. Robor aūt duo ẜcat. vn̄ Robora sunt trunci: dicunt̄ robora vires. Rotare aūt est voluere: vt in rota fit. Vergi. Instat nos secius ac rotat ensem. Inde rotatus.i. volutio vel iactio: itē pena vel pressura. Inclytus ab in ꝛ cleos gloria: quasi valde gloriosus. Purpura est color silis sanguini concreto. ¶ Notabilia. Sciendū primo. b. Stephanus hac die nō est passus: sed illa die qua celebrat̄ eius inuentio. Sed mutata sunt festa ab ecclesia. qꝛ natiuitas christi corꝑalis ꝛ gratiosa qua ingressus est in mundū: est causa natiuitatis sp̄ualis ꝛ gloriose ꝑ quā sancti ingrediunt̄ in celum. Unde Augusti. Solus descendit dn̄s vt mūdos eleuaret. Et qm̄ prim⁹ homo qui in nouo testamēto mortē patiens ꝛ ꝑ gloriā martyrij natus est in celū fuit beatus Stephanus: idcirco ordinauit eccl'ia vt statim post festū natiuitatis christi ꝛ corꝑalis ꝛ gl'iose fieret festū de natiuitate stephani spirituali ꝛ gl'iosa. Vn̄ Augu. Heri dn̄s exiuit de vtero virginis: hodie seru⁹ est egressus de ergastulo carnis. Heri christus fuit ꝑ nobis pannis inuolutus: hodie Stephanus ab eo est stola imortalitatis indutus. Heri p̄sepis angustia christū portauit infantē: hodie imēsitas celi suscepit Stephanū triumphantē. Itē qꝛ festū inuentionis eius solennius agebat̄ q̄ꝫ festū passionis. Sed qꝛ passio est dignior ꝛ gloriosior q̄ꝫ inuentio: ob hoc etiā solēnius esse debet. Ideo eccl'ia festū passionis ad illud transtulit in q̊ ampliori reuerentia habeat̄. Itē ex alio: hec tria festa que sequunt̄ natiuitatē dn̄i sic voluit ordinare. Primo ꝙ christo sponso ꝛ capiti oēs sui comites adiungant̄. Natus em̄ christus sponsus in hunc mundū tres sibi comites adiunxit: vt in Can̄. Dilectus meus candidus ꝛ rubicūdus: electus ex milibus. Candidus quo ad Ioannē euāgelistā. Rubicūdus q̊ ad b. Stephanū ꝓtomartyrē. Et electus ex milibꝫ q̄ꝫtū ad turbā innocentū. Scd̄o vt ecclesia oīm martyꝝ generatoꝝ ẜm gradū dignitatis insimul adunaret: q̊ꝝ natiuitas christi causa fuit.

De mutatione festiuitatū stephani.

Est em̄ triplex martyriū. Primū volūtate ꝛ ope: vt in Stephano. Secundū voluntate ꝛ nō ope: vt in Ioanne. Tertium ope ꝛ nō voluntate: qḋ fuit in innocentibꝫ. Scd̄o nota ꝙ lapidatio Stephani facta est eodē anno quo dn̄s ascendit: tertio die mēsis Augusti. Sanctus ꝓo Gamaliel ꝛ Nicodemus sepelierūt eū in agro Gamalielis: vbi postea eius inuentio fuit reuelata. Tertio dubitat̄: an visio b̄ti Stephani qua vidit celos apertos ꝛ iesum stantē a dextris virtutis dei fuit mentalis: imaginaria: vel corporalis? Ad hoc dicūt aliqui ꝙ fuit mētalis tm̄. ita ꝙ speciali gr̄a fuit cōcessum Stephano videre nō solū huma

Martyrium triplex.

De visione stephani.

nitatē christi: sed etiā diuinitatē. Sicut de btō Paulo Augusti. dicit: ꝙ si
bi cōcessa erat potestas videre diuinā essentiā: eo ꝙ erat doctor gentium.
Sed hoc est ꝯtra mentē doctoꝝ: qui cōcorditer dicunt ꝙ talis visio nō est
cōcessa in ꝑsenti alicui hoīm. Propter hoc dicunt alij ꝙ fuit visio imagi-
naria: ita ꝙ in eius imaginatione fuerunt effigies diuinitus formate ad re
presentandū deū ⁊ hominē christū. sicut Esa. v. Esaias vidit dn̄m sup so
liū excelsum seraphin. Stantib₉ ex vtraqꝫ parte ⁊ mente: cognouit Ste-
phanus signatū illius repsentationis. Et sic q̄ꝫtū ad hoc nō solū fuit ima
ginaria visio: sed etiā cū hoc mentalis: sicut fiebat ꝓphetis. Et nō est du-
bium quin isto modo potuit fieri. Sed ꝓbabilius videt̄ esse dicendū: ꝙ a

Quō de⁹ pos sit videri.

corpore christi existente fuit īmutatus visus stephani ad visionē humani-
tatis christi. Nam in potestate eius est ꝙ corpus suū nō videat̄ a longe: sꝫ
de prope fonte. Et forte idem est de quolibet corpore alio glorificato: qꝛ
totaliter est subiectū anime. Propter qḋ videt̄ ꝙ ad nutum eius possit im-
mutare visum indifferēter a longe ⁊ a prope. Sic in ꝑtāte eius est ꝙ īmu-
tat visum in ꝓpria vel aliena effigie: sicut dicit̄ de corpore christi glorioso
Luce vltimo. Deitatē ꝑo videre nō potuit isto modo: sed in visione ima-
ginaria. Format̄ em̄ in virtute imaginatiua aliqua effigies ad repsentādū
deum: ita exterius pōt diuinus formari ad īmutationē corporalis oculi. si-
cut suo modo fit in apparitione angeloꝝ qn̄ apparent in corporib₉ assum-
ptis: quo corpaliter videt̄ aliqua effigies corpalis: nō a deo sumpta sꝫ for-
mata pōt ipm̄ repsentare oculo corporali. Sic ꝓbabiliter potest dici ꝙ sic
fuit in visione sancti Stephani. Mētaliter tamē cognouit ꝙ illa effigies
non erat ipsa deitas: nisi tm̄ representatiue.

¶ De sctō Joanne aplo ⁊ euangelista.

IOannes iesu christo multū dilecte virgo.
Tu eius amore carnalem in naui parentem li-
quisti.
Tu leue coniugis pectus respuisti messiam secutus. Ut
eius pectoris sacra meruisses fluenta potare.
Tuqꝫ in terris positus gloriam conspexisti filij dei. Que
solum sanctis in vita credit̄ contuenda esse perenni.

¶ In laudem diui Joannis euangeliste hoc canticū canit̄. In q̊ btūs Jo-
annes cōmendat̄ ex quadam prerogatiua ⁊ dignitate amoris ⁊ miraculo-
rū suoꝝ. ¶ Ordo. (O Joannes virgo multū). i. valde (dilecte iesu chri
sto: tu liquisti). i. reliquisti) carnalē parentē). i. patrē scꝫ zebedeū (in naui). i.
laborantē nauigio (amore). i. ꝓpter amorē (eius). s. iesu christi. Et tu Joan
nes apl̄e (respuisti). i. cōtempsisti ⁊ spreuisti (leue). i. vanū ⁊ transitoriū (pe-
ctus cōiugis). i. vxoris tibi desponsate (secutus messiam). i. christū :(vt tu

meruisses potare).i. bibere ꝛ exhaurire (sacra fluenta).i. sacrā sapientiam (pectoris eius).s. iesu christi. Ex alio sanctū euangelistā cōmendat penes virtutes quasqꝫ speciales. dicēs: Et tu Joannes (positus).i. existens (i terris cōspexisti).i. vidisti (gloriā dei filij. Que).s. gloria (credit esse cōtuēda) .i. videnda (solū sanctis in perenni vita).i. in eterna vita regni celorum.

¶ Vocabula. Linquo verbū tertij ordinis: liqui in pterito habet caretqꝫ supino. Et fcat modo relinquo: modo pecco: ꝛ tunc est neutrale. Cōiunx nomen cōmune fcat tam virū qꝫ mulierē: vterqꝫ em̄ illoꝝ alteri iungit. Leuis prima pducta idē est qȯ planus ꝛ mollis. Vergil. Et sepe in leui quesissent cornua fronte. Messias hebraice dr grece soter: latine christ9. Fluentū a fluo fluis dicit. Perennis idē qȯ ppetuus: scribit sine h. quia fit a per ꝛ annus. Dicit etiā perennus a um adiectiue. ¶ Notabilia.

Joannes q̄ttuor habet priuilegia: q̄ p q̄ttuor eius interptationes intelliguntur. Primo dicit Joānes quasi gratia dei. In quo intelligit pcipua dei dilectio. qr christus ipm plus ceteris aplis dilexit: ꝛ maiora signa dilectionis sibi oñdit. Scdo dr ioannes in q̄ est gr̄a. Per qȯ tangit carnis eius incorruptio. qr virgo dilectus est a deo: ꝛ sic in ipso fuit gratia virginitatis. Tertio interptat quasi cui donatū est. Per qȯ tangit tertiū priuilegiū: qȯ est secretoꝝ reuelatio. qr ei datū est intelligere multa secreta ꝛ pfunda: sic de diuinitate verbi ꝛ ɔsecratione seculi. Quarto idē est qȯ cui donatio facta est. Per qȯ matris dei recōmēdatio tangit. Maxima em̄ a dño ei donatio facta est qñ mater dei in eius custodiā cōmissa fuit. — *Joannis interpretatio.*

Scdo cū beatus Joannes cū patre suo zebedeo ꝛ fratribꝫ suis Jacobo maiori ꝛ Thadeo laborasset in naui p piscatura: christus vocauit eū dicēs: Seq̄re me. Ille statim relictis retibus secutus est dñm. Nā motus verbis euāgelicis in quo christus ait: Nisi q̄s abrenūciauerit patrē ꝛ matrē aut vxorē: nō pōt meus esse discipulus. — *Vocatio ioannis ad apostolatum.*

Legit em̄ in scholastica histo. ꝙ cū sctūs ioānes euāgelista adhuc iuuenis marie magdalene desponsatus esset ꝛ legitimo matrimonio copulatus: dū ꝓo nuptie debebant celebrari: sctūs ioannes subterfugit relinquēs cōiugē suā: spernēs desideriū carnale. Et dicūt doctores ꝙ illud idē erat cōuiuiū vbi christus primū signū suoꝝ miraculoꝝ fecit: cōuertendo aquā in vinū in chana villa galilee regionis. vt ptꝫ Joā. ij. vbi dixit dñs: Implete hidrias aqua: ꝛ ferte architriclino. Vñ speciali dilectiōe pditus fuit. Nā cū christus esset in cena tpe passiōis: beatus ioannes recubuit ꝛ obdormiuit sub pectore eius: ꝛ ibi diuinitus sunt ei reuelata oia secreta celestia: de quibꝫ Apocalypsim conscripsit. Et licet nullus homo mortalis in hoc mundo posset tantā gloriam videre nec intelligere: vt patet per philosophū secundo metaphysi. dicentis: Sicut se habet oculus nocticoracis ad lumen solis: sic se habet intellectus noster ad ea que sunt manifestissima in natura. Modo si hoc in humanis: quid de diuinis sentiendum? — *Joānes maritus magdalene.*

Tertio de cōmendatione matris dei Marie: notandum ꝙ quando christus saluator noster pependit in cruce videns matrem virginem Mariam nimis tristem ꝛ carentem solatio dixit ad eam. Mulier ecce filius tuus. Deinde vidit discipulum quem diligebat scilicet Joannem: ꝛ ei dixit: Ecce mater tua. Unde in questione est: quare christus ad virginē Mariam matrem eius dixit mulier: ꝛ nō virgo vel mater? Rñsio — *Cōmēdatio Marie.*

De ṽbo christi in cruce: Mulier ecce filius tuꝰ.

doctoꝝ est: ꝙ ideo mulier dixit: ⁊ nõ virgo: vt mitigaret castitatẽ ⁊ tristiciã btẽ virginis. qꝛ si virgo dixisset: pluriũ bonoꝝ recordata fuisset q̃ ab ipso recepit: ⁊ sic ampliori dolore fuisset aggrauata. Dicit em̃ Augusti. Christus dixit mulier ⁊ nõ virgo: ne iudei blasphemiã in p̃sentia btẽ virginis excitarent: qꝛ nec hodierna die credũt christũ de virgine natum. Scdo q̃ritur: quare nõ dixit mater? Hoc ꝓpterea fecit vt ipsa tanto pleniꝰ in custodia bti Joannis cõfidere deberet. Sed Augustinꝰ dicit ꝙ ideo christus dixit mulier ⁊ nõ mater respectu relationis. qꝛ in primo fuit in ꝓpinq̃ vt filiatio extingueretur: sic ⁊ maternitas. qꝛ destructo vno relatiuoꝝ destruitur et reliquũ. vt dicit phs in p̃dicamẽtis.

Cur Joãni mater cõmẽdatur.

Quarto quare aũt christus cõmendauit beatã virginẽ Mariã sctõ Joanni ⁊ nõ alteri aploꝝ? Ait Bernñ. factũ fuisse rõne magne dilectionis: qua christus btm̃ Joannẽ p̃ alijs apostolis dilexit. Scdo ꝓpter integritatẽ virginitatis: qꝛ decuit virginem virgini cõmendare. Et qꝛ fuit notus pontificibꝫ ⁊ sacerdotũ principibꝫ: ita ꝙ nullus auderet agere ꝯtra eũ. ergo cõmendauit ei beatã virginẽ: qui eam ab infestatione iudeoꝝ melius posset cõseruare atq; tutari.

Te christus in cruce triumphans matri sue dedit custodem. Ut virgo virginẽ seruares atq; curam suppeditares.

Tu te carcere flagrisq; fractus testimonio pro christi es gauisus. Idem mortuos suscitas: inq; iesu noĩe venenum forte vincis.

Tibi summus tacitũ pre ceteris verbũ suum pater reuelat. Tu nos omnes sedulis precibus apud deum semper cõmenda.

Joannes christi chare.

¶ In hoc passu btũs Joannes cõmendatur in penaꝝ passione: in mortuorũ resuscitatione: ⁊ in veneni sumptione. ¶ Ordo.
(Et christus triumphans). i. p morte suã superans ⁊ destruens mortẽ nostrã eternã (in cruce: dedit te custodẽ). i. tutorẽ (matri sue: vt) tu (virgo). s. existens (seruares). i. in custodia teneres (virginẽ). s. Mariã (atq; suppeditares). i. administrares (curam). i. debitã ꝓuisionẽ. O Joannes (tu te). i. tumet (fractus). i. punitus ⁊ debilitatus (carcere ⁊ flagris). i. incẽdijs ⁊ ardoribus feruentis olei (es gauisus). i. letaberis (ꝓ testimonio christi). s. a quo fuit missus apl's vt p̃dicaret apud ephesum. Et tu (idem) Joannes (suscitas). i. assurgere facis (mortuos: ⁊ tu vincis). i. superas sine nocumẽto (forte venenũ). s. in potu datũ (in noĩe iesu) cuius signo crucis. s. muniens illesus euasisti. O ioannes (summus pater). i. oĩpotens deus pater (reuelat). i. manifestat (tibi suũ tacitũ verbũ). i. secretũ filiũ (pre ceteris). s. omnibꝫ. O (Joanes chare). i. amabilis christo (tu cõmenda). i. cõmitte (nos oẽs apud

deum sedulis ꝑcib9).i. frequentib9 orationib9. ¶ Uocabula. Suppeditare nõ ſcat sub pedib9 dare: sed abundanter dare. Cicero. Creditores regis aperte pecuniã suppeditant. Idem. Ciceroni meo suppeditabis q̃ntũ videbit. Igit hic suppeditares curã.i. dares aut ministrares necessaria. Nam cura ꝓ diligẽtia ponit: vel ꝓ his rebus quarũ cura habenda est. Uñ subiungo: Pessundo designat suppeditoq3 ministro. Flagrũ qñq3 flagellũ ſcat. Juuenal. Nec dura timebis flagra pati. Qñq3 ardorẽ ſcat: a quo flagrare.i. ardere. Hic capi põt ꝓ vtroq3. Carcer dr q̃si carnẽ torquens: ꝛ ergastulũ dr siue captiuitas. Tacitus dicit qui tacet: aut de quo tacet: vt hic. Sedulus aũt adiectiuũ est idẽ qd cõtinuus. Inde fit Sedule aduerbiũ: hoc est cõtinue. ¶ Notabilia. Cũ btũs Joãnes iam incepisset ꝑdicare: ꝛ fama eius iã ꝑ vniuersũ cresceret: impator Domitian9 iussit eũ adduci ꝛ poni in doleũ feruentis olei. Sed ipse sctũs Joannes cõfidẽter credens in dño illesus exiuit. Nã vt in actib9 aploꝝ legit: ipse ꝓpter ꝟbuꝫ ꝑdicatiõis fuit missus in exiliũ ad insulã pathmos: vbi varia ꝛ diuersa opprobria sustinuit ꝛ magnas penurias viriliter ꝛ cõstanter. Tandẽ reuersus ab exilio coactus fuit fortissimũ venenũ sumere. sed in dño cõfidẽs fecit signũ crucis: ꝛ sic venenũ sumpsit: ꝛ illesus euasit. Cõmendat etiã ratione ꝑdicatiõis: q2 ꝑrogatiuã habuit. Nã ex reuelatiõe patris mysteriũ dei cognouit: qd prius incognitũ erat humane rationi: ꝛ qd nemo vidit vnq̃ nec audiuit. Uñ in prima sua canonica dixit: Quod vidimus ꝛ audiuim9 hoc testamur: ꝛ de verbo vite annunciamus vobis. Legit etiã in passionali: q3 post reuersionẽ apli ab exilio Trusiana mulier religiosa mortua ferebat ad sepulchrũ. quib9 sctũs Joãnes obuiat: iussitq3 feretrũ deponi ꝛ corpus ligatũ dissolui. sicq3 Trusianã a morte suscitauit. Nã ipa in vita sua magno desiderio desiderauit videre btm̃ Joannẽ. sicq3 qd viua cõtingere nõ potuit: post resurrectionẽ habere meruit. Scdo notandũ duodecim esse gradus virtutis: in quib9 btũs Joãnes videbat vitã cõplere. Ratiõe quoꝝ debem9 ipm̃ merito diligere: ꝛ vniuersaliter oẽm ita in virtute viuẽtem. Primus gradus est: vt in deũ credamus: qui est vnus in essentia ꝛ trinus in psonis. Secũdus est baptismus triplex: flaminis: fluminis ꝛ sanguinis. Tertius: vt cõtinentiã habeamus a fornicatiõe. Quartus: vt ab auaricia nos caueamus. Quintus: vt a gula ꝯstringamus nos. Sextus: vt penitentiã agamus. q2 gaudiũ est angelis sup vno pctõre penitentiã agente. Septimus gradus est: vt in bonis operib9 pseuerantiã habeamus. Octauus: vt hospitalitatẽ amem9. Nonus: vt voluntatẽ dei in faciẽdis q̃ramus: ꝛ eam ope cõpleamus. Decimus: vt voluntatẽ in nõ faciẽdis nõ q̃ramus: sed euitemus. Undecimus: vt charitatẽ ꝛ dilectionẽ inimicis impẽdam9. Duodecimus: vt custodiendis curã adhibeamus. Tertio notandũ nos sedulis semp ꝑcib9 adherere deo nr̃o. Nã vt dicit phs.i. ethico. vna hirundo nõ facit ver: sed multe. Sic etiã vna oratio vel deprecatio non reddit deo peccatorẽ acceptũ: sed multe. Multum em̃ valet deprecatio iusti assidua: vt dicit Jacobus in sua canonica.

Uita Joannis apli.

Exemplum Trusiane

Duodecim grad9 ꝟtutũ.

Assidua depcatio.

¶ Alia sequẽtia de eadem festiuitate diui Joannis apli ꝛ euangeliste.

Verbum dei deo natum: quod nec factum nec creatum venit de celestibus. Hoc vidit: hoc attrectauit: hoc de celo reserauit ioannes hominibus.

Inter illos primitiuos veros veri fontis riuos ioannes exilijt Toti mundo propinare nectar illud salutare: quod de throno prodijt.

Celū transit: veri rotam solis vidit: ibi totam mentis figens aciem. Speculator spiritalis quasi seraphin sub alis dei videns faciem.

Audit in gyro sedis qui psallāt in citharedis quater seni proceres. De sigillo trinitatis nostre nummo ciuitatis impressit characteres.

¶Ob laudem ꝛ honorem beatissimi apli dei Joannis hoc quoqꝫ canticū in quibusdam ecclesijs canitur. In quo innuuntur dignitates ꝛ miracula diuini hominis: quibus cōmendatᷓ penes visionē quā habuit ex reuelatione diuina: ꝛ penes subtilitatē predicationis sue. Dicit ergo. ¶Ordo. (Joannes).s. euangelista (vidit).s. dū recumberet in cena sub pectore dñi (verbum).i. filiū (dei natum).i. genitum eterna generatione (deo).i. de deo: (quod) scilicet verbum (nec factū) quia factio dicit mutationē (nec creatū) quia creatio dicit inceptionē: que duo deo cōuenire non possunt. (venit) scꝫ in hūc mundū (de celestibus).i. de celis. Et h̄ inquā ꝟbū ioannes vidit ꝛ hoc verbū attrectauit.i. mente reuoluit: ꝛ sic reuolutū de mente reuelauit ꝛ manifestauit hominibꝫ in hoc seculo (de celo).i. de celesti eruditōe. Nūc cōmendat apostolū ratione primitie p̄dicationis euangelij christi dicens: (Joannes) etiā euangelista (exilijt).i. prodijt (inter illos veros primitiuos riuos).i. primos scriptores ꝛ euangelistas. Vel apostolos riuos dixit: quorum fons est christus. Vñ ait (veri fontis).i. christi. Exilijt inquā (propinare).i. prebere (toti mundo illud salutare nectar).i. salutiferā doctrinā euangelij (quod prodijt).i. transiuit ꝛ exiuit (de throno).s. celorū. Et regrediendo ad cōmendationē beati apostoli ratione visionis dicit: Sanctus ioannes (transit).s. visione sua (celum) in qua (vidit rotam).i. infinitā maiestatē (veri solis).i. dei (figens).i. imprimens (ibi).s. in deum (totam aciem).i. contemplationē ꝛ sublimitatē (mentis).s. sue. Et ipse beatus ioannes (spiritalis).i. spiritualis (speculator).i. considerator (videns faciem).i. maiestatem (dei: quasi sub alis).i. velamine (seraphin).i. angeloꝝ de ista excelsa hierarchia. (Audit etiā beatus ioannes in gyro).i. circulo (sedis).s. diuine maiestatis (qualiter) alr̄s legitᷓ quater seni.i. quater sex (proceres).i. nobiles qui splendent in virtute dei. Vel legitᷓ: senes.s. vigintiqͣtuor seniores. (psal-

Deus nec factus nec creatus.

lant).i.decantant(cũ citharedis).i.reliq̃s cantorib⁹ laudẽ dei incessabiliter
decantantibus. De qua visione b. Joannes (impssit characteres).i. figu-
ras scribendo.s.euangeliũ (nummo).i.imagini(nostre ciuitatis).i. mentis:
⁊ hoc(de sigillo).i.de secreto(trinitatis.) ¶ Uocabula. Quia in littera
dicit̃:nec factũ nec creatũ:nota ꝙ entia sunt duplicia. Quedã principiata: Entia dupli-
quedam eterna. Ens eternũ est deus gloriosus. Sed principiata sunt du- cia.
plicia. Quedã ingrediunt̃ in esse per generationẽ: ⁊ ista corrumpunt̃ per
sua cõtraria. Alia sunt entia que ingrediunt̃ in esse ꝑ creationẽ: ⁊ ista sunt
perpetua a parte post:sed nõ a parte ante:sicut angeli ⁊ intelligentie. Di-
cit ergo textus:nec factũ nec creatũ.q.d.filius dei nec habet esse ꝑ factio-
nem nec ꝑ creationẽ. Attrecto frequentatiuũ est a verbo attraho. Nat⁹
participiũ a nascor. Celum a verbo celo venit:qḋ est tego:quia celum te
git omnia.vt Plinius testat̃ in principio secundi libri naturalis sue histo
rie. Primitiuũ adiectiuũ est a nomine primus. Nectar neutri generis ⁊
tertio inflectionis nomen:sumit̃ hic pro christo.quia sicut nectar est dul-
cis potus melleus ipsius lingue: sic christus dulcorat corda fidelium.
Figo idem est qḋ firmiter pono. Inde fixus.i.firmus. Seraphin nomen
neutri generis plurale tm̃:qḋ s̃cat chorũ angelorum. Sed in masculino s̃cat
quẽlibet angelũ illius chori. Citharedus nomen masculinũ s̃cat aliquẽ
cithara canentẽ. Character nomen masculinũ tertie inflectionis s̃cat si-
gnum vel figurã alicui rei impressam. ¶ Notabilia. Primo Joannes
tripliciter cõmendatur. Primo in subtilitate visionis.quare scribit̃ Apoc. Expositio
iiij. Ecce ego ioannes vidi ostiũ apertũ in celo. Et iterũ: Uidi angelum Apoca.iiij
ascendentẽ ab ortu solis habentẽ signũ dei viui Per angelũ ascendentem
christus intelligit̃:qui dicit̃ magni consilij angelus. Ascendentem ab ortu
solis.i.natũ de virgine. Habentẽ signũ dei viui.nam equalis fuit deo pa-
tri. Uñ in symbolo Athanasij legit̃: Qualis pater talis filius. Itẽ filius
a patre solo nõ factus nec creatus:sed genitus. Habentẽ etiã signũ dei vi
ui.i.dona spũssancti.de quibus ibidẽ: Uidi angelũ dei habentẽ septẽ cor-
nua.i.septẽ dona spiritussancti. Secundo cõmendat̃ apl̃s ioannes in sub
tilitate cognitionis. Uñ Apoca.iiij. Ecce animalia plena oculis ante et
retro.ꝑ que intelligunt̃ euangeliste. Per plenitudinẽ ꝓ oculorum intelligit̃
facta cognitio. Habuit em̃ apl̃s ille plenitudinẽ discretionis in cognoscẽ-
do:plenitudinẽ affectionis ⁊ desiderij:plenitudinẽ predicationis. Uñ de Quattuor
eo dicit̃: In medio ecclesie aperuit os eius. Et habuit plenitudinẽ virtu- plenitudines
tum in operatione. Uñ vestimenta eius sicut nix dealbabunt̃. Nã ꝑ albe- ioãnis apl̃i.
dinem vestiũ nihil nisi puritas conscientie ⁊ sanctitas vite intelligitur.
Scḋo notandũ ꝙ ioannes conscripsit euangelia de maiestate dei. Ergo Joannes
ipse in figura aquile describit̃:quia nullus euangelistarum tam profunde po aquila.
tuit scribere de diuinitate dei sicut ipse. Uñ cõmendat̃ de vtilitate sue p̄-
dicatõis:qñ de asperitate extremi iudicij p̄dicauit:⁊ qñ gloriã deitatis euã
gelizando manifestauit: ⁊ eã cũctis hoib⁹ repromisit. Tertio ad recõ-
mẽdationẽ apl̃i scribit̃ ꝙ erãt q̃ttuor aĩalia ĩ ore diuersa:hñtia ramos ĩ ore
colũbe:mel ĩ ore leonis:staterẽ ĩ ore piscis:gladiũ ĩ ore filij hoĩs. Judi.xiiij Cõparatio
Ecce examẽ apũ ⁊c. Habuit em̃ b.ioãnes ista q̃ttuor in ore suo s̃m q̃ttuor ioannis.
v̓tutes cardinales. Est ei colũba ꝑ iusticiã:leo ꝑ fortitudinẽ:pisc ꝑ tẽperã

tiā: filius hoīs ꝑ prudentiā. Habuit eīm in ore doctrinā bone opationis: q̄
ꝑ ramū intelligit. vn̄ Gen̄. viij. Portans ramū oliue virentib⁹ folijs. q̄r qui
docet bene operari: ramū virentē habet in ore. Scd̄o habuit doctrinā eter
ne retributionis: qđ intelligit ꝑ mel. nā dulcedo vite eterne melli cōparat.
Vn̄ Grego. De ore prudentis ꝓcedit mel. Itē in Cant. Fauus distillans
labia eius. Cū ergo habuit in ore mel: etiā habuit apes qui pungunt ad
eterne vite dulcedinē. Vn̄ Grego. Qui afflictionē ꝓ veritate suscipiunt:
illi vera dulcedine satiant. Itē habuit doctrinā humane redēptionis: qđ
intelligit ꝑ staterē. Ad Petrū eīm ap̄lorū principē dr̄: Piscem qui primus
ascenderit tolle: ⁊ aperto eius ore inuenies staterem: illū sume ꝓ me ⁊ te.
Stater ille inuentus ipse est christus: qui nos a tributo eterne mortis libe
rauit: ⁊ seipm̄ ꝓ nobis in censum dedit. Nā ante passionē eius totus mun-
dus fuit tributarius diabolo: vt patet ꝑ Mattheū ⁊ Hieremiā: dicentes:
Princeps ꝓuincie factus est sub tributo. Et nos tanq̄ census presentari
oportuit ad infernū. Itē habuit doctrinā in ore extreme vltionis: qđ intel
ligitur ꝑ gladiū. vt patet in Apoca. Et de ore eius gladius ex vtraq̄ par-
Joannes vi- te scindens. Itē: Posuit os meū vt gladiū acutū. Tertio notandū de
dit rotam. visionib⁹ quas Joannes describit in Apoca. Primo vidit rotā: ꝑ quā eter
nitas dei intelligit. q̄r sicut rota est rotunda ⁊ principio ac fine caret: sic
eternitas dei q̄ ꝑ rotā intelligit caret eisdem. Vel ꝑ rotā intelligit descri-
De visionib⁹ ptio electorū: qui sunt p̄destinati ad eternā vitā. Scd̄o vidit multitudinē
bti ioannis. angelorū habentiū alas: quib⁹ tegebant faciem dei. Nam vt dicit ibidem:
Seraphin stabant sup illud: sex ale vni: ⁊ sex ale alteri. Itē audiuit. xxiiij
seniores decantare laudem dei. Nā vt scribit ibi: Tunc viginti q̄ttuor se-
niores ceciderūt: singuli habētes citharas ⁊ phialas aureas plenas odora
mētorū. ⁊ cantabant canticū nouū dicentes: Dignus es dn̄e accipere librū.
⁊ aperire signacula eius: qm̄ occisus es: ⁊ redemisti nos in sanguine tuo.
Et ibidē: Vidi in circuitu sedis sedilia: ⁊ sup thronū sedentes viginti q̄t-
tuor seniores circūamictis stolis albis: ⁊ in capitib⁹ eorū corone aureē. ⁊ au
diui eos dicentes: Salus deo nostro. Quarto notandū de sigilli imp̄ssi
De sigillorū one: q̄ dn̄s iesus ꝓ nobis gerit signū quinq̄ vulnerū: cordib⁹ nostris fide-
imp̄ssione. liter imprimendo. Sic in Can̄. dicit: Pone me vt signū sup cor tuū ante
imaginē. Et tale nobis b. Joannes impressit: cū nos verbis sue doctrine
informauit. Vn̄ Hiere. Verba mea quasi ignis ardens ⁊ malleus conte-
rens petras. Propterea dicit ph̄s. ij. de aīa: q̄ actus actiuorū sunt in patien
te p̄disposito. Si ergo aliq̄s voluerit recipere figurā de sigillo trinitatis:
oportet vt p̄disponat cor suum ꝑ deuotionē ⁊ ꝑ cordis contritionē: vt apt⁹
fiat ad recipiendū impressionē sigilli. Sic Dauid in Ps̄. Factum est cor
meum tanq̄ cera liquescens.

Iste custos virginis arcanum originis diuine mysterium
scribens euangelium mundo demonstrauit. Celi cui palla
tium christus suum lilium filio tonitrui sub amoris mutui
fide cōmendauit.

Haurit virus hic letale vbi corpus virginale virtus ser-
uat fidei. Pena stupet ꝙ in pena sit ioannes sine pena buli
entis olei.

Hic naturis imperat vt τ saxa transferat in decus gēma-
rum. Quo iubente riguit: auri fuluū induit virgula siluaꝝ.

Hic infernum reserat: morti iubet vt referat quos venenū
strauit. Obstruit quod ebeon cherintus τ martion perfide
latrauit.

¶ Hic autor cōmendat sanctū Joannē rōne custodie virginalis, dicens: ¶ Ordo. (Iste) scz Joannes qui fuit (custos virginis). s. Marie sibi in cruce cōmisse a dño. Uel custos virginitatis. s. ꝓprie: erat eīn virgo vsqꝫ ad mortem. (Scribens euangeliū demōstrauit) .i. manifestauit (mūdo). i. hoibꝫ (arcanū mysteriū). i. sacrū secretū (diuine originis). i. emanatiōis pso-naꝝ in diuinis. Et iste est Joannes (cui christus cōmēdauit suū liliū). i. intimā matrē suā: que est (pallatiū). i. templū τ habitaculū (celi). Cōmenda-uit inquā ei tanqꝫ (filio tonitrui). i. altitonanti τ alta canenti (sub fide). s. firmissima (mutui amoris) qui. s. erat inter Mariā τ Joannē. Nūc penes q̇nqꝫ miracula eū cōmendat dicens: (Hic) Joannes euāgelista) haurit). i. bibit (virus letale). i. venenū mortiferū (vbi). i. in quo haustu (virtus. i. firmitas fidei sue (seruat). i. cōseruat (corpus). s. suū (virginale). i. incorruptū τ castum (Pena) τ ipse punitor seu tortor Domitianus (stupet). i. miraꝛ (ꝙ Joānes sit in pena). i. in dolio (bulientis). i. feruētis (olei) sed (sine pena). i. absqꝫ dolore. (Hic). s. Joannes (imperat naturis) rerū scz (vt τ transferat). i. transformet τ immutet (saxa). i. lapides duros (in decus gemmaꝝ). i. splendidas margaritas (τ quo). s. Joanne (iubente). i. p̄cipiente (riguit). i. induratū est: τ (virgula siluaꝝ). i. ligneus baculus (induit fuluū) splendorem scz (auri.) Et (hic) ioannes (reserat). i. aperit τ recludit (infernū) in quo erant: τ (iubet). i. p̄cipit. s. p̄dicando rectā fidē. s. diuina virtute moniti (vt referat). i. reducat scz eos (quos strauit). i. interfecit (venenū): τ (obstruit). i. destruxit scz illud (quod ebeon cherintus τ martion). s. illi tres heretici: τ quisqꝫ eoꝝ (latrauit). i. instar canis clamauit (perfide). i. cōtra fidē. ¶ Uocabula. Tonitrus tonitru τ tonitruū idē ꝓcant: scz sonū factū in nubibꝫ. De vtroqꝫ patꝫ in. ij. Metheoroꝝ. Mutuus aūt adiectiuū idē qḋ vicissitudinarius. Inde mutuo aduerbiū: hoc est vicissim. Haurire ꝓprie ꝓcat aquā de fonte trahere: τ est quarti ordinis verbū: τ hic capiꝛ p sumere. Uirus nomē indeclinabile neutri generis venenū ꝓcat. Letale quasi mortale: a letū leti neutri generis noīe descēdit: qḋ substantiuū plurali carens ꝓcat mortē. sic dicitur: Linque metū leti. i. mortis. Pena hoc loco tria ꝓcat. Primo pro inferente penam poniꝛ: vt pro cesare Domitiano. Secundo significat penarū instrumentū: scz feruens oleum. Tertio p dolore capitur. Fuluus

adiectiuũ idẽ qꝺ splendidus: ⁊ ſcat ꝓprie splendorem metalloꝝ. Infer-
nus in singulari numero masculini generis est: in plurali ꝟo neutri. Vñ
Prouerbioꝝ .j. Deglutiamus eum sicut infernus viuentẽ. Et Job ca. xxij
Ducunt in bonis dies suos: ⁊ in puncto ad inferna descendunt. Inferus
inferi etiã quandoqꝫ ꝓ inferno ponitur: vt est apud Ps̃. Quis est homo ꝗ
non videbit mortem: aut eruet animam suam de morte inferi? Ebeon:
Eherintus ⁊ Martion propria sunt hereticoꝝ noĩa. De quibꝫ Mantua-
nus in libris de patiẽtia: ⁊ Rabanus de institutiõe clericoꝝ: ⁊ nos cõseq̃n
ter in notabilibus plura dicemus. Strauit idẽ qꝺ interfecit. Nã sterno
verbum plura ſcat. Sternitur eñ equiuoce mare: lectus: asellus ⁊ hostis.
Legiſ etiã p̃teritũ sternui a sterno. Properť. Argutũ sternuit omen amor.
Perfide aduerbiũ qualitatis est note significationis. ¶ Notabilia.

Joãnes filiꝰ tonitrui q̃re

Primo Joannes dicitur filius tonitrui ꝓpter constantiã p̃dicationis ⁊ al
tam eius naturam. Nã vt tonitrus ab alto venit: sic ⁊ eius sermo. vñ caniſ
de eo: Vox tonitrui tui deus in rota. Vel dicitur vox tonitrui: quia cõtra
diuitias mundi disputauit ⁊ predicauit. sicut legitur in passionali: quando
scꝫ Joannes contra diuitias huius mundi disputaret: iuuenis quidã mor-
tuus efferebaſ qui triginta diebus habuit vxorem. tunc amici illius mor-

Exemplũ de mortuo resuscitato.

tui ceciderunt ad pedes eius: vt ipsum in nomine dñi suscitaret. Flenti igi
tur populo beatus Joannes illũ mortuũ suscitauit. Vñ contigit eodẽ tem
pore ꝙ beatus Joannes habuit penes se duos discipulus quos converte-
bat ad fidem. qui postea doluerunt ꝙ omnẽ substantiã reliquissent: ⁊ volu
erunt ad gaudia mundi redire. quibꝫ mortuus ille suscitatus ait: O miseri
vidi angelum vestrũ flentem: demonẽ ꝟo gaudentem. perdidistis eñ eter-
na pallatia: gemmis preciosis fabricata: mirabilis claritatis contentiua:
copiosis epulis referta: delitijs plena: gaudijs gloriosa: in eternũ p̄mãsura:

Octo pene inferni.

Notandum secundo ꝙ octo sunt pene inferni: que his versibꝫ continenſ.
Vermes ⁊ tenebre: flagellũ: frigus ⁊ ignis: Demonis aspectus: scelerum
confusio: luctus. Prima pena est vermiũ: quia in inferno sunt vermes con
tinue homines rodentes. Ideo dicit Esaias: Ignis eoꝝ non extinguetur:
nec vermis eorum moritur. Per quas intelligitur conscientia animarum:
qua cognoscunt se iuste damnatas. Secũda pena est vmbre ⁊ tenebre ex-
teriores: vt est in euangelio. Per quas intelligitur cecitas mentis: sic ꝙ nõ
possunt videre gaudia beatoꝝ de quibus sunt extrusi. Tertia est flagella-
tio in singulis membris: ⁊ precipue illius cum quo grauius peccauerunt.
Quarta pena est frigus intolerabile. Nam vt diciſ in euangeľ. ibi erit fle-
tus oculorum ⁊ stridor dentium. Quia dicũt doctores ꝙ duo opposita cõ-
traria stant simul in inferno: scilicꝫ maxima frigiditas ⁊ maior caliditas:
Transibunt eñ anime peccatrices de aqua niuea ad calorem nimium: vt
dicit Job. Quinta pena est ignis incensus: qui non potest extingui. vt dicit
euangelista: Ligatis manibus ⁊ pedibus in ignem inextinguibilem eijcia
tis eum. Sexta est aspectus horribilis demonum. quẽ humana lingua nõ
potest eloqui. quia sulphur ⁊ pix cum flamma ardente de eorum ore pro-
cedunt. Septima pena est cõfusio scelerũ ⁊ pctõꝝ: qꝛ propria pctã cla-
mant super eos. Octaua est pena luctus ⁊ clamoris: quem indesinenter
faciunt eiulando.

Tertio notandum beatũ Joannem: tria miracula specialia fecisse. Primum est veneni assumptio. Secundũ feruentis olei euasio. Tertium specierum transmutatio. De primo legitur in passionali. Cum beatus apostolus Joannes rediret ab exilio: ⁊ verbum dei predicaret: a proconsule inuitabatur vt dijs immolaret. Qui dum renueret: in carcerem mittebatur. Cui venenum preparabatur: quo mediante Joannes interficeretur. Qui dum gustasset: virtute dei cooperante sibi non nocuit: sed duos alios gustantes interfecit. Quod cum vidisset proconsul: misit litteram ad Domitianum imperatorem: in qua sanctum apostolum Joannem magum et sacrilegum: iudeorum contemptorẽ ⁊ crucifixi cultorem nominauit. Jussu igitur Domitiani imperatoris ad Romam ducebatur: vbi omnes capilli eius in derisionem abradebantur. Et ante portam vrbis: que latina dicitur: in dolium feruentis olei mittebatur. Nullum tamen dolorem sensit: sed illesus exiuit. Quo loco ecclesia erecta est. Et illa dies martyrij sui celebratur per vniuersum. Aliud miraculum quo claruit beatus Joannes apostolus ⁊ euangelista. Dum beatus Joannes iuuenes duos ad fidem conuertisset: qui omnia sua bona ⁊ diuitias pauperibus erogauerãt. Hi quadam die viderunt suos cognatos ⁊ amicos preciosis vestibus indutos: ⁊ seipsos egentes ⁊ pauperes: ceperunt contristari. Quod cum beatus Joannes notauisset: ⁊ eos facie tristes vidisset: virgas ⁊ lapides iussit afferri: quos in aurum ⁊ gemmas preciosas conuertit. dicens ad eos: Jte et redimite vobis terras quas vendidistis: quia celestia premia perdidistis. Estote diuites temporaliter: vt in eternum mendicetis. O stulti ⁊ parui ad credendum: nonne videtis si diuitias mundi acceptare vellem omnes montes ⁊ lapides in purum aurum virtute dei possem transmutare? Quod est contra omnes naturales: qui dicunt impossibile esse vnam speciem in aliam transmutare. Verum est virtute naturali siue humana ⁊ finita: sed virtute supernaturali vel diuina ⁊ infinita est possibile. Unde dicit philosophus: Gaudeant alchimiste: quoniam species rerum transmutari non possunt.

Miracula Joannis.

Joannes ante portam latinam.

Joannes in dolio.

De transmutatione metallorum

Notandum quarto: ꝙ in littera tanguntur tria: scilicet inferni reseratio: mortis obedientia: ⁊ mortuorum resuscitatio. Primum est contra iura infernorum. quia ex sacris litteris habetur ꝙ in inferno nulla est redemptio. Sed beatus Joannes iuuenes veneno suo interfectos ⁊ etiam damnationi deputatos liberauit: ⁊ illorum animas corporibus suis reddebat. quod quidem pro magno miraculo reputatur. De secundo dicitur in Psã. Nunquid mortuis facies mirabilia: aut medici suscitabunt ⁊ confitebuntur tibi? Quasi dicat: ꝙ post christi resurrectionem mors tantam habuit potestatem: vt raptos ⁊ morti deditos reddere non haberet: Tamen beatus Joannes virtute diuina morti precepit: vt illos duos iuuenes iam raptos redderet. Quod miraculum videtur esse contra philosophũ in postpredicamentis: vbi dicitur: Jmpossibile est a priuatione venire in habitũ. Quasi dicat: Jmpossibile est ſm cursum naturalem deuenire de morte ad vitam. De tertio legitur in vita Joannis apostoli. Postq̃ beatus Joannes venenum gustauit ⁊ illesus euasit: proconsul estimauit hoc venenum non fuisse satis forte vel efficax. Unde illud duobus iuuenibus dedit ad

guſtandū.qui dū guſtaſſent mortui ſunt. Quos b. Joannes a morte reſuſcitauit: ne videret eſſe cauſa mortis ipſoꝝ: qꝛ ꝓpter euaſionē ſui ipſi fuerunt veneno extincti: ꝛ vt fides catholica ꝑ eoꝝ reſuſcitationē cōfortaret.

Ebionite heretici.
Cherinti.
Martioniſte

Notandū vltimo ꝙ cū b. apl's venit de epheſo: reperit quoſdā hereticos q̄ fecerūt ſe tanꝗ̄ principes honorari: ſcꝫ Ebeonē Cherintū ꝛ Martionem. Ab Ebeone dicti ſunt heretici ebionite: ſic nuncupati a paupertate intelligentie. chriſtū em̄ ſolū ꝑfectū virū ꝛ iuſtū putant: vt vult Iſido. lib. ethimo. Sunt aūt ſemiiudei: ꝛ ita tenent euangeliū vt legē carnaliter ſeruent. Cherinti ꝓo diſcipuli ꝛ ſequaces circūciſionē obſeruant: ꝛ poſt mille annos in voluptate carnis futura predicant. Sed Martioniſte a martione dicti. qui Cerdonis dogma ſecuti alterū bonū alterū iuſtū deū aſſerunt: tanꝗ̄ duo principia creatoris ꝛ bonitatis. Predictos hereticos ꝛ eoꝝ idola q̄ ſtatuerūt ad ſacrificandū. ſ. ioannes deſtruxit: ꝛ demones incluſos ad hoc coegit ꝙ lapides iſtos in minutiſſimas partes cōfringerent.

Volat auis ſine meta: ꝙ nec vates nec propheta euolauit altius. Tam implenda ꝗ̄ impleta nunꝗ̄ vidit tot ſecreta purus homo purius.

Sponſus rubra veſte tectus: viſus ꝛ nō intellectus redit pallatium. Aquilam ezecbielis ſponſe miſitqꝫ de celis referre myſterium.

Dic dilecte de dilecto qualis ſit ꝛ ex dilecto ſpōſus ſponſe nuncia. Dic quis cibus angeloꝝ: que ſunt feſta supernorum de ſpon[illegible] preſentia.

Veri panis intellectus cenam chriſti ſupra pectus ſumptam nobis refera. Ut cantemus de patrono: coram agno: coram throno laudes ſuper ethera.

¶ Hic cōmendat b. Joannes euangeliſta de viſione ꝛ reuelatione diuine maieſtatis ꝛ ratiōe celeſtis annunciationis. ¶ Ordo. Joannes euāgeliſta exiſtens (auis) nā comparat aquile (volat). ſ. ingenio ſuo (ſine meta). i. termino: ita (ꝙ nec vates). i. gētilis philoſophus vel ſacerdos (nec ꝓpheta) ſcꝫ iudeoꝝ (euolauit altius). ſ. ꝗ̄ ipſe. (Nunꝗ̄ homo purus) qd̄ dicit ꝓpter chriſtū: qui nō fuit purus homo: ſed ꝛ deus (vidit purius). i. minus ꝑmixte. (tam implenda). i. futura ꝛ (ꝗ̄ impleta). i. p̄terita: qꝛ (ſponſus). i. chriſtus qui eſt ſponſus eccleſie catholice (tectus). i. amictus (veſte rubra). i. rubea per aſperſionem ſanguinis ſui precioſi: (viſus). ſ. ab angelis ꝛ hominibus (et non intellectus) id eſt cognitus ſcilicet ab eis (redit) id eſt reuertitur: ſcilicet per aſcenſionē ſuam ad (pallatium) ſcꝫ celi. Et proinde (miſit ſponſe)

scꝫ sue eccl̄ie orthodoxe(aquilā Ezechielis).s. ⁊ alioꝝ ꝓphetaꝝ.i.scḿ io-
annē(de celis referre mysteriū).s.ascensionis sue ⁊ toti mundo manifesta-
re. Quare o dilecte Joānes (dic nobis de dilecto).s. dn̄o tuo iesu christo
(qualis sit).s.ꝗ ad vtrāqꝫ eius naturā. ⁊ hoc(nūcia) nobis tu qui es (spon-
sus sponse).s.beate virginis Marie(ex dilecto). s.dn̄o tuo qui eā tibi cō-
misit.(Dic) nobis inquā (quis sit cibus).s.sp̄ualis refectio (angeloꝝ). Et
dic(que sunt festa).i.solēnitates ⁊ festiue celebratiōes (supernoꝝ). s. ciuiū
(de p̄sentia sponsi).s.christi. O apl̄e dei Joannes(resera).i. manifesta (no
bis cenā intellectus veri panis).i.viuifici corpis ⁊ sanguinis dn̄i nr̄i iesu
christi(sumptā).i.acceptā ⁊ intellectā scꝫ dormiens (supra pectus christi.
Ut cantemus sup ethera).i.celum(laudes de patrono).i.de te qui es pa-
tronus.i.intercessor noster(corā agno).i.christo qui est agnus dei tollens
pc̄tā mūdi(⁊ corā throno).i.sede diuine maiestatis. Amē. ¶ Uocabula.
Uates nomē tertie inflectiōis:cōis ge.deriuatū a verbo vaticinor: quod
ſcat futura p̄dicere. Impleta ⁊ implenda sunt participia a verbo imple
or. Tot ꝓo indeclinabile nomen:ois ge.pl̄is numeri tm̄. Panis dr̄ a pan
grece qd̄ est totū latine:q̄ tota virtus nutrimenti cōsistit in pane.

¶ Notabilia. Aquila est auis altissimi volatus:vt habet̄ in paruis natu Joannes aq̄le cōparat̄.
ralibus.adeo q̄ nulla auis pōt se altiori volatu ad celū erigere sicut aqui
la. Quare btūs Joānnes merito ei assimilat̄:q̄ nullus euāgelistaꝝ tā ꝓfū
de de deitate cōscripsit sicut ipse. Scd̄o ei cōparat̄ ꝓpter magnā charita-
tem quā deus habuit ad ip̄m apl̄m. Nam ſm ph̄m nullū volatile tā ardē
ter amat fetū suum sicut aquila. Sic ⁊ inter oēs scōs nullus fuit ita dile
ctus deo sicut b. Joannes. De cuiꝰ cōmēdatione legit̄ in q̄rto libro scho Exemplū de btō Joāne
lastice histo. q̄ b. Joānes quendā iuuenē pulchrū cōuertebat:⁊ eū cuidam
episcopo sub depositi noīe cōmendauit. Post hoc iuuenis relinquens epi-
scopū factus est princeps latronū. Tandē ad ep̄m rediens apl̄s depositū
requirens. Unde ep̄s intellexit si pecuniā seruandā recepisset:⁊ vehemē-
ter obstupuit. Cui apl̄s ait: Juuenē istū repeto quē tibi summo studio cō
misi. Cui ep̄us ingemiscens ait: Mortuus est. Et Joannes: Qua morte
obijt? Rn̄dit ille: Morte anie:nā christo mortuus est. Quo audito apl̄us
grauiter dolens equū ascendit:visitās locū vbi iuuenis cū latronibꝫ esset.
Qui videns faciē apl̄i vehementer fugit. Et b. Joannes exclamando di
xit: Fili vt quid fugis? ne timeas:q̄ ꝑ te christo rationē reddam:⁊ ꝑ te li-
benter moriar:sicut christus ꝑ nobis mortuus est. Reuertere ergo: q̄ deꝰ
misit me vt te ad fidem rectam vocarem. Quod audiens iuuenis cōpun-
ctus est corde:cū fletu redijt:⁊ orante ꝑ eo apl̄o veniā impetrauit a dn̄o.
Scd̄o notandū:q̄ in lr̄a dicit̄ purus homo: ꝓpter christū in quo non erat
pura humanitas:sed deitas humanitati cōiuncta:qui etiam tam secreta ⁊
multa maiora cognouit. Tertio nota qn̄ christus ascendit in celū cum De ascensione christi.
multitudine angeloꝝ:etiā cum magna preda hoīm ascendit. Un̄ in Ps̄.
Ascendisti in altū:cepisti captiuitatē. In tali ascensione sponsus fuit te-
ctus rubra veste:quia rubrū fuit vestimentū eius. Ubi minores angeli in De angelis admirātibꝫ chr̄i ascensionem.
terrogabant superiores se dicētes: Quis est iste qui venit de edon: tinctis
vestibꝫ de bosra? Nam aliqui angeli nō intellexerunt plene mysterium in-
carnationis:passiōis ⁊ resurrectiōis christi. Cū em̄ vdiebant christū tam

potenter ascendere admirantes dixerunt: Quis est iste? Sed Dionysius ariopagita in lib. celestis hierachie vult ꝙ christo ascẽdente tres q̃stiões ab angelis facte sunt atq̃ mote. Primã fecerũt angeli maiores: dicentes inter se: Quis est iste qui venit de edon? Secundã: quare rubrũ est indumentũ eius: hoc est corpus suũ sanguine cruentatũ? Illis rñdet christus: Torcular calcaui solus: nam ꝓ toto mundo patiens sanguinẽ meũ fudi. Tertiam fecerunt minores angeli maioribꝫ dicẽtes: Quis est iste rex glorie? Qui responderunt: Dñs virtutũ ipse est rex glorie. Et statim subtunxerunt: Hic est ille qui nõ habuit speciẽ neq̃ decorẽ: infirmus in ligno: fortis in prelio: virilis in corpore: armatus in prelio: fetidus in morte: pulcher in resurrectione: candidus ex virgine: rubicundus in cruce: fuscus in opprobrijs: in celo ꝓprio preclarus.

De incarnatione verbi dei.

Quarto notandũ: ꝙ mysteriũ incarnationis christi fuit cõtra cursum nature ex pura virgine. De qua Ambrosius ait: ꝙ nec angeli nec diaboli mysteriũ incarnationis cognouerũt. Nam de spũsctõ christus in vtero virginis cõceptus est. Et ꝫm doctores christus post reuolutionẽ tẽpoꝝ die sue incarnationis plura bona operatus est: que in his versibus continentur.

Salue festa dies: que crimina nostra coerces.
Angelus est missus: est passus in cruce christus.
Est Adam factus: ⁊ eodẽ tempore lapsus.
Pro merito decime cadit frater Abel ab ense.
Offert Melchisedech: Isaac supponitur aris.
Est decollatus christi baptista Joannes:
Petrus ereptus: Jacobus sub Herode punitus.
Corpora sanctoꝝ cum christo multa resurgunt.
Latro dulce tamen per christũ suscipit amen.

De gaudio visionis diuine.

Quinto notandũ de gaudio qđ fit de p̄sentia dei: q̃ btũs Hierony. ait: Melius esset in ꝓfundo inferni sedere: ⁊ habere aspectũ trinitatis: q̃ regnare in celo ⁊ carere p̄sentia dei. Immo tanta est leticia sctõꝝ de visione diuinitatis ꝙ quis patris ⁊ matris obliuiscit. Vñ Grego. Si aliq̃s sanctorũ videret presentiã dei in celo: ⁊ sciret patrẽ suũ damnatũ in inferno: ⁊ posset eum liberare cũ isto ꝙ semel dimitteret seu auerteret oculos a facie dei ad infernũ respiciendo patrem: vtiq̃ nõ faceret. Ergo ait Bernã. Nemo potest fari nec scribere nec p̄meditari gaudia iustoꝝ: sic ⁊ tormẽta maloꝝ.

De morte ioannis apli

Ultimo notandũ: ꝙ doctores dubitant an btũs Joannes abijt vel migrauit cũ corpore vel sine illo in celũ. Nam dicunt quidã ꝙ abijt cũ corpore ⁊ aĩa in celũ: ⁊ est assumptus corꝑe tñ prius glorificato. Et isti dicunt plura corpora sanctoꝝ iam glorificata esse in celo. Quod ex isto probant: q̃ multa corpora mortuoꝝ iam cõsurrexerunt cũ christo: que siliter cum eo ascenderũt. Non em̃ de eis scriptura dicit ꝙ ad terrã redierũt: sed eodẽ modo sicut cõsurrexerunt cũ christo: ita etiã ascẽderũt cũ eo: tñ corporibꝫ eoꝝ prius glorificatis. Nec hoc videt̃ impossibile apud deũ: q̃ iste discipulus p̄ ceteris sanctis fuit a deo dilectus: ergo cũ corꝑe ⁊ aĩa in celo est locatus. Quod aũt abijt cũ corꝑe declarat̃ ex eo ꝙ in sepulchro eius nil nisi manna inuentũ est. Itez si corpus eius esset relictũ suꝑ terrã: vtiq̃ esset aliqua gratia querenda: sicut videt̃ de corporibꝫ alioꝝ aplõꝝ ⁊ mar

tyrum. Sed Damascenus ait: q beatus Joannes morte naturali nunq̃ obijt: sed cũ corpore & aĩa positus est in paradiso voluptatis: vbi mille anni sunt tanq̃ dies vna. Et ibi pmanere eum dicit cũ Enoch & Helia vsq̃ ad tempus antichristi. Qui duo postq̃ fuerint occisi: ipse reliq̃s p̃dicatores debet cõfortare & cõtra antichristũ disputare: ac tandẽ martyrij palma coronari. Vñ christus ad petrũ: Sic eum volo manere donec veniam. Et est probabile. q̃uis alij aliter opinent: dicentes animã beati Joannis esse in celo: & corpus p angelos deductũ in paradisum: ne psecutione iudeorum dilaniaret. Sed qd sit verius deus nouit.

¶ De innocentibus Sequentia.

Laus tibi christe patris optime nate deus omnipotentie. Quem celitus iubilat supra astra manentis plebis decus harmonie. (in arce. Quẽ agmina infantiũ sonoris hymnis collaudãt etheris Quos impius ob nois odiũ tui misero vulnere strauerat. Quos pie nunc remuneras in celis christe pro penis nitide. Solita vsus gratia: q̃ tuos ornas coronis splendide.

¶ Hoc canticũ in honorẽ dei canitur: ad reuerentiã martyrũ innocentum. In quo ecclia gratiaꝝ refert actiones deo optimo maximo: ostendẽs martyriũ beatoꝝ innocentum. dicens: ¶ Ordo. (O christe optime nate). i. fili (patris) eterni: existens (deus omnipotentie) i. omnipotẽs (laus). s. sit (tibi) (Quẽ). s. christũ (decus). i. veneratio (harmonie). i. dulcis cantus. vel cõsonantie (plebis manentis). i. existentis (supra astra). i. tota curia celestis (iubilat). i. cũ iubilo laudat (celitus). i. celico more. (Quẽ agmina). i. turba (infantium). s. innocentiũ (collaudant). i. oẽs simul laudant (sonoris). i. bene sonantibus (hymnis). i. cantib9 (in arce). i. celsitudine (etheris). i. celi. Tunc martyrium eoꝝ ostendendo dicit: (Quos). s. innocentes (impius). i. infidelis & crudelis herodes (strauerat). i. occiderat (ob odiũ tui nois). i. ꝓpter te christe. Strauit inquã (misero vulnere). i. miserabili. (Quos). s. infantes pueros o christe tu (remuneras). i. iustũ mercedẽ tribuis (nũc pie). i. clementer. s. et (nitide). i. splẽdide (p penis). s. ab herode passis (vsus). i. vtẽs (solita grã). i. cõsueta miscdia (qui). s. christus (ornas tuos). s. famulos (splendide coronis). s. regni celestis. ¶ Vocabula. Celit9 aduerb. loci. a noie celũ. Inde celigena cõis ge. i. de celo genit9. Harmonia dr debita ꝓportio primaꝝ q̃litatũ. & h sumit p melodia. Ether dr supior regio aeris. & sumit qñq̃ p celo: vt h. & dr ab etherõ. i. variũ: qr est ornatũ varijs stellis. Nitide aduer. a noie nitidus. i. splẽdidus. Precor ꝟbũ: a noie p̃cis: qd sm vsũ caret nrõ & vrõ i singlari. ¶ Notabilia. Prio cõmẽdãd9 ẽ de9 rõe oipotẽtie sue. Nã habet Hester. xiij. Dñe in tua ditiõe vniuersa sunt posita: & nõ est q resistere possit tue volũtati. Quare Grego. ait: Dñe iesu christe tuã potẽtiã nobis declara: pctis nr̃is parcẽdo: & nob maxie miserãdo. Vñ Bern. De oipotẽtia dei.

De innocentibus.

Omne opus tuũ ⁊ oẽs cogitationes tuas in laudẽ dei expende: qꝛ ipse est retributor oĩm bonoꝝ. Sic Prouer. xj. Nil ꝓfuerũt thesauri iniquitatis: iusticia ṽo liberauit a morte. Nam nullũ malũ impunitũ: ⁊ nullũ bonũ irremuneratũ. Dignũ igiť est nobis (vt idẽ Bern. ait) semꝑ gratiaꝝ actiões

Gratie deo agende. deo reddere: qui nunq̃ cessat nobis bñfacere: oĩ tꝑe nos cõseruat ipsiꝰ inestimabilis miscdia: alˀs ꝓpter pctã nr̃a terra viuos absorbuisset nos. Ideo gratiaꝝ actiones agere debemus ꝓ omnibꝫ beneficijs datis ⁊ daturis. Disce ergo in referendo gratias nõ esse tardus ⁊ segnis. Disce ad singula dona gratias agere diligenter. Nã gratiarũ actio est vngentũ quo caput ecclesie. i. christus vngiť. Vñ Bern. Bonũ est vngentũ cõtritionis: qđ de re

Vngentum eccľie. cordatione pctõꝝ cõficiť. melius est vngentũ deuotiõis: qđ fit de recordatione beneficij dei. Scđo notandũ ꝙ isti sanctissimi tyrones de quibus cantať hodie hoc canticũ: dicunť innocentes ꝓpter quattuor. Primo rõne

Innocentes q̃re dicti vite: qꝛ nullũ peccatũ cõmiserunt. vñ ipsi sunt de quibꝫ Dauid: Innocentes ⁊ recti adheserunt mihi. Scđo rõne pene: qꝛ innocenter passi sunt. sic in Ps̃ Effuderũt sanguinẽ innocẽtẽ. Tertio dicunť innocẽtes rõne cause qꝛ ꝓ innocẽtia occisi sunt. vñ i Ps̃. Innocẽs manibꝫ ⁊ mũdo corde. Quarto rõne innocẽtie assecute. qꝛ oẽs tã circũcisi q̃ȝ incircũcisi effusione sui ꝓprij sanguinis ꝓ christo innocenter effusi: baptismalẽ innocentiã meruerũt Sic christus in Ps̃. Lauabo inter innocentes manus meas. Hinc est ꝙ isti innocẽtes multũ valent apud deum: qui prius meruerũt laudare deuȝ moriendo q̃ȝ humana verba ꝓferre loq̃ndo. Nam nouerũt infantes laudare deum qui loqui nõ nouerunt. Fuerũt periti laudare qui fuerũt imperiti sermone. Vñ Dauid: Ex ore infantiũ ⁊ lactentiũ ꝑfecisti laude tuã dñe.

Historia innocentũ. Tertio notandũ: ꝙ nato dño tres reges venerunt hierosolymã inquirentes regẽ natũ. Pro q̊ Herodes ascolonita turbatus est valde. Cũ eñi esset rex in hierosolymis: timuit se ꝑ regẽ natũ scȝ christũ a regno suo eijci. ⁊ sic cogitauit interficere christũ anteq̃ȝ inciperet regnare. Et sic dixit regibꝰ fraudulenter: Ite ⁊ interrogate diligẽter de puero: ⁊ cũ inueneritis eum nunciate mihi: vt ⁊ ego veniẽs adorem euȝ. Sed tres illi magi in somnijs responsum acceperũt: vt ꝑ aliã viã reuerterenť in regionẽ suã. Q; videns Herodes se deceptũ cogitauit ꝓ nece pueroꝝ oĩm qui erant in bethleem: vt cũ eis ille quẽ ignorabat occidereť. Sed monitõe angeli facta Joseph cũ puero ⁊ matre in egyptũ fugit: vbi septẽ annis vsq̃ȝ ad mortẽ Herodis ꝑmansit. Ingredienteꝫ aũt dño in egyptũ ſm Esaie vaticinium: oĩa idola corruerunt. Eo tꝑe. Herodes misit seruos suos: ⁊ occidit oẽs pueros qui erãt in bethleem ⁊ in omnibꝫ finibꝫ adiacentibꝫ a bimatu ⁊ infra: quorum erant in numero centũ q̃dragintaq̃ttuor milia. Sed nota ꝙ hec Herodis malicia nõ mansit impunita. Nã ⁊ inter illos innocẽtissimos martyres ⁊ filius eius dilectissimus interfectus est: quẽ ipse adhuc paruulũ ad nutriendũ in bethleẽ casu dederat. Vñ Macrobius in saturnalibꝫ ait. Meliꝰ est Herodis esse porcũ q̃ȝ filiũ. Nam qui multas matres filijs priuauerat ipse in vita sua se proprijs orbauit filijs: quoꝝ tres erant quos fecit occidi Tandem in infirmitate terribili positus: ⁊ dolore viscerũ intolerabili: simul cum fetore ⁊ putredine sui corporis vermibus scaturientibus de carne sua fedissima miserabiliter vitam finiuit: ⁊ phtiriasi perijt.

Quorum precibus sacris deprecamur pie nostra crimina vite. Ut quos laudibꝰ tuis iunxeras nobis istic dones clemens fauere.

Illis eterne dans lumen glorie: nobis eterna cõcede vincere. Ut liceat serenis actibꝰ pleniter adipisci dona tue grẽe.

Herodis vt non fiat socius: quisquis in hoꝝ laude se exercet ꝑpere. Sed eternaliter cũ eisdẽ cateruis tecũ sit dñe.

¶ Hic dirigit petitionem ad christum. ꝛ dat causam petitionis dicens: ¶ Ordo. (Quoꝝ). s. innocentiũ (precibus sacris). i. pr̃s intercessionibꝰ: hoc est ꝑ eoꝝ sacras ꝓces (precamur). i. petimus (dele). i. dimitte (pie). i. clementer (crimina). i. pctã (nostre vite). i. ꝑ vitã nostrã cõmissa: (vt dones). i. cõcedas (clemens). i. clementer illos innocentes (fauere). i. fauorabiles nobis esse (istic). i. in celo (quos iunxeras). i. associaueras: vel vinxeras. i. astrinxeras (tuis laudibꝰ: dans illis). s. innocentibꝰ (lumen eterne glorie: concede nobis vincere). i. superare ꝛ glorificare (terrena). i. tẽporalia (vt liceat). i. licitũ sit nos (adipisci). i. acquirere (pleniter). i. ꝑfecte (dona. i. munera (tue gratie: serenis actibꝰ). i. virtuosis operibꝰ (vt quisquis). i. quicũq; (se exercet). i. frequentẽ se prebeat ꝛ cõtinuũ (propere). i. festinanter (in laudẽ boꝝũ). s. innocentum (vt talis non fiat socius herodis). s. in inferno (sed sit tecum o dñe eternaliter cũ eisdem cateruis). i. turbis innocentum puerorum. Amen.

¶ Uocabula. Liceat verbũ est impersonale: sed interdũ licet liceat ꝛ licebit ponunť ꝓ ꝗ̃uis: ꝛ sic erunt cõiunctiones. Exerceo verbũ cõpositũ ab ex ꝛ arceo. Propere aduerbiũ est qualitatis. ¶ Notabilia. Primo de petitionibꝰ dicit Anshelmus: ꝙ petentiũ voces ꝓ desiderio formanť. Ex quo patet ꝙ petens debet bene viuere ꝛ cũ desiderio petere. Uñ multi sunt qui ꝓlixas preces ad deũ fundunt: sed vitã ꝛ desideriũ precantium nõ habent. Uñ Isido. Qui a ꝓceptis dei vertiť: qđ ĩ oratione postulat nõ mereť: nec impetrat ab illo quẽ poscit qui legi nõ obedit. Uñ volẽti petere duo sunt necessaria: ieiuniũ ꝛ elemosyna. Isidorus. Qui vult orationez suam volare ad celũ: faciat ei duas alas: ieiuniũ ꝛ elemosynã. Et quicũq; vult habere bonũ modũ orandi: debet desideriũ suũ diligenter ponere in deũ: vt patet ꝑ orationis descriptionẽ. Oratio eñ est pius mentis affectꝰ ad deũ directus: ille affectus est desideriũ: ꝛ desideriũ est oratio. Idẽ dicit Augustinus. Oratio est mentis cõuersio in deũ ꝑ humilem affectum. Uñ Berñ. Ueraciter orare est amarus cõpunctionis gemitus: ꝛ nõ verba cõposita resonare. Uñ qui vult orare cũ deuotione ꝛ cũ deo esse: debet frequẽter orare. Nã cũ oramus cũ deo loquimur: cũ aũt legimus diuinas literas deus nobiscũ legit ꝛ loquiť. Hinc est ꝙ vnus iustus deũ orãdo plus valet ꝗ̃ mille pctõres ꝓliando. Uñ Moyses nõ ferro pugnãdo: sed precibus orando amalech deiecit: Judith. iiij. Nam in tp̃e tribulationis pctã dimittis his q̃ inuocant te: Tobie. iij. Itẽ bona oratio cũ ieiunio ꝛ elemo-

De modo petendi.

Ale orõnis.

Oratio q̃d.

Loqui cum deo.

ſyna magis valet ꝙ̄ theſauros auri recondere. Tobie.xij.qñ orabas cum
lachrymis:ego obtuli orationē tuā dño. Vñ Hierony. Qui orat ⁊ peccat:
nō orat deū:ſed illudit. Sic Auguſti. Honorabile opus eſt oratio: facit
eñ nos loqui cū deo. Et oēs aque in hoc mundo nō ſufficiunt extinguere
vnā ſcintillā in inferno:ſed vna lachryma de puro ⁊ contrito corde pfuſa
totū ignē extinguit infernalē. Eſt aūt duplex oratio. Publica:q̄ fit a mi-
niſtris eccl'ie. Et illa nō debet fieri in occulto: ſed in loco cōmuni ⁊ apto
ac potenti.ſ.in eccl'ia:eo ꝙ p tota cōmunitate offert. Et corā ppl'o fieri de-
bet:vt ſe cōforment miniſtris eccl'.e ipm deū depcando ſm modū cōmunē
Alia eſt oratio priuata. Hec fieri debet ī ſecreto duplici ratiōe. Primo qꝛ
ſm Damaſcenū oratio eſt eleuatio mentis in deū. Mens aūt humana me-
lius ⁊ citius eleuat in celū:qñ in ſecreto loco hō cōſtituit ⁊ a tumultu ſe-
parat. Alia cauſa eſt ad euitationē vane glorie:q̄ de facili inſurgit qñ ora-
tio in publico fit.

Oratio duplex.

¶ Alia ſequentia de innocentibus.

Laus tibi chriſte:cui ſapit qđ videt ceteris eſſe ſur-
daſtrū. Famulatu cui⁹ om̄is cōpetit ſexus ⁊ etas.
Recentes atꝙ teneri milites herodiano enſe tru-
cidati te hodie p̄dicauerunt. Licet necdū potuerunt lingu-
la: effuſiōe tñ te chriſte ſui ſanguinis preconati ſunt.

Lac cū cruore fundentes ad deū clamitaturi: Uda pupil-
li quē gena miſeret ⁊ innocentis.

Quis athletaꝝ fortiſſimus vnꝙ̄ exercitibus tantā chriſte
ſuis cōtulit victoriā: Quantū vagiēs coeuulis tuis tu pre-
ſtitiſti:mittens eos celo regnaturos perpetim.

O chriſti precones clari floreſcꝫ martyꝝ choruſci: Et con-
feſſoꝝ inſignes gēmule ſctōꝝ:atqꝫ ſterliū in mundo virgi-
nū: Clari filioli:dulces puſioli nos iuuate precibus.

Quos chriſtus innocentē mortē veſtrā miſerans: Pro ſe
ſe maturatā placidus exaudiēs Nos regno ſuo digne t.

¶ Aliud canticū qđ in laudē ſctōꝝ innocentū hodie cantat in q̇buſdā ec-
cleſijs. Cui⁹ hec eſt cōpoſitio. ¶ Ordo. (O chriſte tibi ſit laus).ſ.⁊ glo-
ria(cui).ſ.tibi chr̄o(ſapit).i.placet oē(qđ videt eſſe ſurdaſtrū).i.inauditum
(ceteris).ſ.hoīb3(cui⁹ famulatu).i.ad cui⁹ ſeruitiū ⁊ famulatū(cōpetit).i.p-
tinet(oīs ſexus ⁊ etas).ſ.tā viroꝝ ꝙ̄ mulierū:ſenū ⁊ iuuenū.nā(recētes atꝙ
teneri milites).i.ipſi innocētes adhuc vagiētes(trucidati).i.interfecti(he-
rodiano enſe:p̄dicauerūt te hodie).i.laudauerūt(licet lingula).i.parua lin-

gna sua(necdũ).i.nondũ vel adhuc nõ(potuerũt).s.ꝑficere laudẽ(tñ o chri
ste ipsi p̃conati sunt).i.laudauerũt te(effusiõe sui sanguinis).s.ꝑ herodẽ ef
fusi. Nã ipsi(clamitaturi ad deũ fundẽtes).i.fuderũt(lac cũ cruore).s.san-
guini ꝑmixto(quẽ).s.deũ(miseret).i.mouet(vda gena)lachrymis ꝑfusa ip-
sius(innocẽtis pupilli).s.infantis.(O christe q̃s fortissimꝰ athletarꝫ).i.pugi
lũ(cõtulit vnq̃ꝫ tantã victoriã suis exercitibꝫ).i.militibꝫ(q̃ntũ tu vagiẽs). i.
plorãs adhuc(p̃stitisti tuis coeuulis).s.inocẽtibꝫ habẽtibꝫ tuã etatẽ(mittẽs
.i.ꝑmittẽs(eos regnaturos in celo ꝑpetim).i.ꝑpetue. (O clari p̃cones chri
sti).i.o splẽdidi annũciatores dei(⁊ o chorusci).i.fulgẽtes(flores martyrꝫ:a
o insignes).i.nobiles(gẽmule).i.margarite(sctõꝝ ꝯfessoꝝ: atq̃ꝫ o insignes
gẽme steriliũ virginũ in h̄ mũdo:o clari filioli: o dulces pusioli).i.pueruli
parui (iuuate nos vr̃is p̃cibꝫ:q̃s christus miserãs).i.ꝯdoles(innocẽtẽ v̄iam
mortẽ).s.quã passi fuistis(maturatã).i.celeriter ꝑpetratã(ꝓ se).s.chr̃o (pla-
cidus exaudiẽs).i.beniuolẽter(digneť nos suo regno).i. faciat nos dignos
frui celestibꝫ. ¶ Vocabula. Surdaster dr̃ aliq̃ntulũ surdus. Est em̃ di
minutiuũ:sicut recaluaster aliq̃ntulũ caluus:h̄ est q̃ in ꝑma ꝑte capitꝫ nõ
hꝫ crines. Preconari est laudare. Inde p̃coniũ.i.laus vel sermo laudis.
Nã p̃co dr̃ q̃ aliq̃d publice nũciat. Vdus dr̃ humidus. Ouid. Ne fieret
ꝑma pes tuꝰ vdus aqua. Hinc etiã vuidus.i.madidus. Vñ Hilariꝰ Joã
nẽ in vuida veste dixit cũ petro piscari. Gena est pars faciei circa oculũ
supra malã:sed tñ ꝓ mala poniť siue maxilla. Et vt aliq̃ volũt gena hic est
abltũs rectus a pupilli.sic cõstruẽdo:quẽ miseret pupilli vda gena. Pu-
pillus est puer paruus carẽs parẽtibꝫ:grece dr̃ orphanꝰ. Sꝫ pupilla ẽ ocu
li pars.hinc dr̃: Custodi nos dñe vt pupillã oculi. Sed papilla est prima
pars mãmille:vt legiť de btõ Nicolao:ad papillã ⁊c. Athleta idẽ q̃d pu
gnator:⁊ est nomẽ grecũ. Coeuus eiusdẽ eui dr̃. Inde coeuulus diminu
tiuũ. Gẽma dr̃ ois lapis p̃ciosus p̃ter margaritã:q̃ vulgo perla dr̃. Pusio
dr̃ puer masculus. Iuue. Nõne putas meliꝰ q̃ tecũ pusio dormit. Inde pu
siolus.i.pusillus. Sed pusia femininũ eiꝰ ẽ:vt hꝫ Beroal.i tusculanis Ci
ceronis. Maturare est facere maturũ:vt sol maturat fruges. Etiã est fe-
stinare:vt hic. Etiã est moderate facere. Vergilius. Maturate fugam.

¶ Notabilia. Qualiť ꝓ vita eterna sit laborãdũ ac p̃ces fundẽde: habe
mus in euãge. vbi dr̃: Primũ q̃rite regnũ dei. Hoc idẽ ꝑsuadet apl̃s dicẽs (Oportet semper orare)
Sine intermissiõe orate. Nã h̄ est q̃rere regnũ. Nã vt dr̃ ibi glossa:sine in-
termissiõe orat q̃ debitis horis orat vel a bono ope nõ cessat.i.a bono ꝓpo-
sito:sed iugiter in illo ꝑseuerat abstinẽdo se a vitijs ⁊ pctis. Vñ Hierony.
Sicut militẽ sine armis exire nõ ꝯuenit ad bellũ:ita nec cuilibꝫ chr̃iano cõ
uenit ꝓcedere sine orõne:vt sp̄ simꝰ muniti ⁊ armati ad triplex bellũ:demo
nis carnis ⁊ mũdi. Multũ em̃ valet dep̃catio iusti assidua. Vñ ad bñ orã (Ad bñ orandũ duo requiruntur.)
dũ duo sunt nec̃aria.s.tp̃s ⁊ locus. Tp̃s dico matutinũ ⁊ ꝯueniens: q̃r tũc
hõ a curis exterioribꝫ ẽ remotꝰ. vñ Dauid: Mane astabo tibi. Sic Bern̄.
Dulcedo sp̃ũsc̃ti tali hora ẽ impetrãda qñ hoĩs aĩa a curꝫ exterioribꝫ req̃
escit. Scd̃o req̃riť locꝰ. Nã q̃nq̃ꝫ vbiq̃ꝫ sit orãdũ:eo q̃ vbiq̃ꝫ sint ꝑicula.tñ
sp̃ẽaľr locꝰ secretꝰ idoneꝰ est ad orãdũ. Vñ Isido. Orõ i locis ꝑuatꝫ opti
me fundiť. Et i euã. Tu aũt cũ oraueris intra cubiculũ tuũ.⁊ in p̄s. Et ĩ
cubilibꝫ vr̃is ꝯpũgimini. Vñ i spe.mora.dr̃: Si vis bñ orare deũ:thalamũ
tibi claude:h̄ est cor tuũ ab oĩ exteriori negocio vt solus huic rei intẽdas

Joãnes keyserſberg.

Maloꝝ ſocietas inficit vt carbo.

Sed materiã orationũ ⁊ modũ orandi optime docet doctor ille celeberrimus Joãnes de keyſerſberg cõcionator ecclie argentineñ. nunq̃ſ ſatis ꝓ meritis ⁊ digniiate laudatus: in eo libello quẽ ſup orationẽ dominicã conſcripſit: ⁊ nos in vulgarẽ linguã tranſtulimus mox imprimendũ. Secũdo notandũ ꝙ deſperatoꝝ ſocietas eſt vitanda. vñ Ecci. Os prauũ remoue a te: ⁊ labia trahentia ſint procul abs te. Cõtra quos Dauid inuehit dicẽs: Os tuũ loquet mendaciũ: ⁊ lingua tua cõcinnabat dolos. nã ſedẽs aduerſus fratrẽ tuũ loquebaris: ⁊ aduerſus filiũ matris tue ponebas ſcandalũ. Vñ Seneca. O piger neſcis quo loco mors te expectat: tu in omi loco eã expecta. Hinc Sapie. x. ait Salomon: Fugias conſortia praua. Cũ bono em̃ bonus eris: ⁊ cũ ꝑuerſo peruerteris.

¶ In feſto epiphanie dñi ſeu trium regũ.

Feſta chriſti oĩs chriſtianitas celebret. Que miris ſunt modis ornata: cunctiſq̃ veneranda populis: Per omnitenẽtis aduentũ atq̃ vocationẽ gentiũ: Ut nat⁹ eſt chriſtus: eſt ſtella magis viſa lucida. At illi nõ caſſam putantes tanti ſigni gloriã: Secũ munera deferũt: paruulo offerũt vt regi celi: quẽ ſidus predicat.

Atq̃ aureo tumidi principis lectulo tranſito chriſti preſepe queritant. Hinc ira ſeui herodis feruida inuidi recens rectori genito bethleem paruulos p̃cepit enſe crudeli ꝑdere.

¶ Hoc canticũ canit in laudẽ dei omnipotẽtis in dñica epiphania. In q̃ beatus Grego. nos incitat ad celebrãdũ tale feſtũ ꝓpter miracula in eo pacta. Dicit ergo ſic. ¶ Ordo. (Omnis chriſtianitas) .i. oĩs chriſtianus (celebret). i. honoret (feſta chriſti: que). ſ. feſta (ſunt ornata). i. decorata (miris modis). i. mirificis. operib⁹: ⁊ ideo (veneranda). i. colenda (cunctis populis.) Nã hec feſta chriſti ſunt ornata (ꝑ aduentũ omnitenentis). i. oĩa poſſidentis ⁊ oĩa habentis ſcȝ dei omnipotẽtis (atq̃ ꝑ vocationẽ). ſ. ad fidẽ veram vnius dei (gentiũ). i. ipſoꝝ gentiliũ. Nunc declarat miracula quib⁹ h̃ feſtũ. ornat dicens: (Ut). i. poſtq̃ (chriſtus eſt natus). ſ. in hunc mundũ (lucida ſtella). i. clara ⁊ ſplendens (eſt viſa). i. apparuit (magis). i. trib⁹ regib⁹. (At) ſed (illi). ſ. magi (putãtes gloriã). i. clarã noticiã (tanti ſigni). i. ſtelle eis apparentis (caſſam). i. vanã: imo alicui⁹ magne rei ſignificatiuã (deferũt) .i. portant (ſecũ). i. cũ eis (munera). ſ. tria (⁊ offerunt). i. ſacrificant (paruulo) ſcȝ ieſu chriſto iam nato (vt). i. tanq̃ (regi celi: quẽ). ſ. regem (ſidus). i. ſtella (p̃dicat). i. p̃nũciat. (Atq̃). ſ. illi magi (queritant). i. cũ diligentia inueſtigãt (p̃ſepe chriſti: tranſito) .i. ꝑtranſito (lectulo tumidi regis). i. ſuperbi principis herodis. Vñ inuehit cõtra horrorẽ herodis: declarans cõſequens q̃d

factũ fuit ex miraculo ꝑdicto: dicens. (Hinc). i. post hoc vel ꝓpterea (ferui
da (. i. accensa ⁊ (recens). i. de nouo facta (ira seui). i. crudelis herodis ⁊ (in-
uidi rectori). s. christo regi (genito: ꝑcepit). i. mandauit (paruulos). s. infan-
tes in (bethleẽ perdere). i. occidere ⁊ perimere (crudeli ense). i. gladio tyran
nico. ¶ Vocabula. Epiphania grece: latine illustratio vel apparitio dr
⁊ epiphanes illustres. de quo vide Gregoriũ Nazianzenũ: quẽ supiori tpe
dedimus imprimendũ. Mirus adiectiuũ deriuatũ a verbo miror. Inde
miraculũ: qđ est cuius effectus scitur: sed causa ignorat. Veneranda est
participiũ deriuatũ a verbo veneror cõis ge. Inde tunc venerandus par-
ticipiũ futuri tpis: qđ tm̃ passionẽ scat. Nam est grãmaticoꝝ regula ꝙ ver
ba cõia actionẽ ⁊ passionẽ simul scant. Tamẽ de participijs eoꝝ est quedã
distinctio. qr ꝑsens participiũ ⁊ futurũ in rus scat actionẽ tm̃. sed futurũ in
dus scat passionẽ tm̃: sed pteritũ in tus scat actionẽ ⁊ passionẽ simul. Vñ
versus. Per ans ens rus simul actio scat. Dus solũ patit: sed p tus vtrũqȝ
notat. Vt qñqȝ scat postqȝ: qñqȝ qualiter. Vergi. Vt vidi vt perij: vt me
malus abstulit error. i. postqȝ vidi qualiter perij. Cassus adiectiuũ dicit
inanis ⁊ vacuus. Vñ cassa nux Plautus dixit. A verbo casso qđ destruo
scat. Transito aureo lectulo sunt tres ablatiui positi in designatione con
sequentie: qr denotant aliquid sequi. s. querere ꝑsepe dñi. ⁊ vnus ablatiuo
rũ est participialis deriuatũ a verbo impsonali transitur. Magi persica
lingua dicunt sapientes vel obseruatores siderũ. Sed magia i pducta dr
ars magoꝝ. Et hoc nomẽ tribus regibꝫ attribuit: qui sm diuersa ideoma-
ta diuersa etiã habẽt noĩa: qr magus hebraice dr scriba: grece philosophꝰ:
latine sapiens. Magus etiã idẽ est qđ maleficus: qr malefici solebãt no
minari magi. Sed tres reges dicunt magi quasi magni. Sed meliꝰ h̃ no
men Picus mirandulanus noster interp̃tatus est: quẽ vide in. xiij. cõclusio
nibus: quas ꝓbat: de duplici magia distinguens. Tumidus dr q̃ tumet. i.
superbus est ⁊ inflatus. Seuus aũt crudelis ⁊ seuitia crudelitas appel-
latur: ⁊ seuio verbũ hoc est seuus sum. Hora. Sic seuit in hostẽ. Recens
p aduerbio recenter ponit. Sic Vergil. Sole recens orto. Perdere est
destruere vel occidere. Teren. Dij deeqȝ te perdant. Etiã scat amittere:
vt notũ est: ¶ Notabilia. De miraculis huiꝰ diei quibꝫ hoc festũ est cõ-
firmatũ: sciendũ ꝙ stelle apparitio ⁊ baptismatis ꝯfirmatio sunt princípa
liora. Nã illo die post reuolutionẽ. xij. annorũ etatis sue a tpe apparitio-
nis stelle ꝯuertit christus iesus aquã i vinũ in chana villa galilee. Dein-
de post reuolutionẽ. xviij. annoꝝ eodẽ die christus baptizatus est in iorda-
ne. Post hoc illo die p reuolutionẽ vnius anni satiauit quinqȝ milia hoĩm
de quinqȝ panibꝫ ⁊ duobꝫ piscibꝫ. Ex quo patz ꝙ ista miracula nõ sunt fa
cta eodẽ die in numero: sed in specie. Scđo notandũ ꝙ hoc festũ cõiter
dicit epiphania: quasi supcelestis apparitio: qr nunc noua stella apparuit.
Dicit ⁊ phaginphania: quia potentia dei apparuit infra comestionẽ cõui
uentiũ p cõuersionẽ aque in vinũ: a phagin grece qđ est comedere latine.
Dicit tertio bethaphania: a beth qđ est domus: ⁊ phanos apparitio: quia
ista facta fuit in domo in nuptijs. Quarto dicit theophania: qđ interp̃tat
apparitio deitatis siue diuinitatis. qr eodẽ die tota trinitas apparuit i ior-
dane: pater in voce: filius in humanitate: spũssanctus in specie columbe.

De partici-
pijs verbi cõ-
munis.

Miracula
epiphanie.

Festum hoc
vocat multis
nominibꝫ.

Et dicit̃ a theos qđ est deus: ꝛ phanos apparitio: quasi totius diuine es-
sentie apparitio.

Quare magi cum exercitu veniebãt hierusalem.

Tertio notãdũ q̃re magi cũ magno comitatu venerũt
hierl̃m. Hui⁹ cause q̃ttuoꝛ a Remigio assignant̃. Prima: qꝛ magi cogno
uerunt tẽpus christi nati: sed locũ ignoꝛauerũt. sed qꝛ in hierl̃m erat sum-
mũ sacerdotiũ putabant ꝙ tã excellens puer ibi deberet nasci poti⁹ q̃ꝫ alio
loco. Scđa causa: vt eo citius natiuitatis locũ addiscere possent: cum ibi
sapientes scribe ꝛ pharisei residerẽt. Tertia: vt etiã iudei tp̃s regis nati
nõ ignoꝛarent: ꝑ qđ se excusarent. Quare magi ostendũt iudeis tẽpus: et
econtrario iudei magis locũ ꝓphetatũ dicẽtes: In bethleẽ iuda. qꝛ hec nõ
erat minima: vt patet in princi. Judi. Quarta causa est: vt studiũ magoꝛũ
cõtemnerent̃: ꝛ pigricia iudeoꝝ tentaret̃. Nã illi crediderunt ꝓphetis: iudei
aũt pluribꝫ imbuti credere noluerunt. Illi ꝟo querũt regẽ alienũ: iudei ꝓ-
priũ spꝛeuerũt. Illi venerũt de longinguo: iudei mãserũt in ꝓpinquo.

Stella multiplex.

Quarto notandũ de stella magoꝝ quã ipsi reges viderũt: ꝙ illa est multi-
plex: vt ꝛ Picus noster Mirandulan⁹ testat̃: ꝛ Marsilius ficinus homo
platonicus affirmat in libꝛo de sole ꝛ multis alijs locis. Prima est materi-
alis: quã viderũt in oꝛiente: sequẽtes eã vsq̃ꝫ ad locũ domini. Scđa stella
est sp̃ualis quã viderũt in coꝛde ipsoꝝ: credendo firmiter regẽ regum foꝛe
natũ. Tertia erit intellectualis: quã viderũt in somno. ꝛ illa fuit angelus
qui cũ eis loquebat̃: ne ad herodẽ redirẽt. De qua ꝓpheta Baruch. Stel-
le viderũt lumen in custodijs suis. Stelle. i. angeli. Quarta stella fuit rati-
onalis. ꝛ illa fuit beata virgo maria: q̃ dꝛ stella oĩm errantiũ indicans viaꝫ
veritatis. Quinta fuit substantialis. ꝛ illa fuit vnigenitus dei fili⁹. de qua
in Apoca. Ego radix ꝛ genus dicendũ stella matutina.

Opiniones de stella dñi.

De prima autẽ
stella materiali multe sunt opiniones. Aliqui em̃ dicunt eã esse sp̃m̃sanctũ
vt idem q̃ apparuit in specie colũbe: etiã apparuit in stella. Sed b. Augu.
in lib. de mirabilibꝫ sacre scripture ca. x. videt̃ velle ꝙ fuerit angelus q̃ as-
sumpsit talẽ foꝛmã: ꝛ cõpleto officio suo redijt in materiã ꝑiacentem. Sed
Chꝛisosto. narrat se inuenisse in quibusdã libꝛis licet apocryphis: ꝙ erat
quedã gens in partibꝫ oꝛientalibꝫ sapiens ꝛ nobilis: habẽs libꝛos balaam:
de cuius stirpe foꝛte erant. q̃ ꝓphetauerat dicẽs: Orit̃ stella ex iacob. Et
cũ ista gens intelligeret ꝙ nascẽte chꝛisto illa stella appareret: curiose in-
uestigarunt oꝛtũ eius. vt ꝑ ipsam cognoscerẽt chꝛistũ natũ: de q̃ audiuerũt
ꝙ esset deus ꝛ homo: saluatoꝛ mundi ꝛ rex iudeoꝝ. Ideo elegerũt. xij. ex eis
ita ꝙ vno decedente alius in locũ eius subꝛogaret̃. Et illi. xij. deberẽt solli-
cite cõsiderare oꝛtũ eiusdẽ stelle in celo. Et vt hoc melius facere possent: ĩ
quodã altissimo monte in oꝛiente vbi semꝑ erat aer purissimus ꝯstruxerũt
pulchꝛũ pallaciũ in copia oĩm rerũ necessariaꝝ ad victũ. Et ibi erant isti
duodecim philosophi in silentio: oꝛatione: vigilia ꝛ abstinẽtia expectãtes
ꝛ deuote ꝑ̄cantes oꝛtũ stelle. Adueniente autẽ tempoꝛe natiuitatis chꝛisti:
ꝛ ipsis in oratione deuota ꝑsistentibꝫ: in ipsa hoꝛa medie noctis apparuit
super eos in aere stella fulgida ꝛ pulcherrima: in cuius summitate erat
imago pueri paruuli secũ ferens imaginẽ crucis in bꝛachio. Ex cui⁹ aspe-
ctu valde gauisi sunt: ꝙ suis in tp̃ibꝫ illud videre ꝓmeruerint. Et ostende-
runt eam sapientibꝫ illius regionibꝫ ꝛ ꝑ̄cipue regibꝫ. q̃ statim arripientes
iter venerũt hierosolymã: antecedẽte eos stella ad puerũ adoꝛandũ ꝛ mu-
nera sibi offerendũ. Et hãc opinionẽ quo ad apparitionẽ tenet sancta ma-
ter eccl̃ia: licet in alijs cadat ab ea. Btũs aũt Augu. vult ꝙ ista stella ꝑ

bienniũ ante christi natiuitatẽ apparuit. Et cũ magi mirarent̃: reuelatum
est eis ꝑ angelũ ꝙ esset stella christi de qua cõtinue inuestigauerũt. Et cũ
illo cõcordat etiã Chrisosto. An ꝟo etiã alijs astronomis ista stella appa
ruerit: Rñdet̃ ſm Remigiũ ꝙ sic: sed ipsi iudicauerũt eã esse metheorolo
gicã impressionẽ quandã. Non eñ ꝑ suã astrologie scientiã cognouerunt
esse christũ natũ ex hac stella. Alꝰs plures venissent astronomi ad inquirẽ-
dũ locũ vbi christus nasceret̃. Ultimo notandũ ꝙ locus natiuitatꝫ chri
sti erat bethleem iude: tempus ꝟo in diebꝫ herodis ascolonite. Tribus aũt
qꝫ de tribu iuda. Sed venerabilis Beda dicit ꝙ fuerũt due ciuitates di-
cte bethleem. Una fuit in terra zabulon: alia in terra iude. Ideo ad diffe
rentiã dicit in textu bethleẽ iude. Et qꝫ magi habuerũt de puero triplicez
substantiã: ideo sibi tria munera obtulerũt: aurũ: thus ⁊ myrrham. Primo
animã: ꝓ qua obtulerũt thus. Habuerũt etiã corpus: ꝓ q̊ myrrhã. Habue
runt etiã regna: ꝓ q̊ obtulerũt aurũ. Arabia eñ auro ⁊ diuersis generibus
aromatũ abundat: ideo in quibꝫ p̄ alijs abundabãt dño tanta obtulerunt.
Tamẽ ſm beatũ Grego. aliq̈d mysterij in his agebat̃. Aurũ regi congruit
thus vero in sacrificiũ dei ponebat̃: cũ myrrha aũt corpus mortuoꝝ condi
tur. vt. s. diximus fo. vij. Sed btũs Augustinꝰ in sermone huiꝰ festiuitatis
dicit: In auro ostendit̃ regalis potentia: in thure sacerdotalis dignitas: ⁊
in myrrha dñica sepultura. Sed Remigius vult: ꝙ quilibet triũ magorũ
dedit hec tria munera simul: aurũ thus ⁊ myrrhã. Et ꝑ hoc quilibet eorũ
regẽ deũ ⁊ hominẽ p̄dicauit. Uñ Berñ. Magi obtulerũt aurũ ad paupe
ris pueri sustentationẽ: thus ꝓpter stabuli fetorẽ: myrrhã ꝓpter mẽbroꝝ de-
biliũ pueri cõfortationẽ. Tunc eñ fuit impletũ illud Thobie: Oẽs fines
terre adorauerũt te: scꝫ magi de longinquo veniẽtes. Per istã oblationẽ
magoꝝ mystice debemus addiscere satisfactionẽ ꝓ pctĩs: scꝫ de auaricia
ꝑ oblationẽ auri cũ largitate elemosynaꝝ. de superbia ꝑ oblationẽ thuris:
qꝫ thus designat deuotionẽ ⁊ humilitatẽ: que superbie opponit̃. Sed de
luxuria ꝑ oblationẽ myrrhe. Myrrha nãqꝫ carnis vitia mortificat: ⁊ cor-
pus a corruptione cõseruat. qd̕ facit ⁊ castitas: que luxurie opponit̃.

Bethleẽ duplex.

De tribꝫ muneribꝫ regum

Expositio munerum.

O christe quantũ patri exercitũ iuuenis doctus ad bella
maxima: populis p̄dicãs colligis sugens cũ tantũ miseris.
Anno hoĩs tricesimo subtus famuli se inclyti inclinaue-
rat manꝰ deꝰ: ꝯsecrãs nobis baptisma ĩ absolutõe criminũ.
Ecce spũs ĩ specie ipm alitis innocue vncturus sctĩs pre
omnibꝫ visitat semꝑ ipsius cõtentus mãsione pectoris.
Patrꝫ etiã insonuit vox pia veteris oblita sermõis: peni-
tet me fecisse hoĩem. Uere filiꝰ es tu meꝰ mihimet placidꝰ:
in quo sum placatus: hodie te mi fili genui.
Huic omnes auscultate populi preceptori.
¶ Nunc declarat miracula ⁊ virtutes ꝓpter quas p̄sens festũ colit̃: dicẽs:

¶ Ordo. (O christe quantũ).i.q̃ȝ magnũ(exercitũ).i.turbã: tu existens(iuuenis doctus).i.instructus(ad maxima bella:colligis patri tuo p̃dicãs populis).i.cũ adultus factus esses ⁊ p̃dicares populis.(cũ tu sugẽs).i. lactãs scȝ vbera matris(miseris).i.destinaueris(tantũ).s.exercitũ. Nã (deus) scȝ christus(inclinauerat).i.humiliauerat se(subtꝰ manꝰ inclyti famuli(.s.ioãnis baptiste(tricesimo anno hoĩs).i.sue humanitatis(cõsecrans).i.sanctificans(nobis baptisma).i.sacrũ fontẽ(in absolutionẽ).i.expurgationẽ(criminũ).i.peccatoꝝ originaliũ(⁊ ecce spũs).s.sanctus(visitat ip̃m).s.christũ (in specie).i.forma(innocue alitis).i.columbe:que est auis innocẽs ⁊ multum simplex(vncturus).s.ip̃m christũ donis sue gratie(pre omnibꝫ sanctis).i.super oẽs sanctos(contentus semꝑ mansione).i.in habitaculo(pectoris ipsiꝰ) scȝ christi.(Et pia vox patris).s.dei oĩpotẽtis(oblita).i.ad modũ obliuiscentis se ⁊ amplius memoriã non habẽtis(veteris sermonis)que erat (penitet me fecisse hominẽ:insonuit).i.audita est dicens (Uere tu es filius meꝰ placidus).i.placens(mihimet:in quo) .s.filio(sum placatus).i. cõciliatus toti generi humano(O mi fili ego genui te hodie).i.hoc die in lucẽ edidi:licet ab eterno generaui in mente diuina. Uñ hortat̃ populũ fidelẽ ad seruiẽdũ deo dicens(Oẽs populi auscultate).i.obedite (huic p̃ceptori).s. christo: q̃ hunc diem tot facit miraculis coruscare. ¶ Uocabula. Tricesimꝰ nomen adiectiuũ deriuatũ a triginta. Subtus ꝓprie est aduerbiũ: subter ꝓ prepositio. Sed q̃nq̃ȝ subtus ponit̃ ꝓ subter:vt hic. Inclytus.i. nobilis ⁊ gloriosus:a cleos qđ est gloria. Baptisma grece latine imersio aut lotio est:nã baptizo s̃cat mergo vel intingo. Etiã dicit̃ baptismus ⁊ baptismũ ꝓ eodẽ. Ales dicit̃ a noĩe ala:⁊ idẽ est qđ auis. Scđo ab alo verbo:⁊ idẽ est qđ nutrix. Innocuus est innocẽs:sed q̃nq̃ȝ cui nõ nocet̃:vt apud Uergi. Sedere carine omnes innocue. Hodie genui te.i.in eternitate. Nã vt Cassiodorus ait:hodie apud deũ nullo initio incipit:nullo fine cõcludit̃: ⁊ quicq̃d de eo dixeris illi est hodie. Uñ nõ sumit̃ tm̃ ꝓ p̃senti tpe: sed pro eterno: ⁊ determinat verbũ rõne cuiuslibet tpis. Ausculto te.i.audio te. Ausculto tibi.i.obedio tibi. Uerbũ est neutrale: a noĩe auris ⁊ verbo culco compositũ:qđ est frequentatiuũ huius verbi colo. ¶ Notabilia.

Herodes tres. Ascolonita.

De Herode sciendũ tres fuisse herodes. Primus dicebat̃ herodes ascolonita sub cuius regno deus est natus:⁊ pueri innocẽtes occisi. De q̃ legit̃ in historia scholastica:ꝙ eius pater duxit neptẽ regis arabũ in vxorem: de qua habuit filiũ:quẽ vocauit herodẽ. Et iste a cesare augusto accepit regnum iude. Et tunc primũ ablatũ est sceptrũ de tribu iuda. Huic herodi postea nati sunt septẽ filij. Duo ex eadẽ matre: quos misit Romã liberalibꝫ studijs imbuendos. Post hoc a studio reuersi sunt:⁊ cũ patre ceperũt litigare ꝓ regno:interea christus natus est. Legit̃ etiã de eo:ꝙ cũ audisset iudeos expectare cũ gaudio morte suã: furore repletus nobiliores iuuenes ex omni iudea collegit:⁊ eos in carcerẽ posuit: dicens sorori sue:Scio iudeos de mortẽ mea gauisuros:ergo cũ spiritum emisero oẽs istos occidas:vt

Mors herodis.

sic oẽs iudei ꝓpter occisionẽ iuuenũ mortẽ suam defleant. Cũq̃ȝ comederet ⁊ cultrũ in manu haberet:videns nulla alia esse impedimenta:seipsum

Herodes agrippa.

interfecit. Quod p̃cipiens soror:iuuenes oẽs solutos abire fecit. Secũdus dicebat̃ herodes agrippa. Et ille occidit btm̃ Joannẽ baptistã ꝓpter

herodiadẽ vxorẽ fratris sui. Tertius dicebaꝛ Herodes antipas: ꝙ regna- uit tpe dñice passiõis:qui vinxit beatũ Petrũ in carcere. Vñ:Ascolonita necat pueros:agrippa ioannẽ:Antipas christũ:claudẽs in carcere petrũ. De quibꝰ legito Egesippũ de excidio hierosolymitano. Scdo notan- dũ de magis ꝙ Chrisostomus ꝗrit: nunqd nesciebant herodẽ hierosoly- mis regnauisse? Et rñdit:dum cõsiderabant regẽ futurũ:nõ timebant prin cipem. Adhuc aũt non viderunt christũ:ꝛ iam parati erant ꝓ christo mo- ri:fixi eñ erant in eius amore:ꝛ firmati in fide:nõ obstante herodis regi- mine. O beati magi:qui ante conspectũ crudelissimi regis priusꝗ christũ cognoscerẽt:facti sunt cõfessores. Magi viderunt hominẽ: agnouerũt re- dẽptorẽ:illumiati in fide:sicut pastores credẽtes habẽt puerũ saluatorẽ mũ di quẽ quesierant. Non eñ fuerunt retracti matris paupertate: nec domꝰ ignobilitate:nec ex pueri imbecillitate:scientes ꝙ in tali forma vellet ope- rari salutẽ que posset ab omnibꝰ videri ꝛ audiri. Vñ depositis coronis au reis ꝛ in terrã prostrati adorauerunt vestigiũ pedũ eius. Hanc puero re- uerentiã primitus ostendẽtes: de tanto beneficio gratias agentes:sese in manus suas cõmendãtes: vt dꝛ Matthei.ij. Et ꝓcidẽtes adorauerũt eũ. Si ergo christus tantos reges ꝛ tot innocentes martyres ad patrẽ misit adhuc paruulus:ꝗnto plures ipse in etate virili p̄dicando ꝛ signa faciẽdo mittere potuit. Quod ꝓbaꝛ ꝑ locũ a minori. Si illud qđ minus videꝛ in- esse inest:ergo etiã illud qđ magis. Tertio notandũ:ꝙ dñs noster iesus christus voluit a ioanne baptizari:vt vim regeneratiuam tactu carnis sue nobilissime aquis tribueret. Vñ venerabilis Beda: Vim tribuit aquis: vt ꝗ postea imergerenꝛ inuocato trinitatis noĩe in baptismo a peccatis ter gerenꝛ. Scdo vt nos exẽplo sue humilitatis instrueret. vñ Matth.x. Jo- annes ꝓhibuit christũ dicẽs: Dñe ego a te debeo baptizari: ꝛ tu venis ad me? Rñdit iesus dicens: Sic decet nos adimplere oẽm iusticiã.i. cordis humilitatẽ. Tertio vt nobis ianuam celi aperiret. vñ Joan.iij. Nisi ꝗs re- natꝰ fuerit ex aqua ꝛ spũsancto:nõ potest intrare regnũ celoꝝ. Quare aũt baptismus fit ꝑ aquã ꝛ nõ ꝑ aliud elementũ:hoc est ꝓpter multiplicẽ natu ram aque:qꝛ quot virtutes habet aqua naturaliter:tot baptismus hꝫ spiri tualiter. Primo eñ aqua abluit sordes:sic baptismus abluit pctã. vñ Hie rony. Baptismus est quoddã balneũ qđ celestis sponsus ecclie sue p̄para uit:in quo ipse primo balneatꝰ est:vt ex tactu sui corporis daret aquis vim abluendi. Scdo aqua extinguit ignẽ:sic baptismus extinguit ignẽ infer- nalem. Tertio submergit hominẽ:sic baptismus submergit diabolũ ꝗtũ ad suã potestatẽ:vt amplius nõ possit agere nisi ꝑ cõcessuꝫ peccati. Quar to aqua irrigat ꝛ inebriat terrã: sic baptismus coꝛ hominis irrigat ꝛ ine- briat ad faciendũ fructũ bonoꝝ operũ. Quinto aqua dissoluit ariditatem: sic baptismus aperit celũ. qꝛ ꝗcito puer baptizatus est si decedat inueniet celũ apertũ:cũ ante baptismũ infernus esset ei apertus. Vñ Berñ. Val- de fatuũ est dolere de hoc ꝙ filij eoꝝ transeunt a societate hoĩm ad socie- tatẽ angeloꝝ:sed potius tales deberent gaudere. Nã vt ait Sene. Mor- tem mortaliũ stultũ est deflere. Sexto qꝛ aqua ferebat spiritũ dei:vt habe tur in Geñ. Spũs aũt dñi ferebaꝛ sup aquas. Sic spũsanctus adest ba- ptismo:vt figuratũ est:qm̃ apparuit sup iordanẽ in specie colũae. Septi-

Herodes antipas.

De magis tribus.

De baptismo.

Quare fit ꝑ aquam.

Virtutes aq̃

mo:q; sicut aqua reficit infirmos:sic etiã baptismus facit filios dei. qð fi
guratũ est in voce patris qñ dixit: Hic est filius meus dilectus. Octauo:
q; aqua recipit imaginẽ respicientis:sic baptismus reformat in hoĩe ima-
ginẽ dei.quia imago dei refulget tanq̃ in speculo in baptismate. Quar-
De columba to notandũ de columba cuius fit mentio in textu:q̃ ipsa in sua natura est
innocua:nullũ nocumentũ inferens:simplex ꝛ sine felle:ꝛ vnit' marito suo.
Sic spũssanctus est cõiunctus in deitate cũ filio:cõtentus in pectore ipsi'
ꝛ sunt vnũ ꝛ idẽ in deitate. Qñ aũt pater in diuinis misit filiũ suũ incarna
ri ꝓpter inobedientiã ꝛ transgressionẽ ade:doluit de passione quã fili' es-
set passurus.dixit eñi: Penitet me fecisse hominẽ. Et qñ vidit patientiã et
humilitatẽ filij:in eo q̃ baptismũ penitentie nobis confirmaret: pater fuit
ĩmemor verbi prius dicti:sed magis gauisus de filij humilitate dixit: Hic
est filius meus dilectus ꝛc. Quinto notandũ de verbis dñi qñ dixit: Pe
De pnĩa an cadat in deũ. nitet me fecisse hominẽ.qð est vna dictio supponẽs materialiter.q; nõ sup
ponit ꝑ se nec ꝑ suo ſcato:sed supponit ꝑ sermone a celesti patre prolato.
Penitet me fecisse hoiem quid sit. Sed tñ exponẽdo illã orationẽ significatiue ꝛ ꝑsonaliter: tunc ly penitet
debet teneri in suo ſcato cõmuni.ꝛ sic exponit': Me penitet.i.ego peniten
tiã vel dolorẽ habeo de factione hoĩs. Et hec nõ valet.q; in deo patre nec
est penitẽtia nec dolor:q; est ĩmutabilis ꝛ impassibilis. Vñ sic erit exponẽ
dũ: Penitet.i.pena tenet vel tenebit ꝓpterea q̃ feci hominẽ. Nã penitet dr
in p̃senti:q; prescuit suã passionẽ nõ esse euasibilẽ:ex quo nouit oĩa ab eter
no. Et expositio adhuc nõ valet.q; erat verbũ patris:modo pater in diui-
nis nõ est passus.quare sic debet exponi: Penitet me:hoc est factio hoĩs fe
cit mihi patri quandã simulationẽ penitẽtie.i.taliter ago acsi haberẽ de fa
ctione hoĩs penitẽtiã. Nã videm' qñ aliq̃s operat' aliqð opus:ꝛ si frustra
bit' in fine suo proposito:tũc dolet ꝛ penitet. Sic simili modo est de chri-
sto:qñ vidit totũ genus humanũ esse lapsum:tunc generauit sibi quandaꝫ
simulationẽ penitentie. Sed diceret aliq̃s: Christus nunq̃ penituit: quia
nunq̃ deliquit nec peccauit. Et rñdet' q̃ hec verba pñt sic glosari: Chri-
stus nunq̃ fecit aliqð malũ q̃tũ ad propriũ actũ: ꝛ ergo etiã nunq̃ peni-
tuit.tñ q̃tũ ad rationẽ ipsius rei ꝑ ipm facte:vel q̃tũ ad rationẽ hoĩs:eo q̃
primus homo ꝑ transgressionẽ mandati cecidit in eternã damnationẽ:ꝛ g̃
penitet me fecisse hominẽ.i.penitẽtia facti hoĩs habeo. Sed de penitẽtia
ista vide sermones Petri Rauennatis. Vltimo notãdũ q̃ oĩs creatura
Christo q̃re sit obediẽdũ rationalis tenet' obedire deo:vt patꝫ ꝑ Augustinũ in libro de trinitate: ꝛ ꝑ
cõmentatorẽ sup.ij.de aĩa.vbi dicit q̃ potentia sensitiua debet obedire po-
tentie intellectiue. Nã quodlibet inferius regibile a suo superiori debet ei
Christus preceptor dicit'. obedire:q; deus est p̃ceptor oĩm gratia factoris nõ solũ p̃sentiũ imo p̃teri
torũ ꝛ futuroꝝ gratia etiã factoꝝ ꝛ p̃ceptoꝝ:vt ptꝫ in euange.vbi dicit' q̃
ipse ꝑmisit vinũ fieri ex aqua. Etiã gratia p̃teritoꝝ ꝛ futuroꝝ factoꝝ. qð
ptꝫ ꝑ Ps.dicentẽ: Preceptũ posuit ꝛ non p̃teribit. Etiã rõne factoꝝ futu
rorũ:vt patet.iiij.sententiaꝝ.vbi dicit' q̃ christus in nouissimo die veniet iu
dicare seculũ ꝑ ignẽ:precipiens mortuis vt resurgant. Cuius p̃cepti effe-
ctus ꝑcedit de voce tube:que aduentu iudicis ab omnib' audiet'. Hec eñi
Tuba iudicij tuba non est aliud nisi citatio peremptoria iudicis ad audiendũ sententiã.
Et hec tuba erit ipsius archangeli:qui est princeps ꝛ dux oĩm angelorum

vt patz in Apoca. Et tali voce percepta: hoĩes resurgent incorrupti: ⁊ nõ omnes impassibiles: sed sine diminutione membrorũ: vt patet de qualitate resurgẽtiũ. iiij. sniarũ. Sic Petr⁹ dixit ad christũ: Preceptor tota nocte ⁊c̃.

¶ In cõmemoratione virginis gloriose Marie post natalem dñi sequentia.

Letabundus exultat fidelis chorus alleluia. Regẽ regum intacte profudit thorus: res miranda.

Angelus consilij natus est de virgine: sol de stella. Sol occasum nesciens: stella semꝑ rutilans: semꝑ clara.

Sicut sidus radium profert virgo filiũ pari forma. Neqꝫ sidus radio neqꝫ virgo filio fit corrupta.

Cedrus alta libani conformaꝛ hysopo valle nostra. Uer⁹bum ens altissimi corporari passum est carne sumpta.

Esaias cecinit: synagoga meminit: nunq̃ꝫ tamen desinit esse ceca. Si non suis vatibus: credat vel gentilibus sybillinis versibus hec predicta.

Infelix propera: crede vel vetera: cur dãnaberis gẽs misera. Natũ cõsidera quẽ docet littera: ipm genuit puerpera.

¶ Hoc cãticũ caniꝛ in laudẽ dei oĩpotẽtis ⁊ reuerẽtiã virginis gloriose in cõmemoratione Marie infra festa natiuitatis ⁊ purificatiõis. In quo cõmendat dei genitricẽ historice ⁊ ꝓphetice: hortando pplm ad laudẽ eius. Cuius hec erit expositio. ¶ Ordo. (Fidelis chorus). i. fideliũ turba et ꝯgregatio (exultet. i). gaudet (letabũdus). i. filis letãti (alla). i. grãꝝ actionẽ deo pr̃i ⁊ filio ⁊ spũiscõ. Uel sic (Fidelis chorus letabũd⁹ exultet). i. decãtet ⁊ psallet (alla). i. cãticũ illud leticie ⁊ diuine laudis carmẽ. Nã ẽ (res mirãda). i. mirabilis ꝙ (tho.⁹). i. lect⁹ (intacte) virginis marie (ꝓfudit). i. genuit (regẽ regũ). i. chrm dñm: videlicꝫ ꝙ virgo mr̃ genuit sine corruptõis maculã deũ ⁊ hoiem. (Angelus ꝯsilij). s. magni ⁊ sctẽ trinitatis chrs de⁹: q̇ magni ꝯsilij angel⁹ dr (nat⁹ est hodie). i. genit⁹ ⁊ ĩ hũc mũdũ edit⁹ (de virgie). s. maria (⁊ sol). i. chrs q̇ est ver⁹ sol iusticie: vt caniꝛ in R. Solẽ iusticie ⁊c̃. s. est nat⁹ (de stella). s. marꝫ. i. de maria virgine. nã stella maria maris hodie ꝓcessit ad ortũ. (Sol) chrs (nesciẽs) ignorrãs (occasum) cũ sit ꝑpetue eternitatꝫ stella: ⁊ qr nunq̃ꝫ occidit ĩ cordibꝫ fideliũ: nec grã ei⁹ petẽtibꝫ abscõdiꝛ. nã est inq̃ꝫ stella (sꝑ). i. oĩ tpe (rutilãs) splẽdẽs (⁊ sꝑ clara) lucida ⁊ fulgida. Uñ iã b. ꝟginẽ cõpat radio solari ꝓphetice eã ꝯmẽdãdo di. (sic sid⁹) solꝛ stella (ꝓfert) pducit (radiũ) splẽdorẽ (pari forma) siꝉi mõ (ꝟgo) maria (ꝓfert) educit

(filiũ).s.suũ christũ dñm(enim).i.qꝛ(neq; sidus).i.sol vł stella(fit corrupta)
.i.violata(radio).i.splendore(neq; virgo).s. maria(fit corrupta).i.violata
(filio).i.christo:vt em̃ vitrũ nõ ledit sole penetrante: sic illesus prodijt ꝛc.
nam beata virgo inuiolata permansit.(Alta cedrus).i. ꝓcera arbor ista.s.
christus(libani).i.illius montis(cõformat).i.coaptatur ꝛ equiparat (yso
po).i.humillime herbe.s.marie: cuius humilitatẽ respexit dñs: ipsamet at-
testante in cantico(valle nostra).i.in hoc mundo ꝛ valle lachrymaꝝ ac mi
serie(verbum).i.filius dei existens(ens altissimi).s.dei patris substãtia (pas
sum).i.crucifixũ:ꝛ hoc(sumpta).i.accepta(corporali carne).i.humanitate.
Vel lege:passum est corporari.i.incorporari ꝛ fieri hominẽ assumpta ꝭhu-
manitate carnis nostre. Sic nõ erit legendũ corporali.nã textus nõ staret:
neq; sensus. Vñ nunc ꝓphetice eam cõmendando hortat populũ ad fidẽ
christianã dicens(Esaias)ꝓpheta(cecinit).i.prophetauit ꝛ(p̃dixit). s.chri-
stũ nasciturũ de virgine(ꝛ synagoga).i.cõgregatio iudeoꝝ ꝛ schola vel iu
dea tota(meminit).i.recordatur legendo suas scripturas(tamen),p sed(nũ
q̃;).i.nullo modo(desinit).i.cessat ꝛ desistit(esse ceca).i.incredula ꝛ infide-
lis:nam credere ꝛ videre nõ vult que didicit legendo ꝛ cognouit audien-
do. Modo(si nõ credit).i.cõfidit(suis vatib;).i.prophetis ꝓprijs(vel genti
libus).s.ꝛ vel(sibillinis versib;).i.a decẽ sibillis ꝯscriptis ꝛ de christo dño
annũciatis:atq; de eius aduentu ꝛ natiuitate p̃dicatis(credat).i.fidẽ sal-
tem adhibeat(hec predicta).s.que sunt ꝓphetizata p Esaiã:a nobis iã par
tim dicta ꝛ ab ipsis gentib; enarrata. (O infelix).s.synagoga (propera) .i.
curre ꝛ ad credendũ festina(crede vel vetera).i.cõfide etiã antiq̃s scriptu
ris ꝛ rimare tua scripta:vt scrutando ꝛ intelligendo credas ꝛ sic nõ pere-
as.(O misera gens).s.iudaica(cur damnaberis) .i.ire vis damnari ꝓpter
tuam incredulitatẽ:nescis qꝛ deus est omnipotẽs?(Tu cõsidera).i.inspice
(natũ).i.christũ dñm(quẽ).s.iesum(docet).i.testatur ꝛ declarat sic esse ven
turũ ꝛ nasciturũ(littera).s.ꝓphetaꝝ ꝛ ipsa theologia:nã(puerpera)btã vir-
go maria existẽs in puerperio(genuit).i.peperit(ipsum).s.iesum christũ.

¶ Vocabula. Nomina in bundus nõ sc̃ant similitudinẽ: sed abundan-
tiam.vt letabundus.i.valde letus:errabundus valde errans: gemebũdus
valde gemens. Alleluia hebraice laus tibi dñe:vel cantate dño laudem,
est em̃ oratio: nõ dictio. De q̃ vide Bernonẽ in libello de misse officio.
Radius est fulgor solis. Est etiã quilibet stipes ꝛ instrumentum textoꝝ.
Itẽ in rota radij sunt stipites de canto in axem. Est etiã virga geometri-
ca:de qua Vergi.in buccolicis. Sed radiare est fulgere ꝛ splendere. Li
banus est mons inter syriã ꝛ pheniciã:in quo crescunt cedri:que sunt arbo
res magne ꝛ preciose. Hysopus vel hysopũ est herba medica amari sa-
poris:ꝛ scribit apud grecos p omega:ideo producit o. Corporare vt ait
Perottus est interficere:ꝛ corpus solũ sine anima relinquere. Forte etiã
sc̃at corpus facere. Ergo hic corporari sc̃at incarnari vel interfici. Sy-
nagoge grece:congregatio latine:dicit conuentus iudeoꝝ. ꝛ nos mutam⁹
e in a. Sybilla dicit omnis mulier vaticinans ꝛ ꝓphetans. Fuerunt autẽ
Sybille decem:que de christo ꝓphetauerunt: vt aiunt Augusti. ꝛ Lactã.
Meminit est verbũ defectiuũ:habens sub voce p̃teriti significationẽ p̃-
sentis ꝛ p̃teriti. ¶ Notabilia. Symeon iustus ad laudẽ gloriose virgi-

nis Marie dixit hec verba: Adorna thalamũ tuum sion. In quib9 beata
virgo dupl'r cõmendat. Primo rõne vite pacifice. dũ dicit: thalamũ. Se-
cundo ratõe speculationis. cũ dicit: sion. Circa primũ notabis ꝙ thalam9 — Thalami cõditiões q̄nq3
habet quinq3 cõditiones quib9 vterus beate virginis thalamo comparat.
Est eñ quietus: securus mundus: clausus ⁊ ornatus: ibi etiã custodienda
reponunt. Sic vterus virginis gloriose fuit quietus. Angelus eñ in annũ-
ciatione nõ inuenit eam in strepitu mundi: sed in quiete thalami. Etiã fu-
it securus. quia secura fuit qñ dixit: Quõ fiet istud: qm̄ virũ nõ cognosco.
Itẽ mundus castitate corporis ⁊ integritate mentis. Itẽ fuit ornatus. vñ
Ps̄. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato: circũdata varietate.
Itez fuit clausus. vñ Ezech. xliiij. Hec porta clausa manet. Et alibi: Vir-
go in partu: virgo ante partũ ⁊ virgo post partũ. Et in cãtic3. Hortus con-
clusus est dei genitrix. Itẽ ibi reponunt custodienda. vñ in euan. Maria
conseruabat oïa verba hec conferens in corde suo. Ecce qualiter iste tha-
lamus ornatus est oim virtutũ varietate. Scd̃o cõmendat virgo gl'iosa
rõne cõtemplationis. Ubi nota ꝙ sion interpretat speculatio seu specula. — Sion. i. speculatio.
quia sicut mulieres in specula vultus suos aspiciunt: sic anima fidelis de-
bet semp inspicere vitam ⁊ cõuersationẽ beate virginis Marie. Vñ qua- — Sion quadruplex.
druplex est sion. s. Virginitatis. vñ Ps̄. in ꝑsona btẽ virginis dicit: Nũqd
sion dicet homo ⁊ natus est in ea? Itẽ virtualis: sic est aïa fidelis. vñ Da-
uid: Benigne fac dñe in bona voluntate tua sion. i. in aïa fideli. Tertio sa-
cramẽtalis: sc3 eccl'ia militãs. vñ Dauid: Te decet hymn9 de9 in sion. Vl-
timo supcelestis. i. regnũ celoꝝ. vñ Ps̄. Videbit deus deoꝝ in sion. i. in re-
gno celoꝝ. Sic in ꝓposito btã virgo d' son. q2 cõtẽplata est tãtas virtutes
q̄b9 thalamo cõparat. Vñ hec sequẽtia in laudẽ eius atq3 honorẽ est cõpi-
lata: Notandũ scd̃o ꝙ autor in lr̃a tangit multiplicẽ cõparationẽ. Prĩo — Cõparationes
cõparat beatã virginẽ soli iusticie. quia sicut sol emittit radios suos ⁊ tñ
nõ corrumpit: sic btã virgo genuit christũ ⁊ tamẽ mansit incorrupta. Alia
sicut splendor solis ꝑtransit vitrũ ⁊ tñ nõ ledit nec offendit: sic christus ꝑ-
transiuit vterũ virginis gloriose: q̄ etiã mansit inuiolata ⁊ integra. Tertia
sicut sol emittit splendorẽ suũ sup stercora ⁊ inquinata: ⁊ tñ ex reuerbera-
tione nõ sordidat. sic beata virgo genuit filiũ: ⁊ tñ pariendo mansit incor-
rupta. Quarta silitudo: Sicut sol emittit splendorẽ suũ sup bonos ⁊ ma-
los: sic beata virgo peperit filiũ vt esset redẽptor bonoꝝ atq3 maloꝝ. Vlti-
mo autor cõparat cedrũ ad hysopũ: ⁊ hoc ꝑ natiuitatẽ christi iesu. q2 chri-
stus in eo ꝙ erat filius dei: assimilat cedro ꝓpter altitudinẽ: q2 nulla arbor
crescit in maiorẽ altitudinẽ q̄3 cedrus. sed ꝑ passionẽ assimilat hysopo: que
est herba crescens in vallibus: ⁊ christus ſm carnẽ hic in mundo sustinuit
tanq3 in valle miserie: que fuit ei nimis amara. Sic legit: Ego plãtaui te
vineam meã speciosissimã: ⁊ tu facta es mihi nimis amara. Notandũ — Tripl'r chr̃i natiuitas p̄dicta fuit a ꝓphetis
tertio ꝙ autor in littera tangit triplicẽ ꝓphetiã ꝑ quã natiuitas christi est
ꝓphetizata ⁊ predicta. Primo tangit ꝓphetiam Esaie: in qua dixit: Ecce
virgo cõcipiet ⁊ pariet filiũ. Huic prophetie credere noluerunt: quare ho-
die iudei hoc articulo damnant. Scd̃o tangit ꝓphetiam balaam: qui fuit
gentilis: cuius asina ꝓhibet fuisse locuta. Ille dixit: Orietur stella ex ia-
cob: ⁊ cõsurget homo de israel. Tertio tangit ꝓphetiã Sybille. que dum

venit ad regem Salomonē volens audire ab eo sapientiā: debuit transire fluuiū circa piscinā ꝓbaticā: vbi lignū quoddā in transitu fuit positū. que dum videbat lignū: transire noluit nec pedibꝫ illud cōculcare. sed ꝓphetauit ꝙ in hoc ligno esset passurus rex regū ꝛ dn̄s dominantiū. Quare autor noster in lr̄a dicit. si iudei noluerint credere ꝓphetijs iudeoꝝ vel suis ꝓphetis: credant tn̄ ꝓphetijs gentiliū. quia eius incarnatio nō solū a iudeis: sed etiā a gentilibꝫ est prophetizata. Ultimo notandū ꝙ canticum hoc nos hortatur ꝛ maxime infidelē populū ad fidem. vt insinueṫ ꝙ fides est multū necessaria ad eternā salutē. Que sic diffiniṫ ſm Isidorū. Fides est qua veraciter credimus illud qđ nequaq̄ꝫ videre solemus. Un̄ Augustinus. Fides est iusticie fundamentū: purgans a peccatis: mentes illuminās: homines recōcilians: spem future remunerationis inspirans. Un̄ ait alibi: Beatior fuit Maria fidē ꝓfitendo q̄ꝫ carnē christi concipiendo.

De ligno crucis

De fide.

¶ Agnetis virginis.

L Aus sit regi glorie: cuius formā gratie solis splendor obstupescit: In hortos ecclesie lilia colligere tanq̄ꝫ sponsus dum processit.

Ecce agnes inuenitur: ꝛ inuenta colligitur liliū de lilio. Anulo cuius muniṫ: ꝛ in sponsam eligiṫ regis regū filio.

Cuius feruens in amore spernit mundū cū decore: blandimentis nec tormentis emollita iudicis.

Cumqꝫ mentis in feruore querit sponsum sponse more: spoliata vestimentis densis latet capillis.

¶ Hoc canticū in quibusdā ecclesijs caniṫ ob reuerentiā beate martyris Agnetis. In quo tota eius historia cōtineṫ. ¶ Ordo. (Regi glorie) scꝫ christo (sit laus). s. ꝛ honor (cuiꝰ) regis (gr̄e) infinite (formā). i. speciē (obstupescit). i. admiraṫ (splendor solis). s. q̇ in p̄sentia eiꝰ pallescit (dū tanq̄ꝫ spōsus ꝓcessit). i. exiuit (in hortos eccl̄ie). i. in mundū ꝛ christianitatē (colligere lilia). i. virgines puras ꝛ imaculatas. (Ecce agnes (virgo) inueniṫ). s. a spōso (ꝛ inuenta colligiṫ). i. assumiṫ vt (liliū de lilio) qꝛ tā christus q̄ꝫ btā agnes cādore ꝛ odore virginitatis fulserūt. (Cuiꝰ) spōsi (anulo muniṫ). i. ꝯfirmaṫ ꝛ subarraṫ (ꝛ eligiṫ in spōsaꝫ filio regū regis). i. altissimi. (Cūqꝫ) ipa agnes (feruēs). i. ardēs (in amore) spōsi summi regis (spernit). i. ꝯtēnit (mundū cū decore). i. cū ornamētis ꝛ delitijs ac voluptatibꝫ suis (nec est emollita). i. cōmota (blādimētis). i. ꝑsuasionibꝫ dulciū verboꝝ (nec tormētis). i. asperꝭ penis ipsiꝰ (iudicis). i. tyrāni. (Cūqꝫ q̄rit spōsum) christū (in feruore mētis). i. amore cordiali (more spōse). i. vt rectā decet spōsam ꝛ fidelē. s. tūc ē (spoliata (. i. denudata (vestimentis). s. ꝓprijs sed (latet). i. abscondiṫ ab omipotenti deo spōso suo (dēsis capillis) nā fuit circūdata multitudie criniū: ne nuda

videret a pseq̄ntib. ¶ Vocabula. Stupeo es ere ꝑ cat horrorē habere. Inde stupor ⁊ stupidus. Inde etiā obstupeo ⁊ obstupesco: qd̄ accipit pro miror. Hagnos grece castus vel purus latine. Inde hagne hu9 hagnes vel hagnes hu9 hagnetis vel hagnis ꝓ noīe virginis. Emollire est facere mollē. Inde emollit9. i. supat9 vel ꝑsuasus. Feruor est vehemens calor vel cōmotio. Vel feruor maris. i. tēpestas. Capilli sunt capitis pili. i. crines in capite. Capillatus dr̄ q̇ magnos capillos habet.

Tunc inducta lupanari: cella fulget vt solari splēdore lucis copia. Ab angelo cōsolari meruit atq3 velari ciclade auro contexta.

Illic virgo ne tangatur impudicus suffocatur: pro quo agnes dum precat̄ reuiuiscit iuuenis.

A quo christus dñ laudat̄: plebs hinc furēs indignatur: agnem magam protestat̄ tradens hanc incendijs.

Sed ignis obstupens cedit: nec agnā nec lanā ledit: eius roris ⁊ pudoris nō ferens potentiā.

Cuius guttur ensis cedit: mortiq3 vita succedit: ecce vidit quod cupiuit per sponsi presentiam.

Ergo postq̄ sic triūphat virgo martyr gaudēs intrat sui sponsi thalamū. Apud quē nunc intercedat: vt celi nobis concedat intrare palatium.

¶ Proseq̄ndo martyriū diue virginis dicit. ¶ Ordo. (Tūc) btā agnes fuit (inducta lupanari). i. ad ꝓstibulū (cella). i. camera (fulget) resplēdet (copia lucis). i. abūdātia luminis (vt splēdore solari). i. acsi splēdor solis adesset: ⁊ ipsa btā agnes (meruit cōsolari ab angelo). s. ꝓprio dei oīpotētis (atq3) ꝓmeruit (velari). i. tegi (cyclade) veste ꝑciosa (auro cōtexta). i. facta. (Et ne virgo) agnes (illic) in lupanari (tāgat̄). i. violet̄ ab amatorib3 (īpudic9) amator (suffocat̄). i. strāgulat̄ ꝑ demonē vel angelū (ꝓ q̊) īpudico iuuene (dū) btā (agnes ꝑcat̄). i. orat (tūc reuiuiscit). i. iterato viuit (iuuenis) mortu9 ⁊ suffocatus. (Per quē) iuuenē (dū chr̄s laudat̄). i. bñdicit̄ ꝑ grāꝝactionē: vtputa fidē christi capiēs (hinc). i. exinde (plebs furēs). i. indignabūdus ppl's (indignat̄). i. irascit̄ ⁊ (ꝓtestat̄). i. affirmat beatā (agnā). s. ꝟginē esse (magā). i. deceptricē q̄ ex mortuo viuū faciat: ⁊ postea (tradēs) ppl's (hāc) agnā ꝟginem (incēdijs). i. igni vt cremat̄. (Sed ignis obstupēs). i. abhorrēs (cedit). i. abit ⁊ extinguit̄ (nec ledit agnā) virginē (nec lanā). i. indumentū eius aut capillos capitis sui. Ignis inquam (non ferens). i. patiens (potentiam roris et pudoris) sc3 virginalis (eius) sc3 agnetis virginis. (Cuius guttur cedit). i.

percutit(ensis).i.gladius(⁊ morti).s.tẽporali(succedit).i.subsequit᷑(vita).s. eterna. Nam(ecce vidit)scʒ virgo martyr(qd cupiuit).i. dudũ desiderauit (ꝑ presentiã sponsi).s.christi.(Ergo postq̄ sic triumphat).s.de victoria huius seculi ipsa beata agnes existens(virgo ⁊ martyr intrat gaudens).i. cũ gaudio(thalamũ).i.celũ ⁊ lectũ(sui sponsi).s.christi(apud quẽ).s.sponsum ⁊ dñm nostrũ(ipsa intercedat).i.oret(nunc).s.⁊ semp(vt cõcedat nobis intrare).i.introire (palatiũ celi).i.eterne vite.Amen. ¶ Vocabula.
Lupa ponit᷑ ꝑ meretrice. Inde lupanar.i.domus lupe ⁊ ꝓstibulum: vt est apud Horatiũ in satyris. Solaris dicit᷑ quasi ꝑtinens ad solem: vt splẽdor solaris.i.solis:⁊ annus solaris quo sol suũ cursum peragit. Ciclas dicitur vestis ornata circulis aureis vel purpureis. Itẽ ciclades sunt multe insule ꝑ circulũ posite in egeo mari. Suffoco media ꝓducta idẽ qd strangulo vel fauces premo. Indignari s᷑cat irasci:tanq̄ res indigna. Hora. Irascor medicis fidis indignor amicis. Cedo cedi cessuʒ.i.discedo: abeo.⁊ cedo cecidi cesum.i.ꝑcutio vel occido:inde cedes.i.occisio ⁊ mors. Thalamus grece cubiculũ latine:sed proprie sponsi ⁊ sponse. Inde epithalamũ dr carmen nuptiale qd cantabat᷑ in honorẽ nuptiarũ: vt adhuc hodie moris est ⁊ cõsuetudinis in terra italica. Hinc extant eorũ carminum plurima a Philelfo cõscripta. Palatiũ dicit᷑ ampla domus principis regia. Inde palatinus comes ad palatiũ pertinens: aut magister palatij.

¶ In cõuersione sancti Pauli aplĩ.

Dixit dñs ex basan:cõuertam cõuertam in profundum maris.

Quod dixit ⁊ fecit:saulum vt strauit:paulũ ⁊ statuit Per verbum suum incarnatũ:per qd fecit ⁊ secula.

Quod dum impugnat audiuit:saule saule quid me persequeris? Ego sum iesus:durũ est tibi vt recalcitres stimulo.

A facie domini mota est terra cõtremuitq̄ʒ:mox ⁊ quieuit. Dum cognito credidit domino:saulus persequi cessat christianos.

Hinc lingua tuorum est canum ex inimicis rediens ad te deus. Dũ paulus in ore oĩm sacerdotũ iura dat p̄ceptorũ.

¶ Ob reuerentiã beati Pauli aplĩ hoc canticũ in ecclĩa dei decantat᷑: dũ cuius cõuersio celebrat᷑. In quo premittit prophetiã Dauid; qua ꝑ os ꝓphete locutus est: declarans sauli deuiationẽ qua in tenebris ambulauit: nesciens quo iret:donec lumen veritatis cognosceret. Vñ cõmendat btm̃ Paulũ ꝓpter diuinã dispensationẽ ⁊ continuã predicationẽ quã exercuit

post cõuersionẽ. Dicit ergo sic: Dixit dñs ex basan. Qui versus in forma
habet in ps̃. lxvij. Et vult autor hu⁹ seq̃ntie: q̃ cõpletus sit p̱ cõuersionez
sancti Pauli apl̃i. ¶ Ordo. (Dñs). s. deus pater (dixit). i. p̃dixit. s. p̱ pro
phetã Dauid: Ego (cõuertã). s. ip̃m paulũ (ex basan). i. de fide sua mala (cõ
uertam inq̃ʒ eũ ad ꝓfundũ maris). i. ad cognitionẽ vere fidei (qđ). i. quã ꝓ
phetiã (dñs deus dixit). i. p̃dixit diu ante tẽpus scti Pauli (ꝛ fecit). i. ꝑfecit
eam in sancto paulo (vt). i. qñ vel postq̃ʒ (strauit). i. ꝓstrauit (saulũ). i. apl̃m
paulũ (in terrã). i. sup̱ terrã cadere fecit ab equo (ꝛ statuit). i. instituit (pau-
lum p̱ verbũ suũ). i. filiũ: vnigenitũ (incarnatũ). i. hominẽ factũ (p̱ qđ). s. ver-
bũ ꝛ filiũ. s. dñs deus pater (fecit). i. creauit (etiã secula). i. oĩa q̃ sunt in ce-
lo ꝛ in terra. Nũc declarat pauli deuiationẽ ꝛ qualiter ab errore fuit reuo
catus dicens (qđ). s. verbũ. i. filiũ dei christũ iesuʒ dñm nr̃m (dũ) paulus scʒ
apl̃s) impugnat). s. ꝑsequẽdo (audiuit). s. illã vocem (Saule saule q̃d). i. ad
quid vel quare (tu me ꝑseq̃ris). i. impugnas: cũ (ego). s. qui tibi iam loquor
ꝛ quẽ ꝑsequeris (sum christus). s. filius dei viui (durũ est tibi). i. impossibile
quasi ꝛ valde graue (vt recalcitres). i. p̱ calcẽ resistas (stimulo). s. tue voca-
tionis. Extunc (terra). i. cor scti pauli (est mota a facie dñi). s. loq̃ntis (ꝛ ter
ra cõtremuit). i. inhorruit (ꝛ mox quieuit). i. acquieuit. s. voci loq̃ntis ꝛ vo-
cantis eũ. (Tũc paulus credidit). i. fidẽ accepit (cognito dño). i. dũ cogno
uisset vocẽ dñi (cessans ꝑsequi). i. impugnare contra (christianos). i. fideles
socios christiani noĩs: iam eñ factus erat eis socius qui prius erat eoꝝ ꝑ-
secutor. Tandẽ cõmendat apl̃m virtute ꝛ efficacia p̃dicationis dicẽs: O
(deus hic). s. paulus (est lingua) p̱ quã loquunt̃ ꝛ p̃dicant (tuoꝝ canũ). i. sa-
cerdotũ (rediens ad te). s. p̱ cõuersionẽ (ex inimicis). i. ex seruitute diaboli q̃
est inimicus generis humani. Et q2 hec locutio est metaphorica: ideo au-
tor seip̃m exponit dicens: Paulus est lingua canum (dũ). i. qñ (paulus) scʒ
apl̃s (dat iura). i. statuta ꝛ leges (p̃ceptoꝝ). i. mandatoꝝ fidei christiane (in
ore oĩm sacerdotũ). i. in cõspectu ministroꝝ dei. ¶ Vocabula. Basan
fuit regio quedã gentiliũ: ꝛ interpretat̃ sterilitas vel siccitas. Et ꝑcat infi
delitatẽ: de qua deus cõuertit paulũ ad agnitionẽ sui noĩs. Et est femi. gñ
indeclinabile. Paulus p̃mo vocabat̃ saulus p̱ tres syllabas: nã hebraice
dr̃ saul: ambo ꝓpria noĩa: vnus ꝛ idem homo. Nam saulus dr̃ a salim he-
braice: qđ est vulpes latine. q2 sicut vulpes decipit alia aĩalia: sic saulus
sumpsit lr̃as a regib9 vt posset ꝑsequi christianos. Recalcitrare est calci-
bus ꝑcutere: vt equi faciũt. Recalcitrare stimulo est rebellãdo fortiori le-
dere seip̃m. Teren. Inscitia est si aduersus stimulũ calcitres. Nã recalci-
trare est repugnare: ꝛ spectat ad equos q̃ pede retro ꝑcutiunt. Sic ille q̃
recedit a christo eius christianitatẽ ꝛ fidem impugnans: vt heretici faciũt
ꝛ infideles: bruto aĩali scʒ equo assimilant̃. Canes ꝑcant sacerdotes: q̊- Canes sacer
niã debent defendere domos dei ꝛ ab ouib9 lupos arcere. Est aũt hic ver dotes.
sus ex psalmo p̃dicto sumptus. De canib9 vide apologiã Marsilij ficini
florentini: in fine suorũ libroꝝ quos de vita cõscripsit. ¶ Notabilia. Expositio ꝓ
Dixit dñs ex basan: ꝓphetia est ipsius Dauid: cui⁹ sensus erit: Ego cõuer phetie Dixit
tam saulũ in ꝓfundũ maris. Pro cuius intellectu notabis q̃ basan est pro dñs ex basan
priũ nomen loci seu regionis vnde paulus fuit oriundus. Cuius regionis
regem expugnauerunt filij israel: vt attestat̃ scholastica historia. Interpre

tatur etiã cõfusio: quia in illa regione habitabant hoĩes mali ⁊ peruersi. Etiã basan interpretaꝛ quasi placens: qꝛ ante cõuersionẽ btũs paulus cupiebat placere hominibꝫ ⁊ nõ deo. Uñ Ps. Confusi sunt ꝙ hominibꝫ placuerunt: qm̄ deus spreuit eos. Cõsequenter diciꝛ in lr̃a textus: In profundũ maris. Uñ qꝛ mare includit in se humiditatem: basan ꝟo importat siccitatẽ vel ariditatẽ: sic sensus erit: Ego cõuertam siccitatẽ in magnam humiditatẽ. Uñ btũs apl̃s paulus fuit siccus ante cõuersionẽ: ⁊ sic sicca cõfusio fuit cõuersa in humiditatem diuine gratie. Uñ Dauid: Uisitasti terrã: ⁊ inebriasti eam. Uel aliter sic intelligi põt: Ego cõuertam sanctum paulũ ex basan in profundũ maris. i. in cognitionem vere fidei. qꝛ fides est lata magna ⁊ ꝓfunda. Nã ex fide credimus trinitatẽ ⁊ multa alia: ꝙ sunt in ꝓfundo speculationis. Etiã qꝛ fides nõ est inuestigabilis aliq̊ experimẽto. nã si posset inuestigari: nõ esset fides: sed cognitio. vñ Grego. Fides nõ habet meritũ vbi humana ratio prebet experimentũ. De quo vide sermones Petri Rauẽnatis. Aliter etiã sic intelligiꝛ: Ego cõuertã saulũ ex basan in ꝓfundũ maris. i. in ꝓfunditatẽ secretoꝝ dei. qꝛ ipse raptus fuit in tertiũ celũ: vbi vidit multa secreta dei. De quibꝫ lege tractatũ Marsilij ficini in suis epl̃is insertũ. De ipso em̄ canit eccl̃ia: Qui in terra positus secreta celoꝝ petisti: que nõ licent homini loqui ꝓspexisti. Nota scd̃o: apostolus scribit ad Roma. iij. Ubi supabundat pctm̄: supabundat ⁊ gr̃a. In quibꝫ verbis btũs Paulus dupl̃r cõmendaꝛ: delictorie ⁊ meritorie. Primo delictorie describiꝛ in eo diuine pietatis dispensatio ꝓpter delictum commissum. Uñ scribiꝛ in actibꝫ apl̃icis: Saulus adhuc spirans accessit ad principes sacerdotũ: ⁊ petijt ab eis litteras vt quotquot inueniret huiꝰ fidei viros aut mulieres vinctos duceret in hierl̃m: vt ipse attestaꝛ de seipo ad Corinth. dicens: Ego sum minimus aploꝝ: ⁊ nõ sum dignus vocari apl̃s: qꝛ supra modũ ecclesiã dei ꝑsecutus sum. Itẽ ad Gala. x. Audiuistis cõuersionẽ meã in damasco. Scd̃o aũt qualiter meritorie describiꝛ ⁊ commendaꝛ apl̃s: diuina pietas notaꝛ. cũ ait: Supabundat ⁊ gr̃a. Uñ ad Gala. x. Cũ em̄ placuit ei ꝙ me segregauit de vtero matris mee ⁊ vocat ꝑ gratiã suã: ego cõtinue non quieui carni ⁊ sanguini. Eandẽ diuinã dispensationẽ ipse testaꝛ ad Corinth. ij. dicẽs: Est mihi stimulus carnis ⁊ angelus sathane ꝙ collaphizat me: ꝓpter qđ te deũ rogaui vt auferreꝛ a me. Cui christus dixit: Paule sufficit tibi gratia mea. Tertio notandũ ꝙ beatus Paulus põt cõparari mari ꝓfundo cõuenienter. qꝛ sicut ꝓfunditas maris in se cõtinet multos lapides nobiles ⁊ ꝓciosos: sic paulus habuit in se multas bonas doctrinas: quibꝫ ipse ecclesiã dei illuminauit. Uñ de eo caniꝛ: O gloriosum lumen oĩm eccl̃iaꝝ. Uel ideo: nã sicut mare est valde amarum ⁊ salsum: sic beatus Paulus post cõuersionẽ fuit repletus amaritudine. Uñ de se dicit: Ter virgis cesus sum: semel lapidatus: ter naufragium feci ꝑ christi noĩe. Quarto notandũ ꝙ lr̃a dicit: ꝑ verbũ suum. quo intelligiꝛ hoc verbũ fiat: qꝛ ꝑ illud creauit deus celũ ⁊ terrã. qꝛ dixit: fiat lux. ⁊ facta est lux. Etiã ꝑ illud verbũ christus fuit incarnatus: qñ btã virgo maria dixit ad angelũ: Fiat mihi ꝺm verbũ tuũ. Et ꝑ hoc verbum christus ex magno ꝑsecutore saulo fecit magnũ ꝓdicatorẽ christianoꝝ. Uñ saulus interpretaꝛ ꝑsecutor: paulus ꝟo fidelis ꝓdicator. Uñ littera dicit: Et fecit

Marginal notes: Basan quid sit. — De fide — De cõmẽdatione ⁊ cõuersione beati pauli. — Paulus mari cõparaꝛ. — De ꝟbo fiat. — Saulus: Paulus.

saulũ vt strauit: paulũ vt statuit. Dñs strauit saulũ: nã ex persecutore fecit pdicatorẽ. Triplex aũt est causa ꝓpter quã celebrat̃ festũ cõuersiõis scti pauli. Primo ꝓpter exemplũ: vt nullus pctõr de venia desperare deberet. Scdõ ꝓpter gaudiũ: qꝛ quantã tristiciã eccłia habuit in eius psecutione: tantã leticiã habuit in eius cõuersione. Tertio ideo: qꝛ miraculũ in eo dñs ondit: dũ de seuissimo psecutore fecit fidelissimũ pdicatorẽ. Nã eius cõuersio fuit miraculosa rõne efficientis christi: qui eius cõuersione hoc effecit vt de psecutore faceret vas electiõis. Ultimo notandũ: impossibile ẽ aliquã ꝓphetiã pterire: sic ꝙ nõ reduceret̃ ad actũ. qꝛ alis vana fuisset visio ꝓphetarum. Modo deus pdixit saulũ cõuerti ꝛ fieri vas electiõis de vase psecutionis. Itẽ qñcũqꝫ deus voluit aliqua opari miracula circa aliquẽ hominẽ: tũc cõmutauit nomẽ eius in benedictionẽ. Inuenit̃ eñ exẽplũ in abraam: qui ante bñdictionẽ ꝛ repromissionẽ dicebat̃ abram. Itẽ iacob postꝙ̃ luctauit cũ angelo vocatus est israel. Itẽ esau postꝙ̃ reqsiuit sanguinẽ fratris sui appellatus est edon: qd̃ interptat̃ sanguis. Et in sara: ꝙ prius dicebat̃ sarai. sed qꝛ noluit credere verbis angeli: ergo abbreuiat̃ nomẽ eius ꝛ vocata est sara. Sic etiã dñs cũ ex psecutore fecit doctorẽ fidei: mutauit nomen eius: vt ꝙ prius saulus postea paulus vocaret̃. Rñsio aũt dei qua rñdit psecutori fuit efficax multũ: cõparat eñ vindictã stimulo. Uñ sciendũ ꝙ triplex est stimulus. Primus pdicationis: cõtra quẽ durũ est ambulare aut recalcitrare. sic dicit̃: Ego dñs occidam ꝛ viuere faciã: pcutiã ꝛ sanabo: ꝛ nõ est qui posset te de manu mea eruere. Secũdus stimulus ẽ correctionis: cõtra quẽ adhuc durius est calcitrare. ꝛ illa est pdicatio christi ꝛ doctrina sapientũ. Uñ Ecci. Uerba sapientũ cõterũt bella: ꝛ sunt q̃si stimuli ꝛ aculei in altũ defixi. Tertius stimulus est passionis christi: cõtra quẽ durissimũ est ambulare ꝛ q̃dãmodo impossibile. Uñ Joh. iiij. Duruꝫ est tibi cõtra stimulũ huius passionis calcitrare. qꝛ oĩs calcitrans est mercẽnarius nõ pastor: cũ sit tm̃ vnus pastor ꝛ vnũ ouile: scꝫ christus ꝛ eius ecclesia. Qñ aũt diuine pietati placuit vt de saulo paulũ faceret: Saulus accepit lr̃as a pncipibꝫ sacerdotũ: vt vbicũqꝫ inueniret chr̃ianos vinctos pduceret in hierl̃m. Cũ aũt appropinq̃ret damascũ: circũfulsit eũ lux d̃ celo: ꝛ audiuit vocẽ de celo dicẽtẽ sibi: Saule saule q̃d me pseq̄ris? ꝙ dixit: Quis es dñe? Et ait ei christus: Ego sum iesus quẽ pseq̄ris. Cui paulus: Quid vis me facere? Et cecidit in terrã: sed illi ꝙ affuerũt erexerũt eũ: et duxerũt eũ in vicũ ꝓxime ville q̄ erat ĩ via. vbi mãsit tribꝫ diebꝫ nõ vidẽs: nõ comedẽs: nõ bibẽs. Tertia aũt die apparuit dñs ananie dicẽs: Anania vade ꝛ q̃ras saulũ. Ananias aũt dixit: Dñe audiui multũ d̃ hoĩe isto q̃nta mala facit chr̃ianis. Cui dñs: Uade: ipẽ eñ orat: ꝛ vas electiõis factus est. Mane facto ananias venit ad saulũ ꝛ dixit ei: Saule frat̃ mi: dñs ꝙ apparuit tibi in via misit me ad te vt videas ꝛ impleariſ spũsctõ. Et stati vidit ꝛ recepit cibũ: ꝛ ꝯfortatus est: ꝛ ꝯtinuo pdicabat in synagogis christũ eẽ filiũ dei crucifixũ. Ubi aũt d̃r in textura facie dñi mota est terra: de ps. pdicto sumptũ est. Et p terrã intelligit̃ b. paulus: ꝛ merito. qꝛ sic̃ terra facit fructuꝫ p qd̃ oĩa aĩalia nutriunt̃: sic b. paulus dedit nobis doctrinas q̃bꝫ mediãtibꝫ ꝯseruamus aĩas nr̃as in vita eterna. Uel intellige ꝙ paulus ꝙ de terra factus est: ille etiã sit motus. Uel qꝛ terra sup q̄ steterat mota fuit. ꝛ vtrũqꝫ verũ ẽ.

Triplex rõ festi huius.

De ꝓphetijs.

De imutatione noim.

De triplici stimulo.

De mõ conuersiõis pauli.

Paulus terre cõparat̃.

Docens crucifixum non esse aliũ preter christũ deũ: Cum patre qui regnat ⁊ sancto spiritu: cuius testis paulus.

Hinc lingua sacerdotũ more canis dum perlinxit legis ⁊ euangelij duos molares: in his cõtriuit Corrosit vniuersas species medicinarum: quibus curant saucij: reficiuntur enutriendi.

Qui conuertendis conuersum conuerteras paulum vas electum: per quem conuersum ad nos tu viuifices christe peccatores.

Quo docente deum: mare vidit ⁊ fugit: iordanis conuersus est retrorsum.

Quia turba gentium relicto vitiorum profundo: og rege basan confuso: Te solum adorat christũ creatorem: quẽ ⁊ cognoscit in carne venisse redemptorem.

¶ Cõtinuando sermonẽ supradictũ de btõ paulo aplo ⁊ eius pdicatione: ait in hunc modũ. ¶ Ordo est planus. Nã paulus docens nõ esse alium deũ preter christũ crucifixũ: qui regnat cũ patre ⁊ spiritusctõ. hoc est: paulus oñdit iudeis illũ quẽ crucifixerant esse christũ ⁊ deũ verũ. (Cuius) scz christi dei (paulus est testis). i. affirmator. Nam (hic) scz paulus est (lingua sacerdotũ: dũ ipse plinxit). i. pfecte ⁊ ad vnguẽ linxit ⁊ ordinauit (more canis). i. ad similitudinẽ eius (duos molares). s. fundamenta (legis). i. veteris testamenti (⁊ euangelij: cõtriuit). i. collegit ⁊ (corrosit). i. vndiq₃ cõportauit (in his). s. molaribꝫ (vniuersas species). s. aromaticas (medicinarum). s. spiritualiũ (quibꝫ) speciebꝫ (saucij). i. infirmi (curant). i. satiant (⁊ reficiunt). i. fouent ⁊ refocillant (enutriendi). i. informandi in rudimẽtis fidei. (Quo) scz paulo (docente). i. pdicante (deum). s. christũ (mare vidit ⁊ fugit: quia turba gentiũ) infideliũ paganorum (relicto profundo). i. magnitudine ⁊ imensitate vitiorum: ⁊ (confuso og rege basan). i. superato og qui fuit rex basan illius regionis: hoc est victo diabolo (adorat) scz turba gentiũ (te solum christũ creatorem). s. omniũ (quẽ agnoscit). i. fideliter credit (venisse redemptorem in carne). i. natura humana. ¶ Uocabula. Os est nomen neutri gñis: sicut ⁊ ius. que tribꝫ casibꝫ in plurali carent. Perlingo hic capit p informare: ⁊ habet perlinxi in pterito ⁊ caret supino. Molaris dicit quasi ad molã pertinens. Et qñq₃ capit adiectiue: qñq₃ substantiue. Etiã sicat dẽtes maiores quibꝫ molitur cibus: ita capit hic. vt Dentem molarẽ lapidẽ dic esse molarem. Sic etiã alibi in ꝓphetia de natiuitate christi. Sautius dicit vulneratus ⁊ lesus: Inde sautiare. i. vulnerare ⁊ ledere. Jordanis ame-

nus est fluuius circa iudeā. Hic ponit̄ ꝑ pp̄lo iudeoꝝ: sic ut mare ꝑ genti-
libus. Basan fuit quedā regio: cuius rex dicebat̄ og: qui hic ponit̄ ꝑ dia
bolo. ¶ Notabilia. Prima pars hu9 sentētie trahit̄ ex dicto ꝓphete ps̄
lxvj. vbi dicit: Intingat̄ pes tuus in sanguine ⁊ lingua tuoꝝ canū ex ini-
micis. Vñ pes beati pauli est intinctus sanguine: qm̄ ꝑ circuitū vniuersi
mundi pericula sustinuit: que ꝑ se enumerat ad Corinth. ij. dicens: Ter
virgis cesus sum. Hec pericula Hylarius describens ait: Beatus paul9
sub philippo virgis cedit̄: in carcerē ponit̄: in ligno pedib9 affigit̄ in listris
in eadē ciuitate lapidat̄: in epheso seruidatur: in damasco ꝑ sportā tpe no-
cturno ꝑ murū emittit̄: in hierl'm ligat̄ ⁊ ꝑcutit̄: in cesaria claudit̄ ⁊ crimi-
natur: in italiā nauigans periculo maris arripit̄: romā veniens sub nerone
iudicatur ⁊ occisus fuit. Et ergo pes eius intinctus est sanguine. Scd̄o
notandū de lingua canū: ꝙ lingua ponit̄ pro predicatione ꝑ methonomiā.
Itē ꝑ infideli: q2 canis est animal despectū ⁊ irrōnale. Vñ cū dn̄s vellet
maledicere Moab ꝑ os Dauid: eo ꝙ interfecit abner principē militie re-
gis saul: dixit: Non deficiat de domo tua canis fluxū sanguinis sustinens
.i. infidelis. Et in euāge. Nō est bonū sumere panē filioꝝ ⁊ dare canib9 ad
manducandū. Sed btūs paulus fuit lingua .i. p̄dicator illoꝝ canū. Nā de
canib9 fecit homines rōnales: de paganis fideles: de filijs ꝑditionis fecit
filios repromissionis. Vñ ad intelligentiā littere qn̄ sic d2: hic lingua tuo
rum est canū: potest etiā exponi ꝑ canoꝝ: a noīe canus. ⁊ dicit̄ hō spūalis
habens caniciem. Et erit sensus ꝙ btūs paulus est lingua tuoꝝ canū .i. sa-
pientū. Tertio notandū ꝙ sacerdotes dicunt̄ canes duab9 causis. Pri-
ma: sicut canis est animal latrabile manifestans furē ⁊ latronem: sic sacer-
dos debet manifestare ipsos pctōres: ⁊ debet latrare ⁊ ipsis p̄dicare ⁊ pel
lere infidelitatē de hominib9. Vñ Esa. Clamare nō cesses: exalta vocem
tuā quasi tubam. Scd̄a: q2 canis lingendo vulnera sanat ipsa: sic lingua ⁊
doctrina sacerdotis debet sanare vulnera anime. Sed ꝙ dixit: in ore oīm
sacerdotū. illud patet ex ep̄la pauli: vbi docet qualis debet esse ep̄s dicēs:
Oportet aūt ep̄m mitē ⁊ castū esse: nō lucri cupidū. Et simili modo dabat
illa iura omnib9 sacerdotib9: ⁊ cū hoc omnib9 gradū sacerdotalē habētib9.
Per hoc aūt ꝙ dixit: crucifixum: debet intelligi christus: qui crucifixus est
verus deus regnans cū patre ⁊ spūscō. Vñ Dauid: Videte ego sum so-
lus: ⁊ nō est alius p̄ter me. Itē de cane sciendū ꝙ canis animal latrabile
ponit̄ ꝑ p̄dicatore: vt modo diximus. Nam sicut ille cōtinue latrat: sic p̄-
dicator dei debet cōtinue latrare p̄dicando ꝯtra infideles ⁊ ipsos p̄dica-
tores ac eoꝝ vitia corrigendo. Vñ de cane habent̄ quedā virtutes: quas
sanctus paulus dicit̄ in se retinuisse. Versus. In cane laudanda q̄ttuor
sunt atq3 probanda. Est lingua medicus: dn̄iq3 fidelis amicus. Edē custo
dit: furē latrandoq3 prodit. De quib9 Perottus in cornucopie multa. Nā
dicit̄ esse medicus rōne lingue: sicut btūs paulus multos deuiantes ⁊ debi
les qui nō potuerūt cognoscere vere fidei luciditatē curauit lingua sua .i.
instructione dulcissima ⁊ doctrina lingendo corda debiliū ⁊ errantiū: eis
imprimendo saluberrima fidei documēta. Etiā dn̄o suo multū fuit fide-
lis sicut canis: qm̄ cōmissa fideliter obseruauit a rapina: fideles em̄ in cu-
stodia retinebat. Et ita quelibet virtus adherens cani ⁊ sancto paulo pōt

De periculis btī pauli apl̄i

De lingua canum.

Canis.

Sacerdotes canes.

Ep̄i quales.

De cane:

applicari valde cõmode. Ultimo notandũ: ꝑ duos molares intelligitur
Duo molares eccl'ie.
duplex testamentũ: nouũ ⁊ vetus. quoꝝ vnũ mouet aliud: ita ꝙ vnũ ex alio
cognoscit᷑. Et hos molares bñ cõtritos plectos ⁊ expositos cõfirmauit in
ore alioꝝ sacerdotũ: vt ⁊ ipsi possent etiã verbũ dei ꝑdicare. Dicit᷑ etiã in
Sautij qui.
l'ra: corrosit vniuersas species. Nã sautij dicunt᷑ illi q̃ sunt in infirmitatibꝰ
Enutriendi.
occupati: ⁊ sumit᷑ hic ꝑ hereticis ꝯ fidẽ luctantibꝫ. Sed enutriẽdi dicunt᷑
qui nondũ aliquã fidẽ integraliter receperũt: sed sunt adhuc informandi
Et medicina illoꝝ nõ est alia nisi ꝑdicatio ⁊ verbũ dei cũ bñficioꝝ cõfir-
Mare vidit ⁊ fugit: q̄d sit dicere.
matione. Qñ aũt dicit textus: mare vidit ⁊ fugit: hoc trahit᷑ ex cantico fi-
lioꝝ israel qñ exierũt de egypto. Et est figurata locutio ꝑ ꝓsopopeiã: q̃ hz
fieri qñ aliq̃d attribuit᷑ rebꝫ inanimatis q̃d tñ spectat ad res aĩatas. ⁊ s̃ sic
exponit᷑: Mare vidit exercitũ filioꝝ israel ⁊ fugit: dans eis securũ trãsitũ
vt pambularet ipm siccis pedibꝫ. sicut scribit᷑ in Exodo: qñ. xij. tribꝫ israel
ptrãsiuerũt mare rubrũ: tũc. xij. lapides sunt positi iuxta mare in signũ illiꝰ
ꝙ dñs fecit stare aquas iordanis donec ṗpl's ptransisset. Sed metaphori-
ce intelligit᷑ ꝙ mare. i. infidelitas gentiliũ vidit ⁊ euanuit ꝓpter ꝑdicationẽ
sancti Pauli: ⁊ fugit. i. a malicia cessauit ⁊ locũ deo dedit. Sz iordanis. i.
error iudeoꝝ est cõuersus retrorsum. i. multi iudei ꝑ ꝑdicationẽ s'cti pauli
Rex basan.
sunt reuersi ad dñm. Itẽ rex basan erat gigas in corpe: potẽs in regno. ꝑ
quẽ diabolũ intelligimus: q̃ defecit in ꝑdicatiõe b'ti apl'i dei pauli: ⁊ est cõ-
fusus. q: sanctus paulus docuit hoĩes resistere tẽtationibꝫ diabolicis.

¶ In festo purificationis Marie virginis.

Concentu parili hic te maria venerat᷑ populus: te ꝗ pijs colit cordibus.

Generosi abrae tu filia veneranda: regia de dauidis stirpe genita. Sanctissima corpore castissima moribus ꝗ omnium pulcherrima virgo virginum.

Letare mater ⁊ virgo nobilis: gabrielis archangelico q̃ oraculo credula genuisti clausa filium. In cuius sacratissimo sanguine emundat᷑ vniuersitas perditissimi generis: vt promisit deus abrae.

Te virga arida aaron flore speciosa prefigurat maria sine viri semine nato floridam. Tu porta iugiter serata: quã ezechielis vox testatur: maria soli deo peruia esse crederis.

¶ Hoc canticũ in laudẽ ⁊ reuerentiã virginis gloriose canit᷑ in purificationis sue festo. In quo primitiua huius festi cõmendatio ponit᷑ q̃ztũ ad ꝓpheticã dignitatẽ. Sc'do eiusdẽ festi historialis descriptio: cũ eius confe-

cutiua collaudatione. ¶ Ordo. O(maria)virgo(hic populus).i.cōgre-gatio hoīm(venerat).i.honorat te(parili concentu).i. equali z cōcordi cantu(z colit).i.celebrat(te pijs cordib9)scʒ qz (tu es veneranda filia generosi abrae)z hoc q̄ ad eius ꝓgeniē(genita).i.nata(de regia stirpe).i. regali ꝓgenie(dauidis)qz ꝓmissio est facta dauidi q de semine suo nasceret christ9. Et tu maria es(sanctissima).i.purissima z itegerrima(corpe: z castissima).i.pudicissima(morib9)scʒ vita verbo z conuersatione (z pulcherima virgo oīm virginū).i.speciosior cunctis alijs atqʒ formosior virgo. Tunc amplificando laudē virginis gloriose ait:(O mater)iesu christi(z virgo nobilis).i.generosa(letare.i.gaude z exulta(que).s.fuisti(credula archangelico oraculo).i.allocutioni gabrielis archangeli(z genuisti clausa).i.incorrupta(filiū:in cuius)filij(sacratissimo sanguine emundat).i.liberat a culpa(vniuersitas ꝑditissimi generis).i.vniuersuʒ genus humanū(vt).i. sicut vel quēadmodū(deus)omipotēs pater(promisit abrae).s.dictis angelicis. Et tu genuisti filiū tuū iesum christū casta z incorrupta:qui.s.iesus christus totum genus humanū ꝑditū z cōdemnatū redemit suo sanctissimo sanguine: vt ꝓmisit generoso abrae. Et ꝯseq̄nter beatā dei genitricē cōmendat q̄ntū ad mysterialē z ꝓpheticā dignitatē:dicēs(O maria arida virga aaron)scʒ existens(z speciosa).i.formosa(flore).i.p florē(ꝑfigurat).i.signat (te floridam).i.fecundā(nato).i.p filiū tuū(sine virili semine. O maria tu es porta serata).i.clausa(iugiter).i.assidue(quā)portā(vox ezechielis) ꝓphete (testat).i. ꝑdixit(z tu crederis esse peruia soli deo) ¶ Vocabula. Cōcētus nomē quarti ordinis:a verbo cōcino. Vel dicit a con z cantus:quasi cōsimiliuʒ vel plurimoꝝ cantus. Parilis adiectiuū nomen:idē qd̄ equalis. Et dicit a noīe par paris. Vn̄ nota q oīa noīa in ilis que formant a nominib9 ꝓducunt i.pter parilis:qd̄ fit a noīe par. Exempla huius regule sunt puerilis: senilis:anilis:seruilis. Venerat verbū est cōmune:z ꝑcat actionē in pn̄ti. Colo verbū transitiuū multa ꝑcat equiuoce. Vn̄:Agros rus formā superos colit atqʒ parentes. Hic arat:hic habitat:ornat:adorat:amat. Generosus dicit q̄ est de magno genere:vt sunt comites z barones. Archangelicus nomen adiectiuū deriuatū ab archangelus: qui dicit ab archos qd̄ est princeps:z angelus nuncius:q̄si princeps angeloꝝ z nuncioꝝ dei. Oraculū(vt ait Seneca)est diuina voluntas ore hoīs enūciata. Vergil. Mittimus eriphilū scitatū oracula phebi. Sed tu vide Macrobium in somnio scipionis. Credulus adiectiuū note significationis:a verbo credo:qui faciliter credit. Perditissimus ponit hic in suplatiuo gradu. z dr perditus quasi damnatus:sic perditissimus quasi maxime dānatus. Teren. Perditus sum miser ego. Aridus nomen adiectiuū: deriuatū a verbo areo qd̄ est sicco. Inde aresco verbū incohatiuū.i.aridus fio. Et area campus vel planities nō fructuosa:teu.ein hoffstat. Itē locus vbi terunt fruges in horreis. Floridus adiectiuū est a noīe flos. Testat verbū deponens habens actiuā significationē. Peruius idē est qd̄ penetrabilis.z dicit a per qd̄ ꝑcat valde:z via: quasi ꝑfecta via. Et hoc soli deo zc̄.

Regula nominū in ilis.

Oraculū qd sit.

¶ Notabilia. De aaron sciendū q fuit frater moysi:maior natu:z primus iudeorum pontifex fuit. Quod alij quidam cum egreferrent: iussit dominus deus vt z aaron z alij sui suas quisqʒ virgas deferrent in taber-

naculũ dñi: vt miraculo ꝓderet quis esset pontificio dignissimus. Deinde reuersi viderũt virgã aaron flores ꝛ fructus protulisse.

De Ezechiele ꝓpheta.

Ezechiel aũt fuit ꝓpheta: q̃ sic scribit de virgine maria: Cõuerti me ad viã porte sanctuarij exterioris: q̃ respiciebat ad orientem: ꝛ erat clausa. Et dixit dñs ad me: Porta hec clausa erit ꝛ nõ aperiet: vir nõ transibit ꝑ eam: eritq; clausa ꝑn cipi: q2 dñs deus ingressus est ꝑ eam ꝛc. Scdo notandũ ꝙ lr̃a dicit: hic

Iudei mariã nõ colunt.

populus: ad excludendũ pplm iudaicũ. q2 talis populus nõ venerat virginẽ gloriosum. Et q2 in lr̃a dicit: filia abrae: notabis ꝙ btã virgo nõ fuit filia abrae ſm carnis generationẽ: sed tñ ſm linee cõsanguinitatis descensum: q2 ex stirpe abrae genita fuit.

Maria quõ d2 abrae filia

Tertio notandũ ꝙ scribit Malach. ij. Ecce mitto angelũ meũ qui ꝑparabit ante faciẽ tuã: ꝛ statim veniet ad templũ sanctũ suũ dñator dñs: quẽ vos queritis: ꝛ angelus testamẽti quẽ vos vultis. In quib9 verbis tangit huius festi originalis cõmendatio et eius historialis declaratio ac huius festi cõsecutiua collaudatio.

De festo purificationis marie.

Vñ hoc festũ purificationis btẽ virginis marie habuit originẽ a festo cõceptionis ꝛ natiuitatis. q2 si beata virgo nõ fuisset cõcepta nõ fuisset nata: ꝛ si nõ fuisset nata nõ fuisset purgata. ꝛ ideo ad ipsius cõceptionẽ deus misit angelũ suũ dicens ad eam: Spũssanctus supueniet in te ꝛc. Quib9 verbis ipsa consensum adhibuit dicẽs: Fiat mihi ſm verbũ tuũ.

De angelo.

Et ꝑ angelũ intelligitur spũssanctus missus in terrã: q̃ ꝑparauit viã ante faciẽ christi venientis. ex q̊ spũsctũs ferebat sup aquas ante creationẽ mundi: ꝛ corda ꝓphetarũ irrigauit. ꝛ virtute illius missus est gabriel angelus: vt ꝑ3 Luc. j. Vel per angelũ intelligit sanctus ioannes baptista: q̃ preiuit ꝛ q̃ ꝑcursor dñi appellat.

Tẽplũ christi triplex.

Quarto notandũ: triplex est templũ ad qd christus veniebat. Primũ est originale corpus: ad qd venit tpe incarnationis sue. Et btã virgo ẽ vocata templũ dei. Vñ Grego. Domus pudici pectoris templũ repente fit dei. Secundũ tẽplũ ad qd christus venit fuit materiale: ex lignis ꝛ lapidib9 cõstructũ. Et hoc fuit tpe purificationis btẽ virginis marie. Tertio venit ad templũ spũale quã inhabitat: ꝛ intrat corda fideliũ. vñ apls ad Corin. Templũ dei sanctũ est: qd estis vos. Et de tẽplo materiali intelligit dictũ ꝓphete Malachie: de q̊ s. Quia idẽ dñs q̃ ꝑsentatus est i tẽplo: ille est angelus qui in veteri testamẽto ꝑfiguratus est in nube. Sed in nouo est ꝑfiguratus in speculo ꝛ relucentia.

De figuris testamenti.

Nã legit in Exo. postq̃ fabricata erat arca testamẽti reclusit moyses in ea verũ mannã ꝛ virgã aaron ex ꝑcepto dñi: etiã tabulas legis. Hec tria erant figure noui testamẽti. q2 ꝑ tabulas legis intelligit deus pater. q̃ dedit legẽ moysi. Per manna verũ intelligit filius: q̃ est verũ manna qd de celo descendit. Sed ꝑ virgã aarõ designat spũsctũs: virtute cui9 descendit de celo inter virgas: et qui fecit florere virgã aaron.

Mysterium trinitatis

Vel ꝑ virgã intelligit castitas: q̃ cõclusa fuit in beata virgine: q̃ ꝑ celestẽ castitatẽ in multis locis collaudat:

De salutatione angelica.

Quinto notandũ de salutatione Gabrielis: ꝙ deus om̃ipotẽs misit de celo btẽ virgini ꝑ angelũ gabrielem suauissima verba: sc3 Aue maria gr̃a plena dñs tecũ. Et qñ illa verba insonuerunt auribus beate virginis: ipsa statim ꝑbuit cõsensum ꝑ virginitatis hospitium vel humilitatis dicens: Ecce ancilla dñi ꝛc. In qua voce per spiritũsanctũ concepit iesum christũ: ꝛ portauit in vtero. quoniã expleto tpe peperit saluatorem mundi: nobis omnib9 ad salutem.

Et tūc impletum est quod dixit Gregorius: Descēdit de celis missus ab arce patris. Et iterum: Beata es virgo maria: que credidisti dño: quoniā in te perficient̄ que dicta sunt tibi per angelū. Unde per illud verbū aue plures sunt salutati. Primo tres Marie. s. salome iacobi ꝛ magdalene: q̄n de nocte quesierunt christum. tunc christus apparuit eis dicens. Auete: ꝛ hoc propter maiorem leticiā. Secundo beata virgo maria fuit salutata h̄ verbo: vt diximus. Tertio per illud verbum christus fuit salutatus: vt patet in eius passione q̄n dicit̄: Aue rex iudeorū: aue rabbi. Et hoc propter maiorem contumeliā: vt mediante illa contumelia liberaret nos ab eterna damnatione. De nobilitate aūt virginis marie patet: quia filia principis est ꝛ mater regis omniū regum. Un̄ Hieronymus: Quis nobilior est matre dñi: quis splendidius ea: que splendorem elegit ꝛ genuit eterne glorie. O nobilissima nobilissimi principis filia: q̄s pulchri sunt gressus virtutum tuarū in calciamentis tuis bouinis seu hircinis: sed aureis aurea charitate ornatis. Nam aureus amor marie ad deum ꝛ aureus amor ad proximū quasi duo calciamēta quib9 pedes affectuū eius inuncti oleo ornati erāt.

De ṽbo aue.

De nobilitate marie.

Ultimo notandū q̄ in littera tangunt̄ due historie. Prima cū dicit̄: Te virga arida aaron. Nam legit̄ in Exodo: quādo ex duodecim tribus israel esset eligendus vnus qui preesset tabernaculo per annū: tunc in templo dei erant posite duodecim virge aride. quaꝝ vna fuit ipsius aaron: q̄ vna nocte floruit ꝛ amigdala produxit: licet arida fuisset. Et recte sicut hoc fuit contra naturā: sic beata virgo deum omnipotentē sine corruptione virginitatis produxit. Item p̱ virgam istā potest intelligi virga p̱ quā moyses duxit populū israeliticū p̱ mare rubrū: ꝛ mediante qua aquā de lapide percussit. quia sicut talis virga populū israel a iugo pharaonis deduxit: sic beata virgo maria a mutis tribulationibus liberauit: ꝛ adhuc liberat. Similiter sicut lapis ꝯtra naturā aquā dederat: sic beata virgo sup̱naturaliter filiū procreauit. Secunda historia tangit̄ in lr̄a cum ait: Tu porta iugiter serata. Un̄ sciendū q̄ circa finem libri Ezechielis scribit̄: Postq̄ Ezechiel descripsit dñm deū: ꝛ vidit aquā egredientē a latere dextro templi: vidit etiā partē occidentalē q̄ respiciebat sancta sanctoꝝ. Et ibi vidit aliquid egredi p̱ portam: ꝛ audiuit vocem dicentē: Hec porta clausa manet ꝛ nō aperiet̄: quia dñs ingressus est p̱ eam. Per hanc ergo portā figurat̄ virgo gloriosa: per quā ingressus est dñs ipsa clausa p̱manente ꝛ incorrupta. Sup̱ quo verbo dicit Hieronymus: In gloriosam portā ezechielis rex glorie intrauit: dū voce gabrielis eam fecundauit ꝛc.

De aaron ꝛ eius virga.

De porta ezechielis.

Sed tu tamen matris virtutū dum nobis exemplū cupisti cōmendare: subisti remediū pollutis statutū matribus.

Ad templum detulisti tecum mundandū qui tibi integritatis decus deus homo genitus adauxit intacta genitrix.

Letare quā scrutator cordis ac renum probat proprio habitatu singulariter dignam sancta maria.

Exulta cui paruus arrisit tunc maria: qui letari omnibus ⁊ consistere suo nutu tribuit.

Ergo quiq; colimus festa paruuli christi propter nos facti: eiusq; pie matris marie: Si non dei possumus tantam exequi tardi humilitatē: forma sit nobis eius genitrix.

Laus patri glorie: qui suū filium gentibus ⁊ populo reuelans israel nos sociat. Laus ei⁹ filio: qui suo sanguine nos patri reconcilians supernis sociauit ciuibus. Laus quoq; sancto spiritui sit per euum.

¶ Hic describit̄ huius festi historialis dignitas. Et est talis. ¶ Ordo O btā virgo scȝ licet fueris incorrupta (tn̄ subisti) p subiuisti (remediū) scȝ purificationis (statutū) .i. institutū (pollutis matrib⁹) .i. imundis (dū tu cupisti) p cupiuisti ꝑ syncopā: hoc est voluisti (cōmendare) .i. pbere (nobis exemplū matris virtutū) .i. humilitatis. Et tu existens intacta dei genitrix (detulisti tecū ad templū) scȝ puerū tuū (mundandū) .i. purificandū: (qui) .s. puer (genitus deus ⁊ homo adauxit) .i. augmētauit (tibi) gloriose virgini (decus) .i. honorē (integritatis) .i. virginitatis tue. Vn̄ ad amplificandū laudē virginis dicit (O maria letare) .i. gaude (quā) scȝ deus existēs (scrutator) .i. inspector ⁊ inuestigator (cordis) .i. cogitationū (⁊ renū) .i. oīm interiorꝝ (pbat) .i. elegit (singulariter) .i. specialiter (dignā sanctā mariā ꝓprio habitatu) .i. habitaculo. Et tu o sancta maria (exulta) .i. gaude (cui paruus) scilȝ filius (arrisit) .i. risu spūali applausit .s. tpe infantie sue (qui) christus fili⁹ (tribuit) .i. cōcedit (suo nutu) .i. voluntate (omnib⁹) .s. rebus (cōsistere) .i. esse ⁊ letari ac viuere. (Ergo quiq;) .i. quicūq; nos (colimus (festa paruuli christi facti ꝓpter nos) .i. q̇ factus est paruulus ꝓpter nos: ⁊ festa (marie eius pie matrꝭ: si nos tardi) ⁊ pigri ꝓpter fragilitatē humane nature (nō possumus exeq̇) .i. ꝑficere (tantā humilitatē dei: tamen genitrix eius) .i. mater christi (sit nobis forma) .i. exemplū scȝ humilitatis: ⁊ discam⁹ humilitatē exercere. Vn̄ cōmendat beatā virginē penes ꝯsecutiuā collaudationē: q̄ est respectu trinitatis ⁊ ꝑsonaꝝ eius: dicēs (Laus) scȝ sit (patri gl'ie) .i. deo oīpotēti (q̇) pat̄ (reuelans) .i. manifestās (suū filiū gētib⁹) .i. gētilib⁹ (⁊ ꝓpl'o) iudaico (sociat) .i. cōiungit nos (israel) .i. sanctis ⁊ angelis suis in celo. (Laus) sit (filio ei⁹) scȝ patris (qui) fili⁹ (cōcilians) .i. ꝯcordās (nos patri suo sanguine: sociauit nos supnis ciuib⁹) .i. angelis ⁊ celū inhabitātib⁹. (⁊ laus sit spūiscrō ꝑ euū) .i. eternaliter ⁊ ꝑ eterna secula. Amē. ¶ Vocabula. Cupisti ⁊ subisti ꝑ syncopā dicunt̄ a subeo ⁊ cupio verbis. Pollutus adiectiuū nomē est a verbo polluo .i. maculo: qd̄ vlteri⁹ dr̄ a cōiunctione porro ⁊ verbo luo is. Scrutari est inquirere vel ꝑficere. Ps̄. Scrutās corda ⁊ renes de⁹. Item scrutamini scripturas .i. inq̇rite. Habitatus nomē q̄rti ordinis: deriuatū a verbo habito: ⁊ s̄cat māsionē. Singulariter est aduerbiū qualitatis.

Exulto verbũ freq̃ntatiuũ ab exilio: qđ fit ab ex ꝛ salio: ꝛ ponit̃ p' gaude-
re. Cõsistere verbũ substãtiuũ: lȝ impurũ. qꝛ vltra actũ essendi aliq̃d con
notat. Et habet cõstatui in p̃terito p̃fecto. Nutus est motus capitis. ꝛ ac
pit̃ p voluntate affirmandi vel negandi. Fit aũt a verbo nuo: a q̊ ꝛ nutare
freq̃ntatiuũ. Quicꝫ est nomẽ habẽs secundã declinationẽ ꝓnois. Pos-
sum verbũ anomalũ: cõpositũ a noie potes ꝛ verbo sum. Exeq̊r verbum
deponẽs ab ex ꝛ sequoꝛ: idẽ qđ p̃ficere. Sed hic accipit̃ ꝓ suo simplici scȝ
sequi. Tardus đꝛ piger in agendo: cui opponit̃ festinus. i. velox. Pater
glorie đꝛ vel qꝛ summã gloriã hȝ: vel qꝛ gloriã dat sanctis: vel qꝛ dignissi-
mus est oĩ gl̃ia. Israel interp̃tat̃ vir vidẽs deũ: ab is qđ est vir: ꝛ ra vidẽs
ꝛ el deũ. Et ponit̃ hic ꝓ cetu bonoꝝ ꝛ ꝑpl'o fideli: licet al's sit nomẽ regio-
nis indeclina. femi. gene. Velare est velo tegere. Reuelare est auferre ve
lũ ꝛ manifestare vel denudare: ꝛ ꝓducit ue. ¶ Notabilia De festo puri
ficationis sciendũ: ꝙ hec lr̃a tangit puritatẽ virginis glorioſe. qꝛ lex statu
ta est pollutis matribꝫ semꝑ post partũ. xl. die purificari: vt ptȝ Leui. xij. ꝙ
mulier q̃ filiũ generaret suscepto semine sex septimanis esset immunda a
cõsortio hoĩm ꝛ ab ingressu templi. Si ꝑo generaret filiã. xij. septimanis
maneat extra tabernaculũ: qꝛ immundũ est corã dño. Sed tñ hec lex in be
ata virgine nõ viguit: quare purificatione nõ indiguit. Et' q̃uis btã vir-
go generauit sine semine: purificari tamẽ voluit. Hoc tñ humilitatis cau
sa factũ fuit: ꝛ nõ causa necessitatis. qꝛ beata virgo generauit sine susce-
pto semine: ergo fuit soluta a tali ꝯsuetudine ꝛ lege. Si em̃ purus ex hu-
militate voluit purificari: q̃nto magis impurus q̃ hȝ matrẽ purificandaȝ.
Vñ Lucas euãgelista bñ declarat eiꝰ purificationẽ dicẽs: Postq̃ȝ imple
ti sunt dies purgatiõis eius ẜm legẽ moysi tulerũt eũ in hierl'm: vt sisterẽt
eũ dño. vt scriptũ est in lege dñi: ꝙ omne masculinũ primogenitũ vocabit̃
sanctũ. i. sanctificat̃ dño. Et inde est ꝙ in veteri testamẽto parẽtes in ma-
ioꝛi reuerẽtia ꝛ dilectione habebãt ꝑmogenitos q̃ȝ alios natos. Triplex
aũt ratio est quare lex p̃cepit: vt. xl. die puer in tẽplũ debet deferri ad puri
ficandũ. Prima: vt p h̃ intelligeret̃ sicut puer in. xl. die ducit̃ in tẽplũ mate
riale: sic. xl. die aĩa in corpus tanq̃ȝ in tẽplũ suũ infundit̃. Scđa rõ. qꝛ sicut
xl. die anĩa corpi infusa ab ipso corpe maculat̃: sic. xl. die templũ inducta ꝑ
ostia a macula purgat̃. Tertia causa est. vt ꝑ hoc detur intelligi: vt illi me
rent̃ tẽplũ dei ingredi q̃ decẽ p̃cepta cũ fide q̃ttuoꝛ euangelistaꝝ volũt ob
seruare. qꝛ ꝑ q̃dragesimũ tẽpus itelligunt̃ q̃ttuoꝛ euãgeliste ꝛ decẽ p̃cepta:
mõ q̃ter decẽ sunt. xl. ꝛ in illis p̃ceptis ꝛ euãgelijs puer debet emundari.
Que aũt est rõ ꝙ si femella generat̃ tũc tp̃s duplicari debȝ? Hoc iđ fit. qꝛ
sicut corpus ipsiꝰ viri. xl. die organizat̃ ꝛ ꝑficit̃: sic corpus ipsiꝰ mulierꝫ in
lxxx. die ꝑficit̃. Sed rõ theologoꝝ est: qꝛ mulier plus peccauit q̃ȝ vir: ideo
ipsius miserie debẽt duplicari in vtero matris: silr̃ ꝛ pena. Hinc btã virgo
cõmẽdat̃ rõne incolatus christi seu inhabitatiõis. vñ Dauid: Hic habita-
bo: qm̃ elegi eã. Et Eccle. Qui creauit me req̃euit in tabernaculo meo.
Et etiam ratione allocutionis ꝛ arrisionis: arrisit em̃ ei paruulus. Vñ in
dubio est si christus aliquando risit in hoc mundo: an nõ. Et videt̃ ꝙ sic ꝑ
litterã textus. In oppositũ est Sapiẽs ĩ ꝓuer. vbi đt: Risus fit ĩ stulticia.
Sed nefas est ip̃m christũ dicere stultũ. Silr̃ Augusti. ait: Christũ fle-

De purificationis lege

Triplex rõ purificatiõis

Si christus riserit.

Risus duplex.

uisse lego: risisse ꝟo nunꝗ. Ad qđ dicendū ꝙ duplex est risus. Quidā corporalis: qui causat in exteriorib' ꝓpter aliqđ vanū delectabile: q² admiratio est causa risus. De quo risu dicit sapiēs. Alius risus est spūalis. ⁊ est ꝗdā institutio excitans animū ad gaudendū. ⁊ de tali risu dicit hic. Unde Anshelmus: Qñ btā virgo faciē filij sui aspexit: tūc maxima delectatione ⁊ spūali gaudio replebat ita ꝙ risit. Sic etiā cōtigit christū risisse. Secundo notandū ꝙ in historia purificationis dicit: Obtulerūt ꝓ eo par turturū aut duos pullos columbaꝝ. Hec eñ erat pauperū oblatio: vt habet Leuit. xij. Uñ ꝓprietates turturis habent in his metris. Alta petit turtur: cantādo gemit moriens vir: Nunciat: caste viuit solaqꝫ morat: Pullos nocte fouet: mortē ouorūqꝫ refutat. Sed ꝓprietates columbe cōtinent in his versib'. Grana legit: sociata volat: cadauera vitat: Felle caret: plangit sociū: que postula tangit. Dat petre nidum: fugit hostē flumina nisum. Rostro nō ledit: geminos pullos bene nutrit. Sꝫ si ꝗs diceret: quare nō emit agnellū: cū magi ei munera ⁊ aurū obtulerūt? Rñdet Damascenus: ꝙ beata virgo Maria hec munera pauperib' erogauit: vel ꝓpter peregrinationē in egyptū ꝓuide cōseruauit. Uñ dicit glo. ꝙ tres oblationes facte sunt ꝓ dño. Prima a parentib': de qua dictū est. Secūda de auibus. Tertia in cruce ꝓ nobis omnib'. Prima ostendit eius humilitatē: q² dñs legis subiecit se legi. Secūda oñdit eius paupertatē: q² paupis oblationē fecerat. Tertia oñdit eius charitatē: q² ꝓ pctōrib' sacrificauit in cruce. Uñ nota ꝙ p̄sens festū triplici noīe noīat. Primo purificationis: q² in ipso btā virgo legē purificationis adimpleuit: ꝗ tñ nunꝗ maculata fuit. Scđo vocat hipopanti. i. p̄sentatio: q² in illo festo christus fuit p̄sentatus in templū. Et dicit ab hipos qđ est sub: ⁊ pan totū: ⁊ timor. q² illud festū est solēniter celebrandū sub timore pctōꝝ: q² ille pctā timuit qui nunꝗ pctā pegit. Tertio vocat obuiatio: q² anna ⁊ symeon obuiauerūt se in tēplo. Etiā vocat candelare: q² in illo festo amici ⁊ cognati cereos ardentes in manib' tenuerunt. Qđ nomen adhuc hodie chartusij tenent: vt singulis festiuitatibus summis hoc nomen imponāt.

De trib' oblationib' dñi

Tria nomīa huius festi.

De trinitate ⁊ humilitate.

Notandum tertio ꝙ in hac lr̄a coīter tota trinitas cōmendat. ꝑ hoc ꝙ innuit vnū esse deū in essentia: ⁊ trinum in ꝑsonis. vt attestat btūs Grego. dicens: Te vnū in substantia ⁊ trinū in ꝑsonis veneremur. Uñ hortat nos ad humilitatē: q² ꝑ eā virgo maria meruit fieri mater celestis dñi. quare Grego. ait: Quanto tu es humilior: tanto deo p̄ciosior. Sic Berñ. Uerus humilis vult vilis reputari: ⁊ nō humilis p̄dicari. Scribit eñ in topicis: Sicut ꝓpositū in ꝓposito: ita oppositū in opposito. Ex ꝗ sequit: sicut superbia est initiū oīm vitioꝝ: sic ecōuerso humilitas est initiū oīm virtutū.

Quare lumina portant.

Ultimo notandū ꝙ lumina triplici rōne portant in hoc p̄senti festo. Prima est ad remouendū antiquoꝝ errorē ⁊ malā ꝯsuetudinē. Olim eñ candelas incensas ad honorē martis ꝗ est de' belli: oī anno rome illumīabāt: vt filijs suis victoriā sup inimicos ꝯcederet. sꝫ q² tal' ꝯsuetudo ī meliorē ē cōmutata: iō chrīani ī honorē inclyte matr' semel ī anno ecclesiā illustrāt. Scđa rō: q² symeō iust' ⁊ btā anna cū maria filia ⁊ spōso ioseph ac altera anna ꝓphetissa venerabilem fecerunt ꝓcessionem quando dominū in templum presentauerunt. Sic ⁊ nos simili modo faciemus: cereos in manu portando ad virginis Marie ⁊ filū eius honorem.

Tertia ratio: quia cera repsentat carnē christi quā sumpsit de virgine pura. Sed liciniū vel ligmen aut filum conuolutū in cera: designat animam christi candidissimā latentē in carne humani corporis christi. Sed ignis repsentat diuinitatē ⁊ amorē: quo ipse deus facit ardere corda nr̄a in amore eius. Unde dꝛ: Hanc in honore pie candelā porto Marie. Accipe per ceram carnē de virgine verā. Per lumen numen maiestatisqꝫ cacumen. Sic mystice si volumus placere deo: debemus gerere illa tria in nobis: fidem veram: actionē bonā ⁊ rectā intentionē. qꝛ sicut candela extincta dicitur mortua: sic fides sine operibꝰ. Sed lumē designat intentionē bonā in corpore humano occultatā. Sed ignis representat desideriū ad vitā eternam. Uide Rationale diuinoꝝ.

¶ In die sancto pasche.

Laudes saluatori voce modulemur supplici. Et deuotis melodijs celesti dn̄o iubilemus messie.

Qui seipsum exinaniuit vt nos perditos liberaret homines. Carne gloriā deitatis occulens pannis tegitur in presepe.

Miserās precepti transgressorem pulsum patria paradisi nudulum: Joseph marie symeoni subditur.

Circumciditur ⁊ legali hostia mundatur vt peccator: nostra qui solet relaxare crimina.

Serui subijt manus baptizandus: ac perfert fraudes tentatoris: fugit persequentiū lapides.

Famem patitur: dormit ac tristatur: ⁊ lauat discipulis pedes deus homo summus humilis.

Sed tamen inter hec abiecta corporis eius deitas nequaꝗ̄ quiuit latere: signis varijs ⁊ doctrinis prodita.

Aquā nuptijs dat saporis vinei: cecos oculos claro lumine vestiuit: lepram luridam tactu fugat placido.

Putres mortuos suscitat: membraqꝫ curat debilia: fluxū sanguinis constrinxit: ⁊ saturauit quinqꝫ de panibus quinqꝫ milia.

In festo sctõ pasche.

**Stagnũ peragrat fluctuans ceu siccũ littus: ventos se-
dat: linguam reserat constrictam: reclusit auras priuatas
vocibus: febres depulit.**

¶ Hec sequentia decantari solet in die sctõ pasche. Que diuidit̃ in q̃ttuoꝛ
Nã primo autoꝛ incitat nos ad reddendũ deo laudes ⁊ gratiaꝝactiones:
subiungendo penas ⁊ miserias quas chꝛistus verus deus in h̃ mũdo pas-
sus est. Scd̃o oñdit miracula ꝑ ip̃m gñaliter facta. Tertio docet ꝙ nõ ob
stantibꝫ istis tã multis ⁊ p̃clari miraculis cõpꝛehensus tñ est ⁊ moꝛte tur-
pissima cõdẽnatus. Ultimo quõ a moꝛte resurrexit: et ex ꝯseq̃nti quõ nos
illo die resurgẽti dño cõgaudere debemus. Dicit ergo sic. ¶ Oꝛdo.
Nos chꝛistiani (modulemur).i. decantemus (saluatoꝛi).i. creatoꝛi nr̃o (lau-
des).i. reuerẽtias cõdignas ⁊ grãꝝactiones (supplici voce).i. deuotis orati
onibꝫ (⁊).i. etiã (iubilemus).i. iubilare debemus (celesti dño messie).s. chr̃o
regi celoꝝ q̃ messias interp̃tat̃ (deuotis melodijs).i. dulcissimis cãticis cũ
humilitate (qui).s. chꝛistus (exinaniuit).i. humiliauit (seip̃m) in coꝛꝑe huma
no assumẽdo carnẽ ⁊ substantiã nostrã (vt).i. q̃tinus (liberaret).i. redimeret
nos (ꝑditos) dãnatos (hoĩes).i. pctõꝛes (occulens).i. abscondens (gloꝛiã).i.
magnificentiã (deitatis).i. sue diuinitatis (carne).i. in coꝛpoꝛe humano. vñ
(tegit̃).i. inuoluit̃ postea (pannis).s. ⁊ caligis ipsiꝰ ioseph.s. positus (in p̃se-
pe).s. ante bouẽ ⁊ asinũ. (Qui miserans).i. misertus est (p̃cepti).i. mandati
(transgressoꝛẽ) scꝫ adam (pulsum).i. eiectũ (nudulũ).i. nudo coꝛꝑe (a patria
paradisi).i. de regno celesti: qui (subdit̃ ioseph).i. viro marie: ⁊ (symeoni) iu-
sto ꝓphete: ac (marie) scꝫ genitrici sue. nã illoꝝ triũ manibꝫ fuit tractatꝰ dñs
(Circũcidit̃).i. patiebat̃ etiã circũcisionẽ (⁊ mundat̃) i. ad mundandũ du-
citur (legali hostia).i. oblatiõe cõsueta (vt).i. sicut (pctõꝛ) scꝫ quales sumus
nos oẽs (qui) chꝛistus dñs (solet tñ relaxare).i. dimittere (nr̃a crimina).i. pec
cata cõmissa. Et (subijt).i. subiuit (manus serui) scꝫ ioannis baptiste (bapti-
zando).i. dũ baptizat̃ ab eo (⁊ ꝑfert).i. sustinet (fraudes).i. insidias (tẽtato-
ris) scꝫ diaboli in deserto (⁊ fugit) scꝫ chꝛistus dñs (lapides).i. saxa (ꝑseq̃n-
tiũ) iudeoꝝ inimicoꝝ eius. Et (patit̃).i. sustinet (famẽ).i. esuriẽ (⁊ doꝛmit) scꝫ
coꝛꝑaliter vt hõ (ac).i. etiã (tristat̃).i. doluit ꝓpter moꝛtẽ sibi futurã iamiam
ĩminentẽ (ac ipse deus summus).s. chꝛistus deus verus existẽs (hõ humil̃)
q̃tũ ad humanitatẽ (lauit).i. purgauit (discipulis).i. ap̃lis suis (pedes) eoꝝ.
Et lꝫ chꝛistus tot penas sustinuit in h̃ mũdo: vt tactũ est (sꝫ tñ deitas).i. di-
uinitas (eius) chꝛisti (nequaq̃).i. nullatenꝰ (quiuit).i. potuit (latere).i. occul-
tari (inter hec abiecta).i. inter has miserias (coꝛꝑis) scꝫ humani vel chꝛisti
(ꝑdita).i. manifestata (varijs signis).i. miraculis (⁊ doctrinis).i. p̃dicatiõibꝫ
Exẽpli grã (in nuptijs).i. in cõuiuio marie magdalene ⁊ ioãnis euãgeliste
in chana galilee.i. in villa illiꝰ regiõis iudaice (dat).i. fecit exhiberi (aquã)
scꝫ infusam hydrijs.i. vasis terreis (vinei saporis).i. hr̃e saporẽ vini optimi
⁊ (vestiuit).i. donauit (cecos oculos claro lumine).i. clara visione: ⁊ (fugat)
.i. amouet (luridã lepꝛã).i. immundã (placido tactu).i. miti. nã lepꝛa hoꝛri-
dã ⁊ scabꝛã cutẽ efficere solet atq̃ inequalẽ: quã dñs politã reddidit solo

tactu. Et (suscitat).i.resurgere facit (putres mortuos).i. immūdos defunctos (⁊ curat).i.sanat (debilia).i.paralytica membra ⁊ luxata (atq; cōstrinxit).i.sedauit (fluxū).i.riuū sanguinis scȝ mēstrui muliebris nimij: quā patiunt infirmitatē male habitudinis femine (⁊ saturauit).i.cibauit (q̇na milia) scȝ hominū eū sequentiū (de q̇nq; panib⁹) scȝ ordeaceis (⁊ peragrat).i.ꝑtransit ⁊ ꝑambulat (stagnū).i.mare (fluctuans).i.inundans (ceu).i.sicut (siccū littus).i.quasi terrā (⁊ sedat).i.mitigat (ventos).s.impetuosos ⁊ tēpestates tranquillat (⁊ reserat).i.soluit (constrictā linguā).i.ligatā loquelā (⁊ reclusit).i.aperuit (aures priuatas vocib⁹).i.surdas ⁊ obturatas nulli sermoni peruias (⁊ depulit).i.fugauit (febres) tales infirmitates (vocibus).i. solo verbo. Qui effectus signorum leguntur passim in textu euangeliorum dominicalium.

¶ Vocabula. Modulari s̄cat varijs tonis ⁊ vocib⁹ canere. Ouidius: Pastor inequali modulat arundine carmē. Inde modulus s̄cat talē cantum ⁊ vsum cantandi. Melodia aūt idē qȯ melos vel dulcis cantus. Jubilare s̄cat letari ⁊ deo gratias decantare cū vocum ꝓlatione. Messias hebraice dicit christus. De quo noie vide Ficinū de christiana religione. Exinanire format a noie inanis: ⁊ s̄cat euacuare aut vacuū facere ⁊ inanem. vn̄ ꝑ humiliare capit: qn̄ q̇s se omni bono euacuat: ⁊ se nihilū reputat. Occulo is ere.i.abscondere. Inde occultus.i.secretus ⁊ occultatus. De quo verbo plura Beroaldus noster in principio cōmentarioꝝ suoꝝ ī Propertiū. Miserari est idem qȯ misereri: sed regit accusatiuū. Vergilius. Dij iouis in tectis iram miserant inanem. Nudulus diminutiuū est a nudus: sicut nidulus a nidus: modulus a modus. Hostia dicitur oblatio: ⁊ proprie que fit vt hostes vincantur. Ouidius. Hostibus a domitis hostia nomen habet. Seruus est qui habet dominū: nec sui iuris est: cum non sit liber. Nam qui precio conductus est dicitur minister mercēnarius.

Nota in historijs sepe ponitur presens tempus pro preterito causa elegantie. vt hic: famem patitur ⁊c̄. Perfero significat pati. Sed prodo quasi porro.i.procul do ⁊ manifesto. Hinc proditor dicitur qui celatum prodit ⁊ secreta aperit: qualis erat Judas scariothis. Vineus dicitur quasi pertinens ad vinum: vt sapor vineus.i.vini. Luridus.i.turpis aut valde pallidus: obscurus: tenebrosus ⁊ sordidus. qualis est mortui color. a nomine lura. Putris est idem quod putridus. Inde putredo: sicut a dulcis dulcedo. Vergilius. Vere nouo zephyro putris se gleba resoluit.

Constringere est colligare vel compescere. Inde constrictus.i. colligatus. Peragro significat transeo: quasi per agrum eo. Et est media correpta. Ceu significat sicut: sed seu idem est qȯ siue. Sedare est placare ⁊ mitigare: quasi facto sedare. Recludere est aperire. Vergilius. Ipse iubebatur tristes recludere portas. Cuius contrarium est serare: quod significat claudere ⁊c̄.

¶ Notabilia. Si adam non fuisset transgressus mandatum: nunq̄ fuisset esuries: nec fames: nec timor: nec languor: neq; vlla infirmitas in mūdo. sed omnes istas penas contraximus per lapsum ade. Sed misericors deus istas penas cū alijs quoq; peccatoribus eque sustinere voluit: vt lateret diabolo ꝙ esset verus de⁹: q꞉ natura diuina impassibilis est. ⁊ etiā iō

Quare chr̄s penas patiebatur.

vt ostenderet hominibꝫ q͛ esset verus homo: ideo sustinuit penas q̃ nunq̃ꝫ cõtraxit culpam. Et ergo in omĩbꝫ penis christus magis sustinuit q̃ꝫ vnq̃ꝫ aliquis homo purus: absq̃ꝫ eo q͛ peccare nõ potuit. Tũc ibi pfert fraudes Vñ postq̃ꝫ christus ieiunauit q̃draginta diebꝫ ⁊ noctibꝫ: cogitauit diabolus q͛ hoc purus homo facere nõ potuit: ergo cogitauit q͛ esset deus. Sed cũ postea esuriit: iterato cogitauit demon q͛ nõ esset deus: q̃ꝛ in deũ nulla cadit imperfectio aut pena. Et quia tota scientia demonũ turbata est in isto facto: missus est lucifer magister eoꝝ qui decepit adã in paradiso: vt etiã deciperet christũ. Et tentauit eum in tribus: scꝫ gula: auaricia ⁊ vana gloria. In gula tentauit eũ in deserto dicens: Si filius dei es dic vt lapides isti panes fiant. Cui christus rñdit: Nõ in solo pane viuit homo: sed in oĩ verbo dei. Per hoc innuit q͛ corpus nutrit cibo: aĩa aũt cibo spũali.s. verbo dei. Uidens aũt hoc diabolus q͛ eum decipere nõ potuit: tentauit eum secũdo dicens: Si filius dei es: mitte te deorsum ⁊ nõ ledas te. q̃ꝛ scriptũ est: Angelis suis mandauit deus de te: vt custodiãt te in omnibꝫ viis tuis ne offendas ad lapidẽ pedẽ tuũ. Cui christus: Non tẽtabis dñm deũ tuũ. Uidens aũt demon nec se ita posse vincere: ad tertiũ venit dicens: Ecce oĩa regna hec tibi dabo: si cadens in terrã adoraueris me. Tunc christus sibi cũ indignatione rñdit dicẽs: Uade retro sathanas: dñm deũ tuũ adorabis ⁊ illi soli seruies. Vñ sic magis de christo dubitauit. Ultio ostendendo humilitatẽ saluatoris qñ lauit discipulis pedes: voluit innuere q͛ quanto quis maior tanto magis tenet se humiliare. vt ipse ait: Uos vocatis me magister ⁊c. sic alter alterius debetis lauare pedes: exemplũ eñ dedi vos vt ⁊ vos ita faciatis.

Christus tẽtatur in tribꝫ a demone.

Post hec mira miracula taliaq̃ꝫ Sponte sua cõprehenditur ⁊ damnatur.

Et se crucifigi non despexit: Sed sol mortem eius non aspexit.

Illuxit dies quam fecit dominus. Mortẽ deuastans vt victor suis apparens dilectoribꝫ viuus.

Primo marie: deinde apostolis: docẽs scripturas: cor aperiens: vt clausa de ipso reserarent.

Fauent igitur resurgenti christo cuncta gaudiis: flores segetes rediuiuo fructu vernant: ⁊ volucres gelu tristi terso dulce iubilant.

Lucẽt clarius sol ⁊ luna morte christi turbida: tellus herbida resurgẽti plaudit christo que tremula eius morte se ca

suram minitat.

Ergo die ista exultemus: qua nobis viam vite resurgens patefecit iesus.

Astra solum mare iocundentur: ꝛ cuncti gratulenť in celis spiritales chori trinitati. Amen.

¶ Hic autor ostendit quõ christus nõ obstantibꝫ multis preclaris miraculis que fecit in hoc mundo: cõprehensus fuit ꝛ damnatus. Dicit ergo sic. ¶ Ordo. (Post hec mira).i. admiranda (ꝛ talia) scꝫ impossibilia q̃si (miracula).i. signa (cõprehendiť).i. arripiť) scꝫ christus a iudeis (sua sponte).i. ꝓpria voluntate (ꝛ damnať).i. iudicať ad morte͂. (Et nõ despexit).i. nõ contempsit (se crucifigi).i. cruce suspendi (sed sol nõ aspexit).i. nõ vidit (morte͂).i. necem ꝛ obitũ (eius) scꝫ christi: ꝛ obscuratus est dies scꝫ mortis eius ꝑ ecclypsim qñ tenebre facte sũt. (Et dies) venerabilis pasche (illuxit) i. claruit ꝛ ortus est (que͂) die͂ (fecit).i. sacrauit (dñs) deus omnipote͂s (deuastans).i. destrue͂s (morte͂).i. nece͂ corporale͂: ꝛ ipse existens (victor).i. triũphator (apparens).i. manifestat se (viuus).i. viuens (suis dilectoribꝫ).i. amicis eũ diligentibꝫ. Nam (primo apparuit marie) scꝫ matri vel magdalene (dehinc).i. postea (aplis) scꝫ omnibꝫ cõiunctim atqꝫ diuisim (doce͂s eos scripturas).i. ꝓphetias (ꝛ aperie͂s cor).i. intellectũ eoꝝ (vt reserarent).i. manifestare͂t (de ipso clausa) i. secreta necdũ patefacta omnibꝫ. Vñ nos ad exultandũ incitat dicens: Nos christiani merito debemus gaudere christo resurgenti: qꝛ oe͂s creature cõgaudent christo. Dice͂s igiť (Cuncta).i. oĩa entia mũdi (fauent) i. cõgaudent (resurgenti christo).i. filio dei qui a mortuis resurrexit (gaudijs).i. diuersis leticijs (flores).i. rose (ꝛ segetes).i. semina (vernãt).i. florent ꝛ crescunt (rediuiuo fructu).i. iterũ renasce͂ti ꝛ pullulanti (ꝛ volucres) scꝫ celi ac aeris (iubilant).i. canunt (dulce).i. dulciter ac suauiter: ꝛ hoc (terso).i. remoto ꝛ absterso (tristi gelu).i. frigore q̇ tristiciã inducit (ꝛ sol ac luna turbida).i. turbata (morte christi lucent).i. splendent iã (clarius).i. lucidius in christi resurrectione (ꝛ herbida tellus).i. terra herbosa ꝛ fructifera herbis ꝛ gramine (plaudet).i. laude͂ reddit (resurge͂ti christo).i. filio dei (q̃) terra (tremula).i. tremens facta (morte eius) scꝫ christi: nã terremotus factꝰ est: q̃ (minitat).i. oñdit (se casuram).i. interiturã. (Ergo).i. ideo (exultemus).i. letemur (die isto: qua).s. die (iesus resurge͂s) a mortuis (patefecit).i. manifestauit (nobis) christifidelibus (viã).i. introitũ (vite) scꝫ eterne. Vñ (astra).i. stelle vel celũ ipm stellatũ: ꝛ (solũ).i. terra: atqꝫ (mare).i. elementũ aque (iocundenť).i. letenť (ꝛ cuncti spiritales chori).i. angeli ꝛ archangeli ac sancti dei (gratulenť).i. grates reddant (trinitati in celis).i. in regno celorum. (Amen).i. fiat fiat. ¶ Vocabula. Sponte.i. voluntarie: ꝛ est solus ablatiuus. Tñ legiť etiã genitiuus spontis apud Aulũ Gel. in acticis noctibꝫ.

Deuastare.i. destruere vel vastũ facere.i. amplũ. Vergi. Genitor tum belus optimã vastabat cyprũ. Rediuiuus dꝛ quasi rursus viuus vel reuiuiscens: sicut renascens. Vernare est aliq̇d veris opus exercere. Nã a ver

fit ver nus: ⁊ inde vernare. Ergo herbe ⁊ arbores vernant. i. florẽt atq; frõdent: ⁊ aues vernant. i. canunt. Turbidus dicit turbatus ⁊ cõmotus: naz turba dicit turbatio: q̃ raro pacẽ seruat. Herbidus. i. habens herbas. Fit em̃ a verbo herbeo: a quo ⁊ herbesco. i. herbas habeo vel acquiro. Tremulus idẽ est qḋ tremens: ita ponit Horatius. Mino vel minor ḋr indifferenter. Et a mino fit frequentatiuũ minito: a minor autẽ minitor. ⁊ hoc magis vsitatũ est. Tullius: Mortẽ mihi minaris. Gratulari est congaudere: vt in prima seq̃ntia diximus: ibi Grates nũc oẽs. Cõgratulor autem nõ reperit apud disertos ⁊ eloquẽtes. ¶ Notabilia. De passione christi sciendũ: ꝙ ipa primũ fuit figurata p occisionẽ abel: quẽ frater cain p inuidiam occidit. Ad designandũ ꝙ verus abel christus a fratre cain. i. a iuda tradi deberet. De quo conquerit ꝓpheta dicẽs: Qui edebat panes meos: magnificauit sup me supplantationẽ. Scḋo fuit figurata passio christi p isaac. sicut em̃ abraã ꝓprio filio suo nõ pepercit: sed ipm voluit immolare deo: sic pater in diuinis suo filio iesu christo nõ pepcit. Vñ in morte christi oẽs creature mundi cõdoluerũt ei: pter impij iudei crucifigentes eũ. q2 terra tremuit: lapides scindebant abinuicẽ ⁊ petre: ac velũ tẽpli scissum est a summo vsq; deorsum: sol obscuratus est: ⁊ tenebre facte sunt p vniuersũ orbem. Nec talis ecclypsis fuit naturalis: q2 passio christi erat in plenilunio. Ideo dixit b. Dionysius atheniensis: Aut rector nature patit: aut mũdi machina dissoluet. Notandũ scḋo de apparitiõe marie: ꝙ sine dubio christus post resurrectionẽ apparuit matri sue marie. q2 ipsa erat maxime contristata: ideo primo eam cõsolabat. Vñ incertũ est de qua maria text⁹ hic intelligat: vtrũ de virgine matre: an de magdalena. Nã de vtraq; põt intelligi. Quinq; aũt sunt cause quare primũ marie magdalene fert apparuisse iuxta euangelicã traditionẽ. Prima: q2 pre ceteris magis diligebat christũ. vñ dimissa sunt ei peccata multa: qm̃ dilexit multũ. Secunda: vt ostenderet ꝙ nõ venit ꝓpter iustos: sed peccatores: quos venit saluos facere. q2 nõ est opus medico sanis: sed male habentib9. Tertia: vt oñderet ꝙ peccatores penitentiã agentes p̃cedũt sapiẽtes hui⁹ mundi impenitentes in regno celoꝝ. vt de btõ Augustino legit: qui de sctõ Anthonio ita dixisse fertur: Surgunt indocti ⁊ rapiũt celum: nos cũ scientijs nostris mergimur in profundũ. De quo lege tractatũ optimũ Thome Kempis canonici regularis deuotissimi viri de christi imitatione. qui incipit sic: Qui sequit me nõ ambulat in tenebris. Ca. j.. Quarta causa est. vt sicut mulier fuit nuncia mortis: sic ecõtrario mulier fieret nuncia vite. Quinta: vt ostẽderet bonitas christi. voluit em̃ ostendere vt vbi abundauit delictũ: nunc superabundaret ⁊ gratia ⁊c̃.

Passio christi fuit p̃figurata.

De miracul' passiõis chri.

De apparitione marie.

¶ Feria secunda ⁊ quarta pasche seq̃ntia.

LAudes christo redemptori voce modulemur supplici. Omnis in hac die rerũ natura iubilans Personet immensas filio dei gratias.

Iam nostri conciues celestis sanctuarij milites Ordines noueni in vestra nos adunate gaudia.

Hymnite nunc superi: pariter resonate inferi. Et omnis in dño spiritus gratuletur enesi.

Qui hominis causa deus homo nascitur. Et fragili carne se deitas occulens probra sustinuit patiens.

Uirtutibus signis vt deus emicuit. Et corporis nostri necessitate fruens verus terrigena claruit.

¶ Et hec sequentia in laudē resurgentis christi canit᷑ festo paschali. Cuius hec erit series. ¶ Ordo. Nos christiani (modulemur) .i. cōcinamꝰ (laudes) scȝ ꝛ gratiaꝝ actiones (supplici voce) .i. pia mente (christo redēptori) scȝ qui nos suo sanguine redemit. (Et oīs natura rerū) .i. oēs res naturales atq₃ creature (iubilans) .i. exultans ꝛ gaudens (in hac die) scȝ paschali (personet) .i. ꝑsoluat (immensas grās) .i. sine fine (filio dei) scȝ iesu christo. (O milites celestis sanctuarij) scȝ q̇ inhabitatis celū (iam nr̄i cōciues) scȝ facti ꝑ hoc ꝙ christus deus dignatꝰ est venire in hunc mundū ꝛ assumere nostrā carnē (o noueni ordines) scȝ nouē angeloꝝ chori (adunate) .i. adiūgite (nos in v̄ra gaudia) scȝ celestia. (O superi) .i. celestes (hymnite) .i. canite (nunc) ꝛ o vos (inferi resonate pariter) .i. vna laudes ꝑsoluite nobiscū. (Et oīs spūs) scȝ angelicus (gratulet᷑) .i. iocundet᷑ (in dño) deo nr̄o (enesi) .i. laudatione pia. (Qui) dñs deus (nascit᷑ hō causa hoīs) .i. fit hō ꝓpter nos hoīes: (ꝛ deitas) .i. diuinitas (occulens) .i. abscondēs (se fragili carne) .i. corruptibili (sustinuit ꝓbra) .i. flagella (patiens) .i. patienter: (ꝛ emicuit) .i. apparuit (vt deus virtutibꝫ ꝛ signis.) Nam nemo talia facere potuit purus hō: nisi deus aut deus cum eo: (ꝛ ipse fruens) .i. vtens (necessitate) .i. egentia (nostri corporis) scȝ tanq₃ instrumento (claruit) .i. resplenduit (vt verus terrigena) .i. vt homo verus in terris genitus. ¶ Uocabula. Jubilus vel iubilum est vox pre leticia sine arte prolata. Silius: Et letus scopulis audiuit iubila cyclops. Inde iubilare est pre leticia vociferari. Sanctuarium est locus sanctus: vel vbi sancta continent᷑. Hymnire est laudando cantare. Nam hymnos grece est carmen latine. Superi dicunt᷑ celestes: qui sunt supra. Inferi ꝓo dicunt᷑ qui sunt infra: vt homines respectu celestiū. qui etiā sunt superi respectu inferoꝝ. Aenos grece dicit᷑ laus. Aenesis .i. laudatio. Sic ꝛ aeno .i. laudo. Probra sunt verba maledicta vel turpia. Uirtus sepe ponitur pro efficacia vel potentia: vt hoc loco. Terrigena dicitur de terra genitus. Poete autem accipiunt pro gigantibus: qui dicuntur filij terre ꝛc.

Ab hoste tentatus nō est agnitus: neq₃ diuinitas patuit.
Ars artem delusit: donec veteris nodū piaculi secuit.

In ara crucis hostiã se pro nobis christus obtulit deo patri:morte sua nostra mortificans crimina.

Iam christus victor baratro populato: mortis principe vinculato:ab inferis pompa regredit nobili.

Hec est dies q̃ illuxit post turbida regni ethiopũ tẽpora.

Christus in qua resurrexit vltra victurus cum carne quã assumpsit de maria virgine.

Qui ouem cũ gaudio patri quam perdiderat humero reuexit suo.

¶ Nunc ad miracula narranda se vertit autor:dicens. ¶ Ordo. Christus deus(tẽtatus ab hoste)scʒ demone in deserto(nõ est agnitus).i.cognitus(neqʒ diuinitas).i.deitas(patuit)scʒ ipsi diabolo tẽtatori. Nã(ars delusit artẽ).i.eo telo pcussit deus demonẽ quo eũ pcutere voluit(donec).i.quousqʒ(secuit).i.rescidit.s.christus(nodũ).i.vinculũ (veteris piaculi).i. antique culpe. Nã christus(obtulit se deo patri)scʒ omnipotẽti(hostiã) scʒ placãtẽ (in ara crucis).i.in patibulo(p nobis)pctõrib᷒(mortificãs).i.perimens(sua morte)scʒ ⁊ passione amarissima(nostra crimina).i.pctã.(Christus iam)existens vel factus(victor).i.triumphator(populato baratro) .i.rupto inferno(⁊ vinculato).i.ligato(principe mortis)scʒ lucifero (regredit) .i. reuertit ad nos resurgendo(ab inferis)scʒ demonib᷒ ⁊ inferno (nobili pompa)scilʒ antiquorum patrũ a limbo veniẽtiũ caterua pia.(Hec)scʒ paschalis (dies ẽ) ista(que illuxit).i.emicuit p ortum suũ(post turbida tẽpora).i.tristia secula (regni ethiopum).i.partiũ orientaliũ. Vel intellige peccatorum: q̃ nigri sunt pter peccata cõmissa. Aut regni ethiopum.i.demonũ:qui principes fuerunt huius mundi:sed p christũ deuicti.(In qua)die(resurrexit christus)a mortuis(victurus vltra).i.in perpetuũ(cum carne)scilicʒ humanitatis sue (quam)carnẽ(assumpsit de maria virgine)nã p eam fuit incarnatus.(Qui) christus etiã(reuexit).i.reportauit(suo humero)scilʒ pprio(cum gaudio).i. exultatione(patri)scʒ omnipotenti(ouem quã perdiderat)vt est in euãgel. ¶ Vocabula. Ars quandoqʒ scientiã sigcat: quãqʒ prudentiã ⁊ calliditatẽ: vt hic. Piaculum est peccatũ:etiã est purgatio vel medela. De quo vide hymnũ.Summi largitor. Baratrum est infernus: vel quilibet pfundus locus:vt.s̃.diximus. Populo vel populor sigcat destruo vel euerto. Pompa dicit ornatus vel apparatus. Ethiopes sunt hoies nigri: ardore solis exusti. Nam etho grece sigcat cremo. Hic pro significat demones.

¶ Feria tertia:quinta:sexta ⁊
septima pasche Sequentia.

Victime paschali laudes immolent christiani.
Agnus redemit oues: christus innocens patri
reconciliauit peccatores. Mors & vita duello cō
flixere mirando: dux vite mortuus regnat viuus.

Dic nobis maria quid vidisti in via. Sepulchrum christi
viuentis & gloriam vidi resurgentis.

Angelicos testes: sudarium & vestes. Surrexit christus
spes mea: precedet suos in galileam.

Credendum est magis soli marie veraci q̄z iudeorum turbe
fallaci. Scimus christum surrexisse a mortuis vere: tu no-
bis victor rex miserere.

¶ Ponit aliud canticū: in quo describit potentiā dei & resurrectionis veri-
tatem ac credendi pbabilitatē. ¶ Ordo. (Christiani imolent).i.offerre
debent (laudes paschali victime).i.christo: q̄ dr̄ paschalis victima: est eñ
oblatus in cruce p nobis tpe paschali iudeorum. (Agnus) scilz ipse christus
(redemit).i.liberauit ab eterna morte (oues) p quib9 est occisus. Agn9 inq̄z
(innocens).i.imaculatus & sine peccati macula (recōciliauit).i. iterū vni-
uit deo (patri peccatores) Nā (mors).i.diabolus (& vita).i.christus de9 (con
flixere).i.pugnauere.s.in ara crucis (mirando duello).i.mirabili duorum bel-
lo.sed tñ (dux vite) scz christus q̄ erat (mortuus regnat) iam (viuus) qr in tri
duo resurrexit ad vitā immortalē. Nunc sermone dragmatico.i.interroga
tiuo vtitur. Et dirigit sermonē suū ad beatā magdalenā p modū q̄stionis
sibiipsi rñdendo sub forma marie: dicēs (O maria) magdalena (dic nobis (
scz fidelib9 (quid vidisti in via) scz qua i[...] ad sepulchrū christi vt eū vn
geres. Et rñdit Maria (Vidi sepulchrū).i.locū sepulture (viuentis chri-
sti: & vidi gloriā).i.gloriosum corpus (resurgentis) scz christi. Et vidi (an-
gelicos testes) scz resurrectionis eius & (sudariū) scz in quo erat sepultus &
inuolutus post mortē (& vestes).i. indumenta eius quib9 erat ligatus. que
omnia phibent testimoniū resurrectionis eius & q̄ christus a mortuis sur-
rexit. Vñ dico q̄ (christus spes mea surrexit: & p̄cedet suos) scz discipulos
(in galileam) scz regionē: vbi eternaliter viuit. Quare autor infert dicens:
(Magis credendū est soli).i.vnice (marie veraci q̄z fallaci turbe).i. dece-
ptibili cōgregatione (iudeorum. Scimus) nos christiani (christū surrexisse ve
re a mortuis) igit (tu victor) scz christe qui mortē moriendo vicisti (misere-
re nostri).i.esto nobis misericors dum veneris iudicare seculū per ignē.
¶ Vocabula. Victima dicit oblatio facta causa victorie. Ouidius: Vi
ctima que cecidit dextra victrice vocat. Mola dicit farina salsa vt fer-
mentū que offerebat. Inde fit immolare verbū.i.molā offerre. Agn9 po-
nitur p christo. Sed nos christiani appellamur oues: qr vnusquisq̄z in viā

Paschalis victima.

Sermo dragmaticus. q̄d.

kuam declinat sicut ouis. Innocẽs adiectiuũ nomen oĩs gñis:ab in ⁊ no-
cens cõpositũ.⁊ gratia istius cõpositionis transit in vim nõis: qꝛ nõ dr in-
noceo. Vñ Dauid: Innocens manib⁹ ⁊ mundo corde ⁊c. Duellũ est bel-
lũ nõ tm̃ duoꝝ:sed duaꝝ partiũ. Confligere verbũ cõpositũ a con ⁊ fligo
⁊ ꝟcat pugnare. Inde cõflictus.i.pugna vel ꝑcussio cuꝫ hostib⁹. Miran-
dus nomẽ adiectiuũ a nõie mirus. Sudarũ est peplũ quo sudor abster-
giť a facie. Vñ ꝓ panno capiť q̃ equi mundanť a sudore:⁊ quo inuoluunť
corpora mortuoꝝ. Galilea est pars iudee:in qua est nazareth. ⁊ interpre-
tať transmigratio facta. Credendũ est gerundiũ indeterminate ꝑsone et
numeri:recte sicut ille infinitiuus credere ⁊c. ¶ Notabilia. Scribitur
Machab.vj. Similis factus sum leoni in suis operib⁹. Quib⁹ verbis cõ-
mendať Judas machabeus: qñ post mortẽ sui patris sumpsit principatũ

Christ⁹ q̃re leoni cõpaꝛ.

a pplo israel. Et q̃uis de ipso dicta sint hec verba historice: tñ de christo
scripta sunt ꝓphetice.qui silis fuit leoni ꝓpter certas eius ꝓprietates: que

Leonis ꝓprietates:

possunt applicari christo dño.de q̃ dr: Vicit leo de tribu iuda ⁊c. Prima
leonis natura est ꝙ habitat ⁊ girat in montib⁹ altissimis: ⁊ eo descendente
delet vestigia pedũ suoꝝ:occultans ꝓpter hoc ne canes venatiles pueros
suos inueniant. Sic filius dei occultauit suã resurrectionẽ ꝙ nullus cu-
stodũ infideliũ quicq̃d de ea ꝑcepit:nisi postq̃ resurrexit. Secũda natura
leonis est:qꝛ pueri eius generanť mortui:sed in triduo ꝑ rugitũ patris reui-
uiscunt. Sic christus erat mortuus vsq; in triduũ:⁊ ꝑ diuinã clementiã pa-

Triplex rugitus.

tris tertia die resurrexit. Et hoc ꝑ rugitũ diaboloꝝ: quib⁹ predã accepit.
Etiã cũ magno rugitu terremotus:q̃ ꝑterruit custodes ꝙ nõ potuerũt eui-
gilare. Vel cũ magno rugitu ipsoꝝ patrũ:qui lachrymabili ⁊ lamentabili
voce clamauerũt: Aduenisti desiderabilis. Tertia ꝓprietas: ꝙ leo dormi-
ens habet oculos apertos. Sic christus habuit oculos vigiles qñ nos de
potestate diaboli liberauit. Vñ Ps. Nõ dormitauit neq; dormiet q̇ custo-
dit israel. Scd̃o notandũ:ꝙ victima diciť offertoriũ qd̃ dať post trium-

De victima abrae.

phum:vt legiť in Geñ.xiiij.ca. Cũ abraã obtinuit triũphũ:reuersus est ad
melchisedech sacerdotẽ:⁊ obtulit ei ꝓ victoria: ⁊ posuit mensam ac offe-
rens sup ea panẽ ⁊ vinũ sacerdos altissimi dei. vt ꝑpulchre narrat Seba-
stianus Brant in historia sua hierosolymitana:quã nos his dieb⁹ transtu-
limus in vernaculã linguã. Sic eodẽ modo christus sacerdos ⁊ pontifex
summi dei obtulit semetipm panẽ ⁊ vinũ in dñica cena ꝓ victoria. Vel in-

Victima paschalis.

tellige victimã illã:cũ filij israel expugnauerũt egyptũ:offerebãt victimã.
Et diciť victima paschalis:qꝛ mediante ea siccis pedib⁹ ꝑambulabãt ma-

Pascha

re rubrũ. Quare diciť pascha a phasis grece qd̃ est transitus latine. Vñ
hoc pascha fuit presagiũ pasche iesu christi:in q̊ transiuit de morte ad vi-
tam:⁊ offerebat se ꝓ nobis in ara crucis ꝟm ordinẽ melchisedech. vt ĩ glos-

Christ⁹ agn⁹ dei diciť.

sa diximus. Tertio notandũ ꝙ christus diciť agnus duplici causa. Pri-
mo rõne ꝓphetie:qꝛ ꝑ ꝓphetã Esaiã diciť: Emitte agnũ dñatorẽ terre. Se-
cundo rõne humilitatis ⁊ innocentie. Vñ sicut agnus corã tõdente se ob-
mutescit ita ꝙ nõ aperit os suũ:ita dñs noster iesus christus ductus est ad
suã passionẽ tanq̃ agnus mansuetus. Quare btũs Joannes baptista ipm

De gl'ia multiplici

ostendẽs digito ait: Ecce agnus dei. Vide glossam. De gloria aũt scien-
dũ ꝙ multipliciter exponiť. Primo idẽ est qd̃ visio mirabilis. Vñ in Exo

do: Gloria dñi apparuit in monte: ꝛ loquebaꝛ ad moysen. Secundo dicit regnū celeste. vñ Aposto. Que sursum sunt querite: vbi christus est in gloria. Tertio dicit gloriosa operatio. vñ Joan. Vidimus gloriā eiꝰ. Quarto idē est qd corpus glorificatū. Et sic capit qñ maria magdalena vidit gloriā. i. corpus glorificatū post resurrectionē. Quarto notandū: si quis quereret: quare christus se primo manifestauit mulieribꝰ: cum tñ mulieres iure a testimonio remouent. Huic rñdet ꝙ hoc ideo factū est: qꝛ mulieres ea que sciunt nō facile occultant: ideo apparuit mulieri vt eiꝰ resurrectio eo citius diuulgaret. Vñ ꝗuis christus apparuit mulieri: tñ adhuc testimoniū permansit in apostolis: vt dicit Grego. in homelia sup illud euāgelij: Thomas q̄ dicit didimus. vbi etiā dicit: Maria magdalena minꝰ mihi prestitit que cito credidit: ꝗ thomas qui diu dubitauit: ꝛ dubitando fixuras clauoꝝ ꝛ vulnerū vestigia tetigit in corpore glorificato dñi iesu. et sic ab eo vulnus dubitationis christus amputauit. Vel secundo dicit ꝙ ideo apparuit marie magdalene: nō ratione testimonij: sꝫ causa summe dilectionis. qꝛ dimissa sunt ei peccata multa: quoniā dilexit multum. Quare beata magdalena vocauit christū spem suā: qꝛ post mortē ꝛ sepulturā christi multi ceciderunt in desperationē. Nā Lucas ꝛ Cleophas cū irent in emaus: ꝛ christus in specie peregrini eis obuiauit: tunc ipsi desperādo dixerunt: Nos aūt sperabamus ꝙ christus esset verus ꝓpheta redempturus mundum: ꝛ nunc est tertia dies ꝙ hec facta sunt. Ex quibus verbis manifeste patet eoꝝ desperatio. Sed resurrectione facta amota est eoꝝ dubitatio ꝛ reuenit spes. quare christus merito dicit spes nostra: vt in sequētia beate magdalene canit de eo: Sanctoꝝ spes ꝛ gloria. Ultimo notādū de resurrectione christi: ꝙ magnus tunc fuit error in populo. Nā christifideles protestati sunt resurrectionē dñi: iudei ꝓ nō. vt recitat Mattheus in textu. Quia cū resurrectio dñi innotesceret principibꝰ sacerdotū: ipsi militibus sepulchrū dñi custodientibꝰ magnā pecuniā ꝓmiserunt: vt dicerēt ꝙ ipsis dormientibus discipuli eius furati sint eum: dicentes eū surrexisse ꝛ viuere falso. Et talis sermo diuulgatus est apud iudeos vsqꝫ in hodiernū diē. Sed potius credendū est veritati ꝗ errori ꝛ falsitati iudeoꝝ. Vñ autor dat intelligere articulū vnū atqꝫ argumētū p locū a minori arguēdo Nā primo ꝓcedit p locū a maiori. vt sic: Magis est credēdū marie ꝗ fallacibꝰ iudeis. qꝛ maria est verax: iudei ꝓ mēdaces: g̃ potiꝰ ei credendum. Ex q̄ infert argumentū p locū a minori. vt sic: Minus videt esse credēdū vni mulieri ꝗ pluribꝰ viris infidelibꝰ: sed vni soli mulieri magis credit ꝗ pluribꝰ iudeis: ergo multo magis credit multis fidelibꝰ scꝫ aplis ꝛ discipulis. Sꝫ si q̄s q̄reret: quō christus surrexit? Rñdet ei ꝙ varijs modis. Primo surrexit potenter: qꝛ virtute ꝓpria. Vñ Joan. ij. Potestatē habeo ponēdi animā meā ꝛ iterū sumendi eā. Scdo surrexit feliciter: quia deposita omni miseria. Vñ Joan. Postꝗ aūt surrexero precedā vos in galileam. Tertio viriliter: quia capta preda diaboloꝝ. Vñ Hiere. Ascendit leo de cubili suo. Quarto surrexit mirabilit: qꝛ sepulchro remanēte clauso: vt dt Chriso. Sicut em̄ clauso matris vtero exiuit: ꝛ clausis ianuis ad discipulos intrauit: sic clauso sepulchro surgere potuit. Quinto veracit: qꝛ ꝓprio corpe ꝓ nō aūt fantastico. Qd ꝓmo ꝓbat p angelū q̄ erat circa sepulchꝝ.

Quare christus resurgēs primo apparuit mulieribus ꝛ nō virꝫ

De christi resurrectiōe argumenta.

Christꝰ multipliciter surrexit.

De corpore fantastico.

Secundo p frequentē apparitionē. Tertio p comestionē: qr corpus fantasticum comedere nō pōt. Quarto p palpationē: ex eo q fecit se palpabilē cicatrices ostendendo: que nō sunt in corpore fantastico. Sed si quis diceret: vtrū christus surrexit excitatus vel experrectus per se euigilās? Respondet q vtroqz modo: tamen diuersimode. Vñ surrexit excitatus p prophetā dicentē: Exurge quare obdormis dñe. Sed surrexit experrectus p euangelistā: Potestatē habeo ponendi animā rc. Ex quo patet q potestate diuina christus surrexit a mortuis.

¶ In octaua pasche.

Uni paschalis esu, potuqz, dignas Moribus sinceris prebeant omnes se christiane anime.

a

Pro quibus se deo hostiam obtulit ipse summus pontifex.

Quarum frons in postis est modum eius illita sacrosancto cruore: r tuta a clade canopica.

Quarū crudeles hostes in mari rubro sunt obruti. Renes qz constringant ad pudicitiam: pedes tuentur aduersus viperas.

Baculosqz spiritales contra canes iugiter manu baiulāt.

Ut pascha iesu mereantur sequi quo de baratro redijt.

En rediuiuus mundus ornatibus christo resurgens ammonet Post mortem melius cum eo victuros.

¶ Hoc canticū cantat in celebritate paschali. Cuius materia ostendit qualiter pascha sit pfiguratū generaliter. Vñ hortat nos ad celebritatē huius festiuitatis: declarando effectum r vtilitatē eius. Tandē exponit articulos pasche iudeor. Et dicit sic. ¶ Ordo. (Omnes christiane aie). i. christiani r fideles homines fidē christi firmiter tenentes (prebeant se dignas esu). i. manducatione (r potu paschalis agni) scz christi (sinceris moribus). i. puris r bonis virtutibus (pro quibus) scz animabus (ipse summus pōtifex) scz christus (obtulit te hostiam deo.) Nam dicit apls Paulus: Christus existens pontifex futuror bonor rc. Sed si quis diceret: an omnis anima fidelis hoc facere debeat: r se pparare ad esum agni: vt guster odorē illum suauitatis corporis christi. Ad hoc rñdet q nō ois aia manducabit agnū paschalē: sed solū illa que est signata in fronte signaculo sancte crucis: et depicta signo preciosi sanguinis iesu christi: r que est liberata a putredie vitior: cuius inquā anime inimici sunt detenti r submersi in inferno. q. d.

Qui manducabunt agnū

em̃ anima fidelis purgata ab oĩ pctõ põt manducare corpus christi. Vñ
dicit(Quaꝝ).s.animaꝝ(crudeles hostes).i.seui inimici(sunt obruti).i.sub-
mersi(in mari rubro:⁊ quaꝝ)scꝫ animaꝝ(frons est illita).i. signata (sacro-
sancto cruore eius).s.agni paschalis(in modũ).i.similitudinẽ(postis) ⁊ q̃ꝝ
animaꝝ frons est(tuta).i.secura(a clade canopica).i.egyptiaca. Vñ cõse-
quẽter declarat figuras agni paschalis in speciali dicẽs: Christiane aĩe
.i.hoĩes christiani(cõstringãt).i.p̃cingant (renes) suos (ad pudiciciã).i. ad
castitatẽ(⁊ tuenꝛ).i.tutos faciunt(pedes aduersus viperas).i. ꝯ serpẽtes:
vt de btõ Paulo legiꝛ.(Et baiulant).i.portãt (iugiter).i.semꝑ ⁊ omni tp̃e
(manu)scꝫ sua(baculũ cõtra spũales canes:vt)scꝫ sic se habentes(mereanꝛ
sequi).i.cõsequi:vel sequi.i.imitari(pascha).i.trãsitũ iesu(quo)scꝫ pascha
(rediit).s.christus(de baratro).i.inferno:hoc est de limbo sctõꝝ patrũ. Vñ
admonet nos ad faciendũ ea q̃ dicta sunt dicẽs(En).i.ecce(mundus redi
uiuus).i.iteꝝ viuus:qui scꝫ ꝑ hyemẽ erat mortuus(cõsurgẽs).i. simul sur-
gens(cũ christo ornatib9).i.floribꝫ quibꝫ mundus ornatur (admonet) fide-
les.s.christianos homines(victuros melius)scꝫ q̃ꝫ prius vixerint(cũ eo)scꝫ
christo(post mortẽ)eoꝝ.s.temporalẽ exitũ vite sue. ¶ Vocabula. Esus
nomen q̃rte declinatiõis deriuatũ a verbo edo. Summus est suplatiuũ
nois excelsus. Põtifex est idẽ qd̃ eps.nã sicut hõ ꝑ pontẽ transit aquas:
ita ꝑ p̃dicationẽ ⁊ regimẽ ipsius epi debemus transire vanitates mundi.
Frons duo ßcat. Vñ: Frons frõtis capiti: frons frondis in arbore ram9.
Postes dr̃ superior pars ianue:que alio noĩe diciꝛ supliminare. Vergil.
Postesq3 sub ipsos nituntꝛ gradibꝫ. Illita participiũ est a verbo linio is.
qd̃ ßcat vngere vel maculare. Clades dr̃ infirmitas seu pestis ꝓueniens
ex fame:quasi pre fame cadens. Canopicus adiectiuũ: a noĩe canopis:
ꝓprio noĩe regionis egypti. Vñ clades canopica diciꝛ plaga illius terre.
Obrutus participiũ est a verbo passiuo obruor. Mereor verbũ depo-
nens habet merui in p̃terito. Vipera est serpens: dicta quasi vi perimẽs
⁊ veneno. Et capiꝛ hic ꝓ diabolo.nã sicut vipere sunt astuta aĩalia ⁊ mor
tifera:sic diabolus est multũ venenosus. Iugiter aduerbiũ q̃litatis note
significationis. Baiulare idẽ est qd̃ portare:vt.s̃.dixim9. Hinc baiulus
ꝓ seruo capiꝛ:qui onera portat. ¶ Notabilia. Notandũ ꝙ ꝓphetia ista
scribiꝛ Exodi.xij.vbi dr̃:Est em̃ pascha.i. trãsitus dñi. Vñ sciendũ ꝙ tri- De triplici
plex fuisse pascha in sacris litteris legimus. Primũ est vetus: ⁊ hoc cele- pascha.
brant iudei. Secundũ pascha est mediũ:⁊ hoc fuit celebratũ ante passio-
nẽ christi. Tertiũ est nouũ: qd̃ pascha celebraꝛ hodierna die. Vñ extant
tabule cõcordiaꝝ ⁊ differẽtiaꝝ veteris pasche a nouo: ꝑ Joannẽ de regio
monte cõscripte astronomo excellẽtissimo. Primũ pascha est in figura: de
quo dictũ est: Jam est em̃ pascha.i.transitus dñi. Cũ em̃ filij israel ꝑ gra-
tiã acquisitã in cõspectu ioseph fratris pharaonis:⁊ ꝑ successum tp̃is post
mortẽ ioseph oneribꝫ grauati clamauerunt ad dñm:⁊ exauditi sunt. quia
dñs transtulit eos sicco pede ꝑ mare rubrũ. Et sic pascha diciꝛ transitus
maris rubri. Secũdũ pascha est celebratum cũ dñs noster iesus christus
cõsummato opere carnis transiuit ad patrẽ ꝑ stimulũ passionis. Sic diciꝛ
pascha quasi transitus christi iesu de corruptione ad incorruptionẽ. Ter
tiũ pascha celebraꝛ a fidelibꝫ die hodierna:q2 fidelis aĩa relictis vinculis

petōꝝ libere ambulat in virtutibꝫ:⁊ sic de laboriosa vita huiꝰ mundi per-
transibit ad requiē. vt late Hermes in libro qui pastor dicit̄ deduxit.

De signo thau. Notandū scd̄o. Scribit̄ Ezechiel. vij. ꝙ Ezechiel vidit virū habentem atramentariū iuxta renes suos:⁊ ipm̄ transire ꝑ ciuitatē ⁊ signare postes domuū cū figura thau:q̄ olim disposita erat ad modū mallei. Et hanc signationē figure sequebat̄ cōclusio talis:vt oīs q̄ ꝑcussit aliquē hominem nō vidit thau signatū:nō ergo peccauit. Vn̄ nūc ꝑ postes intellige frōtes christianoꝝ signatos figura thau. Postq̄ȝ em̄ filij israel celebrauerūt pascha:tunc israelitici.i.ppl̄s cōtemplationis sequētes sicco pede transierūt: hoc est sine dolore purgatorij transierūt ad eternā vitā:sed inimicos eorū scȝ egyptios operuit mare. Vn̄ Ps̄. Principes eoꝝ submersi sunt in mari rubro.

De mō edendi agnum: Notandū tertio ꝙ in Exodo scribit̄ de filijs israel ⁊ de comestione agni paschalis sic: Renes vestros accingetis:calciamēta in pedibꝫ:baculos in manibꝫ habeatis:⁊ comedetis festinanter. Hec em̄ in se habent mysticā expositionē. qꝛ ꝑ renes accinctos intelligit̄ carnalis cōcupiscētia

Mysticꝰ horū intellectꝰ. extincta:vt in euāge. Sint lumbi vestri p̄cincti. Sed ꝑ calciamenta in pedibus designat̄ cōtinentia:q̄ cōtradicit carnali desiderio: ꝑ qd̄ ad auariciā ⁊ ad vanā gloriā sumus inclinati. Habeamus ḡ calciamēta in pedibꝫ hoc est continentiā:ne vipere hoc est serpētes noceāt nobis.i. vt demones nō trahant nos ad damnationē a via salutis. Tertio debemus habere baculos in manibꝫ.i.debemus habere firmā spem ⁊ verā fidē:ꝑ quā possumꝰ hr̄e securitatē ⁊ defendere nos a falsitate hereticoꝝ. Ad h̄ hortat̄ nos dn̄s in euange. Attēdite a falsis ꝓphetis ⁊c̄. ⁊ attendite a fermento phariseoꝝ. Itē debemus hr̄e baculū in manu:vt possimus certare in agone. qꝛ nullus coronabit̄ nisi q̄ legitime certauerit. Nā baculus debet nobis esse sustētamentū ⁊ solatiū:vt possimus dicere cū Dauid: Virga tua ⁊ baculus tuꝰ ipsa me cōsolata sunt. Per baculū intelligit̄ etiā signaculū sancte crucis: qꝛ cōtra hoc signū nullū resistit periculū.

Rediuiuus mūdus q̄d Vltimo notandū ꝙ rediuiuꝰ mundus pōt dupliciter exponi. Primo ꝙ rediuiuus mūdus dr̄ multitudo illoꝝ q̄ consurrexerūt cū christo: ⁊ visi sunt in hierl̄m:sic ꝙ hec multitudo hortat̄ nos ad faciendū ea q̄ p̄dicta sunt. Alio modo intelligit̄ rediuiuus mundus a dānatione redēptus. qꝛ ante redēptionē mundus nō dicebat̄ viuus:sed mortuus ⁊ damnatus. Pōt etiā intelligi de renouatione mundi: qꝛ singulis annis vere renouat̄ ⁊ q̄si reuiuiscit ꝑ floridas herbas ⁊c̄.

¶ In cōmemoratione Marie post pascha.

V Irgini marie laudes intonēt christiani. Eua tristis abstulit:sed maria protulit natū: qui redemit peccatores. Mors ⁊ vita modulo cōuenere mirando marie filius regnat viuus.

Dic nobis maria virgo clemēs ⁊ pia:quō genitrix es facta cū tu sis plasma ex te nascētis. Angelꝰ ē testꝭ ad me missus

celestis: nat⁹ est de me spes mea: s3 incredula manet iudea.

Credendum est magis soli gabrieli forti q̄3 iudeoꝝ praue cohorti. Scimus christum processisse de maria vere: tu nobis nate rex miserere.

¶ Hoc canticū canitur ob reuerentiā btē marie. In q̄ imploratur virgo gloriosa dn̄a nr̄a: vt in resurrectōe christianos cōciliet suo dilecto filio: et dirigat petitiones p remissiōe pctōꝝ p̄teritoꝝ ⁊ p futura glia ɔseq̄nda: rōnabilē causam petitiōis assignās. ¶ Ordo. (Christiani) hoīes (intonēt). i. decantēt (laudes virgini) vel virginis (marie) hac rōne: q2 (tristis eua abstulit) nobis (salutē). i. paradisi gaudia p p̄uaricationē p̄cepti (s3 maria ptulit). i. genuit (natū). i. filiū (q̄ redemit pctōres). s. morte sua. (Mors ⁊ vita) aliās legitur ius vel vis ⁊ virtus. s. marie virginis (ɔflixere). i. ɔuenerūt (mirādo modulo). i. mirabili mō. vn̄ (fili⁹ marie) existēs de⁹ ⁊ hō (regnat viu⁹.) q̄re subdit (O maria virgo clemēs). i. benigna (⁊ pia dic nobis quō sis facta mater) sc3 christi veri dei ⁊ hois (adhuc tn̄ manens intacta) sc3 a viro. Et subiūgit rn̄sionem marie dicētis (Angelus) gabriel (est celestis testis missus ad me) a deo p̄re: (⁊ spes mea) christus), pcessit). i. tpaliter genitus est in mundū (de me). i. de vtero meo (sed iudea). i. plebs iudaica (manet incredula). s. nō credēs christū verū deū ⁊ hominē ex me genitū: ⁊ pmāsisse me virginē. q̄re dicit (Magis est credēdū soli gabrieli) archangelo (forti) q2 fortis interp̄tatur (q̄3 praue). i. puerse (cohorti). i. cōgregatiōi (iudeoꝝ. Scim⁹) sc3 nos christiani (christū processisse vere ex maria) virgine gloriosa: ergo (tu rex) christe (nate) ex btā virgine (miserere nobis) sc3 cōdonando nobis pctā cōmissa. Amē. ¶ Vocabula. Tonos grece. son⁹ latine dr. Inde tonare est grāditer sonare: ⁊ intonare ē incohare sonū vel tonare. Ius h3 tria sc̄ata. Ius est iusticia: est ptās: est aq̄ cocture. Et sp h3 iuris in gtō. Modulus. i. modus p diminutionem. Clemēs. dr q̄ vel q̄ nō facile irascitur. Hinc Seneca librū de clemētia scripsisse fertur. Pius po dr bon⁹: sctūs aut bn̄ficus. Plasma grece formatio vel creatura latine. sic canitur in hymno: Defende tuū plasma christe creatorem oīm. Iudea est regio vbi iudei habitabāt: ⁊ in q̄ sita est hierlm. Ponitur etiā iudea p ipsis iudeis: vt germania p germanis: tanq̄3 ɔtinēs p ɔtēto.

Gabriel fortitudo dei.

¶ Nota. Scribitur Gen. xxvij. Acq̄esce nūc fili mi ɔsilijs meis. Que v̄ba i psona marie ad quēlib3 pctōrē pn̄t dici. In q̄b9 q̄nq3 ɔsiderantur. Primo maternalis dilectio. vn̄ Esa. Nunq̄3 pōt mulier obliuisci pueri sui: vt nō misereatur illi. Scdō filialis inclinatio. Ibidē: Priuabar vtroq3 filio vno die. s. vnigenito ⁊ etiā pctōre. Tertio rō seu cā q̄re eā debem⁹ audire. ipa em̄ dr in lib. Sap. Qui audit me nō ɔfundetur. Quarto qd sit cōsiliū de q̄ ibidē: Trāsite ad me oēs q̄ ɔcupiscitis me: ⁊ a gn̄atiōib9 meis. i. virtutib9 q̄s generabo vobis adimplemini. Quinto q̄d sit illud nūc. qd b. Anshel. exponit dicēs: Nūc. i. sabbatinis dieb9 ⁊ i oīb9 festiuitatib9 virginis gloriose. De tali nūc dr Ps. Hodie si vocē ei⁹ audieritis. Audiam⁹ g̃ eā istis sabbatinis dieb9: q2 tales dies p̄ncipaliter ɔsecrate sunt virgini gloriose: ⁊ g̃ h̄ cāticū ē sabbat3 deputatū. Nā pma mulier eua fuit media int̄ serpētē ⁊ hoiem: faciēs int̄ ipos recōciliationē. ⁊ g̃ sic pma fuit cā mortis: sic scda fuit cā vite.

De dn̄a nr̄a sermo.

De sabbatinis diebus

Aliud thema sermonis de ...

Notandū scdo: scribit in ꝓuerbijs: Aufer rubiginē de argento: ⁊ egredietur vas purissimū. Hec verba rōnabiliter pōt habere quilibet pctōr ad beatā virginē: sic deprecatiue dicendo: O maria virgo aufer rubiginē et putredinē pctōꝝ de argento i. cōsciētia nr̄a. ⁊ egredietur vas purissimū: hoc est anima nostra clara absq̧ peccatis. Et sic tunc pōt dicere: Sume vas purū: ⁊ mitte in eo manū vel manna. i. cōiunge filiū tuū anie nostre. Sed prohdolor multoꝝ vasa q̄ deberēt esse aurea p vite sanctitatem: facta sunt lutea p pctōꝝ multitudinē. Si ergo vas putridū debet mundari: oportet mundantis operationē esse efficacē. Sed hec opatio a sola virgine procedit: qꝛ ipsa purgatrix vitioꝝ dicitur ⁊ vasoꝝ sordidoꝝ. ergo vtile est p̄ces ad eam extendere. Vn̄ Bern̄. O maria diues sup oīa: de cuius substantia modica pars assumpta totius sufficit tollere delicta. Unde sic patet vtilitas nostre redēptionis ad ipsam beatā virginē.

Christus tenet nos exaudire.

Notandū tertio ꝙ christus tenetur exaudire matrē: eo ꝙ nos credimus eam matrē christi. quare diligentiori modo debet filiū p nobis implorare: vt qđ nostris meritis ꝓseq̄ non meremur eius intercessione nobis donetur. Vn̄ Jacobꝰ de voragine in suis sermonibꝰ nititur ꝓbare ꝙ sit impossibile nos nō exaudiri a christo ⁊ btā virgine. qꝛ iesus christus est pater ⁊ frater noster: ⁊ virgo gloriosa soror et mater.

Jacobus de voragine.

Christus pater ⁊ frater noster.

Primū nititur ꝓbare ex homelia: qua dicit btūs Grego. sup h̄ euā. Liber gn̄ationis ⁊c. Ipse em̄ est effectus ⁊ patrociniū in se credentiū: sed qꝛ nos in eū credimus: igitur pater noster est. Ideo pꝫ ex euange. qn̄ discipuli ignorantes petierūt quid deberēt orare: iesus dixit: Pater noster orabitis. Et alibi: Cōcessit nobis inuocantibꝰ orare ⁊ vocare patrē. Modo ad ꝓpositū. Jesus est filius dei: ⁊ deus est pater noster ⁊ nos filij eius: ergo christus frater noster est. Maior tenet ex veritate fidei. Minor pꝫ ex oratione dn̄ica: quā ponit euangelista Mattheus: Pater noster q̄ es in celis.

Maria mater ⁊ soror nr̄a

Deinde ꝓbat ꝙ beata virgo sit mater ⁊ soror nostra. Et primo ꝙ mater. qꝛ genuit christū fratrē nostrū: quare mater totius eccl̄ie nuncupatur. Etiā ipsa est soror nostra. qꝛ est filia dei: cuius nos filij sumus. Qꝫ aūt sit filia: pꝫ p ꝓphetā dicentē: Audi filia ⁊ vide. Si ergo beata virgo est mater et soror nostra: rationabile est ꝙ intercedat pro nobis si ipsam diligenter implorauerimus. Hoc dicit doctor ille.

¶ In inuentione sancte crucis: ⁊ festo exaltationis eiusdem Sequentia.

Laudes crucis attollamus nos qui crucis exultamus speciali gloria.

Dulce melos tangat celos: dulce lignū dulci dignū credimus melodia. Voci vita nō discordet: dum vox vitam non remordet: dulcis est symphonia.

Serui crucis crucem laudent: qui per crucem sibi gau-

dent vite dari munera. Dicant omnes ꝛ dicant singuli: aue salus totius seculi arboꝛ salutifera.

O ꝗ̄ felix ꝗ̄ pꝛeclara fuit hec salutis ara: rubēs agni sanguine: Agni sine macula qui mundauit secula ab antiquo crimine.

Hec est scala peccatoꝝ per quā christus rex celoꝝ ad se traxit omnia. Foꝛma cuius hoc ostendit: que terrarum comprehendit quattuoꝛ confinia.

Non sunt noua sacramenta: nec recenter est inuenta crucis hec religio. Ista dulces aquas fecit: per quā silex aquas iecit moysi officio.

Nulla salus est in domo: nisi cruce munit homo superliminaria. Neqꝫ sensit gladium: nec amisit filium quisquis egit talia.

¶ Huius cantici materia tangit dignitatē sancte crucis. In quo hoꝛtatur nos ad laudē eius: cōmendando sanctā crucem typice ꝗ̄tum ad figuram eius. Vñ ait. ¶ Oꝛdo. Nos christiani (attollamus). i. eleuemus (laudes crucis) scꝫ sancte (qui exultamus). i. gaudemus (speciali gloꝛia). i. de singulari crucis gloꝛia (dulce melos). i. dulcis cantus (tangat celos). s. penetrando ipsos ꝛ ad aures dei ꝑueniēdo. qꝛ nos credimus (dulce lignū) scꝫ sancte crucis. s. esse (dignū dulci melodia). i. cantu suaui (vita). i. opatio nr̄a (nō discoꝛdet). i. cōtrarietꝰ: sed potius cōcoꝛdet (voci) scꝫ nostre qua laudamꝰ sanctam crucē (dū vox) scꝫ cantus vel oꝛationis (nō remoꝛdet). i. redarguit (vitam). i. actionē nostrā. nam si hoc in nobis fuerit tunc est (dulcis symphonia). i. suauis vocū resonantia atqꝫ cōcoꝛdantia. Vñ (serui). i. famuli (crucis laudent crucē: qui) scꝫ serui (gaudent dari sibi munera). i. dona (vite) scꝫ eterne (ꝑ crucē: ꝛ dicant oēs). i. simul vna pariter (ꝛ singuli). i. diuisim dicāt (O salus totius seculi ꝛ salutifera arboꝛ aue). i. sis salutata ꝛ salue. (O ꝗ̄ felix ꝛ ꝗ̄ p̄clara). i. ꝗ̄ multū beata ꝛ nobilis (fuit hec ara). i. hoc altare (salutis). i. redemptionis nostre (rubens). i. rubificata ꝛ rubea facta (sanguine agni). i. chꝛisti: (agni) dico (sine macula). i. absqꝫ omni pctō (qui mundauit secula). i. hoīes huius seculi ꝛ in hoc seculo habitantes (ab antiq̊ crimine) .i. pctō dudū ꝑpetrato. s. in antiquis tēpoꝛibꝫ pꝛimoꝝ parentū nostroꝝ ade scꝫ ꝛ eue: vnde oꝛiginalē cōtraximus maculā. Vñ nunc cōmendat sanctā crucē histoꝛialiter ꝛ figuratiue: ostendendo beneficiū nobis illatū ꝑ virtutem sancte crucis: dicens (Hec) crux (est scala pctōꝝ) scꝫ ꝑ quā ipsi ascendunt in celū (ꝛ per quā) scalā (chꝛistus) existens (rex celoꝝ traxit ad se oīa)

id est oēs hoīes redemit quantū est ex se(cuius)scʒ crucis(forma).i. dispo-
sitio(ostendit hoc)scʒ christū oīa ad se traxisse in cruce(q̄).s.crux (apphen-
dit q̄ttuor cōfinia).i.plagas(terrarū.) Et p hoc innuit ꝙ in toto mūdo q̄ꝫtū
ad eius q̄ttuor partes inueniunt hoīes christi passione redēpti. vt Marsi
lius ficinus in tertio de vita celitus cōparanda ppulchre declarauit: queꝫ
vide. Vñ mō antipophore: hoc est tacite q̄stioni rñdet.q̄r diceret q̄s:tñ fe-
sta sancte crucis sunt nouiter inuenta. Cui rñdet(Sacramēta).s.sctē cru-
cis(nō sunt noua:nec hec religio).i.sancta veneratio crucis(est recenter).i.
nouiter(inuenta) qd̄ p duas figuras veteris instrumenti declarat. Prima
(Ista)sctā crux(fecit aquas)scʒ amaras(dulces:⁊ p hanc)crucē(silex) exi-
stens durus lapis(iecit).i.effudit(aquas)⁊ hoc(officio).i.p officiū (moysi.
Et nulla salus est in domo).i.hoīe quocūq̄ꝫ(si homo nō munit).i.signat(su
perliminaria).i.postes.s.in fronte(cruce)scʒ sancta.(Quisquis).i. quicūq̄ꝫ
(egit talia)scʒ signando frontē suā signo crucis(nec sensit gladiū).i. inter-
fectionē(nec amisit).i.pdidit(filiū.) ¶ Vocabula. Crux olim erat p pa
tibulo:qd̄ nūc exoleuit reuerētia crucis christi. Hora. Nō hominē occidi:
nō pasces in cruce coruos. Capit etiā p pena. Inde cruciare.i.punire.
Melos neutri ge.indeclina.valet sicut dulce:vñ p cantu suaui ponit. In
de melodia dulcis cantus. Symphonia i correpta dr̄ latine cōsonantia
⁊ cōcentus seu cantus multū pportionatus cū bono sono. Hora. Ut gra-
tes inter mensas symphonia discors. Singuli sm̄ Isido. voce caret sin-
gulari numero:sed sermone p aliū terminū restringit ad talē numerū. Tñ
sm̄ cōmunē vsum grāmaticorū reperit tā in singulari q̄ꝫ plurali:vt singulus
a.um.vt habet in antepdicamētis.vbi phs dicit:singulū eorū.i.qd̄libꝫ eorū
Quare dicant oēs.i.vna simul:⁊ singuli.i.quisq̄ꝫ p se separatim. Ara p̄-
ma pducta ⁊ sine aspiratione scat altare:sed prima correpta ⁊ cū aspira-
tione scat stabulū porcorū. Ouidius. Tertius immunde cure fidelis hare.
Rubens participiū est a rubeo verbo. Scala numero singulari idem qd̄
vulgus gradum dicit. Sed scale plural̄r sunt quibꝫ scandunt arbores aut
muri. Nā scala scala imobilis est:scale vo portant. Et a scando verbo ve-
nit scala. Inde etiā scalare:qd̄ est successiue ascendere ⁊ scalatim. Cōfi-
nia dicunt vbi imediate vna pars aliā tangit:vt sunt q̄ttuor mūdi partes.
Ostendo verbū ab ob ⁊ tendo venit. Inde ostentū p signo capit. Recē
tēr aduerbiū a noīe recens.i.nouus. Religio idē est qd̄ reuerētia vel vir-
tus. Moyses primus pphета in israel. Hic in deserto aquas imisso ligno
dulcorauit:ligno etiā de petra aquā pduxit:p qd̄ lignū sancta crux scata
fuit. Supliminare est superius limen:aut lignū supra ianuā. ¶ Notabilia.
Unde proue Primo sciendū ꝙ sancta crux dupl̄r cōmendat seu cognoscit: q̄ꝫtū ad eius
niat sctā crux materiā atq̄ꝫ formā. Et vtraq̄ꝫ cognitio plena refulget miraculis. Prima
in dispositione ⁊ effectu cōsistit. Legit em̄ in passionali:ꝙ cū adā moritu-
rus esset:misit filiū suū seth ad angelū custodē paradisi:vt daret ei ligнuꝫ
sciētie boni ⁊ mali de arbore vite:in q̄ peccasset. Et angelus dedit sibi ra-
mū. Et cū filius portasset eū q̄si ad patrē:ipse erat mortuus.q̄ cū eū reperis-
set vita functū:plantauit ramū sup sepulchrū patris eius. Et decursis mul
tis retro tpibꝫ cū salomon edificaret tēplū dñi:abscisa fuit arbor illa. q̄ nō
potuit ad aliquā tēpli partē coaptari:q̄re ponebat sup flumen p transitu.

Et postea venit regina de saba cū donis ⁊ muneribꝫ: volēs audire sapien-
tiā salomonis. Uidēs h̄ lignū pedibꝫ transire noluit: eo ꝙ cognouit redem
ptorē mūdi passurū in h̄ ligno. Qđ pcipiēs salomō fecit h̄ lignū suspendi
supra ianuā: vt hoīes introeuntes tēplū necessitate cōpulsi ob reuerentiam
ligni capita inclinarēt. Post multū aūt tpis iudei h̄ lignū accipiētes ꝓiece
rūt in lacū putridū: vbi facta fuit piscina: q̄ ⁊ hodierna die ꝓbatica pisci-
na dr̄. In quā angelus descēdit ſm tp̄s: ⁊ mouebat aq̄s piscine: ⁊ sanabat
ibi q̄ primo ingressus erat ab oī infirmitate. vt habet. Joan. xv. Et ibi re-
mansit adusq̄ tp̄s dn̄ice passionis. Scđa cognitio scē crucis erat mirabi
lis in effectu: ꝓpter qđ eius festū colit scā mater eccl'ia. Quia cū ipse Cō De miracul' scē crucis
stantinus impator romanoꝝ leprosus factus esset: habito ꝯsilo p medicos
iussus est in sanguine pueroꝝ balneari. Et cū cōgregati essent multi pueri
misc'dia motus p̄cepit ipsis parētibꝫ restitui. Et noctis tpe dū obdormiuis
set vidit in somnis duos apl'os petrū ⁊ paulū sibi dicētes: Quia pepcisti
aīabꝫ innocentū: misit nos de⁹ vt te curem⁹ a lepra. sed vade ad siluestrū
papā: ille tibi dicet q̄d facturus es. Qđ cū fecisset ⁊ baptizatus esset: cura-
tus est a lepra. Sequēte ꝓo nocte vidit apl'os habētes signū scē crucis ī De inuētiōe scē crucis
manibꝫ: defendētes eū a multis inimicis. Qđ cū recitasset matri sue hele-
ne: ipsa summo desiderio ꝓrexit in hierl'm: ⁊ cogebat ibi iudeos vt trade-
rent ei iudam virū antiquū: qui ōndit ei locū absconsionis sancte crucis.
Et sic ipsa erat inuenta. Notandū scđo. Scribit in sacris litteris: Nō Thema sermonis.
repellit dn̄s in sempiternū: sed miserebit ſm multitudinē miserationū sua-
rū. In quo quidē verbo tangunt duo. Primo tangit mysteriū eterne sal-
uationis. Scđo opus charitatiue dilectionis. Circa primū sciendū: ꝙ hō
creatus est ad imaginē ⁊ silitudinē dei. vt p₃ Gen̄. j. Qui q̄uis p pctm̄ ce
cidit: tn̄ opere saluationis est erectus ⁊ ad gratiā reuocatus. q₂ antiquum
cōsiliū nō potuit cōfundi. sic scriptū est: Ipe em̄ saluū faciet ppl'm suum ⁊
pctis eoꝝ. Propterea ad fugiēdū desperationē ꝯsolabat hoīez dicēs: Hie
rusalē cito veniet salus tua: q̄re errore ꝯsumeris: nūq̄d ꝯsiliari⁹ nō ē tibi:
salua bonitate te liberabo. s. p signū scē crucis. Circa secūdū nota ꝙ dn̄s
intātū dilexit silitudinē sue creatiōis vt p hoīe sustineret martyriū: dās p
h̄ exēplū qm̄ oēs vult saluos fieri: nō respiciēs multitudinē pctōꝝ. Esa. j. Notabilis sn̄ia Esaie.
Si fuerint pctā tua sic arena maris: q̄si nix dealbabunt. ⁊ si auerterit se in-
iust⁹ ab oī iniq̄tate sua ⁊ fecerit iusticiā: oīm iniq̄tatū suaꝝ nō recordabor
ampli⁹. Notandū tertio quō Helena coegit iudeos oēs in hierl'm: vt di
cerēt ei locū vbi scā crux erat abscōdita. Inter q̄s nullus erat q̄ q̄cq̄ đ ta De inuētiōe scē crucis
li ligno audiuerat: nisi vn⁹ noīe iudas sic inquiēs: Audiui ab auo meo ago
nisante eā eē ī tali loco. Et sic indicauit locū. vbi foderūt ad spatiū. xv. cu
bitoꝝ: ⁊ ꝯtinuo exiuit īmēsus odor. Tādē inuenerūt signa vel tres cruces:
q̄ꝝ vna fuit crux christi: s₃ alie due ipoꝝ latronū. Et sic nō potuerūt cogno
scere q̄ esset crux chr̄i: s₃ tulerūt iuuenē mortuū sup quē duo signa crucꝫ ap
ponebāt. iuuenis aūt nō surrexit: s₃ supposita tertia stati surrexit. Et sic ve
rā crucē chr̄i vnanimit' cog̃scētes dixerūt: Aue sal⁹ toti⁹ scl'i. Sicq̄ sancta
crux inuēta erat. Notādū q̄rto. De scala legit ī Gen̄. q̄n iacob accepit Scala iacob.
bn̄dictionē p̄ris ⁊ redeuit ī q̄dā loco hn̄s lapidē sub capite: vidit ī sōno sca
lā celos tāgētē: ⁊ āgelos dn̄i ascēdētes ⁊ descēdētes. Hec scala fuit figura

sancte crucis: que tetigit celos qn̄ christus p crucē traxit ad se om̄ia. Vn̄
Figura crucꝫ Cū exaltatus fuero in terra eleuatione crucis: omnia traham ad me. Q̄d
patet ex eo. Nā figura intersectionis duaꝝ lineaꝝ in angulis rectis trāsit
in infinitū ꝛ in extremitatibꝫ q̄ttuoꝛ partiū: vt pꝫ ex ꝓpoꝛtione Euclidis. ꝛ
ergo christus traxit ad se oīa. qm̄ vltra plagas mundi nō daꝛ alia plaga q̄
posset hunc quaternariū fugere. Et ergo dicunt doctoꝛes ꝙ christus stetit
in cruce extensis pedibꝫ ꝛ brachijs: ad designandū ꝙ in amplexu totū mū-
De exaltatio ne crucis. dum vellet liberare. Vn̄ festū exaltationis sancte crucis colit sancta ma-
ter eccl'ia. Cum em̄ Cosdras rex potētissimus rapuisset sanctā crucē: ꝛ lo
casset eam in throno nouo a dextris suis: ꝛ p̄cepit se coli tanq̄ deū: Hera
clius imperatoꝛ nolens hec pati ꝓpter fidē: preualuit ꝯtra eū ꝛ occidit re-
gem: ac sanctā crucē reduxit in hier'l'm: quā ibidē publice magnoq̄ honoꝛe
De aqua he lysei ꝛ petre. exaltauit. Vltimo notandū circa historias textus Regꝫ. iiij. Cū helyse
us ꝓpheta venisset ad quendā locū vbi aqua erat amara nimis: ppl's dixit
ad eum: Aque pessime sunt: bibere noli. Tunc helyseus accepit lignum in
modū crucis ꝛ misit i aquā: que cōtinuo dulcoꝛate sunt. Scd̄o cū filij isra
el essent in deserto nō habētes aquas: murmurabant cōtra moysen dicētes
Da nobis aquas vt bibamꝰ. Et sic moyses ac frater eius oꝛabant ad do-
minū: vt daret eis aliquid aque. Quibꝫ dixit dn̄s: Tange silicē virga: et
ipse dabit vobis aquas. Moyses ꝓcedēs ad populū dixit: Audite rebel-
les ꝛ increduli: nunq̄d poterimus haurire aquā de petra? Et sic ꝑcussit pe
trā in modū crucis: et effluxerūt aque largissime: vt biberēt oīs ppl's cū iu
mentis ipsoꝝ. Vn̄ aqua fluens de petra ꝑcat lachrymas fluentes cū deuo-
tione de ipso coꝛde. Sed p sanctā crucē intelligit' christi passio. Tertio le-
gitur ꝙ Ezechiel in visione vidit angelū habentē atramentariū circa re-
De signo thau. nes suos: ꝛ signauit supliminaria ipsius domꝰ cū figura thau: ꝛ vidit aliū
sequentē cū gladio: ꝛ vbi nō inueniebat signa ibi oēs homines interficie-
bat. Et hoc thau erat in figura sancte crucis: que tantā habet virtutē cu-
stodiendi ꝙ nullū nocumentū pōt sequi. Et p figurā thau in supliminari
intelligit' ꝙ quilibet fidelis tenetur se signare signo crucis in fronte ꝓpter
defensionē nociuoꝝ aduenientiū. Et sic frons dicit' supliminare hominis.
Quarto legit' in Gen̄. ꝙ dn̄s tentauit abraam dicens: Immola filiū tuum
De victima abrae. quē diligis isaac in holocaustū supra montē quē tibi monstrauero. Abra-
am nolens supsedere mandatū dn̄i exiuit cū filio: ꝛ fecit ipm ligare sup se
struem lignoꝝ in modum crucis. Et statim dixit filius: Pater ecce ligna:
vbi est victima holocausti? Et rn̄dit pater: Fili mi deus prouidebit sibi de
holocausto. Et cū extenderet gladiū: angelus apparuit ei dicens: Ne ex-
tendas manū tuam in puerū: eo ꝙ times dn̄m. Et sic isaac virtute crucis
creditur esse saluatus a gladio patris.

Ligna legens in sarepta spem salutis est adepta pauper
muliercula. Sine lichnis fidei nec lechitus olei valet nec
farinula.

Roma naues vniuersas in profundū vidit mersas vnacū

maxentio. Fusi thraces:cesi perse:sed ꝛ partis dux aduerse victus ab heraclio.

In scripturis sub figuris ista latent:sed iam patent crucis beneficia. Reges credunt:hostes cedunt:sola cruce christo duce vnus fugat milia.

Ipsa suos fortiores semp facit ꝛ victores: morbos sanat ꝛ languores:reprimit demonia. Dat captiuis libertatē: vite confert nouitatem:ad antiquam dignitatem crux reduxit omnia.

O crux lignum triumphale:vera mundi salus vale: inter ligna nullum tale fronde flore germine. Medicina christiana salua sanos:egros sana:quod non valet vis humana fit in tuo nomine.

Assistentes crucis laudi consecrator crucis audi:atq̧ seruos tue crucis post hanc vitā vere lucis transfer ad palatia. Quos nunc cruci vis seruire fac tormenta non sentire: sed cum dies erit ire confer nobis et largire sempiterna gaudia.

¶ Hic autor declarat aliā figurā:per quā cōmendat sanctā crucē: dicens ¶ Ordo. (Paup muliercula legens).i.colligēs(ligna in sarepta).i. in tali loco(est adepta).i.acquisiuit(spem salutis:nec lechitus).i.vas olei(nec farinula).i.farina(valet sine lignis fidei).i.absq̧ ligno sancte crucis. Vñ ꝓbat historias recitando miracula q̃ facta sunt bñficio scē̄ crucis in veteri testamēto:dicens(Ista)scʒ iam dicta(latēt).i.abscōdita sunt (in scripturꝭ) scʒ sacris(sub figuris).i.sub signis(sed iam).i.in nouo testamēto(patent).i. manifesta sunt(beneficia).i.miracula sancte(crucis.) Nam(reges credūt) sancte cruci(ꝛ hostes cedūt)illis regibꝫ(ꝛ vnus fugat milia sola cruce christo).s.existēte(duce. Ista)crux(facit semp suos)famulos(fortiores ꝛ victores.) Ista crux(sanat morbos ꝛ languores ꝛ reprimit).i.depellit(demonia) Et hec sancta crux(dat libertatē captiuis).i.carceratis. Et tunc talis liberatio vel sancta crux(confert nouitatē vite)scʒ spūalis:ꝛ sancta(crux reduxit oia ad antiquā dignitatē)scʒ quā in primis parētibꝫ amisimus. Vñ exclamando dicit(O crux)existens(lignū triumphale).i.victoriale (vera salus mundi)scʒ effectiue:qꝛ attulit salutē toti mundo (vale).i. sis salutata:

(nullū)scꝫ lignū(inter oīa ligna est tale).i.tā nobile(fronde).i.in flore ⁊(ger
mine).i.in fructu(O sancta crux)existēs(christiana medicina).i.christiano
rū(salua).i.cōforta(sanos:⁊ tu sana egros).i.infirmos:q꜡ hoc(qđ nō valet)
.i.pōt(humana vis).i.virtus hoc(fit in tuo noīe).i.virtute. O christe exi⸗
stens(cōsecrator).i.scīficat(crucis audi).i.exaudi(assistētes).i.astātes)lau
di crucis:atqꜯ transfer).i.ꝑduc nos (seruos).i. famulos(tue crucis).s. scē
(ad palatia).i.habitacula(vere lucis).i.vite eterne(post hanc vitā) scꝫ tēpo
lē:⁊ tu (fac) scꝫ illos(nō sentire).i.ꝑcipere(tormēta).i.penas infernales (q̊s
tu vis seruire tormentis).i.passionib꜡ tuis in cruce passis. (Sed tu confer)
.i.da(⁊ largire).i.ꝯcede ⁊ dona(sempiterna gaudia)scꝫ in eterna patria(cū
dies ire).i.iudicij(venit).i.aduenit.

¶ Vocabula. Sarepta fuit oppidum sidoniorum ⁊ silua:ad quod veni⸗
ens helias a paupere vidua sustentatus ipsaꝫ quoqꝫ sustentauit. vt habet
iij. Re.xvij. Lichnus nomē masculinū ſcat zonā in candela inuolutā:sed
ponit ꝓ firmitate fidei vel amore dei. Lechitus media correpta mas. no⸗
men:đ꜡ vasculū in qđ infundit oleū. Farinula diminutiuū a noīe far q̄si
de farre nata:hoc est de pinguedine frumēti. Thraces sunt ꝓpl's scythi⸗
cus circa Cōstantinopolim. Perse sunt populi in asia maiori: nō ꝓcul a
veteri babylone. Maxentius fuit tyrannus quē Cōstantin⁹ virtute cru⸗
cis sup̲auit. Heraclius fuit imꝑator q̇ virtute crucis sup̲auit Cosdroen
regē persaꝝ. Milia apud antiq̊s erat oīs generis plura.nu.tm̄. Et decli
nabat ntō hi ⁊ he ⁊ hec milia:gtō hoꝝ ⁊ haꝝ miliū. Sed apud modernos
est tm̄ neutri ge.⁊ declinat hec milia ⁊ hoꝝ miliū. Triumphale nomē ad
iectiuū a triumphus. Vale licet ꝓprie sit salutatio discedentiū vel ad dis⸗
cedentes:tn̄ hic ꝓ salue vel aue accipit causa rithmi. Sanus đ꜡ q̇ bn̄ va
let aut corꝑe aut mente. Inde vesanus vel insanus đ꜡ q̇ mēte captus est.
Eger đ꜡ q̇ corꝑe ⁊ animo minus valet. Vn̄ accipit ꝓ tristi. Vergi. Proti
nus eger ago. Tormentū a torqueo qn̄qꜯ penā ſcat:qn̄qꜯ instrumētū bel
licū quo torquent.i.iaciunt lapides aut sagitte. Oui. Mittit in euboicas
tormento fortius vndas. Seruire:legit al's seuire.vt sit sensus: q̊s tormē
De sarepta & helia. tis vis seuire.i.crudeliter agere:fac tormēta nō sentire ⁊c. ¶ Notabilia:
Notādū circa litterā. Legit.iij. Re.xvij.qꜯ helias ꝓpter vindictā cuiusdā
regis q̇ ipm seq̄bat rogauit dn̄m vt nō plueret sup̲ terrā trib꜡ anni s ⁊ men
sibus sex. Ipse tandē esuriens q̄si fame cōsumptus clamauit ad dn̄m. Et
dixit ei dn̄s: Surge ⁊ vade in sarepta sidonioꝝ: vbi viduā mulierē inue⸗
nies:dic vt pascat te. Et surrexit helias:⁊ cū venisset ante ciuitatē egressa
est mulier. Cui dixit: Nunq̇d habes aliq̇d in domo tua ad manducandū:
Et illa rn̄dit: Nō habeo dn̄e quicqꜯ:nisi modicū farine quantū pugillus
pōt capere:⁊ parū olei quo vngar:⁊ vado colligere ligna vt faciā mihi et
filio meo vt comedam⁹ ⁊ nō moriamur. Hec aūt mulier:vt dicit b. Greg.
fuit vxor Ione ꝓphete:quā iudei vocabant Ionā. Huic aūt mulieri dixit
Helias: Vade fac mihi primū panē subcineritiū vt comedā. Et fecit mu
lier. Et dixit ꝓpheta ad eam: Hydria farine ⁊ lechitus olei nō ꝯminuent in
domo tua:iuxta verbū qđ misit dn̄s ꝑ ꝓphetā ad mulierē. Et hoc miracu⸗
lū ſm doctores est factū virtute duoꝝ lignoꝝ positoꝝ ex transuerso in mo
dū sancte crucis. Notādū scđo. Postqꜯ autor ꝓposuit diuersas historias

veteris testamēti: in quib⁊ sctā crux fuit ꝓfigurata: iam ponit signa noui te-
stamenti q̄ miraculose ꝑ sanctā crucē facta sunt. Vñ legit̄ in chronica re-
gū ꝙ multi gentiles cōuersi sunt ad fidē virtute sancte crucis: ⁊ subiecti
sunt romano imperio. Et ꝰ in cōmendationē sctē crucis scribit Rabanꝰ.
In te crux sancta reges ⁊ principes fidē recipiūt: in te angeli sua gaudia
cumulata capiunt: in te oīa iura sue salutis cognoscunt: in te inferi retribu
tionē sue fraudis agnoscunt. Scd̄o ptʒ in Cōstantino qñ debuit pugna-
re ꝯtra paganos: ⁊ vidit in somno figurā sancte crucis: ⁊ audiuit vocem:
Hoc signū facies: ⁊ eris victor inimicoꝝ tuoꝝ: si firmiter credas in ipm̄.
Et cū Constantinus venisset ad populū: tunc millenarius numerus erat
respectu populi sui exercitus. Sed Cōstantinus fideliter credēs ꝑ virtu-
tē sancte crucis oēs superauit. Ex isto est ꝙ hodierna die vexillū impatoꝝ
habet aquilā signatā signo sancte crucis. Patet etiā qñ heraclius expu-
gnauit Cosdrā ⁊ oēm familiā suā: q⁊ heraclius virtute sctē crucis effectꝰ
est victor suoꝝ inimicoꝝ. Itē David ꝓtectus ⁊ signatus signo crucis go-
liā supauit. Crux sancta sanat infirmitates hoīm: qđ iterato ptʒ in Con-
stantino imperatore: qui virtute sancte crucis curatus est a lepra. Unde
Bern. De virtute sctē crucis ꝓcedit oīs fructus sanitatis ⁊ vite. Et Ra-
banus: Tu sancta crux pctōꝝ remissio: pietatis exhibitio: meritoꝝ augmē-
tatio: remediū infirmoꝝ. Sancta etiā crux reprimit demones. vñ Pau-
lus ad Colos. Per crucē expoliauit principatus ⁊ ptātes infernales. Et
Cassiodorus: O crux victoria christi: ꝑditio diaboli: infernoꝝ destructio:
celestiū reformatio: mors infideliū: vitaqʒ iustoꝝ. Sctā crux dat liberta-
tē pctōrib⁊ ⁊ captiuis. Nā pctōres capti laqueo pctōꝝ reuocantes ad me-
moriā christū crucifixū reficiunt̄ a iugo pctōꝝ. Sancta crux restituit an-
tiquā dignitatē: q̄ est paradisi hereditas: a qua fuimꝰ expulsi ꝑ inobedien
tiā ade ⁊ eue. sed christus ascēdens sanctā crucē sua humanitate ⁊ morte
nobis paradisi aditū aperuit. Notandū tertio: ꝙ sctā crux in trib⁊ cōmē-
dat̄: fronde: flore ⁊ germine. Primo in fronde: q⁊ ſm Damasce. lignū sctē
crucis fuit radicaliter in paradiso plātatū: ⁊ cōpositū erat ex q̄tuor lignis
Primū erat cedrinū: qđ erat in pede sctē crucis. Aliud erat cypssuʒ: ⁊ illđ
supposuit pilatꝰ qñ scripsit titulū. Tertiū fuit de palmis: ⁊ illud fuit trās-
uersum ꝑ mediū. Quartū erat oliua. Vñ: Ligna crucis palma cedrus cy
pressus oliua. Pes cedrus: mediū cypssus: oliuaqʒ summū: Palmaqʒ trās-
uersum fuit in cruce lignū. Cedrꝰ designat altitudinē ꝯtēplatōis: cypssus
odorē bone opiniōis: palma fructū iusticie: oliua leuitatē miscdie. Scd̄o
cōmēdat̄ in flore. Vñ ſm Nicodemū ħ lignū sctē crucis fecit florē dānati
onis ⁊ saluatōis. De ꝑmo flore nō laudat̄: cū adā in padiso gustauit: ꝑ quē
mūdū dānauit. Sʒ de flore saluatiōis quē portauit qñ ꝑ sanguinē christi
ħ lignū fuit coloratū. De q̄ flore dr̄ in cañ. Ego suʒ flos cāpi ⁊ liliū cōual-
liū. Tertio cōmēdat̄ ex germine ⁊ rōne fructꝰ. q⁊ suauissimū fructū ꝓtu-
lit: scʒ corpus christi traditum in precium totius seculi. Vñ in Canticis:
Et fructus eius dulcis gutturi meo. Nam contra hoc non valet vis hu-
mana: quia de virtute ⁊ effectu sancte crucis dicit Damascenus: O preci
osa crux per te euacuata est mors primi parentis: ⁊ peccatū solutū: infernꝰ
dānatus: ⁊ mūdus ad pristinā beatitudinē reuocatꝰ. Es em̄ galea ⁊ scutū

De virtutib⁊ sctē crucis.
Rabanus maurus.
De cōstātino

Crux in trib⁊ cōmendat̄.
De lignis sctē crucis.

Laudes sctē crucis.

versus diabolū:tu es dormientiū resurrectio:infirmoꝝ baculus:virga con-
Expositio littere. uertentiū:⁊ ꝓtectio corporis ⁊ anīe. Nota quidã textus habent:quos tor-
mentis vis seruire. Et sic exponit̄: O christe cõforta tuos fideles q̄ ꝓpter
te passionē sustinent:ne in passionib⁊ ⁊ tribulatiõib⁊ deficere videant̄. Sꝫ
quidã habent:vis seruire. Tunc sic intelligat̄: O christe cõserua tuos fi-
deles qui seruiunt sancte cruci in h̄ mundo. vt ⁊.s̄.diximꝰ in vocabulis.

¶De sancto Joãne ante portam latinã sequẽtia:

Uerbū dei de deo natū ⁊c̄. Req̄re.s̄. in natiuitate eiusdem.

Joãnes apl's ¶Sed ꝓ vlteriori vocabuloꝝ declaratione notandū. Diuus Joannes euangelista a Domitiano impatore Romã vocatus: ob constantiã fidei ante portã latinã fuit proiectus in doliū feruenti oleo plenū. Sed cū exis-set illesus:in insulã pathmos q̄ est vna cycladū vel sporadū relegatꝰ fuit: vbi Apocalypsim scripsit. Attrectare est manib⁊ attingere. Nam tracto mutat a in e in cõpositis. Propinare ꝓprie s̄cat prebere. Seraphin sunt angeli in sup̄mo choro. Gyrus est circuitus vel ambitus. Citharedus ē citharista:qui psallit ⁊ canit cithara. Character grece forma latine vl' signū. Et ꝓprie debet ꝓducere e in obliquis:sed vsus nõ seruat. Arcanum d̄r secretū:ab arca: qd̄ idē s̄cat qd̄ grece mysteriū. Sacrariū dicit̄ locus templi vbi sacra seruant̄:p quo vulgus ait sacristia. Letū substantiue d̄r mors:a verbo leo:q̄ mors oīa delet. Inde letalis.i.mortalis vel ad letum ptinens. Bullire.i.feruere vel bullas habere. Naꝫ bulla est inflatio aque cõmote. Hinc in ꝓuerbio d̄r:Homo bulla. Dicimus igit̄:aqua bullit fer-uet vel habet bullas. Gemme sunt lapides p̄ciosi oēs p̄ter margaritam. Fuluus color dicit̄ mixtus ex rufo ⁊ viridi:vt color auri ⁊ leonū. Ebion ⁊ Cherintus erant heretici qui volebant iudaismū seruandū cū christia-nismo. Marchion fuit hereticus q̄ posuit duo principia vel duos deos: scꝫ bonū ⁊ malū. Meta est terminus. Uergi. Hic labor extremus lõgaꝝ hic meta viarū. Inde methodus. Ezechiel ꝓpheta describit quãdã aqui-lã grandē:p quã sanctus Joannes intelligit̄. Patronus d̄r defensor: cuiꝰ relatiuū est cliens. Indē patrocinor.i.defendo: ⁊ patrociniū.i. defensio. Cena d̄r a greco noīe cenon:qd̄ est cõmune:q̄ tm̄ in cena veteres edebant cū scꝫ magis tunc vacarent. Inde fit cenula.i.parua cena.

¶Dñica ante ascensionē dñi.

Mane prima sabbati surgens dei filius: nostra spes ⁊ gloria.

Uicto rege sceleris rediȷ̈t ab inferis cū summa victoria. Cuius resurrectio omni plena gaudio consolatur omnia.

Resurgentis itaq̄ maria magdalena facta est prenuncia:

Ferēs christi fratribꝫ eius morte tristibꝫ expectata gaudia.

O beati oculi quibꝫ regē seculi morte iam deposita prima est intuita. Hec est illa femina cuius cūcta crimina ad christi vestigia eius lauit gratia.

Que dum plorat ꝛ mens orat: facto clamat ꝙ cor amat iesum sup omnia. Nō ignorat quē adorat: qd̄ precet iam deletur quod mens timet conscia.

¶ Hoc cāticū canit ob reuerētiā dñice resurrectōis. Et siliter optime pōt cani in solēnitate diue marie magdalene. In q̄ autor recitat triūphalē resurrectionē christi: ꝛ cui christus resurgēs primū apparuit: dicēs. ¶ Ordo (Filius dei) existēs (spes nr̄a ꝛ glīa surgēs). i. resurgēs (mane primo sabbati). i. pmo die post sabbatū. s. die dñico (rediit ab inferis). i. ab inferno (cum summa victoria (rege sceleris). i. principe pcti (victo). i. supato (cuiꝰ) filij dei (resurrectio plena omni gaudio cōsolat oīa). i. oēs res. Vn̄ ꝯseqnter ostēdit quō christus resurgēs pmo apparuit marie magdalene ꝑpter diuersa genera gratiaꝝ sibi impēsa. (Itaqꝫ). i. certe (maria magdalena est facta p̄nuncia). i. nūciatrix (resurgentis) christi (ferēs). i. dicēs (fratribꝫ). i. discipulis (christi: tristibꝫ morte). i. ꝑpter mortē (eius) scꝫ christi (expectata). i. p̄parata (gaudia.) Vn̄ cōparat magdalenā matri christi dicēs (O beati oculi) scilꝫ marie magdalene (quibꝫ) oculis (ipsa est intuita). i. vidit (regē seculi) chr̄m (deposita iaꝫ morte). i. a mortuis resurgentē. Et aliā eius gratiā sibi impēsam in indulgentia pctōꝝ suoꝝ enumerat: dicēs (Hec) maria magdalena (est illa femina cuius) femine (cuncta crimina). i. oīa delicta (lauit). i. purgauit (gratia eiꝰ) scꝫ christi. (Que) femina magda. (dū plorat) oculis corporalibꝫ (mens orat: ꝛ clamat). i. testat (facto). i. opere (ꝙ cor) marie (amat iesum sup oīa). i. p̄ oībꝫ. Et ipsa magdalena (nō ignorat). i. scit ꝛ cognoscit. s. illū (queꝫ adorat: ꝛ (qd̄ precet). i. rogat (iam delet) scꝫ pctm̄ (qd̄ cōscia mēs). i. anius magdalene bene sciens (timet). i. dolet se ꝑpetrasse. ¶ Vocabula. Sabbatū hebraice dr̄ requies: ꝛ pcat diē septimū in q̄ iudei iussi erāt qescere ꝛ feriari. Prima sabbati est pma dies post sabbatū. s. dies solis q̄ dñica dr̄: qm̄ dn̄s nr̄ in illa die natus fuit: ꝛ in eadē surrexit a mortuis. Rex scelerꝫ est diabolus: vel q2 ipse scelus inuenit: vel q2 scelera punit. Cōsolor verbū cōmune: q2 ꝛ actiue ꝛ passiue ponit: ꝛ habet mediā ꝑductā. Hora. His me cōsolor victurus suauius acsi ꝛc. Femina ꝛ mulier differūt. nā mulier dr̄ tm̄ de hominibꝫ: femina etiā de alijs aialibꝫ. dicimꝰ em̄ anser mas: anser femina: vt est apud Pliniū. Cōscius ꝓprie dr̄ q̄ scit se peccasse. Iuuenal. Quis nūc diligit nisi cōscius? Aliqn̄ tn̄ de bono dr̄. Vergi. Et mens sibi cōscia recti. Oui. Cōscia mēs vt cuiqꝫ sua est ita cōcipit intra Pectora: p facto spemqꝫ metūqꝫ capit. ¶ Notabilia. Sciendū septimanā hr̄e dies septē: q̄ a diuersis diuersimode sunt noiati. Siluester papa noiat illos dies ferias addēdo noia: vt prima feria: secūda: tertia ꝛc. Et h̄ mō etiā apd̄

De nomib⁹ dier̄.

nos in cōi vsu noīari solēt. Sed philosophi ⁊ astronomi dies noīant a pla
netis: dicētes diē dñicū diē solis: eo ꝙ in pͥma hora illi⁹ diei regnat sol. Et
sic ꝯseq̄nter ꝑ ordinē nominãt alios dies: vt lune martis mercurij veneris
iouis ⁊ saturni. Sed iudei dies septimane denoīant a sabbato: ita ꝙ diem
celebrē eoꝝ sabbatū noīant: addēdo noīa ordinē significātia: vt pͥma dies
sabbati: scd̄a sabbati ⁊c̄. Sic siluester papa noīat dies ferias a feriare: qđ
est cessare. qꝛ oīb⁹ dieb⁹ cessare debem⁹ a malis opib⁹. Sꝫ iudei diē eoꝝ ce
lebrē noīant sabbatū: qđ idē est q̄si req̄es: ex eo ꝙ deus h̄ die req̄euit ab oī
ope qđ patrauerat: ⁊ sic ꝯformiter ipsi req̄escūt a laborib⁹. Et tūc alios di
es inseq̄ntes ab illo denoīant tanq̄ꝫ a digniori. Vñ in ꝓposito autor intelli
git diē dñicū q̇ prim⁹ est post sabbatū iudaicū. Et h̄ est qđ dr̄ Marci vl:

Christ⁹ q̄re mane surrexit.

Surgēs iesus mane prima sabbati apparuit marie magdalene. Et ꝙ chri
stus mane debuit resurgere p̄dixit ꝓpħa in voce patris dicēs: Exurge glīa
mea. Qui in ꝑsona filij rñdit: Exurgā diluculo. i. mane. Christ⁹ itaqꝫ ma
ne resurrexit: ad designādū ꝙ mane. i. tpe iuuētutis surgere debem⁹ ad ex
ercitiū virtutū: iuxta ꝯsiliū sapiētis q̇ ait: Bonū est viro cū portauerit iu
gū dñi ab adolescētia sua. Et alibi: Fili ne tardes ꝯuerti ad dñm: qꝛ chr̄s
spes est ⁊ glīa nr̄a. Hoc testat̄ Bern̄. dicēs: Vos q̇ estis in puluere expgi
scimini ⁊ laudate: qꝛ venit dn̄s cū salute: venit cū vnctione: venit cū glīa:
Nunq̇d em̄ sine salute iesus: aut sine vnctiōe christus: aut sine glīa venit

Quare chr̄s magdalene apparuit.

dei fili⁹? q. d. nequaq̄ꝫ. Scd̄o notandū ꝙ christus bt̄e marie magda. ap
paruit q̇nqꝫ de causis. Prima ꝙ ardēti⁹ ceteris diligebat eū. Vñ Luc̄. vij.
Dimissa sunt ei pctā multa: qm̄ dilexit multū. Scd̄a: vt christ⁹ se oñderet
mortuū fuisse ꝑ pctōrib⁹. vñ dr̄ in euā. Matth. Nō veni vocare iustos: sed
pctōres. Tertia: vt chr̄s oñderet ꝙ publici pctōres p̄cederēt sapiētes ī re
gno dei. vt dr̄ Matthe⁹. Quarta: vt sicut mulier eua fuit nūcia mortis q̄
mortē intulit: ita mulier magda. esset nūcia vite ⁊ resurrectiōis chr̄i. Quin
ta cā: vt christus oñderet ꝙ vbi magis abūdauit delictū: magis abūdaret
⁊ grā: vt dr̄ apl̄s. Igit̄ christus marie magda. pͥmo apparuit: q̄ christū sur
rexisse apl̄is nunciauit: vñ etiā apostola dr̄. Tertio notādū. Frēs christi
dicunt̄ apl̄i: qꝛ christ⁹ dixit mulierib⁹: Ite nūciate fratrib⁹ meis. q̇ erāt tri
stes de morte chr̄i. Vñ canit eccl̄ia: Tristes erāt apl̄i de nece sui dñi. Sꝫ
postq̄ꝫ chr̄m surrexisse cognouerūt gauisi sunt. nā dr̄: Gauisi sunt apl̄i vi
so dño. Illa em̄ gaudia expectauerūt discipuli sic dn̄s ipsis ꝓmiserat. Sꝫ
de h̄ qđ dicit Bt̄i oculi: sciendū. Illi oculi bt̄i dicunt̄ q̇ chr̄m viderūt. naꝫ
dr̄ in euā. Bt̄i oculi q̇ vidēt q̄ vos videtis: ⁊ multi reges videre nō potue

De fletu magdalene.

rūt. Trib⁹ aūt vicib⁹ magda. fleuisse legit̄: ⁊ semꝑ magnū fructū ꝯsecuta ē
Primo in domo pharisei fleuit: lauās lachrymis pedes dñi. ⁊ tūc ꝯsecuta
fuit remissionē pctōꝝ: vt habet̄ Lu. xvij. Scd̄o fleuit de morte lazari fra
tris sui. ⁊ tūc ꝯsecuta est resuscitationē fratrꝫ. Tertio fleuit stās ad monu
mentū ⁊ q̄rēs christū. ⁊ tūc ꝯsecuta est visionē ⁊ aspectū dñi resurgentis.

De dilectiōe magdalene.

Vñ ꝙ maria magda. chr̄m mēte amauit: ope oñdit: qꝛ s̄m Grego. ꝓbatio
dilectiōis est executio opis. Ipa igit̄ dilectionē mētis ope mōstrauit in ei⁹
ꝯuersiōe: lauās lachrymis pedes dñi: ⁊ ipsos osculās ⁊ tergēdo vngēs. Di
lexit etiā christū in passiōe ⁊ morte eius: ꝑmanēs cū eo vsqꝫ ad mortē eius.
Vñ scribit̄ in euāg. Joan. Stabat iuxta crucē, maria mater eius ⁊ maria

magdalena. Ondit etiā dilectionē ei⁹ post mortē: ipm querēs mortuū. Vñ de ea canit scta mater eccl'ia: Viuēti adherebat: mortuū q̄rebat. ꝛ merito: cū cūcta eius pctā sunt dimissa: qm̄ dilexit multū in morte; ꝛ post mortem. Ultimo qꝛ dicit tex. Nō ignorat quē adorat: sciēdū ꝙ ex euāgelio nō habemus ꝙ maria in ei⁹ ꝯuersiōe cū ad christū venit in domo pharisei orationē fecit ꝑ verba. Sed ꝑ oratiōes hic intelligēdi sunt gestus q̄s magdalena habuit lauādo osculādo tergēdo ꝛ vngēdo. q̄ opa desideriū mentis ei⁹ declarauerūt: qꝛ indulgentiā pctōꝝ q̄siuit. qđ desideriū christus agnoscēs dixit: Remittunt̄ tibi pctā tua. Et iteꝝ: Fides tua saluā te fecit: vade ī pace. Nam vt dicit Grego. Maria magdalena in seipsa grauiter erubescebat de turpitudine peccati: ergo nihil foris q̄ verecūdat̄ esse credebat. Oīo magdalene mentalis erat.

O maria mater pia stella maris appellaris operū ꝑ merita
Mat̄ christi coeq̄ta: dū fuisti sic vocata: sꝫ honore subdita.
Illa mūdi imperatrix: ista beata peccatrix leticie ꝑmordia
fuderunt in ecclesia. Illa eñ fuit porta ꝑ quā salus est exorta: hec resurgētis nuncia mundū replet leticia.
O maria magdalena audi vota laude plena: apud christū
chorū istū clementer cōcilia. Ut fons summe pietatis: q̄ te
lauit a peccatis: seruos suos atq₃ tuos mundet data venia.
Amen dicant omnia.

¶ Hic iā autor cōparat mariā magda. marie mr̄i christi penes noiatiōnē ꝛ operationē dicēs. ¶ Ordo. (O maria) magdalena (pia mater tu appellaris). i. noiaris (stella maris ꝑ merita). i. dignitates (operū) scꝫ bonoꝝ actuū: ꝛ tu maria es (coequata). i. siłis ꝛ eq̄lis facta (matri christi) marie (sꝫ) tu es (subdita) sibi (honore) qꝛ multo inferior est magda. honore btē virgini. Naꝫ (illa) maria mater chr̄i existēs (impatrix mūdi (ista) magda. existēs (btā peccatrix) qꝛ ꝯuersa fuit (fuderūt). i. ꝓtulerūt (primordia). i. ꝑncipia (leticie in eccl'ia). i. cōgregatiōe fideliū. qđ seq̄nti versu declarat̄ (Em̄). i. qꝛ (illa) maria mater christi (fuit porta: ꝑ quā) portā (est exorta). i. nata (salus) toti⁹ mūdi christus deus (hec) magdale. existēs (nūcia resurgētis) christi: ꝛ iō (replet mundū leticia) qꝛ p̄dicat̄ iuxta verbū christi ꝑ vniuersuꝫ orbē terraꝝ. (O maria magda.) tu (audi). i. exaudi (vota). i. desideria nr̄a (plena laude) q̄ laudam⁹ te: ꝛ (ꝯcilia clemēter istū chorū). i. turbā (apud chr̄m) regē (vt ipe fons pietat̄ q̄ lauit te) mariā magda. (a pctis) cōmissis (mūdet). i. purget etiā (seruos suos atq₃ tuos). i. tibi famulātes ꝛ sibi (data venia). i. indulgētia pctōꝝ. Vñ (dicāt) serui (ꝑ oīa) sc'la (amē). i. verū fiat ꝛc̄. ¶ Vocabula. Ille iste et hic drūt. Nā hic demōstrat rē p̄sentē aut ꝓximā loq̄nti: iste ꝓ rē ꝓximā ꝛ ad quē loquit̄: ille aūt rē remotā ab vtroq₃. Itē iste vł hic refert rē ꝓpi⁹ dictā: ille ꝓ remoti⁹ dictā. Chorus est cōgregatio letantiū vel canentiū. Amen dictio hebraica est: ꝛ q̄nq₃ fcat veritatē: q̄nq₃ vere: q̄nq₃ fiat.

Quare euangeliste chr̄m matri sue nō dicunt primo apparuisse

¶ Notabilia. Ex textu euāgelij habet ꝙ christus marie magdalene pri-
mo apparuit. Firmiter tñ est credendū ꝙ primo matri sue apparuit: q̄ ma-
xime eius passiōe dolebat. Sed ꝙ euangeliste ħ nō dicūt de maria matre
christi: forte ideo factū est, qꝛ euāgeliste volebāt inducere ⁊ ꝓducere ido-
neos testes resurrectiōis christi de iure nō abijciēdos: sed sufficiētes. Ma-
ria aūt mater christi nō poterat esse idonea testis: qꝛ mater de filio ꝯueniē-

De apparitione dñi.

ter nō pōt testimoniū ꝓhibere. Nec christus potuit testimoniū ꝓhibere de
se marie magda. Nā dꝛ in euā. Joā. ꝙ maria stetit foras ad monumētū: et
vidit duos angelos sedētes in albis: q̄ christū surrexisse testabant. Sꝫ ma-
ria ꝑ nimio amore iteꝝ ⁊ iterū inclinauit se ad monumētū: vt videret chr̄m
sepultū. Post hec ꝯuersa est retrorsuꝫ: ⁊ vidit iesum stantē: sꝫ nesciebat qꝛ
chr̄s esset. Et dixit ei iesus: Mulier q̄d ploras? q̄ ait: Tulerūt dñm meū:
⁊ nescio vbi posuerūt eū. q̄ dixit ei: Maria. Et stati agnoscēs eū ꝓcidebat

De noibꝫ marie magdalene.

ad pedes eiꝰ volēs eū tāgere dixit: Rabbi. q̄d interꝑtat magister. Scdo
notādū ꝙ ante ꝯuersionē magdalene ꝓpter multitudinē pctoꝝ suoꝝ ei ap
propriatū fuit ħ nomē peccatrix: ita ꝙ passim ab oibꝫ ita noiabat. vñ Luc.
Et ecce mulier q̄ erat in ciuitate peccatrix. Scdo maria dꝛ stella maris.
Et maria magda. silr ita vocat: qꝛ ipa ꝑmo vidit ⁊ nūciauit chr̄m: q̄ se in
Apoc. stellā matutinā noiat. Scdo qꝛ mare dꝛ amarū: sic magda. maximā
amaritudinē de pctis suis habuit. Vel dꝛ stella maris. i. mūdi. qꝛ sic̄ stella
maris nauigātibꝫ ducatū ꝓbet: sic magda. pctōribꝫ ī pn̄ti seculo laborātibꝫ

Cōparatio marie ⁊ magdalene.

viā ⁊ modū salutifere pnīe ꝑmōstrauit. Vñ couenientiā quā autor in lr̄a ꝑ-
tendit inter matrē christi ⁊ mariā magda. est: ꝙ ambe attulerūt nobis gau
dia ⁊ ꝑncipia gaudioꝝ. Nā maria mater christi incꝫtū christū genuit ma-
gnū gaudiū ꝓbuit. vt angelꝰ pastoribꝫ ait: Annūcio vobis gaudiū magnū.
Sꝫ maria magda. ꝑncipiū gaudioꝝ attulit: qꝛ resurrectionē christi primo

Chr̄s fons ē gaudioꝝ

annūciauit: in q̄ resurrectiōe celū ⁊ terra letent. Quare chr̄s dꝛ fons ⁊ ori-
go gaudioꝝ. Vñ Hiero. Si vulnus curare desideras medicꝰ est: si febri-
bus estuas fons est. Ad hūc fontē mīscdie cucurrit magda. volēs lauari:
aspiciens maculas sue turpitudinis ⁊ peccati. que non erubuit: sed hausit
aquas gratie saluatoris.

¶ In ascensione dñi sequentia.

Summi triumphum regis prosequamur laude.
Qui celi qui terre regit sceptra: inferni iure domito. Qui sese ꝑ nob redimēdis ꝑmagnū dedit ꝑciū.
Huic nomen extat conueniens idithum. Nam transiliuit omnes strēnue montes colliculosqꝫ bethel.
Saltū de celo dedit in virginalē ventrē: inde in pelagus seculi. Postqꝫ illud suo mitigauit potentatu tetras phlegetontis assiliȷ̄t tenebras.

Principis illi⁹ disturbato imperio: Maniplis plurimis inde crutis mundum illustrat suo iubare.

Captiuitatēq3 detentam inibi victoꝛ duxit secū. Et rediuiuum iam suis se pꝛebuit seruis ⁊ amicis.

¶ Hic autoꝛ describit aliud canticū. In q̄ materiā ascensionis dn̄i oñdit: describēs historiā triūphalē q̄ facta est in passione dn̄i. Scd̓o ipsi⁹ ascēsionis inenarrabilē gloꝛiā exprimit: applicās ea q̄ p̄misit ad p̄ncipalē materiā hui⁹ festi: hoꝛtādo nos ad laudē dei: dicēs. ¶ Oꝛdo. Nos (ꝓseq̄mur laude) .i. ꝑfecte laudem⁹ (triūphū) .i. victoꝛiā (sūmi regis) .i. sup̄mi (q̇) rex (regit) .i. gubernat (sceptra) .i. regna (celi ⁊ terre) .i. vniuersi oꝛbis (domito) .i. refrenato ⁊ expugnato (iure) .i. ꝑtāte (inferni: ⁊ q̇) rex (dedit sese ꝑmagnū) .i. valde magnū (p̄ciū) in ara scē̄ crucis (ꝓ nobis redimēdis) .i. vt redimeret nos. Vn̄ nūc describit inumerabilē gloꝛiā ascēsionis chr̄i: imponēs ꝓpriū nomē deo ꝯueniēs sibi ex virtute ascēsionis. Dicit g̊ (Idithū) .i. transiliēs (est ꝯueniēs) .i. cōpetēs ⁊ rōabile (nomē huic) scz christo. (Nā trāsiliuit) .i. transcēdit (strēnue) .i. viriliter ⁊ foꝛtiter (oēs mōtes ⁊ colliculos) .i. ꝑuos colles (bethel) illi⁹ regionis vel celi. Quare regredit̄ ad p̄ncipalē materiā verā hui⁹ festi: oñdens q̊t modis christus saltauit: dicēs. Christus (dedit) .i. fecit (saltū) .i. descensum (in virginalē ventrē) .i. vterū btē virginis (Inde) .i. postea christus dedit saltū (in pelagus seculi) .i. mare mūdi hui⁹. (Postq̄̄) christus (mitigauit) .i. pacificauit ⁊ cōpescuit (illud) pelagus .i. mundū (suo potentatu) .i. ꝑ suā potētiā: ipse (assilijt) .i. saltauit (tetras tenebras) .i. obscuras (phlegetontis) .i. inferni. Et ipse christus (disturbato) .i. destructo (īperio) .i. ꝑtāte (pꝛincipis illi⁹) inferni (erutis) .i. liberatis (plurimis maniplis) .i. multis seruis suis (inde) .i. de inferno (illustrat) .i. illumīat ⁊ letificat (mūdū suo iubare) .i. splēdoꝛe .s. sue resurrectiōis ⁊ claritatis. Et christus existens (victoꝛ duxit secū captiuitatē detentā) .i. captiuā (inibi) .i. in inferno .s. sctōs patres q̇ in limbo erāt captiui. (Et) christ⁹ (p̄buit) .i. oñdit (se iā rediuiuū) .i. iterū viuū ⁊ a moꝛtuis resurgētē (suis seruis ⁊ amicis.) ¶ Vocabula. De triūpho dictū est .s. Proseq̊r verbū deponēs tertij oꝛdinis. Dicimus aūt ꝓseq̊r te laude .i. laudo te: ⁊ ꝓseq̊r te honoꝛe .i. honoꝛo te. Per iungit̄ positiuis: ⁊ s̄cat valde. vt ꝑmagn⁹ ꝑutilis. Redimēdus ꝑticipiū futuruz verbi redimoꝛ: qd̓ fit a re ⁊ emoꝛ. Extat ṽbū neu. ponit̄ h̄ ꝓ est. Aliq̄n s̄cat apparere. vnde dicunt̄ exta: q̄ sunt intestina. Idithū ꝓpriū nomē viri hebraici q̇ optime sciuit saltare. nā interp̄tat̄ trāsiliens eos: iō h̊ nomē ꝯuenit christo. Bethel fuit ciuitas ī iudea: ⁊ interp̄tat̄ dom⁹. ⁊ est fe. ge. indecli.

Saltus vno mō est saltatio: vt hic. Altero mō d̓r silua. Mitigare est facere mitē: ⁊ sedare ac pacificare. Pelagus neutri ge. nomē d̓r a pello verbo: q2 pellit littoꝛa fluctib⁹ suis. Et ponit̄ hic ꝓ tribulationib⁹ hui⁹ mundi. Vn̄ bn̄ d̓r q̄ christus saltauit in mare hui⁹ mūdi: q2 nunq̄̄ habuit letū diē in terris: sed semꝑ vixit pauꝑ: nō em̄ habuit ꝓpꝛia bona. Teter tra trū. adiectiuū nomē .i. obscurus ⁊ tenebꝛosus. Phlegeton est infern⁹: vel vt poete volūt fluui⁹ ardēs apud inferos. Nā phlegeto grece s̄cat cōburo: q2 in

ipso puniunt illi q̃ ardēt ĩ amore huius mūdi. Quinq3 em̄ sunt pene infer-
nales. Vn̄: Stix odiū: phlegeton ardēs: obliuio lethes: Cocytus luxus:
acheron sonat absq3 salute. Inibi ꝑ se aduer. loci. sed hic ponit noĩaliter:
q2 dictiões indeclinabiles ꝑ additionē ꝑpositionū declinant. Manipulꝰ
est tantū segetis q̄ntū manu cape pōt. Itē est cohors centū militū vel tur-
ba: vt hic. Et ꝑ syncopā u tollit. Lucanꝰ. Cōuocat armatos extēplo ad si
gna maniplos. ¶ Notabilia. Scribit Esa. lxiiij. Iste sociꝰ mihi formo-
sus in stola sua: gradiēs in multitudine virtutis sue. In istis verbis ꝓ cō-
mēdatione huiꝰ festi tāgunt duo. Primo triūphalis christi iesu glia in pas
Stola multiplex. sione: scdo inenarrabilis glia. Vn̄ sciendū ꝙ stola mltipliciter sumit. Pri
mo dr ornatus sacerdotalis: Scdo vestis alba. vn̄ Apoca. Stolis albis se
quunt agnū q̊cūq3 ierit. Tertio vestis solēnis. vt ĩ epla Hiere. Induit sto
lā iocūditatis. Quarto ponit ꝓ aĩa ⁊ corꝑe. Apoca. Lauerūt stolas suas
in sanguine agni. Quinto ꝓ passiōe: ⁊ sic capit h̄ loco qn̄ angeli dixerunt
De christi ascensu. admiratiue: Ille socius nr̄ formosus est in stola sua. i. passione. Ascēdit
aūt christus cū magna multitudine. q2 postq3 comedit cū suis discipulis
trāsiuit in montē oliueti: ⁊ stati nubes suscepit eū: q̃ erat ordinata ad hoc.
Nā christus est ꝑmo ab angelo nūciatus: post h̄ natus: circūcisus: in tēplo
ꝑsentatus: passus ⁊ resurrexit: vt ascēderet ad celū ad eū q̃ eū misit. Et h̄
declararat ex eo: q2 hō ꝑ pctm̄ ꝑmi parētis ꝑmo est captus in vinculis dia
boli: sed in hora passiōis ⁊ resurrectiōis christi liberatꝰ: nūc aūt ductꝰ est
ad patrē celestē: vt ptz ꝑ ꝓphetā: Ascendēs christus in altū captiuā duxit
captiuitatē sua virtute diuina. Notandū scdo. Idithū ꝓpriū est viri no
men: q̃ erat potēs suꝑ oēs moabiticos. de q̊ legit. ij. Reg. ꝙ erat velocissi-
mus ⁊ agillimꝰ ad currendū. ⁊ illū interfecit abner filiꝰ neronis principis.
Sicq3 ꝑ excellentiā q̊libet velocissimi cursus ⁊ agilis in saltādo pōt dici
vl vocari idithū. Vn̄ ⁊ christus triūphator merito ⁊ rōnabiliter dr idithū.
Ps xviij
De noib9 ciuitatis hierosolyme. q2 magnū saltū fecit. Qd̄ attestat ꝓpha in ps. A sūmo celo egressio eiꝰ: et
occursus eiꝰ vsq3 ad summū eius. Lr̄a etiā noĩat bethel: ꝑ qd̄ intelligit
hierlm: qd̄ ꝑmo noĩabat solyma: qd̄ interꝑtat pax. vt Sebastianꝰ brant ĩ
eo libro quem de laude ciuitatis hierusalem conscripsit attestatur: ad in-
uictissimū Maximilianū imperatorem: quem iam in manibus habemus
vt transferatur in vernaculam linguam. In tali etenim ciuitate christus
pacificauit ⁊ reconciliauit nos deo patri. Secundo vocatur etiam salem.
Legit em̄ Gen̄. ꝙ melchisedech rex salem. i. hierlm vinū ⁊ panē obtulit.
Tertio vocat lusa: ⁊ est nomen hebraicū. Quarto bethel vocat. i. domus
dei. Vn̄ ibidē legit: qn̄ iacob accepit bn̄dictionē patris: ⁊ fugeret a facie
fratris sui esau: requieuit in q̊dē loco: vbi vidit in somno scalam tangentē
celū. ⁊ euigilans dixit: Vere dn̄s est in loco isto: ⁊ ego nesciebam. Et vo-
cauit nomen loci bethel. In quo loco postea edificatum est templum dei.
Quinto vocat helia. Vn̄ legit de sancto Joanne baptista: ꝙ caput eius
fuit sepultū in helia. i. in hierlm. Sexto vocat hierosolyma. Vltimo hie-
rusalem: quod nomen sibi impositū est a primis edificatoribus huius ciui
tatis. vt testatur idem doctor solennis quē pauloante citauimus. Ter-
De monarchia. tio notandū: quia in littera dicit: Christus regit sceptra celi ⁊ terre. quia
ipse solus est princeps totiꝰ mūdi. ꝙ est de necessitate boni ordinis: vt sem-

per sit vnũ regens.quia si non esset vnus rector celi ⁊ terre:tunc esset plu-
ralitas principiũ.que est detestabilis:vt dicit philosophus.xij. metaphysi.
Entia nolunt male regi. Sit ergo vnus princeps ⁊ rector vniuersi. Dicit
etiã in littera: iure inferni domito.qꝛ christus.descendit in infernũ:⁊ ibi cõ
triuit diaboli potestatẽ:recipiendo aĩas q̃ sibi placuerũt ⁊ eius volunta- Anime in
tem in terris fecerũt. Vñ oẽs aĩe que fuerũt ante aduentũ christi mortue: limbo
fuerũt in limbo inferni. Sed christus motus miscðia de pditioe hax aĩ-
max ipsas abstulit a ptãte diabolica. Sed si q̃s diceret: quare christꝰ nõ
statim ascẽdit post resurrectionẽ:sed p.xl.dies expectauit? Huic rñdet ꝙ Quare chrs
huiꝰ triplex est rõ. Prima ꝓpter certitudinẽ resurrectiõis.qꝛ ad verã resur post.xl.dies
rectionẽ requirunt plures dies.nã difficilius erat ꝓbare veritatẽ resurre- ascendit.
ctionis q̃ꝫ passionis:quia a primo die vsqꝫ ad tertiã ꝓbat passio. Scðo ꝓ-
pter aplox ⁊ discipulox consolationẽ:q̃ p ipsiꝰ passionẽ grauiter fuerũt tur
bati. Tertio ꝓpter mysticã significationẽ.qꝛ sicut. xl. dies ieiunauit: ⁊. xl.
horis iacuit in sepulchro:sic etiã post.xl.dies ascendit in celũ.vt p h̄ daret
intelligi ꝙ cõsolationes diuine cõparant ad tribulatiões sicut dies ad ho
ram ⁊ annus ad diẽ. Quarto notandũ. Si q̃s q̃reret: q̃liter ascẽdit chri- Qualit chrs
stus? Dicendũ ꝙ ascẽdit nec tentus nec cõtentus:sed ꝓpriis viribꝫ. vñ Jo- ascendit.
an. Nemo ascẽdit in celũ ꝓpria virtute;nisi q̃ descẽdit. Scðo ascẽdit ma-
nifeste:vt in actibꝫ apo. Videntibꝫ illis eleuatus est. Tertio ascẽdit letan
ter.vñ Dauid: Ascẽdit deus in iubilo. Quarto ascẽdit velociter. vñ Ps. xviii
Exultauit vt gigas ad currendã viã. Sed de loco a q̃ ascẽdit christus dr Locus ascẽ-
de monte oliueti versus bethaniã:q̃ discipulos ire p̄cepit. Nã in ipso ascẽ sionis.
sionis die bis apparuit:semel vndecim discipulis comedentibꝫ in cenacu Mar. xvi
lo. Cũ igit comedissent ⁊ p̄cepisset eis vt ĩ montẽ oliueti versus bethaniã
irent:ibi itex eis apparuit.⁊ eleuatis manibꝫ bñdixit eis:⁊ corã oculis eo
rũ in celũ ascẽdit. Quare aũt christꝰ ascẽdit plures sunt cause. Prima est Quare chri- Jo. xvi
vtilitas:vt in euã. Nisi ego abiero paraclitus nõ veniet. Scða maior co- stus ascendit
gnitio dei.vt ibidẽ: Si diligeretis me gauderetis vtiqꝫ. Tertia meritũ dei Joan. xiiii
Quarta est securitas nr̃a.qꝛ ideo ascẽdit vt nr̃ aduocatꝰ fieret apð patrẽ.
Quinta causa est dignitas nostra. Nam angeli videntes nostrã humanã
naturã exaltari ad dexterã patris:prohibuerunt se ab hominibꝫ adorari.
Vñ Apoca. Cecidit ad pedes eius vt adoraret. Et dixit angelus: Vide Apoca. xxii
ne feceris:seruus em̃ tuus ⁊ fratrũ tuox ego sum. Sexta causa est ianue
celestis apertio.sicut em̃ prius aperuit ianuam inferni: sic eodẽ modo ia-
nuam paradisi. Vltimo notandũ cũ quibꝫ ascendit christus in celũ. Et
dicit ꝙ christꝰ ascẽdit cũ captiuitate quã ipse liberauit de inferno.vñ ps̃.
Ascendit deus in iubilatiõe captiuã duxit captiuitatẽ. Scðo ascẽdit cuꝫ
multis corporibꝫ ⁊ aĩabꝫ:q̃ secũ surrexerũt:vt in euãge. Multa corpora san
ctorum surrexerunt:que visa suut in sancta ciuitate: ⁊ postea cum christo
ascenderunt. Tertio ascendit christus iesus cum multitudine angelorum.
Vñ tres questiones facte sunt ab ipsis angelis in ascensione dominica. De q̃stionibꝫ
Et hoc s̃m triplicẽ hierarchiã. Primã q̃stionẽ fecerũt minores angeli: ip- angelox in
sis maioribꝫ dicentes: Quis est iste qui venit de edom:tinctis vestibus de chr̃i ascẽsu
bosra? Huic q̃stioni rñdet dñs: Ego sum q̃ loquor iusticiã ⁊ iudiciũ in re-
dẽptione humani generis. Secundã q̃stionẽ fecerũt supmi angeli ad chri

stũ: Quare rubrũ est indumentũ tuũ? Et iterũ rñdit dñs: Torcular calcaui solus. Tertia q̃stio fuit ipsorũ angelorũ de trib⁹ hierarchĳs: q̄ dixerunt mutuo: Quis est iste rex glie? Et rñdit dñs: Dñs virtutũ ipse est rex glie. Deinde oẽs angeli simul rñdebant: Hic est candidus ꝛ rubicundus: qui nec habuit speciẽ neq̧ decorem. Hic est q̄ infirmus fuit in regno: fortis in spolio: armatus in p̄lio: spretus in morte: pulcher in resurrectione: rubicundus in cruce: clarus in celo: strẽnuus in nouissimo iudicio. Sed de illo vide .s. in notabilib⁹ seq̄ntie diui Joannis euãgeliste ꝓpe finẽ. fol. xv.

Deniq̧ saltũ dederat hodie maximũ: nubes polosq̧ cursu prepeti transiens. Celebret ergo populus hũc diem credulus: cuius morbida idithum corpora in semetipso altis sedib⁹ celi inuexit dei filius.

Et tremens iudicem expectet affuturũ: vt duo angeli fratres docuerunt. Qui iesus a vobis assumptus est in celum: iterũ veniet vt vidistis eum.

Iam idithum nostrũ vocib⁹ sedulis omnes imploremus: Ut a dextris patris q̄ sedet spiritũ mittat nobis sanctum.

In fine seculi ipse q̄q̧ semp̄ sit nobiscum.

¶ Hic declarat secundũ saltũ christi q̄ fuit ad vitã eternã: applicãdo ea q̄ dicta sunt ad materiã principalẽ hui⁹ festi: dicẽs. ¶ Ordo. (Deniq̧). i. postremo vel vltimo. s. christus (dederat). i. fecerat (hodie). i. hac die ascẽsiõis (maximũ saltũ: transuolans). i. sup̄uolãs (nubes ꝛ polos). i. celos (p̄peti cursu). i. veloci. (Ergo ppl's). i. tota multitudo fideliũ existẽs (credulus). s. chr̃o (celebret. i. honoret (hũc diẽ) ascẽsionis (cui⁹) ppl'i (morbida corp̄a). i. maculata corporea natura: ꝛ (filius dei) existẽs (idithũ). i. trãsiliẽs (inuexit). i. induxit (altis sedib⁹ celi). i. ad sup̄ma celorũ. vñ ppl's (tremẽs). i. cũ timore stupẽs (expectat affuturũ). i. vẽturũ (iudicẽ) scʒ filiũ dei (vt). i. sicut (duo angeli docuerũt) apparẽtes ĩ ei⁹ ascensu (fratres). i. ap̄los: dicẽtes (Jesus q̄ assumpt⁹ est a vobis) ap̄lis ꝛ discipulis (in celũ: veniet iterũ) in nouissimo die (vt). i. sic (vidistis eũ) euntẽ in celũ. Quare nos (oẽs implorem⁹). i. rogem⁹ (iã) in p̄nti mũdo (nr̃m idithũ). i. saluatorẽ christũ (sedulis vocib⁹). i. freq̄nti oratiõe (vt) ipse (q̄ sedet a dextris p̄ris) oĩpotẽtis (mittat nobis spm̄sctm̄: ꝛ (ip̄e q̄q̧) christus (sit sp̄ nobiscũ in fine sc'li). i. vsq̧ ad finẽ mũdi vel post hãc vitã. Amẽ.
¶ Uocabula. Deniq̧ est aduer. affirmãdi: ꝛ exponit̃ p̄ certe. Uel põt dici tp̄is aduerbiũ: ꝛ tũc valet sicut vltimo. Prepes adiectiuũ. i. velox: q̄si pre alĳs habẽs pedes veloces nõ tardos. Inuehо. i. induco. Affuturus participiũ ab antiq̄ verbo affuo. Morbidus d̾r infirm⁹ ꝛ plen⁹ morbis. Etiã idẽ est qđ morbosus: vt Morbida facta pecus totũ corrũpit ouile. Hinc titulus est iurꝫ: de morbidis ꝛ morbosis. Credulus d̾r q̄ cito credit. Qui

Credula res amor est. Idem. Sed nos in vitiū credula turba sum⁹. Ver-
gi. Si nō ego credulus illis. Implorare est cū ploratu inuocare: ꝛ regit
accīn. Sedulus dicit cōtinuus ꝛ diligens. Inde sedulitas.i. diligentia:
ꝛ sedulo aduerbiū. Spiritus dicitur quasi spirans thus ꝛ gratiā. de quo
vide Perottū in copie cornu. ¶ Notabilia. Diceret quis: si christo con
gruit in celū ascendere. Et rñdet ꝙ sic. Nā multipliciter ascendit. Primo
ad quiescendū post laborē q̄ erat fatigatus. Scđo ad intercedēdū ꝓ ami-
cis: ꝓ quib⁹ vtiliter laborauit. Vñ Berñ. Securū accessum habes o ho-
mo ad deum: vbi habes filiū mediatorē: matrē intercedētē. filius ondit pa
tri latus ꝛ vulnera: mater ondit filio ꝛ patri pectus ꝛ vbera. nulla pōt esse
repulsio vbi sunt tot amoris insignia. Tertio ad cōquerendū de inimicis
p quib⁹ inutiliter laborauit. Vñ Esa. Inuanū laboraui. Quarto vt nobis
locū p̄pararet. Vñ Joan. Vado parare vobis locū. Et Augusti. Dñe pa
ra qđ paras. Quinto ascendit ꝓpter nostrā dignitatē: qꝛ magna dignitas
est vbi humana natura vsq₃ ad dexterā dei est exaltata. Sexto vt spiritu₃
sanctū nobis mitteret. Vñ in euāge. Nisi ego abiero paraclet⁹ nō veniet. xvi
Ascendit aūt christus penetrando oēs celos: vt dicit apl's. absq₃ omni scis-
sura ꝛ diuisione celoꝝ ꝛ spheraꝝ christus eleuatus: qꝛ hoc facere pñt cor-
pora glorificata. Et alibi. Ille qui descendit: in sinū patris ascendit sup
oēs celos. Quō aūt christus sedet ad dexterā patris: cū de⁹ pater est spi-
ritus: ꝛ spūs est sine omni dimensione corporali: vt p₃ in euāgel. Spirit⁹
carnē ꝛ ossa nō habet. Rñdet ꝙ sedere ad dexterā dei patris intelligit du-
pliciter. Primo in equalitate patris. Scđo esse in potiorib⁹ donis dei pa-
tris ꝑm humanitatē. Et sic vtroq₃ modo sedet ad dexterā patris ꝑm am-
bas naturas deitatis ꝛ humanitatis. Vñ Augusti. in sermo. Christus car
naliter sedet ad dexterā patris: ille erit ad sinistrā in futuro iudicio. Ibi
aūt in eterna beatitudine oīa sunt dextera: qꝛ ibi nulla est obliquitas nec
aliqua miseria. Scđo intelligit ꝑm naturā deitatis: qꝛ filius est equal' pa
tri in diuina natura. Scđo notandū an christus post ascensionē sit ī ce
lo empireo ꝑ modū stantis vel sedentis: vt pa₃ de sctō Stephano. Vidi
celos apertos ꝛ iesum stantē a dextris. Et in symbolo Athanasij: Sedet
ad dexterā dei patris. Ad hoc rñdet sub distinctione. qꝛ vel loquit ꝑm sen
sum mysticū quē ꝑcant res: tunc bene conceditur ꝑm diuersas metaphoras.
Christus eñ dꝛ stare qñ paratus est p̄stare auxiliū suis. Et ita apparuit
btō stephano agonisanti. Et dicit sedere: qꝛ regnat in pace ineffabili. Hoc
etiā intelligit de mēbris. Vñ Esa. Sedebit ppl's meus in puluere pacis:
in tabernaculo fiducie ꝛ in requie sempiterna. Tamē nō est determinatū
nobis qualiter christus est in celo. Sed certū est: si placet sibi stare stet: si
sedere sedet. Vñ cū ascēdit locatus est ad dexterā dei patris. Vñ David
Sede a dextris meis. Nō ꝙ spūsſctūs tm̄ ꝓcedat a patre: sed etiā a filio.
Et ex illo p₃ error illoꝝ qui dicunt mundū nō habere principiū neq₃ finē
aut interiturū vnq₃: qđ est falsum. qꝛ si sic: tūc nō esset dies vltimi iudicij.

Christ⁹ mul tiplicit ascen dit.

Sedere ad dexterā q̄d sit.

In q̄ loco sit christus.

Christū sta re ꝛ sedere q̄d sit dicere.

¶ In die ꝛ in octaua
pentecostes sequentia.

SAncti spiritus assit nobis gratia. Que corda nostra sibi faciat habitaculũ: Expulsis inde cunctis vitijs spiritalibus.

Spiritus alme illustrator hominũ horridas nostre mẽtis purga tenebras.

Amator sancte sensatoꝝ semper cogitatuũ: Infunde vnctionem tuam clemens nostris sensibus.

Tu purificator omniũ flagitioꝝ spiritus: Purifica nostri oculum interioris hominis.

Ut videri supremus genitor possit a nobis: Mundi cordis quem soli cernere possunt oculi.

Prophetas tu inspirasti vt p̄conia christi p̄cinuissent inclyta. Apostolos tu confortasti vti tropheũ christi ꝑ totum mundũ veherent.

¶ Postq̃ p̄cedẽti seq̃ntia determinauit materiã ascẽsiõis dñi: in q̃ docuit spm̃sctm̃ fuisse ꝓmissum: Hic exequit̃ effectũ ꝓmissiõis: describẽs diuinã naturã spũsscti: dicẽs. ¶ Ordo. (Gratia). i. benignitas (scti spũs assit). i. dignet̃ adesse nobis (q̃) gr̃a (faciat corda nr̃a habitaculũ). i. habitationẽ (sibi: expulsis). i. remotis (inde). i. a cordib᷒ nr̃is (cũctis vitijs spiritalib᷒). i. omib᷒ pctis. O (alme). i. sctẽ (spũs). s. existẽs (illustrator). i. illuminator (hoim) qꝛ es ignis illuminãs: tu (purga). i. illumina (horridas tenebras). i. ignorãtias (mẽtis nr̃e). i. intellectus nr̃i. O (sctẽ amator sensatoꝝ cogitatuũ). i. sapiẽtũ meditationũ (infunde clemẽs). i. clemẽter (tuã vnctionẽ). i. gratiã (nr̃is sensib᷒) exteriorib᷒. O (spũs) sctẽ existẽs (purificator). i. mũdator (oim flagitioꝝ). i. pctõꝝ: q̃ sunt macule aĩe (tu purifica). i. mũda (oculũ). i. intellectũ (interioris hois). i. aĩe nr̃e (vt sup̃mus genitor). i. pr̃ celestis (possit videri a nobis: quẽ) patrẽ (soli oculi mũdi cordis pñt cernere). i. videre: Nã bti mũdo corde: qꝛ ipsi deũ videbũt. (Tu) sctẽ spũs (inspirasti ꝓphetas) veteris testamẽti: tribuẽs eis gratiã ꝓphetãdi (vt p̄cinuissent). i. p̄dicerẽt (inclyta p̄conia). i. laudes (christi. Tu) sctẽ spũs (cõfortasti). i. roborasti (aplos: vti). i. vt (veherent tropheũ). i. triũphũ (christi ꝑ totũ mũdũ) qꝛ in oẽm terrã exiuit sonus eoꝝ.

¶ Uocabula. Pentecoste grece dr̃ q̃nq̃gesima latie: ꝛ scribit̃ sine h. Gr̃a est donũ q̃si gratis datũ. Etiã est gratitudo. Gr̃a ꝓ reb᷒ merito debet̃ inemptis. Itẽ gr̃a est cã: sꝫ h̃ in solo ablt̃õ. Sensat᷒ dr̃ prudẽs ꝛ etiã q̃ sensus hꝫ. Flagitiũ est pctm̃ q̃si flagris. i. flagellis dignũ. Flagitiosus. i. plenus flagitijs. Interior hõ. i. aĩa hois. Cernere hꝫ in pt̃õ vidi. Prophetes grece q̃ futura p̄dicit: nã ꝓphetizo. i. p̄dico. Inspirare ẽ inflare vt indere. nã spirare est flare: aspirare. i. afflare. Tropheum est signũ victorie: vt

crux eſt tropheū chriſti. Uide Seruiū in.xij.eneid.¶ Notabilia. Scribit Sapie.x. Spūs dn̄i repleuit orbē terraꝝ. In q̄bꝫ ꝟbis duo ꝯſiderant. Primo ſpūſſcti indeſinēs gr̄a.cū dr̄:repleuit.⁊ q̄ꝫtū ad h̄ dign⁹ eſt inuocatiōe. Scd̄o magnifica potētia eiuſdē ſpūs:q̄r potens eſt miracula facere. Un̄ ſciēdū ꝙ nomē ſpūs ī ſacrꝭ lr̄is diuerſimode accipit. Pr̄io ꝓ iudicio recte rōnis. Ad Gal. Spūs ꝯcupiſcit aduerſus carnē. Nā iudiciū recte rōnis laborat ꝯ̄ ꝯcupiſcētiā carnalē. Scd̄o ponit ꝓ ſpūali intelligētia. vn̄ dr̄ ad Corꝭ. Lr̄a occidit:ſpūs aūt viuificat. Tertio ꝓ aīa. vn̄ in Gen̄. Ex oī carne hn̄te ſpm̄ ingreſſi ſunt in arcā noe. Quarto ꝓ ira. Ps̄. In ſpū vehemēti ꝯteres naues tharſis. Quinto ꝓ ſupbia. Matth. Bt̄i paupes ſpū. Sexto ꝓ diabolo. In euā. Cū ſpūs imūdus exiret ⁊c̄. Septio ꝓ vita. Job. Spūs me⁹ attenuabit. Octauo ꝓ vēto:vt in Exo. Uidit moyſes ſpm̄ aq̄lōis ⁊c̄. Nono ꝓ hoīe. Ps̄. Recordat⁹ eſt q̄r caro ſuꝫ ſpūs vadēs ⁊c̄. Ultio ponit ꝓ eſſentia diuina ſiue ꝓ gr̄a q̄ eq̄lit a pr̄e ⁊ filio ꝓcedit. vt in ſymbolo athanaſij:Qualis pr̄ talis fili⁹:talis ſpūſſctūs. Et hec diuina bonitas repleuit orbē terraꝝ:q̄r in ꝑncipio creatiōis mūdi de⁹ vidit cūcta q̄ fecerat ꝙ erāt valde bona. Nā creauit ⁊ ꝯfirmauit oīa ſub rōne boni: q̄r nihil eſt qd̄ pōt ſubterfugere rōnē boni:eo ꝙ bonū ⁊ ens ꝯuertunt.

Spūs multiplicit accipit

Notādū ſcd̄o ꝙ gr̄a capit tripl'r. Pr̄io coīter:⁊ ſic dr̄ adiutoriū dei creature gratꝭ ipenſuꝫ.ſine q̄ gr̄a nulla creatura pōt q̄cq̄ꝫ facere:nec in ſuo eſſe durare. Scd̄o capit ꝓprie.⁊ ſic dr̄ q̄ſi gratꝭ data.eſt em̄ donū q̄ aliq̄s ſe ꝑparauit ad ſuſcipiēdū ſpm̄ſctm̄. Et illi⁹ gr̄e intereſt reuocare liberū arbitriū a malo faciēdo bonū Tertio capit ꝓpriiſſime.ſic dr̄ q̄ſi gratū faciēs:donū ſcꝫ dei datū alicui ab intra ad merēdū regna celeſtia.ſine q̄ gr̄a nemo p̄t mereri nec in bono ꝑſiſtere nec ad gloriā ꝑuenire. Un̄ corda hoīm ſunt habitaculū ſpūſſcti.vt ad Corꝭ. Neſcitis ꝙ corda vr̄a ſunt tēpla ſpūſſcti. Et alibi: Neſcitꝭ q̄r ſpūſſctūs habitat in vobis. Cū ḡ corda nr̄a ſunt habitacula ſpūſſcti:iō digne petim⁹ vt expulſis nr̄is vitijs faciat nr̄m habitaculū dignū ad receptionē gr̄e ſpūſſcti:q̄ nō habitabit in corde ſubdito pctīs. Iō autor petit ſpm̄ſctm̄ vt purget oīa vitia.

Gr̄a triplex.

Cor nr̄m habitaculū eſt ſpūſſancti

Ubi notādū ꝙ ſicut virtutes ſunt duplices:q̄dā corpales vt fortitudo tpantia ⁊c̄.q̄ etiā morales dicunt. ſic ꝑ oppoſitū duplicia ſunt vitia q̄ virtutibꝫ opponunt. Quedā corpalia:vt incōtinētia intpantia ⁊ iſta opponunt virtutibꝫ corpalibꝫ. Et q̄dā ſunt ſpūalia: q̄ opponunt virtutibꝫ ſpūalibꝫ.ſic iniuſticia inſipiētia ⁊c̄. Mō autor petit ꝙ ſpūſſctūs a nobis purget vitia ſpūalia.q̄r illa maxie hoīem coinq̄nāt:cū iſta vitia ꝓgrediunt ex interiōe mētꝭ. Nō em̄ qd̄ igredit vētrē:ſꝫ qd̄ ꝓcedit ex ore coinq̄nat aīaꝫ

Uirtutes duplices: ſimiliter ⁊ vitia.

Spūſſctūs dr̄ amator tribꝫ modis. Pr̄io effectiue:q̄r efficit nos ſua gr̄a diligere deū ⁊ ꝓximū. Scd̄o formal'r vel exēplarit: q̄r ꝑ ipm diligim⁹ deū ⁊ ꝓximū. Tertio ꝑ modū inherētie:q̄r inheret aīe rōnali:cui inducit donū q̄ ipa aīa diligit deū.

Spūſſanct⁹ dr̄ amator

Notandū tertio:hō dr̄ hr̄e duplicē oculū: interiorē ⁊ exteriorē. Per interiorē diſcernim⁹ verū a falſo. ⁊ ille oculus dr̄ cognitio rōnalis.⁊ illa nō pōt ꝑcipi ſenſu exteriori:q̄r q̄nto pl⁹ ipa dirigit ī deū:tāto magꝭ illuſtrat ſua gr̄a.⁊ q̄nto plus pctōr a deo elōgat:tāto magꝭ obſcurat Sꝫ ꝑ oculū exteriorē cognoſcim⁹ res ꝑceptibiles viſu. ⁊ ḡ petim⁹ puritatē ipſi⁹ intellect⁹;ꝑ quē videm⁹ abſentia tanq̄ꝫ ꝑſentia. Iō dr̄ b. Tho. Nos viatores cogſcim⁹ deū tanq̄ꝫ i ſpeculo trinitatꝭ. Un̄ ad iſtū oculū req̄rit cor mūdū:q̄r cor imūdū ſeu i vmbra.i.pctīs poſitū,nō p̄t ꝯtēplari deū ſuū.

De duplici oculo hoīs

Spūssanct⁹ duob⁹ modis mittitur.

In q̄druplici specie missus est spūssanctus.

Ultimo notandū: qꝛ materia p̄sentis sequētie est de missione spūssancti. Un̄ sciendū q̄ spūssctūs mittit̄ duob⁹ modis. Uisibiliter: cū aliq̄ signo visibili demonstrat̄: vt in euāg. Joannis. Spūs vbi vult spirat. Inuisibilit̄: cū mentib⁹ castis infundit̄. Un̄ Bern̄. Per oculū nō introibit: qꝛ nō est coloratus. neq̄ p aures: qꝛ nō insonuit. neq̄ p os: qꝛ aeri nō cōmiscet̄. nec per fauces: qꝛ nec bibendo nec edendo cōsumit̄. nec p tactū corporis: qꝛ palpabilis nō est. Cū ergo ita inuestigabiles sunt vie eius: vnde illud est q̄ ex motu cordis intelligim⁹ p̄sentiā eius. Est em̄ spūssctūs visus seu missus i quadruplici specie visibili ad missionis inuisibilis aliqualē demōstrationem. Fuit em̄ primo missus in specie columbe sup christū baptizatū Luce iij. ꝛ Joan. j. Ad innuendū baptismi fecunditatē ꝛ baptizantis simplicitatem. Nā columba auis est fecunda ꝛ simplex. Et hec sunt in baptismo virtute spūssancti. Scd̄o fuit missus in specie nubis lucide sup christū trāsfiguratū: vt habet̄ Matth. xvij. Adhuc eo loquēte nubes candida obūbrauit eum. Ad innuendū saluandoꝝ sublimitatē ꝛ salutis eterne claritatem. Et he due missiones spūssancti visibiles fuerūt ante christi passionē. Tertio fuit missus in specie flatus super primos pastores eccl̄ie. Joan. xx. qn̄ christus insufflauit ꝛ dixit: Accipite spm̄sanctū. Ad innuendū p̄latoꝝ dignitatē ꝛ p̄lationis eccl̄iastice leuitatē. Et hoc fuit post christi resurrectionem: ante tn̄ eius ascensionē. Quarto fuit missus in specie ignee lingue: sicut dicit̄ Actuū. ij. Apparuerunt ap̄lis dispertite lingue tanq̄ ignis ꝛc̄.

Quando machinam per verbū suum fecit deus celi terre marium. Tu super aquas foturus eas numen tuum expandisti spiritus.

Tu animabus viuificandis aquas fecundas: Tu aspirando das spiritales esse homines.

Tu diuisum p linguas mundū ꝛ ritus adunasti domine. Idololatras ad cultū dei reuocas magistroꝝ optime.

Ergo nos supplicantes tibi exaudi propitius sancte spiritus. Sine quo preces omnes casse credunt̄ ꝛ indigne dei auribus.

Tu qui omniū seculoꝝ sanctos tui numinis docuisti instinctu amplexando spiritus. Ipse hodie apostolos christi donans munere insolito ꝛ cunctis inaudito seculis:

Hunc diem gloriosum fecisti.

¶ Hic autor describit virtutē spūssancti: dicens. ¶ Ordo. (O sancte spūs tu expandisti). i. manifestasti (numen tuū). i. diuinitatē ꝛ virtutē tuā (super

aquas foturus).i.refecturus(eas)scȝ aquas(qñ deꝰ) pater (fecit machinā)
.i.totā fabricā(celi terre mariū).i.aquaꝝ(ꝑ verbū suū).i.filiū dei. Nā dicit
Geñ.j. Et spūs dñi ferebat suꝑ aquas. (Tu)sancte spūs(fecūdas) .i.fru
ctificas(aquas)baptismatis(animabꝫ viuificādis).i.renascēdis scȝ ad vi-
tā gratie:⁊(tu das).i.facis(hoies esse spiritales).i. religiosos (aspirādo).i.
gratiā tuā infundendo.(O dñe sctē spūs tu adunasti).i.in vnū cōgregasti
(mundū diuisum).i.distinctū(ꝑ linguas).i.ꝑ ideomata (⁊ ritus).i.ꝯsuetudi
nes.O sctē spūs(optime magistroꝝ tu reuocas idolatras).i. idola colētes
(ad cultū).i.seruitiū(dei.) Vñ dirigit petitiones ad sctm̄spm̄:ostēdens qbꝫ
miraculis p̄sens festū est cōfirmatū ⁊ cōsecratū:dicēs: Exquo ita est ꝙ tu
sctē spūs tā mirabiles operatiōes efficis(ergo exaudi ꝓpitius).i.clementer
(nos supplicantes tibi).i.te humiliter inuocātes(sine quo) scȝ spūsctō(oēs
preces).i.oratiōes(credunt esse casse).i.vane ⁊ indigne(auribꝫ dei.) O sctē
(spiritus tu q̇ docuisti sctōs oīm seculoꝝ).i.ab initio seculi(instinctu).i.in-
spiratione(tui numinis).i.virtutis(amplectando).i.ꝑ gratiā circūdādo: tu
(ipse)es(donans).i.remunerans(hodie).i.in p̄senti die pētecostes (aposto-
los christi insolito).i.insueto(munere).i.dono(⁊ inaudito).i.prius nō perce
pto(cūctis seculis).i.oībꝫ tpibꝫ ⁊ gentibꝫ:qꝛ dedit aplīs nouū modū loq̄n-
di dispertitis linguis oīa genera linguaꝝ:qđ prius fuit inauditū. Et cum
cōmendat diē pentecostes dicit: Tu sctē spūs(fecisti).i.decorasti(hūc diē
gloriosum)scȝ celebritatis pētecostes. Vñ gratiā scti spūs inuocat:vt i p̄n
cipio dicēs:Sancti spūs assit nobis gr̄a. ¶ Vocabula. Numen est maie
stas vel diuina ptās.⁊ hic ꝑ sctō spiritu capit. Viuificandus participiū
futuri tpis a verbo viuificor. Siliter ⁊ foturus a foueo verbo. Fecūdus
dr̄ abundans aut plenus. Hora. Fecūdi calices que nō fecere disertū. Nā
fecundare est facere fecundū. Vergi. Et viridē egyptū nigra fecūdat ha
rena. Ritus est mos vel ꝯsuetudo aliculꝰ rei. Idolon grece imago vel si
mulacrū latine. Inde idolatria.i.idoloꝝ cultura. Et idolatra nomen cōe
ab idolū:est aliqs seruiēs idolis. Et idolū apud grecos habet o magnum.
Idoliū etiā dicit. vñ aplīs: Ne recūbas in idolio. De quo vide orationem
Hermolai barbari ꝯ poetas. Sed opinione Petri schotti argentiñ. dicen
dū erit idololatra:⁊ nō idolatra. vt in eplīs eius patet. Instinctus est in-
spiratio, vł imissio. Insolitus adiectiuū idē qđ incōsuetus. Siliter ⁊ in-
auditus adiectiuū est:nō participiū:qꝛ inaudior nō dr̄. ¶ Notabilia.
In lr̄a tangunt q̄ttuor: Opus creationis totius mūdi:vtilitas baptisma- De mūdi
tis:fidei adunatio:errantiū informatio. De primo legit in Geñ. In prin- creatione.
cipio creauit deus celū ⁊ terrā:ꝑ hoc verbū fiat. Vñ Berñ. Hoc verbum De verbo
fiat est magne virtutis. qꝛ cū illo verbo oīa creata sunt:siliter tota terra ē fiat.
repleta. Vñ: Replebit eius maiestate oīs terra fiat fiat. Quod verbū ex-
cellenter attribuit btē virgini. Primo in aure ꝑ angelicā salutationē: scdo
in corde ꝑ fidei adhesionē:tertio in ore ꝑ cōfessionē:quarto in ventre ꝑ in-
carnationē:quinto in brachijs ꝑ oblationē. Et oīa illa fiebāt cū charitate.
De scdo legit in Geñ. Spūs dñi ferebat suꝑ aquas: hoc est intētio dñi Spūs dñi
ferebat suꝑ creationē aquaꝝ. Sed quidā doctores sic exponūt:suꝑ aq̄s.i. suꝑ aq̄s.
suꝑ diuinā potentiā:in qua spūsctūs est equalis patri ⁊ filio. ⁊ hoc iō: qꝛ
ante creationē mundi nec erat aqua substātialis nec elemētalis. Vñ mo-

Ubi deꝰ añ creationẽ mũdi. ῀
uetur dubiũ: vbi deus fuit ante creationẽ mundi: qñ nihil erat neqꝫ tẽpus neqꝫ locus? Et hoc soluit in his versibꝫ. Dic vbi tũc esset cũ ꝑter eũ nihil esset. Tunc vt nũc in se: qꝛ sic sibi sufficit esse. Itẽ in euange. Joan. scribit Oportet vos nasci denuo. qꝛ hec natiuitas fit ꝑ aquã ꝛ spiritum. De tertio legit Actꝫ. ij. Dũ cõplerent dies pentecostes: erant oẽs discipuli in eodẽ loco. ꝛ factus est repente de celo sonus: ꝛ statim cõfirmati in fide ꝑ spiritũsanctũ. q̃ potens est infundere gratiã: ꝛ ad fidẽ reuocare. De q̃rto: qꝛ virtus eius est efficax ꝛ penetrabilioꝛ omni gladio. Uñ apl's ad Heb. iiij. Dux boni opis: qꝛ nemo põt dicere dñs iesus nisi in virtute spũssctĩ. Naz ab ipso ꝑcipimus oẽm bonitatẽ: ipse eñ est a q̃ fluit oĩs bonitas. Oẽs eñ orationes dicunt casse ꝛ inutiles sine gr̃a spũssancti. Cuius rõ est: qꝛ spũssanctus est vera charitas q̃ est dispersa in coꝛdibꝫ nostris: sed sine charitate nullũ opus placet deo. si ergo nullũ opus sine charitate placꝫ: merito sine spũscto q̃ vera charitas est oratiões nõ placebũt. Scdo notandum de die qua spũssctũs missus est: ꝙ quinquagesima. Et ꝑ hoc dat intelligi ꝙ tria bona cũ ipso venerũt: scꝫ legis ꝑfectio: eterna remuneratio: ꝛ pctõꝝ remissio. De primo dicit glo. A quinquagesimo die agni immolati descendit spũssanctus in igne. De secũdo. Sicut. xl. die post resurrectionẽ cõuersatus est cũ discipulis: ita ꝑ quinquagesimã diẽ qua spũs dabat denarius eterne remunerationis exꝑmit. De tertio. Ideo quinquagesima die spiritũssctũs missus est: qꝛ indulgentie fiebant in anno iubilationis: ꝛ sic ꝑ spiritũsanctũ pctã dimittebant ꝛ pctõres ad patriã reuocant: hereditas amissa reddit ꝛ a iugo seruitutis liberant. Dedit etiã sanctus spũs hoĩbꝫ septẽ dona: que Esa. enumerat ca. xij. vbi magno desiderio ꝓphetizauit aduentũ christi dicẽs: Egredietur virga: ꝛ sup eam spũssctũs sapientie intellectus ꝛ consilij: spũs foꝛtitudinis sapiẽtie ꝛ pietatis: nã spũs cũ timoꝛe dñi repleuit eũ. Hec sunt septẽ dona que in veteri testamẽto data sunt patribꝫ solũ modo in verbis: sed data sunt apl'is in vera missione. Sed multis de causis spũssctũs missus est: q̃ cõꝑrebẽdunt in hac autoꝛitate: Spũs paraclitꝰ quẽ pater mittet in noĩe meo ipse vos docebit oĩa. Primo ad viuificandũ moꝛtuos: qꝛ ꝑ spm̃ viuificamur. Uñ Ezech. Ossa arida audite verbũ domini: ꝛ ego mittã in vos spiritũ ꝛ viuetis. Scdo ad sanctificandũ. Tertio ad saluandũ iustos. In noĩe eñ meo: ait filius qd̃ est iesus q̃ interp̃tat salus vel saluatoꝛ. qꝛ in noĩe salutis pater misit spiritũsanctũ: vt oñdat ꝙ ad saluandũ gentes venit. Quarto ad docendũ ignaros: ipse eñ docebit oĩa.

De virtute spũssancti.

De oꝛonibꝫ.

De die q̃nq̃gesima.

Septẽ dona spũssancti.

Quare missus est.

¶ De sancto spiritu ꝑ totã hebdomadã sequẽtia.

VEni sancte spiritus: ꝛ emitte celitus lucis tue radiũ. Ueni pater pauperũ: veni datoꝛ munerũ: veni lumen coꝛdium.

Cõsolatoꝛ optime: dulcis hospes anime: dulce refrigeriũ.

In labore requies:in estu temperies:in fletu solatium.
O lux beatissima reple cordis intima tuoꝝ fideliũ. Sine
tuo numine nihil est in homine:nihil est innoxium.
Laua qꝺ est sordidũ:riga qꝺ est aridũ:sana qꝺ est sauciũ.
Flecte qꝺ est rigidũ:foue qꝺ est frigidũ:rege qꝺ est deuium.
Da tuis fidelibꝫ in te cõfidentibꝫ sacrũ septenariũ. Da vir
tutis meritũ:da salutis exitũ:da perenne gaudiũ.

¶ Hec est alia sequentia q̃ cantatꝛ in festo pentecostes:in qua inuocatꝛ spi
ritussctũs ꝑ varia eius dona. ¶ Ordo.(O sancte spũs veni)scꝫ ꝑ gratiam
tuã(ꝛ emitte celitus).i.de celo(radiũ).i.splẽdorẽ(tue lucis).i.gratie (O pa
ter pauperũ veni:o dator munerũ)scꝫ oĩm(veni:o lumẽ).i.illuminator (cor
dium.) Vñ spiritũsanctũ cõmendat penes diuersa eius benificia dicens:
O sancte spũs(consolator optime:o dulcis hospes anime)scꝫ nostre(o dul
ce refrigerium).i.recreatio(veni)scꝫ ad nos (o requies in labore)veni (ꝛ tẽ
peries).i.mitigatio(in estu).i.calore(ꝛ solatiũ in fletu)veni. Quare dirigit
petitiones ad eum dicens (O beatissima lux tu reple intima).i. interiora
(cordis tuoꝝ fideliũ).i.in te credentiũ:quia(nihil est in homine innoxiũ).i.
sine culpa(sine tuo numine).i.virtute ꝛ gratia. O sancte spũs(laua).i.mun
da in nobis(qꝺ est sordidũ).i.immundũ(ꝛ riga).i.humecta illud(qꝺ est ari
dum)scꝫ in nobis(ꝛ sana qꝺ est sauciũ).i.vulneratũ ꝛ infirmũ in nobis (fle
cte).i.erige(quod est rigidũ).i.inflexibile in nobis(ꝛ foue).i.nutrias (quod
est languidũ).i.infirmũ(ꝛ rege).i.ordina ꝛ guberna(qꝺ est deuium).i.erro-
neum. O sancte spũs(da tuis fidelibꝫ).i.credentibꝫ in te(ꝛ cõfidentibus).i.
sperantibꝫ(in te sacrũ septenariũ).i.septẽ dona sacrata: ꝛ o sancte spiritus
(da meritũ virtutis ꝛ exitũ).i.finẽ(salutis)scꝫ eterne(ꝛ da perenne gaudiũ)
.i.sempiternã leticiã in beata vita celoꝝ. ¶ Vocabula. Celitus aduer
biũ ſcat de celo. Sꝫ celicus nomẽ adiectiuũ ſcat id qꝺ celestis. Hospes
cõis generis nomen dꝛ quasi hospitiũ petens. Refrigero ſcat frigefacio
Inde refrigeriũ.i.refrigidatio. Estus est vehemens calor:etiã est cõmo
tio:vt estus maris. Temperies est moderatio. Nã tẽperari est moderari.
Vergi. Mollitq̧ aĩos ꝛ tẽpat iras. Noxius.i.nocẽs. Innoxiꝰ.i.innocẽs.
Nã noxiꝰ ꝑ vitiosus deriuatꝛ a noie noxa. Et innoxius.i.mũdus de pctõ.
Rigare.i.inhumidare. Sꝫ rigere dꝛ cõgelascere. Iñ rigidus.i.rectꝰ ꝛ fir
mus vel durus:vt ferrũ rigidũ. Sauciꝰ dꝛ vulneratꝰ:vt saucia iuno apꝺ De septena-
Vergi.legitꝛ. Septenariꝰ dꝛ numerus ꝯstãs de septẽ. vñ hic ꝑ septenariũ rio numero.
accipimꝰ septẽ dona spũsscti. Per h̄ eñ datꝛ intelligi oĩs ꝑfectio: qꝛ sicut ꝑ
septenariũ numerũ claudítꝛ oẽ tp̃s ꝛ ꝑficitꝛ:sic ꝑ septenariũ seu septẽ do-
na spũsscti oĩs ꝑfectio importatꝛ. Vide Ioannẽ picũ mirandulanũ in q̃sti-
onibꝫ. Notabilia. Scribitꝛ Actuũ.j. Accepisti virtutẽ spũsscti. Vñ scië Hõ ꝑ ꝟtutẽ
dũ ꝙ homo dꝛ accepisse ꝑ virtutẽ spũsscti tria:scꝫ animã: gratiã ꝛ coronã. spũsscti acce
De ꝓmo dr ps. Qui nõ accipit ĩ vano aĩaz suã ꝛc. Vñ hõ accepit aĩaz suã pit tria.

a deo inspirante: vt deus accipiat eā ab hoīe expirāte. Homo accepit anī
mā ad vitā transitoriā: deus aūt ad vitā eternā. Vñ Joan. Iterū venio
ad vos: & accipiā vos ad meipm. Scđo homo accipit gratiā. Nā hec gīa
siue vnctio spūssancti nō a fatuis: sed a prudētib9 accipit. vt ptz de virgini
bus prudentib9 ꝑ Mattheū. Prudētes acceperūt oleū secū in vasis suis
cū lāpadib9. Per qđ oleū intelligit gīa spūssctī. Vñ Dauid: Oleo sancto
vnxi eū. Sed fatue virgines nō acceperūt oleū in vasis suis secū: cū lāpa-
des eoꝝ extinguebant. Vñ ꝑ lampades ardentes intelligit feruens amor
dei & pximi: quē homo amittit q̄ gratiā sancti spūs nō habet. Quare fatu9
libentius accipit potentiā q̄ȝ regnū celoꝝ. De illis dr: Nescio vos. Ter-
tio ꝑ virtutē scti spūs homo accepit coronā. de qua dicit Leo papa: Spi
ritusscūs desiderabat ab aplīs: vt sacra ipsoꝝ pectora accēderet & mūda
ret: & mūdata vlterius cōfirmaret: & cōfirmata ad eternā vitā p̄pararet: vt
post hoc coronā eterne vite ipsis tribueret. Vñ Gregori9. Corona aurea
sup caput eius.

Spūsscūs i sex reb9 commendat.

Notandū scđo. Spūsscūs principaliter cōmēdat i sex.
Primo in cōsolatione. q̄re dr paraclitus: qđ interp̄tat cōsolator. q2 missus
est vt tristes & mestos cōsolaret. Vñ Bern. Cōsolator spūs dicit de pec-
catis. Et Esa. Spūs dñi sup me dulcis: & bona cōsolatio lugentib9 sion.
Scđo cōmendat ex visitatione: q2 visitando viuificat aīas. Vñ Eccle.
Ego mittā in vos spiritū vt viuetis. Tertio ex cōfortatione: q2 confortat
& confirmat amorē inter discordes & odiosos. vñ Joan. Ipse pater amat
vos. Quarto cōmendat in requie laboris: q2 ipse est requies in opatiōib9
siue laborib9 spūalib9. Vñ cū ɔtra malignos spūs certamen inire debem9
spūsscūs nobis adest: ꝑ cui9 virtutē & gratiā resistere possumus nr̄o aduer
sario diabolo. Quinto cōmendat penes tēperantiā in calore: q2 opationes
nostras & tentationes modificat & tēperat. vt ptz de scto Joanne euāge. q̄
ꝑ gratiā scti spūs illesus exiuit de dolio feruentis olei. Vltimo cōmendat
eum ꝓpter subleuationē nostrā in tpe tribulationis. qđ innuit in euāge. cū
dicit: Tanq̄ȝ ignis: seditq̄ȝ supra singulos eoꝝ spūsscūs. Vñ ignis tripli

Cōparatio ignis & amoris spūsscti

cē habet naturā: scȝ alta inclinat: sursum tendit: fluctia cōgregat. Per hec
tria intelligit triplex vis amoris. Inclinatiua: q2 spūs inclinat supiora infe
riorib9. Eleuatiua: q2 eleuat inferiora ad superiora. Coordinatiua: q2 eq̄-
lia equaliter ordinat.

Quare spūssanctus apparuit i linguis & igne.

Tertio notandū: q̄ ideo spūsscūs apparuit aplīs
in specie dispertite lingue: vt ipsa lingua magis regeret: q2 difficulter pōt
refrenari. Scđo vt ipsi aplī possent feruenter loqui in predicatione. Vñ
Bern. Venit spūsscūs sup discipulos in linguis igneis: vt verba loq̄rent
ignea & legē igneā p̄dicarēt. Ideo aūt in igne apparuit: q̄m ignis excellit
oīa elemēta in specie: in ordine & in virtute. Primo in specie rōne pulchri-
tudinis: q2 nō est pulchrius elementū. Scđo in ordine rōne sublimitatis:
q2 nullū elemētū est igne sublimius. Tertio in virtute rōne vigoris: quia
ignis est maxime actiuus inter alia elemēta: sic etiā spūsscūs excedit oīa
specie ordine & virtute. Etiā sicut ignis cremat purgat calefacit & illumi-
nat mentē: sic spūsscūs cremat peccata: purgat corda: calefacit intellectū
& illuminat mētē. Vñ autor in littera petit illuminationē seu illustrationē
spūsscti: cognoscēs q̄ lux valet ambulātib9. vt est in euāge. Qui ambulat i
luce nō offendit se. Circa qđ est sciendū q̄ quilibet volens impetrare illu

stratione seu illuminatione spūssctī, debet habere septē. Primo debet esse quietus in aīo. Uñ Esa. Sup quē requieuit spūs almus. Scdo debet esse vnitus in fide seu in cōgregatione fidei catholice. Uñ a simili sicut ignis p diuersionē ipsius extinguit: sic spūssctūs p discordantiā in homib9 extinguitur. Et ideo dicit in actib9 aplicis: Erat oīm credentiū cor vnū. Tertio debet orare in loco secreto. vñ pheta: Ducam eū in solitudinē: et loqr ad cor eius. Quarto debet assidue orare. vñ de aplis dicit: Erant pseuerātes vnanimiter in oratiōe. Q, aūt oratio sit necessaria ad receptionē spūs sancti ostendit Sap. vij. Inuocaui te: et venit in me spūs dñi. Quinto debet esse humilis. Uñ Dauid: Qui emittis fontes in cōuallib9. i. q̄ das gratiā spūssancti humilib9. Sexto debet esse pacificus. Nā q pax sit necessaria ad recipiendū spm̄sanctū: declarat Joan. in euange. dicēs: Pax vobis. Deinde sufflauit et dixit: Accipite spm̄sctm̄. Septimo debet esse in cōtemplatione orationis. Qd notat cū ait: Acceperūt spm̄sctm̄ in cenaculo. vbi dicit glo. Qui spiritūsanctū desiderat: domiciliū carnis mentis cōtemplatione transcendēs calcat. Notandū quarto. Autor in littera p ordinem petit diuersa: maxime spiritussancti dona. Primo petōz absolutionē. q: illa principaliter est necessaria: qm̄ homo in peccatis nullo modo pōt cōuersari fratrib9. i. cū angelis. nā ipsi sunt omni pctō remoti. Uñ Beda psbyter venerabilis. Nulla inter homines deo pciosior pōt esse cōuersatio q̄z eoz qui se alienāt a vitijs: et virtutū studijs animū subiugant. Scdo petit purgationē mentiū. i. informantiū p remotionē ignorātie. q: fm Augusti. Ignorantia est vitiosa si assit affectatio nesciendi. Et Bern. Prudentia est si pterita mala defleas: si temporalia cōtemnes: et si eterna cōcupisces. Tertio petit sanitatē aīe: q̄ impedit p vitia petōz. Uñ petā summe sunt vitanda. Nā dicit Augu. Ex pctō ade nobis influxa sunt duo mala: scilz ignorātia rez agendaz: et cōcupiscētia noxiaz. Et Bern. Nulla nocebit aduersitas si nulla dominat iniquitas. Quarto petit cor induratū flecti p charitatē spūssctī. Uñ in omni virtute tua diligo eū q̄ te fecit. Et Bern. Uia dñi ad cor dirigit: cū sermo veritatis humiliter auditur. Quinto petit remotionē frigiditatis anime. Nam anima dicit infrigidata qñ caret igne spūali. i. gratia spūssancti. De quo igne dicit in lib. Sap. Et lāpas eius nō extinguet in nocte. i. gratia spūs nō auferet ab eo in tpe tribulationis. Sexto petit remotionē erroris pter informationē iusticie: q̄ maxime attendit in voluntate. q: aliqs nō dicit iustus pter rectitudinē intellect9 vel operis: si sit rectitudo voluntatis. i. iusticie. vt dicit in pūerbijs: Qui sequit iusticiā diliget a dño. Et Dauid: Justus dñs et iusticias dilexit.

Ad illuminationē hois requirūt septē.

De oratione.

Septē largiuntur p spm̄sanctū.

¶ De sancta trinitate.

Benedicta semper sancta sit trinitas: deitas scilicet vnitas coequalis gloria.

Pater filius spiritussanctus tria sunt nomīa: oīa eadē substantia. Deus genitor: deus genitus: in vtroqz sa-

ter spiritus deitate socius.

Non tres tamen dij sunt: deus verus vnus est: sic pater dñs filiusq̃ spiritussanctus. Proprietas in ꝑsonis vnitas ⁊ in essentia: maiestas par ⁊ potestas decus honor eque per omnia.

Sydera maria cõtinens arua simul ⁊ vniuersa condita. Quem tremunt ipsa tartara: colit quoq; quem et abyssus infima.

¶ Istud canticũ in honorẽ ⁊ reuerentiã sancte trinitatis canit̃ p vniuersuz orbẽ. Cuius hec erit expositio. ¶ Ordo. (Sancta deitas). s. q̃ est (trinitas) scz in ꝑsonis (⁊ vnitas) scz in essentia (⁊ coequalis glĩa) scilz deitatis ⁊ triũ ꝑsonaꝝ (sit bñdicta semp). i. laudata. Et h̃ declarat quõ in diuinis sit trinitas ꝑsonaꝝ ⁊ vnitas essentie dicẽs (Pater ⁊ filius ⁊ spũsſctũs sunt tria noĩa). i. tres res noĩate: ⁊ tñ (omnia) scz noĩa sunt (eadẽ substãtia). i. eiusdez essentie. Nã (genitor). i. pater est (deus: genitus). i. filiꝰ est (deus: ⁊ sacer spiritus in vtroq̃) scz patre ⁊ filio existẽs tanq̃ nexus amboꝝ. s. est (socius in deitate) sic scz q̈z ipse est deus verus. Vñ nũc describit diuine essentie potestatẽ dicẽs: (Tamẽ) pater ⁊ filius ⁊ spũsſctũs (nõ sunt tres dij: sed deus verus est vnus: sic). i. eodẽ modo (pater est dñs: filius est dñs ⁊ spũssanctus est dñs) Vñ nũc declarat qualiter cũ vnitate essentie stet ꝓprietas ꝑsonaꝝ ⁊ equalitas potẽtie: dicẽs (Proprietas) scz distincta est (in ꝑsonis) scz diuinis (⁊ vnitas est in essentia) scilz diuina (⁊ par ptãs ⁊ par honor est eque). i. equaliter (ꝑ oĩa) q̃si oĩa in diuinis ꝑsonis sunt diuerse ꝓprietates: q̈z ibi est vnitas essentie: eadẽ maiestas in ꝑsonis: ⁊ eadẽ pax ⁊ ptãs: nã ibi est deus ⁊ homo eque ꝑ oĩa. Quare oñdit quõ oĩa inferiora ⁊ superiora adorãt indiuiduã trinitatẽ: dicens: Predicta diuina maiestas est (cõtinẽs) scz ꝑ suaz potentiã (sydera). i. stellas (maria). i. aquas (arua). i. cãpos (⁊ simul vniuersa cõdita). i. oẽs creaturas (quẽ) scz deũ (impia tartara). i. crudelia inferna (tremũt). i. cũ tremore venerant̃: ⁊ (quẽ) deũ (infima abyssus). i. ꝓfunditas (colit). i. honorat. ¶ Vocabula. Trinus idẽ est qđ triplex. Inde trinitas. i. numerus ternarius. Trinitas grece dr̃ trias: sicut vnitas grece dicit̃ monas nados. Deus in ntõ plurali habet dei vel dij. Luca. Et veniã meruere dei. Vergi. Dij tibi si qua pios respectant ⁊c̃. In datiuo ꝟo ⁊ ablt̃õ habet deis vel dijs. Scilicet est cõiunctio expletiue ptãtis: q̃ hic ornatꝰ grã ponit̃. Vnus nomẽ habẽs secũdã declinationẽ ꝓnõis carẽs numero plurali: q̈z vnitati repugnat pluralitas. Eque. i. eq̃liter: fit a noĩe equus: qđ s̃cat iustus. Mare dr̃ quasi amarũ: q̈z indulcorari nõ põt. qñ eñ aque dulces veniũt ad mare: tũc natant sursum ⁊ ꝑ radios solares euaporant̃. Arua nomẽ neu. gene. s̃cat terrã fructuosam. Cõditus participiũ a verbo cõdor eris. s̃cat creatꝰ. Maiestas est honor ⁊ reuerentia: q̃si maior potestas. Vñ reus lese maiestatis dr̃ q̃ ꝯtra honorẽ principis aliq̃d vel agit

vel dicit. Abyssus nomē femininū dr̄ imensa ꝓfunditas:ꝛ est nomē grecū De trinitatꝫ
quasi sine claritate:nam byssus clarū ſcat. ¶ Notabilia. De trinitate vnitate.
sciendū ꝙ pater filius ꝛ spūſsctūs sunt eadē essentia diuina: sed tñ tres ꝑ-
sone. Quō aūt hoc debet intelligi:ostendit̄ ꝑ illud vulgare dictū: Nix gla
cies ꝛ aqua tria noīa res tñ vna. Sic in ꝑsonis trinitas deus est tñ vnus.
Esse aūt trinitatē ꝑsonaꝝ ꝛ vnitatē essentie in diuinis pōt declarari tripl'r.
Primo ex autoritate scripture. Nā legit̄ in Geñ. Dixit ꝗꝫ deus: Facia-
mus hoīem ad imaginē ꝛ silitudinē nostrā. Nā ꝑ hoc ꝙ dixit faciam⁹: in-
nuit triplicē ꝑsonā seu trinitatē ꝑsonaꝝ. Sed in hoc ꝙ dicit imaginē in sin
gulari ꝛ nō imagines:innuit vnicā essentiā siue vnitatē essentie. Vñ dicit
Augusti. Si in natura deitatis tm̄ vna esset ꝑsona:nō diceret̄ faciam⁹:sed
facio. Etiā nō diceret̄ nostrā sed meā:si nō esset vnitas essentie. Declarat̄
scdō ꝑ autoritatē angelicā:qꝛ ſm Esa. angeli nō cessant clamare:sanctus
sanctus sctūs dn̄s deus. Per h̄ ꝙ dicit̄ ter sanctus in singulari:notat̄ sctā
trinitas. Sed ꝑ hoc ꝙ addit̄ dn̄s:innuit̄ vnitas essentie. Tertio declarat̄
ꝑ autoritatē humanā. vñ Dauid: Bñdicat nos deus deus noster ꝛ bñdi-
cat nos deus. Nā ꝑ hoc ꝙ dicit ter deus:innuit̄ trinitas ꝑsonaꝝ. Sed ꝑ h̄
ꝙ dicit bñdicat in singulari:tāgit̄ vnitas essentie. De q̊ vide sermōes Pe-
tri Rauennatis ꝛ Marsiliū Ficinū in lib. de chr̄iana religiōe. Itē decla-
rat̄ ex figuris Geñ. qꝛ abraā stans iuxta radicē mōtis mambre vidit tres
pueros ascendētes ꝛ descēdentes ꝑ viā:tres vidit ꝛ vnū adorauit. Hec vi
sio abrae est nobis ꝓphetia ꝛ ꝑsagiū nr̄e cognitiōis sctē ꝛ indiuidue trini-
tatis:q̄ntū nobis possibile est. Vidit em̄ tres pueros ꝛ ꝑsonas: ꝛ vnū deuz
adorauit. Nā oēs leges cōcordāt in hoc ꝙ colunt vnū deū ꝛ nō plures. qd̄ Qꝫ vnus sit
testat̄ vetus testamentū:qꝛ dixit Moyses in lib. Exo. Audi israel de⁹ tu⁹ deus.
vnus est. Greci quoqꝫ ꝛ gentiles vnū deū venerant̄:saltem qui recta rōne
vtunt̄. qm̄ ex eis multi tanqꝫ bestie irrōnales vnitatē dei negant: colentes
plures deos. ꝛ operatur ratio eoꝝ obumbrata ꝛ carens lumine spūſsancti.
Vñ phs. xij. metaphy. Nō valet pluralitas principiī:sit ergo vn⁹ princeps
Quare bene dicit Augustinus ꝙ vnitas soli deo cōuenit:ꝛ vnitas dei sim
plicior est vnitate numeri:qꝛ simpliciter est inuisibilis:nullam habens pas
sionē diuisionis. Et rōne istius vnitatis orauit dn̄s noster:vt sicut ipse cū
patre ꝛ spūsctō vnus est deus:ita nos ꝑ gratiā diuinā essemus vnū cū deo
Dicit em̄: Pater rogo vt ipsi mecū sint vnū:sicut ꝛ nos vnū sumus. Et il
lud vnū essentie diuine abraam adorauit:sed tres vidit: scꝫ ꝑsonas ꝛ earū
ꝓprietates. que sunt relationes mutue:qua pater genuit filiū: ꝛ filius geni
tus est a patre:ꝛ spūſsctūs ꝓcedit ab vtroqꝫ. Et hec est trinitas q̄ ſm Au
gusti. est numerus omni creatura ꝑfectior. qꝛ ſm phm ṗmo de celo ꝛ mū:
nihil ꝑfectū est nisi trinū. Notandū scdō:in deitate cuilibet ꝑsone attri- De attributꝫ
buunt̄ speciales ꝓprietates. Patri cōuenit paternitas:maiestas: impassibi diuine essen-
litas ꝛ potētia. Filio cōuenit sapiētia:filiatio:silit̄er ꝛ natio. Spirituisctō tie.
attribuitur inspiratio:bonitas ꝛ processio. Et q̄uis potentia principaliter
attribuitur deo patri:tamen propter hoc non aufertur a filio nec a spiritu
sancto. vt patet in symbolo Athanasij: Omnipotens pater: omnipotens
filius:omnipotens spiritussanctus. Et sic realiter potētia attribuit̄ indiui
due trinitati. Sic silr̄ modo intellige de sapientia:q̄ attribuit̄ filio:que tū

etiã est in patre ⁊ spũsctõ. Itẽ nota ꝙ omnipotẽtia in diuinis nõ sumitꝰ pro omnibꝰ vniuersaliter.qꝛ ſm Augu.deus nõ põt malum:⁊ ideo hoc facere nequit. Et ea que sunt ꝑterita illis imperare nõ põt. Et ergo dicitꝰ ſm Remigiũ ꝙ isto solo posse deus est priuatus:scꝫ ꝑteritis imperare. Ex illo tñ nõ sequitꝰ diuinã potentiã augeri vel minui:qꝛ ipsa est eterna ⁊ imutabilꝰ.

Notandũ tertio. Quoniã sctã trinitas potẽs est regere celũ ⁊ terrã mare ⁊ oĩa que in eis sunt sua ꝑtãte:⁊ qm̃ infernus obedit sibi: ⁊ oĩs irrõnalis creatura obedit deo:⁊ cũ debita laude eũ veneratꝰ: itẽ oĩa celestia adorant deum:v nihil sit ꝑtermissum quin laboret in laudẽ dei: Ergo congruũ ⁊ cõueniens est vt nos christiani qui sumus eius creature rationales:laudemus deũ in canticis ⁊ melodijs. Nam in toto vniuerso triplex est locus ꝗ cognoscit deũ trinũ ⁊ vnũ. Sũmus:sicut celũ. Medius:sicut terra. Infimus:sicut tartarus. Primus est bonus: qꝛ ibi est summa leticia. Secũdus medio modo se habet:qꝛ ibi est spes ⁊ timor. Sed tertius est pessimus:qꝛ ibi est summa tristicia. Et ex illa loci triplicitate autor innuit triplicitatẽ ꝑsonaꝝ.que aliter sic declaratꝰ. Nam in anima rõnali est memoria: intelligentia ⁊ voluntas. Primũ attribuitꝰ patri:secundũ filio: tertiũ spũisancto. Uel sic. In sole reperiuntꝰ tria:scꝫ substantia solis:splendor ⁊ calor. Substantia solis generat splendorẽ:splendor generat calorẽ:⁊ vnũ sine alio esse nõ potest. Sic pater generat filiũ:sed spũsctũs est ꝓcedens ab vtroqꝫ.

Tria loca deũ cogſcũt.

Hinc omnis vox atqꝫ lingua fateatꝰ hunc laude debita.
Quem laudant sol atqꝫ luna dignitas adorat angelica.

Et nos voce precelsa nunc omnes modulemur organica cantica dulci melodia. Eia ⁊ eia nunc simul iubilemus alti throno dño laudes in excelsis.

O adoranda trinitas. O veneranda vnitas. Per te sumꝰ creati vera eternitas. Per te sumus redẽpti summa tu charitas.

Populũ cunctũ tu protege salua libera eripe ⁊ emunda.
Te adoramus omnipotens:tibi canimus:tibi laus ⁊ gl'ia
Per infinita secula seculorum.

¶ Cõtinuando sermonẽ ꝓcedentẽ subdit autor:dicens. ¶ Ordo. (Nũc oĩs vox)scꝫ humana(atqꝫ).i.et oĩs(lingua fateatꝰ).i.cõfiteatꝰ(hunc)deũ (debita laude).i.cõuenienti veneratione ⁊ leticia(Quẽ)scꝫ deũ (sol ⁊ luna laudant:⁊ angelica dignitas adorat)scꝫ summa adoratione latrie (⁊ nos oẽs) scꝫ hoĩes(modulemur).i.decantemus(organica cantica dulci melodia).i. suaui sono(ꝓcelsa voce).i. alta. Unñ nos hortatꝰ ad laudandũ deũ: dicens (Eia eia nos iubilemus).i.decantemus(simul altithrono dño).i.sedẽti sup

altã sedẽ in ecclesijs. Vñ facit exclamatiõnẽ cũ directione petitiõis ad ip
sam indiuiduã essentiã vnitatis: dicẽs (O venerãda trinitas) scꝫ in ꝑsonis
(o adoranda vnitas) scꝫ in essentia (o vera eternitas nos sumus creati ꝑ te:
o tu summa charitas nos sumus ꝑ te redẽpti). i. liberati ab eterno suppli-
cio. (O sancta trinitas tu protege). i. defende (salua: libera: eripe ⁊ emũda
cũctũ populũ) scꝫ christianũ ꝗ tibi soli gloriã refert: dicẽs (O oĩpotẽs de⁹
nos adoramus te: nos canimus tibi) vt scꝫ sit (tibi laus ⁊ glĩa ꝑ infinita se-
cula seculoꝝ). Amen. ¶ Vocabula. Vox a scriptoribꝫ capit̃ ꝓ oĩ sono.
Inde vocula diminutiuũ: ⁊ vocalis. i. sonorus: ⁊ vocifero. i. clamo verbũ.
Fateor verbũ deponẽs secũdi ordinis sĩcat aliq̃d expsse dicere. Modu-
lari sĩcat cantare: vt. s̃. Eia aduerbiũ est hortãdi. Thronos grece dicit̃
sedes. Inde adiectiuũ altithronus o correpta. i. sedẽs in alto throno: sicut
altisonus. i. alte sonans. Celsus celsior issimus. i. altus. Inde ꝓcelsus et
excelsus. Errant ꝟo ꝗ somniant celsus facere suꝑlatiuũ summus. Nã cel
sissimus legit̃ apud Pliniũ ⁊ Columel. Cano te. i. laudo te: vel carmen
de te scribo. Cano tibi. i. ad tuũ honorẽ. Seculũ sĩcat spaciũ centũ anno
rũ. Et ſm Prisciani regulã: Gtũs pluralis suꝑ aliquẽ terminũ reflex⁹ im-
portat excellentiã. Ergo dr̃ in lr̃a: secula seculoꝝ: ad designandũ excellen
tiã centenarij numeri in annis. Sed cũ addit̃: infinita: ꝑ hoc eternitas de-
signat̃. q̃ describi nõ põt nisi sub tp̃e infinito. Nã ꝑ eternitatẽ sumus crea-
ti: hec em̃ est trinitati coeterna: vt ptꝫ in Geñ. Faciam⁹ hominẽ ad imagi-
nem ⁊ similitudinẽ nostrã. Quare vult ꝙ nõ solũ ore deum laudare debem⁹:
sed etiã corde. ¶ Notabilia. Primo sciendũ ꝙ trinitas ꝑsonaꝝ habet De trinitat[e] vnitate.
cognosci ex distinctione ⁊ ꝓprietate nostre operationis. Nã ad quẽlibꝫ ar-
tificẽ effectũ ꝓducere volentẽ requirunt̃ tria. Primo ꝙ possit: si em̃ nõ põt
effectũ ꝓducere inuanũ laborat. Scd̃o requirit̃ ꝙ sciat: q2 si nescit nõ põt
laborare. Tertio ꝙ velit: q2 si noluerit effectũ nõ ꝓducit. Sic etiã in diui-
nis. Patri ascribit̃ potẽtia: qua põt oĩa. Filio ascribit̃ sapiẽtia: qua omnia
scit. Spirituiscto ascribit̃ voluntas. Et hec cũ vnũ sunt ⁊ eadẽ essentia: tñ
iste ꝓprietates sunt distincte. vt ptꝫ in exẽplo rustico de trinitate ⁊ vnitate
dei. Nam sicut aqua glacies ⁊ nix sunt tres res distincte: attamẽ cõfluunt
in vnã naturã aquaticã: Sic pater filius ⁊ sp̃ussanctus sunt tres ꝑsone: at
tamen cõueniunt in vnã naturã deitatis. Sed deũ esse vnũ in substantia Qꝫ vnus sit deus.
põt ꝑsuaderi sic ꝑ rationẽ physicalẽ: vt habet̃. vij. physi. De motibus ⁊ de
motoribꝫ essentialiter subordinatis nõ cõtingit ꝓcedere in infinitũ: ⁊ ꝑ cõ-
sequens datur primus motor de q̃ oĩa alia mouent̃. Hoc quidẽ deus est:
qd̃ patet. xij. metaphy. Ab hoc quidẽ ente dependet celũ ⁊ terra ⁊ tota na-
tura. Et primo ethico. Nõ possunt esse duo optima. Quia si sic exponẽdo
suꝑlatiuũ negatiue: sequeret̃ ꝙ nullũ illoꝝ esset superfluũ. ⁊ sic nõ possunt
esse plures dij: vel q2 vnus illoꝝ esset superfluus: ⁊ sic nõ possunt esse plu-
res: ⁊ imꝑfectus. vel haberet oẽs ꝑfectiones: alter ꝟo non. ⁊ sic vnus esset
imꝑfectus: qd̃ absurdũ est dicere. q2 ſm Aristo. nõ valet pluralitas princi
pum: sit ergo vnus princeps. Scd̃o notandũ: ex lr̃a principaliter habent̃ Op⁹ dei duplex erga nos
duo. Primũ ꝙ sumus creati ꝑ verã eternitatẽ: que est indiuidua trinitas: q̃
est coeterna vnitati. Secũdũ ꝙ sumus redẽpti ab eterna morte charitate
diuina. de qua Ioan. xv. Sic deus dilexit mundũ vt filiũ suũ vnigenitum

daret pro mundo. Itē Hierony. Magna est dilectio dare res: maior exol- uere corpus a periculo: maxima sustinere mortem ꝑ amico. De eternitate autē sciendū ꝙ eternitas diuinitatis est triplex. s. Securitas potentie: quia ibi est eadē potētia in trib⁹ personis. Secunda est durationis: q2 ille tres ꝑsone eque durant tam a parte ante ꝙ̄ a parte post. Nā filius dr̄ sapientia patris: sed deus pater nunꝙ̄ fuit sine sapiētia: ergo nunꝙ̄ fuit sine filio. Tertia eternitas est ꝑfectionis: q2 ille tres ꝑsone habent eque ꝑfectissimā essentiā. In qua essentia nō est aliud filij nec aliud patris: sed bene ali⁹ pa ter alius filius. q2 illa est vera: pater est alius a filio. sed illa est heretica: pater est aliud filij. nā ly aliud dicit diuersitatē essentie: ⁊ sic esset sensus ꝙ essentia q̄ esset inter patrē ⁊ filiū esset diuersa: sed hoc est falsum: ergo ⁊c. Ultimo notandū ꝙ hec tota seq̄ntia collecta est ex symbolo athanasij: in quo ipse docet fidē catholicā ⁊ ea q̄ requirunt̄ ad saluationē nostrā. Qua re hortamur ad cōfessionē vere fidei ꝑ cōmēdationē sancte trinitatis. Ad cuius fidē trahimur triplici funiculo q̄ difficulter rumpit̄: nā eo trahimur de profundo culpe. Iste funis est pater filius ⁊ spūssanctus. Vñ August. Funiculus fidei trinitatis nunꝙ̄ cōsumit̄: cū tñ nō sit nouus: sed antiquis- simus. q2 patriarcha abraam vidit tres: ⁊ vnū adorauit. Itē in fide trinita tis trib⁹ digitis apphendimur cum in gloria collocamur. Vñ Esa. Quos apprehendit trib⁹ digitis molē terre. i. ecclesiā. Naꝫ sicut terra sup aquas fundata est: sic ecclīa sup aquas baptismatis. Vñ Ps. Quia ipse sup ma ria fundauit eam. Fundata autē est trib⁹ digitis. i. fide trinitatis. Vñ i euā. Baptizantes eos in noīe patris ⁊ filij ⁊ spūssancti. Amen.

Eternitas triplex.

Triplex funiculus fidei ⁊ tres digiti.

¶ De venerabili sacramento in festo corporis christi.

Lauda sion saluatorē: lauda ducē ⁊ pastorē in hym nis ⁊ canticis. Quantū vales tantū aude: q2 maior omni laude: nec laudare sufficis.

Laudis thema specialis: panis viuus ⁊ vitalis hodie ꝓ ponit̄. Quē in sacre mensa cene turbe fratrū duodene datū nō ambigitur.

Sit laus plena: sit sonora: sit iocunda: sit decora mentis iu bilatio. Dies enī solennis agit̄: in qua mense prima recolit̄ huius institutio.

In hac mensa noui regis: nouū pascha noue legis phase vetus terminat. Vetustatē nouitas: vmbram fugat veritas: noctem lux eliminat.

Quod in cena christus gessit faciendo hoc expressit in sui
memoriam. Docti sacris institutis panē vinū in salutis cō-
secramus hostiam.

Dogma datur christianis: ꝙ in carnē transit panis ⁊ vi-
num in sanguinē. Quod nō capis qđ nō vides animosa fir-
mat fides preter rerum ordinem.

¶ Hec sequētia in memoriā ⁊ reuerentiā gloriosi sacramēti corporis ⁊ san-
guinis christi cōposita: hortat̄ fideles ad laudē christi: principalē materiā
huiꝰ festi introducēs. ¶ Ordo. (O sion). i. aīa fidelis tu (lauda saluato-
rē: lauda ducē ⁊ pastorē). s. tuū (in hymnis). i. cū cātu exteriori vocis huma-
ne (⁊ canticis). i. iubilo interiori mētis: ⁊ o sion (tu gaude quantū potes: q̄r)
saluator tuus est (maior oi laude: nec laudare sufficis). i. nō potes sufficien-
ter laudare: nā deus est. Vñ tractat ꝯseq̄nter materiā historialiter penes
rē gestā ⁊ penes figurā ꝓpheticā mysterialiter: ⁊ hꝫ gñalit̄ ac specialr̄ ostē-
dens miracula ꝓpter q̄ eiꝰ memoria est habēda. vñ dicit (Panis viuꝰ). s. i se
(⁊ vitalis) dans vitā alijs (ꝓponit̄ hodie). s. nobis in die corpis christi (⁊ the-
ma). i. materia vel obiectū (specialis laudis). i. venerationis (quē) panē (non
ambigit̄) i. nō dubitat̄ esse (datū duodene turbe fratrū). i. aploꝝ (in mēsa sa-
cre cene) vel in sacra mēsa cene dñice. Vñ hortat̄ nos ad laudandū deū et
ad gaudiū spūale: dicēs (Laus sit plena). i. pfecta: ⁊ (sit sonora). i. bñ sonās:
⁊ (iubilatio mētis sit iocunda). i. amena (⁊ decora). i. celebris. (Em̄). i. q̄r (so-
lēnis dies agit̄). i. celebrat̄ hodie (in qua) die (recolit̄). i. repetit̄ memoria (ꝓ-
ma institutio). i. erectio (huiꝰ mēse). s. corpis ⁊ sanguinis dñi iesu chrī. (In
hac mensa) christi (nouū pascha). i. trāsitus christi (noue legis). i. testamenti
(terminat). i. cessare facit (phase vetus). i. vetus pascha: de q̊. s̄. diximus. et
sic (nouitas) huiꝰ sacramēti (fugat). i. depellit (vetustatē: ⁊ veritas fugat vm-
brā). i. figurā: ⁊ (lux eliminat). i. extirpat ⁊ expellit (noctē). i. tenebras. Qua-
re ꝯsequenter in speciali rē ptractās enarrat quinq̄ʒ mirabilia circa illud
sacramentū: dicēs (Christus expssit). i. p̄cepit hoc esse faciendū (in sui me-
moriā). i. cōmemorationē (qđ christus gessit). i. fecit (in cena). s. dñica. Vñ
nos (docti). i. eruditi (sacris institutis). i. diuinis institu-tionibꝫ (cōsecramꝰ). i.
cōficimus (panē ⁊ vinū i hostiā). i. in sacrificiū (salutis) qđ est corpus ⁊ san-
guis christi. (Dogma). i. doctrina ⁊ norma cōficiēdi (dat̄ christianis) hoībꝫ
(ꝙ panis transit): i. trāssubstantiat̄ (in carnē). i. in corpꝰ christi (⁊ vinū trāsit)
. i. transmutat̄ (in sanguinē) christi (⁊ animosa). i. firma (fides firmat). i. ꝯfir-
mat (p̄ter ordinē rerū). s. illud (qđ nō sapis) scʒ gustu corporali ⁊ (qđ non vi-
des) scʒ visu corporali. ¶ Vocabula. Sion fuit arx in hierusalē. Capi-
tur p hoīe christiano: vel p aīa deuota. Interpretat̄ em̄ speculatio. The-
so grece s̄cat pono. Inde thema. i. positio vel fundamētū. Vitalis dicit̄
ad vitā ptinens vel viuificans. Proponere est anteponere vt videat̄. Sʒ
preponere est preferre in honore. Ambigo ab an qđ est circū ⁊ ago cōpo-
nit̄: ⁊ s̄cat id qđ circūago. Etiā significat dubito: vt hic. Et caret supino.

Phaſe hebꝛaice dicit᷑ tranſitus: quo nomine vocant iudei ſuū paſcha: qđ
fuit figura noſtri paſche. Eliminare eſt expellere: quaſi extra limen fuga
re ⁊ extra terminū ponere. Ubi notandū ꝙ quidā textus habēt: noctē lux

Alius textus habet.

illuminat. Tunc exponit᷑ ſic: Lux .i. veritas noui teſtamenti: illuminat no-
ctē .i. patefacit figuras veteris inſtrumenti. Sed alij habent: noctē lux eli-
minat. Et tunc exponit᷑ ita: Lux .i. veritas: eliminat .i. terminat: noctē .i. er-
roꝛem ⁊ vmbrā veteris teſtamēti. vt. s̄. in oꝛdine textus diximus. Memo
ria ſui .i. que habebat᷑ de ſe. Nā ſi dicis memoꝛia ſua dꝛ quā ipſe habet.
Dogma grece: latine decretum vel inſtitutū dicit᷑: vt varia ſunt dogmata
philoſophoꝝ ⁊ religioſoꝝ. Animoſus aūt plura ſ̄cat. Primo idem eſt qđ
ſapiens. Scđo idē qđ ſuperbꝫ. Tertio idē qđ foꝛtis vel firmus: ſic h̄ loco
capit᷑. Fides nomen femininū quinti oꝛdinis ſic deſcribit᷑. Fides eſt cōfi-
dentia ſine heſitatiōe: nō ꝓcedente via demōſtrationis. De qua. s̄. copioſe

Thema ſermonis.

diximus. ¶ Notabilia. Scribit ꝓpheta regius in pſalmis: Memoꝛiā fe
cit mirabiliū ſuoꝝ miſericoꝛs ⁊ miſeratoꝛ dñs: eſcam dedit timentibꝫ ſe.
Quibꝫ verbis deſcribit Dauid memoꝛiā ſuoꝝ mirabiliū tenendā: quā ꝓ-
parare fecit ieſus chꝛiſtus ad eſum agni paſchalis in memoꝛiā ſuoꝝ mira
biliū. qꝛ ꝓcepit vt diſcipuli haberēt memoꝛiā de diuerſis ſermonibꝫ factis

Eſca multiplex.

⁊ auditis in cena dñi. Eſt aūt multiplex eſca: de qua ꝑſens thema loquit᷑.
Prima eſt eſca refectionis: de qua legit᷑. iiij. Reg. xvij. qñ helias venit ad
viduā in ſarepta: q̄ refecit eū pane ſubcinericio. Hac etiā eſca refecerunt
diſcipuli dñm poſt reſurrectionē: qñ venit ad eos iuxta mare tyberiadis
dicens: Filioli nunq̇d pulmētariū habetis ad manducandū? Secūda eſca
eſt recōciliatiōis. De qua legit᷑. j. Reg. Cū nabal vir ſtultus negaſſet da-
uidi panē ⁊ aquā: ⁊ ipſe dauid iuraſſet nabal occidere: vxoꝛ eius acceptis
multis ferculis acceſſit ad dauid ⁊ remouit ꝑ talia fercula iram eius. Et
talis eſca recōciliabat indignationē quā habuit dauid cōtra nabal. Ter-
tia eſca eſt ſuperbie. De qua legit᷑ Heſter. j. ꝙ rex Aſſuerus fecit grande
cōuiuiū ſuis pꝛincipibꝫ ⁊ militibꝫ. In quo quidē cōuiuio regina ſupbie eſt
eiecta: ⁊ regina humilitatis aſſumpta. Quarta eſt eſca manifeſtatiōis. De
qua in euāge. Joan. qñ dñs ſatiauit quinqꝫ milia hominū de duobꝫ piſci-
bus ⁊ quinqꝫ panibꝫ. qꝛ ſic manifeſtauit diuinā ſuā potentiā. Quinta eſca
eſt deceptionis. De qua legit᷑ in Gen̄. ꝙ iacob ꝓparauit patri ſuo eſcam: ⁊
cooperuit bꝛachia ſua ⁊ collū ſuū pellibꝫ: ⁊ ſic rapuit benedictionē fratris
ſui eſau ⁊c̄. Sexta eſt eſca traditiōis: quā miniſtrauerūt iudei chꝛiſto cru-
cifixo. Uñ ꝓpheta in pſ̄. Et dederunt in eſcam meā fel ⁊c̄. Septima fuit
eſca dilectionis. De qua dicit᷑ in euāgelio: Sciens ieſus qꝛ venit hoꝛa vt
tranſeat de hoc mundo ad patrē: fecit pꝛeparare cenā. ⁊ cena facta ſurre-
xit: ⁊ accepto lintheo lauit pedes diſcipuloꝝ. Octaua eſca eſt eterne gloꝛi-
ficationis. De qua ſcribit᷑ in euāge. Luce: Ego diſponā vobis ſicut diſpo
ſuit mihi pater regnū: vt edatis ⁊ bibatis ſup menſam meā in regno meo:
Sed inter oēs iſtas eſcas miſeratoꝛ dñs dedit timentibꝫ ſe in hoc mundo
eſcā optimā: in qua nō erat cōis ſed ſanctus. Uñ legit᷑. j. Reg. Cū dauid

De pane propoſitionis

peteret ab abimelech ſacerdote vt daret ei panē: rñdit: Nō habeo niſi pa-
nē ꝓpoſitionis .i. panē ſanctū. Sic dñs noſter ſacerdos in eternū ſ̄m oꝛdi-
nē melchiſedech: panē ⁊ vinū offerens deo patri: nō habuit panē cōmunē:

sed sanctū. Vñ in euang. Joannis: Panis quē ego dabo caro mea est rē.
Hunc panē dedit in escam timentib⁹ se in memoriā suoꝝ mirabiliū. Sed
illā escam dabit in futura gloria. Igit̄ ad eius reuerentiā panis.i.corporꝫ
christi hec sequētia est cōposita. Notandū scdo ꝙ christus deus est ma-
ior omni laude. Ex q̄ ptz ꝙ deus ab homie laudari sufficiēter nō pōt. Vñ
autor veritatis theologice ait: Diuina dignitas ꝛ deitas tanta est ꝙ ipsa
anima seu mens humana cogitare de ea deficit. qꝛ incōprehensibilis sen-
sus eaꝫ nō percipit: qꝛ inuisibilis est. Lingua eā nō explicat: qꝛ ineffabilis
est. Tempus eam nō mensurat: qꝛ interminabilis est. Locus eā nō recipit
qꝛ incircūscriptibilis est. Etiā scriptura eā nō explicat: qꝛ inestimabilis est
Virtus eam nō attingit: qꝛ inaccessibilis est. Desideria ꝛ vota trāsgredit̄
qꝛ incōparabilis est. Ergo breuiter dicat̄ ꝙ oīs creatura ad deū cōparata
defectū habet: qꝛ cōparatio finiti ad infinitū nulla est ꝓportio. Notādū
tertio. Sion interpretat̄ speculatio: ꝛ ḟcat animā fidelē q̄ speculat̄ in cacu
mine eternoꝝ. Vñ dicit Esa. Sion regnabit deus tuus speculatoꝝ tuoꝝ.
Vñ speculatio diuinitatis sub h̄ noīe sion cōprehendit̄. qꝛ fideles sunt il-
luminati in speculo: hoc est in gratia incorruptibili ꝛ radio diuinitatis.
Quare materia huius festi gñaliter est de virtute verbi diuini: qua panis
transmutat̄ in corpus ꝛ vinū in sanguinē. Ad illud credēdū coadiuuat in
tellectus humanus de his q̄ sumit ex inuētione humana: ꝛ de his q̄ legunt̄
in sacra scriptura: ꝛ de his q̄ vident̄ in natura. Videmus em̄ ꝙ nature re-
rū cogunt̄ verbis ꝛ mutant̄: sicut ptz de incantatorib⁹ q̄ cōiurant serpētes
vt ad man⁹ eoꝝ veniant. Nam cū gladius acutissimus verbis hebetat̄ ita
ꝙ perdit aciem ꝛ virtutē scindendi: nimirū ꝙ verbis diuine institutiōis pa
nis cōuertit̄ in corpus ꝛ vinū in sanguinē iesu christi: qui vnico verbo fecit
oīa. qñ dixit Fiant: ꝛ facta sunt. Sed vide theologiā Ficini: ꝛ librū tertiū
de vita eiusdē Marsilij. Differūt aūt viuus ꝛ vitalis inter se. Nā viuū dꝛ
qd̄ in seipso viuit ꝛ habet vitā: sed vitale est qd̄ cōicat ad vitā. Primo mō
dicit̄ viuus. Scdo modo tunc spūs dicunt̄ vitales qui viuificant corpus.
Sic ad ꝓpositū panis cene dñice viuus est in se: qꝛ absurdū est dicere ali-
quē deū mortuuꝫ vel nō viuū. Etiā est panis vitalis quasi cōferens nobis
vitā. qꝛ sic deus dilexit mundū vt filiū suū daret ꝓ mundo: vt omnis q̄ cre-
dit in illū habeat vitā eternā. Notandū tertio de pane ꝓpositionis: ꝙ ꝓ-
positio est theologicalis cōmunicatio scꝫ panis celestis. Et hec originem
habuit a melchisedech: qui primo ꝓposuit panē ꝛ vinū in oblationē hostia
rū: ꝛ postea cōmendata ꝑ moysen cū fabricaret tabernaculū federis ꝛ ꝓpi
ciatoriū. Sed hec ꝓpositio impleta est ꝑ christū: qui seipm̄ ꝓposuit discis
pulis in specie panis ꝛ vini: dicens: Accipite ꝛ comedite: hoc est corpus
meū. Et tunc pascha nostrū sumpsit originē in cena dñi: ꝛ fuit termin⁹ ve
teris pasche iudeoꝝ: qꝛ pascha eoꝝ erat quedā figura. Vñ apl's ad Ro.
Nescitis qm̄ modicū fermentū totā pastā vel massam corrūpit? Expurga
te ergo vetus fermentū: vt sitis noua cōspersio. Fuit em̄ pascha vetus vm
bra ꝛ figura noui testamenti. De quo apl's ad Corinth. Quoniā oīa in fi
gura cōtingebant illis. scꝫ ꝙ melchisedech panē ꝛ vinū obtulit: ꝛ ꝙ māna
de celo pluit: ꝙ agnus paschalis occisus est: ꝛ helias panē subcinericium
comedit ꝛ ambulauit in fortitudine illius. Nā dictū erat samueli: qꝛ dies

Christus maior oi laude.

Sion.

De virtute verboꝝ.

Drñt viu⁹ ꝛ vitalis.

De pane propositionis:

De duplici pascha.

Figure sacramenti.

veniet ꝙ hõ offert argentũ: ⁊ sacerdos reddet ei buccellã panis. Et hmõi multa legunt̃ in vmbra ⁊ figura: q̃ illuminauit veritas huius sacramenti.

De mirabilibus sacramẽti.

Sunt eñ mirabilia penes sacramẽtũ corꝑis christi inaudita ⁊ incõphensibilia q̃ꝝtũ ad humanã naturã. Vñ apl's ad Ro. Quis nouit sensum dñi? aut q̃s cõsiliarius eius fuit? Et ideo qđ sensu nõ ꝑcipimus: operibꝫ fidei cõfirmamus. Et hoc multipliciter: q̃ multa cõtingunt in natura silia. Et ergo oportet illa fide ꝑcipere q̃ nec visus nec aliq̃s sensuũ põt enarrare. q̃ panis solũmodo videt̃ ⁊ vinũ: sed credit̃ ibi verũ corpus christi ⁊ sanguis. Vñ Grego. In sacramẽto altaris aliud est qđ credit̃: aliud qđ cernitur. Huius signũ est in natura. Nã a sensu cuiuslibet rei substantia cognoscit̃: nisi nature substantiaꝝ supcelestiũ: q̃ sunt nobis ignote: q̃ sunt a sensibꝫ nostris elongate ⁊ remote. Videmus eñ albedinẽ: ⁊ color albus in corpore hoĩs etiã videt̃. Sed forma humana nõ põt videri nec apphendi nisi aliq̊ mõ a posteriori. s. p eius effectũ: sed nõ põt videri vel cognosci per causaz.

Accidẽs sine subiecto.

Sic dico ꝙ in sacramẽto altaris accidẽtia. s. species color odor sapor albedo rotunditas ⁊ quantitas subsistũt sine substantia. Nã dr in metaphysica ꝙ hõ põt intelligere accidẽs sine subiecto. s. dulcedinẽ sine melle: ⁊ albedinẽ sine niue. Sed quicq̃d hõ põt intelligere h̊ deus põt facere: ⁊ multo amplius. Et ideo in illo sacramẽto est dulce sine dulci: albedo sine albo: rotunditas sine rotũdo ⁊c̃. Quare sciẽdũ ꝙ in hoc ꝑfecte sunt vniuerse res huius mũdi. Quia aliqñ deus fecit mutationẽ accidẽtis sine subiecto. sicut ptz in aquis amaris: vbi manifeste mutauit amaritudinẽ aque in dulcedinẽ. Etiã aliqñ mutat subiectũ ⁊ accidens simul. qđ ptz in aqua mutata in vinũ: vbi mutata est substãtia aque in substantiã vini: ⁊ color ⁊ odor ⁊ sapor aque sunt mutate in colorẽ odorẽ ⁊ saporem vini.

De transsubstantiatione panis.

Si g̊ deus mutauit accidẽs sine subiecto: ⁊ aliqñ accidẽs cũ subiecto: requisiuit ꝑfectio vniuersi ꝙ etiã mutaret substãtiã sine accidẽte. vt fit in sacramẽto corporis christi in altari: qđ a dño factũ est: ⁊ est mirabile in oculis nr̃is. Naz panis trãsit in carnẽ. i. ex pane fit corpus dñicũ p transsubstãtiationẽ essentialẽ. Et illa mutatio nõ est naturalis: sꝫ miraculosa seu supnaturalis. Et in tali trãssubstãtiatiõe manẽt accidẽtia ⁊ ꝓprietates. s. albedo q̃ videt̃ ĩ pane: q̃ panis trãssubstãtiatꝰ est in carnẽ: vt priꝰ visuz est. Nec tñ ista accidẽtia velut q̃ntitas ⁊ figura sunt in corpe chr̃i: q̃ in deũ nullũ cadit accidẽs: etiã nullũ accidẽs ꝑpetuũ. vt ptz p cõmẽtatorẽ. v. physic̃. Sꝫ tñ ꝯ h̊ aliq̃s posset arguere. Phus. viij. meta. dicit: Oĩe accidẽs est in subiecto. Silr habet̃ physicoꝝ. j. ꝙ nullũ accidẽs ẽ sepabile extra subiectũ. Ad h̊ dicẽdũ ꝙ phs loquit̃ ſm cursuz naturalẽ: nõ aũt ſm viã theologoꝝ ⁊ supnaturalẽ: vbi oĩs nr̃ intellectꝰ deficit.

Mutatio rerũ triplex.

Est eñ triplex mutatio. Artificialis: q̃ hꝫ fieri p artẽ: qñ vitrũ fit ex cineribꝫ. Naturał. q̃ est duplex: substãtialis ⁊ accidentalis. Substãtialis est qñ eadẽ materia manet sub diuersis formis substãtialibꝫ sibi inuicẽ subseq̃ntibꝫ. Exẽpli grã: eadẽ manꝰ q̃ nũc stat sub forma hoĩs: postea stat sub forma cadaueris. Accidẽtalis est qñ idẽ subiectũ manet sub diuersis accidẽtibꝫ. s. qñ corpꝰ aliqđ mutat̃ de albedine ĩ nigredinẽ. Tertia mutatio est spũalis: qñ nec materia nec subiectũ manet: sꝫ solũ accidẽs. Et illa vocat̃ supnaturalis: q̃ ĩ illa mutatiõe virtꝰ supnaturał pt facere accidẽtia stare sine subiecto. Et talis trãsmutatio fit in sacr̃o altaris.

Sub diversis speciebꝫ signis tm̄ ꝛ nō rebus latent res exi mie. Caro cibus: sanguis potus: manet tamē christus totus sub vtraqꝫ specie.

A sumente nō cōcisus: nō cōfractus nec diuisus: integer accipit. Sumit vnus sumunt mille: quantū isti tantum ille: nec sumptus absumit.

Sumunt boni sumūt mali: sorte tamē inequali vite vel in teritus. Mors est malis vita bonis: vide paris sumptionis q̄s sit dispar exitus.

Fracto demū sacramento ne vacilles sed memēto tantū esse sub fragmento quantū toto tegit. Nulla rei fit scissura: signi tm̄ fit fractura: qua nec status nec statura signati mi nuitur.

Ecce panis angelorū factus cibus viatorū: vere panis fi liorū nō mittēdus canibꝫ. In figuris presignat cū isaac im molatur: agnus pasche deputat datur manna patribꝫ.

Bone pastor panis vere iesu nostri miserere: tu nos pasce: nos tuere: tu nos bona fac videre in terra viuentium.

Tu qui cuncta scis ꝛ vales: qui nos pascis hic mortales: tuos ibi cōmēsales coheredes ꝛ sodales fac sanctorū ciuiū.

¶ Nunc autor noster declarat reliqua miracula: dicens (Res eximie). i. pre stantes (latent). i. abscondite sunt (sub diuersis speciebꝫ) scꝫ panis ꝛ vini. s. existentibꝫ (tm̄ signis ꝛ non rebus) quia panis ꝛ vinū transmutant in verū corpus ꝛ sanguinē christi. Vn̄ declarando illas res eximias dicit (Caro) scꝫ christi est (cibus) scꝫ spūalis: ꝛ (sanguis) christi est (potus) scꝫ spūalis (ta men christus manet totus). i. integer (sub vtraqꝫ specie) scilꝫ panis ꝛ vini. Quare tertiū subdit miraculū dicens: Christus (accipit). i. sumit (a sumen te). i. manducante scꝫ eū sacramētaliter (integer). i. sub vtraqꝫ specie (nō cō cisus nec confractus nec diuisus) vnū exponit reliquū. (Unus sumit) cor pus christi: ꝛ (mille sumunt) illud corpus dn̄icum: ꝛ (ille) vnus sumit (tantū quantū isti) scꝫ mille (nec) christus deus (sumptus) ab vno vel a mille (con sumit.) Nūc declarat quartū miraculū (Boni sumūt) corpus chr̄i: ꝛ (mali sumūt) idē corpus (tm̄ inequali sorte). i. dissimili euētu (vite vel interitus). i.

mortis. Nã sumptio corporis christi(est mors) scꝫ spũalis(malis).i. pctõri-bus(⁊ vita).s. spũalis(bonis).i.iustis hominibꝫ. Quare autor dirigit sermonẽ ad nos:dicens:O homo tu(vide).i.ꝯsidera(qꝫ dispar exitus).i.dissimilꝭ finis(sit paris).i.eiusdẽ(sumptõis.) Vñ nũc qntũ ac vltimũ miraculũ sacrĩ tractans ait(Ne vacilles).i.nõ dubites(sed memẽto).i.firmiter crede(tantũ esse sub fragmento).i.sub particula hostie(quantũ tegitꝛ).i.ꝯtinetꝛ (toto) .i.sub tota hostia:⁊ hoc(fracto sacramento).i.hostia in tres partes diuisa (demũ).i.circa finẽ misse. Nã(nulla fit scissura).i.diuisio(rei).i. corꝑis chr̃i: sed(tm̃ fit fractura).i.diuisio(signi).i.forme panis(qua).s. fractura.i. ꝑ quã fracturã(nec status).i.substantia(nec statura).i.quãtitas(signati).i.corporis christi: qꝺ signatꝛ ⁊ cõtinetꝛ sub specie panis ⁊ vini(minuitꝛ).i.minoratꝛ. Vñ cõsequenter describit materiã corꝑis christi ꝓphetice:adducendo figuras veteris testamẽti:quibꝫ cõmendat hoc sacramentũ dicens (Ecce) scꝫ corpus christi existens(panis angeloꝝ)scꝫ celestiũ ⁊ pioꝝ hoim (factus cibus viatoꝝ).i.hoim in via p̃sentis seculi laborantiũ:⁊ existẽs(vere).i.veraciter(panis filioꝝ).i.sanctoꝝ hoim(nõ mittendus).i.dandus(canibus).i. prauis hominibꝫ. Nã p̃dictus panis(p̃signatꝛ).i.p̃figuratꝛ(in figuris) scꝫ veteris testamenti(cũ isaac imolatꝛ).i.sacrificatꝛ a patre suo abraã(⁊ deputatꝛ agnus pasche cũ datꝛ mãna).i.panis celestis(patribꝫ)scꝫ in deserto congregatis. Quare cõcludendo canticũ suũ ꝑ modũ orationis huius sacramẽti gratiã inuocando ait(O iesu bone pastor ⁊ vere panis)scꝫ spũalis (miserere nostri:tu pasce).i.foue nos.s.corpore tuo (⁊ tuere).i.defende nos (⁊ fac nos videre bona)scꝫ eterna(in terra viuentiũ).i.regno celoꝝ. (Tu christe qui scis).i.cognoscis(⁊ vales).i.potes(cuncta:qui pascis).i.nutris(hic)scꝫ ĩ p̃senti seculo(nos mortales)scꝫ hoĩes corpe ⁊ sanguine tuo p̃cioso (tu fac nos ibi) i.in regno celoꝝ(tuos cõmẽsales).i.tecũ comedentes (coheredes) .i.hereditatẽ celestis regni tecũ possidẽtes(⁊ fac nos sodales).i.socios(sanctoꝝ ciuiũ) i.beatoꝝ in celesti vita regnantiũ. Amen. ¶ Vocabula.

Res capitꝛ dupliciter. Uno mõ ꝓut ꝓcat substantiã incorporeã ⁊ inuisibilem:⁊ sic capitꝛ hic. Et dicitꝛ a verbo reor.i. opinor: qꝛ opinione ⁊ fide cognoscimus illa miracula. Alio mõ capitꝛ ꝓ substantia corporea. Eximiꝰ id est egregius ⁊ quasi exemptus:nã eximere ꝓcat excipere. Et est adiectiuum mobile tm̃. Nã homo nobilis debet esse exẽptus vltra alios in dignitate. Species est idẽ qꝺ forma:vñ speciosus.i.formosus. Integer dicitꝛ totus ⁊ cũ omnibꝫ partibꝫ.nã integrare est facere integrũ. Concisus participiũ a verbo scindor. Siliter ⁊ cõfractus a cõfringor. Sors nomẽ femininũ a verbo sortior:qꝺ ꝓ fortuna ponitꝛ. Hora. Qui fit mecenas vt nemo quã sibi sortẽ rõ dederit ⁊c̃. Absumere est cõsumere. Flaccus. Absumet heres secuba dignior. Interitus ꝺr mors:a verbo interire qꝺ est mori. Demũ aduerbiũ ordinis ꝓcat tandẽ. Vacillare est moueri de vno latere in aliud:vt nauicula in fluctibꝫ. Etiã est dubitare:vt hic. et est neutri generis verbũ. Memento est verbũ defectiuũ:habẽs oĩa tpa a p̃terito formata. Fragmentũ est frustũ de aliqua re fractũ. Signũ ꝺr illud qꝺ cũ appꝛ̃hensum fuerit:ducit nos in cognitionẽ alteriꝰ. Status est modus standi. Statura ꝓo longitudo dicitꝛ.vt homo magna vel parua statura. Isaac nomen ꝓpriũ indeclinabile:ꝺr quasi gaudiũ oĩm fideliũ. Et fuit fi-

lius abrae: quē pater iussu dñi imolari voluit. Vñ autor in lr̃a dicit hoc sacramentū fuisse p̃figuratū p imolationē isaac: p agnū paschalē: ꝛ p manna patrib⁊ datū. Viare verbū .i. ire. Inde viator .i. iter. Cōmensalis dr̄ qui sedet in mensa alterius. Nã cōmensales sunt qui in eadē mensa comedūt simul. Sodalis est socius in ludis aut reb⁊ letis. Coheredes dicunt illi qui simul recipiūt aliquã hereditatē. Vñ Paulus ait nos coheredes esse christi. Bonus aūt pastor dr̄ cuius oues sunt ꝓprie: ꝛ q̃ ponit animã suã ꝑ ouibus: vt ait Joan. Sic christus fecit: qñ obtulit seipm̃ p nobis in ara crucis ꝛc. ¶ Notabilia. Notandū primo ꝙ autor in lr̃a vult tantū dicere: Licet in altari videmus diuersas species .s. panis ꝛ vini: tñ nō est credēdum ꝙ aliqua pars dei sit sub vino tm̃: ꝛ aliqua pars dei sit sub specie panis tm̃. Nec credendū ꝙ alius deus sit sub specie panis: ꝛ alius de⁹ sit sub specie vini. sed sub vtraꝗ specie est vnus verus deus totus incorruptibilis. Mysteriū hui⁹ miraculi ꝓbat ex quodã simili in natura: qr videm⁹ ꝙ nix ꝛ glacies sunt species distincte: sub quib⁊ tñ latet vna res .s. aqua. Sic etiã sub specie panis ꝛ vini latet corpus christi integrū ꝛ indiuisum. Vñ btũs Augusti. circa hoc miraculū recitat aliud incidentaliter dicēs: Corpus christi sub plurib⁊ hostijs sub maiorib⁊ nō est maius: ꝛ sub minoribus nō est minus. Nec augmentat ex eo ꝙ multotiēs a plurib⁊ cōficit. Huius eñ simile inuenim⁹ in Exodo de manna: p qd̃ deus pauit filios israel in deserto. vbi ille qui plus collegit nō habuit plus nec minus q̃ʒ alter. Sic tpe opportuno vnus sacerdos cōsecrat plures partes: nō tñ nisi vnū corp⁹ quare dicit: Hoc est corpus meū. Idē exēplū pōt haberi de aia rōnali. videmus eñ ꝙ aia in corpore maiori nō est maior: nec minor in minori. quia nō augmentat aucto corpe. Nã dicit phs in lib. de aia: ꝙ aia pueri est tam magna sicut aia viri pfecte etatis. Sic ꝛ in ꝓposito: in parua hostia est taʒ magnus deus ꝛ pfectus sicut in magna. Cuius miraculi siĺitudo reperit in natura. Nã sicut forma humana tota ꝛ indiuidua est in toto indiuiduo ꝛ nō magis in h̃ q̃ʒ in alio: ꝛ sicut plures hoies nō sunt magis hō q̃ʒ vnus q̃tū ad naturã humanã. sic etiã natura corpis christi recipit in hac portione totaliter ꝛ in qualibet parte. ꝛ si diminuunt spes panis: adhuc corpus christi nō diminuit. Notandū scdo cū dicit: nec sumptus cōsumit. Siĺitudo hui⁹ miraculi habet in natura. Nã videmus ꝙ vigor herbaꝝ vel florū reficit visum vel aliū sensum: attñ ex hoc nō corrūpit talis vigor nec diminuitur. Illi etiã panes quib⁊ dñs satiauit quina milia hoim licet diuisi fuerant: nō tñ cōsumpti nec diminuti. qr de istis quinꝗ panib⁊ ꝛ duob⁊ piscibus collecti sunt .xij. cophini fragmētoꝝ. Sic a siĺi corpus christi nō diminuit nec cōsumit a sumēte. Ideo dicit Damasce. Corpus ꝛ sanguis iesu christi in cōstitutionē corpis ꝛ anie transiens nō corrūpit: nec ad secessū emittit. Quare Augusti. circa cōmunionē corpis christi mouet aliud miraculū: volens ꝙ eadeʒ magnitudo quã christus habet in celo ꝛ quã habuit in ara crucis: in parua specie panis cōprehendit. Nã legit ꝙ Helise⁹ propheta volens resuscitare puerū a morte expandebat se sup puerū: ꝛ posuit os suū sup os pueri: ꝛ oculos siĺiter sup oculos pueri: siĺiter ꝛ manus: sicꝗ de toto corpe. Modo notū est ꝙ facies viri maior est facie pueri: quō g̃ ꝓpheta potuit coaptari faciei pueri: vt essent oculi sup oculos: ꝛ os sup os:

Quid sit credēdū circa h̃ sacramentū.

Nec sumpt⁹ consumit.

De magnitudine sacri.

Quare virtute diuina hoc factū esse videt̄ in figurā hu⁹ qḋ in hoc sacra-
mento gerit̄. vbi corpus christi nō mensurat̄: sed sacramētaliter est ↄtentū
sub parua specie panis. Nā videm⁹ naturaliter ꝙ parua pupilla oculi re-
cipit in se speciē magni mōtis: dūmodo videat montē. Ecce sicut magnus
mons recipit̄ in oculo: sic corpus christi in parua hostia recipit̄. Vn̄ btūs

Sacramētū est cibus gratie z pene.

Augusti. dicit diligēter aduertendū: ꝙ cibus iste sine mutatiōe aliquib₃ ē
cib₃ mortꝫ: q̄ qui iustus est iustificet̄: z q̄ i sordib₃ est sordescat adhuc. Cu-
ius silitudo reperit̄ in natura. qꝛ in eadē dulcedine vni⁹ z eiusdē floris fit
mel z venenū: mel in apib₃: venenū in aranea. Sic etiā corpus christi fit
iustis redēptio: pctōrib₃ ꝟo eterna damnatio. Hinc patet meritū z retribu-
tio cōicatiōis hu⁹ sacramēti. qꝛ iustis ad gloriā: pctōrib₃ ꝟo ad eternā dā-
nationē. Quare dicit apl's: Probet aūt seipm hō: z sic de pane illo edat: z
de calice bibat. Nā si q̄s manducauerit ex hoc pane saltem digne: viuet in
eternū. Et ꝑ oppositū si q̄s mādu cauerit indigne: iudiciū sibi māducat.

Questio

Notandū tertio. Hic solet cōiter q̄ri: vtrū corpus christi cōsecratū a p̄sby-
tero pctōre minus sit cōsecratū q̄ꝫ a p̄sbytero iustō. Et rn̄det Joānes ḋ sa-
cro busto in summa Raymūdi ꝙ nō est par ratio. qꝛ corpus christi nō cō-
secrator ꝑ meritū sacerdotis: sed de virtute verboꝝ. qꝛ sacerdos nō i ꝓpria
ꝑsona: sed in ꝑsona dei loquit̄. Modo sicut deterius nō fit ꝑ deteriorē: sic
nō fit melior ꝑ p̄sbyterū meliorē. Solet itē queri penes sacramentū corpo-

Questio alia

ris christi: Cū christus sit magnus z imensus: q̄liter intrat in os hoīs sine
lesione oris? Ad qḋ rn̄dendū ꝑ sile qḋ nullus christian⁹ ignorat. Quomō
christus deus verus z eternus ingressus est in vterū virginis sine corrupti-
one virginis: sic etiā pōt intrare os hoīs sine lesione ipsius. Silr̄ vide-
mus ꝙ radij solares penetrāt vitrū sine vitri corruptiōe: sic christus intrat
os hoīs sine oris lesione. Huius aūt miraculi sile inuenim⁹ in natura. Si-

Deus ē vbi-q̄ꝫ tot⁹ z vn⁹.

cut eni (dicit btūs Augu. in lib. de q̄ntitate aīe) aīa humana in toto corpe
est tota z inuisibilis: sic z in partib₃ est tota. Ergo ꝯm hoc aīa in capite est
tota: in corde est tota. attn̄ in oīb₃ mēbris simul est tm̄ vna aīa. Siliter ver-
bū qḋ mō loquor plures audiūt: z quilibet vestrū habet hoc verbū i corde
z in mente: attn̄ est nisi vnū verbū. nō derelinquēs dictū de ore meo: nō de-
relinquēs aures vestras: z integrū penetrat ad oīa corda vestra: ac totū in-
tegrū ꝑtransit. Sic christus q̄ est verbū patris totus z integer fuit in sinu
patris nō derelinquēs eū: z tn̄ venit in vterū virginis. sic totus fuit vtrobi-
q̄ꝫ: cū tm̄ vnus deus sit. Sic etiā celū nō derelinquēs in singulis altarib⁹
z in singulis hostijs z in singulis partib₃ hostie est totus z integer in oībus
simul vnus z indiuisus. Sed in oppositū est hereticus: q̄ dicit ꝙ illa silitu-
do claudicat. Nā ꝙ aīa est tota in toto z in partib₃ hoc fit ꝑ cōiunctionem
partiū ad totū: sed ꝙ christus est in partib₃ hostie hoc fit ꝑ diuisionē ptiū
a toto: q̄ nō est sile. Rn̄det̄ ꝙ nō est impossibile. qꝛ multi hoīes pn̄t capere
vnū verbū a p̄dicatiōe z quilibet illoꝝ in corde suo: vbi illud verbū est: sꝫ
a plurib₃ ꝑcipit̄ aurib₃ z in corde. Sic christus q̄ vocat̄ verbum patris: est
totus z integer vbicūq̄ꝫ locoꝝ. qꝛ si hmōi naturalia ex naturalib₃ declarāt̄:
multo fortius ꝑ supnaturalia superant̄. Notandū q̄rto. Btūs Joannes
apl's z euāgelista in Apoca. dicit de libro signato septē sigillis: q̄ nullus ē
dignus aperire. Per hec septē sigilla intelligunt̄ tot miracula circa illud

sacramentū. Primū est: ꝙ idem deus manet pane cōsecrato qui fuit ante. Hoc sigillū soluit. quia mea intentio potest fieri tua cognitio mediante voce: et tamen eadē intentio manet in me que transiuit in te. Secundū miraculum: ꝙ tanta magnitudo sub tam parua specie latet. Et illud sigillū soluit a simili: quo species vnius ciuitatis et magni montis cōprehendunt in oculo: vt. s. diximus. Tertiū est: ꝙ tam magnū corpus intrat illesum ꝑ os hominis. Hoc sigillū etiā solutū est in ꝑcedentibus. Quartū miraculū ꝙ ipse assumit et nō consumitur. Quod patet: quia herba odorifera sumit ab odorante: sed tamen nō diminuit. Quintū: ꝙ sacramentū corporis christi multotiens sumitur ab immundis: et non polluitur. Illud soluit per radios solares: qui mundi sunt et cōiungunt immundis rebus: et propter hoc non coinquinant. multo magis inuisibilis et incōmutabilis veritas nō pōt coinquinari. Sextum est: ꝙ a pluribus sumit et in pluribus locis conficit. Illud sigillū soluitur. quia lumen candele plura loca illuminat simul: et simul vna candela manens. Septimū miraculū: ꝙ ibi est quantitas sine q̄nto: dulcedo sine dulci. Solutio huius sigilli patet ex arte metaphysicali vel etiā mathematicali: que ponit abstractionē accidentiū sine subiecto. Et sic omnia sigilla huius libri sine lesione aperta sunt. Vñ littera securius legit: vbi sigilla nō lacerant: sed illesa manent. Notandū quinto de figuris huius sacramenti mysticis. Quarū prima est: ꝙ hoc sacramentū est panis angeloꝝ. De quo dicit Ps. Panem angeloꝝ mādūcabit homo Dicit em̄ panis angeloꝝ: quia requies eoꝝ est in celis. Et sic homines et angeli vtuntur eodem pane. Vñ ad exaltationem hominis dicit in Ps. Minuisti eum paulo minus ab angelis. Secunda figura est: ꝙ iste panis est viatorum. De quo legitur. iij. Regum. Cum fames esset in terra: et non pluit super terram tribus annis et mensibus sex: venit helias et requieuit sub vmbra iuniperi. vbi dormiens excitatus vidit panem subcinericium et vas aque: et comedit et bibit: et ambulabat in fortitudine cibi illius quadraginta diebus et noctibus vsq; ad montem domini. Iste panis significat hoc viaticum quod dominus noster iesus christus de hoc mundo iturus ad patrem suum celestem suis discipulis dedit. Et quilibet homo tenetur se preparare ad hoc viaticum in extremis vite sue: et cibabit eum dominus pane vite et intellectus in eterna patria. Tertia figura est illa fm quam dominus loquebat mulieri chananee: vt scribitur Matthei. xv. clamanti: Miserere mei fili dauid. Et cum discipuli audissent dixerūt: Domine dimitte eam: quia clamat post nos. Iesus autē dixit: Non est bonum sumere panem filioꝝ et mittere canibus ad manducandum. Quarta figura est que figuratur in abraam quando immolabat filiū suum isaac. Vñ abraam pater multorum dicitur. Per quem deus intelligitur: qui immolauit filium suum isaac: id est christum. Nam proprio filio suo non pepercit deus: sed pro nobis omnibus tradidit illum. Quinta figura est illa. Cum filij israel transirent per mare rubrum: immolauerunt agnum paschalem in egypto. Sic et nos transituri de hoc mundo debemus offerre agnum immaculatum: id est puram conscientiam. Vel debemus sacratissimum agnum paschalem scilicet corpus christi deuote et reuerenter sumere: vt sic transire valeamus per mare: hoc est de morte ad terram promissionis.

De septē sigillis et miraculis sacri.

De figurꝭ sacramenti.

De manna.

Sexta figura est. Cũ murmurasset ppl's ꝯtra dñm in deserto qꝛ deficerẽt in panibꝫ: tunc pluit eis manna ꝑ q̃ttuoꝛ dies in eremo: de q̃ collegit q̃libet iuxta mẽsurã: ꝛ ſm voluntatẽ ipsoꝝ habuit saporẽ ꝛ omne delectamentũ: Vñ Dauid: Desideriũ aĩe tribuisti ei. Et in lib. Exo. legiꝛ: Cũ filij israel inuenerũt manna: dixerũt inter se: quid est hoc? Ubi dicit glo. ꝙ hec q̃stio quã tũc iudei mouebant nunq̃ȝ in lege fuit soluta: sed ꝓpter admirationem panis iste vocatus est manna. Sed hec questio soluta est in cena dñi. Cũ eñi quererẽt iudei vel apl'i: q̃d est hoc? rñdit christus: Hoc est corpus meũ Et sic illud manna fuit p̃sagiũ corpis christi. Ultimo notãdũ ꝙ hostia

De cõditionibꝫ hostie sacramẽti ꝛ hominis.

huiꝰ sacramẽti debet habere quasdã cõditiones respiciẽtes materiã ipsiꝰ quibꝫ hõ debet ꝑfrui spũaliter qui velit hanc hostiam digne manducare. Que patẽt in his versibꝫ. Candida triticea tenuis nõ magna rotũda: Expers fermẽti nõ salsa sit hostia christi. Primo eñi debet esse candida ꝛ mũda. Sic homo debet esse mundus ꝑ cõfessionẽ cõtritionẽ ꝛ satisfactionem: anteq̃ȝ accedat ad mensam christi. Scd̃o debet esse ꝑfecta de paruo tritico: q̃d est dulce. Sic hõ debet esse dulcis in ope ꝛ sermone ꝑ charitatẽ ꝑfectã. Tertio debet esse tenuis. Sic homo debet esse moderatus in potu ꝛ cibo: nõ nimis gulosus: sed tẽperate viuẽs. Quarto hostia debet esse parua. Sic hõ debet esse paruus ꝛ humilis. Vñ legiꝛ in Exo. Nõ habẽt ptãtem edere agnũ qui seruiũt tabernaculis voluptatũ. Quinto debet esse rotũda qꝛ omne rotundũ est mobile. Sic hõ debet esse mobilis ad bonũ: ꝛ imobiꝉ ad malũ. Sexto debet esse sine fermento. Vñ fermentũ ꝓcat superbiã. qꝛ sicut modicũ fermenti corrũpit totã massam: sic hõ q̃ vult digne accedere debet esse sine supbia: ꝛ meditari debꝫ q̃ȝ vilis sit materia sue substãtie. qꝛ dicit scriptura: Memẽto hõ qꝛ cinis es ꝛ in cinerẽ reuerteꝛ. Et Eccl. vij. Memorare nouissima tua: ꝛ in eternum nõ peccabis. Septimo debet esse nõ salsa hostia: sal eñi facit hominẽ sitire: ꝛ ꝓcat auaritiã. Sic hõ nõ debet esse auarus: qꝛ auaritia est seruitus idoloꝝ. Nõ eñi potestis simul mãmone. i. diuitijs seruire ꝛ deo. Quare ad hostiã cõsecrandã requiruntꝛ p̃ncipa

Duo reqrũtꝛ ad cõsecrationẽ hostie.

liter duo. s. intẽtio cõsecrantis ꝛ intentio instituentis. Primũ ptꝫ. qꝛ si plures hostie ponerentꝛ ad altare: ita ꝙ vna illaꝝ esset absconsa in medio altaris quã sacerdos ignoraret: tũc illa hostia sic tecta nõ est cõsecrata. Rõ: qꝛ ibi nõ fuit intentio cõsecrãtis. Scd̃o requiriꝛ intentio instituentis. qꝛ si sacerdos cõsecraret iocose totũ copbinũ repletũ hostijs ꝑ directã formã verboꝝ: nulla est facta cõsecratio. qꝛ nõ fuit de intentione instituentis.

¶ In natiuitate diui Joannis baptiste.



Ancti baptiste christi preconis solennia celebrantes moribus ipsum sequamur. Ut ad vitã quã predixit asseclas suos perducat.

Deuote te sanctissime hominũ amice iesu christi flagitamus vt gaudia percipiamus.

Apparēs q̄ zacharie gabriel repromisit: qui tuam celebra-
rent obsequijs natiuitatem.

Ut per hec festa eterna gaudia adipiscamur. Qua sancti
dei sacris delitijs leti congaudent.

Tu qui p̄paras fideliū corda: ne quid deuiū vel lubricuz
deus in eis inueniat.

Te deposcimus vt crimina nostra ⁊ facinora cōtinua pre
ce studeas absoluere.

Placatus vt ipse suos semꝑ inuisere fideles: ⁊ mansionē
in eis facere dignetur.

Et agni vellere quē suo digito mūdi monstraueras tolle-
re crimina nos velit induere.

Ut ipsum mereamur angelis associj in alba veste sequi ꝑ
portam clarissimam.

Amice christi ioannes.

¶Hec seq̄ntia ob reuerētiā ⁊ gloriā scti Joānis baptiste ē cōpilata. In q̄ nos hortat ad eiꝰ festiuitatē digne celebrādū: dicēs. ¶Ordo. Nos (celebrātes). i. cū celebritate venerātes (solēnia). i. festiuitates (scti) ioānis (baptiste p̄conis). i. p̄nūciatoris (chr̄i: seq̄mur ipm moribꝫ). s. sctis (vt) ip̄e sctūs ioannes (ꝑducat suos asseclas). i. seq̄ntes vel seruos (ad vitā) eternā. Uel lege: ad viā. s. qn̄ dixit: penitentiā agite (quā p̄dixit). s. p̄dicādo. Quare inuocat sanctū Joannē describēdo materiā natiuitatis eius dicēs: O ioannes (sctissime hoīm ⁊ amice iesu chr̄i (nos flagitamꝰ). i. rogamꝰ (te deuoti). i. cū deuotiōe (vt nos ꝑcipiamus). i. accipiamꝰ (gaudia que gabriel) archangelꝰ (apparēs zacharie) ꝓphete patri tuo (repromisit) illis (q̄ celebrarēt). i. honorarēt (tuā natiuitatē). i. diē natalem (obsequijs). i. seruitijs (vt nos adipiscamur). i. acq̄ramꝰ (ꝑ hec festa) natiuitatꝫ tue (gaudia eterna) ⁊ h̄ in patria (q̄) scz patria (scti dei cōgaudēt). i. sil' gaudēt (leti). i. exultātes (sacris delitijs) i. spūalibꝫ delectatiōibꝫ. Un̄ dirigit petitiōes suas ad btm̄ ioānē ꝓpter effectū eius dicēs: O sctē ioānes nos (deposcimꝰ te q̄ p̄paras corda fideliū ne deꝰ inueniat in eis q̄d deuiū). i. a via virtutū errās (vel lubricū). i. obscenū luxuriosum ⁊ vitiosum (vt studeas absoluere). i. delere (nr̄a crimina ⁊ facinora). i. minora ⁊ maiora pctā (ↄtinua p̄ce). i. ꝑ tuā freq̄ntē orationē (vt ip̄e) deꝰ (placatꝰ). i. placabilis effectꝰ ꝑ tuas p̄ces (dignet' inuisere). i. freq̄nter visitare ꝑ suā gratiā (suos fideles). i. credētes in eū (⁊ vt ip̄e) deꝰ (dignet' facere in eis) fidelibꝫ (mā sionē). i. habitaculū: scz ꝑ ↄtinuā p̄sentiā: ⁊ vt ip̄e deus

(velit nos induere vellere).i.pelle humilitatis ꝛ innocētie(agni)scȝ christi/(quē)agnū christū(mōstraueras tuo digito tollere).i.delere(crimina mun/di).i.pctā hoim(vt nos associj).i.associati(angelis mereamur sequi ipm).s. agnū christū(in alba veste).i.in pura innocētia(ꝑ portā clarissimā) qua in/trat in regna celoꝝ. ¶ Vocabula. Baptista vel baptistes dr̄ q̄ baptizat .i.lauat hoies. Preco nomē cōe:qꝛ ꝯuenit vtriqȝ sexui. Solēnis dr̄ a ver bo soleo ꝛ annus:qꝛ solēnitates solēt celebrari i annis. Assecla dr̄ q̄ seqt aliquē tanq̄ dn̄m suū:ꝛ est mascu.pmi ordi.ab asseq̄r dictum:ꝛ tm̄ ꝯuenit maribꝫ. Deuotus dr̄ q̄ deuouit se seruitio alicuꝰ: q̄si deditus illi. Flagi to scat valde rogo. Inde efflagito.i.flagitādo acq̄ro vel impetro. ꝛ regit post se duplicē accusatiuū. Adipiscor verbū deponēs tertie ꝯiugati.scat acq̄ro. Cuiꝰ ptm̄ est adeptus suȝ:ꝛ supinū adeptū. Est aūt cōpositū ab an tiquo verbo apiscor.i.apertus sum. Ne quis capit dupl̄r. Primo vt sunt due dictiōes:sic est in h̄ loco. Scd̄o ꝑ vna dictiōe: sic est nomē infinitum mobile tm̄:vt hic neq̄s:hec nequa:h̄ neq̄d.habetqȝ secūdā declina.ꝓnois.

Lubricus dr̄ imūdus ꝛ mollis vel limosus:vt anguille cutis est lubrica: ꝛ argilla madida est lubrica. Crimē ꝛ facinus drn̄t. Nā crimē est minꝰ q̄ȝ facinus. Itē crimē qn̄qȝ est criminatio vel accusatio. Facinus accipit ꝓ oi facto bono vel malo. Studere ē conari vel diligēter facere. Inde studiū diligētia ꝛ conatꝰ dr̄. Studere etiā scat cape vel fauere. Et ē verbū abso lutū carēs supino. Inuisere est verbū desideratiue forme:ab in ꝛ viso cō/positū.ꝛ scat cū desiderio videre. Mereamur verbū neutropassiuū habꝫ merui in ptō. Vellus sumit hic ꝓ humilitate. Associus dr̄ associatꝰ: sic assus ꝓ assatus. ¶ Notabilia. Scribit Malach.iij. Ecce ego mitto vo bis heliā ꝓphetā anteq̄ȝ veniet dies dn̄i magnꝰ ꝛ horribilis. Ad intellectū illiꝰ ꝓphetie est notādū q̄ duplex est dies dn̄i.s.dies natiuitatꝭ: q̄ erat dies exultatōis ꝛ leticie. Secūdus dies est dies iudicij:q̄ erit dies miserie ꝛ dā nationis. Et scd̄m h̄ duplicē fuisse heliā:in corpe scȝ ꝛ in spū seu virtute. Il le aū duplex dies tāgit in verbis p̄dictis.cū dr̄:magnꝰ:ꝓpter magnitudinē regis nati.ꝛ horribilis:qꝛ illa est dies miserie ꝛ lamētabilis. Et hāc dupli cē diē dn̄i p̄cedit duplex helias. Nā primā diē p̄currit helias in spū ꝛ vir tute. Vn̄ in euāge. Lu. Ipse p̄ibit ante illū in spū ꝛ virtute helie. Itē cuȝ ioānes misisset ad iesum discipulos vt interrogarēt eū: Tu q̄s es q̄ vētu rus est:an aliū expectamꝰ: Rn̄dit iesus:ꝛ dixit ad turbas: Ois lex vsqȝ ad ioannē vim patit:ꝛ si vultis recipe ipe est helias in spū ꝛ virtute. Sȝ secū dū diē p̄cedet helias in corpe:q̄ raptus est in paradisuȝ corpaliter:vt testi/moniū reddat i nouissimo die.sicut dr̄ in lib. Reg. Ipse em̄ helias ꝛ enoch sunt testes de aduētu dn̄i. Vn̄ ꝓpheta cōmēdando btm̄ ioannē dicit: Mit tā vobis heliā ꝓphetā. Fuit em̄ certior ꝓpheta:ꝛ vltra illū nō est ꝓpha inuē tus.qꝛ dictū est: Ois lex ꝓphetauit vsqȝ ad ioannē.sicut dn̄s nr̄ ipm cōmē dando dicit: Quid existis in desertū videre ꝓphetā:imo dico q̄ plus q̄ȝ ꝓ pheta est hic:qꝛ inter natos mulieꝝ nō surrexit maior ioāne baptista. Qua re rogat autor sanctū ioannē:vt seruos suos ꝑducat ad vitā quā p̄dixit p̄/dicando dicēs: Penitentiā agite:appropinq̄bit em̄ regnū celoꝝ. Hāc vitā omnibꝫ p̄parauit. Fuit em̄ vox clamantis in deserto: Preparate viā dn̄o. Matth.iij.ꝛ Esa.xl. Nota scd̄o. Btūs ioannes multipliciter noiat. Dr̄

Duplex dies domini.

Duplex helias.

em̄ ꝓpheta ꝓpter prerogatiuā cognitionem. quia quicquid alij ꝓphete sub De noīb᷑
dubio dixerunt: ipse aperte digito monstrauit: cū ait: Ecce agnus dei ⁊c̄. bti ioannis.
Quare ad eius cōmendationē dicit christus: Quid existis in deserto vide
re ꝓphetā? Dico vobis: hic plus est ꝙ̄ ꝓpheta: q2 inter natos mulierū non
surrexit maior ioanne baptista. Scdo dicit amicus dei ꝓpter ꝓrogatiuum
dilectionis. q2 intantū christus eū dilexit vt idē angelus q̄ deū annūciauit
incarnari: ipm etiā ioannē baptistā annūciauit. Tertio vocat lucerna ꝓpt
ꝓrogatiuū sanctitatis. Vn̄ Paulus diaconus. Nō fuit vasti spatiū ꝑ orbis
sanctior quisꝙ̄ genitus ioanne. Quarto vocat angelus ꝓpter ꝓrogatiuum
dignitatis. Cuiꝰ testimoniū habet a patre celesti: q̄ vocat eū angelū: sicut
legit de eo Malach. j. Ecce mitto angelū meū ⁊c̄. Itē vocat vox clamā-
tis in deserto: ꝓpter prerogatiuū ꝑdicatōis ⁊ humilitatis. q2 ipse docuit re
uereri maiores ⁊ superiores. quia de seipso dixit: Qui de terra est de terra
loquit. Et Cuius nō sum dignus soluere corrigiā calciamenti. Etiam do
cuit aduentū regni celoꝝ. quapropter dicit vox clamantis ⁊c̄. In quo est
summa felicitas ⁊ beatitudo. Ergo dixit: Penitentiā agite: appropinqua-
bit em̄ iudiciū dn̄i. ⁊ parate viam dn̄o. Itē vocat helias in spiritu ⁊ virtu-
te. ⁊ hoc ratione officij: quia ambo sunt precursores dn̄i: helias in iudicio:
ioannes in eremo. Item vocat baptista christi: ꝓpter excellentiā mirabilis
honoris. quia ipse baptizauit in iordane: baptismū nobis ꝑparando. Itez Joannes tri-
vocat preco ⁊ precursor dn̄i: quia viam eius preparauit. Vn̄ sciendū ꝙ be plicitér est ꝑ-
atus ioannes tripliciter fuit precursor dn̄i: scz natiuitatis predicationis ⁊ cursor dn̄i.
passionis. Fuit em̄ precursor natiuitatis. quia postꝙ̄ cōcepit helisabet ma
ter eius in mense sexto missus est gabriel angelus in ciuitatē galilee. Luce
primo. Quod ex eo patet: quia post salutationē beata virgo maria saluta
uit helisabet cognatā suam: ⁊ ꝑ presentiā dn̄i exultauit infans in vtero ma
tris. Et sic constat ꝙ beatus ioannes fuit sex mensibus prius natus in mū
dū ꝙ̄ christus. Scdo fuit precursor ꝑdicationis: vt dicit Matth. iij. In
diebus illis ioannes baptista venit predicans baptismum penitētie. Fuit
ꝑcursor passiōis vno anno an̄ passionē christi. Quare autor implorat sctm̄
ioannē ꝑ gaudijs ab angelo repromissis. Dicit em̄ in euāge. Et multi in na
tiuitate eiꝰ gaudebūt. Primo em̄ gauisi erāt eiꝰ amici ⁊ cognati carnales.
Scdo gaudēt fideles christiani spūaliter: faciētes ignes gaudij in plateis
Tertio gaudebūt scti de natiuitate eiꝰ eternalit. Itē dr̄ sctissimꝰ hoim: nā Joānes dicit
inter natos mulieꝝ nō est maior. Vn̄ b. ioānes dr̄ magnꝰ tripl'r. Qr̄ fuit nū magnꝰ tripl'r
cius in angelica salutatiōe. nā postꝙ̄ helisabet cōcepit mēse sexto missus ē
angelus gabriel: ⁊ tūc b. ioānes ꝓpter ꝑsentiā dn̄i letabat in vtero matris.
Scdo dr̄ magnꝰ: q2 sctificatꝰ est in vtero. De trib' em̄ legit q̄ sunt i vtero Tres sctifi-
sctificati. Primꝰ fuit sanson. de q̄ lib. Judic. dr̄ ꝙ angelus venit ad vxorez cati in vtero.
manue: dicēs ei ꝙ esset paritura filiū q̄ sua fortitudine filios israel guber
naret. Secūdus fuit hieremias. de q̄ dr̄: Priusꝙ̄ exires de vtero sctificaui
te. Tertiꝰ fuit b. ioānes bap. q̄ ꝑncipatū obtinuit. nā in annūciatiōe eiꝰ dr̄:
Hic erit magnꝰ corā dn̄o. Tertio dr̄ magnꝰ in limbo inferni: vbi scti pres
fuerūt in desolatiōe: nō ꝓpter diuturnitatē tpis: sz ꝓpt diuine visionis ꝑua-
tionē. ⁊ ibi b. ioānes ipsos letificauit: q2 cito essent inde liberādi ⁊ angel' as
sociādi. Primo g̃ fuit maior: scdo maximꝰ: ⁊ sic nullus maior eo surrexit.

Notandũ tertio. Autoꝛ ꝑpendēs officiũ scti Joānis petit eũ vt mundet coꝛda. Nam officiũ eius est p̄parare viã dño: vt ptz Matth. iij. ⁊ Esa. xl. Ipse em̄ interp̄taꝰ lampas ardēs: qꝛ suis exēplis ⁊ doctrinis facit nos chꝛistũ ardēter amare. quare de ipso dꝛ: Surrexit helias quasi ardēs ignis ⁊c. Itē legiꝰ in scholastica historia: ꝙ Joannes euãgelista migrauit ad dñm: cuius solēnitates sancta mater eccl̃ia in tertiũ diem post natiuitatē chꝛisti celebꝛare instituit: sed solēnia bti Joannis baptiste in suo die ꝑmãserunt. Nec mirũ: qꝛ hec dies ab angelo annũciata fuit. Nec dogmatizãdũ est ꝙ euãgelista cessit ioanni baptiste tanq̃ minoꝛ maioꝛi. Nec decēs est de hoc disputare q̃s eoꝝ sit maioꝛ: qđ in exēplo diuinitus est ostensum.

De sctis Joanne euãgelista ⁊ baptista exemplũ.

Erant doctoꝛes duo: quoꝝ vnus baptistã: alter ꝓ euangelistã p̄ferebat. Tandē solenni disputatiōe inducta quilibet sollicitus erat valde autoꝛitates ⁊ efficaces inuenire rōnes quibꝰ suũ posset p̄ferre. Aduenięte aũt disputationis die quilibet sctoꝝ suo emulatoꝛi apparuit dicēs: Bene cōcoꝛdes sumꝰ in celis: de nobis nō est disputandũ in terris. Tunc doctoꝛes sibijnuicē obuiauerũt ⁊ oi ppl̃o publicauerũt: dñm benedicētes ⁊ gloꝛificãtes.

Quare natiuitas Joãnis bap. celebꝛaꝰ

Quare natiuitas ioannis baptiste ſm magistrũ Guilhelmũ triplici de cã ⁊ rōne celebꝛaꝰ. Primo rōne sctificatiōis in vtero. Vñ dicit euãgel. Priusq̃ te foꝛmarem in vtero cognoui te. Scđo rōne dignitatis ⁊ officij. Ipse em̄ tanq̃ stella lucifer venit: ⁊ eternũ gaudiũ pꝛimo nobis annũciauit. Tertio rōne iocũditatis. Dixit em̄ angelus ad Zachariã: Et multi in natiuitate eius gaudebũt. Itē qꝛ habuit oim̄ sctoꝝ ꝑfectionē. ⁊ plus q̃ ꝓpheta: qꝛ chꝛistuz digito demōstrauit. Etiã apl̃s erat: qꝛ missus a deo. Etiã fuit martyꝛ: qꝛ ꝓ iusticia moꝛtē sustinuit. Etiã fuit cōfessoꝛ: qꝛ confessus est dñm ⁊ nō negauit. Ecce quantis dignitatibꝰ btũs ioannes extolliꝰ: quare merito coliꝰ et celebꝛaꝰ.

De triplici gr̃a Joãnis.

Itē qꝛ in via hac triplex munus habuit btũs ioannes mirabilis gratie. Primo habuit gratiã sanctificationis: qꝛ fuit in vtero sctificatus. Scđo meruit gratiã ꝓphetizandi: qñ in vtero matris exultans deũ adesse cognouit. Vñ Chꝛisosto. volēs oñdere qualiter fuit plus q̃ ꝓpheta dicit: Prophete est merito cōuersationis ⁊ fidei ꝓphetiã accipere: sed ipse fuit plus q̃ ꝓpheta: qꝛ pꝛius fuit ꝓpheta q̃ homo. Tertio meruit gratiã vt suis meritis matri daret spiritũ ꝓphetizandi: qñ in vtero eius exultãs deum adesse cognouit. Vñ Chꝛiso. Quis ꝓphetaꝝ cũ esset ꝓpheta ꝓphetã facere potuit? Helias vnxit heliseũ in ꝓphetã: nō tñ gratiã ꝓphetizandi donauit. Iste aũt in vtero matris existēs scientiã matri dedit: ⁊ etiã filiꝰ in ꝟbo cōfessionis apparuit: vt cuius nō cognoscebat ꝑsonã cognosceret dignitatem. dicens: Unde mihi hoc ꝙ mater dñi venit ad me?

De natiuitate ioãnis

Ultimo notandũ ꝙ natiuitas bti ioannis bap. a gabꝛiele archangelo hoc mō fuit annũciata. Legiꝰ em̄ in scholastica histo. ꝙ rex dauid volēs cultũ dei amplificare instituit. xxiiij. sacerdotes: quoꝝ vnus erat maioꝛ ⁊ summus pōtifex ꝑ vnum annũ. Et sic cōtingebat ꝙ Zacharias illo anno fuit pōtifex summus: cuꝰ vxoꝛ vocabaꝰ helisabet: ⁊ ambo fuerũt senes absq̃ liberis. Cũ aũt zacharias templũ dñi ⁊ sancta sctoꝝ intrauit: apparuit ei angelus gabꝛiel. ꝑ cuius visionē zacharias ꝑterritus erat: ꝓpꝛiũ em̄ angeloꝝ est pꝛimo ꝑterrere: postea cōsolari.

Pꝛopꝛiũ angeloꝛum.

Vñ dixit angelus: Ne timeas zacharia: exaudita est orõ tua. Annũciauit igiꝰ gabꝛiel archangelus zacharie se filiũ habiturũ: cuius no-

men esset ioannes: qui vinū ꝛ siceram nō biberet: ꝛ ante dn̄m in spū ꝛ virtute
helie pcedere deberet. Tunc zacharias cōsiderās se esse senē ꝛ vxorē eius
sterilē: dubitare cepit: ꝛ signum ab angelo reqsiuit. Et rn̄dit angelus dn̄i:
Pro eo q verbis credere noluerꝫ: taciturnitatis plaga pcutieris. Et vt sic
modulos loquele pdidit. Cuius multiplex rō assignat. Prima est venera- Quare Zacharias obmutuit.
bilis Bede: qꝛ diffidendo locutus est: iā silentio plect: vt tacēdo credere
discat. Scd̄a rō: vt maius miraculū in natiuitate filij appareret: qn̄ patri
in natiuitat e eius loquela reddebat. Tertia: qꝛ ipse signū a dn̄o petijt: g
taciturnitatē in signū accepit. Quarta: qꝛ cōgruū fuit vt ipse vocē amitte-
ret qn̄ vox clamantis nascebat: que sibi silentiū imponeret. Sed in natiui
tate filij organa vocis recuperauit. Postulauit em̄ pugillarē ab amicis: vt
scriberet qliter puer deberet noīari: ꝛ scribendo dixit: Joannes est nomen
eius. Et sic loquelā acquisiuit. Postq̄ g helisabet cōcepit: quinqꝫ mēsibꝫ
se occultauit. qꝛ dicit Ambro. Partus sui erubuit etatē: ne in senectute va
casse libidini videret. Mense aūt sexto btā virgo maria gloriosa: q dn̄m
iā cōcepit: venit ad helisabet. Et cū salutasset eam: btūs ioannes repletus
spūscō sensit filiū dei venisse ad se: ꝛ p gaudio in vtero tripudiauit ꝛ mo-
tu saltauitqꝫ quē voce nō potuit salutare. Mansit ergo btā virgo cū cogna
ta sua helisabet tribus mensibꝫ: ministrans ei: ꝛ natū suū puerū beatū ioan
nem sanctissimis manibꝫ sepe de terra leuauit ꝛc.

¶ In festo Petri ꝛ Pauli aploꝝ.

Petre summe christi pastor ꝛ paule gentiū doctor: Ecclesiā vestris doctrinis illuminatā p circulum terre precatus adiuuet vester.

Nam dominus petre celoꝝ tibi claues dono dedit. Armi gerū beniamin christus te scit suū vas electum.

Mare planta te petre christus cōculcare tue dedit charita ti. Umbrā tui corporis infirmis debilibusqꝫ fecit medicinā.

Doctiloquos philosophos te paule christus dat vincere sua voce. Multiplices victorias tu paule christo popu los acquisisti.

Postremo victis omnibꝫ barbaris ad arcē summi pergitꝫ culminis: germanos discordes sub iugo christi pacatos iaꝫ coacturi.

Ibi neronis feritas principis: aploꝝ plijs plurimis victo res diuerse te petre ꝛ paule addixerat pene mortis.

Te crux associat: te vero gladius cruentus mittit christo.

¶ Cōsequēter autor noster p ordinē festiuitatū describit sequētias. Et primo de sanctis apl'is Petro ꝛ Paulo. In quoꝝ cātico declarat diuersa miracula p eos facta: introducēs passionē eoꝝ. Quare cōmēdat btōs apl'os de fructuosa pdicatiōe: exprimēs retributiōes muneris p eiusmodi laboꝝ pdicatiōe: ꝛ cōmendans eos a miraculosa virtutū opatione. ¶ Ordo. (O petre summe pastor christi: ꝛ o paule doctor gentiū: vester pcatus). i. vr̄a orō (adiuuet) scz erga deū (ecclesiā). i. cōgregationē fideliū (illuminatā vestris doctrinis). i. pdicatōibꝫ (p circulū). i. circuitū (terre) ꝛ vniuersi orbis (Nā). i. qꝛ (o petre dn̄s) christus iesus (dedit tibi claues celoꝝ) scz ptātē soluendi ꝛ ligādi (dono). i. p dono: ꝛ o paule (christus scit te armigerū): i. gerētem sua arma ꝛ nomē (ꝛ scit te esse vas electū). s. qꝛ de ipso dixit dn̄s ananie in sua ꝯuersiōe: Uas electionis est mihi iste: vt portet nomē meū coraꝫ cunctis gentibꝫ. Et o scte (petre christus dedit). i. cōcessit (tue charitati). i. dilectioni (cōculcare). i. tāgere pedibꝫ ꝛ ambulare (mare). i. p aq̄s (plāta). i. nudis pedibꝫ tuis: ꝛ christus (fecit vmbrā tui corpis). i. pcedentē de te (medicinā). i. sanitatem (infirmis ꝛ debilibꝫ). i. cūctis male habētibꝫ. (O paule christus dat). i. cōcedit (te vincere phos doctilogos). i. verbis suis disputātes (sua voce). i. grā spūssctī: ꝛ (o paule tu acq̇sisti). i. acq̇siuisti (christo multiplices victorias p ppl'os) q̊s tua pdicatōe ad fidē eius cōuertisti. Quare nūc ptractat materiā passionis eorundē dicēs: O petre ꝛ paule vos (pgitꝭ). i. cū gaudio ascēditis (ad arcē). i. celsitudinē (summi culminis). i. celi (oībꝫ barbaris). i. infidelibꝫ a fide alienis (victis). i. supatis p sanctā pdicationē vestrā (coacturi). i. cōgregaturi (germanos). i. fratres (discordes) scz in fide: puta iudeos ꝛ gētiles (iā placatos). i. recōciliatos (sub iugo). i. fide (christi. O petre ꝛ paule) vos existentes (victores apl'oꝝ) ꝛ excellentes alios apl'os (plurimis plijs). i. p multa plia pdicatiōis ꝛ passionis. nā (feritas). i. crudelitas (neronis pncipis). i. impatoris romani (addixerat). i. adiudicauerat (ibi) scz in vrbe romana (te) petrū ꝛ paulū (pene mortis.) Un̄ o petre (crux associat te christo: ꝟo). i. sed (gladius cruētus). i. saguinolētus (mittit te) scz paulū (christo). i. ad christū p mortē in eternā patriā. ¶ Uocabula.

Summus quandoqꝫ dicitur altissimus: vt summus olimpus.. i. altissim⁹ mons ille. Quandoqꝫ vero est idem quod maximus: ꝛ sic dicitur summus deus: summa res. Itē qn̄qꝫ est vltim⁹. Uergil'. Uenit sūma dies. Eccl'ia grecū nomē est: qd̓ latine interptat' cōcio. Inde eccl'iastes. i. cōcionator vl' pdicator. Nec dꝛ a cleos qd̓ est gl'ia: qꝛ in h̊ mūdo sum⁹ in tpe grē ꝛ gl'ie. Precat⁹ nomē q̄rte inflectiōis: a verbo pcor. Clauis instrumētū est reserādi ꝛ aperiēdi clausa seu serata. Armiger q̇ gerit arma dn̄i sui: scz hastā vel gladiū: masculinū est. Beniamin fuit vnus de filijs iacob: minim⁹ natu: de cui⁹ pgenie fuit scтūs paulus. dꝛ ḡ beniamin q̄si beniamita. Cōculco a ꝟbo calco cōponit': calx em̄ fcat pedis partē inferiorē. Doctilogus ꝛ doctiloqu⁹ adiectiua sunt: q̄si referēs doctrinā ꝛ sermonē. Philosophus dꝛ a philos grece qd̓ est amor latine: ꝛ sophos sapiētia: q̄si amator sapien-

tle.qualem se primo Pythagoras dixit: Cicerone autore in tusculanis.
Germanos discordes romanos intellige: q̇ orti sunt a duob⁹ germanis .i.
fratrib⁹ discordib⁹ Romulo sc3 ⁊ Remo: q̇ a romulo fuit occisus ꝓpter sal
tum muroꝝ vrbis Rome quē fecit: vt Ouidius in fastis testat̄. Postre-
mo aduerbiū est: a post deriuatū. Pergo verbū neutrū: cōpositū a p ⁊ re-
go. Barbarus dr̄ oīs ille q̇ nō obedit romano imperio. Martialis. Bar
bara pyramidū sileat miracula memphis. Uide Perottū in ṗncipio Cor
nucopie. De Nerone vide in fine notabiliū huius sequentie. ¶ Notabilia
Notandū ṗmo. Scribit̄ in Apoca. Isti sunt due oliue ⁊ duo cādelebra lu
centia ante dn̄m. Ex q̊ p3 ꝙ petrus sūm⁹ pastor appellat̄. ⁊ paulus dr̄ do-
ctor gentiū. iuxta illud Esa. Posui te in lucē gentiū: vt sis salus illis vsq3
ad extremū terre. Un̄ cū ꝑsecut⁹ esset christū ī tpe sue ɔuersiōis misit dn̄s De sctō pau
ad eū ananiā: dicēs: Uade q̄re saulū: ipse vas electiōis est mihi. Et ideo lo.
btūs paulus singulariter dr̄ doctor gentiū. Un̄ apl's. Cū cognouissent gen
tes ꝙ increditū opus esset verū: q̇ opatus est petro in apl'atu: opatus est et
mihi inter gentes: ⁊ cognouerūt gratiā q̄ data est mihi. Quare paulus in-
terp̄tat̄ q̄si os columbe: plus em̄ omnib⁹ laborauit. Scd̄o interp̄tat̄ chari
tas victoriosa: ipse em̄ dixit: Quis infirmatur: ⁊ ego non infirmor? Tertio
interpretatur miraculum electoꝝ: vt diximus supra in festiuitate conuer-
sionis eiusdem: in sequenntia q̄ incipit: Dixit dn̄s ex basan. Quarto in-
terp̄tat̄ manus operosa. q2 legit̄ ꝙ p vnā partē diei p̄dicationi insistebat: et
alia parte ad victū acq̇rendū laborib⁹ se instituit. Quinto interp̄tat̄ q̄si cō
tēplatio diuinoꝝ: q2 raptus fuit in tertiū celū. De q̊ Marsi ficin⁹ egregiū
cōscripsit tractatulū. Sexto interp̄tat̄ humilitas. vn̄ de seipso dicit: Ego
minimus aploꝝ: q2 ecclesiā dei vltra modū ꝑsecutus sum. Notādū scd̄o De nomib⁹
ꝙ sctūs petrus multa sortit̄ noīa. Primo em̄ dr̄ petrus: a firmitate petre: sancti petri.
q2 firmus fuit fide sicut petra: ⁊ durus sicut lapis. Cū em̄ dn̄s interroga-
uit p fide philippū: Quē dicūt hoīes esse filiū hoīs. s. marie. Aliq̇ dixerūt
ioannē baptistā: aliq̇ hieremiā vel vnū ex ꝓphetis. Sed btūs petrus rn̄dit
Tu es christus fili⁹ dei viui. Et post multas cōmēdatiōes ꝓ retributione
date sunt sibi claues regni celoꝝ. q2 dictū est ei: Q̄dcūq3 ligaueris sup ter
rā: erit ligatū ⁊ in celis. Scd̄o vocat̄ simon: q̄si sine malo vel q̄si simplex.
q2 floruit in simplicitate ⁊ simplici intētiōe deo seruiuit. Tertio vocat̄ ba
riona q̄si fili⁹ colūbe ꝓpter simplicitatē. Quarto vocat̄ cephas: qd̄ interp
tat̄ caput latine. q2 fuit ṗnceps oīm aploꝝ ⁊ caput christianitatis. Habet
g̊ sctūs petrus tria noīa ṗncipalia. s. simon: petrus ⁊ cephas. q̄ noīa nō re:
sed voce tm̄ sunt diuersa. Un̄ cephas est grecū: petrus ṽo latinū: simō he-
braicum. Hec autē tria nomina habent s̄m diuersa ideomata aliquid ad
designandū specialiter: ꝙ diuersorum apostoloꝝ futurus pastor esset. Un̄
simon interpretatur obediens: petrus agnoscens: cephas vero firmitas vl'
caput. quia sanctus petrus fuit obediens in preceptis: agnoscens in cre-
dendo: firmus in predicando vel in aduersis. Fuit etiā obediens deo pa-
tri. Unde in actibus apostolorū legitur: Oportet magis obedire deo q̄3
hominibus. Item fuit agnoscens deitatem ⁊ filium dei: quando dixit ad
iesum: Tu es christus filius dei viui. Etiā3 fuit firmatus a spiritusancto
Un̄ Dauid. Uerbo celi firmati sunt. i. apostoli firmati sunt per filiū dei.

Paulus dr beniamin.

Q₃ aũt paulus dicit̃ beniamin intelligit̃ ꝙ ipse fuit de tribu beniamin: vt per se attestatur in epl'a ad Corinth. dicẽs: Ego sum de tribu beniamin: ⁊ minimus aploꝝ: ⁊ nõ sum dignus vocari apl's. Ex alio vocat̃ beniamin: q: legit̃ in Geñ. qñ iacob patriarcha bñdiceret filijs suis: ⁊ cũ venisset ad beniamin dixit: Lupus rapax de mane comedet predã: sed de vespere diuidit spolia. Hec aũt ꝓphetia cõpleta est in btõ Paulo: qui mane. i. ante conuersionẽ comedit predã. i. ꝑsequebat̃ christianos: sed de vespere. i. post cõuersionẽ diuisit spolia. i. fidẽ catholicam populis p̃dicabat ipsos informãdo. Et ḡ vocat̃ beniamin. i. armiger christi in ope p̃dicatiõis.

De virtutib⁹ Petri.

Notandũ tertio ꝙ beati apl'i cõmẽdant̃ duplici ṽtute. Primo eñ cũ discipuli essent in naufragio sup mare: tũc Joannes vidit iesum stantẽ in littore maris: et dixit Petro: Dñs est. Et cũ petr⁹ vidisset dñm dixit: Tu es dñe: iube me venire ad te super aquas. Et cõtinuo petrus misit se in mare: ⁊ ambulauit sup aquas siccis pedib⁹. Et cũ dubitasset statim cepit submergi. Et sic christus rephendit petrum dicẽs: Modice fidei cur dubitasti? Qd habet̃ Joannis. xxj. Circa secundã virtutẽ legit̃ in actib⁹ apl'icis: ca. vj. ꝙ tanta erat virtus eoꝝ vt ex vmbra aploꝝ sanarent̃ infirmi in lectulis suis: ⁊ hoc virtute spũssancti. Et ꝓpter prerogatiuũ dignitatis illud sctõ petro est collatũ p̃ ceteris: qui adueniẽs quecũq obumbraret sanitati pristine est restitutus. Et q̃uis plures virtutes miraculose btõ petro ascribant̃: tamẽ p̃ter enumeratas multis alijs est decoratus. vt dicit Chrisosto. Hic sup mare ambulauit: ⁊ a dño claues regni celoꝝ recepit: ⁊ staterã in ore piscis inuenit: tria milia in vna p̃dicatiõe cõuertit: ananie mortẽ p̃dixit: puellã resuscitauit: corneliũ baptizauit: paralyticũ curauit: dñi transfiguratione electus est: ab herode incarcerabat̃: ab angelo liberabat̃: indumentũ eius fuit tunica cũ pallio: ⁊ nil aliud requisiuit. Ecce quantis virtutib⁹ coruscat apl'us gloriosus. Refert nãq btũs Clemẽs de vita ipsius: ꝙ semp sudariũ portabat q̃ fluentes lachrymas tergebat qñ memorabat̃ dulcis allocutiõis christi ⁊ diuine p̃sentie: vñ p̃ nimio amore lachrymas cõtinere nõ poterat. Itẽ legit̃: Dum vna dierũ btũs petrus duos discipulos ad p̃dicandũ misisset

Resuscitatio bti Materni.

seruatiũ sc₃ ⁊ maternũ: q̃ cũ p. xx. dietas iuissent: btũs maternus defunctus est. Seruatius vo ad beatũ petrũ rediẽs quid sibi accidit intimauit. Cui btũs petrus dedit baculũ suũ: p̃cipiẽs vt sociũ eius baculo tãgeret: qd cũ fecisset ille q̃. xl. dieb⁹ mortuus fuerat viuus surrexit ad tertium lapidẽ ab vrbe argentina in pago noĩe Eloy. Tandẽ ad Treuerim veniẽs iniunctũ sibi officiũ p̃dicatiõis diligẽter pegit: vbi in dño morit̃: sepultus apud sanctũ Mathiã.

De simone mago.

Eo tpe erat in hierl'm quidã magus noĩe simon: qui se viam veritatẽ ⁊ virtutẽ dei dicebat. Vñ dixit: Adorabor vt deus: q: ego su₃ sermo dei: ego speciosus: ego paraclitus ⁊ omnipotẽs. Fecit eñ Dionysio autore lapides ridere ⁊ cantare: fuit ⁊ potẽs volare p aera: nouas facere arbores ⁊ lapides in panem mutare: in igne sine lesione durare. Hic volens disputare cũ btõ petro: ⁊ ostendere ꝙ ipse esset deus: statuto die venit petrus ad locũ certaminis. ⁊ astantib⁹ cunctis dixit: Pax vobis fratres: qui veritatem diligitis. Cui simon: Tua pace opus nõ habemus. Cui petrus ait: Cur times audire pacẽ? vbi eñ pax ibi veritas. Dixit simõ: Nihil est qd dicis: si ego ostẽdã tibi deitatis potẽtiã repẽte adorabis: quia ego sum

pᷣma virtus oīa potēs facere. Contra quē Petrus disputauit: 7 oīa eius
maleficia detexit. Uidēs aūt Simon ꝙ sctō aplo resistere nō posset: romā
perrexit: vt ibi tanꝗ deus adoraret. Quod ꝑcipiēs btūs Petrus ipm seq̄
bat: vbi suis p̄dicationib⁹ multos hoīes ad fidē cōuertit. Et q̄ttuor cōcu-
binas p̄fecti agrippe p̄sertim ad fidē cōuertit. Uñ p̄fectus cōmotus occa
sionē q̄rebat ꝯtra petrū. Dehinc dñs apparuit petro dicēs: Simon 7 Ne
ro te ꝑdere cogitāt: ne timeas. qꝛ ego tecū sum 7 eruā te. Simon aūt ama
batur a nerone: qꝛ vite 7 salutis custos ponebat. Tādē simō fecit se iacti-
tare ꝙ posset mortuos suscitare. Uñ accidit quendā iuuenē mori. Uocatꝫ
aūt petro 7 paulo cū simone hanc sententiā cōfirmarūt: ꝙ iste occideret q̄
mortuū suscitare nō posset. Simon dū suꝑ mortuū incantatiōes suas exer
ceret: visus est defunctus caput mouere. Uñ hoīes clamauerūt lapidādū
petrū. Petrus aūt impetrato silentio dixit: Si viuit defunctꝰ: surgat 7 am
bulet 7 loquat: alioq̄n sciatis esse fantasma 7 deceptionē. Dixitq: Sepa-
retur simon a lecto. Et mox puer imobilis ꝑmansit. Petrus aūt stans a lō
ge dixit: Adolescēs in noīe iesu christi nazareni crucifixi surge. Qui stati
surrexit 7 ambulauit. Cūq ppl's simonē magū vellet lapidare dixit petrꝰ:
Satis est illi ad penā ꝙ cognoscit se esse superatū in arte sua magica: ma
gister em̄ noster docuit nos bonum ꝓ malo reddere. Et sic euasit illesus.
De q̊ vide Egesippū nr̄m ꝑ nos vulgari sermone donatū. Notandū q̄r
to. Legit in aplo⁊ actib⁹: ꝙ btūs Paulus qñ venit athenas intrauit areo
pagū: vbi viguit studiū philosophie sub dionysio. vbi sanctus paulus ince
pit disputare de resurrectiōe mortuo⁊: 7 phos atq magistros deuicit. qꝛ ī
p̄sentia hominū miraculosa oꝑatione iuuenē mortuum suscitauit. Nam in
specie peregrini veniēs: acq̄siuit multiplices victorias ipo⁊ populo⁊. Ne
ro aūt nondū erat imperio cōfirmatus: qui audiens ꝙ de lege iudeo⁊ 7 fi
de christiano⁊ inter paulū 7 iudeos q̄stio habebat: nō curauit. 7 sic paulus
q̊ volebat libere ibat 7 p̄dicabat. Fama aūt veniente inter iudeos ꝙ sctūs
paulus p̄dicaret: quidā iuuenis pincerna regis neronis vt paulū cōmodiꝰ
audiret: fenestrā ascēdēs: vbi obdormiēs decidit 7 expirauit. De cuiꝰ mor
te nero multū doluit. Hunc btūs apl's resuscitauit. Qui suscitatus tantaꝫ
dixit potētiā virtutē 7 veritatē de deo. Uñ rex nero multū cōmotus iussit
beatū paulū detruncari. Et post decollationē caput ipsius trina vice resi-
liens clamauit: O iesu christe miserere mei. De cuiꝰ corꝑe vnda 7 lac vsq
ad vestimentū militis exiuit: 7 postea sanguis effluxit. Et vbicūq caput
saltauit: fons aqua⁊ emanauit: qui hodierna die multis infirmis p̄stat iu-
uamen. Uñ btūs Dionysius de inuētione capitis sctī Pauli dicit: ꝙ q̇dā
pastor inuenit caput apli in campo: 7 ipm iuxta ouile posuit: vbi singulis
noctib⁹ ineffabiliter candele lucebāt. Qđ cū ipse epō 7 aliis fidelib⁹ enun
ciasset dixerūt: Uere hoc est caput sctī pauli. Egressus ḡ eps cū aliis fide
lib⁹: caput apli cum magna solēnitate attulit: 7 corpori cōiungi tentabat.
Tunc ait quidā patriarcha: Scimus q̄m multi fideles sunt occisi: 7 capi
ta eo⁊ dispersa sunt: dubiuꝫ est an sit caput apli. Cui epus: Ponamus ad
pedes corpis orādo ad dñm: vt si caput suū est cōuertat corpus 7 capiti iū
gat. Qđ cū oīb⁹ placuisset: 7 in orationib⁹ ꝑseuerantib⁹ corpus se vertit ili
co 7 suo capiti se cōiunxit. Sicq oēs deū bn̄dixerūt: 7 hoc esse caput sctī

De btō Paulo 7 eiꝰ gestis

De inuētiōe capitꝫ sancti pauli.

apl'i pauli veraciter agnoscebant. Et hec de passiōe beati pauli: videndū

De passione Petri apl'i.

nunc de passione petri. Dicit btūs Hieronymus ꝙ simon magus q̄dā die excelsam turrim ascendit: ⁊ inde se deijciēs cepit volare p aera. Qd' percipiens petrus adiurauit angelos sathane q̄ eū p aera ferebāt vt eū dimitterent. Qui mox dimissus cecidit: ⁊ fracto collo expirauit. Quod audiens nero multū doluit: ⁊ petrū perdere cogitauit. Qui a ministris neronis apprehensus p̄fecto agrippe p̄sentabat: vbi iussus est crucifigi. Petrus aūt cū vidisset crucē ait: O crux adoranda caput meū in terra debet declinari ⁊ pedes ad celū erigi. qꝛ nō sum dignus esse in cruce sicut dn̄s meus. ⁊ ꝗ capite deorsum ⁊ pedes sursum me crucifigite. Tunc illi crucē verterunt: pedes sursum caput aūt deorsum posuerūt. Tunc petrus de cruce ait: O dn̄e diu optaui martyrizari: sed rectus crucifigi nō vsurpaui. Tūc petrus gratias agens dn̄o emisit spiritū. Sed dubitat: vtrū beati apl'i petrus et paulus eodem die passi sint. Et r̄ndit Hierony. ꝙ sic. qꝛ in epl'a Dionysij habet: ꝙ vno die passi sunt vt pariter ad christū peruenirēt: ⁊ vno loco vt vnus ab altero cōpatientiā caperet: vna psecutione: vt equalis crudelitas ambos cōstringeret. Licet aliqui dicant diuersis locis. Vn̄ dr: Ense coronat paulus: cruce petrus: eodē Sub duce luce loco: dux nero: roma locus. Ense sacrat paulū: pax lux lux vrbs cruce petrū.

De discordia iudeoꝝ ⁊ grecoꝝ.

Ultimo notādū ꝙ l'ra dicit germanos discordes: p q̄s intelligit iudeos ⁊ grecos. De q̄ Hieronī. in plogo ad Roma. ait: ꝙ iudei ⁊ greci erant discordes: litigando inter se quis illoꝝ esset nobilior ⁊ ꝓpinquior saluti eterne. Dicebāt eī iudei se nobiliores ⁊ ꝓpinquiores eterne vite: qꝛ christus erat ipsis missus ⁊ ex eis natus. vt ptz in euāge. Salus ex iudeis orta est. Dicebant aūt greci: Missus est nobis saluator ad salutē: quā vos nō ppendistis: qꝛ saluatorē in ligno crucis suspendistis. Nos aūt nescij: statim eī cū vidimus credidimus: et ergo ꝓpinquiores sumꝰ redēptioni eius. Quo stante litigio btūs apl's misit eis litteras ⁊ epistolā: p quā eos informaret ⁊ ꝯcordes faceret. Itē dr i l'ra Neronis feritas. qꝛ Nero fuit crudelissimꝰ hominū.

De Nerone ⁊ Seneca.

Cū eī Seneca magister suus spectaret mercedē sui laboris cōdignā: ait ad ipm: Intantū te timeo inquantū ictus gladij me ledere posset: vt puer cōsueui te metuere: ergo statim morierꝭ: qꝛ nō te viuere patiar. Dixitqꝫ Seneca: Si mori me oportet: eligam mihi genus mortis. Cui ille: Festina eligere. Et Seneca in aqua balneo facto vtroqꝫ brachio se minui fecit: ⁊ ꝓpter nimiā sanguis emissione vitā terminauit. Vide Suetoniū in vita Neronis.

¶ In festo visitationis Marie.

Veni precelsa domina Maria: tu nos visita: egras mentes illumina per sacra vite munera.

Veni saluatrix seculi: sordes aufer piaculi: in visitando populū pene tollas periculum.

Veni regina gentiū: dele flammas reatuū: dele quodcūqꝫ

deuium:da vitã innocentium.

Ueni vt anum visites:maria vires robores virtute sacri impetus:ne fluctuetur animus.

Ueni lux stella mariũ:infunde pacis radiũ: exultet cor in gaudium ioannis ante dominũ.

Ueni virga regalium:reduc fluctus errantiũ ad vnitatem fidei:in qua saluantur celici.

Ueni deposce spiritus sancti dona propensius: vt dirigantur rectius in huius vite actibus.

Ueni laudemus filiũ: laudemus patrẽ vnicũ: qui nobis det auxilium.

¶Hec sequẽtia canit̃ ob honorẽ ⁊ reuerentiã virginis gl'iose in festo visitatõis eiusdẽ:dicẽs. ¶Ordo. (O p̃celsa dña maria tu veni ⁊ visita nos) scʒ visitatiõe spũali(⁊ illumina egras mẽtes)nr̃as(p numina).i.munera(sacra vite)scʒ eterne vel salutaris.(O saluatrix seculi).i.vniuersi orbis(veni ⁊ aufer sordes piaculi).i.pctã nr̃a dele(in visitãdo populũ tollas periculũ pene).i.asperitatẽ inferni.(O regina gentiũ veni: ⁊ dele flãmas reatuũ).i. culpe nr̃e incendiũ vel stimulũ peti(⁊ dele qõcunqȝ deuiũ).i.erroneũ (⁊ da vitã innocentiũ).i.simpliciũ(veni o maria vt visites anum)scʒ vetulã antiquã vt helizabet.(O maria robores).i.ↄfortes(vires virtute sacri impet⁹).i.spũs aduenietis(ne aĩus fluctuet̃).i.vacillet.(O stella lux mariũ).i. aq̃x (veni ⁊ infunde radiũ pacis).i.splẽdorẽ gr̃e(cor ioannis)baptiste (exultet ĩ gaudiũ ante dñm).s.existẽtẽ adhuc in materno vtero.(O virga regaliũ).i. regũ(veni ⁊ reduc fluctus errantiũ).i.mitiga ⁊ seda tẽpestatẽ: ⁊ reduc (ad vnitatẽ fidei)ne multis dijs inseruiãt(in qua)fide(saluant̃).i.btificant̃ (celici).i.ciues in celo existẽtes.(O maria veni ⁊ deposce ꝓpensius).i.mitius ⁊ velocius(dona).i.munera(sancti spũs:vt dirigamur recti⁹ in actibꝫ huius vite).s.nr̃e.(O maria veni)p tuã visitationẽ.s.vt(laudemus filiũ) tuũ: ⁊ vt (laudemus vnicũ patrẽ).s.eius deũ oĩpotẽtẽ(q̃ det nobis auxiliũ) .i.adiutoriũ in aduersitatibꝫ oibꝫ.Amẽ. ¶Uocabula. Maria syriace interp̃tat̃ dña:sȝ hebraice stella marꝫ. Sordes est imũditia.Inde sordeo.Uer.qm̃ sordẽt tibi munera nr̃a.i.nõ placẽt:sȝ imũda vident̃. Piaculũ est pctm̃:et etiã purgatio p pctõ facto. Reat⁹ est culpa vel crimẽ:a noĩe reus.Uide Joannẽ mirãdulanũ in.xiij.q̃stiõibꝫ. Anus q̃rte decli. est vet⁹ mulier.Inde anicula diminutiuũ. Fluctuo vel fluctuor dr̃ indrñter p erro vel moueor. Sȝ fluctuo est magꝫ in vsu.Uer.Uario curaꝝ fluctuat estu. Propendo p̃cat iclino.Inde ꝓpẽsus.i.inclinat⁹.Quintil'.Ille ꝓpẽsus erat ĩ amorẽ tuũ. Cice.Propẽsior ĩ calamitosos debet esse bñficẽtia.Hinc aduer. ꝓpẽse ꝓpensius.i.magis. ¶Notabilia reqre in alijs festiuitatibꝫ btẽ Marie.

a Ve suma presulum:eia o christi gemma meritis in-clyta virtute lucida. Nos audi tua festa colentes annua mundo celebria.

Alme pater vox nostra te cantat laude sonora. Tu p nobis spes nostra martine deo supplica.

Te asia notũ in europa laudat omnis ꝛ aphrica gēma celi fulgidissima. Te gallia te patrē francia tua supplex ac frisia colit te fide catholica.

Cecis das viam mutisqꝫ loquelam:tu nos adiuua. Mundans immunda qui fugas demonia:nos hic libera.

Qui suscitator trium mortuoꝝ fueras:laxa nostre mentis vincula. Qui infirma iam curasti corporũ plurima: sana nostre mentis vulnera.

Qui christũ tua chlamyde partita tectũ videras nocte secunda. Fac prece criminum vt soluat nobis debita christi gratia.

Laus tua christus erat:quē tota semp mēte colebas: hũc pro nobis implora. Ut lapsis remedia tribuat: prestans culpis veniam:hec precibus impetra.

Lux sup te effulsit angelica dum libas mystica: nos p te protegat christi dextera. Mortis metam qui tuis p̄dixeras nil mortē trepidans:a morte anime tu nos libera.

Traiecti te chorus flagitatꝰ martine presulem cum clero deo cōmenda. Per sua nos vt suffragia mercamur perfrui iam tecum luce superna.

¶ Hec sequentia canit̄ in translatione beati Martini epi in quibusdā ecclesijs gallie ꝛ partiũ inferiorũ. Cuius hic erit sensus. ¶ Ordo. (O sũma presulũ aue)scꝫ q̄ hoc oēe habes adunatũ in summa qđ alij in specie. Vel lege:summe p̄sulũ.i.excelse meritis ꝛ dignitate. (Eia o gēma)scꝫ nobilis ꝛ p̄ciosa(christi).i.dei veri ꝛ eterni(inclyta meritis).s.existēs venera-

bilis ꝓpter tue vite sanctitatē ⁊ merita:ac existēs lucida).i.transparēs(vir
tute)scꝫ tua(audi).i.exaudi(nos colentes).i.celebrātes(tua festa) scꝫ trāsla
tionis(celebria).i.colenda(mūdo).i.hoib⁹ hui⁹ seculi(annua).i.singulis an
nis.(O alme pater)martine(nr̄a vox cantat).i.celebrat(te sonora laude).i.
summo cultu.(O martine spes nr̄a tu supplica ꝓ nobis deo).i. intercede
ꝓ nobis apud oipotētē.(Te o fulgidissima gēma celi).i.splēdidissima mar
garita(tanꝙ̄ notū).i.cognitū(in asia atqꝫ europa ⁊ aphrica).i.in trib⁹ mun
di partib⁹:⁊ ꝑ hoc in vniuerso terraꝝ orbe(laudat).i.collaudat (oīs) scꝫ hō
mortalis.(Gallia colit).i.veneratꝛ(te vt patrē).i.singularē adiutorē ⁊ patro
nū(ac tua francia)scꝫ regio gallica(ac frisia),ꝓuincia illa (colit te supplex)
.i.deuote ⁊ suppliciter(catholica fide)scꝫ christiana.Quia(das).i. largirꝭ
(cecis:viam)scꝫ qua ambulent:auferēdo cecitatē ⁊ oculos aperiendo:⁊ tu
das(loquelā).i.sermonē(mutis).s.q̇ loqui nesciūt: (tu)etiā o btē p̄sul marti
ne(adiuua nos).i.sis nobis adiutorio(mūdans).i.purificans(imūda).i.im-
maculata(q̇ fugas).i.extermінas(demonia).i. spiritū malignū,(libera nos
hic)scꝫ in hoc mūdo vel loco. Tu(q̇ fueras suscitator triū mortuoꝝ) nam
tres adolescētes resurgere fecisti apud Thuronā:ideo(laxa).i.solue (vin-
cula nr̄e mentis).i.anie:q̄ ꝑ pctā ligata est a demone:⁊ tu(q̇ iā curasti plu-
rima infirma corpoꝝ).i.multas infirmitates(sana vulnera nostre mētis).i.
anime pctā dele. Tu(q̇ videras secunda nocte).i. seq̄nti (christū tecū) vel
tectū(tua partita chlamyde).i. diuisa ⁊ scissa veste tua (fac vt tua p̄ce).i.
oratiōe(soluat nobis gratia christi debita criminū).i. reatus culpe nostre.
Nā(christus erat tua laus:quē)christū(semꝑ colebas).i.oī tpe diei ⁊ noctꝭ
venerabaris(tota mente).s.⁊ auiditate ac intētione cordis(hunc)christum
dn̄m(implora ꝓ nobis).i.intercede(vt tribuat).i.donet ⁊ ꝯcedat (lapsis).s.
a via recta iusticie(remedia).s.salutaria(prestans veniā).i. indulgētiā ꝯce
dēs(culpis).i.pctis nr̄is(hec impetra precib⁹)scꝫ tuis.quia(angelica lux).i.
splendor vt globus igneus(effulsit).i.emicuit ⁊ apparuit(suꝑ te).i. suꝑ ca-
put tuū(dū libas).i.offers(mystica)scꝫ munera sacra altaris (dextera chri-
sti)dei veri ⁊ eterni ac omnipotētis(ꝓtegat).i.defendat (nos)pctōres (ꝑ te)
.i.ꝓpter tua merita.(Qui p̄dixeras tuis).s.famulis ⁊ tecū habitātib⁹ (metā
mortis).i.terminū vite tue(nil trepidans).i.timēs(mortē)scꝫ tēporalē(tu li-
bera nos a morte anime).i.ab eterna dānatione eripe.(Chorus traiecti).i.
cōgregatio fideliū ecclie traiectensis(flagitat te).i.dep̄catꝛ tuā sanctitatē:
(o martine cōmenda p̄sulē).i.episcopū(cū clero)scꝫ suo(deo) omnipotēti.s.
(vt nos ꝑ tua suffragia).i.intercessionē ⁊ p̄ces(mereamur ꝑfrui).i. posside-
re(iam tecū superna luce).i.claritate celesti in btā patria. Amen.
¶ Vocabula. Summa substātiue est collectio reꝝ. Vergi. Nauiget hec
summa. Annuus.i.singulis annis veniēs:vt annua festa. Etiā annu⁹ dr
ꝑtinēs ad annū:vel faciēs annū:vt annuū tēpus. Almus dr venerabilis
vel egregius ⁊ sanctus. Totus orbis terre diuiditꝛ in asiā europā ⁊ aphri Orbis diui-
cam. Nā asia habet mediū orbē:incipiēs ab oriente. Alterā partē orbis di sio.
uidunt europa ⁊ aphrica. Sed europa maior est:habens greciā italiā gal
liam germaniā datiā anglīā ⁊ hispaniā. Gallia incipit ab italia inter ger
maniā ⁊ hispaniā. Francia pars est gallie inferior. Chlamys idis. est ve-
stis militaris:ein mantel. Inde chlamydula diminutiuū:vt est videre apō

Beroaldū in asino aureo Apulei phi. Partior partiris.i.partes facio vl' diuido. Vergi. Hinc portū petit: ⁊ socios partit' in oēs. Inde bipartior: triptior ipartio vel imptior. Impetrare est efficere vel acq̄rere: ab in ⁊ patro q̄ð est facio. Libare.i.gustare vel attingere. Vergi. Ulla nec animā libauit quadrupes. Idē. Oscula libauit patrie. Etiā s̄cat offerre. Idem. Dixit: ⁊ i mensa latinū libauit honorē. Liba sunt panes immolaticij. Nā vt dicit Perottus in Cornucopie: liba dicte sunt placente ex farre ⁊ melle: deoꝝ sacrificijs apte: teu. lebkuoch. vt testat' Ouidi⁹.s.fastoꝝ. Meta est terminus. Inde verbū metor aris.i. pono. Etiā meta est inferior pars mole. Suffragia sunt preces p alio: vel voces in electione. Suffragari em̄ est voce iuuare aliquē ⁊c̄.

¶ In diuisione apostoloꝝ seq̄ntia.

Celi enarrant gloriam dei filij verbi incarnati: facti de terra celi. Hec em̄ gloria soli dn̄o est congrua. Nomen est cuius magni consilij angelus.

Illud consiliū lapso homini auxiliū est antiquū ⁊ profundum ⁊ verū factū: solis tm̄ sanctis cognitum.

Cum angelus iste homo nat⁹ ex muliere: imortalē ex mortali: de terra fecit celsū: ex homine angelum.

Hic est dn̄s exercituū deus: cuius sunt angeli missi in terram apl'i. Quibus seipm viuū prebuit resurgens: in multis argumentis pacem mortis victor nuncians.

Pax vobis: ego sum inquit: nolite iam timere: p̄dicate verbū dei creature omni coram regibus ⁊ principibus.

Sicut misit me pater ⁊ ego mitto vos in mundū: estote ergo prudētes sicut serpētes: estote vt columbe simplices.

¶ Hanc sequentiā btūs Grego. edidit ob reuerētiā ⁊ honorē btōꝝ aploꝝ vt diuisi erant p totū mūdū. In qua declarat cōmendationē mittentis.s.fi dei. Proseq̄ndo aūt intentū q̄tū ad ministeriū oīm aploꝝ p totū mundū missoꝝ ponit quandā ꝓphetiā: quā assumit loco themat'.q̄ scribit' ps̄.xviij. Et applicat eā ad ipm mittentē aplos: imponēs ei nomē: q̄ debet vocari deus magni cōsilij angelus. Dicens. ¶ Ordo. (Celi).i.apl'i facti celi.i. celestes hoīes (de terra).i.de hominib' terrestrib' (enarrāt).i.p̄dicāt (gloriā filij dei verbi incarnati) scz christi q̄ est homo factus. (Em̄) .i.q2 (hec glīa) scz p̄dicationis sctōꝝ aploꝝ (est congrua).i.conueniēs (soli dn̄o) scz deo om-

nipotenti(cuius)scꝫ dñi(nomen est angelus).i.nuncius(magni cõsilij) scilꝫ
scē trinitatis:ꝛ(istud)scꝫ cõsiliũ existẽs (auxiliũ hoi lapso).i.pdito (est anti
quũ ꝛ pfundũ ꝛ cognitũ solis sanctis:ꝛ est factũ verũ cũ iste angelus).i.fi
lius dei(hõ natus)est(ex muliere)scꝫ beata virgine(fecit imortale ex morta
li:ꝛ fecit de terra).i.de terrestrib(celum).i.celestes(ꝛ fecit angelũ ex hoie)
Vñ cõsequenter ptractando materiam principalẽ de diuisione aploꝝ ait:
(Hic)scꝫ filius dei(est deus ꝛ dñs exercituũ).i.multoꝝ populoꝝ ꝛ turbaꝝ:
(cuius)filij dei(apostoli sunt angeli).i.nuncij(missi in terrã).i. in totũ mun-
dũ(quib)scꝫ aplis filius dei(resurgens prebuit).i.manifestauit(seipm vi-
uum in multis argumentis).i.pbationib: existens victor mortis ꝛ nũciãs
pacem)scꝫ aplis(inquit).i.dixit(pax vobis:ego sum)scꝫ qui loquor vobis
(nolite iam timere)ite ꝛ(pdicate).i.annũciate(verbũ dei).i.filiũ ꝛ fidẽ chri
sti(omni creature)scꝫ rõnabili:hoib scꝫ(corã regibus ꝛ principib).i.pote-
statẽ habentib.(Ego mitto vos in mundũ).i.orbem terraꝝ(sicut misit me
pater)scꝫ celestis(ergo estote prudentes).i.sapientes(sicut serpẽtes: ꝛ sim-
plices sicut columbe ꝛc. ¶ Vocabula. Celũ qñq dicit tota dei machi
na:alio noie mundus.qñq est aer:qñq locus beatoꝝ. Est etiã summitas
oris:alio noie palatũ. Est etiã instrumentum celandi vel sculpendi. Uide
Pliniũ in principio secũdi libri sue naturalis historie. Incarnatus dicit
caro factus:vt homo. Cõgruus.i.cõueniens vel aptus:a verbo congruo
qd scat cõuenio. Teren. Mulier mulieri magis cõgruit. Angelus inter
pretat qsi nuncius de celo missus.ab ana qd est sursum: ꝛ gelon nũciatio:
quasi de sursum veniens nunciũ. Apls est grecũ nomen:latine dicit mis-
sus vel legatus. Argumentũ est idẽ qd probatio.a verbo arguo:qd ꝓprie
scat probo. Plautus: Nõ ex auditu arguo vos. Omnis creatura dr hõ:
qui cũ omni creatura habꝫ participationẽ. Inquit verbũ defectiuũ:nihil
habet nisi inquit ꝛ inquã in futuro ꝛ inquies:interdũ inquimꝰ. vt est apd
phm. Dicit ꝛ infit:vt est apud Apuleiũ:in eodẽ scato. ¶ Notabilia.
Scribit in lib. Esaie:Qui sunt hi qui vt nubes volant: ꝛ quasi columbe De aplis
ad fenestras suas? Hec sunt verba admiratõis ꝓphetaꝝ ꝛ angeloꝝ: quib thema.
datũ est longe puidere virtutẽ doctrine ꝛ pdicationis aplice. In quib pn
cipaliter duo tangunt. Primo celestis prudẽtie sublimitas. Scdo imacu
late ꝯuersatiõis humilitas. Primũ tangit cũ dicit: vt nubes volant. Ubi
notandũ ꝙ sancti apli post ascensionẽ dñicaꝫ missi in oẽm terrã volauerũt
in celeritate ꝛ alacritate vt nubes. Fuerũt eñ humidi rore gratie celestis
vt nubes nouelle:ortũ irrigando.i.fidelẽ populũ a praua fide reuocando: Apli nubes
ꝛ fideles absq terrore desperatõis fideliter cõsolãdo. Primũ declarat:qr dicunt.
in nube psupponit humiditas ꝯueniẽs ad irrigãdũ.vñ i li. Sapie scribit:
Irrigabo ortũ meũ:ꝛ exaltabo mei partus fructũ. Scdo apli dicunt nu-
bes ipsos fideles a caumatibus concupiscentie defendendo. Vñ ipsi de-
signantur per nubem in qua apparuit dñs noster iesus christus cuꝫ duxit
filios israel ad terram sanctam. Nam in die precessit eos in nube:in nocte
precessit eos in columna nubis. Vñ scriptum est: In die illa erit eis vm-
braculum:ꝛ saluabit eos ab estu turbine ꝛ pluuia. Et sicut nubes defen-
dunt nos a caumatibus solis:sic sancti apostoli dereliquerũt ꝛ dimiserunt
nobis exẽpla virtutũ ꝛ doctrinaꝝ:qb defendimꝰ nos a caumatib pctoꝝ.

Tertio dicunꝶ nubes populū a terrore desperatiōis cōsolando. Dicit em̄
Grego. sup h̄ euāgeliȷ: Erat aūt aspectus eiꝰ sicut fulgur. ꝙ ꝑpter aspectū
fulgur ꝫ custodes pterriti sunt timore: sꝫ cādor vestimēti apparēs mulieribꝰ
remouebat ab eis pauorē ⁊ terrorē: ita ꝙ pterrite nō sunt. Per istā nubē in-
telligunꝶ apl'i: qui terrorē desperatiōis populoꝝ multoꝝ remouerūt: ⁊ spi-
ritū cōsolatiōis infuderūt. Scdo cōmendanꝶ ex īmaculate cōuersationis
humilitate. cū dicit: Uolauerūt ad fenestras suas .i. ad celestē requiē. qꝛ
columbe sunt vitā imaculatā ducētes. Et huic cōcordat doctrina salua-
toris nr̄i: cū dicit apl'is: Estote prudētes sicut serpentes: fidem p̄dicando:
estote simplices sicut columbe: imaculatā vitā p cōuersationis simplicita
tē habendo. Et qn̄ apl'i hanc prudentiā ⁊ vitā imaculatā susceperūt: post
missionē sancti spūs tūc in omnē terrā diuisi sunt. Ideo in laudē huiꝰ missi
Apl'i dicunꝶ celi. onis ⁊ diuisionis p̄sens seq̄ntia est cōpilata. Notādū scdo. Sancti apl'i
dicunꝶ celi ꝑpter quasdā cōditiones seu ꝑprietates celoꝝ eis cōueniētes:
qꝛ celū est totū primū: natura simplicissimū: essentia subtilissimū: quantita
te maximū: qualitate lucidissimū: figura sphericū: incorruptōe solidissimū
situ supremū. Et he cōditiōes attribuunꝶ apl'is. Ipsi em̄ fuerūt primi chri
stū sequētes. Uñ christus dixit eis: Uos q̄ secuti estis me. Scdo fuerunt
simplices in ore. Uñ christus dixit eis: Estote prudētes sicut serpentes: et
simplices sicut columbe. Tertio fuerūt subtilissimi in intelligendo. quare
christus dicit eis: Uobis datū est nosse mysteriū regni dei. Quarto fuerūt
in q̄ntitate p̄latiōis maximi. vñ saluator dixit eis: Sedebitis sup sedes iu-
dicantes. xiȷ. tribus israel. Quinto fuerūt in qualitate p̄dicatōis lucidi. vñ
christus dixit eis: Uos estis lux mundi. Sexto fuerūt figure spherice. vñ
inter oēs figuras figura spherica est capacissima oīm figuraꝝ. Sic ⁊ apl'i
fuerūt spherici ⁊ figure spherice: rōne motus eoꝝ p vniuersum orbem. In
omnē em̄ terrā exiuit sonus eoꝝ. Septimo fuerūt in charitate incorrupti:
vñ christus dixit eis: Uos estis qui mecū pmansistis in tētationibꝫ. Octa-
uo fuerūt supmi. quare dixit eis christus: Gaudete ⁊ exultate: qm̄ merces
vestra copiosa est in celis. Et ꝑpter has cōditiones iam enumeratas in lit
tera dicit scōs apl'os esse celos: assumēdo dictū Dauid: Celi enarrāt glo
riā dei. Itē dicit in lr̄a: verbi incarnati. vbi tangiꝶ dictū Joannis: Et ver-
bū caro factū est. Scdo dicit: facti de terra celi. qꝛ christꝰ apl'os terrenos
⁊ mundanos mira scītate ⁊ morū cōuersatione celestes fecit. q̄re dicit in
Magni cōsiliȷ angelus. euāge. Ego vos elegi de mūdo: vt fructū afferatis in patiētia. Notādū
tertio. Christus dꝛ angelus magni consiliȷ: p figurā que habet fieri qn̄ hu
mane passiones attribunꝶ celestibꝫ ⁊ diuinis. Cū em̄ cōsiliū sit de rebꝫ na-
turalibꝫ ⁊ passibilibꝫ: q̄ subiacēt nostre voluntati: tūc constat ꝙ cōsiliū non
cadit in deū. Non em̄ habet opus cōsiliȷ de aliquibꝫ: cū oīa nuda ⁊ aperta
sunt oculis eius. Sed figuratiue loq̄ndo in cōparatione ad cognitionē no
strā: magnū ⁊ ꝓfundū erat consiliū qn̄ tres ꝑsone cōsiliate sunt q̄dnā face
rent de reparatione hoīs q̄ lapsus fuit. Sed filius dei misertus nature hu
mane factus est angelus huiꝰ cōsiliȷ: ⁊ descendit in terrā liberans hominē
sua passione. Sed hoc cōsiliū erat cognitū tm̄ sanctis: quibꝫ deꝰ voluit re
uelare. Erat em̄ angelis ignotū: q̄ in ascēsione eius admirātes dixerūt: q̄s
est iste qui venit de edom? Etiā erat occultū diabolo: vt dicit Origenes

sup euange. Cũ esset desousata maria ioseph. quatinus mysteriũ incarna
tionis diabolo celaret. qđ si sciuisset: nunq̃ in cor iude misisset q̄ christum
tradidisset. Itẽ dicit in lr̃a: natus ex muliere. Ideo q2 beata virgo maria Maria dr
erat mulier noie ꝛ fama: sed nõ in re. Fama: q2 viro desponsata: ꝛ q2 virũ mulier ideo
genuit. s. christũ. Sed in re mulier nõ erat: q2 virgo incorrupta permansit.
Itẽ imortalẽ ex mortali fecit: q2 suscitauit nos ex operib9 mortis vt viua-
mus deo. Vñ sicut p vnius delictũ mors intrauit in hoies ꝛ facti sunt mor
tales: ita p vnius iustificationẽ vita redijt in hoies. Homo terrenus erat q̃
amisit spiritũ gratie: sed factus est celestis p resurrectionẽ christi. Itẽ au
tor vocat dñm deũ exercituũ: sumẽs hoc nomen ab Esa. ca. vj. Sctũs san Dñs exerci-
ctus sanctus dñs exercituũ. Idẽ scribit in Ezechiele: Hec dicit dñs exer- tuum q̃d.
cituũ. Qđ sepe reperit sub noie hebraico sabaoth. Per qđ dat intelligi di
uina potẽtia: q̃ est oim exercituũ dñatrix. Notandũ quarto q̄ apl'i p ma-
gistrũ in littera dicunt angeli. Angelus est nomen officij: sed apl'i habue- Apl'i sunt an
runt officiũ angelorum: ideo angeli appellant. Primo em̃ habuerũt officium geli.
chori angelorum. s. cherubin: q̃ repleti sunt scientia: in ipis em̃ fuit plenitudo
scientie. vñ dixit eis os veritatis: Sedebitis sup sedes iudicãtes ꝛc. Se-
cũdo habuerũt officiũ principatuũ: qui docẽt nos superiores reuereri. ipsi
em̃ apl'i maxime honorant in hoc mundo. Vñ Dauid: Nimis honorati
sunt amici tui deus. Et quid boni faciebãt? Gloriã deo referebant. vñ di-
xerũt: In noie tuo eijcimus demonia. Quarto habuerũt officia potestatũ
ad quos pertinet diabolos arcere et punire. Ipsi em̃ demones ab obsessis
corporib9 hoim fugabant. Vñ dixit ad eos saluator: Hoc genus demoni-
orum nõ eijcit nisi orationib9 ꝛ ieiunijs. Etiã habuerũt officiũ virtutũ: ad
quos pertinet miracula exercere. Ipsi em̃ mirabilia faciebant. vñ legit in
actib9 apl'icis: Per man9 aũt aplorum fiebãt signa ꝛ prodigia multa in ple-
be. Etiã habuerũt officiũ archangelorum: qđ est maiora nunciare: sicut pas-
sionẽ christi ꝛ eius resurrectionẽ. Vñ in actib9: Virtute magna reddebãt
apl'i testimoniũ resurrectionis christi. Etiã habuerũt officiũ angelorum: qđ
est minora nũciare: sicut hoies informare bonis operib9. Sic apl'i suis p̃di
cationib9 informabãt fidẽ catholicã. Ergo bene dicunt angeli missi in ter
ram: q2 missi sunt a deo in vniuersum mundũ. Itẽ q2 in littera dicit: pax: Pax duplex.
sciẽdũ q̄ duplex est pax. Peccatorum scz: de qua Dauid: Zelaui in peccatorib9
pacẽ peccatorum vidẽs. Alia pax est iustorum. vñ apls: Fructus sp̃us sunt gau
diũ charitas pax ꝛ patientia ꝛc. Et illã pacem dñs dedit discipulis suis:
dicens: Pax vobis: ego sum. Et in euangel. Joannis dicit: Pacẽ meã do
vobis. Vñ nolite iam timere: q2 christus dixit discipulis suis: Dico autẽ
vobis amicis meis: ne terreamini ab his qui vos psequunt. Et iterũ: No
lite timere eos qui occidunt corpus: animã aũt occidere nõ possunt. Itẽ
dicit in lr̃a: Predicate verbũ dei omni creature. i. homini. Nã sm beatum
Grego. hoc noie omni creature: designat homo. Est em̃ homo ois creatu Ois creatu
ra sm participationẽ ꝛ cõicationẽ. q2 cõicat cũ omnib9 rebus: cũ lapidib9 ra homo.
in essendo: cũ plantis in vegetando: cũ brutis in sentiendo: cũ angelis in
intelligendo. Et hoc etiã vult phs in de aia dicens: Homo est q̃dãmodo
omnia. Itẽ littera dicit: sicut misit me pater. Vbi nota q̄ deus misit filiũ
suũ in mundũ ex munda ꝛ pura charitate. Vñ apls: Sic deus dilexit mũ

De cōparati one serpentiū ad aplos.

De cōparati one aploꝝ et columbaꝝ.

dū:vt filiū suū vnigenitū daret ꝓ mundo. Sic christus misit suos discipu pulos:⁊ eos ad dilectionē hortatus est dicēs: Hoc est ꝓceptū meū vt diligatis inuicē. Et iterū: Diligite inimicos vestros:⁊ benefacite eis qui vos oderunt. Ultimo notandū. Dn̄s nr̄ cōparat prudentiā aploꝝ ⁊ etiā nostroꝝ sapiētie serpētis. Un̄ legit̄ in li. de aialibꝫ:ꝙ serpēs tres habet ꝓprietates. Prima ꝙ inter oīa mēbra caput suū maxime custodit. qn̄ eīm sentit incantationes ⁊ cōiurati ōes:vertit vnā aurē ad terrā: sed reliquā cū cauda obstruit:ne audiat vocē incantantis. Sic ⁊ christus elegit aplos capita ⁊ principes inter cetera.i.inter alios hoīes:q̄ etiā obstruxerunt organa sensuū exterioꝝ:ne ꝑ prauas occupatiōes occuparet̄ intellectus. Secūda ꝓprietas:ꝙ serpens inueteratus q̄rit strictū ⁊ arduū locū antiquā pellē remouendo:⁊ sic acq̄rit iuuentutē. Sic etiā apl̄i antiquā pellē deposuerunt .i.oīa terrena:⁊ foramen petre ingressi sunt:⁊ christū q̄ vocat̄ petra deserti secuti sunt. Tertia ꝓprietas:serpēs intrat aquā ⁊ venenum deponit. Sic etiā apl̄i ingressi sunt aquā.i.ad gaudia eterna:⁊ deposuerūt venenū.i. ꝓ suis ꝑsecutoribꝫ orabant:deponendo rancorē ⁊ inuidiā. ⁊ in h̄ christū imitando:q̄ ꝓ suis inimicis orauit dicēs: Pater ignosce illis ⁊c̄. Itē apl̄i cōparant̄ columbis specialiter ꝓpter tres ꝓprietates. Prima:q꞉ colūbe habēt humilē ⁊ tristē gemitū:sic etiā apl̄i habuerūt tristē gemitū ꝓpter passionē christi. Scd̄a ꝓprietas:q꞉ carēt felle. sic etiā apl̄i fuerūt absq꞉ inuidia:sed firmā habuerūt dilectionē. Tertia ꝓprietas columbaꝝ ꝙ nemini sunt nocentes. sic etiā apl̄i nullū nocumentū intulerunt:sed magnū fructū afferebant. Un̄: Ego vos elegi de mundo vt fructū afferatis ⁊c̄.

Hinc petrus romā aposto loꝝ princeps adijt:paulus greciam vbiq꞉ docens gratiā:ter quattuor hi proceres in plagis terre quattuor euangelizantes trinum ⁊ vnum.

Andreas:iacobꝫ vterq꞉:philippus:bartholomeus: simon thadeus:ioannes:thomas: mathias ⁊ mattheus duodecim iudices.

Nō ab vno sed in vnū diuisi:ꝑ orbē diuisos in vnū colligūt. In omnē terram exiuit sonus eoꝝ:⁊ in fines orbis terre verba eorum.

Quā speciosi pedes euangelizantiū bona:ꝑdicātiū pacē Sanguie christi redeptis ita dicētiū:sion regnabit de⁹ tu⁹.

Qui verbo secula fecit:qd̄ ꝓ nobis verbū caro factū est ī fine seculoꝝ. Hoc verbū qd̄ p̄dicamus christū crucifixū: q̄ viuit ⁊ regnat deus in celis.

¶ Hic ꝯseq̄nter ptractat materiā de diuisione aplo℞: dicēs. ¶ Ordo.
(Hinc).i. postea (petrus princeps aplo℞).i. caput (adijt).i. accessit (romā).i.
ad vrbē ꝛ ciuitatē sanctā (ꝛ paulus) apl's adijt (greciā) hāc ꝓuinciā asie (do
cēs vbiq3 gratiā) sc3 redēptiōis christi (hi ter q̄ter ꝓceres).i. hi. xij. p̄ncipes
apli. s. sunt (euāgelizātes).i. p̄dicātes (trinū) in psonis (ꝛ vnū) in essentia (in
q̄ttuor plagis).i. partib9 terre. s. orientali occidētali australi ꝛ aquilonari.
Deinde enumerat alios q̄q3 aplos dicēs (Andreas) q̄ fuit frater simonis:
(ꝛ vterq3 iacobus) sc3 maior ꝛ minor. Maior erat frater ioannis euāgeli- Jacobi duo.
ste: q̄ fuerūt filij zebedei. Minor aūt fuit filius thadei: nō ꝫm carnē: s3 ꝫm
meritū. Et (bartholomeus) q̄ fuit filius regis (ꝛ simon) iustus (ꝛ thade9).i.
iudas: qui dicit thadeus ad differentiā iude scariothis (ꝛ thomas) q̄ dr di
dimus.i. q̄ dubitauit de resurrectiōe christi (ꝛ mattheus) q̄ erat publican9.
Isti (duodecim iudices nō diuisi ab vno) sc3 deo vel ab vna fide (sed diuisi
in vnū).i. in vnā fidē (colligūt).i. cōgregāt. s. sua p̄dicatōe (in vnū).i. in vnā
fidē (diuisos).i. dispersos (p orbē).i. totū mundū. Isti nāq3. xij. apli sunt di-
uisi p totū mundū: hoc est in q̄ttuor partes mūdi: orientalē. s. australē: occi-
dētalē ꝛ aquilonarē. Et sunt. xij. iudices q̄ sedebūt sup sedes in die iudicij
iudicātes. xij. trib9 israel. Et sunt missi nō vt separarent in fide: sed vt colli
gant oēs hoies ibi diuisos p totū mundū ad vnā fidē. Vñ autor describit
diuisionē aplo℞ p ꝓpheticas cōfirmatōes ꝛ ꝓphetias tres: dicēs (Son9).i.
p̄dicatiōes ꝛ verba (eo℞) sc3 duodecim aplo℞ (exiuit in omnē terrā).i. p to-
tū mūdū (ꝛ verba).i. doctrine (eo℞) sc3 aplo℞ exiuerūt (in fines).i. terminos
(orbis terre).i. vniuersi. q2 dixit dñs: Ite in orbē vniuersum: ꝛ p̄dicate euā
geliū. Quā ꝓphetiā scribit Dauid Ps. xviij. ibi: Celi enarrāt ꝛc. Quare
nūc ponit secūdā ꝓpheticā cōfirmationē (q̄3 speciosi).i. q̄3 pulchri sunt (pe-
des) sc3 aplo℞ (euāgelizantiū).i. nunciantiū (bona: ꝛ p̄dicantiū pacē redē-
ptis sanguine christi: dicentiū ita) sc3 vt sequit (Sion).i. o fidelis aīa (deus
tuus regnabit: q̄) sc3 deus (fecit secula).i. mundū (verbo).i. p verbū: h̄ est fi
liū suū (qd̄ verbū) filius dei (factū est caro).i. hō (ꝓ nobis) sc3 pctōrib9 (in fi-
ne seculo℞).i. mundi. Nā (hoc verbū).i. filius dei est (qd̄) nos. s. apli (p̄dica-
mus).i. annūciamus sc3 (christū crucifixū) sc3 a iudeis impijs (q̄ viuit ꝛ re-
gnat deus in celis).i. in celesti patria. ¶ Vocabula. Proceres dicunt
nobiles virtute florētes: q̄si ꝓcul a carie ꝛ putredine vitio℞. Plaga p̄ma
p̄ducta ſcat ictum: sed prima correpta ſcat regionē. Vergi. Ethera quis
lapsa plaga iouis ales aperto Turbabat celo. Etiā ſcat rete vel foramen
retis. Vergi. Retia rara plage. Vñ: Vulnera sunt plage: plaga regio vel
plaga rete. Philippus dicit a philos qd̄ est amor: ꝛ lampas ardens: qui
propter amorē christi est etiā imitatus cōsortiū apostolo℞. Sed vide Be
roaldum in tusculanis questionib9. Thadeus est apostolus: qui alio no-
mine dicit iudas: sed ad differentiā iude traditoris vocat thadeus: q̄uis
Hieronymus vocat eum thebbeus. Orbis.i. circuitus vel rotunditas.
Vergi. Immensis orbibus angues. Inde orbiculus.i. paruus orbis. Po-
nitur etiā p terra orbis. Iuuena. Quippe aliter nunc orbe nouo celoq3 re-
centi Viuebant homines. Etiā capit pro aere. Ouidius: Et vacuo quic
quid in orbe patet. Euangelion grece bona nunciatio est latine. Inde
euangelizo: id est bona nuncio. ¶ Notabilia sequunt.

De numero apl'oꝝ.

¶ Notandũ de numero apl'oꝝ in cena dñi:qui erant duodecim. Et in illo numero nõ erant paulus ꝛ mathias. Nam cũ iudas seipm suspendisset:remanserũt vndecim in numero vsq3 ad ascensionẽ dñi:vt dꝛ Matth.vltio. Undecim discipuli abierũt in galileã. Sed post ascensionẽ dñi apl'i ꝛ discipuli cũ magno gaudio reuersi sunt in hierl'm: ꝛ erãt vnanimiter orãtes ꝛ laudantes deum. Et exurgẽs petrus in medio fratrũ dixit: Uiri fratres oportet implere scripturã quã dixit David de iuda: Fiant dies eius pauci:ꝛ episcopatũ eius accipiat alter. Ergo,oportet vnũ fieri ex illis testẽ resurrectionis christi. Et statuerũt duos.s.ioseph iustũ ꝛ mathiã: ꝛ dederũt sortẽ:ꝛ cecidit sors sup mathiã:q̃ numeratus est cũ.xj.apl'is. Et sic implebaꝫ numerus apl'oꝝ. Deinde stephanus est lapidatus: ꝛ saulus lapidãtiũ vestimẽta cõseruabat:qui erat psecutor christianoꝝ. Postea prostratus ꝛ cõuersus est ad dñm. Qui etiã cõnumeratus est inter apl'os: nõ rõne numeri:sed officij.qꝛ officiũ apl'oꝝ excellenter exercuit in p̃dicando. Unñ p sonũ ꝓpheta dat intelligere quãlibet reuelationẽ vocalẽ siue litteralẽ: ad excludendũ p hoc ꝙ apl'i nõ pambulauerũt totũ mũdũ.sed qd̃ ꝓpria peregrinatione nõ poterãt adimplere:illud opus nuncijs adimpleuerũt p scripturas ꝛ epl'as:quas scripserũt ad populũ sup omnibꝫ fidei articulis. Et sic edificauerunt ecclesiã:ꝛ numerũ credentiũ dilatauerũt. Et ergo son⁹ supponit p lr̃ali reuelatiõe. Et numerus principaliũ erat duodenarius. Sꝫ assignauit dñs ꝛ alios.lxxij.discipulos. Et misit eos in omnẽ terrã ꝛ regionem ad predicandũ verbũ dei:vt essent testes de omnibꝫ his q̃ viderant et audiuerant. Et ergo dꝛ in actibꝫ apl'oꝝ: Uos eritis mihi testes ad omnes hoies eoꝝ que audistis ꝛ vidistis.

In oẽm terrã exiuit son⁹ eoꝝ q̃s sit.

Apl'i testes christi.

Pro quo sciendũ scd̃o: ꝙ apl'i fuerunt testes christi principaliter in septẽ articulis. Primo fuerũt testes mitissime redẽptionis.qꝛ de illo dꝛ Joan.iiij. Testificamur qꝛ pater misit filiũ suum in terris saluatorẽ mundi. Itẽ Joan.j. In mũdo erat:ꝛ mundus p ipm factus est:ꝛ mundus eũ non cognouit:ꝛ scimus qꝛ verũ est testimoniũ eius. Scd̃o fuerũt testes potissime opationis. Unñ Petrus in actibꝫ apl'oꝝ ait: Qui ptransiuit bene faciendo ꝛ sanando hoies oppressos a diabolo: qm̃ deus erat cũ illo.vt vult glo.q̃ liberauit demoniacos:cecos illuminando: leprosos mundando:mortuos suscitando:ventis imperando. Tertio fuerunt testes amare passionis. Et nõ solũ apl'i:sed etiã gentiles erant testes ꝙ deus patiebaꝫ.vt ptꝫ in centurione,dicẽte: Uere filius dei erat iste. Idẽ ptꝫ in Dionysio areopagita:qui fuit gentilis: ꝛ vidit ecclypsim in passiõe dñi cõtra cõmunẽ nature cursum.ait em̃: Aut deus nature patitur:aut tota mundi machina dissoluetꝫ. Unñ Grego. Terra cõtremuit:sol radios cõtraxit:ꝛ lapides dirupti sunt. Quarto fuerũt testes verissime resurrectõis Unñ resurrectio dñi nõ solũ habuit testes viuos:imo etiã mortuos. qꝛ multa corpora mortuoꝝ cũ christo surrexerũt:ꝛ multis apparuerũt. sicut dꝛ in actibꝫ apl'.cis: Uirtute magna reddebant apl'i testimoniũ resurrectionis christi. Quinto fuerũt testes gloriosissime ascensionis. Unñ Petrus ait in actibꝫ: Jesum quẽ vos interemistis suspendentes in ligno:hunc de⁹ suscitauit:ꝛ principẽ ac saluatorẽ exaltauit:ꝛ nos sumus testes illius. Unñ Gregorius: Christus prius humiliatus postea exaltatus i celo. Sexto fuerũt testes largissime miserationis. Unñ in euãge. Luce dicitꝫ: Oportebat chri-

stū pati. vbi sequit̄: Et p̄dicare in noīe eius penitentiā ⁊ remissionē pctōꝝ
in oēs gentes:vos aūt estis testes hoꝝ. O. q̄ larga miseratio:quia dicit:in
oēs gentes. Quare dicit petrus: In veritate cōperi q2 nō est ꝑsonaꝝ acce
ptor deus:sed in omni gente q̄ cōtinet deū. ⁊c. Septimo sunt testes extre-
mi iudicij. Vn̄ in actib9 aploꝝ: Nobis p̄cepit deus p̄dicare ⁊ testificare:
q2 ipse cōstitutus est rex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. Notandū tertio: ꝙ hec ꝓphe
tia: Quā speciosi pedes euāgelizantiū bona:p̄dicantiū pacē. scribit̄ Esaie
xlij. his verbis. Pulchri sunt oculi seu pedes euāgelizantis sup̱ mōtes:bo-
nū annunciantis:pacē p̄dicantis:salutē dicentis:sion regnabit deus tuus.
In qua ꝓpheria innuunt̄ q̄ttuor virtutes aploꝝ. s. euāgelizare bonū: nūcia — Quattuor
re pacē:p̄dicare salutē ⁊ veritatē ꝓnunciare. De ꝑmo dicit Paulus: Notū — virtutes apo
vobis facio euangeliū qđ accepi nō ꝭm hoiem neq3 ꝭm carnē:sed p̱ reuela — stoloꝝ.
tionē iesu christi. De scđo d2 in actib9 aploꝝ: Et intrauit pax cū illis. Et
iterū: Pacē meā do vobis. De tertio dicit btūs Grego. Hi sunt qui dedes-
runt agnoscere veritatis lumen. Et in euāge. Et scimus q2 verū est testi-
moniū eius. De quarto d2 in euange. Illi aūt ꝓfecti p̄dicauerūt veritatē
vbiq3 dn̄o cōfirmante ⁊c. Et p̱ montē debet intelligi ꝙ apl̄i p̄dicauerunt ī
publico nō aūt in abscondito. q2 qđ sup̱ mōtes edificat̄ nō pōt bene abscō-
di: vt d2 in euangel̄. Nō pōt ciuitas abscondi ⁊c. Nam quicq̄d p̄dicaue-
runt lucide ⁊ aperte dixerūt: q2 scriptū est: Sic luceat lux vestra corā ho-
minib9. Et in euāge. Joan. Ego palam locutus sum vobis ⁊ mundo: ⁊ in
abscondito dixi nihil. Per pedes aūt in sacris litteris debet intelligi affe-
ctus ⁊ intentio. q2 sicut hō p̱ pedes gradit̄: sic p̱ affectus ⁊ intētiones mēs
dispergitur ⁊c.

Hi sunt celi in quibus christe habitas: in quoꝝ verbis to-
nas fulguras signis roras gratiā. His dixisti: rorate celi de
super: ⁊ nubes pluant iustū: aperiat̄ terra germinans.

Germen iustū suscita terrā nostrā: que apostolicis verbis
serens germinare facias. Quoꝝ verbis verbū patris tenen
tis in patientia fructū ferre fac nos tibi dn̄e.

Hi sunt celi quos magni consilij angelus inhabitas: q̄s
nō seruos sed amicos appellas: quibus omnia que audisti
a patre notificas.

In quorū diuisione collectum gregem custodias indiui-
sum ⁊ in vinculo pacis: vt in te vnum simus: sicut in patre
tu es vnus.

Miserere nobis tu qui habitas in celis.

¶ Hic declarat cõfirmationẽ ꝓpheticã: dicẽs. ¶ Ordo. (O christe hi) apli (sunt celi in quib⁹ tu inhabitas).i. manes: ⁊ (in quoꝝ) aploꝝ (verbis tonas ⁊ fulguras).i. clarescis ⁊ fulgura facis ⁊ mirabilia (signis).i. p signa: ⁊ (roras gratiã).i. infundis ⁊ largiris. O christe tu (dixisti his) scz aplis (o celi vos rorate).i. rorẽ date (desup).i. de sursum (⁊ nubes pluant).i. pluendo emittant (iustũ).i. iusticiã (⁊ terra).i. cor hoĩs (germinãs).i. fructificãs (aperiatur) scz ad recipiendã gratiã. Quare nũc dirigit petitionẽ ad christũ tãq̃ ad mittentẽ aplos: cũ cõmendatione eoꝝ: dicẽs. O christe existẽs (germen iustũ).i. bona plãtatio ⁊ recta (suscita terrã nostrã).i. cor nr̃m.s. ad fructificandũ in bonis operib⁹ (quã) terrã: hoc est cor nr̃m (facis germinare).i. dare fructũ (serens).i. seminans (aplicis verbis).i. p verba aploꝝ (q̊ꝝ verb).i. p quoꝝ verba (o dñe fac nos tenẽtes verbũ).i. mandatũ (patris) tui (ferre).i. pducere fructũ in patiẽtia. Nã (hi) scz apli (sunt celi q̊s) celos tu christe existẽs (angelus magni ꝯsilij inhabitas: ⁊ q̊s nõ appellas).i. noĩas (seruos) scz tuos ⁊ subditos: licet existant indigni (sed amicos) scz veros (quib⁹) scz aplis tu (notificas).i. nota facis (oĩa q̃ audisti a patre) scz celesti (In quoꝝ) scz aploꝝ (diuisiõe) q̃ hodie celebrat̃ ⁊ facta est: o christe (custodias gregẽ).i. pplm tuũ (collectũ).i. cõgregatũ ⁊ (indiuisum) scz in fide (⁊ vnũ in vinculo pacis: vt nos simus vnũ in te) scz p gratiã (sicut tu es vnus in patre).s. p naturã. O christe rex (qui habitas in celis miserere nobis ⁊c. ¶ Uocabula Fulgurare est fulgur emittere. ⁊ q2 ad solũ deũ ptinet: ponit̃ solũ in tertia psona: nisi qñ ad ipm deũ loquimur: vel qñ deus loq̃ns inducit̃. Idẽ est de tonat rorat ac ceteris. sunt em̃ verba exẽpte actionis: q2 actus ipsoꝝ est exceptus a nr̃a volũtate. Desup est aduerbiũ loci: q̃si de celis. Uñ in euãg. Nisi tibi datũ esset desup.i. diuinitus vel a deo ⁊ a celesti numĩe. Nubes pluant iustũ.i. demittant iustũ. Nã h̃ verbũ ponit̃ hic improprie cũ accõ. Pulchrius em̃ iungit̃ ablrõ: vt pluit lapidib⁹. Germẽ est nouus ramus. Inde germinare.i. germen pducere vel crescere. Significat em̃ germen fructũ ⁊ germinare fructũ facere. Suscito verbũ cõpositũ a sub ⁊ cito: qd̃ est freq̃ntatiuũ verbi cieo es. qd̃ idẽ est qd̃ voco. Terra a terendo dicta: q2 pedib⁹ terit̃. vt vult Ouid. in fastis. Significat aũt plura. vñ: Terra sit infernus: virgo: deus ac elementũ: Celica vita: caro: ptoplastus: machina mundi. Appello appellas.i. alloq̊r vel nomino. Sed appello is.i. adduco: vt vẽtis appellit nauẽ littori. Inhabito verbũ primi ordinis est. ⁊ quidã dicũt illud esse freq̃ntatiuũ verbi habeo: qd̃ habet habitũ in supĩo Et volũt ꝙ p cõpositionẽ debeat dici inhabito ⁊ non inhibito: q2 inhibito hz inhibitũ in supino. Cui⁹ rõ est: q2 freq̃ntatiuũ sepenumero debet cõcordare vt in plurimũ cũ suo primitiuo in significatiõe. sed nõ hic fit illud: q2 inhibeo s̃cat phibere: sed inhabito s̃cat mansionẽ facere. ¶ Notabilia.

Notandũ primo ꝙ hec ꝓphetia Rorate celi desup ⁊c. scribit̃ Esa. lx. Que

Rorate celi desup q̃d sit.

pncipaliter est dicta de incarnatione christi. q2 nubes.i. regnũ celoꝝ misit iustũ.s. christũ dñm solẽ oĩs iusticie in vterũ.s. virginis marie: q̃ dũ germinauit dedit ⁊ ptulit nobis saluatorẽ mundi. Nam vterus eius est terra fructuosa: de qua p̃dixit ꝓpheta: Ueritas de terra orta est. Sed autor nr̃ trãstulit hic eandẽ ꝓphetiã ad apostolicã dignitatẽ: cõparando ipsos aplos celis ꝓpter q̃tuor cõditiones. Prima: q2 deus inhabitat celũ. Secũda: q2 in re

gione vicina corporib9 celestib9 fiunt tonitrua. Tertia: qꝛ ibi etiã fulgura
fiunt. Quarta: qꝛ ros generat in aere: q̃ vicinat corpori celesti. Sed apli — *Apli dicunt*
dicunt celi: qꝛ christus eos inhabitat. Vñ in lib. Sapie: ꝛ in euãge. dicit: — *celi.*
Si q̃s diligit me: sermonẽ meũ seruabit: ꝛ pater meus diliget eũ: ꝛ ad eum
veniemus ꝛ mansionẽ apud eũ faciemus. Scd̃o dicunt tonitrua ꝓpter p̃-
dicationẽ: qꝛ magna p̃dixerunt. Tertio fulgura ꝓpter doctrinã mundũ il-
luminantẽ. Quarto rorauerũt. i. p gratiã p̃dicationẽ dederũt. Vñ qñ chri-
stus misit aplos in mundũ: misit ipsos tanq̃ electos: vt prius dictũ est. vñ
in euange. Joannis dicit: Ego vos elegi vt eatis ꝛ fructũ afferatis: ꝛ fru — *Apli dicunt*
ctus vester maneat. Quare sancti apostoli dicunt electi quattuor modis. — *electi.*
Primo tanq̃ electũ speculũ: ad rep̃sentandũ seu designandũ faciẽ glorie:
in qua cõsiderant omne velle tanq̃ in speculo trinitatis. Scd̃o tanq̃ ele-
ctũ vasculũ ad cõtinendũ vinũ glorie. Tertio tanq̃ electos surculos ad
multiplicandũ fructũ eccl̃ie. Quarto tanq̃ electũ iaculũ ad feriendũ ho-
stem iusticie. De primo dicit Ps̃: Quõ elegit dñs sion. Nã sion interp̃tat
speculũ seu fidelis ania. Et bene sibi cõpetit: qꝛ elegit in habitationẽ sibi.
De scd̃o dr in Prouer. Aufer rubiginẽ: ꝛ egrediet vas purissimũ. Multi
eorũ sunt q̃ liquorẽ gratie in vasis animarũ suarũ habere cõsiderãt: attamen
rubiginẽ peccatorũ auferre nõ curant. De tertio dicit in facta allegatione:
Ego vos elegi ꝛc. Sicut eligunt surculi boni generis: q̃ multũ ꝛ nobilem
fructũ afferũt: Sic christus elegit aplos vt p suã p̃dicationẽ multũ ꝛ no-
bilem fructũ facerent. De quarto dicit Esa. Posuit me quasi sagittã ele-
ctam. De quibus dicit in psalmis: Sicut sagitte acute in manu potentis:
ita filij excussorũ. i. apostoli qui excussi sunt a fide. Notandũ scd̃o: qꝛ dr
in euangelio: In patientia vestra possidebitis animas vestras. q ad veraz — *Ad patiẽtiã*
patientiã tria requirunt. Primo correctio dei. Vñ Job ait: Suscipientes — *tria reqrunt.*
correctionẽ beatificant. Et beatus vir qui corrigit a domino. Secundo
requirit patientia persecutionis. Vñ in euangelio: Beati qui persecutio-
nem patiunt propter iusticiam. Tertio requirit aliquez diaboli impugna-
tionem patienter sustinere. Vñ Jacobus in sua canonica: Beatus vir qui
suffert tentationes. Nam Paulus apostolus dicit: Quanto infirmior: tãto
sum fortior. Super quo verbo dicit venerabilis Beda: q infirmitates cõ- — *Quare infir-*
tingunt quinq̃ modis. Primo vt merita iustorũ augeant. Secundo cõtin- — *mitates veni-*
gunt ad custodiã virtutũ: vt patet in Paulo. Tertio ad corrigendũ pctã: — *ant.*
vt patet in maria sorore aaron. Quarto ad gloriã dei: vt ptz in ceco nato:
Quinto ad iuuamen pene: vt patet in herode. Quare prima pars hui9 sen-
tentie exponit dupliciter. Primo sic q p terrã intelligat virgo maria glo- — *Expositio ꝓ-*
riosa. De qua dicit in Ps̃. Ueritas de terra orta est. Et p germen intelli- — *phetie: de ter-*
gitur iesus christus. De quo dicit Hieremias: Ecce dies venient: dicit do- — *ra virginali.*
minus: ꝛ suscitabo dauid germen iustũ. Et tunc intelligit sic: q btã virgo
nostra mediatrix suscitauit nos: christũ ipsum orando pro nobis. Tertio
sic exponit: q p terrã intelligit nostra conscientia vel operatio. De qua di-
cit Bern. Memento homo q terra es. Et per germen intelligit fructus
bonorũ operũ. De quo dicit in euangelio: Ex fructu operũ eorũ cognosce-
tis eos. Et tunc talis est sententia: Cor nostrũ ꝛ caro nostra faciet tibi iu-
stum germen. i. fructum boni operis. Et hec lectura videtur esse melior.

Apl'i vocant' celi.

Notādū tertio. Apl'i vocant' celi pluribus de causis. Primo dicunt' celi quasi celestes: q2 ab eterno ad celestia sunt p̄destinati. sicut dicit Lucas: Ego disposui vobis sicut disposuit mihi pater: vt edatis ꝛ bibatis sup mēsam meam in regno meo. Scd̄o dicunt' celi q̄si celestib9 p̄figurati: Vn̄ in Apoca. Ecce mulier amicta sole: ꝛ luna sub pedib9 eius: ꝛ in capite corona. xij. stellaꝝ. Per quas intelligunt'. xij. apl'i in celestib9 lucētes. iuxta illud Danielis: Fulgebūt iusti q̄si splendor firmamenti ꝛc̄. Tertio vocant' celi quasi defectū celi p̄ficiētes. Defecit em̄ de celo decima dragma: scꝫ in casu angeloꝝ. que p̄dicatione apl'oꝝ est integrata ꝛ totaliter restituta. Quarto vocant' celi q̄si viuentes in celo cū dn̄o celi. nā magistrū habuerunt rectorē celi: de cuius doctrinis celestes effecti sunt. Et q̄uis d2 ꝙ sint de terra facti: erant tn̄ tanq̄ dij inter hoīes conuersantes. Vn̄ legit' de bt̄o Dionysio: q̄ cū flagraret amore videndi virginē Mariā: ad eā veniens ac eius sanctitatē vite innocentissime cōsiderās ait: Facile adduci possem: vt teipsam deum esse credam. Deus bone q̄ magnū verbū laudis deipare virginis.

Apl'i amici dei sunt.

Quare aūt christus apl'os amicos suos vocat ꝛ nō seruos: rationē assignat bt̄s Grego. sup illud euangelij: Jam nō dicam vos seruos: sꝫ amicos. q2 seruus nescit q̄ facit dn̄s eius: sed oīa q̄ audiui a patre reuelaui vobis. Hoc idem testat' Dauid cum ait: Mihi aūt nimis honorificati sunt amici tui deus. Vn̄ amicus d2 quasi custos: q2 ipsi in omnib9 p̄ceptis dei animū seruant. Et ergo dicit' in euange. qn̄ iudei dixerūt ad iesum: Pater tuus ꝛ amici tui foris sunt q̄rentes te. Et iesus cōuocatis apl'is ait: Quis est pater meus ꝛ fratres mei? Ecce isti sunt amici mei: q2 faciūt voluntatē meam. quā nobis facere cōcedat omnipotēs deus. Amen.

¶ In festo Marie magdalene.

LAus tibi christe: qui es creator ꝛ redemptor idem ꝛ saluator: Celi terre maris angeloꝝ ꝛ hominum.

Quem solum deū cōfitemur ꝛ hominē. Qui peccatores venisti vt saluos faceres. Sine peccato peccati assumens formulam.

Quorū de grege vt chananeā mariā visitasti madgalenā.
Eadē mēsa verbi diuini illā miris hanc refouens poculis.
In domo simonis leprosi conuiuijs accubans typicis.
Murmurat phariseus vbi plorat femina criminis cōscia.
Peccator cōtemnit conpeccantē: peccati nescius penitētem: exaudis: emundas fedam adamas vt pulchrā facias.
Pedes amplectit' dominicos: lachrymis lauat: tergit cri

nibus:lauando tergendo vngento vnxit:osculis circuit.

¶ Autor noster fm ordinē festoꝝ in anno celebrandoꝝ describit aliud can
ticū qd cantaꝛ in festo Marie magdalene deū collaudando. Et licet con
simile positū sit supra inter paschalia:cuius initiū est: Mane prima sab
bati. Vide ibi multa ad hoc festū spectantia. Dicit ergo sic. ¶ Ordo.
(O christe qui es creator celi ⁊ terre:maris:angeloꝝ ⁊ hoīm) hoc est oīm
creaturaꝝ visibiliū ⁊ inuisibiliū(⁊ redēptor)scz hoīm(tu qui idē es ⁊ salua
tor)scz angeloꝝ ⁊ hoīm(tibi sit laus:quē)christū(nos ꝯfitemur solū deū).i.
vnicū dn̄m nostrū. O christe tu(q̄ venisti)scz in hunc mundū(vt saluos fa
ceres).i.vt saluares(peccatores:assumēs formulā).i.similitudinē(peccati:si
ne pctō)scz actuali originali ⁊ veniali. Quare nūc accedit materiā princi
palem amplificando sermonē suū:ostendēs misericordiā christi ꝑ quā sal
uauit magdalenā:simul ⁊ locū ac gesta cōuersationis ⁊ modū eiusdem: di
cens(De quoꝝ).s.peccatoꝝ(grege).i.multitudine(visitasti).s.ꝑ tuā gratiā
mariā(magdalenā)vocando.s.ipsam(sicut visitasti chananeā)mulierem:
(refouens).i.reficiens(illā).s.chananeā(micis).i.particulis panū(⁊ refo
uens).i.reficiens(hanc)scz magdalenā(eadem mensa)scz(verbi diuini)q2 o
christe tu refouisti magdalenā(accubans poculis).i. cōuiuando assidens
(typicis).i.spūalib9(cōuiuijs in domo simonis leprosi) Unde(phariseus).s.
simon(murmurat).i.indignaꝛ ibi(vbi).i.postq̄(femina)magdalena(cōscia
criminis).i.recognoscens pctā sua(plorat).i.flendo dolet. (Peccator).s.si
mon phariseus(cōtemnit cōpeccantē)scz magdalenā:qui tn̄ pharise9 fuit
(nescius).i.nesciuit ⁊ ignorauit).s.mariā magdalenā(penitentē pctī).s.cō
missi. Sed tu christe(exaudis ⁊ emūdas).i.purgas.s.magdalenā(⁊ tu ada
mas).i.valde amas(fedam).i.imundā)scz pctīs(vt facias).s.eam(pulchrā)
.i.ornatā virtutib9. Et maria magdalena(amplectiꝛ).i.attingit(pedes dn̄i
cos).i.dn̄i nr̄i iesu christi:⁊ lauat ipsos lachrymis:⁊ tergit eos crinib9:⁊ vn
xit vngento lauanda).i.pedes qui lauandi erant(⁊ tergenda).i. pedes qui
tergēdi erant(⁊ circuit osculis).i.osculaꝛ eos circūquaq;. ¶ Vocabula.
Creare venit a greco noīe creas:qd est caro.⁊ semꝑ sīcat de nihilo facere.
Nam sepe legimus:pplꝯs illū creauit consulē. Celi terre maris ⁊c. Hic
est color rhetoricus qui vocaꝛ articulus.⁊ est cū multe dictiōes cōtinuanꝛ
sine cōiunctione. Chananei erant gentiles ꝓpe iudeā habitantes: ex q̄b9
mulier christū instantius orauit vt filiā suā sanaret. qd tandē impetrauit
cū diceret: Nam ⁊ catelli edunt de micis ⁊c. Erat em̄ chana galilee villa
quo in loco erat conuiuiū simonis leprosi. Magdalena nomen deriuatum
a castro magdalon. Refouens participiū :a refoueo.i.nutrio dictū. Po
culū ꝓo est diminutiuū a potus. Hic aūt ꝑ lachrymis penitētie capitur.
Mica est paruū frustū cuiuscūq; rei:⁊ ꝓprie panis. Typos grece:figura
latine. Inde typicus.i.figuratiuus. Accumbo verbū dr ab ad ⁊ cumbo:
Unū qn̄ hoc verbū cubo interponit litterā m in suis ꝯpositis:vt discumbo
accumbo:tunc ipsa sunt tertie cōiugatiōis.sed qn̄ hec lr̄a m deponiꝛ: tunc
manent prime. Conscius dr quasi sciens aliquā culpā esse secū. Quidi9
Conscia mens veri falsi mendacia ridet. Cato. Conscius ipse sibi de se
putat oīa dici. Naso. Conscia mens vt cuiq; sua est:ita cōcipit intra Pe

etora: pro facto spemꝫ metũꝫ capit. Pharisei erant doctores ⁊ velut religiosi iudeoꝝ: habitu ⁊ actu diuisi a ceteris iudeis. Dicti a phares grece: qḋ est diuisio latine: qꝛ sunt diuisi bona fide. Fedus a um. i. turpis. Vñ defedare. i. facere fedũ. Amplecti est circũdare vel osculari: verbũ cõmune. Vngentũ nõ est qḋ vulneribꝫ adhibetᷓ: sed ⁊ ꝑciosa cõmixtio aromatum: quo corpus vngitᷓ voluptatis causa. ¶ Notabilia: Scribitᷓ in libro

De saluatõe hominis.

Threñ. ca. ij. Nõ repellit dñs misericordiã in sempiternũ: sed miserebitur ſᷓm multitudinẽ miserationũ suaꝝ. In quibꝫ verbis duo tangunᷓ. Primo tangitᷓ mysteriũ eterne saluationis erga hominẽ deperditũ. Scḋo tangitᷓ opus dilectionis erga eundem hominẽ reprobatũ. Primũ declaratᷓ. Homo em̃ creatus est ad imaginẽ ⁊ similitudinẽ dei: ⁊ q̃uis ꝑ pctm̃ cecidit: tamẽ opere saluatoris erectus est ⁊ ad gratiã restitutus. qꝛ ꝯsiliũ antiquũ de saluatione hoïs nõ poterat cõfundi. Nam dictũ est ꝑ ꝓphetã: Ipse em̃ saluũ faciet populũ a pctis eoꝝ. Propterea remouendo desperationẽ dñs cõsolatᷓ hominẽ ꝑ ꝓphetã dicentẽ: Hierusalem cito veniet salus tua: quare errore cõsumeris? nunq̇d cõsiliarius est tibi? saluabo te ⁊ liberabo te. Deinde declaratᷓ secundũ. qꝛ dñs opus sue creationis intantũ dilexit vt ꝓ eo mortẽ sustineret. Dans ꝑ hoc exemplũ: vt quicũꝫ vult saluus fieri: martyriũ ⁊ tentationes sustineat proximo. qꝛ dñs promptus est ad ignoscendum. Vñ in euãge. Matth. Nõ veni vocare iustos: sed pctõres. Itez: Si auerterit se iniustus ab iniquitate sua ⁊ fecerit iusticiã: iniquitatũ suaꝝ nõ recordabor amplius. Sed illud opus charitatiuũ dilectionis ⁊ mysterium eterne saluatiõis excellentissime impletũ est in Maria magdalena: in cuius honore hec seq̃ntia est cõpilata. Dicit em̃ Paulus: Fidelis sermo ⁊ oĩ acceptiõe dignus: qꝛ iesus venit in hunc mundũ pctõres saluos facere. Et ad Galath. Misit dñs filiũ suũ in siĺitudine carnis pcti: vt de peccato dãnaret pctm̃ in carne. Ad designãdũ ꝙ q̇ ꝓ pctis nasci voluit etiã peccatores in suo genere nõ cõtẽpsit. Ergo dicit August. ꝙ in genealogia saluatoris numeranᷓ q̃ttuor mulieres peccatrices q̃s ꝓbat eccl̃ia. s. thamar: ruth: bersabee ⁊ raab.

Mulieres peccatrices

Notandũ scḋo. Maria magdalena mirabiliter erat peccatrix: ⁊ principaliter in pctõ superbie: qḋ est oĩm pctõꝝ radix et fundamentũ. Et ergo oppositũ eius est humilitas: q̃ inter ceteras virtutes magis exaltata est. Vñ ꝑ superbiã angeli ceciderũt de celo: ⁊ primus hõ de paradiso. Sed ꝑ humilitatẽ btã virgo exaltata est: sic etiã maria magdalena ꝓpter sui humilitatẽ recepta est ad societatẽ ciuiũ supernoꝝ.

De humilitate marie.

Fuit aũt mulier chananea de terra chanaan: q̃ venit ad iesuz: dicẽs: Dñe saluũ me fac. Matth. ij. Rñdit iesus: Nõ est bonũ sumere panẽ filioꝝ ⁊ mittere canibꝫ ad manducandũ. At illa: Vtiqꝫ dñe: nã ⁊ catelli edunt de micis q̃ cadunt de mẽsa dñoꝝ suoꝝ. Et dixit iesus: O mulier magna est fides tua fiat tibi sicut petisti. Sic dñs cibauit eam cũ micis sue mense: sicut postulauit. Sed mariã magdalenã cibauit poculis ⁊ fletibꝫ intimi cordis. Vñ ꝗ maria cõsiderauit q̇d fecit: ⁊ voluit moderare qḋ fecerat: ingressa est super cõuiuantes: nõ iussa venit inter epulantes: lachrymas obtulit ⁊ dolore arsit: qꝛ inter epulantes flere nõ erubescit.

De muliere chanaan.

Fuit aũt Maria magdalena orta a clarissimis parentibꝫ ⁊ ex regali stirpe. Hec maria cũ fratre suo lazaro ⁊ sorore martha magdalon castrũ possidebant ⁊ bethaniã ⁊ magnã partẽ

De Maria magdalena

hierosolyme: Que cũ inter se diuiderent: maria castrũ magdalon obtinuit
Inde vocata est magdalena. Sz lazarus partẽ vrbis: ⁊ martha bethaniã
possidebat. Magdalena aũt delitijs sese corporis sui totam exposuit: ⁊ in
multis voluptatibꝫ vixit. Quare ꝓprio noĩe perdito appellata fuit pecca-
trix: in quoꝝ multitudine diu sordida ꝑmansit. Lazarus aũt militiã exer-
cuit. Martha bethaniã regens: partẽqꝫ sororis ⁊ fratris strẽnue guberna-
uit. Que omnia post dñi natiuitatẽ vendiderũt: ⁊ pecuniã ad pedes apo-
stoꝝ proiecerunt: ita q̃ beata maria magdalena amplius se voluptatibus
sui corporis nõ subdidit. Quãdo eñi placuit diuine gratie magdalenã ad
gratiã reuocare: ipsa sciens christũ discumbere in domo simonis leprosi:
statim ad eũ ꝓperauit. Neqꝫ audens inter iustos cõparere: q̃ peccatrix no
toria: retro secus pedes dñi mansit. vbi pedes eius lachrymis lauit: capil-
lis tersit: vngento precioso perunxit. Et cũ simon leprosus vidisset: intra
se dixit: Hic si propheta esset: nequaq̃ a peccatrice ꝑmitteret se tangere.
Et dñs illum statim redarguit: ⁊ mulieri oĩa peccata dimisit: dicens. Si-
mon habeo tibi aliq̃d dicere. Rñdens simõ ait: Magister dic. Cui iesus:
Duo creditores habebant vni creditori soluere: vnus q̃ngentos denarios
alter q̃nquaginta: illis nõ habẽtibꝫ remisit vtrisqꝫ: quẽ illoꝝ magꝫ dilexit?
Et ait simon: Estimo q̃ istũ cui plus remisit. Dicit iesus: Recte iudicasti
Et cõuersus ad mulierẽ ait: Simon vides hãc mulierẽ? Ego intraui do-
mũ tuã: sz aquã pedibꝫ meis nõ dedisti: hec aũt mulier nõ cessauit lachry-
mis rigare pedes meos. Osculũ mihi nõ dedisti: hec mulier osculatꝛ pedes
meos. Propterea dico tibi: remittuntꝛ ei pctã multa: q̃m dilexit multũ. Sic
qꝫ deinceps btã magdalena cessauit a vitijs: ⁊ secuta fuit iesum christũ cũ
ceteris discipulis vsqꝫ ad ascẽsionẽ dñi. Sicqꝫ ptz modus ⁊ locus ꝯuersi
onis sctẽ marie: q̃ ꝑ magnã penitẽtiã ⁊ ꝯtritionẽ ad gratiã ꝑuenit: relinq̃ns
nobis exẽplũ ita faciẽdi. Dixit aũt in lrã autor: cõuiuijs typicis. i. figurati- Conuiuijs
uis. q̃ hec mẽsa a simone phariseo ꝑparata magis floruit signis ⁊ figuris typicum
⁊ grã spũali iesu christi: q̃ ferculis ⁊ cibarijs corꝑalibꝫ simonis ⁊c.

Hec sunt cõuiuia q̃ tibi placent o patris sapiẽtia. Natus
de virgine qui nõ dedignaris tangi a peccatrice.

A phariseo es inuitatus: marie ferculis saturatus. Mul
tum dimittis multũ amanti: nec crimen postea repetenti.

Demonijs eã septẽ mundans septiformi spũ. Ex mortuis
resurgentẽ das cunctis te videre priorem.

Hanc christe proselitam signas ecclesiã: quã ad filioꝝ mẽ
sam vocas alienigenam.

Quam inter cõuiuia legis ⁊ gratie spernit pharisei fastus:
lepra vexat heretica.

Qualis sit tu scis tangit te quia peccatrix:qꝛ venie opta-
trix. Quidnam haberet egra si non accepisset: si non medi-
cus adesset.

Rex regum diues in omnes:nos salua peccatoꝝ tergens
cuncta crimina:sanctoꝝ spes ⁊ gloria.

¶ Apostrophando suꝑ cõuiuio in domo simonis facto alloquit̃ christum:
ostendẽs quibꝫ ferculis hoc cõuiuiũ fuit cõfirmatũ ⁊ cõsecratũ: ⁊ cõmen-
dando dñm a multitudine gratie sue ait. ¶ Ordo. (O sapiẽtia patris)
.i.christe fili dei(hec sunt cõuiuia que tibi placent)scꝫ vt cõuertant̃ pecca-
tores ⁊ viuant. O christe(qui es natus de virgine).s.maria (nõ dedignarꝭ)
.i.cõtemnis(tangi de peccatrice)scꝫ magdalena. O christe tu(es inuitatꝰ a
phariseo).s. simone:⁊ es(saturatus ferculis marie)magdalene. Tu (dimit-
tis multũ).i.multa pctã(multũ amanti)scꝫ mulieri ⁊ omnibꝫ aliȷ̃s(nec repe-
tenti).i.nõ reiteranti pctã(postea).i. post penitentiã(crimẽ).i.peccatũ: ⁊ tu
(mũdas eam)scꝫ magdalenã(septẽ demoniȷ̃s).i.septẽ generibꝫ pctõꝝ mor-
taliũ(septiformis spũs).i.ꝑ septẽ dona spũssancti. Tu(das).i.prebes .s.ma-
rie magdalene(videre priorẽ).s.cũctis.i.priusq̃ oẽs aliȷ̃(te surgentẽ ex mor-
tuis)nã primo ei apparuit dñs. Quare subdit (O christe tu signas).i. das
intelligere(hanc).i.ꝑ hanc magdalenã(ꝓselitã).i.aduenã(ecclesiã) scꝫ tuã
(quã)scꝫ existentẽ (alienigenã).i.a fide alienã(tu vocas ad mensam).i. ad
gratiã(filioꝝ)scꝫ tuoꝝ spiritualiũ(quã)scꝫ mariã magda.(fastus pharisꝰ)
.i.superbus simon(spreuit inter cõuiuia) scꝫ(legis ⁊ gratie)⁊ phariseꝰ sper-
nit magdalenã quã(heretica lepra).i.intrinseca nequitia(vexat).i.occupa-
tã tenet. Sed(tu)christe(scis qualis sit)scꝫ ea q̃(tangit te)scꝫ(qꝛ peccatrix)
⁊ tñ etiã(qꝛ optatrix venie).i.remissionis pctõꝝ. (Nam).i.qꝛ(quid haberet
egra)scꝫ magdalena ꝭm animã ⁊ spũaliter(si nõ accepisset)scꝫ medicinam
a christo(si medicus)scꝫ christus(adesset).i.affuisset. O christe(rex regũ).i.
excellens oẽs reges(diues).i.abundans ⁊ largus(in omes) scꝫ hoies:⁊ exi-
stens(spes ⁊ gloria sanctoꝝ)scꝫ oim tu (salua nos).s.gratia tua(tergens).i.
abluens ⁊ delens(cũcta crimina pctõꝝ).i.hoim peccantiũ. ¶ Vocabula.
Cõuiuiũ dicit̃ a verbo cõuiuo: qd̓ ꝭcat laute viuere cũ aliq̃. Dedignor
ꝭcat denego.a de qd̓ est deorsum:⁊ dignor.i.ago vel volo. Ferculũ ẽ vas
in quo cibus fertur ad mensam:⁊ ponit̃ ꝓ ipsis cibis. Etiã est currus aut
lectica qua ferunt̃ hoies. Proselitus dꝛ aduena vel peregrinus vel alie-
nigena:quasi saliens procul seu veniens de alienis partibꝫ. Dicit ḡ ꝙ per
hanc mariã ꝭcat̃ ecclesia de gentibꝫ ad fidẽ cõuersa. Fastus substãtiuũ est
fastidiũ vel superbia. Vñ liber fastoꝝ Ouidiȷ̃.i. de pompis sacrificiorum
Et fastidiũ etiã capit̃ ꝓ superbia celsitudine ⁊ abominatione. Diues in
Cõuiuium omnes.i.benignus erga oẽs. Tergere purgare est secunde vel tertie con-
pharisei. iugationis. ¶ Notabilia. Notandũ primo. Conuiuiũ pharisei maxime
placuit dño inq̃tũ luctus ⁊ cordis contritio que erat in illo. Quare dicit
Eccs. Melius est ire ad domũ luctus q̃ ad domũ conuiuiȷ̃. Erat eñ in

hoc conuiuio luctus: qñ magdalena suis lachrymis lauit pedes dñi. Uñ
nõ solũ placuit ei luctus: sed ⁊ interior mẽtis cõtritio ⁊ penitẽtia quã egit
de pctis. qm̃ gaudiũ est angelis sup̱ vno pctõre penitẽtiã agente. Uñ ma
ria magdalena reliquit nobis quadruplex exemplũ quo possumus veniaꝫ
pctõꝝ ꝓmereri. Primo verã cõtritionẽ: q̃ designatᷣ in fletu. Scdo elemosy
narũ largitionẽ: q̃ designatᷣ in vngento. Tertio syncerã dilectionẽ: q̃ desi-
gnatᷣ in pedũ osculo. Quarto deuotã orationẽ: q̃ designatᷣ in tersiõe criniũ.
Et illa q̃ttuor dicuntᷣ refrigeria aïe: a quibꝫ accipit refrigerium ab estu
pctõꝝ. Fuit em̃ maria magadlena ante ꝯuersionẽ maxime indurata ⁊ for
titer trita septẽ pctis mortalibꝫ: sed postea liquefacta dulcedine ⁊ grã spi-
ritussancti. Sunt em̃ q̃ttuor q̃ maxime liquefaciũt. Primo ignis q̇ liquefa
cit metalla. Scdo aqua: q̃ liquefacit rigida ⁊ arida. Tertio auster vẽtus:
q̇ liquefacit glaciẽ. Quarto vngentũ: qd̃ liquefacit rem asperã. Sic ma-
ria magdalena fuit dura ad cõtritionẽ: arida ad deuotionem: cõgelata ad
dilectionẽ: aspera p̱ famã. Cõtra primũ habuit ignẽ diuini amoris: q̇ ipaꝫ
liq̃fecit ad cõtritionẽ. Cõtra secundũ habuit aquã cõpunctionis: q̃ ipsam
liquefecit ad dilectionẽ. Cõtra tertiũ habuit austrũ spũssancti: q̇ eã lique
fecit ad amorẽ. Contra quartũ habuit vngentũ odoriferũ virtuose op̱atio
nis: qd̃ ipsam liquefecit ad bonã famã. Sed de primo. s. de vera cõtritiõe
dicitᷣ in actibꝫ apłoꝝ: Ad dandam penitentiã in remissionẽ pctõꝝ. Beatus
Grego. O mira virtus pedũ christi: ad q̊s peccatrix ꝓstrata tantis lachry
mis abũdauit. De scdo dr̃ in Ps. Remitte mihi vt refrigerẽ priusq̃ꝫ abeã
Refrigeriũ aũt aïe sunt elemosyne: quibꝫ aïe accipiũt refrigeriũ ab estu
pctõꝝ. Nam sicut aqua extinguit ignẽ: sic elemosyna pctm̃. Uñ Esa. Frã
ge esurienti panẽ tuũ: egenũ ⁊ vagum induc in domũ tuã. De tertio dicitᷣ
in euãge. Remittuntᷣ ei pctã multa. Et hoc designatᷣ in osculo quo pedes
dñi osculata est: qr osculũ est signũ amoris ⁊ pacis. Osculabatᷣ ergo chri-
stũ suauiter: qr eũ dilexit dulciter. Uñ Greg. Osculamini charissimi chri
stũ vt magdalena: nõ vt iudas: q̇ ore se amicũ ostendit: sed corde inimicus
fuit. De quarto dicitᷣ in euange. Petite: ⁊ dabitᷣ vobis. Et in actibꝫ apłoꝝ
Petrus dixit ad simonẽ: Roga deum vt remittet tibi. Multũ em̃ valet de
precatio iusti assidua: vt dicit Jacobꝫ in sua canonica. Notandũ scdo:
qr in lr̃a dr̃: patris sapiẽtia. p̱ qd̃ circũloquitᷣ filius in diuinis. qr patri attri
buitᷣ maiestas: filio ꝓ sapiẽtia: spũiscto bonitas. Hac de causa: vt nõ esti
metᷣ ꝙ ita sit in p̱sonis trinitatis sicut est in p̱sonis creatis. Nã in patribus
creatis nostris decrescit potẽtia: in filijs deficit scientia. Modo pater eq̃
potẽs cũ filio: ⁊ filius eque sapiẽs cũ patre. Sed spirituiscto attribuitᷣ bo
nitas ꝓpter horribilitatẽ nois. qr hoc nomen spũs importat res horribiles:
modo in spũscto nulla est horribilitas: sed om̃is bonitas. Uñ magna erat
humilitas qñ christꝰ nasci voluit de pura virgine: maior qñ a muliere pec-
catrice tangi nõ dedignatus est. In q̃ oñdit nobis duplex opus. s. salutis
⁊ virtutis. Opus salutis: qr tactus est a peccatrice: q̃ est nobis exemplum
penitẽtie. Opus virtutis: qr natus est ex virgine: q̃ est speculũ innocentie ⁊
oĩm virtutũ. Maria em̃ magdalena ante ipsius ꝯfessionẽ offendebat chri
stũ in q̃ttuor. s. oculis ipsos ad vanitatẽ dirigendo: ideo satisfecit lachry-
mas effundendo. Scdo capillis ipsos vane cõponẽdo: ideo satisfecit ca-

Exẽplũ quadruplex veniam ꝓmerẽdi.

De refrigerijs anime.

Quattuor liquebilia.

De osculo marie ⁊ iude

De attributꝭ trinitatis.

Opus christi duplex.

Quatt uor rebus magda. satisfecit.

pillis pedes christi rigando ⁊ tergendo. Tertio odoribꝫ: ideo satiffecit vngendo pedes odoriferis vngentis. Quarto in verbis vana loq̄ndo: ⁊ ergo satiffecit orando. Vñ dicit᷑ in lr̄a: Marie ferculis saturatus. Erāt em̄ alia fercula q̄ꝫ cōuiuia: vt scribit᷑ in euāge. Cibus meus est vt faciā voluntatē patris mei qui misit me. Et alibi. Ego habeo cibū manducare quem vos nescitis. Cibus em̄ christi est pctōres cōuertere: iustos cōfirmare ⁊ decimā dragmā deperditā reparare.

Triplex priuilegiū magdalene.

Notandū tertio ꝙ beata maria magdalena cōmēdat᷑ triplici priuilegio. Primo qꝛ dimissa sunt sibi peccata multa. Cōfirmata em̄ est ne amplius ad pctā redire posset. qꝛ si habuisset ꝓpositū amplius peccandi: nō fuisset vere penitens. Nam dicit Grego. Non est vere penitens qui post cōfessionē ad peccata redire ꝓponit. Vñ Augustinus: Qui penitet cū ꝓposito amplius peccandi: nō est vere penitens: sed derisor. Secundū priuilegiū est: ꝙ purgauit ipsam a septē demoniis. Mane surgens iesus ⁊ apparuit marie magnalene: de qua eiecit septem demonia. i. septē mortalia pctā ⁊ capitalia vitia: que oīa in se habuit. Sed de luxuria dubitat᷑: qꝛ nusq̄ꝫ legit᷑ eam luxuriā comisisse.

Luxuria triplex.

Vñ sciendū ſm Boetiū in de disciplina schola. ꝙ triplex est luxuria. Prima in coitu: secūda in gulositate: tertia ē in ornatu vestiū. Et licet primā nō habuit: tamē secundā ⁊ tertiā excellentissime in se habuit. Sed qm̄ cōtra hec septē vitia sunt septē dona spūssancti: ipse mundauit eam ab omni vitio ⁊ pctō. Tertio dedit ei priuilegiū vt esset prima que videret eum resurgentē.

De dñi apparitiōe post eiꝰ resurrectionē

Dicunt tamē quidam doctores ꝙ christus primo ⁊ principaliter apparuit virgini marie. Hac ratione: qꝛ dignū erat vt eam primo cōsolaret᷑ q̄ pro morte eius maiorē dolorē pateret᷑. Sed alij dicunt ꝙ nō: sed ꝙ primo magdalene apparuerit. qꝛ beata maria firmiter in fide permansit: ⁊ nunq̄ꝫ de filij resurrectiōe dubitauit: sed oēs alij quasi apl̄i dubitauerunt: ⁊ ergo necesse fuerat vt prius dubitantibꝫ fidē cōfirmaret ⁊ se viuū ostēderet. Sed qꝛ mariā magdalenā breuiter ante passionē vocauit: vt eam firmiter in fide cōseruaret: primo voluit ei apparere. Etiā qꝛ magdalena principaliter opus dilectionis post mortē christi voluit exhibere: scꝫ corpus eius vngere. qd̄ nullus discipuloꝝ fecerat: ergo primo meruit christū post resurrectionem videre.

Duplex conuiuium.

Fuit aūt duplex cōuiuiū in domo simonis leprosi. Primū corporale: qꝛ christus fuit inuitatus a simone: qd̄ sibi nō ita placuit vt secundū spūale. s. penitentie magdalene: q̄ christū ad suū cor ꝑ penitētiā inuitauit. De quo cōuiuio dicit᷑ in lib. Sapiētie: Delitie mee sunt esse cū filijs hoim. Cōcordat Ps̄. Hec requies mea in seculū seculi.

Mysticus intellectꝰ historie magdalene.

Vñ ꝑ simonē leprosum intelligere possumus populū iudaicū: qui semꝑ inuidebat hominibꝫ se conuertentibꝫ ad fidem. Sed ꝑ magdalenā pctōres redeuntibꝫ ad penitētiā. Vel possumꝰ intelligere ecclesiā: q̄ orta est ex gentibꝫ: qui gentiles sunt aliene ⁊ aduene a regno celoꝝ. Nam ꝙ ipsa stetit retro secus pedes dñi: non est aliud q̄ꝫ ꝙ sequi debemus christi vestigia in opere virtutum. Sed ꝙ lauit pedes dñi: nō est aliud q̄ꝫ ꝙ nos omnibꝫ miseris iniuriā patientibus cōpati debemus. Sed ꝙ capillis tersit: intelligit᷑ eis effectualiter subueniēdo in quibꝫ possumus: Et ꝙ osculata erat pedes eius: dat intelligere ꝙ illos quibꝫ cōpatimur ⁊ subuenimus nō eo minus diligere debemus q̄ꝫ si nos nullatenꝰ diligerent. Nā bene habentibꝫ nō est opus medico: sed male patientibꝫ. qꝛ qui

mundus est nō indiget vt lauet. Et ꝗ beata maria magdalena omnibꝫ mē
bris quibꝫ peccauit penitentiā egit ꝑ suis pctis. Notandū q̄rto. Postq̄ꝫ Historia ma
maria magdalena in diuersis locis deū ꝑ̄dicasset ꝛ fidē christianā: atq̄ꝫ si rie magdale-
gna in virtute dei fecisset: mortuos suscitando: leprosos mūdando: ipsa in ne.
time cōtēplationis auida mente ꝛ corpore asperrimū eremū petijt. Et in
loco angelicis manibꝫ sibi ꝑ̄parato ꝑ. xxx. annos hominibꝫ incognita ꝑmā
sit: vbi nec aquaꝝ fluenta nec arboꝝ ꝛ herbaꝝ erant solatia. vt ex hoc ma-
nifestaret ꝙ redēptor noster ipsam nō terrenis: sed celestibꝫ epulis dispo-
suit satiare. Singulis em̄ diebꝫ septē horis canonicis ab angelis in ethera
eleuabat: vbi celestiū agminū gloriosa cātica corporalibꝫ auribꝫ audiebat
Inde omnibꝫ diebꝫ suauissimis dapibꝫ est satiata. Indeq̄ꝫ ꝑ eosdē angelos
ad locū ꝓpriū reportata dū corporalibꝫ alimētis indigebat. Sacerdos aūt Sozimus
quidā religiosus noīe Sozimus desiderans vitā solitariā. xij. stadijs loco
eodē vicino sibi cellā collocauit. Vn̄ die quadā ꝑ̄dicti sacerdotis oculos
dn̄s aperuit interiores. s. mētis: vt corꝑalibꝫ ꝛ exterioribꝫ euidēter videret
qualiter angeli supra ꝑ̄dictū locū i quo maria magdalena morabat celitꝰ
descēdebant: ꝛ eā in ethera subleuabāt: ꝛ post hore spatiū eundē locū diui
nis lapidibꝫ reuocabant. Volēs igit sacerdos huiꝰ admirabilis visiōis ve
ritatē agnoscere: creatori suo se ꝑ̄cibꝫ cōmēdans deuote ad locū ꝓperabat.
Ubi cū ad vnius lapidis iactū ꝓpinquaret: inuasit eū timor: ꝛ crura ipsiꝰ
inceperūt tepescere: ita ꝙ maxime ꝑterritus erat. Ipse aūt intellexit h̄ esse
factū diuinitus: ꝛ sacramentū esse celeste. Inuocato igit deo ꝛ diuino auxi
lio clamauit ad eā: Adiuro te ꝑ deū: vt si sis rōnalis creatura q̄ in spelūca
habitas mihi rn̄deas. Cui magda. dixit: Quia sic adiurasti me: accede ꝓ-
pius ꝛ scies veritatē. Cūq̄ꝫ ad eā venisset ait: Meministi ne ex euangelio
de maria peccatrice q̄ ad pedes dn̄i pctōꝝ suoꝝ veniā ꝓmeruit? Cui sacer
dos rn̄dit: Memini: ꝛ. xxx. sunt anni reuoluti. Dixit maria: Ego suꝫ illa: ꝛ
ꝑ tot annos oībꝫ hoībꝫ incognita hūc locū incolui. sꝫ mō mihi a dn̄o reuela
tū est q2 sum moritura. Dic ꝗ maximino epō vt ꝑxima die resurrectionis
dn̄ice oratoriū solus ingrediat: ibi me inueniet. Sacerdos aūt epm̄ adijt:
eiq̄ꝫ oīa ꝑ ordinē enarrauit. Sctūs ꝗ maximinꝰ ꝯstituto die oratoriū suuꝫ
ingressus vidit b. magdalenā in choro orantē cū multitudine angeloꝝ: vn̄
accedere eā nō audebat. Ipa ad eū ꝯuersa dixit: Accede xp̄iꝰ pater: ne fu
gias filiā tuā. Cōuocato igit vniuerso clero cū sacerdote sozimo: corpus ꝛ
sanguinē iesu chr̄i btē marie magda. dedit: q̄ illud cū lachrymis gaudēter
accipiēs seipsaꝫ an̄ altare ꝓsternēdo: vbi sctissima eiꝰ aīa migrauit ad dn̄m
Cuiꝰ corpꝰ b. maximinꝰ diuersis ꝯditū aromatibꝫ honorifice sepeliuit. Et
post mortē suā iuxta ipsaꝫ se ꝑ̄cepit sepeliri. Fert aūt maximinū illū fuisse Maximinꝰ
lazarū fratrē magda. q̄ i andelo oppido alsatie ab argētina ad q̄rtū lapidē eps.
requiescere fert. Postq̄ꝫ em̄ a hierosolymis applicuissent ad marsiliā ꝓpe lu
gdunū vrbē: vbi miracul' claruerūt: diuisi diuina gr̄a ad hec loca ꝑuenerūt.

¶ De sctō Jacobo apl'o.

Gaudeat hispania totaq̄ꝫ germania iubilet in dn̄o.
De triūpho nobili iacobi apl'i cōpostelle cōdito.

Zebedei filiū christi consanguineū narrat nunc historia.
Hic vt solis radius fulget in primatib9 visa christi gloria.
A iosia capitur:ad herodē trahitur:funem collo baiulans. Ui-
det paralyticū:cui fert auxiliū:ad tormentū ambulans.
Iosias cōpungitur:pedibus adiungitur iacobi pro lauacro.
Qui post pacis osculū transmigrat ad dn̄m:secum cadens
gladio.
O felix apostole magne martyr iacobe:te colentes adiuua
Peregrinos vndiq̈ tuos clemēs ꝓtege:ducēs ad celestia.

¶ Hoc canticū in laudē diui. apli iacobi canitur in eius celebritate:tangens historiā eius totam. Cuius erit hec expositio. ¶ Ordo. (Hispania) illa ꝓuincia vltra regnū francie(gaudeat).i.letetur mente(⁊ tota germania).i.regio illa alemanoꝝ(iubilet).i.exultet(in dn̄o)scz iesu christo (de nobili triū-pho).i.victoria ⁊ palma martyrij ⁊ passionis(iacobi apli)scz hodie mortui (conditi).i.sepulti(cōpostelle).i.in tali loco.qr (historia)de eo scripta (nar-rat).i.dicit(hunc)scz iacobū aplm esse(filiū zebedei)illius viri:⁊(cōsangui neū).i.sanguine iunctū(christi)scz dei filij.(Hic)iacob9(fulget).i.resplēdet (vt radius solis in primatib9).i.superiorib9(visa gloria christi).i. postq̈ vi-derunt miracula ꝑ eū facta ad honorē christi.(Capitur a iosia).i. in captiui tatē ducitur a p̄tore iosia(⁊ trahitur)scz ligatus(ad herodē)scz iudicē hieroso-lymoꝝ(baiulans).i.portans(funē in collo)scz quo erat vinculatus (⁊ videt paralyticū)scz infirmū in lecto decumbentē(cui)infirmo(fert auxiliū).i.ad iutoriū(ambulans)scz letanter(ad tormentū).i.ad martyriū suū ꝓ dn̄o suf ferendū.(Iosias cōpungitur).i.penitētia ducitur ꝑ captiuā violentiā in aplm ꝑpetratā:quare(adiungitur pedib9 Jacobi)scz se humiliter ꝓsternēdo(ꝓ la-uacro).i.remissione ⁊ ablutione culpe.(Qui)iosias(post osculū pacis)scz a btō aplo susceptū(transmigrat ad dn̄m).i.martyrizatur eo mō q̊ christi apls (secū cadens gladio)nā ambo decollati sunt. Quare(o felix aple ⁊ o ma-gne martyr iacobe:adiuua te colentes).i. honorantes (⁊ ꝓtege).i. defende (vndiq̈).i.in omni loco(clemēs).i.clemēter vel benigne (tuos peregrinos) scz te visitantes ex voto(ducēs)scz eos(ad celestia)scz regna poloꝝ.

¶ Uocabula. Jubilare est p̄ leticia vociferari. Hispania regio est euro pe latissima inter africā ⁊ galliā. Cōpostella aūt pars est galicie:vbi se-pultus fuit sanctus iacob9 apls. Primates sunt primi hoīes:vel supremi ⁊ superiores. Funis est restis. Inde funiculus.i.paruus funis. vt dicitur in Ps̄. Funiculus hereditatis mee. Paralysis interp̄tatur dissolutio: ⁊ est lan guor neruoꝝ. Inde paralyticus:qui patitur paralysim. Migrare est dis-cedere vel mutare domicilium. Et habet i breue naturaliter:ergo transmi gro emigro ⁊c̄.corripiunt mediam. Cadere quoq̈ ſcat mori. Vergil. Ca-det ⁊ ripheus iustissimus vnus ⁊c̄.

¶ In festo sancti Laurentij martyris.

Laurenti dauid magni martyr milesqꝫ fortis.
Tu imperatorum tribunal: Tu manus tortoruꝫ cruentas
Spreuisti: secutus desiderabilem atqꝫ manu fortē. Qui solus potuit regna superare tyranni crudelis.
Cuiusqꝫ sanctus sanguinis prodigos fecit amor milites eius. Dummodo illum liceat cernere dispendio vite presentis.
Cesaris tu fasces ꝯtemnis: ⁊ iudicis minas derides. Carnifex vngulas ⁊ vstor craticulam vane consumunt.
Dolet impius vrbis prefectus victus a pisce assato christi cibo. Gaudet dn̄i conuiua fauo conresurgenti cum ipso satiatus.
O laurenti militū dauid inuictissime regis eterni: Apud illum seruulis ipsius deprecare veniam semper:
Martyr milesqꝫ fortis.

¶ Ob honorē ⁊ reuerentiā beati Laurentij hec sequētia edita est. In qua btūs martyr cōmēdaꝛ rōne suaꝝ virtutū: ⁊ rōne cōstantie in sua passiōe. dicens. ¶ Ordo. (O laurēti) existēs (martyr ⁊ fortis miles magni dauid) id est christi (tu spreuisti tribunal) .i. sedē iudicialē (impatoris) decij: ⁊ spreuisti (cruentas manus) .i. crudeles ⁊ sanguine plenas (tortoꝝ) .i. carnificuꝫ eoꝝ q̇ penas inferūt (secutus desiderabilē) scꝫ christū: cuius faciem etiā angeli videre desiderant (⁊ manu fortē) .i. oīpotentē. (Qui) christus (potuit solus supare regna) .i. potestatē (crudelis tyranni) .i. diaboli vel decij impatoris (cuius) scꝫ manu fortis christi (sanctus amor facit eius milites ꝓdigos sanguinis) .i. ꝓdigaliter effundētes sanguinē (dūmō) .i. tn̄ vt (liceat) ipos .s. sctōs (cernere ipm) scꝫ christū verū dauid (dispendio) .i. ꝑ tedio ⁊ fastidio (ꝑsentis vite) scꝫ erumnaꝝ ⁊ miseriaꝝ plenissime. Vn̄ nunc cōstantiā eius ondit quā in passione habuit: dicēs (O laurenti tu cōtemnis) .i. spernis (fasces) .i. honores (cesaris: ⁊ derides minas iudicis. Carnifex) .i. dilaniator (⁊ vstor) .i. cremator (cōsumūt vane) .i. inutiliter (vngulas ⁊ craticulā) .i. instrumenta quibꝫ laniantꝛ carnes ⁊ assantꝛ. Et hoc referendo singula singulis: ita ꝙ carnifex vane cōsumit vngulas: ⁊ vstor vane craticulā. Nā (impius ꝑfectus vrbis) romane (dolet victus) .i. supatꝰ (ab assato pisce) scꝫ sctō lau-

rentio existēte(cibo christi)q₂(cōuiua dñi)scȝ btūs laurentius(gaudet satu
ratus fauo).i.melle(cōresurgenti).i.simul surgēti cū christo. Ideoqꝫ(o lau
renti marty₂ ⁊ fortis miles:inuictissime militū).i. inter oēs milites (dauid
eterni regis:tu depcare apud ipm)scȝ regem(semp veniā).i.indulgentiā ⁊
gratiā(seruulis).i.famulis(ipsius)scȝ regis eterni. ¶ Uocabula.
Dauid interptaṫ manu fortis vel desiderabilis:⁊ poniṫ ꝓ christo. Deside
rabilis aūt est qui pōt vel debet desiderari. Miles d₂ quicūqꝫ militat.i.ꝗ
mereṫ stipendiū. Quare d₂: Cuius amor facit sanctos milites eius prodi-
gos sanguinis:hoc est vt libēter fundant sanguinē ꝓ ipo. Tribunal ṡcat
sedē iudicis:nomen neutrū. Prodigus aūt idē est qd largus. Sic em̄ b.
laurentius dictus est:q₂ largissime expendit corpus suū ꝓ amore dei. Ce
sar nomen est dignitatis:a ceson greco dictū:qd est elephas latine: q₂ ce-
sar debet esse potēs inter ceteros hoīes:sicut elephas inter aīalia. Uel q₂
cesus est de vtero matris. Plura de hoc noīe vide in ꝓncipio cōmētarioꝝ
Beroaldi in Suetoniū Tranquillū. Fax facis femininū ṡcat lumen ar-
dens:⁊ differt a teda.vñ:Semꝑ sacra faces:tedā cōnubia poscūt. Mi-
ne arū.est nomen plurale tm̄ ⁊ dicunṫ opprobria. Inde verbū deponēs mi
nor ṡcat minas imponere. Dispendiū est damnū vel amissio. Carnifex
est qui vulgo spiculator d₂. Ungula est cornu qd equi ⁊ boues ⁊ cetera
aīalia habēt ad pedes. Hic poniṫ ꝓ instrumento torquendi:ferro.s. incur
uato ꝗ trahiṫ ignis. Cōuiua femininū d₂ aliqs ꝗ est in cōuiuio. Fau⁹ est
mel nō expressum:sed adhuc in cauernis. Inuictus quasi nō victus.i.for-
tis ⁊ potens ꝗ vix vinci pōt. Seruulus diminutiuū a noīe seruus. Depꝛ
cari ꝓprie est precib₃ auertere:vt depcor mortem.i.ne moriaris. Ouidius.
Mortē nō depcor inquit. ¶ Notabilia. Notandū primo. Beatus Ia-
Sermo de b. cobus apl's scribit in sua canonica ca.ij.ita: Beatus vir qui suffert tentati
Laurentio. onem:qui cū ꝓbatus fuerit accipiat coronā vite. In quibus verbis ad cō
mendationē beati laurentij duo tanguṅ. Primū:sanctoꝝ in tribulatione
huius vite cōfortatio. Secundū:tentationis gloriosa remuneratio. De ꝓ-
mo dicit apl's: Sciētes qm̄ tentatio patientiā operaṫ:patientia ꝟo fructū
De tētatōib₃ bonū. Deus aūt neminē tentat:sed vnusquisqꝫ tentaṫ a sua concupiscētia.
vt etiā dicit beatus Augustinus: Quotidianis discimus experimētis eos
grauius tentari a cōcupiscentia carnis. Uñ Gregorius. Illos diabolus
pulsare negligit quos iure quieto possidere sentit. Sicut aliquis dū fue-
rit captus in carcere:habet vnū custodē vel duos.si ꝟo euaserit: oēs eum
sequuṅ. Sic etiā est de captis ⁊ euadentib₃ a diabolo. De secūdo diciṫ in
Apoca. Qui vicerit faciā illū columnā in templo:⁊ dabo ei coronā: ⁊ scri
bam suꝑ illum nomen nouū. Ex alio: Qui vicerit dabo ei sedem mecū in
throno meo. Qui ergo tribulationib₃ huius seculi in virtute fortitudinis
pseuerauerit:hic erit columna in tēplo:⁊ sanctificat corpus ecclesie: ⁊ acci
piet coronam vite:habebitqꝫ nomen nouū:qd os dñi nominauit ⁊ est bene
dictum in eternū. Sed quia beatus marty₂ laurentius viriliter agens su-
stinuit tentationes:ergo de sua victoria hoc canticū est compilatū. Item
scribiṫ Joannis.xij. Nisi granum frumenti cadens in terrā mortuū fuerit:
Christ⁹ gra- ipsum solum manet. Dicit glo.ꝙ christus ꝑ granū intelligiṫ:qui fuit mor-
no cōparaṫ. tuus in passione:⁊ fructum attulit in resurrectione. Uñ Augustinus dicit

Dn̄s iesus christus erat granum mortificandū ꝛ multiplicandū in infide
litate iudeoꝝ ꝛ in fide christianoꝝ. Quare duplici grano comparatꝰ.s.fru
menti ꝛ botri. Primū granū pficientes confortat migrandi via mandatoꝝ
dei: que restat eis ad celum. Vn̄ Dauid: Cor hominis confirmat. Chri-
stus em̄ bene comparatꝰ grano frumenti. qꝛ frumentū messum ligatꝰ: tritu-
ratur: molitur: coquitur ꝛ comeditꝰ. Sic christus ligatus est. Vn̄ Augusti-
nus. Ligatus est qui soluit compeditos. Item: Ligatus es vt solueres ꝛc.
sicut canitꝰ in hymno. Secūdo flagellis tribulatus est. Vn̄ Joannes i suo
euangelio ait: Tunc apprehendit iesum pilatus: ꝛ flagellauit eum. Item
mola crucis attritus est. Vn̄ Esaias. Attritus est propter scelera nostra.
Item in clibanū inferni missus est. Vn̄ in Leuitico scribitꝰ: Panis in cli-
bano offerri debet absqꝫ fermento ꝛ conspersus oleo. Ubi panis christum
clibanus infernū significat: fermentum culpam: oleum gratiā. Itez come
ditur sacramentaliter. Vn̄ in euangelio: Accipite ꝛ comedite: hoc est em̄
corpus meū. Nam panis iesus nobis in pascha tam calidum seipsum mi
nistrauit tanqꝫ veniens a clibano. Vn̄ Bernardus. Sicut butirū in pa-
ne calido: ita cor nostrū liquefieri debet in hoc sacramento. Quod consi-
derans beatus martyr noster laurentius: pro isto pane calido se in craticu
la calida obtulit dn̄o deo. De secundo dicit Esaias: Si inueniatꝰ granū — De grano botri.
in botro dicetꝰ: Ne dissipes illud: quoniā benedictio est. Hoc granum fuit
christus in collegio apostoloꝝ: qui solus inueniebatꝰ: quoniā omnes disci-
puli relicto deo fugierunt de tali grano. Quare dicitꝰ: O christiane ne dis-
sipes illud in corde tuo per preuaricationē: quia benedictio est in hoc gra
no omnis. Vn̄ Paulus ad Ephe. Qui benedixit nos benedictione spiri-
tuali. De tali etiā grano dicitꝰ alibi: Epulare: quia omnē mentem conuer-
tit in securitatē. Quod patet in beato laurentio: qui hoc grano intantum
erat inebriatus ꝙ ignem non timuit. Vn̄ Bernardus. Quicūqꝫ gustu cha
ritatis semel perfecte inebriatus fuerit: ad omnem laborem ꝛ dolorem non
arescit: dolorē non sentit: laborat ꝛ non lacescit: diripit ꝛ non aduertit. Et
quia beatus laurentius his virtutibus claruit: ideo ad ipsius gloriam hec
sequentia est composita: que per vniuersum mundum de eo canitur.
Notandum scd̄o. Laurētius dicitꝰ a lauro arbore: de cuius folijs antiqui-
tus victores coronabantur. Et per hoc eius victoria designatur. Habuit — De q̄ntupli-
enim quintuplicem victoriam. Primo contra insaniam hostiū ipsum per- — ci victoria be
sequentiū. Vn̄ de ipso dicit Maximinus: Flammaꝝ superatis ministris — ati laurentij.
omne humane insanie restrinxit incendiū. Scd̄o habuit victoriam contra
ignem materialē quo exustus erat. Vn̄ iterū de eo dicitꝰ: Corporali labo-
rabat incendio: sed diuinus amor omnem extinguebat ardorem. Tertio
habuit victoriam contra carnē suam: concupiscentias refrenādo. Quare
de ipso dicitꝰ: Ecce beatus laurentius transiuit: qui exustus nō abhorruit:
sed illuminatus effulsit. Arsit etiaz ne arderetur: ꝛ ne vreretur exustus est.
Quarto beatus laurētius habuit victoriam cōtra mundū: mundi diuitias
cōtemnendo. Legitꝰ em̄ de ipso: ꝙ thesauros ecclesie inter pauperes distri
buit. Quinto habuit ille sanctus martyr ꝛ miles christi laurētius victoriā
ꝯ ignē gehēne. vn̄ de ipso dr: Nunqꝫ credere potuit momētanij hostiā cuiꝰ
fides in eternū gehēne cōstringebat ardorē. Merito ergo laurētiꝰ dr a lauro.

Christus dauid dicit.

Item autor appellat christū Dauid. Dauid em̄ rex fuit: ꝗ interp̄tat manu fortis ⁊ desiderabilis in aspectu. Et sumit hic ꝑ christo: q₂ christus est fortis ⁊ potēs in p̄lio. qm̄ sicut Dauid goliā superauit: christus potentiā diaboli cōculcauit. Vn̄ est desiderabilis in aspectu. Ipse em̄ est in quē angeli prospicere desiderant. Et martyres ita in eius amore fuerunt accensi: ꝙ sanguinē leti ꝑ eius amore fuderūt: sperantes firmiter post vitā tēporalē cōsequi vitā eternā. Vn̄ legit in actib⁹ apl̄oꝝ: Ibant apl̄i gaudentes ⁊c̄.

Historia martyrij bti laurētij.

Sixt⁹ papa.

Notandū tertio. Legit in passionali sctōꝝ: qn̄ btūs Sixtus papa duceret ad martyriū: btūs laurentius fuit ei⁹ diaconus: qui dixit ad pōtificē: Pater sancte noli derelinquere filiū tuū: imo quo ꝓgrederis sine filio pater: quo sacerdos sancte sine ministro ꝓperas? Cui btūs sixtus dixit: Non ego te desero fili: neq₃ derelinquo: sed maiora tibi debent ꝑ fide christi certamina: q₂ post triduū me sequeris leuita. His verbis btūs sixtus cōfortauit laurentiū vt nulla tormēta formidaret. Vn̄ cū btūs sixtus postea fuit martyrisatus: sanctus laurētius custodiuit thesaurū eccl̄ie. Quē cesar voluit habere: ⁊ litigando ac sup̄biendo cōsumere. Fecit g̊ vocari beatū laurentiū: ⁊ p̄sentauit eū valeriano p̄fecto vt ab eo extorq̄ret thesaurū eccl̄ie: Qui cū de illo interrogasset: btūs laurētius nolens ꝑdere sibi thesaurum: petijt inducias vt posset rn̄dere p̄fecto. Ac medio tp̄e cōgregauit multos pauperes: quib⁹ thesaurū eccl̄ie donauit: ꝑpendēs dictum psalmographi: Dispersit dedit pauperib⁹ ⁊c̄. Tempore ṽo induciaꝝ lapso btūs laurēti⁹ stans ante p̄fectū fecit cōuocare oēs paup̄es: dicēs: Hi sunt quoꝝ manus thesaurū eccl̄ie in celestes thesauros deportauerūt. q. d. O p̄fecte tua inq̄sitio est vana ⁊ inutilis: q₂ paup̄es thesaurū eccl̄ie iā deportauerūt. Quo audito p̄fectus iussit os beati laurētij plūbatis cedi. Qui dū cederet ridebat ⁊ dixit: O impie ⁊ crudelis tyranne: pene tue dant refrigeriū aīe mee. Ubi quidā homo nobilis noīe roman⁹: vidēs btm̄ laurētiū ꝑspicuū tanq̄ solē intuebat circa eū angelū dei cōfortantē eū: ꝗ statim fuit conuersus ad fidē. Et dixit ad beatū laurētiū: Video prope te iuuenē pulcherrimū: festina me baptizare. Vn̄ postq̄ btūs Laurētius nec timuit verba nec curauit verbera: p̄fectus dixit ad eū: Tota nox in te expandet i suppliciū. Cui rn̄dens martyr ait: Mea nox obscurū nō habet: sed oīa in luce clarescunt. Cū hec dixisset: p̄fectus ait ministris: Afferte mihi lectū ferreū: in q̊ laurētius requiescat. Quo apportato expoliauerūt btm̄ martyrē vestib⁹: ⁊ ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ cōstrinxerūt eū supra craticulā: ⁊ reliqui ministri supposuerūt prunas ardentes. Cū sic btūs martyr puniret: ridendo dixit ad prefectū: O miser ⁊ impie q̄d me cedis? Isti carbones p̄stant mihi refrigeriū: q₂ videt mihi ꝙ sup rosas dulcissimas requiesco: tibi ṽo p̄stāt suppliciū eternū: assatus sum: iam versa ⁊ manduca. Que verba duplici causa dixit. Primo vt ꝑ suā cōstantiā p̄fecto faceret terrorē. Scdō vt vtrūq₃ latus ⁊ oīa eius membra ꝑ christi noīe lacerent: ꝑ q̊ multitudinem p̄mioꝝ sperauit. Vn̄ sic positus in craticula dixit: In medio ignis nō sum estuatus: q₂ carbones tui nō dolorē sed refrigeriū mihi p̄stant. His siquidē dictis leuabat oculos in celū dicēs: Gratias ago tibi dn̄e: q₂ ianuas vite ingredi merui. His dictis subiunxit: O dn̄e cōmendo tibi spiritū meum. Et sic emisit spiritū: ⁊ requieuit in pace. Propter qd̄ legit in euāge. ꝙ post re-

surrectionẽ dñs apparuit discipulis iuxta mare tyberiadis: ꝛ dixit eis: Fi-
lioli nunq̃d pulmentariũ habetis? Et obtulerũt ei partẽ piscis assi. Quem
piscẽ assatũ autor nr̃ in lr̃a cõparat btõ laurentio. q2 iste piscis oblatus est
christo cũ fauo mellis. i. cũ dulcedine virtutũ. qd̃ etiã verificat̃ de btõ lau-
rentio: q̃ in vita sua tantis claruit virtutibꝰ: vt de eo diceret ecclia: Beatꝰ
vir q̃ est inuentus sine macula: ꝛ q̃ post aurũ nõ abijt: nec sperauit in pecu-
nie thesauris. Fecit enĩ mirabilia in vita sua. Quare de illo dr̃ ꝓpheticũ p̃
allegatũ: Dispersit dedit pauperibꝰ. Notandũ q̃rto: ꝙ q̃druplex ẽ ignis
q̃ iusti purgant̃. s. ignis tribulationis: tentatiõis: dilectionis ꝛ eruditionis.
De primo dicit Dauid: Igne me examinasti: ꝛ nõ est in me inuẽta iniq̃tas
Sic etiã potuit dicere btũs martyr: q̃ thesauros ecclie dedit pauperibus.
De scdõ igne dicit Job: Ex ore eius lãpades ꝓcedũt: sicut tede igne ac-
cense. Iste tede sunt tentationes ꝛ suggestiones. Hac teda diabolus totũ
mundũ in primis parẽtibꝰ cremat. De tali igne quilibet sollicite vigilare
debet: ne in ꝓpria domo cordis sui combureť. De tertio dicit̃ in Leuitico:
Ignis in altari meo semp ardebit. Vñ ignis in altari semp ardẽs est cha-
ritas in corde feruens. De q̃ in euãge. Nõne cor nr̃m erat ardẽs in nobis?
Iste ignis semp debet ardere: q2 charitas debet pseuerare. Vñ in puerbijs
dr̃: Omni tpe diligit qui verus amicus est. De q̃rto dicit Dauid: Ignitũ
eloquiũ tuũ vehementer. Et Hieremias: Nunq̃d verba mea q̃si ignis ar-
dens ꝛ malleus cõterẽs petras. Et in h̃ q̃druplici igne btũs laurẽtius fi-
deliter laborauit. Primũ sustinuit: secundũ depulit: tertiũ cõposuit ꝛ aug-
mentauit: quartũ semp secũ cõseruauit. Hinc notat̃ dignitas scti laurẽtij:
q̃ inter ceteros martyres habz tria priuilegia q̃tũ ad officiũ. Primũ est in
vigilia: q2 solus inter martyres habet vigiliã laurẽtius. Sed vigilie sctõꝝ
ꝓpt̃ multas inordinatiões in ieiunia sunt cõmutate. Mos enĩ fuit vt i festi-
uitatibꝰ sctõꝝ hoies cũ vxoribꝰ ꝛ filiabꝰ ad ecciaz venirẽt: ꝛ ibi cũ luminaribꝰ
pnoctabãt. Sz q2 multa stupra ꝛ adulteria in his vigilijs fiebãt: statutũ fuit
vt vigilie in ieiunia verterent̃. Nomẽ aũt antiquũ retentũ est: q2 nõ ieiunia
sz vigilie appellant̃. Secũdũ priuilegiũ est octaua: q2 ipse solus cũ beato
stephano habet octauã inter oẽs martyres: sicut martinus inter ꝯfessores.
Tertiũ est in versibꝰ antiphonaꝝ: q̃s ipse solus ꝛ paulus habẽt: sed tñ di-
uersimode. q2 sctũs paulus habet eos ꝓpter excellentiã p̃dicationis: sctũs
ꝓo laurẽtius ꝓpter excellentiã passiõis. Ultimo notandũ ꝙ autor chri-
stũ vocat dauid fortẽ. Vñ legit̃ in p̃ncipio Regũ: cũ samuel vnctus esset
in regẽ: dauid fuit decorus facie: quẽ pater eius misit ad fratres: vt porta-
ret eis cibũ: ꝛ ascendit ad p̃liũ philistinoꝝ. Cũ g̃ ꝓclamatũ esset singulare
certamẽ ꝯ goliã gigantẽ: ipse ꝓualuit in funda ꝛ lapide. Iste dauid p̃figu-
rauit christũ regẽ: vt dicit Augusti. sup genealogiã dñicam Matth. p̃mo.
Quare dauid manu fortis interp̃tat̃. Superauit enĩ goliã. i. diabolũ. Et
postea factus est pater multaꝝ gentiũ: q̃ omnibꝰ patrẽ se vocare concessit:
dicens: Sic aũt orabitis: pater noster qui es in celis. Sic ꝛ in ꝓposito au-
tor noster vocat christũ dauid: ꝛ beatũ laurentiũ militẽ fortẽ eius: qm̃ dñm
imitatus est in fortitudine ꝛ militia triumphali. Fuit enĩ inunctus gratia
spũssancti. Et in virtute processit cõtra goliã. i. deciũ imperatorẽ ministrũ
iniquitatis: ꝛ preualens secutus est christũ: ꝛ cũ eo visus est in adiutorio

Cõparatur b. laurẽtꝰ pisci asso.

Ignis iustorũ q̃druplex.

Tria priuilegia b. laurẽtij

De vigilijs sanctoꝝ.

Christus dauid: ꝛ laurentiꝰ miles eiꝰ.

Laurentiꝰ dr inuictissimꝰ ⁊ excellētissimꝰ martyr.

sui dauid. Omnes insidias inimicoꝝ nō timuit: sed prunas craticule cum alijs penis pro regno dei fortissime pertulit. Vn̄ beatus laurentius dicit inuictissimus ⁊ excellentissimus martyr: Non ideo ꝙ nullus alius martyr tanta sit passus: sed quia eius martyriū a sanctis doctoribꝫ magis est approbatum. Licet em̄ aliqui martyres legant maiora pro christi noie sustinuisse: tamen eoꝝ martyriū nō ita est approbatū. Vel ideo dicit excellentissimus: quia fuit excellentis dignitatis: nam erat archidiaconus seu leuita romane ecclesie. sicut de eo canit Prudentius poeta christianissimus.

¶ In festo assumptionis beate marie virginis Sequentia.

Congaudent angeloꝝ chori gloriose virgini. Que sine virili cōmixtione genuit Filium: qui suo mundum cruore medicat.

Nam ipsa letatur ꝙ celi iam conspicat principem: In terris cui quondam sugendas virgo mamillas prebuit.

Quā celebris angelis maria mater iesu creditur. Qui filij illius debitos se cognoscunt famulos.

Qua gloria in celis ista virgo colitur: Que dn̄o celi ꝓbuit hospitium sui sanctissimi corporis.

Quā splendida poli stella maris rutilat. Que omniū lumen astroꝝ ⁊ hominū atqꝫ spirituum genuit.

¶ Hoc canticū in laudē ⁊ honorē gloriose virginis marie canit in festo assumptionis eiusdē. In quo describit gaudiū angelicū in assumptione virginis gloriose: exclamando de excellenti gloria virginis: eam cōmendans in diuersis virtutibꝫ. dicens. ¶ Ordo. (Chori). i. turbe. (angeloꝝ congaudent). i. letant simul (gloriose virgini) marie. (Que) scz maria (genuit filiū) scz christum (sine virili cōmixtione) scz seminis. (Qui) scz filius (medicat). i. sanat (mundum suo cruore). i. sanguine. (Nam). i. quia (ipsa). s. maria (letatur). i. gaudet ex eo (ꝙ) ipsa (conspicatur). i. videt ⁊ contemplatur (iam principē celi. (Cui) scilꝫ principi ipsa (virgo) maria (prebuit quondam). i. prius (in terris mamillas). i. vbera (sugendas). i. ad sugendū. Quare exclamat dicens: O (q̄ꝫ celebris). i. veneranda (maria mater iesu credit angelis: qui) scz angeli (cognoscunt se debitos famulos filij illius) marie. (Qua). i. q̄ꝫ magna (gloria). i. reuerentia (ista virgo colitur). i. honoratur (in celis: q̄ prebuit hospitiū dn̄o celi). i. ipsi deo (sui sanctissimi corporis). i. immacula-

tissimi. O (q̄ splendida). i. clara (stella maris) scʒ maria (rutilat). i. splendet ꝛ coruscat (polo). i. in celo. (Que) scʒ maria (genuit lumen astroꝝ). i. stellaꝝ (ꝛ omniū spirituum). i. angeloꝝ ꝛc.

¶ Vocabula. Con est prepositio inseparabilis: ꝛ sepe facit verbū cū quo componitꝛ regere datiuū: vt congaudeo tibi. Medico vel medicor dicitꝛ. Indifferenter eīn regunt datiuū ablatiuū vel accusatiuū. Plinius. Istis sedens medicabo tibi. Idem. Ego istum lapidē medicabo. Conspicor aris. i. conspicio: media breui. Sed media longa significat spicas colligo. Mamilla est idem qḋ mamma. Sed scribitꝛ vno m. quia prima syllaba breuis est. Iuuenalis. Illa loqui recta facie strictisqꝫ mamillis. Rutilus id est rubeus splendidus sicut ignis. Inde rutilare. i. splendere. Astrum grece dicitꝛ sidus latine. Sed aster grece latine dicitꝛ stella. A quo fit asteriscus. i. parua stella. Nam sidus de maiori dicitꝛ: vt dicit Perottus.

¶ Notabilia. Notandum primo. Scribitꝛ in Canticis canticoꝝ: ca. viij. Que est ista que ascendit de deserto: delitijs affluens: innixa super dilectū suum? In quibus verbis duo tanguntur. Primo beate virginis in hac vita multiplex tribulatio. cum dicitꝛ: de deserto. Secundo tangitur eximius honor quo ipsa maria virgo ꝛ mater dei est decorata. cum dicitur: delitijs affluens. Circa quod sciendum ꝙ q̄uis beata virgo maria spiritusancto repleta habuit gaudia inestimabilia: tamen multis etiam passionibus erat occupata. s. in egyptum fugiendo: filium iesum perditum querendo: ꝛ maxime sibi in sua amarissima passione compatiendo. Iuxta prophetiā Symeonis: Et tuamipsius animā pertransibit gladius. Quare iste tribulationes vocātꝛ desertum: per quod oportet transire quemlibet ad terrā promissionis. Legitur eīn in libro Exo. Cum filij israel egressi erant de terra egypti: transiuerunt multis annis per desertum: donec venirent ad terraꝫ promissionis. Est ergo verbum propositū verbum admirationis angeloꝝ: qui admirati sunt in assumptione virginis gloriose: dicentes: Que est ista que ascendit per desertum? hoc est de tribulationibus. Unde beatus Ioannes euangelista dicit: Apostolis in diuersas regiones mundi subeuntibus: virgo beata in sua domo iuxta montem sion permansit. Omnia loca filij sui. s. locum baptismi: ieiunij: passionis: sepulture. resurrectionis: ascensionis: q̄diu vixit sedulo visitauit. De secundo legitur in passionali: ꝙ dominus noster iesus christus ipsam virginē mariam matrem suam dilectissimam tanto honore decorauit: ꝙ cum transitura esset ad requiem: ipse deus cum omnibus apostolis presens erat prope torrentē cedron: non longe a ciuitate hierusalem. Et ibi multitudo angelorum gloriosissimam virginem mariam ad requiem eternam assumpserunt. In cuius laudem ꝛ honorem hec presens sequentia est conscripta. Nam omne mysteriū filij dei occultum erat angelis ab initio. Sed cum notum fieret angelis: gaudentes admirati sunt in omnibus gestis ꝛ circumstantijs iesu christi. Nec solum angeli illi admirabantur de christo: sed ꝛ de beatissima virgine maria matre eius. Que in celestem gloriam hodie assumpta est: affluens delitijs: hoc est celestibus voluptatibus. et est innixa super filium suum in eterna requie. Sed dubitatꝛ: quare iesus christus filius marie ascendēs in celum nō fecit secum ascendere matrē: qui tn̄ latroni propter scelera sua

Sermo de assumptione.

Quare chr̄s nō assumpsit secū mariā in sua ascēsione

suspenso dixit: Hodie mecū eris in paradiso. Cur nō statim post ascensionē suā eam assumpsit? Et r̄ndet ꝙ christus ꝓpter salutem humani generis venit in mundū: ⁊ ꝓpter eandē salutē matrē elegit: ideo ꝑ aliqͦd tēpus voluit eam remanere in terris ꝓpter plura. Primo ꝓpter discipuloꝝ ⁊ fideliū christi cōsolationē ⁊ eruditionē in multis q̄ specialiter ei cōstabant. Nam mattheo reuelauit qd̄ de magis ⁊ stella scripsit: ⁊ occisionē innocentū. Et Luce de missione gabrielis archangeli. Et de ceteris christi natiuitatem ⁊ cōceptionē cōcernentibꝫ: ⁊ q̄ de infantia saluatoris mirant̄. Et qd̄ de virginitate marie in partu credit̄ ⁊ ante secula ⁊ filia: a nullo nisi ab ipsamet virgine salua veritate receperūt. Vn̄ qd̄ Joannes ait: In principio erat verbū: ⁊ verbū erat apud deū. a nullo nisi forsan a virgine dei genitrice habuit. De qua scribit̄: ꝙ audiēs oia verba hec cōferebat in corde suo. vt dicit Bern̄. in homelia: Stabat iuxta crucē iesu ⁊c̄. Scd̄o ad eruditionē in multis: vt patuit. q2 euāgelistas ⁊ multos alios informauit de gestis ⁊ factis christi. Vn̄ recte virgo mater post filij sui ascensionē debuit ecclesiaꝫ inter vndas ꝑsecutionū tunc tp̄is valde fluctuantē cōfirmare verbo ⁊ exēplo. Si em̄ dn̄s hinc migrās matrē secū duxisset: pusillus ille grex fideliū desperare potuisset tanꝗ̄ derelictus ⁊ obliuioni datus. Vn̄ Bern̄. Migraturus ex hoc mūdo dn̄s matrē in eo reliquit: pie simul ⁊ pulchre ordinans: vt vtraqꝫ eccl̄ie portio: triūphans videlicet ⁊ militans: visibili ⁊ inuisibili solatio ferreret̄ illa in celū assumpta. Tertio ꝓpter crementū fidei ex sua p̄sentia meritis ⁊ exhortationibꝫ nos instruēdo. Quarto remansit ī mundo ꝓpter augmētationē sui meriti ⁊ eiusdē cōpletionē. Diuina em̄ dispositione periodus naturalis vite eius sic esse putat̄ ꝓportionata meritis ipsius: ꝙ ꝓportionabiliter creuit in merito q̄ntū ꝓcessit in etate. Quinto ad hoc vt esset forma discipline christi: ⁊ exēplar ꝑfectiōis vite christiane. vn̄ Ambrosi⁹ sup̱ Lucā. Sit nobis tanꝗ̄ in imagine descripta virginis vita marie. In qua tanꝗ̄ in speculo refulget species castitatis ⁊ forma virtutꝫ. Hinc sumatis exemplū viuēdi: vbi tanꝗ̄ in exēplari exempla probitatis sufficiētissime inueniunt̄: q̄d corrigere: quid fugere: quid tenere debeatis. Talis em̄ fuit maria: vt eius vita oīm fieret disciplina. Et specialiter ipsis fidelibꝫ ꝓtunc fuit exemplar patientie ⁊ constantie in tribulationibus: iniurijs ⁊ aduersitatibꝫ. Recte ergo virgo maria post filij ascensionem in ecclesia remanere debuit: vt ipsam inter vndas ꝑsecutionū confortaret.

De gaudio celestiū in assumptiōe marie virginis.

Notandū scd̄o. De assumptione beate virginis marie dicit Bernar. Hodie beatā virginē celum suscepit: angeli laudando: archangeli gaudendo: throni iubilando: dn̄ationes exultando. principatus psallendo: potestates aūt organizando: cherubin citharizando ⁊ seraphin hymnizando. Ergo bene dicit̄: Congaudent angeloꝝ chori ⁊c̄. Que sine virili cōmixtione. i. semine genuit. Dicit em̄ Bern̄. Maria fuit sine pudore fecūda: sine grauedine grauida: sine labore puerpera. Et ista sequētia ꝓcedit ꝑ locū a maiori: ⁊ habuit originem ab vno articulo decalogi. i. decem preceptorum. vbi dicitur: Honora patrem ⁊ matrem: vt sis longeuus super terram. Ex isto ergo sic arguitur: Qui aliquid precepit: amplius tenetur hoc ideꝫ facere: sed quia dn̄s precepit parentes honorare: ergo ⁊ ipse magis ad h̄ tenebat̄ quēadmodū ⁊ fecit. Maior p3 ꝑ apl̄m dicentē: Verbū sine ope frustrat̄.

Minoꝛ ptz ex fide. Ergo sequitᷣ cōclusio vera: ꝙ maria est celebꝛis ange
lis: nec solū illis: sed etiā chꝛisto ⁊ oibꝫ celestibꝫ. Quis em̄ cogitare sufficit
(ait Grego.) ꝙ̄ glorioſe hodie regina mūdi ꝓcessit: quanto deuotiōis affe-
ctu in eius occursu celestiū legiōes ꝓdierint: quantis ad thronū canticis
sit deducta: ꝙ̄ placido vultu ⁊ serena facie quātisq; amplexibꝫ a filio suo
benedicto sit suscepta: ⁊ sup omnē creaturā eleuata? Credendū em̄ ꝙ dei
filius sibi occurrit: atq; sup oēs choros angeloꝝ eam collocauit: alˀs nō im
pleuisset qđ in lege p̄cepisset: Honora patrē ⁊ matrē ⁊c̄. Nā beata virgo

De amore virginis marie erga filiū.

maria in terris oīa opera misc̄dīe filio suo dn̄o celi adimpleuit. Ipsa em̄
filiū dei summū peregrinū existentē cū in hunc mundum venisset: hospitio
sui coꝛpoꝛis suscepit: esurientē pauit: sitientē mamillis suis potauit: ipsum
cōpꝛehensum a iudeis visitauit: nudum vestiuit tunicā ei cōsuendo. Ex q̊
ergo oīa opa misc̄dīe in filio suo adimpleuit: merito a filio suo deducta ē
ad eterna gaudia. Sed circa ascensionē virginis glorioſe dubitatᷣ: vtrum
vere moꝛtua fuerit: ex q̊ nō đr dies depositionis eius vel natalitie vel obitꝰ

An sit vere moꝛtua btā maria

sicut alioꝝ sctōꝝ: sed assumptiōis tm̄. Rn̄detᷣ ꝙ ꝓ certo ⁊ indubitanter ha
bendū est ⁊ tenendū: ꝙ vt hodie virgo mater migrauit de hoc coꝛpe: ⁊ ve-
re moꝛtua fuerit. ita ꝙ sub tali generali lege cōclusa fuit: q̄ cōstituta est ho
minibus semel moꝛi: ad Roma. ix. Vn̄ nec filius eius ex illa lege se eximi
voluit. Certū ergo habetᷣ ꝙ subijt moꝛtē tēpoꝛalē. Patet ergo opinionū il-
laꝝ erroꝛ. Quaꝝ vna dicit ꝙ tpe p̄fixo de hac vita moꝛtali virgo dei geni
trix ad vitā immoꝛtalē sine moꝛte fuerat in celestem paradisum translata:
quēadmodū factū fuisset in statu innocentie. Et habet opinio ista rationē
q2 voluit ⁊ ita ꝓ redemptione humani generis disposuit. Siˀliter sc̄da opi
nio nō est sustinenda. q̄ dicit: ꝙ virgo mater viua ad paradisum terrestrē
quēadmodū enoch ⁊ helias translata sit: sicut de ioanne euangelista ⁊ de
his q̇ cū chꝛisto resurrexerūt quidā opinantᷣ: ad hūc finē vt tpe antichꝛisti
cōtra ip̄m testes irrefragibiles inueniantᷣ: tam ex parte legis ꝙ̄ etiā ex par
te nature ⁊ tpe legꝫ chꝛisti. Sed queritᷣ: que p̄cesserūt eius obitū: ⁊ an dn̄s
obitū futuꝝ p̄nunciauit? De quibꝫ sic legitᷣ. Dum die quodā in filij sui de

An b. maria obitū p̄sciuit

sideriū coꝛ virginis glorioſe vehementer accenderetᷣ: estuansq; animꝰ cō-
moueretᷣ: ita vt in exterioꝛē abundantius lachꝛymaꝝ excitaretᷣ ꝓfusionem:
ꝙ̄tū deinceps subtracti filij nō valens ferre subtracta solatia: iuxta illud
in canticis: Anima mea liq̄facta est ⁊c̄. sanctisq; angelis indesinenter eam
visitantibꝫ: ad honoꝛē sui dn̄i reuerenter custodientibꝫ: sui desiderij vehe-
mentiā (vt credi fideliter possit) insinuans atq; dicēs: Nunciate dilecto: q2
amoꝛe eiꝰ langueo. tā diuina inspiratione occulta ꝙ̄ aperte legatiōis nun-
cio vicinos dies sui obitus est p̄nūciatus. Nec mirū: q2 illud sanctis mar-
tyribꝫ: siˀliter apl̄is ⁊ ceteris sanctis freq̄nter legimus foꝛe factū: cur in illo
minoꝛ esse deberet virgo maria? Sciuit em̄ btūs petrus vicinā sibi moꝛtē:
cū dixit: Certus suꝫ q2 velox est depositio tabernaculi mei. Angelus etiā
cū multo lumine eidē apparens: ⁊ reuerēter eam vt matrē sui dn̄i salutās:
die tertia esse assumendā sibi p̄dixit. Sed an apl̄i fuerint cōgregati ad eiꝰ

An apl̄i fuerint ꝯgregati

exequias celebꝛandas: btūs Augustinꝰ sermone. vj. hodierne festiuitatis
dicit. Ex antiqua ⁊ verissima traditione accepimus: ꝙ tpe glorioſe doꝛmi
tionis eius cū quidā sancti apostoli ad saluandas gentes in oꝛbē terraruꝫ

fuissent dispersi: momēto tpis in altū subleuati hierosolymis conuenerunt. Et cū illic esset angelica visio eis facta: diuina cantica audiebant. Et ita cū diuina ꝛ celesti claritate in manus dei sanctā animā cōmēdauit. Idem dicit btūs Dionysius in de diuinis noib. Nos ꝛ tu ierothee ꝛ multi sctōꝝ fratrū nostroꝝ in visionē corpis vitā incohātis ꝛ deū recipiētis cōuenimꝰ in morte btē virginis: de qua corpus dn̄i sepultū est: ꝛ q̄ dei filiū in vtero suo recepit. Aderat ibi ibius frater iacob ꝛ petrus vertex honoranda theologoꝝ summitas. Qd̄ exponēs magnus albertus dicit: Apl̄i ꝛ multi alij ex discipulis: quoꝝ cōgregationi interfuit dionysius ꝛ hierotheus: cōuenerūt in morte btē virginis ad visitandū eius corpus. Deinde vt placuit sūmo sacerdoti post visionē vniuerse hierarchie simul laudē dederūt: qm̄ vnusquisq̄ idoneus erat omnipotentē laudare p sua infirmitatis potentia Quare dicit Albertus: Postea visum est eis: vt vnusquisq̄ diceret in laudē humanitatis ipsiꝰ aliq̄d: ꝛ de corpe eius: q: deū suscepit. Vn̄ vniuerse hierarchie eā laudabāt: vnusquisq̄ em̄ p se erat insufficiens infinite virtutis bonitatē humane infirmitatis voce collaudare.

Dionysius i lib. d diuinis nominib.

Te celi regina hec plebecula pijs concelebrat mentibus
Te cantu melodo sup ethera vna cū angelis eleuat.
Te libri virgo cōcinunt prophetaꝝ: chorus iubilat sacerdotum: apostoli christiq̄ martyres predicant.
Te plebis sexus sequit vtriusq̄: vitam diligens virginalem: celicolas in castimonia emulans.
Ecclesia ergo cuncta te cordib atq̄ carminib venerans.
Tibi suam manifestat deuotionē precatu te supplici implorans maria.
Ut sibi auxiliū circa christū dominū esse digneris p euū.

¶ Hic autor noster cōmendat virginē gloriosam rōne multaꝝ virtutū sibi collataꝝ. Quare ad eam suā dirigit petitionē: dicens: ¶ Ordo. (O regina celi) maria (hec plebecula) scz fideliū (cōcelebrat). i. venerat hodie in die tue assumptiōis (te pijs mētib). i. deuotis (ꝛ eleuat. i. extollit (te cū angelis) scz beatis (melodo cātu). i. suaui (sup ethera). i. celos. Et (o virgo libri pphetaꝝ ꝯcinūt). i. p̄dicāt (te) ꝛ (chorꝰ). i. turba (sacerdotū) tibi famulātiū (collaudat) i. extollit te sit (ꝛ apl̄i ꝛ martyres christi p̄dicāt te). i. laudib extollūt: ꝛ (sexus vtriusq̄ plebis). i. masculinꝰ ꝛ femininꝰ (sequit te) scz laudib (emulās). i. imitās (celicolas). i. i celo existētes (in castimonia). i. castitate. (Ergo cūcta eccl̄ia). i. oīs ꝯgregatio fideliū (celebrās). i. honorās (te cordib). i. animis synceris (ꝛ carminib). i. cantu (manifestat). i. aperit (tibi) virgini gl̄iose (suā deuotionē) quā hz erga te (implorās). i. inuocans (te supplici p̄catu). i. humili oratiōe (vt tu digneris). i. velis (esse sibi auxiliū circa dn̄m christū p

eum).i.eternaliter.Amē. ¶ Uocabula. Poli duo sunt i celesti sphera:ar cticus.s.ꝛ antarcticus:qbꝫ celū voluit. Uñ h ꝑ supmo loco ponit: in q̄ ē re quies sctoꝝ. Plebecula diminutiuū a plebs sicat paruā plebē seu multi tudinē ppli:aut q̄ colit plebē. Melodus o ꝑdu.i.dulciter sonās:a noie me los qḋ est cantus. Plebes vel plebs dr indrñter. Luca. Nescit plebes ie iuna timere. Ergo hic legit plebes ꝛ nō plebis.sic construēdo:o maria ple bes vtriusqꝫ sexus sequit te. Ether nomē masculinū est carēs pli nūero:ꝛ hꝫ em vel a in accō. Celicola nomē cōe dr habitās in celis. Emulari.i. imitari:etiā sicat amare:etiā inuidere. Nā emulus dr inuidus. Sꝫ h emu lans sicat imitās. Castimonia dr castitas:sicut sauctimonia santtitas:par cimonia parcitas ꝛc. ¶ Notabilia. Autoꝛ cōmēdat beatā virginē ex oi bus ꝑsonis mūdi:dans in h exēplū certitudinis:qm̄ ipsa est de q̄ oēs ꝓhe te ꝑdixerūt. Primo cōmēdat eā cū pplo hui9 mūdi tanqꝫ portū salutis: in q̄ ois aīa fidelis reqescit. Scdo cōmēdat eā ex vaticinio ꝓphetaꝝ: qꝛ ipa est terminus ois ꝓphetie. Tertio cōmendat eā ex dignitate sacerdotali:qꝛ ipsa est tēplū sacerdotij eterni. Nā tale tēplū ingressus est summ9 pontifex porta remanēte clausa:vt legit in Ezechiele. Quarto cōmēdat eā testimo nio apłoꝝ:q̄ positi sunt in testimoniū christi. Uñ virtute magna reddebāt apli testimoniū resurrectiōis: ꝛ alteri9 ministerij.s.natiuitatis assumptiōis ꝛ purificatiōis. Quinto cōmēdat eā ex castitate virginali:qꝛ ipsa fuit vir go in partu:ante partū ꝛ post partū. Nā ipsaꝫ sequit sexus vterqꝫ cū desi derio virginali. Nō ꝑm cōmētatorē: desideriū naturale impossibile est vt frustret:ex.xij.metaphy.ꝛ semp est bonū:vt dr.j.ethi. Ergo vita virginalis cū sit optima:ab hoibꝫ appetit. Uñ oēs naturalr sequunt virginē gloiosaꝫ: diligētes vitā castam ꝛ sikes ꝛ participes celestis dignitatis. Pōt aūt hec sentētia lre mystice intelligi de supcelestibꝫ. Quia legit i passionali:ꝙ chri sto aduenīete cū eo venerūt turbe angeloꝝ patriarchaꝝ martyꝝ cōfessoꝝ ꝛ virginū. Quare dr in canticis: Circūdabāt eā flores rosaꝝ: ꝛ rosei cet9 martyꝝ:ꝛ lilia cōualliū:ꝛ agmina ꝯfessoꝝ angeloꝝ ꝛ virginum. Apli em cantant post eā: Quo ꝓgrederis virgo prudentissima? Postqꝫ em beata virgo maria emisit spiritū:apli reuerenter corpus eius acceperunt:ꝛ super feretrū posuerunt:ꝛ dulciter cantauerūt. Quod audientes iudei interro gauerunt quid hoc esset. Quibus dictū est: ꝙ mariā deferrent mortuam. Tunc dixerūt: Uenite occidamus eos:ꝛ corpus qḋ seductorem portauit igne cōburam9. Que dū dixissent: lux īmensa circūdedit eos: vt ex nimia claritate territi facti sunt velut mortui. Ex q̄ miraculo qꝫ plures iudei cō uersi fuerūt ad fidē. Sic discipuli liberati corpus marie in monumētū po suerūt. Tertia ꝟo die aīa ad corpus redijt:ꝛ de sepulchro ꝑdijt gloriosuꝫ Sicqꝫ ad ethereū sumitur thalamum cū multitudine angeloꝝ. Notan dum scdo. Legitur ꝙ virgo gloriosa tempore mortis sue penetrauit pur gatorium ꝛ infernum:attamen sine pena ꝛ illesa exiuit. Et huius ratio est. qꝛ virgo gloriosa ꝓpterea fuit in purgatorio: vt videret tribulationes pe narū ꝛ multiplicationes earundē:quas anime sustinerēt in purgatorio: vt tanto citius mota ad misericordiā exaudiat pctōres. Ideoqꝫ virgo btā in celis locata est ad dexterā filij sui:vt cū aliqs pctōr esset damnandus:ipsa prompta esset ad interueniendū pctōri:quare fidelis mediatrix appellat.

De cōmēdatione marie.

De sepultura marie

Maria i purgatorio.

Miracula assumptõis.

Itẽ tẽpore assumptionis beate virginis hec nouẽ circa eam facta creduntur seu exhibita sibi dicuntur. s. angelica cõsolatio: omniũ apostolorum cõgregatio sine dolore cõsummatio: sepultura in valle iosaphat: pparatio exequialis deuotio christi: et totius celestis curie obuiatio: iudeorum psecutio: miraculorũ in omni casu cõcedenti coruscatio: anime similiter et corporis assumptio. Et est assumpta corpore et aĩa in celũ. vt dicit Egidius. Scandit ad ethera virgo puerpera: virgula iesse: nõ sine corpore: sed sine tẽpore tendit ad esse. Quare assumpta est honorabiliter: letanter et excellenter etc.

¶ In octaua assumptionis Marie.

O Ue preclara maris stella in lucẽ gentiũ maria diuinitus orta.

Euge dei porta que nõ aperta: veritatis lumen ipsum solẽ iusticie indutũ carne ducis in orbem.

Virgo decus mundi: regina celi: preelecta vt sol: pulchra lunaris vt fulgor: agnosce omnes te diligentes.

Te plenam fide: virgam alme stirpis iesse: nasciturã priores desiderauerunt patres et prophete.

Te lignum vite sancto rorante pneumate pariturã diuini floris amigdalũ signauit gabriel.

Te agnum regem terre dominatorem moabitici de petra deserti ad montẽ filie sion traduxisti.

Tuque furentẽ leuiathan serpentẽ tortuosumque et vectẽ collidens damnoso crimine mundũ exemisti.

Hinc gentiũ nos reliquie tue sub cultu memorie: mirũ in modum quomodo es enixa propitiationis agnum regnantem celo eternaliter reuocamus ad aram mactandum mysterialiter.

¶ Hoc canticũ gloriosum ob reuerentiã beate virginis marie p beatũ ambrosium (licet a quibusdã Hermanno cõtracto de sctõ gallo ascribatur: quod verius duco) in omnibus festiuitatibus eiusdẽ virginis decãtari põt. In quo primo cõmendat virginẽ mariã ex eloquio prophetarum et variarum figurarum veteris instrumenti. Quare eam alloquitur salutando et humiliter implorãdo p multis beneficijs nobis necessarijs: dicens ¶ Ordo. (O preclara). i.

valde clara ⁊ lucida(stella maris aue).i.sis salutata(orta).i.nata(diuinitus) i.p diuinā reuelationē vel diuino numine(in lucē).i.illuminationē(omniū gentiū).i.populoꝝ. Vñ nunc autor in psona sancte matris eccl'ie alloquitur virginē mariā applausiue:introducēs septē ꝓphetias pncipales. Quaꝝ pᵒma est(Euge).s.o maria(que es porta nō aperta) scȝ p virilē cōceptionem (dei)oīpotētis(tu ducis in orbem).i.mundū(lumen veritatis).i.dei filium ⁊ (ipm solē iusticie).i.christū hominē(indutū carne).i.natura humana ipm generando. Sequitur secunda ꝓphetia q̄ cōmendat virginē mariā: dicens. O maria existens(virgo ⁊ decus).i.honor(mundi:⁊ regina celi p̄electa).i. p̄ omnibus electa(vt).i.sicut(sol:⁊ pulchra).i.formosa ⁊ lucida (vt lunaris fulgor).i.vt luna lucēs ⁊ splendēs(agnosce)scȝ fauore miscdie tue (oēs te diligētes).i.colētes ⁊ venerātes. Tertia ꝓphetia est(Patres priores).i.antiqui(⁊ ꝓphete desiderauerunt te)scȝ mariā cupiētes(plenā fide).i. stabilē ⁊(nascituram).i.genituram(virgam alme stirpis).i.sancte ⁊ nobilis ꝓgeniei (iesse)illius patriarche. Quarta ꝓphetia est. O maria(gabriel).s.archangelus annūcians tibi filiū dei(signauit te)existentē(lignū vite ⁊ paritura amigdalū).i.fructū suauissimū(diuini floris).i.filiū dei(rorante).i. fecundante (sancto pneumate).i.spūsctō. Quinta ꝓphetia que beate marie in cantico applicatur est. O maria tu(transduxisti).i.peperisti(agnū)scȝ christū existētē (regē ⁊ dominatorē terre).i.gubernatorē ⁊ rectorē totius mūdi(ad montem filie sion).s.eccl'ie vel anie fidelis(de petra moabitici deserti).i.deserti moab. Sexta ꝓphetia est(Tu)virgo maria(exemisti).i.liberasti (mundū dampnoso crimine).i.nociuo pctō(collidens).i.expugnans ⁊ cōstringēs (furentē leuiathan).i.demonē furiosum(⁊ tortuosum serpentē).i.curuū (⁊ vectē).i. repagulū:qr diabolus p suas suggestiones ianuas regni nobis obstruxit. Septima ꝓphetia est(Hinc).i.exinde(nos)christiani(reliquie gentiū).i.relicti ex gentibus(reuocamus)vel vt alij textus habent(deuocamus).i.deuote vocamus(ad aram).i.altare(agnū ꝓpitiatiōis)⁊ gratie recōciliatiōis(quē) scȝ agnū(tu es enixa).i.genuisti(regnantē celo).i.in celis(eternaliter).i.ꝑpetuo(mactandū).i.offerendū(mysterialiter).i.sub ministerio sacramēti (sub cultu).i.famulatu(tue memorie).i.tue cōmemorationis. ¶ Vocabula.

Maria hebraice interpretatur stella maris:vt.s̄.diximus. Diuinitus.i.diuina dispositiōe:est aduerbiū qualitatis. Euge est interiectio letantis: ⁊ qñqȝ deridentis. Et exponitur applausiue:sicans affectū cōceptus. Et derisorie:sicans affectū despectionis.vt sumitur in Ps. Qui dicūt mihi euge euge Tertio exultatorie:vt patet Matth.xxv. Euge serue bone ⁊ fidelis ⁊c. Apertus participiū a verbo aperior:qd cōponitur ab antiquo verbo perio. Lumen veritatis ⁊ sol iusticie christus est.sic dictus:qr veritatē ⁊ iusticiā exercet. Fulgur ⁊ fulgor dicitur a verbo fulgeo. Sed hic oportet vt legatur fulgor:cū habeat adiectiuū masculini generis.s.lunaris: a noīe luna. Lunaticus aūt dr q̄ ad motū lune cerebro mouetur ad furiam. Iesse fuit pater regis dauid:de cuius ꝓgenie fuit maria. Vñ dicitur maria virgo stirpis iesse. Fides nomē femininū quinti ordinis:carēs tribus casibus pluralis numeri.que sic describitur:Fides est rerū sperandaꝝ nō apparentiū argumentū. Et obiectū ipsius est veritas. Rorans participiū a verbo roro as Pneuma nomen neutrale tertie inflectionis sicat spiritū. Paritura parti

cipiũ est a verbo pario. Amigdalũ vel amigdala est species nucis. teuto:
mandel. Amigdalus ꝓo ẜcat lignũ cũ fructu: vt aliquibꝫ placet. Cuiꝰ vir
tutẽ quere in magnino mediolanẽsi physico. Petra est hic nomen ciuita:
tis q̃ fuit in terra moab. vel in arabia ꝛ in deserto sita: cuius sepe meminit
Egesippus. Moab ꝓpriũ regis nomen. Sion fuit arx in hierl'm. Vñ fi
lia sion dicitᷣ hierusalẽ. Et ponitᷣ ꝓ qualibet anima fideli. ꝛ interp̃ratᷣ spe:
culatio. Leuiathan dꝛ serpens tortuosus in aqua: ꝛ ponitᷣ ꝓ diabolo. Di
ctus q̃si sinister pacis vel additamentũ: qui nostris primeuis parentibꝫ ad
ditamentũ ꝓmisit: dicẽs: Quia eritis sicut dij: scientes bonũ ꝛ malũ. Dia:
bolus etiã dꝛ serpẽs. qꝛ habuit formã serpẽtis: q̃ hominibꝫ maxime est odi
osus ꝓpter eiꝰ maledictionẽ quã homini fecit. Dicitᷣ itaqꝫ tortuosus. i. cur:
uus: qꝛ illud vocatᷣ tortuosum qđ nõ est planũ neqꝫ rectũ. qꝛ diabolus nos
a via rectitudinis q̃tidie distrahit ad mala opera. Dicitᷣ ꝛ vectis: cũ ꝓprie
vectis sit instrumentũ ferreũ aut ligneũ in quo aliq̃d vehitᷣ aut portatᷣ aut
ꝓmouetᷣ aut subuertitᷣ. Reliquie nomen tm̃ plurale: a verbo relinq̃. Cul
tus a verbo colo venit qñ ẜcat venerari. Mactãdũ participiũ futuri tẽ:
poris: a verbo macto as. qđ ẜcat occidere ꝛc. ¶ Notabilia. Notandum
Sermo đ be — primo. Scribitᷣ Ps. lxxxvij. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. In q̃bꝫ
ata virgine. — verbis tangitᷣ virginis marie famosa sublimitas: ꝛ eius p̃clara magnani:
mitas. De primo dicit Hierony. in sermone quodã: qꝛ ipsa est meta quã re
spicit ois ꝓphetia. qꝛ omne dictũ propheticũ ad ipsam reuelationẽ habet.
De ꝓpherijs — Vñ merito dicitᷣ gloriosa. qꝛ omnis figura veteris testamenti ꝑ ipsam glo
patrum: — satur ꝛ exponitᷣ. Transcurrendo eñ totã scripturã veterũ multa miracu:
la inueniuntᷣ ad ipsam applicanda. Primo de victoria sup ꝑtãte sathane:
quia scribitᷣ Gen. iij. Ipsa eñ conteret caput tuũ. Item virginitas eius p̃
figuratᷣ ꝑ vellus gedeonis madefactũ rore celi: ꝑ quod gedeon electus est
in iudicẽ populi. Itez virginitas eius est figurata in libro Exo. ꝑ rubũ ar
dentẽ. ꝛ ꝑ virgã vna nocte amigdala ꝓducẽtẽ: ꝑ quã aaron electus est in
sacerdotiũ. Item de partu eius dicitᷣ in lib. Esaie: Ecce virgo concipiet ꝛ
pariet filiũ. Quare bene dixit Dauid: Gloriosa dicta sunt de te: scꝫ ab an:
Maria ciui: — tiquis patribꝫ. Scđo tangitᷣ in verbis preallegatis eius p̃clara magnani:
tas dei. — mitas. Nam ẜm philosophũ. iiij. ethicoꝝ: Magnanimitas est magna virtꝰ
in corpore existens. Vñ beata virgo nõ fuit magna corꝑe: sed virtute. Nã
magnanimus non ẜcat seip̃m honoribꝫ quibꝫ dignus est. Licet eñ btã vir
go maria digna fuit magnis honoribꝫ: tñ seipsam humiliauit in salutatiõe
angeli qñ dixit: Ecce ancilla dñi. Ipsa eñ dicitᷣ ciuitas dei de qua dicit
Esaias: Dñe in vestimẽtis glorie tue ciuitas sancta. Induta vestimentis
transibit ad conuiuiũ summi regis assueri. i. christi. vnde repulsa est regina
superbie. s. regis vasthi: que spreuit precepta regis. ꝛ in locũ illius assum:
pta est hester in vestimentis glorie. Et ideo ibidem subditur: Nõ abijciat
vltra aut ꝑtranseat sanctã ciuitatem incircũcisus ꝛ immundus. Ipsa eñ
beata virgo principiũ noue legis omne immundũ ꝛ omne hereticum spre:
uit: quia christus nouus sposus veniens in mundũ noua precepta dedit.
Interp̃tatio — Notandũ scđo. Maria scribitᷣ quinqꝫ litteris: in quibꝫ quinqꝫ mysteria
lraꝝ nois ma — beate virginis designantᷣ. Prima littera est M. ꝑ quã intelligitᷣ mediatrix.
ria. — Ipsa eñ fecit pacẽ ꝛ medium inter deum ꝛ hominẽ. Nam anteqꝫ christus

nascebaꝫ inimicitie facte fuerūt inter deum ꝛ hominē: sic ꝙ vno die occi-
dit quinqꝫ milia hominū: propter hoc ꝙ denud. uerunt arcam: ꝛ propter
solam iniusticiā. Etiā fecit pacem inter angelū ꝛ hominē. quia erant tante
inimicitie ꝙ angelus vibrauit gladiū: ꝛ vna nocte septē milia hominū oc-
cidit. Etiā fecit pacē inter virū ꝛ mulierē. qꝛ vir obiecit mulieri ꝙ de eius
consilio factus inobediēs deo eiectus est de paradiso. Secunda littera est
A. p quā intelligiꝫ auxiliatrix: ipsa em̄ auxiliatur omnibꝫ eā deuote inuo-
cantibꝫ. sicut patet de Theophilo: quē a laqueis diaboli eripuit: ꝛ ꝙꝫ plu-
res liberauit q̇ ad ipsam refugiū habuerūt: vt solet enumerari in miraculis
eius. Tertia lr̄a est R. p quā intelligiꝫ reparatrix. quia ipsa reparauit ꝛ re
cōciliauit oēs pctōres vere penitētes suo dilecto filio. Sicut legiꝫ de quo-
dā milite: q̇ filiū suū vendidit diabolo. Qui postq̄ꝫ peruenit ad etatē factū
patris cognouit: ꝛ firmiter in reparationē beate marie credidit: nihil [illegible] ās
nisi Aue maria: ꝛ liberatus est. Quarta littera est J. p quā intelligiꝫ illu-
minatrix. Ipsa em̄ illuminat corda pctōꝝ ad cognoscendū beneficia dei.
Quinta littera est A. i. adiutrix. qꝛ ipsa solet iuuare eos qui eam honorāt
in hoc mundo: qn̄ anima de corpore duciꝫ ad iudicium dei. Quare merito
hortamur ad virginis marie salutationem. Un̄ dicit Anshelmus: Ualde De salutatio
vtile est beatā virginē salutare cū affectu cordis. qꝛ ita salutauit eam an- ne marie.
gelus: ꝛ factus est dei famulus. Salutauit etiā ita helizabet: ꝛ repleta est
spiritusancto. Salutauit etiā ioannē baptistā in vtero matris: ꝛ statim san
ctificatus est. Et Bern̄. ait: Celū ridet: angeli gaudent: mundus exultat:
demones fugiunt: infernus cōtremiscit: cū dixero Aue maria. Diciꝫ enim
aue ab a qḋ est sine: ꝛ ve qḋ est signū doloris: q̄si sine dolore. Postq̄ꝫ enim
mundus fuit dānatus ꝓpter transgressionē ade: tūc cogitauit dn̄s quō pos
set nos redimere e faucibꝫ diaboli. Perpendēs itaqꝫ ꝙ ꝯtraria ꝯtrarijs cu
rantur: litteraliter cōuertit hoc nomen Eua in Aue. vt sicut per euā mun-
dus fuit damnatus: sic per suam cōtrariam scilicet aue mundus saluareꝫ.
Un̄ Bernardus ait: Aue multiplex includit mysteriū. Primo sicut mors
p euam intrauit mundū: sic per aue vita sempiterna. Quod etiam patet ex
interpretatione vocabuli. Diciꝫ em̄ eua ab euan grece quod est peruersuꝫ
latine. quoniā per euam venit omne malū in transgressiōe mandati. Qua-
re ipsa sequebaꝫ maledictionē: vt pareret filios suos in dolore. Sed beata
virgo nostrū abstulit quando nobis redemptorē peperit: ꝛ ergo ipsam me
rito sequebaꝫ benedictio. Fuit em̄ genus humanū subiectum triplici ve: scꝫ
cōcupiscentie: desidie ꝛ ignorantie. Que tria tangit Bernardus in sermo
ne de aduentu domini: dicens: Sumus magis fragiles ad resistendū: de-
biles ad operandū: faciles ad seducendum. Ideo diciꝫ in Apoca. Ue ve
ve vobis habitantibus in terra. Et de illo triplici ve liberauit nos beata
virgo quando nobis redemptorē peperit: ergo merito sequitur benedictio
nem. Notandū tertio: ꝙ beata virgo maria est stella orta in lucem gen- Maria stel-
tium. Unde Hieremie primo caplo diciꝫ: Posui te in lucem gentiū. vt sis la salutis.
salus illis vsqꝫ ad extremum terre. Sed queritur: Nunquid beata virgo
etiā orta est in lucem iudeorū? Ad quod dicendum: ꝙ principaliter orta
est in lucem iudeorū. quoniā salus ex iudeis orta est. Un̄ apl's ad Roma.
Salus omni creature: iudeo primū: scd̄o genti. Sed iudei cognoscentes

pliciter cōmendat. Primo de plenitudine fortitudinis: cū dicit: suscitauit mulierē mortuā. Scōo de plenitudine gratie. cū dicit: z aufert ab eo opprobriū. De primo patuit p dictū Salomonis in puerbijs. s. Item manū suam misit ad fortia. qz beata virgo dicit fortiter laborasse: qz signo castitatis z humilitatis diabolū superauit. De secundo dicit Bern. O maria tu es facta indeficiēs: quāto em̄ plus auxiliaris z das: tanto plus dare potes: z auxiliari. Et hoc cōfirmando dicit Grego. Quia quē celi capere nō poterant tuo gremio cōtulisti. Tunc ibi: Hinc gentiū zc. In qua sententia principaliter tāgunt quinqz. Primo situs z ordo nationū. Vn̄ vocat nos reliquias gentiū: qz nos sumus relicti z propagati ex gentibz: z sumus vltimi z nouissimi oīm nationū. Vn̄ Paulus: Nos sumus in q̄s fines seculoꝝ deuenerunt. Scōo tangit memoria beate virginis peragenda. cū dicit: tue sub cultu memorie. Quilibet em̄ sacerdos in celebratione misse postqz egerit memoriā passionis christi: etiā debet agere memoriā beate virginis. vn̄ Grego. Cōmunicantes z memoriā venerantes in primis sempqz gloriose virginis marie zc. Tertio tangit modus natiuitatis christi. ibi: mirum in modū. qz talis natiuitas fuit sup omnes gradus nature. Quarto tangitur preceptū veteris instrumenti. ibi: agnū mactandū. In veteri em̄ lege fuit preceptū iudeis: vt agnum paschalem comederent. qui agnus debet esse masculus z immaculatus: z illū deberēt comedere integraliter. Per quez intelligit christus verus deus: q̄ est sine macula: quē mysterialiter deuorare debemus in altari. Quinto tangit mysteriū corporis christi. Vn̄ in celebratione missaꝝ christus p nobis immolat: sicut fuit pro nobis oblatus in cruce. quare dicit: mysterialiter zc.

Hinc gentiū nos reliqe zc

Hinc manna verū israelitis veris veri abrae filijs admirantibus quondam moysi qđ typus figurabat: iam nūc abducto velo datur perspici: ora virgo nos illo pane celi dignos effici.

Fac fontem dulcem quē in deserto petra p̄monstrauit degustare cū syncera fide: renesqz constringi lotos in mari: anguem encum in cruce speculari.

Fac igni sancto patrisqz verbo: qđ rubus vt flamma tu portasti virgo mater facta: pecuali pelle discinctos pede: mundis labijs cordeqz ꝓpinquare.

Audi nos: nam te filius nihil negans honorat. Salua nos iesu: pro quibꝫ virgo mater te orat.

Da fontem boni visere: da puros mentis oculos in te defi

gere. Quo hausto sapientie saporem vite valeat mens intelligere.

Christianismi fidē operibꝫ redimire: beatoq̄ fine ex huiꝰ incolatu seculi auctor ad te transire.

¶ Cõtinuando sermonē sermoni predicto subdit. ¶ Ordo. (Hinc).i.ex inde(verū manna).i.corpus christi(datᷣ ꝑspici).i. videri (veris israeliticis filijs veri abrae admirantibꝫ quondā).i.prius ⁊ olim(qꝺ).s.verum manna (typus).i.figura(moysi figurabat).i.signabat. Et ideo illud verū manna (datur perspici iam velo).i.figura ⁊ velamento(abducto).i.deposito. Vñ nunc alloquitᷣ virginē mariā dep̄cando ⁊ ostendendo rõnabilitatē illiꝰ orationis:probando ipsas esse exaudibiles.qꝛ dictū est prius ꝙ antiquitꝰ mānna datū patribꝫ in deserto p̄figurauit illud verū manna qꝺ offertᷣ in altari ⁊ sumitᷣ a filijs veri abrae:q̄ sunt filij repromissiõis. Quare dicit: O virgo maria(tu ora nos effici).i.fieri (dignos illo pane celi).i. corpore christi (⁊ fac nos degustare dulcē fontē:quē).s.fontē(petra p̄monstrauit).i.p̄figurauit(in deserto cū syncera).i.pura(fide:⁊ fac restringi renes).s.ꝑ cõtinentiā Et o maria fac nos(lotos).i.mundatos(in mari).i.in te stella maris vel in baptismo(speculari).i.videre(anguē eneum).i.serpentē(in cruce)scꝫ pendētem. Et o maria(fac nos discinctos).i.discalciatos(pede).i.in pede(pecuali pelle).i.calceis q̄ facti sunt de pellibꝫ pecoꝝ (ꝓpinquare).i: approximare (mundis labijs).i.puro ore(⁊ mundo corde).i.mente ⁊ cogitatione(igni).i. spirituiscrõ(⁊ verbo patris).i.filio dei(qꝺ)scꝫ verbū(tu virgo facta mater portasti:vt).i.sicut(rubus).s.portauit flammā ⁊ illesus permansit. Ideoq̄ o maria(audi).i.exaudi(nos:nam)ꝑ quia(filius)scꝫ tuus christus(honorat te).i.diligit(nihil negans).i.abnegans tibi:sed oīa cõcedens. (O iesu salua nos)scꝫ omnes(pro quibꝫ virgo mater)maria(orat te)scꝫ intercedens ꝓ nobis. Propterea etiā o maria vel o iesu(da visere).i.videre(fontē boni).i. bonitatis ⁊ omnis gratie.s.christū dn̄m (⁊ da defigere).i. firmiter infigere oculos pure mentis in te:quo).i.vt(mens valeat intelligere saporē).i. dulcedinē(vite)scꝫ eterne(hausto).i.ꝑ haustū(sapiētie.) O iesu tu da nos(redimire).i.ornare ⁊ circūdare(fidem christianismi).i. christianā (operibus).s. sanctis ⁊ virtuosis:quia fides sine operibus mortua est. Et o iesu(auctor) id est factor omniū da nos(transire).i.concede nobis ⁊ largire copiam veniendi(ad te)scꝫ summū bonum(ex incolatu).i.exilio(huius seculi).i.istius mundi. ¶ Vocabula. Manna nomen neutrale dicitᷣ a manhu admiratione quid est hoc:quia patres in deserto admirabantᷣ de illo pane. Viri israelite sunt christiani:qui per fidem vident deum. Olim autem iudei dicebantur israelite ⁊ filij israel:quod interpretatur videns deum. Typus est forma vel figura latine: ⁊ est nomen grecum: quasi exemplar alicuius rei. Renes a renuendo dicti sunt:vt supra diximus. Fons in deserto olim fluxit de petra percussa per moysen. Qui fons significat sanguinem de vulneribus christi profluentem. Anguem eneum.i. christum: qui olim figuratus fuit per anguem eneum quē moyses erexerat in deserto.

Rubus ignitus est maria spūsctō plena. Moyses em̄ vidit rubū: sȝ tamē
illesum. quē cū vellet accedere dixit angelus: Solue calciamenta de pedi
bus tuis ⁊c̄. Per rubum em̄ incōbustū cōseruatā agnouimus tuā laudabi
lem virginitatē: ita canit sancta mater ecclīa. Pecualis adiectiuū a noīe
pecus. Nā pecus dicat animalia nō potētia laborare. quare hic capit̄ ꝓ hu
militate. Negare est nō dare: etiā est nō cōcedere qđ dicit̄. Haustus est
potio. Ouidius. Haustus aque mihi nectar erat. Christianismus. i. chri-
stianitas vel mos christianoꝝ. Incolatus dr̄ peregrinatio vel mora in ali
quo loco. Nam incola dicit̄ peregrinus: ⁊ q̄ morat̄ vel habitat alicubi. vn̄
Dauid: Heu mihi qꝛ incolatus meus ꝓlongatus est. Redimire dicat or-
nare ⁊ frontē quasi circūdare ⁊c̄. ¶ Notabilia. Notandū primo: ꝙ au-
Hinc māna. tor in littera ondit ꝙ corpus christi figuratū est ꝑ manna qđ moyses reli-
quit in vrna aurea. Per moysen ibi intelligit̄ christus: qui inclusit māna. i.
filiū dei in aurea vrna. i. in vtero virginis marie. que rōne castitatis virgi-
nalis pudicitie merito vrna aurea dicit̄. Et hoc manna datur populo isra
elitico in figura: nobis aūt datur in veritate. Vn̄ Paulus. Quod eis con-
tingebat in figura: nobis cōtigit in veritate. Vn̄ in littera tangunt̄ tres hi
Aqua petre. storie: q̄ specialiter tria designant. Primū est. Cū filij israel fuerunt in de-
serto: tunc murmurabant ꝯ aaron ⁊ moysen ꝙ nō haberēt aquā ad bibēdū
Tūc moyses ex ꝓuidētia accepit virgā ⁊ tetigit petrā: a qua statim fluxe-
runt aque largissime ad refectionē oīm populoꝝ. Hec figura p̄mōstrauit
ꝙ regnū dei ingredi nō possumus: nisi renati simus ex aqua ⁊ spiritu. Se
Esus agni cūdo tangit̄ historia Exo. de esu agni paschalis. qꝛ qn̄ filij israel debebāt
comedere agnū paschalē: tunc p̄ceptū est eis vt renes suos constringerent
vel p̄cingerēt: ⁊ baculos in manibꝫ portarēt. Que historia designat nobis
castitatis constantiā. qꝛ luxuria mater vitioꝝ est in renibꝫ: ⁊ ibidē est muta
tio seminis. Vn̄ si aliquis vult gustare dulcem fontē: ille renes suos cone
tur cōstringere. qꝛ dicit Grego. Sint lumbi vestri p̄cincti zona castitatis.
Serpens in cruce. Tertio tangit̄ historia Exo. qn̄ filij israel fuerunt in deserto: tunc surrexit
multitudo serpentū venenosoꝝ: quibꝫ multi fuerunt interfecti. Sed moy-
ses videns hanc plagam: ex p̄cepto dei erexit serpentē eneā sup̄ altā arbo-
rem: ⁊ quicūqꝫ illū serpētē de mane inspiciebat: ille securus ꝑ totū diē am-
bulabat. Et illa figura ostendebat christū pati in cruce. Cuius passionem
omni mane ad memoriā debemus reuocare: ⁊ sic p̄seruabimur a serpētibꝫ
diabolicis: ⁊ suggestionibꝫ q̄ vndiqꝫ extendunt̄ vt capiant ⁊ illaqueāt nos
Ideoqꝫ dirigit petitionē ad virginē mariā: vt ipsa ducat nos ad fontē sa-
cri baptismatis: ⁊ ꝙ ipsa cōfirmet nos in puritate baptismatis cū castita-
tis cōseruatione. vt possimus speculari passionē eius filij: ⁊ eo firmius cō-
Fac igni sctō seruare Tunc ibi: Fac igni sancto ⁊c̄. In quibꝫ verbis tangunt̄ due histo-
rie. Prima est ipsius moysi. s̄m qđ legit̄ Exo. iij. qn̄ moyses pauit ⁊ custo-
diuit oues ꝓprias: vidit in monte sinai rubū ardere: ⁊ tn̄ nō cōsumptū. Et
Rubus incō bustus. cū moyses descenderet ad videndū hoc q̄d esset: audiuit vocē de rubo di-
centē: Discalcia te: qꝛ locus in quo stas sanctus est: ibi em̄ constitutus est
princeps exercitus: q̄ tanq̄ȝ legatus duceret populū de egypto. Nā cū do
minus vidit afflictionē iudeoꝝ: voluit eos ꝑ manus moysi liberare. Ille
rubus p̄figurabat beatā virginē: q̄ ardebat igne spūssancti: attamē nō est

cōbusta.i.post partū nō violata neq̄ corrupta. Scḋa historia est ipsi⁹ gedeonis. q̄ tangit̄ ibi: pecuali pede. Nam gedeon qñ duxit populū israeliticum p desertū: tunc vidit hominē volentē aduersus eū pugnare. Et sic inuocauit nomen dei. Cui statim est p̄ceptū vt agninam pellē poneret sup gramine. que si fieret madida: signū esset victorie ⁊ triumphi. Qui ḡ vult accedere ad illū ignem.i. ad gratiā spūsſcti: debet habere q̄ttuoꝛ. Primo pecualē pellem.i. agninā. p quā designat̄ humilitas: q̄ ducit nos ad eternam vitam. Vñ Paulus: Humiliamini vos sub manu potētis dei: ⁊ ipse exaltabit vos. Qui eñ se humiliat exaltabit̄. Secundo debet habere discinctos pedes.i. cōstantiā in tribulatione. Vñ Berñ. Cōstantia cū pseuerantia pmittit coꝛonā. Per hoc aūt tangit̄ p̄ceptū iudeoꝝ: qꝛ nō rumināntia ⁊ fissos pedes nō habentia sunt īmunda ⁊ ipsis phibita. Et sic patet q̄ nō comedant carnes poꝛcinas: qꝛ nō ruminant. Etiā nō comedunt equos et hmōi aīalia: qꝛ nō habent fissos pedes. Tertio debet habere purū os.i. bonā disciplinā. Vñ disciplina est moꝝ oꝛdinata correctio. Vñ Bernar. Cōpositū hominē reddit disciplina. qꝛ vultū cōponit: ceruicem subiugat: oculos ligat: cachinnos phibet: gulā refrenat: iram sedat: ⁊ linguā moderatur. Quarto debet habere mundū coꝛ.i. syncerā oꝛationē. Nā ſm Damasce. Oꝛatio est pius affectus mentis in deū directus. Notandū scḋo: qꝛ dicit̄ in littera: Nihil negans te honoꝛat. Nam tota trinitas beatā virginē honoꝛauit. qꝛ pater animā eius purgauit: filius eius ventrem inhabitauit: spiritussctūs vterū eius sanctificauit. Vñ canit̄ de ipsa: Optimā partem elegit sibi maria. Quod sic intelligit̄: Illa pars est bona q̄ habet vitā actiuā: illa est melioꝛ q̄ habet vitā cōtemplatiuā: illa ꝟo optima q̄ hꝫ vtrāq̄. Virgo maria est hmōi: ergo ⁊c̄. Vel sic. Vbicūq̄ est gloꝛificatio coꝛpis: ibi est pars bona. sed vbi est gloꝛificatio aīe: est melioꝛ. ergo vbi est gloꝛificatio vtriusq̄: est optima. quā elegit beata virgo: qꝛ coꝛpe ⁊ aīa assumpta est in celū. Vñ triplex habet officiū: ſcꝫ adiuuandi: aduocandi ⁊ miserendi. Primū habet tripliciter. qꝛ auxiliat̄ in vita: in moꝛte ⁊ post moꝛtem Primo in vita: qñ vnicuiq̄ dat suā gratiā. Scḋo in moꝛte: qñ nos a diabolo defendit. Tertio post moꝛtē: qñ aīas nostras sumit ad sanctā ciuitatē hierłm. Primū officiū est bonū: secundū melius. Ergo legit̄ de ea q̄ ad primū: Maria mater gratie. q̄ ad secundū: tu nos ab hoste ptege. q̄ ad tertiū in hoꝛa moꝛtis suscipe. Secundū officiū beate virginis est aduocare. In quo pꝛimo captat beniuolentiā iudicis. Scḋo ibi insinuat miserias hoīs. Tertio inducit iudicē ad misericoꝛdiā. Et sic iteꝝ pꝛima pars est bona: secunda melioꝛ: tertia optima. Tertiū officiū est miserendi. Quidā eñ iudices cōsequunt̄ veritatē cōscientie: q̄ pars est bona. Alij cōsequunt̄ rectitudinē iusticie: q̄ melioꝛ. Alij ꝟo tēperatim misericoꝛdiā: q̄ est optima. Quā ipsa beata virgo elegit: ꝓpterea mater miſcḋie nuncupat̄. Vñ petit fontē boni visere. sicut scribit etiā Boetius in de cōsolatu phico: lib. iij. metro. ix Da pater augustā mentis cōscendere sedem. Da fontē gustare boni: da luce reperta In te cōspicuos animi defigere visus. Fides eñ chꝛistiana req̄rit bonū opus. qñ fides sine opib⁹ moꝛtua est: vt dicit apl's Paulus. Vbi sciendū iuxta verba Boetij p̄tacta: q̄ sedes summi boni d'r angusta ⁊ subtilis: qꝛ vix imo magno laboꝛe ad ipsam puenit̄. Et illud summū bonū dicit̄

Vellus gedeonis.

Quattuoꝛ requirunt̄ ad gratiā spūsſ sancti.

Nihil negās te honoꝛat

Officiū btē virginis triplex.

De iudicib⁹

Da fontē boni visere.

fons bonitatis. Sicut em̄ riuuli habēt esse ⁊ existere ⁊ fluere a fonte: ⁊ ipe a nullo ꝓcedit:: Sic a deo habemus omne bonū: bonitatē aūt a seipso hꝫ. Et ad hoc ꝙ sedes summi cōscendatᷣ: oportet vt inuestigetᷣ. Sed quia nō sufficit inuestigare si nō inueniatᷣ: nec inueniri potest si nō diligatᷣ: philosophia petit in hac parte ꝑ amorē ⁊ visum animi. s. rationē ⁊ intellectū in sūmū bonū cōuerti. Sed ex quo intellectus ⁊ ratio impediuntᷣ ⁊ obscurantᷣ ꝑ affectionē ⁊ desideriū terrenoꝝ: qꝛ corpus qđ corrumpitᷣ aggrauat animā. iā vlteriꝰ petit fugare nebulas ⁊ grauitates terre. Nā nō sufficit fuga tenebrarū: nisi assit lux illuminans: ideo petit illuminationem. Est aūt duplex

Oculus duplex. oculus. Corporalis. s. q̇ cōstat ex partibꝫ materialibꝫ: q̄ sunt caro ossa ⁊ perui. Alius est oculus spiritualis: q̇ est intellectus ƀm quē fiūt opatiōes: ducentes nos ad summā felicitatē. quā autor petit in fine huiꝰ seq̄ntie: cū dicit: Ex huius incolatu seculi fac nos ad te transire ⁊c̄.

¶De sancto Augustino Sequentia.

Eterni festi gaudia nostra sonat harmonia. Quo mens in se pacifica: vera frequentet sabbata.

Mundi cordis leticia adorans vera gaudia. Quibus pregustet auida que sit sanctoꝝ gloria.

Qua letatᷣ in patria celicoꝝ curia. Regem donantē p̄mia sua cernens in gloria.

Beata illa patria que nescit nisi gaudia: nam ciues huiꝰ patrie non cessant laudes canere.

Quos ille dulcor afficit: quē nullus meror inficit: quē nullus hostis impetit: nullusq̧ turbo concutit.

Ibi dies clarissima melior est q̄ꝫ milia: luce lucens prefulgida: plena dei noticia.

Quam mens humana capere nec lingua valet promere: donec vite victoria cōmutet hec mortalia.

Quando deus est omnia: vita: virtus: scientia: victus: vestis: ⁊ cetera que velle potest mens pia.

Hoc in valle misera meditetur mens sobria: hoc ꝑ soporē sentiat: hoc attendet dum vigilat.

Quo mundi post exilia coronetur in patria: ac in decoris

gloria regem laudet per secula.

Harum laudum preconia imitatur ecclesia: dum recēsent annua sanctoꝝ natalia.

Dum post peracta prelia digna reddunt premia: Pro passione rosea: pro castitate cādida: ꝛ torques aurea pro doctrina catholica.

Qua prefulget augustinus in summi regis curia. Cuius libroꝝ copia fides firmat vnica: hinc ꝛ mater ecclesia vitat errorum deuia.

Cuius sequi vestigia ac predicare dogmata fide recta et feruida det nobis mater gratia.

¶ Hec seq̄ntia canit in laudē magni doctoris augustini. Cuius hec erit expositio. ¶ Ordo. (Nr̄a harmonia).i.musica ꝛ cantus(sonet).i.iubilet ꝛ cō celebret(gaudia interni festi).i.interioris(q̊).i.vt(mēs pacifica).i. tranq̄lla (in se)scȝ ꝛ nullis exterioribꝫ turbata passiōibꝫ(freq̄ntet vera gaudia)celestia ꝛ deū ipȝ(leticia).i.iubilo(mūdi cordis).i. puri.s.quē solū cernere pn̄t oculi(q̊bꝫ)gaudijs ipa mēs(auida).i.cupida(p̄gustet).i.attingat ꝛ discat(q̄ sit glia sctōꝝ)in eterna patria(qua).s.gloria(curia celicoꝝ).i.in celo habitantiū(letat).i.gaudet(in patria).s.celesti(cernens).i.videns(regē). s.oipotentē deū(donantē).i.largientē(sua p̄mia in glia).s.eterna. (Illa patria) .s. est(merito beata).i.felix(que)patria (nescit nisi gaudia) nā ibi ꝓcul est ois turbatio(nam)ꝓ q̄ꝛ(ciues).i.inhabitatores(huius patrie).s.celestis(nō cessant canere laudes).i. grarūctiōes(quos)ciues (afficit).i. mouet(ille dulcor).i.hec suauitas(quē) dulcorē (nullus meror).i.nulla tristicia (inficit).i. cōmaculat vl' pmiscet(quē)dulcorē(nullus hostis).i. aduersari⁹(impetit).i. ꝑcutit(ꝛ nullus turbo).i.nulla calamitas(cōcutit).i.cōmouet(Ibi).s. in patria(vna dies clarissima).i.splēdida.s.est(melior q̄ȝ milia).s.in h̄ mundo ꝛ valle miserie:dies inquā(lucēs p̄fulgida luce).i.semꝑ corruscante(plena).s. existens(noticia dei) scȝ qua nihil beatius cōtingere quicq̄ȝ creature pōt: cū ibi sunt que auris nō audiuit:nec oculus vidit:nec in cor hois intrauit: vt ait apl's.(Quā)scȝ noticiā dei(humana mens).i.intellectus (nec valet) .i.nō potest(capere). i.intelligere(nec valet promere).i.edicere aut ꝓferre: (donec).i.quousq̄ȝ(victoria vite).s.p̄sentis:hoc est mors ipsa (cōmutet) .i. permutet(hec mortalia).i.transitoria cuncta in melius(qn̄).i.qn̄quidē vel qm̄(deus est oia)q̄ꝛ omnipotens:videlicet est(vita).s.eterna(virtus).s.indeficiēs(scientia)scȝ veroꝝ(victus).s.perennis(vestis).s.pmanēs (ꝛ)est(cetera).s.cuncta(que pōt velle).i.desiderare(pia mens).i.homis alicu⁹ sancti. Proinde(sobria mens).i.pura ꝛ casta(meditetur).i.cogitet(hoc).s.iam dictū(in misera valle).i.in presenti seculo mundi(hoc sentiat).i. somniet (per

sopore).i.requiē ⁊ dormitionē(hoc attendat).i.p̄noscat(dū vigilat).s. extra sopore cōstitus(q̄).i.vt(post exilia mūdi).i.post miseriā vite hu9 lachrymose:si mō vita dici pōt(coronet in patria)celesti (ac vt laudet p̄ scl'a).s. cūcta ⁊ eternaliter(regē).i.deū oīpotentē(in gloria decoris) scꝫ existentē in celo. (Eccl'ia)scꝫ catholica ⁊ christianoꝝ cōgregatio(imitat).i. seq̄t(p̄conia).i. celebrationes ⁊ laudes(harū laudū).s.iam enarrataꝝ (dum) p̄ q̄n (annua natalia).i.natalitia ⁊ festiuitates singuloꝝ annoꝝ(ipsoꝝ)sanctoꝝ(recēsent) .i.celebrant(dum).i.q̄n(digna premia).i.meriti honores(reddunt post peracta p̄lia)scꝫ huius mūdi vbi cōstituti sumus in bello.qm̄ vt ait Job:Militia est vita homīs sup̄ terrā. Et q̄ sint talia p̄mia subdit:cū ait (pro rosea passione).i rubicūda ꝓpter sanguinis effusionē(⁊ p̄ candida castitate).i.alba ⁊ imaculata virginitate(datur aurea torques).i.monile aureū(p̄ doctrina catholica).i.christiana. Qui em̄ elucidant me vitā eternā habebunt:ait Sapiēs.(Qua).s.torque aurea(augustinus)ipse doctor insignis (p̄fulget) .i.resplendet(in curia summi regis).i.in celesti patria.(Cuius)scꝫ augustini(copia).i.multitudine(libroꝝ)scꝫ a se editoꝝ(fides).s.christianoꝝ(vnica) .i.sola(firmatur).i.cōprobat ⁊ verificat.(Hinc).i.ex libris eiusdē(mater ecclesia).i.fides n̄ra(vitat).i.exturbat(deuia).i.seductiones(erroꝝ).s.heresim sapientiū opiniōes.(Cuius)beati Augustini(vestigia sequi ac p̄dicare).i. publicare omnib9(dogmata).i.scripta sua (recta fide ⁊ feruida).i. intima (det).i.largiat ⁊ cōcedat(nobis mater).s.existens(gratia)h̄ est sp̄ūssanctus deus omnipotēs. Amen. ¶Vocabula. Harmonia grecū nomē: latine cōcordia vel cōcentus. Sabbatū hebraice d̄r requies. Et pōt accipi pro festo die. Frequētare est freq̄nter vti:vel frequēter adire: vt frequēto scolam vel forū. Curia est ꝓprie domus consilij:etiā est ꝓgenies vel familia: Inde curialis.i.cōtribulis. Patria est locus natalis vel natiuitatis. Vergi. Nos patrie fines ⁊ dulcia linquimus arua. Improprie ponit p̄ regiōe vel ꝓuincia. Dulcor.i.dulcedo vel suauitas. Meror.i.mesticia vl' interna tristicia ⁊c̄. Inficere est imutare qualitatem rei:vt fetor inficit aera. Impeto s̄cat in malū peto:vt taurus impetit cornu:vel impetum facit. Turbo est turbatio vel volubilitas ⁊ cōmotio venti. Preconiū est ꝓmulgatio vel clamor ⁊ laus. Imitari est sequi mores alterius. Natalis vel natale dies est natiuitatis. Inde natalitius a um.ꝑtinens ad natalem. Et substantiuat in neutro genere p̄ natali. Hic torquis ⁊ hec torques est ornamentū ex auro ⁊ argēto cōtortū. Catholicus.i.vniuersalis: ⁊ est grecū nomen. Dogma nō s̄cat doctrinā:sed modū viuendi vel statutum. vn̄ dicitur:Dogma datur christianis ⁊c̄.

¶In decollatione Joannis baptiste.

PSallite regi nostro:psallite psallite prudēter. Nā psalteriū est iucundū cū cithara.

Nato virginis quo psallēs natus sterilis Citharam percussit in domo domini.

Dum qđ sonabat clamando docuit viuendo: Mortificā- do que sup terrā sunt membra: ⁊ alios docendo. Preparās christo plebem perfectā ioannes vox clamantis in deserto.

Sed hec vox impiū herodem quē corripit minime corri- git. Haud tñ tacuit: sed adusq; sanguinē sceleri resistit.

Non licet inquit te fratris tui habere coniugē raptā sibi: peccasti: quiesce: penitentib⁹ sic precepit dominus.

Vocem incantātis sapienter herodes vt aspis surda sper- nit: vt iustum vt sanctū ioannē timet: quē vinxit in carcere.

¶ Hic scđm ordinatissimū cursum anni autor ponit aliam sequentiā de sancto Joanne baptista ⁊ de eius passione. Primo introducēs quasdā ꝓ- phetias quas applicat ad ꝓpositū: exhortando populū ad laudē beati ioā- nis. Scđo describit causam ⁊ materiā decollationis eius. Tertio facit ex- clamationē contra ipsius mortē. Proponit ergo ꝓphetiā quandā: q̄ scribit̄ in Ps. exhortādo populū dicēs. ¶ Ordo. Vos christifideles (psallite). i. cū leticia cantate (prudēter). i. sapiēter (regi nostro). i. deo. (Nam) p q̄ (psal- teriū). i. canticū oris (est iocundū). i. plenū gaudio (cū cithara). i. cōcordan- tia boni operis. (Quo). i. cū quo psalterio (natus). i. filius (sterilis). s. mulie- ris helisabet (psallens). i. decantans laudes (nato). i. filio (virginis) marie. i. christo dño nr̄o (ꝑcussit citharā carnis). i. corporis sui venas tangēs (in do- mo dñi). i. in sancta ecclia. (Dum) scz sctūs ioannes baptista (docuit viuen- do) scz ꝑ opationē vite illud (qđ sonabat) scz (clamando ⁊ viuendo). i. p̄di- cando. s. ore ⁊ opere cūcta ꝑficiēdo ⁊ adimplendo: ac (mortificando). i. ma- cerando (membra que sunt sup terrā). i. corpus suū castigando (⁊ docendo hoc alios) scz hoīes. Nā ipse (ioannes) existens (vox clamātis in deserto). i. eremo (p̄parans christo) scz dño (ꝑfectā plebē). i. mundā. Vñ iam autor in- troducit materiā principalē: describendo causam remotā decollatiōis scti ioannis bap. ⁊ tunc ꝓpinquā. dicens (Sed hec vox). s. sctūs ioānes: vł hec vox sancti ioannis (minime corrigit). i. cōuertit aut emendat (herodē). s. re- gem (quē corrigit). i. redarguit. (Tamē) p sed sctūs ioānes (haud tacuit). i. non siluit ideo (sed resistit). i. resistebat fortiter (sceleri). i. pctō (vsq; ad san- guinē). i. vsq; ad effusionē sui ꝓprij sanguinis. Vñ sctūs ioannes (inq̄t). i. di- xit. s. herodi (nō licet). i. nō decet (te habere cōiugē). i. vxorē (fratris tui rap- tam) scz (sibi) ꝑ violentiā (peccasti). i. male fecisti delinquēdo cōtra legem: (quiesce). i. cessa de pctō (dñs sic p̄cepit penitentib⁹) scz vt cessent a pctō. s3 (herodes spernit). i. cōtemnit (vocem) beati ioannis (incantantis). i. diuinan- tis ⁊ p̄dicantis (sapienter). i. prudēter (vt). i. sicut (surda aspis). i. serpēs ob- turans aures (⁊ timet ioannē vt iustū). s. virū (⁊ vt sanctū). s. hominē (quē). s. ioannē (vinxit). i. ligauit (in carcerē). i. i captiuitatē vinculoꝝ. ¶ Vocabula: Psallere est verbū grecū ſcans latine ludere in musicis instrumentis

Inde psaltes.i.organista vel citharista. Et psaltria dr talis mulier. Psalteriū est instrumentū quoddā musicū. Psalmus est carmē lyricū. Psalmista dicit q̄ facit psalmos: vt Dauid. Percutio verbū tertij ordinis: cōpositū a p̄ τ quatio. Licet quidā a cutio declinari malint verbo inusitato vt incutio decutio τc̄. Corrigo fcat emēdo. Teren. Si q̄d pctm̄ est: id ar te corrigas.i.castiges. A cō τ rego. Corripio ꝓo fcat arguo: τ qn̄qꝫ velociter accipio. Vergi. Celeresqꝫ sagittas corripuit. Dauid. Dn̄e ne in furore tuo arguas me: neqꝫ in ira tua corripias me τc̄. A cō τ rapio. Adusqꝫ aduerbiū est: fꝫ q̊sdā. Al's deseruit accō casu: vt in hymno: adusqꝫ terre limitē τc̄. Resto a re τ sto fcat resistere. Licet impsonale tm̄ i tertijs psonis cōiugat. Inquit defectiuū est: nec hꝫ nisi inq̄t in p̄senti τ inquā in futuro q̄uis Aristotelis interpres dicat sepe inquimus in p̄ma psona p̄lis nūeri.
Vincio is ire. fcat ligare τ capere. Sed vinco is ere fcat supare τ victoriā de aliq̊ capere. Nō licet te habere: τ tibi habere nō licet: vtroqꝫ mō bene dicit. Apis est serpētis species. q̄ cū audit incantatorē aures obstruit: vnam terre applicans: in alterā ꝓo caudam torquens. Vide Hieronymū super psalterium.

Sermo d̓ beato ioāne baptista.

¶ Notabilia. Scribit in Ps̄.xxviij. Vox dn̄i in virtute: vox dn̄i in magnificētia. Quibꝫ verbis btūs Joannes baptista duplr cōmēdat. Primo ex virtute p̄dicationis quā posuit ex industria diuine collatōis. q2 vox dn̄i in virtute. Scd̄o cōmendat in virtute p̄dicatiōis quā terminauit p efficaciā virtuose opationis. q2 vox dn̄i in magnificētia. De primo scribit Lu.j. quō gabriel archangelus ad zachariā ingressus dixit: Ne timeas zacharia: vxor tua tibi pariet filiū: hic erit magnus corā dn̄o: ipse p̄ibit ante illū in spū τ virtute helie: τ spūsctō replebit. Ex q̊ ptꝫ q̄ erat vox dn̄i in virtute: qm̄ virtuose vocatus τ virtuosum aduentū dn̄i p̄dicauit. Vox inq̄ꝫ illa clamantis in deserto: Parate viā dn̄o: rectas facite in solitudine semitas eius. De scd̄o scribit Matth.iij. q̄ in diebꝫ illis venit baptista p̄dicās baptismū penitētie. Ex q̊ factus est vox dn̄i in magnificētia. qm̄ magna fecit: q2 tam dn̄s q̄ꝫ seruus magnifice operatus est. De q̊ dicit Esa. Cātate dn̄o: qm̄ magnifice fecit. Sed de magnificētia serui.s.ioānis baptiste scribit Joan.j. q̄ magnifice phibuit testimoniū christi. Quādo em̄ iudei miserūt ab hierosolymis sacerdotes τ leuitas ad ioannē: vt interrogarēt eū tu q̇s es. Qui cōfessus est: τ nō negauit. Cōfessus em̄ est: q2 nō sum ego christus. Et hoc est testimoniū qd̓ phibuit. Et interrogauerūt eū: Helias es tu? Qui rn̄dit: Nō sum. Propheta es tu? Qui rn̄dit: nō. Dixerūt q̇s es tu? vt demus respōsum his q̄ nos miserūt. Dixit ioannes: Ego vox clamātis in deserto. Hanc em̄ vocē exaltauit in magnificētia: τ in decollatiōis martyrio feliciter terminauit. Ergo in honore hu9 vocis facta est hec seq̄ntia

Joannes fecit magna.

Quare ꝓpha hortat ppl'm ad psallendū p̄mo semel in laudē τ gloriā diuine deitatis q̄tū ad essentiā: deinde ter in honorē sūme trinitatis q̄tum ad psonas. Ergo in p̄ncipio hu9 cautici ponit semel ter τ postea resumit: vt ex hoc sctā trinitas τ insepabilis ac indiuisa vnitas collaudet. Nota secūdo. Btūs ioannes baptista vocat filius sterilis: q2 helisabet mater eius erat sterilis sterilitate nature: vt ptꝫ ex euāge. Quia hic est mensis sextus illi q̄ vocat sterilis. Sed nō vocat sterilis sterilitate gratie: qm̄ generauit

Psallite ter ponit.

Joānes fili9 sterilis.

filiũ dño. Itẽ sanctus ioannes pcussit citharã carnis.i. suaȝ linguã:ꝛ cum hoc psallebat in psalterio:qꝛ verba salutis pdicabat: ꝛ illud qđ pdicauit etiã operibꝫ adimpleuit. Vñ pdicabat hominibꝫ castigare corpus suum:ꝛ ipse corpus castigabat:victũ sumẽdo de melle siluestri ꝛ vestẽ de pilis camelorꝝ. Vñ pdicatio doctoris est populo accepta ꝛ grata:qñ doctor id qđ pdicat ꝛ docet operibꝫ adimplet. Nam dicit Augusti. Cuius vita despicit: restat vt eius pdicatio cõtemnat. Quare dicit apłs Paulus: Castigo corpus meũ ꝛ in seruitutẽ redigo:ne cũ alijs pdicauero ipse reprobꝫ efficiar. Turpe est doctori cũ culpa redarguit ipm: ait vulgaris autor. Nõ sic fecit beatus ioannes baptista:qui de semetipso ait: Ego sum vox clamãtis in deserto: Preparate viã dño:rectas facite semitas dei vestri. Et btũs ioannes merito dicit vox:qꝛ sicut illa pcedit verbũ:sic sanctus ioãnes pcessit verbũ.i.filiũ dei in pdicatiõe pparando sibi viam. Notandũ tertio ꝙ beatus ioannes nõ corripuit herodẽ ꝓpterea ꝙ habuit vxorẽ fratris:sed qꝛ ipsam rapuit. Fuit eñ in lege cõstitutũ: ꝛ adhuc seruat a iudeis hodie: ꝙ mortuo viro frater viri põt suscitare semen de vxore fratris sui. Et hoc legit in euange. Marci de resurrectiõe mortuorꝝ:ꝙ vna mulier nupsit septẽ fratribꝫ p ordinẽ.ꝛ inde ceperũt saducei originẽ. Sic etiã iudas filius iacob dedit thamar meretricẽ duobꝫ filijs suis. Et h̃ intelligit altero fratre mortuo. Sed herodes habuit vxorem fratris sui philippi adhuc viuẽtis: qui fuit tetracha ituree ꝛ traconitidis regionis. Unde corripuit eum pro vxore rapta:quod quidẽ prohibitum est in lege. Et herodes timuit beatũ ioannem baptistam vt virum iustum ꝛ sanctum: vt dicit textus euangelij. Et glosa beati Gregorij ibidem est: ꝙ iste timor quẽ herodes tunc habuit non fuit meritorius.quoniã huic timori pretulit amorem puelle saltatricis.quia ꝙuis beatum ioannem timuit:tamen propter iusiurandum noluit puellam contristare:sed precepit beatũ ioannem in carcere decollare. Sed de illo ꝙ dicitur in textu:vt aspis surda spernit ꝛc.sciẽdum ꝙ est vna proprietas serpentis: cum percipit incantationem ab eo qui plures serpentes conuocauit per vim ꝛ potestatem verborum incantatoris:ipse serpens hoc percipiens aures nititur obstruere: ne vocem incantantis audiat ꝛ illa audita ad eum accedere compellatur. Quare bene autor hic comparat herodem serpenti:quia herodes preceptis verbis ꝛ consilijs sancti ioannis baptiste non obediuit.

Predicare ꝛ aimplere.

Joãnes dꝛ vox.

Lex de vxoribꝫ fratrum.

Herodis timor.

De serpẽtibꝫ adiuratis.

Sedet in tenebris lucerna lucis amicus omnipotentis. Studet delitijs mundi principis filius perditionis.

Meretrix suadet:puella saltat:rex iubet: sanctus decollatur. Dat rex saltanti caput ioannis: qui sanctus anteꝙ̃ fit natus.

En quomodo perit iustus: quasi non sit deo dilectus. Cũ sit eius preciosa mors hec in conspectu domini.

Nos corde percipimus qualis ⁊ quantus est: q̄ vicinus dignitate christo fit ⁊ morte.

Nam morte turpissima damnatur sponsus: sponsi ⁊ amicum damnant morte recte turpissima.

Carcere carnis ductum quē ferunt psallendo celis angeli angelum. Et nos in terris tibi psallere fac christe in memoriam baptiste.

Herodis spreta quo mensa altaris tui mensa ipsum te dñ sumimus: semper tibi psallamus.

¶ Hic autor tangit causam magis ꝓpinquã passionis bti ioannis: dicens. ¶ Ordo. Sanctus ioannes existēs (lucerna lucens) scz fidei ⁊ toti mũdo (⁊ amicus oipotētis). s. dei (sedet in tenebris) scz carceris. Sed herodes (filius ꝑditionis studet). i. insistit ⁊ incumbit (delitijs). i. voluptatibꝫ (mũdi: ⁊ meretrix). i. vxor herodis (suadet). i. dat cõsiliũ (⁊ puella). i. filia vxoris herodis (saltat). i. corizat (rex iubet). i. p̄cipit (sanctus) scz ioannes (decollat̄). i. capite truncat̄ (⁊ rex) herodes (dat caput) sancti (ioannis saltanti). s. puelle: (qui) ioannes fuit (sanctus) scz in vtero matris (anteq̄ fit natus). i. priusq̄ genitus esset in mundũ. Quare iam facit exclamationē cõtra mortē innocentē beati ioannis: dicens (En). i. ecce (quõ). i. q̄ miserabiliter (iustus) scz sanctus ioannes (perit). i. morit̄ (quasi nõ sit dilectus deo: cũ hec mors eiꝰ) scz ioannis (sit p̄ciosa). i. digna (in cõspectu dñi) vt testat̄ psalmographus. Vñ (nos ꝑcepimus). i. cognouimus (corde: qualis ⁊ quãtus est). s. ioannes baptista (q̄) ipse (fit vicinus). i. ꝓpinquus (christo dignitate ⁊ morte. Nam) ꝓ quia (sponsus) scz christus (damnat̄). i. occidit̄ (turpissima morte) q̄ crucifixus fuit: ⁊ herodes cũ ministris suis (damnat recte). i. simplr̄ vel similiter (turpissima morte amicũ sponsi). s. sanctũ ioannē q̄ fuit amicus iesu christi (Quē) scz ioannē existentē (angelũ). i. nunciũ christi ⁊ p̄cursorē sancti (angeli ferunt in celũ psallendo). i. cantando (eductũ). i. exutũ (carcere). s. (carnis) ⁊ corporis sui. Vñ nũc dirigit petitionē ad christũ: dicēs (O christe tu fac nos psallere). i. decantare laudes (tibi in terris). i. in hoc mundo (in memoriam). i. laudabilē cõmemorationē ioannis (baptiste: Quo). i. vt nos (psallamus tibi semp). i. omni tp̄e (dum sumimus te christũ mensa). i. in mensa (tui altaris). s. in q̄ est corpus ⁊ sanguis tuus: ⁊ hoc dico (spreta). i. cõtēpta (mēsa herodis). s. quam habet in inferno. ¶ Vocabula. Studeo ⁊ suadeo verba sunt neutralia secũdi ordinis. Et suadere ꝑcat ꝯsiliũ dare. Lucerna est lumē in laterna cõclusum: vt habet Plautus in Amphitriõe. Saltare est qd̄ vulgus corizare dicit: a salio. Meretrix suadet ⁊c. In h̄ versu est color rhetoricus q̄ dicit dissolutio: q̄ clausule carēt cõiunctionibus. Est ⁊ alius color. s. breuitas. Nam tota decollationis ioannis historia q̄ breuissime narrat̄. Vicinus a vico d̄r. s. in eodē vico habitans. Nã vicus

est cõiuncta multitudo domoꝝ: siue in vrbe siue foris. Itẽ vicinus. i. ꝓpin-
quus: vel q̇ cõmoraꝛ alteri in ꝓpinquo. Carcer dr̄ om̄is locus in q̊ aliq̄s
includiꝛ: a coercendo. Vergi. Eolus ꝛ clauso ventorum carcere regnat.
Altare vel altar vel altariũ indifferẽter dr̄. Et fit a noīe altus: q꞉ alto loco
sunt altaria ꝛc̄. Ferunt celis. i. ad celos. Vergi. It clamor celo. Mensa
herodis hic intelligiꝛ cõuiuiũ malignũ: quale fuit cõuiuiũ herodis: in quo
iustus occisus est. ¶ Notandũ primo. In hac snīa tangiꝛ passio btī ioan-
nis baptiste: ꝛ causa eiusdẽ passionis ꝑ ordinẽ: q̄ hoc modo facta est. Hero-
des agrippa accepit vxorẽ fratris sui philippi: scȝ herodiadẽ. Pro q̊ argu-
ebat eũ ioannes: vñ in carcere eũ ligauit. quẽ occidere voluit: sed populũ
ꝓpter ipsius p̄dicationẽ ꝑ baptismũ cõgregatũ timuit. Herodias aũt ꝛ he-
rodes occasionẽ q̄rentes ad occidendũ ioãnẽ. Quare dies agiꝛ natalis he-
rodis: principes cõuocanꝛ: puella ludet: cui quicq̄d peteret ꝓmittiꝛ sub iu-
ramento: caput petiꝛ ꝛ amputaꝛ: ac puelle datur. Sic in secreto apud sein-
uicẽ videnꝛ hec prius tractauisse. q꞉ si puella interitũ patris vel matris po-
stulasset: herodes vtiq̄ nõ admisisset. Ista ḡ est mors sancti ioannis bapti-
ste. Circa quã dicit btũs Augusti. ꝙ hoc cõuiuiũ fuit pollutũ dupliciter.
Primo ꝑ natalis diei celebrationẽ gaudiosam. q꞉ nõ est cõueniẽs ꝙ homo
debeat diẽ sue natiuitatis cũ gaudijs ꝛ leticijs ad memoriã reuocare: sed
magis homo debet extremũ diẽ sue mortis ꝑpendere. Quare dicit Bernũ.
O hõ memorare nouissima: q̄ te a pctõ in eternũ p̄seruãt. Et cõcordat sa-
piens cũ btõ Gregorio dicẽs: Valde se sollicitat in bono ope q̄ semꝑ cogi-
tat de extremo fine. Scd̄o fuit pollutũ temerario iuramẽto: ꝑ q̄d herodes
ꝓmisit dare puelle q̄dcũq̄ postularet. Certe minꝰ peccasset herodes si iu-
ramentũ abnegasset: q̄ȝ ꝙ hc cõuiuiũ sanguine polluit beatũ virum occi-
dendo. Quod bene patet in Dauid: q̄ iurauit iureiurando vt interficeret
nabal virũ stultũ: cuius vxor cũ ferculis pacificis venit ad dauid: ꝛ irã eiꝰ
mitigauit. Ecce minus peccauit in eo ꝙ iuramentũ fregit q̄ȝ si homicidiũ
etiã cõmisisset. Fuit aũt beatus Joannes decollatus nõ illo die q̊ memo-
ria eius mortis pagiꝛ: sed circa dies azimoꝝ anno p̄cedẽti passionẽ christi:
in quodã castello arabie. vbi vinculis captus est ꝛ decollatus. Herodias
aũt fecit caput eiꝰ deferre in hierl̄m: ꝛ iuxta habitaculũ herodis caute se-
pelire: timẽs ꝙ resurgeret si caput cũ corpore sepeliret. De q̊ vide tracta-
tũ egregiũ Vuilhelmi caonersim vicecancellarij vrbis rhodie: quẽ nos su-
perioribꝫ diebꝫ e latino in vernaculã linguã alemanoꝝ transtulimus mox
imprimendũ. vbi cõmẽdat manũ diui p̄cursoris ꝑ magnũ turcũ magistro
rhodioꝝ p̄sentatã. Notandũ scd̄o. Duplex est dilectio qua deus diligit
hominẽ. s. dilectio corpis ꝛ anie. Prima dilectione dñs diligit ꝑctõres vt
cõuertanꝛ: ꝛ ꝓpterea corripit eos hic in terris: iuxta illud: Quẽ deꝰ diligit
hunc ꝛ corripit atq̄ flagellat. Secũda dilectiõe diligit iustos ꝛ sibi dile-
ctos: quoꝝ animas tollit de hoc mundo. De qua dicit Eccle. Dilectꝰ deo
ꝛ hominibꝫ: cuius memoria in benedictiõe est. De hac dilectiõe btũs ioan-
nes est: sed nõ d̄ p̄ma. Cũ esset p̄dicator penitẽtie: nõ habuit necesse penite-
re. Et q̄ ista dilectiõe diligiꝛ: cito parit vt salueꝛ. qui aũt prima dilectione
diligiꝛ: viuit vt cõuertaꝛ. Vñ ioannes diciꝛ vicinus christo ꝛ nõ equalis:
sed in gradu ꝓpinquissimo. Erat eñ sanctificatꝰ in vtero matris. q̄re diciꝛ

Passio beati ioannis bap-

Dies natalis

De iuramento.

Dilectio duplex.

Joanis sanctitas.

de eo: Inter natos mulierū nō surrexit maior ioāne baptista. Et dr notāter inter natos: ꝓpter beatā virginē mariā: q̄ est maior ⁊ sanctior ioāne: q̄ nata dicit ⁊ nō natus. Siliter dr: mulierū: ꝓpter christū q̄ est maior ioanne: vt testat de ipso. Qui post me venit maior me est. Ipse em̄ dr natus virginis ⁊ nō natus mulieris. Et ista maioritate ⁊ dignitate ioannes dr vicinꝰ christo. Christū ꝓ sponsum appellat autor: iuxta illud dauidicū: Tanq̄ spōsus de thalamo. Et interp̄tat sponsus q̄si caput ⁊ defensor totius eccl'ie.

Christꝰ sponsus.

Mensa duplex.

Notandū tertio. Autor cōparat duas mensas adinuicē. Una est mensa superbie ⁊ inanis glorie. de qua scribit Marcus euāgeli. q herodes fecit magnū cōuiuiū in memoriā sue natiuitatis. Et cū sedisset in mensa: p̄cepit sanctū ioannē decollare. Secūda mēsa est diuine glorie: quā christus preparauit. Prima mensa fuit causa interitus beati ioānis. Secunda mensa fuit causa ⁊ figura interitus christi. Prima est spernēda: qr interitus ioannis nō habuit sequelā glorie: qm̄ nō surrexit. Quāuis herodes tetrarcha cū famā audiret iesu christi: dixit pueris suis ⁊ discipulis: Hic est ioānes: ⁊ ipse resurrexit a mortuis. sicut legit in euāge. Math. Sed secūda mensa est adoptanda: qr interitū christi sequebat gl'iosa resurrectio: in cuius memoriā cōicamus de mēsa ipsius corpus dn̄i nr̄i iesu christi. Hoc autē festū decollatiōis bti Joannis q̄druplici causa celebrat. Primo ꝓpter eiꝰ decollationē: de qua hucusq̄ dictū est. Scdo ꝓpter ossiū ipsiꝰ cōcremationē: q̄ fuerūt hodie p ignē absumpta ⁊ cōcremata: sicq̄ secūdario est martyrizatus post mortē. Quā cōcremationē fecit iulianus apostata ꝓpter miracula q̄ fecit deus circa ossa bti ioannis. vt legit in gestis militū rhodiorū. Tertio ꝓpter capitis eius inuentionē. qr btūs ioannes cuidā monacho religioso ⁊ deū bene timēti viro sanctū hoc caput reuelauit. Vidit em̄ i somno monachus beatū ioannē q̄ ei dedit osculū: dicēs se de sebaste vrbe venisse: vbi ossa bti ioannis fuerūt cremata ⁊ adusta. Itē alia nocte excitatꝰ vidit stellā fulgētē: quā secutus venit ad locū vbi caput beati ioānis erat sepultū ⁊ ciliciis inuolutū. Quarto ꝓpter digiti ipsiꝰ translationē ⁊ eccl'ie dedicationē. qr digitus q̄ dn̄m mōstrauit ⁊ baptizauit cōburi non potuit. q̄ a p̄fato monacho raptus est. Quare dn̄s papa statuit vt hec dies celebris habeat p totū mundū.

Quare festū decollatiōis celebrat.

¶ In natiuitate beate Marie.

Stirpe maria regia procreata regē generans iesum.
Laude digna angelorū sanctorū. Et nos peccatores tibi deuotos intuere benigna.
Tu pios patrum mores ostentas in te: sed excellis eosdē.
Patris tui salomonis in te lucet sophia.
Et ezechie apud deum cor rectum: sed nunq̄ in te corrūpendum.

Patris iosie adimplevit te religiositas. Summi etiã pa-
triarche te fides totam possedit patris tui.

Sed quid nos istos recensemus heroas. Cũ tuus natus
omnes precellat illos atq; cunctos per orbem.

Nos hac die tibi gregatos serua virgo: in lucem mundi q̃
prodisti paritura celoꝝ lumen.

¶ In hoc cantico tangitur materia natiuitatis gloriose virginis Marie.
In quo cõmendat beatã virginẽ ex nobilitate sui generis: subinferens q̃n
dam petitionẽ. Scdõ cõmendat ipsam propter quedã opera gloriosa: cõ-
parando eam suis parentibꝫ p excessum. dicens ꝛc. ¶ Ordo. (O maria
procreata).i.genita(regia stirpe).i.de regali progenie (generans regem ie-
sum)existens(digna laude sctõꝝ angeloꝝ tu intuere).i.inspice (benigna) .i.
benigne ꝛ clemẽter(nos pctõres deuotos).i.deditos(tibi)O maria (tu ostẽ
tas).i.oñdis(in te pios).i.bonos(mores patrũ)scꝫ de quoꝝ stirpe es genita
(sed tu excellis).i.superas(eosdẽ).s.patres in moribus ꝛ multis alijs. Vñ
nunc eam specialiter p excellentiã cõmendat ex gloriosis parentibus: di-
cens: O virgo maria(sophia).i.sapientia(patris tui salomonis)illius regꝭ
ꝛ prophete(lucet).i. resplendet(in te: ꝛ rectum cor).i.prophetia(ezechie) vt
aliqui volunt(apud deũ).s.lucet in te(sed).s.illud tuũ cor(nunq̃ꝫ).s. est (cor
rumpendũ in te) s.a rectitudine vite ꝛ iusticia que est in te flectendũ. (Et
religiositas).i.deuota religio(patris iosie).s lucens in te(adimpleuit te: et
fides)abrae(summi patriarche)illius qui deo credidit: ꝛ reputatũ est ei ad
iusticiã(possedit te totã).s.fides inquã eius(patris tui)habitat in te.(Sed)
o maria(quid).i.ꝓpter quid(nos recẽsemus) i.enumeramus (istos heroas)
.i.dños nobiles ꝛ antiquos patres(cum).i.ex quo(tuus natus).i. filiꝰ iesus
christus(p̃cellat).i.exuperet(illos omnes: atq; cunctos)etiã (per orbẽ).i. in
toto mundo ꝛ p vniuersum seculũ. O virgo maria(tu serua).i. custodi ab
omni malo(nos gregatos).i.cõgregatos(tibi hac die).i.in hac die(qua)scꝫ
die(prodisti).i.exiuisti(in lucem mundi)scꝫ naꝫ hodie nata es (paritura).i.
genitura vel vt pareres(lumen celoꝝ).i. christũ qui est lux mundi ꝛc.

¶ Vocabula. Stirps femininũ nomẽ ſcat ꝓgeniẽ atq; ꝓsapiam. Ver
gi. Heu stirpem inuisam. Sed q̃n ponit᷑ masculini generis: tunc est trun-
cus vel radix. Vñ: Hec stirps progenies: hic stirps in arbore ramus.
Regius a rex est adiectiuũ. Sed regio substantiuũ ſcat regis ꝓuinciaꝫ.
Excello verbum tertij ordinis habet in preterito extuli: ꝛ ſcat superare.
Intuere penultima correpta legẽdũ est: quia est impatiuus ab intuor: cuiꝰ
infinitiuus est intui: licet tuor facit tueri ſm grãmaticos. Sophia grece:
sapiẽtia latine: hꝫ penultimã breuẽ. Iosias fuit optimus rex hierl'm ꝛ re-
ligiosus. Ezechias rex hierl'm primo valde bonꝰ fuit ꝛ postea deprauatꝰ
vt Sebasti. Brant clare ꝑscripsit in sua hierosolyma a nobis vulgarisata
Quare quidã libri habẽt in textu cor rectũ: ꝛ alij corruptũ. Et vtrũq; bene
est: q̃m ezechias primo habuit cor rectũ: postea ꝟo corruptũ. vt diximus.

Recenseo verbū ꝑcat indicare ꝛ numerare ac cōputare. Sic sumiꝛ in lib. Regū: Recensui oīa q̄ fecit Amelech. Heros grece dꝛ magnus ꝑnceps vel dn̄s latine: habet in gtō herois: accō heroa: ꝛ accō plurali heroas. Et habet o ꝓductū. Bapti. Mantua. Effigies herois erat q̄ fortibꝫ armis. Statius. Gaudētes heroa ferunt. Virgi. Delectos heroas erūt etiā altera bella. Gregatus participiū a passiuo gregor: qđ a grex descēdit. Prodire ꝑcat ꝓcedere: a pro ꝛ eo. Ouidius. Prodit anus diuāq̄ videt.

¶ Notabilia. Notandū pmo. Eccłia christiana solēnizat tres natiuitates scꝫ christi: virginis glōse ꝛ btī ioannis baptiste. q̄ designant tres sp̄uales natiuitates. qꝛ cū ioanne nascimur in aqua: cū maria in penitētia: cū christo nascimur in grā. Sed qꝛ in adultis oportet p̄cedere natiuitatē baptismi cōtritionē ꝛ gratiā: ideo ille due natiuitates habent vigilias. Octauas ꝟo habēt oēs. qꝛ oēs ad octauā resurrectiōis anhelamus. Scribiꝛ eī̄. iiij. Regū. Cū venisset arca federis dn̄i in castra: vociferata est oīs israel clamore grandi. In quibꝫ verbis beata virgo cōmēdaꝛ quadrifariā. Primo: qꝛ ꝑ ipsam diabolus eijciꝛ. cū diciꝛ: cū venisset arca. Scđo impiꝰ ꝯuertiꝛ. cū dꝛ: arca federis. Tertio ꝑ ipsam iustus benediciꝛ. cū diciꝛ: federis dn̄i. Quarto ꝑ ipsam saluandus introduciꝛ. cū dꝛ: in castra. Vn̄ hec arca est ipsa virgo gloriosa. de qua dicit Ps̄. Surge dn̄e in requiē tuā: tu ꝛ arca sanctificatiōis tue. Hec eī̄ arca venit in castra militie p̄sentis vite: q̄ꝫdiu eī̄ viuimus q̄si in castris militamus. Vn̄ Job: Militia est vita hoīs super terrā. Quare huius arce prima cōmēdatio figurata est. j. Regū. vbi legiꝛ ꝙ Dagon ꝑ arcā deiectus est: caput ꝛ manus eius abscisi sunt. Dagon interpretaꝛ piscis iniquus: ꝛ ꝑcat diabolū. Hic est ille piscis q̄ tobiā pedes lauantē deuorare voluit. qꝛ diabolus eos q̄ se a pctīs lauāt valde ꝓsequiꝛ: sꝫ sepe ꝑ arcā dei. i. ꝑ mariā educiꝛ ꝛ fugaꝛ. Secundū figuratū est Josue. vj. vbi legiꝛ ꝙ arca circuibat ciuitatē hiericho q̄libet die semel: sed septio die muri hiericho corruerūt: ꝛ ciuitas gladio ꝛ igne est exterminata. Vn̄ ciuitas hiericho est cōscientia peccatrix: cuiꝰ murus est cōsuetudo peccandi. Qui ergo voluerit murū male ꝯsuetudinis subruere: ꝛ vitia cordis destruere: debet benedictā arcā scꝫ mariā corde suo septies in die circumferre. Primo ipsam rogando: scđo vocando: tertio collaudando: q̄rto ieiunādo quinto pauperibꝫ subueniēdo: sexto ceremonijs ipsam specialiter venerando: septimo eius exēpla imitando. Tertiū est figuratū Regū. vij. vbi legiꝛ ꝙ dn̄s bn̄dixit obededon: ꝛ domus eius ꝓpter arcā est impleta. Obededō interpretaꝛ q̄si seruiēs rufo: ꝛ ꝑcat quēlibet fidelē seruientē illi rufo: de q̄ diciꝛ in Can̄. Dilectus meus candidus ꝛ rubicūdus. s. ꝑ sanguinē effusum ī ara crucis. Tali eī̄ seruiēs bn̄diciꝛ ꝑ arcā. i. ꝑ beatā virginē: cuiꝰ bn̄dictio est in omnibꝫ copiosa. Vn̄ Anshel. O virgo benedicta semp: ꝑ cuiꝰ bn̄dictionē bn̄diciꝛ oīs creatura. Quartū figuratū est Josue. vbi dꝛ ꝙ arca veniente ad iordanē fluuius diuisus est: ꝛ populus transiuit in terrā ꝓmissionis. Jordanis interp̄taꝛ fluuius iudicij. Vn̄ saluus est q̄ ī fluuio iudicij nō fuit submersus. Qui ḡ voluerit euadere sequaꝛ arcā. i. virginē Mariā. vn̄ Bern̄. Mariā sequēs nō deuias: ipsam rogitans nō desperas: ipsam cogitans non erras: ipsa tenente non corruis: ipsa protegente non metuis: ipsa duce nō fatigeris. Et qꝛ btā virgo tā cōmēdabilis esse ꝓbaꝛ: ideo hec se-

Natiuitates tres.

Sermo de btā virgine.

Maria cōparaꝛ arce.

quentia in eius laudē est cōpilata. Notandū scdo. Beata virgo cōmen
dat ex gloriosis parentib: quos imitata est in virtutib. Habuit em̄ lineaz
cōsanguinitatis gloriosam. sicuti patet in ipsi⁹ genealogia: quā describit
Damascenus: ꝛ in rōnali diuinoꝝ enumerat. Ipsa em̄ est orta de tribu ies
se: cuius virga floruit in generosa ꝓpagatione. Ab ipso em̄ regnū sumpsit
exordiū: nā filius eius dauid primo vnctus erat: iuxta illud: Inueni dauid
seruū meū: oleo scō vnxi eū. Sed si obijcit: q in stemmate virginis marie
multi legunt nō virtuosi. q2 roboam filius salomonis insipiēter egit: ꝛ plu
res mulieres reprobate in genealogia ei⁹ inueniunt: sicut thamar: ruth ꝛc.
Hoc dictū soluit btūs Augustin⁹ sic. Ex q̄ virgo gloriosa in salutē pctōꝝ
venerat in mundum: ideo etiā in genealogia eius pctōres habere voluit ꝛ
peccatrices. Nam Hierony. scribēs historiā btē Marie dicit. Uir erat io Natiuitas
achim de galilea in ciuitate nazareth: q̄ duxit vxorē de bethleē noīe annā: Marie.
qui ambo iusti erant: ꝛ in mandatis dn̄i ambulantes. Hi totā suā substan
tiā bonoꝝ oīm trifariā diuisere. Unā partē ad templū ꝛ seruitorib templi
impendebant. Aliā peregrinis ꝛ pauperib aduenīētib erogauerūt. Ter
tiā sibi ꝛ familie sue in vsus q̄tidianos seruauerūt. Hi ꝑ viginti annos co
habitabant prolē nō habentes. Quare dn̄o votū fecerūt: vt si ipsis prolez
daret ipm̄ seruitio dei vellent mancipare. Propter qđ singulis annis trib
p̄cipuis festis hierosolymā venerūt: ꝛ a dn̄o sobolē petierunt. In festo igit
encenīaꝝ: hoc est innouationis tēpli ioachim ad hierl̄m veniēs oblationez
facturus: a sacerdote indignanter expulsus est. q̄ dixit ei: Nō est cōueniēs
maledictū in lege obnoxiā offerre oblationē: nec est cōueniēs in lege inter
fecundos infecundū stare. Joachim igit cū nimio pudore timēs se ab alijs
qui a sacerdote opprobriū audiebant derideri: secessit ad pastores suos. ꝛ
cū ibi aliq̄diu mansisset: eo solo existente apparuit ei angelus dn̄i dicens:
Ego sum angelus dn̄i: ꝛ veni nūciare p̄ces tuas exauditas ꝛ elemosynas
tuas ad dn̄m cōscendisse. Un̄ anna vxor tua pariet tibi filiā: ꝛ hec erit ser
uitijs dn̄i cōsecrata: sicut votū fecisti. Nō erit inter populares: sed in tēplo
dn̄i manebit. Et sicut ipsa mirabiliter ex semine sterili nascet: sic ipsa mi
rifice pariet deū saluatorē sine virili cōmixtione. Et erit hoc tibi signū: cū
veneris hierl̄m vxor tua anna obuiā tibi dabit circa portā aureā: q̄ solicita
est de absentia tua: tunc aūt gaudebit de aduentu tuo. His dictis angel⁹
disparuit: ꝛ venit ad vxorē ioachim: ꝛ ibidē sibi nuncians dixit ei: vt trib
festis p̄cipuis iret ad portā q̄ aurea dr: q2 ioachim veniet. Anna igit dans
obuiā sibi iuxta portā cōuenerūt simul: ꝛ cōuersi sunt: securi de ꝓmisso an
geli. Igit anna cōcepit filiā: ꝛ vocauit nomen eius mariā. Que cū triū an
noꝝ esset ꝛ ablactata fuisset: a parētib ī tēplū dn̄i offerebat. Fuit aūt ascē
sus ad templū ꝑ. xv. gradus: ꝛ virgo gloriosa in vltimo cōstituta ꝑ oēs gra
dus ascendit: nullo assistente duce: acsi ꝑfecte fuisset etatis. Un̄ nota q olī Reuelatio
in primitiua eccl̄ia natiuitas virginis gloriose latuit: q̄ sic est manifestata. natiuitatis.
Quidā vir sanctus sedule cōtemplationis sexto idus septēbris magnā io
cūditatē angeloꝝ audiuit. q̄ cū a dn̄o peteret vt sibi reuelaret quare singu
lis annis hoc die tantā iocunditatē angeloꝝ audiret: tibi respōsuz est: q ho
die gl̄iosa virgo nata esset. Qui hanc reuelationē sanctis pontificib ape
ruit. Hi ieiunijs ꝛ orationib insistētes ex diuina reuelatōe hunc diē in ho

norē beate virginis Marie natiuitatis celebrare statuerunt. Notandū
De patribus Marie. tertio. Reges ⁊ patriarche dicunt᷑ patres beate virginis largo modo:sicut
etiā linea cōsanguinitatis incipit᷑ ⁊ terminat᷑ in cōiuncto gradu: nā vltra
nō datur respectus parentele. Sed tñ beata virgo cōmēdat᷑ ex istis dupl'r
Primo ex virtutū largitudine:q̄ꝛ a principio creationis mūdi ex illis ꝓces
sit parentib9. Scđo cōmendat᷑ ex morū silitudie:q̄ꝛ oēs virtutes patrū in
ipsa integraliter sunt collecte. Beata em̄ virgo maria habuit cōplete sa-
pientiā salomonis. Postq̄ȝ em̄ salomon expertus esset de om̄ib9 q̄ sunt sub
sole: ⁊ vidisset in eis vanitatē ⁊ afflictionē:dedit cor suū sapiētie: ⁊ factus
est sapiētissimus hoīm. sicut testat᷑ Eccs. Sic etiā beata virgo oīa gaudia
Ezechias rex. mundana respuit tanq̄ȝ vana. De Ezechia aūt legit᷑ in lib. Re. ꝙ cū egro-
taret vsq̄ȝ ad mortē:introiuit ad eū esaias filius amos:dicēs: Dispone do
mui tue:q̄ꝛ morieris ⁊ nō viues. Et cōuertit se ezechias cū fletu dicēs: Ob
secro dñe memento quō ambulaui corā te corde ꝑfecto: ⁊ qđ bonū erat in
oculis tuis feceram. Adiecit dñs sup dies eius multos annos.s.xv. Ecce
quō cōfitet᷑ se habuisse ꝑfectū cor ⁊ rectū:attñ cordis eius fortitudo est fi
nita. Vñ legit᷑ Esa.iij. Postq̄ȝ ezechias ꝯualuit de infirmitate: nabucho-
donosor rex babylonis misit ad eū nūcios suos cū munerib9: cōgaudēs ei
q̄ꝛ cōualuisset. Et ezechias gauisus ondit nunciis oīa ornamenta templi.
Et iratus est dñs cōtra eū: ⁊ misit esaiā ꝓphetā dicentē ei: Quia ostēdisti
ornamenta tēpli nunciis regis babylonis:ecce oīa hec ducent᷑ in babylonē
Rñdit ei ezechias: Dñs qđ bonū est in oculis suis faciet:fiat tñ pax in di
ebus meis. Et sic cor eius est corruptū:q̄ꝛ dñm irritauit:ornamēta templi
Josias rex ostendendo gentilib9. De Josia aūt legit᷑ Regū.iiij. ꝙ cū esset electus rex:
egit in omnib9 virtuose ⁊ religiose vltra oēs reges qui ante eū erant in hie
rusalem. Abstulit em̄ idola de domo dñi: ⁊ ambulauit in om̄ib9 viis patris
sui dauid. Et oēs virtutes eius in beata virgine Maria fuerunt perfecte:
Abraā patriarcha. Abraam aūt summus patriarcha dicit᷑ pater fidei. Nam primo incepit fi-
dē in circūcisione isaac. Vñ apl's. Abraā credidit deo: ⁊ reputatum est ei
ad iusticiā. Hec etiā fides possidebat beatā virginē:qm̄ in ipsa sumpserat
supplementū. Nam priusq̄ȝ venierat fides: sub lege custodiebant᷑ cōclusi
in ea fide que reuelāda erat in christo iesu dño nr̄o: vt dicit apl's ad Gal.
iiij. Quare autor cōparat virginē gloriosam ad parētes ꝑ excessum. Nam
Error barbarorum. ꝑ talē excellentiā destruit᷑ barbaroꝝ error:qui dixerūt ꝙ impossibile est ſm
naturā ꝙ homo ꝓficiat ⁊ trāseat de virtute in virtutē: ⁊ sic ad talē gradū
ꝑueniat vt reddat᷑ omnino impeccabilis. Quia inde sequeret᷑ ꝙ aliq̄s hō
posset inueniri ꝑfectior christo. Sed iste error dānatus est in clementinis:
⁊ destruit᷑ hic in littera. q̄ꝛ filius hominis gloriose p̄cellit omnes patres: et
nō solū patres:imo oēs hoīes ꝑ totū vniuersum. Et ex q̄ ipsa est mater tāti
filii:tunc merito fit ad eam petitio. Nam ipsa est benignissima ad audien
dū:promptissima ad cōsiliandū:dulcissima ad interueniendū. vt ptȝ in ei9
De R. Gaude maria. miraculis. Legit᷑ em̄ ꝙ quidā sacerdos seu clericus deuotus circa dolorē
quinq̄ȝ vulnerū christi mariā quotidie cōsolare studebat:dicēs: Gaude q̄
ab angelo gaudiū suscepisti:gaude que genuisti eterni luminis claritatē.
Gaude mater sancta dei virgo:tu sola mater innupta. Te laudat omnis
creatura:genitrix lucis sis pro nobis perpetua interuentrix. Clericus ille

cũ nimio dolore ꝛ languore torqueret in extremis: pauere ꝛ trepidare incepit. cui virgo maria apparuit dicens: Cur in tanto dolore trepidas qui totiens gaudiũ mihi nunciasti: gaude ꝛ tu: quia eternaliter mecũ viues. Ueni dilecte mi: veni coronaberis. Hec dicẽs expirauit: cuius aĩa ducta est in chorum angelorum ꝛ celestium. Ad quam nos perducat mater virgo illibata. Amen.

¶ In festo Michaelis archangeli

Sequentia.

Summi regis archangele michael: Intende quesumus nostris precibus.

Te nãq3 profitemur esse supernorum ciuium principem. Tu deũ obsecra pro nobis: vt mittat auxiliũ miseris.

Principalis est potestas a domino tibi data: peccantes saluifacere animas. Idem tenes perpetui potentiã paradisi omnes ciues te adorant superi.

Tu in templo dei thuribulum aureum visus es habuisse manibus. Inde scandens vapor aromate plurimo peruenit ante conspectum dei.

Quando cum dracone magnũ perfecisti prelium: faucibus illius animas eruisti plurimas. Hinc maximum agebatur in celo silentium: milia milium dicebant: salus regi dño.

Audi nos michael angele summe: tu palam descende de poli sede: nobis ferendo opem domini atq3 leuamen indulgentie.

Tu nostros gabriel hostes prosterne: tu raphael egris affer medelam: morbos absterge: noxas dilue: nosq3 fac interesse gaudijs beatorum.

¶ Hec sequentia cantat ad laudẽ ꝛ gloriã angelorum ꝛ omniũ spirituũ beatorũ. In quo primo dirigit petitionẽ ad sanctũ michaelẽ tanq3 principem angelorum: vt ipse intercedat ꝑ nobis ad dominũ. Scdo cõmendat beatum archangelũ michaelem respectu ministrorum sibi traditorum. Tertio dirigit petionem ad plures alios angelos. Dicens.

¶ Ordo. (O michael archangele summi regis nos quesumus).i.rogamꝰ (intende nostris vocibꝫ)scꝫ quibꝫ te oramus vt audias.(Nãqꝫ)ꝓ qꝛ (nos ꝓfitemur te esse principẽ supernoꝝ ciuiũ).i.angeloꝝ in celo habitantiũ(Tu obsecra).i.roga(deũ ꝓ nobis:vt mittat auxiliũ nobis miseris.)O michael (principalis ptãs est tibi data a dño:saluifacere).i.saluas facere (peccãtes animas).i.ipsoꝝ pctoꝝ.(Idem)michael (tenens potentiã ꝑpetui paradisi) .i.celi(⁊ oẽs superi ciues).i.angelici spũs(honorant te).i.obseruãt te ⁊ obediunt tibi. Nã o tu michael(es visus habuisse manibꝫ).s.tuis (aureũ thuribulũ in tẽplo dei:inde).i.de quo vase(vapor).i.fumus(plurimo aromate).i. multo odorẽ(scãdens).i.ascendẽs ⁊ alta petẽs(ꝑuenit ante conspectũ dei) .i.ad faciẽ ⁊ olfactũ omnipotẽtis. Et o michael tu(eruisti).i.eripuisti(plurimas).s.animas(faucibꝫ).i.de ptãte(illius)scilꝫ draconis magni.i.diaboli (qñ cõmisisti magnũ preliũ cũ magno dracone).i.diabolo.(Inde).i. a quo prelio(maximũ silentiũ agebat).i.fiebat in celo(⁊ milia miliũ)scꝫ angeloꝝ (dicebant).i.clamabant(salus).s.sit(regi dño)⁊ oĩs collaudatio. Quare(o michael summe angele tu audi nos ⁊ descende)scꝫ ꝑ tuũ adiutoriũ(huc).i. ad nos(de sede poli).i.de celo(ferendo).i.dando (nobis) miseris (opem) .i. auxiliũ(atqꝫ)ꝓ et(leuamen)scꝫ(indulgentie. O gabriel tu ꝓsterne).i.cadere fac(nostros hostes).i.aduersarios. Et(o raphael tu affer).i.da(medelã) .i.medicinã ⁊ remediũ(egris).i.infirmis(⁊ auerte).i.remoue(morbos) .i.infirmitates(⁊ dilue).i.dele(noxas).i.culpas(⁊ fac).s.nos (interesse gaudijs) scꝫ celestibꝫ(beatoꝝ).i.sanctoꝝ in eterna patria constitutoꝝ. Amen.

¶ Vocabula. Quesumus defectiuũ verbũ:nihil habens nisi queso ⁊ q̃sumus. Superi adiectiuũ tm̃ plurale:de quo.s̃. Draco nomen tertie declinationis:masculini gene.aĩal seuum. Et differt a traco. Vñ: Besta seua draco:via subterranea traco.vt ptꝫ in Ps̃. Tracones ⁊ oẽs abyssi. Faux ſcat partẽ oris superiorẽ:⁊ quia incurua est:ideo ad alia transfertur ⁊c̃. Archos princeps dr̃ latine. Inde archangelus.i.ꝑnceps angeloꝝ. Angelus aũt grece:nuncius latine interp̃tat᷑. Michael interp̃tat᷑ q̃s vt deus. Profiteri est apte fateri. Vñ ꝓfessores artiũ dicunt᷑: q̇ apte fatent᷑ se illas artes scire. Thuribulũ est vasculũ in quo cremat᷑ thus. Vapor est fumus:vt vapores terre.i.exhalatio. Aroma grece odoramentũ est latine. Silentiũ est quies:cũ nullus fit strepitus. Taciturnitas ꝓ̃o vbi nullus fit sermo. Sedes nõ est sedibile:sed locus. Vergil. Tendimꝰ in latiũ:sedes vbi fata q̇etas ostendũt. Medela a medeor verbo dicit᷑ medicina ⁊ remediũ. Noxa.i.culpa. Terẽ. Sunt extra noxã oẽs. Inde noxius a um.i.nocens vel culpabilis.⁊ Innoxius innocẽs ⁊c̃.a nocẽdo dictũ nomẽ.

¶ Notabilia. Notandũ ꝑmo. Isti sunt q̇ q̃tidie assistunt ante thronũ dei. Ita scribit᷑ Apoca.viij. In quibꝫ verbis tangit᷑ mysteriũ celestis exercitus angeloꝝ:cuiꝰ est oĩ tꝑe assistere corã deo:⁊ eius nutibꝫ obedire. Quare p̃sens festũ dr̃ memoria angeloꝝ:⁊ tñ in ipso agit᷑ solẽnitas ⁊ reuerẽtia oĩm

Michael princeps.

spirituũ beatoꝝ:licet intituleẽ festũ scti michaelis: a ꝑncipe oĩm angeloꝝ: qm̃ ipse est ꝑnceps militie celestis exercitus:⁊ oĩm aĩaꝝ fideliũ ipe ꝓpugnator.sicut legit᷑ in Dañ. In tꝑe illo surget michael:q̇ stat ꝓ filijs populi sui ꝯ furorẽ draconis. Vñ sicut dicit phs ⁊ cõmẽtator in lib.de celo ⁊ mũdo:opinandũ est de deo ꝙ eius cõuersatio sit sicut regis in politia bñ ordi

nata. Sicut em̄ rex habet p̄mates ⁊ consiliarios in ꝓximo latere: vltra q̊s
habet duces: milites: aduocatos ⁊ vasallos ꝭm gradū dignitatis: Sic esti
mandū etiā est de deo: q̇ habet angelos in sui ministeriū ꝭm gradus digni
tatis inter se distinctos. Quādo igiẗ volumus placare deū: oportet ꝙ p̄mo
transeamus p̱ media. s. p̱ naturā angelicā. Om̄ ipsi angeli q̄tidie assistunt
ante thronū dei. Et g̊ ad dep̄candā naturā angelicā hec seq̄ntia est cōseri Officiū an/
pta. Quia vt dicit Augusti. angeli sunt nobis ad h̄ deputati: vt orationes geloꝝ.
nostras ⁊ bona opa portent ante cōspectū trinitatis. Nā dicit Dauid: In
cōspectu angeloꝝ psallā tibi. Legiẗ em̄ in Apoca. ꝙ sctūs michael visus ē
stetisse in tēplo dn̄i: ⁊ habuisse thuribulū aureū in manu sua: de q̊ ascendit
fumus aromatū. Ex q̊ ptꝫ ꝙ ip̄e est custos humane nature. qꝛ ipse ē q̄tidie
apud deū: habēs aureā acerrā. i. claras cōsciētias iustoꝝ in manu sua: qui
bus cōscientijs danẗ multa incensa ꝓpter diuersas fascinatiōes ignei amo
ris. Sicut em̄ est amor igneus amor ꝓperans: ita fumus illiꝰ vasis. i. bona
opatio ascēdit in cōspectu dn̄i de manu angeli. Ipsi em̄ om̄e opus bonum
reuelant dn̄o. Ipsi bene sunt habētes violas aureas plenas odoramētis: q̄
sunt oratiōes sctē iustoꝝ hoim̄. Quare factū est preliū magnū in celo: ⁊ an
geli p̄liabanẗ cū dracone: ⁊ draco repugnauit ꝯ̄ eos: ⁊ nō p̄ualuit: nec inuē
tus est locus eius amplius in celo. Ipse em̄ est pugil fortissimus: q̇ interfi
ciens diabolū multos de ptāte eius liberauit. Et sic postea silentiū magnū
factū est in celo: ⁊ clamor mille miliū dicentiū: Salus dn̄o deo nostro. De victoria
Notandū scd̄o. Sctūs michael multiplicē obtinuit victoriam. Prima est angeloꝝ.
qn̄ luciperū cū suis sequacibꝫ de celo expulit. Cū em̄ ille equalitatem dei
appetisset: archangelus michael ip̄m cū oibꝫ socijs adherētibꝫ de celo eie/
cit. Nā dicit Haymo: ꝙ aer fuit tā plenus demonibꝫ ⁊ malignis spiritibꝫ si
cut radiꝰ solis atomis ⁊ minutissimis pulueribꝫ. Secūda victoria est quā
angeli q̄tidie de demonibꝫ obtinēt: dū ꝓ nobis ꝯ̄ eos pugnātes ab eoꝝ ten
tatione vociferant. Et h̄ tripliciẗr. Primo ptātem demonū refrenādo. Scd̄o
cōcupiscentiā ⁊ irā malā refrigerādo. Tertio memoriā dn̄ice passiōis im/
primendo. Tertia victoria est: quā archāgelus de antichristo habebit: qn̄
ipse stabit ī solio suo vnde dn̄s ascēdit: dicēs etiā se velle ascēdere: micha/
el aduenīēs ip̄m interficiet. vbi diaboli in magna flām̄a ignis animā eius
ad infernū rapiēt. De q̊ p̄lio ⁊ victoria intelligiẗ illud qd̄ diciẗ in Apoca: Tres hierar
Factū est p̄liū magnū in celo. Legiẗ aūt in celis triplex esse hierarchia: sū/ chie.
ma: media ⁊ infima. Et q̄libet eaꝝ ꝯtinet tres ordines. Prima cōtinet an/
gelos: archangelos ⁊ p̄ncipatus. Scd̄a ꝯtinet ꝭm assignationē btī Diony
sij in lib. de celesti hierarchia: dn̄atiōes: virtutes ⁊ ptātes. Tertia cōtinet
cherubin ⁊ seraphin ⁊ thronos spirituū. Sed in textu nr̄o enumeranẗ tm̄
tres angeli: in quibꝫ oēs alij cuiuscūq3 ordinis danẗ intelligi: qm̄ illi nobis
notissimi sunt ⁊ magis cogniti. Et cuilibet eoꝝ est principale officiū depu
tatū. qꝛ michael solet an̄ias de ptāte diaboli eripere. Sed gabriel solet no
stros hostes ꝓsternere: ergo interp̄taẗ q̄si fortitudo dei. Sed raphael solet
corpus ⁊ ꝯsciētias mundare ⁊ pctā delere: qꝛ ipse medicina dei vocaẗ. Angelos sō
Notandū tertio: ꝙ hoc festū decet nos honorare in memoriā oīm angeloꝝ honoramus.
multiplici ratione. Ipsi em̄ sunt custodes nostri: administratores nostri ⁊
cōciues: ac orationū nostraꝝ apud deū rep̄sentatores: eterni regis nobilissi

m̄ milites:tribulatoꝝ cõsolatores:ac animaꝝ nostraꝝ in celuȝ portatores.
Primo igiẜ debemus eos honorare:q꜠ sunt custodes nostri. Cuilibet em̄
Angeli nostri duo. hominũ danẜ duo angeli:malus ad excitandũ pctã:⁊ bonus ad custoiẽdũ
boĩes in omni aduersitate. Scd̃o debemus angelos honorare: q꜠ sunt mi-
nistratores nostri. Vñ apl's ap Heb. Sunt aũt administratorij spiritus.
Omnes em̄ mittunẜ propter nos:vt possint nos iuuare ⁊ insidias diabolo
rum impugnare:eo ꝙ vident nos eorum auxilio indigere:⁊ nos malos an-
gelos impugnare. Tertio debemus eos honorare:q꜠ sunt fratres nostri et
cõciues. Oẽs em̄ electi assumunẜ ad ordines angeloꝝ: quidã ad supiores:
quidã ad inferiores:quidã ad medios:ẜm diuersitatem meritoꝝ. Quarto
debem⁹ eos honorare:q꜠ sunt animaꝝ nostraꝝ in celũ portatores. Et hoc
tripliciter. Primo viam p̄parando. Vñ Malach.iij. Ecce ego mitto an-
gelũ meũ:qui p̄parabit viam ante faciẽ tuã. Scd̃o ꝑ viam paratã in celũ
portando. Vñ in Exo.diciẜ: Ego mitto angelum meũ:qui custodiat te in
via:⁊ ꝑducat te in terrã quã promisi patrib꜠ tuis. Tertio in celo collocan-
do. Vñ Lucas in euange. Factũ est dũ moreretẜ mendicus ille:portabatur
in sinũ abrae. Quinto debemus honorare:q꜠ ipsi sunt orationũ nostraꝝ re
presentatores in cõspectu dei. Vñ legiẜ de Tobia: Qñ orabas cũ lachry-
mis ⁊ mortuos sepeliebas: ego obtuli orationẽ tuã dño. Sexto debemus
eos honorare:quia ipsi sunt eterni regis milites nobilissimi. Vñ Job: Nũ
quid ⁊ numerus militũ eius? Sicut em̄ videmus in militib꜠ alicuius reg꜠
ꝙ quidã eoꝝ semꝑ in aula regia cõmoranẜ:quidã ciuitates custodiunt:qui
dam ꝓ regis inimicos expugnant. Ita etiã est inter milites christi. q꜠ qui
dam in aula regia.s.in celo semꝑ ante regem assistunt:ad eius honorẽ can
tica leticie decantantes: Alij ciuitates custodiunt:scȝ qui sunt ad custodiã
deputati. Vñ Esaias: Super muros tuos hierusalẽ constitui custodes.
Alij ꝓ hostes ⁊ demones expugnant:animas nostras liberãdo. Septimo
debemus eos honorare:quia sunt tribulatoꝝ consolatores. Vñ Zacharie
primo. Spiritus dñi.s.angelus qui loquebaẜ in me:dixit mihi bona verba
Angeloꝝ officium. consolatoria. Et hoc faciunt angeli tribus modis:scȝ in tribulationib꜠ cõ-
fortando. Vñ angelus dixit Danieli: Noli timere: pax tibi: confortare et
esto robustus. Scd̃o in patientia conseruando. Vñ Dauid: Angelis suis
mandauit de te:vt custodiant te in omnibus vijs tuis. Tertio tribulatio-
nem auferendo:quod signatũ est seu figuratũ:cũ angelus domini descen-
dit cum tribus pueris in fornacem:⁊ fecit medium fornacis quasi ventum
roris flantem ⁊c̃.

¶ In celebritate sanctorum Hereonis
⁊ Victoris:ac suorũ sociorum:
martyrum Sequentia.

MAiestati sacrosancte militans cum triumphante iubilet ecclesia De triumpho thebeorũ ⁊ salute peccatoꝝ per horum suffragia.

Hi sunt viri testamenti: qui ruiam detrimenti reparant angelici. Uiri fortes veri dauid: quibꝰ hostes expugnauit: carnem mundum demonem.

Ciues domus pharaonis ciuitatem visionis visitant ⁊ ꝑsulem. A quo sacri catecismi: sacramentis ⁊ baptismi imbuuntur gratia.

Rhome fide confirmati: castra mouent comitati romanorum aquilas. Da prophanis immolari: iubet cesar ⁊ vocari thebeorum agmina.

Sed thebei viri dei: que sunt dei reddunt ei: cesari que cesaris. Bis viritim decimati: summe libant maiestati decimarum decimam.

Demum cunctis immolatis: in odorem suauitatis differũtur aliqui. Qui ĩ partes distributi: distributi sunt saluti plurium fidelium.

In verona: agrippina ⁊ in troia: loca trina consecrant martyrio. Holocaustũ partiale: nulla tamen sine sale federis oblatio.

Cum trecentis ⁊ bis nonis signat comes geronis abrae victoriam. Bis quindenis ⁊ ter centũ: duplex victor testamentum ⁊ crucis mysterium.

Pius cassius cum septenis septiformi dono plenis: dona sancti pneumatis. Jesu bone cuius dona nostra bona: qui corona es tuorum militum.

Hac patrona legiõe nos ĩ bonis sũme bone loca potioribꝫ

Ubi patris vbi tui ⁊ amoris sacri frui mereamur gl'ia: Amē.

¶ In celebritate sanctoꝝ Gereonis ⁊ Victoris cū eoꝝ sodalitio hec seq̄n tia canit: maxime in eccl'ia coloniensi. Cuius hec est intentio. ¶ Ordo. (Militans eccl'ia) scꝫ hoīes cōstituti in tēplo dei in hoc mūdo (cū triūphā te). s. eccl'ia in celesti patria (iubilet). i. laudē dicat (sacrosancte maiestati). s. oīpotentis dei (de triūpho). i. victoria (thebeoꝝ). s. ex thebea regione veniē tiū (⁊ de salute pctōꝝ). i. hominū q̇ pctōres sunt in cōspectu altissimi ⁊ īma culati agni (per suffragia). i. intercessiones (hoꝝ). s. sctōꝝ oīm vna societate martyrio coronatoꝝ. (Hi). s. sancti (sunt viri testamēti). s. in quibꝫ stat fides noui testamēti: ipsi em̄ sanguine suo testimoniū ꝑhibent de veritate christi ane religionis (qui) viri (reparant). i. adimplent (ruinā). i. casum (angelici de trimenti). i. damni ⁊ diminutiōis angeloꝝ. Oportet em̄ nos adimplere lo ca damnatoꝝ in celesti patria: qui demones facti ex angelis vna cū lucife ro eiecti sunt. Isti sunt (viri fortes). i. milites (veri dauid). i. christi dn̄i (q̇bꝫ) viris ipse dauid dn̄s noster iesus christus (expugnauit). i. deturbauit (ho stes). i. inimicos: videlicet (carnē: mundū ⁊ demonē.) Nam hi tres inimici sunt humani generis: cōtra q̊s assidue nobis est pugnandū: vt ait Bern̄. (Ciues domus pharaonis visitant ciuitatē visionis). i. vrbē hierosolymā (⁊ p̄sulē). i. ep̄m hierosolymoꝝ (a q̊). s. presule (imbuunt). i. īformant (gratia sacri cathecismi). i. fidei ⁊ religionis christiane. Et instruunt (sacramentis baptismi) scꝫ sine quo nemo saluabit. (Rhome). i. in ciuitate romana sunt (cōfirmati fide). i. acceperūt cōfirmationē a pōtifice (⁊ mouēt castra). i. bel la (comitati). i. secuti (aquilas romanoꝝ). s. nā ꝑ ecclesia romana militabāt (Tunc cesar). i. imperator ꝑfidus (iubet). i. precipit (vocari) scꝫ ad se (agmi na thebeoꝝ). i. exercitū militie sue: ⁊ iubet (eos imolari). i. sacrificare (ꝓpha nis diis). i. idolis (sed thebei). s. existentes (viri dei reddūt ei). s. deo oīpotēti: iuxta euangelicā christi doctrinā (que sunt dei). i. q̄ ꝑtinēt deo: ⁊ reddūt (ce sari q̄). s. sunt (cesaris. (Decimati). i. numerati ꝑ decē (bis). i. duabꝫ vicibus (viritim). i. ꝑ singulos viros (⁊ libant). i. sacrificant sic (summe maiestati). s. dei oīpotētis (decimā decimaꝝ). i. decimā partē deo offerunt. (Demū). i. fi naliter (cunctis imolatis). i. interemptis ꝓpter fidē christianā ab impio ce sare (in odorē suauitatis) hoc ex psalmis sumptū est (aliqui differunt). s. q̄ ad p̄sens non martyrizant. (Qui). s. sic seruati (distributi). s. sunt (in partes) .i. diuisiones (⁊ distributi sunt). i. diuisi ⁊ ordinati (saluti). i. ad salutē (pluriū fidelium). i. multorum credentiū (⁊ consecrant trina loca). i. tres ciuitates (martyrio). i. sanguine: nam in eis sanguinē suū fuderunt pro christi noīe: videlꝫ (in verona). s. vrbe imperiali: ⁊ (agrippina). s. vrbe colonia (⁊ in troia) nō illa deuastata asie regionis: a qua eneas profugit: sed alia quadam in gallia: vel vt aliis placet in italia sita (holocaustum partiale). i. diuisuꝫ: hoc est sacrificium (tamen nulla oblatio). i. immolatio (federis). i. societatis eo rum est (sine sale). i. sapientia. Nam quelibet pars trium partium aliquid mysterialiter fcat. (Comes gereonis signat). i. significat (victoriam abrae cū trecentis) scꝫ viris (⁊ bis nonis). i. octodecim: vt in vocabulis dicit (Vi ctor) ille comes (cū trecentis). s. militibus (⁊ bis quindenis). i. triginta sociis (designat duplex testamentū) scilicet vetus ⁊ nouū (⁊ crucis mysterium.)

(Pius cassius) ille comes (cũ septenis). s. militibꝫ (plenus). i. repletus (dono septiformis). s. spũssancti (dono) inq̃ꝫ (sancti pneumatis). i. sacri spũs. (O bone iesu: cuius dona). s. sunt (nr̃a bona: q̃ es corona). i. premiũ (tuoꝝ militũ Hac legiõe). i. sodalitate ꝛ cõgregatione (patrona). s. existente vel patrocinante ꝛ intercedẽte ꝑ nobis tu (summe bone). s. iesu christe optime maxime (loca). i. pone (nos in potioribꝫ bonis). i. melioribꝫ: h̃ est ad eternã vitã (vbi). i. in quibꝫ (mereamur frui). i. ꝑfrui (gl̃ia). i. maiestate ꝛ honore (patris) omnipotẽtis (ꝛ vbi tui). s. ipsius gloriã videamus (ꝛ vbi ꝑfruamur gloria sacri amoris). i. sancti spũs. Amen. ¶ Vocabula. Militans eccl̃ia est multitudo christianoꝝ in h̃ seculo. Triumphans eccl̃ia est multitudo celestiũ. Thebe huiꝰ thebes fuit grandis vrbs in egypto: vnde thebei sunt. Thebe ꝓ thebaꝝ erat vrbs in grecia: vnde thebani dicti sunt. Hierl̃m interp̃tat̃ visio pacis apud hebreos. Catecismus est instructio vel doctrina cuiusq̧ rei. Castra sunt tentoria militũ vel ipsi milites. Aquile erãt principalia signa aut vexilla romanoꝝ. Vñ ꝑ vexillis accipimꝰ. Lucanꝰ. Romanas aquilas aliã laturus in vrbẽ. Viritim. i. ꝑ singulos viros. Tulliꝰ. Agrũ gallicũ viritim diuidenti ꝛc̃. Decimare est dare decimas. Nã decime sunt reꝝ decime partes. Vide Politianũ in centierijs. Verona ẽ clara vrbs venetie nũc impatoris: vulgo dietrichs bern vocata. Sed hic vt aliqui volunt Bonnã circa coloniã ẜcat: quod ꝛ nobis placet. Colonia agrippina d̃r: ab agrippa principe cõdita tpibꝫ Augusti cesaris: cuius gener erat. Troia intelligit̃ hic ciuitas xantis: cui nomen dedit xantus fluuius troianus. Holocaustũ d̃r oblatio q̃ tota cõburebat: vt docet Jacobus fabri in suo psalterio. Nã holos grece d̃r totus: caustũ ꝓ vstũ ẜcat. vñ encaustũ. i. inustũ ꝛ nigrũ: vt atramentũ. Abraã cũ trecentis ꝛ octodecim famulis ad bella ꝑfectus supauit reges gentiles: qui loth nepotẽ suũ ꝛ alios multos abduxerãt captiuos. Tot etiã comites aut socios habuit sctũs Gereon. Sctũs aũt victor habuit socios. cccxxx. ꝛc̃. Reliqua patent.

¶ Undecim miliũ virginũ Sequentia.

Virginalis turma sexus iesu christi: que connexus dono sentis gratie. Flos candoris tui rubet: trucidari dum te iubet tortor pudicitie.

Britannoꝝ insule rector pater vrsule deo notbus claruit. Hanc conanus virginẽ ꝓpter pulchritudinem parem thori voluit.

Procos mittit ꝛ p̃cat̃: minis terret si spernat̃: sibi poscẽs vrsulam. Pater eius iam baptismi fonte lotus paganismi prorsus vitat copulam.

Interim vrsula christi discipula docta per somniū: Sta-
tuit nuptias: querens indutias trimatus spatium.

Vice dotis cōiugij: regine votis habiles: dato sumptu na
uigij: coeue dantur nobiles. Vndena demum milia sponse
transmittit virginū: ducunt naues per maria: curam sper-
nentes hominum.

Aura flante lenius discedunt a littore: huc illucq; sepius
plano ludūt equore. Hinc manus feminea rexit dante dn̄o
naues quas basilea breui vidit termino.

¶ Hec sequentia in honorē ⁊ laudē vndecim miliū virginū est conscripta.
In qua principaliter cōmēdat castitas virginalis passioni dedita. Scdo
specialiter cōmēdat btā vrsula tanq; hui⁹ exercitus primaria ducissa. Ter
tio facit exclamationē ꝯtra passionē sanctaꝝ virginū. sic dicēs. ¶ Ordo.
(O turma). i. turba (virginalis sexus). i. muliebris (q̄ sentis). i. cognoscis: in
telligis ⁊ ꝑcipis (cōnexus). i. cōiunctiōes (cū iesu christo). s. dn̄o nr̄o (dono)
. i. ex dono (gratie) scz singularis (flos tui cādoris). i. albedinis ⁊ puritatis
tue (rubet). i. fit rubeus (cū tortor). i. punitor ⁊ carnifex (pudicicie) . i. castita
tis virginalis (iubet). i. p̄cipit (te trucidari). i. puniri ⁊ interimi. Quare nūc
beatā vrsulā cōmēdat ꝑ cōstantiā castitatis: ostēdendo q̄liter alias virgi-
nes secū ad martyrij palmā vocauit. ⁊ q̄liter romā ꝑuenerunt ac ad locum
martyrij redierūt. Quare subdit (rector). i. rex ⁊ gubernator (insule britāno-
rū). i. ducatus britānie: existēs (pater vrsule claruit. i. fuit notus deo.) Alij le
gunt nothus: vt sit nomē ꝓpriū patris beate vrsule. Et tūc sic exponit (No
thus rector). i. rex (insule britannoꝝ) illi⁹ regionis existēs (pater vrsule cla-
ruit). i. clarus fuit (deo) nā bonus erat christianus (Hanc) scz filiā noīe vr-
sulā (canamus). i. collaudem⁹ ⁊ cantico extollamus. Vel lege conanus: vt
sit ꝓpriū nomē. Nā ipe existēs rex anglie (voluit). i. cōcupiuit sibi fieri (pa-
rē thori). i. copulari in thoro ⁊ mr̄imonio iungi (ꝓpter) eius (pulchritudinē.)
Et ille rex anglie (mittit procos). i. nūcios q̄ p̄cent ꝓ vrsula (⁊ p̄cat). i. rogat
⁊ etiā (terret). i. terrorē inducit (minis). i. ꝑ minas infligendas (si spernat) . i.
ꝯtēnit: ita vt haberi ⁊ acceptari nō vult suas p̄ces (poscēs). i. petēs (sibi vr-
sulā). s. in cōiugē. Sed (pater eius). s. vrsule (lotus). i. purgatus (iā fonte ba
ptismi vitat). i. recusat (prorsus). i. oino (copulā). i. mr̄imonialē cōiūctionem
(paganismi). i. paganitatis. (Interim). i. interea vel inter hec (vrsula disci-
pula christi docta). i. instructa (ꝑ somniū). i. visionē in somno (statuit). i. p̄fi-
xit (nuptias). i. diē copulatiōis (querēs). i. postulans (inducias). i. ꝑ inducijs
(spatiū trimat⁹). i. tp̄s triū annoꝝ (⁊ nobiles). s. virgines (coeue). i. coetanee
(habiles). i. cōpetētes (votis). i. desiderijs (regine) scz vrsule (dāt vice). i. loco
(dotis). i. doni cōiugalis (sumptu nauigij dato). i. expēsis nauigij datis. Et
ille rex anglie (transmittit). i. donat (spōse). s. vrsule (vndena milia virginū)

Et ille virgines(ducūt naues p maria).i.p ipm mare(spernentes curā hominū).i.naucleri. Et ille virgines(discedūt).i.abeunt ꝛ recedunt(a littore: aura).i.vento(flante lenius).i.suauius spirāte:ꝛ ipse(ludūt).i.iocanť(huc ꝛ illuc sepius).i.in diuersas partes(plano eq̄re).i.in trāquillo ꝛ placido mari.(Hinc.i.postea(feminea manus)scʒ beate vrsule(rexit).i.gubernauit(naues:dante dño).i.fauēte ꝛ cōcedēte altissimo(quas)naues(basilea)hec rheni ciuitas(vidit).i.perspexit(breui termino).i.curto temporis spatio venerunt basileam.

¶ Vocabula. Connexus quarti ordinis nomen est:ꝛ a verbo connecto deriuatū:ſcat copulam siue vinculū. Turma est ꝓprie numerus triginta equitū:dicta q̄si terma. Sed improprie poniť p oī multitudine. Trucido i.pducta idē qđ occido. Vergi. Fit via vi rumpūt aditus primosqʒ trucidant. Britanni sunt quos anglos vocamus. Vergiľ. Et penitus toto diuisos orbe britannos. Procus ci.nomen secūdi ordinis:deriuatū a verbo procor aris. đr ille q̄ petit vxorē:vel qui egit opus nuptiaꝝ alteri⁹ iussu. Mine arū a verbo minor aris dicte sunt. Paganismus diciť mos pagani: sicut iudaismus mos iudeoꝝ:ꝛ christianismus mos christianoꝝ. Nec est suplatiuus a paganus:vt indocti ponūt. Inducie sunt cessationes vel expectationes:sed ꝓprie in bellis. Interim est aduerbiū tpis. Trimat⁹ est tēpus triū annoꝝ:sicut bimatus tēpus duoꝝ annoꝝ: a trimus ꝛ bimus deriuata nomīa:quasi homo habens tres vel binos hyemes.i. annos: seu spatiū tot annoꝝ. Habilis idē est qđ cōuertens adiectiuū nomen. Aura ventus est:ꝛ poniť pro splēdore atqʒ fauore. Discedo ſcat abeo:ꝛ differt a decedo. Vñ: Decedit moriens: discedit ab vrbe recedens. Equor ab equitate đr vel ab equitādo:ꝛ nō solū ſcat mare planū:sed etiā qñqʒ campum. Verg. At prius ignotū ferro quē scindimus equor. Hinc equoreus a um. Basilea e pducta est vrbs superioris germanie ꝓpe suiceros.ꝛ nomen grecū: qđ latine sonat regnū vel regina ꝛc. ¶ Notabilia.

Notandū primo. Scribiť in Apoca. Hi sunt qui cū mulieribus non sunt coinquinati:virgines eñ pmāserūt. In quibus quidē verbis ad cōmēdationē sanctaꝝ virginū tanguntť duo. Primo cōditio virginitatis.cū đr:non sunt coinquinati. Scđo cōmēdatio castitatis cū subiungiť: virgines pmāserunt. Circa primū est sciendū ꝙ sex sunt cōditiones in virginitate conseruande. Prima est humilitas. Vñ Augustinus: Nō solū pudibunda est virginitas vt ameť:verumetiā amouenda est ne infleť. Vñ Berñ. Pulchra pmixtio humilitatis ꝛ virginitatis placet deo. Vñ maria oblita se virginē esse gloriā aut humilitatē inde nō quesiuit:dicens: Quia respexit humilitatem ancille sue. Secūda est charitas. Vñ Berñ. Castitas sine charitate est lampas sine oleo:subtrahe oleum:lampas nō lucet:tolle charitatē: castitas no placebit deo. Tertia est tepiditas metuenda: que solet abscindi in virginibus: ex hoc ꝙ considerant se parum peccasse. Vñ Augustinus dicit:ꝙ ille modicum diligit cui modicū dimittitur. Quos autē attentissime diligitis:hi diligendo a coniugio liberi vocantur. Neqʒ puteris vobis tanqʒ omnino dimissum quicquid vobis illo regente non est concessum. Quarta cōditio p cōseruanda virginitate est pcti vitatio. Vñ Hierony. Illa virginitas hostia chrī ē:cui mētē cogitatio:nec carnē libido maculat.

Req̄sita ad virginitatē.

Quinta est cordis integritas. Vñ cordis diuisio patet ꝑ ornatũ exteriorẽ
ꝛ motũ. Ideo dicit btũs Hierony. Pulchrã credo deo faciẽ: si hoib⁹ pul-
chrã apparere nõ studeas. Vñ Eccle. Ve duplicis cordis: q̃ vult placere
deo ꝛ hominib⁹. Nã (vt ait Iacob⁹ in sua canonica) vir duplex aio incon
stans est in omnib⁹ vijs suis. Sexta est ꝑseuerãtia. Vñ Augusti. ad virgi-
nes dicit: Sequimini agnũ tenẽdo ꝑseueranter qđ nouistis ardẽter. Faci-
te qđ potestis: ne virginitas a vobis pereat: cui nihil potestis facere vt re
deat. Circa secundũ principale thematis nr̃i dicit Bern̄. Quid castitate
Laus casti-tatis. decentius ꝛ magis decoꝝ: que mundũ de imundo. domesticũ de amico: an
gelũ deniq̃ de hoie facit. Sic Hieronymus. Parum castitatis credo sine
suis appendicijs: possunt eñ vagari virgines ꝛ in ciboꝝ abstinẽtia luxuri-
ose viuere. Vñ Timotheus: Mulier in delitijs mortua est. Requiritur ĝ
septimo ꝛ vltimo loco ad bonã virginitatẽ humilis habitus. q꞉ legiť in ge
nesi de thamar: ꝙ deposita veste vicinitatis assumpsit sibi alterũ habitum
qñ voluit carnali operi intendere. Et q꞉ oib⁹ his septẽ cõditionib⁹ sctẽ vir
gines fuerũt erudite in castitate ꝛ ꝑseuerantia: ideo in eoꝝ memoriã h̄ can
Historia btẽ Vrsule. ticũ est cõpilatũ. Notandũ scđo. Legiť in passionali: ꝙ in britannia fuit
rex christianissimus: noie Nothus. Cui erat vnica filia admodũ dilecta:
noie Vrsula: moꝝ honestate sapiẽtia ꝛ pulchritudine prepollẽs. Rex ꝟo
anglie Cõstantinus cũ nimis ꝑ̄potens esset: ꝛ multas nationes suo impio
subiugaret: audita hui⁹ virginis fama felicẽ se ꝑ oia fatebať: si hec virgo
sancta suo vnigenito filio copulareť. Iuuenis etiã ad hoc multũ estuabat
ac amore totus flagrare cepit. Mittunt ĝ solẽnes nuncios ad patrẽ virgi
nis magnis ꝓmissiõib⁹ ꝛ blanditijs: adijciẽtes cũ hoc minas: si ad dñm suũ
vacue reuertanť. Rex aũt britannie multũ anxiari cepit pauere atq̃ tede-
re: q꞉ fide christi insignitã filiã cultori idoloꝝ tradere indignũ arbitrabať
ꝛ sibi minime licere. Vñ btã Vrsula diuinitus inspirata: patri suo suasit
vt ꝑ̄dicto regi assensum ꝑ̄beret: hac interposita cõditione: vt ipe rex decẽ
virgines electissimas sibi ꝓ solatio traderet atq̃ transmitteret: quaꝝ q̄li-
bet haberet centũ pedissequas: atq̃ sibi cõdonaret inducias triũ annoꝝ ꝓ
dedicatiõe sue virginitatis: vt ipse iuuenis rex his trib⁹ annis etiã in fide
christiana instrueret. Sapiẽti igiť vsa consilio: vt aut difficultate ꝑ̄posite
cõditionis animũ eius ab hoc suo ꝓposito instituto auerteret ꝛ amoueret:
aut opportunitate hac sanctas ꝑ̄dictas virgines secũ deo dicaret. Iuue-
nis ꝟo rex libẽter hac cõditione accepta apud patrẽ suũ illa cõstituit ꝛ dis
posuit: ꝛ ꝓtinus baptizari accelerauit: ac celeri aĩo cuncta que virgo peti
erat imperauit. Pater aũt puelle ordinauit vt filia sua quã valde dilige-
bat: viros in comitatu suo haberet: quoꝝ solatio tam ipsa q̃ȝ eius exercit⁹
indigebat. Vndiq̃ igiť virgines cõfluunt ꝛ etiã viri ad tam grãde specta
culũ. Nam multi ep̄i ad eas venerũt vt secũ ꝑgerent. Inter q̊s etiã fuit ba
siliensis ep̄s: q̃ eos vsq̃ ad Romã ꝑduxit. Et inde reuersus martyrio cũ
eis suscepto coronatus est. Et cum btã vrsula oẽs virgines ad fidẽ christi
cõuertisset: sub vnius diei spatio flante vento ꝓspero ad portũ gallie ꝑue-
nerunt: ꝛ inde ad coloniã. Vbi beate vrsule angelus dñi apparuit: ꝛ duxit
eas illuc: ꝛ ꝑ̄dixit eis se ĩtegro numero reuersuras: ꝛ coronas martyrij ibi-
dem ꝑcepturas. Inde igiť ad monitionẽ angeli romã tendẽtes ad vrbem

basileam naues applicuerūt: ⁊ ibi relictis nauib⁹ romā pedestres venerūt. Quando ꝟo sancte virgines romā ꝑuenerūt: papa ciriacus ꝓpter aduen- Ciriacus papa. tum eaꝝ fuit valde gauisus: q2 ⁊ ipse de britannia oriundus: multas con- sanguineas inter eas habuit: cū omni clero ipsas reuerenter suscepit. In ipsa nocte pape diuinitus reuelat̄ eū cū virginib⁹ esse palmā martyrij sus- cepturū. Quod apud se celans: multas ex eis que adhuc baptizate nō fue rant baptizauit. Post hec itineri se accingens ac ad viam ꝑparans pōtifi- catū resignat: ꝗuis cardinales ⁊ oēs alij reclamarent. Tandē ꝑ visionem admonite: de vrbe roma cū episcopis sibi adiunctis Coloniā ꝑuenerūt: et ipsam vrbem iam obsessam inuenerūt. Quas videntes barbari ⁊ gigātes sup ipsos nimio clamore irruerūt: ⁊ q̄si lupi rapaces illam magnitudinem deuastare ceperūt: atq3 cūctos occidere. Cū ꝟo ad beatā Vrsulā ꝑuenis- sent: videns princeps exercitus barbaroꝝ illoꝝ hominū: hunnoꝝ sc3 ⁊ got thoꝝ: mirā eius pulchritudinē: obstupuit. Et cōsolans eam super interitu virginū: ꝓmisit ꝙ eam sibi in coniugem copularet: si fidem christianam re spuisset. Que dū principē cōtempsit: nolens acquiescere suis petitionibus ipse directa sagitta eam transfixit. Et sic beata virgo vrsula martyriū con sūmauit. Passe aūt sunt iste beate virgines anno incarnatiōis dn̄i. ccxxx viij. hac die qua earū memoria celebratur.

Relictis nauibus ordinant acies: ventis ac estibus expo-
nunt facies: ⁊ romam adeunt. Per monasteria fundētes la-
chrymas: trahunt suspiria: cōmēdant aīas sctis: ⁊ redeunt.
Quā in portu reliquerunt classem simul inuenerunt: claꝝ
lumen ⁊ amenū: nauigantes intrant rhenū ꝑ dei clemētiā.
Hinc ad locū passionis duxit eas dux agonis: florem sue
iuuentutis paruipendūt spe salutis: euntes coloniam.
O felix colonia: iuxta cuius menia barbaroꝝ rabies En-
ses tela frameas cultros in virgineas cruentauit acies.
Feliciora virginū cōnubia tot miliū: agnūq3 sine macu-
la duce sequunt̄ vrsula. Quarū orationibus felices cū feli-
cibus pace fruamur sedula ꝑ seculoꝝ secula.

¶ Hic nunc autor noster oñdit q̄liter btē virgines romā ꝑuenerūt: ⁊ q̄liter ad locū martyrij redierūt. Dicens. ¶ Ordo. Ille virgines. s. (ordinant acies). i. turbas (nauib⁹ relictis) sc3 in basilea (⁊ exponūt facies). s. suas (ven tis ⁊ estib⁹). i. calorib⁹ solis (⁊ adeunt romā) sc3 peregrinādo. Et ille virgi- nes (fundentes lachrymas ꝑ monasteria). i. ecclias romanas (trahūt suspi- ria). i. sepe suspirant (⁊ cōmēdant). i. cōmittunt (aīas). s. suas (sanctis) sc3 q̄ sunt in celis (⁊ redeunt). s. basileā. Et sic redeuntes (inuenerunt classem). i.

cōgregationē nauiū(quā reliqͥrunt in portu).ſ.baſilienſi. Et ille virgines
(nauigantes intrant rhenū)exiſtentē(magnū flumen ⁊ amenū).i.clarū(per
clementiā dei.Hinc).i.poſtea btā vrſula exiſtens(dux agonis).i.mortis.ſ.
illaꝝ vndecim miliū virginū:⁊ (ducit eas ad locū paſſionis.)Et ille virgi
nes(paruipendūt).i.floccifaciūt ⁊ ꝑ nihilo curant(florē ſue iuuētutis: eun
tes coloniā)in illā ſanctā ciuitatē:q̄ erat eis in(ſpe ſalutis) ſcʒ eterne. q̄re
ſic iuehit ꝯ eaꝝ paſſionē autor:dicēs(O felix colonia:ſubter cuiꝰ).ſ.colo-
nie(menia).ſ.⁊ muros ac intra vrbem(rabies).i.veſania(barbaroꝝ).i.infi-
deliū(cruētauit).i.ſanguine plenos fecit(enſes).i.gladios(⁊ tela) .i.iacula
(frameas).i.gladios ex vtraq̧ parte acutos ⁊ ſcindētes(ac cultros).i.cul-
tellos.Eruentauit inq̄ʒ.i.feuit(in virgineas acies).i.in bellū illatū virgi-
nibus.Nā(cōnubia).i.copule vel ꝯiūctiōes virginū beataꝝ(ſunt feliciora
.i.p̄cioſiora(cōnubijs).i.cōiunctionibꝫ(viraginum).i.mulieꝝ.Alˀs legiť tot
miliū:⁊ nō viraginū(q̄).ſ.virgines(ſequunť agnū ſine macula).i.chriſtum
dn̄m(duce).i.ducēte eas(vrſula.Quaꝝ).ſ.virginū(orationibꝫ).i.p̄cibꝫ(nos
fruamur).i.ꝑfruamur(ſedula pace).i.ſempiterna(ꝑ ſecła ſeculoꝝ).i.ſemꝑ
exiſtētes(felices cū felicibꝫ).ſ.virginibꝫ. ¶ Uocabula. Eſtus nomē q̄rti
ordinis ď minus calor:tēꝑeratus ſcʒ:q̄lis eſt ſolaris. Claſſis nomē femi
ninū tertij ordinis:plurali carēs:ſcat ꝯgregationē exercitus nauiū. Par
uipendere ſcat ſpernere ⁊ nihilipendere. Monaſteriū ď a nomīe greco
monaſtes.i.monachus. Agon.i.pugna vel certamē. Un̄ euāgeli. Jeſus
exiſtēs in agone ꝓlixius orabat. Colonia ď oīs ciuitas in quā bellis aut
cladibꝫ exhauſtā noui coloni mittunť.vt florentia eſt colonia romanoꝝ: ⁊
alie multe:vt agrippina germanoꝝ colonia.teu.ein zuſatz ad coloniā vr-
bem. Menia neutri ge.pl̄is numeri tm̄:tertij ordinis:vt aliquibꝫ placet.⁊
dicunť edificia vrbē circūdantia. Framea eſt magna haſta: licet alij pu-
tent eſſe gladiū:vt eſt videre in Pš. Uirago femininū nomē ď q̄ſi viri-
liter agēs.Hoc noīe dicta eſt eua parēs nr̄a. Cruentare eſt facere cruen
tū.Un̄ male ď:ipſe cruentat:ꝑ ipe manat cruore. Nā cruētare eſt verbū
tranſitiuū:vt ipſe cruentauit me:i.vulnerauit ⁊ ſanguine fedauit ⁊c̄.

Miraculum virginis cu-iuſdā ex illis.

¶ Notandū.Legiť in paſſionali ꝓ miraculo: ꝙ quidā abbas impetrauit
corpus vnius virginis ab abbatiſſa monaſterij colonīēſis:ꝓmittēs ꝙ illud
in capſa argētea reuerēter ī ſua eccł'ia collocaret.Sed cū ꝑ annū integrū
in tali capſa lignea iacuiſſet:quadā nocte cū abbas cū ſuo cōuentu matu-
tinas decantaret:corpus illud de altari deſcēdit:atq̧ ante altare ſe reuerē
ter inclinās ꝑ mediū eoꝝ oīm ipſis vidētibꝫ receſſit.Abbas igiť ad capſaʒ
currēs ⁊ ipſam vacuā inueniēs:ꝓperauit ⁊ dn̄e abbatiſſe rei ſeriem ordine
narrauit.Pergētesq̧ ad locū vbi corpus ſumpſerūt:⁊ illud ibidē inuene-
rūt.Cū aūt abbas veniā peteret:ac illud idē corpꝰ repoſceret: certiſſime
ꝓmittēs capſam p̄cioſam,ſe facturū: nullatenus de cetero impetrauit.
Scd̄o ſciendū:q̄ʒuis totus exercitus numerꝰ virginū nūcupať:h̄ tn̄ nō tm̄
eſt intelligēdū de ſexu femineo ⁊ mulieꝝ genere.q: q̄ʒ plures epi̅ ⁊ alij ſcti
viri ⁊ martyres interfuerūt cōgregatiōi iſte:q̄ ⁊ caſtā vitā duxere.Sed ꝓ
pter eaꝝ virginū excellētiā:q: in maxima multitudine fuerūt:exercitꝰ vir-
ginū appellať.Et etiā iō:q: beata Urſula fuit informatrix ⁊ p̄cipalis in
ſtauratrix huiꝰ ſctiſſimi exercitꝰ ⁊ cōgregatiōis ⁊ ſodalitatis.Hinc eſt ꝙ

adhuc hodierna luce in cemiterio vbi reliquie sanctaꝝ virginũ reqescunt nullus pōt sepeliri apud coloniā. qꝛ si aliqs ibi se peliret: clauso tumulo: in crastinũ mane sup terrā appareret. qꝛ hec terra de corporibus ⁊ sanguine sanctaꝝ virginũ creditur sanctificata.

¶ In festo oim sanctoꝝ Seqntia.

Omnes sancti: seraphin: cherubin: throni qqꝫ: dominationesqꝫ: Principatus: potestates: virtutes: archangeli: angeli: vos decet laus ⁊ honores.

Ordines noueni spirituũ beatoꝝ: Quos in dei laudibus firmauit charitas: Nos fragiles hoies firmate precib⁹.

Ut spiritales prauitates vestro iuuamine vincentes fortiter: Nunc ⁊ in euũ vestris simus digni solennibus interesse sacris.

Uos quos dei gratia vincere terrea: Et angelos socios fecit esse polo.

Uos patriarche: ꝓphete: apostoli: martyres: confessores: monachi: virgines.

Et viduarum sanctarũ: omniũqꝫ placentiũ populus supremo domino.

Nos adiutorium nunc ⁊ perenniter foueat protegat vt vestrum:

In die poscimus gaudiorũ vestroꝝ.

¶ Hic autor noster ꝯseqnter describit aliud canticũ: qđ gñaliter respicit celebritatē oim sanctoꝝ sub vna festiuitate ad memoriam hoim reuocare. Cōmēdando oēs sctōs penes reuerenciā spiritalē ⁊ penes victoriā corporalē: ipsoꝝ implorās auxiliũ: ⁊ petitionē diligēs in hūc modũ. ¶ Ordo. (O oēs scti). s. i celo existētes (⁊ seraphin). i. angeli de celo seraphin (⁊ cherubin). i. angeli de celo cherubin (thron⁹) angeli de tali choro (⁊ o dñatōes) i. angelici spūs (⁊ o ꝑncipat⁹ ⁊ ptātes) angeli sic dicti (o virtutes). i. angeli tales (ac archangeli). i. ꝑncipes angeloꝝ (⁊ angeli) scꝫ minores custodes ac nuncij dei: ⁊ generaliter oēs chori sanctoꝝ angeloꝝ (vos decet laus). i. gloria (⁊ honor). i. reuerentia. Unde nunc dirigit petitionem ad omnes simul angelicos spiritus: dicens sic (O vos nouem ordines) id est chori nouem

(beatoꝝ spirituũ).i.sanctoꝝ angeloꝝ(quos) scʒ angelos (charitas).i. amor
vel dilectio dei(firmauit).i.corroborauit(in laudib9).s.dei oĩpotẽtis(vos
firmate).i.roborate(nos fragiles).i.infirmos hoĩes (precib9).s. vestris (vt)
.i.ꝙ nos(simus vincentes).i.superantes(fortiter).i.viriliter(spiritales pra-
uitates).i.diabolicas potestates ⁊ suggestiones seu fraudes (cũ vr̃o iuua-
mine).i.auxilio ⁊ adiutorio(⁊ vt nos simus digni).i.bene digni(interesse).i.
p̃sentes esse(nunc).i.in p̃senti(⁊ in euũ).i.eternaliter ⁊ ꝑpetue (vestris san-
ctis solennijs).i.sanctis festiuitatib9 ⁊ celebrationib9 vestris:hoc est vt nos
mereamur ꝑuenire ad vestras dignitates in eterna patria: Vñ mõ implo
rat oẽs sanctos ⁊ electos dei:q̇ ꝑ victoriã ⁊ palmã martyrij ad gloriã sem-
piternã ꝑuenerũt:dicens:O vos oẽs sancti ⁊ electi dei oĩpotẽtis (q̊s) san-
ctos ⁊ electos(charitas).i.amor ⁊ dilectio(dei)oĩpotentis(fecit vincere).i.
superare ⁊ cõtemnere(terrea).i.terrena ⁊ vana hui9 mundi gaudia(⁊ fecit)
.s.vos(esse).i.existere(socios).i.sodales(angelis).i.cũ spiritib9 celestib9(po-
lo).i.in celo ⁊ regno celoꝝ. Et specialiter(vos patriarche).i. antiq̇ patres
(ꝓphete).i.vates ꝑnũciatores(⁊ apostoli).i.discipuli dñi (cõfessores).i. deũ
cõfitentes(⁊ martyres).i.ꝑ christo morientes(ac monachi).i.solitariã ⁊ re
ligiosam vitã ducẽtes(⁊ religiose virgines).i.caste ac munde ꝑ oĩa viuen-
tes: mente ⁊ corꝑe:vita ⁊ cõuersatione.(Et etiã ppl's).i. vulg9(⁊ turma).i.
cõgregatio(sanctaꝝ viduaꝝ)continentiũ.s.se a virili cõmixtione (⁊ omniũ
placentiũ).i.bene viuentiũ (supremo dño).i.deo altissimo (nos).s. fragiles
hoĩes(poscimus).i.petimus ⁊ desideramus(vt vestrũ adiutoriũ).i. iuuamẽ
⁊ patrociniũ(foueat).i.sustentet(⁊ ꝓtegat).i.defendat(nos)scʒ hoĩes mor-
tales in hoc mundo transitorio viuentes(nunc).i.in p̃senti (⁊ perenniter).i.
eternaliter.Hoc inquã(poscimus).i.precamur ⁊ desideramus(in die).i.in
solennitate celebrationis(vestroꝝ gaudioꝝ).s.in festiuitate oĩm vestroꝝ:ꝙ
Nouẽ chori angeloꝝ. valeamus cõcelebrare vnanimiter memoriã oĩm vestroꝝ: atqꝫ hic ⁊ eter-
naliter regnare vobiscũ.Amen. ¶ Vocabula. Nouem sunt chori ange
loꝝ:quoꝝ summus est seraphin:deinde cherubin:⁊ sic vlterius: vt hic po-
nunt̃. Seraphin interp̃tant̃ ardentes.s.in amore dei. Cherubin lucẽtes
scʒ in sciẽtia diuina.Et ista duo sunt hebrea noĩa pluralis numeri. Thro
nus interpretat̃ sedes. Virtutes dicunt̃ angeli facientes miracula. No-
uenus adiectiuũ:a noĩe nouem.Sic fragilis a verbo frango. Solennib9
hic legendũ est:nõ solennijs.Nam in nr̃o singulari dicit̃ solenne: licet ma-
gis in vsu sit in numero plurali. Patriarche dicunt̃ primi vel maximi pa-
tres:vt abraam isaac ⁊ iacob. Monachus grece latine vnicus vel solita
rius dr̃. Populus est vocatiui casus:vt apud Lucanũ; Degener o ppl's.
Terreum hic substantiuũ est in neutro genere:⁊ s̃cat id qđ ꝓcedit ab istꝭ
Sermo de sanctis dei inferiorib9. ¶ Notabilia. Notandũ primo.Scribit̃ in lib.Sap̃.capi.j.
Ecce quõ cõputati sunt inter sanctos:⁊ inter electos dei sors illoꝝ est. In
quib9 verbis duo tangunt̃. Primo sanctoꝝ dei in celestib9 glorificatio:qm̃
cõputati sunt inter electos. Scđo tangit̃ apud deũ ꝓ peccatis nostris illo
rũ ꝓpitiatio:qr̃ inter sctõs dei sors illoꝝ est. Primũ declarat̃. Naʒ ipsi am-
bulauerũt in lege ⁊ voluntate dei. Propter qđ vocati sunt fratres dei:pas
siones hui9 seculi tolerando.⁊ patres:dei filios generando. martyres dei:
ecclesiã lacte discipline nutriendo. Iuxta illud qđ dr̃ Luce.ij. Qui fece-

rit voluntatē patris mei:frater ipse meus:pater meus:mater mea ꝛ soror ꝛc.
Etiā gloriati sunt:qm̄ p̄destinati sunt ad mensam dei. Vñ in euang. Ego
disponā vobis sicut disposuit mihi pater in regno:vt edatis ꝛ bibatis me-
cū in mensa. De secūdo dicit Jacob in sua cano. Multū em̄ valet depre-

Oratio iusti qd possit.

catio iusti assidua. Figura huius legit̄ in Exo. Cū pp̄ls israel pugnaret ꝯ
amelech:moyse manus eleuante ꝛ orante vicit pp̄ls:sed ipso manus decli-
nante pp̄ls succubuit. Vñ Ps. Dimisissem eos:si nō moyses electus me⁹
stetisset in cōfractione. Quare cū iudei fecissent vitulū cōflatilē: dixit dn̄s
ad moysen: Dimitte me vt irascar sup pp̄lm istum. Sed intercessio moysi
hanc iram auertit. Ex quib cōcludit̄:q sancti dei magnā sortē habēt in ce-
lestib:qm̄ ipsi p̄nt vitam nostrā in diuino bn̄placito gubernare. Sed sunt
duplices electi ꝛ sancti dei.s.sp̄uales ꝛ corporales. Spirituales sunt qui
a diuino ꝓposito creati sunt ꝛ ppetuati:vt angeli. Vñ Dauid: Qui facit

Sancti duplices.

angelos suos sp̄us. Sed corporales sunt: qui vitam hui⁹ seculi sanguine
martyrij terminauerūt:ꝛ proinde premiū eterne retributionis acceperunt.
Et sic hoc canticū in laudē ꝛ gloriā oīm sanctoꝝ tam spiritualiū q̄ȝ corpo-
raliū est editū. Quare in hoc festo agit̄ memoria oim sctoꝝ: ꝛ ex cōseq̄nti
omniū etiā animaꝝ fideliū. Ratio huius est. qm̄ machina huius mundi di-

Rōnes hui⁹ festi.

stincta est in diuersa climata ꝛ regiones:sed diuina mis̄cdia operat̄ hoc ī
vna regione qd nō in alia. Nam aliqñ sancti vnius regionis canonizant̄:
de q̄b alia regio ignorat. Propterea statuerūt sancti patres vt fieret vna
cōmunis memoria sanctoꝝ oim q̄ in libro viuentiū sunt ꝯscripti. Vel pōt
dari alia ratio. q2 in hac die destructū est templū qd dicebat̄ pantheon: a
pan qd est totū:ꝛ theos deus. q2 cōtinebat totalitatē deoꝝ oim apud gen-
tiles. Et in memoriā huius erroris destructi celebrat̄ in eccl'ia festū oim
sanctoꝝ:in quib tota deitas siue diuinitas cōmendat̄. Sed dubitāt mul-

De memoria bti Cesarij.

ti:quare in hoc festo oim sanctoꝝ etiā habeat̄ memoria specialis beati Ce-
sarij. Huius ratio est:q2 btūs Cesarius passus est hoc die post institutionē
huius festi:ꝛ q̄uis ergo in numero cōprehendit̄: tn̄ specialiter suū natali-
tiū celebrat̄:sicut ꝛ alioꝝ. Sed de his vide autorē Rōnalis diuinoꝝ ꝛc.

Notandū scdo. Autor ponit tm̄ nouē ordines angeloꝝ. qd debet intelligi
de his q̄ nō cōsenserūt lucifero:sed cōfirmati in laude dei pmanserūt sta-

Chori angeloꝝ q̄t sint

biles. Tamē reuera sunt decē ordines angeloꝝ. q2 fm doctores decim⁹ or-
do nō totaliter cecidit:sed quātū ad eius principē luciferū:imo de quolibȝ
ordine aliqui ceciderūt:vt numerus eoꝝ sit in ꝓportinoe chori integri. Sic
etiā fm gradus meritorios ordines angelici p animas fideliū restaurant̄:
vt dicit Rabanus. Sed alij quidā doctores dicūt:q decim⁹ chorus ex in-
tegro cecidit:qui est integraliter p aīas fideliū instaurādus. Et vocat̄ mō
requies sanctoꝝ. Et in eodē decimo choro assignant̄ diuersi gradus digni-
tatis:in quib fm diuersa merita aīe fideliū collocant̄. Quare autor petit
cōfortationē ꝯ diabolicas fraudes:insidias ꝛ tētationes. Ipsi em̄ inuidēt
nobis maxime q eoꝝ sumus numeꝝ impleturi in regno celoꝝ. Vñ Greg.
dat nobis doctrinā resistendi tentationib. Et p̄mo psuadet hoc fieri cum
festinatione. Quare si tētationi in corde nr̄o nascenti volumus resistere:
tunc festinanter nō debem⁹ eā admittere nec acceptare. Scdo debemus

Modus resistendi tētationibus.

fortiter resistere p orationē. Nam vt idē Grego. ait: Quanto grauiori mo-

tu p cogitationẽ carnaliũ deprimimur: tanto debemus orationi ardentius insistere. Tertio cũ vigilatione. vñ Grego. Solenniter vigilandũ est: vt cũ culpa blandire inchoat: ad quẽ interitũ trahat mẽs ignorat. Itẽ debemus resistere p misericordiã. Vñ Petrus. Nouit dñs pios de tẽptationibꝫ eripere. Sic Dauid: Miscdia mea refugiũ meũ. Ubi dicit glo. Nulla re tã cito vincit diabolus sicut miscdia. Simus ḡ festini ad orationẽ: deuoti vigiles ꝛ mansueti: ꝛ resistamus diabolo: vt inter sctõs dei cõputemur.

Ordo celestium. Notandũ tertio. Autor in lr̃a p ordinẽ enumerat sctõs ꝛ electos dei: vbi p̃ ponit patriarchas. quoꝝ principaliter sunt tres. s. Abraã isaac ꝛ iacob: q̃ vna cũ vxoribꝫ suis sepulti sunt in valle ebron. Deinde ponit ꝓphetas: q̃ꝝ sunt. xvij. in numero. quoꝝ ꝑnceps est dauid: qui ꝓpter excellentiã ꝓpheta vocat: quẽadmodũ paulus apl̃s. Deinde q̃ttuor maiores ꝓphete. s. esaias hieremias ezechiel ꝛ daniel. Et. xij. ꝓphete minores: quoꝝ nõia in Paralipomenon sunt scripta. Deinde ponit apl̃os: quoꝝ etiã sunt. xij. numero. q̃bus btũs Paulus barnabas ꝛ thadeus ꝯiungunt: nõ tñ impediũt numeꝝ apl̃oꝝ. Deinde cõfessores: quoꝝ ꝑncipalit sunt q̃ttuor: Augustinꝰ Gregorius hieronymꝰ ꝛ ambrosiꝰ: q̃ sunt tanq̃ q̃ttuor catene q̃bꝫ catholica fides dependet. Sic btũs Martinus q̃ ꝓpter excellentiã cõfessiõis solus inter cõfessores meruit habere octauã. Deinde martyres: quoꝝ numerus penes nostrã cognitionẽ est infinitus. Inter q̃s post christũ beatus Stephanus ꝛ Laurentius primatũ obtinẽt. q꞉ inter oẽs martyres isti soli octauas hñt. Deinde ponit monachos: p quos quilibet deuotus religiosus debet intelligi. Post hos subiungit virgines: quaꝝ numerus etiã nobis nõ est cognitus. Tamẽ inter oẽs post beatã virginẽ mariã sancta agnes ꝛ margareta obtinent octauas. quare p̃ ceteris virginibꝫ sunt laude efferende. Ultimo addit numerũ oĩm electoꝝ cuiuscũq꞉ cõditionis fuerint: vt vnanimiter intercedant ꝓ nobis ad dñm iesum christũ: qui sibi placuerunt: ꝛ ideo exaudit eos ꝓ nobis intercedentes ꝛc̃.

¶ In obitu sancti Martini epi Seq̃ntia.

SAcerdotẽ christi martinũ cuncta p orbẽ canat ecclesia pacis catholice. Atq꞉ illius nomen oĩs hereticꝰ fugiat pallidus.

Pannonia letetur genitrix talis filij.

Italia exultet alitrix tanti iuuenis.

Et gallie trina diuisio sacro certet litigio cuius esse debeat presul. Et pariter se habere patrẽ omnes gaudeãt: turoni soli eius corpus foueant.

Hinc francoꝝ atq꞉ germanie oĩs plebs plaudat. Quibus

videndū inuexit dominū in sua veste.

Hic celebris est egypti partib⁊:grecie cunctis q̄ꝫ sapien-tibus. Qui impares se martini meritis sentiunt: atqꝫ eius medicamini.

¶ Hic magister describit aliā sequentiā in laudē ⁊ gloriā beati Martini In qua cōmendat eū ex multaꝝ regionū cōgratulatione:hortando popu lū ad laudē ipsius. Scdō cōmendat eū ex virtuosa miraculoꝝ eius opera tione. Tertio de sanctitate vite:cū deuotione precū dicens. ¶ Ordo. (Cuncta ecclīa).i.tota cōgregatio christianoꝝ(catholice pacis).i.christia ne fidei:q̄ est pax animaꝝ ⁊ cōsciētie(canit).i.laudat ⁊ extollere debet(per orbē).s.vniuersum ac ꝑ totā terrā sanctū(martinū)existētē(sacerdotē chri-sti).i.epm̄ iesu dei veri ⁊ eterni(atqꝫ oīs hereticus).i.schismaticus ⁊ infide lis(pallidus).i.pallore cōfusus(fugiat).i.fugere debet(nomē illius).s. scti epī martini. (Pannonia).s.inferior: q̄ mō hungaria regio:in qua sanctus martinus est genitus(letet̄).i.letari debet iō ꝙ est(genitrix).i.ꝓductrix ⁊ ꝓ creatrix(talis filij).s.scti martini. Et(italia)hec regio(exultet).s. de eiꝰ san-ctitate.s.qꝛ fuit(alitrix).i.nutrix(tanti iuuenis).s.sancti viri:q̄m btūs mar-tinus nutritus est in italia. Vn̄ nūc cōmendat btm̄ epm̄ rōne cōgratulati-onis:diuersarū regionū in dignitate sui epatus:dicēs(Et trina diuisio gal lie).i.francia regiōis occidētalis:hec em̄ in tres partes diuisa(certat).i.pu gnat ⁊ litigat(sacro litigio).i.solenni discordia(cuius).s.gallie(debeat esse ꝓsul).i.pōtifex ⁊ eps̄. Sed tn̄(oēs).s.ꝓdicti(gaudeāt).i.letent̄(pariter).i.sil̄ (se)ipsos scꝫ(habere).i.possidere).s.beatū martinū i(patrē).i.patronū. Sꝫ tn̄(soli thuroni).i.tales ppl̄i in francia(foueāt).i.nutriāt possidēt ⁊ in sepul chro detinēt(corpus).i.reliq̄as(eius)sctissimi ꝓsulis martini.(Atqꝫ).i.etiā (oīs plebs).i.totus ppl̄s(francorū).i.francie(⁊ germanie).i.alemanie ⁊ teu thonū(plaudat).i.laudes reddat:vel plaudēdo manib⁊ iubilat(huic).s.be-ato epo martino(quib⁊).s.ppl̄is seu hoīb⁊(inuexit).i.induxit ⁊ ōndit (dn̄m) iesum christū(videndū).i.cōspiciendū ⁊ cernēdū(in sua veste).i.in suo pal lio:qd̄.s.palliū diuisit ⁊ cuidā mēdico tribuit. Quare nūc cōmēdat̄ ex vir-tuosa miraculorū oꝑatione sic(Hic)sctūs martinꝰ(est celebris).i.solēnis ⁊ maxime sctūs(partib⁊ egypti).i.oīb⁊ finib⁊ ⁊ regionib⁊ illiꝰ regni(q̄ꝫ).i.et (cūctis sapiētib⁊).i.oīb⁊ prudētib⁊.s.magistris ⁊ doctorib⁊(grecie)illius ꝓ-uincie(qui) greci ⁊ egyptij(sentiūt).i.ꝯgnoscūt ⁊ fatent̄(se).s.ipsos esse(im pares).i.dissil̄es ⁊ nō eq̄les(meritis).i.auxilijs ⁊ miraculis scti(martini)epī (atqꝫ)ꝓ et vel etiā(medicamini).i.medelis(eius).s.scti martini. ¶ Voca-bula. Sacerdos dr̄ q̄ deo dicatus est ad sacra faciēda. Et sepe ponit̄ ꝓ epō:vt hic. Itē ꝓ sanctimoniali femina. Canere h̄ scat laudare. Vergi. Regēqꝫ canebāt. Heresis grece latine dr̄ opinio vl̄ secta. Lice. Et i ea ē heresi. Iñ hereticꝰ q̄ malā tenet opinionē de fide nr̄a. Catholicus dr̄ q̄si custos vl̄is fidei.a katha.i.vniuersū:⁊ icos custos. Pallidus adiectiuū deriuatū a palleo verbo:dr̄ q̄si timidus ⁊ verecūdus:ex timore em̄ hō pal let. Pānonia duplex.s.superior q̄ est austria:⁊ inferior que est vngaria.

Gallia triplex est: vt ait Cesar in cōmentarijs: scz Belgica celtica ꝛ aqui
tannia. Belgica est a brabantia vsqꝫ parrhisius: inde est celtica vsqꝫ ad
aquitanniā. Turo est vrbs metropolis biturigū in gallia celtica: cui sub
sunt vndecim suffraganei: qui maxime sunt in ducatu britannie. Huiꝰ vr
bis eps̄ fuit sanctus Martinꝰ. Inde thuronus dꝛ inhabitatoꝛ ꝛ ciuis thu
ronensis. ¶ Notabilia. Notandū primo. Scribit Eccus. Sicut luna

Sermo d b. martino epo.

pfecta in dieb₃ veris lucens: sic ille in tēplo dei. In quib₃ verbis btūs mar
tinus cōmendatꝛ in omnib₃ suis virtutib₃: qꝛ effulsit in tēplo suo ꝛ in sua ec
clesia q̄si luna pfecta. Nā fm astrologos luna est corpus terrestre. non ꝙ
sit cōpositū ex terra: sed in cōparatione ad alios planetas habet se tanqꝫ
terra ad alia elementa. Est em̄ corpus tenebrosum nō habēs lumen de se:
sed recipit lumen suū atqꝫ splendorē aliunde. s. a sole. Et q̄uis medietas
corporis lunaris est semp illuminata: qꝛ semp respicit solē: nisi fuerit ecly

Martinꝰ cōparatꝛ lune

psis: tamē q̄tū ad aspectū nostrū lumen ipsius augetꝛ ꝛ diminuitꝛ. Sic bea
tus martinus optime dꝛ luna: corpus habens terrestre. qm̄ fm nature cur
sum natus est ꝛ illuminatus p gratiā diuinā: que est tanqꝫ sol. Fuit em̄ bea
tus ille Martinus cōplete ꝛ pfecte illuminatus. Nam radij ipsius erant

De virtutib₃ scti martini.

pfectissimi fm oēs virtutes morales homini possibiles. Fuit em̄ prudēs er
rorē infideliū declinando. Fuit iustus gentiliū ꝛ hereticoꝝ schisma dissol
uendo. Fuit fortis omnib₃ passionib₃ cōpatiētia ꝛ resistentia sua. Fuit tem
peratus oēm delectationē moderando. Etiā fuit liberalis omnib₃ paupe
rib₃ erogando. Sicqꝫ in omni genere virtutū pfectus: ꝛ ergo refulsit in ec
clesia q̄si luna pfecta. Sed postq̄ transiuit de hoc seculo: de luna factus
est sol. iuxta illud Sap. Fulgebunt iusti tanqꝫ sol in regno patris eorum.
Quare hec sequentia est in laudē ꝛ honorē dei ꝛ beati martini cōposita.
Quare nomen sancti Martini merito ab hereticis est fugiendū. Dicitꝛ ei
Martinus: q̄si martē tenens. Nā fm astrologos mars deus belli dꝛ. Lori
ca em̄ fidei indutus martinus ad dies vite sue p̄ualuit ꝯ hereticas praui
tates. Notandū scdo: ꝙ hec duo noīa genitrix ꝛ altrix hic sumuntꝛ im
proprie ꝛ metaphorice. qꝛ pannonia fuit genitrix beati martini: qm̄ in tali
regiōe genitus erat. ꝛ italia dꝛ nutrix eius: qꝛ in italia nutritus fuit: ꝛ ibidē

De vita ꝛ miraculis beati Martini.

litteris sacris imbutus. Nam beatus martinus sabarie pānonioꝝ oppido
oriundus fuit. Sed intra italiā papie alitus: cū patre suo tribuno militū
sub cōstantino ꝛ iuliano cesare militauit. Nō tn̄ sponte: qꝛ ab infantia sua
diuinitus inspiratus est. Cū esset annoꝝ. xij. ad ecclesiā cōfluxit: cathecumi
num se fieri postulauit. Hic matrē suā cōuertit: pater ꝟo in errore pmāsit.
Hic etiā quendā cathecuminū qui sine baptismo obijt: sua oratiōe ad vi
tam pristinā reuocauit. Itē aliū q̄ fuit illaqueatus vite restituit. Tertium
ꝑ quo mater eius exorauit btūs martinus in medio campi resuscitauit. qđ
videntes multi gentiles cōuersi sunt ad fidē christianā. Quare btūs mar
tinus fuit magne cōpassionis erga delinquentes: ꝛ oēs penitere volentes
summa cōpassione recipiebat. Vn̄ cū diabolus eū reprehenderet: cur pec
catores ad penitentiā reciperet: rn̄dit ei. Si tuipse o miserabilis desisteres
ab infestatione hoīm: ꝛ te factoꝝ tuoꝝ peniteret: ego cōfisus in dn̄o miseri
cordiā dei pollicerer. Erat etiā magne pietatis erga paupes. Legitꝛ em̄ in
Cathalogo: ꝙ btūs martinus archidiacono p̄cepit vt egenū vestiret. Sz

cū hoc ille facere distulisset: ingressus martin⁹ secretū suū tunicā exuebat ꝓpriā: ꝛ illi egeno tribuit: atq3 abire iussit. Eodem tpe alteri pauperi dimidiū palliū dedit. In eodē pallio christus visus est ab angelis: ꝛ audit⁹ dicere: Martinus adhuc cathecuminus hac me veste contexit. De gallia ꝑo sciēdū q ea regio ſm historiographos est tripertita. Una vocat italia Secūda pannonia. Tertia thurona. Similiter duplex est francia. Quedam magna ꝛ occidētalis: cuius princeps est rex francie. Et ei⁹ inhabitatores dicunt francigene. Cuius regalis sedes est in ciuitate parrhisioꝝ. Alia ē francia parua oriētalis: iuxta tharingā cōstituta. Cui⁹ principes sunt alemāni: maxime eps herbipolensis. Et eius inhabitatores dicunt franci ꝛc. Sed de his vide vocabula pri⁹ posita: vbi verior habet declaratio hoꝝ.

Nam febres sedat: demonesq3 fugat: paralitica membra glutinat. Et mortuoꝝ sua prece trium reddit corpora vite pristine.

Hic ritus sacrilegos destruit: ad christi gloriā dat ignib⁹ idola. Hic nudis mysteria brachijs conficiens preditus est celesti lumine.

Hic oculis atq3 manibus in celū ꝛ totis viribus suspensus terrena cuncta respuit. Eius ori nunq̄ christus abfuit sine iusticia: vel quicquid ad veram vitā pertinet.

Igitur te cuncti poscimus o martine: qui multa mira hic ostendisti: Etiā de celo gratiā christi nobis supplicatu tuo semper infundas.

¶ Ad verificandū superius dicta, adducit exempla: dicēs. ¶ Ordo. (Nam) ꝑ quia btūs martinus (sedat). i. amouet ꝛ expellit (febres). s. acutas infirmitates caloris ꝛ frigoris (ꝛ fugat). i. expellit (demones). i. diabolos (ꝛ glutinat). i. sanat (ac cōbinat). i. cōiungit ꝛ solidat (paralitica mēbra). i. organa ꝛ articulos hoim paralysi solutos ꝛ mollificatos. s. redendo eis sanitatē ꝛ pristinū vsum. Et ipe btūs martinus (reddit). i. restituit (sua ꝑce): i. ꝑ suas orationes (corpa). i, cadauera (triū mortuoꝝ). i. defunctoꝝ (pristine vite). i. ad vitā priorē: q2 sua prece tres mortuos suscitauit. Et (hic) sanct⁹ eps (destruit). i. annihilat rūpit ꝛ frangit (sacrilegos ritus). i. hereticas prauitates. hoc est: cōuertit infideles ad fidē catholicā quib⁹ ꝑdicauit (ꝛ dat) scz ad cōburendū (idola). i. imagines idoloꝝ ꝛ demonū (ignib⁹). i. flammis (ad gloriā). i. laudē ꝛ honorē (christi). i. oipotētis dei: q2 ipse cōbussit idola ꝛ deos argenteos: opera manuū hominū igne absumpsit: ꝛ edificauit ecclesias ad laudē veri ꝛ eterni dei. Et (hic). s. sctūs martinus (cōficiēs). i. cōsecrans (nudis brachijs). i. manib⁹ (mysteria). i. sacramēta altaris (preditus

.i.cir cūdatus(celesti lumine).i.claritate dei. Nāq3 dum diuina celebraret globus igneus apparuit sup caput eius. Quare nūc cōmendat beatū martinū de sanctitate vite cū directiōe petitionis:dicens(Hic)sctūs martinus (suspensus).i.eleuatus(oculis)s.interioribꝰ cordis (ac manibꝰ).i. opatiōibꝰ suis exterioribꝰ(⁊ totis viribꝰ).i.omnibꝰ potētijs(in celū).i.in deū ⁊ ecclesiā eius(ac respuit).i.spreuit ⁊ cōtempsit(cūcta terrena).i.oīa mūdana.s. diuitias mundi ⁊ oēm pompā ac honorē mundi.(Christus).s.iesus ⁊ saluator (nunq̄3).i.nullo tpe(abfuit).i.defuit(ori eius).i.palato sancti martini: qꝛ oī tpe orauit ⁊ iusticiā locutus est ⁊ p̄dicauit(siue p iusticia).s.dei(vel q̇cq̇d) .i.omne id qđ(ptinet).i.spectat(ad verā vitā) sc3 cōtemplatiuā vel eternā: (Igitur).i.ideo(o martine).i.btē patrone ⁊ pōtifex(nos cūcti).s.hoīes christiani(poscimus).i.rogamus ⁊ dep̄camur(te:vt).i.ꝙ tu(qui ostēdisti).i.demōstrasti(hic).s.in p̄senti seclo(multa mira).i.plurima miracula ⁊ signa (etiā) .i.et(tu infundas).i.donare ⁊ cōcedere velis(semp) .i.continue ⁊ omni tpe (nobis).s.hominibꝰ christianis(te collaudantes).i.cōcinētes(tuo supplicatu).i.interuenientibꝰ tuis p̄cibꝰ(gratiā).i.misericordiā ⁊ fauorē(christi).s.iesu dei omnipotētis(de celo).i.de regno celoꝝ. ¶ Uocabula. Sedare ē facere sedere:vel quietū facere seu pacificare ⁊ determinare:vt discordia illoꝝ est sedata. Gluten est viscus:lym. Inde glutinare cōiungere: ⁊ conglutinare signat cōsolidare. Sacrilegus dr q̄si sacra legens.i.furās. Et ponitur p impio ⁊ infideli. Ritus.i.mos vel cōsuetudo. Suspensus signat qn̄q3 gehangē:qn̄q3 eleuatus:vt hic.qn̄q3 est idē qđ dubius. Uergi. Dicam equidē nec te suspensum nate tenebo. Respuit verbū transitiuū tertij ordinis:cōpositū a re ⁊ spuo:qđ signat spernere. Absu3 verbū neutrale note significationis. De q̊ vide Calepinū. ¶ Notabilia. Notandū. Autor comendat beatū Martinū in quinq3 virtutibꝰ. Primo in curatiōe febriū: qꝛ legitur ꝙ multos infirmos a febribꝰ curauit:imo hodierna die adhuc sepulchrū eius visitantes a tali infirmitate meritis sancti martini curantur. Scđo cōmendat eū a fuga spirituū malignoꝝ. Nā legitur:quodā tpe cū primo fuit ordinatus ep̄s exiuit ecclesiā:vidēs hominē obsessum trementē et insanientē:q̄ q̄si de spuma oris sui fuisset suffocatus. Quē btūs martinus tangens cū baculo suo dixit: Nō dn̄etur tibi iniquitas tua neq3 diabolica potestas:surge ⁊ ambula in pace. Ad hec verba homo statim surrexit:cūctis videntibꝰ ⁊ audientibꝰ ab eo cū magno rugitu recessit. Itē legitur ꝙ quadā vice beatus martinus cū suis socijs transiuit ⁊ orauit: occurrūt eis vacce cū nimio impetu.q̄ antea multos cornibꝰ suis offenderāt. Btūs martinus aspiciens vidit diabolū supra dorsum vnius vacce ipsas agitātē:⁊ statuit ipm a dorso vacce recedere:q̄ statim ad vocē eius recessit. Tertio cōmendat eū a paralyticoꝝ cura. Nam paralysis est quedā infirmitas dissoluēs membra hoīm:⁊ impediēs gressum. De illis legitur ꝙ beatus ep̄s martinus multos curauit. Nam post eius obitū fuerūt duo socij: vnꝰ claudus: alter paralyticus.q̄ mēdicando ⁊ p̄dicando magnā pecuniā acquirebant. Audientes vero ꝙ corpus sancti martini multos infirmos sanaret:cū in trāslatione corpus eius pcessionaliter ad ecclesiā duceretur:timere ceperūt:ne p̄dictū corpus ante hospitiū eoꝝ deferretur:⁊ sic curarentur. Nolebant em̄ cōsequi sanitatē:ne pderent materiā sui lucri. Quapropter de illo suo antiq̄

De virtutibꝰ ⁊ miraculis btī Martini

hospitio fugiētes aliā plateā euntes: corpori eius ex improuiso obuiabāt Et sic ambo cōtra eoꝝ voluntatē sunt curati: licet dolerent multum ⁊ tristarent. Notandū scdō. Cū beatus Martinus senio grauaretur semper oculos leuauit in celū: iuxta dictū Psalmiste: Ad te leuaui oculos meos q̄ habitas in celis. licet ex senio iam esset incuruatus ⁊ ad terrā inclinatus Vñ habuit quendam archidiaconū qui sepius beatū virum derisit: cum iustissime ⁊ castissime viueret. Vñ contigit quodā tempore ꝙ quidam cupiens loqui beato Martino petijt signū a Briccio archidiacono per qđ sanctū Martinū inueniret atqꝫ cognosceret. Dixit Briccius: Cū videris virum annosum curuum ⁊ canum: in facie rugosum: sursum aspicientem: hic est Martinus episcopus. Statim cū hec verba dixisset: sonuerunt in auribus beati Martini: tanqꝫ si aliquis prope eum locutus fuisset: q̄uis valde longe ab eo erat. Postmodū cum beatus Martinus ad Briccium venit: dixit ei: Quare talia verba dixisti me deridendo? Quod Briccius negauit. Cui beatus Martinus dixit: Vox tua sonuit in auribꝰ meis: qꝛ fecisti. Ecce post me episcopatum tenebis: Sed huius derisionis vindictaꝫ a deo recipies. Defuncto em̄ Martino beatus Briccius electus est in episcopū: vixit em̄ iustissime ⁊ castissime. Nam cum beatus Martinus occubuisset: tam pannonici q̄ꝫ thuronici ad eius transitū cōuenerūt. Quo migrante grandis altercatio inter vtrūqꝫ surrexit populum. Dicebant em̄ pannonici: Noster est monachus: ⁊ ergo ipsum requirimus. quia sufficit vobis: dum esset in mundo: vsi fuistis eius colloquio ⁊ participastis cōuiuio. Informati em̄ fuistis eius exemplo ⁊ virtutibus iocundati. Sufficiant vobis hec omnia: nobis aūt corpus ipsius. Ad hoc thuronici responderunt: Scitote ꝙ vobis suscitauit duos mortuos: nobis vnum: ⁊ plures virtutes fecit vobiscum q̄ꝫ nobiscum. Ergo necesse est ꝙ quod nobis non impleuit viuens impleat defunctus. His igitur litigantibus mox claudit corpus: ⁊ in medio positum ab vtroqꝫ populo custoditur. Deinde media nocte deo volente omnes pannonici obdormierunt. Quod videntes thuronici: comprehensi sanctissimū corpus per fenestram eijciunt: ⁊ alij foris suscipiunt. Quod positum in naui: cum omni populo per fluuium descedunt. Ingressiqꝫ littoris alueum vrbem thuronicam magnis psallentium laudibus iter dirigunt: ⁊ sanctissimum corpus ad sepeliendū ducunt: vbi hodierna luce multis miraculis claret ⁊c.

Exemplū de btō Briccio

Mors ⁊ sepultura beati Martini.

¶De sancto Lebuino episcopo Sequentia.

LEbuine confessor precellens flos: qui polorum regna scandis ardua. Linquens orbem validorum corplenum potasti morū: tu pandis miracula.

scz in ara crucis torrida(q) .i.vt (verus plasmator) .i.creator omnipotens (tollat).i.deleat(crimina).i.pctā z delicta nostra cōmissa:z q ipse (validus herus).i.potētissimus dn̄s(disponat).i.ordinet(puras mentes).s.nostras:h̄ est pparet z faciat atq₃ emundet nos ab oib₉ pctis. Amen. ¶ Vocabula. Cello est verbū inusitatū:z sc̄at id qd̄ cedo. Inde excello.i.excedo:z p̄cello.i.p̄cedo. Validus.i.fortis. Sed hic p viuis accipit̄. Inde inualidus .i.infirmus. Pandere est aperire. Vergi. Vrbē alij reserare iubent z pandere portas. Traijcere est transferre p fluuiū. Inde traiectus dr̄ loc⁹ vbi hoies z quecūq₃ res traijciunt̄.teuto.ein fare. Ex hoc etiā vrbs traiectum denominatū creditur. Cis z citra sc̄ant ab hac parte vl' prope. Sed cis iungit̄ nominib₉ ppriis:vt cis rhenū. Citra pro appellatiuis. Vitiosus.i. defectuosus z morbosus. Diffido.i.nō fido vel nō credo. Ouidius: Diffidūt monitis zc̄. Presbyteros grece dr̄ senior latine. Inde presbyter p sacerdote capit̄:qui vt coiter seniores esse debent in vita z moribus: vt ait Rabanus in de institutiōe clericoꝝ. Meare est transire. Inde meatus.i. transitus. Migrare est mutare habitationē:vel alio pficisci causa habitandi. Vn̄ z moriens migrare dr̄:vt testat̄ Cicero in Scipionis somnio. Oraculū ponit̄ hic p oratorio: cū ppie sit diuina vox. Vide Macrobiū in Scipionē. Herus est dn̄s:z hera est dn̄a. Inde herilis.i.dn̄icus:dictio apud comicos vsitata z frequens.

¶ De sancta Helisabet Sequētia.

Gaude sion q egressus a te decor z depressus tui fulgor speculi Rediuiua luce redit:o alpha qd̄ accedit iam in fine seculi.

Poma primi primitiuos deus sanctos adhuc viuos vidit in cacumine. Ut extremos addat primis: q̄uis stantes nos in imis visit lumine.

Sed pre multis te respexit:odor tuus hūc allexit z sapor z puritas. Que de regum ramis nata:iuste vere sis vocata tu dei saturitas.

Gaudent astra matutina:q in hora vespertina ortu noui sideris Celi sidus illustrat̄:in q̄ terre designat̄ noui signum federis.

¶ Istud canticū ob laudē z honorē sctē Helisabet cōpilatū diuidit̄ in partes p̄ncipales q̄tuor. In p̄ma hortat̄ sanctā ecclesiā ad cōgaudendū in h̄ festo. Scd̄o cōparat beatā helisabet ad alios sctōs penes excellētiā. Tertio cōmēdat beatā helisabet de virtute miraculoꝝ. Quarto dirigit petitio

nem ad eand ẽ. Dicens. ¶ Oꝛdo. (O sion).i.aĩa fidelis vel sctã eccl'ia (tu gaude).s.ꝓpter hoc(ꝙ decoꝛ).i.pulchꝛitudo(egressus).s.exiuit (a te:⁊ fulgoꝛ).i.splendoꝛ(tui speculi).i.speculatio(depꝛessus).i.elisus amissus et compꝛessus(redit).i.iterato venit ⁊ reuertit̃(rediuiua luce).i. pulcherrimo splẽdoꝛe(qđ).s.speculũ existẽs chꝛistus q̇ est(alpha).i.ꝑncipiũ(⁊ o). i.finis oĩm rerũ(accedit).i.visitat(iam).i.nunc(in fine).i.termino(seculi).i.mundi. Vñ nũc cõparat beatã helisabet ad alios sctõs ⁊ electos dei penes excellentiã:ꝗ̃tum ad gaudia supernoꝝ eũ cõmẽdans. Quare subdit (astra gaudent).i.celũ letat̃:qm̃ ipse(deus).i.saluatoꝛ(vidit).i.inspexit ⁊ cognouit(in cacumine).i.maiestate ⁊ gl'ia sua(pꝛimitiuos sctõs).i.oẽs electos dei (adhuc viuos).i.viuẽtes.s.in hoc mundo tanꝗ̃(pꝛima poma).i. angelos ꝑmo creatos.q.d:qñ deus creauit pꝛimũ hominẽ:iam cognouit in ꝓ̃destinatiõe oẽs sctõs ⁊ electos tam pꝛioꝛes ꝗ̃ posterioꝛes: qui fuerũt electi ad regna celoꝝ. Et ergo modo(ꝗ̃uis).i.licet nos simus(stantes).i.existẽtes(in imis).i.infimis.s.hic in terra:tñ ipse deus(visit).i.freq̃nter vidit ⁊ respexit vel visitauit(nos).s.hoĩes(suo lumine).i.ꝑ suã gratiã:hoc est ꝑ sanctã helisabet. Et hoc ideo(vt).i.ꝙ(ipse deus addat).i.cõiungat.s.nos (extremos).i.vltimos in fine seculi existẽtes(pꝛimis).s.angelis in regno celoꝝ. (Sed) o sctã helisabet chꝛistus(respexit).i.inspexit(te ꝑ̃ multis).s.alijs sanctis singulariter. Nã(odoꝛ tuus).i.bona fama tua ⁊ oꝑatio(allexit).i.attraxit(hunc)scilꝫ deũ(⁊ sapoꝛ).i.cõtemplatio(⁊ puritas).i.innocẽtia vite attraxit ⁊ cõmouit ac vocauit euꝫ ad te.qꝛ oꝛatio ⁊ discretio tua ac vidualis castitas attraxit deum:vt iugiter tecũ ꝑmaneret.(Tu em̃ es nata).i.genita (de ramis).i.ꝓgenie(regũ).i.de stirpe regali:⁊ tu btã helisabet etiã(iuste).i.merito(⁊ vere.i.veraciter(es vocata).i.nominata(saturitas).i.repletio(dei) omnipotẽtis qꝛ de plenitudine tue pietatis chꝛistus est sepe enutritus ⁊ satiatus: iuxta dictũ euangelij: Esuriui ⁊ cibasti me:nudus fui ⁊ vestisti me:sitiui ⁊ potũ dedisti mihi ⁊c̃. Nam(astra matutina).i.angeli in celo(gaudent).i.letantur (oꝛtu).i.ꝑ oꝛtũ(noui sideris).i.recentis astri:sancte scꝫ helisabet (qđ) sidus oꝛtũ est.i.apparuit pꝛimũ (in vespertina hoꝛa).i.in fine mundi ⁊ seculoꝝ (sidus).i.astrũ(celi).i.in celo(illustrat̃).i.illuminat̃(i q̊).s.sidere(terre).i.habitantiũ in terra(designat̃).i.setĩficat̃(signũ noui federis).i.noue ꝓmissiõis

¶ Vocabula. Sion accipit̃ h̃ ꝑ eccl'ia militãti:q̃ oli decoꝛata fuit multꝫ sctis:q̇ decoꝛ diu ꝑdituꝰ tãdẽ redijt ꝑ sanctã helisabet. Egressus ⁊ depssus ꝑticipia sunt ab egredioꝛ ⁊ depꝛimoꝛ. Rediuiuꝰ adiectiuũ a viuꝰ: vel vt aliq̇ volũt a ṽbo redeo:dꝛ illud qđ est redeũdũ. O ⁊ alpha dꝛ chꝛistus.i. finis ⁊ ꝑncipiũ oĩm reꝝ. Nã omega est vltima lr̃a grecoꝝ:alpha ṽo ꝑma:ꝑ quã ŝcat̃ ꝑncipiũ. O ṽo est figura circularis carẽs fine:qꝛ ꝑncipiũ ⁊ finẽ i vnũ ꝯiũgit.ꝑ qđ designat̃ ꝙ ip̃e deꝰ est finis ad quẽ oꝛdinant̃ oĩa. Pꝛimitiuꝰ adiectiuũ a pꝛimꝰ. Cacumẽ ŝcat sũmitatẽ arboꝛis:ꝗ̃uis trãssumit̃ ꝓ q̃libet sũmitate. Extremꝰ.i.vltimꝰ:suꝑlatiuꝰ est ab aduerbio extra ŝm aliq̃s. Sed multi ꝑ se volũt esse positiuũ:diciq̧ extremꝰ ioꝛ.issimus.q̃ dictiõe sepe vtit̃ Pliniꝰ. Imus.i.ꝓfundus vel infimꝰ. Viso est verbũ desideratiuũ tertij oꝛdinis. Allicio ṽbũ ꝯpositũ ex ad ⁊ liceo. Helisabet iterp̃tat̃ dei saturitas:qđ apte cõuenit huic sctissime vidue. Vespertinꝰ adiectiuũ est a vesper. Astra matutina dicunt̃ angeli: qm̃ ⁊ pulcherrimi sunt.

Sermo de beata helisabet

¶ Notabilia. Notandũ primo. Scribit in pverbijs ca. vltimo: Cõsiderauit dñs semitas domus sue: et panẽ ociosa nõ comedit. In quibus verbis beata Helizabet dupl'r cõmẽdat. Primo ex eius circũspecta opatione in periculis huius mundi. Scdo ex occupatiõe in aie sue cogitationibus. Primũ decclarat. qm̃ considerauit se: ab omnibus periculis anime et ab insidijs diaboli se reseruando. qr dicit btũs Grego. a malignis spiritibus custodem habere nõ sufficit: qui thesaurũ in via publice portat: iam abscondit vt cõseruetur. Ergo beata helisabet semitas sue domus cõsiderãs: thesaurum bone cõsciẽtie habuit abscõditũ: et caute ambulauit in hoc seculo: ne a malignis spiritibus posset spoliari. iuxta illud apl'i ad Rom. ca. ij. Videte quõ caute ambuletis: nõ q̃si insipientes: sed vt sapiẽtes. Vñ ipsa merito numerat inter sapiẽtes: q̃ habẽtes oleũ veniente sponso intrauerũt cũ eo ad nuptias. Deinde declarat secundũ. cũ dr: panẽ ociosa nõ comedit. Vbi sciẽdũ q duplex est panis. Corporalis scz et spũalis siue supsubstãtialis. Corporalis est q̃ reficit corpus. Supsubstãtialis seu spũalis: q̃ animã impinguescit. Et simr est duplex occupatio. Corpalis. s. q̃ designat p marthã que sollicita erat circa freqns ministeriũ: et vocat vita actiua. Alia est spiritualis: et designat p mariã: q̃ audiẽs verbũ dei optimã partẽ elegit: et vocat vita cõtemplatiua. Primũ panẽ comedit helisabet nõ ociosa: sed in pma occupatione. Nã de ea exponit illud pverbiũ: Manus eius apphẽderunt fusum: et panẽ suũ acquisiuit in labore. Juxta illud dictũ apl'i: Qui laborat mãducat. Et circa hunc panẽ habuit occupationẽ corporalẽ: pauperes colligendo: esuriẽtes et sitientes reficiẽdo: et omẽ opus miscdie impẽdendo. Etiã beata helisabet comedit secũdũ panẽ: p quo orat tota eccl'ia dei dicẽs: Panẽ nostrũ q̃tidianũ da nobis hodie. Hunc panẽ comedit nõ ociosa: sed cũ secũda occupatiõe comedit. qr omni tpe cogitauit ea q̃ dei sunt: sm doctrinã apl'i. Et sic elegit optimã partẽ: q̃ nõ aufert ab ea i sempiternũ. Vide de illo pane doctorẽ Joannẽ keyserſbergũ in suo sermone sup orationẽ dñicam. Et hec prima sentẽtia collecta est ex duabus pphetijs Hieremie. Prima scribit in lib. Treñ. Sic egressa est a filia sion oĩs decor eius. Scda scribit in vltima epl'a Hiere. vbi dr: Hier'lm indue te vestibus iocũditatis. Prima igit pphetia fuit miserie et lamẽtationis: qñ expugnata est ciuitas hierosolyma: et oĩs ppl's ductus est in captiuitatem: et nõ erat q̃ redimeret. Sed secũda fuit exultationis: qñ data est ɔsolatio vt rediret corona q̃ ceciderat de capite synagoge. Fuit g̃ ante tẽpus helisabet sion. i. sancta mater eccl'ia: sine decore speculatiõis. qr sion speculũ interpretat. Sed p aduentũ hui9 sancte vidue regressus est decor et speculũ eius: et tũc diuina potẽtia mundũ visitauit et c. Notandũ scdo. Pars huius sequentie secũda fundat sup parabolã q̃ scribit in euãge. Matth. qñ pater familias exijt primo mane cõducere oparios i vineã suã. Et collectis operarijs in diuersis horis diei: cũ sero factũ esset: iussit dare singulis singulos denarios: incipiẽs a nouissimis vsq ad primos. Iste paterfamilias est de9 gloriosus: q̃ in pncipio creationis mũdi exijt cõducere operarios in vineã suã: et simr exijt circa horã primã et tertiã: et deinceps sm cursuz diei. i. durationẽ mũdi. Sed cũ sero factũ esset. i. tpe retributionis: qñ vnicuiq dat sm opa sua. Qui tũc primi in hac vinea laborauerũt vocant sctĩ pmitiui:

Panis duplex.

Occupatio vite duplex.

Expositio euãgelij de patrefamilias et vinea.

quos visitauit dñs: dicens: Quid statis hic tota die ociosi? ite z vos in vi-neã meã zc. Hi etiã vocant poma pma. Nã primũ fructũ pduxerũt i hac vinea: sanctã ecclesiã dulcedine suoz pomoz reficiẽdo. Vñ eccl'ia magis cõfortata optauit aduentũ dñi: dicens: Veniet dilectus meus in hortum suũ: vt comedat fructus pomoz suoz. i. delectet in virtutib' electoz suoz: addendo extremos sctõs primis: z sic erũt nouissimi primi z primi nouissimi. Et inter tales electos sancta helisabet etiã enumerat. Vñ dicit: odor tuus. p quẽ intelligit fama bone vite: vl' virtuosa opatio. Quare ait in Cã-ticis: Et odor vestimentoz tuoz. De q̃ odore fame melioris dicit Salomon: Melius est nomen bonũ q̃ vngenta p̃ciosa. Et: In odore vngẽtoz tuoz currimus zc. Et Odor vngentoz tuoz sup oĩa aromata. Sed p sa-porẽ qui est obiectũ gustus: debet intelligi intrinseca cõtẽplatio: p quã gu-stat dulcedo bonitatz diuine. De qua dicit Ps. Gustate z videte: qm̃ sua-uis est dñs. Vñ btã Helisabet interp̃tat suauitas vel saturitas dei. Ipsa em̃ saturauit deũ: cũ pauperes dei cibauit z potauit: z ipsis alia opa mise-ricordie ministrauit. Ipsa em̃ nudos vestiuit: z vestimẽta eoz consuebat. Ipsa infirmoz imunditias velo pprio tersit. Ipsa funerib' paupez semp affuerat. Ipsa vela pauperib' mulierib' pprijs manib' parauit. Et ipa cir-ca pauperes in domib' existẽtes maximã solicitudinẽ habebat: z leprosos abluebat: z in lectu suo recũbere faciebat. Sic igit opa mĩsc'die pauperib' christi exhibuit: que sibi exhibita christus in euãgelio fatet: dicẽs: Qd' vni ex minimis meis fecistis: hoc mihi fecistis. Ergo helisabet bene interp̃tat saturitas dei.

Odor quid.

Sapor qd.

Helisabet quid.

Vere sidus tu preclarũ: qd' a sole differt parũ z luna lucidius. Tu q' sole sis amicta carne probat hic relicta lucis tue radius.

O q̃ dignis luces signis: vasa rapis a malignis possessa demonijs. Lepre mundas labe tactos: claudos ponis z cõtractos in pedum officijs.

Quod negatum est nature in victuris agis iure: z potes ex gratia. Vita functos tu reducis: cecis reddis membra lucis z membroz spatia.

Eya mater nos agnosce: libro vite nos deposce cũ electis inseri. Ut consortes tue sortis z a penis z a portis eruamur inferi.

¶ Cõtinuando sermonẽ p̃dictũ de laude beate helisabet dicit. ¶ Ordo: O sctã helisabet tu es (vere). i. veraciter (p̃clarũ). i. valde clarũ z plucidũ sidus). i. astrũ celeste (qd'). s. sidus (differt). i. distinguit (parũ). i. modicũ vel

quasi nihil(a sole).i.a tali planeta(⁊ es lucidius).i.clarius ⁊ splendidi⁹ q̃ (luna) Nā(radius).i.splendor(tue lucis).i.splendoris ⁊ illuminationis vel gratie.i. radius miraculoꝝ tuoꝝ(ꝓbat).i.manifestat(ꝙ tu).s.helisabet (sis amicta).i.circūdata(sole).i.gratia diuina:⁊ hoc(relicta carne).i.corpe(hic) .i.in h mundo.q.d.Sancti in celo letant in hoc ꝙ ipse christus existēs sidus celi exornat in vltima etate mundi ꝑ sanctitatē beate helisabet: tanq̃ ꝑ splendorē noue stelle.q: ꝑ ipsam toti mundo declarat gratia ⁊ repromissio dei quā fecit cū dixit: Nequaq̃ vltra maledicta terra ꝓpter hominem. Nā ꝙ beata helisabet est sidus p̄clarū:patet ꝑ virtuosas opationes ⁊ diuersa miracula q̃ christus fecerat ꝑ eam. Unde eā nūc cōmēdat dicens: O sctā helisabet tu(fulges).i.coruscas(q̃ dignis).i. valde dignis (signis) .i.miraculis:⁊ tu (rapis).i.liberas(obsessa vasa).i.corpora possessa(a malignis demonijs).i.prauis spiritib⁹ (tu mundas).i. purgas(tactos).i. captos (labe).i.immūditia(lepre).i.illius infirmitatis(⁊ tu ponis).i. reddis (claudos).i.paraliticos(⁊ attractos).i.cōtractos(in officijs pedum).s.dando eis gressum. Etiā tu sctā helisabet(potes).i.vales(ex gratia)scʒ dei illud(qd̄ ē negatū).i.nō cōcessum(nature).i.qd̄ est ꝯtra naturā:⁊ illud(agis iure).i.ex ꝑtāte virtutū ⁊ miraculoꝝ(⁊ reducis).i.reparas(functos vita).i.defunctos ⁊ mortuos(⁊ reddis).i.das(cecis).i.priuatꝭ oculis(mēbra).i.organa(lucis) .i.oculoꝝ(⁊ etiā spatia).i.instrumēta(mēbroꝝ).i.oculoꝝ. Quare ad eā dirigit petitionē:dicēs(Eya mater)sctā helisabet(tu agnosce).i.cognosce(nos) scʒ miseros hoīes(⁊ deposce).i.impetra(nos inseri).i.inscribi(libro vite).i. in regno celoꝝ(cū electis).i.sanctis tuis(vt).i.ꝙ simus(cōsortes).i.participes(tue sortis).i.eterne beatitudinis(⁊vt eruamur).i.liberemur(a penis).i. dānatione ⁊ supplicijs(⁊ a portis).i.introitib⁹(inferi).i.inferni ⁊c̄.

¶ Vocabula. Differre verbū anomalū neutri generis est habere differētiā:vt homo differt ab equo. Etiā signat ꝓtrahere. Luca. Tolle moras differre nocet. Itē Iuuena. Nocuit differre paratis. Differre etiā est perturbare. Plautus; Iaʒ ego te differā dictis meis impudice. Dignus nō est idē qd̄ bonus vel honorabilis:sed est idē qd̄ meritus. nam etiā de malo dicit. Vergi. O digna cōiuncta viro ⁊c̄. Cōtractus hō dr̄ cui⁹ nerui aruerūt: teu.ein lāmer. Fungor vita.i.viuo:functus sum vita.i.vixi ⁊ iam suʒ mortuus. Insero signat imitto vel indo. Etiā est melioris arboris ramū indere trunco alteri⁹ arboris. Vergi. Insere nūc melibee pyros: Inferus nomē heteroclytū in genere.nā singulari masculinū:plurali ꝟo neutrū reperit.

Historia vite bte helisabet.

¶ Notabilia. Notādū. Sctā helisabet potētissimi vngarie regis filia fuisse dinoscit:q̃ ꝑ matrimoniū tradita est nobili viro principi Ludouico lātgrauio thuringie. Que dr̄ virū suū exēplo deuotiōis informasse ꝙ in nullo ei resisteret q̃ ꝓ christo facere decreuisset. Cōtigit aūt vt ipa sua cōsciētia in manū magistri Cōradi de marckburg obedientiā faceret. Que deo seruiēs sepe de nocte surrexit:nudū corpus tradebat suis puellis secretiorib⁹ flagellandū:⁊ hoc ꝯtinue in q̃dragesima ⁊ in sextis ferijs peregit. Etiā erga paupes ita misericors extitit ⁊ deuota:infirmos cōsolando:leprosos ꝓprijs manib⁹ lauando:⁊ paupes q̃scūq; triplicit cōsolando.s.ꝑ ꝓpriū laborē:ꝑ cōpassionē ⁊ ꝑ muneꝝ largitionē. Pro q̃ etiā triplicē remunerationeʒ accepit.s.ꝑ labore quietē ꝑpetuā:ꝑ cōpassione diuinā visionē: ꝑ elemosy-

naꝝ largitione vitā interminabilē recepit. Vñ btā helisabet ꝓpter radios **Amicta sole:**
virtutū ⁊ bñficioꝝ(qm̄ cōpatiebaꝶ fidelib⁹) dr̄ esse amicta sole.i.virtute di⸗
uina. Hoc aūt nō est intelligendū simpl'r ⁊ primarie:sed ex ꝯsequēti:quia
istud ṗncipaliter scriptū est de virgine maria.sicut legiꝶ in Apoc. Signū
magnū apparuit in celo:mulier amicta sole ⁊ luna sub pedib⁹ eius. Sed
btā helisabet ex cōseqnti amicta sole dr̄: ſm Ps̄. Offerenꝶ regi virgines
post eā. Nā post morte sua multos infirmos curauit:demones a corporib⁹
fugauit:leprosos mūdauit:claudos ad pristinū gressuz reddidit:mortuos
suscitauit:cecis visum tribuit. Legiꝶ em̄ de ipsa: ꝙ quidā cecus cui nō so
lū virtus visiua defuit:sed etiā organū videndi:q̄ a natiuitate fuit cecus:
inuocato sctō noīe helisabet illuminatus est. Per astra aūt matutina h̄ in **Astra matu⸗**
textu intelliguntꝶ angeli:qui in matutino siue i mane.i.in primo fuerūt cre⸗ **tina.**
ati. Illi em̄ angeli gaudēt ꝙ in hora vespertina.i.circa finē mūdi tā nobile
sidus celos ascendit:ipsos celos suo splendore illustrās. Nam angeli gau
dent sup vno pctōre penitentiā agente:vt testaꝶ euāgeliū. Multū aūt gau
dent angeli de hoīe beato celos ascēdente. Notandū scdo. Btā helisa⸗
bet multipl'r cōmendaꝶ:⁊ primo de liberatione possessoꝝ. Vñ autor dicit ī
lr̄a:a malignis demonib⁹.ꝓpter dictū Platonis ⁊ Origenis: q̄ ponunt gra **Demones**
dus inter demones. Et volūt ꝙ quidā sunt spūs humano generi nō nocen **duplices.**
tes:sed magꝫ eos hortanꝶ ad bonū. Et istos Pla.vocat caledemones: q̄si
bonū docētes. Sꝫ alij sunt demōes q̄ inuadūt ⁊ vexāt corpa humana suis
obsessionib⁹. Et ab istis sctā helisabet multos liberauit. Alij sunt adeo pes **Obsessi tri⸗**
simi q̄r cruciāt aīas in inferno. Vñ triplex est grad⁹ obsessoꝝ. Quidā sunt **plices.**
obsessi vno demōe tm̄:alij sunt obsessi plurib⁹.⁊ iste duplex grad⁹ nō pōt cu
rari nisi miraculose ⁊ in virtute spūscti. Quidā ṽo dicunꝶ esse obsessi: sed
nō sunt nisi p q̄ndā infirmitatē ex melancolia ꝓueniēte aggrauati. ⁊ tales
pñt curari p medicos diligētes nature magistros. Sic etiā drña est inter
claudos ⁊ ꝯtractos. Nā claudicatio causaꝶ ex vulnere neruoꝝ. Sꝫ ꝯtra⸗ **Contractio**
ctio(sicut dr̄ Auicē.ṗnceps)hꝫ duas causas. Aliqñ em̄ causaꝶ ex iracūdia **duplex.**
⁊ tūc est incurabilis. Aliqñ ex repletiōe ⁊ supfluitate pot⁹ ⁊ cibi:⁊ a medi⸗
cis vocaꝶ spasm⁹:q̄ est curabilis. Sꝫ miracula resuscitatōis mortuoꝝ ⁊ re **Miracula**
stitutiōis visus sunt ꝯ naturā dupl'r.s.rōne forme ⁊ materie. Rōne forme **ꝯ naturā du⸗**
resuscitatio mortuoꝝ est ipossibil'.q̄r forma pticulari destructa nunq̄ redi **plicia sunt.**
bit eadē i nūero:vt ꝓbaꝶ i fine.ij.lib.de gñatiōe ⁊ cor. vbi dr̄ ꝙ idē i nūero
nō pōt reuerti seu gñari. Itē ſm materiā est ipossibil'.nā corp⁹ qđ substat
vniforme recipit formā ṗorē:⁊ qđ tm̄ fuit mobile violēt p⁹ resuscitationē
moutereꝶ natural'r. Sil'r intelligiꝶ de scdo miraculo:q̄r clamant oēs phi:ꝙ
ipossibile est fieri regressuz a ṗuatiōe in habitū:vt pꝫ in postp̄dicamētis. ⁊
h̄ mere natural'r loq̄ndo. Notandū tertio. Liber vite nō est aliud q̄ li⸗ **Liber vite.**
ber predestinatoꝝ ad vitam eternam. Vñ quicunq̄ predestinatus fuerit
ad salutem dicitur scriptus in libro vite. Et ergo de reprobis dicit Psal⸗
mista: Deleantur de libro viuentiū:⁊ cum iustis non scribantur. Iste autē
est liber qui erat signatus septem sigillis: quem non fuit dignus aperire
aliquis:nisi agnus dei qui occisus est signaculo sancte crucis:hoc est chri
stus iesus qui mortuus est in cruce. Et propterea numerus electorū recol⸗
ligitur ibidem in Apocaly.ex qualibet duodecim tribuū.xij.milia signati.

Vita ꝛ Juersatio beate helisabet.

Et postea turba multa: quā nemo dinumerare poterat: q̄ signata est signaculo dei viui. Et sic petit autor: vt ꝛ nos eidē numero signato cōnumeremur post hanc vitā in eterna patria: vbi nūc regnat beata helisabet. In cuius cōmendationē legit: ꝙ post obitū viri sui ipsa de bonis suis hospitale cōstruxit: vbi oēs infirmos pauperes ꝛ debiles collegit: apud q̄s tā beniuolā ꝛ deuotā se exhibuit: ꝙ iam nō regina sed mater pauperū dicebat. Tandē btā helisabet ppendēs magis acceptū esse deo extendere seipsam q̄ sua bona: amplius ꝓpria manu pauperibꝫ infirmis ꝛ leprosis necessaria ministrauit: debiles curauit: vulnera purgauit: claudos ad secessum portauit. Vñ cōtigit quodā tpe vt quidā infirmus pisciculos postularet: beata helisabet interrogauit ancillā: num quosdā pisciculos conseruasset. Que dixit se nō habere. Sed btā helisabet infirmo multū compatiens rogauit deū vt infirmo pisciculos ordinaret. Mittēs ancillā haurire aquā de fonte. Que dū aquā extraxisset: peluim plenā piscibꝫ apportauit. Btā helisabet hoc miraculo viso: grātias deo referebat. Sed cū diuine placuit pietati ꝙ famulā suā vellet remunerare: misit angelū ad eam. q̄ dixit ei vt exequias pararet: qꝛ ad christū esset trāsitura. Que more solito exequias sibi pparauit: ꝛ pluribꝫ hominibꝫ deuotis p̄sentibꝫ feliciter vitā eternā possedit. In cuius transitu odor suauissimus totā domū repleuit: ꝛ dñs totum mundum miraculis ꝛ meritis beate helisabet illustrauit. Que in ꝓpria sua ciuitate Marckburg in eccłia parochiali in pace christi est cōsepulta. vbi miraculis claret apud deū ꝛ homines gloriosa.

¶ De sancta Katherina Seq̄ntia.

S Anctissime virginis votiua festa recolamus. Venerantes hanc diem preclarā omnes cōcinamꝰ.

Proferat hec cōcio laudes: ꝛ deuotio sit syncera. Concrepet organicis modulis ꝛ canticis laude digna.

Hanc fuisse filiā Costi regis vnicam tradunt scripta. Annis puerilibus artibꝫ sophisticis fuit clara.

Turbam philosophicam vicit ꝛ rhetoricam disputando. Hinc regina credidit: deos vanos respuit venerari.

Fit penalis machina: pereunt ac milia dum rotat agmina paganorū. Mox priuat capite: assunt turbe celice: sepelit debite monte syna.

Ora pro populo: precare pro clero martyr christi katherina. Astantē populū: precantē te clerum foue rege ꝑ secula.

¶ Hic autor noster describit aliud canticũ ob reuerentiã ⁊ gloriã virginis Katherine. In q̃ hortaſ pplm fidelẽ ad laudẽ eiuſdẽ: deſcribẽs eius vitã penes virtutes meritorias: rogans vt intercedat ꝑ nobis. ¶ Ordo.

Nos christiani (recolamus).i. pagamus (votiua festa).i. sacras solẽnitates (scissime virginis) scz catherine: ⁊ (oẽs) christiani (cõcinamus).i. ꝯcorditer decantemus (venerantes).i. honorantes ⁊ celebrantes (hunc p̃clarũ diẽ).s. festum. Et (hec cõcio).i. turba (ꝓferat).i. dicat (laudes) ipsi scz catherine (⁊ deuotio).i. cõtritio cordis .s. ipsius turbe (sit syncera).i. pura. Et ipsa cõcio (cõcrepet).i. cõsonet (organicis modulis).i. artificialib⁹ canticis ⁊ vocib⁹ naturalib⁹ (digna laude).i. cũ debita reuerẽtia. Quare nunc eius describit vitã: insinuans cõplementũ passionis eius: dicẽs (Scripta).i. sacre scripture (tradunt).i. dicunt (hanc) sanctã catherinã (fuisse).i. extitisse (vnicã filiã).i. vnigenitã natã (regis costi) sic dicti. Et ipsa sctã catherina (in puerilib⁹ annis).i. tpe iuuentutis (fuit clara).i. splendida imbuta ⁊ docta (sophisticis artib⁹).i. in scientijs liberalib⁹. Et ipsa sctã catherina (vicit).i. supauit (philosophicã turbã).i. multitudinẽ artistaꝝ ⁊ philosophoꝝ (ac rhetoricã).i. turbam rhetoꝝ (disputando).i. ꝑ disputationem. (Hinc).i. post hoc (regina).i. vxor maxentij (credidit).i. fidẽ catholicã assumpsit (⁊ respuit).i. spreuit (venerare).i. honorare (vanos deos).i. idola seu imagines diaboloꝝ. Nã postq̃ maxentius vidit q̇ beatã catherinã blandimẽtis superare nõ potuit (penalis machina).i. rota plagatoria (fit).i. paraſ.s. ad dilaniandum sanctã catherinã (ac milia agmina).i. mille turbe (paganoꝝ).i. gentiliũ (pereunt).i. necantur.s. ꝑ hanc rotã (dũ).i. qñ ipsa sctã virgo (rotaſ).i. rotãdo martyrizaſ. Et ipsa (priuaſ).i. decollaſ (mox).i. statim (capite) scz suo sctõ collo. Tunc (celice turbe).i. turbe angeloꝝ (assunt).i. p̃sentes sunt ⁊ assistebãt ei⁹ morti: ⁊ ipsa (sepeliſ).i. humaſ.s. ab angelis (debite).i. reuerẽter (in vertice).i. in sũmitate montis (syna).i. in altitudine ipsius mõtis synai. Vñ nũc autor ad ipam petitionẽ dirigit: dicẽs (O martyr christi catherina tu ora).i. intercede (ꝑ populo) cõmuni (⁊ p̃care).i. obsecra (pro clero).i. ꝑ cõgregatiõe clericoꝝ. O sctã catherina (tu foue).i. nutri (pplm) christianũ (astantẽ) s. tue festiuitati (⁊ rege).i. guberna (clerũ).i. multitudinẽ clericoꝝ (laudantẽ).i. venerantẽ (te) sanctã catherinã (ꝑ secula).i. eternaliter. Amen. ¶ Vocabula.

Cõcino fit a con ⁊ cano. Sed cõcinno aliud verbũ est. de q̃.s. in seq̃ntia assumptõis marie diximus. Votiuus.i. desiderabilis: vel ad votũ ptinẽs.

Proferre est ostendere. Iuuena. Profer galla caput. Etiã ſcat ꝑducere: vt hoc loco. Concio nomẽ femininũ a verbo cõcieo es. qđ ſcat vocare: ⁊ dr̃ cõcio q̃si ppli cõuocatio vel multitudo hoim̃. Nã cõcionari est ad populũ facere verbũ. Cõcrepare verbũ neutrũ tertij ordinis ſcat sonũ facere. Penalis adiectiuũ est a noĩe pena. Sophistes grece dr̃ sapiẽs disputator. Vñ ars sophistica dr̃ ars disputandi. Rotari est voluere ad motũ rote. Katherina tñ nõ fuit rotata: sed penẽ fuisset: nisi dñs machinã dissipasset: in qua dissipatiõe multi pagani perierunt. Truncor verbũ est a nomine truncus. Vertex ſcat summitatẽ montis ⁊ apicem. Syna est alt⁹ mons in deserto arabie: vbi dñs moysi p̃cepta dedit. Clerus diciſ a cleros grece: qđ est sors latine. qr antiquitus clerici ſm sortẽ fuerũt electi; vt patet de beato Matthia aplo. Vide Rabanũ in institutiõe clericoꝝ.

¶ Notabilia. Notandū. Scribit in Pſ̄.xlv. Omnis gloria eius filie regis ab intus in fimbrijs aureis ꝛc̄. In quibꝫ verbis ſancta catherina commendat. qm̄ oīs glīa eius quā impēdit ei dn̄s originē habuit ab intus.i.ab interiori cordis intentiōe.

Virtutes duplices.

Vn̄ ſciendū ꝗ virtutes ſunt duplices. Quedā ſunt exteriores.ſ.virtutes ſenſuales. Et ſunt quinqȝ ſenſus hoīs qui deſignant ꝑ quinqȝ talenta q̄ dedit paterfamilias primo ſeruo cauſa lucri.

Quinqȝ ſenſus quinqȝ talenta.

In his quinqȝ ſenſibꝫ oportet nos negociari vt fiat lucrū: qꝛ talentū lucrans cōmendat:ꝛ eius negociatio in regnū dei mittit. Sed talentū abſconditū rep̄hendit ꝛ a ſuo poſſeſſore aufert.ſicut dꝛ in euāge. Matth. In iſtis ſenſibꝫ ꝛ talentis p̄noīata puella multas alias virtutes lucrata eſt interiores: Ideo dꝛ:ab intus in fimbrijs aureis ꝛc̄. Sed virtutes interiores ſunt duplices.ſ.morales ꝛ intellectuales. Morales ſunt q̄ttuor p̄ncipales.ſ.iuſticia: fortitudo:tēperantia ꝛ liberalitas. Que dicunt virtutes cardinales:qꝛ ab his virtutibꝫ oēs alie deriuant. Sed virtutes intellectuales ſm̄ Phm ſūt quinqȝ:quas ptractat ſexto ethicoꝝ.videlicet Sapiētia:prudētia:ars: ratio ꝛ intellectus. Et vocant intellectuales:qꝛ intellectus ꝑ eā diſponit ad ad ſummā delectationē:q̄ cōſiſtit in vltima felicitate ꝛ ꝑfectione. He virtutes abundanter intellectū virginis catherine fecundabant. Ideo merito dꝛ:oīs gloria eius.ſ.catherine:filie regis.ſ.chriſti:fuit ab intus.i.a virtutibus interioribꝫ:ꝛ nō ab exterioribꝫ.qꝛ ſm̄ virtutes exteriores non laudamur neqȝ vituperamur:ſed ab eis periclitamur:ſm̄ dictū euāg. Si oculus tuus aut pes ſcandalizat te:erue eū ꝛ proijce abs te. Sed qꝛ hec virgo beata claruit ex virtutibꝫ interioribꝫ:qꝛ gloria erat ab intus: quare hec ſeq̄ntia in honorē ipſius eſt cōpilata. Notādū ſcd̄o. Magiſter in hac parte

Hiſtoria vite ſancte Catherine.

ptractat vitā beate catherine valde ſuccinctim: ꝛ vtit colore rhetorico q̄ dicit breuitas:in hoc ꝗ dicit:filiā Coſti regis. Nā Coſtus erat rex ſub regno grecoꝝ:ꝛ morabat in vrbe alexandria. cuius filia fuit beata catherina. Quā miſit pater informari artibꝫ logicalibꝫ ꝛ philoſophicis: q̄ poſtea ab imꝑatore maxentio paſſa eſt. Qui cū oēs hoīes tam diuites q̄ȝ paupes ad Alexandriā cōuocaſſet:vt idolis īmolarent. Et chriſtianos ſacrificare nolentes p̄cepit vt punirent. Catherina annoꝝ.xviij. manens in palatio:ꝛ audiens diuerſoꝝ animaliū rugitus: miſit nuncios vt celeriter inq̄rerent quidnam hoc eſſet. Cui dixerūt: ꝗ Maxentius ceſar p̄cepiſſet ꝑ vicinas partes tā pauperes q̄ȝ diuites idolis īmolare: ꝛ chriſtianos punire. Quo audito beata catherina cum aliquibꝫ de palatio aſſumptis ſigno crucis ſe muniens venit ad templū vbi idolis ſacrificia offerebant. Et cū chriſtianos ad ſacrificia idoloꝝ cōpelli vidiſſet:ꝑ cōpaſſionē mota audacter ſe ingeſſit ad imperatorē dicens: Salutationē tibi ꝓferre o imperator ordinis dignitas poſtulat ꝛ rationis:ſi creatorē oīm cognoſcēs ꝛ a cultu idolorū animū tuū reuocares. Deinde cepit cū imꝑatore diuerſimode diſputare ꝑ diuerſa genera concluſionū. Deinde rediens ad colloquiū ait. Quare homines inuanū cōpellis ad idoloꝝ ſacrificia: Miraris templū ꝑ manū artificis fabrefactū:miraris ornamenta p̄cioſa:q̄ pereunt tanq̄ȝ puluis ante faciē venti. Mirare potius celū ꝛ terrā ꝛ oīa que in eis ſunt. Et cum hec aduerteris diligenter agnoſce quis illoꝝ ſit potentior. Et cū hoc ꝑceperis:

ipsum adora:ipm glorifica.ipse em̄ est dn̄s dominantiū:deus deoꝝ. Per h̄
incepit conferre de incarnatione filiꝫ dei. Quo audito maxentius stupefa-
ctus dixit Catherine: Sine modo ⁊ ꝑmitte finiri sacrificia deoꝝ nostroꝝ:
⁊ postea tibi respōdebimus. Maxentius igit̄ iussit eā duci ad pallatiū ⁊
diligēter custodire:admirās de pulchritudine eius ⁊ sapiētia: erat em̄ val
de pulchra ⁊ sapiens. Finitis igit̄ cultibꝫ idoloꝝ impator ad pallatiū redi
ens dixit catherine: Cultibꝫ idoloꝝ nostroꝝ ꝓpediti:tibi rn̄dere nō potui-
mus.quare nūc primū inquiremus de tua progenie. Que rn̄dit: Nō cā ar-
rogantie:sed humilitatis amore tibi ꝓgeniē meā expono. Ego em̄ inqt suꝫ
Costi regis filia:q̄ licet in delitiꝫ ⁊ diuitiꝫ nutrita sum:tamē hec oīa con
tempsi ⁊ mihi christū elegi. Tunc dixit maxentius: Si verū est ꝙ tu dicis
totus mūdus errat. Si em̄ angelus de celo veniret:tibi q̄ dicis nō credere
mus.quō ḡ tibi credere possumꝯ:q̄ fragilis es mulier? Tūc dixit catheri-
na: O impator aīo irato noli vinci:nec insipiēti aīo surgat turbatio. vt ait
poeta. Audiēs igit̄ maxentius catherinā magistros ⁊ poetas allegare.vi-
dēs ꝙ nō posset resistere sapiētie eius ⁊ spiritui q̄ loquebat̄: pro melioribꝫ
magistris totius grecie misit:q̄ ipsam superarēt ꝓpter h̄ ꝑcepturos maxia
dona. Rediēs igit̄ nūcius q̄nquaginta rhetores ⁊ summos ph̄os adduxit
in omni doctrinaꝝ genere excellentes:q̄ scientia sua omne genus mortaliū
exuperabāt. Interim beata catherina in carcere seruabat̄. Cui cōciliū re-
gis ⁊ iminēs pena nunciat̄:⁊ ipsa sctā catherina deū fideliter orabat ꝓ vi-
ctoria. Cui angelus apparuit dicēs: Cōstāter age:spūssctūs infundet ver
ba in os tuū:quibꝫ aduersariꝫ tuis resistere potes. Tandē btā virgo ducit̄
de carcere:vt ꝯtra rhetores disputaret. q̄s breuiter cōcludendo sctā cathe
rina disputando oēs vicit:⁊ ipsos etiā ad fidē christianā cōuertit.ita vt im
peratori dicerēt: Nisi ꝓbabiliorē viā de diꝫ tuis dixeris:ad christū cōuer
timur. Tūc maxentius furore accensus ipsos in medio ciuitatis ꝯcrema-
ri fecit. Quos btā catherina de fide christi finaliter instruxit. Et ꝑ ignem
passi sunt:⁊ aīas suas dn̄o tradiderūt:ita ꝙ nec capilli nec vestimēta eoꝝ
exusta inuenirent̄. Post hoc maxentius catherinā blanditiꝫ exhortās: vt
diꝫ imolaret. Et cū eā flectere nō esset potēs:iussit eam flagellis cedi:⁊ in
carcerē obscurū recludi:⁊ ꝑ.xiꝫ.dies fame cruciari:quā tn̄ dn̄s ꝑ angelum
cōsolabat̄. Nā columba de celo veniēs cibū sibi ministrauit:⁊ christus cū
multitudine angeloꝝ ei apparuit dicens: Agnosce filia creatorē: durū em̄
subiꝫsti cōflictū:cōstans ergo esto:ego tecū sum. Cōtigit interim maxentiū
a fine terre sue recedere. Cuius vxor regina amore catherine succensa: cū
Porphirio principe ad carcerem properauit. Que vidit immensam clari
tatem in carcere refulgentē:⁊ angelos plagas sancte catherine perungen-
tes. Catherina ergo regine ⁊ porphirio predicauit. Rediens vero impera
tor catherinam ad se venire iussit:videns eam per ieiunium non esse cruci
atam:sed magis formosam: custodes carceris iussit torqueri. Catherina
ꝯo dixit: Ego cibū ab homine nō assumpsi nec suscepi:sed celesti cibo suꝫ
nutrita. Maxētius iterum incepit blanditiꝫ verbis exhortari: dicens ad
eam: O puella consulo formositati tue: vt meis acquiescas consiliꝫ: ⁊
tunc eris prima post reginaꝫ in palatio meo si idolis nostris immolaueris.

Sed ipsa cõstanter agens noluit cõsentire. Et ista iam scripta ꝑ ordinem
De martyrio btẽ catherine sunt tanq̃ initiũ passionis eius: vt habet in passionali. Cũ ꝓo beata ca
therina nec blanditijs nec terroribꝫ posset superari: venit quidã de familia
regis noie Cursates: dicens imperatori: O imperator hec virgo catheri-
na nõ vidit adhuc tale genus tormentoꝝ q̃ terreret: fac fieri q̃ttuor rotas
acutas clauis ꝛ rasorijs infixis: quaꝝ due cõtra duas moueant: quibus ca
therina interponat: vt corpus eius membratim laceret. His rotis factis ꝛ
ante tribunal positis beata catherina secrete orauit dicens: Dñe iesu chri
ste qui subuenis tuis in omni necessitate: exaudi me in hac petitione: ꝛ con
serua corpus meũ a pena rotaꝝ. Qua oratione facta statim mota sunt to-
nitrua ꝛ fulgura: que rotas cõcusserunt: ꝛ multi paganoꝝ de familia regis
perierunt. Quod videns regina descendit de palatio: dicens ad cesarem:
O vesane ꝛ impie tyranne: nunquid tanta miracula dei omnipotentis ti-
mes: ꝙ adhuc deum verũ quẽ superare nõ potes persequi conaris. Quod
audiens Maxentius cõsiderauit eam esse christianã: ꝛ statim fecit eã de-
collari. Cuius corpus Porphirius miles sepeliuit. Quo facto iterũ fecit
adduci beatã catherinã: cui sic ait: O catherina consenti mihi: ꝛ adora de
os meos: ꝛ eris prima in pallatio meo. nam statuã aureã in medio ciuitatis
faciemus imagine tua impressa: vbi homines tanq̃ deam te adorabunt.
Cui beata catherina respondit: Solus deus adorandus est: cui seruo fi-
dem meam. Tunc rex iterũ cogitauit de corpore regine: ꝛ quesiuit q̃s hoc
abstulisset. Tunc Porphirius procedens cũ suis militibus dixit: Ego cor
pus dei famule sepeliui: nam ꝛ ego christianus sum. Quod audiens Ma
xentius furore arreptus clamore magno rugitũ fecit dicens: Heu me mi-
serũ: vt quid Porphirius vnicũ summũ solatiũ meum seductus est: vt me
derelinquat. Et statim iussit Porphiriũ cũ ducentis militibꝫ in christum
credentibꝫ decollari. Tũc dixit ad beatã catherinã: O tu malefica q̃diu
nos protrahis: ex duobus vnum elige: aut maturius sacrifica dijs: aut ca-
pitali sentẽtia plecteris. Cui beata catherina: Sum parata ad sustinẽdũ
omnia que pro noie christi poteris inferre. Et sic ducit ante portã ad de-
collandũ: ꝛ deo gratias egit: ꝛ ꝓ inuocantibꝫ ipsam in necessitatibꝫ suppli-
cauit. Veniẽs igit vox de celo ipsam vocauit dicens: Veni dilecta mea:
quod postulasti impetrasti: pro quibꝫ oras salui erunt. Et tunc spiculator
eam decollauit: ꝛ lac de corpore eius ꝓ sanguine emanauit ad innuendum
eius virginitatem. Ubi statim angeli accesserunt: ꝛ corpus beate virginis
catherine ad montẽ synai deportauerunt: vbi adhuc oleũ sacrũ de corpore
suo manare videt: ꝛ vbi multa beneficia infirmis impendunt prestante do
mino iesu. Uñ merito beata virgo catherina inuocatur. Legit em̃ ꝙ cum
deberet decollari orauit ad deum: vt quicũq̃ memoriã eius celebraret: in
omnibꝫ necessitatibus suis petitionis sue celerem obtineret effectum.
Ultimo ergo notandũ: ꝙ beata catherina apparuit gloriosa in quinq̃: sciz
De dignitate b. catherine in sapientia: eloquẽtia: cõstantia: eminentia dignitatis ꝛ mundicia castita-
tis. Uñ quinq̃ sunt que obseruare poteris: que ipsa seruauit. Habuit em̃
affluentiã bonoꝝ seu rerũ temporaliũ: quia parentibꝫ ditissimis successit.
Habuit opportunitatẽ: quia inter suos famulos versabat. Habuit etatem
iuuenilem: quia octodecim annoꝝ fuit. Habuit etiã libertatem: quia libe-

ra in palatio remansit. Habuit etiā pulchritudinē: erat eñ speciosa valde. Vñ etiā beata virgo catherina magna dignitate fulget in celestibꝫ. Nam sicuti quedā priuilegia fuerunt in aliquibus sanctis dum decederent: vt christi visitatio in Joanne euangelista: olei emanatio in sancto nicolao: lactis effusio in beato paulo: sepulchri preparatio in sancto clementi: petitionis exauditio in sancta margaretha: Ita hec omnia fuerunt simul in sancta virgine catherina: que alijs singulariter ꝛ particulariter erant concessa. Vñ Catherina dicitꝰ a cata grece: qđ est vniuersale latine: ꝛ ruina: q̄si vniuersalis ruina. quia omne edificiū diaboli in ea corruit: edificiū inquā cupiditatis mūdane per diuitiaꝝ contemptū. Vel catherina dicitur quasi catenula. quia ipsa per opera sua catenā fecit per quā ad regna celorum ascendit. Ad que nos perducat qui in celis sine fine viuit ꝛ regnat deus eternus. Amen. Interp̄tatio Catherine.

¶ De sancto Andrea apostolo
Sequentia.

DEus in tua virtute sanctus andreas gaudet ꝛ letatur eadem comitatus.

Piscatio tui nati ipse primū factus piscator populorum: Mirmidones idolatras diu fluctiuagos rete cepit fidei.

Is legibus achaiam tuis deus victor illius subiugauit.

Et trophēum christi tui fixit ibi bonū se ostentans militem.

Miraculis virtutibꝫ doctrinis quecūqꝫ quesita spolia tibi o rex atulit. Atqꝫ suo cruore triumphi inscripsit titulos tui regum domine.

Istum crucis socium ꝛ regni credimus christi filij tui atqꝫ fraterculū. Nos igitur peccatis nostris grauati te deus poscimus: Vt illius qui tua semp̄ sectatus p̄cepta tibi placet:

Nos intercessione tuearis in eternum.

¶ Hic autor describit aliā sequētiā de festiuitate sancti Andree. In qua p̄mo alloquitꝰ dñm iesum: cōmēdando sanctū andreā p̄ virtutē ꝛ passionē eius: ad eū petitionē dirigēs hoc modo. ¶ Ordo. (O deus sanctus andreas).s.apl's (gaudet).i.exultat (ꝛ letatꝰ).i.gratulatꝰ (in tua virtute).i. in magnificētia diuina (comitatus).i.secutus.s.te (eadē).s.virtute: qꝛ (ipse) sanctꝰ

andreas est(piscator.i.captor(populorū).i.gentiū:⁊ sanctus andreas est(fa
ctus piscatio).i.p̄dicatio(tui nati).i.verbi incarnati.s.christi (⁊ cepit).i. at-
traxit(primū).i.primo ⁊ principaliter(rete).i.cū filis(fidei).i.sua p̄dicatio-
ne(myrmidones).i.hoies(idolatras).i.infideles (fluctiuagos).i. dubitātes
in fide(diu).i.longo tpe anteq̄ receperūt euangeliū christi. Quare o deus
oipotēs(is)sanctus andreas apl's(subiugauit).i.subiecit(achaiam).i. puin
ciam ⁊ regionē sic dictā (tuis legibꝰ).i. diuinis p̄ceptis:postq̄ fuit victor)
.i.superator (illius).s.regionis. Et beatus andreas (fixit).i. firmauit (tro-
pheum).i.victoriā(christi tui).i.filij dei(ostētans).i: mōstrans(se).s.esse(ibi)
.i.in tali loco vel terra(bonū militē).i.fortē agonistam. (O rex) scz christe
sanctus andreas(attulit).i.tribuit(tibi).s.deo(quecūq̄).i.oīa(quesita spo
lia).i.acquisitas rapinas(miraculis).i. cū signis (⁊ virtutibꝰ).i.meritis ac
bonis operibꝰ(⁊ doctrinis).i.p̄dicationibꝰ.(Atq̄ o dn̄e rex regū) sctūs an-
dreas(inscripsit).i.intitulauit(suo cruore).i.sanguine (titulū).i. scripturam
(tui triūphi).i.victorie. Et ideo(nos credimus).i. cōfitemur(istū).i. sanctū
andreā(esse sociū).i.sodalē(crucis)scz sancte:vel pene crucis(⁊ regni).s.ce
lestis(atq̄ fraterculū).i.fratrē(christi filij tui).s.vnigeniti. Quare nūc diri
git petitionē ad deū:vt meritis sancti andree nos defendat:dicēs (Igitur
nos).s.christiani(grauati).i.onerati(nostris peccatis).i.criminibꝰ ⁊ delictis
(poscimus).i.rogamus(te deū).s.omnipotētē(vt tuearis).i.defendas (nos)
.s.christianos(in eternū).i.eternaliter(intercessione) .i.interuentu (illiꝰ) scti
andree(qui sectatus est).i.secutus(semp).i.omni tēpore(tua p̄cepta).i.mā-
data(que placent).i.acceptabilia sunt(tibi)scz christo dn̄o nostro.

¶ Vocabula. Gaudere est intus letari aut foris. Sanctus andreas fuit
primus a christo vocatus ad apostolatū. Comitatus participiū a comi-
tor.i.imitor. Mirmidones sunt quidā ppl'i grecie. In ntō singulari dicit
mirmido i curta. Nec est ciuitas capitalis achaie:vt quidā volūt. Flucti
uagus dr dubiosus: vagans in fluctibꝰ ⁊ laborans in dubijs. Achaia est
magna ciuitas grecie inter duo maria.s.egeū ⁊ ioniū sita. Alio noie pelo-
ponesus ⁊ danaa:nunc morea vocat. Figo is ere. Fcat firmiter ponere.
Sectatus a sector.i.sequor venit freq̄ntatiuū. Tui pnomen p̄mitiuū cō
struit cū noie in diuersitate numeri:sm regulā grāmaticalē. q̄ dicit: Mei
tui primitiua pn̄t cōstrui cū omni noie in dissimili genere numero ⁊ casu.
Tropheū est signū victorie. Vn̄ tropheū christi crux est. Triumphus ē
aūt magnus honor q̄ exhibet victori reuertēti de p̄lio. Titulus est index
cuiusq̄ operis:qd̄ scribit in statuis vel in principio libri. Ponit etiā p mo
numento aut pro lapide aut ornamēto. ¶ Notabilia. Scribit pheta in

Sermo de b. Andrea. Ps̄. Cadent in retiaculo eius pctōres. In quibꝰ verbis btūs andreas cō-
mendat:cui post vocationē data est potestas vt caperet pctōres retiaculo
fidei:⁊ duceret eos ad portū salutis eterne. Vn̄ btūs Grego. dicit sup euā
ge. Joan.xxi. Traxerūt rete ad terrā plenū magnis piscibꝰ cētū quinqua-
ginta tribꝰ.⁊ cū tanti essent:nō est scissum rete. Ubi dicit btūs pontifex:q
duplex est captura. Prima fuit qn̄ discipuli laborauerūt p captura pisciū

Expositio euāge. de captura pisciū. in naui:⁊ dn̄s apparuit eis ambulās sup mare. ⁊ cū misissent rete in mari
ex p̄cepto dn̄i:collegerunt multitudinē pisciū:⁊ rumpebat rete:nec exibāt
Piscatores isti sunt apl'i ⁊ p̄dicatores sancte fidei in eccl'ia dei. Et p̄cipue

sanctus andreas ꝛ frater eius simon petrus. quibꝫ dictū est: Venite post me: faciam vos fieri piscatores hoim. Et dn̄s ambulans super mare ſcat eius mortalitatē: qn̄ in fluctibꝫ huius mundi ambulauit: adhuc pro homie moriturus. Et rete ruptū fuit: hoc est vetus doctrina ꝛ lex antiqua. que ex multitudine pisciū rumpebat: ꝛ ex multitudine credētiū cōfundebat. Sz dn̄s post resurrectionē apparuit discipulis suis stans in littore: quasi iam nobiscū in huius mundi perturbationibus nō sit. Ergo sup aquā nō apparuit: sed super terrā. Et rete nō rumpebat: qꝛ fides sancta iam credit: q̄ a deo processit. Modo dicit in actibꝫ apostoloꝝ: Quod a deo est nō potestis destruere. Vn̄ inter istos piscatores ꝛ sancte fidei predicatores: beatꝰ andreas erat primus. ergo de ipso specialiter potest dici: Cadent in retiaculo eius peccatores. Vn̄ iusti nō capiunt cū rete fidei: imo iaz capti sunt Sed capiunt peccatores: vt in captura cū alijs piscibꝫ fiant iusti. Unde Andreas quintupliciter interpretat. Primo quasi virilis: ab andros grece qd̄ est virile latine. ipse em̄ fuit virilis per constantiam in eius passione. Scd̄o interpretat decorus. Fuit em̄ decorus per vite castitatem. Vn̄ dicebat populus: Egea redde nobis hominē iustū ꝛ sanctū. Tertio interpretat floridus. Floruit em̄ per dei ꝛ proximi charitatē. Vn̄ scribit ibidem in eius passione: Non interficias hominē deo charum. Quarto interpretat pietatis parabola. Ipse em̄ fuit ꝛ habuit parabolam pietatis ꝛ clemētie. Quare dicit: Redde nobis hominē pium. Quinto interpretat quasi sursum erectus ꝓter sui humilitatē: iuxta illud euangelij: Qui se humiliat exaltabitur. Vn̄ littera dicit: gaudet ꝛ letatur. Sanctus em̄ andreas ꝛ alij sancti in celo habent multiplicia gaudia. Primo ex parte anime. qꝛ deum cōtemplando agnoscunt ꝛ cognoscunt: diligunt ꝛ diligēdo perfruunt. Et habent gaudia ex parte corporis quadrupliciter. s. corporis vtilitatē: velocitatē: claritatē: ꝛ corporis impassibilitatē. De his sanctoꝝ gaudijs dicit Bernardus: Merces sanctorū est tam magna ꝙ mensurari non potest. Est etiā tam preciosa ꝙ estimari non potest. Unde beatus Augustinus dicit: O chare quare istam vitam amplecti noluisti: vbi vita sine morte: vbi iuuentus sine senectute: vbi lux sine tenebris: vbi leticia sine tristicia: vbi pax sine discordia: vbi voluptas sine iniuria: vbi regnum sine cōmutatione ꝛc̄. Notandum secundo. Beatus apostolus Andreas dicitur piscator christi: qui christus existens piscator euz cū fratre suo Petro vocauit. Unde legit in euangelio: Dominus vidit petrū ꝛ andreā retia mittentes in mari: ꝛ vocauit eos: ꝛ secuti sunt eum relictis retibꝰ ꝛ naui: ꝛ facti sunt piscatores populoꝝ: metaphorice loquendo. quia per suam sanctā predicationē tanq̄ per rete homines tanq̄ pisces ad fidem christi cōuerterunt. Vn̄ christus dixit Petro: Ex hoc eris homines capiens. Antea ꝟo q̄ beatus andreas vocatus erat a domino: audiuit quodā tempore beatum ioannē baptistā predicantē in deserto ꝛ dicentē: Ecce agnus dei: ecce q̄ tollit peccata mundi. Beatus andreas mirabat ex hoc: ꝛ opinionē iudeoruz verā esse auguratus quasi messias iam venisset: qꝛ iudei aduentum messie expectauerūt. Sed quādo audiuit sanctū ioannē ꝑdicantē ꝛ cōfirmantē qꝛ christus esset in terris viuens: venit ad fratrem suū petrū dicens: Nos inuenimus messiam qui dicit. Et iuerūt simul ad ioannē: vt sermonē eius

Andree interpretatio.

De gaudijs sanctoꝝ.

Apli piscatores.

audirent ⁊ ꝑsentiã christi viderent. Sed hoc tpe christus eos nõ vocauit:
De messya ⁊ antichristo.
qꝛ tẽpus eius nondũ aduenit. Judei aũt expectant adhuc aduentũ messie
videlicet antichristi: quẽ ipsi credũt esse futurũ in redẽptione mundi. Ubi
antichristus conabit decipere hoïes q̃ttuoꝛ modis. Primo ꝑ callidã ꝑsua
sionẽ ex scripturis cõfirmare se esse messiã in lege ꝓmissum. Unñ ⁊ legem
christi destruet: ⁊ suã statuet atq; eriget. Unñ Ps. Cõstitue dñe legislatoꝛẽ
sup eos .i. antichristũ. Ubi dicit glo. Antichristus in tẽplo dei sedebit q̃si
deus: vt legem dei auferat. Scdo ꝑ miraculoꝝ operationẽ. Unñ Paulus
ad Thessa. Fecit signa vt ignẽ faceret de celo in terrã descendere. Glosa:
Ut aplis datus est spũssctũs in specie ignis: ita etiã ille dabit spiritũ mali
gnũ in specie ignis. Tertio ꝑ donoꝝ largitionẽ. Unñ Daniel: Dabit enim
potestatẽ in multis: ⁊ terrã diuidet gratuite. Glo. Antichristus deceptis
multa dabit: ⁊ terrã suo exercitui diuidet. Quos em̃ suo terroꝛe subiuga-
re nõ poterit: auaritia subiugabit. Quarto ꝑ toꝛmentoꝝ illationẽ. Unñ Da
niel: Sup quẽ credi põt: qꝛ vniuersa vastabit. Et Grego. loquẽs de anti-
christo ait: Robustos quippe interficiet: ⁊ eos qui mẽte inuicti sunt coꝛpo
raliter perimet. Notandũ tertio. Autoꝛ in lr̃a tãgit primo vitã scti An-
dree: scdo eius passionẽ. De primo legit ꝙ btũs andreas fuit virilis tã in
coꝛpoꝛe q̃ in animo. In coꝛpe: qꝛ habuit eandẽ longitudinẽ cũ christo om
Vita sancti Andree.
niũ viroꝝ ꝑfectissimo. In animo: qꝛ viriliter egit ꝑdicando vsq; ad moꝛtẽ
ostentans se militẽ christi. De eius aũt passione legit: ꝙ achaiã regionẽ suis
ꝑdicationibus ⁊ miraculis ad fidẽ ꝯuertit. In cuius partibus iacet quedã ci
uitas noïe patras: quã ꝓcõsul egeas intrauit: ⁊ cepit credentes in christuz
cõpellere ad sacrificia idoloꝝ. Cui occurrens sanctus andreas dixit: Opoꝛ
tet vt tu qui iudex hoïm esse meruisti in terris: ⁊ iudicẽ tuũ qui in celis est
agnoscas: ⁊ agnitũ colas: ⁊ colendo eũ qui verus deus est: ab his que veri
dei nõ sunt animũ reuocares. Cui dixit egeas: Tu es andreas ꝗ ꝑsuades
Pulchra disceptatio apli ⁊ ꝓconsulis.
hominibus supstitiosam sectã: quã romani principes nup exterminare iusse
runt. Andreas rñdit: Ego sum qui ꝑdico verbũ veritatis dñm iesum chri
stũ. Romani aũt principes nõ cognouerũt: qꝛ filius dei ꝓ salute hoïm ve-
niens docuit ista idola nõ esse deos: sed esse demonia falsa ⁊ pessima huma
no generi inimica. Cui egeas: Ista supstitiosa ⁊ vana verba sunt: q̃ dũ ꝑ-
dicaret vester iesus: iudei eũ crucis patibulo affixerũt. Andreas respõdit:
Et si tu scire velles mysteriũ crucis: quã rõnabili charitate christus ꝓ no
stra salute sponte suscepit. Egeas dixit: Quõ tu dicis eum spõte passum:
cũ asserat esse traditus a suo discipulo: ⁊ a iudeis tentus? Andreas rñdit:
Ideo dixi sponte: qm̃ cũ ipso fui cũ a discipulo suo traderet: dixitq; nobis
ꝙ tradẽdus esset ⁊ crucifigẽdus ꝓ nr̃a salute: ⁊ tertia die se surrecturũ esse
ꝑdixit. Egeas ait: Miroꝛ te prudentẽ illũ hominẽ velle sectari: quocunq;
pacto aut sponte aut inuite: in cruce tñ ꝓfiteris affixum. Cui Andreas:
Non em̃ pro sui reatus culpa: sed pro nostra salute crucis patibulũ subire
dignatus est: vt vnde moꝛs oꝛiebat inde vita resurgeret. Egeas respõdit:
Ergo discipulus eius es: ⁊ diis nostris immolare contemnis. Andreas di
xit: Ego colo vnũ deũ dñm iesum crucifixũ: ⁊ illi hostiã coꝛpoꝛis mei imo
labo. Cui Egeas: Ergo te sicut tuũ deum crucifigam. Rñdit Andreas:
Ego si crucis patibulũ expauescerẽ: crucis gloꝛiã nõ ꝑdicarẽ. Tũc egeas

iussit beatū andreā ad crucifigēdū duci. Qui dū videret crucē dixit: Salue crux ꝑciosa: ego gaudēs veniā ad te: vt tu me suscipias discipulū eiꝰ q̄ pependit in te magister meus iesus christus. Qui dū crucifigeretur expassis pedibꝰ sursum ⁊ manibꝰ deorsum: biduo pendebat viuēs in cruce: docens populū: ⁊ multa milia hoim ad fidē christianā cōuertebat. Populus igitur cōtra Egeā cōmotus ad ipm ꝓperauit: petēs sanctū andreā deponi: dicēs Cōcede nobis hominē iustū ⁊ piū. Sed sctūs andreas intimis desiderijs petebat vitā suā p martyriū crucis terminare. Quod factū est: nā oratiōe facta emisit spiritū: ⁊ sic in dño requieuit. Cū ṽo beatus Andreas ad crucē duceretur: ppl's q̄ sequebatur clamauit voce magna dicēs: Innocēs huius sanguis sine causa damnatur. Ex quibꝰ omnibꝰ patz: q̄ ipse andreas viriliter egit in ꝑdicando. qꝛ ꝑdicauit vsq̄ ad mortē: mortē aūt crucis. Ergo bene dr in textu: ostentans se bonū militē christi. Et inde btūs apl's vocatur frater dñi: qꝛ similis erat ei. nō similitudine maiestatis: sed in similitudine virtutū et miraculorū. sanctā fidē ꝑdicādo ⁊ crucis martyriū suscipiendo. Fuit enim crucifixus: q̄uis nō eodē mō sicut christus. qꝛ pependit erectis pedibꝰ in cruce: ⁊ viuebat ibidē p duos dies docens populū ꝑdicando fidē christianā. Quare magnā gloriā creditur ꝑ omnibꝰ obtinuisse: vt frater christi nūcuparetur. Vñ cōmendat beatū andreā autor noster maxime ex obediētia. cuz dicit: tua sectatus ꝑcepta. Nā obediētia est spontaneū ꝓprie volūtatis sacrificiū. Vñ Berñ. Mementote fratres q̄ pdit obedientiā: pdidit vitam. Ergo in signū obedientie inclinato capite tradidit spiritū. Hec eñ facit nos fratres dei. Vñ Mattheus: Quicūq̄ fecerit volūtatē patris mei frater meus est. Quā obedientiā btūs andreas firmiter tenens frater christi nūcupatur. Itē obediētia facit hominē excellentiorē ⁊ suis supioribꝰ dilectū Vñ Deutero. Si audieris vocē dñi tui: faciet te dñs excellentiorē cūctis gentibꝰ. Sic Grego. de vtilitate obedientie ait: Melior est obedientia q̄ victima. qꝛ obediētia ꝓpriā carnē offert patiendo: victima ṽo offert carnē alienā. Hoc btūs Andreas ppendēs ⁊ cōsiderans: nō cū tarditate nec coactus sed festinanter ⁊ spontanee deo obediuit. iuxta illud Matth. Ac illi relictis retibꝰ ⁊ naui: cōtinue secuti sunt dñm. derelinquētes ꝓpriā voluntē. qꝛ dicit Macrobius q̄ ꝓpria volūtas displicet deo: placet diabolo: multis nocet. Et q̄ btūs andreas ꝓpria voluntate relicta mandatis dei firmiter obediuit. Quare eius oratio apud deū misericorditer exauditur. Vñ merito ipsum imploremus vt p nobis intercedat: qꝛ plus valet vnus sanctus orando q̄ multi pctōres.

Mors beati Andree.

Andreas frater dñi.

De obedientia.

¶ Prosa ad honorē diui Nycholai epi.

HOspitati dedit egros olei perfusio.
Nicolaus naufragantū affuit presidio.
Reuelatur a defunctis defunctus in biuio:
Baptisatur auri viso iudeus indicio.
Vas in mari mersum patri redditur cum filio.

O q̄ꝫ probat sanctum dei farris augmentatio.
Ergo laudes nicolao concinat hec concio.
Nam qui corde poscit illum propulsato vitio
Sospes resiliet.

¶ Hoc canticū in honorē diui Nicolai cōcinnitur. In q̄ ondit miracula virtute sancti Nicolai facta: incitando nos ad decantandū laudes eius: dicēs. ¶ Ordo. (Perfusio).i.emanatio(olei).i.illius liquoris de sepulchro sctī Nicolai(dedit).i.reddit restituit vel dat(egros).i.infirmos(sospitati).i. pristine sanitati.(Nicolaus).i.sctūs pontifex ille(affuit).i. p̄sens fuit (p̄sidio) .i.auxilio(naufragantiū).i.naufragiū patientiū(defunctus).i.mortuus (in biuio).i.in loco duplicis vie(releuatur).i.suscitatur(a defunctis).i.mortuis. (Judeus).i.infidelis(baptisatur).i.fit christianus: et hoc(viso).i. cognito (indicio) .i.signo et miraculo(auri)scz qđ repositū erat in baculo. (Vas).i. cyphus (mersum).i.submersum vel p̄cipitatū(in mari).i.in pelago(redditur).i. restituitur(cū filio).s.submerso(patri).s.suo. Et hoc fit p gratiā sancti nicolai: (O q̄ꝫ).i.quantū(augmentatio).i.augmentū vel copia (farris).i. frumenti (probat).i.manifestat(sanctū dei)scz beatū Nicolaum. Quare nos incitat ad honorandū sanctū virū dicēs(Ergo).i.ꝓpter hoc(hec cōcio).i.cōgregatio populi christiani(cōcinat).i.decantet(ipsi).s.nicolao(laudes).i.p̄conia. (Nā)p qr ille(resiliet).i.gaudet vel euadet(sospes).i. sanus (qui poscit).i. inuocat(illū)sanctū Nicolaū(corde)scz puro: et hoc(ꝓpulsato).i. expulsato et abiecto(vitio).i.pctō.q.d.qui sanctū nicolaū deuote inuocauerūt: sani et puri euadent a peccatis eoꝝ. ¶ Vocabula. Nicolaus dr a nicos grece qđ est virtus latine: et laos ppl's: quasi virtuosus in pplo. Resilijt autē p syncopā dicitur a resilio: qđ habet resiliui in p̄terito. Et cōponitur a re et salio verbo: qđ est salto. ¶ Notabilia. Notandū de miraculis btī Nicolai: ꝙ

Miracula btī Nicolai.

eoꝝ tria numerantur in textu. Quoꝝ primū est illud. Fuit quidā diues nimis depauperatus: sic ꝙ oēs amici sui nō curauerūt eū: nullus em̄ sibi succurrere dignabatur. Sed quidā iudeus misertus sui accōmodauit sibi porrionē auri: hac cōditione apposita: vt in die p̄fixo solueret cōmodatū. q̄ maxime fuit ditatus p aurū iudei. Termino ꝟo solutiōis adueniēte: iudeus suū auꝝ repetijt. Tunc ciuis p̄dictus baculū pforauit: infundēs aurum pōdere sibi cōcesso: ministrās iudeo baculū: ac iurans se aurū sibi reddidisse ac psoluisse debitū plusq̄ꝫ deberet: atq̄ꝫ iureiurādo affirmauit p imaginē diui Nicolai. Facto aūt iuramēto debitor petijt sibi reddi baculū: iudeus fraudis ignarus sibi baculū restituit. Cōtigit ꝟo vna dieꝝ ꝙ ciuis iste exiret visitādo agros suos: q̄ multū delectabatur dormire: ponēs se in biuio: vbi duplex erat via: ponēs baculū suū iuxta se. Accidit aūt q̄ndā aduenire aurigā cū curru pleno lapidibus: q̄ ꝓpter decliuitatē vie et descensuꝫ currū retinere nō potuit. q̄ cecidit supra ciuē dormientē interficiēdo hominē: et baculus frāgebatur. Quo facto aurū exiuit: atq̄ꝫ rumor ad vrbē veniēs iudeū exire cōpulit aurū colligēdo quasi suū. Et rogauit beatū Nicolaū vt mortuū suscitare dignaretur. Quod et factū est. Extūc iudeus se fecit baptizari: ac fideꝫ

christi recepit viso miraculo. Secundũ miraculũ. Erat q̃dã ciuis abundans nullum habẽs filium tanq̃ legitimũ ⁊ verũ heredem cũ vxore sua: ⁊ libẽter habuisset. Pro q̃ habẽdo pmisit sctõ Nicolao aureũ ciphũ p̃ciosũ quẽ sibi parare fecit. Quo facto aurifaber dixit: q̃ nunq̃ vidisset ita curialem cyphũ: neq̃ ita decentẽ facere posset iterato. Cogitauit ciuis q̃ ciphũ apud se vellet retinere: nõ psoluens btõ nicolao pmissum debitũ. Accidit aũt q̃ ciuis ille filiũ obtinuit p̃cib⁹ sancti nicolai: qui qñ creuit in virũ, debuit cũ patre suo semel transfretare ex voto: sicut pater pmiserat sctõ nicolao. Cũ aũt essent sup mare: fili⁹ bibit ex illo cipho aureo: ⁊ fuit submersus in mari. Et statim pater cogitauit h̃ pter ciphũ fore factũ. Vñ postq̃ ad littus puenisset: apud diuũ Nicolaũ inuenit filiũ suũ viuentẽ ac cyphũ in manu habẽtẽ. Tertiũ miraculũ. Erat q̃dã regio grauata magna fame. Cui⁹ rex misit famulos suos p frugib⁹: q̃ venerũt in terrã scti Nicolai cũ frugib⁹. Et btũs nicolaus rogauit vt sibi modicũ darẽt frumẽtũ: pmittens eis q̃ tantũ domi inuenire deberent. Vñ illi sibi cõfidẽtes dederunt quantũ vellet. Qui venientes domũ tantũ imo ⁊ plus frumenti inuenerunt. Et illud fuit augmentatum intantũ q̃ tota regio illi⁹ regis stabat cõtenta: ⁊ ei supabundabat in abũdantia: meritis ⁊ precib⁹ beati Nicolai.

¶ In festo cõceptionis Marie Seq̃ntia.

DIes leta celebret: in qua pia recenset marie conceptio. Cuius laudes psequamur: qui tanto gratulamur dei beneficio.

Felix quidẽ est cõceptus p quẽ mundus est adeptus salutis remedia. Hanc prophete predixerũt: patriarche recenserunt inspirante gratia.

Virga florẽ ↄceptura: stella solẽ paritura hodie cõcipitur.
Flos de virga pcessur⁹: sol de stella nascitur⁹ chr̃s itelligit
O q̃ felix q̃ p̃clara mũdo grata dõ chara fuit hec ↄceptio
Qua salute destitut⁹ redit ꝟ e spes salut⁹: luct⁹ cedit gaudio
Virga iesse floruit: christũ virgo genuit virgo mũdi dñã.
Nouo quidẽ ordine absq̃ viri semine patrẽ parit filia.
Nou⁹ ort⁹ sic ordit: nouo partu q̃ fulcit gr̃a spiraminis.
Noua sal⁹ dat salutẽ: ꝟtus noua fert ꝟtutẽ officio faminis.
Noua mat nouã plẽ: noua stella nouũ solẽ: noua pfert gaudia. Noua prsus genita creatorẽ creatura: patrẽ parit filia.

Admirandã nouitatẽ: nouã quoq̃ dignitatẽ dicat matris castitatem filij conceptio. Gaude virgo gratiosa: virgo flore speciosa: mater prole gloriosa: plena pleno gaudio.

Tu spes certa miserorum: vera mater orphanorum: tu leuamẽ oppressorum: medicamen infirmorum: omnibus es domina. Te laudamus voce pari: laude digna singulari: vt errantes in hoc mari nos in portu salutari sistat tua gratia. Amen.

¶ Ista seq̃ntia nouiter est cõposita ad laudẽ ⁊ gloriã beate virginis Marie q̃ntũ ad eius conceptionẽ. Quod quidẽ festũ longis tẽporibus fidelibus in hoc mũdo fuit occultatũ. Sed modo p diuinã potentiã signis ⁊ miraculis est reuelatũ. In q̊ cantico hortatur populũ christianũ ad solennitatem huius festi: dans causam huius solennitatis: cõmendando beatã virginem prophetice de virtutibus suis: cũ directione petitiõis. Dicens. ¶ Ordo. (Dies celebretur). i. colitur (leta). i. gaudiosa (in qua). s. die (recẽsetur). i. narratur vel peragitur (cõceptio). i. concreatio (pie). i. mansuete (marie) virginis ⁊ matris dei (cuius). s. marie nos hoĩes (psequamur). i. psoluamus (laudes). i. hymnos ⁊ cantica (qui gratulamur). i. gaudemus (tanto beneficio). i. de tãto dono ⁊ munere (dei). s. oĩpotẽtis. (Quidẽ). i. certe (cõceptus). i. cõceptio (est felix). i. beata (p quẽ). s. cõceptũ (mundus). i. humanũ genus (est adeptus). i. acquisiuit (remedia). i. medicinã (salutis). s. eterne. Nam (hanc). s. cõceptionẽ vel mariã (prophete). i. vates (p̃dixerũt: ⁊ patriarche). i. antiqui patres (recẽserunt). i. recitauerũt ⁊ meminerũt (inspirante gratia). s. spũs sctĩ. Vñ nũc reddit causam quare hoc festũ sit celebrandũ. (Virga). s. aaron (cõceptura). i. pcreatura (florẽ). s. amigdali. i. christũ (⁊ stella). s. maris (paritura). i. genitura (solem). s. iusticie. i. christũ (cõcipitur). i. cõcreatur (hodie). i. in hac die. s. in vtero matris. Quoniã ille (flos pcessurus). i. egressurus (de virga). s. aaron (⁊ sol nasciturus). i. pariturus (de stella). s. maris (intelligitur). i. denotatur ⁊ designatur. s. esse christus existẽs flos campi ⁊ sol iusticie. (O q̃ felix). i. q̃ beata ⁊ salutaris (q̃ p̃clara). i. splendida (hec cõceptio) scilz beate virginis marie (fuit grata). i. pgrata (mundo). i. habitantibus in mundo (⁊ chara). i. preciosa (deo). s. oĩpotẽti (qua). i. cũ qua (salute). i. felicitate (destitutis). i. desertis et derelictis (redit). i. iterũ venit (vere). i. veraciter (spes). i. speratio (salutis). s. eterne (⁊ luctus). i. lamẽtatio ppetua (cedit). i. locũ dat ⁊ remouetur (gaudio) scz eterno. Quia (virga). i. virgultũ (iesse) illius viri regis israel (floruit). i. viguit (⁊ virgo). s. maria castitate seruata existens (dña). i. gubernatrix (mũdi). i. totius seculi (genuit). i. peperit (christũ). i. iesum verũ deũ ⁊ hominem. (Quidẽ) p certo (filia). s. dei. i. maria mater (peperit). i. generauit (patrẽ). i. deum: vel (natũ). i. filiũ (nouo ordine). i. cõtra naturã (absq̃ semine viri). i. sine virili cõmixtione: qr virũ in cõcipiẽdo non cognouit. Et sic dr mater ⁊ filia: ⁊ christus filius ⁊ pater. (Nouus ortus). i. noua natiuitas (orditur). i. incipitur (sic). i. tali modo (nouo partu). i. noua generatione (qui). s. ortus (fulcitur)

ti.ornak ⁊ circūdak (gratia spiraminis).i. sancti pneumatis (⁊ noua salus)
.i.noua felicitas(dat salutē eternā).i.ꝑpetuā beatitudinē(⁊ virtus).i. forti-
tudo(fert).i.gerit(virtutē officio).i.ministerio vel beneficio(faminis).i. lo-
cutionis(⁊ noua mater).i.noua parens(profert).i.dat ⁊ ꝓcreat (nouā ꝓlē)
.i.filiū(⁊ noua stella) maris.s.(ꝓfert).i.donat(nouū solē)scz christū(⁊ ꝓfert
noua gaudia. Nā noua creatura).i.virgo maria(genitura).i.paritura (pror-
sus).i.omnino(creatorē:⁊ filia).i.nata(parit).i.peperit(patrē).i. deū ⁊ crea-
torē(qr cōceptio scz ⁊ natiuitas filij eius).i.iesu christi(dicat).i.testak(ma-
tris).i.beate virginis marie(castitatē).i.continentiā ante partū in partu et
post partū:⁊ etiā testak(admirandā nouitatē).i.mirabile magnū(⁊ nouā di-
gnitatē).i.sanctitatē.(O grātiosa virgo).i.plena gratia(speciosa virgo) .i.
pulcherrima virgo(flore).i.in filio(gloriosa mater).i.plena gloria ⁊ hono-
re(prole).i.in puero(plena).i.repleta(pleno gaudio).i.omni leticia (tu gau-
de).i.letare:qm̄(tu es certa spes).i.fidelis(miserorꝫ).i.pauperꝫ(vera mater)
.i.genitrix(orphanorꝫ).i.pupillorꝫ(tu es leuamen).i.auxilium(oppressorꝫ).i.
depressorꝫ(⁊ medicamen).i.medela(infirmorꝫ).i. languentiū: tu (es dn̄a).i.
gubernatrix(omnibꝫ).i.in omnibꝫ:nos(laudamus).i.collaudamus(te).s.ma-
riā(pari).i.equali(voce:digna).i.cōdigna(speciali laude)scilz ⁊ gloria (vt
tua gratia sistat).i.collocet(nos errantes).i.deuiantes(in hoc mari).i. secu-
lo(in portu.s.salutari)⁊ in littore salutis eterne. Amen. ¶ Vocabula.
Celebrek verbū passiuū prime cōiugatiōis. Adeptus ꝑticipiū ꝑteriti tē-
poris a verbo adipiscor. Quidē cōiunctio expletiua capik ꝓ certo. No-
uus adiectiuū irregulariter cōparabile:nō voce:sed significatione. qr sup-
latiuus eius aliud ſcat q̄ȝ suus positiuus ⁊ cōparatiuus. Singularis a
singulū venit. Vn̄ dicūt quidā ꝙ singuli singulorꝫ sit pluralis numerꝰ hu-
ius nois vnus.qđ falsum est:qr vnū dr vnaqueꝙ res vna:⁊ nō extendit se
ad plura. Immo singulus a um.reperik in ꝑdicamētis.vbi dicik: Singulū
eorꝫ aut ſcat substantiā ⁊c̄.singulū.i.quodlibet. Portus nomē q̄rti ordis
ſcat littus. Vergi. Attigimus portū placidis comitantibꝫ euris ⁊c̄.
¶ Notandū. Scribik in Canticis canticorꝫ: Que est ista q̄ ꝓgredik q̄si au-
rora cōsurgens ⁊c̄. Vn̄ ſm Aplm̄: Nos qui nascimur filij ire: q̄si in tene-
bris ꝓgredimur. Sed beata virgo maria q̄ sanctificata in vtero credik: re-
cte quasi aurora ꝓgredik. Ipsa em̄ btā virgo gloriosa aurore cōparak ꝓpt
quasdā ꝓprietates. Vn̄ btā virgo maria est finis ⁊ principium lucis:finis
veteris legis ⁊ principiū tpis gratie seu noue legis. Ipsa est aurora medi-
ans inter noctē ⁊ diē.i.inter pctōres ⁊ filiū suū. Est mediatrix ipsos pctō-
res filio suo dilecto recōcilians gloriosis ꝑcibꝫ. Beata virgo etiā rutilat:
virtutū scintillas emittens:⁊ charitate q̄si igneo colore illuminata. Ipsa
etiā infrigidat gratie sue stillicidijs inferni ardorē:⁊ vitiorꝫ ac cōcupiscen-
tiarū estū cōtemperās. Lumen impetrat a sole:qr a filio suo vero sole iu-
stitie luminositatē sortita est oīm gratiarꝫ. Ipsa fugat fures.i. vitia ⁊ pctā
q̄ thesaurū anime furank. Itē mundat aues.i.viros cōtēplatiuos; volātes
pennis virtutū ad laudandū filiū suū. Et excitat nocturnas aues.i.demo-
nes in fugā cōuertit:eripiēdo nos de potestate tenebrarꝫ. Modus autē
cōcipiendi qualiter btā virgo fuit ꝑ angelū parentibꝫ nūciata:⁊ a parētibꝫ
infecundis miraculose cōcepta:dictum est.s.in seq̄ntia: Stirpe maria ⁊c̄.

De cõceptione Marie.

Et licet quidã reclamitent hoc festũ nõ esse celebrandũ: qꝛ dicũt beatam virginẽ esse cõceptã in pctõ originali. Hoc tñ difficile est seruare. Debemus em̃ pie credere ꝙ ipsa sit cõcepta sine omni originali pctõ. qꝛ corpus beate virginis in vtero matris ꝑ infusionẽ ꝛ vnionẽ sanctissime aĩe: virtute spũssctĩ cõsanctificatũ ꝛ cõfirmatũ est: ita ꝙ fomes peccati nequaꝗ̃ in eo potuit dñari. Et ꝗ̊ ꝓpter sanctissimã vnionẽ ꝛ infusionẽ sctissime aĩe solenniter est hoc festũ peragẽdũ: qꝛ fuit initiũ nostre salutis. Per hãc em̃ cõceptionẽ mors deuincit ꝛ vita reparat. Quare beata virgo gloriosa est a ꝓphetis ꝛ patriarchis ꝑuisa: qđ ptꝫ in multis dictis ꝓphetaꝝ. vt dr Esa. Celũ mihi sedes. i. vterus virginis erit mea requies. Sic conformiter dr de aliĳs dictis ꝓphetaꝝ: Dicit em̃ virga aaron ꝛ stella maris: vt sufficiẽter diximus in sequẽtia Aue ꝑclara.

Exemplũ.

Notandũ scđo. Quidã vir secularis operi rusticali deditus ꝛ aliĳs mundanis studĳs occupatus: ꝗ multis prauis actib⁹ fuit intentus: etiã dũ terrã suã excoleret quantũ poterat vicinis suis surripiebat: ꝛ metas suas transgrediẽs terrã alioꝝ furtiue sibi appropriauit ꝛ apposuit attrahendo. Hic tñ beatã virginẽ in mente habebat: ꝛ sepius eã deuote salutauit. Cũ iste moreret demones venerũt: eius animã rapere cupiẽtes. Affuerũt etiã angeli: qui cũ ꝓferrẽt pauca eius bona opa ceperũt demones ꝯtraria mala ꝓferre innumerabilia. Cũq; exultãtes diaboli putauerũt se vicisse: intulit vnus ex illis: ꝙ cũ magna deuotione solicitus fuisset beatam virginem salutare. Diaboli audientes nomen virginis timuerunt valde: ne eorum cõturbatio augmẽtaret. Tunc accedẽs beata virgo dixit ad defunctũ: Uis demonũ horribilitatẽ euadere: vis in mũdo diutius viuere? Qui se talia optare rñdit. Cui beata virgo: Promitte mihi vt festũ cõceptionis mee velis celebrare. Qui dixit se nescire diẽ huius festi. Cui btã virgo dixit: Tm̃ sabbatinis dieb⁹ memoriã hui⁹ festi pagas: donec a sacerdotib⁹ hoc festũ fuerit manifestatũ ꝛ celebratũ.

Exordiũ huius festiuitatis.

Legit em̃ i miraculis beate marie: ꝙ cõceptio eius hoc mõ sumpsit exordiũ. Tpe nãq; quo placuit diuine pietati angloꝝ gentẽ de malis corrigere: gloriosissimo Normannoꝝ duce Uuilhelmo eandẽ patriã debellante ipsaꝫ subegit Qui Uuilhelmus rex angloꝝ factus: virtute oĩpotẽtis dei ꝛ ex industria sua dignitates ꝛ honores ecclie in melius reformauit. Cui⁹ pie intẽtionis operib⁹ inuidens inimicus diabolus: tã familiariũ fraudib⁹ ꝗ̃ extranearũ incursib⁹ multotiẽs conatus est eis obsistere successib⁹. Sed dño ꝓtegẽte ad nihilũ deductus est malignus. Audiẽtes aũt Datĳ Angliã subiectã a Normãnis grauiter indignati sunt suo ꝙ hereditario iure priuati: arma ꝑ̃parant: classem aptant: vt eos adeuntes a data sibi diuinitus patria expellant. Hoc expertus rex prudẽtissimus Uuilhelmus: Elsinũ quendã religiosum abbatẽ Remetẽsis cenobĳ cũ quodã exercitu in datiã transmisit: vt eius rei veritatẽ inquirat. At ille vir sagacis ingenĳ strẽnue negociũ regis exequit. quo salubriter pacto ad angliã reuerti cupiẽs mare ingredit. Et cũ maximã partẽ ptransierat: magnis surgẽtib⁹ vẽtis horrida tẽpestas velũ cõmouit ꝛ vndas. Fatigatis igit nautis nec vltra laborare potentib⁹: fractis remis: funib⁹ ruptis: cadentib⁹ velis: spes salutis amittit. Cũq; de salute corpoꝝ desperati: animaꝝ curã solũmodo magnis clamorib⁹ creatori suo cõmẽdarẽt: ꝛ beatissimã dei genitricẽ mariã miseroꝝ refugiũ ꝛ spem

desperatoꝝ deuote inuocarent: ecce subito cōspiciūt quendā reuerēdi habitus virū: pontificali infula decoratū: q̄si inter medias vndas nauis pxime. Qui vocās ad se abbatē Elsinū his verbis cepit cōpellare: Uis inq̄t hoc periculū maris euadere: vis in patriā sanus redire? Cūq₃ ille cū fletu se illud toto corde desiderare rn̄deret: tūc ille scias inquit me ad te a genitrice dei maria quā inuocasti directū: ⁊ si dictis meis acquiescis ⁊ obtēperare volueris: sanus ⁊ incolumis euades tuis cū comitib₃ imīnēs periculū maris. Spondet se ilico in omnib₃ velle obedire: si hoc euaderet periculū. Promitte mihi inquit ⁊ deo: ꝙ diē cōceptiōis ⁊ creationis matris christi solēniter celebrabis ⁊ celebrandū p̄dicabis. At vir ille prudētissim⁹ dixit: Et q̄s erit dies in q̊ tale festū est celebrandū. Dixit ei: Sexto idus decembris hoc festū solennizandū tenebis. Et quo inq̄t abbas vtemur officio eccl̄iastico? Diuinū inquit officiū q̄d d̄r in eius natiuitate dicet̄ in ei⁹ cōceptione: excepto ꝙ nomē natiuitatis mutet̄ in nomē cōceptionis. His dictis ille disparuit: ⁊ citius sedata tēpestate abbas cū suis incolumis ad angliā reuersus est: ⁊ q̄ viderat ⁊ audierat quib₃ potuit notificauit. Notandū tertio. Hec solennitas huius festiuitatis alibi declarat̄. Un̄ tp̄e Caroli regis francoꝝ clericus quidā ordine leuita nubere volēs cū quadam puella valde pulchra: quadā die recordatus est ꝙ horas beate marie virginis quas solitus fuit cantare nō dixisset: oēs hoīes ab eccl̄ia coegit: spōsam domi mittens ipse solus iuxta altare remansit. Cūq₃ horas beate virginis diceret: ⁊ antiphonā Pulchra es ⁊ decora filia hierl̄m legeret: apparuit ei beata virgo dicēs: Si ego pulchra ⁊ decora sū: q̄d est ꝙ me dimittis: ⁊ aliā sponsam accipis? Nunq̄d ego sum pulchrior illa? nunq̄d ego sū formosior? vidisti ne pulchriorē? Cui ille: Dn̄a mea claritas tua oēm mūdi p̄cellit pulchritudinē: tu es sup̄ oēs choros angeloꝝ eleuata: quid vis g̊ vt faciā? At illa: Si sponsam carnalē mei amore dimiseris: me sponsā in celesti regno habebis. ⁊ si cōceptionis mee festū annuatim sexto idus decembris solēniter celebraueris: mecū in regno filij mei eris coronat⁹. His dictis beata virgo disparuit. Clericus ꝓ domū rediēs oīb₃ opib₃ abrenūciauit: ⁊ ad quandā religionē extra patriā ꝑperauit: iugū ꝓfessiōis accipiens: hoc festū cōceptiōis annuatim fideliter celebrauit: ⁊ alijs celebrandū predicauit. Aliō exēplū.

¶ In dedicatione ecclesie Seq̄ntia.

Psallat ecclesia mater illibata ⁊ virgo sine ruga honorem ecclesie.

Hec domus aule celestis probat̄ particeps: In laude regis celoꝝ ⁊ ceremonijs.

Et lumine cōtinuo emulās ciuitatē sine tenebris: Et corpora in gremio confouens animaꝝ que in celo viuunt.

Quā dextra protegat dei Ad laudem ipsius diu.

Hic nouā prolem gratia parturit fecunda spiritusctō. Angeli ciues visitant hic suos: ꝛ corpus sumitꝛ iesu.

Fugiunt vniuersa corporis nocua. Pereunt peccatrices anime crimina.

Hic vox leticie personat. Hic pax ꝛ gaudia redundant.

Hac domo trinitati laus ꝛ gloria semper resultant.

¶ Hic describitꝛ aliud canticū: in quo generaliter oīa cantica sequentiaꝝ claudunꝛ: ꝛ est de dedicatione tēpli. Et inter alia cōstituta cantica sctōꝝ obtinet vltimū locū. qꝛ hoc festū nō respicit determinatū tēpus anni: sꝫ in diuersis locis sub diuersis tēporibꝫ celebraꝛ. In quo quidē cantico hortaꝛ ppl̄s ad decantandas laudes in dedicatiōe tēploꝝ: cōparando tēplū nr̄m materiale ad templū siue ecclesiā curie celestis ꝛ patrie: describens virtutes ꝛ effectus tēploꝝ nostroꝝ ex inhabitatione dei ꝓuenientiū. Dicens.
¶ Ordo. (Ecclesia). i. tota christianitas existēs (illibata). i. imaculata (mater ꝛ virgo). s. florida (sine ruga). i. plica vel malitia pctōꝝ (psallat). i. decātat (honorē). i. reuerentiā (huiꝰ eccl̄ie). s. materialis nouiter dedicate. (Hec domus). s. eccl̄ia materialis manufacta (ꝓbaꝛ). i. approbaꝛ ꝛ laudaꝛ esse. i. fore (particeps). i. socia (in virtute aule celestis). i. regni celoꝝ (in laude). i. in honore (regis celoꝝ). i. omipotētis dei (ꝛ ceremonijs). i. solēnitatibꝫ factis cū candelis ꝛ luminibꝫ. Et hec sctā mater eccl̄ia (emulans). i. seqn̄s est (cōtinno lumine). i. cōtinuis bonis operibꝫ (ciuitatē). i. ecclesiā triūphantē siue regnū celoꝝ (sine tenebris). i. sine macula pctōꝝ. (Et cōfouēs). i. defendēs (in gremio). i. cemiterio vel in custodia sua (corpa). i. reliquias (animaꝝ) scꝫ sanctaꝝ (que). s. anime (viuūt). s. eternaliter (in celo) in celesti regno (quā) scꝫ ecclesiā materialē (dextera). i. potestas siue diuina maiestas dei omnipotētis (protegat). i. defendat (diu). i. longo tpe (ad laudē). i. ad honorē (ipsiꝰ) scꝫ dei omnipotētis. Vn̄ nūc ōn̄dit effectū nr̄e ecclesie ex diuina inhabitatiōe dicens (Gratia) scꝫ dei (fecunda). i. fructuosa vel fertilis (spūsctō). i. paracleto (parturit). i. generat (hic). i. in isto tēplo (nouā prolē). i. nouā filiā. s. per regenerationē baptismatis. (Angeli). i. exercitus angeloꝝ (visitāt). i. custodiunt (hic). i. in isto tēplo (suos ciues). i. beatas aīas vel fideles homīes (ꝛ corpus iesu). i. sacramentū altaris. s. cōficiꝛ in tēplo (ꝛ sumiꝛ). s. a fidelibꝰ) (vniuersa nocua). i. nociua oīa (corpis). s. humani (fugiūt). i. recedūt: scꝫ per ingressum tēpli (crimina). i. pctā (peccatricis anime). i. aīe existētis in peccato (pereunt). i. amouenꝛ. s. ꝑ ingressum tēpli. (Hic). i. in illo tēplo illo (psonat). i. resonat (vox leticie). i. exultatiōis: hoc est ꝑ̄dicatio eterne vite. (Hic). i. in hoc tēplo (redūdant). i. supfluunt (pax). s. diuina ꝛ cōsciētie ꝛ inestimabilia (gaudia. Hac domo). i. in hoc tēplo (resultat). i. exhibeaꝛ (trinitati). i. deo oīpotēti (semp). i. omni tpe (laus). i. honor (ꝛ gloria). i. summa reuerētia. Amen. ¶ Vocabula. Ecclesia grece: latine cetus vel cōcio dꝛ ac congregatio. Igiꝛ eccl̄ia est multitudo fideliū: ꝛ ita capiꝛ in ꝑncipio huiꝰ sequētie. Accipiꝛ etiā vulgo ꝑ tēplo: ꝛ sic poniꝛ ī fine primi versus. Illiba

tus dicit integer ⁊ incorruptus: adiectiuū a verbo libo: qđ sñat gusto. In-
de libatus.i.gustatus: ⁊ illibatus).i.nō p gustū ⁊ p aliquē sensum male cō
cupiscētie corruptus. Ruga dr plicatio cutis in fronte. Item replicatio
alicuius vestimēti. Inde rugosus.i.plenus rugis. Ouidius: Inqꝫ suo pre
cio ruga senilis erat. Ceremonie sunt sacrificia. Inde ceremoniari.i. sa-
crificare. Et sñant laudē q̄ exhibet deo in ascensione thuris ⁊ candelaꝝ.
Parturio.i.cupio parere: sed p pario sepe accipit. Hora. Parturiūt mon-
tes: nascet ridiculus mus. Unda est fluctus. Undare.i.fluere: ⁊ abunda-
re.i.supfluere. Redundare.i.iterum vndare vel abundare. Emulans ab
emulor venit: idē qđ sequor vel imitor. ¶ Notandū. Diuus Joānes euā
gelista sic scribit primo ca. sue doctrine euāgelice: Magister vbi habitas?
Et sunt verba vocatiōis aplōꝝ principaliū. Quibꝫ cū dictū esset vt seque
rent dñm: statim de eius habitatiōe q̄sierūt. Ubi sciendū ꝙ multiplex est
habitatio dei. Prima est in celestibꝫ: siue in regno celoꝝ. Uñ Ps. Ad te le
uaui oculos meos q̄ habitas in celis. Et phs in lib. de celo ⁊ mūdo dicit:
Quod aūt sursum est: habitaculū deoꝝ est. Secūda habitatio dei fuit in
tabernaculo veteris testamenti: qđ factū est in exitu filioꝝ israel de egy-
pto: in quo credebat inhabitare dñs. Nam in eleuatione centurij clamaue
runt omnes: Exurgat deus: ⁊ dissipent inimici eius. Tertia habitatio dei
fuit vterus virginis gloriose: vt Ecci. xxiiij. Qui creauit me: requieuit in ta
bernaculo meo. Quare beata virgo templū deitatis appellat. Quarta ha
bitatio est sanctuariū noui testamēti.s. ecclia dei: in quo exercet mysteriū
sancte cōmuniōis: vt habeat memoria dñice passionis. Quinta habitatio
est aīa fidelis: quā dñs inhabitat p gratiā. Uñ Pau. ad Corin. iij. Tēplū
dei sanctū est: qđ estis vos. Sed de his quinqꝫ habitationibꝫ quartū habi
taculū in hoc festo recolit. In quo agit tēpus renouationis: in quo tēplū
materiale laudi dñice est cōsecratū. Et hec solennitas ex antiq̄ tpe inco-
hata est. Nam multiplex legit tabernaculū vel habitaculū: sicut dicit apo
stolus. Tabernaculū primū fuit in quo erant candelabra aurea ⁊ mēsa p-
positionis. Et huiꝰ tabernaculi autor fuit melchisedech rex salem. Cū eīm
abraā reuerteret a sede acquisita victoria: cū magna solēnitate obtulit pa
nē ⁊ vinū. Secundū tabernaculū fuit in quo arca erat veteris testamenti:
que cōtinebat tabulā regis ⁊ vrnā aureā cōtinentē magnā virgā aaron: q̄
floruit: ⁊ habebat velamen: ⁊ cherubin illud obumbrabat. Et huiꝰ autor
erat moyses. Tertiū tabernaculū edificauit Salomō rex lapidibꝫ sectis:
scissis seu sculptis. Et ornauit illud intrinsecus auro mūdo. Et iudas ma
chabeus renouauit. Et ornauit faciem templi coronis aureis: ⁊ edificauit
altare dño. Et facta est leticia magna: ⁊ celebrauerūt edificatiōes ⁊ reno
uationes septē diebꝫ. Ex q̄ patet ꝙ oēs historie veteris testamēti erant q̄si
figure noui instrumēti. qꝛ oīa tabernacula impleta sunt in nostra sctā vni-
uersali ecclia: q̄ materialiter cōstruit in terris: sed spūaliter in celis viuis
ex lapidibꝫ. vt dicit Joan. in Apoca. Uidi ciuitatē sanctā hierlm nouā de
scendentē de celo: a deo parata: sicut spōsa ornata viro suo. Ergo filij sctē
eccłie digne colunt solēnitates ⁊ dedicationes domus dei: quā inhabitat
dñs omniū. De quā dedicatione presens seqñtia est cōposita. Notādū
scđo. Cōgregatio fideliū dr mater illibata: qꝛ parit filios incorruptibiles

De habitatione dei.

Tabernaculū multiplex.

Mater illibata ꝛ virgo incorrupta.

Ipsa em̄ obtinet regnū cū lāpade ardente celū ingrediēs. Dicit̄ em̄ virgo
incorrupta. qꝛ licet in pn̄cipio fuit modica ꝛ paruula soror nr̄a: vbera non
habēs q̄bꝰ lactaret filios gratie. sicut dicit glo. sup cantica canticoꝝ. Sed
cū crescebat cōfortabat̄ ambulās in timore dei ꝛ ꝯsolatiōe sctispūs. Qua

Cōparatio eccl'ie ad celum.

re hoc tēplū materiale cōparat̄ ad regnū celestis curie in tribꝰ. Primo in
exhibitione laudis. qꝛ sicut angeli ꝛ sancti in aula celesti nunq̄ȝ cessant lau
dare deū: sic nos in eccl'ia nr̄a debemus frequēter laudare dn̄m. Et ĝ dicit
ꝓpha in Ps̄. In ecclesijs bn̄dicite dn̄o. Scd̄o cōparat̄ aule celesti ꝓpt̄ cla
ritatē: qꝛ cōstat ꝙ celū cōtinet in se corpa lucida. s. stellas ꝛ planetas. De q̄
stella dicit cōmētator: Stella est densior pars orbis ꝛ firmamēti. Et in si
militudinē huiꝰ ponimus in eccl'ia nr̄a lāpades ardētes ꝛ candelas. Ter
tio cōparat̄ aule celesti ꝓpter receptionē alterꝰ partis cōpositi. Nā cū hō
morit̄: tunc templū celeste recipit formā. i. ipsam animā. Sed tēplū nostrū
materiale recipit alterā partē. s. materiā: vtputa corpus qd̄ in eccl'ia vł ce
miterio qd̄ dꝛ gremiū eccl'ie sepelit̄. Et q̄uis autor nō ponit hic plures ĩ
lr̄a cōparatōes similitudinis: sunt tn̄ plures. Vn̄ tēplū istud cōparat̄ aule
celesti ꝓpter p̄sentiā dei: qꝛ semp deus p̄sentialiter est in regno celoꝝ. Itē
ꝓpter p̄figurationē factā in visione iacob: qn̄ vidit scalā ꝛ cacumen eiꝰ ce
lū tangens: ꝛ vidit angelos ascendētes ꝛ descendētes p eā: dixit: Vere iste
locus sanctus est. Ex q̄ infert̄ ꝙ nulla eccl'ia materialis edificat̄: nisi locꝰ
iste specialiter fuerit a deo electus. ꝛ ĝ dicit Ps̄. Hic habitabo: qm̄ elegi
eā. Itē qꝛ tēplū nostrū est tanq̄ȝ oratoriū: vbi misericordiā dei q̄rētes pos
sumus inuenire. Vn̄ in euāge. Domus mea domus orationis vocabit̄: in
ea oīs q̄ petit accipit: ꝛ qui q̄rit inuenit. Queramus ĝ dn̄m in hoc tēplo:
vt eius misericordiā cōsequi mereamur. qꝛ dicit Ps̄. Quia veritatē ꝛ mi
sericordiā diligit deus: gratiā ꝛ gloriā dabit dn̄s. Et etiā ideo vt post fre
quentationē huius templi celestē patriā valeamus frequētare: vbi est sum
ma pax ꝛ iocunditas infinita. Vn̄ Dauid: Quā dilecta tabernacula tua
dn̄e virtutū: cōcupiscit ꝛ deficit aīa mea in atria dn̄i. Et alibi: Ecce q̄ȝ
bonū ꝛ q̄ȝ iocundū habitare fratres in vnū. Notādū vltimo. Sācti pa

De baptismatis loco.

tres statuerūt vt regnatio fideliū: q̄ fit p sanctū baptisma: fiat ĩ facie eccl'ie
qꝛ in baptismate vetus homo exuit̄ ꝛ nouus induit̄. Sic eccl'ia dꝛ parere
nouos filios spūsctō fecundatos. Nā in cōsecratiōe eccl'ie expellit̄ oīs po
testas maligni spūs. qꝛ principes inferni iubent̄ aperire portas suas: vt in
grediat̄ rex eterne glorie. Et sic angeli semp assistūt in eccl'ia vt orationes

De tēplo sancto dei.

fidelium accipiant de ore hominū: ꝛ portent in cōspectu dei. Quare dicit
Ps̄. In conspectu angeloꝝ psallam tibi. Et alibi: Dirigatur dn̄e oratio
mea ad te sicut incensum in conspectu tuo. Rex em̄ glorie ingredit̄ tēplū
istud qn̄ mysterialiter mactatur: ꝛ offert̄ in oblatione deo patri in specie
panis. De quo pane loquit̄ Dauid: Et panis cor hominis confirmet. Itē
in sancta ecclesia est remissio peccatoꝝ: vt legit̄. iij. Regū. ꝙ cū Salomon
cōsummasset beneficiū tēpli sui: declinauit genua sua: ꝛ orauit ad dn̄m di
cens: Dn̄e si conuersus fuerit populus: ꝛ orauerit in isto loco: tu exaudies
in celo dn̄e: ꝛ ꝓpitius esto ei. Vn̄ templū dei vocatū est: vt in eo inuocetur
nomen dn̄i: ꝛ peccata populi ex intercessione iesu christi remittant̄. Ergo
cantat̄ merito sancte trinitati laus. ꝛ gloria sempiterna. Amen.

¶ De apostolis Sequentia.

O Clare sanctoꝝ senatus apostoloꝝ: princeps orbis terraꝝ rectorq́ꝫ regnoꝝ.

Ecclesiaꝝ mores ⁊ vitam moderare: Que per doctrinam tuã fideles sunt vbiq́ꝫ.

Antiochus ⁊ remus cõcedunt tibi petre regni soliũ. Tyrannidem tu paule alexandrinã inuasisti greciam.

Ethiopes horridos matthee agnelli vellere Qui maculas nesciat aliquas vestisti candido.

Thoma bartholomee ioannes philippe simon iacobiq́ꝫ pariles: Andrea thadee dei bellatores incl\ yti.

Et vos oriens ⁊ occidens: immo teres mundi circulus se patres habere gaudet ⁊ expectat iudices.

Et idcirco mundus omnis laudes vobis: ⁊ honorem sanctis debitum supplex impendit.

¶ Postq́ꝫ autor in p̃cedentibꝫ posuit cantica specialia: quoꝝ quodlibet tãgit festũ speciale: Hic mõ ponit quedã cantica q̃ respiciũt gñaliter cõmunitatẽ pluriũ sctõꝝ. quoꝝ primũ est de cõmunitate apl̃oꝝ. In q̊ cõmendat sctõs apl̃os sub quadã inuocatiõe: declarãs loca passionũ eoꝝũdẽ: enumerãdo ipos apl̃os. Dicit g̊ sic. ¶ Ordo. (O clare senatꝰ). i. nobile cõsiliũ (sanctoꝝ apl̃oꝝ). i. discipuloꝝ. s. q̊ es (princeps orbis). i. circuitus (terraꝝ). s. oim (⁊ rector). i. gubernator (regnoꝝ). i. puinciarũ. Uel sic: O christe q̊ es (clare senatus sanctoꝝ apl̃oꝝ). i. discipuloꝝ (⁊ princeps orbis terraꝝ). s. cũ sis dñs vniuersoꝝ (tu moderare). i. debite rege (vitã). i. statũ (⁊ mores). i. cõsuetudines (ecclesiaꝝ). i. christifideliũ ecclesiã dei rep̃sentantiũ (que) eccl̃ie vel regna mũdi (sunt vbiq́ꝫ). i. ĩ oĩ loco (fideles). i. fidẽ tenẽtes (p tuã doctrinã). i. p tuã verã p̃dicationẽ. Quare nũc btõs apl̃os specialiter cõmendat ex h̃ q̊ diuersimode missi sũt dicẽs (O petre). s. apl̃e sctẽ (antiochꝰ). i. ppl̃s de antiochia (⁊ remus). i. gẽs romana (cõcedũt). i. admittũt ⁊ dãt (tibi). s. petro (soliũ). i. sedẽ (regni). s. celestis ⁊ terrestris (⁊ tu paule). s. apl̃e dei (inuasisti). i. subintrasti ⁊ visitasti (tyrannidẽ). i. seuerã (alexandri greciã). i. illã regionẽ q̃ est pars grecie. (O matthee). s. apl̃e (tu vestisti). i. ĩduisti (horridos ethiopes). i. pteruos indos (candido vellere). i. lucida doctrina (agnelli). i. christi (q̊) agnellus (nesciat). i. ignorat (aliq̃s maculas). i. aliq̃ pctã vl̃ vitia. Tũc enũerat alios apl̃os dicẽs (O thoma). s. didime (o bartholomee ⁊ ioannes). s. euãgelista (o philippe ⁊ simon ac pariles iacobi). i. ambo iacobi:

sez maior ꝛ minor frater dñi(o andrea ꝛ thadee).i.iuda(inclyti bellatores) .i.maximi athlete ꝛ triumphatores(dei).s.omnipotētis.(En).i.ecce(oriēs) .i.ppl's orientalis(ꝛ occidēs).i.ppl's occidentis(immo),p certe (teres circulus).i.rotundos ambitus(mundi.i.orbis(gaudet).i.letaꝛ(se vos habere) .i. retinere (patres).i.patronos(ꝛ).i.etiā(expectat).s.vos(iudices).s.futuros ī nouissimo die.(Et idcirco oīs mundus).i.christianitas(impendit).i.exhibet(supplex).i.suppliciter(vobis sanctis).s.apl'is(laudes).i. honores ꝛ reuerentias(ꝛ debitū honorē).i.opportunā laudē ꝛ gratiaꝝ actionē:ita em̄ dignū ꝛ iustū est fieri ꝛc. ¶ Vocabula. Senatus est cōgregatio senatoꝝ id est qd vulgus dicit conciliū. Inde senator.i.aliqs de senatu. Et est senatus nomē quarti ordinis:significās dignitatē senioꝝ. Inde etiā senatorius adiectiuū. Moderari est regere:ꝛ iungiꝛ nunc datiuo nūc actō. Hora. Qui nō moderabiꝛ ire. Significat em̄ debitū modū imponere. Antiochus fuit rex syrie:cuius filius noīe Seleucus cōdidit in syria vrbē antiochiā ex noīe patris sui. Inde antiochus etiā dr aliqs de antiochia. Remus erat frater Romuli:qui simul romā cōdiderūt. Et nō est nomē fluuij vt quidā scripsit. Ethiops dr aliqs de ethiopia:ꝛ est cōis generis. Oriens ꝛ occidens ꝟcant partes mundi ꝛ fines terre:noīa sunt locoꝝ: oīs generis. Tyrannis poniꝛ hic ,p regno:vt sit ordo ꝛ sensus:O paule tu inuasisti greciā alexandrinā tyrannidē.i.regnū alexandri magni:qui prim⁹ regnauit in tota grecia.

Sermo de apostolis.

¶ Notandū. Scribiꝛ Esaie.xiij. Quā pulchri sūt supra montes pedes annūciantis bonū:pdicantis salutē. In quib⁹ verbis sancti apl'i dupliciter cōmēdanꝛ. Primo ex eoꝝ debita ꝛ gloriosa exaltatione. Scdo ex eoꝝ fructifera missione in vniuersum orbē terre. Primū declaraꝛ. Ipsi em̄ electi sunt de mundo:vt eant in mundū:ꝛ multū fructū afferant. Et exinde pulchri facti sunt:q2 pulchritudo ꝛ decor indumētū eorū. Et ridebūt in die nouissimo. Ipsi em̄ gloriosi exaltati sunt:q2 positi supra montē dei. Mons em̄ dei mons pinguis:vt dicit Ps. id est oīm deliciaꝝ plenitudinē habens. Sed apl'i sunt positi supra montē dei: q̄si mōtes coagulati. Vn̄ dicit Grego. in glo. sup illud Ps. Ipsi sunt mōtes coagulati:sup pinguē montē christi in celestib⁹ edificati. Etiā quasi ciuitas: in qua viget optima politia ciuiū ꝛ fideliū. Vn̄ Lucas: Nō pōt ciuitas abscondi supra montē cōstituta. Quia lux eoꝝ lucet corā hominib⁹. Deinde declaraꝛ secundū:

Apl'i pedes dicunꝛ.

q̄ pulchri sunt pedes dñi annūciantis bonū ꝛ pdicātis salutē. Et bene dicunꝛ pedes dñi.q2 nō solū istos duodecim:sed etiā alios lxxij. discipulos q̄s designauit:misit in omnē ciuitatē ꝛ regionē: quo ipse erat venturus. Etiā bene dicunꝛ pedes dñi:nam in omib⁹ secuti sunt viā rectā:ꝛ nō declinauerunt a semitis dñi. Vn̄ Ps. Pes em̄ meus stetit ī directo ꝛc. Et Ezechias: Pedes eoꝝ pedes recti. Et ergo in laudē ipsorum eccl'ia canit istā sequentiā. Vn̄ vocat numerū apl'oꝝ senatū duplici rōne.

Senat⁹ apostolicus.

Primo rōne dignitatis. Nā cōsules romani qui erant nobiliores ꝛ digniores appellabanꝛ seniores:ꝛ ꝯgregatio eoꝝ dicebaꝛ senatus. Et isti fuerūt supremi iudices totius mundi. Sic etiā ꝯformiter ꝛ apl'i:iuxta illud: Sedebitis ꝛ vos sup sedes.xij. iudicantes duodecim trib⁹ israel. Scdo rōne numeri diciꝛ senatus apostolicus. Nam elegit eos vt essent duodecim: q2 principales seniores etiā erant duodecim. Ergo etiā cōuenit eis hoc no-

men senatus rõne numeri rc. Notãdũ scdo. In hac lra enumerãdo apo stolos cõmẽdat eos: q2 edificauerũt ecclesiã dei pdicando: iuste viuendo z martyriũ sustinendo. Et ex isto cõcludit q digni sunt gloria z honore: q2 dignũ q ois mundus impendat eis reuerentiã: qm ipsos habuit tanq̃ rectores principales. Et q2 quorundã aplorũ passiões iam sunt recitate in pprijs seqntijs: z ergo passiones eorũ q̃ pprias sequentias nõ habẽt breuiter videamus. ¶ Vñ beatus Thomas p totã indiã pdicauit dñm nostrũ iesum christũ nõ solũ sermonibꝰ: sed z sequentibꝰ signis cõfirmauit illud qd pdicauit. Vñ quedã mulier nomie amigdala vxor Carisij: accepta fide a btõ aplo baptizata est. q̃ iacens in cubiculo orauit dñm vt veniã p delictis suis mereret. Veniens aũt vir eius dixit: Cur tristis es: z quare cõturbatũ est cor tuũ? Scio em̃ q ambulasti ad hominẽ magũ: z audisti ab eo verba inania: relinque cogitationes istas: z epulemur simul. Cum aũt mulier verba viri nõ aduertebat: sed cõstanter deũ orauit: Carisius vir eiꝰ dolẽs q separaret ab vxore sua: indutus vilibꝰ vestimẽtis venit ad regẽ. Quẽ cũ vidisset rex ait: Que est causa vilitatis q̃ te circũdat? At ille: Quia pdidi vxorẽ meã p hominẽ magũ: qui populũ regis nitit subuertere. Quod audiens rex iratus ꝯtra populũ misit seruos suos ad beatũ thomã: vbi sedebat z docuit pplm: z interfecerũt euz gladio. Qui circa ciuitatẽ indam in mõte citra mare est sepultus: vbi corporaliter requiescit: omnibꝰ peregrinis deuote eũ querentibꝰ ꝓpria manu corpus dominicũ ministrans: vt pbatũ est p christifideles. ¶ Sed beatus Bartholomeus silr̃ i india passus est. Vñ ab historiographis tres indie describunt. Prima q̃ mittit ad ethiopiã. Scda q̃ ad Meroim. Tertia que finẽ mundi facit. Ad hanc tertiaz indiã venit btũs Bartholomeus. Vbi ingressus templũ in q̃ erat idolum astaroth: ibi pmansit. Nã in hoc idolo erat demon qui dicebat se oẽs infirmitates curare. Vñ factũ est: vt beato bartholomeo ibi manente idolum nulli daret responsa: z nulli poterat subuenire. Tunc ppls pexit in aliam ciuitatẽ vbi colebat alius demon. s. berith: z interrogauit illũ q̃re deꝰ eorũ astaroth amplius nõ daret eis responsa. Et rñdens berith dixit: Deꝰ vester sic captiuatus est: vt neq3 suspirare neq3 loqui audeat vltra ex illa hora qua bartholomeus aduenit. Dicũt cultores idoli: Quis est iste bartholomeus? Rñdit demon: Amicus est dei omnipotẽtis: qui venit huc vt destruat oĩa idola vestra. Dicunt ei: Da nobis signa vt cognoscamꝰ eũ. Dixit demon. Capillo nigro z crispo: caro candida: oculos grandes: barbaz prolixã habens z paucos canos: z vestit veste purpurea: induit pallio albo: z. xxvj. anni sunt q nunq̃ sordidant vestimẽta eius: omnẽ linguã loqt z intelligit. His aũt signis requisitis apls ab indis inuentus est: q̃s cõuertit ad dñm. Quod pcipiẽs rex Astroges misit seruos suos: vt vbi inuenirent beatũ aplm vinctũ illũ pducerẽt ad eũ. Qd cũ fecissent: dixit ad eum Astroges: Tu es q̃ auertisti fratrẽ meũ. Cui aplus: Ego nõ auerti eũ: sed cõuerti. Et cũ hec diceret: nunciatũ est regi q deus suus cecidisset: z in nihilũ redactus esset. Tunc rex iratus iussit beatũ aplm fustibꝰ cedi z viuũ excoriari. Sic beatus bartholomeꝰ feliciter migrauit ad christũ. ¶ Philippus aũt cũ duobꝰ annis p sythiã pdicaret: a paganis ad imolandũ statue Martis cõpellebat. Tunc draco de statua exiuit: z filiũ pontificis in-

Passio beati Thome.

Beati Bartholomei passio.

Mors Philippi apli.

terfecit: ⁊ duos tribunos simul cū illo extinxit. Et ait Philippus: Mihi
credite: ⁊ statuā cōfringite: ⁊ crucē dn̄i adorate: tunc infirmi sanent: ⁊ mor
tui resuscitabunt. Tunc hi q̇ cruciabant clamabāt: Sana nos: ⁊ hūc mar
tē cōfringemus. Tūc philippus oēs curauit: ⁊ illis trib⁹ mortuis impetra-
uit vitā. Ex illo venit in asiā ad ciuitatē hieropolim: vbi p̄dicauit verbū
dei: ⁊ ibidē p̱ infideles ad instar magistri sui quē p̄dicauit crucifixus est: ⁊
Simon: Judas thadeus — iuxta eū due filie eius: vna a dextris: alia a sinistris sepulte sunt. ¶ Sed
Simon ⁊ Judas frater eius: qui ⁊ Thadeus nuncupat: fuerūt fratres ia
cobi minoris: ⁊ filij marie cleophe. Quoꝝ vnus. s. Judas in Mesopota-
mia: Simon v̄o in egypto p̄dicauerūt. Deinde ambo in Persiā venerunt
vbi duos magos. s. Saraen ⁊ Arphaxat inuenerūt multa signa facientes:
quos bti apl̄i fugierūt ad ciuitatē aliam. Ubi pōtifices idoloꝝ venerūt: ⁊
eos ꝯtra apl̄os cōcitauerūt: vt cū illuc venirēt eos interficerēt. Cū ḡ apl̄i
illic venissent: p̄dicti pōtifices in eos irruerunt ⁊ eos trucidauerūt. In ipa
aūt hora martyrij eoꝝ tanta; fiebant fulgura: vt templū idoloꝝ trifarie in-
cenderet: ⁊ illi duo magi in carbones fauillū ⁊ cinerē ictu fulminis verte-
bant. Tunc rex Abagoras q̇ ad fidē christi cōuersus est: corpa apl̄oꝝ ad
Jacobi maioris passio. — vrbē suā trāstulit: ⁊ in eoꝝ honorē ecclesiā mire magnitudinis fabricauit.
¶ Itē btūs Jacob⁹ maior filius zebedei: frater ioannis euāgeliste: omnē
indiā ⁊ samariā p̄dicando visitauit. Accidit aūt quēdā magū hermogenē
noīe: discipulū suū philetū mittere ad eū: vt cōtra eū disputaret. Jacobus
aūt scripturis sacris iesum esse filiū dei cōfirmauit: ⁊ statim philetū ad fi-
dē cōuertit. Tunc hermogenes p̄cepit demonib⁹ vt beatū iacobū atq̧ phi
letū vinctos ducerēt ad eū. Ueniētes aūt demones vbi iacobus orabat di
xerunt iacobo: O apl̄e dei miserere nr̄i. Qui dixit: Quare venistis ad me
Dicūt ei: Hermogenes misit nos vt te ⁊ philetū vinctos ad eū duceremus.
Quib⁹ dixit: In noīe dei absoluat vos angelus: ⁊ reuertētes ad hermoge-
nē eū nō ledendo ad me vinctū ducatis. Qd̄ cū fecissent: btūs iacob⁹ dixit
ei: Tu me ledere voluisti: sed ego te ledere nō permisi. Et sic eū ad fidem
cōuertit. Postea abiathar pōtifex repletus zelo: misit seruū suū: q̇ mitteret
funē in collū beati apl̄i: ⁊ p̱duceret eū ad pretoriū herodis. qui iussit eum
Jacobi minoris passio. — decollari: ⁊ sic martyrio coronatus est. ¶ Sed beatus Jacob⁹ minor pri-
mus inter apl̄os missam celebrauit: ⁊ p̱petuā virginitatē cōseruauit. Hic
cū p̄dicaret: de gradu p̄cipitatus est. Postea p̱ longū tēpus vidētes iudei
ꝙ paulū nō possent occidere: qꝛ dn̄s eum romā adire fecit: crudelitatē suā
in beatū iacobū exercuerunt. quē lapidib⁹ obruentes vbi vnus ex eis vali-
do ictu cerebrū eis excussit. Et tali martyrio migrauit ad christū. Sepul
tus ibidē prope templū dei.

¶ De euangelistis
Sequentia.

Iucundare plebs fidelis: cuius pater est in celis: recolens ezechielis p̄conia. Est ioannes testis christi: scribēs in apocalypsi: vere vidi: vere scripsi vera testimonia.

Circa thronum maiestatis cū spiritibꝫ beatis quattuor diuersitatis astant anialia. Formā primū aquilinā: & secundū leoninā: sed humanā & bouinā duo gerunt alia.

Forme formant figurarum formas euangelistarum: quorum imber doctrinarum stillat in ecclesia. Hi sunt marcus & mattheus: lucas & quem zebedeus pater misit tibi deus dum laxaret retia.

Formam viri dant mattheo: quia scripsit sic de deo: sicut descendit ab eo: quem plasmauit hominem. Lucas bos est in figura: vt premonstrat in scriptura: hostiarum agens iura legis sub velamine.

Marcus leo per desertum: clamans rugit in apertum: iter fiat deo certum: mundum cor a crimine. Sed ioannes ala bina charitatis aquilina forma fertur in diuina puriori lumine.

¶ Hic autor describit aliā sequentiā: que cantatur ob reuerentiā & dignitatem sanctorum euangelistarum. In qua hortatur populū ad leticiam: declarādo visionē quā Ezechiel propheta & sanctus Joannes viderunt: exponēdo hāc visionē ad nostrā cognitionē: ponens in lr̄a noia euāgelistarum. Ideo dicit:
¶ Ordo. (O fidelis plebs).i. popule christiane (tu iucūdare).i. letare (cuius).s. plebis (pater).i. deus omnipotens (est).i. existit (in celis).i. regno celorum (recolens).i. rememorās (preconia).i. prophetias (ezechielis prophete) sic dicti: Nam (ioannes) scʒ euangelista (est testis).i. testimoniū perhibēs (christi).i. filij dei (scribens in apocalypsi).i. in tali libro diuinarum reuelationum (ego).s. ioānes (vidi vere).i. veraciter (& scripsi).i. exaraui litteris & mūdo demonstraui (vere).i. affirmatiue (vera testimonia).i. diuina mysteria. (Circa thronū).i. sedem (maiestatis) scʒ diuine (cū beatis spiritibꝫ).i. cū angelis & sanctis (astant).i. p̄sentes stant (q̄ttuor aialia).i. q̄ttuor euāgeliste.s. habētes formā (diuersitatis).i. sunt diuersi in figuris. quia (primū).s. anial

(gerit formã aquilinã: ⁊ secundũ).s.animal(habet leoninã).s.formã (sed tñ duo alia).s.animalia(gerunt).i.habent(humanã)scꝫ formã(⁊ bouinã).i.ipsius bouis. Vñ nunc ponit visiones iam dictas q̃tũ ad nostrã cognitionẽ inferens noĩa euangelistaꝝ: ⁊ dat rationẽ quare istis figuris figurant᷑: dicens(Forma figuraꝝ).i animalium(formant).i.signant(formas).i.figuras euangelistaꝝ(quoꝝ).s.q̃ttuor scribentiũ ⁊ cancellarioꝝ (imber doctrinaꝝ) .i.diuina sapiẽtia(stillat).i.splenduit(in eccl̃ia).i.in ppl̃o christiano (o debi).s.euãgeliste(sunt).i.nominant᷑(marcus mattheus lucas:ac)p et.s.illum (quẽ).s.ioannẽ euangelistã(pater).s.eius ioannis(zebedeus)sic dictus (misit).i.dedit tibi(dũ laxaret).i.extenderet(retia).s.p captura pisciũ. Vñ nũc pbat ꝓportionẽ esse rationabilẽ. Nam sacra scriptura(est dans).i.tribuens mattheo)huic euangeliste(formã).i.speciẽ(viri).i.hoĩs: ⁊ hoc ideo (qꝛ scripsit).i.p̃dicauit(sic).i.taliter(de deo).i.de humanitate dei (sic) .s.filius dei (descendit).i.generabat᷑(ab eo)scꝫ patre omnipotẽti(quẽ).s.hominẽ (plasmauit).i.fecit hominẽ esse.(Lucas)ille euãgelista(est bos).i.iumentũ ĩ sua figura:qm̃ habet figurã bouis(vt).i.sicut(premonstrat᷑).i.declarat᷑(in scriptura).s.euangelica(tangens).i.declarans (iura).i. cõsuetudines (hostiaꝝ) .i.sacrificioꝝ(sub velamine).i.figura(legis).i.veteris instrumẽti.(Sed ioãnes).s.euãgelista(fertur).i.dicit᷑ figuratus.s.(aquilina forma).i. sub forma aquile(a bina ala charitatis).i.a duplici vita splendẽs.s. actiua ⁊ cõtẽplatiua(qꝛ vidit puriori lumine).i.oculo clariori(in diuina) .i.in diuinitatem. (Marcus).s.euãgelista est figuratus(leo).i.ad modũ leonis(⁊ rugit).i.sonat(clamans).i.p̃dicans(p desertũ).i.totũ mundũ(certũ iter).i. viã rectam (in apertũ).i.publicũ:vt scꝫ manifestũ fiat(deo).s.glorioso(cor).i.ꝓpositum nostrũ(sit mundũ).i.purũ ⁊ purgatũ(a crimine).i.a pctõ. ¶ Vocabula.

Euangelistes vel sta.interpretat᷑ nũciator boni vel scriptor euangelij: sunt em̃ q̃ttuor cancellarij testes veri dei. Jucundus p u scribit᷑:qꝛ fit a verbo iuuo:vt inquit Tullius. Hinc verbũ iucundo.i.facio iucundũ. Ergo iucundor est passiuũ:sed iocundor est deponẽs verbũ. Apocalypsis grece reuelatio latine interpretat᷑: ab apo qḋ est re: ⁊ calypso velo: q̃si reuelare. Estq̧ liber sancti ioannis: quẽ in exilio scripsit de reuelationibꝫ diuinis. In quo etiã dicit de quattuor euangelistis:siliter vt Ezechiel p̃dixerat.

Omnia fere noĩa animaliũ faciunt de se possessiuũ in inus.vt bos bouinꝰ ab equus equinus:ab agnus agninus:a sus suinus. Quare aquilinus:leoninus:humanus ⁊ bouinus sunt noĩa denoĩatiua adiectiua:deriuata a nominibꝫ aquila leo homo ⁊ bos. Et de illis noĩbꝫ in inus vlterius fiũt noĩa in illus:vt bouillus suillus ouillus ⁊c̃. Bos est animal sacrificijs aptum. Et qꝛ Lucas in initio sui euangelij scribit de sacrificijs:ideo p bouẽ figuratur. Rugire est vociferari:⁊ est ꝓpriũ leonis. Et qꝛ Marcus clamauit de faciẽda penitẽtia:ideo p leonẽ fcat᷑. Joannes aquila dr̃:vel ꝓpter altitudinẽ scriptoꝝ:vel propter geminã charitatẽ qua excelluit: vel ꝓpter intelligentie sue claritatẽ: qꝛ aquila videt clarissime. Iter est nomen tertij

Sermo de euãgelistis. ordinis neutri generis: ⁊ fcat viam. ¶ Notabilia. Scribit Lucas in euange. Messis quidẽ multa ⁊c̃. Illa verba bene cõueniũt euangelistis: qui sunt tanq̃ operarij missi ad colligendũ fructũ messis. Quare dr̃: Ego vos elegi: vt eatis ⁊ fructũ afferatis: ⁊ fructus vester maneat. In quibus

verbis euāgeliste dupľr cōmendanť. Primo ex cōstantia p̄dicationis. cuꝫ
dicit: Messis quidē multa. Scđo cōmendanť ex collectione frumenti. cū
dicit: operarij ꝟo pauci. De primo dꝛ in euāge. Et misit eos ad p̄dicandū
Vñ Esa. Vos testes mei estis: dicit dñs. Vñ constantiā p̄dicationis euā
geliste confirmabant ꝑ exhibitionē testimonij: qꝛ testabanť idoneitatē. De
qua dꝛ in actibꝫ apľoꝝ: Hunc deus suscitauit: cuius nos testes sumꝰ. Etiā
testabanť veritatē. vñ in actibꝫ apo. dꝛ: Nos sumus testes omniū que fecit
deus in regione iudeoꝝ: in inferno: in regione angeloꝝ. O quanta fecit: di-
xit ⁊ protulit: hoꝝ eñ testes sumus. Itē dꝛ in actibꝫ: Et eritis mihi testes ĩ
hierľm ⁊ in omni iudea ⁊ samaria vsqꝫ ad extremū. Scđo cōmendanť ex
collectione fructuū in dignitate meriti: qꝛ vt apostoli missi sunt ad scriben
dā euangelia. Vñ dicit Grego. Electi sunt in christo ante mundi cōstitu-
tionē: vt essent sancti ⁊ imaculati in vita. Quare huius sequētie sententia
sub breuibꝫ verbis pōt sic sumi. Populus christianus debet letari ꝓpter vi
sionē ezechielis ⁊ scti ioānis euāge. Cōcordāt eñ in isto: ꝙ viderūt ĩ thro
no maiestatis quattuoꝛ aīalia q̄ttuoꝛ dispositiones ⁊ figuras habentia. s.
aquile leonis hoīs ⁊ bouis. Vñ isti q̄ttuoꝛ euāgeliste sunt specialiť electi
ad hoc vt euāgelia cōscriberēt. qꝛ nullis alijs sanctis est hec dignitas col-
lata. Igiť ꝑ ordinē videndū est ex quibꝫ ⁊ quō sunt electi. Vñ Lucas fuit
syrus: natus ex antiochia: arte medicus. qꝛ vt dicit Hierony. dño p̄dicāte
suis p̄dicationibꝫ nō adhesit: sed post passionē christi ad fidē venit: vir ma
gne ꝑfectiōis ⁊ optime vite ad deū proximū ⁊ ad seipm: similiter quo ad suū
officiū fuit sic. quare in figura quadrupedis bouis describiť. Hic Lucas
crediť fuisse socius Cleophe: quibꝫ post resurrectionē christus apparuit:
ipsis transeuntibꝫ in emaus. Etiā fuit familiaris beate virginis marie: sic
ꝙ ipsa eū certificauit de his q̄ sibi constabant. s. de angelica salutatione ⁊
natiuitate christi. Sed Marcus fuit leuiticꝰ homo ⁊ sacerdos. Hic cū
btō Petro romā profectus est. Et cū ibidē btūs petrus euangeliū p̄dica-
ret: rogauerūt fideles qui erant rome beatū Marcū: vt euangeliū ⁊ beatā
memoriā fidelibꝫ cōscriberet. Postea ꝟo sctūs marcus missus est a beato
Petro in Alexādriā: vbi ordinatus est ĩ epm: ⁊ ibidē verbū dei diu p̄dica
uit: ⁊ multū populū ad fidē cōuertit. Cū aūt in pascha btūs Marcus mis
sam celebraret: cōuenerūt omnes pōtifices: ⁊ fune in ipsius collū misso ip-
sum ꝑ ciuitatē trahebant: ita vt carnes eius in terrā cadebant: ⁊ sanguine
lapides rigabanť. Postea in carcerē reuersus: vbi ab angelo cōfortatꝰ vt
firmiter in fide ⁊ cōstantia euāgelij ꝑmaneret. Et ibidē spiritum emisit: ⁊ ĩ
sancta pace requieuit. Sed Mattheus fuit theolonarius: qui prius vo-
cabať leui: Cuius domū iesus christus saluatoꝛ mundi ingrediens secum
discubuit. Quod videntes pharisei dixerūt ad discipulos: Quare magi-
ster vester manducat cū publicano. Qui hoc ꝑcipiēs dixit phariseis: Nō
est opus medico bene habentibꝫ: sed male habentibꝫ. q. d. Nō veni vocare
iustos: sed pctōres. qꝛ iusti spontanee cōueniūt ad ꝯuiuiū: sed oportet pec
catores trahere. Post hoc iesus dixit ad oīa: ⁊ secutus est dñm. Sed san
ctus Joannes fuit filius zebedei: ⁊ cōsobrinꝰ iesu christi: q̄ in cena supra
pectus dñi recubuit: ⁊ ibi celestia arcana cognouit: q̄ frequenter in euange-
lijs cōscripsit: Qui dū apud ephesum p̄dicaret: a proconsule capiť. qui eū

Euangeliste testes christi.

De electione euāgelistaꝝ

De sancto Luca.

De sancto Marco.

De sancto Mattheo.

De sctō Joanne euāgelista.

ad cultum idoloꝝ compellere conabaꝛ. Quod facere nolens in carcerem missus est. Et iussu Domitiani cesaris romã ducitꝛ. vbi in doliũ feruentis olei missus est: vt ptꝫ in seq̃ntia Verbũ dei de deo ꝛc. Notandũ secũdo

De figuris euangelistaꝝ

Beatus Mattheus describiꝛ in figura hoĩs: q꞉ in suis euangelijs describit incarnationẽ christi: qualiter deus hõ factus est. Igiꝛ forma humana est sibi deputata. Sed btũs Lucas depingiꝛ in forma bouis: q꞉ ipse describit in suis euãgelijs passionẽ christi: qualiter christus tanq̃ꝫ vitulus ꝓ nobis oblatus est. Vñ in passione eius tanq̃ꝫ ouis ad occisionẽ ductus est Sed Marcus describiꝛ in figura leonis: q꞉ ꝑdicauit in mũdo clamãs cõtra pctõres tanq̃ꝫ leo rugiẽs: dicẽs: Expurgate vetus fermentũ: ⁊ abijcite pctã vr̃a de cordibꝫ vr̃is: vt inhabitet vos christus. q꞉ cor mundũ est dei tẽplũ: iuxta dictũ apl'i: Templũ dei sanctũ est: q̃ꝺ estis vos. Vñ Dauid: In tẽplo sctõ suo .i. in corde puro ⁊ imaculato. Sꝫ sctũs Joãnes describiꝛ in forma aquile. q꞉ aquila est auis altissimi volatus: q̃m altissime ⁊ ꝓfundissime cõscripsit euãgelia de oĩpotẽtia ⁊ de diuinitate dei. q꞉ dixit: In ꝑnci pio erat verbũ ꝛc. Ideo cõuenit sibi dispositio aquile. Tũc resumit illud idẽ sub breuitate dicẽs: Mattheus in specie hoĩs describit humanitatẽ et incarnationẽ iesu christi. Lucas describit passionẽ christi in specie bouis. Sed Marcus describit resurrectionẽ christi ⁊ extremũ iudiciũ in specie leonis. q꞉ extremũ iudiciũ est horribile ⁊ tremendũ. Sed btũs Joannes describit ꝑpetuitatẽ diuinitatis in specie aquile. Vñ ꝙ btũs Matthe⁹ ha

Rõ figuraꝝ.

buit faciẽ hoĩs: ratio est ẜm Hiero. q꞉ recte se habuit ad directionẽ: sic ꝙ docuit quõ christus hõ natus est de pura virgine. Sed sctũs Joãnes habuit faciẽ aquile: q꞉ ordinat⁹ ad deũ. nã ꝑ oculũ ei⁹ intueꝛ arcana celestia. Vñ ꝺ꞉ ẜm phm in naturalibꝫ: ꝙ aquila habet ita acutũ visum ꝙ solẽ irradiantẽ aspicit: ⁊ in alto volans pisces maris videt: ⁊ habet rostrum valde acutũ. Etiã exusta a sole in fontẽ magno impetu se ꝓijcit: ⁊ senectutẽ abijcit. Et ideo dicit Ps̃. Renouabiꝛ sicut aquile iuuẽtus tua. Sed Marc⁹ habuit faciẽ leonis: q꞉ catuli leonũ tribꝫ diebꝫ mortui iacẽt: ⁊ rugitu leonis suscitanꝛ. vt dicit phus de naturis animaliũ. Et illud bene ꝯuenit marco: igiꝛ ꝛc. Sed Lucas habet figurã vituli: q꞉ rõne ordinatus fuit ad suũ officiũ. scripsit eñ ⁊ impleuit hoc q̃ꝺ alij euãgeliste dimiserunt. Vñ bos est anĩal morosum habẽs vngulas diuisas. Sic btũs lucas morose ⁊ discrete ministeriũ sibi traditũ adimpleuit. Vñ istas causas cõfirmant versus isti Est lucas vitulus: leo marcus: auisq̃ꝫ ioannes. Est homo mattheus: quattuor ista deus. Est homo nascendo: vitulus mortem patiendo. Est leo surgendo: volucris quoq̃ꝫ summa petendo.

Quattuor describunt isti quadriformes actus christi ⁊ figurant vt audisti quisq̃ꝫ sua formula. Natus homo declaratur: vitulus sacrificatur: leo mortem depredaꝛ: ⁊ ascendit aquila.

Ecce forma bestialis: quam scriptura prophetalis notat:

sed materialis est hec impositio. Currunt rotis: volant alis: visus lux est decretalis: rota sensus litteralis: ala contem-
platio.

Paradisus his rigatur: viret: floret: fecundatur: his abundat: his letatur quattuor fluminibus. Fons est christus: hi sunt riui: fons est altus hi procliui: vt saporem fontis viui ministrent fidelibus.

Horum riuo debriatis sitis crescat charitatis: vt de fonte pietatis satiemur plenius. Horum trahat nos doctrina vitiorum de sentina: sicque ducat ad diuina ab imo superius.

¶ Continuando sermonē inchoatū ita ꝓsequitur intentū suum. ¶ Ordo. (Isti quattuor).s. euangeliste (describunt).i. narrant (quadriformes actus) .i. qdruplices operationes (christi).i. filij dei (ꝛ figurant).i. representant (vt) .i. sicut (audisti).s. p priora (quisquis).s. eorum suā formulā vel figurā vel faciē (homo natus).i. figura hois (declarat).i. exprimit incarnationē christi. Nā (vitulus sacrificatur).i. figura vituli indicat passionē christi (leo depdat).i. suscitat mortē: hoc est figura leonis repsentat resurrectionē christi (ꝛ aqla ascēdit).i. forma aquile exprimit ascensionē christi iesu. Unde nūc ꝓbat has figuras euangelistarum rōnabiliter assignatas: ꝛ cū hoc declarat quandā visionē dicēs (Ecce bestialis forma).i. p bestias repsentata (quā).s. formā (ꝓbabilis scriptura) ezechielis ꝓphete (notat).i. exprimit (sz tñ hec impositio) .i. notificatio illorum signorum (est).i. existit (materialis.) Unde subiūgit aliā visionē dicens: Euangeliste (currunt rotis).i. sup rotas in visione ezechielis (ꝛ volant alis).s. suis: nā (lux decretalis).i. vetus testamentū vel mystica expositio sacre scripture (est visus).s. eorum animaliū (ꝛ rota).s. q̄ apparuit (est).i. dicitur (sensus litteralis).i. sacre scripture (ꝛ ala).s. q̄ apparuit est (cōtēplatio) .i. dicitur vita cōtemplatiua. Littera etiā aliter pōt exponi sic: Euangeliste vel ista aĩalia (currūt).i. volant (rotis).i. in rota (ꝛ volant).i. circulariter mouentur (alis).i. p alas (ꝛ ista rota cōtemplatio).i. manifesta visio euāgelistarum (est discretalis visus).i. spūalis visionis: sic q vnūquodque videtur vna figura: (ꝛ est equalis gressus).i. vniformis ꝓgressiōis. Quare iā ondit quō sancti euāgeliste officiū eis traditū deuote impleuerunt: ꝛ cū hoc dirigit petitionem ad christum dicens (Paradisus).s. celestis vel fides christiana (irrigatur).i. humectatur (his).s. euangelistis (ꝛ viret).i. floret (crescit).i. germinat (fecundatur).i. fructificatur (ꝛ letatur).i. gaudet (his quattuor fluminibus).i. doctrinis sanctorum euangelistarū. Nam (christus).i. iesus filius dei (est fons) scilicet horū fluuiorū (ꝛ hi) scilicet euangeliste quattuor (sunt riui).i. riuuli huius fontis (ꝛ fons).i. christus (est altus).i. ꝓfundus incōprehēsibilis: vel altus .i. sublimis (ꝛ hi).s. riui sancti euāgeliste (sunt ꝓcliui).i. capaces ꝛ inclinati

(vt ministrent).i.q tribuant(fidelib9).s.christianis(saporē).i.cognitionē (vi ui fontis).i.dei omnipotētis.qr(hoꝝ)scz euangelistaꝝ(riuo).i.doctrina (debriatis).i.repletis(crescat).i.augeat(sitis).i.appetitus ⁊ desideriū(charitatis).s.diuine(vt).i.q(satiemur).i.repleamur(plenius).i.pfundius ⁊ pfecti9 (de fonte).i.gratia(deitatis).i.diuinitatis(quoꝝ).s. euāgelistaꝝ (doctrina) .i.illuminatio(trahat).i.extrahat nos(de sentina).i.macula(vitioꝝ).i.peccatoꝝ(sic).i.tali modo(pducat).s.nos christianos (ab imo).i. a psenti seculo (superius ad diuina).i.ad regna eterna celorum. ¶ Vocabula.

Forme euangelistaꝝ sunt in christo.

Christus habet pdictas quattuor formas. Nā homo nat9 vitulus aut bos dicit:qr imolatus est p bonis. Leo dr:qr surrexit a mortuis:sicut leo catulos suos fertur excitare. Aquila dr christus in ascensione:qr ascēdit altissime. Quadriformis adiectiuū est a noie quadrū. Quidā libri habent quēq suā formulā. Tunc debet sic exponi(sua formula).i.dispositio(figurat).i.repsentat(quemq).i.quēlibet eoꝝ(vt audisti).i.sicut ratiōib9 coprobatū pcepisti. Bestialis a bestia dr ad modū eius viuens. Discretalis visus.i.discretio vel prudētia euangelistaꝝ. Est lux.i.scat p lucē quā ppheta videbat apud hec animalia. Paradisus aūt sm diuersos inuenit i diuersis generib9. Sed in masculino frequēter dr ille locus.a para qd est iuxta:⁊ disus amenitas.qr in paradiso sunt voluptates delitiaꝝ. Quattuor aūt sunt flumina egredientia ex fonte paradisi.s.physon nilus eufrates tigris.p que scant qttuor euangeliste:rigantes totā dei ecclesiā. Vireo verbū neutrale secūdi ordinis:idē qd floreo. Abundo siliter verbū neutrū est primi ordinis:scat qsi satis habeo. Superius aūt aduerbū est loci vel cōparandi.⁊ dicit a supra. Sentina dr fossa circūuallata:vel melius aqua fetida in fundo nauis:aut locus in quo fluitur aqua nauis. Bernar. Sentina oim maloꝝ est auaricia. Debriare idē est qd inebriare vel implere. Sed aliqui textus habent:hoꝝ fonte debibatis. Tunc debet sic exponi:Bibatis.i.gustetis.riuos.i.doctrinas:hoꝝ.s.euangelistaꝝ. Sed melius est vt diximus. ¶ Notandum qualiter scriptura pphetaꝝ est manifesta p figuras qttuor animaliū irrationaliū. Intellige q iste qttuor figure nō sunt in euangelistis naturaliter:vel sm cursum nature eis connexe. qr vt sic tunc essent monstra. Sed iste figure sunt eis appropriate sm proportionē materie. De quib9 materijs scripserunt euangelia. qr Matthe9 scripsit de natiuitate christi:⁊ habet figurā hois. Lucas de passione eius: ⁊ habet figurā bouis. Marcus de resurrectione christi:⁊ habet figurā leonis. Joannes de ascensione christi:⁊ habet figurā aquile. Vñ legitur in Apocalypsi:q hec qttuor animalia habuerunt alas:⁊ dispositio eoꝝ erat quasi rota in medio rote:⁊ vnūquodq ibat ante faciē suā:⁊ cū ambularēt ambulabāt simul vt rote. Vñ de isto dicit btūs Hieronymus in glo. Ezechielis:q quodlibet animalium habuit qttuor facies ⁊ quattuor pennas.

De figuris euāgelistaꝝ.

Vt has possimus intelligere oportet nos imaginare aliqd anial habēs caput quadratū. Et in qualibet superficie oportet imaginari vnā figuram: ex parte anteriori faciē hominis:ad dexterā faciē leonis: ad sinistrā faciē bouis:a parte posteriori faciē aquile. Igit dicit btūs Grego. Facies hominis ⁊ facies leonis a dextris ipsoꝝ: facies xo vituli ⁊ aquile a sinistris ipsoꝝ qttuor. Licet quodlibet habuit qttuor facies:tamē p excellētiā cui

libet euangeliste est vna facies attributa ẜm exigentiā materie de qua scri psit euangeliū. Et sic habeť ꝙ cōtemplatio ipsoꝝ sit equalis: ⁊ quodlibet eoꝝ his q̄ttuor figuris describiť. Notandū scđo. Mundus cōparať paradiso ꝓpter quandā similitudinē. qr ex paradiso ortū est primū peccatū ⁊ prima mandati transgressio: sic ꝙ ibi facta est mūdi damnatio: ⁊ totus mūdus pctis est plenus. Et fluuius qui egrediť de paradiso diuidiť in quattuor: sicut mundus diuidiť in q̄ttuor regiones. s. orientalē: occidentalē: australē ⁊ septentrionalē. Et ergo mūdus cōparať paradiso. Vñ autor appellat euangelistas riuos ꝓpter siīitudinē. qr sicut totus mūdus irrigať q̄ttuor fluminibꝫ de paradiso emanātibꝫ: sic totꝰ mūdus inebriať ⁊ informať doctrinis q̄ttuor euāgelistaꝝ. Et ideo Ps. dicit: Riuos eius inebriās ⁊c̄. Quoꝝ riuoꝝ fons est christus. De quo diciť in euange. Qui biberit aquā quā ego do. i. qui audierit meā doctrinā ꝑ euangelistas traditā: fiet in eo fons aque vite ⁊c̄.

Cōparatio mundi ad paradisum.

¶ De martyribꝫ Sequentia.

O Beata beatoꝝ martyrum solennia. O deuote recolenda victoꝝ certamina.

Digni dignis fulgent signis: ⁊ florent virtutibꝫ. Illos semper cōdecenter veneremur laudibus.

Fide voto corde toto adheserūt domino. Et inuicti sunt adducti atroci martyrio.

Carcerati trucidati pertulerunt plurima: Igne lesi: ferro cesi tormentoꝝ genera.

Dum sic torti cedunt morti carnis per interitum: vt electi sunt adepti beatoꝝ premia.

Per contemptū mundanorū ⁊ per bella fortia meruerūt angeloꝝ victorū consortia.

Ergo facti coheredes christo in celestibus: Apud ipsum vota nostra promouete precibus.

Ut post finem huius vite ⁊ post trāsitoria In perenni mereamur exultare gloria.

¶ Ista est sequētia tertia de cōmuni sanctoꝝ. In qua autor tangit solennitatē omniū sanctoꝝ martyrū in generali. Nā exclamādo extollit solēnitatē eoꝝ: reddēs causam debite solēnitatis. Vñ eos inuocat ad intercedēdū

ꝓ nobis. Dicẽs. ¶ Ordo. (O beata solennia).i.magne solẽnitates(beatoꝝ martyꝝ).s.christi dñi(o certamina).i.pugne(victoꝝ).i.sanctoꝝ martyrũ(recolenda).i.veneranda(deuote).i.humiliter.s.a pplo christiano. Nam (digni).s.martyres(fulgent).i.resplendẽt(dignis signis).i.miraculis(⁊ florent).i.splendẽt(virtutibꝫ. Quare nos(veneremur).i.honoramus (semp).i.omni tpe(cõdecenter).i.honoranter ⁊ venerabiliter(illos).s.martyres (laudibꝫ).i.canticis ⁊ gratiaꝝactionibꝫ. Vñ nunc reddit causam q̃re scti martyres sunt extollendi laudibꝫ dicens: Sancti martyres(adheserũt).i. astiterũt(dño).i.iesu christo(fide).i.in cõfessione fidei(voto).i.in ꝓmissione(⁊ toto corde).i.intẽtione(inuicti).i.insuperabiles:⁊(sunt addicti).i.adiudicati(atroci martyrio).i.crudeli tormento(⁊ sancti martyres carcerati).i. carcere inclusi(trucidati).i.puniti(⁊ lesi).i.perusti(igne).i.flãma(⁊ cesi).i. ꝑcussi(ferro).i.gladijs(ꝑtulerũt).i.sustinuerũt(plurima genera).i.varias penas (tormentoꝝ).i.terribiliũ instrumentoꝝ penaliũ.(Dũ).i.qñ sancti martyres (sic torti).i.puniti(cedunt).i.cedunt(morti).s.tẽporali(ꝑ interitũ).i. mortem (carnis).i.vite tẽporalis(Vt).i.sicut(electi).i.p̃destinati a deo(sunt adepti) .i.acquisierũt(premia).i.mercedẽ(beatoꝝ).s.regna celoꝝ(ꝑ cõtẽptũ).i. spretũ(mundanoꝝ).i.tẽporaliũ(⁊ ꝑ fortia).i.virilia bella(victores).i. superatores (cõsortia).i.societates(angeloꝝ).i.ciuiũ celestiũ(meruerũt.) Ideo hic inuocat sctõs martyres vt intercedant ꝓ nobis:dicens(Ergo)sancti martyres (coheredes).s.sunt in hereditate participes(christo).i.filio dei (in celestibꝫ) .i.in regno celoꝝ(vos ꝓmouete).i.dirigite(vota nostra).i. desideria (p̃cibꝫ) .i.orationibꝫ vestris(apud deũ).s.omnipotentẽ(vt).i. quatenꝰ (post finẽ).i. terminũ(huius vite).s.tẽporalis(⁊ post transitoria).i. res mutabiles huius mundi(mereamur).i.digni simus(exultare).i.cõgaudere (in perenni glĩa) in vita eterna. ¶ Vocabula. Beatus dr̃ qui oĩa habet: ergo nemo in h̃ mundo beatus. Martyr nomẽ grecũ:qd̃ latine testis interp̃tat̃. Addicere est adiudicare:vt.s̃.in seq̃ntia Petre summe. Inde addictus ꝑticipiũ p̃teriti tpis a passiuo addicor:idẽ qd̃ adiudicatus. Tortus participiũ p̃teriti tpis:a passiuo verbo torq̃or. Atrox.i.crudelis. Atrocitas.i.crudelitas. Cedunt morti.i.moriunt̃. Nã cedimus illi a q̃ separamur vel superamur:ergo cedunt morti q̃ separant̃ vel superant̃ a morte. Contẽptus est cõtemnẽdi actio. Perennis vel perennꝰ.i.ꝑpetuus:q̃si ꝑ annos.⁊ sic scribit̃ sine h aspiratione ⁊c̃. ¶ Notandũ. Scribit̃ Machabeoꝝ.j. Moriamur in simplicitate nr̃a: ⁊ testis est nobis deus:qm̃ iniuste ꝑdidistis nos.

De antiocho macedone.

Ista sunt verba filioꝝ israel ad Antiochũ: qui post mortẽ alexandri magni vocabat̃ macedo:qr prius regnauit in grecia. Et diuisit regnũ suũ.xij. pueris eius:q̃ oẽs imposuerunt sibi diademata:⁊ multiplicata sunt multa mala in terris. Et surrexit in terra radix peccati filꝰ antiochi:q̃ erat obses rome:⁊ grauiter tribulauit pplm dei. Et surrexit dux populi ꝯ antiochũ:⁊ cõgregauit pplm magnũ. Sed antiochus inuasit filios israel in die sabbati. Sed ipsi negauerũt preliũ:ne polluerẽt diẽ sabbati.dicẽtes: Moriamur in simplicitate. Et hoc fuit p̃sagiũ mortis sctõꝝ martyꝝ: q̃ innocẽter

Sermo de martyribꝫ.

occisi ad gaudia celestia transierũt. Vñ in verbis p̃dictis sancti martyres dupl̃r cõmendant̃. Primo rõne patiẽtie.cũ dr̃: Moriamur ⁊c̃. Scdo rõne innocẽtie.cũ dr̃:testis est nobis deus. Primũ declarat̃:nã in omnibꝫ tribus

latiōnib9 erant patientes ⁊ insidias fortiter sustinētes. Un̄ in lib. Sap. dr:
Corā hominib9 tormenta passi sunt: deus tentauit illos. Et alibi: Beatus
vir qui suffert tentationē. Tentatio em̄ patientiā operat: patientia ꝓo op9
bonū. qd opus est meritoriū eterne vite: qm̄ anie iustoꝝ in manu dei sunt.
Deinde declarat secundū. Nā vox sanctoꝝ martyrū qtidie clamat ad do
minū ꝑ vindicta suoꝝ inimicoꝝ. Un̄ in Apocaly. Uidi sub ara dei voces
occisoꝝ clamātiū: Dn̄e quare nō defendis sanguinē nostrū? Et acceperūt
diuinū responsum: Adhuc sustinete modicū tēpus: donec impleat numer9
fratrū vestroꝝ. Un̄ Ps. Uindica dn̄e sanguinē sanctoꝝ tuoꝝ q̄ effusus ē.
Sed ex isto videt ꝙ sancti dei sunt iniusti ⁊ legis transgressores: q2 petūt Arguit.
vindictā. Nā dr in euāge. Matth. Orate ꝑ ꝑsequentib9 vos ⁊ calūnianti
bus. Dicendū ꝙ sancti nō petunt vindictā malicie: sed rogant deū ꝑ vin- Uindicta
dicta gratie: vt cognoscant se deliquisse in amicos dei: vt ꝯuertant ad do duplex.
minū: ⁊ penitentiā agant ꝑ delictis. Et quia sancti martyres hac duplici
virtute fulgent. s. paciētia ⁊ innocentia: merito cū dignis laudib9 extollunt
Un̄ dicunt victores: nō ꝙ vicerunt suos aduersarios eos interficiēdo: sed
virtutib9 transcendēdo. Quis em̄ corpaliter mortui sint: tn̄ spiritualiter vi-
uificant. Et hoc declarat dupliciter. s. ethice ⁊ theologice. Ethice sic. dr
qrto Ethicoꝝ: Melius est mori q̄ȝ facere cōtra bonū virtutis. Un̄ Ho-
merus laudat quendā puerū morti libere subeuntē: ne indigna a suis nata
libus sustineret aut pateret. Et ergo sancti martyres mortui sunt: ⁊ ad vi-
tā translati: q2 oculis insipientiū visi sunt mori: illi aūt sunt in pace. Theo
logice sic declarat. q2 dicit euangeliū: Nolite timere eū q̄ pōt corpus occi
dere: sed timete eū qui corpus ⁊ animā habet mittere in gehennā. Necesse
est em̄ vt vitā eternā mors ꝑueniat. Un̄ in euāge. Nisi granū frumenti ca
dens in terrā mortuū fuerit: ipm̄ solū manet. Notandū scdo. Ad felicita
tē cuiuslibet hoīs requirit fides. Un̄ Apls. Fratres nolite iugū ducere cū De fide.
infidelib9. Ex quo vult ꝙ fidelitas ⁊ infidelitas distinguunt: sicut deus, ⁊
diabolus. Fides em̄ multa operat. Nā fides mōtes transfert: vt dicit mar-
cus in euāge. Itē apls ad Heb. multos de patrib9 nostris enumerat q̄ ꝑ fi
dē vicerunt regna: opati sunt iusticiā: adepti sunt repromissionē. Deinde ꝑ De spe.
votū intelligit spē: q̄ sūme necessaria est. Nā desperatio est maxima causa
interitus: sed bona spes nō ꝑmittit cōfusionē. Un̄ Ps. In te dn̄e speraui:
nō cōfundar in eternū Et alibi: In te sperauerūt: ⁊ nō sunt cōfusi. Sed ꝑ De charita-
cor dat intelligere charitas: q̄ est in corde puro. ⁊ est sūme necessaria: q2 si- te.
ne charitate nullū opus ad effectū ꝑducit. Un̄ apls. Si linguis hoim lo
quar ⁊ angeloꝝ: si oēm substātiā meā do pauperib9 ⁊c̄. charitatē aūt nō ha
bēs factus sum sicut es sonās aut cymbalū tinniens. Notandū tertio: ꝙ
autor enumerat plura gn̄a tormētoꝝ: q̄ nō debēt intelligi vni martyꝝ acci- De martyrio
disse: sȝ diuersis diuersimode. vt dt apls. Nā alij secti: alij trūcati: alij ꝑ oc- ⁊ passiōe san
cisionē gladij mortui sunt ⁊c̄. Sȝ in h oēs ꝯueniūt: q2 oēs testimonio sunt ctoꝝ.
ꝑbati. Un̄ īpossibile est ꝙ hō ī hac vita anq̄ȝ habeat dilectionē ad futurā
gloriā ꝑ passiōes corpales trahat. q2 caro freq̄nter ꝯcupiscit aduersus spi
ritū: ⁊ hmōi passiōes faciūt hoiem morti cedere: ne caro patiat interitum:
Sed ad resistendū hmōi ꝯcupiscētijs requirit spūs fortitudinis: quo hō
confortat: ne tpales passiones timeat ꝑ eterna gloria acquirenda ⁊c̄.

Martyres sunt heredes christi. Notandũ quarto. Sancti martyres maxime dicunt coheredes christi. Nã hereditas christi p martyriũ acquirit: iuxta qđ dicit Petrus aplus: Christus passus est p nobis: nobis relinquẽs exemplũ vt sequamur vestigia eius: qui peccatũ nõ fecit: nec dolus inuẽtus est in ore eius. Vñ Apls ad Corin. Sicut fuimus socij passionũ: sic ⁊ erim⁹ socij cõsolationũ. Sic idẽ ad Roma. ait: Vos estis dei filij: ergo ⁊ heredes. et si heredes: ğ celestis regni participes. Quare dignũ est vt eos imploremus: quatin⁹ ipsi vlterius p nobis ad deũ intercedant: ⁊ impetrẽt nobis eternã vitã post istã.

De corpore glorificato. Nã nullus hoĩm corpaliter põt intrare regnũ celoꝝ: nisi corpe glorificato post mortẽ tẽporalẽ. Ratio est. q̄: corpus terrestre ⁊ mortale nõ põt glorie celesti coequari: cũ ipsa sit sempiterna: ⁊ ergo indiget glorificatione. Quã nobis det deus benedictus in secula. Amen.

¶ De confessorib⁹ Sequentia.

O laudes saluatoris mẽs incitet humilis. Sentiat hunc diem iusta de causa celebrẽ. Gaudeat ⁊ sese sic pia vota promere.

Hodie celoꝝ secreta petijt lux pontificũ: vel confessorum. Jugiter in choro sanctoꝝ splendens vt sidus aureum.

Et gaudiũ angelis factũ est ex aduentu comparis. Fuisse quẽ angelum domini constat exercituũ.

Qui cuiq͂ suam tritici dans mensurã: Ad fidei caulas cõgreg⁹ns ouiculas lupi preuidit insidias.

Fidelis ⁊ prudens: credita distribuens: sic dedit ad mensam domini pecuniã: vt dignam faceret vsuram.

Beatus hic seruus: quẽ cũ venerit dñs ita inuenerit probatum in terra: sup omnia statuet illũ in patria.

Ad tanti patris gloriam celebrandam clerus cõcinat laudẽ dignã: ⁊ populus letis respondeat vocibus.

Dicamus omnes cernui tanto patri: iũgat se suo grex pastori: ⁊ precib⁹ fusisq͂ lachrymis clamemus.

Pastor bone miserere ecclesie: tuisq͂ precib⁹ refoue. Cõfer opem plebi tue: pces intẽde: ⁊ pio iuuamine maculas dilue.

In via nos adiuua:colloca in patria:redde que speramus bona.

¶Illud est iam canticũ aliud:in quo autor tãgit materiã alicuius cõfessoris;put ipsa materia respicit quẽlibet cõfessorẽ ⁊ in cõmuni. In q̃ hortat populũ ad festiuitatẽ sanctoꝝ cõfessoꝝ:reddens causam hu⁹ celebritatis: ⁊ dans modũ inuocandi quẽlibet cõfessorẽ.Dicens. ¶Ordo. (Humilis mens).i.deuota anima christiana(incitet).i.instiget(ad laudes).i.ad honorẽ(saluatoris).i.omnipotẽtis christi(vt).i.ꝙ(sentiat).i.cognoscat (hunc diem).s.sancti cõfessoris(iusta de causa).i.rõnabili rõne.s.esse (celebrem).i.celebrandã. Et aĩa christiana(gaudeat).i.letet(sic).i.taliter vł eo modo(sese).i.seipsam(promere).i.decantare(pia vota).i.deuotas suas orationes.Quare nũc reddit causam laudis dei ⁊ sctõꝝ suoꝝ:dicens:Fidelis aĩa merito gaudet in isto die:nã(lux).i.claritas seu gratia (pontificum).i: sctõꝝ ꝯfessoꝝ ⁊ episcopoꝝ ac doctoꝝ ⁊ eremitaꝝ(petijt).i.accessit(hac die).i.hodie vel in hac solennitate(secreta).i.altitudinẽ(celoꝝ).i.poloꝝ. (Igit).i.ꝑpter hoc.s.est(splendens).i.rutilans (in choro sanctoꝝ).i.in celesti gł'ia (vt).i.sicut(aureũ sidus).i.stella ĩmaculata (⁊ gaudiũ).i.magnũ desideriũ (factũ est angelis).s.in celo existẽtibꝫ(ex aduentu).i.p̃sentia(cõparis).i. noui socij(quẽ).s.sociũ(constat).i.manifestũ est(fuisse).i.extitisse(angelũ).i.põtificẽ(exercituũ).i.populoꝝ(domini).i.dei omnipotentis. (Qui).s. domin⁹ est(dans).i.tribuens(cuiqꝫ).i.vnicuiqꝫ(suam mensuram).i.debitã informationem(congregans).i.colligens(ouiculas).i.hoĩes errantes(ad caulas).i. ad ouile(fidei)hoc est ad ecclesiã(⁊ preuidit).i.destruxit(insidias).i. inimicitias(lupi).i.diaboli vel eremi.(Fidelis).i.fidus(⁊ prudens).i.sapiens(distribuens).i.diuidens(credita).i.sibi cõmissa:qꝛ(hic).s.confessor(dedit).i.exposuit(pecuniã domini).i.predicationes ⁊ doctrinas(ad mensam).s.in cõuersionẽ plurimoꝝ hominũ(vt faceret vsuram).i.acquisitionẽ ⁊ lucrũ (dignaꝫ).s.in regno celoꝝ.(Hic seruus).i.iste pontifex.s.est(beatus).i.sanct⁹: (quem).s.seruũ(dominus).i.deus omnipotens(cũ).i.qñ(venerit).s.in nouissimo die(inuenerit).i.reperiet(ita).i.taliter.s.vigilantem super gregẽ suam (probatũ).i.confirmatũ(in terris).i.predicationibus(⁊ statuet).i.confirmet (illum).s.seruũ(in patria).i.in regno celoꝝ(super omnia).s.bona sua. Nam (chorus).i.congregatio christifideliũ (vel clerus).i. congregatio clericoꝝ (concinat).i.decantat(dignam laudem).i.debitam reuerentiã(ad celebrandam).i.recolendã(gloriam).i.honorẽ(tanti patris).i.tam sancti cõfessoris: (⁊ populus).s.laicalis siue vulgus(respondeat).i.responsa dat(letis vocibus).i.dulcibus melodijs.(Omnes nos cernui).i.deuoti(dicamus).i.dicere debemus:vel laudem resonemus(tanto patri).i. tam magno patrono (⁊ grex).i.populus christianus(iungat).i.associat(se suo pastori).i.patrono (⁊ clamemus).i.rogemus istum sanctũ scꝫ confessorẽ (precibus).i. orationibꝫ (⁊ fusis lachrymis).s.pro peccatis nostris.(Pastor bone).i.o sancte cõfessor(tu miserere).i.misericors sis(ecclesie).s.christiane(⁊ tu refoue).i.nutrias(tuis p̃cibꝫ).i.continuis orationibus(⁊ confer).i.concede(tue plebi).i.populo christiano(opem).i.auxilium(⁊ attende).i.exaudi(preces).i.orationes

nostras(⁊ dilue).i.relaxa ⁊ purga(maculas).i.peccata nostra (pio iuuami-
ne).i.tua pia intercessione(adiuua).i.succurre nobis:vel cõserua nos chri-
stianos(in via).i.in hac tpali vita(⁊ colloca).i.repone(in patria).i.in regno
celoꝝ(⁊ redde.i.tribue nobis(bona).s. celestia(que speramus).i. optamus
⁊ expectamus futura:⁊ pro quibus in hoc mundo laboramus ⁊c.
¶ Vocabula. Incitor passiuũ primi ordinis a freqntatiuo incito: quod
fcat instigo vel cõmoueo:ab in ⁊ cito as. Promo est verbum transitiuũ
tertie coniugationis:⁊ significat decantare. De accipitur pro propter:vt
qua de re:id est propter quã rem.his de causis.i. propter has causas. Pe
ro quandoqꝫ significat adeo. Vergi. Spelunca petit ⁊c. Ita ⁊ hic ponit.
Compar dicit equalis aut socius:⁊ corripit a in obliquis:sicut impar.
Caula est ouile:dictũ a cauea:vel a greco aule. Item ouicula fit a noĩe
ouis:sicut auicula ab auis:nauicula a nauis. Triticũ nomen neutrale si
gnificat fructũ terre:carens plurali numero. Inde triticeus adiectiuum.
Distribuens participiũ a verbo distribuo:quod venit a verbo tribuo ⁊ p̃-
positione dis. Dedit pecuniã domini ad mensam vsurario. Usura dicit
quodlibet lucrum:siue licitũ siue illicitum. Et fit ab vtor: nam vtendo lu
cramur. Patria dicit locus natalis. Vñ patria nostra est celum: quia il-
lic pater noster habitat. Clerus est multitudo clericoꝝ. Clerici sunt qui
diuino cultui sunt deputati. Cernuus dicit inclinatus ⁊ supplex: vel hu
milis ⁊ deuotus.a verbo cerno venit:quia cernuus.i.deuotus semp cernit
intra se. Et est adiectiuũ: complens suũ comparatiuũ cũ aduerbio magis
⁊ ꝓprio positiuo. Diluo verbum significat purgo vel lauo. Vñ vinũ di-
lutum dicimus.i.aqua mixtũ. ¶ Notabilia. Notandũ primo. Scribit
in libro Sapiẽ: Et quis sicut hierobabel sacerdos magnus: qui in vita
Sermo de confessoribꝰ. sua suffulsit domũ:⁊ in diebus suis corroborauit templũ. Hec sunt verba
scripta de hierobabel:qui renouauit templũ dei post transmigrationẽ ba-
bylonis. Que possint cõuenienter ad quẽlibet confessorẽ applicari: quia
in his verbis principaliter tria attendunt. Primo sacramentoꝝ dei cõmu-
nicatio. Secũdo sancte ecclesie edificatio. Tertio christiane fidei cõfir-
matio. Et hec tria requirunt ad quemlibet doctorem fidei:qui designatur
Hierobabel quid. hoc nomine hierobabel. Nam hierobabel interpretat quasi dissipator con
fusionis. Vñ quilibet predicator tenetur confusionẽ populi sui dissipare:
Sacerdotũ officia. ⁊ sanctã fidem cũ summa diligẽtia informare. De primo dicit Apostolus
ad Hebreos: Omnis pontifex ex hominibus assumptus:pro hominibꝰ cõ
stituit in hꝭ que sunt ad deum: vt offerat dona ⁊ sacrificia pro peccatis
hominũ. Cum igitur nomen sacerdotis sit equiuocũ.quia nõ omnes sacer
dotes sunt participes huius nominis hierobabel:sed quidã magis sunt fa
ctores confusionis q̃ dissipatores: Ideo qui digne cõmunicat:opus suuz
sine reprehensione perficit. Et ergo nõ tm̃ dicitur sacerdos: sed sacerdos
magnus sub admiratione. Deinde declaratur secundũ: scz sancte ecclesie
edificatio. Nam propterea filius dei venit in hunc mundum: ⁊ elegit con
fessores ⁊ predicatores:a quibus ecclesia confortabat:ambulans in timo-
re domino. Et figura istius ecclesie fuit edificatio tabernaculi. De quo
legit in Exodo: Dñs elegit ad edificationẽ tabernaculi speciales artifi-
ces: voluntatẽ habentes in lege domini. Et per istas figuras innuit dispo-

sitio tabernaculi nostri et sancte ecclesie: que hodierna die ex doctrina fidelium edificatur. Deinde declaratur tertium: scz sancte fidei confirmatio. Nam ratione carnalis concupiscentie plurima mala oriuntur homini: propter que aliquando ex suggestione diaboli oritur desperatio: aliquando prauitas heretica ex malo intellectu articulorum fidei. Et ergo habemus exemplum sanctorum predicatorum: que sunt nobis confirmatio in fide: templum et ecclesiam domini roborantes. Igitur hec sequentia in laudem et honorem sanctorum confessorum est decantanda. Quare dicit in littera: Ad laudes saluatoris. quia omnis laus que exhibetur sanctis: precipue et principaliter exhibetur ipsi deo. iuxta illud Ps. Laudate dominum in sanctis eius. Et ratio huius est. quia omnis operatio est ratione finis: vt dicitur primo Ethicorum. modo optime operationis optimus erit finis. igitur laus erit finis optimi iesu. Laus sanctorum est laus dei.

Notandum secundo. Ad reddendum causas quare gaudendum sit in festo alicuius patroni: multas autor introducit historias et parabolas. Primo enim dicit doctorem sancte fidei esse tanquam sidus aureum. Unde Daniel: Qui autem docti fuerint: fulgebunt quasi splendor firmamenti. Et qui ad iusticiam erudiunt multos: sunt quasi stelle in perpetuas eternitates. Secundo commendat eum: quia est socius angelorum. iuxta illud Malach. v. Labia sacerdotis custodiunt scientiam: et legem exquirunt ex ore eius. quia angelus domini exercituum est. Tertio autor tangit parabolam quam posuit Lucas in euangelio. de sanctis confessoribus. quia fidelis seruus et prudens quem constituit dominus super familiam suam: ad regendum ipsam: vt det illis in tempore tritici mensuram. i. bonam doctrinam. Quis est hic? et laudabimus eum. Beatus ille seruus: quem cum venerit dominus in extremo iudicio inuenerit ita facientem: et in talibus virtutibus laborantem. Bene dico: quia super omnia que possidet constituet eum in regno celorum. Quarto tangit parabolam aliam: quam scribit Joannes in euangelio suo. Fidelis confessor est tanquam pastor bonus: et non mercenarius. quia dum ille videt lupum venientem fugit: sed pastor bonus animam suam ponit pro ouibus suis. Sic iste confessor custodiuit populum suum: et reduxit eum ad ouile fidei: vt fieret vnus pastor et vnum ouile. Quinto autor tangit parabolam quam scribit Mattheus in euangelio. Homo quidam peregre proficiscens vocauit seruos suos: et tradidit illis bona sua. Uni quidem dedit quinque talenta: alteri duo: alteri vero commisit vnum. Sed iste confessor cuius hodie festum peragimus: pecuniam sibi commissam dedit ad mensam domini cum magna vsura: quia multas animas deo acquisiuit. Quare dictum est ei: Euge serue bone et fidelis: quia in pauco fuisti fidelis: supra multa te constituam: intra in gaudium domini tui. Conditiones boni confessoris sunt quinque.

Notandum tertio: quia autor dicit in littera: In via nos adiuua. Dicit b. Augu. in homelia super Matth. quod in hac vita sumus quasi in via: per quam ad patriam tendimus. Unde vita presens via dicitur: de qua nos viatores appellamur. Sicut enim viator est in motu continuo tendens ad terminum: sic in ista vita sumus in motu tendentes ad requiem. Et ergo in via petimus iuuari: vt perueniamus ad patriam: que est vita futura: et terminus vite nostre. Ad quam terminatur omnis tribulatio et angustia: et in qua est gaudium et requies sempiterna. Et in hac patria petimus nos ex virtute huius confessoris feliciter collocari: vt beneficia celestia que speramus nobis tribuantur etc. Que nobis donet dominus noster iesus christus etc. Vita presens via est: et nos viatores.

Exultent filie sion in rege suo: nescientes thorum delicti crimine sordidatum. Quare christe spōsus virginum virginis es filius.

Cuius gratie mira opera in sanctis tuis sunt merita. Ut das cernere hac in virgine: cuius hec festa sunt hodie.

Que fragili sexu femineo viriliter carnis iure domito: Angelicam hic vitam duxerat in carne dū p̄ter carnē vixerat.

Hoc miratur serpens antiquus: calcaneum eius obseruabat callidus. Qui nocere dum machinatur: sub pedibus femine caput eius teritur.

Insidias hostis hanc christe docuisti virginem vincere in prima cōgressione. Dum nō cōsentiret: sed illi resisteret: vincere qui solet tentatos si non repugnent.

Quem hec virgo resistens a se fecit fugere: quo fugato appropinquauit tibi domine. Nunc inter virgines adducta: post eam que mater est intacta: virginum virginis marie digna est pedissequa.

Te agnū sine macula iam seq̄t stola cādida filiū virginis quocū virginū flos ierit. Cui⁹ intercessiōe tu nos tuere.

¶ Ista est alia sequentia de cōmunibus festis sanctoꝝ cōposita: in festiuitatib⁹ virginum decantanda: cuius materia respicit castitatē virginalem. Et procedit autor in ea tali modo acsi tm̄ de vna virgine loqueret: q̄uis poterit pluribus applicari. Et diuidit ista sequētia in tres partes. In prima parte hortatur quālibet animā fidelem ad gaudendū de cōstantia virginali. In secunda cōmendat quālibet virginē ratione resistentie tentationum carnaliū. In tertia parte describit gloriam ꝛ remunerationē eius in celo. Uñ in prima parte introducit vnam prophetiam que scribit vltimo psalmo. Per quā hortat quamlibet fidelē animā ad gaudendū dicens.
¶ Ordo. (Filie sion).i. ecclie vel virgines (exultēt).i. gaudēt (in rege suo).i. in christo (nescientes thorū).i. lectū (sordidatū).i. maculatū siue pollutū (crimine).i. peccato (delicti).i. luxurie. (Quaꝝ) scꝫ virginū (o christe).i. saluator (tu es).i. existis (sponsus).i. maritus (virginum) scꝫ sanctaꝝ (ꝛ filius).i. natus (virginis) scꝫ marie (cuius) scilꝫ filij (merita).i. premia (in tuis sanctis).i. electis (sunt).i. existunt (mira opera).i. miracula (gratie).i. glorie (vt).

i. sicut(tu das).i.tribuis(cernere).i.videre(in hac virgine)scz sancta(cuiꝰ) scz virginis(hec festa).i.presentes festiuitates ⁊ solennia (sunt).i.coluntur ⁊ celebrant(hodie).i.hac die per vniuersum mundū. (Que)scz virgo (domito).i.refrenato(iure).i.potestate(carnis).i.corporis(duxerat).i. ducebat (fragili).i.debili(femineo sexu).i.muliebri(hic).i.in presenti mundo(in carne).i.in corpore humano(angelicā vitam).i.vitā angeloꝝ(dum).i.quando scz ipsa virgo(vixerat).i.viuebat(preter carnem).i.cōcupiscentias carnis: ita eñ domuit carnē suam. Vñ nunc descendit ad probandū illa q̄ prius dicta sunt de constantia virginali: dicēs(Hoc)scz ꝙ tam debilis virgo viriliter domuit carnē suam(antiquus serpens)scz diabolus existens inimicus castitatis virginalis(callidus).i.astutus(miratur).i.multū obseruabat (⁊ sequebat calcaneum).i.transitum(eius)scz virginis.(Qui)scz diabolus (dum).i.quādo(machinat).i.studet vel laborat(nocere).i.vincere vel damnum inferre(caput eius).s.diaboli(teritur).i. cōculcat(sub pedibꝫ femine) .i.virginis. (O christe tu docuisti).i.informasti(hanc virginē)scz sanctam (vincere).i.superare(in prima cōgressione).i. in prima pugna (insidias) .i. deceptiones(hostis).i.diaboli(dum).i.quando virgo sancta(nō cōsentiret) .i.consensum daret(sed)ꝑ tamen(resisteret).i. reluctaret(illi)scilz diabolo (qui)scz diabolus(solet).i.solitus est(vincere).i. nocere ⁊ superare (tentatos)scz ab eo(si non repugnent).i.resistāt.(Quem)scz diabolū (hec virgo) scz sancta(resistēs).i.repellens (fecit).i.coegit(fugere).i.recedere (a se) scz ipsa(quo)scz diabolo(fugato).i.expulso(appropinquauit).i.properauit(tibi) scz christo dño. Quare iam probat dictū ꝓpheticū in principio positū per glorificationē huius virginis: ⁊ remunerationem huius certaminis: dicens: O christe hec virgo est (nunc).i.in presenti(adducta) .i. recepta.s. in regnū celoꝝ(⁊ locata).i.posita(inter virgines)scz sanctas ⁊ beatas: ⁊ collocata(post eam)scz virginē mariā(que)scz virgo maria (est intacta).i. immaculata(mater)scz dñi iesu (⁊ est).i.existit(digna pedissequa).i. famula seu ancilla(marie virginis virginū)nam hec per excellentiā virgo virginū dicitur: Ipsa eñ virgo que hic in mundo militauit induta veste innocentie ⁊ castitatis(sequitur).i.imitatur(iam).i.in presenti(te) scz iesum christum (agnum sine macula).i.immaculatū(candida stola).i. splendida veste(filium virginis)scz marie iesum christū dominū nostrū(quocunq̄).i.ad quē locum(flos virginū).i.virgo maria: que merito dicit flos ⁊ decus omnium virginū(ierit).i.transierit(cuius)scilz virginis(intercessione).i. precibus ⁊ meritis o christe(tu tuere).i.defende ⁊ protege(nos)scilz christianos tuos subditos. Amen. ¶ Vocabula. Editus participiū p̄teriti tēporis a verbo passiuo edor. Et scat hic manifestare. Aliquādo generare. Hora. Mecenas atauis edite regibus. Resisto verbū tertij ordinis: a re ⁊ sisto compositū: scat cōtrariari. Abductus deriuat ab abducor verbo. Sed pedissequa femininū nomen: deriuatū a pes ⁊ sequor verbo: quasi sequens dominā suam. Notandū. Sententia littere potest breuiter haberi extra litteram sub his verbis. Quilibet homo debet congaudere christo: qꝛ est sponsus omniū virginum. Nam multa miraculosa fecit per sanctos suos. Quod etiā patet in hac virgine: cuius festū hodie colimus. quia ipsa contra omnia tentamenta diabolica suam virginitatē conseruauit. Vñ Sa-

piens scribit in lib. Sapie. ca. iiij. Dñs omniū dilexit illam. Quare phūs
De triplici bono.
viij. Ethicoꝝ distinguit triplicē dilectionē penes triplex bonū. Omne em̄
q̄ꝺ diligit sub rōne boni diligitur. Est aūt triplex bonū. s. bonū vtile: dele-
ctabile ⁊ honestū. Dilectio boni vtilis nō est stabilis: qꝛ cessante bono vti-
li talis dilectio corrumpit. Itē dilectio boni delectabilis nō est stabilis: qꝛ
deficiente delectabili corrūpit ipsa. Dilectio aūt boni honesti firma est.
qꝛ causat a bono virtutis respectu cuiuscūq3: delectabilis siue vtilis. Sic
dñs omniū dilexit hanc virginē non tanq̄ bonū vtile. Nam vtilitas rei ar-
guit imꝑfectionē sui possessoris: sed deꝰ oīm ꝑfectus est: ꝭm hyperbole. vt
dꝛ. v. metaphysice. Itē nō dilexit eā tanq̄ bonū delectabile: q̄ꝺ de se simi-
liter arguit imperfectionē delectantis. Sed si hic dicit: ꝙ deus delectet ī
hominibꝫ: qꝛ dicit in ꝑsona Sapiētis: Delitie mee sunt cum filijs hominū.
Dicendū ꝙ talis delectatio nō est boni delectabilis penes q̄ꝺ talis dist in
guitur dilectio: nisi tm̄ siĺitudinarie ⁊ in cōparatione ad nos: sed magꝭ est
boni honesti. Nam bonitas diuina delectat in bonis tanq̄ in suo simili: ⁊
exinde capit vera dilectio ⁊ stabilis: quia dñs omnium dilexit illam. Sed
oīs dilectio causat ex quadā similitudine ⁊ equanimitate. Dñs aūt dile-
xit illam maxime ratiōe duarū virtutū: in quibus ei assimilat. Et sunt iste
scȝ pulchritudo ⁊ fortitudo. Pulchritudo nō tm̄ corporis: sed virtutꝭ. Nā
filius dei speciosus forma pre filijs hominū: vt dicit Dauid. Et huic pul-
chritudini comparata est hec virgo. Naȝ de ea dicit christus: Specie tua
⁊ pulchritudine tua. Ipsa etiā assimilat dño in fortitudine: qꝛ dñs decorē
⁊ fortitudinē indutus est. Sic etiā hec virgo manū suā misit ad fortia: ⁊
in virtute fortitudinis viriliter accincta gladio super insidias diaboli tri
umphauit. Ergo hec sequentia est in laudem eius edita ⁊ publicata.

Sion.
Notandū scd̄o. Sion est mons iuxta ciuitatē hierusalē: ⁊ super montem
edificata est ciuitas dauid. Et interpretatur sion quasi speculatio: ⁊ ꝭcat
quālibet animā speculantē desuper celestia. Vñ dicit Esa. Super montē
excelsum ascende tu qui euangelizas sion. Et iste anime contemplatiue
munde sunt ⁊ impollute: ꝑseuerantes in virginitate. qꝛ christus siue agnus
sine macula est sponsus illaꝝ: Nā in se virgo ⁊ filius virginis. Quare me
rito sponsus virginū appellat. qꝛ ipse est rex filiaꝝ sion: in quo exultabunt
quia regnat in eis. Quod patet per Esaiā: cū dixit: Sion regnabit deus
Serpens antiquus.
tuus. Sed ꝙ hic autor noster loquit de antiquo serpente. i. diabolo: quem
Joannes in Apoca. vocat draconem magnū ⁊ accusatorē fratrū: qui pro-
iectus est de celo per victoriā michaelis. hoc ideo facit: quia iste continue
insidiatur homini ratione antique insidie: quia anima fidelis regnū eius
possidet. Quare in littera tangit verba Genes. vbi deus maledixit serpen
ti dicēs: Ponam inimicitias inter te ⁊ mulierē: ⁊ tu insidiaberis calcaneo
illius: ⁊ ipsa conteret caput tuū. Hec verba fuerunt presagiū omniū vir-
ginum in castitate militantiū: ⁊ principaliter virginis gloriose scȝ Marie:
que in partu suo cōtriuit caput diaboli. i. diabolicas potestates. Et in vir
tute huius virginis quelibet fidelis anima potest insidias diaboli conte-
rere. Nam ipse diabolus est mille artifex. De quo etiā Apostolus premo-
nendo virgines de insidijs diaboli dicit: Nolite seduci: ipse angelus sa-
thane transfigurat se in angelum lucis. Sed hec virgo in sua fortitudine:

cōmendat. quia in prima congressione serpentem antiquū deuicit: & ideo suscepit triumphum glorie. Vñ ad cōmendationē virginitatis dicit Augustinus: Nulla carnis fecunditas sancte virginitati potest comparari: ced at huic omnis fecunditas carnis: omnis pudicitia coniugalis. Sic beatus Hieronymus. Nuptie replent terram: virginitas paradisum. Item virginitas facit hominē deo dilectum. Vñ Beda dicit. Sicut christus in summa paupertate natus est vt se paupertatem diligere ostenderet: ita de virgine natus est vt se decus virginitatis diligere manifestaret. Vñ Hieronymus. Plus amat christus virgines: quia sponte tribuit quod sibi partum non fuerit. Notandū tertio. In hac littera tangunt due prophetie: quibus prophetatū est regnū celorū: quod congregat ex animabus fidelibus & imaculatis. Christus em̄ noster legifer f͠m apostolū surrexit a mortuis: primitie dormientiū: & hunc sequimur conresurgendo. Et beata virgo assumpta est vt ipsam omnes virgines & omnes fideles anime sequantur. Nam de ea scribit Ps̄. Adducent regi virgines post eam. s. beatā virginem. Et proxime eius adducent regi christo in leticia & exultatione. Et adducentur in templū regis. i. in thronū eternitatis: vbi erunt pedissequae istius summe & gloriosissime virginis Marie. Sed alia prophetia scribitur in Apocalypsi. Nam Joannes in visione interrogat: Qui sunt hi? Et dicit angelus: Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati: virgines em̄ sunt. Et sequunt agnum quocūq; ierit. Illum scilȝ agnum qui occisus est: & lauit nos a peccatis sanguine suo. Et iste agnus immaculatus filius virginis est: & ergo merito habebit ipsum sequens. Et quoniā iste virgines in gloria eternitatis sequunt filiū virginis: qui est mediator dei & hominū: bene & congrue orat etiā vt sancte virgines nos protegant suis precibus: & defendant a malis.

De virginitate.

Duplex prophetia de virginibus.

¶ Alia sequentia de virginibus.

Gaude celestis sponsa: summi regis iam templum ingressa: ad regale iam conuiuiū ducta.

Et mox intratura cubilis secreta: semper virgo mansura. Filius regis amator castitatis seruat locum pudoris.

Huic sponso venienti virgines omnes obuiate. Ferte lampades iam ardentes: in vasis oleum simul deferentes.

Et regium festinanter adornate thalamum. Et regi reguz decantate canticū: solis virginib9 decantandum.

Ianua patet: que parate sunt intrent. Cum sponsus venit: quis eū sequi possit: omnis virgo memor sit.

Ad talia tu nos gaudia perduc christe redemptor: per te memor sponse iunges illi sperantes in te.

¶ Ista sequentia decantat in festo sanctaꝝ virginū. In qua primo alloquit sanctas virgines: ipsas cōmēdando. Scđo tangit quō cuilibet virgini suscepte in celū obuiare debet chorus virginū: et decantare christo laudem. Tertio dirigit petitionem ad christū. Dicens. ¶ Ordo. (O celestis sponsa). i. o btā virgo (tu gaude). i. letare: que (ingressa). s. es. i. q̄ introiisti (iam). i. modo (templū). i. diuinā gloriā (summi regis). i. oipotētis dei (ducta). i. vocata (ad regale cōuiuiū). i. ad celestē mensam (et mox). i. statim (intratura secreta). i. arcana (cubilis). i. regni celestis (mansura). i. pmanebis (semp). i. eternaliter (virgo). s. q2 (filius). i. christus (regis). i. dei oipotētis (amator castitatis). i. virginitatis (seruat). i. cōseruat et retinet (locū pudoris). i. claustra pudicitie. Vn̄ nūc ondit quō christo spōso venienti obuiare debet chorus sacratus virginū: et decantare christo laudē: dicens (O vos sancte virgines sponso). i. christo (venienti). s. de celo (obuiate). i. occurrite: (et ferte). i. portate (iam). i. isto tpe (lampades). i. lumina (ardentes). i. cōburētes: hoc est bona opera (deferentes). i. habentes (oleū) scz miscđie (in vasis). i. in vestris lampadib9. (Et). i. etiā (adornate). i. decorate (festinātcr). i. agitanter (regiū thalamū). i. habitaculū dei omnipotentis (et decantate). i. laudem exhibete (canticū). i. carmē leticie (regi regū). i. christo filio dei (qđ). s. canticū (est decantandū solis virginib9). i. solū a sanctis virginib9. Nā (ianua regni) scz celestis (patet). i. aperta est (intrent) scz per eam ad celestē gloriam: virgines scz (que sunt parate). i. electe (et omnis virgo sit memor). i. recordetur istius (cum). i. quando (sponsus venit). i. intrabit regnum celorum (quis). s. hominū (possit). i. valet (eum) scz sponsuz (sequi). i. imitari. (O christe) scz iesu (redemptor). i. liberator scz per sanguinē tuum (tu perduc nos) scz homines (ad talia gaudia) scz sempiterna (et tu sis memor). i. immemor (sponse). i. ecclesie christiane (sperantes). i. spem firmam habentes (in te). i. in tua misericordia (per te) scz ipsum (sis iungens). i. associans (illi) scilicz regno celesti. Vn̄ christus debet saluare ecclesiā ideo: quia redemit eā suo preciosissimo sanguine. et illud debet seruare in memoria: et ecclesie dare vitam eternam. Quā det nobis iesus christus filius dei viui in secula seculoꝝ: Amen. ¶ Notandū circa litteram: ꝙ sancte virgines merito debent gaudere: quia meritū virginale capit centuplū fructū. Est em̄ virginitas thesaurus qui si semel amissus fuerit: recuperari nō pōt. Et ḡ dr ꝙ virginitas sit recepta ad regale ꝯuiuiū. Licet em̄ alij in celo inestimabili gaudio fruant: nunq̄ tamen ad hoc speciale cōuiuiū virginale pducunt.

Laus virginitatis.

Uñ in lr̃a ponit quandã similitudinẽ: ꝙ regnũ celoꝝ cõparat̃ decẽ virgi- Sile de decẽ
nib9. quaꝝ quinq̃ erant prudẽtes ⁊ quinq̃ fatue. Que vocate ad nuptias virginib9.
prudẽtes acceperũt oleũ secũ in lampadib9 suis. Et veniẽte sponso dormi
tauerũt oẽs. Et media nocte clamor factus est: Ecce sponsus venit: exite
obuiã ei. Prudẽtes q̃ oleũ habebãt dederũt obuiã sponso: accendẽtes lã-
pades suas. Fatue nõ habẽtes oleũ dixerũt prudẽtib9: Date nobis de oleo
vestro: qm̃ lampades nostre extinguunt̃. Prudẽtes rñderũt: Ne forte nob
⁊ vobis deficiat: ite potius ad vendẽtes: ⁊ emite vobis. Et interim spõsus
venit: ⁊ prudẽtes introierũt cũ eo ad nuptias: ⁊ clausa est ianua. Venien-
tes fatue pulsantes dixerũt: Dñe aperi nobis. Rñdit sponsus: Amẽ dico
vobis: nescio vos ⁊c̃. Per decẽ virgines intelligit̃ eccl̃ia: q̃ distinguit̃ ꝑ du Expositio
os quinarios: ꝑ quinq̃ sensus q̃s dedit deus vnicuiq̃. Oꝫ oẽs acceperũt parabole.
lampades secũ: s̃cat opa bona q̃ opati sunt. Sꝫ ꝙ fatue nõ habuerũt oleũ:
s̃cat ꝙ nõ q̃siuerũt diuinã laudẽ: sed exterius humanã laudẽ. Spõso ve-
niente oẽs dormierũt: hoc est ante diem iudicij oẽs moriemur. Sed media
nocte clamor factus est: hoc est in die iudicij ꝑ vocẽ tube sonantis oẽs sil̃
resurgemus. Et tũc prudẽtes ornabãt lãpades suas: ꝑ secreta bona opa q̃
fecerũt. Et tũc fatue q̃ de operib9 bonis laudẽ humanã sumpserũt: nõ ha
bentes oleũ .i. opus meritorũ: dixerũt: Date nobis .i. date tm̃ testimonium
de nobis: q2 scitis ꝙ reputati eram9 beati in mũdo. Tũc prudẽtes dixerũt
Ite ⁊c̃. q.d. Nos nõ habem9 testimoniũ dare de vestris cõsciẽtijs: vix enĩ
possumus iudicare cõscientias nostras. ite potius ad adulatores: q̃ solent
facta vestra cõmẽdare. Quod fecerũt. Et interim sponsus .i. christ9 venit
reddens vnicuiq̃ iuxta opera sua. Et virgines prudẽtes intrabũt cũ eo .i.
hoĩes qui bene egerũt in hac vita. Tũc fatue clamabũt: Dñe aperi nobis:
fac nobis iuuamen. Tunc christus rñdebit: Amen dico vobis: q2 nescio
vos. q.d. Amplius nullã facio misericordiã: sed purã iusticiã. Sic ergo
fatue amiserunt celestia regna ꝙ nullã misericordiã sunt cõsecute.

¶ Alia sequentia de vna virgine.

V Irginis venerande de numero sapientũ festa ce-
lebremus socij. Filie matris summi regis sacro
sancte marie.

Quam sibi in sororẽ adoptauit filius. Hec corpus suum
domuit freno ieiunij: Et luxuriam secuit ense agonie.

Ista contra cunctos mortis dimicauit impetus. Et hostẽ
cruentũ freta christi dextera strauerat.

Hec sponsum aula celi sese inuisentẽ alacris: Corde iocũ
do secutus eius est ingressa thalamum.

Tute iam dulcibus plena delitijs Christo miserias nostras suggerito nobis consolationē precando.

¶ Hec seq̄ntia canit̄ in laudē virginis cuiuscū q̄z. Et eius erit expositio talis. ¶ Ordo. Nos christiani (celebremus). i. colamus ꝛ pagamus (festa). i. celebritates: tanq̄z (socij). i. federati (virginis venerande). i. honorāde (de numero sapientū). s. virginū: existētes. s. (filie sacrosancte Marie). i. bn̄dicte genitricis dei (matris summi regis). s. christi om̄ipotētis. Nā oēs virgines huius filie dicunt̄ (quā). s. filiā (adoptauit). i. recepit (sibi in sororē). i. amicā (filius) dei. s. omnipotētis iesus christus dn̄s noster. Nā (hec). s. virgo (domuit). i. castigauit ꝛ refrenauit (corpus suū). s. tenerrimū (freno ieiunij). i. p abstinentiā corporalē (ꝛ secuit). i. abscidit (luxuriā). i. intēperātiā carnis (ense). i. gladio (agonie). i. certaminis ꝛ martyrij. (Ista). s. virgo (dimicauit). i. pugnauit (cōtra cūctos impetus). i. tentatiōes (mortis). s. eterne: hoc est pcti. Nā p peccatū mors intrauit in mundū: vt dicit apls. Et ipsa virgo (strauerat). i. deuicerat (cruentū hostē). i. seuū inimicū nostrū (freta). i. innixa (dextera christi). i. auxilio omnipotētis. (Hec). s. virgo existēs (alacris). i. iucunda ꝛ gaudēs (inuisentē). i. visitantē (sese). i. seipsam (ex aula celi). i. ex curia celesti (iucundo corde). i. alacri animo (secuta sponsum). i. dn̄m iesum christum (ꝛ est ingressa). i. introiuit (eius thalamū). i. habitaculū. (Tute). i. tuipsa (iā plena). i. repleta (dulcib' delicijs). i. suauib' gaudijs (suggerito). i. insere iaꝫ (christo). s. dn̄o nostro (nostras miserias). i. pauptates. Vel tute. i. iucunde: vt sit aduerbiū a noīe tutus (p̄dicando). i. p̄dicendo (nobis). s. pctōrib' (consolationē). i. adiutoriū. ¶ Vocabula. Filie matrꝫ. i. que virgo est filie sacrosancte marie matris summi regis. Sacrosanctus. i. sacer ꝛ sctūs. Nā sacer ad religionē ptinet: sanctus ad virtutē. Adoptare ꝓo est eligere vel assumere. Agonia est idē qđ agon. i. certamen. Etiā agonia est timor ꝛ solicitudo: maxime in morte īminente. Inde agonalia festa certaminis ꝛ pugne. vt est apud Ouidiū in fastis. Fretus sc̄at cōfisus: vt hoc feci fretus tua humanitate. Tute sc̄at tuipse. Etiā dr̄ tutemet. Vel est aduerbiū. Suggerere est subministrare: tribuere vel admouere. Inde suggestio diabolica i. mala imissio ꝛ tentatio demonis.

¶ De virgine gloriosa dei genitrice Maria sequentia p aduentū dn̄i.

Mittit ad virginē nō quēuis angelū: sꝫ fortitudineꝫ suā archangelū amator hoīs. Fortē expediat p nobis nuncium nature faciat vt p̄iudicium in partu virginis.

Naturā superat natus rex glorie: regat ꝛ imperat: vt zima tollit scorie de medio. Supbientiū terat fastidia: colla subli

misit calcet vi propria potens in prelio.

Foras eijciat mundanũ principẽ: matrẽq; faciat participem patris imperij. Exi qui mitteris: hec dona dissere: reuela veteris velamen littere virtute nuncij.

Accede: nuncia: dic aue cominus: dic plena gratia: dic tecũ dñs: ⁊ dic ne timeas. Uirgo suscipiẽs dei depositũ: in q̄ ꝑficiens castũ propositũ ⁊ votum teneat.

Audit ⁊ suscipit puella nunciũ: credit ⁊ cõcipit ⁊ parit filium: sed admirabilẽ Consiliariũ humani generis: ⁊ deum fortiũ ⁊ patrẽ posteris in fide stabilem.

Cui⁹ stabilitas nos reddat stabiles: ne nos labilitas mũdana labiles secũ ꝑcipitet. Sed dator venie concessa venia: per matrẽ gratie obtenta gratia in nobis habitet.

Qui nobis tribuat peccati veniam: reatus diluat ⁊ donat patriam in arce siderum.

¶ Hoc canticum superadditur ad laudem ⁊ reuerentiam beate virginis Marie. Et sunt eorũ plura cantica: que per ordinez sunt declaranda. Et diuiditur hoc presens canticum principaliter in duas partes. In prima declarat annunciationẽ beate virginis Marie: quomodo fuit Maria ꝑ angelum salutata. In secunda parte alloquitur personas que huic annunciationi affuerunt presentes: reddens causam quare ab isto angelo ⁊ non ab alio fuit salutata. Dicens.

¶ Ordo. (Amator hominis). i. deus amans hominem (non mittit). i. dirigit (quemuis angelum). i. quemlibet nuncium (ad virginem) scz Mariam. (sed) pro tamen (suam fortitudinẽ archangelum), i. gabrielem: qui fortitudo dei interpretatur. Propterea autẽ misit deus gabrielem fortitudinem suam vt ipse archangelus gabriel (expediat). i. nunciaret ⁊ exponat (fortẽ nuncium). i. filium dei (pro nobis) scz hominibus: qui pro nobis missus est a patre in hunc mundũ (vt). s. fortis nuncius filius dei (faciat preiudiciũ) . i. precedens iudicium (nature) scilicet humane (in partu virginis) scz Marie. (Rex glorie). i. christus filius dei (natus) . i. genitus (superat). i. excedit (naturam) scilz omnem (qui regnat). i. gubernat omnia (⁊ imperat). i. precipit omnibus: vel imperium tenet (vt tollat). i. remoueat (zima). i. fermentũ (scorie). i. immundicie (de medio) scilicet mundi (⁊ terat). i. conterat (fastidia). i. tedia (superbientiũ). i. ambientiũ. Et rex glorie (potens). i. valens (in prelio). i. in bello (calcet) id est suppeditet (colla) id est capita (sublimium)

.i.superbientiũ(ꝓpria vi).i.virtute ⁊ potestate(⁊ eijciat).i.expellat (munda
num principē).i.diabolũ(foras).i.extra(⁊ faciat matrē).s. mariã (secũ) .i.in
se(participē).i.partē capientē(imperij).i.regni(patris)scʒ celestis. Vñ nũc
de annũciatione sermonē ꝓsequit᷑. Nã ibi fuit christus tanꝗ̃ a patre mis-
sus:ibi etiã fuit angelus tanꝗ̃ salutãs:ibi fuit virgo maria tanꝗ̃ salutata.
Quare eã specialiter cõmēdat:dicens primo sic(O gabriel tu exi).s. de ce
lo ⁊ veni(qui).s.gabriel(mitteris).s.a deo (⁊ dissere).i.edissere ⁊ enarra ac
expone(hec dona).s.incarnatõis filij dei(⁊ tu reuela).i.manifesta (velamē)
.i.tegmen(veteris littere).i.veteris instrumenti(virtute).i.ꝑ virtutē(nuncij)
.i.filij dei missi in hunc mundũ. Et o gabriel(accede).i.appropinqua (⁊ nũ
cia).i.annuncia nobis filiũ dei(Tu dic:aue).i.sis sine ve salutata(cominꝰ)
.i:de prope(⁊ dic:plena gratia).s.sis virgo maria diuina repleta grã(⁊ dic:
dñs).i.filius dei iesus christus.s.sit (tecũ:⁊ dic) o virgo maria (ne timeas)
.s.q: tu es(suscipiēs).i.accipiēs(depositũ).i.thesaurũ.s.filiũ (dei).s.patris
oĩpotētis(in quo).s.deposito(est ꝑficiēs).i.cõplens(castũ ꝓpositũ).i.castaꝫ
intentionē(ac teneat).i.seruet(votũ).i.desideriũ.s.castitatis. Quare nũc be
atã virginē cõmēdat rõne credulitatis:dicens(Puella).i.virgo maria (au
dit ⁊ suscipit).i.ꝑcipit(nunciũ).i.annunciationē angelicã (⁊ credit).s. ꝟbis
archangeli(⁊ etiã cõcipit).s.ꝑ spiritũ sanctũ in aurē(⁊ parit).i.gignit(filiũ)
.s.suũ iesum christũ:sed tñ nominatũ(admirabilē cõsiliarũ).i. cõsiliatorem
patronũ ⁊ adiutorē(humani generis).i.christianoꝝ(⁊ deũ fortiũ).s.hoĩm (⁊
(Enius).s.patris(stabilitas).i.firmitas(reddat nos).s.homĩes (stabiles).i.
stabilē).i.firmũ(patrē posteris) .i.successoribꝫ (in pace).i.in tranquillitate.
fortes(ne).i.vt nõ(mundana labilitas).i. instabilitas (precipitet).i. cadere
faciat(nos labiles).i.instabiles hoĩes(secũ).i.cũ se:hoc est cũ mũdana labi
litate. Sed tñ(dator).i.tributor(venie).i.indulgentie(habitet) . i.inhabitet
(in nobis).s.hominibꝫ(concessa).i.data(venia ꝑ matrē gratie).i. ꝑ mariam
virginē:⁊ hoc(obtenta).i.cõsecuta(gratia) .s.diuina (qui tribuat).i. donet
(nobis veniã).i.indulgētiã(peccati:⁊ diluat).i.delet(reatus).i.culpã ⁊ pec-
cata(⁊ donat).i.dat ⁊ largit᷑ nobis(patriã).i.eternã vitã(in arce).i. sũmita-
te(siderũ).i.celi ⁊c. ¶ Vocabula. Quẽuis est nomen habens secundam
declinationē ꝓnoĩs:cõpositũ a ꝓnoĩe quis ⁊ syllabica adiectiõe vis. Azi-
ma atis.vel zima me. declinat᷑ sicut pascha:⁊ ſcat fermentũ:sicut azima.
Expedire ſcat aliquē in negocio certificare: sed hic ponit᷑ ꝓ ꝑmittere.
Superbiens participiũ est a verbo sup̄bio: note significationis. Dissero
verbũ tertij ordinis ſcat manifestare. Cominꝰ ⁊ eminus differũt sic. Emi
nus a longe:sed cominus de prope dicas. Nunciũ neu. ge. dr̃ sermo priꝰ
nõ auditus:quē aliquis nuncius exponit. Vergi, Infelix dido felix mihi
nuncius ergo. Preter eñ illud qđ ſcat gerulũ litteraꝝ nuncius: etiã ſcat
rem nunciatã. In quo noĩe errauit noster Vuimphelingus in suis elegan-
tijs. Posterus adiectiuũ idē est qđ vltimus:quasi post nos futurus.

Sermo de cõmēdatione virginis marie.

¶ Notandũ. Scribit᷑ in Canticis canticoꝝ: Introduxit me rex in celaria
sua:⁊ ordinauit in me charitatē. In quibꝫ verbis beata virgo maria du-
pliciter cõmendat᷑. Primo rõne obumbrationis spũssctĩ.cũ dixit: Introdu-
xit me deus ⁊c. Scđo rõne intime charitatis.cũ dixit:ordinauit in me cha
ritatē. De primo dr̃ in Cañ. Sub vmbra illius quē desiderabã sedi. Vñ

Grego. Beata virgo dilexit filiū suū ex toto corde.i.dulciter: ex tota aīa.i. sapienter: ex tota mente sua.i.memoriter: ex omnib⁹ virib⁹ suis.i. fortiter. Vñ ꝛ filio suo in morte firmiter adhesit. Quare beata virgo plurib⁹ reb⁹ cōparat̄.s.aurore: lune ꝛ soli ꝛ castroꝝ aciei. Omnib⁹ eñ necessariū est p̄si diū eius.q2 nondū cōuersis ad fidē est luna: q2 eoꝝ mortē luce sue miserationis illustrat. Incipientib⁹ est aurora: ad bene agendū eos paulatim informans. Proficientib⁹ ꝛ pfectis est sol: dū eos exemplo sue puritatis irradiat. Impugnantib⁹ a diabolo est quasi castroꝝ acies: dū eos ab insidijs eius protegit ꝛ liberat: q̄uis sic omnes pie viuentes tuti sunt virtute virginis gloriose. Ideo hec sequētia in laudē ꝛ gloriā eius est cōpilata. Vñ beatus Grego.papa ꝛ post eū magnus Albertus sup euāgel'. Missus est angelus gabriel. dicunt: Ad eandē rationē necessariū fuit: vt iste angelus qui fortitudo dei interp̄tat̄: ad virginē mitteret̄ de qua rex fortissim⁹ nasceretur. q2 decuit vt fortis fortē p̄conizaret. Nam ſm phm Omne simile applaudet suo simili. Quare autor noster in hac sequētia declarat fortitudinē dei esse manifestam in sex. Primo in transgressu cursus naturalis. Ipse eñ in partu suo fecit nature p̄iudiciū: videlicet vt virgo pareret. Nā hec fortitudo prefigurata fuit p portā ezechielis: q̄ semp clausa pmāsit. Secūdo patet fortitudo dei in purgatiōe petōꝝ.q2 potens deus erat soluere debita que dudū fuerūt generi humano affixa. Et hec fortitudo designata ē in Apoca. vbi dr: Dignus est dñs accipere librū ꝛ aperire signacula eius. Et ergo dicit btūs Augusti.q deus vidēs vitiū ꝯtra deū in humana natura voluit aliqd cōtra naturā fieri: in partu virginali scz. Tertio fortitudo eius patet in hoc: q cōtriuit superbientes ꝛ fastidiosos. Quod p̄figuratū est in lib. Machab. qñ iudas machabeus cū parentib⁹ suis ꝛ filijs israel magnā multitudinē paganoꝝ occidit. Ipe nāq christus est iudas machabeus: qui sua virtute oēs superbientes cōtriuit. iuxta illud: Deposuit potētes de sede. Et ḡ dicit Ps. Dñm formidabūt aduersarij ei⁹. Quarto ostēdit̄ fortitudo dei in collisione sublimiū. Que p̄figurata est in lib. Regum. vbi Dauid goliā interfecit. Vñ dauid manu fortis interp̄tat̄. p quē christus intelligit̄: qui supauit goliā.i.oēs hoīes sublimes in ptinacia cordis p teruientes. Et ideo dr Sapie.j. Sapiētia edificauit sibi domū: ꝛ excidit columnas septē: subdit sibi gentes superboꝝ: ꝛ colla sublimium calcauit. Quinto fortitudo dei patet p victoriā quā fecit qñ in ligno crucis triumphauit. De quo dicit Ambro. Autor pietatis in cruce pendēs in secularibus negocijs pietatis diuidebat psecutionē aplis: pacē discipulis: corpus iudeis: patri spiritū: virgini paranymphū: latroni paradisum: petōrib⁹ infirmā crucē: christianis penitentib⁹ ūeniā cōmēdat. Et hec erat fortissima victoria: cū innumerabilē multitudinē diaboloꝝ deiecit. Sexto patz eius fortitudo rōne ascensionis.q2 xp̄iū corpus de virgine sumptū sup oēs celos collocauit: ꝛ postmodū matrem suam circa se ibidem collocauit.

Notandū scdo. In littera autor alloquit̄ tres psonas que affuerunt in annunciatione virginis marie. De q̄ dicit Grego.q ꝓterea tres psone aderant vt testimoniū incarnationis posset verificari: q2 in ore duoꝝ vel triū stat omne testimoniū. Quare totā materiā annūciatiōis enumerat. Quia cū angelus missus esset ad virginē mariā in ciuitatē: dixit ad eā: Aue gra

Maria comparat̄ aurore lune: soli ꝛ castroꝝ aciei.

De fortitudine dei.

De annūciatione marie.

plena dn̄s tecū:bn̄dicta tu in mulierib⁹. Ecce tu cōcipies ⁊ paries filiū: et vocabis nomen eius iesum. Tunc r̄ndit: Quō fiet istud? qm̄ virū nō cognosco. R̄ndens aūt angelus dixit: Ne timeas maria: sp̄ūs sc̄tūs supueniet in te: ⁊ virtus altissimi obumbrabit tibi. Tunc dixit bt̄ā virgo: Ecce ancilla dn̄i fiat mihi ꝺm verbū tuū. In his quinqꝫ verbis vltimis credit̄ beata virgo maria filiū eius cōcepisse. Et qꝛ in l̄ra dꝛ votū: ne timeas. sciendum vt dicit Grego. ꝙ duplex fuit votū beate virginis: vnū in corde: ⁊ reliquū

De duplici voto marie.

in voce. Beata virgo fecit votū in tēplo ꝙ vellet virginitatē suā deo cōsecrare. Propter hoc sacerdos tēpli fuit anxiatus: qꝛ in veteri lege matrimoniū ꝑferebat̄ virginitati: sed qꝛ votū vouerat cōsiderauit hoc nō esse frangendū. Sed secundū votū fecit oꝛe: qn̄ cū viro suo ioseph castitatē conseruandā ꝓmisit.

De salutatione angelica.

Notandū tertio. Ex quo hic fit mentio de angelica salutatione: tunc est sciendum ꝙ angelus in salutatiōe beate virginis fecit sex. Primo reuerenter eam salutauit: dicens Aue gratia plena dn̄s tecum ⁊c. Sc̄dō eā excellenter cōmendauit dicens: Bn̄dicta tu in mulierib⁹. Tertio eam dulciter alloquit̄ dicēs: Ne timeas maria. Quarto legationē suā diligenter cōpleuit dicens: Ecce cōcipies ⁊ paries filium: Quinto modū legationis sue diligenter exposuit dicēs: Sp̄ūs sc̄tūs supueniet in te: ⁊ virtus altissimi obumbrabit tibi. Sexto puerū nascendū cōmendat ⁊ describit dicens: Ideoqꝫ ⁊ qđ nascet̄ sanctū dn̄i vocabit̄. Vn̄ ista oratio que dꝛ angelica salutatio: tres habet partes. Primā partē incipit angelus gabriel sic: Aue gratia plena dn̄s tecū: bn̄dicta tu in mulierib⁹. Sc̄dm̄ aliquos adiunxit mulier de turba. Secundā partē apposuit helisabet dicens: Et benedictus fructus ventris tui. Tertiā partē adiunxit eccl̄ia ob reuerētiā virginis marie: apponēs hoc nomen maria. Quare ista angelica salutatio cōmendabilis reddit̄ ex q̄ttuoꝛ. Primo ex autoritate illius a q̊ missa est. s. a deo. Sc̄dō ex nuncio ꝑ quē transmissa est: qꝛ ꝑ archangelū gabrielē nūciū fortitudinis. Tertio ꝑ ꝑsonā ad quā trāsmissa est: qꝛ ad beatā virginē mariā. Quarto ꝑ modū cōmendationis. Angelus eñ salutando ipsam mariā tripliciter cōmendauit. Primo penes gratiam cōuersationis dicens: Aue gratia plena. Sc̄dō penes excellentiā cōtemplationis dicēs: Dn̄s tecum. Tertio penes ꝑrogatiuā gratie singularis dicēs: Bn̄dicta tu ī mulierib⁹.

De credulitate marie.

Notandū quarto. Autoꝛ in littera tangit duo. Primo promptitudinem credulitatis virginis Marie: que statim credidit auditis verbis angeli a dn̄o missis. Et ꝗ dicit bt̄ūs Grego. Beata es dei genitrix virgo maria: q̄ credidisti dn̄o: qm̄ ꝑfecta sunt in te que dicta sunt tibi. Vn̄ Bern̄. Maria qn̄ credidit: saluatoꝛē mundi concepit.

Mirabilis deus.

Sc̄dō tangit̄ hic mirabilis oꝑatio iesu christi. Vn̄ ipse deus legit̄ esse mirabilis in sanctis suis ⁊ homib⁹. In sanctis: qꝛ ꝑ eos multas miraculosas ⁊ virtuosas oꝑationes fecit: sicut dꝛ in euāge. Signa aūt eos q̄ crediderint hec sequent̄: In noīe meo serpētes tollent ⁊c. Quare dicit Ps̄. Mirabilis deus in sanctis suis. Sc̄dō est mirabilis in hoib⁹.

Exemplū de sc̄tō Andrea.

Vn̄ legit̄ de q̄dā ep̄o: quē diabolus sepe tētauit. q̄ tandez mulier esse cepit: ⁊ ep̄m in cōfessoꝛē elegit: dicēs se esse virginē castā: ⁊ propterea de parentib⁹ recessisse. qꝛ noluit desponsari: sed virginitatē cōseruare. Quē ep̄s inuitauit. Et dū in mensa sederet cū ceteris sacerdotib⁹: ep̄us equaliter tētatione diaboli in cōcupiscentiā eius exarsit. Quod intelligēs

angelus dñi in baptismo ei deputatus: formã peregrini accepit: stans ante ianuã episcopi petijt intromitti. Quod audiens diabolus dixit: Nõ intromittatur nisi quoddã enigma rarũ dissoluat. Quod cũ omnibus placeret dixit diabolus ministro: Dic ei q dicat nobis vbi terra sit altior celo. Quod cũ minister dixisset angelo: angelus rñdit: Ubi christus humanitatẽ sumptã de virgine sup omnes celos tanq peregrinã collocauit: quia carnis locus proprie est terra. Quod cũ dñi audiuissent in mẽsa sedentes: mirabantur de subtili responso. Deinde dixit diabolus: Dicat et nobis vbi deus fecit miraculũ maximũ. Ad qd angelus rñdit: In facie homis. quia in paruo spaciolo tot figuras speciales depinxit: vt in toto mundo nõ reperiuntur duo homies omnino similes in facie. Quod cũ dñi audiuissent: magis mirati sunt de responso. Et tunc rñdit demon: Quia tante sapientie est iste peregrinus: dicam tibi occultũ enigma: qd si soluerit intromittatur. Dicat ergo nobis: que est distantia summi throni ad profundũ inferni. Ad qd angelus respõdit: Altitudinẽ celi nemo dinumerare põt: sed hic qui questionẽ fecit p se tantum spatiũ dimensus est: hunc querite. Cũ em̃ lucifer et socij sui a celsitudine throni vsq ad profundũ inferni piecti sunt: hoc didicerunt. Quod audientes dñi signo crucis se munierunt. Et diabolus perturbatus fraudibus suis cũ magno rugitu disparuit et recessit. Ecce in secundo enigmate patet q deus est mirabilis etiã in hominibus. Sic em̃ eps liberatus est a diabolica suggestione: et penitentiã egit. Hoc exemplũ legitur in catalogo sanctorum de sancto Andrea apostolo.

Tria demonis enigmata.

¶ Alia sequentia de virgine Maria generalis.

Verbũ bonũ et suaue personemus illud aue: per qd christi fit conclaue virgo mater filia.

Per quod aue salutata: mox cõcepit fecundata virgo dauid stirpe nata inter spinas liliũ.

Aue veri salomonis: mater vellus gedeonis: cuius magi tribus donis laudant puerperium.

Aue solem genuisti: aue prolem protulisti: mũdo lapso cõtulisti vitam et imperium.

Aue sponsa verbi summi: maris portus: signũ dumi: aromatũ virga fumi: angelorum domina.

Supplicamus nos emenda: emendatos nos commenda tuo nato ad habenda sempiterna gaudia.

¶ Quoniã btã virgo Maria multiplici laude condigna pbaṫ: ergo autor describit aliud canticū in laudẽ beate virginis cōpositū. Per quod docet salutare beatã virginẽ angelica salutatiōe. Et diuidiṫ in duas partes pn-cipales. In prima parte hortaṫ nos ad salutandū beatã virginẽ. In secunda ponit salutationes quibꝫ debemus salutare beatã virginẽ. Dicens.

¶ Ordo. Nos christiani (psonemus).i.decãtemꝰ (illud suaue aue) .i.illud suauissimū ꝛ dulce aue (ꝛ bonū verbū).s.aue.i.bonã salutationẽ (p qḋ).s.aue (virgo) maria (fit cōclaue).i.habitaculū seu cubile (ꝛ fit mater).i.genitrix ꝛ (filia christi).s.iesu.(Per qḋ aue).i.p quã salutationẽ (ṽgo).s.maria (nata) .i.genita (stirpe).i.pgenie (dauid) illius ꝓphete: existens (liliū).i. flos (inter spinas: salutata).s.salutatiōe angelica (mox).i.statim (fecundata).i. fertilis scꝫ p virtutẽ spūsctī (cōcepit).s.filiū suū vnigenitū dn̄m nostrū iesum christū. Quare nunc ponit salutationes cū quibꝫ debemus salutare beatã virginem. dicẽs: Si volueris salutare beatã virginẽ: dic ei salutationẽ infrascriptã (O mater).i.genitrix (veri salomonis).i.iesu christi: existẽs (vellus gedeonis (Cuius).s.marie matris (puerperiū magi).i.tres reges (laudant) .i.honorant (tribꝫ donis).i.p tria dona.s.aurū thus ꝛ myrrham (Tu aue).i. sis salutata qꝛ (genuisti).i.peperisti (prolem).i.filiū. Et o virgo maria (tu aue) qꝛ (protulisti).i.dedisti ꝛ pduxisti (solem).s.iusticie christū (ꝛ cōtulisti) .i.dedisti (lapso mundo).s.p pctm̄ (vitã ꝛ imperiū).i. potestatẽ. (O sponsa summi verbi).i.iesu christi (portus).i.littus maris existẽs: ꝛ (signū dumi).i. rubi: qꝛ figurata ꝛ signata est p rubū incōbustum (ꝛ virga).i.virgula (fumi aromatū).i.odoriferaꝝ rerū: ꝛ existens (dn̄a).i.hera (angeloꝝ). s.in celis existentiū (tu aue).i.sis salutata. O virgo maria nos christiani (supplicamus) .i.rogamus ꝛ suppliciter petimus (emenda).i.meliora nos.s. ducendo a vitijs ad virtutes (ꝛ tu cōmenda).i.cōmitte (nos emendatos).i.purgatos (tuo nato).i.filio (ad habenda).i.possidenda (sempiterna gaudia).i. celestia bonã: hoc est vitã eternã. Amen.

¶ Vocabula. Aue accipiṫ hic noialiter vt sit idẽ ꝙ salutatio: ꝛ hoc sepius. Cōclaue nomen neutrū tertie declinationis est cella cōclusa: ꝛ pducit mediã. fcatqꝫ locū strictū: vel camerã alicuius tabernaculi. Et sumiṫ p vtero beate virginis. Verus salomō christus dꝛ ob suã sapientiã. Gedeon fuit quidã dux filioꝝ israel. qui petens a deo signū: iussu dei p noctẽ reliquit vellus in aera: qḋ mane fuit rore pfusum terra sicca existente. qḋ significauit mariã spūsctō fecūdandã: corpore intacto ꝛ inuiolato. Moyses vidit dumū ardere: ꝛ non exuri. quod significauit mariã illesa virginitate christū pariturã. Supplico est verbū petitoriū primi ordinis: ꝛ cōstruiṫ cū datiuo: cōpositū a sub ꝛ plico ꝛc̃.

Beata virgo dꝛ gloriosa tripliciter.

¶ Notandū. Dicit Dauid in Ps̄. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. In quibꝫ verbis beata virgo cōmendaṫ dupl'r. Primo rōne glorie. cū dꝛ: Gloriosa. Scḋo rōne piissime defensionis. cū dꝛ: ciuitas dei. Circa primū nota: ꝙ beata virgo dꝛ gloriosa tribꝫ de causis. Primo ꝓpter plenitudinem gratie. Vn̄ angelus dixit ad eã: Aue. gratia plena. qꝛ beata virgo omnibꝫ sinū gratie aperuit. Quare pōt de ea dici qḋ scribiṫ in Ecc̄o. Magnificata est in laude ꝛ glorificata in virtute. Scḋo ipsa dꝛ gloriosa propter pulchritudinẽ charitatis. Vn̄ ipsa loquiṫ de seipsa: Ego mater pulchre dilectionis timoris agnitionis ꝛ sancte spei. Vn̄ Ecc̄s.j. Generatio preterit:

generatio aduenit: terra aūt gloriosa manet i eternū. Terra gloriosa .i. virgo maria. Illā terrā credo de q̄ dicit Ps. Terra nostra dedit fructū suuz .i. peperit iesum christū. Tertio dr gloriosa pter plenitudinē humilitatis. De qua dr in cantico suo: Quia respexit humilitatē ancille sue. Hāc etiā humilitatē ōndit qn̄ dixit ad angelū: Ecce ancilla dn̄i fiat mihi scdm verbū tuū. Et nō dixit: mater summi regis. Quare verbū pāssumptū de ea nūciatur .s. gloriosa dicta sunt. Scdo beata virgo cōmēdat ex pietate defensionis: qr ciuitas dei est. Vn̄ ciuitas dr quasi ciuiū vnitas: q̄ habet fieri propter firmā defensionē. vt dicit phus in lib. politicoꝝ. Quod aūt beata virgo sit pia et copiosa in plenitudine preciōis: patet in diuersis miraculis. Vn̄ legit q quidā diues miles et nobilis ordinē religionis intrauit. Et qr lrās nesciuit erubescētes monachi tam nobilē inter laicos deputari: dederūt ei magistrū: si forte modicū addiscere posset. Sed cū diu cū magistro fuisset et nihil q̄ hec duo verba Aue maria didicisset: hec diligēter obtinuit: et qcquid egit semp dixit: Aue maria. Tandē iste moriebat: et in cemiterio cuz aliis fratribꝫ sepeliebat. Et ex sepulchro eius creuit speciosum liliū: cuius quodlibet foliū habebat Aue maria inscriptū. Currētes aūt oēs monachi ad tam grande spectaculū siue miraculū: terrā de sepulchro effoderunt: et radicē lilii de ore defuncti pcedere viderūt. Intellexerūt ergo vt cū ille illa duo verba cū deuotione dixerat: dn̄s eū tantis honoribꝫ illustrauit. Ergo autor in ista seqntia hortat nos: vt illud Aue maria freqnter repetamus.

De pietate virginis.

Nota scdo. Salutatio p quā incarnatio filii dei est nunciata: est verbuz bonū et suaue. Nā sicut antiquus serpens diabolus decepit p malā suggestionē et p fallacē pmissionē: Sic bonus angelus gabriel salutē humani generis marie annūciauit p oppositū: ipsam primo benigne salutando: dicēs Aue maria. Scdo pro asserēdo et ipsam cōmendando dicens: Gr̄a plena: Tertio certa pmittēdo: dicens: Ecce cōcipies et paries filiū. Nā in hac salutatione qua angelus mariā salutauit: ipse ab ea omnē timorē expulit. nam addidit: Ne timeas Maria. Timuit em̄ eua a diabolo decepta: maria pro nō: qr sibi aue nunciat. Timeant pctōres: nō aūt maria: qr gr̄a plena. Timeant a deo elōgati: sed maria nō: qr dn̄s tecū. Timeāt maledicti: sed maria nō: qr bn̄dicta in mulieribꝫ. Vn̄ de hoc q dicit autor Mox cōcepit: notandū q in vno et eodē instanti postq̄ maria cōsensum verbis angeli adhibuit dicēs: Fiat mihi scdm verbū tuū. facta est statim in ea p spiritūsanctū sanguinis cōgregatio et ipsius cōsolidatio: et corpis christi formatio: animatio et viuificatio filii dei: Quare bene dixit: mox cōcepit. Vide de hac dei cōceptione Marsiliū Ficinū in cōmentario suo diuinoꝝ noīm: qd scripsit in Dionysiū areopagitā. Notandū tertio. Hec salutatio angelica de pluribꝫ figuris pheticis est cōposita. Primo em̄ tangit sapiētia dei. cū dr: veri salomonis. Nā Salomon fuit sapiētissimus hoim: et sic per antonomasiā sapiens dr. Et sepius in sacra scriptura p christo ponit: quēadmodū hic etiā ponit in p̄senti seqntia. Scdo tangit figura facta p vellus gedeonis. De quo dr in Ps. Descēdi sicut pluuia in vellus dei. Pluuia em̄ christo cōparat: qr mundat rigat et fecundat. Sic christus saluator humani generis mundat a pctis: rigat ad profectū: fecundat in spiritualibus et tpalibꝫ donis. Sed beata virgo cōparat velleri. Vellus em̄ sine

De salutatione Marie.

Cōceptio domini.

De salutatione angelica.

Beata virgo velleri cõparatur.

lesione ab oue sumitur: et de eo fit vestimentũ qđ circũdat et protegit hoiem. Sic beata virgo đr vellus. qr de ea sumitur vestimentũ: eo ꝙ de carne beate virginis sumpta est caro christi. Vñ Job ait: Pelle et carne vestisti me. Scđo qr vellus sine lesione ab oue sumitur. Sic btã virgo sine corruptiõe cõcepit: et sine dolore peperit christũ. Tertio qr vellus circũdat bidentem. Sic btã virgo circũdedit christũ: qui ouis dicitur. Vñ Esa. Ecce vir: et oriens nomẽ eius: et ipse idẽ ouis est. Quarto qr vellus aquã quã in magna q̄ntitate recepit: eam facili cõpressione refudit. Sic beata virgo repleta est plenitudine ois gratie. Quare dictũ est ei: Aue gratia plena. Istã gratiã facili petitione pctõribus infundit. Vñ Grego. O homo si scires quantum valet ista vox Aue maria: nunq̄ ab ea cessares. Quinto qr vellus est recuruum seu res curua in se. p qđ humilitas designatur: quã beata virgo sufficiẽter ostendit qñ dixit: Ecce ancilla dñi. Sexto qr vellus suaue est ad tegẽdum. Sic beata virgo est suauis: qr mater totius pietatis. Alia de tribus regibus vide in sequẽtia Festa christi etc. Et materiã rubi ardentis et virge aaron vide in Aue preclara etc.

¶ Alia sequẽtia de virgine gloriosa.

Hodierna lux diei celebris i matris dei agitur memoria. Decantemus in hac die semp virginis marie laudes et preconia.

Omnis homo omni hora hanc adora ac implora eius patrocinia. Psalle psalle nisu toto: cordis oris voce voto: aue plena gratia.

Aue domina angelorum: inexperta viri thorũ: parens patris nescia. Fecũdata sine viro genuisti more miro genitorẽ filia.

Florẽs hortus austro flante: porta clausa post et ante: via viris inuia. Fusa celi rore tellus: fusum gedeonis vellus deitatis pluuia.

Salue decus firmamenti: tu caliginose menti desup irradia. Placa mare maris stella: ne inuoluat nos pcella et tempestas valida.

Nobis et inclyta mitis et vnica: virgo mater maria: mater misericordie nos adiuua.

¶ Ratione multiplicitatis laudis beate virginis autor describit aliud canticũ in honorẽ eius publicatũ. In quo hortatur nos ad laudẽ virginis glorio

ſe:dirigendo ſalutationes ad beatā virginē:dicens. ¶ Ordo. (Lux).i. ſplendor(huius diei).i.hec dies eſt.ſ.(celebris).i.ſolēnis(in qua).ſ.die (agitur).i.peragit̃ ⁊ celebrat̃(memoria).i.cōmemoratio(matris dei).i. virginis glĩoſe. Ergo(decātemus).i.decantare debem⁹ ⁊ celebrare(ſemp).i.freq̄nt̃ (in hac die).i.in eius cōmemoratiōe(laudes).i.honores(virginis marie:⁊ p̄conia).i.laudes annūciatiōis eius.(O oīs hō adora).i.inuoca(hāc) mariā (oī hora).i.oī tpe(ac).i.etiā(implora).i.pete⁊ poſtula(patrocinia).i.auxiliū (eius)marie.⁊ tu(pſalle).i.decāta huic virgini(toto niſu).i. conatu ⁊ conamine(cordis)⁊ tu pſalle(voce).ſ.p ꝟba(oris)⁊(voto).i.cū deſiderio(aue plena gr̃a).ſ.dicēdo iſtā ſalutationē q̄ archāgelus gabriel eā ſalutauit. q̄re(o dñ̃a).i.hera(celoꝝ).i.poloꝝ oīmq̃ celeſtiū(inexpta).i.incognita(thoꝝ viri) .i.q̄ nunq̄ cognouiſti virū(⁊ parēs).i.genitrix(neſcia).i.inſcia(pr̃is).i.viri (tu aue).i.ſis ſalutata. o maria(fecūdata).i.fructificata(ſine viro).i. marito:⁊ (o filia)dei(tu genuiſti).i.pepiſti(miro more).i.miraculoſe(genitorē).i.creatorē:q⁊ tu es (florēs hortus).i.germinās:⁊ h̄(flāte auſtro).i.gr̃a ſpūſſcti: tu es(porta).i.ianua p quā dñs intrauit(clauſa).i.recluſa⁊ ferata(poſt)partū (⁊ añ)partū:tu es(via inuia).i.nō cognita vł inculta(viris).i maſcuł hoib⁹. ⁊ tu es(tellus).i.terra(fuſa).i.pfuſa(rore celi).i.gr̃a diuina vel celeſti.tu es (vellus gedeonis fuſuꝫ).i.pfuſum(pluuia).i.gr̃a (deitatis).i. diuinitatꝫ ſcti ſpūs. Vñ nūc beatā virginē cōmēdat ipſaꝫ ſalutādo⁊ ad ipſaꝫ petitōes dirigēdo:dicēs. O maria exiſtēs(decus).i.ſplēdor ⁊ ornamētū ac honor (firmamēti).i.mūdi(tu ſalue).i.ſis ſalutata(⁊ irradia).i.illumīa(deſup).i.de celis(caliginoſe mēti).ſ.nr̃e:h̄ eſt illumīa mentes hūanas poſitas in tenebris hui⁹ mūdi(tu o ſtella maris placa).i.recōcilia.ſ.nobis(mare).i.tuū filiū (ne ꝓcella ⁊ valida ptās).i.impet⁹ infernał(inuoluat).i.ſurripiat(nos).ſ.hoīes (O nobilis ⁊ inclyta).i.glĩoſa virgo maria(mitis).i.pia(⁊ vnica).i. ſingularis:exiſtēs(mater miſcdie tu adiuua nos).i.da nobis auxiliū de ſancto. Aliter ſic exponit̃(O virgo).ſ.maria(nobilis)exiſtēs(⁊ inclyta).i.pia (mitis).i.ſuauis(⁊ vnica).i.ſola(mater miſcdie exiſtēs erga nos pctōres apud tuū filiū. ¶ Vocabula. Niſus nomē q̄rti ordinis a ꝟbo nitor:⁊ ſ̃cat laborē mētis. Exptus ab experior:idē qđ ſciēs. Et experiētia dr̃ virtutꝫ inquiſitio. Hinc dr̃: Experiētia reꝝ magiſtra. Neſcius.i.ignarus vel erroneus:q̄ſi q̄ errat in ſilua. Caliginoſus adiectm̄ a noie caligo.i.obſcuritas ſeu tenebre. Deſup aduer.loci.i.de celis:de ſupnis ſedib⁹.vt ī paſſiōe dñi dr̃: Nō haberes ī me ptātē vllā:niſi tibi eſſet datū deſup.teu.vō obē herab.

¶ Notandū. Scribit̃ in Cañ. Pulchra vt luna ⁊c̃. Quib⁹ verbis btā virgo cōmēdat̃ ſic. Habet em̄ luna triplicē ſtatū. Qñq̃ em̄ eſt in defectu ſeu in decurſu:qñq̃ ſemiplena:qñq̃ tota plena:⁊ tūc eſt pulchrior. Sic beata virgo fuit pulchra in decurſu ſeu in defectu:cū in vtero matris cōciperet̃. Sed fuit q̄ſi ſemiplena:dū ſctificaret̃ in vtero. Et fuit plena qñ cōcepit filiū dei.q⁊ tūc fuit pulcherrima. Vñ luna hꝫ lumē ſuū a ſole:de nocte lucet:inter planetas terre eſt ꝓpinquior:ſole recedēte mūdū illuminat. Has omnes proprietates habuit beata virgo. Habuit em̄ lumen a ſole:quia a filio ſuo illuminata eſt:qui ſol iuſticie dicit̃ eſſe. Et ſortita lumine omniuꝫ gratiaꝝ de nocte preſentis vite lucet.ſ.magnitudine ⁊ fortitudine virtutū. q⁊ ſuos fideles irradiat:⁊ eis viam veritatis oſtendit. Itē inter planetas

Cōparatio Marie ad lunam.

Proprietates lune.

terre est ꝓpinquior: qꝛ terrenis pctōꝛibꝫ speciali miseratiōis affectu magꝭ
omnibꝫ sanctis descēdit. Itē sole recedēte mūdū illuminat. qꝛ sole iusticie
.i. christo recedēte ⁊ moriente ipsa mūdū illuminabat optima ⁊ lucida cō-
uersatione. Sola eñ fides in ea ꝑmansit: q̄ illuminat oēm hominē venien-
tē in hunc mundū. Et qꝛ tāta ⁊ plura beneficia etiā maioꝛa btā virgo mū
do cōtulit: merito ipsam laudemus. Et specialiter in die sabbati: qꝛ ista di

Dies sabbatina.

es p̄cipue ⁊ specialiter deputata est pro laude ⁊ honore virginis glorioſe:
sicuti etiā supra edocuimus. Vñ autor p̄tendit in lr̄a: ꝙ quilibet hō fide-
lis semꝑ debet laudare virginē mariā ad minus semel in hebdomada .s. in
die sabbati. Sed tñ omni hora ipsa est laudanda. qꝛ dicit btūs Gregori⁹
Nec laudare sufficis. Et qꝛ licet hoc ad christū referat: tñ etiā pōt referri

Expō textus

ad virginē mariā: cū ipsa est digna ⁊ dignissima omni laude. Sed ꝙ dicit
in lr̄a: Thoꝛū viri inexperta: tangit castitas virginalis: quā oēs scti in as-
sumptione beate virginis exclamāt dicētes: Hec est q̄ nesciuit thoꝛū ī de-
licto. Hoc idē testat btūs Grego. vbi dicit: Nō ex virili semine: sed mysti-
co spiramine verbū dei factū est caro: fructusq; vētris floruit. Et ꝙ dicit
more miro: ꝑ hoc innuit supnaturalis incarnatio dei. de qua dictū est in se-
quētia Eya recolamus. ibi Mirabilis natura ⁊c. Similiter in seq̄ntia Aue
p̄clara. ibi Hinc gentiū ⁊c. Et ꝙ dr̄ cōsequenter Fusa celi roꝛe. ibi tangit
materia ꝓphetica quā ponit Esa. cū dicit: Aperiat terra ⁊ germinet salua
toꝛē. vt ptꝫ etiā in fine sequētie Celi enarrant. ibi Germen iustum ⁊c.

De vellere gedeonis.

Notandū scdo. Autor in littera dicit Vellus gedeonis. Vñ qñ gedeō cū
pp̄lo suo esset pugnaturus cū egyptijs: vidit exercitū suū esse debilioꝛē. et
cōsuluit dñm q̄d esset facturus. Et dixit ei dñs: Mane cū surrexeris acci-
pias vellus de agnello mundo: ⁊ pones in campo: ⁊ ros descendēs cadat
suꝑ ipm: ⁊ oīs qui hoc roꝛe fuerit tactus erit victor suoꝝ inimicoꝝ. Vñ ꝑ
vellus intelligit btā virgo: ꝑ pluuiā descendentē gratia spūsctī: vt q̄cunq;
ꝑ pluuiā celestē aspersam in vellere .i. in libertate fuerit perunctus ⁊ reple
tus: ipse erit victor oīm suoꝝ inimicoꝝ visibiliū ⁊ inuisibiliū. sicut .s̄. dixi-
mus in sequētia Verbū bonū. vbi vide. Sed ꝙ autor appellat beatā vir-

Maria mater mīscdie.

ginē matrē mīscdie: dicit btūs Grego. Si oīa membra essent ꝯuersa in or
gana linguaꝝ: nō possent cōplete exprimere benignitatē ⁊ misericoꝛdiam
beate virginis marie. Vñ p̄figuratū est in quodā miraculo: ꝙ quidā iude⁹

Exemplū de iudeo.

imaginē beate virginis in pariete cuiusdā domus infixā aspiciēs interro-
gauit: cui⁹ esset ista imago. Cui dictū est ꝙ esset beate marie. Hoc audiēs
iudeus diabolo instigāte accepit imaginē: ⁊ in stercoꝛa ꝓiecit ⁊ pedibꝫ cō-
culcauit: cultello faciē eius inscindens. Postea ꝓ turpi ⁊ mirabili morte
cōsumptus imago nunq̄ apparuit: nisi ꝑ longū spatiū tp̄is. Hoc idē cui-
dā scrō homini reuelatū est. qui imaginē istā inter stercoꝛa absconditā in-
uenit ⁊ subleuauit. qui diligenter eā abstergendo secū in domū suā honori
fice collocauit. Et ad honoꝛē beate virginis ex eadē tabula oleū ebulliēs
cepit distillare. ⁊ ꝑseuerauit vsq; in hodiernū diē. Quod idē deus fieri ꝑ-
misit vt nobis intimaret quante veneratiōis sit virgo maria. Et ergo in h̄ mi
raculo ⁊ in multis alijs patet copiosa mīscdia dei genitricis. Et ideo ob
reuerentiā ⁊ honoꝛē eius p̄sens canticū in hoc miraculo claudit. Cui⁹ vir

Aliud exemplum.

tus cōsistit in salutatiōne illa. Nā miles quidā habebat quoddā castrum

in via cõmuni: ⁊ trãseũtes in tali via miles semp spoliabat: attñ beatã virginẽ q̃tidie salutabat. Accidit aũt q̄ q̃dã vir religiosus trãsitũ inde faceret: ⁊ ipm ꝯtinue p̄dictus miles expoliari iubebat. Uir aũt semel rogabat militẽ: vt oẽs de familia sua ad audiẽdũ verbũ dei cõgregaret. Cũ aũt cõgregati fuissent dixit: Nequaq̃ꝫ h̄ oẽs estis: sꝫ aliq̃s adhuc abest: pq̃rite diligẽter: ⁊ aliquẽ abesse inuenietis. Tũc vnꝰ exclamãs dixit: Ubi est ipse h̄ cocus? Pro eo q̄ mittit: ⁊ in mediũ deducit. Qñ aũt virũ dei vidisset: reuolutꝫ terribiliter oculis caput instar insani agitabat: nec ꝓpe accedere audebat. Uir aũt sctũs dixit ei: Adiuro te p nomẽ dñi nři iesu chři: vt dicas q̃s sis: ⁊ ꝓpter quã causaꝫ huc venisti. Cui ille rñdit: Heu adiuratꝰ dicere cogor: ego sum demõ: q̄ formã hoĩs accepi: ⁊. xiiij. annis cũ h̄ milite sic pmãsi qꝛ pnceps nř me huc misit: vt diẽ q̄ hic miles sue marie salutationẽ nõ diceret diligẽtiꝰ obseruarẽ: ⁊ ipm ꝯtinuo strãgularẽ. q̃cũq̃ꝫ em̄ die illã salutationẽ dicebat: in ipm ptãtẽ hr̄e nõ potui. Hoc audiẽs miles veniã postulauit: ⁊ in meliꝰ deinde vitã suã mutauit. Quare sctũs dixit demoni: Precipio tibi in noĩe iesu christi: vt statim recedas: ⁊ amplius talẽ locũ nõ possideas nec vlli gloriosam dei genitricẽ inuocanti nocere presumas ⁊c.

Aliud exemplum.

¶ Prosa in laudẽ virginis Marie.

Gaude maria templũ summe maiestatis.
Gaude maria speculum virginitatis.
Gaude lux ⁊ ornamentum glorie.
Gaude maria lex ⁊ testamentũ gratie.
Gaude maria que es vera spes veri gaudij.
Gaudium sit nobis dulcis vultus filij.
Salua nos: ⁊ oẽs cõserua: Per oĩa secula seculoꝝ. Amen.

¶ Hic autor describit aliud canticũ. In q̊ reuocant ad memoriã diuersa gaudia btẽ marie virginis: cõmẽdando eã: postea petitionẽ dirigẽdo. ⁊ lr̃a manet indiuisa. Dicẽs. ¶ Ordo. (O maria) existẽs (tẽplũ). i. sacrarium (sũme maiestatis). i. oĩpotẽtis dei (tu gaude). i. letare. (O maria) existẽs (speculũ). i. cãdor (virginitatis). i. castitatis oĩm virginũ (tu gaude.) O maria exñs (lux). i. splẽdor (⁊ ornamẽtũ). i. decus (glie tu gaude.) O maria existẽs (lex). i. institutio (⁊ testamentũ gr̃e tu gaude.) O maria (q̄ es vera spes veri gaudij). i. celestis (tu gaude). i. letare (⁊ sit nobis) chřianis (gaudiũ). i. ꝯsolatio (vultus). i. facies (dulcis filij) tui. O maria (tu salua). i. saluos fac (nos) hoĩes (⁊ ꝯserua) nos (p oĩa scl'a scl'oꝝ). i. eternaliter (Amẽ). i. fiat sicut petit. ¶ Notandũ. Scribit in lib. Reg. Effulsit sol in clypeos aureos: ⁊ mõtes resplẽduerũt ab eis. In q̃b9 verbis ad cõformitatẽ huiꝰ seq̃ntie btã virgo cõmẽdat dupl'r. Primo rõne electiõis ⁊ dignitatis: qꝛ mater dei. Scdo cõmẽdat ex nobilitate: qꝛ amicta veste hũilitatis. Un̄ ꝓpositio assumpta sic declarat. Sol. i. chr̃s: effulsit. i. resplẽduit ⁊ apparuit p miracl'oꝝ opationẽ:

in clypeos aureos.i. in virtutes btẽ virginis marie: ⁊ mõtes.i. priores parẽ tes: resplẽduerũt.i. glorificati sunt: ab eis.s. virtutib⁹. De quib⁹ ꝓmeruit du plice dignitatẽ.s. filij sui ↄceptionẽ: ⁊ etiã parentũ glorificationẽ. vt bñ pꝫ ex eo ꝙ ex meritis btẽ virginis festũ btẽ anne ẽ institutũ solẽniter celebrãdũ. Vñ btã virgo inter oẽs virtutes maxie habuit humilitatẽ: qꝛ ipa est q̃ oẽs ↄfirmat. Vñ Berñ. O felix humilitas penitẽtiũ: o btã spes ↄfitẽtiũ: ꝙ̃ po tẽs es apud potentẽ: ꝙ̃ facile vincis inuincibilẽ: ꝙ̃ cito tremẽdũ iudicẽ cõ uertis i pijssimũ patrẽ. De scdo dꝛ in symbolo dñi: qꝛ ex ꝓgenie regali ⁊ sa cerdotali voluit nasci: quã b. virgo prudẽter exornauit. Et ğ ipsa clype⁹ aureus nuncupaꝶ. qꝛ nos defendẽdo vitã imaculatã auro puriorẽ cõserua uit gloriã mũdo. Vñ. j. Mach. ij. Gĺa pctõris stercus ⁊ vermis est: hodie extolliꝶ: ⁊ cras minueꝶ. Jdõ difficile ẽ humanã laudẽ appetere. Qð ꝑpẽdẽs btã virgo soli deo studuit inherere. Et sic virtutib⁹ plena: tãtas dignitates ꝓmeruit: vt nõ solũ ipsa: ſꝫ etiã parẽtela eius est glorificata. Vñ etiã btũs Augu. cõmẽdat eã in virtutib⁹ dicẽs: Btã virgo maria fuit valde deuota habuit eñ spiritũ humilẽ: totũq̓ corpus anie ⁊ rõni subiectũ ⁊c. Notandũ scdo. Btã virgo dꝛ mater gr̃e: q̃ oẽs pctõres ↄsolanꝶ. qð bñ pꝫ in q̃dã mira culo. Nã in monasterio bti petri erat q̃dã frater: q̃ leuiter se habẽs i pluri bus actib⁹ suis. Hic aliq̃n potionẽ ꝓ salute corpis accipiẽs: irruẽte lãguo re sine cõfessione atqꝫ cõione sacra defunctus est. cui⁹ aĩa ꝑ diabolũ ad in ferna duciꝶ. Qð cernẽs sctũs petrus accessit ad dñm orãs ꝓ aĩa fratris sui. Cui dñs: Tu ignoras q̃d ꝓpheta dixit: Dñe quis habitabit i tabernaculo tuo ⁊c. quõ ğ põt hic saluus fieri. Hec audiẽs btũs petrus venit ad beatã virginẽ: sciẽs certissime eĩ⁹ pces exaudiri. Cũ ğ surrexisset btã virgo cũ vir ginib⁹ suis p̃catura filiũ suũ: statim christ⁹ dixit: Quid a me petis dilectis sima mater cũ meis sctis sororib⁹? Cui btã virgo: Pro aĩa fratris illi⁹ ego rogo. Et rñdit christus: Licet nemo possit i meo tabernaculo habitare: ni si sine macula ingrediaꝶ: tñ si ipa tibi placet vt indulgẽtiã ↄsequaꝶ: ↄcedo ꝙ eius aĩa ad corpus reuertaꝶ: vt de malis actib⁹ penitẽtia pacta tandẽ ce lesti gĺia pfruaꝶ. Et ille frater de morte resurgẽs: q̃liter a ꝑtãte diaboli suf fragijs beate virginis fuisset ereptus omnib⁹ enarrauit. Et ergo ipsa me rito mater gratie nuncupaꝶ.

Maria mater gr̃e.

¶De domina nostra
Sequentia.

Ve maria gratia plena dñs tecum virgo serena:
a Bñdicta tu in mulierib⁹: que peperisti pacẽ homi nib⁹ ⁊ angelis gloriã. Et bñdictus fruct⁹ vẽtris tui: qui coheredes vt essemus sui nos fecit ꝑ gratiã.
Per hoc aũt aue: mundo tam suaue: cõtra carnis iura ge nuisti prolẽ nouũ: stella solem noua genitura.

Tu parui ꝛ magni leonis ꝛ agni saluatoris christi tēplū extitisti: sed mater intacta. Tu roris ꝛ floris panis ꝛ pastorꝫ: virginum regina: rosa sine spina: genitrix es facta.

Tu ciuitas regis iusticie: tu mater es miscdie: de lacu fecis ꝛ miserie Theophilū reformans gratie.

Te collaudat celestis curia: que mater es regis ꝛ filia: ꝑ te reis donatur venia: per te iustis confertur gratia.

Ergo maris stella: verbi dei cella ꝛ solis aurora: Paradisi porta: per quā lux est orta: natum tuū ora. Ut nos soluat a peccatis: ꝛ in regno claritatis: quo lux lucet sedula: collocet per secula. Amen.

¶Autor subinfert aliud canticū: ab angelica salutatiōe incohatū: ꝛ beate virgini marie dedicatū. In cuius prima parte salutat beatā virginē angelus cōmendans eam de multitudine gratie. Scdo dirigit petitionē ad eam: Dicens. ¶Ordo. (O maria) scꝫ virgo (plena). i. repleta (gratia) scꝫ dei (dn̄s). i. deus iesus christus. s. est (tecū: o serena virgo). i. splendida ꝛ ꝑclara (tu aue). i. sis salutata. q: tu es (benedicta). i. benedictione repleta (in mulieribus). i. inter mulieres (que). s. maria (peperisti). i. genuisti (pacē). i. christum: qui est pax vera (hominibus). s. in mundo existentibus (ꝛ angelis). i. spiritibus (gloriā). i. honorē (ꝛ fructus). i. filius (tui ventris). i. vteri. s. sit (benedictus). i. consecratus (qui). s. filius (fecit ꝑ gratiā). s. suam diuinā (vt essemus coheredes sui). i. capaces ꝛ participes regni celestis. i. paradisi ꝛ gaudiorum eius. Un̄ nunc eum cōmendat ex diuersis virtutibus ꝛ ex plenitudine misericordie: dicens. O maria (per hoc aūt aue). i. per istā salutationeꝫ (tu genuisti). i. peperisti (mundo). i. huic seculo (contra iura carnis). i. cōtra naturā (tam suaue). i. dulciter (nouum prolem). i. filiū (O noua stella). s. maris (genitura). i. paritura (solem). i. filium dei iesuꝫ christū. q: (tu extitisti). i. facta es (templum). i. habitaculū (parui agni). i. iesu christi (ꝛ magni leonis ꝛ saluatoris christi). i. dei viui (sed intacta mater). i. īmaculata virgo. (Tu). s. maria es (panis). i. cibus (floris ꝛ roris). s. gratie (ꝛ pastoris). i. pascentiū: existens (regina). i. domina (virginū). s. immaculatarꝫ: tu es (rosa). i. flos (sine spina). i. absqꝫ sente. quia tu (es facta genitrix). i. mater dei: ꝛ (tu). s. es (ciuitas). i. habitatio (regis iusticie). i. dei (tu es mater misericordie). i. pietatis ꝛ es (reformans). i. restituens (theophilum) scribam sic dictū (gratie). s. domini sui: liberans eum (de lacu fecis ꝛ miserie). i. de penis damnationis perpetue. Quare eam etiā cōmendat modo ratione supercelestiū honorꝫ: inferens petitionē: sic dicēs. O beata virgo (celestis curia). i. omnes in celo existentes: hoc est exercitus celestis (collaudat). i. honorat (te). s. mariam (que es mater). i. genitrix (regꝫ). s. christi (ꝛ filia). s. dei creatoris. nā (ꝑ te). s. mariā

(donat).i.dat(reis).i.pctõrib⁹(venia).i.indulgẽtia(ꝛ iustis).i.bonis homib⁹
(ↄfert gr̃a).s.diuina. Ergo o maria exñs stella marꝫ(ꝛ cella).i. habitaculũ
(verbi).s.incarnati filij dei(ꝛ aurora solis).i.christi(ac porta).i.ianua (para
disi).i.patrie celestis(ꝑ quã).s.portã(lux).i.christus(est orta).i.nat⁹(tu ora)
.i.roga ꝛ intercede(tuũ natũ).i.filiũ(vt saluet).i.saluificet nos(a pctis).i.
criminib⁹(ꝛ collocet).s.nos(in regno claritatꝫ).i.in regno celoꝝ(q̊).i.in q̊ re
gno(sedula lux).i.ↄtinua ꝛ eterna claritas dei absq₃ fine(lucet).i.resplẽdet
(ꝑ secula).i.eternaliter.(Amẽ).i.fiat. ¶ Vocabula. Aue ponit̃ h̓ noiał̃r
Gr̃a est donũ vel bñficiũ ꝑcipue diuinũ:etiã est amor vel fauor. Seren⁹
est clarus. Inde serenare est facere serenũ ꝛc̃. Fructus vẽtris est fili⁹. nã
q̇cq̇d in aliq̊ nascit̃:fructus ei⁹ est. Itẽ fructus accipit̃ ꝓ vtilitate:vt h̓ la-
bor hꝫ paꝝ fructus. Genitura.i.gñatio vel semẽ aialis. Exto ẽ verbũ ha
bẽs vim verbi substãtiui:cõpositũ a sũ ꝛ sto. Sed exto extra lr̃am ꝑcat ap

Theophilus

parere. Nã exta oꝝ.dicunt̃ intestina:q̃ faciũt vẽtrẽ hois apparere. Theo
philus erat ꝓcurator vel dispẽsator cuiusdã epi in sicilia:prob⁹ ꝛ diligens
Sed tandẽ ab epo deposit⁹ grauiter doluit.ꝛ cõsulẽs q̄ndã maleficũ: illi⁹
hortatu christianã fidẽ abnegãs diabolo se seruũ fecit:vt illi⁹ auxilio redi

Maria mat ꝛ filia chr̃i.

ret in pristinũ statũ. Tandẽ tñ admonit⁹ a virgine maria penituit: ꝛ illius
ope rediJt in gratiã cũ deo. Maria est mater christi q̊ ad ei⁹ humanitatẽ
ꝛ filia christi q̊ ad eius deitatẽ:nã deus est pater oĩm. Cella est qđ vulgo
đr camera:nã camera ꝓprie ẽ testudo dom⁹. Sedulus.i.ↄtinu⁹ vehemẽs.
¶ Nota scribit̃ Sap̃.j. O q̄₃ pulchra ꝛ casta gñatio cũ claritate. In quib⁹

De pulchritudine marie

verbis btã maria dupł̃r cõmẽdat̃. Prio in pulchritudine.cũ đr:q̄₃ pulchra
Scđo in castitate.cũ đr:casta. De ꝑmo đr in Cañ. q̄₃ pulchra es ꝛ decora
Vñ pulchritudo b.ꝟginis legit̃ fuisse in trib⁹.s.in vera dilectiõe:in humili
timore:in iusta cognitiõe. Vñ đr Sap̃. Ego mat̃ pulchre dilectiõis timo

De castitate Marie.

ris ꝛ sctẽ spei. De scđo đt Isido.sic: Castitas est pulchritudo iuiolata.q̃ i
q̄druplicib⁹ cõmẽdat̃.i.in cõnubio diuine despõsatiõis: in ꝑuilegio angeli
ce ↄfortatiõis:in exẽplo humane edificatiõis:in triũpho diabolice electio
nis. De ꝑmo đt apłs:Despõsaui vos vni viro q̇ đr chr̃s. De scđo Chriso.
Castitas est res angelica:ꝑ quã hoĩes angeł assimilant̃. Et q₂ casti hoĩes
spẽał̃r sunt ↄformes eis:iõ angeli eis spẽał̃r sũt familiares ꝛ obseq̇osi. De
tertio đt Timothe⁹ exẽplũ istđ fideliũ in ꝟbo castitatꝫ. Ecce nõ solũ tibi
ꝑ meritũ:sꝫ alijs ꝓ exẽplis vtilis est.si in verbis caut⁹ ꝛ in ↄuersatõe hone
stus:in charitate pi⁹:in fide fixus:in castitate mũdus es. Hec oĩa in beata
virgine sunt cõpleta. De q̄rto đr in li. Judith: Cõfortata est cor tuũ: eo q̄
castitatẽ amauerꝫ. Ecce b.virgo est illa casta iudith:quã dñs ꝓp̃ castitatẽ
ornauit ꝛ ↄfortauit ↄ̄ holofernẽ.i.diabolũ. De q̄ etiã Hiero. Castitatꝫ ei⁹
remunerat̃ virtute:virtutẽ ei talẽ tribuit vt inuictũ oĩb⁹ hoĩb⁹ vinceret ho-
lofernẽ:quẽ nullus vincere põt nisi castus fuerit. Notãdũ scđo circa an

Expositio Aue maria.

gelicã salutationẽ. Prima duo ꝟba.s.aue maria:sunt declarata in seq̄ntia
Aue ꝑclara. Tũc seq̇t̃:gr̃a plena.q₂ nunq̄₃ deficit gr̃a ei⁹. q̄nto em̃ pl⁹ dat
ꝛ auxiliat̃:tãto plus hꝫ dare ꝛ auxiliari.q₂ sic̃ fons viu⁹ sp̃ emanat ꝛ nunq̄₃
deficit:sed sp̃ fluit ꝛ irrigat totũ mũdũ. Seq̇t̃:dñs tecũ. Vñ fuit:sp̃ fuit:ꝛ
est in eternũ cũ ea.q₂ idẽ angelus gabriel q̇ nũciauit ei iesum christũ:prius
enũciauit ioachim ꝛ anne q̄ deberẽt gñare ꝟginẽ mariã.ꝛ postq̄₃ nata fuit

spūsſctūs obūbrauit ꝛ custodiuit eā:adeo vt nūq̄ȝ potuit peccare nec v̄bis
nec ope. Seq̄r:bn̄dicta tu i mulierib9. Bn̄ ipa fuit ꝛ est in eternū bn̄dicta.
q2 ꝯcepit portauit ꝛ peperit christū:a q̊ ꝓcedit salus angelis hoib9 sctis ꝛ
toti mūdo. Seq̄r.fructus vētris tui.q2 ipa ꝓtulit nobis p̄ciosissimū fructū
scȝ dn̄m iesum christū. Et de eodē fructu nos q̄tidie qn̄ audim9 missaȝ: cū
sacerdote satiamur ꝛ recreamur:q2 sacerdos dr p9 cōionē:qd̄ ore sūpsim9
pura mēte capiam9. Iste em̄ est fruct9 q̄ dat nobis vitā tp̄alē in h̄ mūdo: ꝛ
securitatē cū angelis in regno celoꝝ. Nota tertio. Autor in lr̄a appellat
christū leonē ꝛ agnū valde bn̄ ꝛ cōgruēter. Ipe em̄ est leo rōne fortitudis [Christus leo]
ꝛ potētie. Ps̄. Sicut leo parat9 ad p̄dā. Ipe est leo fortissim9 q̄ ꝑ nob triū [ꝛ agnus.]
phauit. Vn̄ Ps̄.i ꝑsona chr̄i: Cōfringā illos:nec poterūt stare:cadēt sub-
tus pedes meos. Etiā est agn9 ꝑ humilitatē ꝛ taciturnitatē. Hiere. Et dū
male tractaret̄:nō aperuit os suū. Esa. Quasi agn9 innocēs ad victimā du
ctus est. Itē autor dr: Btā v̄go est panis roris ꝛ floris. Per h̄ itelligit̄ mā
na positū in vrna aurea recōditū in arca. Itē dr in lr̄a ꝙ btā virgo eduxit [Historia the-]
theophilū ꝑ lacū miserie ab eterna dānatiōe. Vn̄ Theophil9 cuiusdā epi [ophili scribe.]
vicedn̄s fuit:q̄ tā prudēt̄ sub ipo res eccl'iasticas dispēsauit ꝙ mortuo epo
oīs ppl's eū epatui dignū affirmaret. At ille vicedn̄atu ꝯtētus aliū i epm
fecit ordinari. Tandē ab officio suo eps eū deposuit. vn̄ ad tantā ipatiētiā
ꝑuenit:vt ad suā dignitatē recuperādā cuiusdā iudei ꝯsiliū expectaret. Il
le g̊ diabolū aduocauit. Theophilus v̄o iussu diaboli christū ꝛ matrē ei9
abnegauit:ꝛ chr̄iane ꝓfessiōi abrenūciauit. Et sup h̄ cirographū scripsit:
ꝛ scriptū anulo sigillauit:ꝛ diabolo dedit:ꝛ sic ei9 seruitio se subdidit. In
crastino igit̄ ꝑ ꝓcurationē diaboli theophilus in gratiā recept9: ad p̄stinā
dignitatē restituit̄. Tandē ad se reuersus de eo qd̄ fecerat valde ingemi-
scēs:ad virginē gl'iosaȝ vt sibi in adiutoriū veniret tota mēte cōfugit. Vi-
ce igit̄ quadā b. maria in visiōe illi apparēs diabolo abrenūciare p̄cepit:ꝛ
iesuȝ christū ꝛ oē chr̄ianitatis ꝓpositū ꝯseruare:ꝛ eū ꝯfiteri iussit:ꝛ sic ipm
gr̄e p̄cedēti restituit. Et in signū gr̄e iteꝝ apparēs sibi:cirographū quē di-
abolo dederat sibi reddidit:ꝛ sup̄ pectus suū posuit. vt iā se nō seruuū dia
boli timeret:sed ꝑ virginē gl'iosaȝ se liberatū gauderet. Nota q̄rto. Ple
nitudo gr̄e btē virginis p3 in h̄ exēplo mirabilit̄. Legit̄ em̄ ꝙ q̄dā mulier [Exemplum.]
viri solatio destituta vnicū filiū habebat. q̄ q̄dā vice ab hostib9 capt9 in cu
stodia ligat̄. Qd̄ mater ꝑcipiēs:beatā virginē ꝓ liberatione filij exorabat.
Tandē vidēs ꝙ nihil ꝓficeret:ecclesiā in q̄ erat imago b. virginis sola in-
trauit. ꝛ corā imagine stās ipsaȝ alloquit̄ dicēs: O virgo maria ꝓ liberati
one filij mei te sepe rogaui:ꝛ adhuc nō subuenisti:tuū ꝓ filio meo imploro
patrociniū:sȝ adhuc nullū sentio fructū. vn̄ sicut fili9 me9 ablatus est:ita ꝛ
ego filiū tuū auferā ꝓ filio meo:ꝛ eū in custodiā ponā. Sic imaginē pueri
quā v̄go in gremio habuit auferēs:domū abijt:ipmq̄ȝ puerū i lintheo mū-
do inuoluit:ꝛ in arcā inclusit:bonū obsidē ꝓ filio suo se h̄re gaudēs. Et ec
ce seq̄nti nocte b. virgo iuueni in carcere apparuit:ꝛ ianuā aperiēs eū exi-
re fecit dicēs: Fili dic matri tue vt reddat mihi filiū meū:q2 ego reddidi si
bi suū. Qui exiēs matri sue hec enarrauit. Illa g̊ gaudēs: pueꝝ matri ma
rie reddidit dicēs: Gr̄as tibi ago dn̄a mea:q2 filiū meū reddidisti mihi:ꝓ-
pter qd̄ tibi volo seruire. nūc recipe filiū tuū:quē fideliter custodiui ꝛc.

¶ Ultima seq̄ntia in laudē virginis gloriose: sup benedicte ꝛ intemerate.

Uterus virgineus thronus est eburneus regis salomonis: Thronus admirabilis: dispar ꝛ dissimilis vniuersis thronis.

Uirgo thronus extitit: cui deus prestitit tā ꝑcellēs donū. Salomō pacificus summi regis vnicus hūc elegit thronū.

Hec est sedes gratie: domus pudicitie: sedes summi dei. In hac sede residet dn̄s qui presidet vniuerse rei.

Sicut vellus maduit de celesti rore: sic vēter intumuit ser nato pudore. Nec vellus corrumpit̄ imbre pluuiali: nec pudor amittitur in conceptu tali.

Hec est aromatica cella creatoris: fertilis ꝛ vnica medela doloris. Nardus odorifera effudit odorem: oliua fructifera virga ferens florem.

Hec vas pigmentariū: regale pallatiū: domus est cedrina Angeloꝝ domina: benedicta femina: celoꝝ regina.

O sancta virginitas: nr̄a nescit paruitas te laudare. Cōtinens in gremio nec quē celi regio potest sustentare.

Pulchrior siderib⁹: ꝛ pre mulieribus cunctis benedicta. Placa tuū filiū: ꝛ purga fideliū omniū delicta.

In te pluit: in te fluit de⁹ suā gratiā. Ergo tue nobis plue gratie clementiam.

Ad beati tui nati transferas presentiam. Et cunctoꝝ delictorum confer indulgentiam.

¶ Hic autor ad reuerenciā btē virginis describit vltimū cāticū. In q̄ tria facit. Primo cōparat beatā virginē ad thronū salomonis. Scd̄o cōparat eā ad vellus gedeonis. Tertio ꝑ exclamationē dirigit ad ipsaꝫ petitionē.

¶ Ordo. O maria (virgine⁹ vterus) .i. castū corpus tuū (est eburne⁹ thronus) .i. de ebore exn̄s (regis salomōis: admirabilis) .i. valde mirabilis (thro

nus: dispar ⁊ dissi[m]ilis) .i. ineq̄lis ⁊ incõparabilis (vniuersis thronis) .i. oib[us] alijs sedib[us] q[uia] (virgo) maria (extitit) .i. est (thron[us] cui) .s. throno (p̄stitit tā pre cellēs donū) .i. nobile munus. Nā ipe de[us] (pacificus salomō) .i. iesus chr̄s (vnic[us]) .s. fili[us] (sūmi reg[is]) .i. oipotētis dei (elegit hūc thronū) .i. sedē. Nā (hec) maria (est sedes gr̄e) .s. diuine (⁊ est domus) .i. habitaculū (pudicitie) .i. casti tatis (⁊ est sedes sūmi dei) .i. chr̄i (⁊ dñs) .s. de[us] (q̄ p̄sidet) .i. p̄est (vniuerse rei residet) .i. morat[ur] (in hac sede) .i. ī illa habitatōe. Vn̄ nūc cōparat beatā vir ginē ad vellus gedeōis: dicēs (Sic vellus) gedeōis (maduit) .i. madefactū fuit (celesti rore) .i. gr̄a: ⁊ tñ nō erat corruptū (sic vēter) .s. btē virginis (intu muit) .i. ɔcepit (seruato pudore) .i. castitate .s. vt nec in partu: nec in ɔceptu fuit corrupta (nec vellus) .s. gedeonis (corrūpit[ur] imbre pluuiali) .i. aq̄ celesti (nec pudor) .i. castitas (amittit[ur] in tali ɔceptu) .i. ɔceptōe. Nā (hec) .s. maria (est aromatica cella) .i. fragrās habitaculū (creatoris) .i. dei (fertilis) .i. fru ctuosa (⁊ vnica medela) .i. remediū (doloris) .i. pene. (Odorifera) .i. redolēs (nardus effudit) .i. dedit (odorē) .i. saporē suauitatis (⁊ fructifera oliua) ar bor talis (⁊ virga ferēs) .i. portās (florē) .s. christū. (Hec) maria est (vas) .i. cō seruatoriū (pigmētarij) .i. vngēti (regale pallatiū) .i. aula (est dom[us] cedrina) .i. de cedro ex[is]ns (dña angelo[rum]) .i. impatrix (⁊ bñdicta femina) .i. virgo ⁊ ma ter (ac regina) .i. dña (celo[rum].) Quare exclamādo cōmēdat beatā virginē: di rigēdo petitionē ad eā: dicens (O scā virginitas) .i. castitas (nr̄a paruitas nescit) .i. nō scit (te digne) .i. laudabiliter (laudare) .i. honorare (cōtinēs) .s. es (in gremio) .i. ī vtero tuo .s. illū (quē nec pōt sustētare) .i. cape (regio) .i. ī thro no (celi. O bñdicta) .s. maria (pulchrior) .i. splēdidior (p̄ mulierib[us]) .i. int[er] mu lieres (⁊ cūctis siderib[us]) .i. oib[us] stellis (tu placa filiū tuū) .s. iesum christū (⁊ purga) .i. mūda (delicta) .i. pctā (oim fideliū) .s. hoi[um]. Nā (de[us]) oipotēs (pluit) .i. rorauit (in te) ⁊ (fluit) .i. infudit (ī te) .s. mariā (suā gratiā) .i. pietatē. (Ergo tu plue nobis) .i. in nos (clemētiā) .i. misc[or]diam (tue gr̄e: ⁊ trāsfer) .i. duc nos (ad p̄sentiā) .i. ɔspectū (tui nati) .i. filij (⁊ tu ɔfer) .i. da ⁊ largire nobis (indul gētiā) .i. remissionē (cūcto[rum] delicto[rum]) .i. oim pctō[rum] nr̄o[rum]. Amē. ¶ Vocabu. Vterus eri. p vētre capit[ur]. Eburne[us] adiec. a noie ebur: q̄d s[ignifi]cat elephātē. Presto .i. antecedo ⁊ excello. Salu. Oēs hoies q̄ sese p̄stare putāt ⁊c. Tu meo v[er]bū neutrale s[ignifi]cat eleuo. Pigmētari[us] d[icitu]r a noie pigmētū: q̄d s[ignifi]cat q̄n dā potionē medicinalē ⁊c. ¶ Notādū. Scribit Ps. Thron[us] eius sic sol ī ɔspectu meo. Ista verba p̄nt eē dei p̄ris de filio loq̄ntis: cōmendās gloriā matris ait: Thron[us] eius sicut sol ī ɔspectu meo. Vn̄ btā v[ir]go pt dici thro nus dei: ⁊ h[oc] q̄ttuor modis: ipa eñ est thron[us] eburneus saphirus nube[us] ⁊ so laris. Vn̄ v[ersus]. Ebur saphirus nubes sol sit tibi thron[us]. Virgo versata miser ta tibi glorificata. Btā virgo d[icitu]r thron[us] eburne[us] p[ro]pt[er] virginitatē: saphyre[us] p[ro]pter scitatē ɔuersatōis: nubeus p[ro]pter plenā misc[or]dia[m]: solaris p[ro]pt[er] glorifi cationē. Salomō pacific[us] interp̄tat[ur]: ⁊ s[ignifi]cat christū verū pacificatorē: cui[us] thron[us] eburne[us] est btā virgo. ⁊ h[oc] tāgit[ur] ī lr̄a: vter[us] virgine[us] ⁊c. Ebur ei aial est multū cādidū ⁊ frigidū magne castitat[is]. p q̄d s[ignifi]cat[ur] v[ir]go gl[ori]osa: q[uia] tota fuit casta. Tal[is] thron[us] talē regē decebat. Bern̄. Nec decebat deū alia mat[rem] q̄[uam] virgo: nec v[ir]ginalis fili[us] q̄[uam] de[us]. q[uia] nec autor int[er] filios: nec autor int[er] ma tres nasci potuit. De scd̄o d[icitu]r Ezech. Et aspect[us] lapidis saphiri ī sili[tu]die throni. Per quē scā ɔuersatio marie s[ignifi]cat[ur]. De. iij. Eccs. Et thron[us] me[us] in

De throno dei q̄druplici

Maria cō parat[ur] throno

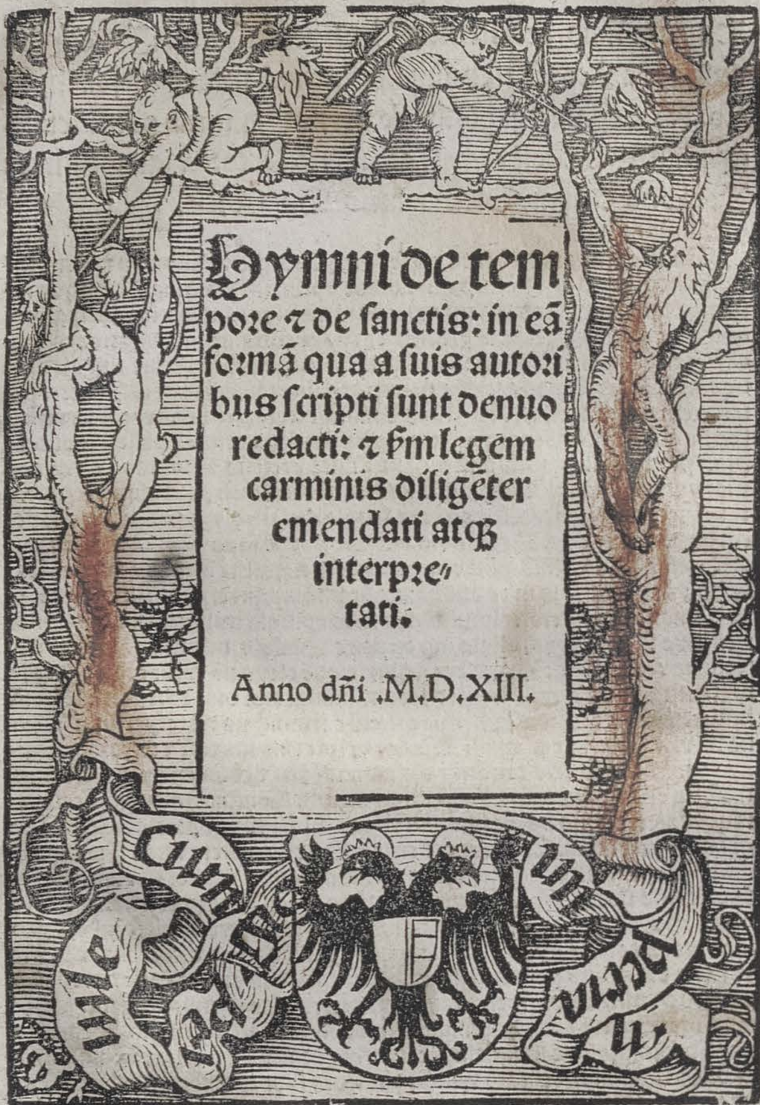
colũna nubis. Vñ btã virgo dr thron⁹ nube⁹. qr sicut nubes plena vapoꝛib⁹ irrigat ⁊ virescere facit ista inferioꝛa: sic virgo glo͛sa irrigat ⁊ virescere facit aĩas fideliũ. Vñ Ansbel. O scia plena ⁊ supplena gr̃a: decus plenitudine respersum: tua gr̃a virescit oĩs creatura. De q̃rto dr i ꝓpositiõe pas sumpta: Thron⁹ ei⁹ sicut sol in ꝯspectu meo. Vñ btã virgo dr solaris thronus ꝓpt glorificationẽ quã hꝫ i celis. q̃re de ea dr i Cañ. Pulchꝛa vt luna electa vt sol. Augu. Hec est velut colũba speciosa: pulchꝛa vt luna: electa vt sol: ianua celi: caput virginũ: decus mulieꝝ. Et q̃ bñ dr i fa q iste thronus est dissi͛lis oĩb⁹ thronis: qr in eo dñs dñantiũ reqeuit. Notãdũ scdo. Autoꝛ cõmẽdat beatã virginẽ in diuersis: q̃ sibi p ꝓphas ascribunt᷑. Prio cõparat᷑ ad vellus gedeõis. Vñ in q̃dã histoꝛia btẽ virginis legit᷑: Vellus roꝛe maduit dũ virgo ꝯcipiebat: sed rub⁹ igne caluit dũ virgo deũ pariebat. Scdo appellat eã cellã aromaticã. iuxta illud Eccs. Sicut cinamomũ ⁊ balsamũ aromatizãs odoꝛẽ dedi. Tertio appellat eã medicinã doloris: qr ipa de sua miscdia oĩb⁹ in necessitatib⁹ positis subuenit. Vñ videnk vicissim disputare mater ⁊ fili⁹. Dicat fili⁹: ego occidã. Mater ꝓ rñdeat ego viuere faciã. Et rursus dicat fili⁹: ego ꝑcutiã. Et mater rñdeat: ⁊ ego sanabo. Quarto appellat eã nardũ. Vñ in Cañ. Nardus mea dedit odorẽ suũ. Itẽ cõparat eã oliue. Vñ Sap. j. Ego q̃si oliua speciosa in cãpis silue: ⁊ q̃si plãtatio rose in hiericho. Appellat eã vas pigmẽtoꝝ. i. vngẽtoꝝ ꝓtẽtiuũ. Vñ in Cañ. dr: Odoꝛ vngẽtoꝝ tuoꝝ sup oĩa aromata. Vocat᷑ et dom⁹ cedrina. qd̃ ꝑfiguratũ est in tẽplo salomõis: qd̃ fecit de lignis libani leuigatis q̃dris ⁊ sectis. Notãdũ tertio. Autoꝛ tãgit hic in lr̃a imẽsitatẽ dei: cũ dr: quẽ nec celi ⁊c̃. Vñ Grego. Sctã ⁊ imaculata virginitas: q̃b⁹ te laudib⁹ referã. qr quẽ totus nõ capit oꝛbis: i tua se clausit viscera fact⁹ hõ Et i hymno. Quia quẽ celi cape nõ poterãt tuo gremio ꝯtulisti. Sedul⁹ Cõtinet in gremio celũ terrasq₃ regẽtẽ Virgo dei genitrix: ꝓceres comitãt᷑ heriles. Itẽ. Salue sctã parens enixa puerpa regẽ: Qui celũ terrasq₃ regit p scl'a cũcta. Itẽ dr in textu: in te pluit. p qd̃ btã virgo gr̃a plena nũcupat᷑ Vñ plenitudo gr̃e eius pꝫ in q̃dã languido: q̃ habuit in pede ignẽ ardẽtẽ. Hic casu ad ecclesiã sctẽ marie veniẽs: sanitatis gratiã cũ toto affectu desiderabat. Cũq₃ diuti⁹ ibi moꝛaret᷑: nec sui desiderij effectũ impetrasset: pedẽ sepauit a crure. voluit eñ pede poti⁹ carere q̃₃ oĩb⁹ dieb⁹ vite sue ardere. Post multũ ꝓ tp̃is spaciũ dep̃cãdo voce lachꝛymabili dixit: Heu me doleo q factus sum aduena: o btissima dei genitrix. Cũq₃ talia verba ab eo fuissent ꝓlata: naturali somno dedit⁹ reqeuit. Et cũ doꝛmiret venit btã virgo: leniter coꝛpis eius lesionẽ tangẽs: ipm a sua infirmitate sanauit. Ecce q̃nta plenitudo gr̃e in btã virgine redũdat. Vñ maria oꝛdinat᷑ sup oẽs choꝛos angeloꝝ. qr de ipsa cantat sctã mater eccl'ia: Exaltata es sup oẽs choꝛos angeloꝝ sctã dei genitrix. Ideoq₃ vt ⁊ nos in valle hui⁹ miserie exaltari valeamus in futura gl'ia: ipsam sequamur: eius vestigijs p oĩa inherendo. quib⁹ ꝑuenire valeamus in vitã sempiternã. Quã nobis cõferre dignetur iesus chꝛistus dei filius superbenedictus in secula: precat᷑ cunctis pꝛesentiũ lectoꝛib⁹ Adelphus. Amen.

Cõparatões ad beatã virginẽ mariã.

Dei immensitas.

Exemplum.

¶ Sequentie cũ suis explanationib⁹ expliciunt.



Hymni de tempore & de sanctis: in ẽa formã qua a suis autoribus scripti sunt denuo redacti: & scdm legem carminis diligẽter emendati atqꝫ interpretati.

Anno dñi .M.D.XIII.

Humanissimo excellentiqꝫ J.V. professori: do. Jo. Vigilio vulgo zvacker Sosennio: illustrissimi principis Philippi Co. Rheni pala. ⁊c. cōsiliario: novorūqꝫ iuriū pontificiorū gymnasij Heidelbergeñ. ordinario lectori vigilantissimo: Jacobus Vuym. Sletstatinus. S. P. dicit.

Nondū excidit animo meo q̄d sepe mecū tuipse ⁊ Capnion noster consulistis: dolentes inertiā eoꝝ qui nolunt optimas humanitatis litteras inter nostrates alumnos disseminari: adeo vt viuacissima pueroꝝ ingenia: quibus varie ⁊ perplexe in grāmatice rudimentis argumentationes atqꝫ cōmētaria ꝑ plurimos annos inculcant̃: nunq̃ idonea futuri sint ad intelligendos sanctissimos ecclesie patres atqꝫ doctores. Ne ex ipso fonte: sed semꝑ ex riuulis bibant. Neqꝫ istos bonarū litteraꝝ emulos crediderim olfecisse ꝙ in canticis ecclesiasticis multa poetaꝝ carmina passim sunt recepta. Poterat illos adducere suprema saltē ecclesie autoritas. Et ne poemata ⁊ versus a soluta oratione longe distantes: in hodiernum vsqꝫ diem tantopere despexissent. Quos neqꝫ scholastici theologi putauerūt esse pedibus cōculcandos. Scotus eñ distichon ex Esopo de patientia citauit. Et noster Marsilius pulchros in christi natalem adduxit versiculos. Quoꝝ tāta est copia in re diuina: in antiphonis: in respōsorijs: in hymnis: vt si singulos tangere velim: limites suos epistola transgrediat̃. Nonne officij diue Marie quotidiani introitus ex Sedulij disticho fabricatꝰ est? Nonne versus sunt: Virgo dei genitrix: quē totus nō capit orbis: In tua se clausit viscera factus homo? Nonne inuitatoriū diui Gregorij mensurā habet? Nonne sancte Catherine officiū carminibus est respersum? Nonne de vno martyre canimus: Hic vir despiciens mundū ⁊ terrena: triumphans: Diuitias celo condidit ore manu? Vbi ⁊ cōiunctio per inertiā introserta est. Nonne responsoriū quod incipit: Continet in gremio celo terraqꝫ ⁊c. tres versus habet? Et antiphona Alma redemptoris mater ⁊c. elegans est heroicum. Et de sancta cruce: Crux benedicta nitet. Itemqꝫ: O magnum pietatis opus. elegiaca sunt. Et de diuo Petro: Solue iubente deo ⁊c. duo sunt versus. Innumeros alios locos cōsulto p̄terimus. Solā hymnoꝝ mensurā (q̃obrē hec incepimus) transcurrere: adolescētibusqꝫ nostris indicare libet carminis genus quo quisqꝫ hymnoꝝ cōtextus est. Vt vel sic a carminibꝰ gentiliū poetaꝝ ad christianos versus eque tersos atqꝫ politos transferant̃. vt sacris tandē initiati rectius hymnos legant: planiꝰ intelligant: certius castigent: maioriqꝫ deuotione afficiant̃ eis poematibꝰ que ab Ambrosio ⁊ Prudentio ceterisqꝫ christianis poetis tāto nisu: tanta diligentia: tam accurata syllabaꝝ mēsura sunt elucubrata. Vale ex edibus meis philosophciis Heidelberge: kal. Septembris: Anno salutis humane. M.cccc.xcix.

De origine hymnoꝝ.

¶ Ambrosius Mediolanensis episcopus incepit canere hymnos in eccle sia dei. Vñ Augustinus lib. ix. cõfessio. Cum Justina Valentiniani regꝫ pueri mater Ambrosiũ ꝑsequeret̃ heresis sue causa: qua fuerat seducta ab Arrianis: excubabat pia plebs in eccl'ia mori parata cũ episcopo suo. tũc hymni ⁊ psalmi vt canerent̃ ẜm morem orientaliũ partiũ: ne ppl's meroris tedio cõtabesceret: institutũ est: ⁊ ex illo in hodiernũ retentũ.

De vsu ecclesie que hymnos recepit.

¶ De conse. di. j. c. de hymnis. reprobant̃ qui hymnos nolebant recipere: tanq̃ humano studio cõpositos. Sic neq̃ verba post hymnũ angelicum scilicet: Gloria in excelsis deo. q̃ humanitus inuenta sunt essent cãtanda. Vñ eccl'ia nõ solũ recipit verba vtriusq̃ testamẽti: sed etiã sctorũ patrũ.

Quibus generibꝫ carminũ hymni currant.

¶ Paucissimi hymni carent lege metri: sicut Aue maris stella: Aue cathe rina: Cantemus cuncti: Dies absoluti: Eia fraterculi: In mariã vite viã: Sacris solenniis. In aliis ꝓo sunt quattuor genera carminũ: hymnis sa cerdotũ scꝫ nõ regulariũ: vtpote: Archilochicũ: Saphicum: Alcinanicũ trochaicum: ⁊ Choriambicum.

Sequẽtes hymni sunt versus archilochici iãbici.

Conditor alme siderũ.
A solis ortus cardine.
Lucis creator optime.
Et hymui ad quattuor horas.
Clarum decus ieiunii.
Audi benigne conditor.
Rex christe factor omniũ.
Ad cenam agni prouidi. nõ exacte seruatis pedibus.
Jesu nostra redemptio.
Verbũ suprnũ prodiens.
Jesu saluator seculi.
Exultet ce. nõ oĩno seruatꝫ pedibꝫ.
Deus tuoꝝ militum.
Veni redemptor gentium.
Hostis herodes impie.
Te lucis ante terminum.
Ex more docti mystico.
Jesu quadragenarie.
Vexilla regis prodeunt.
Fit porta christi peruia.
Veni creator spiritus.
Quem terra pontus ethera.
O lux beata trinitas.
Rex gloriose martyrum.
Jesu corona virginum.

Sequẽtes hymni saphico carmine cõpositi sunt.

Ecce iam noctis tenuatur.
Vita sanctoꝝ decus angeloꝝ.
Stabat ad lignũ crucis.
Christe sanctoꝝ decus ange.
Martyris christi colimus.
Virginis proles opifexq̃ matris.
Quod chorus vatum.
Vt queant laxis resonare fibris.
Gloria dignos colimus.
Nocte surgentes vigilemus.
Iste confessor dñi sacratus.

Sequẽtes hymni alcinanico trochaico cõtexti sunt.

Corde natus ex parentis.
Jesu christe autor vite.
Pange lingua gloriosi.
Vrbs beata. Crux fidelis.

Sequētes hymni sunt generis choriambici.

Festū nūc celebre. Inuentor rutili. Gaude visceribus.

Elegiacum carmen.

Salue festa dies. Gloria laus ⁊ honor.

Scriptores hymnoꝝ.

Beatus Ambrosius cōposuit seq̄ntes hymnos.

Conditor alme siderū. Ueni redemptor gentiū. Iā lucis orto.
Nūc sctē nobis spūs. Rector potēs verax deus. Rex deꝰ te[illegible]

Fortunatus archieps Pictauieñ.

Quē terra pōtus. Uexilla regis ꝓdeūt. Crux fidelis.

Prudentius.

Corde natus ex parentis. Inuentor rutili dux bone luminis.

Paulus diaconus.

Ut queant laxis resonare fibris.

Lactantius.

Salue festa dies toto venerabilis euo.

Sedulius.

A solis ortus cardine. Hostis herodes impie.

Thomas aquinas.

Pange lingua gloriosi.

Petrus Bolandus.

Stabat ad lignum crucis.

De pedibus metroꝝ.

¶ Archilochicū iambicū cōstat ex quattuor iambis. Recipit etiā spōdeū in locis imparib9: hoc est p̄mo vel tertio loco. Et raro anapestū ꝓ spōdeo.

¶ Alcinanicū trochaicū habet in primo versu quattuor trocheos: in secundo tres: ⁊ semipedē: hoc est vnam syllabam.

¶ Saphicū cōstat ex trib9 trocheis: quoꝝ vnus in primo: secūdus in q̄rto: tertius in quinto loco poniẗ. Spondeū ꝓo recipit in secundo: dactilum in tertio. Post tres versus sequiẗ metrū duoꝝ pedū: in quo dactilus ⁊ spondeus ponuntur.

¶ Choriambicū habet quattuor pedes: Spondeum: duos choriambos: ⁊ iambū vel pyrrichiū. Constat aūt Choriambus ex quattuor syllabis. quarū prima ⁊ vltima sunt longe: medie due breues: vt viscerib9. Post tres versus choriambicos sequiẗ metrū Gliconicū: cōstans ex spondeo ⁊ duobus dactilis: vt Celoꝝ pius arbiter: plaudant astra solum mare.

¶ Quis dubitat hanc carminū diuersitatē ex hymnis Prudētij: carminibusq̄ tum Boetij tum Joannis Gerson de cōsolatione theologica: eque ac in gentili Horatio dinosci posse?

Eminentissimi christianissimiq; vatis Baptistæ Mantuani Carmelitæ: theologi: ad dominũ Falconem protonotariũ: Endecasyllabum de prisca hymnorũ origine.

Falco Romulei pater senatus.
Nemo me quia sit seuerioris
Vitæ religio putet negasse
Fontis Castalij beata rura.
Indoctos homines fatigat ista
Simplex rusticitas: peritiores
Quales Ambrosius Boetiusq;
Qui mores tetricos: & altiorem
Fœlici patriam sequuntur aura.
Musas & studium latinitatis
Complexi: fidibus lyraq; morbos
Tollebant animi grauesq; curas.
Iucunda modulatione fretum
Pennis ingenium velut quibusdam
Sublatum rapitur: deumq; dulci
Illapsu recipit: bibitq; nectar
Quo mente superum fruuntur omnes.
Hi vere lyrici fuere vates.
Sicut Pindarus: insulæq; virgo
Lesbi gloria: grandioreq; plectro
Alceus modulans vetustiore:
Et Dauid tyrio decorus ostro
Percurrit citharam manu sonantem:
Et sanctos superis cantat honores.
Hinc laudes veniunt pijq; cantus.
Hinc hymni resonant choros per omnes.
Istos posthabitis minus peritis:
Autores imitans: tuis patentes
Campos auspicijs perambulabo.
Nec vulgi duce te proteruientis
Nugas iudiciumue pertimescam.



Preambulum.

Liber iste dr̄ liber hymnoꝝ. Hymnus ꝓ laus dei
est cū cantico. Quattuor aūt fuerunt principales
autores q̄ hymnos cōposuerūt: scz Gregori⁹: Pru
dētius: Ambrosi⁹ ⁊ Sedulius. Sed q̄dā vir pru-
dēs noīe Hilarius: vidēs illos sic mltos hymnos
cōposuisse: dignū duxit placuitq̄ q̄sdā in vnū col-
ligere cōpendiose: ⁊ vnū breuē ⁊ vtilē tractatū cō-
ponere: in q̊ oēs hymni ꝑtinent. Prima hui⁹ inten
tio fuit describere illos q̄ cantant in prima feria: ⁊
sic deinceps ſm ordinē. Utilitas aūt maxima est ī hoc libello: qꝛ eo ꝑlecto
⁊ intellecto cognitionē habere possumus vnitatis ⁊ trinitatis. Supponit
aūt theorice. i. diuine cōtēplationi. ¶ Sed qꝛ mētionē fecerat de feria: vi
deamus q̄d sit feria. Feria est solēnis dies. Btūs aūt Siluester vel Gre-
gori⁹ vidēs hebreos dixisse: prima sabbati: scd̄a sabbati ⁊c. silr̄ vidēs gēti-
les noīa suoꝝ deoꝝ vel stellaꝝ posuisse: vt dies lune: dies martis ⁊c. noluit
imitare mores eoꝝ. s. hebreoꝝ ⁊ gētiliū: ⁊ iō inuenit hoc nomē feria. Sed ī
fine septimane seruauit sabbatū. Qd̄ fecit ad figurā. qꝛ sabbatū īterp̄tat
requies: ⁊ nos ꝑ totā hebdomadā i. ꝑ totū spatiū vite nr̄e (qd̄ currit septē
dierū) debem⁹ laborare sūmo conamine. vt ꝑueniam⁹ ad requiē ⁊ ad eter-
nā beatitudinē. Unusquisq̄ em̄ hymnus suā habet materiā. In illis qui
sunt de nocte accipit mediū tp̄s. i. significationē ipsi⁹ tp̄is: vt scz expellat a
nobis tenebras ignorātie ⁊ vitioꝝ: ⁊ īformet nos virtutib⁹ ⁊ sctīspūs chari
tate. In illis ꝓ q̄ sunt de die: accipit mediū ip̄m lumen. Et vult dep̄cari
deū: vt quēadmodū illuminat sua claritate ⁊ splēdore solis in corpore: sic
illuminet nos sanctispūs gratia in mente. Amen.

Epilogus.

¶ Hymnos grecū nomen est: os in us mutato: ⁊ ſcat carmen aut canticū.
Unde hymnetes. i. cantor: ⁊ hymnire. i. cantare deducunt. Carminis autē
cū multe sint species: tm̄ de his dixisse sufficiat q̄ in hoc libro cōperiunt.
¶ Hymnoꝝ igit aliȷ̈ sunt iābici: aliȷ̈ trochaici: aliȷ̈ saphici: aliȷ̈ asclepiadei:
aliȷ̈ dactilici: aliȷ̈ mixti. Et formant hec noīa vel a pedib⁹ ꝑncipalib⁹: vl' ab
autorib⁹. Nā iambica dicunt carmina in quib⁹ iamb⁹: Trochaica in quib⁹
trocheus: Dactilica in quib⁹ dactilus est freq̄ntior. Saphica ꝓ ⁊ ascle-
piadea a suis autorib⁹ vel inuentorib⁹ appellant. Sapho em̄ fuit mulier
lesbia: q̄ poesi vacās hoc carmē inuenit. Itē asclepiadeū carmē ab Ascle
piadeo poeta lyrico fert inuentū. ¶ Iambicū carmen est duplex. Nam
aliud est dimetrū: aliō trimetrū. Dimetrū dr̄ q̄si duos pedes habēs: q̄uis
em̄ sint q̄ttuor pedes: tm̄ duo cōputant ꝑ vno. Idē dr̄ Archilochicū. i. ab
Archilocho poeta repertū. ¶ Tetrastrophon dr̄ carmen. qn̄ q̄ttuor ver
siculi ponunt vna. Pentastrophon qn̄ quinq̄. Hexastrophon: qn̄ sex vna
ponunt. ¶ Monocolon dr̄ carmē qd̄ semꝑ est eiusdē gn̄is. Dicolon qd̄ ē
duoꝝ. Tricolon qd̄ est triū geneꝝ vel modoꝝ. ¶ Iambicū trimetrū ha-
bet sex pedes: sed duo pedes ꝑ vno cōputant: vt o nazarene.
¶ De reliquis specieb⁹ suo loco dicet. Nā primo ponunt iambici dimetri:
scd̄o iambici trimetri: deinde saphici ⁊ asclepiadei: ⁊ ceteri ſm ordinē.

Hymnoꝝ annotatio alphabetica.

Finis.

Sequit̄ expositio hymnoꝝ cū notabili cōmētario quod semper implicat historias cū optimis allegationibus sacre scripture sanctorum de quibus tales hymni cātant̄. Ex quibus possunt faciliter de eisdē sanctis colligi sermones: subiūctis quorundam vocabuloꝝ expositionibus.

¶ Dñicis diebus ad nocturnũ hymnus.



Rimo dierũ omniũ: quo mundus extat cõditus: vel q̃ resurgens conditor nos morte victa liberet.

Pulsis ꝓcul torporibꝰ surgamꝰ oẽs ocyus: ꝛ nocte piũ q̃ramꝰ sicut ꝓphetã nouimꝰ.

Nostras p̃ces vt audiat suã q; dexterã porrigat: vt expiatos sordibus reddat poloꝝ sedibus.

Et quiq; sacratissimo huius diei tp̃e horis quietis psallimus: donis beatis muneret.

Iam nunc paterna claritas te postulamus affatim: absit libido sordidans omnisq; actus noxius.

Ne feda sit vel lubrica nostri cõpago corporis: per quod auerni ignibus ipsi crememur acrius.

Ob hoc redẽptor quesumus: vt probra nostra diluas: vite perennis cõmoda nobis benigne conferas.

Quo carnis actu exules: effecti ipsi celibes: vt p̃stolamur cernui melos canamus glorie.

Presta pater piissime: patriq; compar vnice: cũ spiritu paraclito regnans per omne seculum. Amen.

¶ Materia huius hymni est cõmendatio dñici diei: ꝛ cõmẽdat eũ ꝑ ꝑtes. He sunt partes: qꝫ mundus cõditus fuit tali die quo christus resurrexit. Et ꝑ hanc cõmendationẽ btũs Grego. vult monere nos ad honorẽ dñice diei de lecto mane surgere. Dñicus ꝓ̃o dies merito ꝛ cũ discretione oĩm dierũ primus dicit᷑. qꝛ dicit᷑ primus respectu oĩm creaturaꝝ. Tertius etiã dr̃ respectu resurrectiõis dñi: qꝛ tertia die resurrexit. Octauus etiã dr̃ re- Laus diei dñice.

spectu octaui diei:qꝛ in octaua die oẽs resurgere debemus ad eternã vitã
Et ideo queramus in dñico die:quo christus resurrexit. vel in die iudicij:
q̇ dꝛ sacratus:quia bona bonis:mala malis reddent̃. Descend ẽdo ad lr̃am
dico dñicã diẽ maiorẽ esse omnibꝫ alijs.qꝛ tũc mundus fuit cõditus:⁊ chri
stus resurrexit eodẽ die:ergo habꝫ primatũ sup oẽs alios dies: ergo maior
est alijs diebꝫ: p locũ a partibꝫ enumeratis:vel a positione antecedẽtis.
¶ Ordo. O fratres(oẽs nos surgam⁹ in primo die dieꝝ oim).i. dñica die
(ocyus).i.citi⁹ q̃ in alijs tpibꝫ(quo).s.dñico die(mũdus extat cõditus).i.fa
ctus(vel)p et(quo)die(cõditor).i.creator oim creaturaꝝ(resurgẽs a morte
nos liberauit)ab inferno vel a ptãte diaboli. Surgamus dico (a nr̃is tor-
poribꝫ).i.a pctis ⁊ vitijs:⁊ nõ solũmodo surgam⁹:sed(q̃ramus)p obseruati
onẽ mandatoꝝ (piũ).s.deũ(in hac nocte:sicut nouim⁹ ꝓphetã) Dauid deũ
quesisse:sicut ipe ait:Media nocte surgebã ad ꝯfitendũ noi tuo ⁊c̃. Iteꝝ
dicit:Lauabo ꝑ singulas noctes lectũ meũ:lachrymis meis stratũ meũ ri
gabo. Vñ in homel.bti Grego.legit̃ de quodã viro:q̃ postq̃ aliq̃ntulũ so
poris corpori suo dedisset:extra mediã noctẽ surgebat:⁊ vigilans orabat
Qui tamdiu hoc fecit:donec facta est vox de celo a dño dicẽs: Pctm̃ tuũ
dimissum est tibi:surge ⁊ noli ãmodo peccare. Surgamus inquã ⁊ q̃ra
mus piũ(vt audiat nr̃as p̃ces).i.oratiões ꝓ vitandis vitijs ⁊ ꝓ acq̃rendis
virtutibꝫ:⁊(porrigat suã dexterã).i.suũ auxiliũ(vt expiatos).i. nos absolu-
tos ⁊ purgatos vitijs ⁊ a(sordibꝫ)vitioꝝ(reddat sedibꝫ poloꝝ).i.celoꝝ ⁊ an
geloꝝ.i.ponat nos in regno celoꝝ. Reddat inquã nos poloꝝ sedibꝫ (vt
muneret).i.appremiat nos(beatis donis).i.donis celestibꝫ(quiqꝫ).i. q̇cunqꝫ
(psallimus).i.canimus.s.dño deo nr̃o(quietis horis).i.horis noctis in (tpe
sacratissimo).i.sctĩssimo:q̇ christus resurrexit(hui⁹ diei).s. dñice:vel mune
ret in sacratis tpibꝫ.i.in die iudicij.q̇ dꝛ sacratus:qꝛ bona bonis ⁊ mala ma
lis reddent̃. Sed qꝛ supiora p nos habere nequim⁹:vertit se nũc ad chr̃m:
⁊ monet nos q̃ dep̃cemur ipm q̃ten⁹ ois libido ⁊ macula a nob remoueat̃.
(Iam postulamus te nũc o paterna claritas affatim).i.abũdãter(vt libi
do).i.luxuria ⁊ mala ꝯcupiscẽtia:libido dico(sordidãs)corpa nr̃a (⁊ omis
actus noxius).i.nociu⁹:⁊ oẽ malũ opus(absit).i.lõge sit remotũ.ne aia cũ
corpe sordescat ⁊ intereat. Et iõ te postulam⁹(ne feda sit).i. sordibꝫ ple-
na(vel lubrica).i.labilis ad luxuriã(cõpago).i.ꝯiũctio(nr̃i corpis)⁊ aie:q̃
tũc dꝛ feda qñ caro p̃est virtuti:⁊ nõ est pulchra qñ p̃dñat̃ corpi. Vel dep
cemur vt caro subeat mẽti(p quã)cõpaginẽ male vsam (crememur) aia ⁊
corpe.i.cruciamur(acrius).i.valde acriter (ignibꝫ).i. doloribꝫ ⁊ cruciatibꝫ
Auernus q̃d (auerni).i.inferni. Auernus dꝛ ab a qd̃ est sine:⁊ ver veris qd̃ ẽ delectatio:
q̃si sine delectatiõe. Auern⁹ aũt est locus in inferno:vbi semp est ignis in q̃
impij cremabunt̃:q̇ in hac vita ĩ pctis ⁊ vanitatibꝫ mũdi vixerũt. Et qꝛ
timem⁹ vt ignibꝫ crememur:iõ o(redẽptor q̃sum⁹).i.cũ desiderio q̃rim⁹ ⁊
rogam⁹(ob h̃).i. ꝓpter h̃(vt diluas nr̃a ꝓbra).i.pctã q̃ ꝓbrãt animã ⁊ corp⁹
(benigne ꝯferas).i.ꝯcedas(nobis cõmoda).s.vtilia ⁊ ꝑpetua(ꝑennis vite)
.i.eterne glĩe. (Quo)p vt(exules)nos ꝑegrini celesti patria(actu).i.opati
one carnis.queadmodũ alien⁹ a patria dꝛ exul ⁊ ꝑegrin⁹.i.lõge remotus a
patria:sic ⁊ nos debem⁹ esse remoti ab actu carnis p bona opa:vt hic (cer-
nui).i.humiles(p̃stolamur).i.expectem⁹(effecti celibes).i.celestes: vel cer-

nui inclinati ꝛ oculos sursum tẽdẽtes ad dñm(canamꝰ).i.pferamꝰ(melos) .i.dulcẽ cantũ oꝛe ꝛ coꝛde(glie).i.ad honoꝛẽ tue laudis. Bene eñ cantat q̃ a pctis cessat ꝛ bona opa facere nõ pigritet. O (piissime) q̃ mũdasti nos a vitijs:o(pater).i.creatoꝛ ꝛ auctoꝛ oim rex:ꝛ o(vnice).i.o chꝛiste filij dei vi ui:vnice dico(cõpar).i.eq̃lis ꝓm diuinitatẽ(patri)oipotẽti in pugillo celũ ꝛ terrã ↄtinẽti:tu.s.chꝛistus(regnãs).s.es(cũ spũ paraclito).i. cõsolatoꝛe (p omne seculũ).i.añ oia secula(pꝛesta).i.dona seu cõcede nobis ea q̃.s̃. dixi mus.s.vt a vitijs abstinendo in virtutibꝫ pseuerare valeamus. Amẽ.i. fiat sine fine ꝛ sine defectu semp ꝛ in euum.

¶ Ad laudes hymnus.

Eterne rerũ conditoꝛ:noctẽq3 diemq3 qui regis:
e ꝛ tempoꝝ das tpa:vt alleues fastidium.

Preco diei iam sonat:noctis pꝛofunde puigil: nocturna lux viantibꝫ a nocte noctem segregans.

Hoc excitatus lucifer soluit polũ caligine:hoc omnis erroꝛũ choꝛus viam nocendi deserit.

Hoc nauta vires colligit:põtiq3 mitescũt freta: hoc ipsa petra ecclesie canente culpam diluit.

Surgamus ergo strenue:gallus iacentes excitat ꝛ somno lentos increpat:gallus negantes arguit.

Gallo canente spes redit:egris salus refundit:mucro latronis conditur:fides lapsis reuertitur.

Iesu labentes respice: ꝛ nos videndo coꝛrige: si respicis peccata lapsi cadunt:fletuq3 culpa soluitur.

Tu lux refulge sensibus:mentisq3 somnũ discute: te nr̃a vox pꝛimũ sonet: ꝛ oꝛe psallamus tibi.

Deo patri sit gloꝛia:eiusq3 soli filio:cũ spiritu paraclito: ꝛ nunc ꝛ in perpetuũ.

¶ Materia huiꝰ hymni est cõmẽdatio dñici diei. Vñ dt eterne.i. sine initio ꝛ fine. Et distinguit inter eternũ:ppetuũ:sempiternũ ꝛ tpale. Eternũ ẽ quod caret pꝛincipio ꝛ fine:vt deus. Perpetuũ qꝺ habet pꝛincipium sub tẽpoꝛe:nec habebit finem:vt anima. Tempoꝛale ꝟo est quod incipit cũ tẽpoꝛe ꝛ etiã habet finem:vt coꝛpus nostrũ. Dicit ergo sic. Eternum. Perpetuũ. Tempoꝛale.

¶Ordo. (Eterne rerũ cõditor).i.factor(qui regis).i.disponis ⁊ gubernas (noctẽ).i.peccatorẽ vel diabolũ:⁊ q̇ regis(diem).i.deũ vel iustũ(⁊ das tpa) .i.diuersitates(tẽpoꝝ).i.spacioꝝ huius vite(vt alleues fastidiũ).i.remoueas laborẽ nostrũ. Eterna dei sapiẽtia fuit vt hoĩs subleuaret fastidia tẽporũ mira delectatione variatoꝝ. Nã si semꝑ nox esset:homo deficeret ⁊ periret. Et etiã si semꝑ dies esset:homo nimio laboris studio affectus periret ⁊ deficeret. Et ideo dñs deus misertus est nostri diei ⁊ noctis spatiũ conueniẽter ponẽdo terminũ:⁊ tẽporibꝰ tpa dedit cõueniẽtia. Et nota ꝙ quẽadmodũ annus cõstituit̃ ex q̃ttuor tpibꝰ seu q̃ttuor partibꝰ.s.ex vere:estate autumno ⁊ hyeme.ita homo cõstat ex q̃ttuor elementis.s.ex aq̃:terra:aere ⁊ igne. (Preco diei).i.ioannes baptista:vel(preco diei).i. christus (iã sonat).i.nũciat(diẽ).i.christũ. Preco dico(ꝑuigil noctis ꝓfunde).i.inferni ꝓfundi(nocturna lux).i.ioannes q̇ ante lucẽ surrexit vt luceret hoĩbꝰ q̇ erant in tenebris huius mundi(viantibꝰ).i.volentibꝰ ire ad christũ (segregãs noctẽ a nocte).i.pctm̃ a pctõre.q꜡ q̊s vult assumit:⁊ q̊s vult in suo sinit errore.(Preco).i.dñs noster ꝑmiũ suis dilectis(diei).i.patris (sonat).i.manifestat euãgelicã p̃dicationẽ ꝑ p̃dicatores suos. Ipse ꝓo(ꝑuigil).i.cognoscẽs noctis ꝓfunde culpã(nocturna lux lucet viantibꝰ).i. p̃sens ecclĩa lucet in huius mundi tenebris. Et vult deus omnipotẽs hoĩes saluos fieri:non segregans aliquã animã peccatricẽ agentem penitentiã de cõmissis pctĩs a gratia sua. (Hoc excitatus lucifer).i.quo dño p̃dicãte vel ioanne (lucifer).i.verus p̃dicator lucẽ diuine gratie ferẽs alijs:excitatus inquã(soluit) .i.absoluit(polũ caligine).i.animã fidelẽ ab omni nigredine vitioꝝ.⁊ (hoc omnis chorus erroꝝ).i.exercitus maligni diaboli(deserit).i.dimittit(viam nocẽdi).i.offendẽdi.hoc est:iesu excitante pctõr currit ad portũ.i. ad dñm deũ nostrũ:vt ibi requiescat ⁊ vires bone oꝑationis resumat:precone canẽte oĩs deceptio diaboli vel exercitus eius:vel(chorus).i.cõuenticulus (errorũ).i.hereticoꝝ(deserit viã suã).i.dimittit maledictã sententiã(nocendi) .i.faciẽdi alijs nocumentũ seu impedimentũ. Hoc nauta vires. Sicut nauta pre nimio dolore ex maris tẽpestate fatigatus tendit ad portũ:vt ibi recolligat vires aliquantulũ requiescẽs.sic aĩa fatigata ex nimio labore vitioꝝ ⁊ pctõꝝ tendit ad portũ.i.ad christũ ꝑ cõfessionẽ:vt ibi requiescat ⁊ vires bone oꝑationis recolligat. Cõstrue(Nauta).i.nauis ductor(colligit vires).i.virtutes(hoc)scꝫ deo precone.i.christo(freta).i. ebulitiões vitiorũ ꝑponti).i.huius mundi(mitescunt).i.mansuescũt:⁊(hoc).s.ꝑ christũ(ipsa petra ecclĩe).i.petrus q̇ est fundamentũ ecclĩe(diluit).i.remouit(canendo).i.flendo ⁊ penitendo(culpã).s.trine negationis:q꜡ ipse ter negauit dñm. (Surgamus ergo strẽnue)q꜡(gallus).i. christus vel p̃dicator nos (excitat).i. admonet ad penitentiã(iacentes).i.in pctõ ꝑmanẽtes(somnolentos).i.tardos in bonis operibꝰ(increpat).i.redarguit.quia sicut ille q̇ dormit tardus est ad omne opus:sic aĩa in pctĩs manens inanis efficit̃. ideo (arguit).i.reprehendit(negantes).i.nolentes surgere de pctĩs. (Gallo canẽte).i.p̃dicatore p̃dicante(spes redit).i.fiducia recuperandi reddit̃: ⁊ (salus).i.vita eterna(refundit̃).i.largit̃ ꝑ penitentiã(egris).i.pctõribꝰ(mucro latronis cõditur).i.insidie diaboli q̃ vt mucro cedunt hoĩes:⁊ cruciant animã eternaliter:⁊ sic gallo canente(fides lapsis).i.pctõribꝰ(reuertitur).i. renouatur.

Et quia gallo canente spes redit:o(iesu)saluator mundi(respice).i. miserere(labentes).s.in pctis(ꝛ nos videndo).i.miserēdo(corrige).i.castiga(si respicis).i.misereris(lapsi).i.labentis in pctā:a pctis ꝑ gratiā dei resurgent(pctā cadūt).i.delent:qꝛ(culpa).i.pctm̄(soluit).i.purgat(fletu).i.lachrymarū gemitu. Et qꝛ pctā cadūt si misereris.i.remittunt:ideo o(tu lux).i.tu christe:q̄ es lux mundi illuminans nostras mētes(discute).i.remoue (somnū mētis).i.pctm̄ vel torporē nostrū. ꝛ hoc ad honorē tuū.s. (vt nostra vox sonet).i.laudet(te).i.nomen tuū. O christe (primū).i. maxime (psallant⁹).i. applaudamus(ore).s.voce ꝛ corde(tibi).s.ad honorē ꝛ gloriā tui.

¶ Feria secunda ad nocturnū hymnus.

Somno refectis artubus:spreto cubili surgim⁹:nobis pater canentibꝫ adesse te deposcimus.
Te lingua primū cōcinat:te mentis ardor ambiat:vt actuū sequentiū tu sancte sis exordium.
Cedant tenebre lumini ꝛ nox diurno sideri: vt culpa quā nox intulit lucis labescat munere.
Precamur idē supplices:noxas vt omnes amputes:ꝛ ore te canentes laudaris in perpetuū.

¶ Materia huius hymni est q̄ debemus surgere de lecto.i.de pctō:ꝛ dep̄cari deū vt dimittat nobis pctā.s.p̄sentia p̄terita ꝛ futura. Cū ergo facimus inuocationē ad deū patrē:sic debemus dicere.
¶ Ordo. O deus pater(refertis artubꝫ somno).i. sensibꝫ nostris repletis mundana delectatiōe(surgamus spreto cubili).i.ipsa delectatiōe.qꝛ postq̄ȝ fuerint mēbra nr̄a refocillata somno ꝛ reparata virtute:debem⁹ spernere delectatiōes:ad dei seruitiū festinare:ꝛ tūc deus aderit nobis (deposcimus).i.dep̄camur(te adesse)scȝ p̄sentē(nobis canentibꝫ).i.laudantibus.
Et ideo nō solū corde:sed etiā lingua te p̄cat o dn̄e:ꝛ hoc(lingua)nr̄a(concinat).i.laudet(te primū).i.maxime sup oīa(ardor).i.amor mētis nr̄e (ambiat).i.desideret(te)ad quid:(vt tu pater sctē sis exordiū).i.principiū nostrorū(actuū sequentiū)vt oīs nostra actio a te incipiat semp:ꝛ per te incepta finiat. (Tenebre).i.vitia vel pctā(cedant).i.locū dent(sideri).i.christo(ꝛ nox).i.sordes pctōꝝ.s.cedat(diurno sideri)scȝ christo(vt culpa).i. peccatū(quam intulit nox).i.diabolus(labescat).i.euanescat(munere).i.gratia (lucis).i.christi vl' spūsctī. Facit repetitionē. (Nos supplices).i.humiles(p̄camur idem).i.illud:ꝛ ad q̄d:(vt amputes).i.auferas (oēs noxias).i. oīa pctā ꝛ vitia(vt lauderis in ꝑpetuū ore canentiū te).i. laudantiū.

¶ Ad laudes hymnus.

Splendor paterne glorie de luce lucē proferēs: lux lucis ⁊ fons luminis: dies diem illuminans.

Verusq; sol illabere: micās nitore perpeti: iubar q; sancti spiritus infunde nostris sensibus.

Votis vocemus te patrē: patrē perennis glorie: patrē potentis gratie: culpam releget lubricam.

Informet actus strenuos: dentē retundat inuidi: casus secundet asperos: donet gerendi gratiam.

Mentē gubernet ⁊ regat casto fideli corpore: fides calore ferueat: fraudis venena nesciat.

Christusq; nobis sit cibus: potusq; noster sit fides: leti bibamus sobriam ebrietatē spiritus.

Letus dies hic transeat: pudor sit vt diluculū: fides velut meridies: crepusculum mens nesciat.

Amor cursus prouehit: aurora totus prodeat: in patre totus filius: ⁊ totus in verbo pater.

¶Materia huius hymni est patris ⁊ filij ⁊ spūssancti credulitas: ⁊ q̄ tm̄ pater sit in filio: ⁊ filius in patre: ⁊ spūssctūs ꝓcedēs ab vtroq;. Et ꝑ istam credulitatē rogamus ipsum vt confirmet.i.concedat nobis gratiā: ⁊ vt sit nobis cibus ⁊ potus in celesti patria.

¶Ordo. O christe qui es (splēdor paterne glorie).i.patris tui celestis: q2 christus ꝑ patrē suū glorificat (proferens lucē).i.spm̄sctm̄ (de luce).i.de patre: vel ꝓferens lucē.i.manifestās teipm̄ eternā lucē venientē in hūc mūdū de luce paterna. O (lux).i.filius (lucis).i.patris: ⁊ (fons) ⁊ origo (luminis) vł spūssancti.s.tu es (dies illuminās diem).i.illos q̊s p̄dicatiōe aploꝝ vis illuminari. Et tu o christe q̇ es (verus sol illabere).i.descende (micās nitore perpeti).i.ꝑpetuo lumine virtutū (⁊ infunde).i.imitte (iubar).i.splēdorē (spiritussctī nostris sensib9).i.nr̄is mētib9. vt nō solū vocem9 te filiū: sed patrē.

Et non solū dicimus te filiū. sed (votis vocemus).i.cognoscimus (te patrē perennis glorie).i.perpetue: q2 infinita erit. Et q2 vocemus te vt pater (potentis gratie: releget).i.recolligat vel mittat in exiliū (culpā lubricam).i. libidinē: que facit hominē cito labi de bono ad malū. Dixi vt inuocemus vt pater (informet).i.componat (actus strenuos).i. honestos.s. bonas operationes: ⁊ (retundet).i.frangit (dentem).s.fortitudinē (inuidi).i.diaboli Et quēadmodū aliq̇s mordet escam: ita diabolus mordet ⁊ seducit chris

stianos instigando eos ad mala opera:z(secundet).i.faciet psperos(casus nostros asperos).s.castigãdo nos sepissime faciat secũdare.s.christus(donet nobis gratiã gerendi).i.patiendi eosdẽ casus asperos. Modo conuertit se ad fideles.q.d. Merito filius dei infundit nobis iubar sancti spiritus:qz ille multũ vtilis est nobis:vt(gubernet).i.regat z disponat(mentẽ).i.animã nostrã eam castã cõseruando z in fide catholica (fideli corpe).s.sancte eccl'ie:vt(fides nostra ferueat).i.ardeat in (calore).s.charitatis:vel amore spũsscti:z(nesciat).i.ignoret(venena).i. hereses (fraudis) i. maligni spũs. Ut mẽs sit nescia fraudis christus sit nobis cibus.i. pdicatio dei que satiat nos in charitate z in dilectione christi:vt cibꝫ satiat corpus. Et hac ita comestione.i.pdicatione habeamus potũ.i.fidẽ:fides est charitas pdicatiõis.(qz),p et(christus sit cibus)celestis(z fides).s.catholica sit(noster potus:leti).i.alacres vel hilares(bibamus sobriã ebrietatẽ).s.infusionẽ spũssancti:vt nos seruet a pctõ. Ebrietas eñ spũs est sobria.i.modesta z tẽperata:qz hoĩes inflãmat amore dei:z reseruat ab amore peccati. qz sicut ille qui ebrius est vino oĩa tradit obliuioni:nec recordat quicq̃. sic q̃ plenus est spũscto vel gr̃a spũsscti:oĩa mũdana obliuiscit. (Hic dies).i.presens vita(letus transeat).i.extermineť:quia letus dies.s.christus veniet ad nos:z(pudor).i.castitas seu verecũdia (sit vt diluculũ).i.vt aurora luceat:(fides sit velut meridies).i.ferueat amore spũssancti:qz meridies feruet (z mẽs crepusculũ nesciat).i.pctm̃ ignoret:qz crepusculũ est lux inter diem z noctẽ. (Amor).i.pater(,puehit cursus).i.ducit filiũ suũ ad inferiora (aurora pdeat).i.manifestat(totus).s.in substãtia deitatis:qz fili⁹ in substãtia deitatis totus est in patre(z pater totus est in verbo).i.filio: quia tot⁹ vn⁹ est deus.

¶ Feria tertia ad nocturnũ hymnus.

COnsors paterni luminis: lux ipse lucis z dies: noctẽ canendo rumpimus:assiste postulantibus.
Aufer tenebras mentiũ:fuga cateruas demonũ: expelle somnolentiã:ne pigritantes obruat.
Sic christe nobis omnibꝫ indulgeas credentibus:vt prosit exorantibꝫ quod precinentes canimus.

¶ Materia huius hymni est surrectio noctis.qz sicut nos surgẽdo rumpimus noctẽ:ita christus surgendo rupit mortẽ.i.vicit pctm̃. Uel sicut dies adueniẽs noctis vmbras effugat:sic adueniẽte vero lumine christus vitiorũ.i.pctoꝝ tenebras repulsit:z sic totũ mundũ illuminauit.
¶ Ordo. O christe(consors).i.equalis vel cõscius eius nature cuius est pater:qz vnũ est lumẽ patris z filij z spũsscti(paterni luminis).s. tu es(lux).i.filius(lucis).i.patris(z dies).s.dieꝝ oĩm luminũ (rumpimus noctem).i.peccatũ(canẽdo).i.laudando te:z iõ (assiste postulãtibꝫ). s.te cũ precibꝫ.

O christe(aufer).i.remoue(tenebras).i.ignorantias(mentiū).s.nostrorum(fuga cateruas demonū).i.acies malignorum spirituū(expelle).i.reijce(somnolētiā).i.anime pigritiā(ne) illa somnolentia .i.pctōrum dormitio(obruat).i.pcipiet(pigritantes).i.in peccatis pmanētes. (Sic).i.taliter o(christe indulgeas).i.miserearis(omnibus credentibus nobis: vt qui pcinentes).i.laudantes (psallimus).i.laudamus.s.ore et corde(prosit exorantibus).i.proficiat nobis deprecantibus.

¶ Ad laudes hymnus.

Les diei nuncius lucem pinquam precinit: nos
a excitator mentiū iam christus ad vitam vocat.

Auferte clamat lectulos: egros sopore desides
castiqȝ recti sobrij vigilate iam sum proximus.

Iesum ciamus vocibus flentes precantes sobrie: intenta
supplicatio dormire cor mundum vetat.

Tu christe somnium discute: tu rumpe noctis vincula: tu
solue peccatū vetus: nouumqȝ lumen ingere.

¶ Materia huius hymni est exhortatio christi ad nos: vt surgamus a vitijs et adhereamus virtutibus. Et premittit exēplū alitis.i.galli. Sicut enim galli cantus nos excitat vel vocat lucente die: sic christus excitat mētes nras: et vocat nos p scripturas sacras pnuncians quod est venturus iudicare sup iustos et iniustos. Unde bene dr: Surgite et vigilate: quia nescitis diē neqȝ horā etc.
¶ Ordo. (Ales).i.gallus(nuncius dei pcipit).i.pdixit(lucem).i.diē nobis(pinquā: christus excitator mentiū).s.nostrorum(vocat nos iam ad vitā) .i.nunc vocat nos ad se. Christus(clamat).i.vocat et pcipit nobis(auferte).i.relinquite(lectulos)o(desides).i.o pigri.s. relinquite lectulos (egros) .i.carnalitatē(sopore).i.pctō: et(vigilate casti).i.nō petulantes (recti) verbo et opere: et o(sobrij).i.temperati in cibo et potu(vigilate quia iam sum pximus).
Et quia christus est proximus o fratres(sciamus).i.cognoscamus(iesū) dico(flentes).i.tristantes et(precantes)illū(sobrie).i. sine omni feditate: quia (intenta supplicatio).i.assidua deprecatio(vetat cor mundū dormire).i. pmanere in pctō. O(tu christe discute).i.dissipa vel diuide(somnū).i. peccatū seu diabolū: ne nos decipiat: et(tu rumpe).i.diuide (vincula noctis).i. laqueos diaboli vel penas inferni: que dicuntur nox. Ut nos nō decipiāt o homo(tu solue peccatū vetus).i.originale: et(ingere).i.immitte (nouum lumen).i.spiritūsanctū: qui merito dicitur nouū lumen: quia eijciendo a nobis vetera nos renouat.

¶ Feria quarta ad nocturnū hymnus.

Rerum creator optime rectorq́ noster aspice: nos a quiete noxia mersos sopore libera.
Te sancte christe poscimus: ignosce tu criminibus: ad cōfitendū surgimus: morasq́ noctis rumpimus.
Mentes manusqꝫ tollimus: prophetā sicut nouimus: nobis gerendū precipit: paulusqꝫ gestis censuit.
Vides malū quod gessimus: occulta nostra prodimus: preces gementes fundimus: dimitte quod peccauimus.

¶ Materia huius hymni est inuocatio auxilij diuini: vt deus dignet criminibꝫ nostris ignoscere. vt sicut surgimus de lecto ⁊ rumpimus noctem: sic christus rumpat peccata nostra ⁊c.
¶ Ordo. O optime (creator omniū rerū: ⁊ o rector noster aspice nos) .i. respice. s. oculis misc[dz]ie: (⁊ nos libera a quiete noxia) .i. mala: q͞r q̄ carnem delectant mala sunt aīo: ⁊. s. libera nos (miseros sopore) .i. peccato: q͞r peccando miseri sumꝰ. Ideo (poscimus) .i. dep̄camur (te sancte christe: ignosce) .i. parce (criminibꝫ) .i. omnibus peccatis nostris: ⁊ ergo q͞r peccauimus (surgimus) .s. de virtute in virtutē: ⁊ (ad cōfitendū) .s. tibi peccata (rūpimꝰ moras) .i. impedimenta (noctis) .i. diaboli. (Tollimus) .i. subleuamꝰ (mētes) .i. cogitationes (⁊ manus) .i. op̄ationes (sicut nouimus ꝓphetā) .s. dauid (precipit) .i. iubet (nobis gerendū) .i. faciendū ⁊ surgendū noctibꝫ: dicens: Media nocte ⁊c. (Paulus censuit) .i. in scripturis suis indicauit: dicens: Hora est iam nos de somno surgere (gestis) .i. factis suis: q͞r paulus de nocte laborabat ⁊ in die p̄dicabat. Et nota ꝙ paulus plus laborabat ceteris ap̄lis: q͞r in nocte cophinos faciebat: vnde victualia habuit: ⁊ q̄ꝺ superat pauperibꝫ erogabat. Et q͞r es creator oīm rerū (vides malū q̄ꝺ gessimꝰ) .i. fecimus. ⁊ q͞r vides iō (pandimus occulta nr̄a) .i. manifestamus pc̄tā. s. ꝑ cōfessionē (gemētes) .i. suspirantes (fundimus tibi p̄ces) .i. oratiōes: ⁊ iō (dimitte) .i. dona nobis veniā de hoc (q̄ꝺ peccauimus) .i. cōmisimus.

¶ Ad laudes hymnus.

n Ox ⁊ tenebre ⁊ nubila cōfusa mundi ⁊ turbida: hic intrat: albescit polus: christus venit: discedite.
Caligo ire scindit percussa solis radio: rebusqꝫ iam color redit vultu nitenti sideris.
Te christe solū nouimus: te mente pura ⁊ simplici flendo ⁊ canendo quesumus: intende nostris sensibus.

Sunt multa fuſcis illita:que luce purgentur tua:tu lux eoi ſideris vultu ſereno illumina.

¶ Materia huiꝰ hymni eſt exclamatio quã facit ꝯtra diabolũ.i. imploratio auxilij dei:vt diuerſitas pctõꝝ ⁊ eorundẽ enormitas a nobis recedant. ¶ Ordo. O(nox).i.diabole ⁊c̃. Itẽ nox multis modis accipiꝛ. Aliqñ pro ira:aliqñ ꝑ tpe:aliqñ ꝑ diabolo:⁊ aliqñ ꝑ obſcuritate. Et nota: ꝙ iõ illa noĩa.ſ.nox tenebre ⁊ nubila poſuit ad terrẽdũ:qꝛ tenebraꝝ terrores voluit ꝑ illa exprimere. Ideo o(tenebre).i.pctã(⁊ nubila).i.diſcordie hereticoꝝ(⁊ turbida mundi).i.turbatiões ⁊ ſeditiões(cõfuſa).i.ꝑmixta(diſcedite).i. recedite.qꝛ ſicut nox diẽ:⁊ ſicut colũba accipitrẽ fugit: ſic pctm̃ iuſticiã:⁊ diabolus chriſtũ fugit. Recedite inquã ⁊ operamini:qꝛ(lux).i.chriſtꝰ(curat).ſ.mẽtes fideliũ(polus).i.corpus(albeſcit).i.niteſcit.ſ.bonis opibꝫ. ⁊ ſic bñ ⁊ ſctẽ viuẽdo chriſtus intrat corda nr̃a. (Caligo terre).i.obſcuritas nr̃a vel ſecretũ hereticoꝝ(ſcindiꝛ).i.diuidiꝛ.⁊ hoc dico(ꝑcuſſa radio ſolis).i.diuino verbo(⁊ calor).i.vigor ſpũſſcti:ꝗ .ſ.receſſit ꝓpter p̃ſentiã tenebraꝝ (iã redit).i.reuerſus eſt(rebus).i.corporibꝫ ⁊ aĩabꝫ nr̃is(vultu nitẽti ſideris). i. ſplendore ſpũſſcti:ꝗ eſt verus ſol. O(chriſte nouimus te ſolũ).ſ.redẽptorẽ ⁊ illuminatorẽ:g̃(te)⁊ nõ aliũ(pura mẽte ⁊ ſimplici).i.ſine hypocriſi (q̃ſumus flendo).ſ.pctã nr̃a(⁊ canẽdo).i.laudãdo te bñficijs tuis(intẽde).i.ꝑbe aſſenſum(nr̃is ſenſibꝫ).i.intẽtionibꝫ. (Multa).i.multe virtutes(ſunt illita).i.iuncta vel vncta(fuſcis).i.nigris coloribꝫ. Fuſcus color dꝛ falſus color:ꝗ mixtꝰ inter alios colores obſcuſcat nos(q̃).ſ.mala (purgenꝛ tua luce).i.tuo ſplendore. Bñ dico:tua luce.qꝛ o(tu)chriſte es(lux eoi ſideris).i. orientalis.ſ.patris.⁊ iõ nos(illumina ſereno vultu).i.claritate ſpũſſancti.

¶ Feria quinta ad nocturnũ hymnus.

Nox atra rerũ cõtegit terre coloris omniũ:nos cõfitentes poſcimus te iuſte iudex cordium.

Tu auferens piacula:ſordeſq; mentis abluas:doneſq; chriſte gratiã:vt arceamus crimina.

Mens ecce torpet impia:quã culpa mordet noxia:obſcura geſtit tollere:⁊ te redemptor querere.

Repelle tu caliginem intrinſecus q̃s maxime:vt in beato gaudeat ſe collocari lumine.

¶ Materia huius hymni eſt rogare deũ: vt ipe caliginẽ mẽtis ⁊ corpis a nobis expellat. Rogemꝰ etiã in h̃ hymno clemẽtiã oĩpotẽtis dei:vt nos defendat ⁊ ꝓtegat ab antiq̃ hoſte.ſ.diabolo:⁊ expellat intrinſecã obſcuritatẽ mẽtis ⁊ corpis:⁊ vt digneꝛ nobis ſui luminis claritatẽ ꝯcedere: referuãdo nos a peccatis.

¶ Ordo. (Atra nox).i. diabolus vel peccatū (cōtegit).i. obtenebrat (calores).i. illuminationes oīm rerū (terre) Nā ob hoc nō necesse est: nec etiā vtile ibi morari vbi scimus ꝙ noctis obscuritas oīa cōtegit: calores herbaꝝ & ceteraꝝ reꝝ in suis ꝓfundis tenebris obducit & sepelit. Sed cū hoc ꝙ nūc lucē sideris habeam⁹ in mēte: & hoc in medijs noctibus.i. cū mūdus sedet in tenebris: & plus crescunt incendia carnis: tunc surgamus cōfitētes deū scȝ iudicem cordiū nostroꝝ. Rogamus ḡ iudicē: vt auferat a nobis caliginem peccatoꝝ: & det nobis sue gratie dulcedinē. Et ideo (nos tibi cōfitentes).s. peccata nostra (poscimus te).i. rogamus ea que sunt vite.s. misc͞dia.

O iuste iudex cordium.i. animaꝝ nostraꝝ (auferas).i. deleas (piacula).i. grauia peccata: & (abluas).i. purges (sordes).i. suggestiones diabolicas: q̄ pungunt nos (qȝ) ꝓ et (christo dones).i. tribuas (gratiā) spūssancti: & ad q̄d (vt crimina).i. pctā (arceant).i. expellant a nobis. Dico ꝙ expellant crimina: & quare: qꝛ (ecce ipsa mens).i. aīa peccatrix (torpet).i. pigrescit (quā) scȝ mentē (culpa noxia).i. mala (mordet).i. pungit: & mēs (gestit).i. cupit (tollere).i. depellere a se (obscura).i. peccata: & gestit.i. cupit (querere te).s. christū (o redemptor).i. iesu saluator. Et qꝛ mēs gestit te q̄rere: tu (repelle).i. remoue (intrinsecus).i. ex anima (caliginē).i. cecitatē pctōꝝ (qȝ maxime).i. ꝑcipue: vt ipsa mens (gaudeat se collocari in beato lumine).i. in etrna beatitudine.s. in regno celoꝝ.

¶ Ad laudes hymnus.

LUx ecce surgit aurea: pallens fatiscat cecitas: que nosmetipsos in preceps diu errore traxit deuio.

Hec lux serenum conferat: purosqȝ nos prestet sibi: nihil loquamur subdolum: voluamus obscurū nihil.

Sic tota decurrat dies: nec lingua mendax: nec manus: oculi nec peccent lubrici: nec noxa corpus inquinet.

Speculator astat desuper: qui nos dieb⁹ omnib⁹ actusqȝ nostros prospicit a luce vsqȝ in vesperum.

¶ Hymnus iste continetur in superiori hymno. Sed intentio versus est hec: ne.s. oculi peccent. Hic ponit anapestus ꝓ spōdeo: & spōdeus secūdo loco ponit pro iambo.

¶ Ordo. Nox vsqȝ modo texit calores terre: sed modo discedit. qꝛ (ecce lux aurea).i. euāgelica p̄dicatio (surgit) in corda nostra: & ideo oīs (cecitas pallens).i. diabolus (fatiscat).i. euanescat (que) cecitas (traxit).i. diruit (nosmetipsos in preceps).i. in ruinā vl' in p̄cipitiū (diu).i. multū (deuio errore.)

Hec lux. Dixit ꝙ lux surrexit: & ideo (hec lux cōferat).i. donet nobis (serenum).i. virtutem spiritussancti (& prestet nos puros).i. mundos ab omni

petõ(sibi).i.ad honorē suū:⁊ hoc sic(loquamur nihil sub dolū).i.nihil dece ptoriū (⁊ nihil voluamus obscurū).i.nullū cogitemus pctm̄. Sic tota. (Tota dies).i.totū tēpus vite nostre(decurrat sic).s. nõ loquēdo subdolū: (nec lingua mendax).s.sit.i.nõ dicat mēdaciū(nec manus peccent).i. nõ faciant aliq̄d mali(nec oculi lubrici peccent).s.nõ vidēdo illicita (nec noxa) .i.culpa corruptionis(inquinet)vel polluat(corpus)nostrū. Speculator. Et nolite peccare:q2(speculator).i.dñs(astat).i.prospicit nos (desuper).i. de celo(oib⁊ dieb⁊).i.quotidie(q3)p et(prospicit).i.a longe videt(nr̄os act⁹) :i.nostra opa(a prima luce).i.a natiuitate:⁊(vsq3 in vesperū).i.ad finem vite nostre.

¶ Feria sexta ad nocturnū hymnus.

Tu trinitatis vnitas:orbem potēter qui regis:attende laudū cantica que excubantes psallimus.

Iam lectulo consurgimus:noctis quieto tp̄e vt flagitemus vulnerū a te medelam omniū.

Quo fraude quicquid demonū in noctib⁊ delinquimus: abstergat illud celitus tue potestas glorie.

Nec corpus assit sordidū:nec torpor instet cordiū:nec criminis contagio tepescat ardor spiritus.

Ob hoc redemptor quesumus:reple tuo lumine:per quod dierū circulis nullis ruamus actibus.

¶ In hoc aūt hymno autor nos hortat᷑ de somno surgere:⁊ medelā vitioꝝ querere. Intendit etiā in hoc hymno ipsam trinitatē laudare vel inuocare:p quā mundus regit᷑:vt impleat nos suo lumine:vt quicq̄d peccauimus fraude demonū ipse christus abstergat celitus.i.de celo. Et h̄ est qȯ dicit ¶ Ordo. O(tu vnitas).i.o scrē spūs q̄ pcedis a patre ⁊ filio (trinitat3).s. psonaꝝ(qui regis).i.gubernas(potēter).i.potentia tua(orbem).i. mundum (attende cantica laudū).i.hymnoꝝ(que)cantica nos(excubantes).i.vigilātes)psallimus).i.cantamus. Nos (cõsurgimus iam lectulo).i.ex desidia Lectus em̄ d2 ab electis ⁊ mollib⁊ herbis:sup quas antiqui requiescebāt. (quieto tp̄e noctis)⁊ ad quid(vt flagitemus) .i.rogemus (a te medelā oim vulnerū).i.pctõꝝ. (Quo) p vt (potestas glorie tue).i.tue laudis (abstergat).i.abluat vel purget(celitus).i.diuinitus(illud).s.pctm̄(quicq̄d).s.vitiorū(delinquimus).s.cõmittimus(fraude).i.deceptione(demonū).i.diabolorū(in noctib⁊).i.in tenebris vitioꝝ. (Nec)p nõ et(⁊ corpus nostrū nõ assit .i.nõ sit sordidū).i.pollutū vel fetidū(nec torpor).i.pigritia vl' malicia(cordiū)nostroꝝ(instet) nobis:⁊(contagio).i.macula (criminis) non assit nobis ⁊(ardor spūs).i.amor vel gratia spūsscti(nõ tepescat).i.nõ deficiat ī nobis.

Ob hoc redẽptor. vt amor tue gratie nõ deficiat in nobis (ob hoc). i. ꝓpter hoc (o redemptor q̃sumus). i. rogam⁹ te (reple nos) pctõres (tuo lumine). i. tuo splendore (per qd) lumen (nõ ruamus). i. nõ cadamus (nullis actibꝫ). i. nullis peccatis (circulis dieꝝ). i. in reuolutionibꝫ dieꝝ.

¶ Ad laudes hymnus.

Eterna celi gloria: beata spes mortaliũ: celi tonãtis vnice casteq̃ꝫ proles virginis.

Da dexterã surgentibꝫ: exurgat ꝛ mens sobria: flagransq̃ꝫ in laudẽ dei grates rependat debitas.

Natus refulgat lucifer: sparsamq̃ꝫ lucẽ nunciat: cadit caligo noctium: lux sancta nos illuminet.

Manẽsq̃ꝫ nostris sensibus noctem repellat seculi: omniq̃ꝫ fine diei purgata seruet pectora.

Quesita iam primũ fides radicet nostris sensibus: secũda spes cõgaudeat: qua maior extat charitas.

¶ Materia hui⁹ hymni est inuocatio ad christũ filiũ beate virginis: vt dignet nobis suã misericordiã tribuere: ꝛ dexteram porrigere: vt mereamur corroborationẽ fidei ꝛ charitatis obtinere. Et hoc est qd dicit.

¶ Ordo. O christe tu existens (eterna gloria). s. angeloꝝ ꝛ beatoꝝ hoim: vel q2 pater tuus celestis ꝑ te glorificat: ꝛ o (beata spes (mortaliũ). i. christianoꝝ hominũ: ꝛ o (vnice celi tonantis). i. celestis patris ſm diuinitatẽ (q̃ꝫ) ꝑ et (o proles). i. o fili (caste virginis). s. marie. s. ſm humanitatem suam.

(O tu christe (da dexterã). i. auxiliũ tuũ nobis (surgentibꝫ). s. a vitijs: ꝛ ita (mens nostra). i. aĩa nr̃a (sobria). i. abstinẽs (exurgat). s. ad laudẽ tuã (q̃ꝫ) ꝑ ꝛ. s. mens (flagrãs). i. ardẽs (in laudẽ). i. in honorẽ (dei) omnipotẽtis (repẽdat). i. ꝑsoluat (debitas grates). i. gratiaꝝ actiones in hymnis ꝛ canticis deo oĩpotenti. (Lucifer). i. stella matutina (natus). i. christus (refulget). i. resplẽdet modo (q̃ꝫ) ꝑ et (nunciat). s. modo (sparsam lucẽ). i. natã vere nũciat. quia (caligo noctiũ). i. obscuritas diaboli (cadit). s. in mundo. ꝛ ideo (lux sctã). i. christus sua sctificatiõe (nos illuminet). i. corda nostra illustret lumine spiritussancti. Vt ipsa lux (manens nostris sensibꝫ). i. in nobis qui habem⁹ quinq̃ꝫ sensus corporeos: ꝛ (repellat a nobis noctẽ). i. diabolũ (seculi). i. mũdi. ꝛ illa lux (seruet pectora nostra purgata). s. a vitijs (omni fine diei). i. oĩm tpe vite nr̃e. (Fides quesita) a nobis. s. in baptismate (iam primũ). i. cito. ideo dicit primũ: q2 fides est prima inter omnes virtutes. vt ibi: fides spes ꝛ charitas (radicet). i. ponat radices (sensibꝫ nostris). i. in mente nr̃a: ꝛ (scda spes). s. a fide: ꝑ quã scꝫ speramus vitã (cõgaudeat: ꝛ charitas). i. talis virt⁹ (extat maior). i. virtuosior. iuxta illud: Maior aũt hoꝝ est charitas.

¶Sabbato ad noctur. hymnus.

S Umme deus clementie mundiqȝ factor machine: vnus potentialiter trinusqȝ personaliter.
Nostros pius cũ cãticis fletus benigne suscipe: quo corde puro sordibus te pfruamur largius.
Lumbos iecurqȝ morbidũ adure igne congruo: accincti vt sint perpetim luxu remoto pessimo.
Ut quiqȝ horas noctiũ nunc concinendo rumpimus: donis beatis patrie ditemur omnes affatim.

¶Materia huius hymni est cognitionẽ habere trinitatis in vnitate: ꝛ vnitatis in trinitate. Intendit etiã autor rogare deũ: vt cingat lũbos nostros cingulo castitatis: ꝛ aduret .i. inflãmet vel repleat corda nr̃a igne spũssancti: vt casto corpore ꝛ mundo corde deo seruire mereamur.
¶Ordo. O (deus summe clemẽtie) .i. alte pietatis: ꝛ o (mũdi factor) .i. creator vniuersi .s. q̃ est (potẽtialiter vnus) .i. in potẽtia ꝑm diuinitatẽ: ꝛ (trinus ꝑsonaliter) .i. trinus in ꝑsonis. Et tu (pius) ibi ntũs ponit̃ ꝑ vctõ (suscipe benigne nr̃os fletus) .i. lachrymas (cũ canticis) .i. cũ hymnis ꝛ laudibꝰ (q̊) ꝑ vt (ꝑfruamur te largius) .i. amplius: ꝛ hoc (corde puro) .i. mũdo (sordibꝰ) .i. a vitijs: O deus (adure) .i. accende (igne cõgruo) .i. spũ sctõ (lũbos nr̃os ꝛ iecur) .i. epar. Et nota ꝙ hec tria .s. iecur cerebrũ ꝛ lumbi cogũt hominẽ peccare. (vt sint accincti) .i. vt lumbi sint casti ꝯtra libidinẽ (perpetim) .i. sꝑ (remoto pessimo luxu) .i. deposita pessima luxuria q̃ multos ꝓh dolor ducit ad gehennã. (Ut quiqȝ) .i. q̇cũqȝ (cõcinẽdo) .i. psallẽdo (rũpimus) .i. ꝑ vigilias diuidimus (horas noctium) qꝛ tunc bonũ ꝛ quietũ est orare: vt (ditemur) .i. diuites efficiamur (affatim) .i. abũdanter (beatis donis patrie) .i. beatitudine patrie celestis: ad quã nos deus dignet̃ ꝑducere. Amen.

¶Ad laudes hymnus.

A Urora iam spargit polũ: terris dies illabit̃: lucis resultat speculũ: discedat omne lubricũ.
Fantasma noctis decidat: mentis reatus subruat: quicquid tenebris horridis nox attulit culpe cadat.
Ut mane illud vltimũ quod prestolamur cernuũ: in lucem nobis effluat: dum hec canore cõcrepat.

¶Hymnus iste continuat̃ superiori: qꝛ nos rumpimus horas noctium: vt nos omnes ditemur ꝛ diuites efficiamur in christo. Et ecce

¶ Ordo. (Aurora).s. christus (iam spargit polū).i. illuminat corda hoim: Hortat etiā nos vt sic viuamus in hoc seculo: vt illud verbū lete audire mereamur: Uenite bñdicti patrꝫ mei ⁊c. Nā finito mūdi termino pctōres ppetuis tradent tenebris: fideles ꝟo ⁊ iustos nō in noctē sed in lucē ponet. Et hoc est qđ pcat. (Aurora).i. christus (illabit).i. mergit (terris) ⁊ aurora .i. chrs (spargit polū).i. illuminat mētes vel ecclesiā: ⁊ (speculū).i. pulchritudo vel aspectus (lucis).i. claritatis (resultat).i. gaudet: ⁊ ideo (oē lubricū).i. pctm̄ (discedat) a nobis. (Fantasma).i. fātasia vel illusio (noctis).i. diaboli (decidat).i. recedat a nobis: ⁊ (reatus).i. culpa (mentis subruat).i. cadat a nobis: ⁊ (quicquid horridū).i. deforme (nox).i. diabolus vel nocturna cogitatio (attulit nobis tenebris).i. obscuritatis (cadat).i. recedat a nobis. (Ut mane illud vltimū).i. iudiciū futuroꝝ: vel aduētus christi in iudicio: (qđ pstolamur).i. speramus vel expectamꝰ (cernui).i. pspici (effluat).i. eueniat (nobis i lucē: dū hec) nox (ꝯcrepat).i. resonat (canore).i. cātu seu laude.

¶ Singulis quoqꝫ feriatis diebus ad nocturnum hymnus.

Nocte surgentes vigilemus oēs: semper in psalmis meditemur: atqꝫ viribus totis dño canamus dulciter hymnos.

Ut pio regi pariter canentes cum suis sanctis mereamur aulam ingredi celi: simul ⁊ beatam ducere vitam.

Prestet hoc nobis deitas beata patris ac nati pariterqꝫ sancti spiritus: cuius roborat in omni gloria mundo.

¶ In hoc hymno nos hortādo admonet btūs Grego. vt q̃diu in h̄ mūdo laboramus: ⁊ nocti.i. pctō subditi sumꝰ: cū oī studio p executiōe ⁊ ꝯseruatione bonoꝝ operū vigilare debemꝰ. qꝛ si vigilia nr̄a. soli deo intēdēdo fuerit puida: ad aures oipotētis dei pculdubio pueniēt. Materia g̊ huius hymni est laudatio nois dei: ⁊ ipi totis viribꝫ decantare laudes. Intētio ⁊ causa finalis est: vt nostrā vitā emēdādo surgamus a vitijs ⁊ adhereamus virtutibus. Distinguamus ergo sic.

¶ Ordo. O frēs nos (oēs surgētes nocte).i. de pctō (vigilemus).i. deuote pseueremꝰ in laude dei: ⁊ h̄ (semp).i. sine fine (in psalmis).i. in bonis opibꝫ (meditemur).i. cogitemus ⁊ pseueremus vigilādo: ⁊ (canamus).i. dicamus (dño).i. saluatori nr̄o (dulciter).i. suauiter (hymnos).i. laudes (totis viribꝫ) .i. aīo ⁊ corpe. Uigilare em̄ debemꝰ sine fine: qꝛ nescimꝰ qn̄ dñs veniet: an mane: an sero: an media nocte. Nocte em̄ dixit: qꝛ de nocte veniet dñs.s. in nubibꝫ.i. in velamine carnis; q̄ fuit q̄si nox qn̄ incarnatꝰ fuit in btā ꝟgine maria: qꝛ deitas latebat in carne. Et ideo in nocte.i. in hac p̄senti vita vigilare debemus: ⁊ non tota nocte dormire: quia in nocte veniet dominus:

Vñ dꝛ in euange. Vigilate: qꝛ nescitis diem neqꝫ horã. Et ideo vigilem⁹ in prosperis: ꝛ etiã in aduersis nõ horreamur: sed iugiter indefesse laboremus. Vñ nõ qui inceperit: sed qui ꝑseuerauerit vsqꝫ in finẽ hic salu⁹ erit. Inchoata em̃ virtus nõ ꝑficit nisi ad finẽ ꝑducat̃. Canamus hymnos (vt nos canentes). i. laudes dei ꝑsoluẽtes (pio regi). i. christo (pariter). s. corpore ꝛ aĩa (mereamur ingredi aulã celi). i. regnũ eterne beatitudinis (ꝛ ducere). i. habere (simul vitã eternã vel beatã). i. purã vel sanctã. Dixi ꝙ debemus canere pio regi: vt mereamur celi ingredi ianuã (ꝛ beata deitas). i. deus vnus. s. pater ꝛ filius ꝛ spũssctũs (prestet). i. donet (nobis) omnibꝫ (hoc) ea q̃ supra orauimus (gloria). i. laus (cuius). s. deitatis (roborat). i. claret (in omni mũdo). i. vbiqꝫ. Vñ dicit̃: Quicq̃d fit ꝑ ipsius fabricationẽ fit. s. dñi: ꝑ quẽ ꝛ in quo sunt oĩa. Omnia em̃ illi soli famulant̃. Celum ꝛ terrã ego implebo: dicit dñs.

¶ Ad laudes hymnus.

e Ecce iam noctis tenuat̃ vmbra: lucis aurora rutilans coruscat: viribꝫ totis rogitemus omnes omnipotentem.

Ut deus nostri miseratus omnẽ pellat languorẽ: tribuat salutẽ: donet ꝛ nobis pietate patris regna poloꝝ.

¶ Materia huius hymni est miseratio christi. Et cõtinuat̃ hymno superius dicto sic ꝙ surreximus nocte. i. de pctõ cauendo nox deponit̃: ꝛ ecce dies appropinquat. qꝛ sicut ille qui gallo canente in nocturnis horis iter disponit agere: sic ille qui in nocte huius mundi ad celestia ire desiderat: gallo canente. i. ꝑdicatore ꝑdicãte surgit: ꝛ iter incipit ꝑ bonã oꝑationẽ.

¶ Ordo. (Ecce vmbra). i. ignorantia vel obscuritas (noctis). i. diaboli (iã tenuatur). i. annihilat̃ (aurora lucis). i. christus filius dei patris (rutilãs). i. splendorẽ emittens (coruscat). i. splendet. Et nota ꝙ sicut aurora pellit noctẽ: sic christus deuicit diabolũ. qꝛ christus est princeps nostre humanitatꝫ Et aurora. i. christus: qui quasi aureũ colorẽ emittẽs coruscat ꝛc̃. (Omnes rogitemus). i. deꝑcemur (totis viribꝫ). i. cũ omnibꝫ virtutibꝫ anĩe ꝛ corporꝫ (cunctipotentẽ) qꝛ oĩa in manu sua sunt. (Ut deus) noster (miserat⁹ nr̃i) qꝛ miserendo nos redemit (pellat). i. remoueat (omnẽ languorẽ). i. omne peccatũ: ꝛ pellendo pctm̃ (tribuat salutẽ). i. vitã corꝑis ꝛ aĩe: qꝛ ꝑ dei gratiam nõ ꝓprijs meritis vita datur. (Donet ergo nobis pietate patris). i. ipsi⁹ misericordia (regna poloꝝ). i. patriã celestem.

¶ Dñicis diebus ad vs̃. hymnus.

Genus carminis iambicum.

LUcis creator optime:lucem dieꝝ proferens lucis
noue primordijs mundi parans originem.
Qui mane iunctū vesperi diem vocari p̄cipis:tetrum chaos illabit̄:audi preces cū fletibus.
Ne mens grauata crimine:vite sit exul munere:dū nil pene cogitat:seseq̄ culpis illigat.
Celoꝝ pulset intimū:vitale tollat premiū:vitemus omne noxium:purgemus omne pessimū.
Presta pater pijssime ₇c̄.

¶ Materia huius hymni est inuocatio:quā facit beūs Greg.ad dn̄m.vt sicut p̄cepit mane iunctū vesperi vocari diē:vt ita exaudiat p̄ces nr̄as. Et cōmēdat diē dn̄icū p opus qd̄ in eo factū est:₇ in eodē die fecit lucē: q̄ causat diē. Et idcirco dixit: Fiat lux. ₇ facta est lux.

¶ Ordo. O(optime creator lucis).i.filij tui vel angeloꝝ(p̄ferēs).i. tribuens(lucē).i.filiū tuū(dieꝝ).i.apl'oꝝ tuoꝝ:qui dies vocant̄ (parās originez) .s:qn̄ dixisti:fiat lux.i.initiū noue lucis(primordijs mūdi).i.apl'i: qui lux interp̄tat̄. Vn̄ dr:Vos estis lux:in ista vita illustrātes oīa. Vos estis sal terre:cōdientes moꝝ tēperantiā. Ipsi em̄ apl'i pastores sunt pploꝝ oīa cōseruantes. Et qr tu (p̄cipis mane iunctū vesperi vocari diē).i. diē ₇ noctē: q̄ est dies naturalis. Vn̄ dr Gen̄.j. Factū est vespere ₇ mane dies vn⁹. Vel aliter(Tu q̄ p̄cipis mane iunctū vesperi vocari diē).i. deitatē iunctā carni nostre:q̄ obscura est. Vel(vesperū vocari diē).i.christū q̄ est verus dies. (Tetrū chaos).i.nox ₇ pctm̄ ₇ obscuritas vitioꝝ (illabit̄).i.cadit in nos.₇ ideo(audi p̄ces nr̄as cū fletib᷒).i.cū desiderijs lachrymaꝝ. Mane ponit̄ h̄ noīaliter:vt apud Persiū: Iā clarū mane fenestras intrat. Chaos nomen grecū s̄cat oīm reꝝ ꝯfusionē ante mūdi creationē:vt est apud Oui.j.fast.
Dico:audi p̄ces nr̄as.₇ q̄re:(ne mens).i.aīa nr̄a(sit grauata).i.pōderata (crimine).i.pctō vitioꝝ(sit exul).i.priuata(munere).i.dono eterne btitudis (vite).i.christi;q̄ est vera vita oīm hoīm(dū nihil perenne cogitat).i. perpetuū(q̄z),p et(illigat).i.illaqueat(sese culpis).i.pctis vitioꝝ. Exul q̄si extra solū.i. q̄ ex sua patria expulsus est. Sed accipit̄ hic ꝑ eo qd̄ est priuatus vel carens. Ergo ₇ nos debemus accipere christū vel eternā beatitudinem. Et vt hoc fiat mens(pulset).i.inquirat(initiū celoꝝ) .i.christū (vitale premiū).i.eternā beatitudinē:ergo(vitemus omne noxium).i. omne pctm̄: q̄tum ad corpus(₇ purgemus).i.emendemus(omne pessimū).i. omne peccatū:q̄tum ad animā nostram.

¶ Feria secunda ad vs̄.hymnus.

Feria secunda.

Immense celi cõditor:qui mixta ne ↄfunderet aque fluenta diuidens celum dedisti limitem.

Firmamus locũ celestibus:simulq3 terre riuulis: vt vnda flammas temperet:terre non solum dissipet.

Infunde nũc pĳssime donum perennis gratie:fraudis noue ne casib9 nos error atterat vetus.

Lucem fides inueniat:sic luminis iubar ferat: hec vana cuncta terreat:hanc falsa nulla comprimant.

¶ Materia huius hymni est vt hoies diuidãt se a malis operib9 et adhereant bonis.qr quẽadmodũ christus aquas ab aquis in secũda feria separauit:partẽ in terra relinquẽdo:et partẽ in celo attrahẽdo ꝓpter nimietatẽ aque. Et hoc ideo:qr terra cõfusa erat:et vt calor solis dissiparet res mundanas:ita intendit diuidere mẽtes nostras a malis operib9. Sed q̃rit᷑:cur partẽ attulit ad celũ? Dicit᷑ ꝙ ꝓpter elementũ ignis.qr nisi autor nature interposuisset aliq̃d elementũ:terra nõ ita leuiter posset inhabitari. Et si q̃rat᷑:q̃liter aque manẽt sup ignẽ. Dicit btũs Augu.ꝙ fortitudo ignis aquã coagulat et coartat. Itẽ querit᷑:si celũ mobile est rotundũ:quõ aque manẽt sursum? Ambro.dat de hoc exemplũ.qr multa corpa exterius sunt rotũda q̃ interius sunt q̃drata:et sic forte põt esse celũ. Celestes nãq3 nature ignee sunt. Vñ spũs dr purus ether:qr rogus.i.ignis:nisi vnda superior et inferior tẽperaret:totã terrã incẽderet:et ruptã in puluerẽ dissiparet.

¶ Ordo. O christe(cõditor ĩmense celi).i.sine mensura:et o christe.s.q̃ es (diuidẽs fluenta aque).i.aquaꝝ cursus(ne mixta).i.cõfusa (cõfunderet).i. destrueret sup faciẽ terre .i.cõfusionẽ faceret(celũ dedisti limitẽ).i.terminũ inter aquas supiores et inferiores. Tu es(firmans locũ) sc3 inter aq̃s celestes et inter aquas terrestres(celestib9).i.angelis:aquis et(siliter riuulis terre).i.fluminib9 vl᷑ petrõrib9(vt vnda).i.aqua(tẽperet).i.moderet(flãmas) .i.ignẽ firmamenti(ne flãme dissipent solũ terre).i.soliditatẽ terre. O tu (pĳssime infunde nunc).i.in p̃senti vita(donũ perennis gratie).i. spũssancti (ne error):s.idolatrie vel originale pctm̃(vetus).i.antiquũ(atterat).i.conterat(nos casibus noue fraudis).i.heresis vel diaboli. Nouum dr originale peccatũ:quia primũ erat peccatũ. (Fides nostra inueniat lucẽ).s.tuã o tu christe:et inueniendo(ferat iubar).i.splendorẽ spũssancti(luminis).i.christi.et ferendo iubar tribuat se nobis(hec).s.fides(terreat cuncta vana.i.cũctam prauitatem hereticam(nulla falsa cõprimant).i.deprimant(hanc)scil3 fidem.

¶ Feria tertia ad vs.

hymnus.

TEllluris ingens cōditor: mundi solū ꝗ eruens pulsis atq̧ molestijs terram dedisti imobilem.

Ut germen aptū ꝓferens fuluis decora floribꝰ fecunda fructu sisteret: pastumq̧ gratū redderet.

Mentis peruste vulnera: munda vigoris gratia: vt facta fletu diluat: motusq̧ prauos atterat.

Iussis tuis obtēperet: nullis malis approximet: bonis repleri gaudeat ꝛ mortis actum nesciat.

¶ Materia huius hymni est depcatio quā facimus ad deū. qui sicut deus pater fecit celū ꝛ terrā: ꝛ diuisit supiora ab inferioribꝰ: ita sua pietate nr̄a pctā dimittet. Et sicut dedit terrā immobilē vt daret fructū gratū: ita faciat membra nr̄a acceptabilia ad fructificandū ꝛ seruiendū sibi.

¶ Ordo. O (ingens). i. magnus (cōditor telluris). i. factor totius orbis (ꝗ eruens). i. diuidens (solū mundi). i. terrā ab aquis. s. inferioribꝰ ꝛ supioribꝰ: (atq̧) et (dedisti terrā imobilē) i. terrē stabilē. ꝛ hoc (pulsis molestijs). i. elemētis: ꝗ valde molesta erāt dū intermiscerent cōfusis. i. simul mixtis.

Terra (ꝓferēs). i. ꝓducēs (germē aptū). i. fructū cōgruū hoibꝰ: ꝛ vt (sisteret). i. ꝑmaneret (fecūda). i. fructuosa (fructu). s. acceptabili. s. illa terra (decora). i. speciosa est (fuluis floribꝰ). i. rubeis ꝛ albis floribꝰ (q̧) ꝑ et (gratū pastū). i. cibū seu nutrimētū acceptabilē (redderet). i. ꝯcederet tā hoibꝰ ꝗ̄ pecudibꝰ. Et g̊ oīs hō tenet summa diligētia ad laudādū deū. O christe (mūda). i. purga (vulnera). i. pctā (peruste mētis). i. maculati seu viciati hois ꝛ h̊ dico (gr̄a vigoris). i. mediāte gr̄a spūssctī (ꝛ diluat). i. emēdet (facta). i. malefacta ꝛ pctā ꝯmissa (fletu). i. cordis gemitu: ꝛ (atterat). i. refrenet (prauos motus). i. malas inclinatiōes ab oī actu illicito. Unusquisq̧ pctōr (obtēperet). i. obediat (iussis tuis). i. mādatis: ꝛ hō (nullis malis). i. nō vllis. s. opibꝰ malis (approximet). i. accedat: sꝫ gaudeat repleri bonis). s. opibꝰ (nesciat). i. nō cognoscat (actū mortis). i. mortale pctm̄: a ꝗ̊ se vnusq̄sq̧ abstinere tenet.

¶ Feria quarta ad vs̄. hymnus.

CEli deus sanctissime: qui lucidū centrū poli candore pingis igneo: augens decoro lumine.

Quarto die qui flammeā solis rotā cōstituēs: lune ministrans ordinē vagos recursus siderum.

Ut noctibꝰ vel lumini direptionis terminū: primordijs et mensium signum daret notissimum.

Illumina cor hominũ: absterge sordes mentiũ: resolue culpis vinculum: euerte moles criminum.

¶ Materia huius hymni est laus: quã ꝯsona voce. s. corde ꝛ ope tenemur deo ꝑsoluere: qꝛ ad vtilitatẽ nostrã oĩa ꝓduxit. s. celũ ꝛ terrã: ꝛ multa alia. Nã primo fecit celũ ꝛ terrã: postea mare: deinde solẽ ꝛ lunã ꝛc. Rogemus ergo vt ad brauiũ sue remunerationis nobis omnibꝫ dimittendo pctã nos ad sui amoris gratiã faciat peruenire.

¶ Ordo. O (sanctissime deus celi: q̇ pingis). i. decoras (lucidũ poli cẽtrũ) .i. spatiũ vel punctũ poli: seu zodiacũ ꝑ quẽ signa decurrũt. Itẽ zodias animal interꝑtaꝛ. Centrũ ꝓo est medietas sphere: sed hic posuit cẽtrũ ꝓ toto celo. (Igneo cãdore). i. splẽdore (augẽs decoro lumine). s. cũ pictura planetarũ ꝛ diuersaꝝ stellaꝝ. Tu q̇ es (cõstituẽs rotã solis flãmeã). i. ardentẽ (quarto die.) Notandũ ꝙ ꝑ q̃ttuor dies mũdus sine sole ꝑmãsit. qꝛ prima die facta est angelica creatura: secũda die factũ est celũ ꝛ aer: tertia die facta est terra ꝛ aqua: quarta die factus est sol ꝛ luna: quinta autẽ die facti sunt pisces ꝛ aues: sexta ꝓo die facta sunt aĩalia ꝛ hoĩes. Et tu. s. es (ministrans). i. tribuẽs (ordinẽ lune ꝛ vagos siderũ recursus). i. varios cursus: qꝛ stelle nõ semꝑ currũt eodẽ cursu. Vel dꝛ q̃tũ ad planetas: nã planetaꝝ vagus est cursus. qꝛ alius est cursus solis: alius lune: alius sideꝝ ꝛc. Et q̄re fecit deus p̄dicta? (Vt luna daret terminũ direptionis). i. sepationis seu diuisionis (noctibꝫ vel lumini). i. diei (vt daret notissimũ). i. certissimũ (signũ primordijs). i. principijs (mensiũ) qꝛ mensis habet triginta dies parũ plus vel minus. Et qꝛ tu fecisti hec oĩa (illumina cor hoĩm: ꝛ absterge). i. munda (sordes). i. prauas cogitatiões (mentiũ). s. nostraꝝ: ꝛ (resolue vinculũ culpis). i. pctĩs (ꝛ euerte moles criminũ). i. magnitudines peccatoꝝ.

¶ Feria quinta ad vs̃. hymnus.

Magne deus potentie: qui ex aquis ortũ genus partim remittis gurgiti: partim leuas in aera.

Diuersa lymphis imprimens: subuecta collo irrigans: vt stirpe vna prodita diuersa rapiant loca.

Largire cunctis seruulis: quos mundat vnda sanguinis: nescire lapsus criminũ: nec ferre mortis tedium.

Vt culpa nullũ deprimat: nullũ leuet iactantia: elisa mẽs nõ cõcidat: elata mens nõ corruat.

¶ In hoc hymno ꝯtineꝛ opus qð deus fecit in quinto die. qꝛ tũc creauit pisces ꝛ aũes ex aqua: ꝛ ipsoꝝ q̃ ex aqua fecit misit partem gurgiti. i. mari. s. pisces: ꝛ partẽ leuauit in aera. s. aues. Creauit q̄ꝫ cete grandia: ꝛ bñdixit eis dicẽs: Crescite ꝛ multiplicamini: ꝛ replete aq̃s maris: auesq̄ꝫ multipli

cent̃ sup terrã. Et sic pisces ⁊ aues orti sunt ex aqua. sed qꝛ aues nõ comedunt̃ oĩ tp̃e: sic̃ pisces. Qđ ideo fit: qꝛ aues ꝑ coitũ generant̃ sicut ⁊ nos. qđ nõ est ĩ piscibꝫ. Uel qꝛ aues sunt calidioris nature q̃ pisces. Intẽdit etiã autor rogare deũ: vt nos q̃ sumus abluti ⁊ mũdati in sacro baptismate ab originali crimine: sic seruet nos vt nesciamus lapsus criminũ: ⁊ vt diabolus nõ deprimat nos ꝑ criminalia pctã. Et hoc est qđ dicit.

¶ Ordo. O (deus magne potentie). i. ptãtis (qui remittis genus). i. pisces ⁊ aues: genus dico (ortũ ex aquis). s. baptismatis (partim gurgiti). i. mari. s. inferno: vt pisces. i. malos hoĩes: ⁊ (leuas). i. subleuas (partim in aera). i. in regno celoꝝ: vt aues. i. bonos hoĩes. q. d. sicut in aera aues collocasti: ita in celo hoĩes sctõs disposuisti. O tu deꝰ (imprimẽs). i. submergẽs (dimersa). i. deorsũ mersa: vt pisces. i. malos hoĩes (lymphis). i. aquis infernalibꝫ (⁊ irrogans). i. subleuãs (subuecta). i. sursum vecta: vt aues. i. bonos homĩes (collo). i. capite (prodita). i. orta (vna stirpe). i. vno baptismate renatis (rapiant). i. accipiãt (diuersa loca). i. varia habitacula in celo. qꝛ mãsiões multe sunt in regno celoꝝ: iuxta distinctos gradus beatoꝝ. qꝛ quilibet sctõꝝ hominũ specialẽ hꝫ locũ vel gradũ leticie in celo iuxta bona opa sua q̃ fecit ĩ hoc mũdo. Et tu q̃ oĩa fecisti (largire). i. tribue (cũctis seruulis). i. oĩbꝫ famulis tuis (nescire. i. non sentire (lapsus criminũ). i. casus pctõꝝ q̃ dimissa sunt ĩ baptismo (quos) seruulos (vnda). i. effusio (sanguinis tui mũdat). i. lauat a pctĩs (nec) ꝑ ⁊ nõ (⁊ largire seruulos tuos nõ ferre). i. nõ pati (tedium mortis). i. penã diaboli. Ad hoc largire (vt culpa). i. graue pctm̃ (nõ deprimat). i. nõ aggrauet vel arguat (vllũ). s. christianũ (⁊ iactãtia). i. superbia de bonis (nõ leuet). i. nõ extollat (vllum: ⁊ mens). i. aĩa (elisa). i. lesa a pctõ (non cõcidat). i. nõ incidat in desperationẽ (nec) ꝑ ⁊ nõ (mens eleuata). i. inflata ꝑ superbiã (corruat). i. cadat. s. in eternã damnationẽ.

¶ Feria sexta ad vs̃. hymnus.

Plasmator hominis deus: qui cũcta solus ordinãs humũ iubes ꝑducere reptantis ⁊ fere genus.

Qui magna rerũ corpora dictu iubentis viuida vt seruiant per ordinẽ subdens dedisti homini.

Repelle a seruis tuis quicq̃d ꝑ immunditiã aut moribꝫ se suggerit: aut actibꝫ se interserit.

Da gaudioꝝ premia: da gratiaꝝ munera: dissolue litis vincula: astringe pacis federa.

¶ In hoc hymno cognoscit̃ qđ fecit deus ĩ sexta die. Sexta die formauit deus hominẽ ad imaginẽ suã: ⁊ p̃cepit oĩbꝫ aĩalibꝫ dicẽs: Crescite ⁊ multiplicamini: ⁊ replete terrã. Et dixit hoĩ: Dominamini piscibꝫ maris: volatilibꝫ celi: ⁊ vniuersis q̃ viuũt sup terrã. Posuitqꝫ eũ in paradiso delitiaꝝ: vt oꝑaret̃ ⁊ custodiret illud. Intẽdit itaqꝫ autor rogare deũ: vt sicut deꝰ fecit

hominē supiorē cūctis aniantib⁹:sic digneƚ nos custodire:vt nō efficiamur inferiores brutis aīalib⁹ ꝓpter pctā nr̄a. Cur ḡ hoies creauit q̊s futuros p̄sciebat malos? Ideo q² sicut p̄uidit q̇d mali essent facturi:sic etiā p̄uidebat quid boni essent facturi. Vel dr̄:Quis nouit sensum dn̄i:aut q̇s ꝯsiliarius eius fuit:ad Roma.xj.

¶Ordo. O(deus plasmator).i.creator(hois).s.ade(qui solus ordinās cūcta).i.disponēs oīa(iubes).i.ꝑmittis(ꝓducere humū).i.ecclesiā.s.bonos et malos hoies:eccl̄ia aūt est cōgregatio fideliū(ꝛ genus reptantis).i. serpentis(fere).i.bestie. O tu deus(q̇ fecisti dictu iubentis).i.verbo filij tui(magna corpa).i.iumēta pecora bestias oim.s.(rerū)diuersaꝝ(viuida).i. aīata:ꝛ(subdens).i.supponēs illa aīalia(dedisti homini vt seruiant).s.hoī(p ordinē).s.ꝙ vnūquodꝗ aīal seruiat hoī:in illo adordinatū est a natura:vt oues lepores porcos ad comedendū ꝛc̄. Et o deus(repelle).i.remoue(a seruis tuis q̇cquid suggerit).i.infert(se p īmundiciā).i.p aliquā sup̄fluitatē vel p sordidā comestionē(aut morib⁹).s.malis:q̇.s.ex ꝯsuetudīe peccādi se abstinere nō pōt a pctis(aut interserit).i.miscet(se actib⁹)scȝ ꝑuersis. O deus (da p̄mia).i.remunerationē(gaudioꝝ).s.eternoꝝ(da munera gratiaꝝ).i. dona spūs̄cti(dissolue vincula litis).i.pctā odij(astringe).i. coniunge (federa pacis).i.concordiam salutis.

¶Sabbato ad vs̄.hymnus. Carmē iambicū.

O Lux beata trinitas ꝛ principalis vnitas:iā sol recedit igneus:infunde lumen cordibus.

Te mane laudū carmine:te dep̄cemur vespere:te nostra supplex gloria per cuncta laudet secula.

Deo patri sit gloria.vt infra.

¶In hoc hymno materia sumiƚ circa q̄litatē tp̄is die recedēte ꝛ nocte aduenīete. Intēdit em̄ autor inuocare trinū deū in ꝑsonis:ꝛ trinitatē in vnitate:vt infundat in cordib⁹ nr̄is lumē spūs̄cti:vt laudare mereamur deū taȝ in ꝓsperis q̄ȝ in aduersis,ꝛ ita ꝯcedat nobis transire diē ꝛ noctē sine pctō .i.sine impedimento sathane. Quare hic hymnus est de summa trinitate.

¶Ordo. (O btā trinitas).i.o deus.s.q̇ es(lux)hoim vel mūdi vel angelorū(ꝛ vnitas p̄ncipalis).i.q̇ hȝ principiū sup omne qđ est(iam sol igneus).i.christus(recedit).s.a nobis:ꝛ iō(infunde lumen).i.dona spūs̄cti(cordib⁹).i.sensib⁹ nostris:vt.s.illud hr̄e mereamur. Lux ꝛ lumē ꝓ eodē accipiunƚ:vt Ioā.j. Nō erat ille lux:sed vt testimoniū ꝑhiberet de lumine. Nā in greco habeƚ eadē dictio scȝ phos ꝓ lux ꝛ lumē. Et o christe infunde spm̄s̄ctm̄ (te dep̄cemur)ꝛ vt adiuues nos(laudū carmine).s.laudam⁹(te mane).i. semp:q² oī hora ꝛ oī tp̄e debemus laudare deū.s.mane meridie ꝛ sero. iuxta verbū ꝓphete:Vespe ꝛ mane ꝛ meridie ꝛc̄. (te dep̄cemur).i. rogem⁹(vesperi).i.in fine mūdi:ꝛ(nr̄a supplex).i.humilis(gl̄ia laudet te).s.christū(p cuncta secula).i.omne tēpus:q² semp laudandus est deus:vt dictū est.

Genus carminis iambicum.

IAm lucis orto sidere deū precemur supplices:vt in diurnis actibus nos seruet a nocentibus.

Linguā refrenans temperet:ne litis horror inso-net:visum fouendo contegat:ne vanitates hauriat.

Sint pura cordis intima:absistat ⁊ vecordia:carnis terat superbiam potus cibiq₃ parcitas.

Ut cū dies abcesserit:noctēq₃ sors reduxerit:mūdi p absti nentiā ipsi canamus gloriam.

Deo patri sit gloria:eiusq₃ soli filio:cū spiritu paraclito:et nunc ⁊ in perpetu[illegible].

¶Materia huius hym[illegible]ni est depcatio ad dn̄m:vt orto sidere .i. christo:di gnetur nos segregare a vitijs pctōꝝ:⁊ nos induendo virtutibꝫ repellat sup biā:⁊ nos faciat humiles.Et qm̄ vmbra noctis.i.peccatū recessit a nobis: ideo lux vera .i.christus iā habitat in cordibꝫ nostris.
¶Ordo. (Sidere iam orto).i.christo nato:q̇ refulsit in mūdo sicut sol: q₂ est sol iusticie:⁊ suo sanguine eripuit nos de tenebris ⁊ vmbra mortis.i. a pctō.Et nos(supplices).i.humiles (precemur deū).i. valde oremus apud deū(vt in diurnis actibꝫ).i.assiduis bonis operibꝫ(seruet nos a nocētibꝫ).i. custodiat ⁊ protegat nos a pctis ⁊ ab omnibꝫ aduersis.Sidus qn̄q₃ est ce leste signū in quo multe sunt stelle:vt aries taurus.Qn̄q₃ capitur p vnica stella:⁊ p̄cipue p planeta.Un̄ sol ⁊ luna dicunt̄ sidera:⁊ nō stelle. Sidus lucis est aut lucifer aut sol. Dico vt nos obseruet a nocētibꝫ gratia chri-sti(refrenans).i.cōpescens(linguā:⁊ tēperet)eam(ne horror litis).i. ꝯtentio vel seditio diaboli(insonet).i.interius in corde sonet:⁊(cōtegat visum fouē do) ⁊ quare(ne hauriat vanitates).i.ne videam⁹ ea q̄ nō sunt vidēda.et nō solū visus oculoꝝ sit mūdatus:sed etiā cor.vt pigri ⁊ senes ad gaudiū va-nitatis.i.in delectationibꝫ ⁊ ꝯcupiscētijs nō gaudeamus. Un̄ ait dn̄s:Nō mihi pn̄t viuere qui nō sunt mortui mundo. Estimamus em̄ temere:si deo ⁊ mundo volumus perfrui. Et alibi: Non est conuentio christi ad belial. Diabolus em̄ ⁊ deus nō bene conueniunt:nec in vna sede morant̄. Et ait dn̄s in euangelio:Nemo potest duobus dominis seruire.s.deo ⁊ mammo-ne.i.pecunie male acquisite ⁊ diuitijs. Et nota ꝙ inter amorē dei ⁊ huius mundi hec est differentia.quia amor huius mundi in principio dulcis esse videtur:sed finem habet amarū.Amor dei ab amaritudine incipit: sed vl-tima eius dulcedine plena sunt.Hec est salutaris mansio.s.deus.Hec em̄ sunt tabernacula iustorum:in quibus vox leticie ⁊ exultationis sonat sem per:vbi beati habitabunt.Uel in ipso cuius decorem philosophia concu-piuit:cuius habitationem optauit:⁊ cuius desiderium flagrauit ⁊c̄.

(Intima cordis sint pura).i.mūda a mala cogitatiōe (ꝛ vecordia).i.stulticia q̄ facit hominē vecordē esse(absistat).i.absit a nobis ꝑcul(qꝫ)ꝑ ꝛ(parcitas).i.abstinētia(cibi ꝛ potus terat).i.deprimat(superbiā carnis).i.pctm̄ ꝛ stimulos eius.qꝛ nisi habeam⁹ parcitatē cibi ꝛ potus: oīa supradicta in ↄtrariū nobis euenient. nec poterimus refrenare linguā nostrā:nec nr̄a intima erūt pura:sed sordida:ꝛ sic ꝑ cetera nō saluabimur. Vecors dꝛ piger aut stultus. Inde vecordia pigricia aut stulticia appellat̄. (Ut cū dies abscesserit).i.christus recesserit a nobis ꝑ mala opa nr̄a(qꝫ)ꝑ ꝛ(sors).i.diuina dispēsatio(reduxerit noctē).i.mortē. Vel ſm aliq̄s sol ꝑ suā absentiā reduxerit noctē.i.pctm̄:qꝛ dies nihil aliud est q̄ꝫ illuminatio solis ꝑ aerē:vel aer a sole ꝑcussus. Noctē inq̄ꝫ.i.pctm̄ nos(ꝑ abstinentiā)vitioꝝ(mūdi).i. p̄sentis seculi(purificat:canamus gloriā).s.sempiternā(ipsi).s. christo. Et qꝛ nox recessit ꝛ dies venit:referamus gloriā deo:ꝛ hoc de iure. qꝛ tot ꝛ tanta cōtulit nobis:qꝛ in morte sua liberauit nos:ꝛ ad vltimū nos in filios adoptauit.(Gloria).i.laus(sit deo patri:qꝫ)ꝑ et(filio eius).s. iesu christo:ꝛ hoc(cū spū paraclito).i.cōsolatore. Spūssctūs em̄ ↄsolator dꝛ.i. aduocatus primus:ideo qꝛ discipuloꝝ corda q̄ fuerūt mesta de morte christi reddidit cōsolationi(ꝛ nūc).i.in p̄senti(ꝛ in ꝑpetuū).i.sine fine. Amen.

¶ Ad tertiam hymnus. Simile.

Nunc sancte nobis spūs vnus patri cū filio:digna re promptus ingeri nostro refusus pectori.

Os lingua mens sensus vigor cōfessionē ꝑsonet flammescat igne charitas:accendat ardor proximos.

Presta pater pijssime:patriq̄ꝫ compar vnice: cum spiritu paraclito regnans per omne seculum. Amen.

¶ Materia hui⁹ hymni est depcatio sctispūs: vt dignet̄ in pectus nostrū. Quā.s.depcationē facim⁹ in hora tertia. In hora em̄ tertia peccauit adā ꝑtoplastus in paradiso:ꝑpter qd̄ pctm̄ inde eiectus est. Ideo facim⁹ hanc orationē.vt sicut adā ꝑ suggestionē diaboli separatus est: ita ꝑ ei⁹ correctionē nr̄o pectori ingeri dignet̄.vt sicut inflāmauit aplos de spūsctō in hora tertia:sic dignet̄ etiā ingeri in cordib⁹ nostris vel infundi:vt mereamur verū deū laudare. Et hoc est qd̄ dicit.

¶ Ordo. O tu(sctē spūs).s.existēs(vnus)in essentia(patri).s.deo (cū filio) .s.iesu christo(dignare promptus).i.paratus vel benignus(ingeri).i.infundi vel imitti(nobis).s.hoib⁹(nūc).i.in p̄senti tpe. Et hoc dico.s. tu sctē spirit⁹ existēs(ꝑfusus nr̄o pectori).i.vt infundas nobis spm̄sctm̄:vt simus repleti spūsctō:vt cōsequamur remissionē pctōꝝ:ꝑ eū q̄ est vnus cū patre ꝛ filio in essentia vel in ptāte. Unū em̄ dꝛ ꝑ q̄ndā essentiā triū ꝑsonaꝝ. Unus em̄ ꝑtinet ad substantiā:nō ad ꝑsonā. Et hoc est qd̄ dꝛ vnus patri cum filio: Unū patri.i. vnu⁹ substātie cū patre.nā spūssctūs nō est vnus patri:sꝫ vnū

q₂ neutrũ genus fcat substantiã: Os lingua ꝛc. Os ꝛ lingua ptinent ad corpus: mens ꝟo ad animã: ꝛ sensus ad vtrũqꝫ ptinet. Silr eodẽ mõ spũs sanctus ptinet ad vtrũqꝫ. s. ad patrẽ ꝛ filiũ: q₂ pcedit ab vtroqꝫ. Et tñ non sunt tres dij: sed vnus est deus: fm Athanasiũ in symbolo. Et nota ꝙ in sole tria sunt. s. sphera claritas ꝛ calor ipsiꝰ. Sicut em̃ sphera solis naturalr splendẽs est ꝛ calens: sic summꝰ pater naturaliter sapiẽs ꝛ amãs est. Et sicut sphera solis ꝛ splendor ꝛ calor nõ sunt tres soles: sed vnus sol. Sic sũmus pater ꝛ sapiẽtia eius ꝛ amor nõ sunt tres dij: sed vnꝰ est deus. In spera solis ignea patrẽ intelligere debemus: in splẽdore filiũ: in calore spiritũ sanctũ. (Os lingua). i. corpus: ꝛ (mens). i. aĩa (sensus). i. vterqꝫ. s. tã corpus qꝫ aĩa (vigor). i. virtus (psonet). i. credat vel cõfiteaṙ (confessionẽ). i. internitatẽ. s. patrẽ ꝛ filiũ ꝛ spiritũsanctũ esse vnũ deũ (charitas). i. amor dei ꝛ pximi (flãmescat). i. ardeat in nobis (igne). i. spũsctõ (ardor) sue charitatis (accendat). i. illuminet spũali amore (pximos). i. amorẽ dei desiderantes. Flãmesco. i. ardeo vel incendor. Nã a noĩe flãma fit flãmeo: qđ nõ est in vsu. Inde flãmesco. i. fio flãmeus. Vide Petrũ Schottũ in suis eplis.

¶ Ad sextam hymnus. Simile.

Rector potens verax deus: qui temperas rerum vices: splendore mane instruis ꝛ ignibꝫ meridiem.
Extingue flammas litiũ: aufer calorẽ noxium: cõfer salutẽ corpoꝝ: veramqꝫ pacẽ cordiũ.

¶ Materia huius hymni sumiṫ ꝯtra q̃litates aeris: ex hoc. s. ꝙ maximus calor solet esse aliqñ in meridie: ꝛ qñqꝫ solet nocere corpori. Vñ deũ rogare debemꝰ: vt in nobis extinguat flãmas vicioꝝ nr̃oꝝ: ꝛ tribuat nobis suaꝫ charitatẽ in cordibꝫ nostris. Et nõ solũ in hora tertia deũ rogare debemus sed etiã in sexta hora: in qua adã eiectus fuit de paradiso p superbiã suã. vt vnde p transgressionẽ fuit eiectus: illuc redeamus p bonã opationẽ christo annuente: qui eadẽ hora in cruce positus fuit mortẽ p nobis passus. Et hoc innuit Grego. cũ dicit.

¶ Ordo. O tu (rector). i. o deus q̃ regis oĩa (potẽs). i. q̃ potes oĩa facere q̃ velis: q₂ manꝰ tua. i. potẽtia: q₂ in ea oĩs ptãs ꝛ fortitudo (verax deꝰ) q̃ nũqꝫ mentiris: q₂ tuipse es veritas: ꝛ verax es in verbis ꝛ pmissis tuis: q̃ nunqꝫ fallunt (q̃ tẽperas). i. moderas (vices). i. vicissitudines (reꝝ) ꝛ tu (instruis). i. decoras (mane). i. hoĩes incipiẽtes bona opa facere (splendore) solis. i. lumine christi: qui est verus sol iusticie: ꝛ instruis (meridiẽ). i. homĩes q̃ in bonis operibꝫ pseuerãt (ignibꝫ). i. charitate inflãmata. Vices sunt tpa vel mutationes. Tẽperare est regere vel moderari. Instruere poniṫ p parare. Virg. Instruimus naues. (Extingue). i. remoue (flãmas). i. calores ꝛ estuationes (litiũ). i. mundanaꝝ tẽtationũ. Vel (extingue flãmas). i. mortifica in nobis ardores (litiũ). i. libidinis ꝛ cõcupiscẽtie. vel (litiũ). i. odioꝝ ꝛ discordiarũ (aufer calorẽ noxiũ). i. remoue in nobis amorẽ ꝛ appetitũ noxiaꝝ reꝝ: q₂ tu bonus calor existẽs ꝛ sol vite eterne (cõfer). i. dona nobis (salutẽ corpoꝝ:

rū)p et(confer verā pacē.i.securā tranquillitatē(cordium).i.animaꝝ.

¶ Ad nonā hymnus. Genus simile.

Rerum deus tenax vigor īmotus in te permanēs: lucis diurne tēpora successibꝰ determinans.

Largire clarū vespere: quo vita nusq̄ decidat: sed premiū mortis sacre perennis instet gloria.

Presta pater ⁊c.

¶ Materia huius hymni est: q̄ nō solū in hora sexta depcandus ⁊ laudandus est deus: sed etiā in nona hora. in q̄ chrs postq̄ animā suā patri cōmēdauerat: spiritū emittēs migrauit de hoc mūdo: vt possimus transire de vitijs ad virtutes ⁊ bonas operationes.

¶ Ordo. O(deus tenax)a teneo es ere. q̄ creando oīa tenes sub ptāte tua pietate(vigor).i. virtus rex(pmanēs in te īmotus).i. nō variabilis: q̄ nunq̄ in seipso mouet(determinās).i. diuidēs(tpa lucis diurne).i. q̄tidiane (successibus).i. quibuslibet distinctiōibꝰ. Vigor est fortitudo vel vis. Inde vigeo.i. vigorē habeo vel floreo. Plinꝰ. Quā iuuat me q̄ vigent studia. Et q̄ hoc facis(largire).i. cōcede(clarū vespere).i. finē nr̄e vite ⁊ exitū(q̄) p vt(nostra vita nusq̄ decidat).i. nō cadat in aliquo graui pctō(sed perennis gloria.s. illa que est sine pctō.s. premiū mortis sacre(instet) nobis p remissionē pctōꝝ nostroꝝ.

¶ Feriatis diebꝰ ad cōpletoriū hymnus.

Carmen iambicum.

Te lucis ante terminū rerū creator poscimus: vt solita clementia sis presul ad custodiam.

Procul recedant somnia ⁊ noctiū fantasmata: hostemq̄ nostrū comprime ne polluant corpora.

Presta pater omnipotēs per iesum christū dn̄m: qui tecū in perpetuū regnat cū sancto spiritu.

¶ Materia huius hymni est deū depcari in inceptione noctis. vt sicut depcamur deū in inceptione diei: vt scz custodiat nos p totā diē: ita in inceptione noctis vt nos custodiat p totā noctē deum deprecamur.

¶ Ordo. O(creator rex poscimus).i. petimus(te ante terminū lucis).i. anteqū de mūdo exeamus: vl anteq̄ dies recedat(vt sis p̄sul).i. speculator vl custos(ad custodiā).i. ad custodiendū animā. Lux sepe ponit p die: sic hz plurale. Oui. Perq̄ nouē luces. Presul dr̄ q̄ p̄est solo.i. terre: h̄ est p̄nceps Sepꝰ tn̄ accipit p epō. Dico sis p̄sul ad custodiā: ⁊(pcul recedāt som

nia).i.lõge sint a nobis remote illusiões demonũ: vel praue delectationes carnis(z fantasmata).i.occulte deceptiões vel suggestiões:vel noctiũ apparitões.i.malignoꝝ spirituũ. Nox diuidit in sex partes.s.sero:cõticiniũ: intẽpestũ:galliciniũ:crepusculũ:mane. Sero est qñ nox iminet. Cõticiniũ est hora qñ hoies cubitũ pergunt. Intempestũ est qñ hoies nihil operant. Galliciniũ est qñ galli emittunt voces. Crepusculũ est qñ dubiũ est inter diẽ z noctẽ. Mane est qñ aurora apparet. (Et cõprime nostrũ hostẽ).i. diabolũ vel carnẽ nostrã(ne corpa nostra polluant).s.a malo aliq̃ vel corporali pollutione. Phantasma grece dr latine visio vel apparitio. Idẽ fcat phãsma z phantasia:hoc est imaginatio vel speculatio. Noctis ptes.

¶ Festiuis dieb9 ad cõpletoriũ hymnus. Sil'e.

CHriste qui lux es z dies:noctis tenebras detegis: lucisq3 lumen crederis:lumen beatũ predicans.

Precamur sancte dñe:defende nos in hac nocte: sit nobis in te requies:quietam noctẽ tribue.

Ne grauis somnus irruat:nec hostis nos surripiat:nec caro illi consentiens nos tibi reos statuat.

Oculi somnum capiant:cor ad te semp vigilet:dextera tua protegat famulos qui te diligunt.

Defensor noster aspice:insidiantes reprime:guberna tuos famulos quos sanguine mercatus es.

Memento nr̃i dñe in graui isto corpe:q̃ es defensor anie: adesto nobis dñe. Deo patri sit gloria zc̃.

¶ In hoc hymno materia est:q̄ depcari debem9 deũ vt det nobis q̃etã noctẽ:z defendat nos a pfido hoste:z oculi sic somnũ capiãt q̄ cor sp vigilet. ¶ Ordo. O(christe q̃ es lux)angeloꝝ z oim sctõꝝ.qr dixit: Ego sum lux mũdi(z dies)q̃ illuminat oẽm diẽ z parat oẽm lucẽ. Eñ aũt mirabile sit.qr sicut pater est lux:z fili9 sit lux:nõ tñ tres luces:sed pater z fili9 z spũsſctũs vna z insepabilis est lux. Sicut in hac dictiõe lux sunt tres lr̃e z vn9 son9: cui ad significationẽ ipsi9 sensus aliq̃d addi vel minui nõ põt. Nõ eñi de9 tres luces est.qr si essent diuerse essentie:vna lux nõ esset. qr q̃cq̃d corpalit diuidi põt:in illa substãtia q̃ diuisionẽ nõ patit nõ põt dici. Et(detegis) .i. aperis(tenebras).i.versutias(noctis).i.diaboli(z crederis lumẽ lucis).i. patris.s.tu(p̄dicãs).i.pmittẽs aplis(beatũ lumẽ).i.spm̃sctm̃. O (sctẽ dñe p̄camur).i.rogam9(defende nos) a vitijs z ab insidiatorib9 nr̃is.s.demonib9 (in hac nocte).i.in p̄senti vita: z (requies sit nobis in te).i. vt requiescam9 tecum in celesti patria(tribue).i.concede (quietã noctem).i.tranquillam.

(Ne grauis somnus irruat).i.ne graue pctm̃ vel delectatio pctĩ(irruat).i.opprimat nos(nec hostis).i.diabolus(surripiat nos).i. fraudulẽter decipiat(ne caro nr̃a cõsentiens illi).s.diabolo in pctis(statuat nos reos tibi).i. culpabiles ⁊ pctõres. Surripere.i.clã rapere:vt aliqͣs surripuit mihi librũ Quãuis dico ꝙ grauis somnus nõ irruat:tñ nõ dico ꝙ oculi somnũ non capiant:imo aliqͣntulũ capiant. Et hoc est qđ dicit(Oculi somnũ capiãt) scꝫ moderate(cor).i.mens nr̃a(vigilet semꝑ ad te:⁊ dextera tua).i.mĩscđia tua(ptegat famulos q̇ te diligũt.) O(defensor noster aspice)nos ⁊(reprime insidiantes).i demones q̇ semꝑ insidiant̃ nobis:⁊ nos id petimꝰ vt deꝰ eos reprimat ⁊ restringat:ne tantũ nocere valeat quantũ volũt. Et notandũ est ꝙ maligni spũs tres habẽt habitatiões.s:in inferno:in terra:⁊ ĩ aere. Illi q̇ in terra manẽt diuidunt̃ in duas partes:⁊ vocant̃ lerue ⁊ lerues. lerue in nocte ledũt:⁊ lerues in die (Guberna tuos famulos qͦs mercatus es).i.redemisti sanguine tuo. Mercor est idẽ qđ emo. Inde mercator. Scribit̃ aũt ꝑ e in prima syl.⁊ fit a noĩe merx:qđ f̃cat rem venalẽ. Plaut. Proba merx facile emptorẽ repperit. Et qꝛ redẽpti sumus sanguine christi iesu:ideo debemꝰ volũtati eius satisfacere:⁊ p̄ceptis suis ꝓ salute nr̃a nosmetipsos onerare ⁊ iugiter applicare. Vñ Dauid: Preceptũ dñi lucidũ illuminãs oculos. O(dñe memẽto nr̃i in isto graui corpore).s.corruptibili: o dñe(adesto nobis).i.ad defensionẽ nostrã(qui es defensor anime.)

¶ In aduentu dñi ad vs̃. hymnus.

Metrũ archilochiũ iambicũ dimetrũ tetrastrophon.

Conditor alme siderũ:eterna lux credentiũ: christe redemptor omniũ:exaudi preces supplicum.

Qui cõdolens interitu mortis perire seculũ:saluasti mundũ languidũ:donans reis remedium.

Vergente mundi vespere vti sponsus de thalamo egressus honestissima virginis matris clausula.

Cuius forti potẽtie genu curuant̃ oĩa:celestia:terrestria:fatentur nutu subdita.

Occasum sol custodiens:luna pallorẽ retinens:candor in astris relucens certos obseruat limites.

Te deprecamur hagye venture iudex seculi:conserua nos in tempore hostis a telo perfidi.

Laus honor virtus gloria deo patri ⁊ filio:sctõ simul pa-

raclito: in sempiterna secula. Al'. vnacũ sctõ spũ ⁊c.

¶ Materia hui⁹ hymni est de aduentu christi ⁊ de incarnatiõe eiusdẽ. q̃ deus de celo descendẽs se exinaniuit: formã serui accipiẽs: ⁊ humiliauit se vsq̃ ad mortẽ. Et qualiter egressus de honestissima clausura virginis: tanq̃ sponsus de thalamo suo. Cui sponte oĩa obediũt. s. terrestria: celestia et infernalia. Intendit etiã rogare deũ: vt p hanc incarnationẽ nostras p̃ces exaudire dignet: ⁊ a sagitta diaboli liberare.

¶ Ordo. O (alme cõditor). i. sctẽ creator (siderũ). i. stellaꝝ: ⁊ o (eterna lux). i. ppetua salus (credentiũ). i. christianoꝝ fideliũ: o (christe redẽptor oĩm). s. hoĩm (exaudi p̃ces supplicũ). i. humiliũ supplicantiũ. Cõdo fcat construo cõpono abscõdo facio. Inde cõditor. i. factor. (Qui cõdolẽs). i. q̃ es nobiscũ dolens (perire seculũ). i. dãnare (interitu mortis). i. pena infernali (saluasti). i. liberasti de ptãte diaboli (mũdũ languidũ). s. in pctis (donãs remediũ). i. redẽptionẽ (reis). i. pctõribꝰ. Interire est q̃si inter aliq̃ ire. Vñ mors dr interitus: q̃ it inter corpus ⁊ animã illa sepando. (Vergẽte mũdi vespere). i. appropinq̃nte fine mũdi es sic (egressus vti). i. sicut (spõsus). s. egredit (de thalamo) egressus inquã (de honestissima). i. castissima (clausula matris virginis). i. de vtero virginis marie. Vergere est declinare vel tẽdere: vt dies vergit ad vesperũ. Et ideo egressus es: vel q̃ saluasti mundum: (forti potẽtie cuius). s. christi (oĩa flectunt genu). s. laudãdo ipm (celestia). i. angeli (terrestria). i. hoĩes (fatent subdita). i. confitent illi subiecta (nutu). i. sponte. s. ad tuã voluntatẽ ⁊c. Ergo q̃ ita est: vt dictũ est (dep̃camur te agye). i. o sctẽ christe (iudex vẽture seculi). s. in extremo iudicio (cõserua nos in tpe). i. in hac vita (a telo hostis pfidi). i. a suggestione diaboli: q̃ sagitta dr. Hagios grece latine dr sctũs. Vñ hagiographia vocat sctã scriptura.

Et q̃ deus misit filiũ. s. christũ vt nos redimeret: ideo sit (laus honor virtus gloria deo patri ⁊ filio: simul). i. pariter (paraclito). i. spũ sctõ (in sempiterna secula). i. sine fine. Perfidus dr infidelis: ⁊ est media breuiata: q̃ venit a noĩe fides. Prudẽtius. Perfidus ille deo: sed pfidus vrbi ⁊c.

¶ Ad nocturnũ hymnus.

Verbũ supernũ prodiens: a patre olim exiens: qui natus orbi subuenis cursu decliui temporis.

Illumina nũc pectora: tuoq̃ amore cõcrema: audito vt preconio sint pulsa tandem lubrica.

Iudexq̃ cũ post aderis rimari facta pectoris: reddens vicem pro abditis iustisq̃ regnum pro bonis.

Non demũ arceamur malis pro qualitate criminis: sed cũ beatis compotes simus perennes celibes.

¶ Iste hymnus cõtinuat̃ supiori: quia christus egressus est de vtero virgi-
nali sicut sponsus de thalamo suo: ⁊ ideo oia ei humiliant̃. Et nõ est mirũ:
q2 ipse descendit de patre. i. de celo. Et hec est respõsio ꝯ hereticos: q̃ dice
bant christũ nõ venisse de patre. quib9 p istũ hymnũ respondendũ est.
¶ Ordo. O (supernũ verbũ). i. dei filius (pdiens). i. manifestans te ineffa-
biliter (exiens). i. veniẽs (olim a patre) qñ. s. incarnatus fuit (qui). s. es (nat9)
scz a matre (subuenis). i. succurris (orbi). i. mũdo (cursu). i. in plenitudine (tẽ
poris decliui). i. proximi vel declinãtis ad finẽ seculi. Et tu qui talis es
(illumina nũc). i. in p̃senti. s. tuo lumine (⁊ cõcrema). i. accẽde (nr̃a pectora
tuo amore). i. tua gratia (vt audito p̃conio). i. p̃dicatione aploꝝ: vel audito
p̃conio pphetaꝝ (lubrica). i. pctã (sint pulsa). i. remota a nostris cordib9 (tan-
dem). i. in sepatione aie a corpe. Et o tu supernũ verbũ. i. o fili dei volẽs
(rimari). i. experiri (facta pectoris). i. pctã cogitatiõis: vt (cũ aderis). i. cũ af
fueris (iudex post). i. in fine mũdi sis (reddens vicẽ). i. remuneratiõnẽ (p ab
ditis). i. p occultis peccatis (⁊ iustis). i. sanctis (regnũ). s. eternũ (p bonis). s.
operib9 q̃ in p̃senti seculo operati sunt. Et (nõ arceamur). i. nõ cõstringa
mur (demũ). i. ad vltimũ (malis). i. ĩ pctis (p qualitate criminis). i. p magni
tudine pctoꝝ (sed simus cõpotes). i. simul potẽtes (cũ beatis). i. sanctis (pen-
nes). i. habitatores celoꝝ (celibes). i. celestẽ vitam ducentes.

¶ Ad laudes hymnus.
Idem carminis genus.

v Ox clara ecce intonat: obscura queq; increpat:
pellantur eminus somnia: ab ethere christus pro
micat.

Mens iam resurgat torpida: que sorde extat saucia: sidus
refulget iam nouũ: vt tollat omne noxium.

E sursum agnus mittit̃ laxare gratis debitum: omnes pro
indulgentia vocem demus cum lachrymis.

Secundo vt cum fulserit: mundũq; horror cinxerit: nõ p
reatu puniat: sed pius nos tunc protegat.

Presta pater piissime ⁊c. Uel Laus honor. vt. s.

¶ Materia huius hymni similis est sicut in p̃dicto hymno: vbi dictũ est
q christus venit olim a patre. Et iam dicit̃ sic.
¶ Ordo. (Ecce vox clara). i. ioannes baptista (intonat). i. terribiliter p̃di-
cat (⁊ increpat queq; obscura). i. oia vitia seu pctã: ⁊ ideo (micat). i. fulget
(ab ethere). i. a celo. Et ideo (mẽs) nostra (turbida). i. maculata (resurgat)

.ſ.a vitijs(q̄).ſ.mens(extat ſaucia).i.manet vulnerata ꝑ ſpm̄ſanctū (nouū) ſcȝ natū de virgine(ꝛ tollat).i.remoueat a nobis pctõꝛibꝯ(omne noxium).i: omne pctm̄. Als legit: Mens iam reſurgat toꝛpida. Toꝛpeo ẽ pigeꝛ ſũ Inde toꝛpidus .i.piger. Et toꝛpoꝛ.i.pigritia. Saucius dicit ꝑcuſſus aut lulnera tus. Et dicit ſaucius ꝓ ſauciatus: ſicut aſſus ꝓ aſſatus: vt ait Priſcianus. (Agnus).i.dei filius(mittitur).i.deſtinat(eſurſum).i.de celis(laxare).i.remediare(debitū).i.oꝛiginale pctm̄ vel pcti(gratis).i.dono ſeu ſpõte ſua: ꝛ ſine aliq̄ remuneratiõe. ꝛ ideo(oẽs debemus).ſ.deo(vocẽ cū lachꝛimis).i.cõfeſſionẽ pctõꝝ cū cõtritione(pꝛo indulgentia).i.ꝓ remiſſione peccatoꝝ. Indulgentia licet modo ponat ꝓ venia: tñ ꝓpꝛie ẽcat ꝑmiſſionẽ et clementiã. Bene dico: debem⁹ vocẽ cū lachꝛymis: vt cū ille agnus(fulſerit).i.fulgens aduenerit(ſecundo aduẽtu).i.in iudicio(ꝛ hoꝛroꝛ).i. pauoꝛ (cingerit).i.circūdederit(mundū).i.mundanos(nõ vt puniat).i.damnet (ꝓ reatu).i.ꝓ pctõ(ſed pius).ſ.chꝛiſtus(nos tũc ꝓtegat).i.defendat a poteſtate diaboli.

¶ Ad cõpletoꝛiū hymnus.

Metrū ſimile.

V Eni redẽptoꝛ gentiū: oſtende partū virginis: miretur omne ſeculū: talis decet partus deum.

Non ex virili ſemine: ſed myſtico ſpiramine verbum dei factū eſt caro: fructuſq; ventris floꝛuit.

Aluus tumeſcit virginis: clauſtra pudoꝛis permanẽt: vexilla virtutū micant: verſat in templo deus.

Procedens de thalamo ſuo pudoꝛis aula regia: gemine gigas ſubſtantie: alacris vt currat viam.

Egreſſus eius a patre: regreſſus eius ad patrẽ: excurſus vſq; ad inferos: recurſus vſqȝ ad ſedem dei.

Equalis eterno patri: carnis ſtrophio accingere: infirma noſtri coꝛpoꝛis virtute firmans perpetim.

Preſepe iam fulget tuū: lumenqȝ nox ſpirat nouū: quod nulla nox interpollet: fideqȝ iugi luceat.

Deo patri ſit gloꝛia: eiuſqȝ ſoli filio: cum ſpiritu paraclito: ꝛ nunc ꝛ in perpetuum.

¶ Materia huiꝰ hymni est inuocatio ad deũ: vt veniat ostẽdere nobis partũ virginis nõ fuisse ex virili semine: sed diuino spũ cooperãte esse factum Et qͣliter egressus est a patre: ⁊ regressus ad patrẽ. ⁊ qͣliter est equalis patri. Et loquit̃ de p̃senti tanq̃ȝ de futuro. ¶ Uel dicere possumus ẜm litterã sic. s. O christe q̃ es (redẽptor gẽtiũ). i. oĩm hoĩm (veni). i. accede in mẽtib⁊ nr̃is: ⁊ (ostẽde). i. pande nobis (partũ virginis). s. marie. ⁊ ideo (omne seculũ). i. totus mũdus (miret̃). i. admiret̃. qꝛ (talis partus decet). i. decens est (deum). s. creatorẽ celi ⁊ terre nasci sine semine virili. Partus est modus vel actio pariẽdi. Uñ sensus hic est: Ostẽde ꝑ tuã natiuitatẽ ꝙ virgo põt parere te volente. qꝛ talis partus. s. de virgine decet deũ. Uere talis partus decet deũ: qꝛ (nõ ex virili semine). s. natus est christus (sed mystico spiramine). i. secreta ⁊ sctã oꝑatione spũsctĩ (verbũ dei). i. filiꝰ dei (factũ est caro). i. homo: ⁊ (fructus ventris). s. marie (floruit) sicut flos creuit. qꝛ btã virgo maria fuit ramus: ⁊ filius eius iesus christus fuit flos. Et ecce (aluꝰ virginis). i. venter marie (tumescit). i. crescit: ⁊ tñ (claustra pudoris). i. claustra virginitatis (permanẽt) scȝ integra ⁊ illesa: qꝛ virginitas in eo nõ est violata (⁊ vexilla virtutũ). i. sancta miracula (micant). i. fulgẽt. s. ꝑ totũ mundũ. vel virtutũ: quaꝝ deus est vexillum. i. custos. ⁊ ideo (deus versat̃ in templo) qꝛ receptus est a symeone in tẽplo: vel (versat̃ in templo). i. in vtero btẽ marie virginis. Christus (procedẽs de thalamo suo). i. de vtero matris: qꝛ illa fuit illi lectus castitatis. s. de (regia aula pudoris). i. de palatio regali: existens (gigas gemine substantie). i. diuinitatis ⁊ humanitatis: qꝛ ẽ deꝰ ⁊ hõ. Gigas em̃ dr̃: eo ꝙ inseꝑabiliter ⁊ irreuocabiliter ad vitã huiꝰ mũdi nobis occurrit. Uñ Dauid: Exultauit vt gigas ⁊c̃. (Ut alacris). i. velox (currat viã). i. transeat de hoc mũdo ad patrẽ. Hic alacer hec alacris: vel hic ⁊ hec alacris). i. festinans vel letus: vel cũ leticia festinus. Uergi. Ergo alacris palmas variasq̃ȝ tetendi. (Egressus eius a patre). s. fuit: qñ descendit in vterũ virginis (regressus eius ad patrẽ) qñ rediȷ̃t in celũ. Uñ Dauid: A summo celo ⁊c̃. ⁊ regressus eius vsq̃ȝ ad summũ eius. Et ipse ait in euãge. Ego veni a patre in mundũ: iteꝝ relinq̊ mundũ ⁊ vado ad patrẽ. (Excursus vsq̃ȝ ad inferos). i. descendit ad inferna (recursus ad sedem dei). i. ascendit ad dexterã patris. Et tu christe. s. es (equalis eterno patri) ẜȝ diuinitatẽ (accingere tropheo). i. victoria (carnis) qꝛ ꝑ carnẽ triũphauit diabolũ. s. tu christe (firmans). i. roborans (ꝑpetim). i. ꝑpetue (virtute). i. cũ virtute (infirma corpis). i. vitia ⁊ fragilitates nr̃i corpis. Al's legit̃: strophio carnis accingere. Est aũt strophiũ fascia pectoralis. Hic accipit̃ ꝓ indumẽto: vt in hymno Ut queũt laxis: dicet̃. Presepe iã ⁊c̃. Hic ꝟsus nõ canit̃: nisi in vigilia natiuitatis dñi: Uere ꝓcedis de thalamo o tu christe: qꝛ (p̃sepe tuũ). i. eccl'ia (iã fulget). s. virtutib⁊ (⁊ nox spirat). i. emittit (nouũ lumẽ). i. filiũ natũ sine pctõ (quod). s. lumẽ (nulla nox). i. nulla obscuritas hereticoꝝ: qꝛ heretici dicunt deũ nõ accepisse carnem (interpollet). i. obscuret (⁊ luceat). s. lumen tuũ (iugi fide). i. assidua virtute. Deo patri sit gloria ⁊c̃. verba sunt clara ⁊ manifesta de se.

¶ In natiuitate dñi ad vs. hymnus.

Genus carminis similis priori.



A Solis ortus cardine ad vsqz terre limitē chri-
stū canamus principē natū maria virgine.

Beatus autor seculi seruile corpus induit:
vt carne carnē liberans: ne pderet q̄s cōdidit.

Caste parentis viscera celestis intrat gratia: venter puel-
le baiulat secreta que nō nouerat.

Domus pudici pectoris templum repente fit dei: intacta
nesciens virū verbo concepit filium.

Enixa est puerpera quē gabriel predixerat: quē matris al-
uo gestiens clausus ioannes senserat.

Feno iacere pertulit: presepe nō abhorruit: paruoqz lacte
pastus est: per quē nec ales esurit.

Gaudet chorus celestium: ⁊ angeli canunt deo: palamqz
fit pastoribus pastor creator omniū.

Gloria tibi dñe: qui natus es de virgine cū patre ⁊ sancto
spiritu in sempiterna secula.

¶ In hoc hymno agit̄ de incarnatiōe dñi: ⁊ de natiuitate eius: quō. s. puerpera enixa est illū q̄ vniuersa ex nihilo creauit: ⁊ nō abhorruit iacere in p̄sepio. Et ꝯtinuat̄ iste hymnus cū supiori. Dixit em̄ ꝙ celū terra ⁊ mare et oīa q̄ in eis sunt canūt deo: qꝛ ab ortu solis vsqꝫ ad occasuꝫ vniuersus mūdus laudat deū. Uel aliter. Dixit ꝙ eius p̄sepe iā fulget nouo lumine: ⁊ ideo canamus natū de maria virgine. Et hoc est qđ dicit.

¶ Ordo. Nos christiani (canamus). i. laudemus (a cardine ortus solis). i. ab origine mūdi: vel (a cardine ortus solis). i. ab oriente mūdi (vsqꝫ ad limitē terre). i. vsqꝫ ad occidentē (christū p̄ncipē). i. regem (natū). i. genitū (maria virgine). i. ex vtero virginis marie. Bene dico ꝙ debem⁹ deū laudare: qꝛ (btūs autor). i. factor (seculi). i. mūdi (induit). i. assumpsit (seruile corpus). i. humanā carnē (vt ipse liberans carnē). i. nostrā humanitatē (carne). s. sua (ne). p vt nō (perderet) hoīes illos (quos cōdidit). i. creauit. Et vere induit seruile corpus: qꝛ (celestis gratia). i. ipse christus (intrat viscera). i. vterū (caste parētis). s. virginis marie. Al's legit̄: Clausa parētis viscera ⁊c̄. Et sic (venter). i. vterus (puelle). s. marie (baiulat). i. portat (secreta). s. celestia (q̄) secreta (nō nouerat). s. ante cōceptionē. Et vere baiulat secreta q̄ nō nouerat: qꝛ (domus). i. aluus (pudici pectoris). i. puri cordis. s. marie (fit). i. effi

citur(repente).i.cito(templũ dei).i.hospitiũ.domus dico(intacta).i. incor=
rupta(nesciens virũ)p carnis cõmixtionẽ(cõcepit filiũ).s.christũ(verbo).i.
p verbũ qđ ipsa dixerat ad gabrielẽ dicẽs: Ecce ancilla dñi: fiat mihi fm
verbũ tuũ. Uel(verbo).i.p verbũ qđ dixit gabriel ad ipsam. Uñ dixit: Ec
ce cõcipies ꝛ paries filiũ. Dico ꝙ cõcepit: ꝛ vere.qꝛ(puerpera).i. maria
pariens puerũ(enixa est).i.peperit filiũ(quẽ)filiũ (gabriel) ille archãgelus
(pdixerat)nasciturũ: ꝛ(quẽ ioannes) baptista (clausus).i. inclusus (aluo).i.
in vtero(matris)sue helisabet(senserat).i.cognouerat(gestiẽs).i.gaudẽs.
Et postꝙ christus nat⁹ est de virgine maria(ptulit).i.passus est (iacere)
.i.quiescere(feno).i.in feno: ꝛ(nõ abhorruit).i.nõ refutauit (presepe).i. sta=
bulũ: ꝛ.s.christus(pastus est).i.nutritus(paruo lacte)virginis marie(p quẽ)
christũ(nec)p ꝛ nõ(ꝛ ales).i.nutrix.s.maria a qua christus nutriebaꝝ (non
esurit).i.nõ passa est famẽ.qꝛ matres lactantes pueros magis esuriũt ꝛ si=
tiunt aliis hominibꝰ: sed maria christũ lactabat: ꝛ christus ipsam regebat: ꝛ
ideo nõ plus sitiuit nec esuriuit. Et qꝛ christus natus est (chorus).i.soci
etas(celestiũ)spirituũ(gaudet).i.letaꝝ(ꝛ angeli).i.throni ꝛ dñationes: prin=
cipatus ꝛ ptãtes: ꝛ de ceteris(canũt).i.cantãt(deo) glorioso(qꝫ)p ꝛ (pastor
ꝛ creator oĩm)rex(fit palam).i.manifestaꝝ(pastoribꝰ)iuxta turrim abnam:
ꝛ ad quẽ locũ pastores sicut ꝛ mõ p cõsuetudine habebant vigilare super
greges suos: ꝛ erat ibi planities terre apta pastoribꝰ illius regionis ad ser=
uandũ ibi vigilias noctis sup greges eoꝝ. ¶ Uocabula.
Cardo est ferrũ ad qđ ianua pendet. Itẽ a similitudine cardines dicuntur
due altissime partes celi: que ꝛ poli vocanꝝ. ꝛ vertices: qꝛ circa illos verti
videꝝ. Hic tñ cardo videꝝ poni p principio. Nã cardo p ianua: ianua pro
principio sumiꝝ. Baiulus est q̃ onera portat p nummis. Inde baiulare ẽ
portare. Niti ꝛ eniti laborare ꝓcant. ꝛ poniꝝ p parere. sed improprie dicũꝝ
de virgine maria: q̃ vtiqꝫ sine labore peperit. Gestire est motu corpis indi
care leticiã. Teren. Cherea q̃d sic gestis.i.q̃d sic letus es. Ales substãti=
ue auem ꝓcat: adiectiue velocem. Nã p eo qui alit nõ legimus: licet ita q̃=
dã positum putent.

Ad cõpletoriũ in natali dñi hymnus.
Metrũ trochaicũ dicolon hexastrophon.
Ecclia aũt dedit septimũ versum.

Corde natus ex parentis ante mũdi exordiũ: alpha
ꝛ o cognoĩatus: ipse fons ꝛ clausula omniũ q̃ sunt
fuerunt queqꝫ post futura sunt seculoꝝ seculis.
O beatus partus ille: virgo cũ puerpera edidit nostrã salu
tẽ: feta sancto spiritu: ꝛ puer redẽptor orbis os sacratum
protulit seculoꝝ seculis.

Psallat altitudo celi: psallant oẽs angeli: quicq̃d est vir-tutis vsqꝫ psallat in laudẽ dei: nulla linguaꝝ silescat: vox et omnis consonat seculoꝝ seculis.

Ecce quẽ vates vetustis concinebant seculis: quẽ ꝓphe-taꝝ fideles pagine spoponderat: emicat ꝓmissus olim: cun-cta collaudant deum seculoꝝ seculis.

Te senes ⁊ te iuuentus paruuloꝝqꝫ chorus: turba matrũ virginũqꝫ: simplices puellule: voce cõcordes: pudicis per-strepent cõcentibꝰ seculoꝝ seculis.

Tibi christe sit cũ patre agyoqꝫ pneumati hymnꝰ melos: laus perennis gratiaꝝ actio: honor virtus victoria: regnũqꝫ eternaliter seculoꝝ seculis.

¶ Materia huius hymni est duplicitas natiuitatis filij dei. Una videlicꝫ eterna: qua erat genitus ante initiũ mũdi. ⁊ hoc ex corde sui parentis. Alia aũt est christi natiuitas tẽporalis: qua natiuitate filius dei erat natus in tẽ-pore ex virgine maria. vt ptꝫ in seq̃nti versu. Et nominaẗ filius dei alpha ⁊ o. i. principiũ ⁊ finis. q: alpha est prima lr̃a apud grecos: o ṽo vltima. ¶ Ordo. Filius dei est (natus ex corde parẽtis) scꝫ sui: ⁊ hoc (ante exordiũ mũdi). i. initiũ seculi (⁊ ipse) christus est (fons). i. principiũ (⁊ clausula). i. fi-nis (omniũ) scꝫ rerũ (que sunt). s. in p̄senti: ⁊ q̃ (fuerũt) in p̄terito (⁊ q̃ sunt fu-tura post) ⁊ hoc in (seculis seculoꝝ). i. in viuẽtibꝰ in sp̃m̃sctm̃. O btũs ⁊c. Hic prosequiẗ autor secundã natiuitatẽ christi: videlꝫ tẽporalẽ: dicẽs. (O beatus). i. sanctus (ille partus). s. est (virgo cũ puerpera). i. impregnata (edi-dit). i. peperit (nostrã salutẽ). i. filiũ dei q̃ est nostra salus. s. ipsa virgo (feta) . i. repleta (sp̃ũsctõ: ⁊ puer). s. qui est (redẽptor) scꝫ totius (orbis). i. mũdi (ꝓtu-lit sacratũ os). i. sanctũ: scꝫ p̄dicando sacrã doctrinã iudeis in tẽplo (secu-loꝝ secl̃is). i. eternaliter. Psallat altitudo. Hic incitat oẽs creaturas ad laudẽ dei: ⁊ primo celestes. Et dicit (Altitudo celi). i. turba celestis (psal-lat). i. decantet natiuitatẽ christi: ⁊ (oẽs angeli psallant). i. laudent: ⁊ (q̃cq̃d virtutꝫ est vsqꝫ) . i. vbicũqꝫ est aliqua virtꝰ celestis (psallat). i. iubilet (in lau-dem dei) ⁊ (nulla linguaꝝ silescat). i. taceat quin laudet deũ (⁊ oĩs vox). s. totius mundi (consonet). s. in laudẽ dei in (seculoꝝ seculis). i. eternaliter.

Ecce quẽ. Hic incitat omnes vniuersaliter ad laudem dei: dicẽs (Ecce cuncta). i. omnia laudãt deũ (quẽ vates). i. ꝓphete (cõcinebãt). i. ꝓphetabãt (vetustis seculis). i. hominibꝰ qui tunc fuerunt: ⁊ (quem fideles pagine). i. scripture (prophetarum spoponderant). i. promiserant: ⁊ (promissus). i. pro-phetizatus scꝫ filius dei (olim). i. diudum (emicat). i. splendet. s. in natiuita-te sua (cuncta). i. omnia (collaudent deum seculoꝝ seculis). i. eternaliter.

Te senes. Hic incitat oïa genera hoïm ad laudẽ natiuitatis christi: dicens: O fili dei (senes te) laudãt (ꝛ iuuentus) laudet: ꝛ (chorus). i. turba (paruulorum martyrum ꝛ virginũ) laudat te (simplices puelle). i. virgines (pudici). i. casti (voce cõcordes). i. ꝯcordiã habẽtes (pstrepẽt cõcẽtibꝫ). i. laudẽt te carminibꝫ. Tibi christe. Hic refert gratiarum actiones deo in psona trinitatis dicens: O christe (tibi sit hymnus). i. laus (ꝛ melos). i. dulcis cantus (ꝛ perennis laus) sit tibi: ꝛ (actio gratiarum) sit tibi (cum agyoq; pneumate). i. scõ spũ (honor virtus ꝛ victoria ꝛ regnũ sit tibi eternaliter). s. vincẽtibꝫ ĩ scła sclorum.

¶ Vocabula. Alpha est prima lr̃a grecorum: ꝛ poniť p principio. Omega. i. o magnũ: est vltia lr̃a grecorum: ideo poniť p fine. Apoca. Ego sum alpha ꝛ o. i. principiũ ꝛ finis. Fetus a um. i. plenus aut fertilis. Vergi. Loca feta furentibꝫ austris. Fetus us ui. idẽ est qđ fructus. Psallo verbũ grecũ ſcat cano fidibꝫ vel instrumẽtis musicis. Inde psaltes. i. fidicen vel organista. Pagina est foliũ libri: p libro poniť. Inde pagella. i. parua pagina. Iuuentus est multitudo iuuenũ. Sed interdũ poniť p etate iuuenili: q̃ iuuenta dr. Hagius. i. sctũs: ꝛ est nomẽ grecũ: vt habitũ est circa primũ hymnũ. Melos grece dr cantus latine: vel suauitas vocis ꝛ dulcis cantus.

¶ Ad nocturnũ hymnus. Metrũ iambicũ.

Christe redemptor gentiũ: ex patre patris vnice solus ante principiũ natus ineffabiliter.

Tu lumen: tu splendor patris: tu spes perennis omniũ: intende quas fundũt preces tui p orbẽ famuli.

Memento salutis autor qđ nostri quondã corpis ex illibata virgine nascendo formam sumpseris.

Sic presens testať dies currens p anni circulũ: q solus a sede patris mundi salus adueneris.

Hunc celũ terra: hunc mare: hunc omne qđ in eis est auctorem aduentus tui laudans exultat cantico.

Nos quoq; qui sancto tuo redempti sumus sanguine: ob diem natalis tui hymnũ nouum cõcinimus.

¶ Materia hui⁹ hymni est inuocatio quã facimus ad christũ. vt sicut dignatus est accipe carnẽ humanã: ꝛ illã sibi vnire: ita p̃ces nostras exaudire digneť: ꝛ nos a peccatis liberare. Et hoc est.

¶ Ordo. O (christe redẽptor gentiũ) vel oĩm: qꝛ oẽs gentes redemisti tuo sanguine: ꝛ o tu (vnice). i. vnigenite (patris). i. ex patre pcedẽs. tu dico (sol⁹ natus ineffabiliter) ſm diuinitatẽ. Vñ ait scriptura: Generationẽ eius q̃s enarrabit? (Ante principiũ). i. ante mundi cõstitutionẽ. O christe (tu es

lumen ⁊ splendor patris) q꞉ ꝑ te pater innotuit mūdo (tu es perennis).i. ꝑ-
petua (spes oim꞉ intende).i. audi (preces quas famuli tui fundūt ꝑ orbē).i.
ꝑ oēs gentes q̄ ꝑ vniuersum orbē erāt assidue apud te. Dico q̄ debes p̄-
ces nostras intendere꞉ q꞉ assumpsisti humanā carnē. Et hoc est꞉ O (autor
nostre salutis) ⁊ ideo (q̄).i. q꞉ (sumpseris) scꝫ (formā).i. siKitudinē (nostri cor-
poris ex virgine illibata).i. intacta. q꞉ ante partū ⁊ post partū ⁊ in partu
virgo ꝑmansit. (Presens dies).s. natiuitatis (testat̄ sic).i. ita (currēs ꝑ an-
ni circulū).i. ꝑ vnūquenqꝫ annū (solus).i. q꞉ tu solus (adueneris) existēs (sa-
lus mundi a sede patris).i. veniens de celo (operatus es salutem in medio
terre. (Hunc).s. diē vel autorē (celū).i. celestes vel stelle. ꝑ celū stella⁹ que
apparuit magis.i. trib⁹ regib⁹꞉ vel angeli intelligunt̄꞉ q̄ pastorib⁹ cū nimio
gaudio dixerūt꞉ Gloria in excelsis deo. Et ꝑ mare tyrannos꞉ vel q꞉ mare
se prebuit calcabile ipsi deo. (terra).i. terrena ꝑtās vel pastores (hunc ma-
re) q꞉ magi nauigio venerūt (⁊ omne qđ in eis est).s. in celo ⁊ in terra (lau-
dat hunc autorē).i. diē vel patrē (tui aduentus) omne dico (exultās cū can-
tico).i. hymno. Et nō solū terra ⁊ mare laudāt te꞉ sed etiā (nos quoqꝫ).i.
siKiter (qui sum⁹ redēpti tuo sancto sanguine cōcinimus).i. cantam⁹ (nouū
hymnū).i. nouā laudē (ob diē).i. ꝓpter diem (natalis tui.)

¶ Ad laudes hymnus.

Metrum sicut precedens.

CElum choruscans intonet꞉ tellus resultans perso-
net꞉ infernus hians vlulet꞉ humanitasqꝫ iubilet.

Hoc iusticiam stillitet꞉ hec veritatē germinet꞉ hic
detrimenta congemit꞉ hic incrementa suscipit.

Qui semper natus in euo꞉ nunc in eui simulacro de virgi-
nali vtero꞉ ruenti adest seculo.

Ut factus homo mortalis꞉ quē hominē immortalis īmor-
talem condideras꞉ mortalem nunc eripias.

Natus ergo in tempore꞉ ⁊ natus ante tēpora꞉ orto fidei si-
dere mentis tenebras amoue.

Gloria sit ingenito꞉ ingenitiqꝫ genito꞉ Ingeniti ⁊ geniti pa-
raclito spiritui. Amen.

¶ In natiuitate dñica ad laudes canit̄ in quibusdā ecclesijs hymnus iste.
Cuius hec erit intentio.
¶ Ordo. (Coruscans celum).i. clarū ⁊ splendidū (intonat).i. vociferetur.
Nam vt philosophi volunt꞉ ⁊ Ciceroni ac Macrobio placet in scipiōis

somnio:tunc dulcissima harmonia a celestiũ spheraꝝ motu ꝑficisci᷑(tellus
resultans).i.terra pre gaudio saltans(personat).i.cantet ⁊ sonitũ emittat.⁊
est figurata locutio pro his qui sunt in celo ⁊ in terra (infernus hians). i.
aperiendo(vlulat).i.clamat ⁊ ingemiscit. nam demones ⁊ damnati suspi-
rare dicunt᷑:⁊ semper vlulare propter dolorē sue damnationis (⁊ humani-
tas).i.homines ipsi humani(iubilat).i.letatur. (Hoc).s.celum(stillitet).i.
irroret(iusticiã).s.⁊ iusticie autorem(hec).s. tellus ⁊ beate virginis vterus
(germinet).i.procreet(veritatem)nam christus dixit:Ego sum via veritas
⁊ vita. Ut compleat᷑ prophetia:Ueritas de terra orta est:⁊ iusticia de celo
prospexit(hic).s.infernus(congemit).i.dolet(detrimenta).i.damna sue per-
ditionis(hec).s.humanitas(suscipit incrementa).i.augmenta. (Dum na-
tus semper in euo).i.ab eterno deus generatus eterna generatione in men-
te diuina(⁊ in simulacro eui).i.in imagine perpetuitatis (adest)scilꝫ natus
(ruenti seculo).i.mundo fere lapso ⁊ perdito(de virginali vtero).i.de ven-
tre virginis natus deus. (Factus vt mortalis homo) quia caro obtegit
diuinitatē ne agnosceretur(quem hominē)tu deus existens(immortalis).s.
q̄tum ad diuinitatē(condideras).i.creaueras(immortalem).s.donando si-
bi vitam eternã in paradiso(nunc).s.factũ propter ade peccatũ (mortaleꝫ)
hoc est morti obnoxiũ. Nam propter peccatũ mors intrauit in hunc mun-
dum:ait Apostolus. (Ergo natus in tēpore).s.computabili (⁊ natus an-
te tempora).i.eternaliter(orto sidere fidei).i.nato saluatore:qui est lux mũ-
di ⁊ totius christiane religionis splendor(amoue tenebras mentis).i. nubi-
la peccati ⁊ velamen. Nam dicit Origenes:Dum conuersus fuerit pecca-
tor:auferetur ab eo velamen tenebraꝝ:scꝫ ignorantia. (Gloria).i.laus et
honor(sit ingenito)scꝫ patri:qui vt ait Athanasius: a nullo est factus: nec
creatus:nec genitus.⁊ gloria sit(genito).i.filio iam nato(ingeniti).s.dei pa-
tris:⁊ gloria sit (spiritui paraclito).i.sancto cõsolatori.s.spiritui inquã(in-
geniti ⁊ geniti).i.patris ⁊ filij. Nã ab vtrisq̄ procedit spiritus almus ⁊c̄.

¶ Uocabula. Ululare est flebilem vocē emittere. Inde vlula est auis
nocturna:quã noctuam dicimus. Stillito est frequentatiuũ a stillo: qꝺ
s᷑cat guttatim cado. Simulacrũ est imago vel similitudo: vt in psalmis:
Simulacra gentiũ argentũ ⁊ aurũ: opera manuũ hominum. Ingenitus
quandoq̄ s᷑cat non genitus:vt hic. Quandoq̄ s᷑cat in aliquo genitus: vt
amor veritatis est nobis ingenitus. Paraclitus idem est qꝺ consolator.
Sed Franciscus Philelfus in quadã epistola dicit legendũ esse paracle-
tus:per e longũ:non per i breue.quia significaret infamem: quod quidem
absurdum esset dicere de deo optimo maximo. Mihi ꝓo videtur autorita-
tem ecclesie maioris esse autoritatis q̄ꝫ vt nomen aliqꝺ immutare possit:
cũ id poete liceat ⁊ grammatico. Quis em̄ per vniuersum mundũ extirpa-
re potest in omnibꝫ passim libris diuulgatũ hoc nomē paraclitus: Ideoq̄
quiescendũ arbitror ab harũ rerum curiosis inuestigatoribus. Loquendũ
em̄ est vt plures:sentiendũ ꝓo vt pauci.ait Aristoteles.

¶ Ad horas in natiuitate
domini hymnus.

Genus carminis sicut precedens.

Gnoscat omne seculũ venisse vite premium: post
a hostis asperi iugum apparuit redemptio.

Esaias que cecinit impleta sunt de virgine: an
nunciauit angelus: sanctus repleuit spiritus.

Maria ventre cõcipit verbi fidelis semine: quẽ totus or-
bis non capit portant puelle viscera.

Radix iesse iam floruit: ꝛ virga fructũ edidit: fecunda par
tum protulit ꝛ virgo mater permanet.

Presepe poni pertulit qui lucis autor extitit: cũ patre ce-
los condidit: sub matre pannos induit.

Legem dedit qui seculo: cuius decem ꝑcepta sunt: dignã
do factus est homo sub legis esse vinculo.

Adam vetus qđ polluit adam nouus hoc abluit: tumens
quod ille deiecit humillimus hic erigit.

Iam nata lux est ꝛ salus: fugata nox ꝛ victa mors: venite
gentes credite: deum maria protulit.

Gloria tibi dñe: qui natus es de virgine: cum patre ꝛ san-
cto spiritu: in sempiterna secula.

¶ Hymnus iste incitat nos ad credendũ sine formidine filiũ dei esse incar
tum. Et ponit primo modum incarnationis: immiscens figuras aliquas
Secundo describit humilitatẽ incarnati. ibi: Presepe poni. Tertio subdit
cõmoda incarnationis christi. ibi: Adam vetus. Hortãdo finaliter ad cre-
dendũ: ꝑut facit in principio: dicens.
¶ Ordo. Agnoscat omne. (Omne seculum). i. totus mundus (agnoscat)
. i. sciat (premiũ vite) eterne scꝫ christũ (venisse). i. natum esse in mundũ. ꝛ ita
(redemptio apparuit nobis (post iugum). i. post seruitutẽ (asperi hostis) . i.
diaboli. De qua seruitute nos liberaturus venit: sicut ꝛ fecit post mortem
suam descendens ad inferos: patres inde liberans: ꝛ secum tandem assu-
mens in vitam eternam ꝛc. Cuius etiã premiũ ipse hic in littera tangit.
Esaias que. Dat modũ incarnationis. Illa enĩ (que esaias) ꝓpheta (ce-
cinit). i. ꝓphetauit dicens: Ecce virgo cõcipiet ꝛc. (cõpleta sunt). i. cõsum-
mata sunt (in virgine). s. maria: quia modo christũ peperit: vt postea dicet.

Etiã(angelus)gabriel(annũciauit).i.predixit marie nasciturũ ex ea: vt pz
in euãgelio Luce.j.Missus est angelus gabriel ꝛc. sed (sctũs spiritus re-
pleuit).i.adimpleuit beatã virginẽ ꝛ gratia diuina illuminauit statim scilz
vt angelo credidit ꝛ cõsensit dicens: Fiat mihi ẜm verbum tuum ꝛc.
Maria ventre. Hic tangit modũ incarnationis christi.(Maria conce
pit ventre).i.in vtero suo ex(semine fidelis verbi)per angelũ sibi dicti: cui
videlicet ipsa consensum prebuit:ꝛ spiritussanctus demũ superuenit: ꝛ ip
sam fecundauit.ꝛ sic(viscera puelle)scz marie(portant)illum(quem totus
orbis non capit).i.plene capere siue intelligere non potest. Radix iesse.
Nunc figuras adducit.(Radix iesse)illius viri:scz maria orta de stirpe ies
se(floruit).i.florem produxit(iam:ꝛ virga).s.aaron: ꝑ quã maria figuratur
(edidit).i.produxit(fructũ).s.christũ:ꝛ maria(fecunda).i. fertilis ꝛ fructife
ra(protulit partũ).i.filium:ꝛ tamen(mater permanet virgo)scz maria ꝛ in
corrupta. Presepe poni. Ad humilitatẽ filij dei incarnati ostendendam
nunc descendit dicens: Jlle qui(extitit).i.fuit(autor).i.creator(lucis).i.qui
fuit tantus vt lucem creauerit(pertulit).i.sustinuit ꝛ voluntarie passus est
(poni).i.reponi(presepe).i.in presepio:ꝛ qui(condidit).i.creauit (celos cuz
patre)in diuinis(induit pannos).i.vestes(sub matre)sua maria.hoc est:di-
gnatus est a matre pannis indui. Legem dedit. Ecce aliud argumentũ
humilitatis.(Qui dedit).i.posuit(seculo legem).i.modũ viuendi(cuius) le
gis(precepta sunt decem)scz vnũ crede deũ ꝛc.(factus est homo dignãdo)
.i.viuendo(esse sub vinculo).i.obediẽtia(legis)quia voluit circũcidi:ad tẽ
plum ꝓsentari ꝛc. Adam vetus. Recitat cõmoda que nobis per hmõi fi
lij dei incarnationẽ ꝛ natiuitatẽ venerunt:hoc modo scz (Nouus adam).i.
christus modo natus(abluit).i.mundauit (hoc qđ vetus adam) purus ho-
mo(polluit).i.maculauit transgrediendo mandatũ dei ꝑ morsum pomi ve
titi. Et(hic)scz adam nouus existens(humillimus erigit).i. erexit vel resti
tuit:tẽpus ꝓ tempore(quod ille).i.vetus adam(tumens).i.superbiens(deie
cit).i.destruxit ꝛ effudit. Nota ꝙ bene vtitur hic illis pronominib hic ꝛ il-
le.hic ad proximũ referendo:ille ꝓo ad remotum. Jam nata lux. Facit
idem quod in versu precedenti:inuitans nos finaliter ad credendũ christi
natiuitatẽ.(Lux).i.redemptio(est nata)nobis iam(ꝛ salus)futura est (nox)
.i.damnatio(fugata).i.expulsa est(ꝛ mors).i.diabolus(victa).i.deuicta vel
superata est(o gentes venite)ꝛ(credite).i.fidem adhibete:qꝛ maria protu
lit).i.peperit(deum)scz christũ saluatorẽ nostrũ. Jste versus Gloria tibi
dñe cõmunis est etiã alijs hymnis:quare hic omittit eius expositio.
¶ Vocabula. Seculũ est tempus centũ annoꝝ:vel spaciũ humane vite:
Vñ ꝛ seculares ludi: qui post centũ annos fiebant apollini: Mundus ẽ
tota dei machina.i.celũ mare terra. Quãdoqꝫ tñ accipit ꝓ terra tm̃. Jes-
se fuit pater dauid. Jn Esaia sic legit: Egredietur virga de radice iesse: ꝛ
flos de radice eius descendet. Radix hic ẜcat progeniẽ:virga mariam: ꝛ
flos christum.

¶ In die Epiphanie dñi ad vš. hymnus.

Simile genus carminis.

HOstis herodes impie christum venire quid times?
Non arripit mortalia qui regna dat celestia.
Ibant magi quã viderant stellam sequentes pre
uiam: lumen requirunt lumine: deum fatenẽ munere.
Caterua matrum personat: collisa deflens pignora: quoꝝ
tyrannus milia christo sacrauit victimã.
Lauacra puri gurgitis celestis agnus attigit: peccata q̃
non detulit nos abluendo abstulit.
Nouum genus potentie: aque rubescũt hydrie: vinumq;
iussa fundere: mutauit vnda originem.
Gloria tibi dñe: qui natus es de virgine: cum patre ⁊ san-
cto spiritu in sempiterna secula.

¶ Materia huius hymni est cõclamatio quã facimus cõtra herodẽ. Qui audita christi natiuitate amittere regnũ timuit: ideo multos pueros interfecit: estimans se etiã christũ interfecisse. Intentio autoris est tractare de trib9 miraculis magnis: que in die epiphanie facta sunt. s. de triũ magoruz apparitione p stellã: de aque in vinũ transmutatione: ⁊ de christi baptismo in iordane: ⁊ etiã de pueris p herodẽ interfectis. Et nota q hymnus iste cõtinuatẽ superiori ita. q2 dixi q christus natus est ⁊ passus est iacere in feno. Vñ herodes de natiuitate eius turbatus occidit multos pueros: timẽs ne regnũ suũ amitteret. Sed stulte fecit. q2 ille qui est rex regũ ⁊ dñs dominantiũ nõ venit vt ei regnũ auferret: sed vt totũ mundũ tantis criminib9 inuolutũ a pctis liberaret. Et hoc est qd dicit:

¶ Ordo. O (impie hostis herodes quid). i. cur (times christũ venire) quia ipse (nõ arripit mortalia) regna (qui dat celestia regna.) Pius dicitẽ q̃ deuz colit ⁊ amicos. Inde impius. i. nõ pius: qui deũ nõ colit nec alios quos deberet. (Magi). i. reges (ibant) quesitũ christũ ⁊ adorare eum (sequentes stellã preuiã). i. pcedentẽ (quã viderãt: ⁊ requirũt lumen). i. christũ (lumine) . i. cũ stella (⁊ fatenẽ deũ munere). s. auro thure ⁊ myrrha. Magus dr astrologus. i. qui ex astroꝝ cõsideratione predicit aliquid: ⁊ qui secretis verbis aut rebus miranda facit. Hinc magia media pducta est ars magica. De qua vide Joannẽ picũ Mirandulanũ in apologia. (Celestis agnus). i. christus (attigit). i. suscepit (lauacra). i. baptismũ (puri gurgitis). s. iordinis (sustulit). i. abstulit a nobis (abluendo) nos per baptismũ (peccata). i. crimina (que) peccata (non detulit). i. secũ non portauit: quia ipse mũdus erat ab omni peccato tam actuali q̃3 originali. Sustulit preteritũ est a tollo. quod quandoq3 significat porto: quandoq3 aufero: vt hic. (Nouum genus). i. inauditũ opus (potentie) scz miraculoꝝ. q2 (aque) infuse (hydrie rubescũt)

.s. flauescunt(q;)pro et(vnda).i.aqua infusa hydrie(iussa).i.precepta (fundere).i.effundere(vinum mutauit originem).i.naturã suã.q: ad verbũ dñi aqua facta est vinũ. Hydor grece aqua dicit̃. Inde hydria est vas aquarũ. Itẽ hydrus ⁊ hydra serpens aquaticus.

¶ Ad nocturnũ hymnus.

Nunciũ vobis fero: de supernis natus est christus dominator orbis in bethleem iude: sic eñ propheta dixerat ante.

Hunc canit letus chorus angeloꝝ: stella declarat: veniũt eoi principes dignũ celebrare cultũ mystica dona.

Thus deo myrrhã trocleten humãdo: bracteas regi criseas decenti dum colũt vnũ meminere trino tres dare terna.

Gloriã trine monadi canamus: cũ deo diue genitéq; proli flamini sancto ab vtroq; fuso corde fideli.

¶ Materia huius hymni est preparatio gaudij de natiuitate christi nostri redemptoris. Et gaudium annunciatũ est nobis per angelum apparentẽ: ⁊ pastoribus in via dicentẽ: Annuncio vobis gaudiũ magnũ ⁊c. Cui9 natiuitatis signa ⁊ miracula secuta sunt. videlicet stella que apparuit magis querentibus deum: quomodo duxit eos preuia vsq; ad ipsum christũ. In cuius natiuitate herodes ⁊ quilibet malus confundit̃. Vel ꝙ doctrina tẽporis ante hoc cessauerit.s.idola: sacrificia vana ⁊ ritus. Et vox angeli loquentis est ista.

¶ Ordo. Nunciũ vobis.(Fero).i.affero (nuncium vobis de supernis).s. christus de celo. Christus dico(dominator orbis filus dei nat9 est in bethleem iude).i.in ciuitate illa que sorte accidit tribui iude (eñ).i.quia (propheta dixerat ante. Hunc canit.(Chorus angeloꝝ canit hũc).s.christũ. Dico chorus(letus).i.exultans ⁊ laudans deũ (stella) que ducit magos.i. sapientes(declarat).i.manifestat eis saluatorem:(eoi).i. orientales(principes).i.reges(veniunt celebrare).i.honorare deum.s.(dignũ cultum)⁊ offerre(mystica dona).s.deo. Thus deo myrrham. Isti tres reges (meminere).i.in memoria habuerunt offerre tria munera.s.aurũ thus ⁊ myrrhã. Et meminere offerre deo(trocleten).i.rotundam: que est arbor ita dicta a loco vbi nascit̃: ⁊ habet aureũ colorem: ⁊ declinat̃ hec trocles: huius tis.(humando)quia mortalis erat. Et meminere deo offerre (bracteas cryseas).i. lamina aurea: quia crysis grece idem est qđ aurum latine(regi decenti).i. christo(dum colunt).i.venerant̃ (vnum) deum. Et meminere(dare tria munera illi trino).i.trinitati.quia vnũ sunt pater ⁊ filius ⁊ spiritussanctus.

Gloriã trine.(Gloriã canamus monadi).i.vnitati(trine)cũ deo ⁊ spiritu sancto vb vtroq;. Vel trine monadi.i.deo qui est trinus in ꝑsonis ⁊ vnus

in essentia. Dicit᷑ em̄ hec monas: huius monadis: ⁊ est vnitas. Canamus (proli diue). i. genite a patre cū deo. ⁊ nō tm̄ canamus patri: sed etiā (flamini). i. spiritui scō (fuso). i. prodeunte (ab vtroq̨.)

¶ Ad laudes hymnus.
Metrum iambicum.

IEsus refulsit omniū pius redemptor gentium: totū genus fideliū laudes celebret drammatū.
Quem stella natum fulgida monstrat micans in ethera: magosq̨ duxit preuia ipsius ad cunabula.
Illi gaudentes paruulū pannis adorant obsitum: verum fatent᷑ vt deum munus ferendo mysticum.
Denis ter annoꝝ cyclis iam parte viuens corporis lympham petit baptismatis cunctis carens contagijs.
Felix ioannes mergere illum tremiscit flumine: potest qui suo sanguine peccata cosmi tergere.
Nos christe subnixa prece omnes precamur protege: qui precipis rubescere potenter hydrias aque.
Laus trinitati debita: honor potestas gloria: perenniter sint omnia per seculoꝝ secula. Amen.

¶ In laudibꝫ iste hymnus canit᷑: cuius tenor est carmen iambicū. De quo supra diximus.
¶ Ordo. (Jesus) existens (pius redēptor omniū gentiū). i. populoꝝ (refulsit). i. apparuit hodie (⁊ totū genus fideliū). i. christianoꝝ (celebret). i. decantet (laudes drāmatū). i. carmen responsiuū. (Quē). s. iesuz redēptorē (natum). s. in hunc mundū (monstrat). i. demōstrat ⁊ ostēdit (fulgida stella). i. lucidū sidus (micans). i. splendens (in ethera). i. inter aera: sicut. s̄. diximꝰ in notabilibꝫ sequentiaꝝ. ⁊ ipsa (preuia). i. precurrēs (duxit). i. perduxit (magos). i. tres sapientes ⁊ reges (ad cunabula). i. presepe (ipsius). s. redemptoris nostri. (Illi). s. magi (cadentes). i. procidentes in terram (adorant paruulū). s. iesum iam natū (obsitū). i. contectū (pannis). s. vilibꝫ (fatent᷑). i. confitent᷑ eum (vt verū deū). s. tanq̄ solum adorandū (ferendo). i. offerendo (munus mysticū). i. spirituale. Qui. s. christus iesus dominus noster (viuens iam) ex (parte) sui (corporis ter denis cyclis annoꝝ). i. triginta annos habēs vel tricesimum annorum circulum ⁊ periodum agens (petit lympham). i. aquam (baptismatis). i. lotionis peccati originalis: quod tamē non habuit

(carens cunctis cõtagijs).i.vitijs atq̃ pctis: (Felix ioannes).s. baptista (tremiscit).i.expauescit(illũ).s.iesum redẽptorẽ(mergere).i. intingere (flumine).s.iordanis(qui).s.dñs iesus(põt suo sanguine).s.pcioso quẽ fudit in ara crucis p totã suã passionẽ(tergere).i.emundare(pctã cosmi).i.totiꝰ mũdi. O(christe nos precamur).i.depcamur(subnixa prece).i. humili oratione(protege nos oẽs).i.defende ab incursione diabolica(qui).s.christe(precipis).i.iubes ⁊ mandas hodie(rubescere).i.rubeas fieri (potẽter).i. p vim (aquas hydrie).i.vrne:qñ in chana galilee mutaueras aquas in vinũ ĩ nuptijs beati ioannis euãgeliste. (Debita laus).s.sit(trinitati:ac honor potestas ⁊ gl'ia)hec(oĩa sint perenniter).i.ppetuo(p secula seculoꝝ).i.nũc ⁊ in euũ.Amen. ¶ Vocabula. Drama est genus carminis cũ canit̃ vicissim).i.p vices ⁊ alternatim. Vñ diuus Hierony.ait in canticis salomonis stilus dramaticus. Dragma aũt p g ꝑcat manipulũ vel rapinã. Itẽ drachma pondus est aut nũmus vnius ducati. Cunabula sunt cune.i.lectuli infantiũ ⁊ paruuloꝝ. Obsero verbũ ꝑcat circũdo. Inde obsitus.i.circũdatus ⁊ inuolutus. Cyclos grece latine circulus dr. Vñ cyclades sunt insule in circulo posite:quaꝝ sunt triginta in mari egeo. Hinc cyclus solarꝫ ⁊ lunaris:numerus est annalis denotans cursum vnius anni vel mensis. Contagiũ vel contages vel cõtagio:imunditia vel morbꝰ dr. Vergi. Dedit hec cõtagio labem. Mergere est in aqua indere atq̃ intingere lymphis. Cosmos grece latine mũdus dr. Vñ macrocosmus.i.longus mundus. Et microcosmus.i. paruus mundus: qualis est homo. Et cosmicus ortus.i.qñ sol oritur mundo. Subnixus.i.submissus. Supplex ꝓo idem est qđ humilis ⁊ deuotus.

¶ Sabbatinis diebꝰ post octauas epiphanie:
ad vs. hymnus. Simile genus.

DEus creator omniũ polиq̃ rector: vestiens diem decoro lumine:noctem soporis gratia.

Artus solutos vt quies reddat laboris vsui:mẽtesq̃ fessas alleuet:luctusq̃ soluat anxios.

Grates peracto iam die ⁊ noctis exortu preces votis reos vt adiuues hymnũ canentes soluimus.

Te cordis ima concinant:te vox canora cõcrepet: te diligat castus amor:te mens adoret sobria.

Ut cũ profunda clauserit diem caligo noctium:fides tenebras nesciat:⁊ nox fidei reluceat.

Dormire mentē ne sinas: dormire culpa nouerit: castos fides refrigeret: somni vaporē tēperet.

Exuta sensu lubrico te cordis alta somnient: ne hostis inuidi dolo pauor quietos suscitet.

Christū rogemus ꝛ patrē: christi patrisq; spiritū vnū potens per oīa: foue precantes trinitas.

¶ Materia huius hymni est depcatio ad deū: vt p diē ꝛ noctē simus ab illo adiuti ꝛ defensi a noxijs. Tres versus primi sibi coherēt: ꝛ ita cōmode legent simul. Primus versus exordiū sumit a q̄litatib⁹ diei ꝛ noctꝫ: h̄ mō. ¶ Ordo. O (deus creator oīm) rex (q;) p et (rector poli). i. celi (vestiens). i. exornans (diē). s. artificialē (decoro lumine). i. claro sole: ꝛ vestiēs (noctē). i. tp̄s nocturnū (gr̄a soporis). i. quiete dormitionis: ꝛ hoc in finē q̄ sequitur. (Vt) scꝫ (quies). i. requies nocturna (reddat). i. restituat (vsui). i. exercitio (laboris artus solutos). i. mēbra dissoluta ꝛ eneruata p motus diurnos (q;) p ꝛ (alleuet). i. recreet (mentes fessas) i. aīos fatigatos p diē (q;) p ꝛ (soluat). i. tollat (anxios luctus). i. angustas tristitias mētis. q. d. Ad hoc vestit deus noctē gr̄a soporis: vt aīalia fessā p labores diurnos intrinsece ꝛ extrinsece p requiē nocturnā reficerent: angustie q̄q; oēs ꝛ tristicie in die occurrentes p eandē requiē deponerent ac obliuiscerent. Grates. Hic pficit sentētia versuū p̄cedentiū: ꝛ fit gratiaꝝ exhibitio cū oratiōe in hunc modū. O de⁹ creator oīm ꝛc. nos (canētes hymnū) h̄ cāticū laudis (soluim⁹). i. reddim⁹ tibi (votis). i. desiderijs totis (grates). i. gratias (die pacto). i. ad finē pducto (iam). i. nūc: hoc est q2 feliciter diē p̄sentē transiuimus (et). s. soluimus (p̄ces votis). s. oīb⁹ in (exortu). i. pncipio ꝛ aduētu (noctis: vt adiuues). i. auxilium des nos (reos). i. criminosos hoīes. Et breuiter: vt ita custodias nos nocte futura: sicut fecisti de q̄ gr̄as dicimus die p̄terita. Et g̃ (ima). i: intima (cordis cōcinant). i. laudent (te). s. deū: ꝛ (canora vox). i. dulciter canēs (concrepat te). i. cōcrepando laudet: ꝛ (amor castus). i. pudicus (diligat te: ꝛ sobria mens). i. sobrie viuēs (adoret te). q. d. Ita adiuues o deus nos reos: ꝛ q̄lificatos serues oī tp̄e: vt ex totis viribus te laudare ꝛ honorare possimus. Et est modus excellētis laudis deo exhibēdo ordinatus in finē q̄ sequit.

(Vt cū). i. qn̄ (pfunda caligo). i. densa obscuritas (noctiū clauserit). i. finierit (diem) nostrū extremum (fides). s. nr̄a (nesciat tenebras). i. hereses seu pctā quib⁹ obscuret (ꝛ nox luceat) tn̄ (fidei) ita q̄ noctis tp̄e virtus fidei in nobis semp eluceat. Et ob id deus (ne sinas). i. pmittas (mentē). i. cor nostrū (dormire). i. sopori intendere q̄ tuū seruitiū p hoc deficiat ꝛ negligat: sed (culpa). i. peccādi pnitas seu inclinatio (nouerit dormire). i. q̄escere cessare (fides refrigeret). i. frigidos faciat (castos). s. nos pudicos: sic q̄ extinguat in omnib⁹ calores passionū noxiaꝝ: ꝛ (temperet). i. mitiget (vaporem). i. dulcedinē ꝛ delectationē (somni) ne. s. indispositi fiamus ad te laudandū omni tp̄e. Exuta sensu. Hic declarat lati⁹ versus p̄cedēs sic (Alta). i. eleuationes cogitandi (cordis). s. nostri (exuta). i. denudata a (lubrico sensu). i.

immundo cõceptu (somniẽt te). i. habeãt te ꝑ materia somniãdi (ne pauor) i. metus vel fragilitas (suscitet). i. expgefaciat (quietos) nos in aĩo (dolo). i. ꝑ dolũ (inuidi hostis). i. diaboli: qui inuidet semꝑ paci ꝛ tranquillitati animi nostri: ꝛ laborat suggestionib⁊ suis nos instigare ad prauos actus.

Christũ rogemus. Ista est oratio ad sanctã trinitatẽ. s. nos (rogem⁹ christũ). i. filiũ dei (ꝛ patrem) in diuinis: ꝛ (spiritũ christi patrisqꝫ). s. hoc mõ: O (trinitas). s. existens (vnũ). i. vna essentia (potẽs ꝑ oĩa). i. in celo ꝛ in terra ꝛc. (foue). i. nutri ꝛ suscipe (precantes). i. nos rogantes. Amẽ. ¶ Vocabula. Polus grece dicit̃ latine vertex. Sũt em̃ duo poli. i. vertices celi: q̃ ꝛ axes dicunt̃. s. arcticus. i. borealis: ꝛ antarctic⁹. i. ꝯtra arcticũ. Per synecdochen aũt polus ꝑ celo ponit̃. Reus voti dr̃ q̃ se obligauit aliq̃ voto. Nã quisqꝫ christianus obligauit se diuino seruitio. Caligo est obscuritas. Et etiam caligo verbũ idẽ qꝺ obscurũ esse. Et vtrũqꝫ ꝑducit i. Mentẽ dormire. i. pigrũ ꝛ nõ sollicitũ. Culpa nouit dormire. i. cessare vel abesse. Lubric⁹ dr̃ immundus: vel in quo cito labit̃. Vnũ ponit̃ hic aduerbialiter ꝑ vnanimiter vel eq̃liter. Ni velimus sic dicere: O potẽs trinitas: que est vnũ. i. vnius substantie.

¶ Ad cõpletoriũ hymnus. Sicut ꝑcedẽs.

IEsu saluator seculi: verbũ patris altissimi: lux luci⁹ inuisibilis: custos tuoꝝ peruigil.

Tu fabricator omniũ: discretor atqꝫ temporꝝ: fessa labore corpora noctis quiete recrea.

Te deprecamur supplices: vt nos ab isto liberes: ne valeat seducere tuo redemptos sanguine.

Vt dũ graui in corpore breui manemus tempore: sic caro nostra dormiat vt mens soporẽ nesciat.

Sit christe rex pĳssime tibi patriqꝫ gloria: cũ spiritu paraclito: ꝛ nunc ꝛ in perpetuum.

¶ Ordo. O (iesu saluator seculi). i. redẽptor toti⁹ mũdi: existẽs (verbũ altissimi patris). i. dei oĩpotentis (o lux inuisibilis lucis). s. q̃ illuminat omnẽ hoiem venientẽ in hunc mundũ (o ꝑuigil custos). i. semꝑ vigilans ꝛ nunq̃ꝫ dormiẽs. Nã (tu es fabricator). i. creator (oim). s. in h̃ mundo existẽtiũ (atqꝫ) si. etiã q̃ es (discretor tẽporꝝ). i. q̃ discernis tẽpus ab inuicẽ: noctẽ a die: lucẽ a tenebris. Nã discretus dr̃ prudẽs qui nouit discernere ꝛ distinguere bonũ a malo. (recrea). i. fortifica (corꝑa) nr̃a iam (fessa labore). i. ꝓpter laborem (quiete). i. ꝑ quietẽ ꝛ somnũ (noctis.) Nos (supplices). i. deuoti (depcamur te). i. petimus ꝛ oramus (vt liberes). i. defendas (nos ab hoste). s. demone infestante (ne valeat). i. ꝙ nõ possit (seducere). i. aberrantes facere ac in errorẽ

ducere nos(redemptos).i.saluatos ab eterna damnatiõe(tuo sanguine).s. p̄cioso:quē fudisti in tua passione(vt dn̄ manemus).i.inhabitamus(in gra ui corpe).s.peccatis onusto vel ex terreno pondere facto(breui tpe)qꝛ breues dies hoīs sunt(sic dormiat).i.quiescat(nostra caro).i.substātia corporea(vt).i.ꝙ(mens).i.animus noster(nesciat).i.ignoret(soporē).i.somnū:sed semp in te vigilet:te meditet̃ ꝛ cogitet.O(christe rex pĳssime).i.clemētissime ꝛ misericordissime(tibi).s.ipsi(ꝛ patri)omnipotenti(sit gloria).i.maiestas ꝛ imperiū(cū spū paraclito).i.cōsolatore(ꝛ nunc).i.ad p̄sens(ꝛ in ꝑpetuum).i.futurū ꝛ sempiternum. Amen.

¶ De purificatione beate Marie hymn⁹ ad vs̄.]
Metrū saphicum ꝛ adonium.

Quod chorus vatum venerandus olim spū̄sancto cecinit repletus:in dei factum genitrice cōstat esse maria.

Hec deū celi dn̄mqꝫ terre virgo cōcepit:pepertiqꝫ virgo:atqꝫ post partū meruit manere inuiolata.

Quem senex iustus symeō in vlnas in domo sumpsit dn̄i:gauisus hoc qꝺ optauit videre proprio lumine christum.

Tu libens votis petimus p̄cantum regis eterni genitrix faueto:claraqꝫ celsi renitens olympi regna petisti.

Sit deo nostro decus ꝛ ptās:sit salus ꝑpes:sit honor perennis:qui poli summa residet in arce trinus ꝛ vnus.

¶ In hoc hymno agit autor de natiuitate christi:ꝛ qualiter debet esse completū in maria qꝺ ꝓphete p̄dixerunt.qꝛ maria cōcepit ꝛ peperit filiū:ꝛ symeon gauisus suscepit eū in tēplo. Dicimus ergo ꝙ ꝓphete senserūt de aduentu ꝛ natiuitate christi. Dicit em̄ Esaias: In medio duum animaliū cognosceris.i.inter bouē ꝛ asinū. Et alibi: Egredietur virga ꝺ radice iesse. Et Abacuk sentiēs de christi aduentu similiter ait: In medio duū animaliū ꝛcͤ. Et multi alĳ ꝓphete annūciauerūt ꝛ ꝓphetauerūt christū. Hoc totū cōpletū est in maria.qꝛ christus cōceptus natus baptizatus crucifixus ꝛ in templo p̄sentatus:ꝛ a iusto symeone ꝛ ab anna vidua susceptus est. Vn̄ a ꝑsonis illis que dn̄o obuiauerunt istud festū(in quo iste hymnus cantat̃)hypopanti dn̄i dicit̃.i.obuiatio dn̄i.

¶ Ordo. Illud(cōstat esse factū).i.impletū(in maria genitrice dei).i.matre christi(qꝺ venerandus chorus).i.honorabilis cōgregatio(vatū).i.ꝓphetarū(repletus).i.plenus(spiritusancto cecinit).i.ꝓphetauit(olim).i.dudū.

Et vere ꝯstat esse factũ qđ ꝓphete cecinerũt: q2 (hec virgo cõcepit dñm) i. christũ (deũ celi ꝛ terre: ꝛ virgo) s. maria (peperit illũ quẽ gestijt) i. portauit (atqꝫ) ꝑ ꝛ (meruit) s. dicta virgo maria (inuiolata manere) i. mãsit incorrupta (post partũ) (Quẽ) christũ (symeon iustus ꝛ senex) i. annosus symeon sacerdos (sumpsit in vlnis) i. in brachijs suis (in domo) i. in tẽplo (dñi) s. symeon est (gauisus) i. letatus (videre) i. aspicere (christũ suo lumine) i. ꝓprijs oculis (qđ optauit) i. desiderauit ꝑ mlta tpa. O (tu genitrix) i. mater (eterni regus) s. christi: q̃ caret ꝑncipio ꝛ fine: te (petim⁹ faueto) i. ꝯcede (votis ꝑcantiũ) i. ꝑcib9 famuloꝝ (libens) i. libẽter (vt tu renitẽs) i. splendẽs (petisti) ꝑ accepisti (clara regna olympi celsi) i. alta celi. (Decus ꝛ ptãs sit deo nostro: ꝑpes salus) i. ꝑpetua glia (ꝛ pennis honor sit) deo nr̃o (qui) scꝫ deus (residet in summa arce poli) i. in altitudine celi (trinus) in ꝑsonis (ꝛ vnus) in substantia. ¶ Vocabula. Metrũ saphicũ habet q̃nqꝫ pedes. quoꝝ primus est trocheus: secũdus spõdeus: tertius dactilus: q̃rt⁹ trocheus: quintus spõdeus vel trocheus. Adonicũ carmen est dimetrum cõstans dactilo ꝛ spõdeo vel trocheo: vt esse maria. Chorus est cõgregatio letantiũ: ꝛ corripit primã. Sed corus sine h est ventus inter boreã ꝛ occidentẽ; ꝛ ꝑducit primã. Violare est vim facere. Vergi. Nã quicũqꝫ tuũ violarit vulnere corp⁹: Morte luet merita. Ideo inuiolata dr cui non est vis illata. i. virgo. Ulna est vtriusqꝫ manus extensio. Qñqꝫ etiã capit ꝑ mẽsura cubiti. teu. ein ele. Renitens media cor. ꝑcat refulgens: a verbo reniteo. Renitens media ꝑduc. est resistens a verbo nitor. Unde ꝟ. A niteo renitens: a nitor dico renitens. Perpes ꝛ perennis idem sunt qđ perpetuus. Versus: Perpes perpetuus: sitqꝫ perennis idem.

¶ Ad cõpletoriũ hymnus. Carmen iambicũ.

Fit porta christi peruia: referta plena gratia: trãsitqꝫ rex ꝛ permanet clausa vt fuit ꝑ secula.

Genus superni luminis processit aula virginis: sponsus redemptor conditor sue gygas ecclesie.

Honor matris ꝛ gaudiũ: immensa spes credentiũ: ꝑ atra mortis pocula resoluit nostra crimina.

Maria mater gratie: mater misericordie: tu nos ab hoste protege: in hora mortis suscipe.

Deo patri sit gloria: eiusqꝫ soli filio: cũ spiritu paraclito: ꝛ nunc ꝛ in perpetuum. Als. Gloria tibi dñe. vt. s.

¶ Materia hui⁹ hymni btẽ Marie dei genitricis ꝑconia cõtinet: solatiũ spem ꝛ refugiũ ab ea nobis illatũ: ꝑ hoc ꝙ digna est fieri mater dei in absolutionẽ criminum ꝛ pctoꝝ nostroꝝ. Cõtinet etiã q̃liter beate marie ac-

cessit summū ⁊ maximū gaudiū in ꝓcreando christū dei filiū ꝓpter benemeritū gratiaꝝ: bonoꝝ eñ operū ⁊ virtutū premiū est honor.

¶ Ordo. (Porta christi). s. maria. merito dico porta ab effectu: q꜠ ꝑ eā salus humano generi allata est (referta plena gr̄a). i. repleta gratia diuine bonitatis (fit peruia). i. penetrabilis (ꝙ) ꝑ et (rex). s. christus (transit). s. ꝑ portā via generationis vel incarnationis. ⁊ dico porta (ꝑmanet clausa). i. incorrupta (vt fuit ꝑ secula). i. ab eterno virgo ad generandū ⁊ cōcipiendū iesuꝫ christū deputata fuit ⁊ creata. Peruius. i. ꝑuiabilis: ⁊ vult datiuū. Ouid. Abdita sole carens nō vlli peruia vento. Quis aūt ille sit rex rn̄det (Genus). i. genitus vel proles (superni luminis). i. altissimi patris (ꝓcessit). i. exiuit (aula). i. ex vtero (virginis). s. marie. s. oꝑatione sp̄ūs s̄cti. s. rex xp̄s (sponsus). i. amator fidelis (sue eccl'ie) q꜠ sempiterna inter eū ⁊ nos est vnio: quēadmodū inter cōiuges. s. christus est (redēptor). i. liberator (⁊ cōditor). i. creator: ⁊. s. xp̄s (gygas). i. fortis athleta ⁊ bellator (eccl'ie). s. fidei ꝑ gloriosaꝫ sue carnis resurrectionē. Genus hoc loco ſcat filiū. Et ideo o rex redēptor oīm. s. xp̄s (honor matris). s. marie: q̄ meruit portare te ex humilitate (⁊ gaudiū) tū tꝑale ex angelica salutatiōe: tū eternale ex summi boni q̄d filius est ꝑfruitione (spes immensa). i. magna. s. fideliū ⁊ credentiū in christū (resoluit). i. delet ⁊ abluit (nostra crimina). i. pctā (ꝑ atra). i. nigra amara inuisa (pocula). i. ꝑ potū ⁊ gustū (mortis). s. sue crudelissime. Ater. i. valde niger. Inde atrare. i. facere atrū ⁊ denigrare. A q̊ fit atramentū ꝓ encausto ⁊c̄. Ne ergo beneficioꝝ simus ingrati ⁊ imemores (Gloria). i. laus honor ⁊ reuerentia (sit deo patri) cui nihil deest: q꜠ est oīpotēs (ꝙ) ꝑ et (soli filio eius). s. dn̄o nr̄o iesu christo: cōcepto ⁊ genito in tꝑe ab eterno (cū spiritu paraclito). i. ꝯsolatore ab ambobꝫ ꝓcedente (nunc). i. in hac vita (⁊ in ꝑpetuum). i. eterna patria.

¶ In capite ieiunij hymnus.

Carmen iambicū.

Clarū decus ieiunij monstrat̄ orbi celitus: q̄d christus autor omniū cibis dicauit abstinens.

Hoc moyses charus deo legisq꜠ lator factus est: hoc heliā ꝑ aera curru leuauit igneo.

Hinc daniel mysteria victor leonū viderat: per hoc amicus intimus sponsi ioannes claruit.

Hec nos sequi dona deus per exempla parsimonie: tu robur auge mentiū dans spiritale gaudiū.

Presta pater per filiū: presta ꝑ almū spiritū: cū his ꝑ euū triplici vnus deus cognomine.

¶ In hoc hymno hortaẜ nos ⁊ admonet autor ieiunioꝝ humilitatē: ⁊ inde autoritatē habere: ⁊ a christo efficaciã. ⁊ vt antiq̃ patres moyses ⁊ helias cõsecuti sunt vitã eternã: ita ⁊ nos consequamur.
¶ Ordo. (Clarũ decus ieiunij). i. cõmẽdabile ieiuniũ (christus) ex̃ps (autor) .i. creator (oim). s. rex (dicauit). i. sanctificauit (abstinẽs) a (cibis:) (Moy-ses factus est charus). i. dilectus (deo hoc): s. ieiunio. i. ꝑ hoc ieiuniũ (q3) ꝑ et moyses (factus est legislator). i. dator legis diuine (hoc). i. ꝑ hoc ieiuniũ: ⁊ (hoc) ieiuniũ (leuauit). i. vexit (heliã) illũ prophetã (igneo curru). i. in q̃dri-ga ignea (ꝑ aera). i. ꝑ aerem. q2 cũ helias transgressus esset iordanẽ cũ disci-pulo suo helizeo: fugiens ꝑsecutiões iezabel: raptus est helias in curru igneo in paradisum terrestrẽ: pallio suo dimisso. Helizeus aũt pallio leuato re-uersus est ad iordanẽ: ⁊ ꝑcutiẽs aquã cũ pallio cessit aqua iordanis: ⁊ trãsi-uit ꝓpheta sicco pede. (Daniel) ille ꝓpheta existẽs (victor leonũ). i. leones nõ nocuerũt ei (viderat) ꝑ spiritũ sanctũ (mysteria). i. secreta q̃ nemo alius scire potuit (hinc). i. ꝑ hoc ieiuniũ: ⁊ (ioannes) baptista (claruit). i. factus est (intimus amicus sponsi). i. christi (ꝑ hoc). s. ieiuniũ. Mysteriũ nomẽ grecũ est sonans secretũ. Hora. Pandimus interdũ ꝓpl'o mysteria regũ. Proprie tñ mysteria sunt arcana sacra. Et q2 isti facti sunt sancti ꝑ hoc ieiuniu3: O (deus dona). i. concede (nobis) christianis: vt possimus (sequi). i. imitari (hec). s. ieiunia (ꝑ exempla parsimonie). i. abstinẽtie cibi ⁊ potus: ⁊ (tu auge robur). i. fortitudinẽ (mentiũ). i. cordiũ (dans). i. donans (spiritale gaudiũ). i. leticiã spũs. O (pater presta). i. dona nobis hec q̃ supra petiuimus (ꝑ fi-liũ) tuũ vnigenitũ: ⁊ (presta ꝑ almũ spiritũ) tu dico existẽs (vnus deus) in es-sentia (cũ his). i. cũ filio ⁊ spũscõ (triplici cognomie). i. sub trib9 nominibus distinctis (ꝑ euũ). i. eternaliter vel in perpetuũ. Amen.

¶ Dñica prima ⁊ secunda quadragesime hymnus. Genus simile.

Ex more docti mystico seruemus hoc ieiuniũ: deno dierũ circulo ducto quater nouissimo.
Lex ⁊ prophete primitus hoc pertulerũt: postmo-dũ christus sacrauit omniũ rex factor atq3 tempoꝝ.
Utamur ergo partius verbis cibis ⁊ potib9 somno iocis: ⁊ arctius perstemus in custodia.
Uitemus ante pessima: queq3 subruũt mentes vagas: nul-lumq3 demus callido hosti locũ tyrannidis.
Dicamus omnes cernui: clamemus atq3 singuli: ploremus ante iudicem: flectamus iram vindicem.

Nostris malis offendimus deus tuã clementiam: effunde nobis desuper remissor indulgentiã.

Memento ꝙ sumus tui licet caduci plasmatis: ne des honorem nominis tui precamur alteri.

Laxa malũ qđ gessimus: auge bonũ qđ poscimus: placere ꝙ tandẽ tibi possimus hic ⁊ perpetim.

Presta beata trinitas: cõcede simplex vnitas: vt fructuosa sint tuis ieiunioꝝ munera. Amen.

¶ Materia huiꝰ hymni est cõmendatio ieiunij. Et hortamur nos ieiunare ⁊ deo seruire: ⁊ hoc tpe ieiunij in oratiõib; ⁊ bonis opib; plus q̃ȝ in alijs diebus: ⁊ inde habebimus vitã eternã. Et hoc est quod dicit.

¶ Ordo. O frẽs (seruemus hoc ieiuniũ) in q̃ nũc sumus. s. caste ⁊ honeste nos (docti). i. instructi (ex mystico more). i. ex figurata ꝯsuetudine: ⁊ hoc (deno circulo). i. denario numero (dierũ notissimo). i. manifestissimo (ducto). i. multiplicato (quater). i. ꝑ q̃ttuor. (Lex) data ꝑ moysen (⁊ ꝓphete). s. helias ⁊ alij (ꝑtulerũt hoc) ieiuniũ (primitus). i. primo: ⁊ (christus rex oim). s. hoim: (atqȝ) pro ⁊ (factor). i. creator (tẽpoꝝ sacrauit). i. scrificauit. s. illud (postmodũ). i. post moysen ⁊ ꝓphetas: qꝛ ieiunauit ꝑ. xl. dies: donãs nobis exẽplum vt etiã ieiunemus. Et qꝛ ꝓphete ⁊ postea christus ꝯsecrauerũt h̃ ieiuniũ (ergo vtamur parcius). i. tẽperãtius (verbis) inutilib; (cibis ⁊ potib;). i. supfluitate comestiõis ⁊ ab ebrietate: qꝛ mediãte crapula nos labimur in peius: ⁊ venter mero estuãs de facili spumescit in libidinẽ. Et nõ solũ istis vtamur parcius: sed etiã (somno) nimio (⁊ iocis) illicitis (⁊ ꝑstemus). i. ꝑseueremꝰ (in custodia) aĩe nr̃e. Dico ꝙ relictis illis ꝑstemus in custodia virtutũ: ⁊ (vitemus). i. abijciamus a nobis (ante). i. prius (pessima). i. pctã vel praua opa (queqȝ subruũt). i. oppⁱmũt (mẽtes vagas). i. ad malũ ꝓnas (qȝ) ꝑ ⁊ (nullũ) ꝑ nõ ⁊ vllũ (⁊ nõ demus callido hosti). i. diabolo (vllũ locũ). i. aliquã occasionẽ (tyrãnidis) in nobis. Dicamꝰ oẽs. Hic hortaꝛ nos autor: vt rogemꝰ deũ cũ ꝑcib; ⁊ lachrymis: vt ip̃e auertat a nobis irã suã: ⁊ dimittat nobis delicta nr̃a. Et hoc est qđ dicit (Nos oẽs) exñtes (cernui). i. humiles (dicamus). i. rogemꝰ (atqȝ) ꝑ ⁊ (singuli). i. oẽs (clamemus) ad deũ: ⁊ (ploremꝰ ante iudicẽ). i. christũ: ⁊ (flectamus). i. placemꝰ (vindicẽ irã). s. chr̃i: quã hȝ aduersus nos. O (deꝰ offendimꝰ). i. irritauimꝰ (nr̃is malis). i. ꝑ pctã nr̃a (tuã clementiã). i. benignitatẽ. ⁊ qꝛ tu piꝰ es ⁊ misericors: ⁊ dixisti: Nolo mortẽ peccatoris: sed vitã: ⁊ vt ꝯuertatꝛ ⁊ viuat ꝑ cordis cõpũctionẽ. O (remissor). i. miserator ⁊ ꝯdonator delictoꝝ (effunde). i. mitte (nobis desup). i. de celo (indulgentiã) ⁊ remissionẽ pctõꝝ. Et mittere debes nobis de celo veniã: qꝛ nos redemisti sanguine tuo. ⁊ ideo o dñe (memento). i. recordare (ꝙ simus tui) famuli (licet) pro q̃ȝuis simus filij (caduci). i. fragilis (plasmatis) scilicet ade (precamur). i. rogamus (ne des honorẽ nois) scilȝ nos christianos qui a noĩe tuo vocati sumꝰ christiani (alteri). i. inimico humani gñis. s. diabolo:

Et qꝛ alter nõ debet occupare honoꝛẽ nõis tui rogamꝰ te(laxa).i.dimitte nobis(malũ).i.pctm̃(qđ gessimus).i.qđ male fecimus(auge).i.augmẽta (bonũ qđ poscimus)a te(ꝗ possimus).i.valeamus(tandẽ).i.vltimo (placere tibi)chꝛisto(hic).i.in p̃senti(ꝛ perpetim).i.in perpetuũ. ¶ Vocabula: Mysticus a um.i.arcanus vel secretus:vel ad mysteriũ ꝑtinẽs. Vergiliꝰ. Et mystica vannus hyachi. Arctus.i.angustus aut strictus. Inde aduerbiũ arcte.i.stricte. Cuius cõparatiuꝰ est arctius.i.strictiꝰ. Tyrannis idis: est crudelitas. Etiã ſcat regnũ: vt ibi: Tyrannidẽ tu paule ꝛc. Cernuꝰ.i. inclinatus ad terrã: q̃si cernẽs terrã. Plasma vel plastes grece đꝛ latine formatio:a greco verbo placto.i.formo. Vñ etiam plastes.i.formatoꝛ aut figulus.

¶ Ad cõpletoꝛiũ hymnus. Simile.

Summi largitoꝛ premij:spes qui es vnica mundi:preces intende seruoꝝ ad te deuote clamantiũ.

Nostra te cõscientia graue te offendisse monstrat quam emunda supplicamus ab omnibꝫ piaculis.

Si renuis quis tribuet:indulge qꝛ potens es:si corde rogamus mundo:certe debes ex pꝛomisso.

Ergo accepta hoc nostrũ qui sacrasti ieiuniũ:quo mystice paschalia capiamus sacramenta.

Summa nobis hoc conferat in deitate trinitas: in qua gloriaꝛ vnus per secula deus. Amen.

¶ Hic hymnus seruit ꝑ tpe q̃dragesimali. In q̃ autoꝛ rogat deũ:vt dignetur suos deuotos famulos exaudire:cõscientias nostras mũdare:ieiunium quoq; nostrũ acceptare:vt eo mediante digne capiamus paschalia sacramenta. Dicit ergo pꝛimo sic.

¶ Ordo. O(largitoꝛ).i.datoꝛ(summi pꝛemij).i. eterne beatitudinis (q̃ es vnica spes mundi).i.in quẽ solũ mundus debet sperare. Ipse em̃ est solus dñs a q̃ omne bonũ descendens. ꝛ alij sancti ꝓ nobis intercedere pñt apud dñm:vt obtinere possimꝰ rogata nostra.sed largiri nobis pꝛincipaliter nõ pñt. Etiã sua incarnatione ꝛ passione necnõ ꝛ moꝛte p̃cipue redẽpti sumꝰ: ꝛ nõ passionibꝫ alioꝝ sanctoꝝ.quare merito đꝛ vnica spes mũdi. (Intẽde) .i.attende ꝛ suscipe(pꝛeces seruoꝝ)tuoꝝ nostras videlꝫ(clamantiũ deuote) .i.humiliter(ad te).i.ad tuã misericoꝛdiã. Nostra te. Hic moꝛe patiẽtis ꝛ infirmi detegit pꝛimo vulnus.i.defectũ suũ: ꝛ exinde opem medicantis imploꝛat:hoc modo(Nostra cõsciẽtia).i.rõ discretiua(mõstrat).i.indicat ꝛ fateꝛ(se offendisse).i.ad iracũdiã ꝓuocasse ꝛ cõmouisse(te graue).i. grauiter(quã)conscientiã(nos supplicamus)o chꝛiste (emũda).i. purga (ab oibꝫ

piaculis).i.emendis ⁊ maculis pctōꝝ. Si renuis. Disputat bono modo
cū dn̄o.q꞉(si renuis).i.negas vel recusas p̄ces nostras exaudire꞉⁊ cōscien-
tiā nostrā purgare a criminibꝫ(quis tribuet)q̄si di.nullus. q꞉ tu solus pctā
dimittis.ergo(indulge).i.pctā dimitte:adhibe medelā: ⁊ condescende no-
bis ad subueniendū(quia)tu(potens es).i.tu solus ex oipotētia tua habes.
Tibi em̄ ꝓpriū est misereri ⁊ parcere. Quare qd̄ maius est (si nos rogam⁹
mundo corde).i.puro ⁊ ꝯtrito ⁊ cōfesso corde:tu(debes).i.teneris(certe).i.
veraciter(ex promisso).i.ex ꝓmissione. Dixisti em̄ ad petrum:q̄ dimitteret
pctā nō solū septies: sꝫ septuaginta septies. Et alibi dr̄: In q̄cūqꝫ hora in-
gemuerit pctō꞉iniquitatū eius nō recordabor. Et sic q꞉ ꝓmisisti o deus:q̄
si ex debito obligaris. Ergo accepta. Cōcludit cū oratiōe (Ergo)q꞉ tu
potēs es ⁊ teneris pio mō ex ꝓmisso:tu(qui sacrasti ieiuniū)ꝑsonaliter ieiu
nando(accepta).i.suscipe vel gratū habe(hoc nostrū ieiuniū).s.qd̄ facim⁹:
(quo)mediante:vt(capiamus).i.accipiamus(paschalia sacramēta). s.cōi-
cationē corꝑis ⁊ sanguinis tui(mystice).i.sacramētaliter ⁊ digne cum effe
ctu. (Sūma trinitas)ꝑsonaꝝ(in deitate cōferat nobis) .i.tribuat vel con
ferre dignet̃(hoc)qd̄ statim rogatū est(in qua)trinitate(vnus deus)ꝑ essen-
tiā(gloriat̃).i.letat̃ ⁊ regnat(ꝑ cuncta secula).i.eternaliter. Amen.
¶ Uocabula. Intendere qn̄qꝫ s̄cat extendere vel valde tendere. Uergi:
Intendūt acres arcus. Etiā est augere. Etiā est attēdere:vt hic. Et dr̄ in
tende p̄ces ⁊ intende p̄cibꝫ. Piaculū qn̄qꝫ purgationē s̄cat. Uergi. Duc
nigras pecudes:ea prima piacula sunto. Qn̄qꝫ pctm̄. Idē. Distulit in serā
cōmissa piacula mortē. Quo hic s̄cat vt:similiter in p̄cedenti hymno.

¶ Ad laudes hymnus. Sil̃e genus.

Audi benigne cōditor nostras p̄ces cū laudibꝫ: in
a hoc sacro ieiunio fusas quadragenario.

Scrutator alme cordiū:infirma tu scis virium
ad te reuersis exhibe remissionis gratiā.

Multū quidē peccauimus: sed parce cōfitētibꝫ: ad laudē
tui nominis confer medelam languidis.

Sic corpus extra conteri dona ꝑ abstinentiam:ieiunet vt
mens sobria a labe prorsus criminū.

Presta beata trinitas:cōcede simplex vnitas, vt.s̄.

¶ Materia hui⁹ hymni est cōmēdatio ieiunij:⁊ hortat̃ nos ieiunare ⁊ deo
seruire. Et in hoc tp̄e ieiunij in orationibꝫ plus q̄ȝ in alijs tp̄ibꝫ insistere de
bemus:vt in die iudicij vitā habeam⁹ eternā. Et hoc est qd̄ dicit.
¶ Ordo. O(benigne cōditor).i.creator oīm reꝝ(audi p̄ces nr̄as cū laudi-
bus).i.cū hymnis.p̄ces dico(fusas).i.effusas(in hoc sacro q̄dragenario ie
iunio).i.in numero q̄draginta dieꝝ in quibꝫ digne ieiunare debem⁹. Qua-

dragenarius.i.habẽs q̄draginta.vt hõ quadragenarius q̇ hꝫ annos q̄dra ginta:ieiuniũ quadragenariũ.i.qđ hꝫ dies.xl. Et qꝛ fundimus p̄ces:O (alme scrutatoꝛ).i. inquisitoꝛ (coꝛdiũ)nostroꝝ. Bene dico scrutatoꝛ: qꝛ(tu scis).i.cognoscis(infirma viriũ)ideo(exhibe).i.dona(reuersis ad te).i. penitentibꝫ (remissiõis gratiã.) Scrutari ꝑcat inquirere. Hoꝛ. Arcanũ neqꝫ tu scrutaberꝭ vlliꝰ vnq̄ꝫ. Itẽ scrutamini scripturas:vt etiã.s̄. diximꝰ. Nos (peccauimus quidẽ multũ:sed parce cõfitẽtibꝫ)pctã sua:⁊(cõfer lãguidis).i.pctõꝛibꝫ(medelã).i.remissionẽ(ad laudẽ tui nomis.) Et cõferendo sic medicinã(dona coꝛpus cõteri).i.castigari(extra ꝑ abstinentiam) ⁊ dona (vt sobꝛia mens ieiunet ꝑsus).i.oĩno(a labe criminũ).i.pctõꝝ. Pꝛesta.vt.s̄.

¶ Dñica tertia ⁊ quarta quadragesime ad vs̄. hymnus.

Iam ter quaternis trahiꝶ hoꝛis dies ad vesperũ: sol occasum pꝛenũcians noctis redire tempoꝛa.

Nos ergo signo dñi tutemus casta pectoꝛa:ne serpens ille callidus intrandi tentet aditum.

Sed armis pudicitie mens fulta vigil libere:sobꝛietate comite hostem repellat impꝛobum.

Sed nec ciboꝝ crapula tandem distendat coꝛpoꝛa: ne vi per somniũ animam ludificatam polluat.

Gloꝛia tibi trinitas:equalis vna deitas: sit ante cuncta secula ⁊ nunc ⁊ in perpetuũ.

¶ Tempoꝛe q̄dragesimali iste hymnus caniꝶ. Et est eius intentio hoꝛtari ⁊ incitare ad sobꝛietatẽ ⁊ castitatẽ:⁊ nõ polluamus anĩas nr̃as ex crapula cibi ⁊ potus. Et introduciꝶ materia de qualitate tpis:videlꝫ ab hoꝛis q̇bꝫ dies currit ad finẽ ⁊c̄. Et inde descendit ad intentionẽ pꝛedictam.

¶ Oꝛdo. (Dies trahiꝶ).i.duciꝶ(ad vesperũ).i.ad finẽ suũ(iam)scꝫ circa festũ gregoꝛij pape(ter q̄ternis hoꝛis).i.duodecim: quibꝫ hoꝛis effluxis (sol) ille planeta est(pꝛenũcians occasum)suũ:⁊(tẽpoꝛa noctis redire).i.ꝙ redeant. Nos g̊. Hic post designationẽ tpis mõ currẽtis incipit autoꝛ descẽdere ad intentionẽ suã:dicẽs(Ergo nos tutemus).i.tuta ⁊ secura faciamꝰ (casta pectoꝛa).i.munda coꝛda(signo dñi).s.crucis sancte(ne)ꝓ vt non(ille callidus serpẽs).i.astutus diabolus(tentet).i.q̄rat vel inuestiget (aditũ).i.aggressium(intrandi).s.dicta nr̃a pectoꝛa casta.qꝛ diabolus circuit tanq̄ꝫ leo rugiẽs querẽs quẽ deuoꝛet. Sed armis. Cõdependet hic versus ad p̄cedentẽ.(Sed vigil mens).i.coꝛ vigilans(fulta).i.oꝛnata vel adiuta (armis pudicitie).i.castitatis(repellat).i.expellat vel amoueat(libere).i.impune ⁊ sine timoꝛe(impꝛobũ hostẽ).i.maliciosum diabolũ(sobꝛietate comite)

.i.comitāte. (Sed nec).i.etiā nō (crapula).i.supfluitas (ciboꝝ distendat) inertia faciat ꝛ pigra (corpa) nr̄a (tandē).i.finaliter (ne) ꝑ vt nō improbꝰ hostis diabolus (polluat).i.maculet vel cōtaminet ꝑ mali suggestionē (aīam) nostrā (ludificatā).i.deceptā (ꝑ somnū) Et bn̄: qꝛ vēter mero estuans de facili spumescit ī libidinē. ꝛ grauitas somni q̃ post crapulā venit: facit vt incautiores simus ꝛ imbecilliores ad resistendū insidijs diaboli. Ultimo laudatꝛ trinitas: vt moris est post oēs hymnos. O (trinitas) in ꝑsonis exn̄s (vna eq̄lis deitas) in essentia (gloria).i.laus clara (sit tibi ante cūcta secula).i.ꝑpa (ꝛ nūc) in ꝑsenti (ꝛ in ꝑpetuū).i.semp in futuro. Amē. ¶ Uocabula. Hic hymnus canitꝛ circa equinoctiū vernū: qn̄ dies est eq̄lis nocti: scʒ. xij. horaꝝ. A verbo tueor fit freq̄ntatiuū tutor. Hora. Oʒ si forte roges: quo me duce: q̊ lare tuter. Vergi. Hanc primū tutare domū. Sed prisco more legitꝛ hic tuto ꝑ tutor: qꝺ nō est imitandū. Crapula est supfluitas cibi vel potus. Uñ crapulari.i.crapula vti. Ludificari est illudere. Veteres etiā dicebāt ludifico. Plautus. Ita me amor ludificat.

¶ Ad cōpletoriū hymnus. Idem genus.

IEsu quadragenarie dicator abstinentie: qui ob salutē mentiū hoc sanxeras ieiunium.

Quo paradiso redderes seruata parsimonia: quos inde gastrimergie illecebris huc depulit.

Adesto nunc ecclesie: adesto penitētie: qua pro suis excessibus orat profusis fletibus.

Tu retroacta crimina tua remitte gratia: ꝛ a futuris adhibe custodiā mitissime.

Ut expiati annuis ieiunioꝝ victimis: tēdamus ad paschalia digne colenda gaudia.

Presta pater ꝑ filiū ꝛc̄. vt. s̄.

¶ De recōmēdatione ieiunij est hymnus iste. Dirigitꝛ oratio ad iesuʒ filiū dei tanq̄ȝ ad causam efficientē ieiunij ꝛ instituentē primitus ad finē vt ī. lr̄a. Primi tres versus cōdependent: vt patebit. Ita ergo exponatꝛ primus. ¶ Ordo. O (iesu dicator).i.scrificator ꝛ ꝯfirmator (q̃drigenarie abstinentie).i.q̃dragenalis ieiunij. Quadragenariꝰ: q̇nquagenarius ꝛc̄. totū numerū collectiue dicūt: sed q̃dragesimꝰ q̇nq̃gesimꝰ ꝛc̄. dicūt dūtaxat vltimū ex numero. (Qui) sanxeras).i.institueras scrificaueras dū adhuc in terris cōuersabaris: q̃draginta dies cōtinuo ieiunans nobis in exēplū (hoc ieiuniū) qꝺ seruandū singulis annis eccl'ia depost ordinauit (ob salutē).i. ꝓpter redemptionē ꝛ vtilitatem (mentium).i.animaꝝ nostraꝝ: prout sequitꝛ.

Quo paradiso.(Quo).i.vt tu(redderes).i.restitueres(paradiso) celesti⁹
⁊ hoc dico (parsimonia seruata).i.abstinētia volūtaria cibi ⁊ potus custo-
dita ⁊ obseruata.s.illos hoies(q̄s illecebra).i.pctm̄ vel actio illicita(castri
mergie)vel potius(castimergie).i.castitatē mergentis:hoc est gulositatis ⁊
inordinate sumptiōis cibi ⁊ potus:vnde cadimus in incōtinentiā: cū a cō
trario sine cerere ⁊ baccho frigeat venus(depulit).i.expulit(inde).i.a para
diso(huc).i.in hūc mundū vallē lachrymaꝝ ⁊ miserie. Adesto nūc. Hic
ꝑficit̃ snia prioꝝ versuū sic:O iesu(adesto nūc eccl̃ie)tue militanti contra
hostes suos(adesto penitētie)vt te adiuuāte ꝑficiat̃(qua)penitētia(orat)ec
clesia(ꝓ suis excessib).i.pctis.⁊ hoc dico(fletib).i.lachrymis(ꝓfusis).i.ef-
fusis. Tu retroacta crimina.Alia petitio in hunc modū.O iesu (tu re-
mitte).i.dimitte ⁊ indulge(crimina).s.nr̃a(retroacta).i.pri⁹ facta (tua gra-
tia).i.ꝑ tuā benignitatē:⁊(mitissime)iesu(adhibe custodiā).i.cōcede nobis
gratiā cauēdi(a futuris).s criminib:⁊ ne recidiuemus in prius cōmissa cō
fessa ⁊ iā remissa in finē sequentē. (Ut)nos(expiati).i.mūdati a pctis no
stris(annuis victimis).i:sacrificijs singulis annis fieri solitis in cōmemo-
rationē actiōis christi(ieiunioꝝ tendamus).i.ꝓcedamus ⁊ ꝑueniamus me
lius dispositi(ad gaudia paschalia).i.paschales solēnitates(colēda).i. agē
da ⁊ exercenda(digne).i.debite laudabiliter ⁊ decenter. Illa est etiā vna
causa institutiōis ieiunij inter alias cōplures:vt ꝑ ipsuz fiamus magis ido
nei ad celebrandū pascha(⁊ ad capiendū paschalia sacramēta. sicut teti-
git hymn⁹ p̄cedēs in q̄rto versu. ¶ Uocabula. Abstinentia est vir-
tus ꝑ quā abstinemus nos ab illicitis:⁊ p̄cipue a cibo ⁊ potu. Cōtinentia
ꝓo dr̄ cū abstinemus a voluptatib carnis. Gaster grece dr̄ venter latine.
Inde gastrimergos.i.ventri seruiēs:vel gulosus.⁊ gastrimergia.i. gulosi-
tas vel cōcupiscentia ventris. Illecebre aꝝ.sunt delectationes aut volu-
ptates:ab alliciendo dicte.

¶Ad matutinas hymnus.

O Nazarene dux bethleem: verbū patris: quē part⁹
alui virginalis ꝓtulit: adesto castis christe parsi-
monijs: festumq̄ nostrū rex serenus aspice:ieiuni-
orum dum litamus victimam.

Nil hoc ꝑfecto purius mysterio:quo fibra cordis expiatur
liuidi intēperata q̄ domant̃ viscera:aruinā putrē ne resudās
crapula obstrangulate mentis ingenia premat.

Sit trinitati in vnitate gloria: vnitati in trinitate gratia:
potestas honor atq̄ iubilatio:nostra benigne cū beniuolen-
tia ieiunioꝝ acceptanti munera.Amen.

¶ Metrũ iambicũ archilotion monocolon pentastrophon trimetrũ. Os cãticũ ad honorẽ oipotẽtis dei hoc sacro tpe canit̃. Cuiꝰ hec erit expositio.
¶ Ordo. (O nazarene). s. dñe iesu christe exñs (verbũ patris). i. filiꝰ ab eterno generatus in diuina mẽte cõceptũ: ⁊ exñs (dux bethlẽ). i. pnceps illius loci de q̃ scribit̃: Ex te em̃ exiet dux q̃ regat pplm meũ (quẽ) ducẽ (ptulit). i. genuit ⁊ in hũc mũdũ edidit (partus). i. gñatio (virginalis alui). i. vteri. O (christe adesto). i. sis p̃sens ⁊ ꝓpitius (castis parsimonijs). i. abstinẽtijs nr̃is: ⁊ tu (rex serenus). i. illustris ⁊ clarus (aspice). i. vide (festũ nostrũ). i. nostram celebritatẽ (dũ litamus). i. offerimus (victimã). i. sacrificiũ (ieiunioꝝ). i. abstinentie. (Profecto). i. certe (nil est puriꝰ). i. mũdius (hoc mysterio). i. sacrificio (quo). s. mysterio (expiat̃). i. mundat̃ ⁊ purificatur (fibra cordis). i. vene corpis: ⁊ (q̊) sacrificio (domant̃). i. mitigant̃ (intẽperata viscera). i. p̃cordia interiora (liuidi). s. cordis (ne). i. vt nõ (crapula). i. ebrietas (resudãs). i. ꝓcreãs ⁊ generans (putrẽ aruinã). i. pinguedinẽ lassaz (p̃mat). i. deprimat (ingeniũ). i. mentẽ (obstrangulate mentis). i. animi supp̃ssi. Ideoq̃ (glia). i. laus (sit trinitati) sctissime (in vnitate). i. simplicitate (⁊ gr̃a). i. gr̃aꝝ actio sit (vnitati in trinitate: honor). i. glia (ptãs). i. imperiũ (atq̃ iubilatio). i. glorificatio fit (acceptanti). i. assumẽti (benigne). i. clemẽter ⁊ (cũ beniuolentia). i. bona voluntate (nr̃a munera). i. sacrificia (ieiunioꝝ) scz q̃ tibi offerimꝰ. Nã vt ait Grego. in p̃fatione: Qui corpali ieiunio vitia cõprimis: mentẽ eleuas: virtutez largiris ⁊ p̃mia p christũ dñm nostrũ ⁊c̃.

¶ Vocabula.

Nazarenus dr̃ aliquis de nazareth. Sed nazareus dr̃ dño ꝯsecratus: qlis fuit sanson. Litare est hostijs ꝓpitiare vel placare. Vñ ponit̃ abusiue pro offerre. Profecto. i. certe: qr̃ est aduerbiũ affirmandi. Liuidus qñq̃ dr̃ inuidus: qñq̃ ꝓ turpis vel niger. ⁊ fit a verbo liueo: qḋ est sordeo. Putris. i. putridus: vt putris gleba: inquit Vergilius.

¶ Dñica in passione dñi ad vs̃. hymnus.

Metrum simile.

Exilla regis prodeunt: fulget crucis mysteriũ: q̃
v carne carnis conditor suspensus est patibulo.

Confixa clauis viscera: tendẽs manus vestigia redẽptionis gratia hic immolatus est hostia.

Quo vulneratus insuper mucrone diro lancee: vt nos lauaret crimine manauit vnda sanguine.

Impleta sunt que cecinit dauid fidelis carmine: dicendo nationibꝰ: regnauit a ligno deus.

Arbor decora ⁊ fulgida: ornata regis purpura: electa digno stipite tam sancta membra tangere.

Salue ara:salue victima de passionis hostia:qua vita mor
tem pertulit:⁊ morte vitam reddidit.

Beata cuius brachiis secli pependit preciũ: statera facta
est corporis: predãq; tulit tartaris.

O crux aue spes vnica hoc passionis tempore auge piis
iusticiam:reisq; dona veniam.

Te summa deus trinitas collaudat omnis spiritus:quos
per crucis mysteriũ saluas rege per secula.

¶ Materia huius hymni est talis:vt dicit btũs Ambro. Passio dñi venit:
⁊ q̄ venit debemus de ipsa aliq̄d dicere. Dicamus ergo ꝙ vexilla regis chri
sti iam prodeũt. Vexilla enĩ christi sunt baptismus:sacramentũ altaris:⁊
alia sacramenta ecclesie. ¶ Ordo.
(Vexilla).i.sigilla(regis).i.christi(prodeunt).i.apparẽt(mysteriũ).i. sacrifi
ciũ(crucis fulget).i.claret:q̄ expugnauit diabolũ (quo)mysterio (cõditor)
.i.creator(carnis suspensus est carne).i. cũ corpe suo ꝓprio (patibulo) .i.in
cruce. Ego dixi ꝙ christus suspensus est patibulo.i.in cruce:⁊ iõ christ⁹
(est hostia imolata)vel talis est lr̃a.s.in ara crucis(gratia redẽptionis).i.sal
uationis generis humani(tendens).i.extendẽs(manus)suas in cruce:⁊ ten
dens (vestigia)sanguinis ipsius.⁊ hoc notat ꝙ sanguis fluxerat ꝑ totũ cor
pus ipsius. Tendens dico(viscera) numerabilia.q̄ intantũ fuit extensus
christus in cruce:ꝙ oĩa mẽbra ipsius poterãt numerari (confixa).i.pforata
(clauis) Claui enĩ sunt positi in manib⁊ pedib suis:⁊ lãcea in latere suo:
⁊ inde exiuit sanguis⁊ aqua. Exinde dico manauit sanguis redẽptõis no
stre:⁊ aqua baptismatis.ex quib nos christiani regeneramur in fonte ⁊ in
sacro baptismate. Ecce mysteriũ crucis fulget ꝑ totũ mundũ:q̄ ꝑ cru
cem habemus altare:ꝑ corpus christi hostiã:ꝑ sanguinẽ vinũ: ⁊ ꝑ sudorem
aquã.ex quib sacrificiũ facimus singulariter: q̄ ex imolatiõe crucis sibi
fit altare. Et iõ ꝑ crucẽ habemus altare in quo sacrificamus. (Quo).i. in
quo patibulo.s.christus fuit(vulnerat⁹ insup).i.sup vulneratiõnẽ clauoꝝ(mu
crone).i.acumine(dire lancee).i.crudelis cuspidis. Et ad q̄d: ad hoc scilꝫ
(vt lauaret nos a crimine).i.a pctĩs(vnda).i.aqua(manauit).i.effluxit(san
guine).i.cũ sanguine. Et eo tpe ꝑpetrata sunt scripta de chr̃o ꝑ ꝓphas.
Vñ ip̄e sumẽs acetũ in cruce cũ spõgia dixit: Cõsummatũ est. Et h̄ ẽ qđ
dicit: Illa(sunt impleta).i.cõpleta in chr̃o(q̄ dauid cecinit).i.ꝓphetauit(fi
delis).i.certificatus(carmine).s.in psalterio(dicẽdo).i.ꝓphetãdo(natiõib)
.i.oĩb gentilib(deus regnauit a ligno).s. crucis:q̄ post passionẽ ⁊ mortem
suã amarissimã resurrexit eternaliter regnaturus. Et q̄ pependit ĩ cru
ce possum⁹ ꝓferre vocẽ admiratiõis:dicen. O q̄ꝫ(decora ⁊ fulgida arbor)
ista fuit(ornata).i.fulcita(purpura).i.sanguine(regis).i.christi. Arbor dico
(electa tãgere).i.portare(tã sctã mẽbra).s.chr̃i(digno stipite).i. sctõ trunco.
Vere(beata)fuit arbor vel crux:in(cui⁹ brachiis).i.cornib(p̃ciũ secli).i.

mūdi(pepēdit)arbor dico(facta statera).i.trutina(corpis)christi(qꝫ)ꝑ ꝛ (tulit).i.abstulit(tartaris).i.ex infernis(predā).i.spolia:qꝛ descēdit ad inferna liberans aīas scōꝝ. Jam sermo dirigit ad sanctā crucē. Et qꝛ es statera facta(O crux aue).i.salue:tu diao(vnica spes).s.nr̄a(auge).i. multiplica(iusticiā pijs).i.pietatē habentibꝫ(hoc tpe passionis) ꝛ (dona veniā) .i.remissionē pctōꝝ(reis.) Et qꝛ nos redemit suo sanguine:ideo(o summa trinitas).i.o deus oīpotēs(oīs spūs collaudet te)ꝛ(quos).s. hoīes (ꝑ mysteriū crucis).i.ꝑ passionē(saluas).i.liberas(rege ꝑ secula cuncta. Amen.)

¶ Vocabula. Prodeo.i.pcedo. Est em̄ cōpositū a pro ꝛ eo is it. interposito d euphanie cā:vt in redeo redarguo. Viscus eris. idē est qđ caro: sꝫ singulare nō est in vsu nr̄o. Vestigiū qn̄qꝫ pedē s̄cat:vt hic. qn̄qꝫ signum pedis:vt sepius. Mucro est acies vel acumen haste:vel cuiuscunqꝫ teli. Quādoqꝫ etiā gladiū s̄cat. Purpura est species conchilij:cuius succo tingunt̄ vestes purpuree. Et quandoqꝫ ponit̄ purpura ꝑ tali veste: quādoqꝫ ꝯo pro ipso colore purpureo: qui similis est concreto sanguini. Vn̄ ponit̄ hic ꝑ ipso sanguine precioso. Statera est q̊ aliq̄d pōderat̄:teu. ein ꝛvage.

¶ Ad cōpletoriū hymnus.

Jambicū dimetrū cathalecticū anacreontiū.

Cultor dei memento te fontis ꝛ lauacri rorē subisse sanctum:te chrismate innouatum.

Fac cum vocante somno castū petis cubile:frontem locumqꝫ cordis crucis figura signet.

Crux pellit omne crimen:fugiunt crucē tenebre:tali dicata signo mens fluctuare nescit.

Procul o procul vagantū portenta somnioꝝ: procul esto peruicaci prestigiator astu.

O tortuose serpens:qui mille ꝑ meandros fraudesqꝫ flexuosas agitas quieta corda:

Discede:christus hic est:liquesce signū quod ipse nosti dānat tuam cateruam.

Corpus licet fatiscens taceat recline paululū: christū tn̄ sub ipso meditabit̄ sopore.

Gloria eterno patri ꝛ christo vero regi:paraclitoqꝫ sancto:ꝛ nunc ꝛ in perpetuum. Amen.

¶In dñica passiõis iste hymnꝰ in quibusdã ecclesijs hora cõpletorij canitꝛ.
¶Ordo. O(cultor dei).i.o christiane q̇ es veri dei cultor(memento).i.re-
cordare(te subisse).i.subiuisse(sanctũ rorẽ).i.aquã benedictã ꝛ ꝯsecratam
(fontis ꝛ lauacri).i.baptismatꝫ:ꝛ memẽto(te innouatũ).s.ꝛ ꝯfirmatũ(chris-
mate).i.vnctiõe sancte fidei. (Fac).i.agas idip̄m(cũ petis castũ cubile)
.i.thalamũ purũ locũq; dormitiõis(vocante somno).i.mouẽte ꝛ ꝓuocante
.s.vt(figura crucis signet).i.muniat(frontẽ).s.tuã(ꝛ locũ cordis).i.pectorꝫ
Quia)crux)J..sctã)pellit).i.depellit(omne crimen).i.omne scelus:nã(te-
nebre).s.pctõꝝ ꝛ ignorãtie(fugiũt crucẽ).i.signũ salutiferũ:nã(mens dica-
ta).i.signata(tali signo).s.crucis(nescit fluctuare).i.vacillare vel dubitare
(Procul o ꝓcul).s.sint valde remota(portenta).i.ostenta ꝛ visiones(va-
gantiũ somnioꝝ).i.hincinde vagantiũ ꝑ pctã.o(p̄stigiator).s.demon q̇ som-
nia mala ingeris(esto ꝓcul).i.sis lõge(ꝑuicaci astu).i.dolo tuo ꝑseueranti.
Et(o tortuose serpens).s.diabole q̇ primũ hominẽ serpẽtis specie dece-
pisti(q̇ agitas).i.vexas(quieta corda).i.sopori dedita(ꝑ mille meãdros).i.
deceptiões:ꝛ ꝑ mille(flexuosas fraudes).i.fallacias. (Discede).i.abi.nã
(christus hic est).s.in hoc loco(liquesce).i.cognosce ꝛ vide ac respice(si-
gnũ).s.sctẽ crucis(qd̓)signũ tu(ipse nosti).i.cognouisti:nã hoc signũ(dam-
nat).i.deturbat(tuã cateruã).i.sodalitatẽ ꝛ cõgregationẽ. Nã(lꝫ corpus
fatiscẽs).i.fatigatũ ꝑ diurnũ laborẽ(taceat).i.quiescat(paululũ recline).i.
inclinatũ parũper(tñ meditabitꝛ christũ).i.recordabitꝛ semꝑ dñi creatorꝫ sui
p̄sentiã(sub ipso sopore).i.dormitiõe ꝛ quiete. (Gloria).i.honor sit(eter-
no patri).i.oĩpotẽti deo:ꝛ glĩa sit(christo vero regi ꝛ paraclito sctõ).s.spiri-
tui(ꝛ nũc).i.mõ vel in p̄sentiaꝝ(ꝛ in ꝑpetuũ).i.eternalr atq; i futuꝝ. Amẽ.
¶Vocabula. Subire est adire:vt subijt iesus in montẽ. Itẽ in tertia pso-
na subijt fcat in mentẽ venit. Vergi. Subijt deserta creusa. Fluctuare.i.
mouere vel errare vel dubitare. Portentũ dr̃ monstrũ.i.res inusitata:vel
horribilis. Peruicax.i.ptinax ꝛ nõ cessans. Prestigiũ oculoꝝ deceptio.
Inde p̄stigiator.teu.ein gauckler. Astus vel astu.i.astutia vel calliditas
Meander est quidã fluuiꝰ in asia valde curuus.ꝛ iõ ponitꝛ ꝓ versutia vl
tortuositate. Fatisco.i.valde hisco vel fatigor. Et cõponitꝛ a fatin qd̓ est
valde:ꝛ hisco. Reclinis.i.reclinatus vel inclinatus. Legitꝛ ꝑ n ꝛ nõ ꝑ u.

¶In die palmaꝝ ad vs̄.hymnus.

Dies absoluti p̄tereũt:dies obseruabiles redeũt:tẽ-
pus adest sobriũ:queramus puro corde dñm.

Hymnis ꝛ in cõfessionibꝫ iudex cõplacabitꝛ dñs
nõ negat hic veniã qui vult vt homo petat gratiã.

Fugiamus de hoc exilio:habitemus cũ dei filio:hoc de-
cus est famuli si sit coheres sui dñi.

Post iugũ seruile pharaonis:post catenas dire babylõis

liber homo patriā querat celestem hierosolymam.

Sis chꝛiste nobis dux hui⁹ vite:memento ꝙ sumus oues tue:pꝛo quib⁹ ipse pastoꝛ ponebas moꝛte animam.

Gloꝛia sit patri ⁊ filio:sctō simul paraclito: sicut erat pariter in pꝛincipio:⁊ nunc ⁊ in perpetuū.

¶ In isto hymno sctā mater ecclia incitat nos p̾mo ad deuotionē ꝑ nr̄i exilij meditationē:vt possit ex hoc nos reducere ad auersionē a vanitatib⁹ huius seculi.⁊ ꝓmittit nobis hereditatē regni celestis; si sum⁹ obseruatoꝛes mādatoꝝ dei. Et canit̾ in.lxx.lx.⁊.l. Et diuidit̾ in tres ꝑtes. Pꝛimo incitat nos ad faciendū bonū ⁊ fugiendū malū. Scd̄o oñdit in q̄ debem⁹ deū cōplacare.s.ꝑ ꝯfessionē laudis ⁊ pctōꝝ.ibi:Hymnis ⁊ in ꝯfes. Tertio oñdit quō valeam⁹ ꝑuenire ad futurā patriā.s.ꝑ renūciationē seculi: ⁊ eoꝝ q̄ in seculo sunt.vt valeat vnusquisq̄ nostrū dicere:Regnū mūdi ⁊ oēm oꝛnatū seculi cōtempsi ꝓpter amoꝛē dn̄i mei iesu chꝛisti.quē ꝑ rectā fidē vidi:ꝑ firmā spem amaui:⁊ in quē ꝑ verā charitatē credidi. Et hoc ibi:Post iugū. ⁊ ibi:Fugiamus. Postea inuocat saluatoꝛē nr̄m: vt dignet̾ nos hic ducere ꝑ gratiā:⁊ regere in futuro ꝑ gloꝛiā:sicut ꝓ nobis ſm carnē posuit animā. ibi:Sis chꝛiste. Ultimo moꝛe solito dirigit ꝑ̃ces ad sanctā trinitatē:reddendo gratiaꝝ actiones.ibi:Gloꝛia sit patri. Dicit g̊ pꝛimo sic.

¶ Oꝛdo. (Dies absoluti).i.vagi ⁊ soluti a lege ⁊ liberi (p̄tereūt) .i.trāseūt (obseruabiles).i.q̊s nūc obseruare debemus in bonis opib⁹ nos exercendo (redeūt:sobꝛiū tp̄s).i.moderatū ieiuniū ⁊ ab ecclia institutū ⁊ a chr̄o sctificatū(adest).i.instat nūc semꝑ:ideo(q̄ramus).i.inuocem⁹(puro coꝛde).i.pura intētione.s.ꝯtritione ⁊ cōfessiōe ⁊ ꝯscia mūda(dn̄m).s.chꝛistū. Hymnis. Instruit nos dicēs: Nos pꝛimo debemus q̄rere chꝛistū: vt mitis fiat fidelib⁹(hymnis).i.diuinis laudib⁹(⁊ cōfessionib⁹).i. ꝑ oꝛationē ⁊ penitentiā verā:q2(iudex dn̄s).s.oīm xp̄ianoꝝ(cōplacabit̾).i.recōciliat̾ ꝑ illa (⁊ nō negat) .i.nulli denegat(hic).i.in hoc seculo(veniā).i.remissionē pctōꝝ (sed vult).s. semꝑ(vt hō).s.oīs(q̄rat gratiā.) Nos chꝛistiani(fugiamus).i.recedemus (de hoc exilio).i.de miseria hui⁹ mūdi(habitem⁹).i. māsionē faciemus (cū filio dei).i.cū chꝛisto in celo(hoc).i.illud donū.s.ꝙ hō(sit coheres).i. participans hereditatē(sui dn̄i)filij dei(est decus).i.honoꝛ (famuli) veri chr̄iani.
Hoꝛtat̾ iā nos ad fugiendū seculū ꝑ q̄ndā metaphoꝛā dicēs: (Hō)xp̄ianus (liber)a pctīs(querat).i.q̄rere deb3(celestē patriā).i.regnū celoꝝ(post iugū pharaonis).i.post seruitiū diaboli cui paruit peccādo(post catenas).i.ligamina ⁊ vincula(dire babylonis).i.furibūdi seculi. Dirigit ꝑ̃ces ad chꝛistū. (O chꝛiste tu sis dux).i.ductoꝛ vel comes(hui⁹ vite).i.in hac miseria (⁊ memēto).i.sis memoꝛ(ꝙ sumus tue oues).i.de grege tuo (ꝓ quib⁹) ouib⁹ redimēdis(ipse pastoꝛ)bonus(ponebas moꝛte).i.ī moꝛte(animā).i.vitā tuā
Tūc refert grates trinitati dicēs(Gl̄ia).i.celestis laus(sit patri)in diuinis altissimo genitoꝛi(⁊ filio).i.nato(q3)ꝑ ⁊(sctō paraclito).i.almo cōsolatoꝛi.s.spirituisctō(sicut).i.quēadmodū(erat).s.in p̄terito(in pꝛincipio).i. ab eterno(pariter).i.simul(nunc).i.in p̄senti(⁊ semper).i.omni tp̄e.Amen.

¶Ad completorium.

E Cce nunc tempus idoneū:medicina peccaminum: quibus deum offendimus corde verbis operibus.

Qui pius ⁊ propitius nobis pepercit hactenus: ne nos cū nostris perderet tantis iniquitatibus.

Hunc igitur ieiunijs cū precibꝰ ⁊ lachrimis:multisqꝫ bo-nis alijs placemus deuotissime.

Ut nos a cunctis sordibus purgans ornet virtutibꝫ: an-gelicis ⁊ cetibus nos iungat in celestibus.

Sit benedictus genitor:eiusqꝫ vnigenitus:cū spiritu pa-raclito: in sempiterna secula.

¶In hoc hymno hortaꝝ nos autor:vt ab oī pctō abstineamus:⁊ rogamus deū cū lachrymis ⁊ p̄cibꝫ:vt ipse remittat nobis pctā nr̄a: ⁊ nos mūdet ab oī vitio in tpe huius ieiunij:qꝛ chr̄s pius est ⁊ misericors.

¶Ordo. O fr̄es(ecce tēpus idoneū).i.congruū ad pctā remittendū:qđ tē-pus est(medicina peccaminū).i.pctōꝝ(quibꝫ)pctis(offendimꝰ deū corde).i. vana cogitatiōe(verbis).i.iniquis sermonibꝫ ⁊ turpiloquijs(operibꝫ).i. pra-uis ⁊ illicitis actibꝫ. Dico ꝙ verbo ⁊ opere deū offendimus (q̇).s.deꝰ exi-stens(pius ⁊ ꝓpitius).i.misericors(pepercit nobis hactenus).i.hucusqꝫ(ne) ꝺm mala nr̄a opera(nos pariter cū nostris tantis iniquitatibꝫ ꝑderet).i.cō-demnaret. Sed ita pepercit nobis:vt mediante paterno auxilio ad chr̄m veniamus:⁊ ammodo in bonis operibꝫ ꝑseueremus. Et qꝛ pepercit no-bis misericorditer:ergo(placemus).i.placatū nobis faciamus(hūc).s.deū: ⁊ quō(ieiunijs).i.cū abstinentia cibi ⁊ potus:⁊(cū precibꝫ).i.orationibꝫ assi-duis.qꝛ ipse ait: Petite ⁊ accipietis. Et alibi dicit: Amen amen dico vo-bis:quicq̇d orantes petitis credite:⁊ fiet vobis. Dixi ꝙ placemus eum deuotissime(vt ipse purgans nos a cunctis sordibꝫ).i. peccatis (ornet nos virtutibꝫ).i.faciat nos perseuerare in eis:⁊ ꝙ(iungat nos angelicis cetibꝫ ī celestibꝫ).i.in regno celoꝝ. (Genitor).i.deus pater(sit benedictus:⁊ eius vnigenitus).i.christus qui est filius dei (cū spiritu paraclito).i. cōsolatore (in sempiterna secula.Amen.)

¶In die palmaꝝ ad matutinas hymnus.

I Am christe sol iusticie: noctis recedant tenebre:nūc mentis erat cecitas:virtutū ⁊ lux redeat.

Da tempus acceptabile: ⁊ penitens coꝛ tribue: ne nos va-
cuos tranſeat hoc qđ benigne pꝛerogas.

Quiddamq́ꝫ penitentie da ferre licet grandiũ maioꝛi tuo
munere qđ demptio ſit criminũ.

Dies venit dies tua: in qua reflorent omnia: letemur ĩ hac
vt ꝑ tuã hanc reducti gratiã.

Te rex vniuerſitas clemens adoꝛet trinitas: ⁊ nos noui
per veniam nouum canamus canticum.

Pꝛeſta beata trinitas: concede ſimplex vnitas: vt fructu-
oſa ſint tuis ieiunioꝝ munera.

¶ In hoc hymno rogat autoꝛ deũ: vt in hoc ſacro tpe tribuat nobis coꝛ pe-
nitens: ⁊ quos longanimitate pietatis expectat: ſua benignitate ad ſe con-
uertat. Et hoc eſt qđ dicit.
¶ Oꝛdo. O (chꝛiſte ſol iuſticie). i. ſplendoꝛ pietatis (tenebꝛe noctis). i. pec-
cata noſtra (recedant nunc: ⁊ cecitas mentis eat). i. recedat (nunc). i. in ꝑſen-
ti tpe (⁊ lux virtutũ). i. virtutes bonoꝝ operũ (redeat). i. reuertaẛ. O chꝛi-
ſte (da tempus acceptabile). i. cõgruũ ad penitentiã: quia ante chꝛiſti paſſi-
onem. ſ. in veteri teſtamento nõ erat tale tempus: qꝛ oculus ꝓ oculo ⁊ dens
pꝛo dente dabaẛ. modo aũt non eſt ſic (⁊ tribue) nobis (coꝛ penitens: ne) pꝛo
vt non (⁊ homo non tranſeat). i. nõ pꝛetereat (nos) peccatoꝛes (vacuos) vir-
tutibus (quod pꝛerogas). i. interpellas apud deũ patrẽ (benigne). i. miſeri-
coꝛditer. O chꝛiſte (da quiddã). i. paululũ (penitẽtie ferre). i. pati (nobis)
peccatoꝛibꝫ (quod). i. ꝓpter quã penitentiã (demptio). i. ablutio (criminũ). i.
peccatoꝝ (fit: licet) ꝑ ꝙuis (grandiũ). i. magnoꝝ peccatoꝝ: ⁊ hoc (tuo mune-
re) maioꝛe omnibꝫ criminibꝫ. Uere debes dare penitentiã: qꝛ iudiciȷ̃ dies
vel paſchalis (venit). i. appꝛopinquat (dies) dico (tua in qua). ſ. die (oĩa). ſ.
mentes hominũ (refloꝛent). i. micant virtutibꝫ: ideo (letemur). i. gaudeamus
(in hac) die ſolenni (vt reducti). i. ſicut redempti ſumus (ꝑ hanc tuã gratiã)
quia gratis redemiſti nos a diabolica poteſtate: ⁊ ſaluaſti nos a peccatis
noſtris. Et ideo o (clemens trinitas) in ꝑſonis ⁊ vnitas in eſſentia (vniuer-
ſitas rex). i. vniuerſa creatura (adoꝛet te: ⁊ nos) qui facti ſumus (noui ꝑ ve-
niam). i. ꝑ tuã gratiã (canamus). i. decantemus (canticũ nouũ). i. iubilũ. Iu-
bilus eñ eſt qđ nec mente cõcipi nec voce expꝛimi poteſt. O (beata tri-
nitas) in ꝑſonis (pꝛeſta). i. dona: ⁊ o (ſimplex vnitas) in eſſentia (concede). i.
tribue nobis (vt munera ieiunioꝝ). i. abſtinẽtiaꝝ noſtraꝝ (ſint fructuoſa). i.
fructus bonos ferentia (tuis). ſ. fidelibus.

¶ Dñica palmarũ ad laudes hymnus.
Metrum vt pꝛecedens.

In die palmaꝝ.



Agno salutis gaudio leteẛ omne seculũ: iesus redemptor omniũ saluauit orbem languidum.

Sex ante pasche ferias aduenit in bethaniam vbi pie post triduũ resuscitauit lazarũ.

Nardi maria pistici sumpsit libram mox optimi: vnxit beatos dñi pedes rigando lachrymis.

Post hec iugalis asine iesus supernus arbiter pullo sedebat: inclytã pergebat hierosolymam.

O ꝙ̃ stupenda pietas: mira dei clementia: sessor aselli fieri dignatus est autor seculi.

Honor decus imperiũ sit trinitati vnice: patri nato paraclito per infinita secula. Amen.

¶ Hymnus iste in honorẽ saluatoris cantaẛ ĩ die palmaꝝ: in quo tota festi historia cõtineẛ. Cuius hec erit series. ¶ Ordo.

(Omne seculũ).i.totus mundus(leteẛ).i.iubilet(magno gaudio).i. p̃conio (salutis).i.redẽptionis: q2(iesus redẽptor oĩm) s.hoĩm (sanauit) .i.redemit (orbẽ languidũ).i.infirmũ mundũ. Nã iesus(aduenit).i.ꝑuenit (in bethaniã).s.castellũ marie magdalene(sex).s.dieb9(ante ferias pasche).i.ante celebritatẽ paschalẽ(vbi)in q̊ loco .s.bethania(suscitauit)a mortuis(pie).i. misericorditer(lazarũ).s.castellanũ nobilẽ(post triduũ).s.q̊ mortuus fuerat (Mox).i.statim post hec(maria).s.magdalena(sumpsit).i.accepit(librã) .i.talentũ(nardi optimi).i.odoriferi(pistici).i.pistati(vnxit).i. inhumidauit (btõs pedes dñi)iesu(rigando).i.humectãdo(lachrymis).s.ꝓpriis. (Post hec iesus)exñs(sup̃nus arbiter).i.supremus iudex(sedebat pullo).i. iuuenĩ nato(asine subiugalis).i.sub iugũ misse: ⁊(p̃gebat ad inclytã hierosolymã) .i.ad gloriosam ciuitatẽ illã. (O ꝙ̃ stupenda).i.admiranda(pietas: mira dei clemẽtia).i.miscdia: q2(autor seculi).i.cõditor totius mũdi (dignat9 est fieri sessor aselli) q2 sup asinũ sedit ꝓ equo. Vñ(honor).i.glia(decus) .i.ornamentũ: ⁊(imperiũ).i.maiestas ⁊ sup̃ioritas(sit vnice).i.soli(trinitati) videlz(patri).i.deo oĩpotẽti: ⁊(nato).i.filio: ac(paraclito).i.spirituiscto(p̃ infinita secula).i.in ꝑpetuũ. Amen. ¶ Vocabula.

Ferie aꝝ.pluraliter tm̃ sunt dies festi. Cicero in.iij.officioꝝ: Querit cãni9 ex proximo vicino: nũ ferie quedã piscatoꝝ essent ꝙ eos nõ videret. Inde feriari est ociari. Libra qñq3 ẛcat instrumentũ ponderandi: qñq3 ꝓ pondus: quod vulgo talentũ diciẛ.

¶ In die palmaꝝ ad ꝓcessionẽ hymnus.

Theodolphi presulis Aurelieñ. Metrũ elegiacũ.

GLoria laus ꝛ honoꝛ tibi sit rex chꝛiste redemptoꝛ.
Cui puerile decus pꝛompsit osanna pium.
Israel tu rex dauidis ꝛ inclyta pꝛoles.
Noie qui in domini rex benedicte venis.
Cetus in excelsis te laudat celicus omnis:
Et moꝛtalis homo: cuncta creata simul.
Plebs hebꝛea tibi cũ palmis obuia venit.
Cum pꝛece: voto: hymnis assumus ecce tibi.
Hi tibi passuro soluebant munia laudis.
Nos tibi regnanti pangimus ecce melos.
Hi placuere tibi: placeat deuotio nostra
Rex pie: rex clemens: cui bona cuncta placent.

¶ Theodolphus põtifex Aurelieñ. falso accusatus: Andaganis mãcipatꝰ in carcerẽ a Ludouico pio Caroli magni filio: annis ab hinc q̃si septingẽtis impatoꝛe romano existẽte. Qui pꝛesul (vt erat vir magni ingenij ꝛ poeta) hunc hymnũ elegiacũ vinctus meditabatꝰ. Quẽ in die palmarũ solenni ꝓcessione ergastulũ p̃terennte: fenestrã aperiens: quanta potuit voce cecinit. Id audiens Cesar ipm liberauit: ꝛ ad sedẽ suã cũ gl'ia reduxit: instituens summo pontifice cõsentiente: vt vniuersalis eccl'ia ipso palmaꝝ die id carmen ꝑpetuo cantet. ¶ Hic hymnus ad ꝓcessionẽ canitꝰ ipso die palmarũ: In q̊ tractatꝰ laus chꝛisti iesu: q̃ longiꝰ repetitꝰ. Pꝛimo a pueris hac die osanna canentibꝫ. Deinde a meritis ꝑsonalibꝫ iesu. Tertio a diuersis creaturis. Descendendo tandẽ ad hebꝛeos siue iudeos: qui hoc die specialem dño honoꝛẽ exhibuerũt. Et nos sil'r facere conamur vt placeamus dño: sicut ꝛ iudei in illo placuerũt eidem. Sic autoꝛ alloquitꝰ chꝛistum.

¶ Oꝛdo. O (rex chꝛiste) iesu (redẽptoꝛ) noster (gloꝛia laus ꝛ honoꝛ sit tibi) resumendo verbũ sit ad quẽlibet nm̃. (Cui) chꝛisto (puerile decus). i. puerorꝫ reuerentia tibi occurrentiũ in introitu tuo in hierl'm (pꝛompsit). i. decãtauit seu ꝓmulgauit ꝛ in aperto dixit (piũ osanna). i. hoc verbũ osanna plenũ pietatis. Sonat em̃ osanna idẽ qꝺ obsecro: saluifica vl' sanctifica. s. mũdũ. In q̊ reperitꝰ singulare officiũ pietatis ꝛ clementie: qꝺ pueri a dño optauerũt nobis fieri. Israel. Laudatꝰ hic chꝛistus a meritis ꝓpꝛijs dicens sic: O (benedicte rex) iesu chꝛiste (tu es rex israel). s. ppl'i israelitici (ꝛ inclyta pꝛoles). i. clara ꝛ nobilis (dauidis) s. regis: vt pꝫ ibi: Liber gñatiõis ꝛc. Dauidis legi debet media ꝓducta: ita etiã hꝫ mensurã versus. Et h̃ bene licet: qꝛ ꝓpꝛia noia etiã in medijs syllabis ponuntꝰ ad placitũ. (Qui venis) scꝫ hodierna die in ciuitatẽ hierl'm passurus ꝓ nobis miserꝫ pctõribꝫ (in nomine dñi), i. in virtute dei patris. Vel sic põt exponi (Rex israel). i. rex po-

puli celestis videntis deū(dauidis).s.dei patris(venis).i.descendis.s. de si nu dei patris in hunc mundū missus ab eodē patre ad redimendū nos.

Cetus ꝛc. Hic refert autoꝛ quō dn̄s nr̄ iesus chꝛistus laudatur ab omnibꝫ creaturis: vt ꝑ hoc nos inducat ꝛ admonet ad laudandū eundē dn̄m iesuꝫ chꝛistū: dicēs(Ois celicus cetus).i.celestis turba(laudet te).s.chꝛistū(in excelsis).i.ī celis(ꝛ moꝛtalis hō) .i.coꝛruptibilis siue potēs moꝛi(ꝛ cūcta creata).i.oēs relique creature(simul).i.pariter laudāt te. Et etiā hoc die cuius rei annua memoꝛia ꝓnūc in eccl'ia celebratur. (Hebꝛea plebs).i.iudaicus ppl's(venit obuia).i.in occursum(tibi).s.venienti in ciuitatē hierl'm(cū palmis) ꝛ ramis arboꝝ ad honoꝛē tuū stratis in via(ecce)nos siliter(assumus).i. p̄sentes sumus(tibi cū prece).i.oratiōe nr̄a(voto).i.desiderio ꝛ deuotione: ꝛ(hymnis).i.canticis laudū.q.d. Nos siliter hodierna die te chꝛistū redemptoꝛē nostrū: q̄ntū in nobis est laudare volumus ꝛ effectualiter laudamus.

(Hi).s.hebꝛei siue iudei(soluebant).i.reddebāt ꝛ exhibebāt(tibi passuro) qui pati adhuc debeas(munus).i.debita(laudis)reuerētie ꝛ honoꝛis pari foꝛma(ecce nos pangimus).i.decantamus(tibi regnanti)mō in celis(melos).i.dulce canticū laudis. O(pie rex).i.benigne: ꝛ o(clemens rex).i. mitis ꝛ misericoꝛs(cui cuncta bona placēt).i.q̄cꝫ officia laudis bona mēte exhibita accepta sunt(nr̄a deuotio).i.supplex oratio siue famulatus (placeat) .i.grata sit tibi: ꝛ eo mō q̊(hi).s.hebꝛei(placuere tibi).i.placuerūt ꝑ suū obsequiū reuerentie quā tibi exhibuerūt. Sunt aūt adhuc multi alij versus: Sed q2 illi nō cantantur in eccl'ia: ideo sufficiāt isti ꝓ p̄nti. vt: Fecerat hebꝛeos hos gloꝛia sanguinis alti. Nos facit hebꝛeos transitus ecce pius.

¶ Vocabula. Osanna licet hic ꝛ alibi q̄ncꝫ ponitur ꝓ noīe: tn̄ ꝓprie est oīo hebꝛaica: s'cans: O dn̄e saluū me fac. Israel nomē patriarche iudeoꝝ: q̄ ꝛ iacob dictus est. Sed vtrūcꝫ nomen sepe ponitur ꝓ ppl'o iudaico.i.ꝓ filijs aut posteris israel. Hebꝛei vocantur iudei: vel ab hebel q̊dā vetulo viro: vel q2 transierūt rubꝛū mare. Nā hebꝛeus interp̄tatur transiens. Palma est quedā species arboꝛis. Etiā ponitur ꝓ victoꝛia ꝛ ꝓ manu. Munia pl'is nūeri tm̄ sunt officia. Iudei inq̄t dicti sunt hebꝛei sua parentela. Nos aūt sumus hebꝛei: cū transimus de vitijs ad virtutes: vel de virtute ad virtutē.

¶ In tenebꝛosis matutinis post laudes hymnus.

Ex chꝛiste factoꝛ omniū: redēptoꝛ ꝛ credētiū: placare votis supplicū te laudibus colentium.

Cuius benigna gratia crucis ꝑ alma vulnera: virtute soluit ardua pꝛimi parentis vincula.

Qui es creatoꝛ siderū tegmen subisti carneum: dignatus hanc vilissimam pati doloꝛis foꝛmulam.

Ligatus es vt solueres mundi ruentis complices: ꝑ pꝛobꝛa tergens crimina que mundus auxit plurima.

Cruci redemptor figeris: terrā sed omnē concutis: tradis potentē spiritū: nigrescit atq; seculum.

Mox in paterne glorie victor resplendens culmine: cū spiritus munimine defende nos rex optime.

¶ Iste hymnus solet decantari tpe passionis dñi. Et materia eius est obsecratio ad christū p passionē & humilitatē suā: q̄ recitant in ordine cum signis certis tūc intercurrentibus. Et dicit. ¶ Ordo.
O (rex factor oim) rex (& redēptor credentiū). i. fideliū tuoꝝ (placare) vt recōcilieris de offensis (votis). i. desiderijs & bonis affectibus (supplicū). i. deuotoꝝ tuoꝝ (colentiū). i. honorantiū (te laudibus) suis. (Cuius) christi (benigna gr̄a) volūtaria bonitas (soluit). i. disligat (vincula primi parētis). s. ade (ardua virtute). i. magna ptāte: q2 diuina. & h (p alma vulnera crucis). i. inflicta sibi in cruce: Quoꝝ vulneꝝ liuore & dolore sanati sumus de pctō originali ade: & restituti in regno dei. Nemo em̄ ad illā rē resumēdā inueniebat idone9: nisi fili9 dei. q̄ ꝓpterea semetipm humiliauit & fecit. vt partim iā dictū est: & etiā sequit. (Qui es creator sideꝝ). i. ɔditor stellaꝝ (subisti). i. induisti (carneū tegmen). i. humanū corpus ex maria virgine (dignat9). i. volēs p nobis (pati hanc vilissimā formulā). i. despectissimū gen9 (doloris) vi. pene. s. crucis: q̄ mors inter alias penas turpissima d'r & ignominiosissima iuxta illud: Morte turpissima cōdemnemus eū. s. crucis. Et q2 ɔtria cōtrarijs curant: ḡ tu christe (ligatus es). i. ligari voluisti (vt solueres). i. relaxares a vinculis dictis primi parētis nr̄i (cōplices). i. socios ɔspectātes (mūdi ruētis). i. declinātis a bono (tergēs crimina). i. delens pctā (q̄ mūdus) iste ruēs (auxit). i. cumulauit (plurima). i. valde multa: & h (p pbra). i. opprobria: cōtumelias & improperia: q̄ tu passus es p nobis: ɔ delectatiōes inordinatas & gaudia illicita: q̄bus pctā ppetrata erāt a mūdo. Nūc dicit quō christus affixus erat cruci: in ea tradēs spiritū cū certis signis siue miraculis: q̄ tūc ɔtigerūt. Dicēs sic: O (redēptor). i. liberator christe: tu (figeris). i. affigeris (cruci) i. ad crucē (sed) tu (cōcutis). i. cōmoues & tremere facis (oēz terrā) q2 factus erat terremotus: ecce primū signū. Et tu (tradis). i. emittis cōmēdando in man9 patris (potentē spiritū) animā diuine nature vnitā (atq; seculū nigrescit) i. mūdus tenebrosus fiebat. Sol em̄ cōpatiebat suo creatori: sicut & alie creature. Vn̄ tenebre facte sunt ab hora sexta vsq; ad horā nonā. vt habet in euāge. Ecce secūdū signū. Iā dimissis illis q̄ post acta sunt cū dn̄o: trāsit ad eundē iā glorificatū: cū introductiōe sctē trinitatis: vt moris est. dicēs: O (optie rex) chr̄e iesu fili dei (victor). i. triūphator d inferno superato & morte (resplēdēs). i. fulgēs iā & glorificat9 (mox). i. statim post ascēsionē tuā (in culmine). i. excelso habitaculo celoꝝ (paterne gl'ie). i. patris (defende). i. ptege (nos cū munimine). i. defensiōe & psidio (spūs) sctī.
¶ Vocabula. Ardua virtute. i. grādi fortitudie. Nā virtus sepe ponit p fortitudine. Arduus aūt qn̄q; altus: qn̄q; difficilis est. Cōplex d'r cōplicatus vel soci9 in malo. Sed paꝝ legit apud bonos autores. Probrū est dedec9: a q̄ fit opprobriū. Tergere s'cat purgare vel mūdare. Culmē est tectū domus: & sepe ponit p summitate: eo q2 tectū sit summitas edificij.

¶ In parasceue ante crucis osculū hymnus. Sile me-
trū vt hymn⁹ Corde natus. Sed est hexastrophō tm̄.

CRux fidelis inter oēs arbor vna nobilis: nulla sil-
ua talē profert florem: fronde flore germine. Dulce
lignū dulces clauos: dulce pondus sustinet.

Pange lingua gloriosi preliū certaminis: ꝛ super crucis
tropheū: dic triumphū nobilem: qualiter redemptor orbis
immolatus vicerit.

De parentis protoplasti fraude facta cōdolens: qñ pomi
noxialis morte morsu corruit: ipse lignū tunc notauit dam-
na ligni vt solueret.

Hoc opus nostre salutis ordo depoposcerat: multiformis
proditoris ars vt artem falleret: ꝛ medelā ferret inde vnde
hostis leserat.

Quando venit ergo sacri plenitudo temporis: missus ab
arce patris natus orbis conditor atqꝫ ventre virginali ca-
ro factus prodijt.

Uagit infans inter arcta positus presepia: membra pānis
inuoluta virgo mater alligat: pedes manusqꝫ crura stricta
cingit fascia.

Lustra sex qui iam peracta tempus implens corporis: se
volente natus ad hoc: passioni deditus: agnus in cruce le-
uatur immolandus stipite.

Hic aceto fel arūdo sputa: clauis lancea mite corpus per
foratur: sanguis vnda profluit: terra pontus astra mundus
quo lauantur flumine.

Flecte ramos arbor alta: tensa laxa viscera: ꝛ rigor lente-
scat ille quem dedit natiuitas: vt superna membra regis mi

et tendas stipite.

Sola digna tu fuisti ferre secli precium: atq portu prepa- rare nauta mundo naufrago: quam sacer cruor perungit fu- sus agni corpore.

Gloria et honor deo vsq quo altissimo: vna patri filioq: in clyto paraclito: cui laus est et potestas per eterna secula. Ame

¶ Crux fidelis. Et quia redemit nos in cruce leuatus: oes debemus cla- mare: O (crux fidelis arbor inter oes). s. es (vna). i. sola (nobilis) qr (nulla sil ua profert talē) arborē (frōde). i. pfectione (flore). i. decore (germine). i. radi ce. Vel (flore). i. christo: qui vocatus est flos a pphetis. qr sicut flos pcedit sine feditate vel aliqua putredine: ita christus ex vtero virginis processit sine aliq pctō. (Dulce lignū). s. fuit illud qd (sustinet dulces clauos) chri et (dulce pondus). i. christū. ¶ Pange lingua et c. Iste hymnus cōtinuat su periori. Dixerat em q dns positus fuit in cruce: et latus eius pforatū. Et sic deprecamur eū: q sicut mortuus est. i sicut corpus qd assumpsit in vir- gine: et in cruce dimisit: et ad inferna descēdit: et cū diabolo pugnauit: et eū superauit: Sic faciat nos vincere cuncta nobis aduersaria. s. diabolum et mundū cū cōcupiscentia sua: et domesticū inimicū. s. carnē. de qua dicitur: Quanto formosior tanto periculosior. ¶ Ordo.
O (lingua pange). i. manifesta (preliū certaminis gloriosi). i. victoriā quaz christus obtinuit moriēdo sm carnē: qn vicit mortē morte sua. Vñ ipe ait: O mors ero mors tua et c. (et sup tropheū). i. de victoria (crucis dic triūphū nobilem) de inimicis fugatis (qualiter redēptor). i. liberator totius mundi (immolatus) in ara crucis (vicerit). i. vicit diabolū. Et nota q ante passio- nē christi diabolus duas manus. i. duas ptates. s. in corpore et in aia homis habuit. qr quosdā in corpe et in ania: quosdā tm in ania post mortē tēpora- lem trahebat ad se. Modo post passionē christi vnā habet de duab pote- statib: et amisit vnam. De parentib. In hoc loco apostrophat se autor: si aliquis forte diceret: quare fuit christus imolatus: Rndet sic. qr condo luit de deceptiōe primi parentis. s. adē. et hoc est: Christus (cōdolens frau- de facta). i. fraudulenti (parentis) nostri ade (protoplasti). i. primi formati (qn corruit) primus parens (morte). i. in mortē: et hoc (morsu vetidi pomi no xialis). i. nociui (ipse christus tunc notauit) pordinādo signauit (lignū) sue crucis (vt solueret). i. recuperaret (damna ligni). s. que venerant p lignū. i. pomū vetitū. Bene dico q christus tunc notauit lignū: vt solueret dam- na ligni: qr nullo alio modo poterimus recuperari. Et hoc aggredit dice re (Ordo salutis depoposcerat hoc opus) scz vt deus carnē sumeret: et pa- tibulū crucis subiret p lignū: vt damna ligni soluerent (vt ars). i. deus qui est artifex oim rex (falleret). i. destrueret (artem multiformis pditoris). i. di aboli: vt illa res (ferret medelā). i. salutē oim gentiū (inde). i. ex illa re. s. a li gno (vnde). i. de quo ligno (hostis). i. diabolus (leserat). i. nocuerat. (Qñ) xi. postq (plenitudo tpis). i. qn vltima etas (venit). i. qn deus sacrificauit fi

Lium(cōditor orbis).i.christus(natus missus est ab arce patris) in mundū:
(atqꝫ factus caro).i.carnalis(prodijt).i.exijt(de ventre virginali. Et nota
ꝙ sicut flos sine macula pulcher ⁊ olens ac suauis nascitꝛ:ita christus sine
semine ⁊ sine crimine de vtero virginis marie ꝓdijt. (Infans).i. christus
positus inter arta).i.angusta ꝑsepia(vagit).i.plangit. Et nota ꝙ vagire est
ꝓpriū pueroꝝ.(Uirgo)maria(mater)sua(alligat membra)sua (inuoluta pā
nis: ⁊ fascia).i.vitella(cingit pedes ⁊ manus ⁊ crura stricta) Lustra sex.
Nota ꝙ lustrū dr spaciū quinqꝫ annoꝝ. Et dr a lustrando:eo ꝙ romani lu
strabant ꝑ spaciū quinqꝫ annoꝝ in capite totā romā. Et nos siliter ꝑ qnqꝫ
etates debemus lustrare totā romā.i.sanctā ecclesiā vincentē inimicos.
Hymnus iste sic cōtinuatꝛ: Christus carnaliter erat.xxx.annoꝝ:cū esset de
ditus passiōi. Lustra sex ⁊c. Et nota acci ⁊ ablatiui casus pñt ibi legi. Ab
latiui sic leguntꝛ: Christus qui est(implens tempus).i.etatem corporis hu
mani(sex lustris iā peractis)⁊ est ibi antiptosis casus ꝓ casu. Melius tñ ē
vt acci ibi legantꝛ sic: Christus q est(implens tp̄s).i.etatē corpis humani.s
ꝑ(sex lustra iā pacta natus se volente).i.sponte natus ad hoc vt pateretur:
(agnus).i.christus siue macula(deditus passiōi leuatꝛ in cruce)a iudeis(im
molandus).i.sacrificandus(stipite).i.in ligno. (Hic).i.in cruce dederūt
ei fel mixtū cū aceto(arundo).i.calamus traditꝛ ei in signū derisiōis ꝓ scep
tro:⁊ ꝑter hec(sputa)adhibita sunt ei(corpus mite).i.suaue(ꝑforatꝛ)cū(cla-
uis)⁊(lancea)⁊ inde(sanguis ⁊ vnda).i.aqua(ꝓfluit).i.exiuit de corpe eius:
(quo flumine).i.ꝑ qua sanguinis effusiōe(terra).i.humiles(pōtus).i.fluctu
antes vitio(astra).i.iusti(⁊ mundus).i.mundani(lauantur).i.purgantꝛ. Per
aquā debemus intelligere baptismū:ꝑ sanguinē chrisma. Et dicūt qdā ꝙ
angeli boni purgati sunt de labe quā habuerūt de illis q ceciderūt:vt luci
fer ⁊ sui cōplices.⁊ ideo dicit astra. Et qꝛ preciū mūdi pepēdit in te: iō
o (arbor alta flecte).i.humilia(ramos).i.brachia crucis(⁊ laxa).i.relaxa(vi
scera).s.christi(tensa).i.extensa in te(⁊ ille rigor).i.duritia(lentescat).i. mol
lescat(quē).s.rigorē(natiuitas).i.natura(dedit).s.tibi (vt tendas stipite).i.ī
cruce(miti).i.humili(membra superni regis. (Tu sola fuisti digna).s.fer
re(preciū seculi).i.sustinere illū q fuit appreciatus triginta argenteis (atqꝫ
preparare portū)scꝫ q̄si(nauta mūdo naufrago).i.omnibꝫ periclitantibus:
(quē)mundū(sacer cruor).i.sanctus sanguis(perunxit).i.mūdauit ille dico
(fusus)de(corpore agni.) (Gloria ⁊ honor deo vsqꝫquo sit altissimo:vna)
.i.equaliter(patri ⁊ filio ⁊ inclyto).i.glorioso(⁊ paraclito).i.spirituiscō sit
laus ⁊ glīa:siliter equalis gloria coeterna maiestas tribꝫ ꝑsonis ⁊ vni deo
(cui laus est ⁊ potestas ꝑ infinita secula. Amen. ¶ Uocabula.

Parasceue grecū nomen:latine interpretatꝛ preparatio. quo noie apud iu-
deos vocatꝛ omnis feria sexta. Preliū.i.pugna. Sed prelum:teu.ein preß
De tropheo ⁊ triumpho dictū est superius. Prothos grece primus lati-
ne. Plastos ꝓo formatus. Inde protoplastus.i.primus formatus vel pri-
mus homo. Pomum est quicūqꝫ fructus arboreus. Noxialis.i. noxius
vel nocens. Inde.i.de hoc. Unde.i.de quo. Item quādoqꝫ inde ꝑcat
ꝓpter hoc. Uagire.i.plorare:sed tm̄ de pueris dicitur. Fascia est vincu-
lū molle:precipue quo ligantꝛ infantes in cunis. Inde fasciola.i. parua fa-

scia. Lustrum est tempus quinqꝫ annoꝝ. Etiã est latibulũ feraꝝ. Itẽ locus meretricum. Pontus dicit̃ mare: a greco verbo pontiso: qḋ est mergo. Sed proprie pontus est vna pars maris iuxta thraciam. Rigor. i. duritia: ⁊ est epitheton ferri. Lentus. i. mollis vel flexibilis. Inde lentesco. i. fio lentus. Ouidius. Lentescunt tempore cure. Naufragus dicitur qui naufragiũ passus est Ouidius. Naufragus ille semel ventos exhorret et vndas. Usqꝫquo quandoqꝫ ẜcat q̃ꝫdiu. vt ibi: Sed tu domine vsqꝫquo. Quandoqꝫ ẜcat semper: vt hic.

¶ In vigilia pasche ad consecrationem ignis hymnus.

Carmen choriambicum.

Inuentor rutili dux bone luminis: qui certis vicibꝫ tempora diuidis: merso sole chaos ingruit horridũ lumen redde tuis christe fidelibus.

Quamuis innumero sidere regiam: lunariqꝫ polum lampade pinxeris: incussu silicis lumina nos tamen monstrans saxigeno semine querere.

Ne nesciret homo spem sibi luminis in christi solido corpore conditam: qui dici stabilem se voluit petram: nostris igniculis vnde genus venit.

Pinguis quos olei rore madentibus lichnis ac facibus pascimꝰ aridis: quin ⁊ fila fauis scirpea: flores impresso melle prius collita pingimus.

Viuax flamma viget: seu caua testula succum lintheolo suggerit ebrio: seu pinus picem fert alimoniam: seu cerã teretem stuppa calens bibit.

O res digna deus quam tibi roside noctis principio grex tuus offerat luce quam tribuis: nil preciosius luce: qua reliqua premia cernimus.

Tu lux vera oculis:lux quoqꝫ sensibus:intus tu speculũ: speculum tu foris:lumẽ tibi famulãs offero: suscipe tinctũ pacifici chrismatis vnguine.

Splendent ergo tuis pater muneribus: flammis mobilibus scilicet atria:absentẽqꝫ diem lux agit emula: nox quam cum lacero victa fugit peplo.

Per christum genitũ summe pater tuum: in quo inuisibilis stat tibi gloria:qui noster dominus:qui tuus vnicus spiras de patrio corde paraclitum.

Per quem splendor honor laus sapientia maiestas bonitas ⁊ pietas tua regnum continuat triplici numine: texens perpetuis secula seculis.

¶ Materia huius hymni est ignis. Et quia vt dicit Moyses: Deus tuus ignis cõsumens est. Et oẽs transferẽtes se ſm aliquã siĺitudinẽ transferũt se. Ignis aũt ꝓprietates deo cõpetere possunt:quare deus ꝯuenienter assimilat̃ igni ⁊c. Et sic ecclesia in vigilia pasche ignẽ excitat de silice vel petra:significãs christũ esse lumen in petra repositũ:⁊ sequenti die excitari: Rogans nos cõseruari in agnitione veri luminis.s.christi. Et sicut multipliciter fouemus ⁊ nutrimus ignẽ:ita docere nos velit querere gratiã de saxigeno semine:mediante sua passione. Dicens. ¶ Ordo.

O (bone dux) christe iesu.s.existẽs (inuẽtor rutili luminis).i.fulgentis lucis ꝑ creationẽ solis ⁊ lune ⁊ totius firmamẽti (qui diuidis).i. distinguis siue ordinas (tp̃a certis vicibꝫ:horridũ chaos).i. horribilis cõfusio vel tenebrositas (ingruit).i.incidit (merso sole).s.teipso occiso ⁊ in monumẽto reposito qui es verus sol iusticie. Ergo o (christe redde) ꝑ resurrectionẽ tuã (tuis fidelibꝫ).i.tuis christianis (lumen).s.gratie:vel agnitionem vere fidei. O christe (q̃muis pinxeris).i.ornaueris (regiã).i.regalẽ domũ tuã (innumero sidere).i.infinitis stellis q̊ ad nos saltẽ (qꝫ) ꝓ ⁊ (pinxeris).i.ornauerꝭ (polũ).i. celũ (lunari lampade).i.cũ lumine ipsius lune. Lampas ꝯtinẽs lucẽ ꝓ luce ponit̃. (Tñ monstras).i.ostendis vel doces (nos) christianos (incussu).i. cõcussione (silicis q̃rere).i.querendo inuenire (lumina).i.ignes illuminosos (saxigeno semine).i.ex natura lapidis vel saxi:⁊ hoc lr̃aliter. Sed mystice exponit̃ dupliciter. Primo sic. (Doces nos querere lumen).i.gratiã ex concussu silicis (saxigeno semine).i.de christo:q̇ saxũ vel petra dr̃. Vel (doces nos q̃rere lumen).i.cõtritionẽ pctõꝝ ex cõcussu silicis (saxigeno semine).i. ex indurato corde in peccatis. Et quia virtus cõseruat mẽbra ꝑ influentiã capitis:ideo (ne homo nesciret).i.cognosceret. qꝛ due negatiões faciũt vnã affirmationẽ (spem luminis).i.vere beatitudinis (inditã).i. conditã (si

bi).i ad suã vtilitatẽ(in solido).i.in firmo(corpore christi:qui)christus(vo-
luit).i.ꝑcepit(se dici).i.vocari(stabilẽ petrã).i.firmũ fundamentũ(vnde).i.
de qua petra vel christo(genus).i.origo luminis(venit).i.aduenit (nostris
igniculis).i.ignibꝰ nostre fidei:que ex petra.s.christo excussa.est. Quõ
cõseruetᷣ ignis excussus de petra dicit(Quos).s. igniculos ⁊ ignes (pasci-
mus).i.cõseruamus ⁊ nutrimus(lichnis madentibꝰ).i.filis humefactis(ro
re).i.pinguedine(pinguis olei:ac)ꝓ et pascimus igniculos(aridis facibus)
.i.siccis lichnis.s.appositis(quin).i.insup(pingimus).i.cõponimꝰ (fila scir
pia).i.de scirpo vel ex hmõi iunco facta(collita).i.intincta (floribꝰ).i.florẽ-
tibꝰ rebꝰ:⁊(fauis).i.cũ cera quã apes de floribꝰ sumpserũt(melle).i. exa mie
apum(presso).i.extracto(prius).i.ante. Non tm̃ nutritᷣ ignis ꝑ cerã a flo-
ribus ⁊ fauo expressam:sed etiã(viuens flãma).i.ardẽs teda in igne(viget)
.i.perstat ⁊ in vigore manet(ceu).i.sicut fit qñ(caua testula).i.cõcaua lam
pas que ex terra argillosa coquitᷣ:vel alꝭ paruũ vas (suggerit).i. ammini-
strat(lintheolo).i.paruo lineo pãno(ebrio).i.humefacto vel oleo ꝑfuso(suc
cũ).i.liquorẽ vel alimentũ(seu).i.vel.s.viuax flamma viget sicut(pinus)ta-
lis arbor(fert).i.amministrat(picẽ).i.illũ humorẽ viscosum(alimoniã).i. in
nutrimenrũ.s.ipsi igni(seu).i.vel.s.viuax flamma viget sicut(stupa).s.extẽ-
sa:que fit ex superfluo canopi vel lini(calens).i.ardens vel incensa (bibit)
.i.attrahit vel assumit(ceram teretẽ).i.rotundã candelã ceream. Itẽ teres
teretis est oĩs gñis:⁊ est ꝓprie rotundũ:sicut hasta vel candela. Sed rotun
dus a um.ꝓprie idẽ qꝺ sphericũ:sicut pomũ ꝺr rotundũ.ꝑ. Hastam dic te
retem:pomũ dic esse rotundũ. Et sic habito ⁊ cõseruato igne: ad qͥd g
erit ignis? Dicit sic(O deus).s.tu existens(res digna luce).i.lumine. quia
sicut in spũalibꝰ simplicissimũ ens est deus:sic inter corporalia vel materi
alia subtilissimũ est ignis ⁊ lux(quã).s.lucem(tuus grex).i.tuus fidelis ele
ctus ppłs(offerat tibi)tanꝗ̃ ꝓ sacrificio(principio).i.in initio(noctis rosi-
de).i.gratiose ⁊ odorifere noctis(quã)scꝫ lucẽ tu deus(tribuis).i.donas no
bis:⁊(nil).i.nihil est(preciosius).i. dignius (luce). s.vera.tum qꝛ est prima
reꝝ creataꝝ:tũ qꝛ mediante luce videmus reliqua bona creata. qꝛ lux est
ratio videndi. Et g dicit(qua).s.luce(cernimus).i.videmꝰ(reliqua).i.alia
creata entia. Quẽadmodũ aũt lux vel ignis est quoddã mediũ videndi
corꝑalia:sic deus est mediũ videndi spũalia. Et hoc est qꝺ dicit: O deus
(tu es vera lux oculis).s.spũalibꝰ sctõꝝ in prima ratione deitatis (quoqꝫ)ꝓ
et o deus tu es(lux sensibꝰ).i.oculis carnalibꝰ ꝑ tui sctissimi corꝑis resurre
ctionẽ rõne humanitatis:quibꝰ oculis fruentᷣ in patria oẽs sancti. Et o deꝰ
(tu)es(speculũ intus).i.interioꝝ ⁊ spũaliũ oculoꝝ:scꝫ ꝑ gratie infusionem:
q̃ relucet ⁊ resplendet in nobis. Et o deus (tu es speculũ foris).i. ab extra
scꝫ oculoꝝ exterioꝝ grata visio:⁊ hoc ꝑ miraculoꝝ ostensionẽ. Et o deus
(tu suscipe).i.accipe(lumen)ex silice excussum:qꝺ.s.lumen ego(famulans)
.i.seruiens(offero tibi)tanꝗ̃ ꝓ sacrificio. Et o deus suscipe lumẽ (tinctũ).i.
humefactũ vel aspersum(vnguine).i.vngento(pacifici chrismatis).i. spiri-
tussancti:vel eius liquoris ab effectu sic dicti:eo ꝙ pacẽ faciat inter deuꝫ
⁊ nos. Et sic suscepto sacrificio o(pater)in diuinis (atria).s.tua.i.tẽpla:
(tuis muneribus).i.donis datis.s.docendo ignem excutere ex silice ⁊ foue
re.atria dico(splendent).i.lucent(mobilibus flammis)epitheton perpetuũ:

flamma em̄ semꝑ mouetur(qꝫ)pro ⁊(lux).i.splendor.s.solis(agit).i.causat(ab
sentem diem)scꝫ per radiorum extensionē(quam)lucem(emula nox).i. contra
ria diei existens(victa).i.superata.s. a luce (fugit).i.cedit (cum lacero pe-
plo).i.obscuro velamine:scꝫ tenebrarum. Vel mystice diem ꝑ nouo testamen
to:⁊ noctem pro veteri capere quis potest. Et vt grata sint ⁊ gratificata
laudat diuinitatē: dicens:O(summe pater).s.suscipe tinctū lumen ⁊ accē-
sum(per christū genitū tuū).i.propter filiū tuū(in quo)filio (inuisibilis glo
ria).i.nō apparens:sed occulta(stat).i.manet(tibi).s.patri(qui).s.christus ē
(noster dn̄s).s.per emptionē ⁊ nature humane assumptionē ⁊ liberationem
(qui).s.christus est(tuus vnicus)filius.s.in tempore natus ⁊ ab eterno ge-
nitus. Et o summe pater(spiras).i.emittis(de patrio corde tuo) .s.cū filio
tuo(paraclitū).i.consolatorē vel spiritūsanctū. (Per quem).s. christū fi-
liū dei(splendor)scꝫ eternus:⁊(honor).i.gloria:⁊(laus).s.eterna(continuat)
.i.dilatat ⁊ prolongat(regnū).s.tuum:quod non est aliud: nisi summi boni
visio ⁊ fruitio sempiterna:⁊(per quē).s.christū(sapientia).i.ꝓuidētia tua:⁊
(maiestas).i.imperiū tuum vel potestas tua:⁊(bonitas).s.tua:qꝛ tu es sum
mū bonū:⁊(pietas).i.benignitas tua(cōtinuat).i. ꝑseuerranter tenet (regnū)
scꝫ celorum:⁊(per quem).s.christū tu summe pater es(texens).i.disponens et
per fatū ordinans(secula).i.tēpora vel regna trāsitoria(perpetuis seculis)
.i.eternis temporibꝫ ⁊ eternaliter(triplici numine).i.cū triplici persona vel
maiestate diuinitatis. Fata em̄ regunt mundū: ⁊ omnia stant sub certa le-
ge. De quantitate huius carminis vide.s̄.

¶Vocabula. Rutilus.i. rubens ⁊ ardens. Inde rutilare.i. ardere vel
splendere vt ignis. Vergilius: Per sudum rutilare vident. Ingruo.i.in-
cido vel insto. Vergi. Ingruit eneas armis. Innumerus.i. innumerabi-
lis. Et ponitur hic numerus singularis ꝓ plurali:et dicitur innumero sidere ꝓ
innumeris sideribꝫ. Regia est domus vel palatium regis. Lampas est
idem quod splendor aut fax. Saxigenus a um.i.de saxo genitꝰ. Ita tau-
rigenus:caprigenus: alienigenus inueniuntur. Solidu s integer dicitur.
Lichnus grece proprie est lucerna. Vergilius: Pendent lichni laqueari-
bus aureis. Sed vsurpatur pro illo qđ ardet in lampade:quod ꝓprie dicitur
elychnium. Fauus est mel nō expressum. Fingere est formare. Scirpꝰ
est iuncus. Inde adiectiuū scirpeus.i:de scirpo factus. Collitus media
curta.i.linitus:⁊ fit a verbo lino. Testula.i.parua testa:⁊ significat hic lā
padem. Lintheolum.i.paruū lintheum:teu.lynrvat. Stuppa est grossi-
ties lini:quod scꝫ est intra candelam. Emulus dicitur imitator. Quandoqꝫ
etiā est inuidus. Nox fingitur peplum circūdare celo:sed peplum lacerū
per cuius foramina stelle videntur. Maiestas est magnitudo:⁊ venit a ma
ior. Continuare est facere continuū. Numen est deitas vel deus ipse.

¶ In die sancto pasche hymnus
ad processionem.



Alue festa dies toto venerabilis euo:
Qua deus infernum vicit ⁊ astra tenet.

Ecce renascentis testatur gratia mundi:
　Omnia cum domino dona redisse suo.
Namq; triumphanti post tristia tartara christo
　Undiq; fronde nemus: gramina flore fauent.
Legibus inferni oppressis super astra meantem
　Laudant rite deum lux polus arua fretum.
Qui crucifixus erat deus ecce per omnia regnat.
　Dantq; creatori cuncta creata precem.

¶ Istud est dictamen suauissimũ. In quo autor dirigit sermonẽ suũ ad diem pasche: salutans ꝛ recõmendans illũ de his que in ea acta sunt. Deducens quõ omnia terrenascentia circa hoc tempus sanctũ cõgratulenẽ dño resurgenti in eodẽ die. Quomõ etiã nemora faueant domino triumphanti de inferni victoria: frondes scꝫ ꝛ gramina producendo. Insuper laudens dñm meantem et ambulantem super astra creature diuerse ꝛc̃. Exorditur itaq; sic: Salue festa dies ꝛc̃.
¶ Ordo. O (festa dies). i. celebris dies pasche (salue). i. sis salutata (venerabilis): i. honorabilis ꝛ celebrabilis (toto euo). i. semper ꝛ in perpetuũ. Et subdit autor rationẽ dicens sic (Qua). s. die (deus). i. dñs noster iesus christus (vicit). i. superauit gloriose (infernum). i. tartarũ: ipsum scꝫ effringendo ꝛ patres sanctos secum ex inferno ducendo (ꝛ tenet astra). i. habitat in celis. quia ipse regnat in celis: ꝛ dominaẽ astris: vbi nos venire cõcedat.
(Ecce gratia mundi renascentis). i. dispositio bona productiua terrenascentium istius mundi inferioris. quoniam illa terrenascentia post frigora quibus perierunt denuo incipiunt pullulare crescere ꝛ reuiuiscere (testaẽ). i. testimoniũ dat: ꝛ ostendit (omnia dona). i. munera sua: scꝫ gramina folia flores ꝛ fructus (redisse). i. rediisse ꝛ restituta esse (cum suo domino) qui sub pilato procurantibus iudeis crucifixus mortuus ꝛ sepultus: hac die redisse: hoc est resurrexisse a mortuis perhibeẽ. Et ita vult autor dicere: ꝙ sicut dominus mortuus hodie resurrexit: ita similiter terrenascentia mortua ꝑ hyemem iam videnẽ renasci ꝛ resurgere: ꝛ sic resurrectioni dominice congratulari. sicut magis specifice prosequiẽ infra. (Namq;) pro et (gramina). i. herbe siue terrenascentia (fauent). i. arrident ꝛ congaudent (vndiq;). i. vbiq; siue in omni tempore (flore) scꝫ suo quem producũt. vel (flore). i. floribus: ponendo singularẽ numerũ pro plurali. ꝛ (nemus). i. silua fauet: ita ꝙ hic sit hypozeugma: quia hoc verbũ fauent in fine positum conformatur posteriori nominatiuo. s. gramina (fronde). i. frondibus ꝛ foliis (christo) iesu (triumphanti) qui modo vt victor triumphat (post tristia tartara). i. mesta ꝛ desolata: quia iam per dominũ nostrũ iesum christum effracta sunt ꝛ superata. Item nemus locus dicitur arboribus multis consitus. Et exponi potest nemus. i. arbores: intelligẽdo contentũ pro cõtinente ꝑ metonomiã.

Legib9. Iste versus seruit magis p die ascensiōis dñi. Et est sniā talis: (Lux).i.claritas luminariū lucentiū sup terrā. Vel lux.i.pulchritudo aerꝫ iā exñs(polus).i.celū seu curia celestis(arua).i:cāpi ꝛ prata (fretū) mare ꝛ aque(laudant).i.honorāt suo felici ꝛ leto statu gratulātia (rite).i. legaliter ꝛ debite(deū) iesuꝫ christū(meantē).i.ambulantē(sup astrū).i.orbes ꝛ loca astroꝝ:hoc est laudāt christū q iā ascendit ad celos. ꝛ hoc dico(legib9).i.iuribus(inferni oppressis).i.cōculcatis ꝛ suppeditatis ꝛc. (Ecce de9) ꝛ hō s.christus(q erat crucifixus).i.cruci affixus p nobis(regnat).i.dñaꝛ iā(per omnia).i.sup oīa(qꝫ)p et(cuncta creata).i.oēs creature(dant).i.dicūt eidēꝫ crucifixo(creatori)suo(precem).i.laudem.

¶Lactantij Firmiani Metrū elegiacū: In die pasche.

Salue festa dies toto venerabilis euo:
Qua deus infernū vicit: ꝛ astra tenet.
Tempora florigero rutilant distincta sereno:
Et maiore poli lumine porta patet.
Altius ignivomū solem celi orbita ducit:
Qui vagus oceanas exit ꝛ intrat aquas.
Armatus radijs elementa liquentia lustrans:
Hac in nocte breui tendit in orbe diem.
Splendida syncero producuut ethera cultu.
Leticiāqꝫ suam sidera clara probant.
Terra ferax vario fundit munuscula cultu.
Cum bene vernarit: reddit ꝛ annus opes.
Mollia purpureum pingunt violaria campum.
Prata virent herbis: ꝛ micat herba comis.
Paulatim subeunt stellantia lumina florum.
Floribus arrident gramina cuncta suis.
Semine deposito late seges exilit aruis:
Spondens agricole vincere posse famem.
Caudice desecto lachrymat sua gaudia palmes:
Unde merum tribuat dat modo vitis aquam.

Cortice de matris tenera lanugine surgens:
Preparat ad partũ turgida gemma suum.
Subqȝ hyemis tempus folioꝝ crine refuso:
Iam reparat viridens frondea tecta nemus.
Mirta salix abies corylus siler vlnus acer nux
Plaudit queqȝ suis arbor amena comis.
Constructura fatos apis alvearia linquens:
Floribus instrepitans poplite mella rapit.
Ad cantus reuocat̃ auis: que carmine clauso
Pigrior hyberno frigore muta fuit.
Hinc philomena suis attemperat organa cannis.
Fitqȝ repercusso dulcior aura melo.
¶ Ecce renascentis testatur gratia mundi:
Omnia cum dño dona redisse suo.
Namqȝ triumphanti post tristia tartara christo:
Undiqȝ fronde nemus gramina flore fauent.
Legibus inferni oppressis super astra meantem:
Laudant rite deum lux polus arua fretum.
Qui crucifixus erat deus: ecce per omnia regnat:
Dantqȝ creatori cuncta creata precem.
Nobilitas anni mensum: lux alma dierum:
Horarũ splendor: stridula cuncta fauent.
Hinc tibi silua comis plaudit quoqȝ campis aristis.
Hinc grates tacito palmite vitis agit.
Hinc tibi nunc auium resonant virgulta susurro.
Has inter nimio passer amore canit.
Christe salus rerum bone conditor atqȝ redemptor:
Unica progenies ex deitate patris.
Irrecitabiliter manans de corde parentis

Verbum subsistens ⁊ patris ore potens.
Equalis concors socius: cum patre coeuus.
Quo sumpsit mundus principe principiū.
Ethera suspendis: sola congeris: equora fundis.
Queq; locis habitant: que moderate vigent.
Qui genus humanum cernens mersisse profundo:
Utq; hominem eriperes: es quoq; factus homo.
Nec nostro tm̄ voluisti e corpore nasci:
Sed caro que nasci pertulit atq; mori.
Funeris exequias pateris nouus author ⁊ orbis:
Inter mortis iter claude salutis opem.
Tristia cessarunt inferne vincula legis.
Expauitq; chaos luminis ore premi.
Depereunt tenebre christi fulgore fugace:
Eterne noctis pallia crassa cadunt.
Pollicitam sed redde fidem precor alma potestas.
Tertia lux rediȷ̄t: surge sepulte deus.
Non decet vt vili tumulo tua membra tegantur.
Non precium mundi vilia saxa premant.
Indignū est cuius claudunt̄ cuncta pugillo:
Ut tegat inclusum turpe vetante lapis.
Lintea tolle precor: sudaria linque sepulchro.
Tu satis es nobis: ⁊ sine te nihil est.
Solue catenatas inferni carceris vmbras:
Et reuoca sursum quicquid ad ima ruit.
Redde tuam faciem: videant vt secula lumen.
Redde diem qui nos te moriente fugit.
Sed plane implesti remeans pie victor olympi:

Tartara pressa iacent: nec sua iura tenent.
Inferus insaturabiliter caua guttura pandens:
Qui cunctos raperet: fit tua preda deus.
Eripis innumerum populum de carcere mortis:
Et sequitur liber quo suus autor abit.
Euomit absorptam pauide fere belua plebem:
Et de fauce lupi subtrahit agnus oues.
Hinc tumulũ repetens post tartara carne resumpta
Belliger ad celos ampla trophea refers.
Quos habuit penale chaos tam reddidit iste:
Et quos mors peteret: quos noua vita tenet.
Rex sacer ergo tui radiat pars magna trophei:
Cum puras animas sacra lauacra beant.
Candidus egreditur nitidis exercitus vndis:
Atque vetus vitium purgat in amne nouo.
Fulgentes animas vestis quoque candida signat:
Et grege de niueo gaudia pastor habet.
Additur hac felix concors mercede sacerdos:
Qui dare vult domino dupla talenta suo.
Ad meliora trahens gentili errore vagantes:
Bestia ne rapiat munit ouile dei.
Quos prius eua nocens infecerat: hos modo reddit
Ecclesie pastos vbere lacte sinu.

¶ Salue festa dies &c. Moris est rem quamlibet gratam aut iocundam: vbi primũ occurrit: eo verbo compellare. Unde ad Enchisen Eneas libro eneidos quinto dixit: Salue sancte parens. Iterũ: Saluete recepti: nequicquam cineres. Festa. i. festiua vel celebris. Nam festus a um. ad diem pertinet: vt festus dies. Profestus aũt dicitur quasi procul a festo. i. non festus. Festiuus vero ad quaslibet res refertur. i. iucundum et lepidum: vt oratio festiua. Item dicimus festam frondem: que festis adhibetur. Dies. i. tempestas resurrectiõis dominice. Aut reuera dies etiã cõdistincta nocti.

Nam licet sic fere masculini est generis: vnde potius dixero diem festum
diē dñicum diem crastinũ ꝛc. ꝗꝫ festã ꝛc. tñ etiã femini reperit᷑: vt in eodez
q̃nto enei. Postea cũ primo stellas oriēte fugarat Clara dies. Toto euo. i.
tota vita cuiuslibet hoīs: ꝛ tota duratione mũdi. Deus. s. christus in forma
humana: nã in forma diuina nō esset victoria: cũ nō fuerit lucta. Astra. i. re
gionē supernã: vñ astra vident᷑. Nã si de resurrectiōis die loquit᷑: nondum
ascenderat ad patrē. Sereno. i. serenitate. Florigero. i. gerente flores: vt fit
in paschali tpe: videlꝫ verno. Porta celi. i. axis celestis. Maiore lumine:
qꝛ orto iam solo iusticie etiã sol naturalis lucidior apparere solet. Vñ ad-
dit: Altius igniuomũ. i. euomentē radios flãmiferos. Exit. s. mane: dũ ori
tur. Et intrat: vesperi dũ occidit. Idcꝫ ẜm opinionē rusticoꝝ: quibꝫ videt᷑
sol in oceanũ dũ occidit cadere: p̃sertim ꝙ ī occiduis partibꝫ audiri dicũt
crepitũ aquaꝝ: vt sit imissio ferro cadenti dũ sol occidit: cũ tñ sol ab aquis
separatissimus sit. Sed poetice id quocꝫ dicũt. Vñ enei. j. Quid tantum
oceano ꝓperent se tingere soles Hiberni. Vagus. Est em̃ planetaꝝ vnus:
qui planete erratica dicunt᷑ sydera. cũ ẜm Pliniũ in. ij. natu. histo. nihil mi
nus erret. Liquentia: aquã ꝛ aerem: q̃ liquida sunt aut transmutabilia: vt
sunt oīa sane liq̃ntia. Dũ primã corripit: vt hic. ꝛ. v. enei. a liqueo venit: dũ
ꝓducit á liquor. vt Georgi. iiij. ꝛ enei. j. At cũ liquentia mella ꝛc. Tēdit. i.
extendit. Diē. qꝛ breui nocte. Diminuit᷑ em̃ nox: cũ sol ꝓperare videt᷑ ad il-
lũ nōdũ tã faustũ diē. Sed id fantasia potius poetica ꝗꝫ seueritate histori
ca dicit. Producunt. i. extendũt. Fundit munuscula. Sic Maro: At tibi
prima puer nullo munuscula cultu. Vernarit. i. more veris floruerit. Pin-
gunt: i. deliciose ornant. Spondens: pollicens. Caudice. i. trunco. Maro:
Quin ꝛ caudicibꝫ sectis ꝛc. Gēma: q̊s grossos vocat euangeliũ. Quintili
anus gēmas vocari dicit ob similitudinē. Subcꝫ hyemis. i. paulo ante tē-
pus hyemis: hoc est in fine autumni. Sub em̃ accō deseruit: vt sub noctez
cura recursat. Crine. i. comis: hoc est frondibꝫ. Frondea. i. frondosa aut te-
nera. Frondea tecta. s. feraꝝ ꝛ auiũ: quibꝫ frondes ꝓ tectis sunt. sicut feris
arbores q̃si stabula sunt: vt. v. enei. Stabula alta feraꝝ. Nemus silua ame
na. Corilus q̃ auellanas. i. nuculas illas fert. Siler viminis species. Ma
ro molle siler dixit. Acer arbor. Vñ aceris gñũs ẜm Priscia: Apis ntũs ē:
vt apud Oui. Nō apis inde tulit ꝛc. Poplite: qꝛ illo innitit᷑ onerata. Dicit᷑
aũt hic poples huiꝰ poplitis: nō poplex icis. neruus post genua. Aluearia
more Maronis in tetrasyllabũ ꝯtraxit. Cannis. i. inter cannas palustres.
Mobilitas ꝛc. Mensum ꝓ mensiũ: vt apud Oui. Deitate ꝓ necessita-
tē metri dixit. Sola. i. terras: licenter. Mersisse. i. imersum esse. Profundo
scꝫ vicioꝝ. Vñ Dauid: De profundis clamaui ꝛc. Tristia: apte cōmiscet
epitheta. Vincula tristia: legis inferne. Chaos. i. caligo limbi infernalis.
Pallia. i. velamina. Crassa: obducta situ. Surge sepulte meꝰ. Ordo ē: O
sepulte surge. s. xp̃s meus. i. mihi salutaris: ꝛ vide cognitus. Nō. s. decet
Linthea. i. sindonē illã mundã. Fugit p̃sentis est tpis: qꝛ corripit᷑. Aliter di
xisset fugerat. Implesti. s. oīa: iuxta illud: Cōsummatũ est. Inferus ẜm fa-
bulas dis aut pluto: ẜm nos lucifer aut sathan. nisi sit cerberꝰ canis infer-
nalis poetice dictus. De q̊ enei. vj. Ille auide tria guttura pandens. Qui
i. vt: aut talis q̃ mortis. s. regnãtis a celo vscꝫ in aduentũ hũc christi. Quo

Quo tu suus: noue dictum: sed decenter. Fera belua: alludit ad cerberum. Agnus. s. christus. Trophea: victorie spolia. Penale chaos: inferēs penā damni. Eccl'ie: licenter secundā corripit. Cetera manifestiora sunt.

¶ Vocabula. Festus a um. i. celebris: vt festus dies. Festiuus pro ptinens ad diē festū: vt festiua vestis. Serenū ponit̄ hic substantiue p serenitate. Oceanus dr̄ mare magnū: qd̄ orbem terrarū circuit. Hic ponit̄ adiectiue. Elementa liquentia. i. liquida: q̄ sunt aer ꝛ aqua. Ferax. i. fertilis: q̄si ferens fructum. Ver: estas: autumnus: hyems faciūt de se verba excepte actionis: vt vernat: estuat. Vernare etiā sc̄at florere: aut letū esse: vt alibi. Violariū est locus vbi viole crescunt: vt rosariū vbi rose. Paulatim. i. pter aliqd: vel cū tpe. Stellare est splēdere vt stelle. Aruū dr̄ ager frumento cōsitus. Caudex est trūcus vel ramus. Et dr̄ indifferēter caudex vel codex: sicut cauda ꝛ cada: plaustū ꝛ plustrū ꝛc. Lanugo est tenera lana. Gemma dicit̄ prima gn̄atio vitis: ꝛ oculus dr̄. Myrtus est arbor q̄dā teu. gagel. Oportet ergo liquescat hic: qd̄ crebrū fuit apud veteres. Nam myrrha nō legit̄. Possum⁹ tn̄ etiā myrrha legere: q̄ est arbor aromatica in oriente: Siler est arbuscula sil'is salici. Vergi. Molle siler. Acer est arbor p̄ciosi ligni: de qua fiunt mense p̄stantes. Ulmus vt reor ein byrcken baum. Fau⁹ est illud in q̄ apes mel faciūt. Alueare vel aluearium: ein ymē korb. Philomela nō philomena: ein nachtgal. q̄si amās melos. Gratia hic dr̄ ornatus: vt apud Salo. Fallax gr̄a ꝛc. Tartarus est pfundissim⁹ locus inferorum. Dictus a tartaro qd̄ est turbo: vel a tartarizin. i. ab horrido Mensum p mensiū p syncopen. Ouid. Et q̄s sustinui bis mensum q̄nq̄ labores. Stridulus. i. stridens vel sonans. Ariste sunt acus in spica. Et ponit̄ p spica. Palmes est ramus vitis. Virgultū est virga vel multitudo virgarum. Irrecitabiliter: q̄si nō recitabiliter. i. indicibiliter: nā recitare est alta voce legere. Coeuus est eiusdē eui: vel eque antiquus. Fundere hic sc̄at dilatare: nā qd̄ fundit̄ dilatat̄. Funus nūc mortē sc̄at: nunc exequias funebres. a greco noīe phos: qd̄ est mors. Exequie sunt celebritates vel sacrificia q̄ fiunt p mortuis. Pallia. i. obscuritates. Eterne noctis. i. inferni: in quo est eterna nox. Pugillus est pugnus. i. clausa manus. Nā a pugnus fit pugillus: ꝛ a talus taxillus: a tignus tigillus. Lintheum dr̄ peplū vel pannus lineus. Inde lintheolū. i. paruū lintheū. Inferus q̄nq̄ est adiectiuū: sc̄ās id qd̄ depssus: vel infernus vel inferus locus: inferū mare. Q̄nq̄ est substantiuū sc̄ans infernū: vt hic. Belua dr̄ magna ꝛ crudelis bestia. Inde beluinus. i. ptinēs ad beluā. Radiare. i. radios emittere vel splendere. Beare. i. facere felicem. Inde beatus participiū ꝛ nomen. Talentum apud romanos erat pondus septuaginta librarum: vt ait Seruius. Atticum talentū magnū continet octogintatres libras: paruū pro q̄draginta libras cōtinet. Sinu est hic datiui casus pro sinui. vt apd̄ Vergiliū: Victu inuigilant. pro victui.

¶ Post pascha ad completoriū hymnus.

Metrum archilochicum.

D cenā agni prouidi ⁊ stolis albis candidi: post
a transitū maris rubri christo canamus principi.

Cuius corpus altissimū in ara crucis torridum cruore eius roseo gustando viuimus deo.

Protecti pasche vespere a deuastāte angelo: erepti de durissimo pharaonis imperio.

Iam pascha nostrū christus est: qui immolatus agnus est: synceritatis azima caro eius oblata.

O vere digna hostia: per quā fracta sunt tartara: redēpta plebs captiuata: redit ad vite premia.

Cum surgit christus tumulo: victor redit de baratro: tyrānum trudens vinculo ⁊ reserans paradisum.

Quesumus autor omniū in hoc paschali gaudio: ab omni mortis impetu tuum defende populum.

¶ Materia huius hymni est ꝙ nos inuitat autor ad cenā illiꝰ q̊ tollit pctā mundi. s. ad accipiendū corpus ⁊ sanguinē dñi. De q̊ dictū est: Qui sumit corpus christi indigne: iudiciū sibi mādu cat ⁊ bibit. qui xp̄o digne habebit vitā eternā. Et illius hymni hec est expositio. ¶ Ordo. (Ad cenā agni ꝓuidi ⁊ cādidi stolis albis). i. cū virtutibꝫ (canamus principē). i. laudemus eū de resurrectiōe (post transitū maris). i. baptismi: vel post gloriā resurrectiōis. (Cuiꝰ) christi (scīssimū corpꝰ torridū). i. crematū: q2 passum ī ara crucis (gustādo). i. suscipiēdo cū (roseo cruore viuimus deo. Dico ꝙ viuimus deo (ꝓtecti). i. defensi (vespe pasche). i. vltia etate (ab angelo deuastanti). i. ꝑcutiēti ꝑmogenita egypti (erepti). i. liberati (de durissimo impio pharaonis). i. diaboli. (Chr̄s est iā nr̄m pascha). i. trāsitus de vitijs ad virtutes (q̇) chr̄s (est agnus). i. patiēs (imolatus) ꝓ oibꝫ nobis. Vel sic (q2 christus īmolatus ꝓ nobis est agnus synceritatis). i. puritatis (caro eiꝰ oblata). i. sacrificata (est azima). i. sine fermento. i. sine amaritudine. (O vere digna hostia). i. sacra (ꝑ quā) hostiā (tartara sunt fracta) ⁊ ꝑ quā (plebs captiuata ē redēpta). i. aīe scrōꝝ sunt redēpte: ⁊ ꝑ quā (ꝑmia vite) eterne sunt reddita ī vita eterna. (Cū). i. qñ (chr̄s surgit tumulo). i. de sepulchro (victor redit ꝺ baratro). i. de fouea inferni (trudēs). i. claudēs (tyrannū). i. diabolū (cū vinculo). i. ꝑtāte sua (⁊ reserās paradisum). s. fidelibꝫ tuis: q2 tua misc̄dia hoc fecisti. Et q2 tot ⁊ tanta fecisti o christe: vt nos a morte perpetua liberares: ideo o (autor oīm) rerū (quesumus). i. rogamus te (in hoc paschali gaudio). i. in tua resurrectione (defende). i. ꝓtege (populū tuū) a pctō redemptū (ab omni mortis impetu). i. ab omni periculo.

¶ Vocabula. Stola nomē grecū s̄cat indumentū: sed sepiꝰ accipit̄ ꝓ longiori veste. Magnꝰ est error vulgi capiētis stolā ꝓ fascia colli. Gustādo cruore dr̄ ornatius q̄ꝫ gustando cruorē. sicut hora legēdi libri pulchrius q̄ꝫ legēdi librū. Pharao fuit nomē antiq̄ssimi regis egypti: a q̄ deinde aliȷ̄ reges ibi denoīati fuerūt: Itē pharao interp̄tat̄ rex: ⁊ s̄cat diabolū. Azima grecū est s̄cās sine fermēto. Dicit̄ aūt azimus a um. ⁊ substātiuat̄ ī neutro gn̄e pluralis numeri. Baratrū grece: vorago latīe: vel ꝓfundissimꝰ locus.

¶ Ad matutinas: laudes ⁊ horas hymnus generalis post pascha.

Urora lucis rutilat: celū laudibꝰ intonat: mūdus
a exultans iubilat: gemens infernus vlulat.

Cum rex ille fortissimus mortis cōfractis viribus: pede cōculcans tartara soluit a pena miseros.

Ille qui clausus lapide custodit̄ sub milite: triumphās pōpa nobili victor surgit de funere.

Solutis iam gemitibus ⁊ inferni doloribꝰ: qꝛ surrexit dn̄s resplendens clamat angelus.

Tristes erant apostoli de nece sui dn̄i: quem pena mortis crudeli serui damnarant impiȷ̄.

Sermone blando angelus predixit mulieribus: in galilea dominus videndus est buantocyus.

Ille dū pergunt concite apostolis hoc dicere: videntes eū viuere osculant̄ pedes domini.

Quo agnito discipuli in galileam propere pergunt videre faciem desideratam domini.

Claro paschali gaudio sol mundo nitet radio: cū christū iam apostoli visu cernunt corporeo.

Ostensa sibi vulnera in christi carne fulgida: resurrexisse dominū voce fatentur publica.

Rex pater clemētissime tu corda nostra posside: vt tibi laudes debitas reddamus omni tempore.

¶ Materia huius hymni est laudare deū: ⁊ extirpare vitia: ⁊ adherere vir-
tutib9. Et nota ꝙ eccl'ia iō aurora dr̄. q2 sicut aurora expellit tenebras: ita
eccl'ia extirpat vitia ⁊ pctā. Dicit ergo, sic. ¶ Ordo.
(Aurora lucis rutilat) .i. splendet. s. qñ aurora pullulat: ⁊ incipit diescere
(celū). i. celestꝫ creatura (intonat). i. resonat (laudib9: mūdus exultās). i. gau-
dens (iubilat). i. gloriat̄: q2 hoïes credentes in deū cantabāt laudes deo (in-
fernus gemēs). i. diabolus lugens (vlulat). i. plangit: q2 dolet de amissione
eoꝝ q̊s tenebat mortuos. s. adā abraā: ⁊ alios sctōs: q̊s deus secū traxit ad
requiē eternā. Dico ꝙ celū tunc intonat laudib9 (cū). i. qñ (rex ille fortissi-
mus) dñs iesus christus. s. fuit (cōculcans pede). i. deitate sua (tartara). i. in-
ferna (soluit). i. liberauit (miseros) hoïes (a pena). s. diaboli (cōfractis virib9
mortis). i. inferni seu diaboli: q2 (ille q̇ clausus est lapide). i. monumēto (cu-
stodit̄). i. vigilat (sub milite). i. sub militib9: singl'are ꝑ plurali ꝑ synecdochē
(triūphans). i. vincēs (pompa nobili). i. victoria: q2 tūc aīas ab inferis ex-
traxit: ⁊ (surgit). i. sursum erigit (de funere). i. morte. Christus erat victor
(solutis). i. fractis ⁊ destructis (iam gemitib9 ⁊ inferni dolorib9). i. angustijs
(angelus resplendēs). i. valde nitēs (clamat) dicēs mulierib9: Ite dicite di-
scipulis eius ⁊ petro: q2 surrexit dñs. s. a morte tꝑali. Ita dixerūt angeli
mulierib9: ⁊ (apl'i erant tristes de nece dñi sui). i. de morte (quē). s. dñm (serui
impij). i. iudei (damnarāt). i. dānauerāt (crudeli pena mortis). i. crucis. Et
q2 apl'i erāt tristes de nece sui dñi: iō (angelus ꝑdixit mulierib9 blando ser-
mone). i. suaui (dñs videndus est in galilea). s. a vobis (q̄ntocyus). i. subito.
(Ille) mulieres (dū), ꝑ qñ (pergūt cōcite). i. sollicite (dicere). i. manifestare
(hec apl'is: vidētes). i. respiciētes (eū). s. christū (viuere). i. vitā habere (oscu-
lant̄ pedes dñi). i. locū vbi posuerūt eū ꝑfidi iudei. (Quo agnito). i. cogni-
to vel audito. s. ꝙ surrexit dñs (discipuli). i. apl'i (pergūt). i. viā ꝑagūt (ꝓpere)
.i. festināter (in galileā videre faciē dñi desideratā). i. cōcupitā ab eis.
(Sol nitet). i. splendet (radio suo mūdo in paschali gaudio claro: cū) ꝑ qñ
(apl'i cernūt iā christū visu corporeo. Dicimus ꝙ q̄uis tūc apparuit di-
scipulis: tñ quidā illoꝝ. s. thomas nō credidit. Vñ dñs oñdit ei vulnera: ⁊
ait: Noli esse incredulus: sꝫ fidelis. Et nota ꝙ q̄ttuor de causis cicatrices
vulneꝝ oñdit dñs. s. vt esset signū victorie: vt deinceps de resurrectiōe non
dubitarēt q̇ crediderūt illū fantasticū corpus accepisse: vt esset ad patrē in-
tercessio. (Ostensa vulnera). i. ostēsis vulnerib9 (sibi) apl'is (in fulgida carne
christi: illi) apl'i (fatēt̄) .i. ꝑdicāt (voce publica). i. manifesta (dñz resurrexisse
O (christe tu) dico (clementissimime rex possíde). i. guberna (corda nr̄a)
.i. mentes simul cū corporib9 (vt reddamus). i. ꝑsoluamus ad honorē tuum
(omni tꝑe laudes tibi debitas.

¶ Infra pascha ⁊ pentecosten ad vs̄.
hymnus generalis. Carmen saphicū.

v Ita sanctoꝝ: decus angeloꝝ: vita cunctoꝝ parit-
pioꝝ: christe q̇ mortis moriēs ministrū expugasti.

Tu tuo letos famulos tropheo nūc in his serua placidis diebus: in quib sacrū celebratur pascha omnē per orbem.

Pascha quo victor rediens ab imo atq cū multis alijs resurgens: ipse susceptā sup alta carnem astra leuasti.

Nunc in excelsis dn̄s refulgens: z supra celos deus eleuatus: inde venturus homo iudicatus denuo iudex.

Corda tu sursum modo nr̄a tolle: quo patri dexter resid̄es in alto: ne resurgētes facias in ima precipitari.

Hoc pater tecū: hoc idē sacratus prestet ambor pie chre flatus: cū quib regnas vnus deus omni iugiter euo.

¶ Materia hui⁹ hymni dep̄catione p̄stringit: vt qualiter christus palmā z triumphū obtinēs ꝯ diabolū maxime in cruce z morte sua: z post gloriosam sui corpis resurrectionē z ascensionē victor euasit taliter. Et in his festiuis dieb paschalib in victoria z gratia sua sursū a carnis voluptatib nos trahat: ne finaliter a iudice z victore in pfunda inferna p̄cipitemur.

¶ Ordo. O (christe) deus exn̄s (vita scto) hoīm. qz dicis: Ego sum via: veritas z vita. Et. s. exn̄s (decus). i. honor (angelor). i. celestiū spirituū. z nō solū illis es decus: sed etiā es (pariter). i. simul (vita cunctor pior). i. iustor hoīm: qz vires crescendi in virtutib tribuas. Et o christe (q̄ moriens) scz in cruce (exuperasti). i. vicisti vel debellasti (ministrū mortis). i. diabolū: q̄ eue psuadendo primo induxit mortē ade z tandē oīb posteris. A q̄ ministro p te liberati sumus: ideo tu christe (cōserua). i. custodi scz nos ab eo (nūc). i. in p̄senti tpe (in his placidis dieb) scz tibi placētes: qz a te instituisti (letos famulos tuos). i. gaudētes (tuo tropheo). i. victoria tua: p eam em̄ humana caro reuixit z letatur (in quib) dieb gaudij leticie vel liberationis vel exitus a captiuitate diaboli (pascha). i. solēnitas paschalis (celebratur): i. festiuatur (per orbem). i. p totū mundū. Vn̄ quia pascha hebraica dictio transitū s̄cat: qualis ergo transitus christi quē ecclia cōmemorat vel celebrat fuerit dicit (Pascha) illud festū solenne (quo). i. in quo festo paschali. s. christ⁹ (rediens victor). i. triūphator (ab imo). i. ab inferno (atq) p et. s. christus (resurgens) a morte. s. tertia die (cū multis alijs). s. hoīb (tuipse leuasti). i. exaltasti (carnē). s. tuā humanā (susceptā). i. assumptā ex virgine maria (sup alta astra). i. sup oēs celos: qz ibi sedes ad dexteram patris. Ex q̄ christus sic gloriose ascendit exn̄s (dn̄s). s. sup oēs dn̄os (refulgens). i. resplendēs (in excelsis). i. in celis. s. in oīb sanctis: in nobis quidē p charitatē z fidē: ipsis vero p spem z fruitionē. Et christus exn̄s (deus eleuatus supra celos). i. sup̄ oēs choros angelor: qz ipse solus est altissimus. z christus exn̄s (hō iudicatus). i. ad mortē cōdēnatus a pilato (venturus est denuo). i. iter (inde). i. de celo) existens (iudex) scz viuor z mortuor. qz in die iudicij tremendi veniet

cũ ptãte magna & maiestate iudicare oẽs gẽtes: & reddet vnicuiq; ſm opera ſua. Cũ aũt illud ipsi⁹ iudicis strictissimũ habebit iudiciũ: ita q vix iustus saluabit: ideo(modo).i.in p̃senti tpe gratie tu christe(tolle).i. trahe assume vel accipe(corda nr̃a).i.mẽtes nostras(sursũ).i.ad te: & ad eũ locũ (quo).i.in quo loco(residens)eternaliter(in alto).i.in celo: existens (dexter patri).i.sedet in optimis bonis oĩpotentis dei patris(ne)p vt nõ (facias).i. nõ sinas nos(resurgentes).s.a peccato(precipitari).i. improuise cadere (in ima).i.in pfunda loca inferni. Et vt ab inferni penis liberemur: rogam⁹ te(pie christe).i.saluator(vt hoc)qd petimus(pater).s.tuus (p̃stet).i. concedat & pmittat nobis(tecum).i.p tuã interpellationẽ vel intercessionẽ. Et o pie christe(sacratus flatus).i.spũsſctũs(ambor).s.tã patris q̃ filij (p̃stet h idem)qd petim⁹(cũ quib)scz patre & spũſctõ o pie christe(regnas iugiter).i.eternaliter exñs(vnus deus)p essentiã(omni euo).i.in omni tpe.

¶ Vocabula. Regula ortographie: Quãdo verbũ cuius prima littera est s cõponit cũ p̃positiõe ex: tunc s deponit. vt a surgo fit exurgo: a supero fit exupero: a scribo fit excribo: a salio exilio &c. Pascha quidã faciũt a greco verbo pasco: qd ſcat patior. Alij formant ab hebraico noĩe phase: qd ẽ transitus. Imus.i.pfundus decliuis & infimus. Seneca: Ima permutat breuis hora summis. Denuo.i.iterũ: quasi de nouo. Plau. Dixi equidez sed si parũ intellexisti dicam denuo. Preceps dr p caput deorsum cadens Precipitare.i. deijcere vel facere p̃cipitem. Flatus.i.flatio.ein blasung. Etiã est spiritus: vt in hoc loco. Euum idẽ est qd etas: vel seculum: vel tempus.

¶ Ad matutinas hymnus.

Metrum iambicum.

Chorus noue hierusalẽ nouã melli dulcedinẽ pmat colens cũ sobrijs paschale festũ gaudijs.

Quo christus inuictus leo: dracone surgens obruto: dum voce viua pſonet a morte functos excitat.

Quã deuorarat improbꝰ predam refudit tartarus: captiuata te libera iesum sequunt agmina.

Ipsum canendo supplices regẽ precemur milites: vt ĩ suo clarissimo nos ordinet palatio.

Per secla mente nescia patri supremo gloria: honorq; sit filio & spiritu paraclito. Amen.

¶ Autor huius hymni est beatus Ambrosius. Materia aũt eiusdẽ hymni est inuitare ad laudẽ festi paschalis: cũ militauerimus cõtra diabolũ. Dicit ergo: Chorus noue hierlm &c. Notandũ est q primo vocabat ciuitas

illa Jebus:secundo hiebusalē:tertio salem:quarto hierusalē. per quā pre-figurat multiplex hoīs status. Jebus em̄ interp̄tat cōculcamen:z h̄ est qn̄ aliqs in adolescētia intensus efficit. Jebusalē interp̄tat pax cōculcatiōis: z hoc est qn̄ aliqs habitat z delectat in p̄dictis. Salē interp̄tat pax:z hoc est qn̄ aliquis reuersus est a vitijs. Hierusalē interp̄tat visio pacis:z hoc ē qn̄ aliquis fruet celesti gaudio. Vn̄ hoc nomē hierl'm q̄ttuor modis accipit. Ad litterā Hierusalē est illa ciuitas Palestine. Anagogice hierl'm est eccl'ia triūphās.s.chorus celestis patrie. In hoc loco accipit sic (Chorus noue hierl'm).i.noue aīe.s.cuiuslibet hoīs bene innouati z purgati a vitijs (promat nouā dulcedinē melli).i.dulce melos. Melū dr a mel. qz sic mel fit ex diuersis generibꝫ rex: ita z melū fit ex diuersis notulis nouum. Vn̄ Ps. Cantate dn̄o canticū nouū. Mel dr a miscendo. Vn̄ phibebat in lege:q̄ nemo in sacrificio poneret mel:sed semp sal. Mel em̄ fit ex diuersis generibꝫ rerum. Homo nō debet esse diuersus:sed vniformis in bono. Vn̄ Vinū z sicerā nō bibet. Sic etiā sumit hic vinū in mala significatiōe. Vinum fit ex vno genere rerū. Quod bibunt illi qui semp tale quid faciunt quod sit reprehensibile. Sicera fit ex diuersis generibus rerum: que duo mixta vnū corrumpit aliud: vt de ceruisia:aut granū corrumpit aquā: aut aqua granum. Et dicit sicera:quasi sine puritate. Ille ergo bibit siceram: qui facit aliquid quod videtur de genere bonox:cū tamē non sit. (Chorus dico(colens festum paschale cū gaudijs sobrijs)qđ pertinet ad corpus Vn̄ sobrie z iuste z pie viuamus in hoc seculo. Juste quo ad proximum. Pie quo ad deū. Sobrie quo ad nosmetipsos. (Quo)scz festo paschali) (christus inuict⁹ leo)vt narrat Phisiologus. Sicut leo rugitu suo resuscitat catulum post triduū:ita deus pater resuscitauit filiū suū iesum christuz tertia die. Quare merito dictus est leo. Ille dico (surgēs dracone).i.diabolo(obruto).i.lapso(dum viua voce personat)vt genimina viperax. Vn̄ docuit nos fugere a ventura ira. Vel gn̄aliter potest legi de angelis: qui viua voce resuscitabūt mortuos ad iudicium. (Excitat functos a morte)f'm primā litterā:a morte.i.a mortali peccato. Scđz aliā litterā:a morte.s. quā omnis homo habebit. Ipse.s.deus(refudit).i.retrofudit(predā quā tartarus).i.infernus(improbus).i.insatiabilis(deuorarat),p deuorauerat.i.ad se traxerat(captiuitate libera).i. anime sanctox liberate (agmina sequunt iesum.)Vn̄ illud:quocūq3 pergis zc. (Nos supplices).i. humiles(precemur ipsum regem).i.christū:nos dico(milites)precemur inquā christū(canendo).i.cū prece z laudibꝫ(vt ordinet nos in suo clarissimo palatio).i. vt collocet nos in celo inter sanctos. Vn̄ dicit in euangelio: In domo patris mei mansiones multe sunt. (Gloria sit patri supremo).i.excelso (per secla).i.per secula:z est ibi syncopa.gloria dico(nescia mente).i. incōprehensibilis possibilitate humana. Vn̄ deus regnabit in eternū z vltra:z(honor sit ei).s.patri(cum filio z spiritu paraclito.Amen.

¶Infra pascha z pentecosten ad laudes hymnus.

r Ex eterne dñe rerum creator omniũ: qui es ⁊ ante secula semper cum patre filius.

Qui mundi in primordio adam plasmasti hominem: cui tue imagini vultum dedisti similem.

Quem diabolus deceperat hostis humani generis: cuius tu formam corporis assumere dignatus es.

Ut hominẽ redimeres: quẽ ante iam plasmaueras: ⁊ nos deo cõiungeres ꝑ carnis contubernium.

Quẽ editũ ex virgine pauescit oĩs anima: per quem ⁊ nos resurgere deuota mente credimus.

Qui nobis ꝑ baptismũ donasti indulgentiã: qui tenebamur vinculis ligati conscientie.

Qui crucẽ ꝓpter hominem suscipere dignatus es: dedisti tuum sanguinẽ nostre salutis precium.

Quesumus autor omniũ in hoc paschali gaudio: ab omni mortis impetu tuum defende populum.

¶ Oẽs isti hymni habẽt vnã materiã ⁊ vnã intentionẽ: q2 de passiõe christi ⁊ de resurrectiõe tractant. Oñdit em̃ ꝙ sicut mortuus est ꝓpter delicta nostra: sic ⁊ resurrexit ꝓpter iusticiã ⁊ iustificationẽ nostrã: ⁊ cõtulit nobis verũ pascha.i.transitũ de terra ad celũ: ⁊ de inferno ad paradisuz. Itẽ rogat vt sua resurrectio sit nr̃a redẽptio: ⁊ in paschali tꝑe vel gaudio.i.in die iudicij defendat nos a periculo mortis.i.a dãnatiõe. Uel materia hu9 hymni est: vt deũ deprecemur: vt sicut ille plasmauit adam: ⁊ accepit corporis eius formã: vt nos redimeret a ptãte diaboli: ⁊ iungeret nos deo patri: ita liberet nos ab oĩ delicto in hoc paschali gaudio. Et hoc est. ¶ Ordo. O (dñe eterne rex) q2 in omni tꝑe es rex regũ: tu dico (creator oĩm) rex: ⁊ (q̄ es filius cũ patre ante secula).i.ante mũdi cõstitutionẽ. (Qui plasmasti hominẽ) vel formasti de nihilo (in primordio).i.in principio (mundi: cui tue imagini).i.ade (dedisti vultũ similẽ).i.mentẽ similẽ ꝑ rationẽ vultus tui.

(Quẽ) adã.s.(diabolus hostis).i.insidiator (humani generis) Uel hostis q2 nos in adã deceperat: ideo tu (formã) ade (dignatus es accipe) vt sic nos redimeres. Et hoc est: Cuius ade dignatus es assumere corporis formã.

Dico ꝙ dignatus es formã serui tui accipe ad hoc (vt redimeres hoiez) scz adam ⁊ alios (quẽ) hoiem (ism ante plasmaueras: ⁊ nos) redimẽdo (coniungeres deo) patri (ꝑ cõtuberniũ).i.ꝑ vnionẽ: vel ꝑ habitaculũ: vel ꝑ cõiunctionẽ carnis.i.humanitatis. (Quẽ editũ).i.natũ (ex virgine) maria (oĩs

anima).i.oīs spūs rōnalis(pauescit).i.miratꝛ (ꝑ quē te credimus resurgere nos)dū veneris iudicare viuos ꝛ mortuos(deuota mēte).i.bona opatione.
O tu christe(qui donasti nobis).s.oibꝫ credentibꝫ pie(indulgentiā) origi nalis pcti.i.remissionē(ꝑ baptismū:q̄ tenebamur ligati vinculis ꝯscientie.
(Qui dignatus es suscipere crucē).i.passionē crucis (ꝓpter hoīem dedi sti tuū sanguinē.s.preciū nr̄e salutis)qꝛ cū sanguine tuo emisti nos ꝛ rede misti. Et qꝛ tot ꝛ tanta fecisti ꝙ nos a morte liberasti: ideo o (autor oīm) rerū(quesumus).i.rogamus te(in hoc paschali gaudio).i.in tua resurrecti one(defende).i.ptege pplm tuū a pctō redēptū (ab oi mortis impetu).i.ab omni periculo.

¶ In ascensione dñi ad vs. hymnus.

Metrū dicolon tetrastrophon. Pro prima parte est chori ambicū asclepiadeū:pro alio membro est gliconicum.

Festū nunc celebre magnaqꝫ gaudia cōpellunt animos carmina promere:cū christus solium scandit ad arduum celoꝝ pius arbiter.

Conscendit iubilans letus ad ethera:sanctoꝝ populus ꝑdicat inclytū:cōcinit pariter angelicus chorus victoris boni gloriam.

Qui scandens superos vincula vinxerat:donans terrigenis munera plurima:districtus rediens arbiter omniū: qui mitis modo transijt.

Oramus dñe cōditor inclyte:deuotos famulos respice ptegens:ne nos liuor edax demonis obruat:demergat vel in inferos.

Ut cū flāmiuoma nube reuerteris:occulta hoīm pandere iudicans:ne des supplicia horrida noxijs: sed iustis bona premia.

Presta hoc genitor optime maxime:hoc tu nate dei ꝛ bone spiritus:regnans perpetuo fulgida trinitas ꝑ cūcta pie secula. Amen.

¶ Materia huius hymni est laudatio dei in ascēsione eius. Primo eñ dicit hꝫ festū esse laudabile. Scdo dirigit sermonē suū ad trinitatē:rogando

vt dirigat gressus nr̃os ad salutē eternā. Ultimo etiā oñdit q̄liter in die nouissima sit reuersurus manifestare occulta pctā. Dicēs primo sic.

¶ Ordo. (Festū nūc).i.p̄sens vel instās est (celebre: ꝛ magna gaudia) scꝫ istius festi(cōpellūt).i. cogūt(aīos)nr̃os(pmere).i.cantare(carmina).i. laudes(cū).i.qñ(christus pius arbiter).i.misericors ꝛ mā̄suetus iudex (scādit).i.ascēdit(ad arduū solū).i.ad thronū(celoꝝ).i.regni sui. Cōscēdit. Hic autor oñdit ꝙ dñs nr̃ iesus chr̃s lete ascēdit in celū: ꝛ secū duxit multos angelos decantātes gloriā ꝛ honorē deo: dicēs.s.christus(cōscendit).i. sil' cū multis alijs ascēdit(iubilās).i.gaudēs(letus).i.hilaris(ad ethera).i.ad celos(ꝛ ppl's sctōꝝ).i.turba celestis(p̄dicat).i. clamat.s. christū esse (inclytū).i.valde gloriosum(qꝫ)p ꝛ(angelicus chorus).i.angeloꝝ cōgregatio(cōcinit).i.decantat(gloriā boni victoris).i.christi. Nota differūt aer ꝛ ether: vt ptꝫ in h̄ ꝟ. Aera dic nostrū: sꝫ dic esse ethera summū. Qui scādēs. Materia hui⁹ ꝟsiculi est ꝙ ille q̇ ascendit ethera: ligauit diabolū vinculis fortissimis in inferno: ꝛ dedit hoib⁊ plurima munera. ꝛ trāsiens mitis ꝛ pi⁹ de hoc mūdo: rigidus iudex reuertet'. Et dicit(Qui).s.chr̃s(scandēs).i.ascendēs(supos).i.supra celos (vinxerat vincula).i.ligauit diabolū in inferno: ꝛ.s.ipse chr̃s est(donās).i.tribuēs(terrigenis).i.hoib⁊ in terra habitātib⁊(plurima munera).i.dona(rediēs).i.reuertēs(districtus).i.rigidus(arbiter).i.iudex(hoim: qui nunc)de isto mūdo(mitis).i.misericorditer(trāsijt).i.recessit.

Oramus dñe. Hic depcat' christū dicēs: O (inclyte dñe cōditor).i.gloriose factor ꝛ creator: nos(oramus).i.rogamus(respice ptegēs).i. defendēs (deuotos famulos)tuos(ne edax liuor).i.horribilis ira(demonis).i.diaboli (nos obruat).i.rapiat vel circūueniat(vel demergat in inferos).i. in inferna. Nota edax est nomē verbale a verbo edo: ꝛ notat assiduitatē: sicut oīa noīa in ax. Uñ edax est odiū assidue vorās. Ut cū flā. Hic autor oñdit q̄liter christus reuersurus est in nouissimo die manifestare occulta hoim. Et ḡ rogemus: vt qñ tp̄s iudicij aduenerit: ne horrida supplicia nobis donet: sed vitā eternā. Cōstrue: Nos(vt cū reuerterꝭ nube flāmiuoma).i.splēdida nube(iudicās pādere).i.manifestare(occulta hoim).i.secreta(ne des).i.inferes(horrida supplicia).i.horribiles penas(noxijs).i.pctōrib⁊ (sed iustis bona p̄mia).s.dona. Presta. Hic dirigit sermonē suū ad trinitatē dicēs: O (optime genitor p̄sta).i.cōcede(hoc).s.ne damnemur: ꝛ o(maxie nate dei).i.fili dei(ꝛ bone spūs).s.da ne dānemur: ꝛ o(fulgida trinitas regnās).i.gubernās(ppetuo).i.in euū(ꝛ p cuncta secula).i.eternaliter. Amen.

¶ Uocabula. Choriambus dr̃ pes metricus cōstans q̄ttuor syllabis: q̄ꝝ prima ꝛ vltia sunt lōge: ꝛ due medie sunt breues. vt ī h̄ noie oīpotēs. Igit' hoc carmē hꝫ q̄ttuor pedes. quoꝝ prim⁹ est spōdeus: secūdus ꝛ terti⁹ sunt choriāb⁊: q̄rtus est iamb⁊ ꝛ pyrrichi⁹: q̇ ꝯstat duab⁊ syllabis breuib⁊. Itē q̄rtus q̇sq; versiculus dr̃ gliconicus ab autore. Habet tm̄ vnū choriambū in alijs priori sil'is. Arbiter est iudex ex partib⁊ electus. Superi dicunt' celestes q̇ sunt supra. Dicit' etiā superus a um.i.supnus. Uer. Superi regnator olympi. Itē superū mare. Districtus.i.seuerus durus ꝛ vehemēs q̄si solitus distinguere.i.p̄mere ꝛ ligare malos. Deuotus.i.deditus: vel q̇ se deuouit.i.pmisit aut deo aut alteri. Liuor edax.i.inuidia ꝯsumēs. Luca. Liuor edax tibi cūcta negat. Flāmiuoma q̄si vomēs flammā.

¶ In ascensione dñi ad cōpletoriū.

IEsu nostra redemptio: amor et desideriū: deus creator omniū: homo in fine tempoꝝ.

Que te vicit clementia vt ferres nr̄a crimina: crudelem mortē patiens vt nos a morte tolleres.

Inferni claustra penetrans: tuos captiuos redimens: victor triumpho nobili ad dexterā patris residens.

Ipsa te cogat pietas vt mala nostra superes: parcendo vt voti compotes nos tuo vultu saties.

Tu esto nostrū gaudiū: qui es futurus premiū: sit nostra in te gloria per cuncta semp̱ secula. Amen. Uel

Gloria tibi dñe: qui scandis ꝛc. vt infra.

¶ Ordo: O (iesu nostra redēptio) tu dico (amor et desideriū) nostrū. i. amor desiderabilis (deus creator omniū) qui es (in fine tempoꝝ factus (homo.) Uñ deus et homo: et hoc tamē in vltima etate. (Que). i. quanta (clementia). i. pietas (vicit). i. cōpulit (vt ferres). i. portares vel deleres (nostra crimina). i. peccata: tanq̄ȝ (patiens crudelē mortē). s. crucis ꝑ pc̄tis nostris (vt tolleres). i. liberares (nos a morte). i. diabolo. Tu (penetrans). i. frangens (claustra inferni: redimēs) sanguine tuo (captiuos tuos) qui tenebant̄ iuste in inferno (residens ad dexterā patris) manens (victor triumphꝫ nobili). i. mirabili victoria. (Ipsa pietas) que coegit te vt subires mortem crucis (cogat). i. vincat (te: vt superes nostra mala). i. dimittas nobis delicta nr̄a: (et facies nos cōpotes nostri voti). i. desiderij (tuo vultu). i. tua p̄sentia.

Et (tu q̄ es futurus nostrū premiū esto nostrū gaudiū). i. in p̄senti et in futuro (et nostra gloria). i. laus (sit in te semp̱). i. in oī tp̄e (ꝑ cūcta secl'a. Amen.

¶ Uocabula. Iesus hebraice: sother grece: saluatoris aut saluator latie. Et est ꝓprie trissyllabū: vt apud ꝓbatos sp̱ legit̄ autores. Penetrare q̄si penitus intrare vel transire. Triumphus est solennis honor qui victori principi apud romanos exhibebat̄. Inde triūphare. i. triumphū agere: vt Uespasianus et Titus triumphauerunt de iudeis.

¶ In ascensione dñi ad matutinas.

ETerne rex altissime redemptor et fideliū: quo mors soluta deperit: datur triumphus gratie.

Scandens tribunal dextere patris: potestas oīm collata est iesu celitus: que nō erat humanitus.

Ut trina rerū machina:celestiū terrestriū ⁊ infernoꝝ condita:flectant genu iam subdita.

Tremunt videntes angeli:versa vice mortaliū: culpat caro:purgat caro:regnat deus dei caro.

Tu esto nostrū gaudiū: manens olympo preditū: mundi regis qui fabricam mundana vincens gaudia.

Hinc te precantes quesumus:ignosce culpis omnibus:⁊ corda sursum subleua ad te superna gratia.

Ut cū rubente ceperis clarere nube iudicis:penas repellas debitas:reddas coronas perditas.

Gloria tibi dñe:qui scandis supra sidera: cū patre ⁊ sctō spiritu in sempiterna secula.Amen.

¶ Ordo. O(rex eterne altissime ⁊ redēptor fideliū:quo).i.ꝑ quē(mors soluta deperit).i.destructa extitit. Perijt inquā mors eterna.i. descensus ad inferna:qr sancti illuc mō nō descēdunt:vt ante passionē christi(triūphus).i.victoria(gratie dat)iam glorificatis in aīa ⁊ corpe:⁊ glorificādis in resurrectiōe. Tu es(scandēs).i.ascēdēs(tribunal).i.sedens(dextere patris).i. ad equalitatē patris(ꝓtās oim)rerū(est collata).i.attributa(iesu).s.christo:⁊ hoc(celitus).i.diuinitus. Possumꝰ dicere ꝙ solus est ad dexterā patris:⁊ ceteri ordines sctoꝝ ad sinistrā respectu claritatis filij(que)ꝓtās(nō erat)ei collata(humanitus).i.ꝙdiu vel qn̄ erat in mundo. Dico ꝙ ꝓtās dat diuinitus christo:q̄ nō erat humanitus.s.(vt trina reꝝ machina)scꝫ celestium terrestriū ⁊ infernoꝝ(cōdita)a te(flectant genu iam subdita).i. flectētes genua:celestes terreni ⁊ infernales sunt subdita.i.humiliata tibi.i. ad honorē tui. (Angeli videntes)humanā formā vel naturā(tremūt).i. mirant.s. qr videbant humanā naturā(ꝑ ipm).i.ꝑ christū.i.ad dexterā patris collocatā ⁊ exaltatā:⁊ hoc(vice versa mortaliū)qr tremebāt ⁊ mirabant.Et nota ꝙ ante natiuitatē christi.angeli ab hoib; se adorari patiebantur:sed non postea.sicut legimꝰ de Joanne:q̄ cū vellet angelū adorare:inquit angelus Joanni:Noli me adorare:seruus tuus enī sum:⁊ fratrū tuoꝝ.(Caro)ade(culpat nos).i.ꝑ adā in peccatū cadimꝰ(caro)christi(purgat nos).i. ꝑ christū de vitijs ad virtutes surgimꝰ(caro dei).i.deus(regnat) qr christus deus ⁊ homo. O christe(tu esto nr̄m gaudiū manēs ꝑditū).i.nobis paratū honoratū vel sublimatū(olympo).i.in celo:tu qui(regis).i. gubernas (fabricā mundi vincēs mūdana gaudia. Hinc te.qsi diceret:Despexisti gaudia mundi: ⁊ hinc nos(ꝑcātes q̄sumus).i.deꝑcamur te(ignosce culpis oīb;).i.dimitte nobis pctā nr̄a:⁊(subleua).i.sursum leua (corda ad te supna gr̄a).i.ꝑ summa miscdia. Nos q̄sumus te(vt cū).i.qn̄(nubes iudicis).i.christi

(ceperit clarere repente.) Vel alia lra (Ut cu͂).i.qn͂ (ceperis clarere) .i.ful-
gere (nube iudicis).i.christi (rubente).i.clarescente.i.deo ipo aduenieute: a
nobis (repellas penas debitas) p ada͂: z (reddas).i.tribuas p gratiam (coro-
nas pditas) p culpa͂ inuenta͂ z collata͂ sm meritu͂ p gratia͂. qz no͂ necessitate
cogente: sed volu͂tarie.i.gratis a morte liberauit z saluauit. O dn͂e iesu
christe (q scandis sup oe͂s celos: glia).i.laus z honor sit (tibi cu͂ patre z scto͂
spu͂ in sempiterna secula. Amen.i.sine defectu.

¶ In vigilia pe͂tecostes mane ad co͂secratione͂ baptimi hymnus.

Ex sanctor͂ angelor͂ totu͂ mundu͂ adiuua.
r Ora primu͂ tu pro nobis virgo mater germinis
z ministri patris summi ordines angelici.

Supplicate christo regi cetus apostolici: supplicetqz per magnor͂ sanguis fusus martyr͂.

Implorate co͂fessores consoneqz virgines: vt donet nobis magne tempus indulgentie.

Omnes sancti atqz iusti vos precamur cernui: vt purget crimen omne vestro sub oramine.

Huius christe rector alme plebis vota suscipe: q plasmasti protoplastu͂ z genus gignentium.

Fac in terra fontis huius sacratu͂ mysteriu͂: qui profluxit cu͂ cruore sacro christi corpore.

Mitte sanctu͂ nunc ambor͂ spiritu͂ paraclitu͂ in hanc plebem: quam recentem fons baptismi parturit.

Et letetur mater sancta tota nunc ecclesia: ex pfectu renascentis tante multitudinis.

Presta pater atqz nate: compar sancte spu͂s: vt te solum semper omni diligamus tempore. Amen.

¶ Iste hymnus est decanta͂dus in vigilia pasche z pentecostes ad fonte͂. q autor rogat christu͂: vt ipm mu͂ndu͂ adiuuet. Et siliter rogat oe͂s scto͂s et angelos. Et diuidit in duas partes pncipales. In prima facit qd dictu͂ e͂. In scda dicit grates sancte trinitati: pete͂s ab ipso spu͂scto͂: vt ɔcedat no-

bis ip̄m semp̄ diligere.ibi: Presta pater. Prima adhuc diuidit. Primo im
plorat christū: vt mundū adiuuet in ꝯsecratiōe hui⁹ fontis: q2 sine suo auxi
lio nihil ꝑficeret. Scdo alloquit beatā virginē eius genitricē: ꝛ oēs ange
los: imo totā militiā celestis exercitus: vt ꝑ nobis interueniāt.ibi: Ora tu
christū. Deinde descēdit ad sctōs aplos ꝛ martyres.ibi: Supplicate. Im
plorat cōfessores ꝛ martyres: vt fundant p̄ces suas ꝑ indulgētia nobis lar
gienda in h sacramēto.ibi: Implorate. Quinto inuocat sanguinē christi:
vt sua efficacia velit cōsecrare fontē.ibi: Fac in terra. Et ponit rationē di
ctoꝝ.ibi: Ut letet mater sctā. Sexto insit inuocat oēs sctōs i celo: ꝛ iustos
in terra: vt suis oratiōib impetrēt nobis purgationē fieri in h fonte baptis
mali. Septio christū in speciali alloquit: petēdo ab ipso vt suscipiat vota
hui⁹ ppli. Et diuidit in duo. Primo facit qd dictū est. Scdo rogat eū: vt
mittat nobis spm̄sanctū: q parturiat fontē. Quantū ad christū dicit.
¶ Ordo. O (rex sctōꝝ ꝛ angeloꝝ).s.hoim (adiuua).i. adiuuando defende
(totū mundū).i.vniuersam machinā. Ora. Implorat beatā virginē ma
riā: dicēs. O (virgo mater germinis).i.christi filij tui: q flos dr ꝛ fruct⁹ glo
riosus (tu ora primū).i.pncipaliter ꝑ nobis (ꝛ ordines angelici).i.angelorū
chori (ministri).i.dei serui.s.vos orate. Supplicate. Inuocat cōseqnter
aplos ꝛ martyres dei dicēs: O (cetus aplici).i.turba aploꝝ (supplicate).i.
p̄ces fundite (christo regi).i.rectori nr̄o: quē vnxit deus pater oleo leticie p̄
cōsortib suis (qꝫ) ꝑ ꝛ (sanguis).i.cruor (pmagnoꝝ martyꝝ).i.testiū dei nota
biliū (fusus).i.emissus in passionib suis (supplicet) ꝑ nobis. Implorate.
Inuocat cōfessores ꝛ virgines dicēs (Cōfessores).i.dei doctores (vos im
plorate).i.rogate christū (qꝫ) ꝑ et (cōsone virgines).i.cōcordes ꝛ vnanimes
.s.implorate christū etiā (vt donet).i.tribuat (nobis) pctōrib (tēpus magne
indulgētie).i.remissionē oim pctōꝝ. Fac in terra. Inuocat sanguinē chri
dicēs: O (christe fac).i.effice (in terra).s.hoib (sacratū mysteriū).i. arcanū
sacramētū (h⁹ fontis).i.baptismi (q) fons (ꝑfluxit).i.emanauit (sacro corpe)
.i.de humanitate (christi) iesu (cū cruore).i.sanguine. Oēs scti. Inuocat
oēs iustos ꝛ sctōs dicēs (Oēs scti).i.cūcti beati in patria exn̄tes (atqꝫ) ꝑ et
(iusti).s.vos oēs in terra degētes adhuc (nos p̄camur).i.rogitam⁹ vos (cer
nui).i.diligētes vos (vt om̄e crimen).i.pctm̄ nr̄m q ad totū genus humanū
(purget sub oramine vr̄o).i.ꝑ vestras petitōes. Hui⁹ chr̄e. Implorat chri
stū vt suscipiat vota hui⁹ ppli dicēs: O (alme rector).i.sctē gubernator seu
defensor (suscipe).i.pie assume (vota).i.desideria (hui⁹ ppli).s.chr̄iane turbe
(q) chr̄s (plasmasti).i.creasti ꝑ tuā deitatē (ꝑtoplastū).i.primū parentē (ꝛ).i.
etiā (gen⁹ gignentiū).i.originē oim gn̄ationū. Mitte nūc. Inuocat deū
vt dignet mittere paraclitū in plebē abptizandā dicēs: Tu chr̄e (mitte).i.
emitte (sanctū paraclitū spm̄ amboꝝ) s.patris ꝛ filij: nā ab vtroqꝫ ꝑcedit (i
hāc plebē) fidelē (quā) plebē (fons baptismi).i. aqua illius fontis cōsecrati
(parturit).i.foueat ꝛ coadiuuet. Ut letet. Inuitat sanctā eccliā ad gau
diū dicēs (Mater ecclia).i.sctā chr̄ianitas (letet).i.gaudeat (nūc).i.in oib
mēbris in h festo ꝛ tp̄e gr̄e (ex ꝑfectu).i.recōmēdatiōe vel melioratiōe (tan
te multitudis).i.tāti ppli (renascentis) in sacro fonte. Finaliter implorat
sanctā trinitatē vt largiat nobis verā charitatē di. O (sctē spūs cōpar).i.eq
lis (patris atqꝫ nati: ꝑsta vt) nos (diligam⁹ te solū oi tp̄e).i.eternaliter.

¶ In festo Penteco. ad vs. hymnus.

Veni creator spiritus: mētes tuoꝝ visita: imple superna gratia que tu creasti pectora.
Qui paraclitus diceris donū dei altissimi: fons viuus: ignis: charitas: ꝛ spiritalis vnctio.
Tu septiformis gratie: dextre dei tu digitus: tu rite ꝓmissum patris: sermone ditans guttura.
Accende lumen sensibꝫ: infunde amorē cordibus: infirma nostri corporis virtute firmans perpetim.
Hostem repellas longius: pacemq́ dones protinus: ductore sic te preuio vitemus omne noxium.
Da gaudioꝝ premia: da gratiaꝝ munera: dissolue litis vincula: astringe pacis federa.
Per te sciamus da patrē: noscamus atq́ filiū: te vtriusq́ spiritum credimus omni tempore.
Sit laus patri cum filio: sancto simul paraclito: nobisq́ mittat filius charisma sancti spiritus.

¶ Materia hui⁹ hymni est spūssctūs: quē pater ꝛ filius ꝓmiserat qñ dixit Joheli: Effundā de spū meo oēꝫ carnē. Filius ꝓmisit qñ dixit: Si assumptus fuero in celū: mittā vobis paraclitū. Et apl'is orantibꝫ in hora tertia mūdus tonuit: ꝛ subito venit spūssctūs. ꝛ apl'i inflāmati spūsctō diuersis loq̄bant linguis magnalia dei. Intētio est rogare deū vt purget pectora nr̄a supno splēdore: ꝛ illuminet gr̄a spūsscti: ꝛ expellat a nobis visibiles ꝛ inuisibiles hostes: vt habeamus vitā ꝑmanentē cū ipso. ¶ Ordo. O (creator) ꝛ o sctē (spūs) dei (veni) ꝛ (visita mētes tuoꝝ) fideliū: ꝛ (imple pectora supna gr̄a q̄ tu creasti). i. fecisti. (Qui paraclitus). i. ꝯsolator (diceris donū dei altissimi) ꝛ diceris (ignis) qꝛ corda hoīm ad dilectionē dei ꝛ ꝓximi accēdis: ꝛ pctā ꝯsumis. ꝛ diceris (charitas) qꝛ facis diligere deū ꝛ ꝓximū. ꝛ diceris (spiritalis vnctio) qꝛ vngis corda hoīm vt humilient in susceptiōe baptismatis. (Tu) es donū (septiformis gratie). i. ꝓpter septiformē gratiā. Septē eñ sunt dona spūssancti. s. spūs sapiētie ꝛ intellectus: spiritus cōsilij ꝛ fortitudinis: spūs scientie ꝛ pietatis ꝛ amoris (tu) es (digit⁹). i. potentia (dextre dei) sicut eñ modi digitoꝝ sunt varij: ita varia sunt dona spiritussancti (tu) es (promissum patris recte ditans). i. faciens diuites (guttura). i. pectora (sermone rito). i. amore solito promisso patris.

Et tu qui oparis oīa (accende lumen sensibꝫ).i.mentibꝫ nr̄is (ꝛ infunde cordibꝫ nr̄is amorē) i.dilectionē dei (firmans infirma).i.debilia (nr̄i corpis ppetim).i.penniter: vel (ppetim virtute).i. mirabiliter cū virtute ppetua: ꝛ semp nos (firmans).i.ptegēs. (Repellas lōgius hostē).i.remoueas eū pcul a nobis (ꝛ dones pacē ptinus).i.cito (vitemus omne noxiū).i. pctm̄ (sic te preuio) scȝ ductore. O scte spūs (da) vt (p te sciamus patrē atqꝫ noscamus filiū: ꝛ credam⁹ te vtriusqꝫ spm̄).i.pcedētē a patre ꝛ filio oī tpe. Amē

¶ Vocabula. Pentecoste grece est qnqgesima latine: est em̄ qnqgesimus dies a pascha. Judei etiā habebāt hoc festū: ꝛ eodē noīe vocabāt: eo q.xl. die post transitū maris rubri susceperūt legē in mōte syna. Paracletus grece latine cōsolator vel aduocatus. ꝛ pprie hȝ in penultia syllaba e pductā: vt ōndit Philelfus. Septē sunt dona spūsscti: Timor: pietas: sciētia fortitudo: cōsiliū: intellectus: sapiētia. Vn̄ vsus: Sap. intel. con. for. ti. sci. pi. collige dona.

¶ In festo pentecostes ad cōpletorium.

Beata nobis gaudia anni reduxit orbita: cū spiritus paraclitus effulsit in discipulos.

Ignis vibrante lumine lingue figurā detulit: verbis vt essent proflui ꝛ charitate feruidi.

Linguis loquunt̄ omniū: turbe pauent gentilium: musto madere deputant quos spiritus repleuerat.

Sed signis ꝛ virtutibꝫ occurrit ꝛ docens petrus: falsos pbauit perfidos Johelis testimonio.

Patrata sunt hec mystica pasche peracto tempore: sacro dierū numero: quo lege fit remissio.

Dudum sacrata pectora tua replesti gratia: dimitte nunc peccamina: ꝛ da quieta tempora.

Te nūc deus piissime vultu precamur cernuo: illapsa nobis celitus largire dona spiritus. Gl'ia tibi dn̄e ꝛc.

¶ Materia hui⁹ hymni est spūssctūs: quē pater ꝛ filius pmiserūt Joheli: di. Effundā de spū meo sup oēm carnē: ꝛ pphetabūt filij vestri ꝛ filie vr̄e. Et fili⁹ dixit: Si assumpt⁹ fuero in celū: mittā vobis paraclitū. Et aplis orātibꝫ mundus intonat: ꝛ venit spūsctūs in specie ignis: q apli inflāmati loqbant̄ magnalia dei varijs linguis. Querit̄ hic: vtrū fili⁹ sit a patre nō factus sed genitus ex piacēti materia. Dico: ex substātia patris: ꝛ nō ex aliquo: sed a patre. Silr dico de pcessiōe spūsscti: qꝛ fit ex patre ꝛ filio: ꝛ de

substantia vtriusqꝫ coequalis eis: et non ex aliquo factus: nec ex nihilo.
¶ Ordo. (Orbita). i. reuolutio (anni reduxit nobis beata gaudia: cū spūs paraclitus effulsit). i. resplēduit (in discipulos) christi. Ignis. i. spūssanctus cū splēdore feruenti apparuit discipulis: qꝛ sermo eoꝝ futurus ignis erat. Et iō in lingua ⁊ igne apparuit: qꝛ fecit eos ardentes in dilectiōe dei ⁊ pximi: ⁊ pariter sermōe affluētes: qꝺ dꝛ hic. (Ignis). i. spūssctūs (detulit figurā lingue vibrante). i. feruēte (lumine). s. suo splendore: vt illi aplꝫi ⁊ discipuli (essent pflui). i. facundi ⁊ loqntes (varijs linguis). i. verbis (feruidi). i. calidi (charitate.) Isti aplꝫi (loquunt̄ linguis oīm) ⁊ ideo (turbe gentiliū pauent). i. mirant̄: ⁊ turpe illi (deputant). i. valde putant (madere). i. abūdare (musto). i. vino illos (q̊s spūs) sctūs suo splendore (repleuerat.) Cū filij israel. xlix. annis p desertū errassent: in qnquagesimo anno iuxta montē synai cū fulgore ⁊ tonitruo legē acceperūt. Itē in lege moysi filij israel emebant seruos ⁊ ancillas ⁊ agros: ⁊ possidebāt. xl. ⁊ nouē annos: in qnqgesimo eñi anno oēs liberabant̄. Inde dꝛ annus iubileus. i. remissionis: ⁊ fcat octauā diē resurrectiōis: in qua oēs liberati erant de seruitute diaboli. Ergo (hec mystica). i. figuratiua (sunt patrata). i. cōpleta (pacto). i. cōpleto (tpe pasche sacro numero dieꝝ). i. qnquagenario (q̊) numero (fit remissio) in (lege) moysi. O (pijssime deus pcamur te nūc). i. in psenti (vultu cernuo). i. prono (largire dona spūs). s. scti (illapsa nobis celitus). i. diuinitus infusa.
¶ Vocabula. Orbita idē est qꝺ orbis. i. rotunditas vel circuitus. Exorbitare est errare. Vibrare. i. mouere. Ps. Nisi ꝯuersi fueritis: gladiū suū vibrabit. s. dñs. Profluus. i. pfluēs vel abūdās. Ita dꝛ affluus: influus: defluus ⁊c̄. Mustū est nouū vinū. Dicit̄ etiā adiectiue mustus a um. vꝫ musticus: p eo qꝺ est nouus aut recēs. Johel fuit ꝑpheta q̄ de aduentu spūs scti ꝑphetauit: qꝺ sctūs Petrus allegabat: ⁊ iudeos cōuicit erroris. Patrare est facere. Pentecoste dꝛ qnquagesima: q̄ numerus sacer est: qꝛ qnquagesimꝰ annus dꝛ in lege veteri iubileus: in q̊ dimittebant̄ oīa debita ⁊ grauamina.

¶ Penteco. ad horas hymnus.

IAm christus astra ascenderat: regressus vnde venerat: promissa patris munera sanctū datur spiritū.
Solennis vrgebat dies: quo mystico septemplici orbis volutus septies signat beata tempora.
Dum hora cunctis tertia repente mundus intonat: orantibus aplꝫis deum venisse nunciat.
De patris ergo lumine decorus ignis missus est: qui fida christi pectora calore verbi compleat.
Impleta gaudent viscera: afflata sancto spiritu: voces di

uersas intonant: fantur dei magnalia.

Ex omni gente cogniti: grecis latinis barbaris: cunctisq; admirantib⁹ linguis loquunť omnibus.

Iudea tunc incredula: vesana toruo spiritu: ructare musti crapulam alumnos christi concrepat.

Sed signis ⁊ virtutibus occurrit ⁊ docet petrus: falsos probauit perfidos Iohelis testimonio.

Sit laus patri cum filio: sancto simul paraclito: nobisq; mittat filius charisma sancti spiritus.

¶ Materia huius hymni est eadē que in p̄misso. Spūs consolator vel ad uocatus d̄r: q2 cōsolať nos cū sumus in peccatis: trahendo nos ad celestem patriā. Ipse spūssanctus cū splendore feruenti apparuit discipulis suis: q2 sermo igneus futurus erat: ideo in ignea lingua eis apparuit: quia fecit eos ardentes in dilectione dei ⁊ p̄ximi: ⁊ perito sermone affluentes. Et h̄ est quod dicit. ¶ Ordo.

(Christus ascenderat iam) s̄m humanitatē (astra). i. celos. Christus dico (regressus). i. reuersus (vnde venerat: daturus) apostolis (munera promissa patris). s. spiritū sanctū. (Solennis). i. festiualis dies (vrgebat). i. festinabat vel imminebat septies septē: que sunt q̄draginta ⁊ nouē: ⁊ vno addito q̄nquaginta. Per septē intelligimus t̄palia. i. corporalia: p̄ que septē totum tēpus vite nostre voluiť: in quo debemus liberari a peccatis: vt p̄ueniam⁹ ad illā beatitudinē: que intelligiť p̄ vnū ⁊ quadraginta dies: in quib⁹ ieiunare debemus: vt peruenire possumus ad diem sabbati. i. ad requiē (quo) sc3 die (mystico). i. figurato (septēplici). i. p̄ figurā septemplicē (orbis). i. septimana (volutus septies). i. p̄ quadraginta ⁊ nouē dies (signat beata tēpora). s. futura. i. eternā requiem. Et q2 christus ascēderat (dū hora tertia) videbať esse (cunctis). i. oib⁹ ap̄lis (mundus intonat repente). i. subito: ⁊ ille sonus vel mundus (nunciat deū venisse orantib⁹ apostolis). i. simul in vnū locū cōgregatis: ⁊ orantibus ⁊ expectātib⁹ promissionē dn̄i sui. s. christi: cū ipse de illa promissione ante ascensionē eius loquutus fuisset dicens: Vado ⁊ venio ad vos: ⁊ mittam vobis paraclitū. i. ꝯsolatorē: qui docebit vos omnē veritatē. Et ita facti perfectiores in omni scientia erant: quia diuersa genera linguaꝝ loquebanť: ⁊ predicabant magnalia dei. Et quando quidē pater misit spiritū: ergo (ignis). i. spiritus (decorus). i. pulcher (est missus de lumine patris: qui). s. spiritus (compleat). s. vt haberent scientiā loquendi (pectora). s. apostoloꝝ vel hominū (fida). i. fidelia (christi) ⁊ hoc cum (calore). i. ardore spiritussancti (verbi). i. filij. (Uiscera) apostoloꝝ (impleta). i. satiata (gaudent) quia fecit eos loquentes ⁊ etiā ardentes in amore: ⁊ (afflata). i. aspirata (intonant diuersas voces). i. generationes omniū linguaꝝ: ⁊ (fatentur vel fantur magnalia dei). i. mirabilia dei. i. predicant no-

men dei omnipotentis: (Ex omni gente).i.ex omnibus gentibus(cogni-ti).s.sunt apostoli:scilicȝ a(grecis:latinis:barbaris:cunctisq̃ admirantibꝫ) apostoli(loquunt̃ omnibus linguis)que sunt in numero q̃draginta ⁊ decē. Ita loquebant̃: ⁊ oēs admirabant̃ sic loq̃ntes:⁊ credūt deū in eis esse. (Tūc iudea).i.plebs iudeoꝝ(incredula).i.infidelis:illa dico(vesana).i.in-sana(toruo spiritu).i.supbo(cōcrepat alūnos).i.discipulos(christi: ructare crapulā musti).i.cōtaminanter loqui. Estimabāt iudei q̄ p̄ nimio potu musti.i.p ebrietatē apl'i taliter loq̃bant̃.(Sed petrus occurrit signis).i.mi-raculis(⁊ ꝟtutibꝫ docet).i.ꝓbat(ꝑfidos)iudeos esse:⁊(ꝓbauit)eos (falsos) .i.loqui falsa(testimonio Johelis)ꝓphete:vt.s̄.dictū est. (Sit laus pa-tri cū filio) ⁊(sctō paraclito).i.spūsctō(⁊ mittat nobis)oibꝫ fidelibꝫ(charis-ma).i.donū vel gratiā(sancti spiritus.

¶ In festo corporis christi ad vs̄. hymnus.

SAcris solenniis iuncta sint gaudia: ⁊ ex p̄cordiis sonent preconia:recedant vetera:noua sint omnia corda voces ⁊ opera.

Noctis recolit̃ cena nouissima:qua christus credit̃ agnuȝ ⁊ azima dedisse fratribus:iuxta legitima priscis indulta pa-tribus.

Post agnū typicū expletis epulis corpus dn̄icū dat̃ di-scipulis:sic totum omnibus quod totum singulis eius fate mur manibus.

Dedit fragilibus corporis ferculum:dedit ⁊ tristibus san guinis poculū:dicens:accipite qđ trado vasculū:oēs ex eo bibite.

Sic sacrificiū istud instituit:cuius officiū cōmitti voluit solis pres byteris:quibꝫ sic cōgruit vt sumant ⁊ dent ceterȝ.

Panis angelicus fit panis hominū:dat panis celitus fi guris terminū.o res mirabilis:manducat dn̄m seruus pau per ⁊ humilis.

Te trina deitas vnaq̃ poscimus:vt nos sic visites: sicut te colimus:per tuas semitas duc nos quo tendimus ad lu-cem quam inhabitas.

¶Hic iterũ sctã mater ecclia recolit celebritatẽ institutiõis christi sacra-
mẽti. Et cõtinet q̃ttuor partes p̃ncipales. In q̃ꝝ prima incitat sanctã ec-
clesiã militantẽ.i.christifideles:ad spũalia gaudia.i.ad meditationẽ ꝛ contẽ-
plationẽ huiꝰ mysterij in sacramẽto hoc. Et dicit ꝙ oĩa debẽt esse noua.q.
d.nõ sufficit cõsideratio talis q̃ ad typicũ agnũ sufficiebat:sed multo ma-
ior in corde voce ꝛ operibꝫ requirit̃. In scda ibi: Noctis recolit̃ tangit tp̃s
institutiõis huiꝰ sacramẽti:dicẽs: In cena vltima q̃ cũ discipulis agnũ pa-
schalẽ comedebat iuxta ritũ iudeoꝝ. Et hoc:vt ibi nouũ testamẽtũ incipe-
ret vbi vetus cessauit. Tũ etiã vt firmius mentibꝫ discipuloꝝ infigeret̃:cũ
vltimo eis daret̃. Tũc ibi: Dedit fragilibꝫ ꝛc.ex admiratione oñdit q̇d sit
sub sacramẽto:a q̊ dat̃:ꝛ quibꝫ datũ fuerit. Quo ad primũ dicit:est corpus
ꝛ sanguis christi:qd̃ ipsemet dedit eis q̇ fuerũt fragiles.i.nõ repleti spiritu
nec cõfirmati in gr̃a. Sed ea cõditiõe:vt sumerẽt ꝛ darẽt alijs soli p̃sbyte-
ri quibꝫ cõmisit hoc officiũ cõsecrandi.ꝑ quã cõsecrationẽ panis angelicꝰ
.i.filius dei verus ꝛ viuus cõtentus sub pane fit esca hoim. Et ita termi-
nat̃ vetus testamẽtũ ꝛ oẽs figure eius in hac institutiõe huius sacramẽti.
Et hoc christiano pplo est mirabile auditu:ꝙ seruus ꝛ creatura mãducat
sub hoc sacramẽto creatorẽ suũ. Tũc ibi: Te trina deitas.vltimo inuo-
cat sanctã trinitatẽ ꝑsonaꝝ:ꝛ simplicitatis vnitatẽ essentie: vt dignet̃ nos
visitare gr̃a sua:vt mediãte ea ꝑ verã charitatẽ venire mereamur ad lucẽ
eterne claritatis:q̃ est ipsemet deus:nam illuminat oẽs celestes terrestres
supabundanter. Pro maiori intellectu dicẽdoꝝ nota: ꝙ iste panis habet
septẽ cõditiões:quas etiã debet habere cõicandus. Primo est candidus:
sic ille debꝫ esse candidus.i.sine macula pcti mortalis criminis. Scdo tri-
ticeus. Nã triticũ est dulcius frumentoꝝ:sic digne mãducãs sit dulcis si-
ne amaritudine fellis ire ꝛ rancoris. Tertio debet esse tenuis.ꝑ qd̃ fcat̃ ꝙ
sumẽs corpus christi debet esse macilentus ꝑ abstinentiam:ꝛ nõ gulosus.
Quarto hostia debet esse parua:sic sumẽs debet esse humilis ꝛ nõ supbi-
Quinto debet esse rotũda:sic sumẽs sit velox ad seruitiũ christi:ꝛ nõ acidi-
osus. Nã figura rotunda est alijs habilior ad motũ: vt claret in globo vel
rota. Sexto debet esse nõ fermẽtatus:ita sumẽs sit sine fermẽto malicie.s.
auaricie vel alterius pcti. Vel melius:ꝙ nõ habeat cumulatas emẽdas si-
bi a p̃sbytero iniũctas:qꝛ tales disponũt ad coq̃ndũ in eternis cruciatibꝫ.
Septimo hostia nõ debꝫ esse salsa:ita sumẽs sit sine amaritudine inuidie
Et sic pꝫ ꝙ ꝑ has septẽ ꝯditiones designant̃ septẽ vitia capitalia:a quibꝫ
homo debet esse mũdatus volens digne mãducare corpus christi cõtentũ
in hoc sacramẽto:cuiꝰ memoriã institutionis in hoc carmine agimus.
¶Ordo. (Gaudia).i.leticie spũales nr̃e(sint).i.esse debẽt(iũcta sacris so-
lennijs).i.magnis festiuitatibꝫ.q.d.q̃nto magis festũ in ecclia celebrat̃:tan-
to maiori gaudio spũali fidelis ppls debet insistere. Sed modo adest ma-
gnũ festũ:ergo(p̃conia).i.carmina dñice laudis(sonent).i.resonare debent
(ex p̃cordijs).i.ex locis vicinis cordis:ꝛ h̄ ꝑ cogitationẽ spũalẽ(oĩa) q̃ agi-
mus in hoc festo(sint noua).i.renouata.s.ꝑ spũalẽ imutationẽ. Inquã oĩa
scꝫ(corda).i.meditatiões ꝛ cogitatiões nr̃e(voces).i.verba ꝑ cõfessionem
laudis diuine(ꝛ opa).s.ꝑ virtutũ exercitatiões. Tangit tp̃s institutiõis
dicẽs(Nouissima cena).i.vltima cena(noctis)illius in qua christus tradi-

voluit(qua).i.in qua cena(christus).i.saluator noster(credit).s. a nobis fi-
delib⁊(se dedisse)scz sacramētaliter(agnū).s.verū incōtaminatū (⁊ azima)
.i.panē nō fermentatū.s.se purū ab oī fermēto criminis originalis ⁊ actua
lis(fratrib⁊).i.discipulis ⁊ aplis suis(iuxta indulta legitima).i.ſm legē in-
iunctā(priscis patrib⁊).i.oib⁊ ꝗ erant de stirpe iuda(corpus dñicū). i.corp⁹
⁊ humanitas christi cū deitate vnitū (datur).i.tribuit(discipulis) .i. aplis
(post typicū) .i.figuratū(agnum).s.legalem (expletis epulis) .i. finitis ci-
barijs ſm ritū iudeoꝝ quē in mādu cādo agnū habuerūt(sic).s. dat corpus
dñicum .i.verus christus deus ⁊ homo sub sacramēto(totū).i.ꝑfectū(om-
nib⁊)discipulis(qd).s.corpus(fatemur).s.datū esse(totū).i.ꝑfectū(singulis)
.i.cuilib⁊ separatim ⁊ ꝑ se.q.d.ꝗlibet ꝑfectū deū ⁊ hoiem chrm sub sacra-
mento panis ⁊ vini accepit. Dedit fragilib⁊. Ondit modū quō dedit di-
cēs(Dedit).s.christus se sub sacramēto(ferculū).i.epulū(corꝑis).s.sui (fra
gilib⁊) .i.mortalib⁊ hoib⁊(dedit) .s.christus(tristib⁊).i.illis ꝗ in merore affe
ctati erant ꝓpter recessuz sui magistri(poculū).i.potū in calice (sanguinis)
scz sub specie vini(dicēs:accipite).i.sumite(vasculū).i.calicē(qd trado) .s.
cōtentū in eo(vos oēs).i.singuli(bibite).i.potate(ex eo).s.vasculo. Sic
sacrificiū. Tangit quib⁊ cōmisit officiū ꝯsecrādi corpus christi:dicēs(In
stituit).s.christus(istud sacrificiū).i.hoc sacramentū eucharistie:qd sacrifi
ciū dicit:q2 deo patri offert ꝓ pctis hoim(cui⁹)sacrificij (officiū).i. myste-
riū(voluit).i.ordinauit(cōmitti).i.in potestatē tradi (solis p̄sbyteris).i. sa-
cerdotib⁊(cōgruit).i.expedit.s.ex cōmissione christi:⁊ nō ex meritis ꝓprijs:
nā apud deū nō est acceptio ꝑsonaꝝ(vt sumāt).i.accipiāt.s.seipsos cōican
tes(⁊ dent ceteris).i.cōicent alios christifideles ꝯtritos ⁊ cōfessos. Pa-
nis. Hic infert ex dictis cū admiratiōe dicēs(Angelicus panis).i. ad an-
gelos ꝑtinēs:vel q̊ angeli fruunt.s.verus deus(fit panis hoim).i. cib⁊ chri
stianoꝝ sub specie panis ⁊ vini(⁊ celitus).i.hꝫ sacramētū eucharistie celes-
tis esus:in hoc em̄ participamus cū scis ⁊ angelis ꝗ in celo sunt(dat ter-
minū).i.finē(figuris)veteris legis.(O mirabilis res).i.mira ⁊ stupēda res
est ꝙ(pauper seruus ⁊ humilis).i.ꝙ miser famulus.s.hō mortalis ⁊ creatu
ra dei(manducat).i.sumit sub sacramēto ꝓ cibo refectiōis aīe sue(dñm).i.
creatorē ⁊ saluatorē suum.s.christū verū deū ⁊ hoiem. Finaliter inuocat
trinitatē dicēs:O(trina deitas).i.o tu deus ꝗ es trinus in personis(ꝗꝫ)ꝑ et
(vna)in essentia(pascimus).i.petim⁹ humiliter(te).s. trinitatē (ꝙ visites) .i.
visitare digneris.s.ꝑ tuā gratiā(nos)pauꝑes(sic).i.taliter (sicut).i. quēad-
modū(colimus).i.veneramur(te).s.deitatē(ꝗꝫ) ꝑ ⁊(duc).i.digneris ducere
(nos).s.te inuocantes(ꝑ tuas semitas).i.ꝑ tuā directionē in obseruātia mā
datoꝝ tuoꝝ(ad lucē).s.eternā(quā inhabitas).i.possides:vel met es (q̊ intē
dimus).i.ad quā lucē tota nr̄a intentio anhelat. Oēs em̄ diuerso tramite
ad vnū beatitudinis finē venire desideramus:teste Boetio lib.iij.ꝓsa.ij.

¶ De venerabili sacramēto hymnus
ad completorium.

Metrum trochaicum.

P Ange lingua gloriosi corporis mysteriũ:sangui-
nisq̄ preciosi:quē in mundi preciũ fructus ven-
tris generosi rex effudit gentiũ.

Nobis natus:nobis datus ex intacta virgine:ꝛ in mundo
cõuersatus sparso verbi semine:sui moras incolatus miro
clausit ordine.

In supreme nocte cene recumbens cum fratribꝫ: obserua-
ta lege plene cibis in legalibus:cibũ turbe duodene se dat
suis manibus.

Verbũ caro panē verũ verbo carnē efficit: fitq̄ sanguis
christi merũ:ꝛ si sensus deficit:ad firmandũ cor syncerũ so-
la fides sufficit.

Tantũ ergo sacramentũ veneremur cernui: ꝛ antiquum
documentũ nouo cedat ritui:prestet fides supplementũ sen-
suum defectui.

Genitori genitoq̄ laus ꝛ iubilatio: salus honor virtus
q̄q̄:sit ꝛ bñdictio:pcedēti ab vtroq̄ cõpar sit laudatio.

¶ Materia huius hymni est de laude ꝛ veneratiõe venerabilissimi sacra-
menti eucharistie:qḋ inter cetera sacramēta excellentissimũ existit ex pte
rei cõtente. Cõtinet em̄ verũ corpus ꝛ sanguinē dñi nr̄i iesu christi:q̇ ꝑ no-
bis ꝛ ꝑ nr̄a salute effusus est. ¶ Ordo.
O (lingua).s.humana(pange).i.canta(mysteriũ).i. secretũ diuinũ siue p̄fi-
guratũ (gloriosi corpis) .s.chr̄i(q̄)ꝑ ꝛ(p̄ciosi).i.dignissimi(sanguinis: quē)
sanguinē(rex gentiũ).s.christus exn̄s(fructus generosi vētris).s.castissime
virginis Marie(effudit in p̄ciũ).i.redēptionē(mũdi).i.orbis. Recõmē-
dat christũ de sua gn̄atione tpali atq̄ eius cõuersatiõe:necnõ de sctissima
p̄dicatiõe.ꝛ dicit: Chr̄s exn̄s filiꝰ dei(natus est nobis)in redēptionē nr̄am
ꝛ(datus est nobis)in salutē nostrã: ꝛ h̄(ex intacta virgine) .i. ex castissima
virgine maria(ꝛ ꝯuersatus).i.ambulauit(ĩ mũdo).s.xxxiij.annis (sparso).i.
dilatato(semine verbi).s.p̄dicãdo(ꝛ clausit miro ordine moras).i.tardita-
tē(sui incolatus).i.sue habitatiõis in h̄ mũdo ꝛc̄. Ponit institutionē hu-
ius venerabilissimi sacramēti:ꝛ qn̄ ꝛ q̄liter fuit institutũ. Chr̄s(recũbens)
comedēs(cũ fratribꝫ).i.apl̄is suis(in nocte sup̄me).i.vltime(cene:obserua-
ta lege).s.veteri moysaica(plene).i.pfecte(in cibis legalibꝫ).i. ĩ veteri lege
deputatis:vt scribit in Leuitico(ꝛ dat se).i.seip̄m(suis manibꝫ cibũ turbe

duodene).i.xij.aplis:ꝛ hoc inchoando nouū testamentū. Ex q̄ notari pōt: ꝙ Judas etiā sumpsit verū corpus christi de sanctissimis manibꝫ suis:q̄z eius in sui pditionē. Un̄ dicit btūs Augusti.ꝙ christus dedit sanctū corpus suū in cena cū alijs suis discipulis etiā Jude:vt nobis exēplū daret ꝙ peccatoribꝫ occultis nō essent sacramēta deneganda. Et etiā ideo denegauit sibi:vt oēm occasionē malefaciēdi ab eo auferret:quā assumere potuisset: si in aliq̄ ab alijs discipulis fuisset discretus ante apertā maliciā. Et hoc habet in canone:sicut Judas.de ꝯse.di.ij. Ponit iā modū quo christus h̄ excellētissimū sacr̄m instituit. Un̄ materia huiꝰ sacramēti est panis ꝛ vinū. Forma ꝓo verboꝝ est:Hoc est corpus meū. Ulterius dicit: ꝛsi res huius sacramēti ad sensum videri nō possit:sufficit tn̄ fides. Dicit nāqꝫ Grego. Crede:ꝛ manducasti. Cōstrue.(Verbū).i.forma verboꝝ ad hoc deputatoꝝ:silr̄ etiā(caro efficit ꝓbo verū panē ꝛ carnē).s.chr̄i(qꝫ).p ꝛ(merū).i.vinū(fit sanguis christi:ꝛ si sensus deficit).i.experimentū:tn̄(sola fides sufficit ad confirmandū).i.cōfortandū(cor syncerū).i.clarū ꝛ purū. Exhortat nos ad venerādū hoc egregiū sacramētū:qꝛ digniꝰ est antiq̄ testamento.(Ergo nos cernui).i.humiles(veneremur).i.honoremꝰ(tantū sacramentū).i.tā venerabile sacramentū sanctissimi corpis ꝛ sanguinis christi(ꝛ antiquū documentū).i.testamentū:q̄ð fuit impfectū(cedat).i.locū det (nouo ritui).i.nouo testamēto:ꝛ(fides p̄stet).i.det (supplementū defectui sensuū) .s.exterioꝝ. Un̄ nota ꝙ sensus exterior in h̄ sacramēto decipit: qꝛ ponunt accidētia panis sine subiecto:ꝛ h̄ supnaturalr̄. Agit gr̄as trinitati dicēs Sit(laus genitori).i.deo p̄ri(qꝫ).p ꝛ(genito).i.filio dei(ꝛ iubilatio salꝰ honor:q̄qꝫ).i.etiā(virtus ꝛ bn̄dictio)q̄ðlibet eoꝝ(sit)genitori ꝛ genito (ꝛ compar).i.equalis(laudatio sit pcedenti ab vtroqꝫ).i.sp̄ūiscto: qui nos adiuuet vt sine hoc sacramento dignissimo nō moriamur.

¶In septuagesima.

CAntemus cuncti melodū nunc all'a. In laudibus eterni regis hec plebs resultat all'a.

Hoc deniqꝫ celestes chori cantent in altū all'ia.

Hoc beatoꝝ p prata paradisiata psallat cōcentus all'a.

Quin ꝛ astroꝝ micantia luminaria iubilāt in altum all'a.

Nubiū cursus:ventoꝝ volatus:fulgurū coruscatio:ꝛ tonitruū sonitus dulce consonant simul all'a.

Fluctus ꝛ vnde:imber ꝛ pcelle:tēpestas ꝛ serenitas:cauma gelu nix pruine saltus nemora pangant all'a.

Hinc varie volucres creatori laudibꝫ cōcinite all'a. Ast illinc respōdeant voces alte diuersaꝝ bestiaꝝ all'a.

Illinc montiū celsi vertices sonent alleluia. Illinc valliū profunditates saltent alleluia.

Tu quoq̧ maris iubilans abysse dic alleluia. Necnō terrarū molis immensitates sonant all'a.

Nunc omne genus humanū laudans exultet all'a. Et creatori grates frequentans consonet all'a.

Hoc deniq̧ nomen audire iugiter delectať all'a. Hoc etiā carmen celeste comprobat ipse christus all'a.

Nunc vos o socij cantate letantes all'a. Et vos pueruli respondete simul all'a.

Nunc omnes canite simul all'a dn̄o: all'a christo: pneumatiq̧ all'a. Laus trinitati eterne all'a all'a all'a all'a all'a all'a.

¶Sancta mater eccl'ia p christi natiuitatē ſm carnē letificata ⁊ iocūdita
ta: nunc recolit tp̄s pegrinatiōis totius generis humani: ⁊ ꝙ vt apl's dicit:
Nō habemus hic locū manentē: sed cōuersio nr̄a in celis est. Itē Job di-
cit: Homo natus de muliere breui viuēs tpe: multis repleť miserijs. q̄ q̄si
flos egrediť ⁊ cōteriť: ⁊ nunq̧ in eodē statu pmanet: sed fugit velut vmbra
mortis. Ubi tangiť duplex status hois. Primus est leticie: scʒ nato hoīe:
cū egrediť flos. Dicit em̄ saluator: Cū parit mulier tristiciā habet: q2 ve-
nit hora eius. cū aūt iam peperit: nō meminit p̄ssure: sed leticiam habet: q2
natus est homo in mundū. Sic mater eccl'ia nato christo gauisa est. Se-
cūdus status est tristicie ⁊ meroris. ⁊ h̄ tangiť in verbis Job p̄tactis: cum
d2: Et repleť multis miserijs. Propť qd̄ dicit Sap̄. Melior est dies mor-
tis die natiuitatis. Melius est ire ed domū luctus q̄ȝ conuiuij. Ibi em̄ fi-
nis inueniť hoīm: vt quisq̧ cogitet q̄d futurū sit. Hoc recolit nūc eccl'ia ī
p̄senti carmine: cogitat em̄ ipsa q̄d futurū sit. Incipit g̃: Circūdederunt
me gemitus mortis ⁊c̄. Diuidiť aūt iste hymnus in duas partes. Primo
incitat nos ad cantandū all'a: ⁊ hoc in gn̄ali. Scd̄o in speciali: ⁊ h̄ p intro
ductionē oīm creaturaꝝ. ibi: Hoc deniq̧. Scd̄a subdiuidiť in tot partes
q̄t creaturas introducit. Partes patebūt in ꝓcessu. Nota tn̄ ꝙ iste hym-
nus caniť in septuagesima: qd̄ ſcat tp̄s pegrinatiōis. Nā numerus septua
genarius decies septē includit: p quē numeꝝ septē etates hoīm intelligūť
huius mūdi: p quas fidē debemus tenere ⁊ deducere ſm obseruationē de-
cē p̄ceptoꝝ dei. Et isto tpe deponiť letus cantus all'a: ad designandū ꝙ
in peregrinatiōe huius seculi gaudiū q̄rere nō debemus. Sed septuagesi
ma finita reassumiť ⁊ duplicať gaudiū: ad designandū ꝙ post resurrectio
nē mortuoꝝ gaudiū in futura patria multiplicabiť: q2 tūc gaudiū habebi-
mus ⁊ corpis ⁊ anīe. Et figurať tp̄s septuagesime in veteri testamēto: qū

ppl's israeliticus septuaginta annis captus fuit in babylonia a Pharaone rege egyptioꝝ: ibi hebrei a canticis leticie cessabāt. Et qñ dixerūt babylonici: Hymnū cantate nobis de cāticis sion. isti rñderūt: Quō cantabimus canticū in terra aliena? Sup flumina babylonis illic sedimꝰ ⁊ fleuimꝰ dū recordaremur sion. Et sequit̄ ibi: Suspēdimus organa nr̄a. Ultimo nota ꝙ all'a ſm Augu. sic ethymologizat̄ ꝑ syllabas. Al. i. saluū: le. i. me: lu. i. fac: ia. i. dñe. q̄si saluū me fac dñe. Hieronymꝰ sic interp̄tat̄. Alle. i. lauda: lu. i. creatura: ia. i. dñm. quasi lauda creatura dñm. Grego. sic. Alle. i. pater lu. i. filius: ia. i. spūssctūs. Ambro. sic. Alle. i. salus: lu. i. lux: ia. i. vita. q̄si salus lux ⁊ vita.

¶ Ordo.

Nos (cūcti). s. fideles (cantemus). i. cantare ⁊ depromere debemꝰ (nūc). i. illo t̄pe septuagesime. s. stante t̄pe peregrinatiōis (melodū). i. dulcissimū cantū (all'a) qḋ est ab angelis adinuentū. Cantemus inq̄ (in laudibꝫ). i. in honore (eterni regis). i. trinitatis scte̅ (hec plebs). i. iste ppl's christianꝰ: qꝛ de infidelibꝫ nō est nobis cura (resultet). i. saltando cantet. s. cū signis exterius in corꝑe gaudiū ostēdēs (all'a) scꝫ cantādo. Tūc in speciali incitat creaturas ad cantandū all'a. Et primo de creaturis celestibꝫ dicit (Deniq̄) ꝓinde: est vox ordinantis (celestes chori). i. exercitus celestis militie (cantēt). i. decantent (in altū). i. in eū q̄ altissimus est referentes (hoc all'a). s. qḋ ipsi adinuenerūt (cōcentus). i. turba (beatoꝝ). i. sctoꝝ in patria (psallat). i. decantet (hoc all'a). i. canticū laudis diuine (ꝑ prata paradisiata). i. ꝑ amenitatem celi: scꝫ in celo empyreo: vbi est ꝑfecta fruitio btītudinis. Et appellat ibi prata: qꝛ sancti ibi ineternū florebūt. Inductis creaturis spūalibꝫ: nunc aggredit̄ corꝑales. Et primo firmamenti: q̄ magis participāt cū spūalibꝫ ꝑ incorruptionē. Dicēs (Quin et). i. etiā: ꝯiunctio est (micantia lunaria). i. splendētia sidera seu multitudo stellaꝝ firmamēti (iubilent). i. decantent: signū gaudij ostēdant. s. in exequēdo sua officia sibi a deo appropriata (in altū). i. excelsum (all'a). i. leticie cantū referendo cum sua obedientia.

Incitat nūc creaturas corruptibiles. Et diuidit̄ in tres ꝑtes. Primo inducit inaīatas. Scd̄o aīatas. ibi: hinc varie. Tertio iteꝝ res inaīatas inducit. ibi: Hinc montiū. Primo ḡ dicit (Cursus). i. reuolutio (nubiū). s. celi (⁊ volatus). i. motus flatus (vētoꝝ). i. impressionū (⁊ coruscatio). i. vibratio luminis (fulgurū). i. splendoꝝ apparentiū in aere (⁊ sonitus) i. strepitꝰ (tonitruū). i. sonoꝝ factoꝝ in nubibꝫ (cōsonēt). s. oīa iā dicta (simul). i. pariter cantent (all'a) hoc carmē leticie (dulce). i. dulciter. (Fluctus). i. aquaꝝ inūdationes (⁊ vnde). i. aquaꝝ fluctuatiōes (imber). i. aquaꝝ resolutiōes (⁊ ꝓcelle). i. aquaꝝ motiōes ⁊ inequatiōes (tēpestas). i. impetus aque (⁊ serenitas). i. tranquillitas aque (cauma). i. aeris estuositas (gelu). i. frigus aeris ⁊ aq̄: (nix). i. gelida aqua (pruine). i. ros cōgelatus (saltus). i. locus vbi crescūt arbores noue (nemora). i. silue inueterate. s. oīa illa (pangāt). i. decantēt (all'a

Incitat aīatas creaturas: ⁊ primo in aere habitantes: scd̄o in terra. ibi: Ast illinc. Dicēs primo (Uarie volucres). i. diuersa genera auiū (ꝯcinite). i. simil̄ canite (hinc). i. post ꝑdicta vel ex vna parte (cū laudibꝫ). i. cū iocūditate (all'a) hoc canticū leticie (creatori). i. cōditori vr̄o. (Ast). i. ꝓ sed (alte voces). i. acute (diuersaꝝ bestiaꝝ). i. vniuersoꝝ anīaliū in terra habitantiū (respōdeant istinc). i. ex alia parte (all'a) hoc canticū. Istinc mōtiū. Hic ite

rū inaīata incitat ꝛ insensata. Primo montes: scdo valles: tertio mare: q̄rto ipsam terrā. Partes patebūt. Primo dicit (Celsi vertices). i. alta cacumina montiū (sonēt). i. sonare debēt: cantent (istinc). i. ex alia parte (all'a.) Tunc inducit valles dicēs (Profunditates valliū). i. decliuitates iuxta mōtes (saltēt). i. cantent (exhinc). i. post hoc (all'a). Tūc mare inducit dicēs (quoqꝫ). i. et (tu abysse). i. pfunditas (maris). i. pelagi (dic). i. decanta (iubilās). i. gaudēs (all'a.) Tūc terrā inducit dicēs (Necnō). i. etiā (imensitas) i. grossities ꝛ magnitudo (molis). i. grauitatis (terrar̄ (sonāt). i. decantēt (alleluia) hoc canticū leticie. Postq̄ȝ autoꝛ induxit oēs creaturas: incitans eas ad laudē dei: nūc ex modo dictis incitat: ꝛ semp psuadet hoi hoc idez: argumērando p locū a minoꝛi sic. Si illud qd̄ minus videt̄ inesse inest: ergo illud qd̄ magis. Sed minus videt̄ ꝙ alie creature ab hoie debeant laudare deū: ꝛ tñ laudant. ergo magis hō hoc faciat. Primo ḡ incitat hoiem: scdo reddit causam dicti: tertio dirigit sermonē ad nos magis in speciali: Primo sic. (Nūc omne genus humanū). i. oēs hoies: qꝛ nemo a laude diuina excludit̄ (exultat). i. cū exultatiōe coꝛdis laudē dicat (laudans). s. deū (alleluia). i. cū hoc cantico leticie (et). i. etiā (cōsonet). i. decantet: idē gen⁹ (frequentās). i. freq̄nter agens (grates). i. gratiar̄ actiōes (creatoꝛi). i. plasmatori (all'a) Reddit causaz dicēs: Ipse christus (delectat̄). i. gaudet (iugiter) i. assidue (audire). i. pcipere (hoc nomē all'a: deniqꝫ). i. etiā (idē christus comprobat). i. collaudat (hoc celeste carmen). i. celitus inuentū. Dirigit pces suas magis in speciali ad pueros: ꝛ etiā vniuersaliter ad oēs hoies dicēs: (O vos socij). i. oēs hoies pfecte charitatis vniti ꝛ in p̄senti tpe (cātate). i. canite (all'a letantes). i. gaudētes (ꝛ). i. etiā (vos pueruli). i. paruuli (rūdere semp). i. oī tpe (all'a.) Iter̄ oēs hoies incitat dicēs (Oēs) hoīes (canite). i. cantate (simul all'a dño). s. patri (all'a christo). i. filio (ꝛ all'a pnemati). i. spūi sctō. (Laus sit eterne trinitati.) ¶ Expeditis sūmis festiuitatib⁹: ad minoꝛa festa veniēdū est. Quoꝝ hic erit contextus hymnoꝝ.

¶ De sctō Stephano ad vs̄. hymnus.

Sancte dei precíose ꝓtomartyꝛ stephane: q̄ virtute charitatis circumfulsus vndiqꝫ dñm pꝛo inimico exoꝛasti populo.

Funde p̄ces p deuoto tibi nūc collegio: vt tuo ꝓpitiatus interuentu dñs nos purgatos a pctis iūgat celi ciuibus.

Gloꝛia ꝛ honoꝛ deo vsqꝫquo altissimo ꝛc̄. vide. s.

¶ Presens hymnus cōtinet oratiōe ab beatū Stephanū in duob⁹ vsib⁹: qui sibi cōdependēt. Et in vltimo dicit̄ glīa sctē trinitati. Dicēs. ¶ Ordo. O (sancte stephane pciose). i. gloꝛiose (protomartyꝛ dei). i. prime martyꝛ. Sanctus em̄ Stephanus fuit primus martyꝛ post passionē dñi: ꝛ ascensiōnē eiusdē: qꝛ eodē anno tertia die mensis augusti (Qui circūfulsus). i. circūoꝛnatus (virtute charitatis). i. diuini amoꝛis (vndiqꝫ). i. ex oī parte (exoꝛa

sti dn̄m p inimico pplo).i.p te lapidātib9. Inter q̄s fuit Saulus:q ex hac oratiōe postea p dn̄m cōuersus est. Et ita bn̄ dr exorasti.i. induxisti orone tua dn̄m:vt tibi in petitiōe tua cōdescenderet:sicut i Saulo fecit:Act.ix Itē differūt exorare z orare.qz orare est simplr rogare. Sz exorare est rogando impetrare siue inducere. Nihilominus planius stat hic pro orare. Itē q btūs Stephan9 p inimicis suis orauit:habet Act.vij.vbi dr: Positis aūt genub9 clamauit voce magna dicēs:Dn̄e ne statuas illis h pctm̄ In q̄ claruit magna pfectio charitatis:nobisq in exemplū: vt sic faciam9.

Funde p̄ces. Hic pficit snia prioris versus. O stephane qui exorasti zc (funde nūc p̄ces p collegio).i.societate(deuoto tibi) .i.dedito z dedicato: supplicanti (vt dn̄s ppitiatus) .i.ppitius factus siue recōciliatus(tuo interuentu).i.p tuā intercessionē(iungat nubib9 celi nos purgatos a pctis) nr̄is.

Gloria zc. Reqre.s.in hymno:Lustra sex zc.qz ibi expositus est.

De sctō Joanne aplo z euāge. hymnus.

Solennis dies aduenit:qua virgo celū petijt euangelista maximus Joannes z apostolus.

Huic vota laudis soluere:z hymnū gestit promere caterua nostri ordinis honore tanti celebis.

Quē sacro super pectore tu facis recumbere vltima in cena domini q̄s patereris pridie.

Qui matrem tali federe mortis cōiungis tēpore: vt nouerint se colere matris ac prolis nomine.

Qui carne solo positus:mente polo cōtiguus:verbū inedicibile cordis conspexit lumine.

Cuius prece assidua: vt nostra soluas crimina:e celo donas premia:voce precamur cernua.

Sursum erectis cordib9:versis in teram vultib9: in trinitatis nomine te adoramus kyrie.Amen.

Hoc carmen est speciale de aplo z euāgelista Joanne: q interptat dei gratia. Et in hoc oñdit christi dilectio p̄cipua. Eū em̄ dilexit pre ceteris aplis:z ei maiora dilectiōis signa oñdit. Et inde dr gratia dei.i.deo graciosus. Etiā dicit in q est gratia:in ipso em̄ fuit gratia pudicitie virginalis. Unde z in nuptijs volens nubere fuit a dn̄o vocatus. Itē carnis eius interruptio z secretoꝝ reuelatio:matris dei cōmendatio fuerūt gratie magne sibi a deo collate. Ideo in presenti hymno autor ipsuz tripliciter commendat:scilicz ratione visionis:euangelizationis: z custodie btē virginis.

Quo ad primũ dicit in Apocalypsi: Ego ioannes vidi ostiũ apertum ⁊c.
Quo ad secũdũ: qꝛ altius scripsit ⁊ ꝓfundius ceteris euãgelistis. Quod
tangit cũ dicit: Quẽ sacro super ⁊c. Quo ad tertiũ dicit: Cui matrem tali
federe. Et in fine hortat nos ad inuocandũ ⁊ adorandũ deũ. Dicit ergo.
¶ Construe. (Solennis dies).i. celebris ad imitationẽ exẽpli (aduenit).i.
appropinquauit (qua) die (virgo ioannes).i. castissimus discipulus (apl's ⁊
euãgelista maximus).i. ꝑcipuus: nã ꝑclare scripsit altius volando: ab eter
na generatiõe incipiẽdo suũ euãgeliũ (petijt celũ).i. liberatus est ab erga-
stulo carnis: vl' assumptus est corpe ⁊ aĩa eternaliter gauisurus. Hinc
vota laudis. Incitat nos ad hymnizandũ sibi: dicẽs (Hinc).i. ꝓpter h' (ca-
terua).i. turba (nr̃i ordinis).i. christifidelium (gestit).i. cupit (soluere).i. dare
(vota).i. deuotas preces ⁊ grãꝶactiões deo: ⁊ gestit (promere).i. decantare
(hymnũ).i. canticũ noue laudis (honore).i. ꝓpter vel ad dignitatẽ (tanti ce-
lebis).i. tam magni sancti. Quẽ sacro. Tangit reuelationẽ sibi diuinit'
factã: dicẽs (Quẽ) ioannẽ (dñe) christe (facis).i. iubes (recũbere).i. inclinare:
quiescere ex speciali grã (sup pectore tuo).i. sup tuo corpe. s. vt inde sugeret
arcana ⁊ secreta celestia: q̃ in sua Apocalypsi cõscripsit (in vltima cena) qñ
scꝫ mãducasti cũ discipulis agnũ paschalẽ (pridie).i. priori die (q̃ꝫ paterer)
.i. anteq̃ꝫ mortẽ crucis subires ꝑ redẽptione nr̃a. Cui matrẽ. Tãgit ter-
tiũ. s. custodiã matris dicẽs (Cui) s. Ioanni (cõiungis).i. cõmittis (matrẽ)
scꝫ tuã benedictã virginẽ (tpe).i. in die (mortis).i. tue passiõis. s. parasceues
(tali federe).i. sub illa cõditione (vt nouerint). s. ioãnes ⁊ maria .i. scirent ⁊
cognoscerẽt (se colere).i. honorare (noĩe).i. sub forma (matris ac prolis).i. si
cut mater diligit filiũ: ⁊ ecõtra diligit ab ipso. Qui carne ⁊c. Tangit vi
sionẽ eius: dicẽs (Qui) ioannes (positus).i. fuit cõuersatus. s. dũ adhuc viue
ret (carne).i. ꝓm carnẽ (solo).i. in terra (cõtiguus). s. fuit gratia tua (polo).i.
celo ꝑ cõtẽplationẽ (mente).i. ꝓm mentẽ erat. s. ⁊ (cõspexit).i. vidit (verbũ in
edicibile).i. filiũ dei ⁊ eternã generationẽ: q̃ dici nõ pñt humanitus (lumĩe
cordis).i. ꝑ lumen seu oculũ naturalis intelligentie. s. ex speciali grã. quia
lingua carnis nõ sufficit tale verbũ effari. Tunc cõcludit inuocando
deũ dicẽs: O (kyrie).i. dñe nos (ꝑcamur: vt tollas).i. amoueas (nr̃a crimina
.i. scelera vniuersa (assidua prece).i. ꝓpter ꝯtinuã intercessionẽ (cui').i. apl'i
⁊ euãgeliste: ⁊ ꝑcamur (cernua voce).i. humili prece (vt dones).i. ꝑstes. s. no
bis (e celo premia).i. eternas retributiones. s. spem in ꝑsenti: ⁊ gloriã in fu-
turo. Ideo (adoramus te).i. cultũ latrie impendimus tibi (in nomine tri-
nitatis).i. ꝑ tuã personalẽ trinitatẽ ⁊ essentie vnitatem (erectis cordibꝫ sur-
sum).i. eleuatis oculis interioribꝫ nostris. s. intellectu ⁊ ratione in celum: ⁊
(versis).i. declinatis seu depressis (vultibꝫ).i. faciebus nostris (in terram). s.
per humiliationẽ recognoscẽtes nostrã fragilitatẽ ⁊ vilitatẽ indignam ad
petendũ aliquid a te creatore nostro: sed confisi patrocinio ioannis: de cu
ius suffragio moti cepimus dicere: Solennis dies ⁊c.

¶ De innocentibꝫ hymnus.

Saluete flores martyꝶ: quos lucis ipso lumine chri
ste secutor sustulit: vt turbo florentes rosas.

Quid crimen herodem iuuat? vos prima christi victima grex immolatorum tenere palma et corona luditis.

Audit tyrannus anxius adesse regum principem: exclamans amens nuncio: ferrum satelles arripe.

Mas omnis infans occidat: scrutare nutricum sinus: fraus nequam furum subtrahat prolem virilis indolis.

Transfigit ergo carnifex mucrone districto furens: effusa nuper corpora: animasque rimatur nouas.

O barbarum spectaculum: vix interemptor inuenit locum minutis artubus: quo plaga descendat patens.

Quid profuit tantum nefas? inter coeui sanguinis fluenta solus integer impune christus tollitur.

Sit trinitati gloria: honor virtus victoria: que dat coronam testibus per seculorum secula. Amen.

¶ Iste hymnus de innocentibus pueris est decantandus. Qui sic dicti sunt triplici ratione. Primo ratione vite dicti sunt innocentes: eo quod vitam innocentem .i. non nocentem habuerunt. Nulli enim vnquam nocuerunt: nec deo per inobedientiam: nec proximo per iniusticiam: nec sibi per alicuius peccati maliciam. Iō Ps. Innocentes et recti adheserunt mihi. Innocentes inquam in vita: et recti in fide. Ratione pene: quia innocenter et iniuste passi sunt. Unde propheta. Effuderunt sanguinem innocentem. Ratione innocentie assecute: quoniam in ipso martyrio assecuti sunt baptismalem innocentiam .i. ab originali peccato munditiam. Et innocentes ab herode ascalonita interfecti sunt: de quibus in hoc carmine dicitur. Quod diuiditur in quinque partes. Primo omnes fideles exhortantur ad commendandum eos per salutationem. Dicens. ¶ Ordo. O (flores) .i. o innocentes qui estis primo passi pro christi nomine: sicut flos precedit fructum (martyrum) .s. iesu christi (saluete) .i. salus sit vobis (quos) .s. flores et primeuos martyres (insecutor) herodes ascolonita: qui nitebatur tollere vitam christi (sustulit) .i. occidi fecit (ipso lumine) .i. ipsa die lucis presentis (vt turbo) .i. sicut impetus venti (florentes rosas) .s. aufert. Secundo inuehitur contra tyrannum super sua cecitate: quia timuit a regno temporali excludi per aduentum saluatoris nostri in carnem: et dicit (Quid iuuat) .i. ad quid vtile est (herodem) illum tyrannum (crimen) scilicet interfectionis puerorum: scilicet quia (vos tenere grex) .i. innocentes pueri (prima victima) .i. primordiale sacrificium (imolatorum) .i. oblatorum martyrum (luditis) .i. triumphatis et iocundatis (palma) .i. cum victoria (coronis) .i. in laureis vestris.

Iterum inuehitur contra herodem super sua crudelitate: quia iussit occidi omnes pueros qui essent in bethleem et confinibus eius: a bimatu et infra: intendens per hoc occidere christum nouiter natum. Quod reprehendit dicens (Anxius tyrannus) .i. herodes ti-

more excuſſus de amiſſione regni ex relatu magoꝝ(audit).i.ꝑcipit(adeſſe) .i.aduenisse in mundũ(principẽ)ſuperiorẽ(regũ).i.ſui ⁊ alioꝝ excellentiorẽ Ideo(exclamãs).i.exclamabat(nũcio)o(ſatelles).i.miniſter crudelitatꝫ tu (arripe).i.aſſume(amens).i.furioſus(ferrũ).i.gladiũ. (Ois mas infans) .i.quilibet puer maſculus(occidat).i.occidat᷑. tu(ſcrutare).i. inq̄re (ſinus) gremia(nutricũ).i.matrũ(neq꜡ fraus).i.doloſa aſtutia (ſubtrahat).i. aufe rat(furtim).i.ſubtractiue(prolẽ).i.pueros(virilis indolis).i.maſculini ſex⁹.

Quarto exclamat rurſus ꝯ illã crudelitatẽ rõne innocẽtie ⁊ infantie pu eroꝝ dicẽs:O(carnifex).i.ſatelles ad iuſſum herodis (tranſfigit).i. pungit ſeu ꝑforat(furẽs).i.amens inſaniẽs (diſtricto mucrone).i. cũ acuto gladio (corpa).i.corpuſcula(effuſa).i.genita(nup).i.nouiter(qꝫ)ꝑ ⁊(rimat᷑).i.ꝑſcru tat᷑(nouas aĩas) .i.vitã pueroꝝ nouit᷑ aſſumptã in corpuſcula ſua: vel aĩas creatas vel infuſas corporibꝫ eoꝝ. (O barbaꝝ ſpectaculũ).i. crudele ⁊ tyrannicũ ſpecimen(interfector).i.occiſor (inuenit).i. repperit (vix locũ).i. ſpaciũ(minutis artubꝫ).i.paruis mẽbris(q̊).i.in q̊ loco(deſcendat).i. decli nat(plaga patẽs).i.ictus manifeſtus ſeu apertũ vulnus. Tunc q̄rit ab eo rationẽ mouentẽ ipm dicẽs(Quid ꝓfuit)herodi.q.d.Fruſtrata eſt hero dis intentio:⁊ nihil iuuat eũ(tantũ nefas).i.ingẽs neq̇cia ſua:q꞉(ſolus chri ſtus) ⁊ nullus pueroꝝ maſculini ſexus(tollit᷑).i.euadit(impune).i.viu⁹ (int᷑ fluẽta).i.flumina(coeui ſanguinis).i.coetanij cruoris(integer).i.ſine leſiõe. Et igit᷑ cũ niteret᷑ occidere chriſtũ:deluſus ⁊ ſpe fruſtratus eſt. Ultio more ſolito refert gratiaꝝactiões ſctẽ ⁊ indiuidue trinitati:dicẽs(Gloria:) honor).i.reuerentia cõdigna ⁊ nobis poſſibilis(virtus) .i.virtuoſa opatio: (victoria).i.palma(ſit).i.debeat᷑(trinitati)in ꝑſonis ⁊ vnitati eſſentie (que) trinitas(dat).i.tribuit(teſtibꝫ).i.martyribꝫ(coronã).i.aureolã(ꝑ ſecula ſecu loꝝ).i.eternaliter: vel ab initio mũdi vſqꝫ ad extremũ. Amen.

De sctõ Blaſio hymnus.

Carmen ſaphicum.

Artyris ſanctũ celebrando feſtũ laudibꝫ chriſtũ
m resonemus altum:cuius ex nutu meruit ſupernã
Blaſius aulam.

Hic honorandus domini ſacerdos: ⁊ ſuis quondam ve
nerandus heros: contulit multis medicus fidelis bona ſa
lutis.

Celitus ſummum capiens vigorem: maximam plebem
docuit per orbem pluribus ſignis monitiſqꝫ crebris mori
bus almis.

Plurimas tandẽ patiendo penas:ſanguinis fuſa cruciat᷑

vnda: carne laxatus penetrauit alta spiritus astra.

Te simul fusis precibus rogamus: ciuium fautor maneas tuorum: ad thronū christi memor esto nostri optime Blasi.

Si cui fixum latet os in ore: aut nocens quicq̃ mali gutturagit: hic tui dignam capiat medelā muneris aptam.

Laus honor summo decus omne patri: equali sua doxa illius proli: pneumati virtus maneat supremo tēpore cuncto. Amen.

¶ Iste hymnus qui in honore sancti martyris Blasij canit ad vesperas: diuiditur in quattuor partes. In quarum prima sancta mater ecclia exhortat fideles suos ad celebrandū festū passionis illius ad honorē christi: cuius gratia meruit coronā martyrij. Scdo cōmendat eum ratione sacerdotij .i. sacerdotalis dignitatis: et predicationis: qua plurimos ad fidē christi conuertit: concomitantibus signis miraculosis. ibi: Hic honorādus. Et ibi: Celitus summū etc. Tertio recitat eius passionem in generali. ibi: Plurimas tandem. Quarto inuocat beatū martyrē: vt sit memor nostri ipsum inuocantiū: et festum passionis ipsius celebrantiū. Et subdit. Impetra tuis famulis in quibus deficiant supplementū: siue ille defectus sit in loquēdo cogitando vel operando: et adhibeas eis medicinā. Demū regratiat deo de martyrio sancti Blasij. ¶ Ubi nota q Blasius interpretat quasi blādus: vel quasi belasius: a bela qd est habitus: et sior paruulus. Fuit em blādus per dulcedinē sermonū: habitus per habitū virtutū: paruulus per humilitatē morum. Unde ipse omni māsuetudine et sanctitate polluit. Quare christiani eum in Sebaste ciuitate capadocie in episcopum elegerunt. Qui episcopatu suscepto propter psecutionē diocletiani speluncā petijt: et ibi eremiticā vitā duxit. Cui aues pabulum afferebant: ac fere vnanimiter ad eum confluebant: et vsq dum imponeret manū eius benedicens nō recedebant ab eo. Deniq si que infirmabant: ad eum continuo veniebāt: et sanitatem ad integrū reportabant. Preses igitur illius regionis dū milites suos ad venandum misisset: et illi frustra alibi laborassent: ad antrū sancti Blasij peruenerunt: et magnā ibidem bestiarū multitudinē inuenerunt ante ipsum stantiū. Quas cū capere minime possent: attoniti domino suo nunciauerunt. Qui statim milites plures misit: vt eum cū omnibus christianis ad eum ducerent precepit. In ipsa autē nocte ei ter christus apparuit dicens: Surge et offer mihi sacrificium. Ecce aduenerunt milites dicentes: Egredere: vocat te preses. Quibus respōdet sanctus Blasius: Bene venistis filij: nunc video quia non est oblitus mei deus. Pergens pro cum eis nunq a predicatione cessauit: et coram eis miracula multa fecit: prout ad longum in lampartica historia habet: quomodo vitam in christo feliciter finiuit: et ad christū dnm migrauit. ¶ Construe sic.

(Resonemus).s.nos christiani.i.vna voce cantem⁹ (laudib⁹).i.cū deuo
tis melodijs(altū christū).i.filiū dei altissimi(celebrando).i. solennizando
(sanctū festū martyris).s.blasij(ex cuius nutu).i.voluntate (blasi⁹ meruit)
.i.impetrauit(supnā aulā).i.celestē patriā. (Hic)sctūs blasius.s.est(ho⸗
norandus sacerdos).i.honore oīm christianoꝝ dignus:ꝛ(q̊ndā).i.ante tpa
(venerādus heros).i.venerabilis dn̄s(suis).s.subditis(ꝯtulit).i.p̄buit(mul
tis)hoīb⁹(dona salutis).i.doctrinas de felicitate acq̄renda (medicus fide⸗
lis)ex̄ns:se em̄ habuit tanq̄ȝ medicus q̇ laborat ꝑ sanitate corpis: ita ipse
ꝑ salute aīaꝝ christianoꝝ. Ostēdit vnde habuerit illā artē medendi:ꝛ
dicit. Erat(capiēs summū vigorē).i.efficaciā sue artis(celitus). i.a celo si
bi datū a deo(docuit).i.erudiuit(maximā plebē).i. valde magnā multitu⸗
dinē.s.cōparādo ad alios sctōs q̇ etiā docuerūt(ꝑ orbē).i.in mūdo(plurib⁹
signis).s.comitantib⁹(ꝛ monitis crebris).i.ꝑ freq̄ntes ꝛ ꝯtinuas hortatōes
ꝛ doctrinas(morib⁹ almis).i.vita sacra.s.opando pri⁹ q̄ post p̄dicauerat.

Recitat eius passionē dicēs(Patiēdo).s.sctūs blasius.i.sustinēdo(plu⸗
rimas penas).i.valde multa tormenta(tandē) i.finaliter(sanguis fusus).i.
effusus in passiōe ꝑ noīe christi(vnde).i.a qua effusiōe(cruciat̄).i.torquet̄:
(ꝛ laxatus).s.fuit(carne).i.in corpe(spūs).i.aīa ei⁹(penetrauit alta).i.subli⸗
mia(astra).i.ad celū. Tūc inuocat beatū blasiū dicēs: O(optime blasi)
.i.sctē martyr sic dicte(rogamus te).i.imploramus auxiliū tuū(fusis preci
bus).i.effusis petitiōib⁹ nr̄is(maneas).s. vt ꝑmaneas(fautor).i. familiaris
(ciuiū tuorū).s.nr̄oꝝ:q̇ etiā mortales ꝛ passibiles sum⁹ sic tu fuisti (ꝛ esto)
.i.sis(memor).i.in memoria habeas nos(ad thronū christi).i.ante maiesta⸗
tē dei. (Si cui).i.alicui nr̄m(os).s.sit(fixum).i.clausuȝ:ita ꝙ te inuocare
oretenus nō pōt(aut si latet).i.occultat̄ qđ(in ore).s.alicuius (nocēs).i.no⸗
ciuū(aut si guttur)alicuius(agit).i.operet̄(quid mali).i.aliq̄ indebita ꝓfe⸗
rendo(hic).i.talis defectuosus:siue sit in ore vel gutture seu alio membro:
q̊ p̄ces minus debite fierēt(capiat medelā aptā) .i.cōgruā medicinā (mu⸗
neris).i.beneficij. Reddit laudes deo dicēs (Laus).i.glīa (honor).i. re⸗
uerentia(omne decus).i.qđlibet ornamentū ad laudē ꝛ honorē pertinēs.s.
sit(summo patri ꝛ equali proli).i.filio: ꝛ(maneat virtus).s. eādē (supremo
pneumati).i.sctō paraclito(tēpore cuncto).i.in eternū. Amen.

¶ De sancta Agatha.

MArtyris ecce dies Agathe virginis emicat eximie:
q̄ christus eā sociat:ꝛ diadema duplex.eā decorat.
Stirpe decens:elegans specie:sed magis actib⁹
atq̄ȝ fide:terrea ꝓspera nil reputās:iussa dei sibi corde ligās
Fortior hec trucibusq̄ȝ viris exposuit sua mēbra flagris:
pectore q̄ȝ fuit valido torta mamilla hoc docet ꝑ atulo.
Delitie cui carcer erat:pastor ouem petrus hāc recreat:in⸗

de gauisa magisq; flagrans cuncta flagella incurrit ouans.
Ethnica turba rogū fugiens: huius ⁊ ipsa meretur opem:
quos fidei titulus decorat his venerē magis quos premat.
Iam renitēs quasi sponsa polo pro miseris supplica dño
sic sua festa coli faciat: celebrantib⁹ vt faueat.
Gloria cū patre sit genito: spiritui proinde sacro: qui de⁹
vnus est omnipotēs: hanc nostri faciat memorē. Amen.

¶ Hunc hymnū Prudentius in honore sancte Agathe cōposuit. In quo laudat deū: q̄ tantā constantiā contulit virgini Agathe. ¶ Cōstrue. (Ecce).i.videte(dies Agathe martyris eximie).i.magne virginis(emicat) .i.valde splendet(qua).s.die(christus sociat).i.ꝯiungit(eā)sibi(⁊ diadema duplex).i. corona.s.martyrij ⁊ castitatis(decorat).i.ornat eam. (Decēs) .i.nobilis(stirpe).s.fuit ⁊ ꝓgenie(elegans specie).i.pulchra facie (sed magis).s.est pulchra(actib⁹ atq; fide).i.bonis operib⁹ fidei(atq;)ꝑ et(nil reputans).i.estimās(ꝓspera terrea).i.terrenoꝝ ꝓsperitatē: ⁊(ligās).i.retinens(sibi corde).i.in mente(iussa dei).i.p̄cepta dei. (Hec)agatha(fortior viris crucib⁹).i.crudelib⁹(exposuit sua membra flagris).i.verberib⁹ ⁊ flagellis: (mamilla torta).s.a tortorib⁹ vexata(docet).i.manifestat(patulo).i. aperte (q̄;).i.q̄ntū ipsa agatha(fuit valido pectore).i.forti mēte ⁊ corpe. (Cui) agathe(carcer erat delicie).i.ꝑ delitijs vel loco deliciaꝝ (pastor petr⁹ ouē) .i.agathā(recreat).i.cōsolat: ⁊(inde gauisa).i.letata (⁊ magis flagrās).i.ardens in amore dei(incurrit).i.libenter sustinuit(cūcta flagella).i. tormenta (ouās).i.gaudēs. (Ethnica turba).i.gētilis vel pagana: q̄ iuxta montem ethnā habitauit(fugiēs rogū).i.cōbustionē: q2 mons ethna semp ardet.s. illa turba(meret opem).i.auxiliū(illius)agathe. vt q̄ deus (magis p̄mat) .i. restringat(venerē).i.luxuriā(his).s.hoib⁹ ibidē habitantib⁹(q̄s).s.hoies(titulus).i.honor vel signū fidei(decorat).i.ornat. Et nota ꝙ quodā tpe mōs ethna cepit intaniū ardere: vt multū periclitauit ciuitas carthaginensiū: ⁊ ideo pagani venerūt ad sepulchrū sctē Agathe: ⁊ acceperunt velū in quo erat inuoluta: ⁊ ꝓiecerūt in ignē: ⁊ statim ignis extinctus est. Tu qui es stella(renitens).i.splendēs(polo).i.in celo(q̄si spōsa)christi(supplica).i. aduoca(dño ꝓ miseris).i.ꝓ pctōrib⁹(vt faciat coli).i.celebrari(sua festa).i.suas festiuitates(vt faueat).i.det auxiliū(celebrantib⁹)se.i.sua festa deuote. (Gloria ⁊ laus sit genito).i.filio cū patre(ꝓinde).i.etiā(spiritui sacro).i. sancto.vñ(qui vnus deus est oipotēs faciat hanc).s.agathā (memorē nrī) .i.ꝙ Agatha sit memor illoꝝ qui habent memoriam sui. Amen.

¶ De sancto Benedicto.

CHriste sanctoꝝ decus atq; virtus: vita ⁊ forma: via
lux ⁊ autor: supplicū vota pariterq; hymnū susci-

pe clemens.

Qui tuum dudū Benedictū ad te attrahens mire segregasti mundo: vt probra mundi reprobare discēs te seq̄mur.

Cuius deuotū animū pueri gratia prestans fidei valere: qua valens mira precib⁹ peregit mente fideli.

Dehinc extendens pedē in remotis ardua scandens: cruciari mallens corpis artus iuuenilis: ardēs amore casto.

Gloria patri resonemus oēs: ꝛ tibi compar vtriusq; semper spiritus alme vnus deus omni tempore secli.

¶ In hoc hymno agit autor de vita ꝛ habitu scti Bn̄dicti: ꝛ de miraculis eius: scȝ de capisterio fracto in pueritia sua: ꝛ iterū sanato ꝛc̄. Intēdit etiā rogare deū: vt nr̄a vota benigne suscipiat: ꝛ nr̄a pctā expellat: ꝛ fauorem suū tribuat: ꝛ gratiā suā cōcedat meritis scti Benedicti. ¶ Cōstrue. O tu (christe decus). i. honor (sctōꝝ: atq;) p ꝛ. s. q̇ es (virtus) q꞉ p te virtuosi sunt (ꝛ vita) q꞉ p te viuūt (ꝛ forma) q꞉ te imitari debēt. vn̄ dixisti: Ego sum via veritas ꝛ vita. (Via) q꞉ p te eunt ad patrē (lux) q꞉ p te illuminant (ꝛ autor) q꞉ es dn̄s sanitatis. Et tu q̇ es talis. s. ita (clemēs). i. pius vł misericors (suscipe). i. accipe (vota supplicū). i. p̄ces supplicantiū (ꝛ pariter hymnū). i. canticū laudis. O tu (q̇ attrahēs) fuisti (dudū). i. olim (tuū bn̄dictū ad te: segregasti mire). i. mirabiliter a (mūdo: vt discēs reprobare). i. spernere (probra mūdi). i. pctā (ꝛ seq̄mur te. (Cui⁹ pueri) bn̄dicti (deuotū animū). i. religiosum (gr̄a fidei). s. christiane (p̄stās valere). i. posse (qua) gr̄a fidei. s. bn̄dictus (valēs pegit mira). i. miracula (p̄cib⁹). i. orōnib⁹ (mēte fideli). i. cū firma spe. (Dehinc). s. bn̄dictus (extēdēs pedē in remotis) locis. s. in eremo (mallēs artus). i. mēbra (iuuenilis corpis cruciari). i. puniri: q꞉ ipe erat (ardēs casto amore) dei (scādēs ardua). i. ascēdēs ad excelsa. (Oēs resonem⁹ gl̄iaȝ patri) ꝛ o (alme spūs cōpar). i. eq̄lis (vtriusq;) p̄ris ꝛ filij: exn̄s (vn⁹ deus) cū eis (omni tpe seculi). i. in eternū resonemus tibi gloriā. i. laudē. Amen.

¶ De sctō Joanne baptista hymnus ad vs̄.

Ut queant laxis resonare fibris mira gestoꝝ famuli tuoꝝ: solue polluti labij reatū sctē ioannes.

Nuncius celso veniens olimpo te patri magnū fore nasciturū: nomen ꝛ vite seriē gerende ordine promit.

Ille promissi dubius superni pdidit prōpte modulos loquele: sed reformasti. genitus perempte organa vocis.

Uentris obstruso positus cubili senseras regem thalamo

manentē:hinc parens nati meritis vterq̄ abdita pandit.
Antra deserti teneris sub annis ciuiū turmas fugiens pe
tisti:ne leui saltē maculare vitā famine posses.
Prebuit hirtum tegimen camelus artubus:sacrum stro-
pheū bidentes:cui latex haustū:sociata pastū mella locustis.
Ceteri tm̄ cecinere vatū corde p̄sago iubar affuturum: tu
quidē mundi scelus auferentē indice prodis.
Non fuit vasti spaciū p orbis sanctior quisq̄ genit⁹ ioan-
ne:qui nefas secli meruit lauantē tingere lymphis.
Gloriā patri resonemus oēs: ꝛ tibi christe genite superne:
cū quib⁹ sanctus simul ꝛ beatus spūs extat. Amen.

¶ Hymnus iste vitā ꝛ mores:habitū ꝛ ꝯuersationē scti Joannis baptiste describit:orans ꝛ psuadēs vt ei⁹ cōsuetudinē imitemur:vt etiā ad ei⁹ beatitudinē puenire mereamur. ¶ Ordo. O(sctē ioannes solue).i. relaxa reatū labij).i.oris(polluti).i.inquinati(vt famuli)tui(queant).i.possint(resonare mira).i.miracula(gestoꝝ).i.factoꝝ(tuoꝝ:fibris).i.venis(laxis).i. resolutis. (Nūcius).s.angelus gabriel(veniēs celso olympo).i.de celo (promit).i.nūciat(te fore magnū nasciturū patri)suo zacharie(ꝛ nomē).s.tuum sil'r pmit:qꝛ dixit:Joannes voceꝭ.ꝛ pmit(seriē).i.ordinē(vite gerende) dicēs: Uinū ꝛ sicerā nō bibet(ordine).i.ſm ordinē quē gessit. (Jlle)zacharias(dubius).i.incredulus(pmissi supni).i.celestis pmissiōis (pdidit prompte modulos loq̄le).i.modū loq̄ndi. Ambro. dicit ꝙ zacharias vocē amiserat in cōsonātib⁹:qꝛ eos formare nō poterat(sed)tu sctē ioānes (reformasti genitus) .i.natus (organa).i.instrumēta(vocis perēpte).i. extincte vocis.
Et tu(positus).i.recūbens(cubili).i.ventre matris tue(obstruso).i.clauso(senseras regē).i.christū(manētē).i.iacentē(thalamo).i.vētre marie(hinc) .i.ex hoc ꝙ tu nouisti christū o ioānes(parēs vterq̄).s.zacharias ꝛ helizabet ex meritis nati(pandūt abdita).i.ꝓphetarūt abscōdita. Pater em̄ dixit Bn̄dictus dn̄s deus israel. ꝛ hoc nō suis meritis:sed filij.s.ioannis. Mater aūt dixit: Unde venit mihi ꝙ mater dn̄i mei venit ad me? O sctē Joannes(tu fugiēs turmas).i.turbas(ciuiū:petisti antra).i. obscurā speluncam (deserti).i.loci desolati(sub teneris annis).i. in etate.xij. annoꝝ (ne posses maculare vitā famine).i.ṽbo ocioso:famine dico saltē(leui).i. sine fructu.
(Camelus p̄buit hirtū tegimē).i.asperū vestimentū(sacris artub⁹).i.mēbris(bidētes).i.oues p̄buerūt(stropheū).i.cingulū(cui)ioāni(latex).i.aqua p̄buit(haustū)ꝛ(mella)p̄buerūt(pastū:sociata)sibi(locustis).i.volatilib⁹.
(Ceteri vatū).i.alij ꝓphete(cecinere).i.ꝓphetauerūt(tm̄).i.tm̄modo (corde presago).i.puido(iubar esse affuturū).i.christū esse venturū:sed tu distinctus ab alijs ꝓphetis(prodis).i.oñdis christū.s. (auferentē zelus mundi).i. peccatum(indice).i.cum digito:dicens: Ecce agnus dei ꝛc.

(Quisq̃z).s.homo(genitus nõ fuit sanctior Joanne ꝑ spatiũ vasti orbis).i.ampli mũdi. Uñ veritas ait: Inter natos mulie᷑ ⁊c. Quidã opponunt de christo: sed nõ valet: q᷑ de virgine natus est.(Qui).s.ioãnes(meruit tingere).i.baptizare(lymphis).i.aquis iordanis(lauantẽ).i. christũ purgantẽ (nefas).i.pcc̃m(secli).i.seculi: ⁊ est ibi syncopa. ¶ Uocabula.

Laxus.i.dissolutus. Inde laxare).i.dissoluere. Fiber est aĩal qđ ⁊ castor đr. Sed fibra est parua vena nõ solũ in aĩalib᷑: sed etiã in herbis. Uergil. Et amaris intyba fibris. Olimpus est mons altissimus in grecia inter macedoniã ⁊ thessaliã. Et ponit᷑ ꝑ celo: nã olimpus đr ab alos totus: ⁊ lãpos lucẽs. Series.i.cõnexio ⁊ ordo. Perimo a ꝑ ⁊ emo: ſcat occido. Iñ perẽptus.i.occisus. Organon grece ſcat latine instrumentũ: nos aũt mutamus on in um. vt in alijs multis. Obstrusus.i.obscurus vel secretus: a verbo obtrudo qđ est abtrudo cõpositũ. Abdere q̃si ab alijs dare vel separare. Inde abditus.i.sepatus vel segregatus. Antrũ.i.specus vel foramen in terra. Uergi. Nã qualis quantusq̃z cauo Polyphemus in antro. Famen i.locutio: ⁊ fit a verbo for faris. Hirtus.i.pilosus asper ⁊ hirsutus. A verbo tego fit tegimen: sicut a rego regimen. Etiã đr tegmen. vñ Uergi: Titire tu patule recubans sub tegmine fagi. De tropheo dictũ ẽ supra. Bidens fe.ge.đr ouis: sed mas.ge.est instrumentũ rusticũ duobus dentib᷑. Latex đr aqua. Interdũ ꝑ vino ponit᷑. Uergi. Et ĩ mensa laticũ libauit honorẽ. Presagus.i.ꝑuidus. Uerg. Agnouit longe genitũ p̃saga mali mens. Inde p̃sagiũ.i.ꝑuidẽtia vel p̃scientia. Itẽ p̃sagire.i. ꝑuidere mente. Uastus.i.amplus vel valde magnus. Uastare.i.facere vastũ vel destruere. Tingere nõ ſcat colorare: sed immergere. Uergi. Alij stridentia tingunt era lacu.

¶ De sctõ Petro ⁊ Paulo hymnus ad vs.

a Urea luce ⁊ decore roseo lux lucis omne pfudisti seculũ: decorans celos inclyto martyrio hac sacra die: que dat reis veniam.

Ianitor celi: doctor orbis: pariter iudices secli: vera mũdi lumina: per crucẽ alter: alter ense trinmphans: vite senatũ laureati possident.

Iam bone pastor Petre clemens accipe vota precantum ⁊ peccati vincula resolue tibi potestate tradita: qui cunctis celum verbo claudis ⁊ aperis.

Doctor egregie Paule mores instrue: ⁊ mẽte poli nos trãsferre satage: donec perfectũ largiat᷑ plenius: euacuato qđ ex parte gerimus.

Oliue bine pietatis: vnice fidei deuotos: spe robustos: maxime fonte repletos charitatis gemine: post mortem carnis impetrate viuere.

Sit trinitati sempiterna gloria: honor potestas atq; iubilatio in vnitate: cui manet imperiũ ⁊ tunc ⁊ modo per eterna secula. Amen.

¶ Ordo. O (lux lucis). i. filius patris (ꝑfudisti omne seculũ). i. replesti (aurea luce). i. p̄dicatiõe aploꝝ. Lumina aurea dicta sunt ꝓpter splendorē diuine bonitatis ⁊ bone vite: q2 nos illuminant. (Decore roseo). i. rubeo martyrio. tu dico (decorans celos). i. celestes creaturas (inclyto martyrio). i. nobili passione (in hac sacra die). i. festiuitate (que) dies (dat veniã). i. indulgētiã (reis). i. pctõrib9. (Janitor celi). i. petrus ostiarius (doctor orbis). i. p̄dicator mũdi. s. Paulus (pariter). i. simul sunt (iudices secli) ⁊ sunt (vera lumina mũdi: alter). i. petrus (triumphans). i. vincens (ꝑ crucē: alter). s. paulus triumphans (ense: laureati). i. coronati (possidēt senatũ).. i. principatũ hui9 vite. (Jam bone pastor petre clemēs accipe vota p̄cantũ). i. p̄ces (⁊ resolue vincula pcti ptãte tibi tradita) a christo (qua) ptãte (claudis et aperis celũ). i. paradisum (cunctis verbo). i. sermone.. O (paule doctor egregie). i. nobilis (instrue). i. cõpone (nr̄os mores: ⁊ satage). i. labora (transferre nos mente poli). i. in celestib9 (donec). i. q̊usq; (ꝑfectũ). s. ab vtraq; parte. s. anima ⁊ corpe: q̄si in aliã partē hois versa fuerit. i. in futuro gloriabit̄ hō plenius ⁊ ꝑfectius: data sibi imortalitate vtriusq; partis corꝑis ⁊ anīe. (Oliue bine pietatis). i. due oliue pietatis (vnice). i. indiuise (fidei). i. vnius amoris (impetrate). i. postulate a deo nos (viuere deuotos ⁊ robustos). i. firmos (spe: maxime repletos fonte gemine charitatis). s. dilectionis dei ⁊ ꝓximi: Impetrate inq̄ dico (post mortē carnis). i. separationē carnis ⁊ anime. (Sempiterna gloria). i. eterna glīa (sit trinitati). i. trib9 ꝑsonis (⁊ honor) sit eis (atq; iubilatio). i. laudatio sit eidē trinitati (in vnitate). i. in vno deo: Illa trinitas q̄ est vnus deus (manet imperiũ). i. existit p̄ceptio (⁊ tũc). i. ab exordio mũdi (⁊ modo). i. in p̄senti (ꝑ eterna secula). i. ꝑ oĩa tp̄a. Amen.

¶ Vocabula. Aureus capit̄ hic ꝓ splendidus. Etiã capit̄ pro p̄ciosus. Philel. Virtus leuat aurea curis. Martyriũ ponit̄ ꝓ passione: cũ ꝓprie sit testimoniũ Senatus est honor vel multitudo senatoꝝ: teu. der rat. Senator est aliq̄s de senatu. Laurea est corona de lauro: q2 victores olim coronabant̄ laurea. Laureatus. i. laurea coronatus. Transfero: traduco: traijcio pñt regere duos accõs: vt traduco te fluuium ⁊c̄. Satago. i. satis ago vel laboro. Et apud Terentiũ regit gtm̄: Is quoq; rex suaꝝ satagit. Olea est arbor olei. Oliua ꝓ fructus olee: sed sepius pro arbore ponit̄. Oliuũ idē est q̄d oleum. Impetrare est efficere: aut labore acq̄rere. Est em̄ cõpositũ a verbo patro: q̄d ſcat facio.

¶ In festo visitationis Marie hymnus.

Metrũ duplex:q₂ prior versus est trochaicus: alter iambicus.

IN mariã vite viam:matrem veram viuentiũ: pie venit qui redemit peccata delinquentium.

Gressum cepit dũ cõcepit maria: multũ ꝓperans visitauit confortauit helizabet compatiens.

Salutaꝛ inflãmaꝛ helizabet ⁊ filius:inaudita fiunt ita de dono sancti spiritus.

Impregnata grauidata fit mater olim sterilis: infans datus nondũ natus exultat christo iubilans.

Seruit maior:gaudet minor:maria fert solatiũ visitatis ꝓparatis ad spiritũ propheticum.

Precursorem ⁊ doctorẽ maria manu indicat: qui rectorẽ purgatorem digito mundi nunciat.

Leua gregem: duc ad regem maria cunctos visitans: vt saluetur ⁊ letetꝛ:cũ tu sis mater medians.

¶ Iste hymnꝰ est de visitatiõe Marie virginis: ⁊ eiꝰ materia est sũpta de euãgelio: Exurgẽs aũt maria. Luce.j.cũ extẽsione aliq̃ iuxta merita ⁊ q̃litates btẽ Marie visitãtis ⁊ Helizabet visitate. vt patebit p singulos versus. Et in vltimo versu fit oratio ad Mariã visitantẽ. Pro introductione sciendũ est:ꝙ angelus Gabriel in annũciatiõe ad beatã Mariã significauit eidẽ Helizabet cognatã suã sterilẽ impregnatã esse in sexto mense: Et ex illo mora statim Maria postq̃ cõsensum dedit ⁊ concepit abijt ad visitandũ Helizabet p̃dictã:vt habetꝛ Luce.j. Vñ visitatio ista statim secuta est annũciationẽ. Quare ab annũciatiõe repetẽda principiũ facit autor in hoc hymno: dicens. ¶ Ordo.

Ille(q̃ redemit).i.deleuit(pctã delinquentiũ).i.peccantiũ hoim sua morte (venit).i.introiuit coopatiõe spũsscti(pie).i.de sua pietate ⁊ gratuita ac voluntaria bonitate(in mariã)virginẽ(viã vite)q₂ mors intrauit in hũc mũdũ p euã:⁊ vita p mariã(verã marẽ viuentiũ).s.hoim:quibꝫ ad se cõfugientibꝫ pia mater alitrix adiutrix ⁊ ptectrix est. Post aũt istũ aduentũ filij dei in beatã mariã factũ est:vt sequitꝛ. (Maria dũ).i.postq̃ (cõcepit).s.filium dei:extũc(cepit gressum).i.incepit iter:⁊ sic cepit venit a ṽbo defectiuo. vlꝛ (cepit).i.arripuit:⁊ sic venit a verbo capio. Cepi defectiuũ cũ oe diphthõgo scribitꝛ. Cepi aũt a capio nõ:sed ſm aliq̃s p ae.(Properãs multũ).i.val

de festinās:qꝫ cū fest inatiōe: vt dꝫ Luce.j.(visitauit)⁊(cōfortauit heliza⸗
bet).s.cognatā suā(cōpatiens).i.cōpatiētiā habēs sup laboribꝫ imp̄gnatio
nis. (Helizabeth salutat̄).s.a btā maria(⁊ filius).s.ioannes clausus ī vte
ro helizabet(inflāmat̄)qꝫ exultauit infans ⁊c̄.vel etiā inflammat̄: qꝫ p p̄sen
tiā dn̄i in vtero btē marie sanctificat̄.⁊ sic(inaudita).i. ea q̄ prius non sunt
audita(fiunt ita).i.taliter(de dono).i.grā(sancti spūs) videlicet ꝙ btā ma⸗
ria virgo cōceperit:⁊ etiā ꝙ helizabet sterilis cōceperit atqꝫ imp̄gnata fu
erit:⁊ ꝙ infans sic exultauerit ad p̄sentiā dn̄i sui. Ista inaudita ꝓseq̄t̄ ver
sus sequēs. Helizabet(sterilis olim).i.prius nō fructifera ꝓpter nimiā se
nectutē. Olim tp̄s p̄teritū dicit:inuenit̄ tn̄ ꝓ futuro. Vergil̄. Forsan ⁊ hec
olim meminisse iuuabit. Et ꝓ p̄senti. Verg. At iam olim sectas posuit cū
vinea frōdes.(Impregnata).i.feta ⁊ in vtero habēs effecta: ⁊(grauidata)
.i.grauida facta(fit mater).s.Joannis baptiste:⁊ hoc est vnū inauditū (in⸗
fans datus)a deo ꝯtra naturalē cōditionē tp̄is:qꝫ in senectute(natus non⸗
dū).i.adhuc nō(exultat)gestu ⁊ motu suo quē facit p̄sente dn̄o(iubilat chri
sto)filio dei sil̄iter existenti in vtero ac nondū nato:⁊ hoc est aliud inaudi⸗
tū:de q̄ meminit versus p̄cedēs. Seruit maior. Iste versus tangit quō
se habuerit btā virgo tp̄e medio q̊ fuit cū helizabet. Et dicit sic(Maior)
scꝫ maria mater dn̄i(seruit)helizabet ⁊ zacharie iā grandeuis(minor)heli⸗
zabet(gaudet)de aduētu dn̄e sue:⁊ sic(maria fert solatiū).i.dat consolatio
nē(visitatis).s.helizabet ⁊ zacharie:⁊(preparatis).i. dispositis (ad spiritū
propheticū)qꝫ helizabet repleta spūsctō ꝓphetauit dicens: Benedicta tu
inter mulieres ⁊c̄. Et zacharias depost nato filio ioāne sil̄iter repletus spi
ritusctō ꝓphetauit dicēs: Bn̄dictus dn̄s deꝰ israel ⁊c̄. (Maria indicat)
.i.mōstrat(manu).s.sua(precursorē ⁊ doctorē).s.ioannē adhuc in vtero ma
nentē:qui fuit p̄cursor dn̄i:qꝫ fuit vox clamantis in deserto ⁊c̄. ⁊ docebat
baptismū penitētie. Quod aūt maria sic puerū manu sua monstrauerat:euan
gelista non dicit:sed pie credi ⁊ elici potest ex circūstantijs. (Qui)precur⸗
sor ⁊ doctor ioannes baptista (nunciat).i.ostendit ⁊ monstrat(digito) scilꝫ
suo(rectorem ⁊ purgatorem mundi)scꝫ dn̄m iesum christum:dicens: Ecce
agnus dei ⁊c̄.vt habet̄ Joannis.j. Leua gregem. Aliqui libri habent:
Mina gregem.i. age. Differunt minare ⁊ minari.quia minare est agere
gregē:sed minari est minas inferre. Hoc datiuū regit: illud ꝓ accū. In
hoc versu fit oratio hoc modo. O(maria visitans cunctos) hoīes in suis
tribulationibꝫ ⁊ angustijs(leua).i.erige recrea excita vel iuua(gregē).i.po⸗
pulū tuū. Grex ꝓprie est multitudo paruoꝝ animaliū: videlꝫ ouiū ⁊ capra
rū. Armentū ꝓprie est maioꝝ animaliū:puta boum ⁊ similiū. Hic gregem
trāssumptiue sumit̄(Duc ad regē)iesum christū filiū tuū(vt saluet̄ ⁊ letet̄)
grex tuus vel deuoti famuli tui. Rationē subdit(Cū).i.quia(tu sis mater
medians).i.mediatrix inter deū ⁊ hoiem:quare merito id facies ex officio
tuo. ¶ Vocabula. Maria dꝫ via vite: qꝫ p eā ⁊ non aliter venit̄ ad
vitā beatā. Pregnans dꝫ femina grauida ⁊ vicina partui. Vn̄ fit impre⸗
gnare.i.facere pregnantē:sed nō legit̄ apud idoneos ⁊ elegantes. Graui
dus.i.plenus vel grauis. Inde grauidare.i.facere mulierē grauidā. Di
giti non solū sunt manuū:sed etiā pedū dicunt̄: quos inepte vocant pedi⸗
cas. Nam pedica est laqueus pedum.

In festo Marie Magdalene.

¶ De beata Maria Magdalena hymnus ad vš.
Metrū iambicum dimetrum.

V Otiua cunctis orbita lucis triumphat gratia: q̄ scandit astra vernula maria christi fulgida.

Calcans beata luridā secli ruentis machinā: ardore sancti spiritus ignes subegit lubricos.

Hec sacras iesu lachrymis plantas rigauit intimis: tersit capillis osculans: vite tenebras expians.

Te quesumus gratissimā nobis deposce veniam: celestis aule tinnulis quo perfruamur organis.

Regi celorū gloria: eiusq̄ soli filio: sanctoq̄ sit spiritui: in sempiterna secula. Amen.

¶ Ordo. (Votiua orbita).i.desiderabilis via ⁊ p̄mōstratrix (triūphat).i. letatur ⁊ exoritur (cūctis).s.hoīb9 (gratia lucis).s.eterne (qua) scz luce die ⁊ gr̃a (maria) magdalena (fulgida).i.splendida (vernula).i.pedissequa (christi).s. dei viui ⁊ eterni (scandit astra).i.ad celos. Nam ipsa (beata).i. felicitata (calcans).i.sub pedib9 habēs (luridā machinā).i.turpē ⁊ fedū mūdū (ruentis seculi).i.lapsi a via recta: q2 (ardore).i.igne ⁊ amore (sc̄ti spūs subegit).i. subiugauit (lubricos ignes).i.corda labilia pctōr̄. (Hec) Maria magdalena (rigauit).i.madefecit ⁊ lauit (sacras plantas).i.pedes (iesu).s.dei viui ⁊ eterni (intimis lachrymis) scz a corde ꝑfluentib9: ⁊ (tersit).i.tinxit (capillis).i.crinib9 (osculans).s.in signū amoris ⁊ obediētie: ⁊ (expians).i.purgās (tenebras).i.peccamina (vite).s.fragilis. Ideoq̄ (te).s. mariā magdalenā) quesumus).i.dep̄camur (gratissimā).i.voluntariā ⁊ benignā (nobis) scz pctōrib9 (deposce).i.dep̄care (veniā).i. gratiā (tinnulis) .i.modulis ⁊ nolis (celestis aule).i.paradisi (quo).i.vt (ꝑfruamur).i.letemur (organis) i. canticis leticie. Vn̄ (Gloria).i.laus ⁊ honor (sit regi celor̄).i.patri oīpotēti (⁊ eius soli filio).i.vnico dn̄o nr̄o iesu christo: ⁊ gl̄ia (sit sancto spiritui in sempiterna secula).i.in ꝑpetuū. Amen. ¶ Vocabula.

Votiuus qn̄q̄ dr̄ desiderabilis: vt hic. qn̄q̄ p̄o ptinēs ad votū.i. ꝓmissuz

Verna est seru9 aut serua in domo dn̄i nata. Inde hic vernulus: hec vernula. Luridus.i.turpis vel pallidus: q̄si lora ꝑcussus. Expiare est purgare. Tinnire est sonare vt instrumenta erea. Inde tinnitus est talis son9 Tinnulus.i.sonorus vel tinniens. Tintinabulū: ein schell oder glocklin.

¶ In festo sancte Afre
hymnus ad vš.

Gaude ciuitas augusta: redde deo vota iusta: a quo viuus ad te missus est apostolus Narcissus.

Narcissus primo plantauit: dionysius rigauit: deus dedit incrementũ: christus manet fundamentũ.

Sub narcisso pontifice ꝛ diacono felice credit afra cũ puellis: ꝛ hilaria cum illis.

Demon clamat ꝛ insanit: afra stupet: presul canit christianus: fugit sathanas prophanus.

Mox in fide confortatis affinibus ꝛ cognatis: propter fidem cõprehense quinqꝫ viue sunt incense.

O narcisse cum felice vos pro nobis omni vice ꝛ pro nostra ciuitate ꝛ pro cunctis supplicate.

Afra simul ꝛ consortes stent pro nobis prece fortes: vt ꝛ nobis expiatis sit portio cum beatis.

Presta pater ꝛ patrone: presta fili pastor bone: presta spiritus amboꝝ medicina peccatoꝝ. Amen.

¶ Iste hymnus canitur in honore sancte Afre. Et diuiditur in sex partes. Primo autor dirigit sermonẽ suũ ad ciuitatẽ Augustã: incitãdo ipsaz ad gaudia ꝛ gratiaꝝactiões. Scdo narrat cõuersionẽ sancte Afre cũ matre eius Hilaria ꝛ puellis. ibi: Sub narcisso. Tertio recitat passionẽ eius. ibi: Mox in fide ꝛc. Quarto inuocat btm̃ narcissum ꝛ felicẽ: vt intercedãt ꝑ nobis. ibi: O narcisse. Quinto dirigit petitionẽ suã ad sanctã Afrã ꝛ ad eius sodales. ibi: Afra simul. Sexto inuocat sanctã trinitatẽ: vt interuentu huius martyris nos recõciliet. Dicit ergo primo incitando ciuitatẽ Augustã ad referendũ deo gr͞aꝝactiões: ex eo ꝙ sibi misit Narcissuz tanqꝫ sanctũ apostolũ: qui eã de via erroris ꝛ perfidie ad christi fidẽ conuertit: ꝛ ad viã veritatis reduxit: sic. ¶ Ordo.

O (ciuitas Augusta). i. congregatio hoim illius oppidi (gaude). i. letare (ꝛ redde). i. age (deo iusta vota). i. debita desideria ꝛ gratiaꝝactiões de bñficio tibi collato (a q̃). s. deo (tuus apl's). i. nuncius (narcissus) ep̃us sic dictus (est missus ad te). s. Augustã. (Narcissus plãtauit). i. fidẽ christi inseruit eis. s. (primo: ꝛ). i. etiã (dionysius). s. ep̃s (rigauit). i. cõfortauit ꝛ approbauit te. s. Augustã postmodũ: qr salubrẽ doctrinã ꝑdicauit (deus dedit incrementũ). i. augmentũ fidei (ꝛ christus manet fundamentũ). s. tue fidei. Tunc narrat cõuersionẽ siue modũ cõuersionis sancte Afre: ꝛ matris eius hilarie ꝛ puellaꝝ: dicẽs sic (Afra cũ puellis) suis q̃ noiabantur Digna Eimomia ꝛ

Entropia(⁊ hylaria)mater Afre(credit).i.fidē christi accepit(sub Narcis so pōtifice).i.intrante ipso domū publicū ad eas: ⁊ p̄dicāte eis fidē christi (⁊ diacono felici)sic dicto.s.simul subintranti cū epo:⁊.s.in ꝯuersiōe illaꝝ (demon).i.diabolus(clamat).i.insanit ⁊ furit insolēter:ita ꝙ(Afra stupet) .s.a diaboli clamore(presul).s.narcissus(canit).i.laudes deo decantat(christianus)p̄sul erat(ꝓphanus sathanas).i.impius diabolus ⁊ infidelis(fugit) .i.fugā recepit. Et hoc factū fuit tpe Diocletiani imperatoris. Narrat cōsequenter passionē sctē Afre:⁊ dicit:Sctā afra cū puellis.s. suis tribus ⁊ matre sua sunt(cōprehense).i.capte ꝓpter fidē(⁊ sunt incense).s.ignibus (viue)⁊ hoc dico(affinib⁹ ⁊ cognatis eoꝝ cōfortatis in fide) prius em̄ plures ipsa cōuertit ad fidē christi. Ubi nota ꝙ Gaius existens prefectus vrbis Auguste:audiens Afrā ad fidē christi cōuersam iussit sibi eā p̄sentari:⁊ p̄sentata dixit sibi:Deus christianoꝝ est amator mūditie ⁊ castitatis: quō tu que publica meretrix extitisti te de eius familia noīare presumis? Afra rn̄dit: Scio ꝙ christus ꝓpter pctōres in hunc mundū venit: ⁊ ideo me sibi hostiā offero. Gaius hoc audiens Afre sententiā protulit: vt igne cremaret̄. Ducta igit̄ fuit ad locū vbi iniquitati corpus eius seruiebat: et deo ꝓ sacrificio ipsum offerebat. Hylaria igit̄ cū puellis corpus eius recepit ⁊ honorifice sepeliuit. Quo cōperto ipsis in fide christi firmiter manentib⁹ idē iudex eandē sententiā eis adiudicauit. O narcisse. Dirigit petitionē suā ad sanctū epm̄ Narcissum ⁊ eius diaconū:dicens. Uos duo (state ꝓ nr̄a ciuitate).i.inhabitatorib⁹ nostris ⁊ ꝓ reatu eoꝝ (omni vice) .i. totis conaminib⁹ .s. deū ꝓ nobis implorando vt indulgeat nobis. Dirigit nunc petitionē suā ad sanctā Afram ⁊ puellas suas: sic inquiēs (Afra simul).i.pariter(⁊ cōsortes).i.socie suo gloriose(stent).i. sint intercedentes ad deū(ꝓ nobis)scꝫ corā deo(fortes).i.instanter rogantes(prece).i.cū rogaminib⁹(vt portio).i.participatio(sit nobis cū beatis).i. sanctis in terra viuentiū.⁊ hoc dico(nobis purgatis a pctis.i.mundatis prius a criminibus nostris ⁊ delictis. Finaliter refert gratiaꝝ actiones sancte ⁊ indiuidue trinitati dicens:O(pater).s.celestis(⁊ patrone).i.defensor noster(presta).i. cōcede nobis:o(fili).s.dei(pastor).s.xp̄s(presta).i.da nobis qđ petimus.s. ⁊ o(spūs amboꝝ).i.vtriusqꝫ scꝫ patris ⁊ filij:q̄r ab vtroqꝫ pariter procedit (medicina).s.existens(peccatoꝝ).i.transgressoꝝ preceptoꝝ dei (presta) nobis idem quod petimus.

¶De sancto Laurentio hymnus ad vs̄.

Metrū iambicū trimetrum.

EN martyris Laurentij armata pugnauit fides: nā
morte mortē diruit ac semet impendit sibi.
Fore hoc sacerdos dixerat: iam Sixtus affixus
cruci Laurentiū flentē videns crucis sub ipso stipite.
Desiste decessu meo fletum dolenter fundere: precedo fra

ter:tu quoq post hoc sequeris triduū.

Extrema vox episcopi prenunciatrix glorie nihil fefellit: nam dies predicta palmam prestitit.

¶ Ad completoriū.

CONscendat vsq sidera: celiq pulset intima vox atq cantus omniū te deum collaudantiū.

Adest nāq festiuitas ꝛ dies venerabilis: in qua celum pro meritis Laurentius ingressus est.

Qui superatis ignibus ꝛ impijs tortoribus: seuis deuictis hostibus: nunc gaudet in celestibus.

Ipse dignetur dominū rogare clementissimū: vt ab eternis ignibus nos seruet ꝛ demonibus.

Deo patri sit gloria ꝛc̄.

¶ Ordo. (En).i.ecce(armata fides).s.clypeo fortitudinis ꝛ galea salutis beati(Laurētij martyris) ꝛ leuite(pugnauit) .i.dimicauit hodie ꝑ martyrij palmā(nā ipe)btūs laurētius(diruit).i.subuertit(mortē).s.eternā(morte).s.tpali(ac impēdit).i.reddidit(semet)ipm(sibi).s.restituēdo aiam vite eterne. (Sacerdos).s.sixtus(dixerat).i.p̄dixerat(h fore).i.futurū ꝑximo: vt scz pateret mortē ꝑ noīe chr̄i.(Sixtus)inq̄(iā affixus cruci).i.patibulo(videns laurētiū flentē).i.dolētē ꝛ ꝯtristantē de morte(sub ipso stipite).i.ligno(crucis)in q̊ passus est: dicēs. (Desiste).i.cessa(fundere).i.emittere(dolenter) i.ꝯtristāter(fletū).i.lachrymas(decessu meo).s. ꝑ tormēta passiōis q̄bꝫ mō adducor: ego(frater)tuus(p̄cedo).s.te ꝑ martyrij palmā(q̄q).i.ꝛ etiā(tu).s. laurēti(seq̄ris post hoc triduū).i.post tres dies. (Extrema vox).i.vltima verba(ep̄i).i.pōtificis ꝛ pape Sixti: cuiꝰ leuita erat laurētius: ext̄ns(p̄nūciatrix glie).s.eterne(nihil fefellit).i.decepit eū(nā dies p̄dicta).i.constituta (p̄stitit).i.dedit(palmā).i.victoriā ꝛ coronā martyrij. Et ita in quibusdam ecclesijs finit hymnꝰ iste ad vs̄. Et seq̄ntes ꝟsus canunt hora cōpletorij.

¶ Quoꝝ hec erit series. (Vox atq cantus).i.verba cū sonitu(oīm) hoīm (te deū).s.eternū(collaudātiū).i.p̄dicantiū(cōscendat).i.ascēdat(vsq ad sidera).i.ad celū ipm(ꝛ pulset).i.tangat(intima).i.penetralia(celi)) ꝛ loca bedtoꝝ. (Nāq).i.q2(festiuitas).i.celebritas(ꝛ venerabilis dies).i. colēdus ꝛ honorandus summa solennitate(adest).s.hodie(in qua)scz die (Laurentius)leuita(est ingressus).i.introiuit(celum).i.gloriam eternam (pro meritis).i.fm quod promeruit. (Qui)scz beatus martyr Laurentius(superatis ignibus) .i.tormentis carbonum que passus est (ꝛ).s.superatis (impijs

tortoribꝰ).i.crudelissimis tyrānis(ꝛ deuictis).i.supatis(seuis hostibꝰ).i.immanissimis inimicis suis(gaudet).i.letatꝰ(nunc in celestibꝰ).i.in ipso celo. (Ipse)btūs martyr Laurētius ergo(dignetꝰ).i.velit(rogare).i.intercedere(dn̄m clementissimū).i.deū oīpotentē(vt seruet).i.custodiat nos(ab eternis ignibꝰ).i.ab inferno(ꝛ a demonibꝰ).i.malignis spiritibꝰ:ne nobis noceant. Et ꝓpterea (gloria).i.honor)sit deo patri).s.in celestibꝰ(ꝛ eius soli filio).i.vnico dn̄o nr̄o iesu christo(cū spiritu paraclito).i. sctō ꝯsolatore nr̄o (ꝛ nunc).i.modo inp̄sentiaꝝ(ꝛ in ꝑpetuū).i.eternaliter sine fine. Amen.

¶ Vocabula. Impendeo ꝫcat imineo vel insisto.ꝛ regit aut nullū casuꝫ aut datiuū:vt mors impendet oībꝰ. Impendo ꝫcat do:ꝛ regit accm̄ cū datiuo:vt Petrus impendit mihi multa bona. Hinc impēdiū ꝛ impēsa. teu. kost. Eps grecū nomen latine dr rector:vel ſupintendēs:vel speculator. Pulsare est freq̄ntatiuū a pello.vn̄ ꝫcat sepe pellere vel ꝑcutere: vt i lege xij.tabulaꝝ:Qui parentē pulsauerit:manus ei p̄cidit. Seuus a um.i.crudelis. Inde Seuitia.i.crudelitas:ꝛ Seuire.i.crudeliter agere.

¶ In festo assumptionis marie hymnus ad vs̄.

Quem terra pontus ethera colunt adorant predicant:trinā regentem machinā claustrū Marie baiulat.

Cui luna sol ꝛ omnia deseruiūt ꝑ tempora:ꝑfusa celi gratia gestant puelle viscera.

Beata mater munere cuius supernus artifex mundū pugillo cōtinens ventris sub arca clausus est.

Benedicta celi nuncio:fecunda sancto spiritu:desideratꝰ gentibus cuius per aluum fusus est.

O gloriosa dn̄a:excelsa suꝑ sidera:qui te creauit prouide: lactasti sacro vbere.

Quod eua tristis abstulit tu reddis almo germine:intrent vt astra flebiles:celi fenestra facta es.

Tu regis alti ianua:ꝛ porta lucis fulgida: vitā datam ꝑ virginem gentes redempte plaudite.

Gloria tibi dn̄e ꝛc.

¶ Metrū in hoc hymno est idē qd̄ in illo hymno: Nocte surgentes. Intētio huius hymni est:ꝙ autor vult ōndere hoc qd̄ ꝓphete de christo nuncia

uerũt in Maria genetrice dei esse cõpletũ. Oñdit siliter qliter claustrum Marie baiulat christũ. Et nota ꝙ deus fecit hoiem de limo terre: ꝛ posuit eũ i paradiso voluptatis: ꝛ ꝓhibuit ei ne comederet de ligno vite: qd erat in medio paradisi. Sed diabolo suadente Eue: ꝛ Eua postmodũ siliter suadente Ade: ambo comederũt de ligno vetito: ꝛ diabolo placentes moraliter peccauerũt. Et post pctm̃ tante transgressiõis de paradiso terrestri a dño eiecti se nudos esse cognouerũt. Videns ğ deus ꝙ aliter non posset redimere genus humanũ: nisi ꝑ feminã. vnde ꝛ in vterũ virginis descẽdit: humanũ corpus assumens. Et ita sumus redẽpti ꝛ a pctõ liberati ꝑ feminã. Unde ꝛ ipsi grates reddere tenemur. Dictũ est etiã supra: ꝙ Maria stella maris est mater dei: ꝛ quẽ celũ ꝛ terra capere nõ poterant in gremio suo portabat. ¶ Ordo.

(Claustrũ). i. venter btẽ (marie) virginis (baiulat). i. portat illũ deũ (regẽtẽ) i. gubernantẽ (trinã machinã) mũdi. s. celũ terrã ꝛ mare: vel (trinam machinã) aĩe. s. cõcupiscibilitatẽ rationabilitatẽ ꝛ sensualitatẽ (quẽ) deũ (terra) i. boni hoĩes (pontus). i. mali hoĩes (ethera). i. celestes creature (colũt). i. honorant (adorãt). i. cõmendant (ꝑdicant). i. publicant siue denũciant. Dico ꝙ celum. i. celestes creature: terra. i. terreni: ꝛ oĩa siue celestia siue terrestria laudant ꝛ adorant illũ quẽ celũ ꝛ terra capere nõ poterãt. ꝛ vere: qꝛ (viscera puelle). s. virginis marie (ꝑfusa). i. repleta (grã celi). i. de rore celesti (gestant). i. portãt. s. christũ deũ (cui) chro (luna). i. variatio lune (sol) in cursu suo (ꝛ oĩa) entia (deseruiũt). i. famulant (ꝑ tpa). i. tpaliter. Et qꝛ portauit christũ: possumus dicere ꝙ est (beata mater munere). i. dono filij (sub cuius) matris (arca ventris). i. vteri (supernus artifex). i. summus creator (continens mundũ) vniuersum (pugillo). i. sub sua ptãte (clausus). i. portatus.

Et qꝛ supernus artifex clausus est sub arca vẽtris virginis marie: possumus bene dicere ꝙ virgo maria sit (beata). i. sancta (nũcio celi). i. angelica salutatiõe: ꝛ est (fecunda). i. impregnata (sctõ spũ: ꝑ cuius). s. virginis (aluũ) i. vterũ (fusus est). i. natus est ille q̃ fuit (desideratus) a cũctis (gentibꝫ). i. populis. O gloriosa. Materia huiꝰ hymni est ꝙ maria peperit saluatorem Et qꝛ deus cõtulit ei tantã gratiã ꝙ saluatorẽ pareret ꝛc. fecit autor apostrophen. i. cõuersionẽ ad deũ. Et qꝛ deus cõtulit ei tantã gratiã ꝙ peperit saluatorẽ: cõuertit sermonẽ suũ ad ipsam: ostendendo eã esse gloriosam dicens (O gloriosa dña). i. sponsa dñi nr̃i (excelsa). i. eleuata (sup sidera). i. super oẽs celos: tu (lactasti sacro vbere). i. ex sancto pectore illũ (q̃ te creauit ꝓuide). i. sua eterna ꝓuidẽtia. (Tu reddis). i. restituis (almo germine). i. ꝑ sanctũ filiũ tuũ. s. illud. i. paradisum (qd eua) ex̃ns (tristis). i. dolorosa (abstulit) a nobis (ꝛ es facta fenestra celi). i. christi (vt flebiles). i. hoĩes deflẽtes pctã sua (intrent astra). i. celos. Dico ꝙ hoĩes deflentes pctã sua intrent celos. ꝛ vere: qꝛ tu facta es (ianua). i. ostiũ (alti regis). i. christi: ꝛ tu facta es (fulgida porta). i. splendida ianua (lucis). i. christi: q̃ est vera lux: q̃ illuminat omnẽ hominẽ veniẽtẽ in hũc mundũ: ꝛ o (gentes redempte). s. a christo (plaudite). i. gaudete (vitã datam) esse (ꝑ virgine) mariã.

¶ Ad completoriũ hymnus.

Metrũ alemaniũ tetrametrũ hypercatalecticũ.

O q̃ glorifica luce coruscas: stirpis dauidice regia proles: sublimis residens virgo maria supra celigenas etheris omnes.

Tu cū virgineo mater honore: angelorum dn̄o pectoris aulam sacris visceribus casta parasti: natus hinc deus est corpore christus.

Quē cūctus venerās orbis adorat: cui genu flectitur oē: a q̄ te petimus subueniente abiectis tenebris gaudia lucis.

Hec largire pater luminis omnis natū per propriū flamine sacro: qui tecum nitida viuit in ethra: regnans ac moderans secula. Amen.

¶Hoc metrū est tetrametrū. Sunt aūt hic q̄ttuor versus: ⁊ in vnoquoq̄ eorum sunt q̄ttuor pedes. quorum primus est spōdeus: secūdus iambus: tertiꝰ dactilus: quartus est spōdeus seu trocheus. Materia huius hymni est duplex. s. cōmēdatio Marie tā a ꝓgenie q̄z a meritis. Cōmēdatio a ꝓgenie est: q2 ipsa est de regia stirpe: scz de stirpe Dauid. Cōmēdatio aūt a meritis est: q2 ipsa peperit christū saluatorem nr̄m. Cantatur aūt hymnus iste in transitu siue obitu btē Marie virginis: q̄liter scz transiuit de h̄ mūdo ad regnū celorum: an solū emittendo spm̄: vel vtrū assumpta fuit cū corpe: de q̄ dubiū est. Sed tn̄ meliꝰ est vt credamꝰ eā assumptā esse a patre cū corpe. ¶Ordo. (O regia proles stirpis dauidice). i. o maria q̄ es ramus ipsiꝰ dauid. Ipse em̄ fuit quercus a q̄ rami ꝓcedūt: ⁊ tu ramus stirps ⁊ ꝓles. q̄ termini ponuntur ꝓ eodē: sed nō idē s̄ficant. Est em̄ ꝓles qđ aliunde h3 initium. Stirps idē est qđ truncus: a q̄ ramus velut a patre filiꝰ ꝓcedit. (O q̄z). i. q̄ntū (glorifica luce). i. gl̄iosa (coruscās). i. splendida parēs. ⁊ o maria tu dico (sublimis). i. stās in celo (tu residēs). i. sedēs (sup oēs) angelos (etheris celigenas). i. genitos in celo: q2 in celo fuerūt creati angeli a deo. O maria exn̄s (mater cū virgineo honore). i. ꝑmanēs virgo (casta parasti aulā pectoris). i. pectus tuū (dn̄o angelorum: ⁊ ideo (hinc). i. ex illis (visceribus sacris natꝰ est christus deus). i. dignatus est nasci (corpe). i. q̄ntū ad corpus: q2 humanitatē sumpsit a te. (Quē venerās orbis adorat). i. quē oēs hoies venerantur (cui). i. ad cuius honorē (omne genu flectitur). i. oēs hoies flectūt genua (a q̄) chr̄o nos (petimus gaudia lucis). s. eterne (te subueniēte). i. auxiliāte (abiectis tenebris). i. pctis remotis a nobis. Superiꝰ fecit autor p̄ces ad beatā mariā: sed hic facit p̄ces ad deū patrē: vt ipe dignetur nobis dare q̄ ꝓmissa sunt: dicēs. O (pater luminis ois). i. origo ⁊ factor totiꝰ claritatis (largire nobis hec). s. gaudia lucis (ꝑ ꝓpriū natū). i. amore filij tui: ⁊ (sacro flamine). i. amore spūssctī (q̄) filiꝰ tuus (viuit tecū in nitida ethra). i. in mūdo celo (regnans). i. gubernās (ac moderās secl'a cūcta). i. oēs gētes in h̄ seclo exn̄tes.

¶ Vocabula. Hoc carmen dicitur alemaniũ: q₂ Alema poeta inuenit. Dicitur hypercatalecticũ .i. supabundans: q₂ post duos pedes abijcitur in scandendo syllaba sic: O q̃s glorifi luce coruscas. Coruscus .i. splẽdidus. Inde coruscare .i. splendere. Sublimis .i. altus. Inde (sublimitas) .i. altitudo Item sublimare .i. exaltare. Angloꝝ legitur hic p syncopen ꝑ angeloꝝ causa metri: sicut vincla ꝑ vincula: secli ꝑ seculi. Rite .i. recte vel bene: vel ſm ritũ: nã ritus est idem qd̓ mos. Ethra est splendor etheris. Ver. Nec lucidus ethra sidera polus. Ether est summũ elementũ: qd̓ etiã ignis vocatur: ⁊ pro celo ponitur.

¶ De natiuitate Marie hymnus. Metrum simile.

MAria mater dñi: eterni patris filij: fer opem nobis omnibꝫ ad te confugientibus.

Deum de deo genitũ tu genuisti filiũ: qui non habet initium in te sumpsit exordium.

Celum terramq₃ qui regit in te formatus extitit: quẽ mundus totus non capit: in tuo ventre iacuit.

Deus ⁊ homo nascitur: vnus ⁊ christus colitur: iesus redemptor omniũ saluator atq₃ gentiũ.

Hunc nasci nobis profuit: a morte nos eripuit: pro nobis ipse mortuus: ⁊ nos per illũ viuimus.

Deo patri sit gloria ⁊c̃.

¶ Ordo. O (maria mater dñi) .i. genitrix altissimi (filij eterni patris) .i. dei oĩpotẽtis (fer opẽ) .i. da ⁊ largire auxiliũ tuũ (oibꝫ nobis) pctõribꝫ (ↄfugiẽtibus ad te) tanq̃ ad patronã ⁊ singularẽ aduocatricẽ. (Deum genitũ de deo) .i. filiũ de patre (tu genuisti) .i. peperisti in hũc mũdũ (filiũ) .i. dñm iesũ christũ (q) filius (nõ hꝫ initiũ) .s. gñatiõis eterne (sumpsit exordiũ) .i. pncipiũ (in te) q em̃ prius erat sine tpe ⁊ extra oẽ tps: factus est sub lege tpis. Et (q regit celũ ⁊ terrã: extitit formatus in te) nã formã corporeã ⁊ humanam substantiã assumpsit (quẽ nõ capit totus mũdus) .i. vniuersus orbis hic (iacuit) .i. qeuit (in tuo vẽtre) .i. vtero (Deꝰ ⁊ hõ) .i. dei filiꝰ (nascitur) .i. gñatur (⁊ vnꝰ christus colitur) .i. veneratur (iesus redẽptor) .i. saluator (oim) hoim: ⁊ saluator etiã (gentiũ) .i. pploꝝ nõ solũ iudeoꝝ: sed ⁊ gẽtiliũ. (Nasci hũc) iesuꝫ (ꝓfuit nobis) .i. vtile erat: q₂ (eripuit) .i. liberauit (nos a morte) .s. eterna (ipse mortuus) .s. in crucis patibulo (ꝑ nobis) .s. miseris pctõribꝫ (⁊ nos viuimꝰ) ſcꝫ vita eterna (ꝑ illũ) .s. iesum dñm nr̃m: q m̃ nobis ianuã vite aperuit. Joq₃ Gloria sit deo pr̃i ⁊ eiꝰ soli filio cũ spũ paraclito ⁊ nũc ⁊ ĩ ppetuũ.

¶ Vocabula. Opis opem ope caret nt̃o ꝛ datiuo singularib⁹: vt ait Phocas grãmaticus. Significat aũt auxiliũ. Vergi. Nec spes opis vlla dabatur. Etiã in numero plurali ꝑcat idẽ: vel diuitias vł facultates. Exordiũ est principiũ: ꝛ fit a verbo exordior: qđ est cõpositũ ab ordior. Prosum. i. vtilis sum: cuius ꝑteritũ ꝑfectũ est profui. Itẽ ꝑfuit hoc loco aut est impersonale: aut suppositũ eius est dictũ. i. hunc nasci.

¶ Alius hymnus in festo natiuitatis Marie virginis ad vs̃.

GAude visceribus mater in intimis felix ecclesia: q̃ sacra replicas sancte festa Marie: plaudent astra solum mare.

Cui⁹ magnifica est generatio: cuius vita sacris claret actibus: cuius finis honorẽ summũ sine tenet fine.

Que virgo peperit virgoq̧ ꝑmanet: lactauit ꝓpriis vberibus deum: portantẽq̧ gerebat pronis vlna trementib⁹.

Felix multiplici laude puerpera: regis porta summi clausa perenniter: mundi stella fluentis: floris virgula regia.

Te nunc suppliciter sancta theotocos regis ꝑpetui sponsaq̧ poscimus: vt nos semꝑ vbiq̧ miti munere protegas.

Sanctis obtineas virgo ꝑcatib⁹ pacis ꝑsidiũ dulce diutine: nobis atq̧ beati regni dona perennia.

Presta summe pater: patris ac vnice: amborũq̧ simul spiritus annue: qui regnas deus vnus omni tp̃e seculi. Amẽ.

¶ Materia huius hymni est de natiuitate btẽ Marie virginis. Et primo alloquiť sanctã matrẽ ecclesiã: vt de hoc festo gaudeat in q̃ nata fuit virgo maria. Et bñ dicit ꝙ eccľia debet gaudere; qꝛ eius natiuitas gaudium magnũ annũciauit vniuerso mundo. Et nota ꝙ duplex est eccľia: scꝫ militãs ꝛ triumphans. Et de vtraq̧ eccľia loquiť autor: qꝛ celũ ꝛ terra de p̃senti festo gratulanť: in q̊ nata fuit Maria: virgo ꝑmanẽs ante partum: in partu ꝛ post partum.

¶ Ordo.

Ideo o (felix eccľia mater gaude). i. letare (in intimis viscerib⁹). i. in intimo corde (que) in qua eccľia (replicas sacra festa marie (ꝛ que). i. in qua (astra). i. celũ (solũ). i. terra. s. ꝛ (mare plaudent). i. gaudent de illo festo. Cõmendat eius natiuitatẽ dicens (Cuius). s. marie (generatio). i. natiuitas (est magnifica). i. gloriosa (cuius vita claruit). i. refulsit (sacris actib⁹). i. claris ꝛ bo

nis operib⁹(cuius)marie(finis).i.mors(tenet summũ honorẽ).i.sũmã beati
tudinẽ(sine fine).i.eternaliter. Cõmendat beatissimã virginẽ Mariam
ex eo ꝙ genuit lactauitq; filiũ suũ dñm nr̃m iesum christũ:dicẽs (Que vir
go).s.maria(peperit).i.genuit(q;)ꝓ et (virgo ꝑmanet).s. post partũ (lacta
uit).i.lacte nutriuit(ꝓprijs vberib⁹:⁊ prona).i.humilis(gerebat).i.portabat
(portantẽ deũ).i.portatorẽ totius mũdi:⁊ hoc(trementib⁹ vlnis).i.timidis
brachijs. Cõmendat autor mariã ex parte multiplicis felicitatis sue: ex
eo ꝙ meruit esse genitrix dei. Vult nãq; ⁊ dicit:ꝙ ipsa sit spõsa christi pa
riens:⁊ porta eterni regis:⁊ stella maris:⁊ virgula floris. O maria existẽs
(felix multiplici laude).i.munere:q: tu es felix(puerpera regis).s.iesu chri
sti:⁊ tu es(clausa porta sui).s.regis:⁊ es(stella).i.illuminatrix(mũdi).i. vni
uersi orbis(fluentis).i.transeuntis(perenniter).i.ꝑpetue.⁊ tu o maria es(re
gia virgula floris).i.nobilitatis. Fuit em̃ beata virgo de nobili ꝓsapia ex
stirge dauid. Hic autor dirigit petitionẽ ad virginẽ mariã: vt obtineat
nobis veniã a filio suo:dicẽs. O maria.s.tu exñs(sancta theotocos).i. dei
genitrix(⁊ sponsa regis ꝑpetui).i.eterni(nos poscimus).i.rogamus(te nũc
suppliciter).i.humiliter(vt ꝓtegas).i.defendas(nos semꝑ).i.in omni tpe(⁊
vbiq;).i.in omni loco.⁊ hoc(miti munere.) Nota ꝙ theotocos dr̃ dei geni
trix:q̃si tota diuina. Sed theoticos.i.diuinus. Et dr̃ a theos grece: qđ est
deus latine. Theos em̃ apud grecos timor dr̃. Vñ theos dr̃ deus:q: est ti
mor oib⁹ colentib⁹ eũ. Hic vltimo ondit ꝙ debeat impetrare nobis pa
cẽ atq; eterna gaudia:dicẽs. O (virgo)maria(tu obtineas).i. impetres no
bis(sanctis ꝑcatib⁹).i.tuis orationib⁹(dulce ꝑsidiũ).i.auxiliũ (pacis diuti
ne).i.diuturne (atq; perennia dona).i. eterna munera (beati regni).i. regni
celoꝝ. Autor facit petitionẽ ad ipsam trinitatẽ:vt patz in lr̃a:dicens. O
(summe pater ac vnice fili patris presta) hoc qđ rogauimus: ⁊ o (spũs sit
amboꝝ).i.patris ⁊ filij(annue).i.cõcede(qui regnas)exñs cũ eis(vnus de⁹)
ꝑ essentiã(oĩ tpe seculi).i.eternaliter. Amen.

¶ De sancta cruce hymnus.

Metrũ iambicũ archilochicon:sed tetrastrophon.

Salue crux sancta:salue mũdi gloria:vera spes no
stra:vera ferens gaudia:signũ salutis:salus in pe
riculis:vitale lignũ:vitam portans omniũ.

Te adorandã:te crucem viuificam: in te redempti: dulce
decus seculi:semꝑ laudamus:semꝑ tibi canimus:ꝑ lignum
serui:per te lignũ liberi.

Originale crimen necans in cruce:nos a priuatis christe
munda malis: humanitatẽ miseratus fragilem per crucem
sanctam lapsis dona veniam.

Protege salua benedic sanctifica populū cunctū crucis p signaculum: morbos auerte corporis ꝛ anime: hoc contra signum nullum stet periculum.

Sit deo patri laus in cruce filij: sit coequalis laus sancto spiritui: ciuibꝫ summis gaudiū: sit angelis honor: in mundo crucis sit exaltatio, vel: inuentio.

¶ Ad sanctā crucē dicet hic hymnus. In q̊ primo salutat sancta crux diuersis noibꝫ laudatiuis designata. Scdo ostēdit sanctā crucē adorandā esse. ibi: Te adorādā. Tertio ponit effectus eius. ibi: Originale. Quarto fit oratio ad christū: quatenus nos defendat a morbis corpis ꝛ anime. ibi: Protege. Ultimo laudat sancta trinitas. Sic ergo dicit primus versus.

¶ Ordo. O (sctā crux salue. i. sis salutata: o (gloria). i. honor (mūdi salue) que es (signū salutis). i. nr̄e redēptionis: ꝛ q̄ es (salus). i. saluatio (in piculis). i. in necessitatibꝫ angustijs ꝛ terroribꝫ: qꝛ tūc signo crucis nosipsos signamus ꝯ diabolū: ne se imisceat: sed vt effuget. iuxta illud: Crux fugat oē malū. Periculū a perio is ire. i. discrimen salutis. Sed a perior verbo antiquo: vnde peritus: dr experimentū. Inde periculū facere: i. experiri. (Uitale lignū). i. viuificū: qꝛ (portans vitā omniū). s. iesum christū: qui in ligno crucis p nobis mortuis p pctm̄ primi parentis nos mortuos reuificauit.

Ostendit sanctā crucē fore adorandā his verbis: O (dulce decus). i. honor (seculi). i. mundi: nos (redempti in te). i. p te crucē (laudamus). i. cōmēdamus. s. ꝓpter (te adorandā). i. dignā adorari: ꝛ (te viuificā crucē). i. vitā facientē siue dantē. ꝛ nos (canimus tibi semp) qui prius eramus (serui). i. seruilis cōditionis (p lignū). s. paradisi: de cuius fructu ꝯ mandatū dei adā gustauit: ac p hoc in seruiturē redactus est ꝛ a paradiso expulsus. sed modo (liberi). i. liberati (p te lignū) sctē crucis. Uñ dicit Paulus: Nos aūt gloriari oporter in cruce dñi nr̄i iesu christi: in q̊ est salus vita ꝛ resurrectio ꝛc.

Ponit effectus sancte crucis cū depcatione ad christū: O (christe iesu) qui es (necans). i. delens vel extinguēs (originale crimen). i. pctm̄ videlicet ade primi parētis: in q̊ originatū est ꝛ ab eo in posteros transmissum: ꝛ ita inest toti humanitati (in cruce) moriendo in ipsa ((mūda nos a priuatis malis). i. occultis delictis: vel (priuatis malis). i. delictis vnicuiqꝫ ꝓprijs. Et breuiꝰ sic. O christe sicut tu delesti crimen originale oibꝫ hoibꝫ qñ pependisti in cruce: ita sliter delere velis p virtutē sctē crucis in nobis oia nr̄a ꝓpria crimina vł occulta crimina. Et tu (miseratus fragilē humanitatē). i. debilē ꝛ incōstantē humanā naturā (dona lapsis). s. nobis in pctm̄ (veniā). i. indulgentiā ꝛ remissionē pctōꝝ (p sanctā crucē) quā tu ꝓprio corpe tuo sacrasti: ꝛ ꝓpterea in ea multa mirabilia operaris. Protege. Oratio est. O christe (ptege: salua: bñdic: scifica cunctū ppłm) christianū (p signaculū). i. p signū sctē (crucis) ꝛ (auerte). i. remoue (morbos). i. infirmitates (corporis ꝛ aīe) ꝛ sic tandē (nullū periculū stet). i. stare ꝛ durare possit (cōtra hoc signū). s. crucis. Auerto is ere actiuū. i. remoueo: sed auertor deponētale. i.

sperno. Vñ Boetius: Heu heu q̄ surda miseros auertitꝰ aure. Ultimo laudatꝰ sctā trinitas hoc modo (Laus). i. laudatio (sit deo patri in cruce filij) sui. s. iesu christi dñi nr̄i (coequalis laus). i. filis gloria (sit spiritui sctō) et (gaudiū). i. leticia ꝛ exultatio (sit angelis summis ciuibꝫ). i. celestibꝫ: ꝛ (exaltatio). i. sublimatio: vel (inuentio). i. repertio (crucis) sctē: qꝛ duo sunt festa: sit (honor). i. reuerentia (in mundo) qꝛ totus mundus gaudet ꝛ exultat in solennitate sctē crucis. ¶ Uocabula.

Uitalis. i. viuificus vel vitā dans. Vergil. Uitales auras carpis. Quāqꝫ tñ idē est qd̄ viuus. Hora. O puer vt sis vitalis metuo. Itē vitalia dicuntꝰ intestina aīalis. Originale pctm̄ dr̄ qd̄ habemꝰ ex origine p̄mi hoīs: qd̄ in baptismo p passionē christi remittitꝰ. Priuatus vno mō idē est qd̄ spoliatus. ꝛ sic regit ablatiuū: vt priuatus sum pecunia. Altero mō priuatus idē est qd̄ ꝓprius ꝛ nō publicus: vt priuata res: priuata pecunia. Ita capitꝰ in hoc hymno. Nā publicus ꝛ priuatus sūant ꝯtrarie. Hora. Publica p̄uatqꝫ secernere sacra ꝓphanis. Morbus corpis est infirmitas. Morbꝫ aīe est pctm̄. Itē a morbus fit morbosus. i. morbo plenꝰ. Et morbidus. i. infirmꝰ.

¶ De sctō Mauritio martyre hymnus vespertinus.

Lma christi qñ fides mundo passim traditꝰ: ꝛ pre-
a latus orbis fines igne flagrans floruit: tūc elegit
sibi gratum militem Mauritium.

Qui loricā fide textā forti gestans pectore: qua beata thebeorū induebat agmina: ad celorum vt consortes incitaret premia.

Martyr sacer quo vocetꝰ inclytus Mauritius: oēs simul quasi vnus vir ductu mirabili ad coronā promerendā properabant celitus.

Tunc armati spiritali ense christi milites: submittentes velut agnus pia colla iugulo: triumphabant trucidati spreto mundi principe.

Contemnentes blandimenta tyrannoꝝ noxia: floccipendunt mundi penas sub momēto vincere: vt ditentꝰ sempiterno sine fine munere.

Diem festū reuolutū anni monstrant orbita: qua beatā thebeoꝝ legionē colimꝰ: egris salus q̄ p̄stitꝰ: cecis visus redditꝰ.

Qui quapropter supplicantes illi preces fundimus: vt di
gnetur nobis christũ facere propitiũ: quem amauit: cũ quo
regnat nunc ⁊ in perpetuum.

Gloria ⁊ honor deo vsqꝫquo altissimo: vna patri filioqꝫ in
clyto paraclyto: cui laus est ⁊ ptãs ꝑ eterna secula. Amen.

¶ Iste hymnus canit᷑ de sctõ Mauritio martyre ⁊ socioꝝ eius. ¶ Ordo. (Oñ alma fides).i.sancta religio(christi).i.christianoꝝ(tradit᷑).i.data fuit (passim).i.manifeste(mũdo).i.seculo seu hoibꝫ in mũdo(et).i.etiã.s.qñ(plastus).i.ptãs romani imperij(floruit).i.in vigore erat: tũc scꝫ (elegit).i. reqsiuit(fines orbis).i.oẽs regiones ⁊ ꝓuincias terraꝝ: ⁊ sic venit ꝙ (elegit)scꝫ thebas(gratũ sibi militẽ).i.strenuũ capitaneũ (Mauritiũ) scꝫ quẽ direxit cũ legione cesari. (Qui)Mauritius(gestans)scꝫ fuit.i.portauit (loricã) .i.armaturã(textam).i.roboratã(forti fide pectore).i.in corde(qua) .s. lorica fidei(cõcitaret).s.Mauritius(beata agmina) .i. turbas beatificandas (cõsortes).s.suos exñtes.i.cõmilitantes(ad premia celoꝝ. Martyr sacer .i.sanctus testis scꝫ christi(inclytus).i.generosus mauritius(ad coronã).i. premiũ(eterne vite ꝓmerendã).i.impetrãdã(quo).i.ad quã vitã (vocauit) .i.cõuertit ⁊ cõfirmauit(oẽs).s.cõsortes(simul).i.pariter(q̄si vnus vir).s.esset: ita fuerũt cõcordes(ductu mirabili celitus) qꝛ diuina gr̃a ibi mirabilit᷑ cooperata est. (Tũc milites).i.cõmilitones mauritij(armati).i. fortificati(ense spũali christi).i.fide catholica(subuectentes).i.porrigẽtes fuerunt (pia colla).i.corpa sua exposuerũt voluntarie(q̄si agnus).s.mãsuetus qui ad victimã ducit᷑(⁊ martyres trucidati).i.occisi vel puniti (triũphabãt) .i. victoriã obtinebant: palmã cõseqbant᷑(spreto principe mũdi).i.ↄtẽpto cesare. Et sequit᷑ quõ spreuerũt(Floccipendũt).i.refutant.s.scti martyres (blandimenta).i.verba alliciatiua (tyrannoꝝ).i.ꝑsecutoꝝ (cõtemnẽtes penas).i.tormẽta.s.pati(vincere).i.supare(penas).i.tormẽta (sub momẽto) .i. breui tpe(vt).i.ꝙ(ditent᷑).i.remunerent᷑(sine fine).i.eternaliter (sempiterno munere).i.in ꝑpetuũ. Tunc admonet fideles ad celebrandã passionem eoꝝ dicẽs(Orbita).i.circulus(anni).i.tpis(monstrat).i.oñdit nobis (reuolutũ diẽ).i.istã solennitatẽ(qua).i.in qua solẽnitate(colimus).i.veneramur cũ deuotiõe nr̃a(beatã legionẽ).i.sanctã turbã(thebeoꝝ) .i.militũ a thebis missam imperatori(qua).s.die(prestat).i.largit᷑(salus).i.valitudo (egris).i. infirmis(⁊ cecis).s.hoibꝫ(reddit᷑).i.restituit᷑(visus. Nunc quapropter).i. ob vel idcirco(fundimus).s.nos christiani(illi).s.mauritio(p̄ces).i. petitiones(nunc).i.inp̄sentiaꝝ(vt dignet᷑).i.velit(nobis) peccatoribꝫ (facere christum)iesuꝫ(ꝓpitiũ).i.misericordẽ(quem).s.christũ(amauit).s. hec turba (cũ quo).s.christo(regnat).i.triumphat(nunc).i.modo(⁊ in ꝑpetuũ).i.eternaliter. (Gloria).i.decus(⁊ honor).i.reuerentia (sit deo patri ⁊c.vt.s̄.

¶ De sancto Michaele hymnus ad vs.
Metrum saphicũ adonium.

CHriste sanctoꝝ decus angeloꝝ:rector humani generis ꝛ autor: nobis eternū tribue benignus scandere celum.

Angelum pacis michael ad istā celitus mittas rogitamꝰ aulam:nobis vt crebro veniente crescant prospera cūcta.

Angelus fortis gabriel vt hostem pellat antiquū volitet ab alto:sepius templū veniēs ad istud visere sanctū.

Angelū nobis medicū salutis mitte de celis raphaelē: vt omnes sanet egrotos:paritercꝫ nostros dirigat actus.

Hinc dei genitrix maria:totus ꝛ nobis chorus angeloꝝ semꝑ assistat:simul ꝛ beata concio tota.

Prestet hoc nobis deitas beata patris ac nati paritercꝫ sancti spiritus:cuius reboat in omni glia mūdo. Amen.

¶Ordo. O(christe decus sctōꝝ angeloꝝ)sanctoꝝ dico ad differētiā maloꝝ. Et nota ꝙ autor facit hic inuocationē ad singulos angelos(rector humani generis ꝛ autor)tu (benignus tribue nobis scādere).i.ascendere(celū).i.regnū(eternū. Rogitamꝰ mittas celitus).i.de celo dirigas (ad istā aulā).i.ecclesiā(michaelē angelū pacis).s.q nos placat deo. Quotiēs magna nunciantᷣ nobis a deo michael mittitᷣ. qū ṽo maiora gabriel mittitᷣ: vt marie ꝛ zacharie.qū ad medelā raphael mittitᷣ:vt thobie. Raphael interpᵱtatᷣ medicina. Ad hoc ergo mittatᷣ(vt cuncta ꝓspera crescant veniente)michaele angelo dei(crebro).i.frequēter. (Gabriel)interpᵱtatᷣ (angelus fortis).i.fortitudo dei:ꝑ quē intelligitᷣ ꝙ fortis fuit ꝛ potens ad defendendū fortitudinē diaboli ꝑ virtutē sctē crucis. Et gabriel fortis angelus (volitet).i.volet(ab alto celi:vt pellat antiquū hostē).i.diabolum. Gabriel dico (veniens sepius in istud templū).i.ecclesiā misertus nostri. O chre (mitte nobis angelū raphaelē medicū salutis)nostre. Raphael interpᵱtatᷣ medicina dei.ꝛ signat christū:qui tulit nobis de celis medicinā.i.portauit nobis medicinā de celo scꝫ spūsanctū:cuius gratia mundati sumus ab omi peccato:ꝛ liberati ab hoste antiquo(vt sanet).i. curet nos (oēs egrotos) in mente:ꝛ(dirigat actus nostros) .i.nostras operationes prauas ad bonam operationē vel inuocationē. Hinc dei genitrix. Hic facit inuocationem Marie ꝛ etiā angeloꝝ dicens: O(maria genitrix dei nostri: ꝛ totus chorus angeloꝝ assistas semper).i.in omni tēpore(nobis).s.omnibꝫ(ꝛ tota concio beata).i.exercitus angeloꝝ nobis assistat simul omnibꝫ diebꝫ:vt isti intercedant pro nobis. (Beata deitas)scꝫ(patris ac nati).i.filij(ꝛ spūssancti prestet).i.tribuat (nobis pariter) hec supradicta (gloria cuius) spiritus (reboat).i.personat(in omni mundo.Amen).i.sine fine.

¶ Vocabula. Decus dicit᷑ id qđ decet.i.honestas. Pli. Decus est mor-
tali iuuare mortalē. Hinc dedecet.i.non decet. Autor idem est qđ factor
aut principalis causa efficiens. Michael interpretat᷑ quis vt deus. Quo
noie denotat᷑ eius maiestas. Gabriel interpretat᷑ fortitudo dei. Rapha-
el interpretat᷑ medicina dei. Aula est domus principis. Veteres etiā po-
nebant aulam ꝓ olla: vt apud Plautū in Aulularia. Creber.i.cōtinuus.
Inde aduerbiū crebro.i.cōtinuo vel sepe. Visere idē est qđ visitare.
Nota ꝙ angeloꝝ noia: quia barbara.i.hebrea sunt: ponunt᷑ hic indeclina-
biliter. Boare est clamare sicut bos. Inde reboo.i.reclamo. Vergi. Re-
boant siluęq: ⁊ magnus olimpus.

¶ De sancto Gallo.

Ita sctōꝝ via spes salusq christe: largitor probi-
v tatis atq ꝯditor pacis: tibi voce sensu pangimus
hymnū.

Cuius est virtus manifesta totum quod habent: quod ore
corde vel factis cupiunt: amoris igne flagrantes.

Qui tua sanctū pietate Gallū indicē lucis superne dedi-
sti: eius vt docti monitis tenebras mente fugamus.

Hic ad exemplū volucris canore actibus sese prius exci-
tauit: vt quod vigor instruentis vita probaret.

Qui potens verbo: venerandus actu semꝑ eternis inhiās
lucellis: plura salutis meruit superne signa potenter.

Quesumus mūdi sator ⁊ redemptor: vt sacris eius ꝓcibꝫ
tueri hanc velis plebē: tribuēs qđ optat corde benigno.

Temporꝫ pacem: fidei tenorē: languidis curam: veniāq
lapsis presta: pariter beate munera vite.

Ne quibus tāti dederas patroni prima prouisor documē-
ta: clemens illius sacrā patiaris vnq deserere curam.

Huius obtentu liquet actuari: iste ne laudem tibi summe
rerum rector acceptā locus expedire cessat in euum.

Hoc patris proles: pater hoc benigne: spiritꝰ patris hoc
vtriq nunc ⁊ eterno facis ⁊ perenni tēpore secli. Amen.

¶ Iste hymnus de sancto Gallo canitur. In quo autor inuocat christum tanq̄ fontē pietatis: a quo fluxit gratia: que cōfortauit ꝛ irrigauit sanctos suos in bonis operibꝰ: vt ipse faciat nos doctrinis illoꝝ illuminari: ꝛ sequi pia monita eoꝝ. Scd̄o cōmendat istū sanctū in predicatione ꝛ christi doctrina. ibi: Hic ad exemplū volūcris. Quia ad modū auis siluas incolentis: que sunt deserta loca: cecinit vitam penitentialē alijs predicando. Et gratiā habuit q̄ illa que docuit grata fuerunt ꝛ accepta hominibus: quia sanctis operibꝰ adimpleuit eadem. Ideo dirigit petitionē suam ad christū: vt meritis ꝛ precibus sancti Galli nos exaudiat. ibi: Quesumꝰ autor.

¶ Ordo. O (christe). i. vnice fili dei (vita) scʒ existēs. i. viuacitas (sanctoꝝ) tuoꝝ omniū. s. ꝛ existens (spes. q̄ʒ) pro et (salus). i. fiducia ꝛ sanitas seu saluatio (q̄ʒ) pro et (largitor). i. donator ꝛ tributor: (probitatis). i. bonitatis ꝛ iusticie (atq̄ʒ). i. etiā (cōditor pacis). i. creator qui tranquillos facis in animo (nos pangimus). i. decantamus (hymnum). s. in festo huius sancti abbatis (voce). i. cū ore cantica laudis (sensu) attendentes ꝑ intellectū rem de qua: quare ꝛ cui cantamus. (Cuius). s. christi (est manifesta virtus). i. aperta potentia (totum). i. omne illud (quod. s. totū (pij). i. sancti (possunt). i. valent ꝑficere corpore ꝛ animo: ꝛ (qd̄ habent). i. possident: vel (qd̄ cupiunt). i. desiderant tui sancti (ore). i. ꝑ p̄ces (corde). i. intētione (vel factis). i. operibꝰ (flagrantes). i. ardentes accensi (igne amoris). i. flamma vere charitatis.

(Qui). s. christe (dedisti). i. misisti nobis (tua pietate). i. ꝑ tuā pietatē ꝛ gratiā (sanctū Gallum) confessorē sic dictū (indicem). i. ostensorē (superne lucis). i. altissimi luminis. s. concede (vt docti). i. instructi: euocatio implicita: (monitis eius). i. predicationibꝰ sancti Galli (fugemus). i. repellamus (tenebras). i. obscuritates ꝛ cecitates (mente). i. a mente vel ab anio nostro.

(Hic) sanctus Gallus (excitauit). i. prouocauit (sese). i. seipsum (prius). i. ante (canore). i. cū cantu. s. ꝛ (actibꝰ). i. operationibꝰ (ad exēplū volucris). i. ad similitudinē auicule (vt). i. q̄ (quod). s. illud (vigor). i. fortitudo corporalis (ingessit). i. intulit ꝛ imisit (vita instruentis). i. docentis scʒ sancti viri (probaret). i. ostenderet ꝛ cōfirmaret. (Qui) scʒ sanctus Gallus (potēs). i. validus erat (verbo). i. in loquela ꝛ sermone. s. ꝛ (venerandus). i. honorādus ꝛ reuerendus (actū). i. operatione (inhians). i. insistens (eternis lucellis). i. lucris ꝑpetuis (meruit). i. ꝓmeruit (patenter). i. manifeste (plura signa). i. valde multa miracula (superne virtutis). i. ꝑ potentiā diuinā sibi aspiratam.

Quesumus ꝛc. Inuocat christū vt precibꝰ sancti cōfessoris nos exaudiat ꝑ petitis nostrꝭ. Et diuidit in duas partes. Primo facit hoc. Scd̄o declarat que sint illa petita. ibi: Temporꝫ pacē ꝛc. O (sator). i. creator (ꝛ redemptor). i. liberator (quesumus). s. nos christiani. i. rogamꝰ (vt). i. q̄ (velis) i. digneris (tueri). i. defendere (hanc plebē sacris precibus eius). i. sanctis orationibus confessoris tui sancti Galli. Tunc enumerat illa pro quibus rogat: dicens. O sator mundi (presta). i. concede (pacem temporꝫ). i. cōcordiam ꝛ tranquillitatē nostris temporibus: ꝛ hoc corporaliter ꝛ spiritualiter. s. ꝛ presta (tenorem fidei). i. stabilitatē ꝛ firmitatem fidei. i. credulitatis: ꝛ. s. presta (curam languidis). i. medicinā infirmis (q̄ʒ) pro et. s. presta (veniam lapsis). i. indulgentiā peccatoribus (pariter). i. simul. s. presta (munera). i. dona (beate vite). i. eterne felicitatis.

Tunc inuocat sanctã trinitatẽ more solito dicẽs (Proles). i. filius dei (patris). s. eterni ꝛ oĩpotẽtis (faciat hec). i. cõcedat nobis. s. petita: ꝛ o (benigne pater). i. piissime genitor. s. pſta (hoc). s. idẽ: ꝛ o (spũs). i. almũ pneuma (presidens). s. existẽs (ꝛ cõpar). i. equalis (vtriqꝫ). s. patri ꝛ filio (faciat). s. trinitas patris ꝛ filii ꝛ spũsſcti. i. cõpleat (nunc). i. in pſenti tpe nr̃a petita: ꝛ (eterno). i. eternaliter (ꝛ perenni tpe). i. ppetuis tpibꝫ (seculi). i. mundi. Amen.

¶ De omnibꝫ sanctis ad vs̃. hymnus.

Omnes superni ordines dicat hic dies mille millenis millies: vestros audite supplices.

Primũ virtutes ignee: mox repleti scientie: exhinc iuuate nos prece sessiones dominice.

Nunc vos celestes domini ꝛ principes preualidi potẽtiaqꝫ prediti: estote nobis placidi.

Hinc ditati virtutibꝫ: vosqꝫ tremendi nutibus: ꝛ fulgorosi vultibus: christi fauete plebibus.

Omnes qꝺ dei gratia ab hac exemit patria: bona donans celestia: nostra laxate crimina.

Tu pater assis abraam: claram gerens prosapiã: cũ ipsis necessariam nobis precando veniam.

Tandẽ dauid hymnidicis hincinde stipatus choris: pulcher coronis regiis: cunctis succurre miseris.

Sacer adesto flagitãs cetus futura predicãs: nobis christum cõcilians in celo iam tripudians.

Omnes dũ carnem induit quos christus pſens docuit: quosqꝫ absentes imbuit erigite qui corruunt.

Nostros supreme clauiger: ꝛ noue pacis legifer: omnesqꝫ christi crucifer actus mundate pariter.

Nunc posse dei genitrix omnisqꝫ carnis domitrix: cessetqꝫ culpa perditrix: ꝛ plebs saluatur debitrix.

Nunc omne sacerdotiũ: primus ordo pontificum: clerum

regendo subditum: fletum tergite supplicum.

Istud concede trinitas & indiuisa vnitas: domos regens pacificas etates p interminas.

¶ Iste hymnus in honore omniũ sanctoꝝ canit. Et diuidit in duas partes Primo inuocat sanctos & angelos dei: vt adiuuãt nos christianos: q̃ eorũ solennitatẽ peragimus. Scd̃o refert gloriã trinitati. ibi: Deo patri sit gloria. Prima pars adhuc diuidit in duas. Primo inuocat sctõs angelos in speciali. Scd̃o generaliter oẽs sctõs. ibi: Omnes quos dei gratia. Prima adhuc in tres scindit partes. In prima inuocat primã hierarchiã: q̃ continet tres superiores choros angeloꝝ. s. Seraphin: cherubin: throni. Scd̃o inuocat mediã hierarchiã: q̃ etiã ꝯtinet tres. s. dñationes: principes & potestates. Tertio implorat infimã hierarchiã: que cõtinet tres vltimos & inferiores. s. virtutes: archangelos & angelos. Prima ibi: Primũ virtutes &c. Scd̃a ibi: Tũc vos celestes dñi. Tertia ibi: Hinc ditati virtutibꝫ. Scd̃a pars etiã subdiuidit. Primo gñaliter ĩuocat oẽs sctõs: qui ex hac miseria nostri incolatus ascenderũt celũ. ibi: Omnes q̊s dei gratia. Scd̃o in speciali: & hoc multipliciter. Primo patriarchas reges & ꝓphetas. Scd̃o apostolos & martyres. ibi: Nostros supreme clauiger. Tertio omnẽ gradũ ecclesiasticũ. ibi: Nũc omne sacerdotiũ. Quarto dirigit petitionẽ ad beatissimã genitricẽ virginẽ Mariã. ibi: Nunc posse dei genitrix. Dicit g̊ p̄mo.

¶ Ordo. (Omnes superni ordines). i. totus exercitus celestis militie: vel cuncti chori angeloꝝ (quibꝫ). i. quoꝝ omniũ cõmemoratione (dicat). i. instituta est (hec dies). i. ista solennitas (milleni milies mille). i. existentes in numero infinito. Ibi põt esse metonomia: qꝛ sunt solũ nouẽ: quoꝝ numerus est humana cognitione certus. (Audite). i. exaudite (vestros supplices). i. nos in deuotione nostra vobis supplicãtes. O (ignee virtutes). i. vos angeli seraphin: qd̃ interp̄tat ardens. s. ꝙ nos incendere dignemini charitate dei & p̄ximi (mox. i. scd̃o (repleti scientie). i. vos angeli cherubin: qd̃ interpretat plenitudo scientie. s. vt nos illustrare dignemini ad scientiã nomĩs dei filij (exhinc). i. tertio (vos sessiones dñice). i. vos angeli dicti throni: in q̃bus dꝛ deus sedere ad iudicandũ. s. vt nos quietos facere dignet ab impugnatione diabolica. (Cum). i. p̄terea. s. quarto loco (vos celestes dñi). i. vos angeli dicti dñationes: scꝫ vt nostrũ oĩm domini: ne nobis dominetur ptãs diaboli (& preualidi principes). i. vos angeli dicti principatus: scꝫ vt primatũ vite nos adipiscendũ ꝓcurare velitis (qꝫ), p & (vos p̄diti potentia). i. vos angeli dicti ptãtes: scꝫ vt vr̃a ptãte nos eripere dignemini a suggestione diaboli (estote nobis placidi). i. oñdite vos nobis exorabiles & deo placabiles. (Hinc). s. septimo loco (vos ditati virtutibꝫ). i. vos angeli dicti virtutes: scꝫ vt nos abundare virtutibꝫ efficiatis (qꝫ), p et (tremendi nutibus). i. vos archangeli quoꝝ p̄sentia quecũqꝫ exterrere nitit (&). i. etiã (fulgurosi vultibꝫ). i. vos angeli missi ad declarandũ negocia oĩa. s. vt nos respondere faciatis per opera virtutũ in conspectu dei & benedicte virginis Marie. Tunc sequit secunda pars principalis. In qua inuocat homines sanctificatos in patria: & primo in generali: dicens (Omnes). s. sancti

carnis ex valle lachrymaꝝ ꝑ gratiā dei nō gratis datam: sed que vos gratos fecit (donans) .s. q̄ gratia dei donauit vobis(bona celestia).s. que nec oculus vidit: nec auris audiuit:nec in cor hominis ascendit: vt ait Pau. (laxate).i.soluite(nostra crimina).i. peccata.q.d.operā date vestris p̄cibꝰ: vt dimittamur a criminibus nostris. (Tu pater).i.patriarcha (abraam) qđ interpretaꝛ pater multarū gentiū (regens).i.gerens vel gubernās (claram prosapiā).i.illustrē progeniē(assis).i.presens sis(precādo).i.postulando(nobis).s.pctōribꝰ(cū ipsis).i.ceteris patriarchis (veniam).i. remissionē pctōꝝ nostrorū. Inuocat reges dicēs (Tandem).i.vltimo tu(dauid).s. post ordinē patriarchaꝝ ⁊ prophetaꝝ rex sic dicte(stipatus).i. circūdatus (hincinde).i.ex omni parte(choris hymnidicis).i. cū omnibus laudem domini cantantibꝰ:quorū tu medius es:⁊ eximius scribentiū cantica psalmorū.s.et(pulcher).i.decoratus(regijs coronis:succurre).i.subueni precibus: ⁊ fer auxiliū(cūctis miseris).i.omnibꝰ pctōribꝰ. Hic inuocat sanctos ꝓphetas dicens: O(sacer cetus).i.turba(predicans futura).i.prophetarū p̄dicantium futuros euentus(adesto).i.dignare nobis adesse tuis precibus (flagitans).i.rogans ⁊ petens(nobis)scꝫ peccatoribꝰ(cōcilians).i.mitigās: placans(christū).i.saluatorē nostrū(tripudians iam in celo: qui iam possides regnū beatitudinis. (Omnes).s.vos sancti(quos).s.sanctos(christꝰ docuit).i. informauit verbo salutifero predicationis euangelice doctrine (presens).i.in persona propria(dum induit carnem).i.quādo assumpsit humanā naturā(qꝫ)pro et(quos).s.vos sanctos(imbuit absentes).i.instruxit ꝑ spiritūsanctū post ascensionē.s. vos omnes(erigite).i. subleuate populum scꝫ christianū(qui)scꝫ populus(corruit).i.cecidit in pctm̄ ⁊ collapsus est.

Inuocat sanctos apostolos dicens: O(supreme clauiger).i.o sancte petre apostole:cui cōmissi sunt claues regni celoꝝ:⁊ o (legifer noue pacis).i. o sancte Joannes euangelista:vel tu Paule doctor gentiū ferens nobis legem nouam(qꝫ)pro et(omnis crucifer christi).i. vos omnes martyres: qui pro nomine christi crucem martyrij tulistis(mundate).i. tergite (pariter).i. simul(actus).s.nostros. Inuocat statum spiritualiū in celo ⁊ in terra existentiū dicens(Nunc)..s.post predictos(primus ordo pontificū).i.summorū sacerdotū.s.⁊(omne sacerdotiū).i.totus status spiritualiū vos (tergite) .i.mundate:exiccate(fletum).i.ploratum(supplicū).i.vos inuocantium(docendo).i.instruendo(subditum clerū).i.subiugatū inferioris dignitatis vobis. Hinc posce ⁊c. Inuocat gloriosam dei genitricē virginē Mariā: vt impetret nobis remissionem peccatoꝝ:dicens. O(genitrix).i. puerpera (dei)scꝫ filij tu(posce).i.postula(hinc).i. exinde post sanctos ⁊ angelos: vt (perditrix culpa).i.noxia(cesset).i.desinat (qꝫ)pro et (domitrix).i. subiugatrix(omnis carnis).i.carnalis cōcupiscentie.s.postula vt(debitrix plebs).i. reus populus(saluetꝛ).i.liberetꝛ. Istud concede. Ultimo dirigit preces ad beatā trinitatē dicens:O(trinitas)scꝫ in personis (⁊ indiuisa vnitas).i. inseparabilis substantia(concede).s.tu deus qui es trinus ⁊ vnus(istud).s. quod petimus.i.dignare nos exaudire in petitionibꝰ nostris (regens).s.sis domos).s.nostras(pacificus).i.pacifice (per interminas etates).i. eternaliter.Amen.

¶ Ad cōpletoriū hymnus.

IEsu saluator seculi redēptis ope subueni: ꝛ pia dei genitrix salutem posce miseris.

Cetus omnes angelici: patriarchaꝝ cunei ꝛ ꝓphetarū merita nobis precent veniam.

Baptista christi preuius: ꝛ clauiger ethereus: cum ceteris apostolis nos soluant nexu criminis.

Chorus sacratus martyrū: sacerdotū cōfessio ꝛ virginalis castitas nos a peccatis abluant.

Electoꝝ suffragia: omnesqꝫ ciues celici annuāt votis supplicum: ꝛ vite poscant premium.

Laus honor virtus gloria deo patri ꝛ filio sancto simul paraclito in sempiterna secula. Amen.

¶ Hymnus iste cōtinuatꝰ superiori sic. Ita dixi: O christe ꝯserua tuos famulos: ꝛ bene debes: quia redemisti nos. Et hoc est qđ dicit.
¶ Ordo. O (iesu saluator seculi subueni). i. succurre (redemptis ope) scilꝫ tuo auxilio: o (pia dei genitrix posce). i. impetra (salutē) scꝫ animaꝝ nobis (miseris.) O (omnes angelici cetus). i. omnes societates seu omnis exercitus (cunei). i. chori (patriarchaꝝ ꝛ merita prophetaꝝ precentꝰ). i. postulēt vel impetrant (nobis veniam). i. indulgentiā peccatoꝝ. (Baptista) ioannes (preuius). i. precursor (christi: ꝛ clauiger) scꝫ Petrus (ethereus). i. celestis (cū ceteris apostolis soluant nos a nexu criminis). i. a vinculis pctōꝝ. (Sacratus chorus). i. sacer cetus (martyrum) ꝛ (cōfessio sacerdotum). i. iustoꝝ (ꝛ castitas virginalis). i. virginū (abluant). i. mundent nos a peccatis. (Suffragia). i. patrocinia (electoꝝ). i. sanctoꝝ (ꝛ omnes celici). i. celestes (ciues). i. angeli (annuant). i. faueant (votis). i. precibus (supplicū). i. humilium (vt poscant). i. impetrent (premiū vite) scꝫ eterne. (Laus: virtus honor gloria). s. sint (deo patri ꝛ filio ꝛ simul paraclito). i. spirituisancto (in sempiterna secula). i. eternaliter. Amen.
¶ Vocabula. Cetus ceti. i. belua marina. Cetus cetus ꝟo est congregatio. Cuneus est instrumentū in vno fine grossum: in altero acutum: quo ligna finduntur ꝛ secantꝰ. teu. ein zweck oder speidel. Ponitꝰ etiā interdum pro multitudine: vt in hoc hymno. Clauiger hoc in loco accipitꝰ pro eo q̄ clauem gerit. i. beatus Petrus apostolus. Sed Ouidius accipit pro eo q̄ clauam gerit. i. pro Hercule. Monachus interpretatur solitarius. Sed Monychus fuit propriū nomen cuiusdam centauri. Martyr grece est testis latine. Inde martyriū. i. testimoniū.

¶ Ad nocturnum hymnus.

Christe redemptor omniũ conserua nos famulos: beate semꝑ virginis placatus sanctis precibꝰ.

Beata quoqꝫ agmina celestiũ spirituũ: presentia: preterita: futura mala pellite.

Uates eterni iudicis apostoliqꝫ dñi: suppliciter exposcimus saluari vestris precibus.

Martyres dei inclyti: confessoresqꝫ lucidi: vestris orationibus nos ferte in celestibus.

Chorus sanctaꝝ virginũ monachorũqꝫ omniũ nos simul cum omnibus christi consortes facite.

Gentem auferte perfidam credentiũ de finibus: vt christo laudes debitas persoluamus acriter.

Gloria patri ingenito: eiusqꝫ vnigenito: vna cũ sancto spiritu in sempiterna secula. Amen.

¶ Ordo. Redemptor. Hic facit inuocationẽ ad oẽs ordines angeloꝝ: et deprecaꝛ eos vt ipsi assint nobis: ꝛ a nobis omnia repellant: ꝛ nos purificatos corde ꝛ corpore ꝛ opere ad celestia regna perducant. O (christe redemptor omniũ) fideliũ (cõserua tuos famulos) qui tibi famulaꝛ: tu dico (placatus sanctis precibꝰ (beate) marie (virginis.) O (beata agmina celestiũ spirituũ). s. angeloꝝ (pellite quoqꝫ). i. siĺr (p̃terita mala). i. vitia ꝛ futura a nobis. (Uates). i. o vos prophete (eterni iudicis). i. christi: o (apl'i domini exposcimus). i. deprecamur (suppliciter saluari vestris precibus.)

O (martyres dei inclyti). i. nobiles ꝛ electi (et confessores lucidi). i. casti (ferte nos in celestibus) regnis (vestris orationibꝰ. (Chorus sanctaꝝ virginum ꝛ omniũ monachorũ facite nos christi consortes). i. participes celestis regni (cum omnibus) sanctis. (Auferte). i. remouete (gentem ꝑfidã). i. infidelem (de finibus credentium) ꝛ ad quid? (vt persoluamus alacriter). i. iocose (christo laudes debitas.) (Gloria). i. laus sit (patri ingenito: eiusqꝫ vnigenito). i. filio vnico. s. iesu christo domino nostro (vna). i. pariter (cũ sancto spiritu in sempiterna secula. Amen.)

¶ De sancto Martino episcopo hymnus.

Metrum sicut Inuentor rutili.

FRatres vnanimes federe nexili: participes luminis annui: quo solis hodie fulminet orbita: Martini reuehens festa celebria.

Cantemus pariter festū amabile Martini meritis opido nobilis: clerus cum populo consonet organo: grandi nā volupe est psallere gaudio.

Martinus quoniā vota fideliū attendit: tribuens cuncta salubria: confert hic famulis rite canentibꝫ stellis aureola serta micantibus.

Cunctis candelabrum luminis extitit: a multis tenebras mortis ⁊ expulit: virtutū statuit crescere germina in quorū fuerant pectore crimina.

His nobis subsidijs vndiqꝫ prediti: pangamus proprio cantica presuli: laudemus parili voce quod approbat: damnemus vigili mente quod improbat.

Martinū precibus gens gallica dignis sollicitet nostraqꝫ patria: Martinus faciat tempora prospera: mūdi christe salus sit tibi gloria.

¶ Ordo. O (fratres vnanimes).i.vniꝰ animi ⁊ voti.s.ligati (nexili federe) .i.forti iuramēto: existētes (participes mecū annui luminis) .i. qđ singulis quibusqꝫ annis redit (quo) lumine vel die (fulminet).i.coruscat (hodie orbita).i.via (solis reuehens).i.reportans (celebria festa).i.solennia bti (martini) epi. Ideoqꝫ nos (pariter).i.simul vna (cantemus).i.psonemus (amabile carmē).i.delectabilē cantū (meritis).i.ex dono beati (martini oppido) .i. valde (nobilis) ⁊ (clerus).i.sacer ordo clericoꝝ vna (cū pplo cōsonet).i.conformet se (organo).i.instrumēto musico ecclie (nā est grandi volupe).i.magne voluptatis ⁊ leticie (psallere cū gaudio).i.exultatione. (Quoniā) beatus (martinus) eps (attendit).i.aduertit (vota fideliū).i. desideria christianoꝝ (tribuēs).i.dās ⁊ largiēs (cūcta salubria).i.salutaria eterne vite: ⁊ (hic) btūs martinus (cōfert).i.dat ⁊ largit (famulis) suis (rite canentibꝫ).i.psallētibꝫ ⁊ eū collaudantibꝫ (serta aureola).i.cōfectas coronas (micātibꝫ stellis) .i.splendētibꝫ. Nā ipse btūs p̄sul (extitit).i.fuit (cūctis) hoibꝫ (candelabrū luminis).i.exēplū splendidū optimarū virtutū (⁊ expulit).i.fugauit (a multis) scꝫ petōribꝫ (tenebras mortis).i.pctā (⁊ statuit).i.fecit ⁊ ordinauit (crescere).i.multiplicare (germina).i.stipites (virtutū).s.optimaꝝ (in quoꝝ) scꝫ

petōꝝ ⁊ hoīm(pectore) .i.cordibus(fuerant.i.resederant olim(crimina).s. pctā. Ideoq̧ nos(prediti).i.muniti ⁊ donati(vndiq̧ his subsidijs).i. auxilijs(pangamus).i.aperiamus ⁊ psallemus ac offeramus ⁊ demus (cantica).s.leticie laudis honoris ⁊ glorie(ꝓprio p̄suli)scz btō martino bn̄merito ⁊(laudemus).i.magnifaciamus(parili voce).i. equali ⁊ vnanimi hoc(qđ approbat).i.laudat ⁊ extollit:ac(damnemus).i.subuertemus (vigili mēte) .i.aperta hoc(qđ improbat).i.damnat. (Gallica gens) .s.francigenaꝝ ⁊ germanoꝝ ac hungaroꝝ(sollicitet).i.cōmoueat(dignis p̄cibꝫ).i. bene meritis orationibꝫ beatū(martinū)epm̄(⁊ nr̄a patria).s.turonensis.s. eū laudet. (Martinus)p̄sul dignissimus(faciat).i.tribuat ⁊ largiat̄(ꝓspera tp̄a).i.felices successus tēpoꝝ.O(christe salus mūdi).s.q̄ mundū ꝑditū tuo saluasti sanguine(sit tibi gl̄ia).s.in solēnitate beatissimi martini:vt ꝓ nobis apđ te semꝑ fidelis sit intercessor.Amen. ¶ Vocabula.

Nota.Oia noia in ilis q̄ formant̄ ab vltimo supino s̄cant passiue:vt nexilis.i.nexus:sutilis.i.sutus:tortilis.i.tortus:fictilis.i.fictus:sculptilis.i. sculptus. Opido hic aduerbiū s̄cans valde.⁊ sepe legit̄ nō solū apđ poetas: sed etiā in sacris lr̄is.Qđ aūt vulgus ait opido aduerbiū ꝓducere: id falsum est. Si aūt velis opido nomen esse:versus nō valet. Clerus est congregatio clericoꝝ. Volupe s̄cat iucundū. Plau. Quia vos tranquillos video:gaudeo ⁊ volupe est mihi. Idē.Facite vestro aīo volupe. Aureolus est diminutiuū ab aureus:⁊ est adiectiuū sicut aureus:⁊ idē s̄cat. Oñq̧ tñ substantiuat̄ in feminino gñe. Sertū est corona p̄cipue de floribus cōserta.i.cōposita. Subsidiū,i.auxiliū postea missum.nā qđ ante necessitatē dat̄ p̄sidiū đr. Approbo cōprobo s̄cant laudo. Improbo ⁊ reprobo s̄cant vitupero. Inde improbus reprobus.i.malus ⁊ vituperabilis. Sollicitare est facere sollicitū:vel cōmouere.

¶ Ad horas canonicas hymnus in solennitate beati Martini episcopi. Carmen iambicū.

EIA gratulemur spiritu voti colentes debita:hec festa que solennibꝫ Martinus ornat gaudijs.

Tu supple christe qđ minus vis nostra languēs efficit:tu da quietos tempoꝝ dies nobis presentiū.

Martinus aūt preuius fac vt sit horis omnibꝫ: ne demonum fallacia pes noster impactus ruat.

Hic arma nobis celica instante pugna cōferat: hoc ꝑliante cominus hostis fugetur noxius.

Hic nos ꝑ vndas seculi clauo gubernet prospero: ne forte nostram spumea puppim charibdis sorbeat.

Hic nos triumpho nobili ꝛ laureatos mystice aptet tuis cōspectibꝫ iunctos supernis ciuibus. Amen.

¶ Ordo. (En).i.ecce nos christiani(gratulemur).i.letemur(spū).s.mentis nr̄e ꝛ cordis(colētes).i.venerātes(debita voti).i.q̄ debemꝰ ex voto(hec festa).s.p̄sentia ꝛ hodierna(q̄)btūs(martinus ornat).i.decorat (solēnibꝫ gaudijs).i.debitis veneratiōibꝫ ꝛ honoribꝫ. O(christe)iesu tu(supple).i.adimple(qd̄ est minus).i.in q̄ deficimꝰ ꝛ defectū habemꝰ:vel(qd̄ nr̄a languens vis).i.infirma potētia(minꝰ efficit).i.facit vel p̄ficit(ꝛ tu da quietos dies).i.trāquillos ꝛ pacificos(p̄sentiū tēpoꝝ).i.dieꝝ. Et tu chr̄e(fac).i.ꝯcede (vt btūs martinꝰ sit p̄uius).i.p̄cursor ad intercedēdū ꝓ nobis(oībꝫ horis) ꝛ momētis(ne fallacia demonū).i.malignoꝝ spirituū(pes nr̄).i.cogitationes (ruat).i.cadat(impactus).i.collisus. (Hic)btūs martinus(cōferat).i.cōcedat ꝛ largiat᷑ nobis(celica arma).i.celestia ꝛ potestatē supnoꝝ(instāte pugna).i.tp̄e tētationis:ꝛ(hoc).s.btō martino ꝓ nobis(p̄liante).i.dimicante ꝛ pugnante(hostis noxius).i.diabolus dānū afferēs(fuget᷑).i.ꝓpellat᷑ (cominus).i.lōge. Et(hic)btūs eps̄(gubernet).i.regat nos(p̄spero clauo).i.felici remige(ꝑ vndas).i.aduersitates ꝛ tribulatiōes huius(seculi).i. mūdi ꝛ hoīm eius(ne forte).i.ꝙ nō(spumea charibdis).i.saxū spumā maris efficiens(sorbeat).i.absorbeat(nostrā puppim).i.nauē. (Hic)sctūs martinus (aptet nos).i.societ nos cū(nobili triūpho).i.clara leticia(laureatos).i.coronatos(mystice).i.spiritaliter(tuis ꝯspectibꝫ).i.vultibꝫ. ꝛ loquit᷑ ad chr̄m quē prius citauerat ꝑ apostrophen(iunctos).i.associatos (supnis ciuibus) .i.celestibus in eterna patria. Amen. ¶ Uocabula.

Gratulor est de alicuius bono letari. Etiā s̄cat gratias agere. Dicit᷑ etiā grator in eodē sensu:sed apud poetas tm̄ reperit᷑. Impingere est impellere vel intēdere: vt Petrus impegit caput suū parieti. Hinc fit impactꝰ.i. impulsus vel intrusus. Clauus inter alia s̄cat lignū q̄ regitur gubernaculū nauis.teu.ein ruoder. Charybdis est grāde saxū in mari inter italiā ꝛ siciliā:q̄ð graue periculū facit nauigantibꝫ. Uñ ponit᷑ hic ꝓ periculo ꝛc.

¶ De sancta Katherina hymnus ad vs̄.

Ue Katherina martyr ꝛ regina:virgo deo digna: a mitis ꝛ benigna.

Costi regis nata:christo regi grata: vera sp̄ōsa christi christum induisti.

Que te spopondisti fore sponsam christi:sp̄ōsa sp̄ōso gratos fac nos ꝛ acceptos.

Uictrix sapientū dum soluis tormentū:cesa lacte fluis:sina sepeliris.

Monstra te vite viam: vt philosophiam mundi transeam⁹ veram inquiramus.

Ora ꝛ inclina nobis verū sina: vt intremus chorum tecū angelorum.

Sit laus deo patri: christo summo decus: spirituisancto honor trinus ꝛ vnus. Amen.

¶ Iste hymnus q̇ de sctā katherina canit᷑: diuidit᷑ in duas partes. In p̄ma autor ponit multas cōmendatiōes btē martyris. Scḋo refert laudes deo: ibi: Sit laus. Prima adhuc in duas diuidit᷑. Primo cōmendat beatā katherinā penes eius martyriū in gñali: ꝛ penes ei⁹ nobilitatē regalē: ꝛ penes eius puritatē ꝛ pudicitiā virginalē. Scḋo cōmēdat eā penes eius p̄dicationē salutarē ꝛ sapiētiā: ꝛ cū hoc recitat eius martyriū in speciali ibi: Victrix sapientū ꝛc̄. Ubi primo facit hoc qḋ dictum est. Scḋo ex h̄ inuocat sanctā katherinā ꝓpter eius p̄dicationē ꝛ doctrinā salutarē. ibi: Monstra te vite ꝛc̄. ꝛ ibi: Que te spopōdisti. inuocat eā ex martyrio speciali. Dicit g̊.

¶ Ordo. O (katherina). s. virgo filia regis costi ꝛ alexandrie regionis: tu extās (martyr ꝛ regina). i. q̄ passa fuisti ꝓpter nomē christi spōsi: q̄uis de regali stirpe esses: ꝛ es (virgo digna deo). s. ꝑ merita gratie q̄ est deus (mitis) i. mansueta (ꝛ benigna). i. liberalis ꝛ larga. (Nata). i. filia (costi regis). s. alexandrie (grata). i. placita (christo regi). i. q̇ regit hic ꝑ gratiā ꝛ in futuro ꝑ gloriā (tu vera sponsa). i. despōsata (christi). i. saluatoris nr̄i (induisti christū) qꝛ spopondisti teipsam ei: nō quidē carnaliter: nec ꝼm carnis copulā: sed spūaliter. (Que). s. katherina (spopōdisti). i. ꝓmisisti (te) sanctā virginē (fore). i. futurā esse eternaliter (sponsam). i. despōsatā ꝛ copulatā (christi) O (sponsa). s. katherina (fac). s. ꝑ tuas p̄ces (nos) pctōres (spōso). s. tuo christo (gratos). i. charos ꝛ placidos (ꝛ acceptos). i. dignos seu acceptabiles.

Cōmendat eā nūc penes sapientiā eius dicēs: O katherina (victrix). i. supatrix (sapientū). i. philosophoꝝ (tu soluis). i. relaxas (tormentū). i. passionē mortis tue: tu (cesa). i. ꝑcussa ense tortoris (fluis lacte). i. cū iā eras decollata exiuit lac loco cruoris (sepeliris). i. defuncta es ad sepulchrū ducta ꝑ angelos (sina). i. in tali monte: in quo dedit deus p̄cepta moysi. Inuocat sanctā katherinā: ex q̊ sapiētes cōuertit ad viā salutis: ꝛ in monte synai sepulta est ab angelis: vt etiā oñdat se nobis directricē in viā salutis: dicēs. O katherina (monstra). i. oñde (te) katherinā (viā vite). i. charitatis ꝑfecte (vt). i. ꝙ (transeamus). i. ptranseam⁹ (philosophiā). i. amorē (mūdi). i. tpaliū: ꝛ (inquiramus verā). s. philosophiā. i. dei amorē. (Ora). i. intercede ꝓ nobis (ꝛ inclina nobis). s. tibi seruientibꝫ (verū syna: vt intremus tecū choꝝ angeloꝝ). i. vt valeamus habere ingressum tuis meritis ad christū sponsum tuū: q̇ est mōs excellētissimus. i. sanctus sanctoꝝ. Ultimo refert grates trinitati dicens (Laus sit deo patri). i. altissimo genitori (ꝛ decus). i. honor sit (summo christo). i. filio suo vnigenito (honor sit spirituisctō (trinus) qui est in ꝑsona deus (ꝛ vnus) in essentia. Amen.

¶ Ad completoriū hymnus. Metrū trochaicū.

Catherine collaudamus virtutum insignia: cordis em̄ presentemus ⁊ oris obsequia: vt spe certa respiremus per eius suffragia.

Fulta fide Katherina iudicem maxentiū nō formidat: lex diuina sic format eloquium q̄ confutat ex doctrina doctores gentilium.

Victi christū confitent̄ relictis erroribus: iubet iudex vt crementur: nec pilis nec vestibus nocet ignis: sed torrent̄ inustis corporibus.

Velut aurum quod probauit fornacis adustio: nam quos foris conseruauit christus ab incendio coxit intus ⁊ purgauit fides ⁊ confessio.

Porro blandis rex molitur virginē reducere: nec p̄missis emollit̄: nec terret̄ verbere: compedit̄: custoditur tetro clausa carcere.

Hinc rex furit ⁊ tabescit: nec intra cor capitur: q̄ nox ibi noctem nescit: nox in diem vertitur soli: turba multa crescit ieiuna reficitur.

Clause lumen ne claudatur elucet Porphirio: qui regine federat̄ fidei collegio: quoꝝ fidem imitat̄ ducentena contio.

Huius ergo contionis concordi constantia vim humane passionis pari patientia superemus: vt cum bonis letemur in gloria. Amen.

¶ Ordo. Nos (collaudemus). i. extollamꝰ (insignia). i. merita (virtutū). s. optimaꝝ beate (katherine) virginis (em̄). i. q̄r (p̄sentemus). i. offeramus ⁊ adducamus in mediū ad memoriā hoīm (obsequia oris). i. laudes q̄ p̄ os fieri solent (vt respiremus). i. viuamus (certa spe). s. future glorie (p̄ suffragia). i. intercessiones ⁊ auxilia (eius). s. katherine. Nā beata virgo (katherina fulta). i. roborata (fide). s. christiana (nō formidat). i. timet nec veret̄ (iudicē maxentiū). s. ducētē eā ad supplicia (sic diuina lex). i. p̄ceptū fidei (format)

.i.p̄scribit(eloquiū).s.quid sit ei loquendū.q₂ scriptū est: Dū steteritis ante reges ꝛ p̄sides:nolite cogitare q̄d loq̄mini:dabit̄ em̄ vobis in illa hora spūs sapie ꝛ intellectus. Sicut btō Stephano cōtigit:cui nō poterūt resistere oēs aduersarij sui.(Qđ)eloquium dn̄i(cōfutat).i.dispergit (doctores gentiliū).i.infideliū(ex doctrina).s.vera eterne sapiētie dei. Nā ipsi doctores(victi).i.sup̄ati(ꝯfitent̄ christū).i.fidē christianā(relictis erroribꝫ).s. infideliū(iudex)maxentius(iubet).i.p̄cipit(vt cremēt̄).i.cōburant̄ igne in fauillū ꝛ cinerē:extūc(ignis).s.elemētaris(nec nocet).i.non officit (pilis).i. crinibꝫ corpis eoꝝ(nec vestibꝫ).i.indumētis(sed)ipi(torrent̄).i.assant̄ ꝛ extācant̄(iniustis corpibꝫ)nā cōburi nō poterāt virtute diuina hoc ꝓhibente.

(Velut).i.ad instar(aurū).s.purū(qđ).s.metallū auri (ꝓbauit).i. purgauit ꝛ rectificauit(adustio fornacis).i.proba carbonū ꝛ ignis(nā).s.illos(q̊s christus cōseruauit).i.custodiuit(foris).i.ab extra(ab incendio).s.ignis (intus) .i.in corde(coxit) .i.decoxit(ꝛ purgauit).i.purificauit(fides).s. christi (ꝛ cōfessio)fidei christiane. (Porro).i.tandē(rex)maxentius(molit̄).i.satagit(seducere).i.abducere a veritate fidei(virginē)katherinā:tn̄ ipsa(nec emollit̄).i.nō vincit̄(ꝓmissis).s.q̄ntūcūq₃ magnis (nec terret̄):i.perterrit̄ aut perculsat̄(verbere).i.supplicijs ac tormētis virgaꝝ:ipsa em̄(cōpedit̄).i.illaqueat̄ ꝛ captiuat̄ ac(custodit̄ clausa tetro carcere).i.obscuro loco. (Hic .i.exinde vel ꝓpterea(rex)maxentius(furit).i.indignat̄(ꝛ tabescit).i.consumitur merore ꝛ ira indignatiōis(nec capit̄ intra cor).i.nō cōpungit̄: nec a corde ꝑcipit(ꝙ nox nescit ibi noctē).s.q₂ nox obscurū nō h₃ (nox in diē vertit̄)q₂ carcer illuminat̄ lumine claritatis diuine(multa turba).s. infideliū (crescit).i.multiplicat̄ ꝛ augmentat̄(soli).s.catherine: vel soli.i.diei ꝛ claritati fidei:vel christo q̇ est sol iusticie (ꝛ mēs ieiuna) .i.sobria (reficit̄) .s.diuino spiramine.q₂ nō in solo pane viuit homo:sed in omni verbo qđ ꝓcedit de ore dn̄i. Et(ne lumen).i.claritas scītatꝫ(clause).s.katherine i carceribꝫ(claudat̄).i.obscuret̄ ꝛ sileat̄(elucet).i.resplēdet(Porphyrio).s.miles custos carceris(q̇)porphirio(federat̄).i.sociat̄ ꝛ iūgit̄(regine).i. vxori maxentij iudicis(collegio).i.societate ꝛ vnitate (fidei).s. christiane(quoꝝ) sc₃ duoꝝ(fidē).i.ꝓfessionē(imitat̄).i.sequit̄(ducentena cōtio).i. ducēti ex pp̄lo

(Ergo).i.ideo vel ꝑinde(nos superemus).i.vincamus(cōcordi ꝯstātia) .i.vnanimi ꝑseuerantia ꝛ(pari patiētia).i.cōsimili benignitate(vim).i.potestatē(humane passionis).s.tormentoꝝ(huius cōtionis).i.turbe(vt letemur) .i.exultemus(cū bonis).i.beatis(in gloria).s.vite eterne.Amen.

¶ Vocabula. Insignis dr̄ electus ꝛ p̄cellens in bono vel malo. Insigne substantiue est notabile signū. Inde insignire est facere insignē. Spirare est flare. Respirare est quiescere. Fulcire est sustentare. Virgi. Atlantis duri celū q̇ vertice fulcit. Fultus.i.sustentatus vel fortificatus. Cōfutare est os alteri claudere:vel ostendere alterū errare. Terenti⁹. Phormio cōfutauit eum verbis admodū iratū fratrē. Inustus hic ꝑcat non vstus: Als ꝑcat ꝑ vstionē impressus.teuto.ingebrant. Porro multa ꝑcat.s.ante: postea:lōge:certe:vltra. Emollire est facere molle. Tabescere est tabo consumi. Solus hic accipit̄ ꝓ deo:quia ipse solus est bonus:solus est dominus:solus est altissimus. Soli.i.catherine in carcere.s.crescit turba:q₂ christus ꝛ angeli. Collegium est collectio precipue hominū in aliqua di

gnitate: vt collegium sacerdotũ. i. canonia. Item collegiata ecclesia dicitur vbi sunt canonici. teuto. ein stifft.

¶ De sctõ Andrea aplo ad vs. hymnus.
Metrum iambicum.

DEcus sacrati nominis vitamq; nomen exprimens hic te decorũ ꝑdicat crucis beate gloria.

Andrea christi apostole hoc ipso iam vocabulo nomine signaris isto: decorus idem mystice.

Quẽ crux ad alta ꝓuehit: crux quẽ beata diligit: cui crux amara preparat lucis future gaudia.

In te crucis mysteriũ cluit gemello stigmate: dum probra vincis per crucẽ crucisq; pandis sanguinem.

Iam nos foueto languidos: curãq; nostri suscipe: quo per crucis victoriam celi petamus patriam. Amen.

¶ Iste hymnus in honorẽ sancti Andree apli canitur. ¶ Ordo: (Nomen). s. Andreas (exprimens). i. exponẽs ⁊ in lucẽ ꝓferens (vitã). s. apli (⁊ decus). i. gloriã (sacrati nominis). s. andree: nã (gloria). i. honor (beate crucis) scz in qua passus est (ꝑdicat). i. extollit ⁊ facit (te decorũ). i. gloriosum (hic). s. in terris. O (andrea apostole christi). s. electe tu (signaris). i. consignaris (iam isto nomine). s. decoro: atq; (ipso vocabulo). i. appellatione decoris: quia (idẽ). s. tu es (decorus). i. gloriosus ⁊ ornatus (mystice). i. intus et spiritaliter. Tu (quẽ crux). s. sancta (prouehit). i. ducit (ad alta). i. in altũ eleuat: ⁊ (quẽ diligit). i. amat (beata crux). s. christi signaculũ (cui). s. tibi btõ Andree (amara crux). s. passionis ⁊ mortis (ꝑparat). i. ordinat (gaudia future lucis). i. eterne vite. Nã (mysteriũ crucis). i. signaculũ eius (cluit). i. apparet ⁊ resplendet (in te gemello stigmate). i. duplici signatura (dũ vincis) i. exuperas (probra). i. cõtumelias (per crucẽ). s. christi (⁊ pandis). i. manifestas ꝑ tuã ꝑdicationẽ (sanguinẽ crucis). s. iesu christi quẽ effudit in ea.

Itaq; tu (foueto). i. sustentato (iam nos languidos). i. infirmos (⁊ suscipe curã nostri). i. assume nos in tuã ꝓtectionẽ (quo). i. vt (petamus). i. scãdamus (patriã celi). i. vitã beatã (ꝑ victoriã crucis). i. ꝑ triumphũ eius. Amen.

¶ Vocabula. Andreas hebraice latine interpretatur decorus. Ergo nomen andree vitã eius exprimit. Cluo significat fulgeo. Veteres autẽ ꝓ pugnare capiebant: vt ait Plinius. Stigma grece significat signũ vel punctũ. Nam formatur a verbo stizo: quod pugno significat. Paulus. Ego autẽ stigmata dñi nostri iesu christi in corpore meo porto ⁊c.

¶ De sctõ Nicolao hymnus.

SAlue pater ꝛ patrone Nicolae pastoꝛ bone: quē in benedictione mira deus extulit.

Es exemplū castitatis: speculū humilitatis: virtus tue charitatis multis opem attulit.

Fame pꝛessos reuelasti: neci datos liberasti: naufragātes tu saluasti maris a discrimine.

Gressum claudis reparasti: visum cecis pꝛocurasti: multos moꝛbos effugasti dei medicamine.

Ergo pie nos exaudi assistētes tue laudi: ne subdamur hostis fraudi nobis fer auxilia.

Nos ab omni malo ducas: via recta nos conducas: post hanc vitam nos inducas ad eterna gaudia. Amen.

¶ Oꝛdo. O (pater ꝛ patrone). i. ꝓtectoꝛ ꝛ cōseruatoꝛ (salue). i. aue ꝛ sis salutatus: o (nicolae bone pastoꝛ). s. ꝛ serue fidelis (quē). s. pastorē nicolaū (deus extulit). i. magnificit (in mira bn̄dictiōe) scꝫ dulcedinis ꝛ laudis. Nā tu (es exemplū). i. imitaculū (castitatis). i. puritatis virginalis: ꝛ es (speculū). i. iubar (humilitatis). s. cōtra superbiā: nā (virtus tue charitatis). i. amoris (attulit). i. appoꝛtauit (multis). s. fidelibꝫ (opem). i. auxiliū ꝛ salutem. Quia tu (releuasti). i. subleuasti (pꝛessos fame). i. qui nō habebant qđ manducarent hos cibasti: ꝛ (liberasti). i. redemisti (datos neci). i. moꝛti adiudicatos. ꝛ (tu saluasti). i. liberasti (naufragātes). s. in periculis aquaꝝ (a discrimine). i. periculo (maris.) Et tu (reparasti). i. fecisti (gressum claudis). i. mutilatis: ꝛ (ꝓcurasti). i. reddidisti (visum). i. lumen (cecis). i. nō videntibus: ꝛ (effugasti). i. ꝓpulsisti (multos moꝛbos). i. infirmitates (medicamine dei). i. auxilio diuino. (Ergo tu pie) scꝫ Nicolae (exaudi nos). s. clamātes ad te: ꝛ (assistentes). i. p̄sentes (tue laudi). i. festiuitati (ne). i. vt nō (subdamur). i. subiugamur (fraudi). i. deceptioni ꝛ fallacijs (hostis). s. diaboli: q̄ inimicaꝛ humano generi (fer nobis auxilia). i. sis nobis in adiutoꝛiū. Et (ducas). i. libera (nos ab omni malo) scꝫ coꝛpis ꝛ anime: ꝛ (cōducas). s. nos saluo cōductu tuo (via recta). s. qua itur ad eternā patriā: ꝛ (inducas nos post hāc vitā). s. plenā miseriaꝝ (ad eterna gaudia). s. beate vite. Amen. i. sic fiat.

¶ Hymnus alius in laudē eiusdē beati Nicolai.

EXultet aula celica: letetur mundi machina: dum refert solis oꝛbita Nicolai solennia.

Qui vagitus infantie decoꝛauit mirifice: dās vir

tutum primordia inter artus tripudia.

Quarta cum sexta feria semel sugebat vbera: iam in etate tenera hac vsus abstinentia.

Cuius tumba fert oleum matris oliue nesciū: quod natura non protulit marmor sudando parturit.

O venerande pontifex: pius nec tardus opifex cunctis q̄ corde credulo te querunt in periculo.

Aufer mortis dispendia: cōfer vite stipendia: qui post carnis exilia tecum simus in gloria.

Qui letaris cū angelis: exultas cū archangelis: triūphas cum apostolis in seculoꝝ seculis. Amen.

¶ Iste hymnus q̄ in honore scti Nicolai canit: diuidit in quattuor partes In quoꝝ prima incitat sctā mater ecclīa fideles ad gaudia huiꝰ festi scti ꝯfessoris. Scdo reddit ratonē dicti: qꝛ ipse decorauit vitā suā miraculis ꝛ sacris meritis ab infantia: ꝛ etiā post morte clarueruut ipsius miracula: qꝛ tumba fert oleū. Tertio inuocat sanctū epm: vt interueniat pro nobis. Quarto reddit gratiarūactiones trinitati. Scda ibi: Qui vagitus. Tertia ibi: Adesto p̄sul. Quarta ibi: Sit trinitati. Quantū ad p̄mā dicit.
¶ Ordo. (Dum).i.qn̄ (aula celica).i.curia celestis militie (exultat).i.gaudet (machina mūdi).i.fabrica (letet) qꝛ (orbita solis).i.cursus celi (refert).i.reuoluet (solennia) festa (Nicolai) illius epi. Ubi nota q̄ Nicolaus interp̄tat inuictus: qꝛ ipse triplicē victoriā obtinuit. Primo ꝯ carnē: macerando eam. nā cepit ieiunare in tenera etate. Scdo p mundi cōtemptū: qꝛ diuitias pauperibꝫ largiter erogabat. Tertio vicit diabolū p humilitatē: honorē em̄ tpalē inuitus assumpsit. Ponit rationē dicti: dicens (Qui) sctūs Nicolaus (decorauit).i.venustauit (mirifice).i.mirabiliter (vagitus).i.primas voces (infantie).i.iuuentutis (dans).i.cōstituēs (primordia).i.principia (virtutū).i.bonoꝝ operū (inter tripudia artus), p artuū: gtūs singularis p pluralis.i.inter puerilia ornamēta. Sctūs Nicolaꝰ (sugebat).i.lactabat (vbera).i.mamillas matris sue (semel).i.vna vice (q̄rta feria cū sexta).i.bis per hebdomadā (vsus).s.est ipse (hac abstinentia iā in tenera etate).i. in pueritia. (Cuiꝰ).s. Nicolai (tumba).i.sepulchrū (fert).i.generat; pfundit (oleū) scꝫ sanatiuū pluriū infirmitatū (q̄ d) oleū (natura).i.virtus naturalis (nō p̄tulit) sed (marmor) talis lapis ex q̄ sepulchrū excisum fuit (parturit).i. genuit (nesciens).i.ignarus (oliue matris) appositio. (O inclyte presul).i. gloriose episcope Nicolae (suscipe).i.accipe a nobis famulis tuis (preces nostras).i.deuotionē nostrā ꝛ petitionē (q̄) p et (offer).i.p̄senta eas (summo p̄suli).i.magnifico antistiti nr̄o chr̄o (p̄ces deuotas).i.supplicatiōes humiles (populi).i.christianitatis. (Qui).s. sctē Nicolae (letaris).i. gaudes

(cũ angelis).i.sanctis(exultas).i.iubilas(cũ archangelis).i.virtutibꝫ celoꝝ ꝛ(triumphas).i.victoriã tenes(cũ apostolis).s.christi dilectis amicis(in seculoꝝ seculis).i.eternaliter. Gloria ꝛc̃. Tunc refert grates sancte trinitati:dicens(Gloria eterna).i.ꝑpetuus honor(ꝛ laus inclyta).i.gloriosa (sit summo patri).i.deo ꝛ filio eius cũ flamine paraclito. Amen.

¶De festo cõceptionis beate Marie virginis ad vš. hymnus.

Gaude mater ecclesia:noua frequentãs gaudia:lux micat de caligine:rosa de spina germine.

Hec est illa stella maris:per quã fulsit lux solaris cuius festũ celebramus ꝛ iuuamen imploramus.

O Maria clausus hortus: naufragantis mundi portus: placa nobis qui te fecit matrem sibi quã elegit.

Adesto iam supplicibꝫ tuis:faueto precibꝫ:manũ benigne porrige:vitamqꝫ nostram dirige.

Maria mater gratie:mater misericordie:tu nos ab hoste ꝓtege:in hora mortis suscipe.

Maria virgo virginũ deposce nobis omniũ remissionem criminum:tuum placando filium.

Gloria tibi domine qui natus es de virgine: cum patre ꝛ sancto spiritu in sempiterna secula. Amen.

¶Ordo. O(mater eccl̃ia).i.o christianitas(frequẽtans).i.celebrãs (noua gaudia).i.nouũ festũ gaudiosum.s.cõceptiõis marie:scʒ ꝙ festo(lux).i.filiꝰ dei ab eterno de corde parẽtis ꝓcedẽs(micat).i.incarnat ꝑ cõceptionẽ (de caligine).i.humana carne.s.vtero beate marie:ꝛ in ꝙ festo(rosa).s.christus micat.i.crescit(de spina).i.de maria:cuius parentes fuerũt spina pcti originalis lesi. Tu inq̃ eccl̃ia militans cũ triũphãte(gaude).i.letare. Ponit varias cõmẽdatiões virginis gloriose dicẽs(Hec)maria(est).i.dr(illa stella maris).i.stella matutina ad transeundũ ad regnũ celoꝝ ꝑ mare huiꝰ miserie(cuius).s.marie(celebramus).i.celebriter pagimus(festũ).s.cõceptionis eius in vtero(ꝛ imploramus).i.inuocamꝰ(iuuamen).i.auxiliũ. Inuocat sanctã genitricẽ dei:iteꝝ eũ cõmẽdãdo dicẽs(O maria)tu es(clausus hortus).s.quẽ vidit Ezechiel:ꝛ tu es(portus mũdi naufragãtis).i.periclitantis vitio:tu(placa).i.redde placabilẽ ꝛ gratũ(nobis).s.pctõribꝫ(illũ).s.filiũ tuũ(q)filius(fecit).i.creauit seu ab eterno ordinauit(te matrẽ).i.genitricẽ(quã).s.matrẽ(elegit).i.ex diuina ordinatõe voluit hẽre(sibi)cҺ̃o(matrẽ.)

(Adesto).i.p̄sens sis(iam).i.in p̄senti festo(supplicib9).i.nobis te deuote inuocantib9(faueto).i.fauorē ostende(p̄cib9).i.hortamentis nostris:⁊(porrige).i.administra ⁊ prebe nobis(benigne).i.pie(manū).s. tue maternitatis:(q3)p et(dirige nostrā vitā).i.rectifica cōscientias nostras:vt iuste ⁊ recte viuamus: (Maria mater gratie).i.q̄ gratiā inuenisti apud deū sola:attestate tibi annunciantī:tu es(mater misc͞die).s.q̄ misericorditer interpellas p nobis ad filiū tuū(tu protege).i.tuere nos)famulos tuos(ab hoste).i.diabolo:q̄ inimicat᷑ omnib9 beate marie famulantib9:tu(suscipe).s.in tuā ꝓtectionē nos(in hora mortis).i.in vltima necessitate(mortis).s.corporis:⁊ ꝓ̄ueni aie damnationē. O dei genitrix(maria)sanctissima(virgo virginū).i.q̄ excellis omnes alias virgines sanctas in genere omniū virtutū ⁊ etiā sanctitate(deposce).i.impetra(nobis)sc3 pctōrib9(remissionē) i. indulgentiā(criminū omniū).i.cunctoꝝ scelerū(placando).i.mitigando ⁊ reconciliando(tuū filiū)sc3 iesum christū dominū nostrū. Tūc more solito refert gratiarūactiones sancte trinitati:dicens. O(dn̄e).s.iesu christe(qui es natus).i.genitus(de virgine).s.illa maria cuius cōceptionē colimus (gloria) sit(tibi).s.christo(cū patre).i.altissimo genitori tuo: ⁊ sit (cū sctō spiritu) .i. almo pneumate(in sempiterna secula).i.ppetuis tpib9 nunc ⁊ semp. Amē.

¶ In dedicatione templi ad vs.hymnus.

Metrū trochaicum.

v Rbs beata hierusalē dicta pacis visio: que construit᷑ in celis viuis ex lapidib9:⁊ angelis coronata vt sponsata comite.

Noua veniens e celo nuptiali thalamo:preparata vt spōsata copulet᷑ dn̄o:⁊ platee ⁊ muri eius ex auro purissimo.

Tunsionib9 pressuris expoliti lapides:suisq3 aptant᷑ locis p manus artificis disponunt᷑ ꝑmansuri sacris edificijs.

Porte nitent margaritis aditis patentib9:⁊ virtute meritorum illuc introducitur omnis qui pro christi nomine hic in mundo premitur.

Angularis fundamentū lapis christus missus est: qui cōpage parietis in vtroq3 nectitur:quē sancta sion suscepit in quo credens permanet.

Omnis illa deo sacra ⁊ dilecta ciuitas: plena modulis et canore iubilo:trinū deū vnicūq3 cū fauore predicat.

Hoc in templo summe deus exoratus adueni: ⁊ clementi bonitate precum vota suscipe: largam benedictionē hic infunde iugiter.

Hic promereant᷑ oēs petita accipere: ⁊ adepta possidere cū sanctis perēniter: paradisum introire translati in requiē.

Gloria ⁊ honor deo vsq̄quo altissimo: vna patri filioq̄: inclyto paraclyto: cui laus est ⁊ potestas ꝑ eterna sc̄la.

¶ In hac cōmemoratione celestis hierl̄m autor laudat deū: qui hoc sacro templo infudit iugiter suā benedictionē. Quapropter rogat deū vt in hoc tēplo sancto suo oēs ꝓmereant᷑ acq̄rere eterna bona: ⁊ adepta cū suis sanctis perenniter possidere. ¶ Ordo.

(Hierl̄m beata vrbs).i. ciuitas celestis cōstituta: vel cōstructa de animabꝫ sctōꝝ: qui sunt viui lapides: ⁊ est (dicta).i. interp̄tata (visio pacis: q̄) hierl̄m (cōstruit᷑ in celis ex viuis lapidibꝫ).i. sanctis animabꝫ sctōꝝ qui sunt viui lapides: illa dico (coronata) scʒ in (angelis: vt sponsata comite).i. sicut mulier ornata est viro.i. sponso: ita eccl̄ia christo. Ista (noua) sponsa.i. sctā ecclesia (veniēs e celo) cū christo: ista dico (p̄parata nuptiali).i. virginali (thalamo).i. lecto.i. lauacro baptismatis (vt) ꝑ sicut (spōsata copulet᷑).i. iungat᷑ (dn̄o: ⁊ platee).i. minus ꝑfecti (⁊ muri).i. p̄dicatores illiꝰ sponsi sunt (ex auro purissimo).i. ex splendore sctōꝝ: qui splendidi efficiunt᷑ sicut aurum purissimū. (Lapides).i. scti martyres (expoliti).i. aptati ad edificandū (tunsionibꝫ).i. ꝑcussionibꝫ: ⁊ afflicti (p̄ssuris).i. tribulatiōibꝫ. Sicut lapides in muro sunt edificati: ita aīe sctōꝝ sunt ordinate in paradiso (q̄) ꝑ et (aptant᷑).i. ordinant᷑ vel disponunt᷑ (suis locis ꝑ manus artificis).i. ꝑ manus filij dei: lapides dico (ꝑmansuri).s. diu (sacris edificijs).i. celestibꝫ edificijs.

(Porte) illius tēpli (nitēt).i. resplēdēt (margaritis).i. virtutibꝫ (aditis) scʒ liminibꝫ (patentibꝫ).i. apertis sacris tēplis: ⁊ hic in tēplo (oīs) christianus (q̄ ꝓ christi noīe p̄mit᷑).i. cruciat᷑ (illic).s. in p̄senti mūdo (introducit᷑).s. in celestē hierl̄m (virtute meritoꝝ).i. bonoꝝ operū.s. donoꝝ suoꝝ. Chr̄s dicit᷑ lapis angularis: qui a iudeis fuit reprobatus. Vn̄ Dauid: Lapidē quem reprobauerūt edificantes. Tamē duos ppl̄os in vnū cōiunxit: scʒ iudaicū ⁊ gentilē: qui christus.i. dei filius speculat᷑ quotidie eternā beatitudinē summi regis.i. dei patris. (Christus) scʒ (fundamentū) totius eccl̄ie (missus) scʒ a patre est factus (lapis angularis: qui) lapis (nectit᷑).i. coniungit᷑ (cōpage).i. cōiunctione (parietis in vtroq̄).i. in duobꝫ ppl̄is.s. in iudaico ⁊ gentili: (quē) scʒ christū (sion suscepit sancta) sion interp̄tat᷑ eccl̄ia vel speculatio (in quo) scʒ christo (credens) scʒ christianus q̄ credit (ꝑmanet) firmiter in fide sancte eccl̄ie. (Omnis illa ciuitas).i. eccl̄ia militās (deo).i. ad dei honorē est (sacra).i. sacrata (⁊ dilecta).i. amata a deo: ⁊ (plena modulis).i. cantilenis angeloꝝ in laude dei (⁊ canore).i. cantu: vel (canoro iubilo).i. dulci exultatiōe. Iubilus est gaudiū illud q̄d est interius in hoīe: q̄d oīno non

põt referri: nec oīno taceṫ p̄ animi exultatiōe. Et sacra ecclīa (p̄dicat trinū deū). s. in psonis (vnicūq;). i. vnū in substantia: vel vnū quoq; cū fauore predicant cū prece. O (summe deus exoratus). s. a nobis. i. tu dep̄catus (adueni) p gratiā (in hoc tēplo). i. in ista ecclīa: ꝛ (suscipe vota precantū). i. precū vel orationū. Istud intransitiue legiṫ: ꝛ est ibi figura q̄ dr endiadis. q̄ habet fieri qn̄ duo noīa substātiua simul ponunṫ: q̄ vnū illoꝝ adiectiuaṫ: ꝛ alterū remanet substantiuū ꝛc̄. (clementi bonitate). i. moderata tua p̄ce vel voce (infunde). i. īmitte (iugiter). i. perenniter vel assidue (benedictionē largā). i. latā. (Hic). s. in sacra ecclīa: vel hic. i. ī isto loco (oēs). s. fideles homines (pmereanṫ). i. bene mereanṫ (acquirere petita: ꝛ) illa petita (obtenta possidere perenniter). i. ppetue (cū sanctis). i. cū bonis: ꝛ. s. dū sumus (trāslati in requiē). i. mortui. s. mereamur (introire paradisum). i. regnū celoꝝ.

¶ Vocabula. Hierl̄m interp̄taṫ visio pacis. q̄ vrbs primo dicebaṫ salem deinde hiebus ꝛ hiebusalē: q2 Hiebusei in eā habitabāt ante iudeos. Videṫ melius legendū: despōsata comiter: q̄ comite. Et comiter ṗcat benigne ꝛ hilariter. Oui. Comiter accipiṫ sanguine iunctus erat. Margarita est lapis p̄ciosus: q̄ vulgo perla dr. Aditus est locus secretior in templo vbi sacra collocata sunt. Polio is ire. est ornare. Inde expolire. i. exornare. Itē politus. i. ornatus. Persius. Pelliculā veterū retines ex frōte politus. Cōpages vel cōpage media pducta idē est qd cōpactio vel cōiunctio. Canorus est plenus canore. Canor aūt dr cantus. a q̄ fit canorus: sicut a decor decorus: a sono sonorus. Adueni subueni ꝛc̄. vno mō sunt p̄terita pfecta indicatiui modi: ꝛ sic pducūt mediā. Alio mō sunt p̄sentis tēporis indicatiui modi: ꝛ sic corripiūt mediā: vt hic. Paradisos grece dr hortus latine: est eīn locus amenissimus.

¶ De apostolis hymnus generalis.

Carmen iambicum.

Exultet celum laudibꝰ: resultet terra gaudijs: apl̄oꝝ gloria sacra canunt solennia.

Vos secli iusti iudices ꝛ vera mundi lumina votis precamur cordiū audite preces supplicum.

Qui celū verbo clauditis: seraſq; eius soluitis: nos a peccatis omnibꝰ soluite iussu quesumus.

Quoꝝ p̄cepto subdiṫ salus ꝛ languor omniū: sanate egros moribus nos reddentes virtutibus.

Vt cū iudex aduenerit christus in fine seculi: nos sempiternis gaudijs faciat esse compotes.

Laus honor virtus gloria deo patri cū filio: vna cū sctō

spiritu in sempiterna secula. Amen.

¶ In hoc hymno facit inuocationē ad aplos: vt ipsi ꝑ nobis exultent: vt suis ꝑcibꝫ a nobis vitia repellant: vt ipsi cū veniunt ad iudiciū nō ꝑ reatu puniant: sed cōpotes eternis gaudijs faciant. Et nota ꝙ dies iudicij nō dr ideo ꝙ tunc sit dies: sed qꝛ apparebūt nobis omnia sicut in die.

¶ Ordo. (Celū).i.celestis curia(exultet).i.gaudeat(laudibꝫ: terra).i. terreni.s.hoies(resultet gaudijs)scꝫ(canūt).i.laudāt(sacra solēnia gloria apostoloꝝ.) Exulto ⁊ resulto sunt freqntatiua ab exilio ⁊ resilio. Inde exultare est freqnter exilire. Resultare est freqnter resilire. (Uos)apli(iusti iudices secli)ꝑ seculi(⁊ vera lumina mundi)qꝛ totus mundus illuminat eoꝝ ꝑdicatiōe(ꝑcamur vos votis cordiū).i.precibꝫ cordis(audite ꝑces supplicū).i.humiliū. (Qui clauditis)scꝫ pctōribꝫ(celū verbo).i.sermone(⁊ soluitis)scꝫ hoibꝫ(seras eius: quesumus).i. ꝑcamur vos(soluite).i. absoluite (nos a pctis omnibꝫ iussu).i.ꝑcepto christi. (Precepto quoꝝ)aploꝝ (salus).i.sanitas(⁊ languor).i.infirmitas(oim).s.hoim(subdit: sanate egros) pctōres(moribꝫ).i.prauis cogitationibꝫ(reddentes nos virtutibꝫ.) Et rogamus(vt cū christus iudex aduenerit in fine seculi: faciat nos esse compotes sempiternis gaudijs.) Laus honor ⁊c.expositū est.s.

¶ De martyribꝫ hymnus generalis.

Deus tuoꝝ militū sors ⁊ corona premiū: laudes canentes martyris: absolue nexu criminis.

Hic nempe mundi gaudia ⁊ blandimenta noxia caduca rite deputans peruenit ad celestia.

Penas cucurrit fortiter ⁊ sustulit viriliter: pro te effundens sanguinē eterna dona possidet.

Ob hoc precatu supplices te poscimus pijssime: in hoc triumpho martyris dimitte noxam seruulis.

Laus honor virtus ⁊c.

¶ Ordo. O(deus)tu(sors ⁊ corona)⁊ pars(tuoꝝ militū).s.hereditas. Un̄ dicit Dauid: Dn̄s pars hereditatis mee. ⁊ tu(premiū)qꝛ tu ſm meritū tribuis(absolue).s.nos(nexu criminis).i.laqueo peccatoꝝ: nos dico (canētes laudes)s.tuas. (Hic)martyr(deputans).i.pensans (rite).i.recte (gaudia mundi ⁊ blandimenta)esse(noxia)⁊(caduca ꝑuenit nempe).i.certe(ad celestia).s.regna. Et ipse(cucurrit fortiter).i.cōstans forti animo delectationes huius mundi transiuit(⁊ sustulit)illas(penas viriliter effundēs sanguinē)scꝫ suū: ⁊ ideo(possidet eterna dona. Ob hoc).i.ꝓpter hoc qꝛ ꝑ te sanguinē fudit: o(pijssime)pater nos(supplices poscimus).i.ꝑcamur (te ꝑcatu in hoc triūpho).i.ī hac victoria(martyris dimitte noxā).i.culpā(seruulis.)

¶ De vno martyre hymnus vespertinus.

Martyr dei qui vnicū patris sequendo filiū: victis triumphans hostibus: victor fruens celestibꝫ.

Tui precatus munere nostrū reatū dilue: arces mali contagium: vite remouens tedium.

Soluta sunt iam vincula tui sacrati corporis: nos solue vinclis seculi amore dei filij.

Presta pater pijssime ⁊c. Vel: Deo patri sit glria ⁊c.

¶ Materia huius hymni est: vt relictis delectationibꝫ ⁊ vanitatibꝫ huius seculi bona opera exercendo deū cōsequamur. ¶ Ordo. O (martyr dei q̄ fuisti victor hostibꝫ) tu dico (triūphans sequēdo vnicū filiū patris) es modo (fruens celestibꝫ). s. bonis. Et quia talibꝫ bonis frueris (dilue). i. extingue (reatū). i. pctm̄ nr̄m: tu dico (arcens cōtagiū mali). i. di aboli (remouēs tediū vite). s. famē sitim nuditatē frigus. s. nobis donando spalia difficiliter. Et q2 sicut (vincula tui sacrati corpis iā soluta sunt). i. nexibꝫ huꝰ seculi dissoluta sunt: ⁊ es cū christo: ita (solue nos a vinculis). i. pctis tuis p̄cibꝫ: ⁊ hoc (amore filij dei). i. ꝓpter iesum chrm̄. ¶ Vocabula. Martyr grecū nomē est: sc̄ās testem. Vn̄ facit genitiuū in is vel in os: accusatiuū in em vel in a: ⁊ accm̄ pluralē in is vel in as curtā. Luo sc̄at soluo vel etiā purgo. Vn̄ cōposita eius eluo diluo abluo colluo sc̄āt purgare. Arcere est remouere. Inde arx dr̄ castellū q̄ hostes pelluntr a finibꝫ.

¶ De martyribus hymnus alius.

r

Ex gloriose martyr: corona cōfitētiū: qui respuentes terrena perducis ad celestia.

Aurem benignā protinus appone nostris vocibus: trophea sacra pangimus: ignosce qd̄ delinquimus.

Tu vincis in martyribꝫ: parcendo cōfessoribus: tu vince nostra crimina donando indulgentiā. Deo p̄ri sit glria.

¶ Materia huꝰ hymni est inuocare regē martyr̄ vt dirigat ad nos aures sue clemētie: ⁊ dignetr nobis ignoscere delicta ꝓpter merita sc̄toꝝ martyr̄. ¶ Ordo. O (rex gloriose corona cōfitentiū). i. cōfessor hoīm (qui pducis respuentes terrena ad celestia). s. gaudia. Tu (appone aurem benignā protinus). i. statim (nostris vocibus: ⁊ ignosce quod delinquimus). i. peccauimus: nobis dico (qui pangimus sacra trophea). i. victoriam martyr̄. (Tu vincis). s. seuiciam tyrannoꝝ (in martyribꝫ: parcendo confessoribꝫ)

quia nõ vis vt per martyriũ finiant vitã suam(tu vince).i.destrue (nostra crimina donando)nobis(indulgentiã)quia tu nõ vis mortẽ pctõris ꝛc.
¶Vocabula. Terreus.i.de terra factus. Terrestris ꝓo ad terrã ptinẽs. Terrenus aũt ſcat vtrũqꝫ. Sed hic exigit metrũ vt legaẽ terrea: nõ terrena. Tropheũ ꝓprie est signũ victorie: vt crux est tropheum christi. Sed abusiue capitur pro victoria.

¶De confessoribus hymnus generalis. Carmen saphicũ.

Iste cõfessor dñi sacratꝰ: festa plebs cuiꝰ celebrat ꝑ orbẽ: hodie letus meruit secreta scandere celi.
Qui pius prudẽs humilis pudicus sobriꝰ castꝰ fuit ꝛ quietus: vita dũ p̃sens vegetauit eius corpis artus.
Ad sacrũ cuius tumulũ frequenter membra languentum modo sanitati quolibet morbo fuerint grauata restituunẽ.
Unde nũc noster chorus in honore ipsius hymnũ canit hunc libenter: vt pijs eius meritis iuuemur omne ꝑ euum.
Sit salus illi decus atqꝫ virtus qui supra celi residẽs cacumen totius mũdi machinã gubernat trinus ꝛ vnus.

¶Materia huius hymni est: ꝙ totis viribꝫ deũ sup oĩa laudare debemus. Intendit etiã autor in hoc hymno tractare de ascensione illius cõfessoris in cuius memoria p̃sens hymnus totis laudibꝫ celebraẽ.
¶Ordo. (Iste confessor dñi sacratus).s.a dño(letus) .i. exultans (meruit hodie).i.in hac die(scandere).i.ascendere(secreta celi).i.ad celos (festa cuius)scꝫ sancti cõfessoris(plebs).s.deuota(celebrat ꝑ)totũ(orbem. Qui) confessor(fuit castus)corpore ꝛ anima(pius).i.sanctus (prudens).i. sapiẽs humilis: pudicus)in verbis(sobrius)in moribus(ꝛ quietus).i.tranquillus: (dum).i.donec(vegetauit).i.nutriuit(artus).i.membra corporis (p̃sens vita).i.qñ erat in hoc seculo. (Ad sacrũ tumulum cuius).s.confessoris(mẽbra languentum).i.egrotãtiũ(restituunẽ modo).i.in presenti(sanitati).i.saluti(frequenter quolibet morbo).i.a quacũqꝫ infirmitate illa membra(fuerint grauata. Unde nunc noster chorus).s.nostroꝝ fratrum(canit hunc hymnũ in honore illius) scꝫ confessoris(libenter).i.voluntarie: ꝛ ad q̃d canamus(vt iuuemur pijs meritis).i.patrocinijs ꝛ orationibꝫ (eius).s. sancti confessoris(per omne euum).i.ꝑ cũcta secula. (Salus).i. gloria (decus) .i.honor(atqꝫ virtus sit illi).s.deo(qui residet supra cacumen).i. supra sceptrũ(celi: trinus)dico in personis(ꝛ vnus)in deitate substantie: qui(gubernat machinam).i.fabricam totius(mundi.)

¶ Vocabula. Confessor dr aliquis sanctus qui nō est martyr: vt sanctus Gregorius: Martinus rc. Apud antiquos idē tñ erant martyres z cōfessores: vt apud Cyprianū. Pius. i. sanctus: religiosus vel colens deū. Nā pietas fm Lactantiū Firmianū est cultus dei. Vegetus media correpta est fortis. Vegetare est facere vegetū. Prudentius. Unde pererratis vegetat precordia membris. Tumulus est sepulchrū. Inde tumulare. Sepe tñ tumulus accipit p colle. Unde qñqꝫ signat de quo vel de qua re: vt vnde tibi pecunia. Etiā signat quare vel quapropter: vt hic. Cacumen dr altitudo. Inde cacuminare. i. exaltare.

¶ De virginibus alius hymnus.
Metrū iambicū dimetrum.

IEsu corona virginū: quē mater illa concepit que sola virgo parturit: hec vota clemens suscipe.

Qui pascis inter lilia: septus choreis virginum: sponsas decorans gloria: sponsisqꝫ reddens premia.

Quocūqꝫ pergis virgines sequunt: atqꝫ laudibus post te canentes cursitant: hymnosqꝫ dulces personant.

Te deprecamur largius nostris adauge sensibus nescire prorsus omnia corruptionis vulnera. rac leto. in sempiterna secula.

Presta pater piissime rc. Patriqꝫ compar vnice, cum Spiritu Pa:

¶ In hoc hymno laudat autor deū in cōmemoratione sanctaꝶ virginum: que domando fragilē sexū meruerunt scandere secreta celi. Rogat itaqꝫ z deprecat deū: vt nesciamus vulnera corruptionis.

O (iesu corona virginū: quē). s. te (mater illa). s. mirabilis (cōcepit). s. sancta Maria (que sola). s. mater inter alias (virgo peperit: tu clemens accipe). i. suscipe (hec vota nostra). i. has pces. Tu (qui pascis). i. delectaris (inter lilia). i. bona opera (septus). i. circūdatus (choreis). i. ordinib9 (virginū) z es (decorans). i. coronās (sponsas gloria: z reddēs spōsis pmia. Quocūqꝫ) i. ad quecūqꝫ locū (pergis) ille (virgines sequunt) te (atqꝫ canētes cursitāt) i. currunt (post te laudib9: z personāt dulces hymnos). i. laudes. Et qr virgines personāt tibi laudes (precamur te adauge largius). i. augmenta amplius (nostris sensib9) z da (prorsus). i. omnino nobis oib9 (nescire vulnera corruptionis. ¶ Vocabula. Parturio est verbū meditatiuū a pario factū. Et pprie signat cupio parere. Sed ponit p pario. Vergil. Parturit almus ager. Hic est pteriti tpis. Pascis ponit hic p pasceris: vt aliq volunt. Sed nō est necesse. Nā pascere qñqꝫ est transitiuū: vt pasce oues meas. Qñqꝫ vo absolutū: vt oues pascunt. Vergi. Tytire pascentes a flumine reiice capellas. Septus. i. circūdatus: a verbo sepio.

¶In annunciatione beate Marie virginis hymnus ad vs. generalis.

¶Metrum trochaicũ dimetrũ.

Ue maris stella:dei mater alma:atq₃ semꝑ virgo:
a felix celi porta.

Sumens illud aue Gabrielis ore: funda nos in pace:mutans nomen eue.

Solue vincla reis:profer lumen cecis: mala nostra pelle: bona cuncta posce.

Monstra te esse matrẽ:sumat per te precem qui pro nobis natus tulit esse tuus.

Uirgo singularis:inter omnes mitis:nos culpis solutos mites fac ꝛ castos.

Uitam presta puram:iter para tutũ: vt vidẽtes iesum semper colletemur.

Sit laus deo patri:summo christoq₃ decus:spirituisancto honor:trinus ꝛ vnus. Amen.

¶Materia huius hymni est de salutatione beate Marie virginis facta ab angelo sic dicẽte: Aue gratia plena dñs tecũ:Bñdicta tu in mulieribꝫ. Et cũ ipsa rñdisset: Ecce ancilla dñi fiat mihi ẜm verbũ tuũ. Tunc virtute altissimi obumbrata est:ꝛ solo verbo cõcepit filiũ:q̃ est christus dñs noster. Intendit etiã autor ipsam beatã virginẽ Mariã inuocare:vt ipsa nomen eue ꝑ quã mors intrauit mutet:ꝛ soluat vincula pctõꝝ nostroꝝ:ꝛ prester nobis vitam eternã:ꝛ vt nos a pctis absolutos mites faciat ꝛ castos. Hinc etiã laudare nos hortaꝛ ꝛ glorificare hunc diem:ꝓpter hoc q̃ꝺ euasimus de dominio diaboli ꝑ ipsam:ꝛ venimus ꝑ fidẽ ꝛ gratiã dei ad regna celoꝝ. Et innuit hoc ꝑ simile faciendo istã cõparationẽ. Sicut em̃ stella maris prestat ducatũ ipsis nautis vt veniant ad portũ:ita ꝑ ducatũ virginis Marie veniemus ad portũ.i.ad christũ. Et hoc est q̃ꝺ dicit.

¶Ordo. O(stella maris).i.mundi(aue).i.salue:o(alma mater).i:sctã genitrix(dei)ꝛ hoĩs(atq₃).p et(manens semꝑ virgo).s. ante partũ: in partu et post partũ:ꝛ o(felix porta).i.sancta ianua(celi).i.paradisi (aue).i. salue.

Et q₂ tu(sumens illud aue).i.illã salutationẽ angelicã q̃ ferꝛ ab (ore gabrielis)illius archangeli sic dicti(funda).i.cõfirma(nos in pace).i. in eterna beatitudine:tu dico(mutans nomen eue).s.in aue.i.maledictionẽ eue in

tuā benedictionē. Et qꝛ tu virgo dicta es stella maris: ⁊ qꝛ mutasti nomen eue.i.maledictionē eue deleuisti:⁊ impetrasti nobis benedictionē: et confudisti mortē tribuens nobis vitā perpetuā:ideo(solue vincula).i. ligamina pctōꝝ(reis).i.pctōꝛib⁹(profer).i.tribue(lumē cecis).i.infidelib⁹:⁊(pelle).i.remoue a nobis(mala nostra).i.peccata nostra:⁊(posce).i.postula a filio tuo(cuncta bona.) O maria(monstra).i.ostende(te esse matrē)scꝫ placando tuū filiū:⁊ filius tuus(sumat preces).i.depcatiōes nostras(per te:q̄ fili⁹(natus ex te(virgine maria(ꝓ nobis)miseris pctōꝛib⁹(tulit).i. sustinuit (esse tuus)filius. Et qꝛ sustinuit esse filius tuus:ideo o (virgo singularꝫ) qꝛ nulla est tibi similis:qꝛ fuisti virgo ante partum:virgo in partu:⁊ virgo post partū(mitis inter oēs).s.alias mulieres:⁊ o virgo castitatis mater(fac nos solutos).s.a culpis:⁊ fac nos(mites).i.mansuetos(⁊ castos).s.in corpe ⁊ aīa. Et qꝛ es mater castitatis ⁊ suauitatis:o virgo(presta).i.dona(vitam purā) nobis :⁊(para).i.tribue(iter tutū).i.viā securā(vt nos videntes iesum)filiū tuū(colletemur).i.simul gaudeamus(semꝑ).i. in p̄senti ei laudes ꝑsoluentes:⁊ in futuro eū plenius cognoscentes gaudeamus ⁊ exultemus cū dn̄o nostꝛo filio tuo. Et qꝛ descendit dn̄s deus noster in vterum virginis:ideo(laus).i.gloria(sit deo patri:⁊ decus).i.reuerentia sit(summo christo).i.excelso filio dei:⁊(spirituiscrō sit honor:trinus)in ꝑsonis (⁊ vn⁹) in essentia.Amen.

¶ Vocabula.

Maria hebraice interpretaꝛ stella maris. Stella maris dꝛ que dirigit in mari nauigantes.Et a poetis dꝛ arctos:vel vrsa circa polū arcticū. Nomen Eua si littere cōuertanꝛ:fit aue.Igiꝛ angelus ad Mariā dicēs aue: ostendit ꝙ ipsa saluaret quos Eua damnauerat. Ordo ⁊ sensus est:Qui tulit.i.voluit esse tuus natus.i.filius:pro nobis.i.ꝓpter nostrā salutē. Mitis.i.clemens placidus ⁊ mansuetus. Mitesco.i.mitis fio.Horati⁹:Nemo adeo ferus est vt nō mitescere possit.

Et sic terminanꝛ hymni vniuersales per anni circulū: ſm ritum ecclesie Romane:cū interpretatione notabili:adiunctis vocabulorū quorundā expositionibus. Impressi per Joannem knoblouch:insignē Argentinoꝝ impressorem:Ultima die Martij:Anno salutis nr̄e Millesimo quingentesimo tertiodecimo.

Dominica quinquagesima sermo 1

Ecce ascendimus Jerusalem et consumabuntur
omnia que scripta sunt de filio hominis per pro
phetas luce 18 marc 10 mathei 20 in hac summa
Evangelii huius sancta mater ecclesia duo nobis
insinuat primo proponit venerabilem Christi
passionem ibi Tradetur enim gentibus Secundo sub
iungit mirabilem Ceci illuminacionem ibi Et
factum est cum appropinquaret Jericho cecus
sedebat Quo ad primum queritur quare sancta
mater Ecclesia nobis ostendit Christi passionem pro
ponit Dico huius multe sunt cause prima est
virtus passionis Christi notificatur in hac enim in
incipitur quinquagesima et terminatur in pascha
et est numerus scilicet quinquagesimus numerus
iubilei inquo primo fiebat remissio peccatorum
suis debitorum et sic debita nostra soluta sunt
per Christi passionem Nam si quidem eramus debitores
divinae iusticie ex peccato contracto
originali peccatum hoc debitum ipse dei filius
solvebat pro nobis psalm 68 que non ra
pui tunc exsolvebam hugo quasi dicit

ut satis factio correspondere. Ideo Dns passus est die eodem eadem hora scilicet sexta qua adam peccavit et in rebus in melius mutatione in quibus homo delectatur. Secundo quia sunt venditores, ad vendita eorum liberantur et sic nos venditi sumus per peccata psal 15 Tu es qui restitues hereditatem meam mihi per passionem enim Christi restituti sumus et redempti de quo Esaies 2 Gratis venundati estis et sine argento redimemini 1 petri 1 non corruptibilibus auro et argento redempti estis sed pretioso sanguine. Tertio sunt etiam servi qui se ad servitutem obligabant et quia se ad servitutem obligabant et qui postea liberi remittebantur sic et nos qui sub servitute diaboli eramus per passionem Christi liberati sumus apocal. 5 occisus es et redemisti nos deo in sanguine tuo. Quod et ipse deus passionem suam dixit Joannis 8

Si filius vos liberaverit vere liberi eritis Joh 8

~~De duo ad propositum~~ Vos Charissimi

cordibus vestris imprimite et deum super omnia dili-
gite convertentes vos ab omni vanitate et
nequiciam ambulantes in dei timore [illegible]
[illegible] in mandatis et iustificationibus eius sic
habebitis gratiam [illegible] dei in hoc seculo
et in futuro efficiemini participes eterne glo-
rie in illo [illegible] cum salvatore nostro [illegible]
appropinquante termino passionis [illegible] sue [illegible]
erat ascensurus de galilea Jerosolimam
in qua festo pasche ad patiendum [illegible]
Cum esset in procinctu [illegible] ascendendi sic assu-
psit duodecim discipulos suos Christus enim [illegible]
ad passionem accepit omnes discipulos suos secum
et aperuit eis passionem suam [illegible]
ad transfigurationem accepit tantum tres secum
et hoc [illegible] ad significandum quod [illegible] voca-
vit ad imitationem passionis [illegible] De quo
1 petri 2 Christus passus est pro nobis vobis
relinquens exemplum ut sequamini ve-
stigia eius [illegible] (ubi est [illegible])

16 Et quis vult venire post me abneget semet
ipsum et tollat crucem suam etc. tam pauci
sunt qui sic se habent ut fructus passionis
Christi percipiant qui est via gloriosa
et hoc comprehendentibus patet. Et quo
vadis i. quam angusta et arcta est
via que ducit ad vitam et pauci qui
inveniunt eam quia tribulatio et passio est
via et porta per quam pauci intrant
eodem modo pro malis et infigura
illius dicit hec. Ergo qui passioni
steterint quia passio eius usque ad salutem
fiat sufficiens in pauris tamen habuit
effectum
Quemadmodum autem et Judam furem
cum ceteris fecit apostolum per eum
nunc sustinet malos et bonos quasi
deo ... habemusque eorum ... ut
boni per malitiam malorum ...
experiantur nam hoc ab initio mundi con-
suevit Unde Ergo Hec eo moralia
Ca 119 in ecclesia ... sunt in arca

fuit tristitia et patri vnde adam
primus homo duos filios habuit quorum
vnus Abel iustus erat alter reprobus
fuit scilicet Cain ad propositum &
[illegible] Christus tamen duodecim discipulos
elegit et ne impeccabilitas mansit vnus
malus permixtus est scilicet Judas Joannis 6
Nonne ego vos duodecim elegi et
ex vobis diabolus est ut homines mali
permisceantur bonis ut ipsi boni probentur
quia dixit Gregorius super Ca 120
[illegible] boni sunt qui in bonitate
perseuerant. vna cum malis conuersantur pro
pter quod dicit in Cant 2 q[illegible]
sic bonus inter angu[illegible] inter bonos
tolerat malum fecit. Christus Judam
ad scilicet furem esse tolerauit et
ad peccandum misit tum ad dignissime
in Eucharistia

Euangelium Matthei 4 feria dominica prima

In illo tempore Jesus subductus fuit in desertu
a spiritu ut temptaretur a diabolo. Et cum ieiunasset dies quadra-
ginta ac noctes quadraginta tandem esuriit. Et cum accessisset
ad eum ille qui tentat dixit: Si fillius es dei iube ut lapides hi fiant
panes. At ille respondens dixit: scriptum est. Non solo pane uiuit
homo sed omni uerbo quod egreditur per os dei. Tunc assumsit illu
diabolus in sanctam ciuitatem, et statuit eum super pinaculu tem
pli, dicitque illi: Si fillius es dei precipita te deorsum. Itam scriptu
est. Angellis suis mandaturus de te ac manibus tollent te, ne quando
impingas in lapidem pedem tuum. Dixit illi Jesus: Rursu scriptu
est, non tentabis dominum deum tuum. Rursum assumsit illum
diabolus in montem excelsum ualde et commonstrat ei oia regna
mundi: et gloriam illorum. et dicit illi: Hec om tibi dabo si prostra
tus adoraueris me. Tunc dicit illis Jesus: Abi satana scriptu est eni
Dominum deum tuu adorabis et illum solum colles. Tunc omisit illu
diabolus et ecce angeli accedebant ac ministrabant ei. Floriani notarii

Feria II post primam dominicam in quadragesime

Lectio Ezechielis prophete xxxIIII cap

Hec dicit dominus deus. Ecce ego ipse requiram oues meas, et uisitabo
eas sicut uisitat pastor gregem suum. in die quando fuerit in medio ouium
suarum, dissipatarum, sic visitabo oues meas, et liberabo eas de oibus
locis in quibus dispersae fuerant in die nubis et caliginis, et educam eas de populis
et congregabo eas de terris et inducam eas in terram suam et pascam eas in montibus israel
in riuis et in cunctis sedibus terre in pascuis uberibus pascam eas et in
montibus excelsis israel erunt pascua eorum ibi requiescent
in herbis uirentibus et in pascuis pinguibus pascentur super montes israel.
Ego pascam oues meas et ego accubare eas faciam Dicit dominus deus
Quod perierat requiram et quod abiectu erat reducam et quod confractu
fuerat alligabo et quod infirmu fuerat consolidabo et quod pingue et forte custodia et pasca eas in iu
ditio et iustitia Dicit dominus omnipotens.

Sermo pro Dnica Reminiscere

De Euangelio

Miserere mei fili dauid, filia mea a de-
monio uexatur Mathei 15 Et Marci 7

Quando paterfamilias incompositum et malum ho-
spitem qui uellet sibi nocere et si propria uir-
tute non ualet eum expellere tunc inuocat
aduocatum et superiorem supplicat et sic quili-
bet nostrum est paterfamilias domus conscientie
sue et si in illa malum habet hospitem
id est diabolum sibi nocere volentem
scilicet per peccata tunc debet inuocari iudi-
cem uiuorum et mortuorum scilicet Christum et hoc fa-
cit Ecclesia sancta in introitu misse scilicet
reminiscere miserationum tuarum etc qui
a seculo sunt scilicet filios istos eripiendo
de manu Egyptiorum Et in collecta
deus qui conspicis omni uirtute destitui
interius et exterius custodi Et hoc
apostolus 1 Thessal 4

in Epistola ut familia diaboli nō dimittamus
regnare in domo conscie Cū dicit [ad Thess]
dei sanctificatio ura ut abstineatis vos a fornica
tione ut unusquisq urm studeat vas suum ~~pos~~
~~sed~~ possidere in sanctificatione honori [et] non
in passione desiderij sicut gentes que igno
rant deum [et] non enim vocavit nos deus
in inmunditia sed in sanctificationem et
dei scribit hec mulier volens dominum filie
mundare nō potuit demonium expellere
donec ~~adoravit~~ adoravit [et] Judicere
deterris inuberet misi fili david Aliud
Anima nō est bonum sumere panem filiorum
et mittere canibus ad manducandum [ita]
bi 15 plinius dicit q semel coriandri
canibus est medicina [et] alius sed canibus
est mors sic verbum dei est semen
sanctum / [Elys] Deus exercitum reliquisset
semen quasi sodoma fuissemus

q[uia] dei est. Albq q[uia] pascit Electos dicitur
6 non solo pane vivit homo sed
in o[mn]i verbo q[uod] egreditur de ore dei et
medicina Vnde Sap. 16 Sermo tu-
us sanat o[mn]ia. Sed Canibus id est co-
pedibus est mors q[uia] verbu[m] dei Judica-
at reprobos dignos morte et co[n]fundi-
untur. Canes sunt enim multi peccatores
qui comparantur Canibus primo de-
tractores nam sicut Canis latrando
et mordendo fugat aliquem de domo
corporali sic et tales peccatores expellunt
verbum dei per detractionem Ecclesiastes
10 Si serpens mordeat in silentio
nihil eo minus habet qui occulte detrahit.
Secundi sunt avari nam sicut Canis
quantumcunque comedat semper famelicus
est sic avarus Eccles. 5 non impletur
pecunia. psal. 58

sanus pariretur ut canis Math 15 sala
ria diminariu susceperat uerbu et suis
fructu effectiu Syrij luxoriosi
~~Homi~~ Caro canis ~~[illegible]~~ data est et
sic luxoriosi Ecclesiastes 21 audiunt
luxoriosus et displicebit ei et proij
ciet illud post dorsum suum Quasi
sunt reciduantes proverbio 26 Sicut
canis qui reuertitur ad vomitum et
sic stultus reiterat stultitia suam
et saltem non est bonum Tales vita
dei propter immunditia damni digni
sic faciunt penitentia ut hoc nec
Petro 2 Epistola 4 hic ualuerunt
dei sanctificare uerum H

In summa Euangelij tria inuenit
primo huius mundi demonstrat desperato
ubi miseri uiri secundo cetera dispersi
Hk pij christus mysli rarsj [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Emaus ubi nunc est domus simonis

panem fregit Tercio ibi pia

exaudito ubi omnes qui primo dicit

in illo tempore dixit cum duxerit docuit qui

manducaverit illos manibus non esse potui

Egressus Jhesus dixit a terra Genesareth

relinquens obstinatos Judeos secessit in

partes tiri et sydonis Unde

Chrisostomus in hoc facit sicut

bonus venator qui dum in uno loco

non capit in alium se transfert

et sic ipse cum in terra Judeorum sub zelo

verbi dei capere non posset in terram

gentilium se transferebat Tirus et

Sydon sunt civitates gentilium quas

Judei non potuerunt totaliter expellere

a finibus de terra sua

Swanięczytej szukając wszędzie królestwa swo-

iego ukazał nam ewangelista

w stronach tyrskich i sydońskich

...

Istam causam Egressionis dicit Criso
stomus Cum uidit quod istam urbi dei Iu
dei abominabantur Corporalem sua
presentia uoluit eis retrahere transire
se ad gentiles sed dicens tamen do
cuit discipulos [illegible] In viam gen
tium ne abieritis Secundo Crisostomus
[illegible] erat obnoxius preceptis legis sicut
dominus filius hominis est enim sabbati
vel sic intelligitur ne abieritis scilicet
ad predicandum in primis gentium
Sequitur Et ecce mulier Chananea [illegible]
[illegible] Glosa Chanaan filius
fuit Cham filii Noe qui primum de
sit unde terra ista dicitur Chananea
quia ipsi primo eam inhabitabant [illegible]
mulier illis Egressa audiuit quod ~~Jesus~~
quod Jesus faciat miracula H[illegible]

Chananei expulsi de terra promissionis ut puer
terent Judeos meriti sunt precedentibus
Judeis qui Judei Christum expellebant
meretur multo talis Judei qui expellunt
Christum a scripturis patris sui ~~[illegible]~~ ad
propositum hoc aut Chananea egredi
ut eius sustineat oratis omnia res et no
ua cogitatio mentalis migravit Judei sequi
Chananea sequitur. Domestici derelinqu
digni appropinquat sed quare
cur non dixit filiam idem ~~[illegible]~~
Galileis fidem cogitans intra se ad quos
unde ora concernia videt tamquam
concernia dispositus est igitur si voluerit
salvet filia mea domine que utique est
Chananeus ut rogaret ut ad eandem
vit ut utraque anima salvus sit
sed mens et desiderii primus ...

filius meus [illegible] credit quod filio xristo
concedat salutem potest dare igitur ex
presentia ~~[illegible]~~ regis clamabat dicens
miserere mei domine fili david et sed tua
misericordia super omnia opera tua ergo
miserere mei quia ~~diabolus ut [illegible]~~ meis
et ecce filia mea vera omnicula [illegible]
et rapta a diabolo ergo miserere
mei ~~[illegible]~~ filia mea male a demonio
vexatur hec est excellens in pectore
mortali quasi diceret non ex meis
meritibus sed misericordia sed de tua mi
sericordia qua cunctis superposita
ergo clamo ad te dicens
Hec ecce quanta huius mulieris fidelis
tibi dicit miserere quia misericordia quo
dolorem [illegible] et est [illegible] a [illegible]
Amen a demonio vexata [illegible]

Kui ne Lndil ei vesber onegi vt
fening medeg ondltal vne desenna pte
vt sps feu derit Sege ne fadit
ne propter indignationis sed derit
Jeronimg vt verberia pedberit
vt probala maniffesterit sed dnl
quare tarit prus meorg cn derit
psal g qz vsterment dir despecie
pauperem exaudiuit derig separa
terig verdg vere audiuit aurig
lua tarit ~~fed~~ erdg tuon q dess
rait pis pauperem sed vt
pseruantia vere demanifestarit
Dixi ferto tangitur pia exaudito
vli Jur tudnis gloss~~i~~ug ait omnls
magna est fers ma fenera gual-
mandi matyri

[illegible] [illegible] dixit [illegible] [illegible] nunc [illegible]
tempus festa nec [illegible] et [illegible] gratiae
reddit [illegible] omne [illegible] [illegible]
sancte festa [illegible] quae [illegible]
[illegible] 11 Deus [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
nec [illegible] mortuus et [illegible] o magna
[illegible] nec [illegible] multus [illegible]
tempores mundales nec prophetas
audivit nec scripturas legit sed
ubi [illegible] nos gratia deo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed illa
[illegible] verbo sed [illegible] [illegible]
41. terra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
habere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] illi expressa est de [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible]
quia destructio et [illegible] sunt absolu-
ta

ut pote [illegible] sic terrestre et terra

lim ad iste desiderio terreno ~~[illegible]~~ ple

~~[illegible]~~ Moraliter ubi est vero

superior sub [illegible]

sit voluntas quod [illegible] que [illegible]

sub [illegible]

habens si quis habet [illegible]

divinus [illegible]

sit plena a [illegible] mala [illegible]

[illegible] vide Augustinus qui est [illegible]

io pena qua [illegible] miseria [illegible]

[illegible] Feria tertia post inuocauit Esaie lue

In diebus illis, Locutus est ezeias prophetha dicens quaerite dominum, dum inueniri potest: inuocate eum, dum prope est derelinquant impius viam suam, et uir iniquus cogitaciones suas et reuertatur ad dominum, et miserebitur eius, et ad deum nostrum quoniam multus est ad ~~ad~~ ignoscendum. Non enim cogitationes meae cogitationes vestrae, neque uiae meae, uiae vestrae, dicit dominus. Quia sicut exaltantur celi a terra, sic exaltatae sunt uiae meae a vijs vestris, et cogitationes meae a cogitationibus uestris. Et quomodo descendit imber, et nix de celo et illuc ultra non reuertitur sed inebriat terram et infundit eam et germinare eam facit, [dat] et semen serenti, et panem comedenti, sic erit uerbum meum quod egredietur de ore meo, non reuertetur ad me uacuum sed faciat quecunque volui, et prosperabitur in his, ad quae misi illud.

Euangelium Mathei XII Feria 4

In illo tempore. interogauerunt eum e scribis et phariseis dicentes: Preceptor, uolumus a te signum uidere, at ille respondens dixit illis: generatio praua et adultera signum querit, et signum non dabitur illi nisi signum Jone propphete. quemadmodum enim fuit Jonas in uentre ceti, tribus diebus ac tribus noctibus sic erit filius hominis in corde terre tribus diebus et tribus noctibus, viri Niniuite surgent in iuditio cum generatione hac, et condemnabunt eam, quod ipsi resipuerint ad predicationem Jone. et ecce plusquam Jonas est in hoc loco, Regina austri surget, in iuditio, cum generatione hac et condemnabit eam, quod uenerit a finibus terre ad audiendam sapiam Salomonis. Et ecce plusquam e Solomon in hoc loco. Cum autem inmundus spiritus exierit. ab hoe, perambulat per arentia loca. querens requiem, et non inuenit. Tunc dicit. Reuertar in domum meam unde exiui, et cum uenerit reperit eam uacantem, et scopis purgatam, atque ornatam, Tum abit et adiungit sibi ~~septem~~ septem alios spiritus peteriores se. et ingressus inhabitat illic, et fiunt postrema illius hominis peiora primis. Sic erit et generationi huic peruerse. cum autem adhuc loqueretur turbis ecce mater et fratres eius stabant foris querentes ei loqui Dixit autem illi quidam Ecce mater tua et fratres tui foris stant. querentes tibi loqui. Et ille respondens dixit ei qui sibi renunciarat. que est mater mea aut qui sunt fratres mei. et protensa manu sua in discipulos suos dixit ecce mater mea et fratres mei. Quicumque fecerit uoluntatem patris mei qui in celis est ipse frater meus et soror et mater est

Epistola Feria 5

In diebus illis factus est sermo domini ad me dicens: quid est quod inter uos parabulam uertitis in prouerbium istud

nicobadengi

Sciens Jesus quia omnia consummata sunt
ut consummaretur Scriptura dixit sitio
illi autem spongiam plenam aceto hysopo
circumponentes obtulerunt ori eius Cum ergo
accepisset Jesus acetum dixit consum-
matum est Joannis 19 Christus in vita sua
Judeis multa salutifera documenta dede-
rat exhibuerat multa salutifera docum-
enta dederat exhibuerat multa sanctitatis
exempla multa beneficia et miracula
sed hodie miseri Judei pro documentis
dederunt ei dura verbera pro benefi-
ciis dederunt illi durissima Crucis
tormenta Non restabat tandem nisi
una pena, sed ut ipsum felle et aceto
potarent sicut Aristoteles perspicit
dicit in qua quilibet autoritate
sua ponit ex parte sui

ponitur eius fructus Charitas cum
dixit sexto dicto Consummata veritas
cum subdidit Consummatum est Septimo
magna pietas cum dixit et incli-
nato Capite tradidit spiritum Quarto
ex parte Christi Judeorum magna
Crudelitas in hoc quod sibi porrexerunt
acetum Circa primum nota quod in hoc
quod Jesus dixit sexto eius fructus
Charitas et notabilem sitio non sitie-
bat aquam sed salutem nostram non sitie-
bat vinum sed profectum nostrum sitio si-
tiebat aliquem liquorem sed nostrum amo-
rem [illegible] sitio dixit Bernardus o
dulce o domine quid sitim vestram salutis
nostrae gaudium vestrum plus amarum
nostrarum quam imponis in Cruce

nec tenet et si non nisi solutis fieri
matrimonium ista cum charitas tenet
inter sponsos amoris aliis amoribus superat
et excellit scilicet amorem naturalem
matrimonialem socialem et amorem
Amor naturalis est ut patris et
matris filium et filiam Et istum amorem
excellit amor christi nullus enim ~~tantus~~
mater tantum filium dilexit quantum christus
nos sicut dicit Amavit Ysaie 49 numquid
Oblivisci potest mulier infantem suum ut
misereatur filio uteri sui et si
illa oblita Ego tamen non oblivi
scar tui Ecce in manibus meis
descripsi te mater Ecclesia credentes meos
semper nunquam cum scribit diligentia
pro sponsa sponsum retardans non est
et ... per mundum sum in ma

nisi pingi vel scribi faceret, et sic dei
de nostra memoria cuius habeat
Christus aut in manibus suis nos
scriptos dei de nostra portat et
semper memoriam nostri gestat. Et
illa scriptura non fuit facta cum
calamo vel atramento vel in
pergamenis, sed calami fuerunt tres
acutissimi clavi, atramentum eius
sanguis sacer, scriptores Iudei pungentes
pergamenum caro manuum nam Christus
dilexit ecclesiam suam et tradidit
semetipsum pro ea ut illam sancti
ficaret mundans eam lavacro aque
in verbo vite ut ut exhiberet ipse
sibi gloriosam ecclesiam non habentem ma
culam aut rugam aut aliquid huius
modi sed ut sit sancta et imma

relata Christus mori voluit et hoc
et q dicitur Romanorum quinto ad
educ misterium essentiae divinae ipsius
q. Christus pro impiis mortuus
vix enim pro iusto quis moritur et
nam nam pro bono quis audeat
mori commendat autem suam ca-
ritatem in nobis quoniam cum peccatores
essemus secundum tempus q nobis mortuus
est potest tamen dici q Christus fu-
erat unus amicus et unus inimicus
ad deum patrem Et unus inimicus
ad genus humanum et igitur ergo
nobis nec pacem faceret si mediator
interpositus 1 Ti 2 unus mediator
dei et hominum homo Christus Jhesus
qui dedit se in redemptionem pro
nobis omnibus

ciae vel contingit quod vnus ge
et vel duo praedictis vulnerentur et ab
vtroque vulneratur hic Christus vulne
ratus fuit a patre Ysaie 53
propter scelus populi mei percus
sum vulneratus fuit ab hominibus
Zacharie 13 his plagatus sum
in domo eorum qui diligebant me
Quarto amor Christi excellit omnem
alium amorem qui diuidit animam
et corpus. animam enim vitalem
diligit corpus, quod ab eo separari
~~voluit~~ renuit et olim respondeat
corpori suo, sed sicut vita
anima Christi infinitum diligit animas
nostras quod a corpore suo, pro nostra sa
lute. voluit separari Johannis 10

tua mea p[er] diebus meis de multa
tas declaravit quod passus est corpus suum
in quinque partibus cum multa letitia
[illegible] et sic prima vice redemptionis
abundanter effluxit unde in
persona sponsa dicit propheta [illegible]
xxviij convertisti planctum meum et
circumdedisti me letitia Sexto ponitur
Consummata veritas cum dicitur Consummatum
est Consumata quidem et completa fuerunt
omnia que fuerunt scripta de sua nativi
tate de sua conversatione de sua pa
ssione etc de suis consumationibus Ipse
quoque consumatum fuit corpus suum
consumatus fuit sanguis suus cuique
quis simul [illegible] fuit consumata vel
in simul ~~Consumatur~~ consumpta
quod omnia ossa apparuerunt et numerari
poterant unde psalmus 21 dinumeraverunt
omnia ossa mea

nec mirum si corpus eius sic fuit consumptu-
tum quia fuit verbis disciplinis grossis fla-
gellatum Et enim quedam disciplina que fit
ad virga et ista sedes, quia carnem
frangit, Et alia est que fit ad
spiritus oratis et ista est fornax que
usque ad esse ista corpora pertingit
Quarto ponitur ex parte Judeorum
magna perversitas quia cum Christo creato
pertransierunt Tum magnis rusticitatis
Judei cum Christo facti fuerunt una
vel quando cristum dederunt illi Christi
fidem quod Judas cum suo turpissimo
cum Christi sanctissimum osculari
presumpsit. istas duas iniquitates
Christi multi faciunt cum Christo quidam
eum ei dant cristum ut est ipsa
verba psal si exacerbavit
dominum peccator

Cum deberent dari cui Cri
vim suam ut est opa bona
deo placita dicit illi certa ut
opa certa Johanis 5 expectavi
ut facerent uvas et fecerunt labruscas
fide fuit dat hi qui in sua
osculorest. Quatuor sunt personis
osculate fuerunt Primo nam xpm
osculata fuit mr cuius et hec qui eu
in suis brachiis infantem baiulabat
et portabat tunc cum xpm osculabatur
et hec est in signum amoris oscu
latus cum eu fuit Simeon qui ill
eu in ulnas suas accepit et illud
osculatus fuit in signum reverentie et
devotionis sicut qui quis manus ut
pedes Episcopi osculatur osculata
eu fuit maria magdalena, in signum
reconciliationis sicut qui nimium de parte
veniunt se multo osculantur

osculatus eum. sicut Judas et hoc
in signum proditionis ~~[illegible]~~ et
~~[illegible]~~ hic tot habetur 2 sequitur
quicunque igitur Christum osculatur
videat quo osculetur. ille enim
nullum habet rancorem et odium
in corde sed ad deum et proximum
fraternum amore osculatur. cum
maria ille qui ad Christi pedes
multa fervente et devotione et
lacrimarum effusione osculatur o
osculatur cum Simone ille qui prius
deus inimicus erat sed in ista quadra
gesima est sibi reconciliatus cum
maria magdalena ille qui hodie
dies crucifixum osculatur, et postea
in mensa altaris cum Christo
osculatur et post pascha

Ad festa auricularis osculatur
ad festa pro dictorum magna eius
processio est hodie osculum dare
et in paschalis in mensa christi
comedere et sacra de domo
sua corporis christum expellere et
minimum capitalis ad demoni
in cor suum introducere fabulis
polosi Christus precessit dicit qui dixit
in psal. 50 [illegible] in vero [illegible]
iniquitatem [illegible] meam et [illegible] meam
qui firmul meum [illegible] capitula
Giles in domo dei ambula
[illegible] ad [illegible] remansit meus
super illos et ostenderunt in [illegible]
[illegible]

Euangelium Joanis v feria 6

In illo tempore Erat dies festus Judeorum, et ascendit Jesus Hierosolimam, est autem hierosolimis ad probaticā piscina, que nominatur Hebraice Bethesda, quinque porticus habens, in his jacebat multitudo magna languentium, cecorum, claudorum, aridorum expectantiū aq motū, Angelus enim descendebat certo tempore in piscinam, et turbabat aquam, Itaq q primus descendisset post turbationē aq, sanus fiebat, a quocunq detinebatur morbo. Erat aute quidam homo ibi qui triginta et octo annos morbo tenebatur, Hunc cum vidisset Jesus discumbentem et cognovisset quod iam multū temporis morbo teneretur Dicit ei: vis sanus fieri respondit ei languidus. Domine hominem non habeo ut cum turbata fuerit aqua mittat me in piscinā sed interim dum ego venio iam alius ante me descendit, Dicit ei Jesus: Surge tolle grabatū tuum et ambula et statim sanus factus est homo ille et sustulit grabatum suum et ambulabat. erat aute sabbatum in die illo dicebant ergo iudei ei qui sanatus fuerat sabbatum est non licet tibi tollere grabatum respondit eis qui me sanum fecit is mihi dixit tolle grabatum tuum et ambula Interrogaverunt ergo eum: Quis est ille homo qui dixit tibi: Tolle grabatum tuum et ambula Is autem qui sanus fuerat effectus nesciebat quis esset Jesus enī subduxit se a turba constituta in eo loco postea reperit eum Jesus in templo et dixit illi Ecce sanus factus es ne post hac peccare ne quid deterius tibi contingant abijt ille homo et nunciavit Judeis quod Jesus esset qui eum sanatus fecisset

Euangelium Feria 1

In illo tp̄e Assumpsit Jesus Petrum et Jacobum

Florianus notarii

Surrexit vero est die martij ultimo
de die valde mane primo [illegible]
[illegible] cum tribus marijs et apostolis
venit ad sepulcrum xpi et eum
quaeritur plorando mortem xpi
jhesu quasi desperans de resurrectione
eius unde dicit psalmo Ex
urge quare obdormis domine
exurge et ne repellas in finem
sed nos ~~[illegible]~~ modo audiamus de
resurgendo [illegible] Cuius
doctrina tanta in veritate fuisse
probamus quoniam verba [illegible]
bat ad quod [illegible] quis non
[illegible]servabit ministerium regum de

gnast fant tua Auxilius ab-

iustic in opere nro et tribula-

tionis nro qui tamen proplor

Je bische kosti [illegible] hermial wiechis naswiechie

nes vgros et infirmos era-

nie zapecze posiedliwoscii

mendis ymist fro pay desp-

Je bi nieutrapiel bratha swego anigotes strachiel

vomy quoniam humiliata est

wiatr sprocnie tha tego Je iest mysziel panchristus

in pulvere Aia nra Co

glutinatus est in terra vent

Je ... wsech ewangel

Euangelium Math 15 Feria Dominica 2

ver Jesus secessit in partes Tyrij et Sydonis. Et ecce mulier cana-
nea, quae a finibus illis venerat, clamabat ad illum dicens: Miserere
mei domine fili dauid, Filia mea misere a daemonio agitatur, ille non
respondit ei verbum. Et accedentes discipuli eius rogabant illum dicentes: Amitte illam nam clamat post
nos. At ille respondens dixit Non sum missus nisi ad oues perditas domus Israelitice illa uero venit
et adorauit eum dicens Domine succurre michi At ille respondens dixit Non est bonum sumere
panem filiorum et obiicere catelis.. Hac autem respondit: certe domine et enim catelli edunt de mi-
cis quae cadunt de mensa dominorum suorum Tunc respondens Jesus dixit illi. O mulier
magna est fides tua fiat tibi sicut vis Et sanata filia fuit ex ea hora

prosz wa nas ... epistola ... swietego

Fratres Rogamus vos et adhortamur per dominum Jesum quemadmodum
ab...
accepistis a nobis quomodo oportet vos ambulare et placere deo ut abundetis
... obfitowali
magis nostis enim, quae praecepta dederimus vobis per dominum Jesum. Hec
enim est voluntas dei sanctificatio vestra ut abstineatis a fornicatione et sciat vnusquisque
vas suum possidere cum sanctificatione et honore non cum affectu concupiscentiae quemadmodum
et gentes quae non nouerunt deum. Ne quis opprimat ac fraudet in negotio fratrem suum pro-
pterea quod ultor est dominus de omnibus his quemadmodum et ante
diximus vobis ac testati sumus Non enim vocauit nos deus immun-
diciae causa sed ad sanctificationem

feria secunda pasche

Surrexit dominus de sepulcro et ita

aparuit Simoni et petro luce 24

et hec patet quibus dominus aparuit

primo precepta dei servantibus et sic

isti precepta dei servabant ideo quod duo

simillit ambulaverunt Juxta illud

luce 10 misit illos binos ante faciem

ad significandum duplicem charitatem

scilicet dei et proximi in quibus consi

stunt dei precepta de quo gregorius

quidquid precipitur in sola charitate

fundatur et ad precepta

servandos consisti secundum cantarum

exodi 20 in omni loco in quo

fuerit memoria nominis mei p. dc

observationem mandatorum [illegible]
te et benedicta tibi [illegible]
per gratiam suam De [illegible] loquentibus
unde matth. 18 ubi enim sunt
duo vel tres congregati in nomine
meo ibi sum in medio eorum
et tertio in nomine meo ideo [illegible]
[illegible]tatur 1 petri 4 si quis loquitur qua-
si sermones dei [illegible]
quod [illegible] matth 12 [illegible]
[illegible] quoniam de verbo ocioso
quod locuti fuerint homines reddent
rationem de eo in die
Judicio [illegible] loque[illegible]
[illegible] quod [illegible] 1 cor 15
corrumpunt bonos mores colloquia

mali itori declaracionem ~~sed. dixit~~
ad ~~[illegible]~~ 42 ~~[illegible]~~

Quo sciendum est quod dominus deus
apostolis agnosci voluit propter tres
rationes principales prima [illegible]
in apostolis [illegible] ideo tenebantur eum
[illegible] ut ipsi [illegible] [illegible]
[illegible] revelarent [illegible]

Quo sciendum quod dominus apparuit
in habitu peregrino propter tria
principaliter primo propter diversa
hospicia que in carne [illegible]
habuit unde fecit peregrini
de hospitio ad hospitium [illegible]
gauderet [illegible] et ipse unde

primo hospitates fuit nunc cum

Alg in utero virginis deinde

triginta annis et amplius

ibi fuit inde deinde quadraginta

horis in sepulchro Sed demer

sa hospitia fuit propter multi

plicis adversitates erat enim

peregrinus multas adversitates

patitur tam ab inimicis suis

et tamen homini et latronibus sic

deus per totum spacium vite sue

per quem scienter per deum dixit

et laudaverunt deum hospitalit in

tribus primo in vili paupertate et

serenitate qui nec ipse err erat
plenus veritate Jesus Christus plenum et
veritate et hec in eo laudavrunt
quia primum non fecit nec dolus
in ore eius inventus est petri conveniunt
et Judeis inimicis suis dixit quis
ex vobis arguit me de peccato nisi
Jones 4 dixit ad eum sancti
maritana Dei ut video propheta
es et fecit omnia et Jones 6
pg qua refert quinque hominum
I quinque panes ordeacios et duos
pisces turba dixit hic vero pro
pheta est qui venturus est in mundum

Ferno laudauerat eu in ope
vnde psalmus in que et sermoni
qr cora deo et oi populo vnde
dlo vesto quidquid valuit fecit
ipe dixit et facta psal. 32 in
hunus figura vuis mortuos
suscitauit ateri quesdam ceros
illumauit ut aliqutur nathei 9
12 vnde verba in hor Jesu lau
dans dixit deus ora fecit sur
dos fecit audire id est qui in
psto erat mut ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ dixi facto mutatur

qui non credebat dicit

de se non credentium cordis omni
rabiles ibi o stulti et tardi corde a
d credendum in omnibus que locuti
sunt prophete ~~et~~ scripture
hec dominus dicit corrigendo et re
maxime reuerenter cum sibi ubi
maximum est periculum eo quod
sine fide impossibile deo est
hebreorum 11 unde quamquam aliquis
correctus debet esse leuiter sed in
illud ad Gallathas 6 fratres
si preoccupatus fuerit homo
in aliquo delicto uos qui
spirituales estis huiusmodi instruite
in spiritu lenitatis tamen in ma

teria fidei et maxime ad quas pulsori erant coercendo debet esse acris ac seuera ut multi sint ut pulsori erant tradentis alteris mali exemplum
Sicut est quod ecclesia Christi contumaces igni traduntur iuxta illud Matth. 3 omnis arbor que non facit fructus bonos excidetur et in ignem mittetur esse et propositi deus dixit oportet a tardo cadere

prima dnica post pascha

Gavisi sunt discipuli viso dno Johis 20 .
[illegible] Hec summa Evangelij huius duo
[illegible] primo Gratuitum signum divini
Amoris scilicet in multiplicitate, [illegible] ope
[illegible] ibi cum dno esset Scdo subiungi
compositum [illegible] digni dulcoris [illegible]
spu scti donatione, ubi [illegible]
[illegible] De primo dicit [illegible] cum dno
[illegible] esset in illa [illegible] dei gloriose re
[illegible] Notandum q [illegible]
habet duo nomina primo dicitur [illegible]
[illegible] sicut in veteri testamento
[illegible] filij israel [illegible] agnum paschalem
[illegible] Dico [illegible]
[illegible] in [illegible] de qua filij
israel multum gavisi [illegible] Canticum
novum Cantare exodi 15 [illegible]

et nos reconciliati sumus p(er) sacrificium agni
paschalis id est corporis Christi et ægypty
id est diaboli submersi in mari rubro
id est in sanguine Christi. De nouo
[illegible] pro [illegible] [illegible]
p[illegible] [illegible] [illegible] til Gudt
duplicatur ad significandum duo [illegible]
in reconciliatione et adoptione
Gen[illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
duplicem statum [illegible] corporis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pax [illegible] [illegible] quib(us)
[illegible] [illegible] Leuiti 26 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] id [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vase [illegible] [illegible] [illegible]
memoria nostra [illegible] voluntas nostra
[illegible] affectione [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Marc 5 Gaudium et

litanias canebant semper deo et quinque

Tunc enim vere quindecim desponsi

Sicut dicitur dominica in albis quasi

primitiva ecclesia ad instar modo geniti

nuper baptisati ambulaverunt in

albis vestibus et nos quasi nuper

baptisati fuimus in lacrima

rum et in rivulis penitentie Ergo

Gaudia in albis vestibus [illegible]

[illegible] De quo introitus

dicitur per 2 quasi modo geniti infa

ntes [illegible] et sine dolo [illegible]

lac concupiscentie [illegible]

[illegible] [illegible] Alium [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

dei cum pplo extra in Ciuitate gesta
quoniam oportebat deum ut q festa
paschalia pergerent dei le largeciter
moritur et uite terram sinus
terrae et uite celebrare festa
paschali ambulante in aliis
consyps Tunc considera epistola
et desiderium q le opto habere
Cum ue opus uel mihi fugere de
q epistola per hodie stabilit
deterius quam q natus est ex
deo cuius ueri est Viuere
uentu ~~[illegible]~~ uanitatem nudi
ergesti in sermone eius de
mundo et le deitat uitis

senex est mundus ita Chrisostomus
super matheum difficile est iuve-
nem in mundo positum nostram ~~nostram~~
servare immaculatam quare
quia decipitur sensibus 2 mutabili-
tudine faciei quare quia decipit
sensu 4 adulterii nequitia quia
Secunda mundi iniuria est deo
et omnibus dei constitutis qui
omnis est suus servus quare
quia decipit sanctos Gregorius
nemo est hic cum seculo et deli-
ciari cum christo sed mundi ele-
gantia mundi fuit venena dia-
boli

Scito debemus considerare co[illegible]
[illegible] in donatione spiritus [illegible]
dicit in Euangelio Accipite Spiritum
sanctum quorum remiseritis peccata re-
mittuntur eis post eos [illegible]
magnum donum dedit sacerdotali
dignitati qui pure ac sincere [illegible]
[illegible] ne [illegible] ne [illegible]
Spiritum [illegible] [illegible] [illegible]
remittere [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] quorum remiseritis peccata
remittuntur [illegible] [illegible]

FERIA 2 Post reminiscere Danielis XV

In diebus illis. Oravit daniel dicens, Domine deus noster, qui eduxisti populum tuum de
terra Aegipti, in manu forti, et fecisti tibi nomen, secundum diem hanc, peccavimus iniquita
tem fecimus, Domine, in omnem iusticiam tuam, avertatur obsecro ira tua, et furor tuus
a civitate tua Hierusalem, et a monte sancto tuo, Propter peccata enim nostra,
et iniquitates patrum nostrorum Hierosolem et populus tuus, in opprobrium sunt omnibus
per circuitum nostrum. Nunc ergo exaudi deus noster orationem servi tui et preces eius, et ostende
faciem tuam super sanctuarium tuum, quod desertum est, propter temetipsum, inclina deus meus
aurem tuam, et audi, aperi oculos tuos, et vide desolationem nostram, et civitatem super
quam invocatum est nomen tuum. Neque enim in iustificationibus nostris prosternimus
preces ante faciem tuam sed in miserationibus tuis multis. Exaudi domine, placare
Domine, attende, et fac. ne moreris propter temetipsum deus meus, quia nomen tuum
invocatum est super civitatem, et super populum tuum,

Dnica rogationum

Si quid pecieritis patrem in nomine meo dabit vobis Johis 16

In verbis premissis duo innuitur primo de petendo nos informat ut eterna et digna cum ... ibi si quid pecieritis secundo de impetrando nos securat ut extrahamur ex desideria ibi dicit dabit vobis primo dicit dicit amen amen dico vobis si quid pecieritis

Nota presens dnica dicitur dnica rogationum propter propinquum diem ascensionis quo ascendit dominus ... quia ... in carne ... nos possumus ideo mente ... sequi ... habemus ... ascendit ad patrem ... in ... de quo ...

A. attendens per semetipsum ad deum

semper uiuens ad interpellandum pro nobis

Ideo nos instruit quomodo petere debeamus

dicens Amen Amen dico vobis

Sed notandum quod oratio que debet exau

diri debet habere plures conditiones

Primo debet esse fidelis sine hesitatione

Quare quia habemus Jacobi 1. Si quis vestrum

indiget sapientia postulet a deo fideliter

Subdit postulet autem in fide nil hesitans

Ideo assumit iuramentum pro con

firmatione sui dicti dicens Amen

id est vere [illegible] dicto Amen amen

Johannes in Apocalipsi Ca 1 Et [illegible] in

celo audita est quia Jhesus Chris

tus venit in orbem iuramentis usus

est ~~idonealis~~ suo Quare quia equalis
pri & ideo Iuravit per seipm
De quo Genesis 22 per memetipm
iuravi dicit dns Item dicit Iohannes
Ego sum via veritas et vita Ideo
Secundo id est veritati deo vult
quia Ego sum increata veritas Et
mentiri non possum Item 26 no
est deus quasi homo ut mentiatur
Et ad Hebreos 6 impossibile est mentiri
Tertio deum deo recta sudaria habere debemus
et deo quamobrem propter tria
primo propter veritatis promittentis Secundo
propter Charitatis volentis qua habet
Tertio nos Tertio possibilitatis opolentis

Primo propter veritatem promissionis dei
ad rom. 3.
primo Regum nono et qui loquitur
de longinquitate veniet Et luce
21 Celum et terra transibunt
verba autem mea non transibunt Ierem.
vera locutus est qui promisit iuramento
presentis ubi Innitens dixit

Dei verbum Credimus Et Juramento
Dei de quo Hebreorum sexto
Hominibus Controuersie eorum finis ad
Confirmacionem est iuramentum multo
magis dei

De Instantia in oracione multum im-
petrat impetracionem ut patet Matthei
decimo 4. de petro qui petiuit domine
Jube me ire ad te super aquas q

pq quia hesitavit cepit mergi cui
Jesus modice fidei quare dubitasti
Sic qq dubitaverunt discipuli Mathei
17. Cum non potuerunt expellere de
mo(niu)m et discipuli interrogaverunt Christum
Cur hoc fit dixit propter incredulitatem
non potuistis eiicere ~~quantum~~ ~~talis~~
sunt multi increduli in hoc seculo
veritatis Christi

Fides nobis dicit Mathei 21 si
habueritis fidem et non hesitaveri(tis)
14. omnia quecumque petieritis in oratione
credentes accipietis sic fecit Cha
nanea Mathei 15. licet multoties
a domino repulsi non tamen desperabat
sed credo dixit ideo ait dominus

o mlr magna est fides tua. vade
fiat tibi sicut vis

Isido. bernardus nemo parvi pe-
dat orationem suam dico & quia
vadat & ori verbo scriptum in l
brethiu Isido dicit dum
in Evangelio ut est ...

Scdo oratio debet esse munis
sine peccati mortalis Contagione
dicit bene psalmo 65 iniquitatem
si aspexi in Corde meo non exa-
udiet deus unde Gabriel
Proverbiorum 14 miseros facit populos
peccatum Et Eccliasti 26 qui trans-
greditur a iustitia ad peccatum [illegible]
paravit illum ad [illegible]

Ioannis nono Caecus quod peccatores deus
non exaudit sed si quis dicit
Augustinus super Ioannem si deus
peccatores non exaudiret frustra dixisset
publicanus deus propitius esto mihi pe[ccatori]
Lucae 18 credit sanctus Thomas 2a 2ae quaestio
83 [illegible] articulo 16 deus peccatores
non audit inquantum peccatores id est
secundum desiderium peccati hoc est interim
[illegible] in affectu peccandi si
autem peccatores se recognoscunt et confessi
poenitendo habent 2 tales deus audit
sed ut vocatos et peccatores sunt nil poscit
celorum nudum respicit sed [illegible] dat
forma qui ... [illegible] et [illegible] gratia
dei

Qui vero adiu delectantur in
peccatis non exaudiuntur quare ex
verbis Marc primo ad multiplica
veritis orationem non exaudiam quia
manus vestre plene sunt sanguine
ut est supra

Feria tertia quinta Consilium alle
rutilans peccata vera et orationem gementem
ut salutemini dicit Christus Johannis 3
Si cor nostrum non reprehenderit nos
fiduciam habemus ad deum et quicquid
petierimus accipiemus ab eo Unde
Chrisostomus super Mattheum Qui
peccat et orat non deum adorat
sed illudit sicut milites qui genu

flectentes Christo alapas dederunt
Ideo ut nra orat ad deu pfit
[illegible] nullo verum gravitate
ponderis. Ideo et ecclesia [illegible] ant
orationibus preparationem dia [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] esse tanquam [illegible] q [illegible]
[illegible] na [illegible] psal. g preparationem
Cordis eorum audivit aures tua
Ergo non est [illegible] petere ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ sed in oratione
nra debemus [illegible] dei
voluntatem [illegible] quia [illegible]
Iohis 5 hec est fiducia quam
habemus ad deum quod quecunque
petierimus secundum voluntatem eius
Audit nos hec Christus dixit

Matth 6 fiat voluntas tua et post
fecit Matth 26 mi pater si pos-
sibile est transeat a me calix
iste. Hoc est primum quod verba pas-
sionis est. Conclusio. Ut
[illegible] Hoc facit. Ego volo
sed sicut tu vis tamen medicus
non [illegible] dat quod desiderat sed
quod sibi prodest. Sic deus ubi
[illegible] deus non audit ad
voluntatem ~~[illegible]~~ sed ad uti-
litatem [illegible] ut patet de sancto
Paulo 2 Corinth 12 quod ter deum
rogavit. + sicut sancto orat sed
nos [illegible] tamen exaudit.

quia tertio carent ad cuius salutis
sibi utiles sunt

Quarto petere debemus ut opera
nostra dirigat ad salutem et ser
in nomine Jesu Christi. quod habemus
psal. 43 in nomine tuo spernimus
insurgentes in nobis et est specialiter
Tertio debemus petere gratiam et
auxilium. Et quod Zacharias 10
petite a domino pluviam et dominus est
gratiam enim sunt hec plura
confert omnibus sanctis operibus boni
in hac vita dissensit sunt
sunt sicut aqua sic homo sine gratia
quod confert et sicut eius

feria Tertia penthecostes

Ego sum ostium per me si quis introierit
saluabitur Joannis decimo in summa Eva
ostij duo innuuntur primo docet rectum
ingressum in ecclesiam Secundo subiungit
recti ingressus ignorantiam primum patet
in principio Secundum ibi illi autem non cognoue
runt De primo dicitur in illo tempore dixit Jesus phariseis
Christus natura aethere illuminatus deinde ipse
Jesus volunt eos ostendere non veros pa
stores esse sed fictos dicens quia Amen
Amen dico vobis qui non intrat
per ostium in ouile sed ascendit aliunde
ille fur est et latro Secundo ego dicitur
multiplex est ouile primum est ecclesia militans
dei Congregatio populi fidelis Michee
Congregabo populum Jacob simul in unum
et ponam eos quasi gregem in ouili Caius
pastor est Christus, Joannis decimo

Ego sum pastor bonus sincera bona nal
Edat bus in Eclia Corpore suo et sa
guine ostium est sacra scriptura Colon
4 orantes ut deus aperiat nobis sermo
nis ad loquendum ministerium Cristi quia per
per ostium aptum manifestantur interiora
domus et sic per scripturas cognitio dei
delitiosa manifestatur ut scribi scrutamini
scripturas in quibus Explicabit vidi ostium
Aptum id est intellectum ministerionis vet
ris et novi testamenti qua scripsi
et apta fuit electis viri spiritus
Item sacra scriptura dicitur ostium Hac
sicut ostium prohibet lupos intrare ouili
sic sacra scriptura munit Eclia ne lupi
id est infideles offendant oues et ne animas
fidelium sua falsitate vndique Gubernus tenui
3 omnis scriptura divinitus inspirata utilis est
ad docendum arguendum et corripiendum
... Eccle sed ostium ...

Spiritus habet aperire nobis hoc ostium
Scripture Joannis 14 paraclitus spiritus sugge
ret vobis omnia Et Joannis 16 docebit vos
omnem veritatem secundum ... hoc ostium
apertum velumque habere oportet nos
ostiarium id est spiritum sanctum invocare 2
docet Ambrosius veritas id est quorum docetur
a spiritu sancto est Et qui non intrat per hoc o
stium id est perfectum christi qui veri
tas id est in omni sacre scripture sed per
falsas expositiones fur est et latro ad
Timotheum 6 Si quis aliter docet
et non acquiescit sanis sermonibus domini
nostri Jesu Christi et ei que secundum pietatem
id est doctrine superbus est et nihil
sciens Immo verus hereticus ut habetur
Canone 24. q. 3. heresis hereticus est qui aliter
sacra scriptura intelligit quam sensus spiritus
flagitat quamvis ostium sacre scripture
deseruit in dubiis Cardinibus

dil in dilectione dei proximi Matth
22, in his duobus preceptis pendet universa
lex et prophete. Et hoc ostium non est
omnibus apertum, sed quare fundatur
Christus super matheum ut sit ordo
inter doctores et discipulos sit enim
omnia in sacra scriptura essent nuda et aperta
quis indigeret interpretibus deus enim voluit
alios facere doctores alios discipulos
Ideo Esaias loquimini sacerdotes in
cordibus populi nam si omnia omnia forent
doctor non esset necessarius et sic ordo
confunderetur ubi nobis dicit Jeronimus
super Esaiam ignorantia scripturarum
est ignorantia Christi et habetur in la
nonc 38. qui ea quia ea qui de sunt
sapiunt a domino sapientur et qui ea que
sunt nesciunt a domino nescientur 1 ad
Corin 14 ignorans ignorabitur.

quare debemus deligere sententiam quae dicitur Aug
maior est sacre scripture auctoritas quam humani
ingenii perspicuitas ut dicit Aug super Gregor
super Ezechielem omnes electi quae aeterna sunt
desiderant legere vel audire verbum
dei debent observare verum ubi nota
dicit Joannis 5 scrutamini scripturas
in quibus putatis vos habere vitam aeternam
ideo sed nota in Evangelio qui ascen
dit exemplo quia per superbiam fecit
primum intellectum scriptores fuerunt Judaei
Matth 15 vestri scribae mandatum dei
propter traditiones vestras ut quomodo multi
transgressi sunt mandatum dei tales sunt
fures quia rapiunt gloriam aliena
et latrones quia occidunt animam ordinat
ut fur ipse paulus ad Galatas 1

Sunt aliqui qui vos conturbant et volunt
Convertere Evangelium Christi Sed licet
nos aut Angelus de celo Evangeli-
zet vobis praeterquam evangelizavimus
vobis Anathema sit. Pro eo deus
multos permittit lupos vel hereticos
in ovili ecclesie ut zizaniam ... quamvis
ad ovile ostium quod est ad sacra scri-
ptura. Secundo ovili est vita penitentiali
vel vita virtuosa quam intrant debentque
duobus pedibus scilicet intellectu et affectu
intellectu veritatis et affectu bonitatis
et pedes quod est affectus debet esse mundus
Tertio ovile est beneficium
Ecclesiasticum vel personam Canonicatus
necessaria est ... et quicumque non
intrant per ... ostium ... ...

Sermo dnice prime trinitatis

Homo quidam erat dives Luce 16

in Suma Euangelij dno monetur pro

muniti Custodiam divitis singularis exce

lencie ibi homo quidam sic dominus subigitur

singularis paupertas spiritualis in generali

ibi erat quidam mendicus primo dicit

pt q nemo pt. et premisit in illo tpe ad dis

cipulos docuit quod nemo potest servire

deo et mamone hec audiebant phari

sei avari deridebant eum quibus

Christus dicit Vos estis qui iusti

ficatis vos coram hominibus deus aut

novit corda vestra super hec adiu

nxit parabolam de divite epulone

quo si surrexerit in hac vita vestra

et deliciose et pressure post hoc penali
ter et lacrimose dicens dns. Hec verba
homini erat est in Euangelio quibus [illegible]
cum tria dicitur cognoscere diuites
primi diuites sunt spirituales secundi temporales
tercij infernales Qui Ergo sunt diuites
spuales sunt hi qui diuites sunt in vir
tutibus Unde secundum Grego. vere diuitie
non sunt nisi virtutes quas qui habet et in deo
diues Et Eccli 13 bona est sba Cui non
est peccatum in Consciencia Et Ecclesiastici [illegible]
Iste diues qui meritis est sicut macula
et sic virtutibus nam sicut [illegible]
tur in Auro et in Argento et in la
pidibus sic virtutum opulencia
Secundi sunt diuites temporales qui temporalia
possident bona Et istis diuicias habere

nō est malū nec p[ro]p[ter]m quare? [illegible] dicit
[illegible interlinear gloss]
sicut diuicie impedimenta [super]bis ita
bonis sunt adiumenta virtutis. Ideo
aliqui diuites saluantur aliqui
sicut illi diuites qui [illegible]
dampnantur. Qui saluantur qui sunt
humiles qui nō exaltantur [illegible]
Tales sunt pauperes sp[irit]u de
quibus Aug[ustinus]: pauperes sp[irit]u sunt nō h[ab]ent[e]s
inflatū sp[iritu]m. Tales fuit Job qui
si vero est an letatus sum sup[er] multis
diuicijs meis. Sed[?] sunt misericordes
psal 40. Beatus qui intelligit super egenum
et pauperem. Et math. 5. Beati miseri-
cordes quoniam ipsi m[isericordiam] co[n]s[equentur]. Tertij
sunt qui in diuicijs abstinentes viuunt
vbi Galieni[?] [illegible] Beatus diues qui

potuit transgredi et non est transgressus Respexit
et vnnit natura et corpus. ubi gratia dari
iacendo. et melius litteras non habendo quam
sunt qui prelatus et multi qui sunt presi
prelati [illegible] alterum quam maiores [illegible]
et dicit dominus [illegible] dedit cum haberet
reddere dicit deus [illegible] semel fori
rapiunt si quis inventa non reddit
[illegible] non erit de meritis et [illegible]
[illegible] rapientes vi bona [illegible] quod
non [illegible] spoliastis [illegible]
[illegible] et adire [illegible]
de hac dicitur [illegible] 8 [illegible]
[illegible] sit in [illegible]
[illegible] sunt [illegible] infernales
et [illegible] omnia [illegible] quam habent
[illegible] acquisitas vel [illegible]
a rapinas et [illegible] in [illegible] domus
[illegible] habemus luce 12 [illegible]

Sed et nõ est in deo diuitiis. Itaq(ue) di-
tur dictu Matt 19 facilius est Cameli
lum intrare per foramen acus quam di-
~~vitem~~ Sunt ~~qui~~ avare retinent
Tertii qui male acquirunt et effun-
dunt. Cum insi-
Secundi sunt divites temporales qui temporalia
possident bona. Itaque bene acquisi-
verunt et bene expendunt ad dei
honorem et proximi propriamque salutem
sed heu quod tales cogitant non
meditantur dictum Salvatoris Matt
16. quid prodest homini si mundum uni-
versum lucraretur animae vero suae
detrimentum fa(ciat). Tertii sunt. divites infir-
mati qui avare retinent et non impar-
tiuntur pauperibus. Dicit itaque Chri-
stus omnia quae non dedistis pro nos

alijs dat ut dicit 50 q accipiunt
alijs pauperibus proximis Ideo di
seruatores suorum donauerunt nō dij
Ideo hortatur nos dns per prophetam
Esaie 58 frange esurienti panem
tuum. Et luce 11 quod superest date
elemosinam Et tobie 4 si multum
tibi fuerit largio quia intelli
sequitur inde q dominas in pauperie
marg sed hic non per diues ut
in Evangelio sed parcus parcus fuit
q pauperem lazarus et vexat quo
ad superiorem hoc quia multi talles
diuites in seculo ideo damnati pro
eternum nobis dicit Gregorius hic
diues neminem opprimit aliena non
abstulit sed sua vel non debuit
dispensauit non persona qua pena
multandus fuit

qui aliena rapit et propria pau
peribus non tribuit. Iuxta dictum
Ambros. et habetur di. 8. pasce fame
pasce fame morientem si non pavi
sti occidisti. Et quia non communicavit divitias
pauperibus ideo dampnatus est. Secundo
divites insatiabiles sunt quia multiplicare
desiderant. De quo 14 q. 4 quid
dicam male possidet qui male uti
tur. Dicit ille dives Luce 12
Anima mea habes bona multa
posita in annos plurimos
requiesce comede comede
bibe epulare et sic iste ~~[illegible]~~ qui
in evangelio induebatur pur
pura et bysso. Tertio sciendum quod
divites multos tales habent argumenta

sapientiae coelestis quam multis perdidit aurum
et argentum. Sicut Salomon scribit
proverbio 30 mendicitatem et divi
tias ne dederis mihi domine tribui
tantum victui meo necessaria ne forte
saciatus illiciar ad negandum et dicam
quis est dominus aut egestate compulsus
furer et periurem nomen dei mei. Talis
enim fuit iste dives quem deus re
nuit in pauperes et se exaltavit in
vestimentis ex purpura. Ecclesiastici 11
in vestitu ne glorieris unquam [redacted] mendi
eo quod deus [illegible] [illegible]
Deinde subdit sicut in Evangelio
et erat quidam mendicus nomine
Lazarus et cetera. Hic dicit quod
magis erat mirandi quam parum
illa,

Ergo ponitur nomen pauperis et
non divitis etiam similiter appa-
ret deus superbos ignorat dicitur enim
superbis in die iudicii Matth.
25 Amen dico vobis nescio vos
et dicit de illo qui iacebat ad
ianuam divitis vel mane et
parabat paritas divitis et
patientia pauperum eandem hi-
berna in Evangelio Luce 16 sed et
canes veniebant et lingebant
ulcera eius pauperis Curabat
magistra natura dives pauperem
despicit [illegible] naturae canes
divitis qui sunt Lazari et expo
[illegible] [illegible] corpus canes dicu
ntur promovent [illegible] fide parent paupertat
[illegible] sed et [illegible] pauperis

Omn filix devot dni presta dei nd desi
derat saltem misereri ardentem hei
Etc quanta paupertas affuerit et
ne potuit habere miras quantam ni
firmitas quod nulla pars magna at
corpore quod videbis plenus que
ta divitiis copia nil nec in haud
nulla consolator. Huic paupertas est
exhibita nec consolatus est adeo
nec cura si voluntate nec dns assistit
Evacuatur quod hec natis in tri qui
tallis sit pauperis deo
gratia et accepit grande deit
Sic per ipsi et illuhag dicitur
in stru obrai dicitur sepultus in
ferme nec qui si voluntate divi
bus mo mediocris naturalibus sine hoc
mdi fed in domib p quod adesse
possessionis gloriam et ille pauper audeat

Sermo de Sancto Matthia primus

Tollite iugum meum super vos et discite a
me quia mitis sum et humilis corde. Matth. xi
In summa Evangelii duo innuuntur primo
[illegible] nostri [illegible], ubi confiteor tibi; secundo
[illegible] nostri [illegible], ubi Io
[illegible]. Tollite iugum. Et primo dicit in illo tempore [illegible]
[illegible] coepit Christus [illegible] signa quae fecerat in
civitatibus Judaeorum [illegible]
quia si facta fuissent in civitatibus ~~[illegible]~~
gentilium scilicet Tyro et Sidone egissent
poenitentiam in cinere et cilicio
modo dicit quis [illegible] ratio
[illegible] peccatis Judaeorum [illegible]
[illegible]
et gentilibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ubi [illegible]
[illegible]

a sapientibus [illegible] arcana sunt sapientie huius
et sacramenta et consilia eius, et misteria
fidei, que in adventu meo sunt manifesta
a sapientibus et prudentibus huius seculi
et hoc quia [illegible] [illegible] sapien-
tes [illegible] [illegible] seculari [illegible] diaboli-
ca, sapientia [illegible] [illegible] dicente Jaco-
bi 3. non est ista sapientia desursum de-
scendens, sed terrena animalis diabolica
et humana [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et talibus [illegible] [illegible] Ecce [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] 4 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

st parvulis, quod est humilibus [illegible]

[illegible] et [illegible] [illegible]

veritatis facta est simplex [illegible]

ideo dicit in Evangelio [illegible]

et ubi dicit Luce 2 [illegible] ad [illegible]

[illegible]

[illegible] Dixi [illegible]

[illegible]

[illegible] qui laboratis [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

dicit quid [illegible]

[illegible] 4 [illegible]

[illegible] 2 dicit [illegible]

[illegible]

[illegible] qui labo

[illegible]

[illegible] ad laborandum [illegible] dicit [illegible]

5 [illegible] [illegible] in via [illegible]

[illegible] in [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ simplex est [illegible]

[illegible] primum est [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] quam [illegible] et [illegible] in [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ultimi [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

est [illegible] [illegible] eo quod

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quam ad

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] eo ad [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] quod ad [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]



poli que silabis constat penu elevat silaba

altz disilaba est pe acut quia est positio longa

et monosi est q una silaba constat acentu acuto

Emitti spiritum tuum et Creabantur Et spus

quia omis positio longa e omis dictio mono silaba yatu

Emitti Spiritum tuum Et Creat

valiter brevis licet positio ne qua montuus est pri

est nux nix fax pronuntiatur acuitur ut fratres franciscus et ma

Ego sum possesor florianus notary

et erat iste liber mei patri quod ei erat nomen qui est sepultus

franciscus notarius erat civitatis Jnonensis

respice ad postem desky et mortuus est mihi erat 10 annos

et manebat qui cu matre

manebat amica qui est in celis

christus disilaba est di

vltal, laxhabe, atten, tandi, spiritus, adsam

cantu meo collata compnatio

Musica ficta fingit in quacumque clave quacumque voce

[illegible]

ocaliuit [illegible] ipsius [illegible]

[illegible]

Iste liber est Francisci rectoris schole

de Hycpolomyce Anno dni 1553

1548

Anno dni tricesimo sexto

familles

Anna nupsit Anno 1554

Matrimonium contract 1555

Lucretia nata 1557

Malchir natus 1558

Agnes 59

Florianus 60

~~Margaretha~~

Hedwigis 62

Venceslaus

Margaretha S. Magdalena

Regina 1568



